Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Typograf-Tidende
Udgiver: Dansk typograf Forbund
Udgivelsesår: 1898-1899

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

ARBEJDERBEVÆGELSENS ARKIV Kompagnistræde 14

Nr. 1
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 7. Januar 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33 1/3 % Rabat.

Glædeligt Nyaar!

Til aarlig lyder dette Ønske fra Familje til Familje, fra Ven til Ven, fra Forretningsmand til Kunde — mere eller mindre velment.

Som oftest ønsker man maaske helst at se Hælen af den, man ønsker »Helsen og Sundhed og Lykke og mange Penge o. s. v.«

Naar vi i Dag bringer vore Læsere: »Glædeligt Nyaar, Tak for det gamle Aar, Fremskridt og Lykke i det nye!« saa er det velment — velment i al Virkelighed.

Aaret 98, vi nu er begyndt at slide i, betyder for os mere end et almindeligt Aar, fordi det er et Tarifaar — et Aar, hvori Taksten for vore Levevilkaar sættes. Og derfor har Aaret for os stor Betydning.

Næst efter at ønske, at den nedsatte Kommission af Arbejdere og Principaler maa komme til et for os heldigt Resultat, vil vi ønske, at Typograferne, naar Resultatet foreligger, vil forstaa at hævde den vundne Position.

Det er desværre til Evidens bevist, at Tarifsatser i mange Tilfælde — lige fra vi fik den første Tarif i 70'erne — tidt betragtes som Skriftsteder, der nok skal læses for en Gangs Skyld, men ikke behøver at følges. Og dèr imod har vi saa ofte protesteret, og vi føjer nu til i vor Nyaarslykønskning: Gid det maa blive anderledes i det nye Aar og med den Tarif, som det bringer.

Hvor ofte har vi ikke hørt Klager over mere eller mindre mangelfuld Overholdelse af Tarifen — Klager, over hvilke vi mange Gange har korset os for, at der i det Hele taget var Anledning til, at de kunde komme frem.

Det mest Utrolige er leveret i den Retning.

Arbejderne har staaet aldeles mærkværdig naive overfor deres allernaturligste Rettigheder uden at vide, at den fornemste Pligt, de har, er at faa deres Tid og Arbejde betalt.

I de fleste Tilfælde er det Smaating, det har drejet sig om. Kun Kravet om nogle faa Øre! En »gammel« Kollega har ladet den unge »fremfusende« Svend mærke, at det var for galt at forlange *saa meget*, og saa er den Unge faldet af paa Fordringen, for — Alderdommen skal man jo lyde. Og altid har Stikordet »Smaalighed« været det afgørende, dette Ord, der forlængst burde være gaaet ud af Kurs i vor Tidsalder.

Thi hvad vil en Arbejders Smaalighed sige overfor en Principals Smaalighed. Vi gider ikke beskæftige os med Spørgsmaalets Besvarelse; det ligger saa selvfølgeligt nær, at al Diskussion er unødvendig.

Der var en Tid — den ligger heldigvis langt tilbage — da Arbejderen arbejdede for sin »Herre og Mester«. *Nu* arbejder Arbejderen for sig selv. *Nu* har han lært, at Arbejdsforholdet ikke er et Familjeforhold, men et Forretningsforhold, hvor der kun er Tale om Køb og Salg. Og hvor Ordet »Smaalighed« rettest bør omsættes med Ordet »Vrøvl«.

Begynder vi det nye Aar med glade Forventninger om en ny, *god* Tarif, saa begynder vi det samtidig under Trykket af Maskinfrygten, der har fulgt os hele det gamle Aar. Her har vi kun den Trøst, at vi faar et Ord med at sige i den Sag. Men dette Ords Vægt afhænger af vor Organisations Styrke.

Naar vi derfor skal lade vort »Glædeligt Nyaar« rumme et bestemt Ønske, saa bliver det: Styrk Organisationen! Sørg for, at ikke en eneste hæderlig Kollega staar udenfor! Saa kan det nye Aar vel blive ret godt.

Vore Bladsætterier.

Med Henblik paa den nu nedsatte Tarifkommissions forestaaende Arbejde beder jeg Dem, Hr. Redaktør, optage Nedenstaaende:

I 1876 strejkede vi for at opnaa bedre Lønvilkaar og Arbejdsforhold, og flere af Bladene, bl. a. *Dagens Nyheder*, deltog aktivt i Kampen; men endnu saa mange Aar efter staar vi omtrent paa samme Standpunkt, vi er knap komne et Hanefjed videre. Vi tabte den Gang Strejken dels af Mangel paa Penge, dels skabte en Del Skruebrækkere noget Mismod i vore Rækker, dels var Ledelsen maaske ikke saa god som den kunde have været, og hvad der slog Hovedet paa Sømmet: Vi stod alene, det danske Arbejderparti var da i sin Barnealder, og den Hjælp, som var bleven os tilbudt fra det unge Parti, havde vor daværende Styrelse nægtet at modtage: Vi kunde staa paa egne Ben, og saa — tabte vi Strejken. Bedrøvelig Ihukommelse!

Som ovenfor sagt, staar vi i vore Bladsætterier endnu omtrent paa samme Standpunkt som i 1876. Dette maa vi nu se at faa forbedret. Hvor mange Mangler er der ikke at afhjælpe baade paa Lønsatserne og paa det hygiejniske Omraade. Jeg skal blot fremdrage enkelte Ting: Mangfoldige Arbejdslokaler er rene Huller, hvor man stuver en Mængde Arbejdere ind, ja man benytter endogsaa Lagerkældere med Stengulv til Bladsætterlokaler, og her er det naturligvis saa godt som umuligt for Sætterne at holde Fødderne varme. Flere Steder maa der arbejdes med forslidt, usystematisk Materiale, og hvilken Gene dette er for en Sætter behøver jeg næppe at pointere; ja et Sted har man end ikke undset sig for at levere Sætterne Kvartpetit til Satsen i Stedet for Kvadrater, saa Sætterne i Stedet for Petit-, Korpus- og Cicero-Kvadrater har maattet bruge 4, 5 og 6 Kvartpetit. Hvad kan man kalde den Slags Forlangender? De er efter min Mening mildest talt hensynsløse. Renligholdelsen af Lokalerne samt Belysningen lader ogsaa meget tilbage at ønske, og det er at haabe, at den ærede Tarifkommission tager alvorligt fat paa disse Omraader.

Før Strejken i 76 véd jeg, at man f. Eks. i *Dagens Nyheder* stod paa samme Højde med Hensyn til Lønvilkaarene som man nu gør i vore bedst betalende Dagblade; der tjentes nemlig fra 33—38 Kr. om Ugen og Arbejdstidens Længde var omtrent den samme som nu.

Jeg skal imidlertid ikke gaa for meget i Detailler. Hvad jeg særlig vil opfordre til, er, at man i alle Dagblade søger at faa en saa ensartet Arbejdstid som mulig, og da særlig for Morgenbladenes Vedkommende. Jeg havde f. Eks. tænkt mig Sættetiden fra Kl. 3 Efterm. til 8 Aften; derefter tager Overarbejdet sin Begyndelse. Aflægning om Formiddagen sker mellem Kl. 9 og 1.

Ved denne Arbejdsordning kunde der dog være nogen Udsigt til, at Bladsætteren kunde slippe en to à tre Gange om Ugen Kl. 8, de øvrige Aftener vilde han rimeligvis ikke slippe

for Overarbejde, men disse to à tre Aftener kunde han da disponere over. Som Forholdene nu er de fleste Steder, er Bladsætteren slet og ret en *hvid* Slave; han er afskaaren fra at gaa til faglige eller politiske Møder, som jo særlig foregaar paa denne Tid af Døgnet; ligeledes er han afskaaren fra at gaa til en eller anden lille Adspredelse paa Forlystelsernes Omraade, der jo ogsaa falder paa denne Tid af Døgnet; Dag ud og Dag ind, og en stor Del af Natten med, maa han slide i Typerne, og Familjelivet bliver derefter.

Fødevarerne stiger i Pris! Huslejen stiger! Vore Lønforhold bør da ogsaa stige, for at vi kan holde Trup med, og dette maa da særlig ske for Overarbejdets Vedkommende, dette sundhedsnedbrydende Overarbejde, der lægger Arbejderen, som er tvungen til at være Bladsætter, Aar før i Graven.

Man har opstillet og opstiller stadig Sættemaskinerne som Skræmmebillede mod vore Fordringer, men naar man gør det, lad os da sælge vor Eksistens saa dyrt som muligt og staa fast paa vore Fordringer. Selv om vi slaar af paa disse, kommer Maskinerne alligevel; vi skal derfor ikke slaa af. Udbytterne vil alligevel før eller senere søge at overflødiggøre os.

Hvis man under Tarifforhandlingerne skulde søge at nedtrykke vore Fordringer til et Minimum, og vi som Følge deraf bliver tvungne ind i en Lønkamp, da kan vi med det store og organiserede Arbejderparti i Ryggen (det, som vi manglede i 1876) trøstig tage Kampen op.

Lad 1898 da blive det Aar, hvor Typograferne ved energisk Sammenhold og Udholdenhed opnaar at tilkæmpe sig bedre Løn- og Arbejdsvilkaar, saa at det bliver et for dem glædeligt Nyaar! —r —n.

Det internationale Sekretariat.

Af det internationale Bogtrykkersekretariats Beretninger, som stadig udsendes til de forskellige Forbund, og hvoraf man faar et godt Indblik i Sekretariatets Forretningsgang, uddrager vi følgende:

Den 3. internationale Bogtrykkerkongres besluttede som bekendt, at Sekretæren i Fremtiden ogsaa skulde søge at træde i personlig Forbindelse med de forskellige Forbundsledelser og om muligt besøge alle Foreningernes Generalforsamlinger. Ved Udførelsen af denne Beslutning maatte der imidlertid tages Hensyn til de finansielle Midler, som staar til Sekretariatets Raadighed, da man helst vilde undgaa at belaste de forskellige Forbund yderligere. Sekretariatets Kontrolkommission har med Henblik herpaa foreløbig bevilget 500 Fr. paa denne Post og anmodet Sekretæren om at besøge følgende Foreninger: Forbundet af Bogtrykkere i Elsass-Lothringen, Luxemburger Bogtrykker-Forening, det tyske Forbund og det schweiziske Forbund. Disse Foreninger holdt alle Generalforsamling i den første Halvdel af det forløbne Aar, og Resultatet af de Visiter, som Sekretæren har aflagt, foreligger nu i de sædvanlige Beretninger.

Det fremgaar heraf, at Sekretæren har agiteret for Oprettelsen af en international Modstands*fond* paa Ruinerne af den forkastede Modstandskasse, og Resultatet er blevet, at der skal forelægges de forskellige Forbund et nyt Forslag til Stiftelse af et saadant Fond. Der har overalt været Stemning saavel for som imod, og Modstanden har vel for en Del været berettiget, men man maa erindre, at skulde hverken den ene eller den anden Form for en saadan Institution svare til Hensigten, kan Reglementet til enhver Tid revideres, eventuelt ganske ophæves. — Iøvrigt vil Resultatet af denne Agitation fremkomme i en særlig Beretning.

Næsten samtlige Forbund beskæftiger sig for Tiden med Sættemaskine-Spørgsmaalet. Paafaldende er det, at Fordringerne overalt er temmelig overensstemmende. Kun udlærte Sættere henyttes ved Maskinerne; Fremstillingen af Satsen skal udføres paa Fastløn; kortest mulige Arbejdstid.

Naar Hensyn tages til disse enslydende Fordringer, synes det os ikke umuligt at ordne dette for Kollegerne saa vigtige Spørgsmaal ad international Vej ved Samarbejde med de engelske og amerikanske Organisationer. Sekretariatet vil i næste Aarsberetning beskæftige sig indgaaende med dette Spørgsmaal.

De øvrige Resultater af Sekretærens Rejse er for saa vidt uden Betydning for os, som de specielt angaar vedkommende Lande.

Kontrolkommissionen har fastsat Bidraget til Dækning af Sekretariatets Udgifter for 1897 til 10 Cts. pr. Medlem.

Beretningen slutter: Kollegernes Bestræbelser for at forbedre deres økonomiske og sociale Stilling gør glædelige Fremskridt. Desværre hersker der endnu i enkelte Forbund personlige Stridigheder; overfor disse anmoder vi indtrængende Kollegerne stedse kun at have Organisationens Vel og Styrke for Øje.

Dansk Bogudstyr.

Hr. Aug. Mortensen, Redaktør af *Nordisk Trykkeri-Tidende*, meddeler i forrige Numer af Bladet under Rubriken »Paa grafiske Felter« sine Indtryk fra den danske Afdeling paa Stockkolmerudstillingen. Vi hidsætter heraf følgende:

En Bogtrykker, der ønskede at vide Noget om Bogudstyr i Almindelighed, vilde have vanskeligt ved at finde dette saavel i den svenske som norske Afdeling. Og dog er dette af saa stor Vigtighed, at jeg undrer mig over, at Ingen har lagt mere Vægt derpaa. Skulde man nogenlunde tilfredsstille sin Lyst i denne Retning, maatte man over til den danske Afdeling, thi de viser sig at være de eneste, der lægger Interesse i Bogudstyret og søger at lade Bog være Bog fra dens Begyndelse til dens Fuldendelse. I Bestræbelserne herfor har saavel Tegneren, Bogtrykkeren og Bogbinderen som Forlæggeren forstaaet at forene sig til et enigt Samarbejde. I det undertiden rent groteske Udstyr saa man kun et Maal og én Stræben, nemlig ved kraftige Midler at forandre Publikums Smag og løsrive sig fra den overhaandtagende sødladne Skriftstøberornamentik, som ikke alene Bogtrykkeren, men ogsaa Skriftstøberen lider under. Som det nu er, tror enhver Typograf at være født Kunstner, idet han enten efter sit eget Hovede eller efter Skriftstøberiernes Reklameprøver søger at sammenstille alle disse løsrevne Smaadele, der dog er og bliver uden Liv og — uden Betydning. I Reklamekort og lignende kan saadanne Sammenstillinger maaske passere, men fremfor Alt ikke i en Bog. Skal en Bog i det Hele taget udstyres med Ornamenter, maa det ske ved en øvet Tegners Haand, thi da kan man i alt Fald faa en nogenlunde livfuld og naturlig Duft af Bogens Karakter.

Hans Tegner, der har haft den største Indflydelse paa den nuværende danske Bogornamentik, hvad har han ikke forstaaet at bringe ud af sine groteske Fremstillinger? Og Skövgaard med sine fantasirige, grufulde og dog dragende Skikkelser? Har ikke disse Kunstnere stillet os Ansigt til Ansigt med den nøgne Virkelighed, med Naturen i sin sande Form — altsaa ikke tildækket med sirlige og usandfærdige Pynterier? Saadant maa Enhver kunne begribe ikke lader sig gøre at fremstille med almindeligt Skriftmateriel. Man kan undertiden opnaa Noget, som man tror er en karakteristisk Fremstilling, men som i Grunden er det bare Humbug.

Da jeg traadte ind i den danske Afdeling, blev jeg overrasket af det simple, men dog tiltalende Udstyr, og jeg fik uvilkaarlig Følelsen af, at jeg var traadt ind i et Kunstens Tempel — et Musée Plantin i moderne Form. Her var der ingen Pralen med flotte Mønstre. I ensartet Udstyr havde de alle samlet sig sammen til et fælles Hele og stillet sig under »Dansk Forening for Boghaandværk«. I pultformede Glasskabe langs Væggene, og ovenover disse Kartoner med Udskæringer for Tegninger og Billeder, havde samtlige 63 udstillet deres Sager. Midt paa Gulvet stod firkantede Glasmontre, indeholdende Bogbinder- og Gravørarbejder. — Da alle disse Udstillere havde udstillet kollektivt, og ligeledes Alle — paa nogle faa Undtagelser nær — havde et fælles Maal, vilde det være uretfærdigt at fremtrække noget enkelt Firma. Samlet virkede de bedst. Hvad jeg imidlertid lagde Mærke til var, at enkelte Arbejdere fra Tegnerens Side var overlæssede, hvilket efter min Mening maa virke forstyrrende paa og drage Opmærksomheden bort fra det egenlige Indhold. Skal saadant kunne passere, maa Tegningen ialt Fald være meget træffende og absolut i Samklang med Teksten. En Nota f. Eks., overlæsset med Ornamenter, er alt andet end svarende til Hensigten. Det kan nok være, at man paa denne Maade vil søge at afvænne Publikums Smag, men jeg tror, at den nøgne Skrift i dette Tilfælde vil være heldigere.

Et Forslag til en 10-Kroneseddel maa jeg særlig omtale, fordi den paa samme Tid er baade stilfuld og træffende. De paa den fremstillede Kvindefigurer, der paa Hovedet bærer Høstens Udbytte i Form af Kornneg hjem, er baade dekorativt og symbolsk slaaende. Jeg kom herved til at tænke paa vore paatænkte nye Pengesedler; hvilket prægtigt Motiv man her kunde faa!

Som Midtpunkt i den danske Afdeling var som før nævnt opstillet 6 à 7 Glasmontre. Heri fandtes udstillet Bogbinderarbejder fra forskel-

lige Mestre og Svende. Det er sande Mesterarbejder, hvori saavel Kunstner som Haandværker har lige megen Andel, og man gik beundrende fra den ene Bog til den anden. Skønt det glæder at se, at der findes Haandværkere, som paa en kunstnerisk Maade forstaar at gøre noget ud af Læderet, saa er dog Lædermosaiken et meget vidtløftigt Arbejde og vilde vel ogsaa falde for kostbart til dagligdags Behov, hvorimod Haandforgyldningen er en Kunst, der alletider kræver sin Mester. Det er en Kunst, som enhver Bogbinder, der har Anlæg derfor, burde dyrke med Forkærlighed, thi den giver Fantasien frit Spillerum og uddanner Fagmanden, ligesom de smukkeste Resultater herved kan opnaas. Sørgeligt men sandt er det, at man som oftest ikke en Gang kan faa en Bogryg udstyret, som man vil have den. Og hvorfor? Jo, enten af Mangel paa Forstaaelse eller af pur Ligegyldighed fra Bogbinderens Side. Skrifternes Anvendelse kan man ikke en Gang tale om.

I en særskilt Monter havde Eleverne fra Fagskolen udstillet deres Arbejder: Akcidens- og Bogarbejder samt Bogbind. At de mangler den nødvendige Øvelse er noget, Enhver maa kunne tænke sig, men at de har en god og gavnlig Ledelse, vil man kunne se af de udstillede Arbejder, som selv dygtige Svende ikke behøver at skamme sig over. Jeg maa oprigtig gratulere Skolen til de vundne Resultater. Det giver Haab om mange dygtige Svende og især Svende med Forstaaelse.

Nu ja, var man først kommen ind i den danske Afdeling, forlod man den nødig. Man gik rundt, rundt, forfra og atter rundt igen. Allerhelst tog man den hele Samling med sig hjem og studerede den i det Stille for sig selv. Men takket være den udmærkede Orden og gode Opstilling fik man forholdsvis hurtig et Overblik over det Hele. Æren for denne Opstilling tilkommer Xylograf HENDRIKSEN, Sjælen i det danske Boghaandværk.

Mærkedage i 1898.

AT det den 1. Jan. var 25 Aar siden Kancelliraad Ferd. Dreyer overtog Lunos Trykkeri for egen Regning, er allerede bekendt. Den 2. Jan. fyldte *Viborg Stiftstidende* (før 1839 kaldet *Viborg Samler*) 125 Aar. Den 11. Jan. fylder Medlem af Styrelsen for Foreningen for Boghaandværk, Prof. Kr. Nyrop 40 Aar, og den 13. Jan. *Times* 115 Aar. Den 26. Febr. bliver »Foreningen for Boghaandværk« 10 Aar. Den 8. Marts er det 25 Aar siden den store tyske Sætterstrejke begyndte, hvor Arbejderne sejrede efter 3 Ugers Forløb. Den 20. Marts fejrer Henrik Ibsen sin 70aarige Fødselsdag, og den 26. er det 50-Aarsdagen for St. St. Blichers Død. Den 1. April har Kellers Bogtrykkeri virket i 30 Aar. Den 3. Maj fylder Faktor Alb. Christensen 50 og samme Dag Tegneren Alfr. Schmidt 40 Aar. Den 4. Maj fejrer Eickhoffs Maskinfabrik sit 50aarige Jubilæum, og den 21. kan Otto Barnewitz fejre det samme som Fødselsdagsbarn. Den 11. Juni fylder Folketingsmand, Journalist A. C. Meyer 40 Aar, og den 30. har Knud Gamborg naaet »Støvets Aar« 70. Dagen efter, den 1. Juli, har Kammerherre, (forhen Redaktør af *Dagbladet*) Bille, ligeledes naaet de 70 Aar. Den 12. Juli har »Industriforeningen« bestaaet i 60 Aar. Den 6. Aug. er det 25 Aar siden Pio, Brix og Geleff dømtes til henholdsvis 5, 3 og 2 Aars Forbedringshus. Den 13. Aug. fylder Bogtrykker D. M. Emil Petersen 50 Aar. Den 12. Septbr. bliver Xylograf, Udgiver af *Illustr. Tidende*, G. Paulli 60 og den 18. Boghandler Chr. Reitzel 70 Aar. Den 11. Oktbr. er 100 Aarsdagen for Thomas Overskovs Fødsel. Den 5. November er Vittighedsbladet *Punch* (det danske) 25 Aar. Den 1. Decbr. er det 15 Aar siden *Avisen* (nu *Vort Land*) udkom første Gang. Den 3. Decbr. kan Ole Steffensen fejre 60 Aars Jubilæum som Trykker i Lunos Bogtrykkeri. Den 23. er det 50 Aarsdagen for Udbruddet af en Typograf-Strejke i København; 196 Typografer havde den 9. Decbr. opsagt deres Pladser. Strejken, der bl. a. var iværksat for at opnaa Forbedring i Lærlingeforholdene, ophørte i Slutningen af Januar uden nævneværdigt Resultat. Den 27. er det 150 Aar siden Wielandts Enke overdrog Berling Avisprivilegiet (nuværende *Berlingske Tidende*). Den 30., Nordstedts & Sønners Bogtrykkeri i Stockholm, 75 Aar.

Nær og fjærn.

I Foreningens Lokale vil Tirsdagen den 11. Januar den bekendte Læge, Hr. N. CHRISTOPHERSEN, der har deltaget i den græsk-tyrkiske Krig, holde Foredrag om dette Æmne. Før og efter Foredraget assisterer en Dobbeltkvartet af Typografernes Sangforening.

Sættemaskinerne. I Mandags Aftes Kl. 8 fandt saa de i forrige Numer omtalte Forhandlinger Sted mellem Styrelsen for Dansk Bogtrykkerforening og Medlemmer af Typograforganisationerne angaaende Sættemaskinernes Anvendelse i Ludvig Jørgensens Bogtrykkeri. Fra Bogtrykkernes Side var tilstede d'Hrr. O. C. OLSEN, LAUR. MADSEN, TH. NIELSEN og LYDICHE, fra Svendene d'Hrr. P. LAURITZEN, ANTHON LARSEN, LAUR. JENSEN, RASMUSSEN, P. HANSEN og GUSTAV CLAUSEN.

Efter en tre Timers Forhandling, i hvilken god Vilje til at komme til en Forstaaelse, kendetegnede begge Parter, enedes man paa Forslag af Hr. LAUR. MADSEN om følgende foreløbige Ordning:

»Forholdet ang. Anvendelsen af Sættemaskiner i Ludvig Jørgensens Bogtrykkeri (Hr. Aage Jørgensen) foreslaas indtil Arbejdet for en endelig Maskinsættertarif er tilendebragt indenfor Tarifkommissionen, midlertidig ordnet saaledes:

Hr. Jørgensen anvender til Betjeningen to Mand af sit nuværende Personale.

Arbejdstiden er 7 Timer, som ikke kan udstrækkes efter Kl. 8 Aften.

Lønnen for hver af disse Arbejdere er 27 Kr. ugenlig.

Dette Forslag har Hr. Aage Jørgensen med nogle Ændringer af mere lokal Natur tiltraadt i Onsdags.

Til Fagforeningernes Delegeretmøde, som afholdtes i København i Dagene 3.—5. Januar, og som vedtog at danne en centraliseret Forbundsorganisation samt Love for en saadan, mødte følgende Kolleger:

MARIUS HANSEN, Aarhus, for Afdelinger af Typografisk Forbund.
HARALD JENSEN og M. SIMONSEN, Aarhus Fællesrepræsentation.
P. HVIDTFELDT, Kolding Fællesrepræsentation.
M. KRISTENSEN, Næstved Fællesrepræsentation.
KIEFER, Trykkerforeningen.
TORKILD PETERSEN, Fællesstyrelsen.
GUSTAV CLAUSEN, Den typ. Forening.
VICTOR PETERSEN som Udvalgsmedlem.

En økonomisk Administration. Paa et herværende grafisk Etablissement eksisterer en saakaldt »tvungen Sygekasse«, hvortil alle Arbejderne betaler et Kontingent af 5 Øre pr. Uge. — En af de der beskæftigede Typografer blev for et Par Uger siden syg, men da det var smaat med Kontanter i Kassen, vilde man nødig ud med Sygepenge. For at komme over denne Vanskelighed har man nu givet Manden — en Opsigelse. Forøvrigt en nem Maade at ordne Sagen paa. *Q.*

Danmarks ældste Bogtrykker er i Følge *Dsk. Bog.-Tid.* Hr. P. NIELSEN i Aarhus, som den 28. Novbr. 1897 fejrede sin 80-aarige Fødselsdag. Han kom i Lære 1833 hos daværende Konsul, Translatør og Redaktør Lund i Thisted, hvor han blev i 5 Aar som Lærling og 2 Aar som Typograf. Han arbejdede dernæst 4 Aar hos Wissing i Viborg og 4 Aar i Berlings Bogtrykkeri i København, indtil han fik Plads i Falkenbergs Bogtrykkeri i Aarhus, hvor han var tildels som Bestyrer i 9 Aar, hvorefter han ved Principalens Død overtog Forretningen i 1857. Efter at have drevet denne i 21 Aar solgte han den til S. Backhausen.

Hr. Nielsen er efter Forlydende endnu en rask og rørig Mand.

Holdbart Klister kan fremstilles af 10 Gram Borax opløst i en Liter Vand; dette gøres kogende og Klistret røres ud. Saadant Klister skal kunne holde sig over en Maaned uden at blive surt.

Et uventet Kasseeftersyn i Paris Bogtrykker-Forening har ført til Opdagelsen af et ganske storartet Underslæb. Det viste sig, at Kassereren, som havde beklædt Stillingen i 10 Aar, lige fra den første Dag havde besveget Kassen, og at det samlede Beløb androg — 38,000 Frcs.

Forbryderens Slægtninge har, naar retslig Anklage frafaldtes, tilbudt 30,000 Frcs. som Dækning. Foreningsledelsen har taget mod Tilbudet, men om Foreningens Medlemmer vil sanktionere det, skal være tvivlsomt.

En Kæmpemaskine. Firmaet *Hee & Co.* i New-York har konstrueret en Rotationsmaskine, som bestaar af 11,000 forskellige Dele. Den trykker samtidig 3 Papirruller paa begge Sider, afskærer dem i stillelige Arkstørrelser, forener Arkene gennem Klistring og afleverer sluttelig Arkene opskaarne og fuldt færdige til Ekspedition. Paa Midten og i hver Ende af Maskinen er Papirsrullerne placerede, som passerer seks forskellige Trykvalser og fire Falseapparater. 96,000 fire- eller sekssidige, 72,000 ottesidige, 48,000 ti- eller tolvsidige og 24,000 fjorten tyve eller femogtyvesidige Aviseksemplarer leverer den i Timen.

Firmaet har til Dato afsat to af disse Presser, nemlig en til *New-York Herald* og en til *New-York Recorder*.

Sorte Kolleger. Et svensk Missionstrykkeri i Kongo sysselsætter en halv Snes Typografer af den sorte Hudfarve, som af Missionærerne er lærte at læse og skrive. Disse Typografer færdigskaffer foruden Missionens Blade et Maanedsskrift *Minsamu Miayeuge*, som trykkes i 750 Ekspl. En af Missionærerne skriver, at det er en Fornøjelse at se disse Sorte staa ved hver sin Kasse og sætte Stykker af Testamentet eller Avisen, som siden udsendes til Læsning af Landets Befolkning.« Hvormeget de har for 1000 mældes der Intet om!

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Søndag den 26. Decbr. 97. Udebleven med anm. Forf. G. CLAUSEN.

Et Medlems Karantæneforhold drøftedes. Paa given Foranledning vedtoges det at underrette Vedkommende om, at i Gentagelsestilfælde vilde Karantænens Varighed blive fordoblet. — Et Trykkeriforhold diskuteredes og Styrelsens Standpunkt dertil præciseredes. — En

Skrivelse fra Fagforeningerne angaaende de forestaaende Borgerrepræsentantvalg toges til Efterretning. — Det vedtoges at indbyde de to Medlemmer af Hovedbestyrelsen, der som Delegerede kom hertil Byen til Nytaar, til et Møde med Styrelsen Søndag den 2. Januar for at konferere om Kontraktens Ordlyd angaaende *Typ.-Tid.s* Redaktionsforhold. — Nogle administrative Sager behandledes.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Torsdag den 23. Decbr. 1897. Frav.: RABEN og THUESEN (syg).

Juleuddelingen foretoges. Der var indkommet et Beløb af 443 Kr. 94 Øre og forelaa 22 Begæringer, hvoraf 1 afsloges paa Grund af Protest fra Aarhus Lokalformand. Af de øvrige 21 tilstodes otte 14 Kr., ti 24 Kr. og tre 30 Kr. = 442 Kr.; Restbel., Kr. 1.94, anvendes til Porto.

Torsdag den 30. Decbr. 1897. Frav. med Forfald: WARBERG.

1. Meddelelser. Paa en Henvendelse fra Den typ. Forening om et Fællesmøde 2/1 98 i Anledning af Redaktionsspørgsmaalet, var svaret, at Hovedbestyrelsen var villig til at lade sig repræsentere.

2. Juleuddelingen. Form. meddelte, at to af Ansøgerne var udgaaet; den ene havde faaet Arbejde og den anden blev i sin Plads. Det herved indvundne Beløb, Kr. 14.00 + 24.00, var fordelt blandt fire syge Kolleger.

3. Andragende fra et Medlem, der i sin Tid er udtraadt paa Grund af trykkende pekuniære Forhold, og som nu er over Aldersgrænsen, om Genoptagelse i Foreningen, tilstilledes den paag. Lokalforening til Erklæring.

4. Fællesstyrelsens Dagsorden til Mødet 2/1 98 forelaa til Efterretning, og Fællesstyrelsen gav Meddelelse om Lønbevægelser i forskellige Byer.

Tak for modtagne Hilsner og Ønsker i Anledning af Aarskiftet. Modtag vor Genhilsen og Ønsket om, at det ny Aar maa bringe vore Organisationer Held til at skabe bedre og lykkeligere Forhold for os Alle.

Kolding, den 1. Jan. 1898. *Hovedbestyrelsen.*

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG TYP. HJÆLPEKASSER.

Foreningslokalet, Admiralgade 19, 1. Sal, er daglig aabent. Medlemskort maa forevises.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. CARL LANGSTED. I Morgen: Hr. FR. LUND.

Biblioteket er aabent hver *Mandag* og *Torsdag* fra 7½—9.

Nyt Medlem: Arthur William Reitzel, udl. 31/12 97 hos Schultz (arb. s. St.). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 716 (V. d. D. B.), Karl Harders (arbl.) fra Lübeck og 1045, Chr. Alfr. Kryger (B. Nielsen) fra Rejse.

Udslettede f. Restance: 1779, Emil Steinhardt (Bagge), 1427, Oluf Charles Olsen (Christtreu) og Emanuel Carl Jensen (Opholdssted ubekendt).

Til **Juleuddelingen** har jeg efter Indsamlingens Slutning modtaget: Aamodt (5. B.) Kr. 0.60; F. Hendriksen 3.00; Thieles Sættere (6. B.) 4.25; Thieles Trykkere (6. B.) 3.30; Axel Holm (2 S.) 3.00; Adresse-Avisen (5. B.) 3.00 — ialt Kr. 17.15, som efter Komitéens Ønske tilfalder Bespisningen for arbejdsløse Typografer. V. BERGENHOLZ.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. *Lukket paa Søndag.* V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Nyt Medlem: Rudkøbing, Oskar Andersen, udl. 1/1 98 i Langelands Avis efter 5 Aars Lære (arb. s. St.). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Horsens, 1061, Kristian Petersen (arbl.) og 152, Emil Nielsen (Østjy. Soc.-Dem.). Næstved, 891, Jens Larsen (fra Rejse). Horsens, 375, L. Rasmussen (Østj. Soc.-Dem.) og 974, Victor Jensen (Østj. Soc.-Dem.). Odense, 1036, Hans Vilh. Rasmussen fra Rejse.

Bortrejste: Aarhus, 974, Victor Jensen, 152, Emil Nielsen og 375, L. Rasmussen (alle til Pl. i Horsens), 1076, Emil Stecker (til Kbhvn.). Odense, 1045 (Den t. F.), Chr. Alfr. Kryger paa Rejse. Helsingør, 1206, Fr. F. Studt til Pl. i Frederikshavn. Holbæk, 1834 (V. d. D. B.), Chr. Schmidt paa Rejse.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Styrelsesmøde afholdes forstk. Tirsdag den 10. ds., Aften Kl. 7½ pr. i Foreningslokalet. FORMANDEN.

Nyt Medlem: Robert Nielsen, udl. 31/12 97 hos B. Nielsen (arb. s. Sted). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

52. Aarsfest

fejres **Søndag den 30. Januar.**

Lørdag Aften Kl. 10 præcis: Prøve for fuldtalligt Kor paa 1. Afdeling og »Viborg Domkirke«. STYRELSEN.

TYPOGRAFERNES STIFTELSER.

Da der ved Dødsfald er bleven en Fribolig ledig, kunne Ansøgninger om denne, ledsagede af Mand og Hustrus Døbeattest, indsendes til Styrelsens Formand, Faktor ALBERT CHRISTENSEN, Thieles Bogtrykkeri, senest d. 21. Januar.

Københ., d. 7. Jan. 1898. STYRELSEN.

T. S. D'Hrr. Medlemmer, der ønsker at deltage i den *aarlige Opvisning*, bedes møde *førstk. Søndag* i Øvelseslokalet.

T. C. C. Søndag: Start Trianglen Kl. 10.

ANNONCER

Genzsch & Heyse

HAMBURG.

SKRIFTSTØBERI

STEREOTYPI ETC.

Completmaskiner i Virksomhed siden 1873. Største Lager af færdige Brød- & Titelskrifter. Indretninger og Omstøbninger efter System Didot med korteste Tidsfrist. Prøver er beredvilligt til Tjeneste.

»TYPOGRAF-TIDENDE«s Skrifter er fra *Genzsch & Heyse* i Hamburg.

GRUNDLAGT 1833

ADOLPH WULFF

GOTHERSGADE 8

Største Lager af Bog- og Stentrykkartikler

Repræsentant for følgende Fabriker:

Koenig & Bauer, Kloster Oberzell
Hurtigpresser

Schriftgiesserei Flinsch, Frankfurt a/M.
Typer og Messinglinier

Rockstroh & Schneider Nachf., Dresden
Digeltryk- og Prægepressen „Victoria"

Maschinenfabrik Kempewerk, Nürnberg
Apparater for Stereotypi, Galvanoplastik og Zinkætsning

Christian Hostmann, Celle
Sorte og kulørte Farver

Mander Brothers, London
Kulørte Farver. Hjælpefarver for Bog- og Stentryk

L. M. Hiemer, Hartbruch
Litografiske Sten-Brud

Jul. Schopflocher, Frankfurt a/M.
Broncer. Bladguld

Digeltrykpresser og Skæremaskiner findes altid paa Lager.

Telefon 39

J. G. A. Eickhoff, København V.

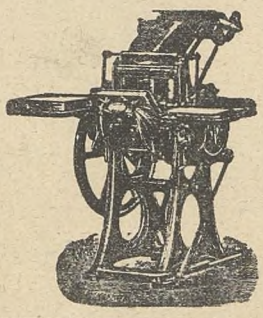

Maskiner til
Bogtryk
Stentryk
Bogbinderi

Otto's ny
Gasmotorer
staaende og liggende
fra ½—100 HK

Transmissioner

Farve, Valsemasse

Brugte rep. Maskiner haves i Reglen

Nærmere paa Forespørgsel

WILLIAM SIMMELKIÆR

KØBMAGERGADE 50

SKRIFTSTØBERI · GALVANOPLASTIK

ANNONCECLICHÉER · XYLOGRAFI

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 2
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 14. Januar 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Fagforeningernes Delegeretmøde.

For den, der gennem sin Barn- og Ungdomstid har oplevet den sociale Bevægelses første Tider her i Landet og, uden den Gang selv at have tilstrækkelig Bedømmelsesævne, mindes de første Forskrækkelsens Billeder, som Fædrene udmalede af den ny Tids Banebrydere, der efter den dagældende almindelige Mening var større Røvere og Banditer end selve Landets »Arvefjender« — maatte den vældige Forsamling af Arbejderpartiets Tillidsmænd dette Aars første Dage paavirke beundrende for den Organisationens Livskraft, som, trods alle Forfølgelser og Fordømmelsesdomme, eller maaske netop derfor, havde opdraget en saa solid og klar Intelligens til fortsat Kamp for Idéer, hvis banebrydende Realisation — deres givne Levedygtighed uanset — i højeste Grad afhænger af dygtige og klartseende Personligheder, besindige og rolige Naturer. Man fik, mere end ved nogen anden Lejlighed, et levende Begreb om det Herkulesarbejde, som var gaaet forud for Tanken om en endelig og stor Sammenslutning af alle Landets faglige Arbejdere, om den Filtrering af Fortidens forfjamskede og planløse Arbejderbestræbelser, som havde fundet Sted. Og endnu mere klart maatte dette stille sig for Repræsentanterne indenfor *vort* Fag, der den Dag i Dag har for Øje, hvor uimodtagelig endnu en Del Arbejdere stiller sig overfor det selvindlysende: *ved egen Kraft at fremhjælpe egne Bestræbelser*, og som endnu nærer en brændende — men derfor lige naiv — Tro paa, at Arbejdernes Fællesbestræbelser paa alle Omraader ikke vejer nær saa meget op, som muligvis et Honorar for fortsatte Isolationsbestræbelser vil kaste af sig. Saá man over den store Forsamling, hørte man Udtalelserne med de forskellige Meninger om dette eller hint og blev man tvunget til at beundre den intensive Enhed om Maalet, der gik gennem alle Forhandlingerne, da maatte Typografernes Repræsentanter i samme Øjeblik beklage, at deres Fagfæller endnu ikke var naaet dertil, at de helt og udelt i Kraft af Principets Anerkendelse stod som Enhedens Gruppe sammen med alle de øvrige Fag. Typograferne! — Arbejdernes Studenter! — som Sinker i Arbejderbevægelsen! Typograferne, af hvilke endnu en Del Nytaarsdag i det Herrens Aar 1898 vil hævde »Politikfrihed« i Arbejdernes organiserede Bestræbelser for bedre økonomiske Vilkaar — som ikke er komne videre, end at de med et Par Øre mere pr. Tusinde tror det sociale Spørgsmaal løst, og som er ganske blinde for, at vi baade ad den faglige og politiske Vej har Opgaver at gennemføre til Gavn for os selv og Samfundet i sin Helhed — som endnu ikke har lært af Erfaringen, at vi ved at støtte andre Stænders politiske Gærning kun opnaar at faa Stene, hvor vi ventede Brød — som (kuriøse Modsætning!) paa det faglige Omraade holder fast paa en Ledelse af manuelle Arbejdere i samme Rækkevidde som man forkaster det, naar det gælder Arbejderstandens økonomiske Bedrestillen ad politisk Vej!

Med den langsomme Opfattelse in mente kunde man have Ret til Beklagelse over sine Fagfæller, men Troen paa, at det Hele kun er et Tidsspørgsmaal, blev yderligere styrket her. Stupiditeten kan være mere eller mindre udviklet, men hvor tilsyneladende stærk den end er, den *vil* blive trevlet op efterhaanden som Oplysningen stiger og Hjærnen giver sig til at beskæftige sig med Problemerne. Og Intet vil mere bidrage hertil end den Bedømmelse af Tidernes Situation, som Arbejdernes Modstandere i Ny og Næ aabenbarer og som altid vil bryde Hul i de ovennævnte barnlige Opfattelser.

Sammenslutningen af alle Landets Fagorganisationer, som var Dagenes særlige Resultat og som énstemmig vedtoges, vil mere end det enklere Arbejde i Organisationerne aabne Blikket hos Arbejderne for deres Magt og derigennem for den Tryghedsfølelse, som en rolig Udvikling medfører. Det var ingen Voldsherredømme, der skabtes, men en Regulator for besindige og tidsvarende Fremskridt, hvor den enkelte Organisations Bestræbelser vil blive underkastet Helheds-Interessernes Undersøgelse — kort sagt, hvor enhver enkelt Bevægelse fra Fagenes Side mere end hidtil planlægges, inden den iværksættes, men hvor saa til Gengæld Sagens heldige Udfald ogsaa er betydelig sikrere. Samtidig dermed vil den etablerede Centralisering af Magten øge Respekten hos Arbejdernes økonomiske Modstandere og hindre Fusentasterierne overfor de enkelte Fag. Som Illustration hertil kan vi anføre, hvad Arbejdsgiverforeningens Formand i et Interview har fundet sig foranlediget til at udtale, nemlig at

> . . . . Alle maa være klare over, at en Modvirken af Arbejdernes Organisationer fremtidig er umulig. Er der Nogen, som endnu nærer Ønske om en saadan Modvirken — saa vil de ikke opnaa andet end Gang paa Gang at se deres Illusioner briste.

Disse Ord viser en korrekt Vurdering af, hvad denne nye sammensluttede Organisation betyder for Realisationen af Arbejderstandens højere økonomiske Krav, og kan virke belærende for mange Arbejdere, der endnu hverken ser saa dybt eller saa langt. Men samtidig med, at denne Organisation udadtil vil være en alvorlig Dæmper paa eventuel »Modvirken«, samtidig med, at den er i Stand til at indgyde Respekt, vil dens indre Bygning fremme Modstandernes Opfattelse af, at Magten ikke misbruges, og derved skabe den Anseelse, som desværre ikke altid kan siges at følge Magten i Hælene. Til Trods for de overordenlige Midler, Arbejderpartiet derigennem kommer til at raade over, er Anvendelsen af dem betinget af et Overblik, som vil udelukke enhver hensigtsløs Operation, der i mangfoldige Tilfælde tidligere har gjort mere Skade end Gavn.

Vor Stilling til denne ny Organisation er given. Den betinger sin Eksistens kun paa Fagforbund, og i hvorvel vi endnu ikke mellem os selv indbyrdes er naaet til et Alt omfattende indre Forbund, saa har vi dog faaet de mest nærliggende Opgaver ind under et saadant, og gennem Reservefond, Rejse- og nu sidst Arbejdsløshedskassen skaffet de Betingelser til Veje, som foreløbig er tilstrækkelige. Det Landsmøde, som efter Fællesstyrelsens Bestemmelse vil blive afholdt i Pinseugen enten i Aarhus eller Odense, vil derfor faa til Opgave at planlægge vort eget Forbunds Stabilitet med Tilslutning til de andre Fags, og ingen Tvivl er om, at det vil ske paa en saadan Maade, at enhver af de integrerende Dele kan føle sig tilfredsstillet ved en Ordning, der i højeste Grad forøger vor Styrke og betinger Opnaaelsen af økonomiske Fremskridt. Trykkerforeningen, som maaske under andre Forhold vilde afføde den største Skepticisme, har i sin i forrige Aars Slutning tagne énstemmige Tilslutning til de samvirkende Fagforeninger præciseret en Stilling, der fornuftigvis vil lade enhver Tvivl om

dens Haandslag paa dette Omraade ude af Betragtning, og Hovedbestyrelsens Anskuelse om denne Sammenslutning er jo allerede aabenbaret, da Indbydelsen til Delegeretmødet forelaa. Den typografiske Forenings Position er ligeledes afgjort ved den Enstemmighed, hvormed den lod sig repræsentere, ligesom dens hidtidige Opfattelse af en Sammenslutnings Betydning Gang paa Gang er fastslaaet.

Naar disse Udsigter for danske Fagfællers Tilslutning derfor er til Stede, saa har Fagforeningernes Delegeretmøde ogsaa for det typografiske Fag været af overordenlig gavnlig Betydning — en Betydning, der mere end alt Andet, hvad der kan ske indenfor Rammen, vil karakterisere 1898 som et Fremskridtets Aar.

Voldgiftsretten.

Opmandskendelse i Sag Nr. 3/1897 for Bogtrykfagets Voldgiftsret.

Da der mellem Bestyrelsen for Aktieselskabet I. Cohens Bogtrykkerier og de Sættere, der af nævnte Aktieselskab beskæftigedes ved Trykningen af Dagbladet *Tiden*, var opstaaet Meningsforskel om, hvorvidt en mellem Aktieselskabet og Sætterne under 30. Oktober 1896 indgaaet saakaldt Arbejdsoverenskomst for Dagbladet *Tiden* kunde antages at være til Hinder for, at Aktieselskabet lod Sætning af en Del af Bladets Tekst udføre udenfor Bladets egenlige Sætterilokale, indbragtes Spørgsmaalet til Voldgiftsrettens Afgørelse under Sag Nr. 2/1897. Efter at Voldgiftsretten ved Kendelse af 15. Februar d. A. havde afvist Sagen, indgik Aktieselskabet under 3. Marts næstefter paany med en Klage til Voldgiftsretten, i hvilken det anbringes, at da Aktieselskabet i Henhold til Voldgiftsrettens forommeldte Kendelse lod sætte Sats til Dagbladet *Tiden* af Lærlinge udenfor Bladets sædvanlige Arbejdslokale, havde de i dette beskæftigede Sættere Mandag den 1. Marts d. A. nedlagt Arbejdet og vægret sig ved at genoptage det, med mindre Aktieselskabet gik ind paa enten at lade alt Sætterarbejde ved Bladet udføre i det sædvanlige Arbejdslokale eller, saafremt saadant Arbejde udføres andet Steds, da at betale samme Pris derfor som i den fornævnte Arbejdsoverenskomst fastsat. For ikke at udsætte Bladet for Tab ved en Arbejdsstandsning, havde Aktieselskabets Direktør, G. A. Bach, paa dettes Vegne indvilget i at lade alt Sætterarbejde ved Bladet udføre i det sædvanlige Sætterilokale, indtil Voldgiftsrettens Afgørelse med Hensyn til Berettigelsen af det af Sætterne rejste Krav orelaa. Klagen slutter med en Anmodning til Voldgiftsretten om i Anledning af det saaledes Passerede »at optage Sagen til fornyet Behandling og Paadømmelse«. Anden Paastand er ikke af Klagerne nedlagt.

I det af de indklagede Sættere til Voldgiftsretten indgivne Forsvarsskrift har disse gjort Indsigelse imod, at de skulde have nedlagt Arbejdet, idet de paastaar, at der blev arbejdet regelmæssigt, indtil Aktieselskabets Bestyrelse sammen med Redaktøren af Bladet *Tiden* paa Foranledning af en af Sætterne gennem Faktoren derom fremsat Anmodning Mandag d. 1. Marts om Eftermiddagen c. Kl. 7 indfandt sig i Sætterilokalet til Forhandling med dem om den ovenommældte Uoverensstemmelse angaaende Arbejdsoverenskomstens Forstaaelse. Efter at denne Forhandling var endt med det i Hovedklagen angivne Resultat, blev Arbejdet fortsat. Fra de Indklagedes Side er der derefter nedlagt Paastand om, »at Hr. Bach som Direktør for Aktieselskabet I. Cohens Bogtrykkerier« dømmes »skyldig i Kontraktbrud og uberettiget til — i Følge den med os bestaaende Overenskomst — at lade Sats til Dagbladet *Tiden* udføre af Lærlinge eller til lavere Betaling«.

Af den under Sagen foretagne Vidneafhøring fremgaar det, at Arbejdet i Anledning af Forhandlingerne mellem Aktieselskabets Bestyrelse og Sætterpersonalet højst hvilede c. 1 Time, og at Bladet blev færdigtrykt til sædvanlig Tid uden Overarbejde.

Da den Voldgiftsretten ved Tarifens §§ 47 og 48 tillagte Myndighed ikke gaar videre end til at tage Spørgsmaal om Tarifbrud under Paakendelse for saa vidt angaar derved begrundede Erstatningskrav eller andre Følger af civilretlig Art, og da det under Sagen er oplyst, at der ikke ved det paaklagede Forhold fra Sætternes Side er paaført Klagerne noget Tab, ligesom der ej heller fra Klagernes Side er nedlagt Paastand paa Erstatning eller paa Indtrædelsen af nogen anden civilretlig Virkning af det paastaaede Tarifbrud, vil de Indklagede, idet der herefter ikke findes Anledning til at komme ind paa en nærmere Undersøgelse af det mellem Klagerne og de Indklagede ved den omhandlede Lejlighed Passerede, være at frifinde for Klagernes Tiltale.

Hvad angaar den af de indklagede Sættere fremførte Kontraklage, da drejer den sig udelukkende om Forstaaelsen af den mellem dem og Aktieselskabet indgaaede Overenskomst af 30. Oktober 1896, og da Voldgiftsrettens Kompetence i Følge Tarifens § 48 er begrænset til Afgørelse af Spørgsmaal om Tarifens Fortolkning, maa Sagen for saa vidt blive at afvise fra Voldgiftsretten.

I Henhold hertil afsiges følgende

Opmandskendelse:

De Indklagede frifindes for Klagernes Tiltale.

For saa vidt angaar den af de Indklagede fremførte Kontraklage afvises Sagen.

København, den 24. December 1897. L. Zeuthen.

Fællesstyrelsens Forhandlinger paa dens ekstraordinære Møde i København.

Søndag den 2. Januar 1898.

Dagsordenen var: 1. Stillingen til Bladudgiverforeningen, Provinsbogtrykkerforeningen og til de forskellige lokale Bevægelser. 2. Delegeretmødets Afholdelse. 3. Behandling af Lovene for Arbejdsløshedsunderstøttelsen samt for Rejsekasse og Reservefonds. 4. Tilslutningen til de samvirkende Fagforbund. 5. Eventuelt.

Til Stede samtlige Medlemmer.

1. Stillingen til Bladudgiverforeningen, Provinsbogtrykkerforeningen og til de forskellige lokale Bevægelser.

Dansk Typografisk Forenings Repræsentanter gjorde udførlig Rede for den nuværende Situation og meddelte Indholdet af de udvekslede Skrivelser. Af disse fremgik det, at Principalerne havde opfordret til Dannelsen af en Voldgiftsdomstol, hvilket Arbejdernes Repræsentanter var villige til at indvilge i under Forudsætning af, at man fra Principalernes Side vilde optage en Forhandling om en Tarif, gældende for samtlige Foreningernes Medlemmer. Herpaa var der endnu ikke indløbet Svar; saafremt et saadant ikke indløb i de nærmeste Dage besluttedes det at udbede sig dette inden en bestemt angivet Tidsfrist, da Forholdenes Udvikling absolut nødvendiggjorde, at en eventuel Forhandling kunde komme i Stand i den nærmeste Tid. Angaaende de lokale Bevægelser i de forskellige Byer vedtoges det enstemmigt at støtte dem energisk, saafremt de to Principal-Organisationer imod Forventning ikke vilde indlade sig paa nogen Forhandling om en Tarif. Endvidere billigedes det, at man forkortede Tidsfristen for Svars Afgivelse paa de opstillede Fordringer. I en enkelt By var Typograferne indgaaet paa et af Principalerne gjort Tilbud, hvorved Minimallønnen var forhøjet; det vedtoges at sanktionere dette som gældende indtil en almindelig Tarif kom til at foreligge.

2. Delegeretmødets Afholdelse.

Det belejligste Tidspunkt for Delegeretmødets Afholdelse diskuteredes. Formanden oplyste, at der endnu ikke var indløbet Svar fra den svenske Forbundsstyrelse angaaende Fællesstyrelsens Anmodning om at stille et bestemt Forslag om Grundlaget, paa hvilket man tænkte sig Gensidigheden genoprettet, og da dette Spørgsmaals Ordning stod i nær Forbindelse med de Forandringer i Lovene for Rejsekasser og Reservefonds, som det kommende Delegeretmøde skulde beskæftige sig med, var det nødvendigt, at man hurtigst muligt modtog et Svar, for at der eventuelt kunde blive taget Hensyn til de Ønsker, man fra anden Side nærede.

Det besluttedes at afholde Delegeretmødet i Pinsen i Forbindelse med Dansk typ. Foren.s Repræsentantmøde. Som passende Byer bragtes Odense eller Aarhus i Forslag.

Mødet hævet Kl. 2½.

Torsdag den 6. Januar.

3. Behandling af Lovene for Arbejdsløshedsunderstøttelsen, Rejsekasser og Reservefonds.

En indgaaende Debat førtes om det foreliggende Udkast for Love for Arbejdsløshedskassen. Den almindelige Opfattelse var, at Medlemmerne ønskede en Forandring af det bestaaende Forhold, hvad angik Bestemmelsen i Dansk typ. Forenings Love om, at Medlemmet ved indtrædende Arbejdsløshed straks skal vælge mellem Understøttelse paa Rejse og paa Stedet. Idealet vilde selvfølgelig være, at det paagældende Medlem kunde nyde Understøttelsen hvorsomhelst han ønskede det, og uden at behøve at tage Hensyn til, om han agtede at opholde sig en eller flere Dage i de forskellige Byer. Mod Opfyldelsen heraf talte dog dels Forskelligartetheden i Dageantallet for Understøttelsen paa Rejse

og paa Stedet, dels den manglende Kontrol, dels det mere komplicerede Regnskabssystem. Man var derimod enig om at sammensmælte Rejse- og Arbejdsløshedskasse; dog erklærede Trykkerforeningens Repræsentant at maatte tage et Forbehold, da det ikke endnu var ham klart, hvorvidt Trykkerforeningen i finansiel Henseende kunde staa sig ved en saadan Ordning. Hertil bemærkedes, at det ikke maatte lades ude af Betragtning, at man i Trykkerforeningen alligevel maatte regne med en ikke uvæsenlig Forhøjelse paa Arbejdsløshedsunderstøttelsens Konto, hvis man vilde følge de to Foreningers Eksempel i at forhøje Understøttelserne — hvilket man af Selvopholdelsesgrunde selvfølgelig blev nødt til —, samt at den Betragtning, som gik ud paa, at man ikke kunde gaa ud over den nuværende Kontingentgrænse, ikke holdt Stik, eftersom Tilslutningen til de samvirkende Fagforeninger absolut nødvendiggjorde et forhøjet Kontingent. Men saafremt Reservefonden, som foreslaaet, overtog disse Forpligtelser, laa der jo alene i den Omstændighed et væsentligt Moment til Fordel for Trykkerforeningens Tilslutning til den centraliserede Arbejdsløshedshjælp, da man dog faktisk i mange Tilfælde vilde undgaa Udskrivning af Ekstrakontingent.

Som Grundprincip for Arbejdsløshedsunderstøttelsen vedtoges det at fastslaa, at den Arbejdsløse kan nyde Understøttelsen i den By, han maatte ønske det, dog saaledes, at en Forandring af Opholdssted kun kan ske i Samraad med Fællesstyrelsen. Ønsker et Medlem at rejse inden han har nydt sin fulde Arbejdsløshedsunderstøttelse kan dette ogsaa ske ved at omskrive Understøttelsen til Rejsehjælp, som dog ikke kan overskride den Sum, som den fulde Arbejdsløshedsunderstøttelse andrager.

Efter den almindelige Behandling af Lovene, vil der nu blive udarbejdet Forslag, som bliver at forelægge Delegeretmødet. Som Tillægsbestemmelse baade for Rejse- og Arbejdsløshedskasse vedtoges det at opstille, at Fællesstyrelsen kan forhindre Ophold i eller Tilgang til en By, saafremt Arbejdsmarkedet paa det paagældende Sted er overfyldt.

Som Overgangsbestemmelse indtil den centraliserede Arbejdsløshedsunderstøttelse træder i Kraft, enedes man om følgende Udtalelse:

Paa Arbejdsløshedsomraadet forholdes mellem de respektive gensidige Foreninger — indtil Arbejdsløshedskassens Centralisation er traadt i Kraft — saaledes, at Medlemmer, som i Den typografiske Forening eller Den typ. Trykkerforening er berettiget til Arbejdsløshedshjælp, ikke kan opnaa denne i Dansk typ. Forening forinden de dér har betalt 52 Uger og omvendt, at sidstnævnte Forenings Medlemmer ikke opnaar denne Hjælp i de to andre Foreninger forinden Kontingent er erlagt i samme Antal Uger. For saa vidt at et Medlem ikke i nogen enkelt af Foreningerne har betalt Kontingent i det i dennes Love bestemte Antal Uger, men derimod i begge et Antal, der berettiger ham til at nyde Hjælp, betales Understøttelsen af den Organisation, hvor det største Antal Uger er ydet, eller er dette lige, i den Forening, i hvilken hans Arbejdsløshed indtræder.

4. Tilslutningen til de samvirkende Fagforbund.

Resultatet af det afholdte Delegeretmøde drøftedes. Efter en kort Diskussion vedtoges det *énstemmigt* at indstille til Landskongressen, at Typografernes Reservefonds og Rejsekasser slutter sig til de samvirkende Fagforbund.

5. Eventuelt.

1) I Anledning af den i *Typ.-Tid.* ang. Forholdene paa *Nordjyllands Arbejderblad* optagne Artikel, vedtoges det at anmode Lokalforeningen om en skriftlig Fremstilling. Samtidig maa man i høj Grad beklage, at man ikke henvender sig til Ledelsen angaaende Fordringers Fremsættelse, førend disse offentlig omtales.

2) Angaaende Anmældelsen om et Forhold paa *Fyns Socialdemokrat* vedtoges det at henvende sig til Lokalforeningen.

3) Nakskov Lokalformand meddeler, at Hr. Bogtrykker Larsen dersteds, som i sin Tid erklæredes blokeret, nu har underskrevet Overenskomsten, af hvilken Grund Blokaden hæves.

Mødet sluttet Kl. 9½. VICTOR PETERSEN.

Nær og fjærn.

Karnevalet den 12. Marts i Koncertpalæet. Festudvalget har sikret sig et Regimentsmusikkorps paa 20 Mand under Anførsel af Musikdirektør REESEN. Det turde betyde, at der bliver Appel i 'en!

Festaftenen i vort Lokale i Tirsdags var udmærket god med Stjærne. Hr. WINKELMANN skal have Tak for Akvisitionen: Læge CHRISTOFFERSEN, der i et udmærket og følt Foredrag gav Billeder af Feltlivet i Grækenland i Fjor. Vor indskrænkede og for andet Stof særlig indrettede Plads giver os desværre ikke Rum for den fortrinlige og sanddru Skildring; vi kan kun notere, at et stærkt Bifald var en velment Tak fra den overordenlig talrige Forsamling, og at et af Hr. Winkelmann udbragt Leve for Foredragsholderen besvaredes med stærke Hurra. — Kvartetten fra vor gamle Sangforening sang kønt og bidrog naturligvis til at give Sammenkomsten Sving. Desuden blev der givet gode Bidrag i Solo af en Dame og en Herre. Den første var der det mærkelige ved, at man hørte hvert Ord i Sangen, hun sang — noget, man ikke plejer at høre hos Damesangere, der helst vil lade Melodien være Hovedsagen. Den anden sang bl. a. den kønne Fædrelandssang »Duftende Enge og kornrige Vange«, og ham var der for Resten det ikke mærkelige ved, at han kun kunde Teksten til det første Vers, som han derfor gav to Gange. Vore gamle Fædrelandssange er desværre ved at gaa ud af Kurs; det er imidlertid Synd — der er nemlig rigtig god Mening i at levere dem, de *gør* sig, for der er Stemning i dem. Selv med vor Antipati imod alt Krigsgalt og Opstyltet maa vi sige, at der i de gamle Sange findes saa megen smuk Poesi og fornuftig Lovprisning af vor Fødelands skønne Natur, at det gør godt at høre disse Sange. Især maa man foretrække dem for Sange, hvis Ord kun er skrevne for glade Han-Københavner-Øren. Alt i Alt kan Aftenen betegnes som en afgjort Sukcès for vor Fornøjelsesafdeling.

— *En sort Filthat* er bleven forbyttet i Foreningslokalet samme Aften. Fejltagelsen bedes berigtiget i *Politikens* Sætteri.

Rejseunderstøttelser. Da sikkert mange Kolleger kunde ønske at gøre Forsøg paa i det kommende Aar at faa Part i de gennem Staten og Legater udbudte Rejsestipendier, giver vi herigennem Lejlighed til nærmere at kende de af disse, som vore Fagfæller kan søge:

Statens Rejseunderstøttelser. Ansøgninger, der maa være ledsagede af Anbefalinger (originale eller i bekræftet Afskrift), skrives paa Blanketter, som udleveres i Indenrigsministeriet og, forsynede med Stempel til 65 Øre, indgives inden 1. Marts. De skal indeholde Navn, Stilling, Opholdssted, naar og hvor født, Rejsens Maal og Øjemed, Uformuenhedsattest, Oplysning om, hvorvidt Vedkommende har aflagt Svendeprøve og besøgt en teknisk Skole, om han tidligere har opholdt sig i Udlandet og i saa Fald faaet offenlig Understøttelse.

Det Reiersenske Fond uddeles i Summer fra 200 til 500 Kroner til ugifte Svende. Ansøgninger, som erholdes paa Fondens Kontor, Nørresøgade 17, 2. Sal, København K., indsendes inden Udgangen af Februar Maaned.

Det Classenske Fideikommis uddeler Rejsestipendier, naar Direktionen finder Rejsens Maal og Øjemed særlig egnet til Understøttelse og naar fremlagte Attester om Flid, Dygtighed osv. særlig kvalificerer Ansøgeren til Hjælp. Inden Udgangen af Januar Maaned indgives Ansøgningerne og stiles til Direktionen for det Classenske Fideikommis, Amaliegade 32, København K.

K. A. Larsen og *Hustrus Legat* uddeler Rejsestipendier fra 300 til 3000 Kr. og Summen, der disponeres over hertil, er 63,000 Kr. Skemaer til Ansøgninger udleveres hver Dag fra Kl. 10—12 paa Legatets Kontor, Vestergade 3, 2. Sal, København K. og indsendes udfyldte og forsynede med mindst 2 paaskrevne originale Anbefalinger inden 4. Februar til Overretssagfører Rich. B. Lehmann, St. Knudsvej 7, Kjøbenhavn V.

Jubilæum. Punktererske MATHILDE EISENS 25-Aars Jubilæum den 6. ds. forløb paa den nydeligste Maade, idet F. E. Bordings Personale havde udsmykket Trykkerilokalet med Blomsterguirlander og Inskriptioner i Transparent, ligesom det om Morgenen modtog Jubilaren i sluttet Trup og, efter at Trykkeriets Faktor Hr. Truelsen havde holdt en lille Tale, overrakte hende et Sølv-Kaffeservice, i hvis tilhørende Sukkerskaal var henlagt 25 nye blanke Kroner. Fra Firmaet modtog hun fem Par fine Kopper med et 20-Krone-Guldstykke i hver Kop samt den til Festligheden nødvendige Vin, ligesom hun ogsaa fra anden Side — bl. a. fra de to Lærlinge — modtog smukke Gaver. Dagen sluttede med en lille animeret Fest i Trykkerilokalet.

— *Viborg Stiftstidende* fejrede den 7. Januar sit 125-Aars Bestaaen, i hvilken Anledning Bladets Redaktør og Udgiver Hr. S. H. ANGELO, om Eftermiddagen trakterede sit Personale med Chokolade og Vin. Om Aftenen samledes Personalet til Middag hos Redaktøren, hvor der herskede en animeret Stemning indtil Selskabet lidt over Midnat brød op.

I Dagens Anledning forhøjede Hr. Angelo Beregningssatsen med 2 Øre pr. 1000 Bogstaver og tilstod Personalet — uden nogensomhelst Opfordring — 8 Dages Sommerferie med fuld Udbetaling af Ugelønnen.

Udstyrsmateriale. Firmaet J. G. SCHELTER & GIESECKE, Leipzig, har tilsendt os femte Binds 1. Hæfte af dets *Typographische Mittheilungen,* som særlig ekscellerer i Fremstillingen af Listeindfatninger og Vignetter og ved ikke faa Prøver viser den praktiske Anvendelse af disse, uden at vi nærer særlig Tro til, at Materialets symbolistiske Naturalisme vil befordre en større Anvendelse deraf end hidtil.

Typographische Jahrbücher. 12. Hæfte afsluttede det ansete Fagskrifts 18. Aargang og den med Hæftet følgende Indholdsfortegnelse giver et ganske godt Begreb om Righoldigheden a de Æmner, Skriftet har beskæftiget sig med i sidste Aargang. Ligesom de fleste af sine Forgængere er der ogsaa i det foreliggende Hæfte en Del interessante tekniske Arbejder baade paa Satsens og Trykkets Omraade og særlig er originale Lykønskningskort smukt repræsenterede.

En sjælden Arbejdsgiver er den engelske Skibsbygger *Hill.* Han indførte ikke alene 8-Timers-Arbejdsdagen paa sit Værft før den store Strejke udbrød, men tilbød ogsaa Strejkekomiteen et rentefrit Laan paa flere Hundrede Tusinde Kroner.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Søndag den 2. Januar. Alle mødt. Fra Dansk typ. Foren.s Hovedbestyrelse var til Stede d'Hrr. P. HVIDTFELDT og TORKILD PETERSEN.

Paa Foranledning af Hovedbestyrelsens Skrivelse af 24. Novbr. f. A. sattes *Typ.-Tid.s* Redaktionsforhold under Diskussion. Man var enig om, at en Forandring af de bestaaende Forhold burde finde Sted, og det vedtoges at fremkomme med Forslag i saa Henseende paa de forestaaende Lands- og Repræsentantmøder. — En midlertidig Ordning af Bestemmelserne om Arbejdsløshedsunderstøttelse indtil den centraliserede Arbejdsløshedskasse træder i Funktion drøftedes. Sagens Ordning overdroges til Fællesstyrelsen.

Formanden refererede derefter sine Underhandlinger med Foreningen af danske Bogtrykkeres Formand angaaende de hos Bogtrykker Aage Jørgensen installerede Sættemaskiner. Til at deltage i Mødet den næste Aften valgtes FORMANDEN og GUST. CLAUSEN samt Formanden for Trykkerforeningen, LAUR. JENSEN. — Fra de samv. Fagforeninger var fremkommet Anmodning om at maatte laane Foreningens Fane i Anledning af Delegeretmødet. Tillodes. — Sluttelig meddelte Formanden, at der var indløbet Lykønskninger i Anledning af Aarskiftet fra Den typ. Trykkerforening, Dansk typ. Forening samt fra Foreningens Kasserer paa Bespisningens Vegne.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 10. Januar. Samtlige Medlemmer til Stede.

1. Formanden ønskede Hovedbestyrelsens Medl. glædeligt Nyaar med Tak for Samarbejdet i det forløbne Aar og oplæste Lykønskningsskrivelser fra de kontraherende Foreninger, til hvilken Hovedbestyrelsen havde sendt Hilsen til Aarskiftet, samt fra forskellige Lokalafdelinger. — Endvidere meddeltes, at Nr. 270, R. Frandsen af Kalundborg Lokalafdeling, var død og 300 Kr. anvist i Begravelseshjælp samt at d'Hrr. GROTH og SCHJERN havde foretaget et uventet Kasseeftersyn hos Hovedkassereren og fundet Alt i Orden.

2. Hovedkassereren fremsender Maanedsoversigten. Til Efterretning.

3. Hvidtfeldt og Torkild Petersen aflagde Beretning fra Møderne i København. Se Referatet af disse.

4. Fra Organisationen af Bladudgivere forelaa en Skrivelse, hvori de gik ind paa at forhandle om en Tarif for hele Landet, og Meddelelse om, at de i det Øjemed havde valgt d'Hrr. Redaktører Joh.s Jensen, Fredericia, og Poul Hertz, Vejle, til at indlede Forhandlingerne i et Fællesmøde, som Red. Welsch, Helsingør, paa Dansk Provins-Bogtrykkerforenings Vegne har bebudet afholdt i Aarhus den 16. Januar. — Fra sidstnævnte Organisation var derimod ikke indløbet noget Svar. — Der afsendtes en Skrivelse til Aarhus Understøttelsesforening, hvori der søges et Fællesmøde med denne afholdt forinden.

5. En Del andre Sager maatte udgaa af Dagsordenen.

HVIDTFELDT.

Hovedkassens Regnskabsberetning for Decbr. Maaned 97.

Indtægt.

Kassebeholdning	Kr.	1694.94
Reservefonden	-	4219.60
Begravelseskassen		13222.26
	Kr.	19136.80

Udgift.

Bidrag til Lokalforeningerne		Kr.	110.00
Gage til Formanden (Oktober Kvartal)		-	100.00
do. » Kassereren do.		-	75.00
Bladhold		-	11.15
Lokaleleje		-	5.00
Porto og Telegrammer (Formanden)		-	9.04
Reservefonden		-	4219.60
Begravelseskassen	Kr. 13222.26		
Udbetalte Dødsfald	- 75.00		
		-	13147.26
Kassebeholdning den 31. December		-	1459.75
		Kr.	19136.80

Kolding, d. 31. December 1897. ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

Typografernes Rejsekasser og Reservefonds for de skand. Lande.

Regnskabsberetning for December Maaned.

A. Rejsekassen.

Indtægt.

Kassebeholdning	Kr. 5062.54
	Kr. 5062.54

Udgift.

Gage til Formanden (2. Halvaar 97)	Kr.	25.00
Gage til korresp. Medl. (2. Halvaar 97)	-	18.75
Gage til Kassereren (2. Halvaar 97)	-	25.00
Kassebeh. 31. Decbr.	-	4993.79
	Kr.	5062.54

B. Reservefonden.

Indtægt.

Kassebeholdning	Kr. 15784.56
	Kr. 15784.56

Udgift.

Gage til Formanden (2. Halvaar 97)	Kr.	25.00
Gage til korresp. Medl. (2. Halvaar 97)	-	18.75
Gage til Kassereren (2. Halvaar 97)	-	25.00
Kassebeh. 31. Decbr.	-	15715.81
	Kr.	15784.56

Kolding, den 31. December 1897. ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG TYP. HJÆLPEKASSER.

Foreningslokalet, Admiralgade 19, 1. Sal, er daglig aabent. Medlemskort maa forevises.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. EMIL MØLLER. I Morgen: Hr. H. MØLLER.

Den typografiske Forenings Styrelse holder Møde paa Søndag Kl. 11 i »Søfryd« ved Fredens Bro.

Ny Medlemmer: Sætter Alf. Seidelin Nielsen, udl. 7/1 98 hos H. E. Jensen **(arbejdsl.)**. Sætter Olaf Charles Olsen (Christtreu), tidl. Medlem. Zinkograf Lars Harald Christiansen (Truelsen), udl. 1889 hos Galle & Aagaard. Fotograf Adolf Bérold (Truelsen), udl. 1881 i München. Stereotypist Max Katte (Aller), udl. 1883. Galvanoplastiker Viktor Tverskou (Aller), udl. 1874. Sætter Roas Valdemar Hørringsen (arbl.), udl. 1/2 97 hos B. Nielsen (tidl. Medl.). Trykker Robert Carl Nielsen (B. Nielsen), udl. s. Sted 31/12 97. Sætter Carl Thorvald Julius Bruzelius (Eksprestr.), udl. 1/7 89 hos Birch (tidl. Medl.). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadt: 1076 (Dsk. t. F.), Emil Aage Stecker (arbl.), fra Aarhus.

Bortrejste: 72 (Den t. Trykkerf.), Alfred Marius Meier (arbl.), til Pl. i Aarhus. 64, Malling Andresen (arbl.), til Pl. i Lyngby. 2825, Hans Carl Hansen (arbl.), til Plads i Hillerød. 1608, Chr. Jul. Rasmussen (arbl.), til Plads i Hillerød.

Udmældt (af Den t. F., Medl. af Trykkerf.): Marinus Emil Toft (Thiele).

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12 1/2—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. *Lukket paa Søndag.* V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Lokalformand.

Stubbekøbing: Typograf A. W. SPUHR i Stedet for Niels Mørup.

Juleuddelingen.

D'Hrr. Lokalformænd bedes snarest indsende Kvitteringerne fra de Medlemmer, der har modtaget Penge af Juleindsamlingen.

HVIDTFELDT.

Nyt Medlem: Aarhus, Christian Christensen, udl. hos Mammen efter 5 Aars Lære. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Hillerød, 1074, Peter Johan Petersen, 1608 (Den t. F.), Chr. Jul. Rasmussen og 2825 (Den t. F.), Hans Carl Hansen (alle i Plads) samt (i Lyngby), 64 (Den t. F.), Malling Andresen (Herdahl).

Bortrejste: Kolding, 349, Emil Eskildsen (til Nyborg). Ringsted, 112, Esben Hansen (paa Rejse). Viborg, 775, Alb. E. Thiel (til Aarhus). Aarhus, 999, Herman Jørgensen (arbl.) og 423, Peder Pedersen (arbl.).

Udmældt: Kolding, 516, Bogtr. H. Sjodt.

Rettelse: I forrige Nr. stod fejlagtig under Ny Medlemmer: Rudkøbing, Oskar Andersen, skal være Oscar Peter Anders Adreasen.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Ekstraordinær Generalforsamling afholdes førstk. Søndag den 16. ds., Form. Kl. 10 1/2 pr. i »Danas Have«.

Dagsorden: 1) 2. Behandling af Ændring til Lovenes § 4. 2) Valg af en Suppleant til Tarifkommissionen. 3) Meddelelser fra Kongressen. 4) Eventuelt. STYRELSEN.

Bortrejst: 72, A. Meier til Aarhus i Plads.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Aften: Prøve til Aarsfesten Søndag den 30. ds. Billet- og Programuddeling.

STYRELSEN.

T. C. C. Søndag: Start Trianglen Kl. 10.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 3
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 21. Januar 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Maskinerne.

Intet vil være bedre egnet til at aabne Øjnene for Nødvendigheden af en anden og bedre Samfundsorden og -moral, end Maskinteknikens Udvikling. Maskinerne, der som samfundsmæssig Ejendom kunde blive et Gode for Menneskene, bliver i de privatkapitalistiske Hænder en Forbandelse. I Stedet for, som de var i Stand til, at lette Arbejdet og forbedre Samfundsborgernes økonomiske Tilværelse, forøger de kun de Enkeltes i Forvejen mere end tilstrækkelige Kapital paa Basis af Nød og Elendighed hos det store Flertal. Paa det nuværende Grundlag vil Maskinernes Anvendelse næsten uden Undtagelse være et Samfundsonde, saa vist, som Virkningen af dem kun er Arbejdsløshed og forringet Købeævne, der til en Begyndelse afsætter Spor i en for de forskellige Samfundslag upaalidelig økonomisk Tilværelse, men til Slutning skyder disse ud i det besiddelsesløse Proletariat, som ved sin stadig voksende Størrelse vil blive en truende Fare for det nuværende Samfund.

Maskinernes omsiggribende Anvendelse er ingen Følge af Hensyn til nødvendige Samfundskrav, den finder som Regel kun sin Drivfjeder i personlig Egoismes Fordelsjagt og Konkurrencens ødelæggende Opholdelsesdrift; men den Kapital, som nødvendigvis kræves til deres Erhværvelse, slaar — langt tydeligere end Anvendelsen af de mange andre Midler, som Konkurrencen giver Initiativ til — Kampens Haabløshed fast for den mindre Bedrift, som derfor i samme Grad som de altid afhængige Arbejdere vil lide derunder og efterhaanden blive tvunget til at opgive Ævret som selvstændig Forretning. Det mindre Haandværk vil opløses — hvor langt paa dette Omraade er vi ikke alt komne nu? — og dets Indehavere atter overgaa i Arbejdernes Rækker for dér sammen med dem at kæmpe for Brødet. Maskinernes Anvendelse danner den videste Kløft mellem Kapital og Arbejde, mellem Besiddende og Besiddelsesløse, forringer med voksende Hastighed Antallet af de første i samme Grad som de sidste forøges, men virker — det bedste ved dem! — revolutionært paa Forstaaelsen af og Nødvendigheden for en forandret Samfundshusholdning.

Ogsaa vort Fag vil komme med. Allerede nu har vore Fagfæller i Amerika og England ført en fleraarig Kamp med den maskinindustrielle Sættevirksomhed; man har vel nok opnaaet nogenlunde ordenlige Betingelser for Betjeningen af Maskinerne, men man har ikke kunnet hindre den voksende Overflødighed af Arbejdskraft, som har virket knugende og tyngende paa Organisationernes Understøttelsesformaal, og som af arbejdsdygtige Mennesker efterhaanden skaber en Tilgang til de borgerlige Vrag, hvis Mod er brudt og hvis Karakter er ødelagt — til Ulykke og Byrde for Samfundet i sin Helhed. Ogsaa Tyskland og Østrig er komne med, og i de fleste større bogtrykindustrielle Byer er Sættemaskinen installeret. I Skandinaviens Hovedsteder har man ogsaa begyndt at vejre den personlige Fordel og saa smaat anskaffet dem »paa Prøve«, og falder denne heldigt ud, hvad der dog maaske er tvivlsomt i første Omgang, vil Resultatet ogsaa her blive en omsiggribende Anvendelse.

Som tidligere meddelt, har Firmaet Ludvig Jørgensen anskaffet sig 2 Eksemplarer af Støbe- og Sættemaskinen «Typograph« fra Fabriken i Berlin, og ihvorvel den praktiske Brugbarhed endnu ikke er fastslaaet, saa har Organisationen dog ment straks at burde gribe Tyren ved Hornene og fastsætte de Betingelser, hvorunder der skal arbejdes. Det har man gjort, dels fordi man fra Begyndelsen lettere kommer over det, dels fordi man af Erfaring véd, at Arbejdernes Løn ved dem ikke senere i nogenlunde passende Forhold kommer til at rette sig efter det større Udbytte, Maskinerne eventuelt vil kaste af sig til Arbejdskøberen. Vi har under de nuværende Forhold intet andet at gøre, da vi ikke kan hindre Anskaffelsen og, selv om vi kunde, maaske ikke burde, thi, som sagt, Maskinernes Anvendelse i den fri Konkurrences Tjeneste og kun til Fordel for den privatkapitalistiske Udbyttertrang vil overhovedet mere end alle andre Midler virke revolutionerende paa den sociale Opfattelse og mægtigt bidrage til at naa det Maal, hvor Staten overtager Produktionen.

Støbe- og Sættemaskinens Brugbarhed er ikke fastslaaet i Øjeblikket, men med den rivende Udvikling, vort Aarhundrede har dannet Gennembrud for paa Maskinteknikens Omraade, er der absolut ingen Grund til at betvivle, at den snart vil naa Fuldkommenheden. Man kan ikke frakende Opfindelsen Genialitet, saaledes som den støber, sætter, justerer og danner Spalterne, og de Ulæmper, som endnu knytter sig til den, er ikke af en saadan Natur, at de berettiger til at tro, at man ikke kommer over dem. Det, der paa det nuværende Stadium kræves, er paalidelige og faguddannede Folk; thi kun disse vil delvis være i Stand til at indskrænke de ellers rigeligt forekommende Ulæmper.

At Firmaet Ludvig Jørgensen, der ledes af Hr. Aage Jørgensen, en ung og tilsyneladende kortsynet Mand, ikke har været fornøjet med blot at faa Maskinen og erhværve den dertil knyttede Fordel, men yderligere har villet forøge denne ved kvindelig Betjening til lav Løn og lang Arbejdstid, kan ikke undre i en Tidsalder, hvor den Enkeltes Berigelsestrang kvæler alle Hensyn til Andre og hvor det gælder om bare selv at klare sig. Derimod kunde man maaske mindre tilgive ham hans Vriden og Venden sig ved at forpligte sig til at underordne sig en Arbejdsordning, som paa hans eget Ønske er fremstaaet af en Forhandling mellem Typograferne og hans egne Kolleger; thi selv Ungdommelighed bør dog finde sine Grænser. Sagen er nemlig, at Hr. Aage Jørgensen efter at have »tiltraadt« (som vi meddelte i Aarets første Numer) det af Bogtrykkerne og Svendene foreløbigt vedtagne Grundlag for Maskinarbejdet, og efter ved de resp. Formænds Imødekommenhed dertil at have faaet knyttet et Par Ændringer af lokal Natur, uden videre fortsatte med Arbejdet ved Maskinerne paa den gamle Manér og benyttede sin Fritid til at stille yderligere Ændringer, hvoraf den mest yderliggaaende og mest komiske var den, at lade Alt blive ved det Gamle til den ny Tarif var vedtaget! Ingen kan beskylde Organisationernes Ledelser for Mangel paa Hensynsfuldhed — maaske er der endda vist for megen — og utvivlsomt vil Bogtrykkerforeningens Formand anerkende dette, men at ogsaa Taalmodigheden kan faa Ende er selvindlysende, og da derfor Hr. Jørgensen ikke vilde iværksætte den vedtagne Arbejdsordning med det Gode, blev Personalet underrettet derom — og Arbejdet ophørte Lørdag Morgen, hvilket noget senere samme Dag havde til Følge, at

Hr. Aage Jørgensen endelig underskrev og forpligtede sig til at lade de to Mænd af Personalet begynde paa Maskinerne fra denne Uges første Dage.

Forhaabenlig er dermed det første Slag leveret for Grundprincipet i vore Fordringer overfor Sættemaskinerne — og da man jo siger, at det første Skridt er det, der koster, saa tør man vel forvente, at Anerkendelsen fremtidig vil gaa mere glat.

En ikke ringe Værdi for en fremtidig Ordning af Maskinsætterspørgsmaalet maa det anses, at Aarets Begyndelse har bragt netop ved Hr. Jørgensens Optræden. Hans Henvisning til Foreningen af danske Bogtrykkere som Opmand i Organisationers Krav overfor ham og hans Maskiner har medført Svende-Fordringens Anerkendelse og Principets Fastslaaen, der fastsætter for Maskinarbejdet kortere Arbejdstid, dets Udførelse ved faglærte Arbejdere og en Løn, der staar i Forhold til dets heldbredsødelæggende og nervepirrende Natur. Lønnen er ganske vist i Øjeblikket paa langt nær saa høj, som den bør være, men under Betragtning af, at den kun er foreløbig og at den betales ogsaa i Læretiden, maa den første Forhandling om Spørgsmaalet kaldes tilfredsstillende.

Vi kan i første Række takke vor Organisations Styrke og det resolute Personale i *Agrardagbladet* for det tilvejebragte Resultat, men vi bør heller ikke forglemme, at Bogtrykkerforeningens Styrelse gennem sin Sanktion af Principet i vore Fordringer har Krav paa vor Anerkendelse, da dette vil spare os for at ty til Vaaben, som vi med vor fredsæle Natur helst lader ubenyttede.

Maskinspørgsmaalet er saaledes for vort Vedkommende ved Forhandling med Modparten ført til et Resultat, der maa ventes at give Fagfællerne Forstaaelse af Organisationens Betydning og skabe en bestandig mere omfattende Solidaritetsfølelse, paa hvilken enhver Modstand vil prelle af ogsaa i Fremtiden. Staar vi saaledes rustede, da behøver vi ikke i særlig Grad at ængstes, thi vi vil da selv til enhver Tid være i Stand til at betrygge vor Eksistens.

Bogvennen.

TIDSSKRIFTET er udkommet paa Grænsen af Aarene 1897—98, men gælder for 1896. Dette betyder ene og alene det økonomiske Tryk, som hviler paa Forening for Boghaandværk, takket være den i vort Fag ikke ringe Ligegyldighed for at støtte et Maal, som dog alle Fagfæller maa være interesserede i at naa. Foreningen har et Aar eller to maattet indstille Udgivelsen af dette fortræffelige og interessante Skrift af den Grund — og dog er Kontingentet kun *1 Krone om Aaret.* Turde der ikke være Anledning for Organisationernes Medlemmer til at tage sig sammen, mælde sig ind og sikre sig en Bog, der danner et udmærket Supplement til de organisatoriske Fagblade, der jo ikke som Regel kan beskæftige sig med Opgaver, der mere intellektuelle dog maa siges at have et lige saa stort Krav paa Fagfællernes Interesse? Ligeledes forekommer det os, at de Møder med Udstillinger af og Foredrag over tekniske Æmner, som nu og da afholdes, maatte kunne friste til at ofre den ringe Sum, her er Tale om. Vi opfordrer indtrængende Medlemmerne til at indmælde sig, thi de vil derved ikke blot gøre en god Gærning i Almindelighed, men i høj Grad staa dem selv derved, saa vist som Værdien af, hvad de faar, er ikke saa lidt større, end hvad de vil komme til at yde. Man kunde maaske saa haabe, hvad der utvivlsomt er den gode Hensigt, at Foreningen for Boghaandværk i Udgivelsen kunde indhente det Forsømte og blive i Stand til regelmæssigt hvert Aar at udgive sit Skrift, der, fortsat som hidtil, er af virkeligt belærende Indhold og en Pryd paa enhver Typografs Boghylde.

Det nu foreliggende Hæfte begynder saaledes med en Skildring af Boghaandværket i det gamle Ægypten af H. O. LANGE, som i sin letskrevne populære Form kaster et belærende Lys over den ægyptiologiske Fortids-Kultur, som særlig det 19. Aarhundredes Videnskab har bragt Forstaaelse om.

Særlig ofres Omtalen her paa Grundlaget for Kulturens Udvikling i Ægypten, Skrivematerialet, og i første Række da paa Papyrusplanten, som fik en saa overordenlig Betydning baade for Ægyptens, Grækenlands og Italiens Aandsliv. Voksende ved Flodbredder og i Sumpe, hvor Vandets Dybde kun er indtil 1½ Fod ligger den med en flere Meter lang Rodstok vandret og sender en Mængde sortbrune fine Rødder ned i Dyndet. Fra denne Rodstok vokser atter indtil 5 Meter høje Stængler op, som armtykke forneden har en trekantet Form og hver omsluttes af 5 til 8 rustbrune Bladskeder, ligesom de foroven bærer en stor Blomsterskærm, der kan bestaa af indtil 110 enkelte Blomster. Plantens Anvendelighed var den Gang omfattende: Roden tjente til Føde, Basten til Sandaler, Reb, Sejl og af dens gennemskaarne Stængler byggede man endog smaa Baade, foruden at de anvendtes til det allervigtigste, nemlig Papirfabrikationen, som antagelig simpelt hen bestod i, at Stænglerne blev skaarne i Stykker paa 40—50 Ctm.s Længde, den haarde Bark fjærnet, Marven spaltet med et skarpt Instrument i Længdesnit, hvorved de gjordes saa brede og tynde som muligt. Lagde paa et Brædt, vertikalt ved Siden af hinanden, fugtedes de med Nilvand og tilsattes et Klæbestof, hvorpaa atter ovenpaa dem lagdes en Række Strimler, som saa hamredes sammen med stor Omhu og tørredes i Solen. Naar dette var sket, klæbede man dem sammen i Ruller.

De ældste kendte Papyrusruller er fra Aar 2400 før Kristus, men man mener, at de har været kendt og anvendt langt tidligere, idet der i det ægyptiske Skriftsystem eksisterer en Hieroglyf, der forestiller en Papyrusrulle, og denne er ligesaa gammel som den ægyptiske Hieroglyfskrift, der allerede staar fuldt udviklet i den ældste historiske Tid.

Foruden til Dokumenter og den egenlige Literatur fandt Papyrusrullen Anvendelse som Dødebog, det vil sige som en Art Vejviser og Talisman, naar Ægypterne himlede, og som det var en absolut Nødvendighed for den Afdøde at have med sig, hvis han vilde gøre sig Haab om at opnaa Saligheden. Fattigdom og Rigdom var imidlertid ogsaa her gældende, og efter Ævnerne maatte man nøjes med færre eller flere Kapitler. Dødebogen fremkaldte en haandværksmæssig Produktion og Salget var i Hænderne paa Præsterne. Foruden Papyrusplanten anvendtes Træ, Kalksten, Dyrehuder, ja endog Potteskaar som Skrivemateriale. Hr. Lange meddeler saaledes, at der er bevaret store Mængder af disse sidste og at f. Eks. Skattebilletterne i en enkelt By var udfærdigede paa røde Potteskaar!

Med den læseværdige Artikel følger Afbildninger af en ægyptisk Skriver, en Papyrusplante samt Eksempler paa dens Hovedanvendelse; ligeledes et ægyptisk Skrivetøj og et fortrinligt udført farvetrykt Brudstykke med Illustrationer af en Dødebog.

Den anden Artikel i Hæftet er Bidrag til ABC-Literaturens Historie i Danmark af JULIUS CLAUSEN, der trods sit beskedne Æmne og den ikke overordenlige Udvikling her er foregaaet, ogsaa er i Stand til at fængsle Interessen. Her er ligeledes Afbildninger samt Gengivelser af de hverken aandrige eller teknisk godt byggede Verslinier, som gav vore Forfædre, os selv og delvis ogsaa giver vore Børn den første Forstaaelse af Poesiens »løftende« Indflydelse. Den sikre Afsætning, som disse ABC'er skaffede Udgiverne, skabte selvfølgelig en Mængde af disse, og utallige Arter er i Tidens Løb opstaaede. Om Omsætningen faar man et lille Begreb, naar man hører, at Skoleinspektør Joakim Larsens ABC, som udkom 1879, indtil 1895 var trykt i et Oplag af 160,000.

Dernæst skildrer Hr. F. HENDRIKSEN William Morris' fortjenstfulde Livsvirksomhed som Kunst-Haandværker særdeles interessant. Begyndende som Arkitekt, fortsættende som Maler, Forfatter og endende som Kunsthaandværker og Bogtrykker faar man gennem Artiklen et særdeles kraftigt Billede af den intelligente, dygtige og energiske Personlighed der stod bag Navnet, og som trods sin millionære Samfundsstilling var en ivrig officiel Socialdemokrat, der endog drev det til at være Journalist i Partiets Presse og ofrede store Summer for dets Fremgang. Med Morris — siger Hr. Hendriksen — døde en af de sjældne Kunstnere, der forbandt den ægteste Stræben med en fast Tro paa, at det, der nu kun er de Faa og Udvalgtes Eje, skal en Gang i Tiden blive Fællesejendom for en lykkelig Menneskehed; han var en Mand, der overalt var parat til at vedkende sig sin Tro og ikke frygtede at gøre et stort Arbejde for at vække Samvittigheden hos de Sovende og rejse Haabet hos de Tvivlende.

Sluttelig indeholder Hæftet en Omtale af Bogbinderen Bernhard Beuchel, som døde 20. Juni 1896, og Xylografen F. W. Obermann, der døde 22. December d. A., samt to Breve fra de berømte Bogtrykkere, Englænderen John Basheville og Nordamerikaneren Benjamin Franklin, Gengivelser af en Del nye danske Bogbind, som har været paa Stockholmerudstillingen, og Mindre Meddelelser.

Ogsaa Resumé over Aarets Virksomhed i Forening for Boghaandværk og Fagskolen findes, men heraf har vi tidligere fremdraget det væsenligste.

Typografernes Karneval.

DEN 12. Marts Kl. 8 Aften smældes Koncertpalæets vældige Porte paany op for Den typografiske Forenings Medlemmer med Damer. I Aar som Aarene tilforn vil den stadige voksende Tilslutning kendetegne, at dette Karneval hører til en af de Vinterens Fornøjelser, som nu en Gang er slaaet fast som Noget, en Fagfælle umulig kan renoncere paa og som han forbereder sig til flere Maaneder i Forvejen. Feststemningen, som Aarene forud har betegnet Karnevalets Forløb, og som et Dagblad fremhævede som en Stemning, der ikke gav Kunstnernes og Journalisternes noget efter, er det bedste Fundament til at skaffe fuldt Hus og derved i Omverdenens Øjne karakterisere Typograferne som et levedygtigt Fagfolk. Lad nu være, at de prægtige Lokaler, den storslaaede elektriske Belysning, de mange med orientalsk Pragt udstyrede mindre Boudoirer og Kabinetter danner Grundlaget for den velsignede Nats fængslende Adspredelser, saa har dog den Aar for Aar voksende Omhu for den festlige Underholdning ogsaa en meget væsenlig Andel. Og det Kuriøse er, at til Trods for, at man hvert Aar mener paa dette Omraade at have naaet Kulminationspunktet, saa staar man dog næste Gang, Karnevalet skal løbe af Stablen, med nye og endnu flottere Idéer, hvis Udførelse som Regel ganske vist kræver stadig større Ofre, men som man ogsaa Gang paa Gang faar grundigere Erfaring for betaler sig, ikke blot i det pekuniære Udbytte, men meget mere i Tilslutningens og Fornøjelsens Vækst. Og saaledes vil det ogsaa gaa i Aar. Hvad der vil blive af Overraskelser og hvad de vil koste i Valuta, vilde skaffe Festudvalget Repræsentantskabet paa Halsen — hvis dette fik Noget at vide derom *før* Festen er forbi. Men det faar Intet at vide — Festudvalget har kun ét Ansvar her, nemlig at det ikke maa sætte Penge til, thi saa vil man rive Hovedet af det med betydelig større Hastighed end man vil yde det Paaskønnelse, hvis der bliver Noget tilovers.

Det overordenlige Bifald, som sidste Aar hilste den ekscellente Underholdning, vil i Aar blive afløst af ren Entusiasme! Kun Faa kan tænke sig til, hvad der vil blive præsenteret; men Sandheden er, at det vil overskride ikke alene Alt, hvad hidtil paa Underholdningens Omraade er arrangeret ved vore tidligere Karneval, men ydermere fordunkle Alt, hvad denne Vinter maatte bære i sit Skød af Overraskelser fra lignende Festligheder andet Steds. Er end ikke dette Karneval Skaber af den rodfæstede kollegial-familiære Stemning, som har udviklet sig indenfor Faget i de senere Aar, saa vil dog den Rigdom af Fornøjelser og Overraskelser, som denne Gang vil blive tilbudt, være af en saadan Natur, at Kogepunktet naas hos Alle, der ikke er rent følelsesløse for Buketten af en Karneval-Nats frydefulde Tillokkelser.

Men til Alt det, som foreløbig kun overlades til Medlemmernes Fantasi-Forestilling, vil *Københavns største Regimentsmusikkorps paa 20 Mand under Anførsel af Hr. Musikdirektør Reesen* kunne danne en foreløbig Staffage. Vort Musikkorps sidst var stort, men det vilde, naar det skulde staa i et blot nogenlunde passende Forhold til de overraskende Præsenta- og Præstationer, der denne Gang vil komme i Marken, falde ynkeligt til Jorden. Derfor — og kun derfor — har vi maattet ty til den Militærmusik, der dog, naar Alt kommer til Alt, er undværlig, naar Hjærterne skal banke og Fødderne skal danse i den rigtige Takt og Kinderne blusse under Livslystens Magt.

Og det skal de.

12. Marts 1898 vil paa Fornøjelsens Omraade blive indskrevet i Den typografiske Forenings Historie som den Dag, da baade Kunstnere, Journalister og Skuespillere maatte erklære sig for overvundne af Typografernes Opfindsomhed.

12. Marts!

Generalforsamlinger og Møder.

Vejle Lokalforening

afholdt Lørdag den 15. Januar sin kvartaarlige Generalforsamling, paa hvilken Oktober Kvartals Regnskab fremlagdes og godkendtes. Der var i Kvartalet udredet 8 Kr. i Rejsehjælp, 1 Kr. 75 Øre i Sygehjælp og 43 Kr. 75 Øre i Arbejdsløshedsunderstøttelse. Kontingentindtægten havde været 141 Kr. ordinært og 28 Kr. 20 Øre til Begravelseskassen. Regnskabet balancerede med 217 Kr. 75 Øre.

FORMANDEN (W. Jacobsen) fremlagde derefter Regnskabet for Privatkassen, der havde haft en Indtægt af 26 Kr. 90 Øre, fra 25 Medlemmer à 10 Øre i 269 Uger. Paa Udgiftssiden fandtes: Lokalformandens Løn 7 Kr. 80 Øre, Understøttelse til 7 Rejsende (4 à 1.25 og 3 à 0.25 Ø.) 5 Kr. 75 Øre, Underskud fra forrige Kvartal 1 Kr. 5 Øre. Kassebeholdning 12 Kr. 30 Øre.

Efter at endnu en Sag var drøftet, sluttede Formanden Generalforsamlingen, der var besøgt af 11 Medlemmer. J. CHR. HANSEN, Sekretær.

Typografisk Forbund for Vejle

afholdt Lørdag den 15. Januar kvartaarlig Generalforsamling med Regnskabsfremlæggelse. Af Udgifterne fremhæves: 5 Aktier à 10 Kr. i Arbejdernes Forsamlingsbygning. Kassebeholdning 4 Kr. 40 Øre. Regnskabet balancerede med 63 Kr. 17 Øre.

Rsgnskabet godkendtes. Medlemsantallet er for Tiden 13.

SEKRETÆREN.

Typografernes Fagforening i Kolding

afholdt i Lørdags Aftes ordinær Generalforsamling, hvor Beretning afgaves ang. Lønbevægelsen og Kongressen i København samt gaves Meddelelser fra Fællesorganisationen. Til Formand genvalgtes énstemmig L. V. HANSEN og til Kasserer O. CHRISTIANSEN. Til Næstformand valgtes LUDV. PETERSEN og til Styrelsesmedlemmer N. P. NIELSEN og CHR. RYBERG, samt til Revisor Hr. SKOU. Et Forslag om at fejre Foreningens 1-aarige Stiftelsesfest med Aftenunderholdning og Bal vedtoges énstemmigt, og der valgtes et Udvalg paa 3 Mand til at arrangere denne. Foreningen tæller ca. 40 Medlemmer.

Typografernes Sangforening.

52. Aarsfest

Søndag den 30. Januar 1898, Kl. 7½ pr. i Larsens Lokale, Sct. Annæplads 13.

✶

Foreløbigt Program.

A. GULDBRANDSEN: Tonernes Magt.
SIEGFR. LANGGAARD: Aftenstemning.
BELLMAN: Korporal Bomans begrafning.
— Så lunka vi.
} *Korsange.*

O. LINDBLAD: Trollhättan.
GUMBERT: Sjöröfvaren.
} Romancer for Bas. Hr. Operasanger **Helge Nissen.**

ARCANGELO CORELLI (1653—1713): Sonate for Violin.
Hr. Koncertmester, kgl. Kammermusikus **Fr. Hilmer.**

L. SPOHR: Sangen.
R. SCHUMANN: Foraarshilsen.
ZELTER: I Gadedøren.
} *Korsange.*

A. W. MOZART: Arie af »Don Juan«.
— Arie af »Bortførelsen fra Serailet«.
} Hr. **Helge Nissen.**

HENRI WIENIAWSKI: a) Adagio
b) Polonaise
} For Violin. Hr. **Fr. Hilmer.**

N. W. GADE: **Viborg Domkirke.** For Kor og Orkester.

Dirigent: Hr. kgl. Kapelmusikus **A. Guldbrandsen.**
Akkompagnatør: Hr. **Holger Dahl.**

Medlemmer med Damer indbydes til Koncert og Bal. Besøgende, indførte ved et Medlem, kunne deltage.

Koncertbilletter à 50 Øre faas hos Inkassatorer og Sangere. **Maaltid** à la carte Kl. 11½. **Ballet** sluttes Kl. 4. **Kotillonen** danses Kl. 1. **Baltegn** à 1 Kr. for Herrer, 50 Øre for Damer faas i Salen.

Nær og fjærn.

Borgervalg. I dette Aar, hvor der baade vil finde Valg Sted til Folketing, Landsting og Borgerrepræsentation og hvor man bør og tør gøre Regning paa, at Arbejderne i langt større Udstrækning end tidligere vil gøre sin Indflydelse gældende, efter at Betydningen af deres Deltagelse vokser i Forstaaelse, har Styrelsen grebet Initiativet til i Foreningens Lokale at fremlægge Fortegnelse over de til Borgerrepræsentationen valgberettigede Medlemmer, altsaa de, der er ansat til en Skat af 1000 Kr. og derover. Denne lette Adgang til at overbevise sig om at være opført paa Valglisterne, bør intet Medlem forsømme, ligesom man selvfølgelig maa antage, at Enhver, der ikke findes paa de fremlagde Lister og som har en Indtægt af den nævnte Sum aarlig, vil raade Bod herpaa til næste Aar ved paa de nu fremsendte Skatteblanketter, som skal indsendes inden 31. Januar, at benytte Selvangivelse.

— Desuden henleder vi Opmærksomheden paa de tidligere omtalte Valgkupon-Bøger, som erholdes hos Kassereren.

Nyt Dagblad. I Frederikshavn har Faktor N. Heidmann under Navn af *Frederikshavns Folkeblad* fra Nytaar startet et nyt Foretagende. — Det foreløbige Resultat er, at Frederikshavn atter er bleven aabnet som Lokalafdeling med 5 Medlemmer.

Typografernes Sangforening afholder sin 52. Aarsfest næste Søndag den 30. Januar Kl. 7½ pr. i Larsens Lokaler, Sct. Annæplads, med et Program, der foruden Korsange omfatter Romancer for Bas af Hr. Operasanger HELGE NISSEN og Violin-Sonate af Hr. Koncertmester, kgl. Kammermusikus FR. HILMER. Slutningsnumret bliver Gades berømmelige »Viborg Domkirke« for Kor og Orkester.

Efter Koncerten, til hvilken der hos Sangerne erholdes Billetter à 50 Øre, bliver der Bal til Kl. 4.

Vi anbefaler Aarsfesten paa det bedste.

Ringsted Folketidendes Bogtrykkeri (Aktieselskab) holdt Søndag den 9. Januar i Kasino i Ringsted en meget vellykket Fest med Fællesmaaltid og Bal, hvortil var indbudt ca. 350 Mennesker. Anledningen til Festen var en dobbelt, idet man vilde fejre Indvielsen af Forretningens nye Lokaler i Selskabets nye Ejendom, der nu er fuldstændig i Orden efter at det elektriske Lysanlæg er færdigt, og desuden fejrede man Bladets Jubilæum — dets 25-aarige Jubilæum faldt egentlig i Oktober 1896, men den Gang blev der af forskellige Grunde ingen Festlighed holdt. Foruden Aktionærerne var indbudt Bladets talrige Medarbejdere samt Forretningens Arbejdere og disses Hustruer. Hædersgæst var Bladets Stifter, fhv. Folketingsmand for Ringstedkredsen, Pastor emer. P. Chr. Zahle. Stemningen ved Festen var meget animeret og ved Bordet blev bl. a. holdt en smuk Tale for »Folketidendes« gamle Trykker, Hr. S. K. JOHANSEN, der ogsaa har arbejdet ved Bladet i ca. 24 Aar.

I Anledning af Festen var skrevet flere Sange og der udkom en illustreret Festavis med Billeder af Bygningen, Arbejdslokaler m. m.

—b.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Søndag den 16. Januar. Alle mødt.

Forholdene i et herværende blokeret Trykkeri diskuteredes. — Et Personales Forespørgsel om Fortolkningen af en Voldgiftsretsdom besvaredes. — En Skrivelse fra Bibliotekaren gav Anledning til fornyet Drøftelse med Hensyn til de borteblevne Bøger. — Et Restancespørgsmaal behandledes. — En Henvendelse fra Aktieselskabet »Folkets Hus« paa Jagtvejen toges til Efterretning. — Nogle Tarifsager behandledes. — En Henvendelse fra *Frems* Redaktion i Anledning af Udgivelsen af en Ordbog besvaredes. — Nogle Ansøgninger om Understøttelse til Frekventering af Fagskolen tiltraadtes. — Formanden refererede sine Underhandlinger om Stereotypistforholdene i en herværende Forretning. — Næstformanden omtalte Forberedelserne til det forestaaende Karneval. — Det besluttedes at anskaffe en ny Vejviser til Fremlæggelse i Foreningslokalet. — Det vedtoges at fremlægge Valglisterne til de forestaaende Borgerrepræsentantvalg til Eftersyn i Foreningslokalet.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 17. Januar. Samtlige Medlemmer til Stede.

1. Meddelelser. Optagelsesvilkaarene for et for Restance udelukket Medlem, der i sin Tid arbejdede i en Filial og rejste uden at have berigtiget sit Mellemværende med Organisationen, var fastsat til: Restancen 12.60, forfalden Kontingent indtil 10 Kr. samt 4 Kr. i Indskud = 26.60. — En Lokalformand havde for en Bogtrykker andraget om at maatte antage en Lærling 3—4 Maaneder før Lærlingeskalaen hjemlede ham Ret dertil, var nægtet. — I Frederikshavn var valgt en ny Lokalformand og Foreningen tæller nu 5 Medlemmer.

2. Optagelsesvilkaarene for et udtraadt Medlem, der var over Aldersgrænsen, fastsattes til 40 Kr.

3. do. for en Nyudlært, som ikke har indmældt sig straks efter Udlæringen og som uden at være Medlem har arbejdet paa et blokeret Sted i 3 Maaneder. Han, der senere har arbejdet 1 Maaned, kan optages mod at betale 4 Maaneders Kontingent, 2 Kr. i Indskud og et Aars Karantæne.

4. Stubbekøbing Lokalafdeling andrager om et Skab til ca. 6 Kr., hvilket bevilgedes.

5. Klage over et Medlems Forhold. Han havde bl. a. framældt sig en Lokalafdeling og anmodet om at Bogen maatte blive tilsendt en anden Afdeling, uden at han her havde mældt sig. Han afæskes Forklaring om hans Forhold i den mellemliggende Tid og hans øvrige Forhold paatales.

6. Til for vor Forenings Vedkommende at indlede en Forhandling med Bladudgiverorganisationen og dansk Provinsbogtrykkerforenings Repræsentanter om en Tarif og Voldgiftsret, valgtes d'Hrr. Hvidtfeldt, Torkild Petersen og Raben. Det første Møde holdes Søndag i Haandværkerforeningens Sal i Aarhus. — Man ønsker forinden en Konference med Aarhus Understøttelsesforening om Lørdagen. HVIDTFELDT.

Foreningsmeddelelser.

TYPOGRAFERNES RESERVEFONDS OG REJSEKASSER.

I *København* er Tarifen af 1. Oktbr. 1892 ikke underskrevet af og som Følge deraf Tilgangen lukket hos: **Alexander Jensen**, Knabrostræde 6; **Keilgaard & Sørup**, Gl. Strand 30, og **Krigsministeriets Bogtrykkeri**, Slotsholmsgade 8.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG TYP. HJÆLPEKASSER.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. JOH. MØLLER. I Morgen: Hr. ANTON NIELSEN.

Ny Medlemmer: Trykker Oskar Olaf Immanuel Thomsen, udl. 31/12 97 hos J. Jørgensen & Co. (arb. s. St.). Stereotypisterne J. Erichsson (udl. i Stockholm) og Louis Dahrup (udl. hos O. C. Olsen), arb. begge hos O. C. Olsen. I Kvindeafdel.: Jens S. Andersens Hustru Kasperine Margrethe, Kiefers Hustru Mathilde Vilhelmine, Punktererske Caroline Johansen (Bagge). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Bortrejste: 1040, Leonhard Klein og 1641, Lars Peter Rasmussen (begge arbl., til Pl. i Roskilde).

Udbetalt Arbejdsløshedshjælp i December 97: 236 Olaf Rye Brandt 10 Kr., 336 Henrik Carlsen 7, 338 Jens Christiansen 14, 345 L. G. Christiansen 7, 510 Eltong 13, 626 Fenger 4, 631 H. F. Frederiksen 11, 2825 Hans Carl Hansen 17, 2829 Chr. Edv. Hansen 12, 2847 Carl Einar Hansen 23, 2848 Hostrup 17, 924 Georg W. Jensen 7, 2909 A. E. F. Jensen 10, 1159 Carl Chr. Larsen 13, 1166 Fritz V. Løhr 11, 1516 Peter Henrik Petersen 35, 1551 A. A. Th. Petersen 17, 1562 Chr. Emil Pedersen 35, 1565 A. S. H. Petersen 7, 1768 Jul. Samuelsen 24 — ialt 294 Kr.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. *Lukket paa Søndag.* V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Lokalformand.

Frederikshavn: Typograf F. F. STRUDTS i Stedet for Bogtr. N. Heidmann.

Kolding, 18. Jan. 98. HVIDTFELDT.

Kvittering for modtagne Oktober Kvartalsregnskaber.

11. Januar: *Stubbekøbing.* 12. Jan.: *Rudkøbing.* 15. Jan.: *Viborg* og *Helsingør.* 17. Jan.: *Nakskov, Horsens* og *Aalborg.* 18. Jan.: *Nykøbing F.*

Kolding, den 18. Januar 1898.

ULRIK PETERSEN.

Tiltraadte: Assens, 928, N. C. Sørensen (arbl.) fra Kolding. Aarhus, 72 (Den typ. Trykkerf.), Alfred Meier i Pl. Randers, 1007, Jeppe Poulsen fra Aarhus, i Plads hos Chr. Nielsen. Viborg, 1197, Alb. E. J. Thiel.

Bortrejste: Silkeborg, 524, August Clausen. Aarhus, 1007, J. Povlsen til Pl. i Randers og 1113, Oskar P. Berg (arbl.). Randers, 993, Marinus Jepsen (arbl.) paa Rejse. Odense, 988, Alfred Bredahl, til Pl. i Kolding. Nykøbing M. (Skive), 1227, L. R. Chr. Malmstrøm til Pl. i Frederikshavn.

Trykfejl: I en *Rettelse* i forrige Nr. er indløbet en Trykfejl: »Adreasen«, skal være »Andreasen«. Det ny Medlem i Rudkøbing hedder altsaa: Oscar Peter Anders Andreasen.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Prøver Lørdag Aften Kl. 10 og Søndag Middag Kl. 1½ i Lokalet. — Ærede Medlemmer, der ikke har faaet tilsendt *Billetter* indtil 25. ds., bedes godhedsfuldt afhente disse hos C. BYNCK. STYRELSEN.

TYPOGRAFERNES STIFTELSER.

Da der ved Dødsfald er bleven en Fribolig ledig, kan Ansøgninger om denne, ledsagede af Mand og Hustrus Døbeattest, indsendes til Styrelsens Formand, Faktor ALBERT CHRISTENSEN, Thieles Bogtrykkeri, senest d. 22. Januar.

Københ., d. 20. Jan. 98. STYRELSEN.

ANNONCER

En god, brugt Hurtigpresse

ønskes til Købs. Billet mrkt. »53« med Opgivelse af Størrelse og Pris modtages paa Ekspeditionskontoret.

ADOLPH WULFF
GOTHERSGADE 8
Største Lager af Bog- og Stentrykartikler

Repræsentant for følgende Fabriker:

Koenig & Bauer, Kloster Oberzell
Hurtigpresser

Schriftgiesserei Flinsch, Frankfurt a/M.
Typer og Messinglinier

Rockstroh & Schneider Nachf., Dresden
Digeltryk- og Prægepressen „Victoria"

Maschinenfabrik Kempewerk, Nürnberg
Apparater for Stereotypi, Galvanoplastik og Zinkætsning

Christian Hostmann, Celle
Sorte og kulørte Farver

Mander Brothers, London
Kulørte Farver. Hjælpefarver for Bog- og Stentryk

L. M. Hiemer, Hartbruch
Litografiske Sten-Brud

Jul. Schopflocher, Frankfurt a/M.
Broncer. Bladguld

Digeltrykpresser og Skæremaskiner findes altid paa Lager.

Telefon 39

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 4
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 28. Januar 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Møde af Københavns Stereotypister

afholdes

paa Søndag Kl. 1 i Den typ. Forenings Lokale, Admiralgade 19, 1. Sal.

Sætterne paa de respektive Arbejdssteder anmodes om at gøre d'Hrr. Stereotypister bekendt hermed. STYRELSEN.

Den billigste Forsikring.

Under de nuværende Arbejdsforhold, hvor som Regel Fortjenesten er af en saa ringe Udstrækning, at kun saare lidt kan blive tilovers til Værn mod daarlige Tider, selv om Arbejderne giver Afkald paa Adspredelser og indskrænker deres Nødvendighedsforbrug til det mindst mulige, har det en ikke ringe Betydning at finde Veje, ad hvilke man paa læmpeligst mulige Vilkaar kan have garderet sig og sine mod Tider, hvor Arbejdskraften slappes og Erhværvet bliver usikkert eller helt ophører.

Ingen Institution har paa dette Omraade gjort mere for at imødekomme ovennævnte Trang end Arbejdernes egen, Organisationen. Den har paa de billigst mulige Vilkaar og med en bestandig Hensyntagen til indtrædende uheldige Forhold, som kan hindre den bedste Vilje i at opfylde sine Forpligtelser, startet kollegiale Forsikringer mod Arbejdsløshed, Sygdom og Død. Den har saaledes taget de nærmestliggende og tilsyneladende mest nødvendige Opgaver op. Men længere borteliggende — som Alderdomsdagene og hvad de fører med sig for en udslidt Arbejder, der trods et helt Livs ihærdige Anstrængelser ikke naar videre end til nævnte Tid at staa med tomme Hænder, har den ogsaa haft Øje for og gjort Forsøg paa at lette noget. Man er dog temmelig hurtig bleven klar over og faaet en ikke saa ringe Erfaring for, at blot den allertarveligste regelbundne pekuniære Støtte kræver større Kræfter, end man almindeligvis har at raade over, naar det ikke holdes som en organisatorisk Forpligtelse, at Alle *skal* være Medlemmer.

Arbejdernes letforstaaelige Magtesløshed paa dette Omraade har vel da ogsaa været det egenlige Motiv for den saakaldte Alderdomsforsørgelseslovs Tilblivelse. Denne Lov har imidlertid mange og store Svagheder, og den væsenligste er den, at den kun i meget ringe Grad svarer til sit Navn, idet den i de allerfleste Tilfælde ingen Forsørgelse giver, men kun er en ringe Hjælp til en saadan, en Støtte, som til Supplering maa fordre en Selvforsikring, hvis et blot tarveligt Udkomme skal kunne opnaas. Ihvorvel en saadan for de fleste Arbejdsmennesker er saa godt som umulig, saa er der dog en Del, som vilde kunne høste Gavn af Loven, hvis ikke — og dette er en anden stor Ulæmpe — Administrationspraksis som Regel enten helt afskar denne Del af Arbejderne fra at faa Hjælpen eller reducerede den i saa betydelig Grad, at det naturlig maatte kvæle enhver Sparsommelighedssans. Imidlertid er denne Forvaltningsmetode sikkert kun foreløbig, idet Alderdomsforsørgelsesloven utvivlsomt inden ret længe vil blive ændret, i alt Fald saa vidt, at den ved faste Regler paa dette Omraade udelukker den Art administrative Afvisningstilbøjeligheder og tager et billigt Hensyn til dem, der ved eget Initiativ og egne Ævner har skabt sig nogen Støtte for Alderdommens Dage.

Og i saa Tilfælde gælder det at undersøge, paa hvilken Maade man bedst og billigst kan selvforsikre sig.

Typograferne maa da her i første Række atter ty til deres Organisation. Igennem *Stiftelserne* kan de allerede nu sikre sig mod den efter Underholdet væsenligste Byrde og skaffe sig Tag over Hovedet paa enestaaende billige Betingelser. Ved i 40 af Aarets 52 Uger at give 10 Øre eller 1 Kr. Kvartalet og ved i 10 Aar at have bidraget og altsaa erlagt 40 Kr. — *fyrretyve Kroner* — kan man efter 50 Aars Alderen faa tildelt en Fribolig for Livstid; ja, selv yngre Medlemmer kan komme i Betragtning, naar Sygdom eller andre Omstændigheder maatte tale derfor. Har et Medlem betalt i 20 Aar — altsaa erlagt *80 Kr.* — og er fyldt 58 Aar, har han Fortrinsret til den første ledigblevne Fribolig. Billigheden af dette Medlemsskab er selvindlysende; men vi skal yderligere sammenholde dette med, hvad almindelig Livsforsikring koster.

Lavt regnet andrager Huslejens Værdi 200 Kr. aarlig. Vil en Mand sikre sig denne Sum gennem Livsforsikring og vi antager, at han indmælder sig i 30-Aars Alderen, da vil den i Henhold til Statsanstaltens Forsikringstabeller koste ham 84 Kr. 30 Øre aarlig — altsaa 4 Kr. 30 Øre mere for et enkelt Aar end Stiftelserne forlanger for Sikring af samme Sum i 20 Aar! — og i det Hele 1686 Kr. Vil han nøjes med først at sikre sig Summen i det 58. Aar og tegner sig 20 Aar forinden, bliver det 63 Kr. 18 Øre aarlig.

Og hertil kommer yderligere, at Stiftelserne gennem Legater og egne Midler vel gennemsnitlig yder enhver Fribeboer en Støtte af ekstra 60—70 Kr. aarlig!

Naar man ser disse Tal og tænker derover, maa man forbavses over, at ikke hver eneste Kollega er Medlem, og den forholdsvis ringe Tilslutning turde under alle Omstændigheder staa som det mest grelle Billede hos Typograferne paa Ligegyldighed med sig selv og sine.

Men heri maa ske en Forandring — det *maa* blive en Skam at staa udenfor denne Institution, en Ære at være med fra Læretidens Udløb. Opgaven selv saa smuk som nogen bør hver eneste dansk organiseret Fagfælle slutte sig til og derved støtte og udvikle, hvad vore Fagforfædre her har startet. Og hvad en saadan livskraftig Tilslutning vilde betyde, siger sig selv; man vilde inden mange Aar blive i Stand til at udvide sit Omraade og føje nye Hjem til de, der allerede er.

I Tanken paa Støtte for Alderdommen maa en Indmældelse i Typografernes Stiftelser være det første Skridt — og det billigste; men ogsaa ad anden nøje med de andre Opgaver forbunden organisatorisk Vej vilde man muligvis kunde yde en supplerende Hjælp til Alderdomsforsørgelsens karrig tilmaalte Understøttelser, naar Sagen grebes rigtigt an og det som første Betingelse blev en obligatorisk Ydepligt, der dannede Fundamentet.

Hertil skal vi i et senere Numer komme tilbage; men foreløbig venter vi, at Tilslutningen til Stiftelserne i den nærmeste Tid vil karakterisere Tilstedeværelsen hos Fagfællerne af den Omsigt og Eftertanke, som nødvendigvis maa være til Stede, hvis der yderligere skulde skrides til Løsningen af Opgaver, som kan udelukke de Bekymringer for Livets Aften, som

mælder sig stærkere og stærkere med hvert Aar, der tilbagelægges.

Som berørt, kan alle danske Fagfæller blive Medlemmer, og kan Tilslutningen fra Provinserne ventes nævneværdig, vil den Tanke være nærliggende. at der ogsaa i de større Provinsbyer søges oprettet Afdelinger af Typografernes Stiftelser.

Blyforgiftning.

En af Wiener-Typografernes Læger, Dr. Ellenbogen, har offenliggjort en interessant Artikel om dette Æmne, hvoraf vi hidsætter:

Den Hyppighed, hvormed Menneskene kommer i Berøring med Bly i forskellige Former, bevirker en stor Udbredelse af de gennem Blyets Optagelse i Organismen fremkaldte Sygdomme. Der gives endnu den Dag i Dag samvittighedsløse Fabrikanter, som uden Nødvendighed tilsætter deres Fabrikata med Bly. Ikke blot kan man finde Bestanddele deraf i Pudder, Sminke, Oblater, men endogsaa i Sukkervarer, Kaffebønner o. lign. samt Klædningsstykker og Sengetøj. Heraf opstaaende Sygdomme er dog Undtagelser imod, hvad den *faglige* Blyforgiftning kræver af Ofre, som aarlig andrager Hundreder og Tusender.

Sygdommen opstaar gennem Optagelse af Bly i Organismen, ligegyldig i hvilken Form og ad hvilken Vej, altsaa uafhængig af den kemiske Forbindelse, i hvilken Blyet befinder sig, og uden Hensyn til, om den kommer ind i Organisationen gennem Maven, Lungerne eller en saaret Hud. Den gennem lang Tid fortsatte Optagelse af minimale Blykvantiteter bevirker kun en langsom, umærkelig Fremadskriden af Sygdommen. I Almindelighed mærker man først dens Tilstedeværelse efter at den allerede i flere Maaneder har haft sit Sæde i Legemet. Den stedsevarende Aflagring af smaa Blydele i alle Vævene frembringer endelig Forstyrrelse i Alménbefindendet, Mathed og Slappelse i Kroppen, mangelfuld Appetit, Ømhed i Maven, Afmagring og det lidt efter lidt indtrædende »blygraa« Udseende er i Reglen de første Tegn paa Organismens Belastning med Bly. Paa Tandkødranden danner sig en graa, misfarvet Kant, en sødagtig Smag lægger sig paa Tungen, Munden lugter ilde, Huden føles tør og Lemmerne skælver.

Derpaa indfinder sig i Rækkefølge de øvrige altid stærkere Symptomer: en Reduktion eller Ømfindtlighed og sluttelig en Lammelse af Følenervernes Funktion. Blykoliken, som den almindeligste af disse Sygdomme, ytrer sig i hæftig Tarmkrampe, ofte ledsaget af frygtelige Underlivssmærter, Forstoppelse af Legemets naturlige Afsondringer samt Ledsmærter. Hudnerverne bliver mere og mere følelsesløse og Synskraften tabes, ja endog fuldstændig, men i de fleste Tilfælde ikke uhelbredelig Blindhed kan indtræde.

Ogsaa Hjærnen kan angribes af denne Sygdom og den indledes da i dette Organ gennem en Række Forstyrrelser af Sanserne: Sus for Ørene, Søvnløshed, Svimmelhed o. lign. Men er den fuldstændig udviklet, saa viser den sig i Form af Forstyrrelser i Bevidstheden, Delirium og almindelige Ryk i Legemet, Konvulsioner (ogsaa kaldet Bly-Epilepsi), som ender med Tab af Aandskraften.

Endelig kan Blyforgiftningen ytre sig i Form af Blylammelse, en Ophæven af bestemte Organers Bevægelighed, som Musklerne og Strubehovedet. I Særdeleshed viser de af Blylammelse angrebne Hænder en ejendommelig karakteristisk Holdning.

At modarbejde den udviklede Sygdom er ikke altid let, i dens højere Grader meget vanskeligt og ofte aldeles umuligt. Det bedste er vel at lade en Gang Angrebne forlade Faget og overgaa til et blyfrit.

Men Hygiejnikerens Hovedopgave lige overfor Faren for Blyforgiftning bestaar i at *forebygge* dens Opstaaen.

I denne Retning maa der frem for Alt sørges for en samvittighedsfuld Ventilation af Arbejdsrummene. Den største Andel i Blyforgiftningens Opstaaen har *Blydampene* (Stereotypier, Skriftstøberier) og *Blystøvet* (Sætterierne). De bliver enten indaandet eller sætter sig fast paa alle i Arbejdslokalet værende Genstande, saa at Arbejderne uafladelig med Hænderne og Klæderne kommer i Berøring med dem. Jo mere energisk Dampene og Støvet gennem fornuftig Ventilation fjærnes, desto ringere er Faren.

For det andet maa Opmærksomheden henledes paa Renligholdelsen af Legemet og Arbejdsredskaberne.

Arbejdslokalet maa ofte fuldstændig vaskes,

de med Blystøv fyldte Sættekasser ofte renses,

Hænderne efter hvert Arbejde og før hvert Maaltid omsorgsfuldt vaskes og

Arbejdsklæderne ved Bortgangen fra Værkstedet byttes,

Arbejderne selv maa vogte sig for at spise eller ryge i Lokalet.

Paa Fingrene af enhver med blyholdigt Materiale beskæftiget Arbejder hæfter sig smaa Blypartikler. Jo oftere han fører Næringen eller Cigaren til Munden, desto oftere synker han Bly og det er en ganske antagelig Del af dette Metal, som han saaledes i Tidens Løb forsyner sit Legeme med.

Det maa ogsaa anses nødvendig

en Gang hver Uge at tage sig et rensende Bad,

for derigennem at befri Huden for det ved denne hæftede Blystøv.

Saar paa Haanden skal under alle Omstændigheder foranledige Arbejderen til at indstille Arbejdet.

I særdeles støvfyldte Rum er det formaalstjenligt at være forsynet med Respirator for Munden.

Men det allervigtigste til Forebyggelse af Blyforgiftninger er naturligvis en vidtgaaende Indskrænkning af Arbejdstiden.

Jo kortere denne er, desto mindre er selvfølgelig Faren, ikke blot paa Grund af Opholdets Formindskelse i de blyopfyldte Arbejdsrum, men endnu mere paa Grund af den rigeligere Lejlighed til at indaande frisk, oplivende Surstofluft.

Behandlingen af udviklede Sygdomme kræver paa Grund af Forskelligartetheden af Billedet og Sygdomstegnene faglig-lægevidenskabelige Kundskaber, som det vilde være Daarskab at forklare Lægfolk, da halv Viden paa dette Omraade mere end paa andre utvivlsomt vilde skade mere end fuldstændig Ukendskab. Man bør i nævnte Tilfælde altid underkaste sig en Læges Erfaring.

Arbejdets Værdi.

Arbejderen er sin Løn værd, saaledes lyder en gammel Frase, der for en Menneskealder siden ansaas for at være god Latin mellem Arbejderne, indtil disse omsider, under Arbejderbevægelsens Udvikling, har faaet Øjnene op for, at de først faar den Løn, de er værd, naar de erholder det fulde Udbytte af deres Arbejde, og dettes væsenligste Bestanddel ikke som nu gaar i Lommen paa Kapitalens Indehavere.

Jeg kom til at tænke over dette Spørgsmaal ved at modtage Meddelelse om et Tilfælde, der er passeret paa et herværende Arbejdssted og som er karakteristisk for den paagældende Principals Opfattelse af Arbejdets Værdi.

Forretningen havde faaet en Trykker i sin Tjeneste til en Ugeløn af 25 Kr., hvilken Løn paa det daværende Tidspunkt af Principalen ansaas for at være Værdien af det Arbejde, den Paagældende præsterede. Tiden gik. Der var meget at bestille i Forretningen. Arbejderen udbyttedes det mest mulige og maatte arbejde omtrent baade Dag og Nat for at Firmaets Kunder kunde tilfredsstilles. Da denne Travlhed var nogenlunde forbi, kom »Menneskevennen« i Tanker om, at den vedkommende Arbejder fik sit Arbejde for godt betalt, han blev afskediget og der blev antaget en anden til at udføre Arbejdet til Minimumslønnen, 18 Kr. Der var i Forvejen antaget en til den samme Sulteløn.

Den forbandede Minimalløn!

Og hvorfor? Jo, fordi smaa »Fyrtøjer« og enkelte store »Fedtebutiker« benytter sig af denne til at udvikle Smudskonkurrencen, ved at underbyde de humane Mestre, hvilket de lettelig kan gøre ved at lave *Minimal*lønnen til *Maksimal*løn.

Der burde derfor ikke findes saadan en Sulteløn i Arbejdernes Priskuranter; man maa og skal komme dertil, at Mestrene ikke vover at byde Folk, der har ofret 5 Aar af deres Liv paa at lære et Haandværk, en »Løn«, som de daarligt tillader sig at byde Arbejdere, der mangler faglig Uddannelse.

Det fulde Udbytte af vort Arbejde faar vi vel først, naar vi en Gang faar tilkæmpet os Magten i Stat og Kommune og Arbejdsmidlerne er gaaet fra Privatkapitalismens over i Statens Hænder; men indtil da bør vi saa meget som muligt arbejde for at naa fremad, og dette sker mest virkningsfuldt derved, at vi ved de kommunale og politiske Valg lægger vort Lod i Vægtskaalen paa en saadan Maade, at den Tid ikke kan være saa meget fjærn, da det bliver os selv, der udnytter den Kapital, vi besidder i vor Arbejdskraft, og ikke som nu hensynsløse Egoister, der kun spekulerer paa at yde Arbejderne det mindst mulige for deres Slid — for selv saa meget bedre og hurtigere at kunne mele deres egen Kage.

Kun gennem Udøvelsen af vor borgerlige Ret og Opfyldelsen af vor faglige Pligt bliver vi i Stand til at hindre vore økonomiske Kaars Reduceren og fastsætte Regler, der mere end hidtil nærmer sig den virkelige Værdi af vort Arbejde.

Suffleur.

Pletter.

En Æressag.

Hvor lidet udviklet Kollegialitetsfølelsen endnu er hos enkelte Medlemmer af den typografiske Stand, beviser nedenstaaende smukke Tilbud, der er kommet en Lokalforening paa Sjælland i Hænde:

»Hr. Faktor (Navn).

Da jeg i Forgaars kom igennem (Byens Navn) paa Rejse, udtalte Lokalformanden for Dansk typ. Forening, at De var misfornøjet med et Par Sættere, som De havde faaet herinde fra København, fordi De lavede nogle slemme Korrekturer. Det er i den Anledning, jeg henvender mig til Dem; jeg er nemlig uden Arbejde og vil gærne have noget.

Jeg har lært paa *Horsens Avis* og senere gaaet paa Fagskolen i København i 2 Aar, har derefter arbejdet paa Milo'ske Etablissement i Odense.

Hvis Hr. Faktoren muligvis kan skaffe mig en *fast* Plads, er jeg villig til at betale en 50 à 100 Kr. derfor; dette er selvfølgelig en Æressag, som jeg haaber, De vil fortie, da det jo ikke vedkommer Andre.

Jeg haaber, at Hr. Faktoren vil svare mig pr. Omgaaende, om jeg — om ikke nu, saa dog senere — kan vente at faa Plads.

Ærbødigst

Typograf N. N.*.

Adr.: Admiralgade 19, 1. Sal.
København K.«

Et Forretningstalent.

Roskilde Avis' Bogtrykkeri havde forleden engageret sig en Typograf, Chr. S. Sørensen fra København, der saavidt os bekendt ikke er Medlem af nogen typografisk Organisation. Han fik 10 Kr. til Bestridelse af Rejseomkostningerne og indfandt sig da ogsaa i Byen, men paa Arbejde kom han ikke, og efter en Dags Ophold paa en Beværtning vendte han hjem til København. — Der blev skrevet og telegraferet, og S. svarede da, at Grunden til hans Udeblivelse var den, at han i Roskilde havde truffet nogle Kolleger, der havde haanet ham og kaldt ham »*Skruebrækker*«. Han kunde derfor ikke modtage Pladsen, men de 10 Kr. skulde han nok tilbagebetale. — Historien om »Forhaanelsen« var imidlertid purt Opspind, hvorved han forskaffede Kollegerne paa vedkommende Arbejdsplads en Del Ubehageligheder — og Forretningen sidder endnu og venter paa sine 10 Kr. *Rosk. Lokalf.*

En gammel Viking.

Den blandt Typograferne saa velkendte Carl Frederik Hansen huserer nu i Sydsjælland, hvor han med Rutine forsøger en større Afbankning af Trykkerier og Redaktionskontorer, idet han beskedent »appellerer til Menneskene!!« da han »ganske vist ikke er Medlem af Foreningen!« Samme velkendte C. F. Hansen er forøvrigt forleden Dag sluppet ud af Præstø Amts Tvangsarbejdsanstalt, hvor han havde tilbragt en Del Tid paa »Svedekur«. Efter Kuren arbejdede han en halv Dag paa et Trykkeri i Næstved, men saa var Herligheden forbi — den indelukkede Luft passede ikke C. F. H., nej, ud — ud i den fri Natur, hvor han bevæger sig som Fisken i Vandet.

Nu gaar den saa løs igen med Visiterne rundt omkring, indtil han — »paa Grund af indtrufne Omstændigheder« atter bliver nødsaget til at indstille Virksomheden. K.

Zacharias Topelius.

Finlands nulevende, største og utvivlsomt Nordens populæreste Digter Zacharias Topelius fyldte den 14. Januar sit 80. Aar, i hvilken Anledning Oldingen fra alle Egne af Finland og utallige Steder i Udlandet modtog de utvetydigste Beviser paa den store Anerkendelse og Beundring, som baade hans digteriske Begavelse og hans menneskelige Karakter gør ham fortjent til.

Næppe nogen af vore Forfattere — skriver en Indsender i *Typografbladet* — har staaet i en saa langvarig og nær Berøring med Trykkeriarbejderne som Topelius. Hans mangeaarige Journalistvirksomhed og intensive Arbejde paa det literære Omraade har medført, at han altid har vist Typograferne og deres Virksomhed en særlig varm Interesse. Saaledes deltog han i 1867, da Helsingfors Typografer til Fordel for deres Understøttelseskasse arrangerede en stor Fest, i Redaktionen af en dertil knyttet Festavis, han har skrevet en prægtig Marsch for »den sorte Garde« og sjældent har Typograferne ved nogen Lejlighed, der samlede dem, savnet en af hans hjærtevenlige Hilsener. Selve Fagbladet har ogsaa nydt Godt af hans Produktion, og bl. a. skrev han til det den ogsaa i *Typ.-Tid.* i 1893 gengivne smukke Krønike om »Ordet«, som blev Tankens Legeme.

* Vi vil ikke denne Gang offenliggøre Navnet, men forbeholder os det i fremtidige Tilfælde, hvor lignende »Æressager« maatte fremkomme. Red.

Intet Under derfor, at Helsingfors Typografer paa Fødselsdagen var imellem Gratulanterne og sendte ham, som alt i mange Aar har staaet som Æresmedlem af deres Forening, en Adresse af følgende Indhold:

»Højstærede Hr. Statsraad Z. Topelius!

Paa en Dag, da hele Finlands Folk, taknemligt for de mange ædle Minder, De har skænket det, med dybeste Kærlighed hilser Dem, vil ogsaa vi, Hovedstadens Typografer, som staar i saa stor Taknemlighedsgæld til Dem, vor Forenings højtagtede Hædersmedlem, fremføre vore hjærteligste Lykønskninger. Med hele vort Fædreland forener vi os i Ønsket om, at den Højeste i sin Naade maa forunde os Glæden ved endnu i mange Aar at maatte beholde Dem som vor elskede, alle Unges varmhjærtede Ven!«

Zacharias Topelius er født paa Kuddnäsgård ved Nykarleby den 14. Januar 1818. Han var eneste Barn af Lægen, Dr. Zacharias Topelius og dennes Hustru Katarina Sofia Calamnius. Forholdene, hvorunder han opvoksede, var særlig egnede til at udvikle hans poetiske Anlæg. Faderen var nemlig selv Poet og en god Violinamatør, og fra Moderens Læber lød daglig Franzéns Sange, der ikke har undladt at afsætte Spor i Topelius Digtning. Franz Michael Franzén — som man har kaldt Skjalden med det bløde Sindelag og det varme Hjærte — har i Topelius fundet en Efterfølger, for hvem de samme Ord passer. Hans Følelser for det Høje og Ædle, for det Rette og Sande aabnede hans Hjærte for de Smaa og for dem, som har faaet Livets Modgang i Faddergave, ligesom han for Arbejderen og hans Vilkaar altid har interesseret sig levende. J. L. Runeberg, hos hvem han efter Faderens Død og i 13—14 Aars Alderen fandt sit Hjem, nærede allerede da store Forventninger til de gryende Digteranlæg hos Topelius.

1833, kun 15 Aar gammel, blev han Student, 1840 Magister og 1847 Dr. phil. I en Alder af 23 Aar blev han Redaktør af *Helsingfors Tidningar*, et Blad, som udkom to Gange ugenlig og som efter hans Tiltræden og indtil han i 1860 nedlagde sit Hværv, nød en enestaaende og stadig voksende Fremgang.

For 20 Aar siden købte han Gaarden »Björkudden« i den finske Skærgaard og her har han siden levet i en idyllisk Fred, som maa være kærkommen for Støvets Alder efter et arbejdsomt Liv.

Generalforsamlinger og Møder.

Den typografiske Trykkerforening

afholdt Søndag den 16. ds. ekstraordinær Generalforsamling i Danas Have. Til Dirigent valgtes Alb. Sørensen og til Sekretær V. A. Christoffersen.

Punkt 1. 2. Behandling af Ændring til Lovenes § 4, 5. Stykke. Formanden, Laur. Jensen, anbefalede paa Forslagsstilleren, Viggo Hansens Vegne den af denne stillede Ændring, gaaende ud paa at stryge følgende i Paragrafen indsatte Passus: »Herfra undtages dog saadanne Tilfælde, hvor Vedkommende beklæder Pladsen som Faktor eller Forretningsleder uden Forpligtelse til at passe nogen Maskine.« Efter at Formanden udførlig havde motiveret Forslaget, vedtoges dette énstemmig uden Diskussion. Ovennævnte Paragrafs 5. Stykke har herefter følgende Ordlyd: »Saafremt et Medlem paa sit Arbejdssted indgaar kontraktmæssig Forhold, maa dette kun ske paa den Betingelse, at Kontraktforholdet *straks* ophører i Tilfælde af Strejke eller Lock-out; i hvert Tilfælde kan Forholdet kun ske med Organisationens Billigelse.«

Punkt 2. Valg af en Suppleant til Tarifkommissionen. Til denne Post valgtes K. Kiefer.

Punkt 3. Eventuelt. Under dette Punkt aflagde K. Kiefer en udførlig Beretning fra den nys afholdte Arbejderkongres. Efter nogle supplerende Bemærkninger af Formanden toges Beretningen til Efterretning. — Formanden omtalte derefter Fællesstyrelsens Forhandlinger og særlig den paatænkte Centralisation af Arbejdsløshedskassen, som ligeledes toges til Efterretning. — Efterat et Par til Styrelsen rettede Forespørgsler vare blevne besvarede af Formanden sluttedes Generalforsamlingen.

Nær og fjærn.

Konflikt i Nakskov. Som man vil vide, var der i forrige Uge udbrudt en Strejke paa *Vestlollands Avis*. Saa underligt det end lyder, fik Fællesstyrelsen først dette at vide, efterat Arbejdet var nedlagt, af hvilken Grund Fællesstyrelsens Formand telegrafisk underrettede Personalet om, at Strejken maatte ske paa dettes eget Ansvar, og tilraadede at optage Arbejdet for derefter at indlede Forhandlinger.

Anledningen til Arbejdsnedlæggelsen var dels Redaktionens barske Optræden mod en Kollega, dels en mindre Løn til nogle af Sætterne, til hvem man stillede samme Fordringer som til de bedre aflønnede. Ogsaa samtlige Lærlinge forlod Pladserne, da man i nogen Tid havde forlangt Overarbejde af dem til 10 à 11 om Aftenen. Dette sidste kunde disse nu i Henhold til Lærlingeloven ganske simpelt have nægtet.

Fællesstyrelsens Formands Raad blev fulgt, men endnu er Organisationens Ledelse ikke blevet underrettet om Resultatet af Forhandlingerne.

Forøvrigt henleder vi Opmærksomheden paa Fællesstyrelsens Bekendtgørelse.

Tarif og Voldgiftsret udenfor København. I Søndags afholdtes i Aarhus et Møde mellem Medlemmer af Bladudgiverforeningen, Dansk Provinsbogtrykkerforening, Dansk typ. Forening og Understøttelsesforeningen, hvis Hensigt skulde være at indlede Forhandlinger om en Tarif og Voldgiftsret.

Resultatet blev, at der nedsattes et Udvalg paa et Medlem fra hver Organisation, som skal træde sammen i Fredericia og der søge at komme til Forstaaelse om en Tarifs enklere Bestemmelser.

Typografernes Sangforening afholder sin aarlige Koncert med efterfølgende Bal paa Søndag Aften i Larsens Lokaler, Sct. Annæplads. Det gode Program og den fortrinlige Assistance bør samle fuldt Hus.

Paa Grund af særlige Omstændigheder begynder Koncerten præcis Kl. 7½.

Typografernes Stiftelser afholder ekstraordinær Generalforsamling Søndag den 13. Februar, Kl. 11 Form. i Foreningslokalet, Admiralgade 19. Paa Dagsordenen staar bl. a. Ændringer til Lovene og Bortgivelse af en Fribolig.

Katalog. Fra Boghandler H. HAGERUP har vi faaet tilsendt Firmaets Forlagskatalog, som strækker sig over en 45aarig Virksomhed og som Følge deraf indeholder mangt et betydeligt Værk og mangen kendt Forfatter. Særlig omfattende og for Firmaet sikkert mest indtægtsbringende er dog de paa dets Forlag udgaaede Skolebøger, af hvilke som de første staar Bondesens og Vestergaards ABC og Læsebøger, der er trykte i over 90,000 Eksemplarer, og M. Christensens Skrivebøger, af hvis Hæfter flere har naaet det 70. Oplag og som tilsammen er afsatte i over 3 Millioner Eksemplarer.

Kataloget er overordenlig praktisk indrettet, idet der til den alfabetisk ordnede Fortegnelse er knyttet et systematisk Register, for hvilket der atter findes en alfabetisk Oversigt. Fortegnelsen angiver for hver Bog, hvilken Skriftart, den er sat med, og Oplysningerne er meget omfattende. Nielsen & Lydiche har Æren for Katalogets Trykning; men hvem der har Skammen for dets Hæftning véd vi ikke.

Sportsklubbens aarlige Præsentation finder Sted i Wittmarcks Lokaler den 26. Marts. Ved denne Lejlighed vil det Elitekorps, der er valgt til at repræsentere Klubben ved den store internationale Idrætsfest, vise Tilskuerne, hvad de formaar. Foruden Guttenbergkoret og adskillige andre engagerede Kræfter føres der Underhandlinger om Optræden af 4 fægtende Damer.

Svensk Typografförbund. Resultatet af det stedfundne Valg, har ikke givet nogen Forandring i Sammensætningen. Redaktør MÅRTENSSON, mod hvem den stærkeste Agitation har været rejst og som end ikke fik den officielle Indstilling til Redaktør, er alligevel bleven valgt med 992 Stemmer; hans mest betydende Modkandidat FR. NILSSON fik kun 503 Stemmer.

Nyt finsk Fagblad. Med Januar d. A. er under Redaktion af V. FORSSTRÖM, K. SKOGSTED og ERIK ENBERG udsendt 1. Numer af et nyt finsk 16 sidigt Maanedsskrift, hvis flotte Navn og literære Virkeomraade er udtrykt ved *Kirjaetaja, Graafillinen Aikakauslehti* og hvis første Artikel indeholder Portræt og Levnedsskildring af Zacharias Topelius.

Kollegialt. Det schweiziske Typografforbund har med 1055 Stemmer mod 214 vedtaget for ét Aar at yde et Ekstrakontingent af 20 Cents ugenlig til Støtte for de udelukkede Luzerne-Kolleger og det af disse grundede Forenings-Trykkeri.

Forinden det enten fra Afdelinger eller fra enkelte Personaler paatænkes at forelægge Lønfordringer eller at gøre aktive Skridt, som kan medføre Arbejdsnedlæggelser, er det absolut nødvendigt at henvende sig til Fællesstyrelen. Undladelse heraf bevirker, at en eventuel Bevægelse sker paa de enkelte Medlemmers Ansvar.

Fællesstyrelsens Formands Adresse er Victor Petersen, Nybrogade 12; Telegram-Adresse: Febording, København.

København og Kolding, den 27. Januar 1898.

Fællesstyrelsen.

Repræsentantskabsmøde

afholdes næste Søndag, den 6. Februar, Kl. 11 i Foreningslokalet.

Dagsordenen vil blive meddelt i næste Numer.

STYRELSEN.

Foreningsmeddelelser.

TYPOGRAFERNES RESERVEFONDS OG REJSEKASSER.

I *København* er Tarifen af 1. Oktbr. 1892 ikke underskrevet af og som Følge deraf Tilgangen lukket hos: **Alexander Jensen,** Knabrostræde 6; **Keilgaard & Sørup,** Gl. Strand 30, og **Krigsministeriets Bogtrykkeri,** Slotsholmsgade 8.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG TYP. HJÆLPEKASSER.

Foreningslokalet, Admiralgade 19, 1. Sal, er daglig aabent. Medlemskort maa forevises.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. CHR. NIELSEN (Rom). I Morgen: Hr. CHR. NIELSEN (Ekspestr.).

Biblioteket er aabent hver *Mandag* og *Torsdag* fra 7½—9.

Den typ. Forenings Styrelse holder Møde paa Søndag Kl. 11 i Foreningslokalet.

Nyt Medlem: I Kvindeafdel.: N. C. Mathiasens Hustru Ise Mathea Nielsine.

Tiltraadt: 620 (Verb. d. D. B.), Trykker Max Weinoldt (Schultz) fra Leipzig. 1163 (Dsk. t. F.), Georg A. Frederiksen (Bagge) fra Nakskov. 1039 (Dsk. t. F.), Holger Busch (Rigsdagen) fra Rejse. 1065 (Dsk. t. F.), Valdemar Larsen (Bøhm) fra Rejse. 344, Carl Einer Christensen (I. Cohen) fra Rejse. 1608, Chr. Jul. Rasmussen (Agrardagbl.), fra Hillerød.

Udslettede f. Restance: Ferd. Berg (Schultz) og Hustru samt Mary Anna E. Westberg.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. *Søndag 10—12.* V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Lokalformænd.

Kolding: J. KORSBANG, Folkebl. (fra ½) i Stedet for K. Knudsen. *Køge:* FR. R. RASMUSSEN, Avisen, i Stedet for Louis Jensen.

Kolding, 25. Jan. 98. HVIDTFELDT.

Kvittering for modtagne Oktober Kvartalsregnskaber.

19. Januar: *Vejle, Rønne* og *Køge.* 21. Jan.: *Thisted* og *Holbæk.* 24. Jan.: *Silkeborg, Nyborg* og *Herning.* 25. Jan.: *Roskilde, Ringsted* og *Slagelse.*

Kolding, den 25. Januar 1898.

ULRIK PETERSEN.

Nyt Medlem: Vejle, Christian Jensen Udbye (udl. ¹/₁ 98 i N. Udbyes Bogtr. efter 5 Aars Lære). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Roskilde, 1041 (Den t. F.), Laur. P. Rasmussen og 1040, Leonh. Klein. Kolding, 988, Alfred Bredahl. Næstved, 995, Marius Karlsen Duus.

Bortrejste: Kolding, 50, Fr. Lomberg. Hillerød, 1608 (Den t. F.), Chr. Jul. Rasmussen (til Kbhvn.). Holbæk, 981, C. S. Marhauer til Kalundborg. Nakskov, 1163, Georg A. Frederiksen (arbl.) til København. Næstved (Præstø), 92, E. G. Melberg til Kalundborg i Pl., 891, Jens Larsen paa Rejse og 926, Hans L. Petersen paa Rejse.

Udmældt: Holbæk, 679, Wentzel Olsen (overg. til anden Livsstilling).

D'Hrr. Medlemmer af Dansk typ. Foren., Nr. 1074, Johan Peter Petersen og 1123, Sofus Valdemar Jensen, bedes sende Kvittering for Pengene, de modtog af Juleindsamlingen, til S. M. OLSEN, Kirkestræde, Holbæk.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Nyt Medlem: M. Weinoldt, tysk Forbundsmedlem (Schultz). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Bortrejst: 158, H. Axen paa Rejse.

GUTENBERG-KORET.

Søndag den 6. Februar, Kl. 12: **Generalforsamling.**

T. C. C. Søndag Start Trianglen Kl. 10.

ANNONCER

En 30-aarig gift Mand,

der i to Aar har bestyret et Bogtrykkeri (Avis og Akcidens) i en af Jyllands største Byer, søger — paa Grund af usolide stedlige Forhold — en lignende Plads eller, i Mangel heraf, som Sætter, helst ved Akcidens. Vedkommende er vel bevandret i alle i et Bogtrykkeri forefaldende Arbejder og er fortrolig med Maskiner og Gasmotor. Nærmere ved at indsende Billet mrkt. »54« til Ekspeditionskontoret.

Sangforeningens Aarsfest

holdes Søndag Kl. 7½ *præcis* i Larsens Lokale.

Prøver Lørdag Kl. 10, Søndag 11 Fm.

Billetter kan mulig endnu faas under disse Prøver. STYRELSEN.

Wald. Zachrissons

Bogtrykkeri-Kalender

for Aaret 1897 er udkommet i *betydelig udvidet Format* og *særlig elegant udstyret.* Pris 2 Kr., i Provinserne 2 Kr. 35 Øre. Bestillinger modtages af R. HELMER,

Hovedkommissionær for Danmark,
Absalonsgade 17, 4.
København. V.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 5
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 4. Februar 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Ordinært Repræsentantskabsmøde

Søndag den 6. Februar, Kl. 11

i Foreningslokalet, Admiralgade 19, 1. Sal.

Dagsorden: Regnskabet. — Foreningslokalet. — En Karantæne for et Medlem. — Forskellige Meddelelser. — Bladene og deres Forhold. — Tarifen. — Opstilling af Kandidater til Funktionærvalgene. — Stereotypørerne. — Eventuelt. STYRELSEN.

Stereotypørerne.

Den typografiske Forening har alt i mange Aar haft en Bestemmelse i sine Love, der aabnede Adgangen til dens Goder for beslægtede Fag. Den har derigennem én Gang for alle understreget det demokratiske Grundlag, som kendetegner dens sociale Opfattelse, men tillige det organisatoriske Overblik, den er i Besiddelse af, og som kun gennem Tilslutning fra alle i Bog- og Bladvirksomhed beskæftigede Arbejdere finder, om ikke den eneste, saa dog den letteste Maade at skabe bedre økonomiske Forhold paa for sine Medlemmer.

Agitationen for den praktiske Gennemførelse af denne Bestemmelse har imidlertid hidtil nærmest været overgivet det private Initiativ til Varetagelse, og ihvorvel dette altid er Anerkendelse værd og særlig paa dette Omraade har indlagt sig Fortjeneste, har det dog savnet den kraftige Impuls, som Organisationens tydeligt udtalte Hensigt og Arbejde for Sagen kan frembringe. I Erkendelse af Nødvendigheden i, at der paa dette Omraade skete en Forandring, og med Forstaaelsen af, hvilken organisatorisk Betydning det med Fremtiden for Øje kan have, at Rammen udvides til at omfatte alle Brancer i tætsluttet Rad indenfor den faglige Virksomhed og at Lejligheden er til for disse forskellige Dele at skabe ensartede og forbedrede Lønforhold, har der gentagne Gange været afholdt Møder, hvoraf det sidste for Stereotypører afholdtes i Søndags.

Stereotypørernes Virksomhed er jo baade anstrængende og sundhedsfarlig og deres Lønforhold staar som Regel slet ikke i Forhold til den Risiko i Helbredet, de er udsatte for. Dette skyldes selvfølgelig i første Række, at de er uden Organisation, uden Forbindelse i kollegial Henseende. Hvad Udbytte, de skal have af deres Arbejde, bestemmes kun af Principalens Forgodtbefindende og den Beskedenhed, Arbejderne selv besidder, og som bliver i høj Grad varierende, naar den bunder i den Enkeltes større eller mindre Usikkerhed i at opnaa andet og bedre Erhværv og som Regel har Arbejdsløshedens Risiko ved at sige Nej til selv det laveste Tilbud. Ligesaa og maaske i endnu højere Grad staar de uden Organisation afmægtige overfor en Forretnings Bestemmelser om Arbejdstiden, hvilket paa herværende Arbejdssteder giver sig Udslag i baade lang og stærk uregelmæssig Beslaglæggelse af den højst nødvendige daglige Fri- og Hviletid, hvis Beskæring ganske naturlig virker hensynsløst, fordi den ikke koster Forretningen noget. De er i samme Rækkevidde under de nuværende Forhold prisgivne den enkelte Principals eller hans Bestyreres eventuelle personlige Brutalitet eller Magtsprog og ude af Stand til at opnaa en Forandring heri ved egen Hjælp, naar de da ikke vil give Afkald paa Erhværvet.

Indenfor Organisationen vil dette efterhaanden skifte Udseende. Varetagelsen af de fælles Interesser vil fremme Stereotypørernes Selvstændighedsfølelse og hos deres Arbejdskøbere afføde Forstaaelsen af, at Magten er brudt ved Ophøret af den Enkeltes Afhængighed; de økonomiske Forhold vil forbedres og Arbejdstiden blive reguleret. Principalerne selv vil som Helhed komme til Erkendelse af, at Organisation ogsaa for disse Menneskers Vedkommende bærer godt i sit Skød, thi Betingelserne for ensartet Konkurrence fremstaar ogsaa paa dette Felt.

Imidlertid er jo Forholdet det, at Stereotypørerne ved deres forholdsvise Faatallighed er ude af Stand til selv at danne en dygtig og handlekraftig Forening, og, forudsat de med Tiden *kunde*, vilde de dog savne det gode Rygstød, som nu ydes dem Sikkerhed for er tilstede i Den typografiske Forening. Paa det Møde, som afholdtes i Søndags, gik da ogsaa alle Udtalelserne ud paa at anerkende dette. Ingen var uklar over, at i samme Øjeblik enhver Stereotypør var indmældt, var deres Handlekraft tilstede, og mange paaskønnende Ord faldt om vor Forening, der ved sit Tilbud om Optagelse straks aabnede alle de Goder for Stereotypørerne, som et snart 30-aarigt Organisationsarbejde har bragt tilveje.

I al Korthed fremsætter vi her et Resumé af den 2 Timer lange Forhandling. Ikke Faa havde Ordet og Alle talte kun til Gunst for Indmældelse i og Tilslutning til Den typografiske Forening. Da imidlertid mange af Indlægene tjente til Oplysning om de enkelte Forhold paa Arbejdsstederne og Detailbestemmelser herom ikke paa det nuværende Tidspunkt skal offenligt fremdrages, holder vi os til de to Hovedtalere i

Referatet.

25 Stereotypister havde fulgt Indbydelsen til at komme tilstede.

P. LAURITZEN indledede paa Styrelsens Vegne Mødet og udtalte, at han som Følge af Underhandlinger med et herværende Firma, hvis Stereotypører alle var Medlemmer af Den typ. Forening, havde indhentet Oplysninger om Forholdene paa forskellige Steder her i Byen, hvor der beskæftigedes Stereotypører. Disse Oplysninger havde vist, at saavel Arbejdstiden som Lønnen var stærkt varierende. Mødets Hensigt var at opfordre Stereotypørerne til at indmælde sig i Den typ. Forening og gennem et Udvalg udarbejde Bestemmelser om Arbejdstid og Løn, som muligvis saa kunde optages som et særligt Afsnit i den Tarif, der for Tiden var under Udarbejdelse. Det var særlig i Bladene, at Arbejdstiden var meget elastisk; paa Dagarbejdet maatte Arbejdstiden rette sig efter Tarifens Fordringer. D'Hrr. Stereotypører kunde bedst selv ved et Udvalgs Nedsættelse stille deres Krav; der var f. Eks. fra et Firma blevet paatalt Fastsættelsen af en bestemt Læretid, men herpaa kunde Taleren ikke svare. Man maatte ikke overse, at de eventuelle Krav ikke skulde fremsættes trykkerivis, men som et samlet Hele. Det var at haabe, at Forstaaelsen af Sammenslutningens Nytte var oppe blandt Københavns Stereotypører, og at de højere Lønninger vilde hjælpe de lavere fremad.

Stereotypør KRISTENSEN takkede for Indbydelsen til dette Møde. Han udtalte, at selv om alle Stereotypører sluttede sig sammen i én Forening, vilde det ikke nær have den Betydning som at blive Medlemmer af en stor og gammel Forening som den typografiske; han troede overhovedet, at det var noget enestaaende i Evropa, at Typograferne vilde optage Stereotypører i deres Rækker. Der var saa meget mere Grund for disse til at slutte sig sammen og til denne Organisation, som der i en nær Fremtid kunde ventes indført en ny Metode ved Stereotyperingen, der navnlig vilde faa Betydning for Bladene, idet Arbejdet ved denne Forbedring kunde udføres en Trediedel hurtigere end ved den nuværende Fremgangsmaade; Indførelsen af denne ny Metode vilde faa samme Betydning for Stereotypørerne som Sættemaskinen for Typograferne; stod vi ikke samlede, vilde vi blive fejede af Vejen.

Taleren fraraadede bestemt Fastsættelsen af en Minimalløn paa Grundlag af en Læretid.

I den følgende Diskussion udtalte Alle sig for Tilslutningen til Den typ. Forening, og efter at GUSTAV CLAUSEN havde pointeret de Fordele, som opnaaedes igennem Rejse- og Arbejdsløshedshjælp samt paa Sygekassevæsnets Omraade stillede han følgende Resolution, som enstemmig vedtoges:

»De den 30. Januar forsamlede Stereotypister beslutter at nedsætte et Udvalg, bestaaende af en Mand saa vist mulig fra hver Arbejdssted, for at planlægge og fremkomme med Forslag, der kan tjene som Grundlag for Opnaaelsen af regelrette og mere ensartede Arbejdsforhold og Lønninger, og eventuelt knyttes til den under Udarbejdelse værende Tarif for Sættere og Trykkere.

Samtidig beslutter man af yderste Ævne at arbejde for, at enhver Stereotypist bliver Medlem af Den typ. Forening.«

Derefter foretoges Valg af Delegerede til Udvalget, hvorefter Mødet hævedes.

Det er nu at haabe, at Resolutionen vil blive efterlevet og at enhver af de ved Mødet Tilstedeværende i første Række lægger sine Kræfter ind paa Arbejdet for Tilslutningen til Organisationen, saaledes at det inden kortest mulige Tid kan noteres, at der ikke findes en eneste ved Stereotypi Beskæftiget, som ikke er Medlem. Da — men ogsaa først da — vil Stereotypørerne have Udsigt til at opnaa en økonomisk Bedrestillen, som staar i passende Forhold til det sundhedsnedbrydende Arbejde, de udfører.

Lønbevægelser i Udlandet.

Sverig.

I Sommeren 1896 indsendte, som bekendt, Svensk Typografförbundet et Tarifforslag til den svenske Bogtrykkerforening, som affødte Nedsættelsen af et Tarifudvalg med lige mange Repræsentanter fra begge Sider. Det Forslag til Tarif, som blev Resultatet, blev efter yderligere at været »poleret« en Del af Bogtrykkerne, indført som en Art »provisorisk« Tarif for Stockholm fra 1. April 1897, idet dens endelige Vedtagelse var afhængig af det sidste Sommer under Udstillingstiden indkaldte Bogtrykkermøde. Denne ny Tarif hævede Tusindbetalingen med 2 Øre og den faste Minimalløn med 2 Kr., og forkortede Arbejdstiden til 9 Timer om Sommeren samt indeholdt nogle andre Bestemmelser, af hvilke Erstatning for Formatilægning var den vigtigste. Derimod var der ikke Tale om Lokaltillæget før Bogtrykkermødet havde udtalt sig.

Nævnte Møde blev afholdt, men Maaneder afløste Uger inden at man hørte noget til Resultatet. Trængt af de enkelte Lokalforeninger rundt om i Landet foranledigedes Forbundsstyrelsen endelig til at forespørge om Mødets Beslutninger. De arriverede, der afholdtes Møder mellem begge Organisationers Styrelser og Skrivelser vekslede, men Forbundsstyrelsen kunde ikke godkende den stedfundne Tarifrevision som gældende for alle Provinsafdelinger i Landet og fordrede særlig Optagelsen af mere vidtgaaende Bestemmelser for Stockholm.

Diskussionen herved fortsattes, men det blev vanskeligt at faa nogen Enighed tilvejebragt. Interesserne var for modstridende. Imidlertid henskød Bogtrykkerne Afgørelsen af et Par Spørgsmaal til det føromtalte Tarifudvalg, og Forbundsstyrelsen skyndte sig at følge Eksemplet for en Del andre Tvistepunkters Vedkommende, gaaende ud fra at have samme Ret. Mærkelig nok bedrog den sig, idet nævnte Tarifudvalg ikke turde betragte det som sin Opgave at dømme i Sagerne uden Sanktion fra Bogtrykkerforeningen, og — denne Sanktion vilde Bogtrykkerforeningen ikke give, da den savnede al Ret til at indvilge i nogensomhelst Ændring af den af det almindelige Bogtrykkermøde vedtagne Tarif, og ikke fandt, at Tarifudvalgets Kompetence strakte sig udover dels at udarbejde en af Bogtrykkermødet besluttet Tilføjelse til en Paragraf, dels at tilføje Kommentarer til en anden Paragraf, hvis Ordlyd muligvis kunde give Anledning til Fortolkning.

Nu fulgte atter Skrivelse fra Forbundsstyrelsen, uden anden Virkning end den, at den ikke besvaredes, men at der rundt om i adskillige Trykkerier opsloges Plakater med Meddelelse om, at Bogtrykkermødets Tarif uden Tillæg eller Ændringer traadte i Kraft fra 1. Januar 1898 og — »at Svensk Typografförbund havde Ret til at opsige den«, hvilket gav Skin af, at den var antagen fra begge Sider. Paa et Trykkeri havde man endog den Dristighed at indklæbe denne ny Tarif i Arbejdernes Aflønningsbøger.

Nu tabte endelig Forbundsstyrelsen Taalmodigheden, og under 10. Januar besluttede den:

at den efter Bogtrykkerforeningens Optræden ansaa Forhandlingerne med Foreningens Styrelse for afbrudt,

at da Overenskomst saaledes ikke var at vente, vilde den henvende sig direkte til Byens enkelte Bogtrykkere og forelægge dem til Underskrift det af Tarifudvalget en Gang vedtagne Forslag, kun med den Ændring, at Arbejdstiden i Vintermaanederne udgjorde 10 Timer og i Sommermaanederne 9 Timer,

at genoptage Spørgsmaalet om Lokaltillægets Fastsættelse til 15 % og om Trykkernes Reservering mod en enkelt Bestemmelse i Forslaget, samt

at give Forbundsstyrelsens Formand Fuldmagt til at paategne Overenskomsten paa Forbundets Vegne.

Denne Beslutning meddeltes Bogtrykkerforeningens Styrelse, samtidig med at Underhandlinger indledede med de enkelte Bogtrykkere, og havde til Følge, at der endelig nu indløb en Skrivelse fra Bogtrykkerforeningen, som er ret karakteristisk, idet den meddeler, at Styrelsen »i Lighed med Eder anser det fuldt rigtigt og ogsaa nødvendigt, at de Indrømmelser, som Stockholms Bogtrykkere har forklaret at ville indgaa paa udover den ved Bogtrykkermødet antagne Tarif for Sættere og Trykkere, indtages i et særligt Tillæg til nævnte Tariffer, og har Styrelsen i den Anledning opstillet et Forslag til et saadant Tillæg, som samtidig tilsendes«.

Dette Forslag indeholdt imidlertid ikke alle de ønskede Forbedringer thi, som Brevet siger, »hvad derimod de øvrige i Eders Skrivelse fremsatte Fordringer angaar, da har Styrelsen — ikke kunne vedtaget nogen Afvigelse, eftersom Stockholms Bogtrykkere allerede én Gang har erklæret ikke at ville indgaa paa dem.«

Da Forbundsstyrelsen imidlertid nu var bunden af sin sidste Afgørelse i Spørgsmaalet og ikke kunde paabegynde nye Forhandlinger til Trods for de Indrømmelser der var gjort paa et Par ganske vigtige Punkter, nøjedes den med at afsende en Skrivelse, hvori den beklagede, at have maattet vente paa dette nu indløbne Svar i 3 Uger, og henviste til det af Bogtrykkerforeningen tidligere afviste Mæglingsforslag, hvilken Optræden maatte stille den frit. De opstillede Fordringer var i Overensstemmelse med det én Gang af begge Parter vedtagne, med Undtagelse af Lokaltillæget, men Styrelsen tror, at en Løsning af dette Spørgsmaal i Overensstemmelse med Typografernes Ønsker er det fornuftigste — thi derved bliver Tarifspørgsmaalet i sin Helhed løst og nye Fordringer vilde ikke under flere Aars Forløb fremkomme.

Skrivelsen sluttede med at beklage, at det nuværende mindre heldige Forhold mellem Parterne var indtraadt, men Forbundsstyrelsen »besjæledes dog af Tanken om i Fremtiden at faa tilvejebragt et oprigtigt Samarbejde, bygget paa gensidigt Tillid til hinandens ærlige Bestræbelser.«

Forhandlingerne med de enkelte Bogtrykkere fortsattes, men Opnaaelsen af noget endeligt Svar var vanskeligt. Ja — »hvis Lokaltillæget reduceres til 10 %, saa skal vi straks underskrive«, hed det.

Som Følge deraf indkaldtes til ekstraordinær Generalforsamling for Sætterne den 19. og for Trykkerne den 20 ds. til Afgørelse af, hvorvidt Medlemmerne var villige til at gaa ind paa den af Bogtrykkerforeningen nu forelagde Tarif med Ændringer for Stockholm eller om de fastholdt deres Beslutning om et Lokaltillæg af 15 % og var villige til, for Opnaaelsen heraf, eventuel at nedlægge Arbejdet.

Til Mødet var mødt 700 Medlemmer og Resultatet blev, at man *enstemmigt* afslog Bogtrykkernes Forslag og vedtog eventuel Strejke for Opnaaelsen af de 15 % i Lokaltillæg. Ligeledes enstemmigt godkendtes Forbundsstyrelsens hele Optræden.

Resultatet tilsendtes straks Bogtrykkerforeningen og Dagen derpaa traadte Stockholms Bogtrykkere sammen, enedes om at staa Last og Brast og afsendte Telegrammer til Foreningens Medlemmer Landet over om at ved eventuel Arbejdsnedlæggelse i Stockholm at erklære Lock-out overfor deres Arbejdere. Desuden afrejste straks en af Bogtrykkerne til Provinserne for derfra at opnaa en Tilslutning, som kunde indvirke paa Forbundsstyrelsen. For Skaanes Vedkommende foreligger der da ogsaa Trusel om øjeblikkelig Iværksættelse af Lock-out, hvis Strejke i Stockholm udbryder.

Sluttelig afsendte man Svar til Forbundet, dateret den 21. ds., hvori man ganske simpelt opfordrede Styrelsen til at underskrive Tarifen inden Morgendagens Udgang.

Samtidig med Telegrammers Udsendelse til alle udenlandske Organisationer med Underretning om Situationens Udvikling, besvarede Forbundsstyrelsen Principalernes Brev med, at den ikke kunde underskrive anden Tarif end den tidligere af den oversendte, men at Hr. L. Aug.

Mortensen havde Fuldmagt til at gøre dette naarsomhelst. Ligeledes udsendte man et Opraab til Stockholms typografiske Arbejdere, som dels gik ud paa Underretning om Situationen og dels havde til Hensigt at advare Arbejderne mod Overgreb enten overfor Arbejdsstedet eller overfor de Folk, som eventuelt blev staaende.

Striden var altsaa paa Kogepunktet. Men da om Mandagen (den 24. ds.) Forbundsstyrelsens Formand kom til Bogtrykkerforeningens Formand for at opnaa dennes Underskrift paa Svendenes Tarif, opfordrede han Typograferne til endnu en Gang at fremkomme med deres Forslag for Bogtrykkerforeningen i den mest modificerede Skikkelse, som det var dem muligt at stille. Denne Begæring om yderligere Forhandling tiltraadtes, hvorpaa Typograferne overførte samtlige deres Punkter i Bogtrykkernes Tariftillæg, ogsaa de 15 %, men dog at dette senest skulde træde i Kraft 1. Januar 1899. Typograferne forlangte Svar samme Dag. Dette indløb ogsaa og lød:

»Til svenske Typografforbundets Styrelse!

Som Svar paa Eders Skrivelse af Dags Dato, faar vi, efter at have indhentet Stockholms Bogtrykkeres Mening, meddele, at vi fortsat formener at savne al Ret til Ændringer i den paa Bogtrykkernes Aarsmøde vedtagne Tarif og derfor maa fastholde de vedtagne Beslutninger, dog med den Indrømmelse for Stockholms Vedkommende, og som er i Overensstemmelse med Eders Forslag, at Lokaltillæget forhøjes til 15 % fra og med den 1. Januar 1899. Bogtrykkerforeningens Styrelse er saaledes befuldmægtiget til sammen med Eder at undertegne vedføjede trykte Tarif med deri optagne særlige Bestemmelser for Stockholm.«

Forbundsstyrelsen behandlede Svaret umiddelbart efter, og fandt at Svaret var Indrømmelse paa alle Punkter med Undtagelse af en enkelt Bestemmelse i et mindre betydningsfuldt Tilfælde (mindre Illustrationers Betaling med et Tillæg af 10 Øre, i Stedet for foreslaaede 15 Øre). Man vedtog dog, som Vilkaar for Tarifens Underskrift at fordre en Del enkelte Punkter i Tarifen henvist til nærmere og tydeligere Udarbejdelse af det én Gang nedsatte Tarifudvalg*). Dette gik saa Principalerne ind paa, og den 25. Januar Kl. 1 Nat underskreves endelig Tarifen af begge Parter, og Tirsdag sendte Forbundsstyrelsen atter Telegrammer ud til Fagorganisationerne om det heldige Udfald.

Vi lykønsker vore svenske Kolleger til det opnaaede.

Karnevalet · Koncertpalæet · 12. Marts!
Nydelsernes Overmaal!
Bedste og største Musikkorps!
Storslaaede Arrangementer!
Vittighedens Variété!

Generalforsamlinger og Møder.

Kolding Lokalforening

afholdt ordinær Generalforsamling Lørdag d. 22. Januar, Aften Kl. 8, hvor følgende Dagsorden var til Behandling: 1) Protokollens Godkendelse, 2) Lokalafdelingens Regnskab og Ekstrakassens do., 3) Valg af Lokalformand, da den hidtilv., C. Kr. Knudsen, afgaar paa Grund af Militærtjeneste, 4) Valg af Næstformand, 5) Afholdelse af Fastelavnsbal, 6) Forespørgsel fra L. Petersen ang. det til en Lønrevision nedsatte Udvalgs Arbejde og 7) Forslag fra H. Hammer om Oprettelse af en Sangforening.

Protokollen godkendtes. Ligeledes Lokalafdelingens og Ekstrakassens Regnskaber, af hvilke sidstnævnte gav Anledning til en Del Diskussion, idet L. V. Hansen med sin sædvanlige Veltalenhed dadlede Udvalget for Lønrevisionen, fordi denne, uden at spørge om Forlov, havde sat de ved Udvalgets Møder fremkomne Udgifter paa Ekstrakassens Konto; men det til Trods vilde han dog anbefale Vedtagelsen af Udgiftsposten med følgende Resolution:

»Generalforsamlingen godkender Ekstrakassens Regnskab, men vedtager, at der ikke fremtidig maa anvendes Penge af denne Kasse udover det alt tidligere vedtagne, medmindre en Generalforsamling giver Bemyndigelse hertil«,

hvorpaa Vedtagelsen skete.

Til Lokalformand valgtes J. KORSBANG med 13 St. L. V. Hansen fik 3, Thorsen 2 og C. F. Knudsen 2 St.

Til Næstformand blev CHRISTIANSEN enst. valgt.

Fastelavnsballets Afholdelse vedtoges ogsaa enst. og til det i den Anledning nedsatte Udvalg valgtes: Schjern, L. Petersen, C. F. Knudsen, Christiansen og C. Kr. Knudsen.

6. Sag, Forespørgslen, var imidlertid efter Stillerens Forlangende gaaet ud af Dagsordenen.

Om Sangforeningens Oprettelse kom det til livlig Debat mellem d'Hrr. Hammer, Petersen, Schjern og L. V. Hansen. Tvende førstnævnte kæmpede varmt for Sagen og fremkom med lægevidenskabelige Vidnesbyrd om Sangens Gavnlighed for Standen som Bekæmper af den grimme Tuberkulose, hvorimod de to sidste stillede sig tvivlende overfor Spørgsmaalets Gennemførlighed blandt de Kolding-Kolleger; men sluttelig enedes man om, da det ikke kunde siges at henhøre under Lokalafdelingssager, at søge Tilslutning opnaaet ved skriftlig Forespørgsel hos Medlemmerne.

B. HANSEN,
Sekretær.

*) 26. Januar faldt dettes Svar ud til gennemgaaende Fordel for Typograferne.

Karnevalet · Koncertpalæet · 12. Marts!
Billighedens Toppunkt!
Balloner og Konfetti!
Guddommelighedens Komedie!
Vild Vin og Kvinder!

Nær og fjærn.

I Foreningslokalet vil paa Tirsdag Aften Kl. 9 blive arrangeret en særlig afvekslende Aftenunderholdning, idet Assistancen bestaar af Koncertsangerinde Frk. EMMY MOGENSEN, Klarinettisten OPPEKJÆR samt d'Hrr. B. KOCH, humoristisk Oplæsning, og HR. CHR. SCHOUW, Sang.

Dagbladet Tiden udkom i Tirsdags for sidste Gang. Den sørgelige Udgang kom desværre ikke aldeles uforberedt, idet Rygterne allerede ved Jul og Nytaarstid fortalte, at Bladet var paa sit yderste. Imidlertid blev der fra dets Udgiveres Side gjort Kraftanstrængelser for at holde det i Live, og da det fortsatte Tilværelsen ind i det nye Aar, laa det jo nær at antage, at de værste Anfægtelser var overstaaede, og at i alt Fald det første Kvartal var sikret og dermed maaske Helbredet vundet. Det slog beklageligvis ikke til.

Arbejdsforholdene i *Tiden* var, efter at Bladets Udgivere selv havde overtaget Trykkeriet, upaaklagelige.

Lønregulering. *Adresse-Avisens* Ejer har fornylig hævet Lønnen for de i Bladet beskæftigede Typografer, og *Social-Demokratens* Kontrolkomité er i Færd med det samme; der er i hvert Fald Forhandlinger i Gang desangaaende. Vi skal senere meddele nærmere.

Sandheden i Ære. Paa et herværende Trykkeri tør vi smigre os med, at vor lille Artikel i sidste Numer om »Arbejdets Værdi« har haft et Løntillæg af 2 Kr. til Følge for Trykkernes Vedkommende.

Pletter. Med Interesse læste jeg det lille Stykke: *En Æressag* i *Typ.-Tid.s* Nr. 4. Da de i Brevet givne Oplysninger er tilstrækkelig tydelige til at gøre Brevskriveren kendelig for mig, maa det være mig tilladt — særlig fordi Ansøgeren raillerer over Andres Korrekturer — at oplyse, at han i den korte Tid, han var beskæftiget her, *præsterede en Sats og saadanne Korrekturer*, der i Henseende til »Daarligdom« satte Alt, hvad jeg tidligere har set af den Slags, fuldstændig i Skygge, hvorfor min ærede Kollega i N. N. By virkelig maa være glad ved at han ikke hoppede paa den stillede Limpind og derved kom fra Asken i Ilden.

ANTH. PETERSEN,
Faktor, Miloske Bogtrykkeri.

Julegave. Som en lille Opmuntring modtog Typograferne og Lærlingene paa *Sorø Amtstidende* henholdsvis 10 og 5 Kr. som Julegave.

—s.

Typografernes Fagforening i Odense, der blev stiftet i Slutningen af 1896, har fra 1. Januar indrettet sig i et eget Lokale i »Grand Hotel« med Mødeaften hver Lørdag fra Kl. 8. Ved velvillig Imødekommen fra de forskellige Redaktioner fremlægges samtlige Byens Blade i Lokalet, ligesom Udgiveren af *Ill. Familie Journal* ogsaa gratis tilstiller Foreningen et Ekspl. af dette Blad hver Uge. Lokalerne staar aabne for samtlige Byens Typografer, saavel Medlemmer af Fagforeningen som Ikke-Medlemmer, og man venter, at disse Lørdags Sammenkomster skal bidrage væsenligt til at bringe Liv i Foreningsbevægelsen i Odense.

—A.—

Svende-Jubilæer. Den 11. Februar d. A. kan Hr. JACOB PRØVENSEN i Odense fejre sit 60-aarige Jubilæum som Typograf, idet han blev udlært den nævnte Dato 1838 efter 6 Aars Læretid paa *Fyns Stiftstidende*. Trods sin høje Alder (82 Aar) møder den Gamle dog paa Arbejde i Miloske Bogtrykkeri langt punktligere end mangen en yngre Kollega.

—O.—

Vore bedste Lykønskninger til den gamle og dog evigunge Jubilar i Dagens Anledning. Vi knytter dertil Haabet om en *virkelig sorgfri Alderdom* for ham.

RED.-UDV. F. PROV.

— Hr. Typograf VILHELM LUND fejrede den 26. Januar sit 25-Aars Jubilæum som Typograf hos Firmaet Sivertsen, Vestergade 22. Hr. Lund, der er meget afholdt af sin Principal og Kolleger, fik i Dagens Anledning overrakt flere Gaver, ligesom han af sine Kamerater blev indbudt til et Festmaaltid, som afholdtes i Arenateatret. Af sin Principal fik han et Guldur med Kæde.

Haandbog i det moderne Reklamevæsen. Tredje Hæfte er nu udkommet. Indholdet er Fortsættelse af Om Affattelse af Annoncer samt En Del praktiske Vink for Averterende. Desuden paabegyndes det særlig interessante 6. Afsnit om Det typografiske Udstyr af Annoncer. Med Hæftet følger en Mængde Prøver og Eksempler.

Subskription à 1 Kr. 20 Øre pr. Hæfte (Lærlinge 60 Øre) tegnes hos Gustav Clausen, St. Hansgade 16.

Foreningsmeddelelser.

TYPOGRAFERNES RESERVEFONDS OG REJSEKASSER.

I *København* er Tarifen af 1. Oktbr. 1892 ikke underskrevet af og som Følge deraf Tilgangen lukket hos: **Krigsministeriets Bogtrykkeri**, Slotsholmsgade 8; **Mackeprangs Boghandel**, Nørregade; **H. P. Petersen**, Larsbjørnstræde 7; **Alexander Jensen**, Knabrostræde 6; **Keilgaard & Sørup**, Gl. Strand 30; Posefabrikant. **Buntzens Efterf.**, Skindergade 9, og **Sunnert**.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG TYP. HJÆLPEKASSER.

Den typ. Forenings Styrelse holder Møde paa Søndag Kl. 10 i Foreningslokalet.

Stereotypørerne holder Udvalgsmøde paa Søndag Kl. 1½ i Foreningslokalet, Admiralgade 19.

Ny Medlemmer: I Hjælpek. forh. Afdel.: Johan Møller (Nielsen & Lyd.) og N. Chr. Matthiasen (Centraltrykkeriet).

Udelukket: **Daniel Chr. Holm** (arbejder hos Keilgaard & Sørup, blokeret).

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. *Søndag 10—12.* V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Lokalformænd.

Silkeborg: Typ. J. F. M. BENTZEN i Stedet for S. K. Grove, der er bortrejst. *Skanderborg:* HOLGER M. RASMUSSEN i Stedet for Carl Andersen.

Kolding, 1. Febr. 98. HVIDTFELDT.

Kvittering for modtagne Oktober Kvartalsregnskaber.

26. Januar: *Kolding, Hillerød, Hjørring, Næstved* og *Ringkøbing*. 27. Januar: *Assens* og *Nykøbing M.* 28. Januar: *Maribo, Skanderborg, Kalundborg, Esbjerg* og *København* (Den typ. Foren., Rejsek. og Reservefonden). 29. Januar: *Odense.* 1. Februar: *Aarhus* og *Svendborg*.

Den lovbefalede Indleveringsfrist udløb d. 29. Januar.

I Dag mangler: *Faaborg, Fredericia, Frederikshavn, Ribe, Varde* og *København* (Den typ. Trykkerf., Rejsekassen og Reservefonden).

Kolding, den 1. Februar 1898.
ULRIK PETERSEN.

Ny Medlemmer: Sætter F. M. Petersen, udl. 1/1 97 hos Vogelius, Frederiksh. (1 Aars Karant.). Hillerød, Riddervold Christophersen (tidl. Medlem), udlært 14/7 1875 hos Milo i Odense (Frederiksb. Amtstid.).

Tiltraadte: Roskilde, 837, S. K. Grove i Plads og 895, Hans Christensen (arbl.). Aarhus, 915, Th. Jørgensen og 50, Fr. Lomborg, begge i Pl. Nykøbing F., 992, Lars Jørgensen (Stiftstid.). Silkeborg, 1228, C. J. F. Aaredsen fra Rudkøbing.

Bortrejste: Odense, 1213, Holger Busch (arbl.) til Københ. Roskilde, 1093, S. P. Mogensen (arbl.) paa Rejse. Silkeborg, 837, S. K. Grove til Roskilde i Pl. Nyborg, 344 (Den t. F.), Carl Einer Christensen (paa Rejse). Nykøbing F., 995, M. K. Duus til Plads i Næstved. Rudkøbing, 1228, C. J. F. Aaredsen til Pl. i Silkeborg.

Udslettet: Nykøbing F., 1114, Andreas Peter Marker (med Restance og Laan), bortrejst uden Anmældelse.

TYPOGRAFERNES STIFTELSER.

Ekstraordinær Generalforsamling afholdes Søndag den 13. Februar, Kl. 11 i Lokalet, Admiralgade 19, 1. Sal. Dagsordenen omsendes i disse Dage til Medlemmerne; hvor den ikke maatte fremkomme, bedes den forlangt hos Kasserer R. JACOBSEN, Thieles Bogtrykkeri.

Københ., 3. Febr. 98. STYRELSEN.

GUTENBERG-KORET.

Søndag den 6. Februar, Kl. 12: **Generalforsamling.**

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Efter den nys afholdte heldige Koncert bede vi den typografiske Ungdom slutte sig til Koret. Lørdag Kl. 10 læres »Laugenes Fanetog« til Ekstrakoncert i April. Ny Medlemmer sættes paa Stemme før Øvelsen.

STYRELSEN.

T. S. Husk Præsentationen i Wittmacks Lokale den 26. Marts. Udmærket Program.

T. C. C. Søndag Start Trianglen Kl. 10.

ANNONCER

En 30-aarig gift Mand,

der i to Aar har bestyret et Bogtrykkeri (Avis og Akcidens) i en af Jyllands største Byer, søger — paa Grund af usolide stedlige Forhold — en lignende Plads eller, i Mangel heraf, som Sætter, helst ved Akcidens. Vedkommende er vel bevandret i alle i et Bogtrykkeri forefaldende Arbejder og er fortrolig med Maskiner og Gasmotor. Nærmere ved at indsende Billet mrkt. »54« til Ekspeditionskontoret.

J. G. A. Eickhoff, København V.

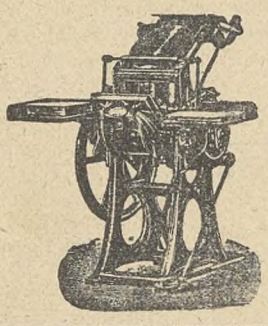

Maskiner til
Bogtryk
Stentryk
Bogbinderi

Otto's ny
Gasmotorer
staaende og liggende
fra ½—100 HK

Transmissioner

Farve, Valsemasse

Brugte rep. Maskiner haves i Reglen

Nærmere paa Forespørgsel

Genzsch & Heyse

HAMBURG.

SKRIFTSTØBERI

STEREOTYPI ETC.

Completmaskiner i Virksomhed siden 1873. Største Lager af færdige Brød- & Titelskrifter. Indretninger og Omstøbninger efter System Didot med korteste Tidsfrist. Prøver er beredvilligt til Tjeneste.

»TYPOGRAF-TIDENDE«s Skrifter er fra *Genzsch & Heyse* i Hamburg.

GRUNDLAGT 1833

Wald. Zachrissons Bogtrykkeri-Kalender

for Aaret 1897 er udkommet i *betydelig udvidet Format* og *særlig elegant udstyret*. Pris 2 Kr., i Provinserne 2 Kr. 35 Øre. Bestillinger modtages af R. HELMER,
Hovedkommissionær for Danmark,
Absalonsgade 17, 4.
København. V.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING

STIFTET 1869

MED DE DERTIL FORENEDE HJÆLPEKASSER

bør ingen Bog- og Bladarbejder staa udenfor

Kontingent 85 Øre ugenlig

FORUDEN at Foreningens Hovedopgave er at fremhjælpe bedre Levevilkaar og sikre Overholdelsen af den gældende Priskurant, erholder ethvert Medlem i

Arbejdsløshedsunderstøttelse: 7 Kr i 10 Uger = 70 Kr.
Rejsehjælp: 1 Kr. 25 Øre daglig overalt her i Landet = 112 Kr. 50 Øre og Understøttelse overalt i Udlandet.
Reservefondsunderstøttelse: 12 Kr i 10 Uger = 120 Kr.
Tillidsmandsunderstøttelse: 20 Kr i 10 Uger = 200 Kr.
Sygehjælp: 12 Kr i 26 Uger = 312 Kr.
Begravelseshjælp efter Alder fra 80—140 Kr.
Legater. Sygekassen ejer en Legatformue paa ca. 21000 Kr.

Desuden yder Foreningen Hjælp til *Fagskoleundervisning*, ligesom ethvert Medlem gratis modtager Foreningens Organ *Typograf-Tidende*, der udgaar hver Fredag og hvis Abonnementspris ellers er 1 Kr. Kvartalet.

Under Arbejdsløshed, Sygdom og Militærtjeneste svares intet Kontingent.

Indmældelse sker gennem Inkassatorerne paa Trykkerierne samt hos Kasserer BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1.

ADOLPH WULFF

GOTHERSGADE 8

Største Lager af Bog- og Stentrykartikler

Repræsentant for følgende Fabriker:

Koenig & Bauer, Kloster Oberzell
Hurtigpresser

Schriftgiesserei Flinsch, Frankfurt a/M.
Typer og Messinglinier

Rockstroh & Schneider Nachf., Dresden
Digeltryk- og Prægepressen „Victoria"

Maschinenfabrik Kempewerk, Nürnberg
Apparater for Stereotypi, Galvanoplastik og Zinkætsning

Christian Hostmann, Celle
Sorte og kulørte Farver

Mander Brothers, London
Kulørte Farver. Hjælpefarver for Bog- og Stentryk

L. M. Hiemer, Hartbruch
Litografiske Sten-Brud

Jul. Schopflocher, Frankfurt a/M.
Broncer. Bladguld

Digeltrykpresser og Skæremaskiner findes altid paa Lager.

Telefon 39

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 6
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 11. Februar 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Sammenslutning.

Understøttelsesforeningen opløses og genindtræder i Dansk typografisk Forening.

HOVEDBESTYRELSEN for Dansk typografisk Forening har i Tirsdags til samtlige Afdelinger udsendt følgende Cirkulære:

Til Dansk typografisk Forenings Medlemmer!

Ærede Kolleger! I Slutningen af November Maaned indledede Formanden med Hovedbestyrelsens Billigelse en privat Underhandling med Formanden for Typografernes Understøttelsesforening, Aarhus, om Genindtrædelse i Dansk typografisk Forening. Efter at der paa denne Maade var vekslet nogle Skrivelser, bekræftede Hovedbestyrelsen i et ekstraordinært Møde den 18. December, at denne som Helhed kunde gaa med til at fastsætte Genindtrædelsesbetingelserne saaledes: 1) At Understøttelsesforeningens Medlemmer bevarede de Rettigheder, de havde erhværvet i Understøttelsesforeningen. 2) At der for de Medlemmer, der ikke tidligere havde været Medlemmer af Dansk typografisk Forening, betaltes et Indskud. 3) At gamle Laan eller Restancer til Dsk. t. F. betaltes. 4) At Understøttelsesforeningens eventuelle Kassebeholdning anvendtes paa en Maade, der kom Organisationen til Gode efter fælles Forstaaelse mellem Understøttelsesforeningen og Dsk. t. F.

Understøttelsesforeningen indkaldte derefter til et Repræsentantmøde i Aarhus den 1. Januar, hvor der var overvejende Stemning for Genindtrædelsen. I Foreningens Love findes imidlertid en Bestemmelse om, at hvis en Opløsning af Foreningen vedtages med ³/₄ Majoritet, skal den eventuelle Kassebeholdning deles mellem Lokalforeningerne i Forhold til Medlemsantallet. Skønt man saaledes var stødt paa en Hindring, formente Repræsentantmødet, at da Understøttelsesforeningens Medlemmer gik »nøgne« ud af Dsk. t. F., maatte de ogsaa kunne gaa nøgne ind.

Bladudgivernes Organisation var imidlertid som Følge af de i forskellige Byer fremsatte Krav om Ændringer i de bestaaende »Overenskomster« bleven dannet, hvorefter den henvendte sig til Understøttelsesforeningen og vor Forening om Oprettelsen af en Voldgiftsret. En lignende Henvendelse var rettet fra Dansk Provinsbogtrykker-Forening. Vort fælles Svar derpaa blev Ønsket om en Tarif for hele Landet, som de nævnte Foreninger indgik paa at optage en Forhandling om.

Hovedbestyrelsen følte dog, at det heldigste Svar, der burde følge paa Dannelsen af Principalernes ny Organisation, var, at Arbejdernes to Organisationer her ude i Provinserne blev sammensmæltede til én, hvorfor man foreslog Understøttelsesforeningen Afholdelsen af en Sammenkomst for nærmere at drøfte Overgangsbestemmelserne. Et saadant Møde kom i Stand i Aarhus den 22. Januar — Dagen før det første Møde med Principalorganisationernes Tillidsmænd om en Tarif med Voldgiftsret for Provinserne.

Paa dette Møde enedes Hovedbestyrelsens Repræsentanter med Understøttelsesforeningens Bestyrelse om at ændre Overgangsbestemmelserne derhen: 1) At Understøttelsesforeningen i de første 13 Uger, i hvilke der betales Kontingent til Dsk. t. F., udreder alle eventuelle Understøttelser til sine tidligere Medlemmer, hvorefter den eventuelt tilbageværende Kapital i Henhold til Lovene deles mellem Understl. Lokalafd. 2) At der for de Medlemmer, som ikke tidligere har været Medl. af Dsk. t. F., betales 6 Kr. i Indskud pr. Medlem. 3) At alle Restancer ved Overgangen indgaar til Dsk. t. F., og at gamle Laan og anden Skyld betales.

Paa dette Grundlag blev Sagen sat under almindelig Afstemning blandt Understøttelsesforeningens Medlemmer. Afstemningsresultatet optaltes i Søndags. **For Opløsning** stemte **61**, imod 9. **For Genindtrædelse** i Dsk. t. F. stemte **57**, imod 9, og 4 afgav blank Stemmeseddel. Understøttelsesforeningens Medlemmer har saaledes omtrent enstemmigt vedtaget Opløsning af deres Forening og Genindtrædelse i Dansk typografisk Forening.

For ikke at spilde Tiden for det kommende Repræsentantmøde, som tænkes afholdt i Pinsedagene, med Diskussion om nærværende Spørgsmaal samt for at bringe det til en hurtig Afslutning, bede vi ærede Medlemmer sanktionere Genindtrædelsesbetingelserne.

Hovedbestyrelsen har ganske vist for enkelte Kassers Vedkommende i finansiel Henseende haft nogle Betænkeligheder, men overfor den Kendsgærning, at en Sammenslutning af Foreningerne absolut vil bringe betydelige Fordele paa andre Omraader, maa disse Betænkeligheder vige for Bevidstheden om, at én samlet Organisation af de typografiske Arbejdere i Provinserne med større Virkning vil være i Stand til at skaffe os økonomiske Fordele, end om vi fremdeles arbejder i to Organisationer. Tillige nærer vi det Haab, at Sammenslutningen herude maa faa en befrugtende Indflydelse paa Foreningsforholdene i København.

Vi anbefaler derfor ærede Medlemmer at besvare det stillede Spørgsmaal med et ubetinget Ja. — Genindtrædelsen vil da ske fra 26. Februar, paa hvilken Dag den første Indbetaling til Dansk typografisk Forening vil finde Sted.

Stemmesedlen bedes i udfyldt Stand tilbagesendt Lokalformanden, saaledes at samtlige Stemmesedler kan være P. HVIDTFELDT *i Hænde senest Tirsdag den 16. Februar.*

Med kollegial Hilsen
HOVEDBESTYRELREN.

En Sammenslutning af vore Provinskolleger vil altsaa blive fuldbyrdet; thi det vil være aldeles utænkeligt, at Dansk typografisk Forenings Medlemmer ikke skulde sanktionere de opstillede Overgangsbestemmelser.

Vore Bladsætterier.

IDET jeg takker for Optagelsen af min forrige Artikel, giver De, Hr. Redaktør, mig forhaabenlig Plads til at gaa videre i Teksten.

I min sidste Artikel kom jeg bl. a. ind paa, at man skulde søge at gøre Arbejdstiden saa ensartet som mulig, navnlig for Morgenbladenes Vedkommende, og jeg skal hertil blot tilføje: Hvad skulde der være i Vejen for, at man i Kraft af vor Organisation tvang en saadan ensartet Arbejdstid igennem i alle Morgenblade? Det ene Blad bør efter min Mening ikke have større Chancer end det andet for at være første Sprøjte med sit Stof; thi de, det til syvende og sidst gaar ud over, er Sætterne, som bliver spændte i Trædemøllen den halve Nat.

Ved at det ene Blad saaledes stadig vil være første Sprøjte fremfor det andet, opstaar Overarbejdet, dette skadelige Overarbejde, der burde banlyses i alle Fag, dette Overarbejde, der finder Sted saavel om Natten som Søn- og Helligdage, dette Overarbejde, der overflødiggør en stor Del Arbejdere og forlænger Arbejdstiden for den arbejdende Del. Hvad skulde der være i Vejen for, at man indskrænkede dette. Den lange Arbejdstid om Natten er efter min Mening aldeles overflødig og sundhedsnedbrydende for Arbejderne, og *kan* og *burde* indskrænkes.

Er der f. Eks. nogen Mening i, at man om Natten lader Sætterne staa og slide i lange Referater af Møder i Stedet for at meddele dette i en lille Nyhed og saa skrive Referatet den næste Dag? Om Læserne faar den Slags Meddelelser en Dag før eller senere, spiller efter min Mening ingen Rolle, men det er til Ulæmpe for Sætterne, der derved bliver tvungne til dette forbandede Overarbejde. Sker der om Aftenen et Ulykkestilfælde eller der opstaar en Ildebrand, straks skrives der lange, tværede Artikler om, hvad der kunde siges i en kort Meddelelse, og paa den Maade laver man Overarbejde. Man kan jo saa tidt, selv i vore større Blade, læse Ting, som man allerede for flere Dage siden har læst i et andet Blad, dette lader ikke til at genere d'Hrr. Redaktører, men hvorfor kan man

saa ikke lade saa mange andre Ting vente til den næste Dag, naar man i en lille Nyhed har averteret Publikum, i Stedet for at man om Natten skriver alenlange Artikler om Ting, hvor dette strængt taget ikke er nødvendigt. Blæse være med Sætterne, det er Moralen; thi naar Referenten er færdig og kan gaa, saa skal Sætterne til at begynde.

Kunde Morgenbladene ikke prægtig laves om til Aftenblade? Jeg tror det. Var der meget tabt for Morgenbladene ved en saadan Omkalfatring? Jeg tror det næppe. Men der var vundet meget for Sætternes Vedkommende; de vilde derved omtrent blive det skadelige Overarbejde kvit, thi det, der finder Sted i Aftenbladene, er ikke af et Omfang, at det kan tage paa Kræfterne. Selv om Lønnen skulde blive noget mindre, saa maa Dagarbejdet dog langt mere foretrækkes end Natarbejdet. Man ser jo f. Eks., at *Aftenbladet, København*, og nu sidst *Folkets Avis* gaar stærkt frem; i Løbet af kort Tid har disse Blade arbejdet sig en betydelig Læsekres sammen, saa det lader jo netop til, *at Aftenbladene falder bedre i Publikums Smag* end Morgenbladene, der jo, for de flestes Vedkommende, næppe naaer op paa Siden af Aftenbladene med Hensyn til Læsekresens Størrelse.

Med Hensyn til Lønforhold er f. Eks. *Aftenbladet* jo allerede nu, skønt det er Dagarbejde, det forholdsvis bedst (maaske bedste) betalte Blad, og vi maa ved de forestaaende Forhandlinger om Lønforbedringer for Morgenbladenes Vedkommende se at komme et godt Hestehoved foran dette, netop fordi der finder saa meget Natarbejde Sted i disse.

Der gives Sættere, der er saa snæversynede, at de mener Overarbejdet *ikke* kan indskrænkes, eventuelt helt afskaffes. De siger: Udviklingen gaar i den modsatte Retning, altsaa *mere* Overarbejde; men Udviklingen gaar kun i den Retning, fordi Bladudgiverne for egen Fordels Skyld driver Konkurrencen hensynsløst, uden Tanke for, at Arbejdernes Arbejdskraft bliver misbrugt; men det er vor Pligt at dæmme op mod dette vilde Kapløb, der kun tager Hensyn til egen Profit, og vi *kan* gøre det, naar blot Viljen er der. Derfor maa Parolen være: »Indskrænkning af Overarbejdet saa meget som muligt, saa at Flere kan faa Beskæftigelse og derved Arbejdsløsheden for en Del afhjælpes, og samtidig Højnen af Lønnen«.

Som sagt, jeg er en absolut Modstander af alt Overarbejde, og kan vi ikke naa at faa det helt afskaffet, hvilket forhaabenlig nok en Gang vil ske ved Lov, saa kan vi maaske dog gøre vort til at faa det betydelig indskrænket ved paa rette Sted og Tid at bringe vore Fordringer frem.

Men *skal* vi endelig have Overarbejdet, lad det da blive betalt saaledes, at vi kan mærke vi faar noget for vort Slid; lad det blive betalt saa dyrt, at vi maaske derved kan dæmme op *mod* Konkurrencens vilde Jagen paa Bladenes Omraade efter at være Nr. 1, og *mod* det lidet Hensyn, der i denne Jagt tages til Arbejdernes Sundhed, Arbejdskraft og Familjeliv. Misbrug af vor Arbejdskraft kan aldrig betales dyrt nok.

—r —n.

Paris — Paris!

NYLIG fandt man i *Politiken* en Skildring af Forfatteren HENRIK CAWLING, som i høj Grad maatte forrykke den Forestilling om Paris, som er almindelig, nemlig at Frankrigs Hovedstad er Evropas mest fremskredne By. Han gjorde gældende, at den saa godt som paa alle Omraader stagnerede.

Som en Art Supplement hertil skal vi i Dag meddele nogle Notitser paa det faglige Omraade, som en æret Kollega gennem et Privatbrev har været saa elskværdig at tilstille os, og kun tilføje, at Vedkommende ved et langt Ophold dér har faaet et grundigt Kendskab til Forholdene.

— — Man lever godt i det lille Paris* — skriver han —, kun er det ikke let for en Skandinav at faa Plads i vort Fag, naar han ikke er Sproget mægtigt. I den Tid, jeg har været her, har jeg kun set én Landsmand, en Sætter, og jeg er nær ved at tro, at det er det eneste Foreningsmedlem, der i lang Tid har besøgt Paris. Jeg noterede ham en Snes Stykker af de største Trykkerier, og han hængte bravt i for at faa Plads, men der var Intet at opdrive. Han kom fra Norge og talte en lille Smule Fransk. Nu er Frankrig ogsaa i Retning af Rejseunderstøttelse et usselt Land at rejse i. Ikke alene knibes der paa Skillingen, men det er her langt dyrere at leve end f. Eks. i Tyskland.

Vi derhjemme hører jo i Reglen ikke meget til Frankrig som Bogtrykkerland, og i Leipzig, hvorfra der udgaar saa meget af Nyt, og hvor man snart ser, hvad der andre Steder og i andre Lande er fremkommet af Nyt, nævnes Paris aldrig. Og i Virkeligheden staar det tarveligere til her, end man skulde tro.

Aldrig har jeg før set saa meget slet udført Arbejde paa ét Sted, men rigtignok heller aldrig før set en saa tænderskærende Konkurrence.

En Sætter har her Intet at lære, en Trykker derimod kan i Retning af Farvebehandling lære en hel Del. Hvad nu Organisationen angaar, saa synes den ikke at være just i den bedste Orden. Kontingentet er *1 Francs pr. Maaned*, og De vil forstaa, at med et saa beskedent Bidrag kan Foreningen ikke udrette store Sager. Her er da heller hverken Sygekasse eller Arbejdsløshedsunderstøttelse. Naar jeg en Gang hvert halve Aar stiller hos Kassereren med mine stakkels seks Francs, oplives hans Aasyn ordenlig ved Synet af saa mange Penge paa én Gang. — Jeg har set en Del store Trykkerier og har faaet Indtryk af, at der her arbejdes under en tung Konkurrence. Lønnen for Sætterne trykkes ogsaa stadig uden at Foreningen kan arbejde virksomt derimod. Minimum er nu 6,50 Francs for en Sætter, de, der arbejder paa Beregning, kan i Reglen naa op til 8—10 Frcs. pr. Dag. I Trykkerierne findes mærkeligt nok ingen kvindelige Arbejdere, og en Hurtigpresse betjenes i Reglen af tre Mand, hvoraf den ene udelukkende lægger paa eller punkterer. Tilretningen gøres der ikke stort af — dygtig med Tryk, og løs gaar det! Næsten overalt er Materialet forældet. Messinglinjer f. Eks. er en Raritet, der næsten ikke kendes. Det er nu alt saa meget mærkeligere, som her findes en Skole, *Ecole Etienne*, der er anlagt af Staten efter en ret stor Maalestok. I den optages unge Mennesker fra 14 Aars-Alderen. De lærer et eller andet grafisk Fag i Løbet af 4 Aar. Alt Materiale i denne Skole er ogsaa fra omkring Middelalderen, og Skolens Skriftprøve saavel som dens aarlige Elevarbejder viser tydelig nok, hvor slet det staar til med den typografiske Afdeling. — — —

* Brevskriveren noterer dog, at den er større end Holbæk og Merløse tilsammen!

Generalforsamlinger og Møder.

Odense Lokalforening

afholdt ordinær Generalforsamling Lørdag den 29. Januar. FORMANDEN oplæste Regnskabet, der enstemmig godkendtes. Derefter henstillede Taleren, om det ikke var muligt, at Kontingentet kunde indkomme lidt før, end Tilfældet nu var; vi er jo strængt taget hjemfaldne til Mulkt. Det vedtoges at give Formanden Bemyndigelse til at »hælde« disse Medlemmer ud, som ikke har betalt Kontingent senest 1 Uge ind i det ny Kvartal. Derefter oplæste Formanden et Par Skrivelser fra Fællesstyrelsen ang. Arbejdsforholdene paa *Fyns Social-Demokrat*, hvilke denne, efter Meddelelse fra Lokalformanden, havde fundet tilfredsstillende. L. RASMUSSEN gjorde Rede for, hvad Sagen her drejede sig om. Denne fandtes at være temmelig ubetydelig. Generalforsamlingen misbilligede, at denne Anmældelse var gaaet til Fællesstyrelsen i Stedet for til Lokalformanden i Odense.

HANS NIELSEN,
Sekretær.

Repræsentantskabsmøde.

Søndag den 6. Februar. Fraværende uden anmældt Forfald var TH. BERTHELSEN. — Forhandlingsprotokollen oplæstes og godkendtes.

Formanden meddelte, at Medlem af Tarifkommissionen, WILH. JØRGENSEN, var kommen til Stede og ønskede at overvære Forhandlingerne, hvilket tilstodes.

1. Regnskabet. Med en Beklagelse af, at Karnevalsregnskabet fra forrige Aar endnu ikke var afsluttet, hvilket havde sin Grund i, at nogle Inkassatorer endnu ikke havde betalt Billetterne, toges Regnskabet til Efterretning, idet man vedtog fremtidig paa Halvaarsregnskaberne at offenliggøre Navnene paa den Art Debitorer.

2. Foreningslokalet. Foreningens Formand omtalte den store Nytte vi havde af et Foreningslokale, men beklagede adskillige mindre heldige Forhold, der syntes at tyde paa, at Medlemmerne ikke havde den rette Forstaaelse deraf. Han fremhævede saaledes som en Hovedskavank, at mange Medlemmer først kom i Lokalet, naar der var lukket alle andre Steder, og at dette kunde virke mindre heldigt, var indlysende. Han meddelte desuden, at vor nuværende Vært af forskellige Grunde ønskede at trække sig tilbage. Han opstillede tillige Muligheden af at faa et andet og bedre Lokale. Efter at adskillige Talere havde udtalt sig i Tilslutning til Foreningens Formand, nedsattes et Udvalg paa 3 Medlemmer til at overveje Lokaleforholdet, hvortil valgtes AUG. PETESSEN, CHR. CLAUSEN og P. ANDERSEN.

3. Karantæne. Styrelsen havde tildelt et Medlem 1 Aars Karantæne, fordi samme havde arbejdet under Tarifen. A. ANDERSEN fandt, at Vedk. i Betragtning af sin unge Alder og Uvidenhed om vor Tarif burde slippe for Karantæne, men tildeles en alvorlig Irettesættelse, hvortil Repræsentantskabet sluttede sig.

4. Meddelelser. Foreningens Formand gav en Række Meddelelser ang. Tarifforhandlingerne, Stereotypørernes Optagelse i Foreningen og Forholdene i vore Bladsætterier. Toges til Efterretning.

5. Opstilling af Kandidater. Til at opstille Kandidater til de kommende Valg af Tillidsmænd til forskellige Poster nedsattes et Udvalg paa 3 Medlemmer, der kom til at bestaa af: ANTON ANDERSEN, A. NIELSEN og H. JESSEN.

6. Eventuelt. Paa en Forespørgsel fra Personalet i et herv. Bladsætteri om Foreningen vilde være behjælpelig med at ordne Lønningsforholdene, da man frygtede for ikke at kunne faa disse ordnede uden dennes Hjælp, svarede Foreningens Formand imødekommende. — Til Optagelse i Den typ. Forening uden Navns Nævnelse i *Typ.-Tid.* havde mældt sig 3 tidligere Medlemmer. Da deres Optagelse anbefaledes af flere Repræsentanter og man tidligere havde optaget Fagfæller uden Navns Nævnelse i Bladet, vedtoges Optagelsen. — En herværende Bogtrykker havde fordret, at hans Sættere kun skulde rette selvforskyldte Fejl i Korrekturen og understrege disse; Forfatterfejlene vilde han saa lade rette af faste Sættere. Personalet ønskede nu at høre Repræsentantskabets Mening om denne Sag. Repræsentantskabet mente, at vilde Bogtrykkeren undgaa at betale Sætterne Korrekturgodtgørelse, maatte han lade læse Huskorrektur, hvilket Tarifen foreskriver; vilde han imidlertid ikke det, maatte han selvfølgelig lade vedkommende Sættere selv rette hele Korrekturen og betale Godtgørelse for de uforskyldte Fejl. — WILH. JØRGENSEN ønskede nogle Oplysninger om Lønningsforholdene paa forskellige Trykkerier, som beredvilligst meddeltes ham. — Til Slutning vedtog Repræsentantskabet at henstille til Styrelsen at yde vore Repræsentanter i Tarifudvalget en passende Godtgørelse for Tidsspilde og Udgift de Aftener, Udvalget var samlet, hvorefter Mødet hævedes.

E. M.

Nær og fjærn.

Provinstarifen. Det af os tidligere omtalte Udvalg, som blev Resultatet af det i Aarhus den 23. Januar afholdte Møde mellem Delegerede fra de forskellige Styrelser af de typografiske Principal- og Arbejderforeninger udenfor København, træder sammen i Fredericia i Morgen.

Udvalget bestaar af: for Bladudgiverforeningen Hr. Redaktør J. JENSEN, Fredericia, for Provins-Bogtrykkerforeningen Hr. Redaktør ERIKSEN, Middelfart, og for Typograferne af d'Hrr. P. HVIDTFELDT, Kolding, og ARNOLD OLSEN, Aarhus.

Det største Karneval vil heller ikke i Aar komme til at savne sin højt skattede morsomme Variété; men medens den de foregaaende Aar var etableret paa en efter Tilslutningen noget indskrænket Plads og alt i alt kun strakte sig med Afbrydelse over et Tidsrum af 1½ Time samt krævede en Entré for at overvære Præstationerne, vil alt det i Aar med ét Slag blive forandret. Riddersalen vil i sin hele Udstrækning blive omdannet til Variété, efter Øjemedet passende dekoreret, og Underholdningen foregaa den meste Del af Natten. Dertil kommer yderligere, at Adgangen vil blive **ganske gratis** for Deltagere og Tilskuere og at et Selskab paa mindst 25 Personer, hvoraf en halv Snes Damer, vil divertere Publikum med Præstationer, der spænder over et Omraade af Nydelser, som kan tilfredsstille enhver Smag.

Fællesudvalget. Vi henleder Opmærksomheden paa, at det af de respektive Foreninger nedsatte Udvalg holder Møde paa Søndag Kl. 1 i Foreningslokalet.

Stereotypør-Udvalget holder **ikke** Møde paa Søndag, men derimod næste Søndag Kl. 1 i Foreningslokalet, Admiralgade 19.

Typografernes Stiftelser. Vi henleder Opmærksomheden paa, at Stiftelserne afholder den ekstraordinære Generalforsamling med Behandling af Lovændringer og Bortgivelse af en Fribolig paa Søndag Kl. 11 i Foreningslokalet, Admiralgade 19, 1.

Sammenkomsten i Lokalet i Tirsdags Aftes havde samlet mange Medlemmer og Damer — navnlig Damer. Præcis en halv Time efter Klokken ni begyndte Festen. Frøken EMMY MOGENSEN sang og havde bl. a. Mod til at give sig i Kast med saa stor en Opgave som Orpheus' Arie af Operaen »Orpheus og Euridike«. Efter hendes nydelige Foredrag deklamerede Hr. B. KOCH Erik Bøghs morsomme Digt »Manden i Huset«, der tilfredsstillede de største Forventninger — navnlig Damernes. Stærk Applaus og i Tilgift to rigtig hjemlige Fortællinger. Slag i Slag følger Nydelserne. Nu er det Hr. OBBEKJÆR, kendt fra Hr. Joachim Andersens Palækoncerter. Hr. O. blæser Klarinet saa smukt, at det efter vor uskyldige Mening var noget af det bedste, vi fik den Aften, uagtet Hr. CHR. SCHOUW kom lige ovenpaa med alle sine Revysange. Saa løftet var Stemningen, og saa stærk var Lysten til at underholde, at da alle de Agerende, de to Herrer Akkompagnatører, Musikerne Madsen og Rasmussen ikke at forglemme, bænkede sig mellem Publikum, opstod der blandt dette Sangere og Sangerinder, der til Gengæld forlystede de paa deres Lavrbær hvilende Kunstnere. Sjælden er en Forestilling gaaet saa afrundet over Bræderne. Da capo!

Enkekassen har udsendt sit Regnskab for 1897. Med Savn af Medlemsliste møder det i samme Udstyrelse som hidtil, og vis er som Hovedresultat, at Kapitalen er bleven forøget med 1154 Kr. 06 Øre, og nu udgør 5102 Kr. 40 Øre. Paa Regnskabets Bagside har Styrelsen knyttet en passende Tak til de honorable Bidragydere og en venlig Anmodning til Medlemmerne om fortsat Agitation for Tilgang.

— Generalforsamlingen afholdes Søndag den 27. Febr. i Foreningslokalet, Admiralgade 19, med en Dagsorden af administrativ Beskaffenhed.

Guddommelig Komedie. Vi har modtaget følgende Skrivelse: Med al Agtelse for de Vanskeligheder, der findes for en Redaktør i Udøvelsen af hans Virksomhed tillader jeg mig at gøre et Par Bemærkninger angaaende Reklamen for Karnevalet. Jeg forstaar, at det ikke er let at tilfredsstille alle Læsere; men jeg tror dog, at det ogsaa er en Opgave for en Redaktør eller et Blad ikke at være stødende i Anvendelsen af de Midler eller den Maade, hvorpaa man reklamerer for Ting, der dog i Virkeligheden ikke har noget med de »faglige« Interesser at gøre. Man maa da ikke fortabe sig i en enkelt Foranstaltning eller Begivenhed, hvad man vil kalde det, som om det var Aarets vigtigste! Jeg kom nemlig til at tænke saaledes, da jeg læste Ordene: »Guddommelig Komedie«, »Vild Vin og Kvinder«. Hvad det første angaar, saa forstaar jeg ikke, at man vil benytte et saadant Ord til Reklame for Noget, da der virkelig findes mange andre Ord, der vilde gøre en bedre Virkning end dette, og det sidste skal vel være et Citat af Digterens »Vin, Kvinder og Sang«, en Udgydelse, som vel er Fosteret af en livlig Fantasi, men som vel næppe Nogen tænker skal bruges som Reklame for en Fest, der skal foregaa i Sømmelighed. Man kan anbefale, udbyde, ja reklamere for Vin og Sang, det er selvfølgeligt, da det første er noget, der skal afsættes som en Vare, og det sidste er en Ævne hos et Menneske, der, uddannet, er en Glæde at høre paa; men sætte Kvinder som et Tiltrækningsmiddel for en Fest, som man kalder en »guddommelig Komedie«, det er dette, jeg vil paatale; thi jeg mener, det er en sluttet (Forenings-) Fest, hvor Manden møder med sin Hustru og det unge Menneske med sin Forlovede, og der er næppe Nogen, der ønsker sin Hustru eller Forlovede benyttet som Trækplaster. FR.

Typografernes Sangforenings 52. Fødselsdag fejredes forr. Søndag paa sædvanlig festlig Maade. Larsens Lokaler paa St. Annæplads var fyldte fra Aftenunderholdningens Begyndelse og til Ballets Slutning. Koncerten var overmaade vellykket; Sangene blev godt præsteret, Hr. HILMERS Violinspil var overmaade fint, Hr. HELGE NISSENS Solo køn og Hr. HOLGER DAHLS Akkompagnement korrekt. N. W. Gades »Viborg Domkirke« var en prægtig Afslutning paa den vellykkede Underholdning; den vakte ogsaa stærkt Bifald og vil sikkert ligesom den berømte Jubilæumskantate blive gentaget. Festen var alt i alt saa god, som man med Billighed kan forlange, selv om man møder med beretteiget store Forventninger.

Agitér for Tilslutning til

Den typografiske Trykkerforenings

MASKEBAL

Lørdag den 26. Februar, Aften Kl. 8½

i Wittmacks Lokaler.

Obs. En halv Time paa Nordpolen

Aktuel Revy i en Tilretning med Sang, Dans, Solo og Kor

af

Trykkernes Rimsmed.

PERSONERNE:

Jensen, Konge paa Nordpolen; forh. Bogtrykkersvend i København.
Olsen, Premierminister p. p.
Sørensen, Departementschef og Stumtjener.
Klopholzen, farende Svend, Feriegæst fra København.
Manden i Maanen.
Folkemængde af alle Køn og Racer; Is- og andre Bjørne.

Handlingen foregaar paa Nordpolen ved Kong *Jensens* Hof.

NB. Til Revyen er i Aar malet en original Dekoration forestillende et Parti fra Nordpolen.

Føniks store Orkester

udfører Musiken under Ledelse af Hr. WITZANSKY.

Se de udsendte Programmer! **Agitér for Tilslutning!!**

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Onsdag den 26. Januar. Fraværende: THUESEN med Forfald og WARBERG (syg).

1. Der forelaa Oplysning om det i forrige Møde omtalte Medlem, der ikke havde tilmældt sig Aarhus Lokalafdeling. Da Vedk. atter var kommen tilbage til Viborg, betales der 14 Dages Kontingent dér. — Der gaves endvidere Meddelelse om Forholdet i forskellige Byer.

2. Skrivelse fra de samv. Fagforeninger i Frederikshavn om Bidrag til Skibstømrerstrejken dér. Kunde ikke bevilges.

3. Et Medlem af Aalborg Lokalafd. besværer sig over uberettiget at være tildelt en Misbilligelse af Lokalafd. for Udtalelser under »Konflikten« paa *Nordjyllands Arbejderblad.* Lokalfmd.s Erklæring afæskes.

4. Skrivelse fra Rønne ang. Optagelse af en ung Pige, der bliver udlært efter 4½ Aars Læretid. Da Hovedbestyrelsen til det kommende Repræsentantmøde stiller Forslag om Kvinders Optagelse i Foreningen, henstille at have Taalmodighed saalænge.

5. Fornyet Skrivelse fra Hillerød om Genindtrædelse i Foreningen af en Kollega med Oplysning om, at Lokalafd. med 5 St. mod 7 havde nægtet Anbefaling af Optagelse; men at man henstillede Sagen til Hovedbestyrelsen og at fastsætte Indskudet til 30 Kr. — Hovedbestyrelsen havde Intet mod Optagelsen og Fastsættelsen af Indskudet til 30 Kr.

6. Meddelelser fra Aarhusmøderne. Med Understøttelsesforeningen var der opnaaet Forstaaelse om Fællesoptræden under de forestaaende Tarifforhandlinger m. v. — I Mødet med Dansk Provinsbogtrykkerforenings og Organisationen af Bladudgivernes Repræsentanter foretoges en Generaldebat om en Tarif for hele Landet med Voldgiftsret. Fra alle Sider var man enig om Ønskeligheden af at faa etableret et saadant Forhold. Det overdroges Dansk typ. Forenings Repræsentanter nærmere at udarbejde de fremsatte Forslag og Synspunkter, lade disse trykke, og at en Repræsentant for hver Forening da atter samledes i Fredericia for at give Udkastet den første og væsenligste Overhaling. Hertil valgtes for Bladudgiverne Hr. Redaktør J. JENSEN, Fredericia, og for Dansk Bogtrykkerf. Hr. Red. ERIKSEN, Middelfart, Understøttelsesforeningen og Dansk typ. Forening repræsenteres henholdsvis af Hr. ARNOLD V. OLSEN og HVIDTFELDT.

7. De genarbejdede Lovændringer forelaa til 1. Behandling. Efter at disse vargennemgaaede, gik de til Cirkulation blandt Hovedbest. Medl. for derefter at underkastes en anden Beh. og udsendes til Lokalafd.

8. Fællesstyrelsen gav Meddelelse om, at det internationale Sekretariat havde udskrevet 5 Cents pr. Medlem.

Mandag den 7. Februar. Fraværende med Forfald THUESEN.

1. Meddelelser. Det var tilladt, at en Udslettelse i Hjørring var tagen tilbage. At en gift Kollega i Horsens havde faaet 25 Kr. som Laan til Flytning. Nogle Spørgsmaal om Optagelsesvilkaar var besvaret i Henhold til Lovene.

2. Fællesstyrelsens Medl. gav Meddelelse om Ønsker i forskellige Byer om at maatte fremsætte forøgede Lønkrav. Disse var besvaret med Henvisning til den nu stedfindende Tarifbehandling.

3. Hovedkassereren fremsender Maanedsberetning. Til Efterretning.

4. Anmodning fra Hugo Høgsted, Nordby paa Fanø, om Genoptagelse i Foreningen. Da Høgsted var udslettet i Henhold til § 28, senere arbejdet paa et blokeret Trykkeri og paaført Foreningens Formand Sagsanlæg og Dom, kunde der selvfølgelig ikke være Tale om hans Genindtrædelse.

5. Den i forrige Møde omtalte Sag fra Aalborg forelaa med Lokalformandens Erklæring. — Da Hovedbestyrelsen mener, at hverken Lokalafdelingens eller *Arbejderbladets* Stilling til den omhandlede Bevægelse har været ganske korrekt, finder man ikke nu Anledning til at lave et større Numer ud af den Sag.

6. Der forelaa Meddelelse om Afstemningsresultatet i Typografernes Understøttelsesforening i Aarhus om Genindtrædelse i Foreningen. Se foran i Bladet. HVIDTFELDT.

TYPOGRAFERNES HJÆLPEKASSERS STYRELSE.

Fredag den 28. Januar.

Regnskaberne for den statsanerkendte Afdeling forelaa og underskreves. — Et Medlem (syg, med Udgangstilladelse) havde overtraadt Lægens Paabud ved ikke at komme til ham til den fastsatte Tid for at lade sig kontrollere og ved senere Nægtelse af at lade sig indlægge paa Hospital. Det vedtoges at fradrage ham to Ugers Sygehjælp. O. J.

Korrespondance.

H. H., Kolding. Næste Gang. RED.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG TYP. HJÆLPEKASSER.

Foreningslokalet, Admiralgade 19, 1. Sal, er daglig aabent. Medlemskort maa forevises.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. AUG. PETERSEN. I Morgen: Hr. M. SØRENSEN.

Biblioteket er aabent hver *Mandag* og *Torsdag* fra 7½—9.

Fællesudvalget. Det af de resp. Foreninger nedsatte Fællesudvalg holder Møde paa Søndag *Kl. 1* i Foreningslokalet, Admiralgade 19, 1.

Ny Medlemmer: Stereotypist Johan Bornemann (O. C. Olsen), tidl. Medl., har arb. hos Buntzen. Sætter Ludvig Emil Gæde (O. C. Olsen), udl. 1866 hos Fjeldsøe. I Kvindeafdelingen: Svanes Hustru Antonie Juliette Math., Lærling Kai E. Stephensen (Rom) og Lærling Hjalmar Osvald Bruun (Aller). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 1093 (Dsk. t. F.), Søren P. Mogensen (I. Cohen) fra Roskilde. 2825, Hans C. Hansen (arbl.) fra Hillerød. 753 (V. d. D. B.), H. M. Rasenbeck (I. Cohen) fra Rejse.

Bortrejste: 943, Albert Johansen og 514, Erik Eriksen (begge arbl.) paa Rejse.

Udmældt: Trykker Carl Mathias Petersen (Thiele), forbl. i Hjælpekasserne og Den typ. Trykkerf.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. *Lukket paa Søndag.* V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Kvittering for modtagne Oktober Kvartalsregnskaber.

2. Febr.: *Fredericia* og *Randers*. 5. Febr.: *København* (Deu typ. Trykkerf., Rejsekassen og Reservefonden).

I Dag mangler: *Faaborg, Frederikshavn, Ribe* og *Varde*.

Kolding, den 8. Februar 1898.

ULRIK PETERSEN.

Ny Medlemmer: Odense, Trykker Andreas Henrik Hansen, udl. ½ 98 i Fyns Stiftsbogtr. Ringsted, Sætter Jens Peter Christian Hansen, udl. i Sjællands-Posten ½ 98 (aflagt Svendeprøve). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Nakskov, 999, Hermann Jørgensen (fra Rejse). Nykøbing M., 1003, Andreas Larsen og (Skive), 794 (V. d. D. B.), Johan Christian Jessen. Næstved (Præstø), 1123, Sofus Valdemar Jensen. Slagelse, 1113, Oskar Berg i Plads. Roskilde, 1132, Chr. T. Holm i Plads.

Bortrejste: Hillerød, 2825 (Den t. F.), Hans Carl Hansen (arbl.) til København. Næstved, 1132, Chr. T. Holm (paa Rejse). Kolding, 988, Alfred Bredahl (arbl.) til Odense. Roskilde, 1641 (Den t. F.), Lars P. Rasmussen (arbl.) til Kbhvn. Ringsted, 1045, J. P. Jacobsen (paa Rejse).

NB. Alle Foreningsmeddelelser, som angaa Af- og Tilgang i *Dansk typ. Forening* samt alt vedrørende **Ekspeditionen** af *Typ.-Tid.* bedes adresseret: **Admiralgade 19, 1.**, *København.* V. BERGENHOLZ.

TYPOGRAFERNES STIFTELSER.

Ekstraordinær Generalforsamling afholdes paa Søndag d. 13. Februar, Kl. 11 i Lokalet, Admiralgade 19, 1. Sal. Dagsordenen omsendes i disse Dage til Medlemmerne; hvor den ikke maatte fremkomme, bedes den forlangt hos Kasserer R. JACOBSEN, Thieles Bogtrykkeri.

Københ., 3. Febr. 98. STYRELSEN.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Aften Kl. 10 præcis: »Laugenes Fanetog«. STYRELSEN.

ANNONCER

Til at lede et lille 1. Kl. Accidenstrykkeri søges en ung, paalidelig Fagmand, der kan præstere fint og smagfuldt Arbejde.

Billet mrkt. »2812« modtager *Emil Triers Annonce-Bureau, Walkendorffsgade 20.*

Wald. Zachrissons

Bogtrykkeri-Kalender

for Aaret 1897 er udkommet i *betydelig udvidet Format* og *særlig elegant udstyret.* Pris 2 Kr., i Provinserne 2 Kr. 35 Øre. Bestillinger modtages af R. HELMER, Hovedkommissionær for Danmark, **Absalonsgade 17, 4.** København. V.

Sportsfesten den 26. Marts: Gymnastik, Sang, Fægtning

En 30-aarig gift Mand,

der i to Aar har bestyret et Bogtrykkeri (Avis og Akcidens) i en af Jyllands største Byer, søger — paa Grund af usolide stedlige Forhold — en lignende Plads eller, i Mangel heraf, som Sætter, helst ved Akcidens. Vedkommende er vel bevandret i alle i et Bogtrykkeri forefaldende Arbejder og er fortrolig med Maskiner og Gasmotor. Nærmere ved at indsende Billet mrkt. »54« til Ekspeditionskontoret.

En gift Typograf,

27 Aar, ønsker en fast Plads som Avissætter — helst Beregning — til 1. Maj enten i København eller en af de sjællandske Provinser. Gode Anbefalinger haves. Billet mrkt. »131« modtager Ekspeditionen.

Hurtigpresse til Salg.

En kun to Maaneder gl. Hurtigpresse, af nyeste og bedste Konstruktion (Herber & Bohn), enkelt Median, er paa Grund af Forretningsophævelse billig til Salg. Maskinen er indrettet til saavel Fod- som Haand- og mekanisk Drivkraft. Komplet Tilbehør, Forlagstøj og Remskiver medfølger.

Tidens Kontor, Frederiksborggade Nr. 1 mellem 10—12.

Typograflærling.

Som saadan søger et ungt Menneske Plads snarest muligt. Man bedes henvende sig til Lærer RICHARD-ANDERSEN, *Valsømagle pr. Ringsted.*

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 7
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 18. Februar 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Énhed og Enighed.

Den sikreste Betingelse for Gennemførelsen af de for Fagfællerne gavnlige Opgaver, enten disse vedrører Arbejdsforholdene eller de forskellige Maal indenfor Organisationen, er — *Enighed*. Enighed om Midlerne og trofast Sammenhold i Arbejdet er det allerværsenligste Moment for Realiseringen af de Krav paa alle Omraader, som naturnødvendigt mælder sig for en Arbejderorganisation til Løsning.

Ingen vil heller benægte det; Alle er paa det Rene dermed. Men — desværre — Enighedens Anerkendelse har hidtil indenfor Danmarks Typografer indskrænket sig til det Teoretiske. Naar det praktiske Arbejde for Sagen skulde begynde, saa optaarnedes den ene Hindring større end den anden. Dette vil staa klart for alle de, der har fulgt de nys afsluttede Bestræbelser for at skabe én Organisation af de forskellige, som i Øjeblikket omfatter Kollegerne.

Det er sagt, at det er ligegyldigt, hvor mange faglige Foreninger, der er, naar bare de staar enige om de Krav, som rejses. Men det er det selvfølgelig ikke. Rent bortset fra, at der for hver enkelt danner sig, snart paa det ene, snart paa det andet Omraade, økonomiske Vanskeligheder, som kun forøgede Byrder paa Medlemmerne er i Stand til midlertidig at komme ud over, og som man vilde være fritagne for, hvis man var sammensluttede, saa vil den Spaltning, som de forskellige Rammer afgiver Vished for er til Stede, altid tjene som Objekt for interesserede Forsøg paa yderligere Uddybning. Flere Foreninger i samme Fag giver god Tumleplads for Modparten til diplomatiske Kunstfinesser, som kan skabe aabenbar Fjendskab mellem Fagfællerne, ligesom Vanskeligheden for at opnaa den mellem disse nødvendige Tillid og Tiltro til hinanden under saadanne Forhold virker hæmmende for det bedste Resultat.

Mere og mere gaar da ogsaa Forstaaelsen heraf op for det store Flertal af Kolleger, og Realiseringen af Tanken er derfor ikke fjærn. Afstemningen over Sammenslutningsforslaget indenfor de hidtil samarbejdende Organisationer og Typografernes Understøttelsesforening viste tydeligt, hvad Vej Vinden blæser, idet *kun* Fordringen om $^2/_3$ Majoritet stillede sig hindrende for Vedtagelsen. Og den Maade, hvorpaa de to udenfor Afstemningen staaende Foreninger paa et tidligere Tidspunkt havde forceret Sagen frem til Afgørelse, er ikke i Stand til at rokke Opfattelsen om, at vi ogsaa for deres Medlemmers Vedkommende staar nærmere Maalet end nogensinde før. Og skulde der endnu savnes noget i Forstaaelsen, da vil muligvis den nærmeste Fremtid piske Erfaringen frem til Hjælp.

Den Beslutning, som Typografernes Understøttelsesforening har taget og som vi meddelte i sidste Numer, staar som et nyt Bevis paa, hvor Opfattelsen om Enighedens Betydning vokser. Foreningen har i de sidste Aar hørt til de Efterstræbte fra Principalernes Side; ganske naturligt ræsonnerede disse — uden Kendskab til andet end, at det *ikke* var Medlemmer af Dansk typografisk Forening — at der maatte være en saadan Væsensforskel til Stede mellem de to Grupper, at den med Fordel maatte kunne udnyttes til Ødelæggelse af Helheden. Et Par *tilsyneladende* derpaa tydende administrative Skridt gav dem Blod paa Tanden, og Forsøgene har hverken været faa eller savnet Varme. Men Alt er prellet af paa det Faktum, at der i Virkeligheden ingen Væsensforskel i Opfattelsen har været mellem de to Foreningers Medlemmer, og for hvert gentaget Forsøg er Anskuelserne herom indenfor Organisationerne selv blevne mere levende, saa at det med afgjort Sikkerhed kan siges, at Efterstræbelserne bar en modsat Virkning, end den tilsigtede.

Ledelsen for Understøttelsesforeningen har sin store Part af Æren for, at det kollegiale Faktum er bleven slaaet fast. Ligesom den fra den første Dag, Sammenslutningsforslaget kom frem, og til nu, Resultatet foreligger som afgjort med, at der kun er én Forening af Kolleger udenfor København, har den arbejdet trolig og energisk for Sagen; ligesom den fra første Færd sluttede sig varmt til Tanken og med Fortrøstning lagde sine Ævner ind paa det gode Grundlag for en Sammenslutning af *alle* danske Fagfæller, som i Oktober f. A. gik til Afstemning, saaledes har den, efter at dette Forsøg bristede, alligevel fortsat Arbejdet paa at naa det, der efter det da afgjorte var det nærmeste. Den har afholdt Møder, Generalforsamlinger, indkaldt Repræsentanter fra de forskellige Byer, konfereret med Hovedbestyrelsen, kort sagt, sat Alt ind paa, at Sagens Oplysning skulde bringe Sejr — og Arbejdet har lønnet sig.

Efter ca. 7 Aars Forløb staar atter Danmarks Provinstypografer som en Énhed overfor hinanden og overfor de fælles Opgaver, og hvad det betyder for den økonomiske Udvikling vil snart erfares.

Enhver Kollega, der fatter og værdsætter Énhed og Enighed indenfor de danske Fagfæller, vil hilse dette Resultat med Glæde og bringe de Mænd en Tak, der med aabent Øje for Helhedens Vel har sat alle Kræfter ind paa dets Realisation. Maatte de københavnske Ledelser snart tage Eksemplet op efter dem!

Og i høj Grad fortjener Hovedbestyrelsen vor Tak. Den har korrekt lagt den største Vægt paa selve Sammenslutningen og med et vidt Syn paa Sagen lagt mindre Betydning i Betingelserne.

Og Dansk typografisk Forenings Medlemmer har ved deres Afstemning sanktioneret det Opnaaede paa en Maade, der giver et Spejlbillede af aabne Arme, der modtager en ventet og længe savnet Broder. Og den Hjærtelighed, hvormed det er sket, vil yde den største Betryggelse for, at der paa en glemt Fortids Grav vil vokse store Ævner og dygtige Kræfter til Held og Lykke for Danmarks Typografer.

Thi Énhed og Enighed — kræver Fremtiden.

Kalendere.

Boktryckeri-Kalender. Femte Årgången. Under medverkan af framstående fackmän utgifven af Wald. Zachrisson.

Ogsaa i Aar har Hr. Bogtrykker Wald. Zachrisson i Gøteborg udgivet sin Kalender. Denne tæller nu fem Aargange. Formatet er denne Gang forandret fra Lommeformat til Oktav. Ogsaa med Hensyn til Udstyrelsen mener Udgiveren, at der er foregaaet en Forandring, idet der er stræbt hen til at give Annoncerne et helt andet Præg ved at udføre dem »i den sista tidens enkla satsmanér, i hvilket innehållet kommer mera till sin rätt« i Stedet for den i de foregaaende Aarganges kultiverede »komplicerade satsteknik«. Saafremt dette skal være »sista tidens enkla satsmanér«, gad vi vide, hvorledes den »komplicerade« ser

ud, thi hver eneste Annonceside er rigelig broderet med Indfatninger Vignetter og »Kunst«sats i den nu epidemisk moderne »fri« Retning.

Kalenderens Udstyr er der i det hele taget Anledning til at omtale, for saa vidt som det er et typisk Udtryk for den Retning, i hvilken der nu til Dags arbejdes af snart sagt de fleste af vore Trykkerier, takket være den Reklame, som benyttes og det Bifald, som fra forskelligt ukritisk Hold er blevet ydet »Banebrydere« som Hr. Wald. Zachrisson for deres Trykarbejder. Ved Hjælp af en bestikkende Udførelse, ved Anvendelse af al det humbugsagtige Flitter, som Skriftstøberiernes omrejsende Agenter prakker vore Bogtrykkere paa, er der skabt et Begær efter alle disse brogede Sager, som hverken økonomisk eller kunstnerisk sét kommer Bogtrykkerne eller Boghaandværket til Gode. En Mand som Hr. Wald. Zachrisson gør paa Grund af sin *tilsyneladende* udmærkede Teknik stor Skade, fordi hans Trykarbejder baade paavirker Bogtrykkerne og Publikum samtidigt med at de er en ganske ypperlig Reklame for Skriftstøberierne. Den store Hob sér ikke Hulheden og Tomheden bag det glinsende Ydre — vore Bogtrykkere ej heller — men selv om de gjorde det, tvinges de mere eller mindre af Konkurrencen til at være med. Endnu har man ikke indsét, at al den syndige Anskaffelse af Modemateriale forøger Amortisationsudgifterne i en saa væsenlig Grad, at man for de udgivne Penge kunde skaffe sig et ganske anderledes værdifuldt Materiale.

Hr. Zachrissons manglende Forstaaelse af fornuftigt Bogtryk giver sig bedst Udslag i hele den Maade, hvorpaa han anlægger det boglige Udstyr. Vi sigter ikke her til, at der ikke findes saa meget som en ny Tanke i hele Bogens Anlæg — dette kunde i og for sig være ligegyldigt, naar blot det, som fandtes, var godt. Men det er hele Akcidensudstyrets Holdningsløshed, som breder sig ogsaa i Bogudstyret. Til en halvforvreden Antikva efter daarligt amerikansk Mønster — Skriften holder knapt nok Linje — anvendes en Mediæval Kursiv; til Overskrifter en Slags Klostergotik, som er meget smal, og som sér hæslig ud baade paa Grund af sin skrigende Uoverensstemmelse med Tekstskriften og paa Grund af de enkelte Overskrifters korte Linjer. Kolumnen er ganske sikkert for bred, Kolumnestillingeu uheldig, og selv en saadan Uhyrlighed som den at lade sine Klichéer gaa ud over det en Gang givne Format, gyser Hr. Z. ikke tilbage for, uagtet han dog maatte være Herre over at begrænse sit Materiale. Naturligvis anvendes krederet Papir, der yderligere skærper det demimondeagtige Præg, som hviler over hele Udstyret. Hr. Z.s Farvesammensætninger er i god Overensstemmelse med det øvrige: skærende og stikkende.

Der er Grund til at sørge over de skønne spildte Kræfter, thi at Hr. Z. i ren teknisk Henseende er i Stand til at præstere noget virkelig godt, fremgaar af enkelte af de flerfarvede Plancher.

Selve Kalenderens Indhold er der ikke synderlig Anledning til at dvæle ved. Der findes en interessant Afhandling af Carl Fr. Bernström om »Från boktryckerisocietetens första tider«, endvidere en Artikel om Stockholmerudstillingen i 1897, hvori der tages til Orde for »en egen svensk typografisk smak«, samt endelig nogle faglige Opsatser af Udgiveren o. fl.

En Fortegnelse over samtlige Trykkerier i Skandinavien er ikke det mindst værdifulde i Kalenderen.

Almanak für Buchdrucker pro 1898. Udgivet af Heinrich Faber og Emil Kralik. XI Aargang.

I en meget tarvelig Udstyrelse foreligger ellevte Aargang af denne for de typografiske Organisationers Mænd meget nyttige Bog. Den indeholder nemlig værdifulde Oplysninger om samtlige Typografernes Foreninger Verden over, om hvor Rejseunderstøttelse udbetales og hvor stor denne er. Den er som Følge heraf navnlig anbefalelsesværdig for alle rejsende Kolleger.

Vi synes Udstyrelsen er for tarvelig; blot en bredere Margen vilde have pyntet. V. P.

Pletter.

FORANLEDIGET af Stykket med denne Overskrift i *Typ.-Tid.* Nr. 4 finder jeg, at nedenstaaende Brev, der tilfældigt er faldet mig i Hænde, mulig ogsaa kunde bevise, hvor lidet udviklet Kollegialitetsfølelsen endnu er hos enkelte Medlemmer af den typografiske Stand:

—, *24. Oktober 1895.*

Hr. Redaktør (Navn)!

Ja, endnu en Gang maa jeg bede Dem undskylde mig mit Skriveri, og jeg beder Dem om ikke at blive vred derover.

Mit Ærinde er denne Gang det samme som sidst, nemlig at bede Dem om Arbejde.

Efter i nogen Tid at have gaaet arbejdsløs i S—, har jeg nu foreløbig Plads her i —*Dagblad,* men jeg tænker ikke, at den varer mere end 14 Dage à 3 Uger, og da jeg, som Redaktøren maaske véd, er tagen til at skulle være Soldat til Foraaret, saa beder, ja bønfalder jeg Redaktøren om at give mig Arbejde i de tilbageværende fem Maaneder. Da Redaktøren jo selv har været Soldat, maa De jo vide, hvorledes det er for en Soldat at skulle leve paa sin Lønning.

Jeg véd jo, og har erkendt det, at jeg begik et Fejltrin i Foraaret, men jeg tror ogsaa at have angret og lidt nok derfor.*

Naar jeg rejser herfra har jeg ingen Understøttelse, og jeg vilde saa nødig ligge mine Forældre til Byrde i Vinter, hvilket jeg vist bliver nødt til, hvis Redaktøren ikke vil forbarme Dem over mig.

Idet jeg endnu en Gang bønfalder Redaktøren om Arbejde, tror jeg ikke, at De vil fortryde, hvis De atter antager mig, thi jeg har nu faaet Forstaaelsen af at skælne Ondt fra Godt, og jeg skal for Eftertiden nok vide at holde fast ved det Gode, mens jeg har det.

Idet jeg haaber snarest at modtage Redaktørens ærede Svar, da jeg ikke véd, hvor jeg skal rejse hen, naar jeg er færdig her, undertegner jeg mig

Deres ærbødige
N. N.
Adr.: —*Dagblad.*

Hverken den Gang, før eller ved senere Forsøg lykkedes det Brevskriveren at opnaa den omtalte Plads, og det vil sikkert heller ikke lykkes i Fremtiden. Samme Brevskriver har forøvrigt et Par Gange forsøgt at ville bytte Plads med Kolleger, der har staaet i fast Arbejde — uagtet han vidste, at hans Plads kun var midlertidig, hvad han ikke talte noget om.

Ikke sandt — en Kollega, man kan være stolt af. Og han har endda nydt alt muligt Godt af sin Organisation. NEKODEMUS.

Vil De finde Nordpolen???

da kom til

Trykkerforeningens Maskebal

Lørdag den 26. Februar i Wittmacks Lokaler.

NB. Der findes hverken **vilde Kvinder** eller andre **Kannibaler**, men derimod

Fønixs store Orkester.

Sangen.

I.

AT faa et Sangkor oprettet har — saa vidt mig bekendt — i flere Aar været et kært Ønske blandt Typograferne i Kolding. Men skønt denne Sag oftere har været fremført ved Foreningens Sammenkomster, er Resultatet dog stadig blevet Nul. — Aarsagen hertil kan maaske søges i fornøden Mangel paa Forstaaelse af Sangens Betydning.

Da Sang nu imidlertid er noget, der — særlig for dem, som daglig staar indelukket i Lokaler, hvor Lungerne ved Indaanding fyldes med usund og daarlig Luft, og som Følge heraf med den blandt Typograferne saa hyppigt forekommende Lunge-Tuberkulose — er af stor Interesse for de Fleste (de fleste Mennesker elsker Sang og Musik), og bl. a. har den gode Egenskab at kunne oplive de ofte nerveanstrængte Gemytter m.m.m., har Interessen for Oprettelsen af et Sangkor dog stadig holdt sig frisk hos en stor Del af Kollegerne her i Kolding.

Ligesom i Kolding har Tanken om Oprettelsen af et Sangkor blandt vore norske »Brødre« i Aaringer ulmet.

Af norsk *Typografiske Meddelelser* for 28. Januar 1898 fremgaar det, at der ogsaa blandt Typograferne i Kristiania i flere Aar har været arbejdet paa Oprettelsen af et Sangkor, og dette Arbejde har nu endelig sat Frugt for vore norske Kolleger i Dannelsen af et Sangkor.

Nævnte Fagblad for 28. Januar skriver i en længere Artikel om Sangens Nytte bl. a.:

»Af Sangens Strøm — af Toneklangen —
staar Lysning i vort eget selv.
Mod høje Maal os vugger Sangen
paa Livets stærke, store Elv.

Det er en sørgelig Kendsgerning, at Kristiania Typografer udmærker sig ved en uforklarlig Ligegyldighed lige over for Sang. Hvorfor kan ikke Kristiania Typografer staa lige saa højt paa Sangens Omraade som vore Kolleger i København og Stockholm? Er der saa megen Kulde i os? Findes der ikke Varme nok her i Byen til at smælte dette Ispanser om vore Hjærter? Jo! Men Størstedelen af os har endnu ikke lært at forstaa, hvad Sang egentlig er, og hvad den er god for.

* Her sigtes til Lønbevægelsen i 1895, da Brevskriveren var med til at nedlægge Arbejdet.

Sang er Lungegymnastik, og Lungegymnastik er igen vor bedste Medicin mod vor farligste Fjende: *Tuberkulosen.*

Denne vor Dødsfjende lægger sig bedst i de Lunger, der ligger lade og døde. Ved Sangen hindrer man Dødkødet i Lungerne, ja i hele Organismen. Sangen bringer Liv i alle og bringer Lysning i vort eget selv; den lindrer i Sorgen og gør Glæden stærkere; den kaster Lys over Mørket og tænder Ild i Blikket. Intet Kammeratskab er saa godt og varmt som det, Sangen har skabt. Hvorfor da ikke dyrke Sangen?

Artiklen slutter med et Vers af Bjørnson:

Løft dit Hoved og se dig om,
noget er der, som raaber kom! —
noget med Tusinde Tunger,
som om Frejdighed sjunger.«

Ja, hvorfor kan Typograferne i Kolding, som tæller over 50 Medlemmer, ikke staa lige saa højt paa Sangens Omraade som Kollegerne i København og Stockholm?

Disse Tanker over Sangens Nytte er — forekommer det mig — værd for enhver Kollega at tænke nøjere over.

Ved Kolding Lokalforenings Generalforsamling den 22. Januar havde H. HAMMER fremsat et Forslag om Oprettelsen af et Sangkor blandt Typograferne i Kolding. Dette Forslag fandt god Jordbund hos de mødte, og paa en Liste, som et Par Dage senere cirkulerede, tegnede sig 25 Medlemmer.

Disse 25 indvarsledes til et nyt Møde den 1. Februar, og Oprettelsen af et Sangkor vedtoges her enst.

Sangen vil jo imidlertid ikke blot komme de Kolleger til Gode, som har Sangstemme og kan være aktive, men ogsaa de, der ikke har den nødvendige Betingelse for at blive aktiv (Sangstemme), vil kunne have stor Fornøjelse af Sangkoret. Det er derfor at haabe, at alle Kolleger i Kolding vil støtte Sagen.

Det ugenlige Kontingent sættes foreløbig til 10 Øre pr. Medlem, og Indskudet til 25 Øre.

Sangkorets Navn er »Grafia«.

Til Dirigent valgtes Hr. Musikdirektør CHRISTENSEN.

Til Bestyrelse valgtes d'Hrr. Faktor K. M. SØRENSEN, Faktor F. GROTH, E. NENDEL (Kasserer), L. PETERSEN (Næstformand) og H. HAMMER (Formand). H. —R.

II.

Paa Horsens Lokalafdelings sidste Januar-Generalforsamling kom Spørgsmaalet om Oprettelsen af en Sangforening frem, og det viste sig, at der var Muligheder tilstede for en saadan. Man tog da straks fat og nedsatte et Udvalg til at arbejde videre for Sagen. Der kunde snart mældes Tilslutning fra *næsten* alle Byens Typografer, og den konstituerende Generalforsamling blev afholdt 1. Februar.

Nyfødningen blev døbt »Typografia« og har til Formaal: »ved Indøvelsen af flerstemmige Sange samt ved selskabelige Sammenkomster at styrke det kollegiale Forhold«. Til Bestyrelse valgtes d'Hrr. S. HANSEN, CHR. JENSEN, J. A. KLOSTER (Kasserer), P. LAURSEN (Formand) og EM. NIELSEN. Til Revisorer: P. ANDERSEN og CHR. SONNENBORG. Foreningen tæller 29 Medlemmer.

Det er at haabe, at Foreningen med sit smukke Formaal maa have Levedygtighed og Ævne til at samle Kollegerne i Horsens til fornøjelige Timer som Afveksling i det daglige Slid. —R.

Hovedkassens Regnskabsberetning for Januar Maaned 98.

Indtægt.

Kassebeholdning		Kr. 1459.75
Reservefonden		- 4219.60
Begravelseskassen		13147.26
Renter i Følge Sparekassebøger fra 11/6—11/12 97:		
af Hovedkassen	Kr. 27.65	
af Reservefonden	- 75.80	
af Begravelseskassen	- 228.40	
		- 331.85
Bidrag fra Lokalforeningerne		- 4267.87
		Kr. 23426.33

Udgift.

Bidrag til Lokalforeningerne		Kr. 532.38
do. til Rejsekasser og Reservefonds		- 2055.65
Typ.-Tid. (Nr. 40—52)		- 408.94
Rejseudgifter og Diæter		- 32.25
Porto (Formanden)		- 7.68
Assurance af Foreningens Arkiv		- 0.70
Reservefonden		- 4295.40
Begravelseskassen	Kr. 13375.66	
Bidrag til do.	- 517.20	
	Kr. 13892.86	
Udbetalte Dødsfald	- 300.00	
		- 13592.86
Kassebeholdning den 31. Januar		- 2500.47
		Kr. 23426.33

Kolding, d. 1. Februar 1898. ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

DET STØRSTE KARNEVAL I 1898

Lørdag den 12. Marts 1898 Kl. 8

afholder

Den typ. Forening og Gutenberg-Koret

sit aarlige store

KARNEVAL

i Koncertpalæets største Sal

samt øvrige elegante Lokaler Bredgade 28

under Medvirkning af et

stort Blæseorkester paa 20 Mand

samt en Mængde engagerede Artister og Amatører

DET MÆGTIGE PROGRAM

er i Korthed følgende:

I den store Sal:

Kl. 7½ aabnes Indgangen.

Kl. 8 forkynder det af Hr. Stabshornblæser *Réesen* ledede store Orkester (20 Blæsere) Karnevalets Begyndelse.

Kl. 9½: André vender tilbage.

Storartet Overraskelse!

Vidunderlig Tildragelse!

Mægtigt Optog af mærkværkdige Folkestammer og Dyreracer med dertil særlig knyttede nye sensationelle Sange samt Musik og Dans. *Knaldeffekt:* **Nedstigning af en veritabel Ballon med mange Overraskelser.**

Kl. 10½: Da Skræderne strejkede.

Stort humoristisk Optog med indlagte Viser.

Uhyre grinagtigt!

Optræden af originale ekscentriske Klovner.
En Mængde komiske Masker.

Kl. 11½: Demaskering.

Ballet ledes af 2 *Balinspektører* og *Marskaller.*

Herolder og **Udraabere** vil tilkendegive, naar de forskellige Optrin skal foregaa.

LA SVALA!

Københavns mest komiske Variété!

Ustandselig Latter! **Entréen gratis!!!**

De fortræffeligste Kræfter fra Ind- og Udlandet bestandig i Ilden!

Storslaaet, enestaaende, aktuelt.

Servering under Forestillingerne.

I den mindre Sal:

Kl. 12½: *Fællesspisning à la carte à 1 Krone pr. Kuvert.* Stort Udvalg af Retter. Brillant Køkken. Billetter til Festmaaltidet erholdes kun hos Kassereren.

Kvikke Sange og Taler.

Adgangen til Karnevalet betales af Herre-Deltagere med **1 Kr. 25 Øre** og af Damer **1 Kr.**, Tilskuere **50 Øre** og Børn **35 Øre.** Tilskuere, som vil deltage efter Kl. 12, **75 Øre.** **Uhørt lave Priser!**

Schünemanns udmærket assorterede Karnevalsgarderobe, Borgergade Nr. 3, anbefales Medlemmerne og den vil ligeledes være tilstede selve Festaftenen i Koncertpalæet.

Intet Billetsalg ved Indgangen.

Generalforsamlinger og Møder.

Gutenberg-Koret

afholdt Søndag den 6. Februar Generalforsamling. Til Dirigent valgtes Hr. TRUELSEN, som gav Ordet til Formanden, Hr. CHR. SCHOUW, der omtalte de forskellige Fester, som Koret havde afholdt; saaledes Skovturen, hvor Koret om Aftenen mødtes med Fællesstyrelsen, som den Dag efter Forhandlingen var samlet til Fællesmaaltid paa Hotel Rustenborg. Her fulgte Taler og Sange Slag i Slag, indtil Lokomotivets Fløjten ubarmhjærtig manede til Opbrud. Endvidere berørte Formanden kort Dirigentens Jubilæum, hvor Koret sammen med Hr. JACOBSENS øvrige Foreninger havde bistaaet ham ved Afholdelsen af en større Koncert i Larsens Lokaler, paa hvilken man bl. a. havde udført Gounod: Soldaterkoret af »Faust«. Den 11. November havde Koret medvirket ved en Aftenunderholdning i Den typ. Forening. Koret havde ligeledes assisteret ved en Koncert i Hørsholm. Ved Omtalen af Korets Aarskoncert den 12. December fandt Formanden Anledning til at meddele, at Koncerten i Aar vilde blive afholdt noget tidligere end ellers. — Til Slut meddelte Formanden, at der til Korets Medlemmer var nye Emblemer under Udarbejdelse.

Efter at flere Talere havde udtalt sig, godkendtes Beretningen.

TRUELSEN aflagde i Kassererens Fraværelse Regnskabet; efterat SCHMIDT paa Revisorernes Vegne havde anbefalet det til Vedtagelse, godkendtes det enstemmig.

Til Formand genvalgtes CHR. SCHOUW enstemmig, og til Revisor valgtes KIRSCHNER ligeledes enstemmig.

Typografernes Stiftelser

afholdt i Søndags en ekstraordinær Generalforsamling for at behandle et Forslag fra Styrelsen til Ændringer i Lovene og for at bortgive en Fribolig. — LINDAHL valgtes til Dirigent og EINAR HJORTH til Sekretær.

RUD. JACOBSEN motiverede de stillede Ændringer. Den foreslaaede Forhøjelse fra 2400 til 5000 Kr. af den Sum, der udfordres til Købet af en Fribolig, var nødvendig for at være sikret mod fremtidige Eventualiteter. — Endvidere gik Ændringerne ud paa at fastslaa lidt strængere Betingelser m. H. t. Kontingentbetalingen, lidt Forandring m. H. t. Styrelsesvalg, saaledes at Formand og Kasserer vælges direkte af Generalforsamlingen i Modsætning til tidligere, da Styrelsen selv fordelte Posterne imellem sig, og endelig gik Ændringerne ud paa nærmere at fastsætte og begrænse Styrelsens og navnlig Kassererens Pligter og Rettigheder. — Sluttelig ønskede man det bestaaende Forhold m. H. t. Generalforsamlingens Beslutningsdygtighed i Sager, der angik Forandring i og Tilføjelse til Lovene ændret derhen, at denne var beslutningsdygtig uanset de Mødtes Antal, dog saaledes, at naar Flertallet billigede det, skulde skriftlig Afstemning foretages blandt alle Medlemmer.

Efter Udtalelser af GUSTAV CLAUSEN og A. W. LARSEN, særlig angaaende Kassererhonoraret, som den sidste ønskede forhøjet til 300 Kr., og med nogle Ændringer, der sigtede til yderligere Betryggelse, stillede af A. W. LARSEN, vedtoges Lovændringerne af den tilstedeværende Forsamling, der dog ikke var beslutningsdygtig, hvorfor en senere Generalforsamling vil komme til at tage den endelige Bestemmelse.

— Derefter foretoges Bortgivelse af den ledige Fribolig. Da der ingen grundet Indsigelse var rejst imod Niels Petersen, havde denne i Henhold til Lovene Fortrinsret fremfor de to andre Ansøgere, hvorfor Friboligen tilfaldt ham.

Nær og fjærn.

Afstemningsresultatet. Dansk typografisk Forening har i Følge et i Gaar indløbet Telegram fra Hovedbestyrelsen med **539 Ja** sanktioneret Optagelsesbetingelserne for Understøttelsesforeningens Medlemmers Genindtræden. Imod stemte 5, 1 Stemmeseddel var blank, og 5 Byer har ikke indsendt Stemmesedler.

Fællesmøde afholdes paa Søndag Kl. 11 i Foreningslokalet, Admiralgade 19, af Styrelserne for Ny typ. Foren., Den typografiske Trykkerforening og Den typografiske Forening.

Svensk-dansk Typografmøde. Landskrona Typografklub har udsendt Indbydelse til et Møde, som efter den foreløbige Bestemmelse skal finde Sted 1. Pinsedag og omfatte fag-politiske Foredrag og Diskussioner. Desuden vil blive foranstaltet Udflugter til det for sin Skønhed bekendte Anlæg »Karlslund«, hvor en Festmiddag indtages, og til »Folkets Park«, hvor Dagen endes med et Bal.

Danmarks Blade og Tidsskrifter. I 1897 er der i Følge Postvæsnets Oplysninger opstaaet 41 ny Aviser og Tidsskrifter her i Landet. Der udgives derefter i Alt i Danmark 682 Tidender og Tidsskrifter, hvoraf dog kun 208 Dagblade, idet de resterende 474 er Uge- eller Maanedsblade.

Spørgsmaal og Svar.

Naar en Mand bliver beordret til at sætte en Prøvekolumne og skyder den ud til Aftrækning, for senere efter Ombrydning at anvende den i vedk. Værk, er han da berettiget til ogsaa at faa den betalt i dette?

— Ja, vi anser det for givet og tror det er Kotume overalt. RED.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Søndag den 6. Februar. Alle mødte.

Et tidligere Medlem, der var udslettet paa Grund af Restance til Hjælpekasserne, søgte Optagelse; da Vedkommende tillige stod i Gæld til en gensidig Forening, foreslog Styrelsen, at Optagelsen betingedes af et ugenligt Afdrag paa den samlede Gæld af 1 Kr. foruden Kontingentet og at Ikke-Overholdelsen af denne Forpligtelse medførte øjeblikkelig Udslettelse. Sagens Afgørelse henvistes til Repræsentantskabet. — Fra et herværende Firma var fremkommen Klage over, at et Medlem havde forladt det paagældende Arbejdssted efterladende Gæld (»Surkaal«) til et Beløb af 13 Kr. 39 Øre. Formanden havde skriftlig henvendt sig til Vedkommende angaaende denne Sag, men denne havde undladt at svare. Styrelsen kunde selvfølgelig ikke paatage sig at inddrive den Art Gæld, men vedtog — i Konsekvens med lignende tidligere Tilfælde — at sætte vedkommende Medlem i Karantæne indtil han havde afviklet sit Mellemværende med Firmaet. — Fra et Personale var sket Henvendelse i Anledning af, at et Medlem, der nu arbejdede paa et andet Trykkeri, ikke havde opfyldt sine Forpligtelser overfor en privat Laanekasse. Styrelsen tilraadede Personalet at henvende sig til Tillidsmanden i det Trykkeri, hvor den Paagældende nu arbejder. — En Kollega i Flensborg anmodede om Raad og Bistand i Anledning af en der i Byen berammet Udstilling af Bogtrykarbejde. Det overdroges Formanden at besvare Skrivelsen. — Fra Skibstømrerforbundet i Frederikshavn var anmodet om Hjælp paa Grund af Strejke. Da Skibstømrerforbundet ikke havde tiltraadt den planmæssige Strejkeunderstøttelse, og den ovennævnte Anmodning kun var fremsendt gennem Lokalforeningen der i Byen, kunde Styrelsen ikke tage Hensyn til Henvendelsen. — Det vedtoges at indbyde Ny typ. Foren.s Styrelse til et Fællesmøde for at tage Standpunkt til forskellige Forhold. — Det vedtoges at opfordre Repræsentantskabet til at nedsætte et Udvalg til Ordning af Lokaleforholdet. — Det vedtoges at lade Gutenberg-Banneret underkastes en mindre Reparation. — Et Medlems Forhold til Godtgørelsen for Søndagsarbejdet diskuteredes. Da Sagen imidlertid vilde blive ordnet paa tarifmæssig Maade af den Forretning, hvori Vedk. var beskæftiget, vedtog Styrelsen ikke at skride ind.

Hjærtelig Tak for de mange Breve og Telegrammer, som jeg har modtaget i Anledning af mit 60-aarige Jubilæum som Typograf; særlig takkes Hovedbestyrelsen og dens Formand for udvist Opmærksomhed.

Odense, den 14. Februar 1898. Forbindtligst J. PRØVENSEN.

Foreningsmeddelelser.

TYPOGRAFERNES RESERVEFONDS OG REJSEKASSER.

I *København* er Tarifen af 1. Oktbr. 1892 ikke underskrevet af og som Følge deraf Tilgangen lukket hos: **Krigsministeriets Bogtrykkeri**, Slotsholmsgade 8; **Mackeprangs Boghandel**, Nørregade; **H. P. Petersen**, Larsbjørnstræde 7; **Alexander Jensen**, Knabrostræde 6; **Keilgaard & Sørup**, Gl. Strand 30; Posefabrikant. **Buntzens Efterf.**, Skindergade 9, og **Sunnert**.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG TYP. HJÆLPEKASSER.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. A. F. WINKELMANN. I Morgen: Hr. WILLIAM SØRENSEN.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Kvittering for modtagne Oktober Kvartalsregnskaber.

10. Februar: *Ribe* og *Varde*. 14. Febr.: *Faaborg*.

Frederikshavn mangler fremdeles.

Kolding, den 15. Februar 1898. ULRIK PETERSEN.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Aften Kl. 10: Prøve til Dirigentens Koncert i April. — Liste over Bidrag til en Mindegave i Anledn. af Kapelmusikus Guldbrandsens 50-Aars Fødselsdag næste Lørdag er fremlagt i Lokalet. STYRELSEN.

T. S. 26. Marts · Wittmack Stor Præsentation T. S.

T. C. C. Søndag Start Trianglen Kl. 10.

WILLIAM SIMMELKIÆR

KØBMAGERGADE 50

SKRIFTSTØBERI · GALVANOPLASTIK

ANNONCECLICHÉER · XYLOGRAFI

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 8
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 25. Februar 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

STATISTIKEN.

Da det ved Bearbejdelsen af det statistiske Materiale har vist sig, at der ikke er indsendt Skemaer fra en Del Trykkerier, anmodes Kollegerne paa det indstændigste om uopholdeligt at sende Fællesstyrelsens Formand, Victor Petersen, Nybrogade Nr. 12, K. de manglende Skemaer. Saafremt man ikke skulde være i Besiddelse af Eksemplarer, bedes man rekvirere disse hos Formanden eller Den typogr. Forenings Kasserer, Vald. Bergenholz, Admiralgade 19, 1. Sal, K.

København og Kolding, den 24. Februar 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Sammenslutning.

Den typografiske Forening og Hjælpekasserne.

I Dag udsendes Lovudkast og Beretning fra det i 1895 nedsatte Udvalg indenfor de gensidige københavnske Ledelser, som fik til Opgave at søge Sygekassen statsanerkendt samt at centralisere Ledelse og Administration indenfor Den typografiske Forening og Hjælpekasserne. Samtidig medfølger fra Hjælpekassernes Styrelse Stemmesedler til Medlemmernes Afgørelse af disse Forslag.

Beretningen indeholder i Korthed de forskellige Stadier i den, særlig paa Grund af Begivenhederne udenfor Udvalget, ingenlunde korte Tilværelse. Det Resultat, der foreligger, er imidlertid ikke endda fuldstændigt, idet Udvalget har maattet indskrænke sit endelige Arbejde til de hidtil under Hjælpekasserne hørende Afdelinger. Vedtagelsen af Arbejdsløshedskassens Centralisation har ganske naturlig henlagt Afgørelsen af de dertil knyttede Lovændringer til Fællesstyrelsen og det i Pinsen paatænkt afholdte Landsmøde, ligesom en Revision af Reservefonds- og Rejsekasselovene maa henføres til samme. Tilbage bliver Lovene for Hovedkassen og de til Organisationen i sin Helhed knyttede særlige Bestemmelser, men da disse utvivlsomt for en stor Del vil blive afhængige af Landsmødets Beslutninger i de andre Kassers Bestemmelser, har Udvalget ikke villet foregribe Begivenhedernes Gang, men overgivet den endelige Lovform til Styrelsens senere Sanktion og eventuelle Ændring.

Det, der altsaa foreligger, er Forslag til Love for en statsanerkendt Sygekasse, en Hjælpekasse og en Begravelseskasse, og for dem alle karakteriseres det skete Arbejde i tvende organisatorisk set korrekte Standpunkter: Obligatorisk Ydepligt og en med den gensidige Landsorganisation ligestillet ensartet Nyderet.

Hvad det første angaar, har tidligere Tiders Erfaring tydeligt tilkendegivet Uholdbarheden i Organisationsopgaver uden dette; vi behøver blot at henvise til Pensionskassen og den nuværende Pengehjælpsafdeling indenfor den kvindelige Sygekasse. Ligeledes tjener den forhøjede Sygekasseafdeling i samme Grad eller maaske endnu mere til at bevise dette. Medlemmerne af denne Afdeling giver 25 Øre ugenlig for 6 Kroners Sygehjælp, men i den foreslaaede Hjælpekasse vil Medlemmerne faa 7 Kr. ugenlig for 15 Øre.

Hvad det sidste angaar — som i Øjeblikket særlig vedrører Begravelseskassen — vil her være afhjulpet ikke alene et Savn, men der vil ogsaa være bødet paa en Uretfærdighed. Begravelseskassen vil, naar Reformen vedtages, byde sine Medlemmer en mere end fordoblet Begravelseshjælp, og alle Betænkeligheder for paa dette Omraade at lade indtræde en ensartet Gensidighed med Dansk typografisk Forening være udelukket. Vedtagelsen vil med andre Ord skaffe den Uretfærdighed ud af Verden, som en Mængde af Kolleger har lidt under naar de kom til København og, efter i mange Aar i Dansk typ. Forening at have betalt for en Begravelseshjælp af 300 Kr., øjeblikkelig fik denne reduceret til langt under det Halve.

Udvalget har saaledes imødekommet de Krav, der fra en vis Side stilledes under Sammenslutnings-Kampagnen, og som gik ud paa, at inden en saadan skete, maatte de forskellige Nyderettigheder tilstræbes ordnet mere ensartet. Der er nu kun at vente, at en lignende Imødekommenhed vil blive vist fra samme Side, saaledes at Understøttelsen indenfor Dansk typ. Forenings Sygekasse hæves til det samme ugenlige Beløb af 14 Kr. og af samme Varighed som i København. Der er derved opnaaet fuld Betryggelse for Medlemmerne og skabt det mest sikre Grundlag til Veje for en senere Sammenslutning over hele Linjen.

Det, der ved et Gennemsyn af Lovudkastet først falder i Øjnene, er de store forøgede Fordele, som Medlemmerne erhværver sig. De vil ved Vedtagelsen af Forslagene, som foreligger, alt i alt faa en Sygehjælp af 21 Kr. ugenlig til sig selv, 4 Kr. 20 Øre til deres Hustruer. Ved Hjælp af det Sygekassen tilhørende Rolffske Legat og eventuelt Benyttelse af Reservefonden vil Arbejdsløse kunne blive helt fritagne for Kontingent for sig selv personlig, uden derved at tabe den fulde Nyderet; tidligere kunde de kun opnaa fri Læge og Medicin. Barselhjælpen er forhøjet fra 6 til 10 Kr. Kontingentet i den almindelige Afdeling nedsættes til 25 Øre, og bliver derved Ydepligtens Forhøjelse i Begravelseskassen med 5 Øre umærkelig. Medlemmerne af den forhøjede Afdeling, som hidtil for en Sygehjælp af 18 Kr. ugl. har ydet 55 Øre, faar efter Forslaget den ugenlige Hjælp forøget med 3 Kr. og Kontingentet nedsat med 15 Øre.

Alle disse Goder skaber Statsanerkendelsen. Det, som imidlertid for Udvalget har staaet som det besværligste, er i Henhold til Medlemmernes Ønske at skaffe en saa god Garanti som mulig for det daarlige Selskab, Statsanerkendelsen muligvis kunde paaføre Organisationen. Hvorvidt dette er lykkedes, maa Medlemmerne gennem Lovudkastet overbevise sig om, og skulde de ikke finde det absolut tilfredsstillende, hvad vi dog anser det for at være, saa bør de ikke glemme, at de Særbestemmelser, som det vil blive Styrelsens Sag at udarbejde, vil faa en supplerende Karakter.

Udvalget har ikke — udover hvad Lovbestemmelserne indeholder desangaaende — i særlig Grad udtalt sig om Centraliseringen af Ledelse og Administration. Grunden hertil maa søges i, at det betragter det som en saa naturlig og ligefrem Sag, at ethvert Medlem er sig Nytten af en saadan bevidst. Det er der naturligvis heller ingen Tvivl om; Afstemningen over Sammenslutnings-Forslaget viste jo tydelig, hvor vaagne

Københavnerne er, og her var Talen dog om flere helstøbte Organisationers Énhed. I dette Tilfælde er det kun at samle to Halvdele til én Forening — alene for Ledelsens Vedkommende; for Medlemmerne er det jo sket i sin store Helhed for længe siden. Virkningen af Centraliseringens Vedtagelse vil altsaa ikke blive andet, end hvad de andre af vore Fagorganisationer hele Tiden har været i Forskud med: et fuldstøbt Hele.

Til Befordring heraf er da ogsaa det sidste Punkt paa Stemmesedlen egnet. En Del af Organisationens Medlemmer staar udenfor Syge- og Begravelseskassen; disse vil nu gennem Vedtagelsen af det nævnte Punkt faa en let Adgang til at slutte sig til deres Forening i sin Helhed, og ingen Tvivl er om, at den saaledes udstrakte Haand vil blive modtagen og mægtigt bidrage til — som Udvalget udtrykker sig — at alle gode Fagfæller broderligt støtter hinanden paa alle de Omraader, der tjener Helhedens Interesse og den Enkelte til Bedste.

Vi opfordrer Medlemmerne til at stemme for de fremsatte Forslag og vi forventer, *at hvert eneste Medlem* afgiver sin Stemmeseddel. Sagen er saa ligefrem, Goderne saa store og den økonomiske Sikkerhed saa betryggende, at ingen Tvivl er om, at enhver organiseret Fagfælle i sin Afstemning vil anerkende det Fremskridt, som Forslagene betyder for Tilvejebringelsen af en helstøbt Organisation, og netop derfor vil han heller ikke være tankeløs for, at Modstanderne heraf — og desværre vil der vise sig at være en Del — ikke ved en Lejlighed som denne vil glimre ved deres Fraværelse.

Seneste Frist for Stemmesedlernes Aflevering er næste Lørdag. Og naar Vedtagelsen foreligger til den Tid, vil Statsanerkendelsen kunne erhværves og træde i Kraft d. 1. April d. A.

Arbejderne og Maskinerne.

SOM Alle véd, staar der for Øjeblikket i København en Kamp mellem Kularbejdsmænd og Importører. Og selv om det ved en overfladisk Betragtning kunde synes, som om denne Strid ikke vedrører os, saa er det dog værd at have sin Opmærksomhed henvendt paa, at Aarsagen til Striden netop er den samme, hvorover vi allerede flere Gange har haft en Del Besvær, og som vi rimeligvis senere vil komme til at tale nærmere om med d'Hrr. Principaler — nemlig *Maskinernes Indførelse.* Det er særlig de Midler, der benyttes for at komme Kularbejderne tillivs, at vi bør bide Mærke i, thi naar det en Gang bliver vor Tur at slaa et Slag mod Maskinerne, saa vil rimeligvis de samme Beskyldninger og brutale Midler blive benyttede overfor os.

Man har sagt om Kularbejderne, at de ved at modarbejde Maskinernes Indførelse lægger Hindringer i Vejen for *Fremskridtet* og dermed for hele Samfundsudviklingen. Og denne Beskyldning er ikke udtalt af en enkelt Mand og har derved faaet underordnet Betydning; nej, den er fremkommen offenlig i Bladene, uden at man endnu har set den modsagt fra nogen Side. Og det er klart, at en saadan Beskyldning kun bliver udslynget for at fratage de Strejkende al Sympati hos Publikum. Og dette Maal er ikke vanskeligt at naa, thi hvem vil ikke føle sig dybt indigneret paa de Underfundige, som vover at standse Fremskridtet i dets Udvikling og derved skade det Gode, som skulde tjene Samfundet til Gavn?

Men sér man blot Sagen fra den rigtige Side, saa vil man hurtig blive klar over, at disse Kulmænd slet ikke er saa slemme, som de faar Skyld for. De ræsonnerer nemlig ganske naturligt saaledes, at der saa udmærket godt kan opfindes en Maskine uden at denne absolut behøver at være et Fremskridt og oven i Købet et *Samfundsgode!*

Thi for at være dette, skulde man synes, at det i Særdeleshed var *Samfundet* i sin Helhed, der kom til at nyde Frugterne af Maskinens Virksomhed. Men hvad er Samfundet andet end Menneskene? Og hvorledes vil man forklare en Maskine som et *Fremskridt,* et *Samfundsgode,* naar denne Maskines eneste Dyd er, at den gør ét Menneske velhavende, men samtidig ti brødløse? For saa naiv har man nemlig ikke Lov til at være, at man tror, at den Merfortjeneste, der bliver paa Kullene ved at en Del Arbejdskraft spares, at den kommer Forbrugerne til Gode. Ak nej, den er stukket i Lommen, inden Kullene naar saa vidt. Det vilde være akkurat ligesaa dumt at tro paa billigere Kul, naar Dampspillet blev indført, som at tro paa billigere Aviser, naar vi i vort Fag bliver velsignede med Sættemaskinerne.

Nej, der stilles ikke saa lidt større Krav til en Maskine, for at den med Rette kan bære Prædikatet: *Samfundsgode.* Kun de Maskiner, hvis Virksomhed kommer *Alle* tilgode, som *foruden* at producere billigt tillige bidrager til, at Omsætningen stiger i Forhold hertil, kun de tjener Samfundet til Gavn.

Derfor skal det at sætte Aviser paa Maskine og losse Kul paa Dampspil reduceres til det, det er, nemlig en Berigelse af Kapitalen paa den fattige Mands Bekostning.

Og overfor saadanne »Fremskridt« bør Arbejderne være paa Post. Enhver saadan Opfindelse er en Fjende af Arbejderne, en Slags mekanisk Skruebrækker, der tilbyder at udføre 3, 4, 5 Mands Arbejde for 1 Mands Løn.

Og netop af den Grund har Kularbejderne vor Sympati. Og det er at haabe, at de maa gaa sejrrigt ud af den Kamp, som de er tvungne ind i som en Følge af medfødt Hensynsløshed mod Arbejderne.

Og naar der en Gang bliver banket paa *vor* Dør og Sættemaskinerne bliver os præsenterede, saa gælder det om, at denne Præsentation finder Sted under alle de Høflighedsformer, som saadant et lille »Samfundsgode« kan gøre Fordring paa. VILFRED.

Odense Lokalforening

afholdt Lørdag den 19. ds. en særdeles vellykket Festlighed, som nærmest var arrangeret til Ære for den »gamle JACOB PRØVENSEN«, der, som omtalt, fejrede sit 60-Aars-Jubilæum som Typograf den 11. ds. Kl. 8 samledes man i Hotel Postgaardens Lokaler, og efterat »Diamant-Jubilaren« og hans eneste tilbageværende Paarørende, en ligeledes bedaget Søster, var førte til Ærespladserne, over hvilke Foreningens Banner vajede, tog man fat paa Programmet, der omfattede en Prolog, som gjorde Rede for Stævnets Hensigt, hvorefter Sangkoret afsang følgende Hilsen:

Aarene svandt!
Støt gennem Tiden Du fremad vandt,
Thi som bedaget
Broder af Faget
Nornen med Ære Dig Livstraaden spandt!
Slægterne skifted', og snart tilbage
Stod Du som Vagt for den gamle Sage —
Selv for den Ungdom, Du færdes blandt,
Aarene svandt!

Jublende Sang
Hilser med Tak nu Din Vandring lang!
Aarle og silde
Kundskabens Kilde
Rakte os Unge Du mangen en Gang;
Fremad Du lyste hver ny Kollega,
Viste ham Alpha og klart Omega,
Saa kom der Liv i Din Stemmes Klang!
Jublende Sang!

Aftenens Fred
Sænke sig over Din Gærning ned!
Minderne kalde,
Skyggerne falde
Trindt over Dagen som længtes og led;
Men før Din Livssol i Natten svinder,
Tonernes Hilsen i Krans vi binder:
Favn da, vor Gamle, i hvert et Fjed
Aftenens Fred!

Stærkt Bifald hilste saavel denne som Korets øvrige Præstationer, der afvekslede med Koncert af et privat »Kapel« (ligeledes nærmest sammensat af faglige Kræfter): Violin, Cello og Zither, og Dirigenten, vor Kollega H. C. Petersen, har al Ære af sit Arbejde i begge Afdelingers Tjeneste. Efter Epilogen, der kulminerede i et »Leve Diamant-Jubilaren!«, gik Dansen livligt indtil henad Midnat, da et lille Punschesold gav Jubilaren Anledning til at komme med *sin* Overraskelse: en versificeret »Tak til Kolleger og Venner«, som han bad Forsamlingen istemme og ingen Sang har sikkert fundet en mere »fuldtonende« Modtagelse. Vi citere et Par Vers:

Saa længe man lever i Ungdommens Vaar,
Staar Livet og Verden os aaben,
Og fremad i Kampen saa frejdigt man gaar
Med Haab og med Tro som vort Vaaben;
Og Livsglædens Blomster saa lokkende staa
Ved Vejen, ad hvilken saa let vi gaa.

Men Tiden jo er som en rindende Elv,
Ustandset den følger sin Bane,
Og Alderen kommer saa pænt af sig selv,
Saa ofte før selv vi det ane.
Da Ensomheds Dage at føle man faar
Især, naar Ens Nærmeste fra os gaar.

Men er man end bøjet af Alderen ned
Og ej som de Unge kan gavne,
Da skaber det Glæde, da giver det Fred,
Naar dog ikke Venner vi savne,
Naar, selv om man bli'er »Diamant-Jubilar«,
Dog Venner man end blandt Kolleger har.

Alt det, kære Venner, det prøvet jeg har,
Jeg leved' i Ungdommens Dage;
Nu gammel jeg blev, men min Skæbne jeg bar,
Og har jeg vel Grund til at klage?
Nej, hvad mig er vist af saa mangen en Ven,
Det næsten kan gøre mig ung igen.

Nu defilerer hele Selskabet forbi den Gamle, som dybt bevæget takkede til alle Sider, hilst fra alle Sider med Jubel og Sang lige ned til Vognen, der under begejstrede Hurraer rullede bort med den alderstegne Kollega, hvem det er blevet forundt at opleve en saa sjælden Fest. — Saa fortsattes Ballet til Kl. 3, og trods den til Tider ret knebne Plads, herskede der under hele Sammenkomsten en utvungen, munter Stemning og kollegial Tone, som Lokalforeningen i sin Helhed kun kan glæde sig over.

Smudskonkurrence!

ADSKILLIGE Gange har *Typ.-Tid.* fremhævet og paavist den uheldige Maade, hvorpaa vort Fag udøves i mange Bogtrykkerier, de saakaldte »Fyrtøjer«, hvor man med en Haandpresse og 2 à 3 Skrifter »paatager sig Udførelsen af flot og elegant Bogtrykarbejde«, og at Kritiken af den Slags Trykkeriers Produkter er berettiget, kan jo ikke benægtes, i Særdeleshed naar samme »Kunstanstalter« paatager sig at uddanne unge Mennesker til »dygtige Typografer«. — At vi har saa mange Smaatrykkerier er jo en Følge af Overproduktionen af Arbejdskraft indenfor Faget, hvad igen er en Følge af den hos mange Bogtrykkere kroniske Mani for Lærlinge-Opdrætning; det er nemlig ikke saadan, at Typograferne er saa forhippede paa at blive »Mestre« under disse smaa Forhold, naar de i Forvejen havde godt Arbejde som »Svend«, men Forholdet er jo saadant nu, at naar en Typograf bliver arbejdsløs, saa kan han godt risikere at komme til at gaa Aar og Dag, inden han igen faar Arbejde, og kan han saa paa én eller anden Maade faa et »Fyrtøj« stillet sammen, saa gør han selvfølgelig det, for derved at skaffe Underholdet til sig og sine, hvad man jo ikke kan fortænke ham i. Paatager han sig derimod Uddannelse af Lærlinge, saa er han

samvittighedsløs baade overfor sit Fag og de Mennesker, hvis Uddannelse han besørger.

En anden Gren af Smudskonkurrence har vi ogsaa, og den er efter min Mening værre, og hvad der er det mærkelige, den er næsten altid gaaet upaatalt og uænset hen, nemlig den, som udøves af Ikke-Fagfolk. Hermed sigtes til Boghandlerne og Bogbinderne. Det er jo næsten nu saadan, at for at et Bogbinderværksted kan være komplet, saa hører der ogsaa Trykkeri til, men der hører derimod ikke Typografer til, nej det besørger Bogbinderen selv eller hans Lærlinge. At det just ikke er Kunstsager, der præsteres paa disse »Trykkerier«, det er en Selvfølge. Til Eksempel kan oplyses, at da jeg forleden var i en Naboby, forbavsedes jeg over alle de Skilte, hvorpaa der stod »Bogtrykkeri«, »Akcidenstrykkeri« etc. — En Kollega oplyste mig da om, at der dèr i Byen var 4 Trykkerier med Fagmænd, og 4, der dreves af Bogbindere, hvoraf den ene havde drevet det til at have 3 Maskiner uden at have Spor af faglig Hjælp. Og saadan er det vist i mange Provinsbyer. — Det kunde forresten være interessant at faa en Statistik over, hvormange Trykkerier der drives her i Landet uden faglig Medhjælp. Man kan rolig paastaa, at hvis den Slags Trykkerier ikke eksisterede, saa behøvede der ikke at være en eneste arbejdsløs Typograf. — Kan der mon ikke paa en eller anden Maade dæmmes op for den Smudskonkurrence? Her maa da være et Felt, hvor Bogtrykkere og Typografer af fælles Interesser kan arbejde sammen. — Kan de Folk ved Lov og Ret ikke rammes, saa maa de og deres Arbejde vel kunne holdes saa tidt frem for Lyset og Publikum, at Lysten til at fuske i Andres Fag forgaar dem. — Skal det blive ved at udvikle sig paa den Maade, saa bliver det nødvendigt for dem, som eventuelt kunde have Lyst til at lære Typografien, at gaa i Bogbinderlære.

Foreløbig kun dette, og beder jeg ærede Kolleger udtale sig om Sagen. — Med Tak, Hr. Redaktør, for Optagelsen, forbliver jeg Deres forbundne N.

Nær og fjærn.

Tarifkommissionen i København indbyder i Følge omst. Meddelelse Styrelserne for de tre faglige Foreninger til et Fællesmøde paa Søndag i Foreningslokalet.

Enkekassen. Vi henleder Opmærksomheden paa, at Understøttelseskassen for Enker og Efterladte afholder sin ordinære Generalforsamling paa Søndag Kl. 11 i Foreningslokalet, Admiralgade 19.

Konkurrence-Prøver. Hr. Bogtrykker H. SCHEIBLER i Kristiania har ogsaa denne Gang velvillig tilsendt os et Eksemplar af de til hans sidst udbudte Satskonkurrence indleverede Arbejder, som indeholder ikke mindre end 38 forskellige mer eller mindre heldige Prøver paa typografisk Opfindelsesævne. Fra svensk Side er der rettet Anker mod Bedømmelseskomitéen, fordi alle Præmierne tilfaldt Nordmænd; disse Ankers Berettigelse vil vore Medlemmer ganske sikkert afkræfte ved nærmere Undersøgelse af Prøverne, som fremlægges paa Tirsdag Aften i Foreningslokalet. Hr. Thorv. Petersen forestaar Fremvisningen.

Trykkerforeningens Maskerade finder, som tidligere meddelt, Sted i Morgen Aften i Wittmacks Lokaler, Gammelholm. Vi anbefaler den paa det bedste, thi Programmet er lovende: Føniks Orkester, en halv Time paa Nordpolen, en halv Time i Fuglen og hverken vilde Kvinder eller andre Kanibaler. En halv Time paa Nordpolen er en Revy-Komedie, som uden at være guddommelig — hvilket jo er profant — ganske sikkert vil tø mere Humør op, end Nordpolens Bredegrader lader forvente, og skabe en udmærket Bund for den senere Nats Morskab. Forfatteren er jo nemlig lige saa bekendt for sine gode Idéer som Føniks Orkester er populært for sine lette Danse.

1. Maj som Fridag. Barnevognsarbejdernes Fagforening har fornylig tilendebragt nogle med Fabrikanterne førte Tarifforhandlinger, der foruden højere Løn og en 9 Timers Arbejdsdag har medført, at 1. Maj fremtidig skal være Fridag i Faget.

Dette er vistnok den første Fagforening, som det ved Forhandlinger er lykkedes at fastslaa dette Krav som Ret.

Dødsfald. To af de ældre Svende er med en Uges Mellemrum afgaaede ved Døden, begge i en Alder af 51 Aar og begge knyttede som Medlemmer til Organisationen paa den mest hæderfulde Maade. Den ene

HENRIK VALDEMAR GLIES udlærte i hint berømmelige Kleinske Bogtrykkeri og blev snart en hel typografisk Berømthed ved sit hurtige Greb og sin solide Dygtighed paa Datidens ikke mindre solide Akcidenssætnings Omraade. Særlig den sidste Egenskab skaffede ham Faktorpladsen i Sivertsens Bogtrykkeri, men efter Aaringer tog han ogsaa herfra for at slaa Følge med sin Arbejdskammerat fra Klein, afdøde Bogtrykker Jacob Nielsen, hvem han hjalp med at indrette det nu mægtige Nielsen & Lydiche'ske Bogtrykkeri, hvor den Dag i Dag en anden af Svendene fra Klein indtager Faktorens Plads. Her blev Glies dog kun faa Aar. 1876 kom med den store Strejke. Skønt Faktor gjorde Glies fælles Sag med Kameraterne, og Brudet med Jacob Nielsen lægedes ikke senere. Den sidste Snes Aar af sit Liv arbejdede Glies hos Bogtrykkernes Formand, Hr. O. C. Olsen, i hvis Sætteri hans faglige Evner blev værdsatte og benyttede, indtil den konstitutionelle Sygdom, han døde af, for 3—4 Aar siden mærkede hans Aand og Legeme. Det sidste Par Aar var han uhelbredelig opgivet, og hans Nærmeste kunde ikke tvivle paa, hvad Udgangen blev. Han efterlader sig en Hustru, der ligesom hans øvrige Familie med stor Taalmod og Trofasthed har baaret det tunge Kors, der var lagt paa dem. Ved hans Begravelse sidste Fredag viste talrige ældre Kolleger, at de ikke havde glemt ham og Foreningens Fane fulgte ham med rette. Men en Præst, der talte ved hans Baare, bragte ved sine Udtalelser fuldkommen Misstemning over Sørgeskaren.

ALFRED FERDINAND DAHLIN blev Svend i det Schultz'ske Bogtrykkeri. Han stod i Lære hos den senere Faktor Engelstrup, som stadig havde vanskeligt Arbejde, f. Eks. Græsk og Skemaer, og som lærte godt fra sig. Her betraadte han da Livets Bane blandt zünftige Svende og i Forhold, hvor der altid var Brydninger. Dahlin har stedse hørt til de Folk, der uden at betænke sig bekendte Kulør; han var saaledes blandt de første, som indmældte sig i det unge Socialdemokrati, hvilket forargede hans tidligere Læregespon nok saa meget som det, at Engelstrup en Gang bemærkede, at hans Læredreng ganske rolig satte Vinkelhagen for at tage sig en Skraa. — Blandt Dahlins Lærekamerater var ogsaa O. C. Olsen, som altid har haft en Svaghed for raske og dygtige Svende, og som derfor fik Dahlin med hen i Pilestræde, hvor O. C. Olsen begyndte sin Virksomhed som Bogtrykker og skulde have en paalidelig Mand til at redigere *Nyt Aftenblads* typografiske Udstyr. Dahlin fulgte dog kun O. C. Olsen til Trinitatis Kirkeplads. Han fik Plads i *Dagbladet*, dette i vore Dage sikkert navnkundigste af alle Bladsætterier, hvis Svende noksom karakteriseredes ved, at de i sin Tid i Kareter fulgte Redaktør Topsø til Graven, alle som en i Kjole, Hvidt og høje Hatte. Et halvt Aar før *Dagbladet* hensov, startede nuværende Bogtrykker J. W. Christensen sin Bedrift og anbefalede D. som sin Efterfølger i Faktorstillingen hos Mayland. Her virkede D. til 3 Maaneder før sin Død, som skyldtes en hæftig Lungesvindsot. D. var ulige mere kendt blandt Typograferne end Glies, han deltog regelmæssig i Foreningslivet og havde en stor Del Personlighed over sig. Hans Enke sidder tilbage med flere Børn, af hvilke en er ukonfirmeret og en anden er Typograf. Begravelsen foregik i Onsdags fra Vestre Kirkegaards Kapel under stor Deltagelse. I Følget saas mange af Standens repræsentative Mænd og Gutenberg-Koret sang ved Graven.

— I Onsdags begravedes fra St. Johannes Stiftelse en Fagfælle, HARALD JOHAN NIELSEN, som tidl. gentagne Gange var Medlem af Foreningen, og som paa en vis Maade ogsaa blev en kendt Mand under Navnet »Husaren«. Han blev 31 Aar gl. og døde af Lungebetændelse efter kun 1 Dags Ophold paa Hospitalet, hvorhen han bragtes fra et Logihus, i hvilket han de sidste 5—6 Aar havde ernæret sig som Opvarter. V. B.

— Vor skattede Kollega, P. Fasmers Moder er afgaaet ved Døden, 77 Aar gl. Begravelsen finder Sted i Dag, Fredag, Kl. 1½ fra Vestre Kirkegaards nordre Kapel.

Lokalformændene

gøres opmærksom paa, at Anmældelse af Lokalformandsskifte skal af den afgaaende Lokalformand indberettes til Undertegnede. Derimod sker Anmældelse af ny Medlemmer, Til- og Afgang, Udslettelser og Døde til Hr. V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, København. For ny Medlemmers Vedkommende sendes tillige til Undertegnede en Lægeattest. Ved Dødsfald en Dødsattest og vedk. Medlemsbog. Rekvisition af Regnskabs-Skemaer og andre Blanketter sker ligeledes hos mig.

Til Brug for Fagskolens Styrelse bedes ærede Lokalformænd helst omgaaende sende mig en Fortegnelse over deres Bys Bogtrykkere, Bogbindere og Boghandlere med vedføjet Adresse.

Kolding, den 22. Febr. 1898. P. HVIDTFELDT.

Typografernes Rejsekasser og Reservefonds for de skand. Lande.

Regnskabsberetning for Januar Maaned.

A. Rejsekassen.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning	Kr. 4993.79	Rejseudg. og Diæter.	Kr. 72.00
Renter ifl. Sparekasseb.	- 83.05	Tryksager	- 49 75
Bidrag fra Lokalafdel.	- 756.55	Porto og Telegrammer (V. Petersen)	- 6.06
		Kassebeh. 31. Januar .	- 5705.58
	Kr. 5833.39		Kr. 5833.39

B. Reservefonden.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning ...	Kr. 15715.81	Rejseudg. og Diæter.	Kr. 104.25
Renter ifl. Sparekasseb.	- 246.30	1. og 2. Strejkebidr. til det intern. Sekretariat	- 97.70
Bidrag fra Lokalafdel.	- 1299.10	Erstatn. til Sætterske Kirstine Nielsen for tilbageholdt Løn hos Branner i Aalborg .	- 18.00
		Tryksager	- 49.75
		Porto og Telegrammer (V. Petersen)	- 6.06
		Kassebeh. 31. Januar .	- 16985.45
	Kr. 17261.21		Kr. 17261.21

Kolding, den 1. Februar 1898. ULRIK PETERSEN.

En hjærtelig Tak for al udvist Deltagelse ved min Mands Jordefærd.
Paa Børns og egne Vegne MARIE DAHLIN.

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Onsdag den 16. Februar. Frav. med Forfald: THUESEN.

1. Meddelelser. Medlem Nr. 981 har faaet sin Arbejdsløshedsunderstøttelse flyttet fra Kalundborg til Nyborg. — Et tidligere Medlem, der var slettet paa Grund af Restance efter at være bortrejst til Militærtjenesten, havde ved Hjemkomsten faaet fastsat Optagelsesbetingelserne til Restancen og 4 Kr. Han mældte sig ikke med andet end Restance. Nu andrager han igen om Optagelse. Nu skal han betale 4 Kr. i Indskud og som forfalden Kontingent 10 Kr. = 14 Kr. — Angaaende en Nyudlært, der først 3 Uger efter at være udlært, havde mældt sig til Foreningen, forespørges om, fra hvilket Tidspunkt han regnes som Medlem. Fra Indtrædelsesdagen.

2. Fra Tarifkommissionen meddeltes, at Møde i Fredericia i Lørdags ikke blev til noget, paa Grund af, at Principalerne ikke var færdige til Mødet, idet deres Udvalg først skulde konferere med deres Styrelser.

3. Fællesstyrelsens Medlemmer afgav nogle Meddelelser.

4. En Skrivelse fra H. Høgsted, Fanø, til et enkelt Medlem af Hovedbestyrelsen om at foranstalte en Sammenkomst mellem Høgsted og Hovedbestyrelsen afvistes, idet han maa henvende sig til Hovedbest. direkte.

5. Optælling af Stemmesedlerne over Optagelsesvilkaarene for Typografernes Understøttelsesforenings Genindtrædelse. — Der var afgivet 545 St.; deraf 539 Ja, 5 Nej og 1 blank. Fra Herninge, Holbæk, Maribo, Ribe og Varde var ingen Stemmesedler indsendt. (Fra Holbæk modtoges dog efter Optællingen 14 Ja og fra Maribo 3 Ja.)

6. Derefter foretoges anden Behandling af Lovene, som fremkaldte en lang og indgaaende Debat. HVIDTFELDT.

Foreningsmeddelelser.

TYPOGRAFERNES RESERVEFONDS OG REJSEKASSER.

Paa Grund af Lønbevægelse i **Bergen** er Tilgangen til denne By foreløbig lukket.
FÆLLESSTYRELSEN.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG TYP. HJÆLPEKASSER.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. P. CHR. ANDERSEN. I Morgen: Hr. CHR. WINTHER.

Styrelserne for de tre faglige Foreninger indbydes til et Fællesmøde paa Søndag Eftm. Kl. 3 i Foreningslokalet, Admiralgade 19.

Dagsorden: De foreløbige Tarifforhandlinger. *Tarifkommissionen.*

Ny Medlemmer: Sætter Franz Peter Bjørncrantz (Kihl). Sætter Erenreich A. H. Schween (Wilh. Hansen), udl. 1/10 81 hos Knudtzon (tidl. Medl. af Ny typ. Forening). Trykkerimedhjælperne Hans Christensen, Martin Rasmussen, Carl Andersen og Chr. Christensen Wain (alle i Nationaltid.). Zinkætser H. Chr. Cadovius, udl. hos Paulli (Nationaltid.). I den forhøjede Afdeling: Oskar Vilhelm Johansen (Pol.). I Kvindeafdelingen: Vald. T. Mikkelsens Hustru Emmaline Christine og J. P. Michaelsens Hustru Mary. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 1641, Lars Peter Rasmussen (Eriksen) fra Roskilde. 1144 (Dsk. t. F.), Peter Thomas Munck (Frelsens Hær) fra Hjørring. 1011 (Dsk. t. F.), Sofus M. H. Jensen (I. Cohen) fra Rejse. 349 (Dsk. t. F.), Emil Eskildsen (I. Cohen) fra Rejse. 1040, Leonhard Klein (arbl.) fra Roskilde. 1123, Paul Lüder (Ludv. Jørg.) fra Stettin. 1242, Luffe Mogensen (Ludv. Jørg.) fra Roskilde. 895 (Norsk Centralf.), Hans H. M. Christeusen (Ludv. Jørg.) fra Næstved.

Bortrejste: 711, Martin E. Grauleff (Centraltr.) til Pl. i Kolding. 1055 (Norsk Centralf.), Kristian Lye (Ludv. Jørg.) til Norge. 1071 (Dsk. t. F.), Ludv. C. Lystrup (arbl.) til Nakskov.

Døde: Henrik Valdemar Glies (O. C. Olsen) 51 Aar. Alfred Ferd. Dahlin (Mayland) 51 Aar.

Udsl. f. Restance: Sætter Carl Chr. Jensen (Jordan).

Medlemmer, som vil agitere for Indsamlingen til **Socialdemokratisk Valgfond**, kan mod Kvittering afhente 2-Øres Kuponbøger i Foreningslokalet.

Billetter til nedsat Pris (35 Ø.) til **Kinoptikon** udleveres **mod kontant Betaling** paa Kontoret.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. *Paa Søndag 10—12.* V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Oktober Kvartalsregnskab.

Frederikshavn mangler fremdeles.

Kolding, den 22. Februar 1898.
ULRIK PETERSEN.

Ny Lokalafdeling.

I **Middelfart** er fra Lørdag den 26. ds. oprettet en ny Lokalafdeling med J. H. GEMYNTHE som Formand. Gemynthe træffes *kun* i sit Hjem fra 12—1½ og efter Kl. 7 Aften.

Overfartspenge til Fredericia udbetales derefter ikke i Odense, men i Middelfart. I Fredericia og Middelfart udbetales for 1 Dag, for saa vidt denne benyttes; der kan altsaa ikke udbetales 1 Dags Understøttelse i Fredericia og 1 Dag i Middelfart paa samme Dato, hvilket forøvrigt heller ikke maa finde Sted andre Steder.

Ny Lokalformand.

Esbjerg: S. CHR. JENSEN (Avisen) i Stedet for C. Berthelsen, der er bortrejst.

Kolding, 22. Febr. 98. HVIDTFELDT.

Ny Medlemmer: Hjørring, Carl Pedersen, udl. 1/2 98 efter 5 Aars Lære. Frederikshavn, Thorvald Hansen, udlært 31/12 97 i Præstø Folkeblad efter 5 Aars Læretid (arb. i Frederikshavns Folkeblad). Nykøbing F., 1240, Aage Rasmussen, udlært efter 5 Aars Lære i Loll.-Falst. Stiftstid. Holbæk, Jens Simon Jensen (tidl. Medlem). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Nyborg, 980, C. S. Marhauer fra Kalundborg (arbl.). Nykøbing F., 1107, Magnus Jensen. Aarhus, 697, J. Clausen i Pl. fra Horsens. Horsens, 1090, Thøger Bertelsen (Schur & Co.). Nykøbing M., 1108, C. L. Niord Olsen (fra Rejse). Thisted, 1834 (V. d. D. B.), Chr. Schmidt (Th. Amtstid.). Køge, 1608 (Den t. F.), Chr. Jul. Rasmussen til Pl. i Fakse.

Bortrejste: Hjørring, 1144, P. Th. Munck til Pl. i Københ. Ringkøbing (Holstebro), 1226, L. Chr. Petersen (arbl.) til Herning. Randers, 1003, Andreas Larsen til Nykøbing M. i Pl. Esbjerg, 1090, Thøger Bertelsen til Horsens i Pl. Kolding, 1179, H. C. Christensen til Ribe i Pl. Horsens, 697, J. Clausen til Aarhus i Pl. Kolding, 349, Emil Eskildsen (arbl.) til Kbhvn. Nykøbing M., 930, Paul Jensen Poulsen (paa Rejse). Randers, 1007, Jeppe Poulsen til Varde i Pl.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag d. 26: **Intet Møde.** Næste Lørdag Kl. 9¾: **Sold** i Anledning af Dirigentens 50 Aars Fødselsdag. STYRELSEN.

Enkekassen. *Ny Medl.* A. A. Th. Petersen (Bagge), Chr. E. Hansen, Ludv. Chr. Andersen, N. P. O. Helsted (alle hos Ludv. Jørgensen), Chr. Kiefer (Aller), O. V. Johansen (Politiken).

Udslettet: Martin H. Møller for Restance.
Død: A. F. Dahlin.

Medlemmerne bedes erindre Generalforsamlingen førstk. Søndag Kl. 11 præcis i Admiralgade 19. A. W. LARSEN,
Kattesund 12, hv. Dag 1—2.

T. C. C. Søndag Start Trianglen Kl. 10.

ANNONCER

26. Marts Gymnastik 26. Marts
Wittmack Fægtning etc. Wittmack

En flink Akcidenssætter
kan straks faa Plads. Billet mrkt »16« modtager Bladets Kontor.

Et Provinsdagblad

med tilhørende Bogtrykkeri og fast Ejendom kan faas til Købs, naar Handel kan ske i indeværende Maaned. En større Del af Købesummen forlanges udbetalt. Billet mrkt. Nr. »55« indlægges snarest.

ADOLPH WULFF
GOTHERSGADE 8
Største Lager af Bog- og Stentrykartikler

Repræsentant for følgende Fabriker:
Koenig & Bauer, Kloster Oberzell
Hurtigpresser
Schriftgiesserei Flinsch, Frankfurt a/M.
Typer og Messinglinier
Rockstroh & Schneider Nachf., Dresden
Digeltryk- og Prægepressen „Victoria"
Maschinenfabrik Kempewerk, Nürnberg
Apparater for Stereotypi, Galvanoplastik og Zinkætsning
Christian Hostmann, Celle
Sorte og kulørte Farver
Mander Brothers, London
Kulørte Farver. Hjælpefarver for Bog- og Stentryk
L. M. Hiemer, Hartbruch
Litografiske Sten-Brud
Jul. Schopflocher, Frankfurt a/M.
Broncer. Bladguld

Digeltrykpresser og Skæremaskiner findes altid paa Lager.
Telefon 39

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 9
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 4. Marts 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Fast Løn.

Minimum.

Et af de vigtigste Punkter, som Tarifrevisionen skal beskæftige sig med, er Fastlønnens Størrelse; den staar som § 1 i Udkastet og den er § 1 i vor Tilværelse. Vi anser det derfor ogsaa for absolut givet, at vore Medlemmer i Kommissionen ikke lader sig rokke fra dens foreslaaede Størrelse.

24 Kroner ugl. i København, 1248 Kr. om Aaret, er for Øjeblikket den laveste Sum, en Familie kan slaa sig igennem med, naar den vil leve nogenlunde ordenlig og ikke tæller for mange Medlemmer. Derom er vel alle enige, selv Principalerne.

Men udover den Betydning, som Nødvendigheden byder at fastsætte den til, vil den ogsaa være i Stand til at ramme en Pæl gennem den nedværdigende Udbytning, som en lavere Fastløn medfører for Fagfællerne og som de nuværende 18 Kr. saa glimrende har illustreret. Fra den Regel, som det i sin Tid var, at Fastløn kun blev tilbudt de dygtigste og paalideligste Arbejdere og som Følge deraf gærne var højere og under alle Omstændigheder ikke lavere end Vedkommendes Gennemsnitsfortjeneste, er Sædvanen nu, at selv den dygtigste Arbejder maa modtage denne minimale Sulteløn, naar Konjunkturerne tvinger ham dertil — at den er blevet et Spekulationsobjekt for de mere hensynsløse og smudskonkurrerende Bogtrykkere og har foræget Vanskelighederne for den hæderlige Principal i at optræde overfor sine Arbejdere paa den humane og imødekommende Maade, som hans Sind staar til.

Vi maa under *alle* Omstændigheder føre den ny Tarif dertil, at disse Skambud slaas til Jorden, at Konkurrencen, som fra Fedtebutikerne føres med de ordenlige Forretninger, tilintetgøres, og at enhver Arbejder faar det Udbytte af sit Arbejde, som han efter sine Ævner kan gøre Fordring paa.

Men det vil kun lykkes ved at fastslaa det som den eneste faste Hovedregel i vort Arbejde, at en fast Løn kan ikke bydes eller modtages under 24 Kr. Kan en Arbejder efter den forventede ny Tarifs Timebetaling ikke tjene denne Løn — og Mange bliver der ikke Tale om — maa han staa paa Akkord; thi Hensyn til mindre Duelighed skal ikke tjene til Ødelæggelse af de økonomiske Vilkaar for et Fags Hovedbestanddel.

En fast Løn af 24 Kr. vil ikke være en Hindring for en mindre Forretnings Konkurrencemulighed, men kun gøre Grundlaget for en saadan lige mellem de smaa og de større. For de Akcidens-Arbejders Vedkommende, som særlig de mindre Forretninger ekscellerer i, og som vanskeligt kan beregnes i Akkord, kan en efter vedkommende Arbejders Akkordfortjeneste fastsat Timebetaling gøre Fyldest. Kun skal i det givne Tilfælde Alt, hvad der *kan* beregnes, sættes paa Akkord, og bør Timebetalingen ikke udstrækkes over en hel Uges Varighed. Arbejderen, som ikke kan holde de 24 Kr. fast, vil derved altid være sikret den Fortjeneste, som hans Ævner berettiger til, og Principalen vil efter sit Kendskab til denne kunne beregne Arbejdets Værdi. Akkorden bliver derigennem Rettesnor for Akcidensdueligheden, men vil selvfølgelig ikke lægge Hindringer for forbedrede Vilkaar for den dygtige Arbejder i denne Brance; han vil fremtidig være lige saa søgt som forhen, og være sikker paa sine Ævners pekuniære Paaskønnelse hos enhver forstandig Bogtrykker og Forretningsleder.

Lad *det* endelig være den røde Traad i den forventede ny Tarif, at den, som ikke vil byde en Mand, der har ofret 5 Aar af sit Liv paa at lære Faget, 1248 Kr. om Aaret, han skal overhovedet ingen Ret have til at holde faste Folk. Dermed følger, at der i Tarifen fastsættes en Bestemmelse, som paabyder, at *ethvert Arbejde, der kan beregnes i Henhold til dens Paragrafer, skal udføres paa Akkord*, og samtidig hermed gives en naturlig Begrænsning for den afskyelige Smaalighed, der lader ethvert Fordelsarbejde udføre paa Timebetaling, hvilket under de nuværende Forhold har taget en ganske enorm Overhaand mangfoldige Steder, og ligesaa let som den lavere faste Løn virker ødelæggende for Arbejdsfortjenesten og for den indbyrdes Konkurrence mellem Bogtrykkerne.

Ingen Tvivl er om, at alle de Principaler, som ikke ynder at skambyde deres Arbejdere — og det er vel nok de Fleste endnu — vil gaa med hertil, thi de véd, at dermed er en stor Del af deres Frygt for »Kollegernes« Smudskonkurrence og stadig lavere Tilbud ryddet af Vejen, og de, hvem Fastlønsbestemmelsen i Øjeblikket falder for Brystet, og hvis Eksistensberettigelse kun kan erhværves ved en permanent Ødelæggelse af Fagets økonomiske Vilkaar, bør bringes til at makke ret, og den kollegiale Solidaritet skal vide at gøre det.

Vore Medlemmer i Tarifkommissionen bør under ingen Betingelse vige paa dette Punkt, thi kan Forholdet ved Fastlønnens minimale Grænse kun blive det, at det tjener som en Fortsættelse af de skamløse Bud, den nuværende Tarif har startet, saa vil afgjort Københavns Typografer sige: Tak, vi har ingen Brug for den Tarif. De har nemlig i de 5½ Aar, den nuværende har eksisteret, faaet tilstrækkelig Erfaring for, hvad det var for en »Peter«, de den Gang gik paa, og ønsker ikke at gøre det om igen.

Det største Karneval.

I al Hverdagslivets Trivialitet, dets Slid og Møje, i al denne Vintertids humørtrykkende Raakulde og Snesjap, i hele denne tarifspekulative Tidsalder, hvor Alle befinder sig i en utaalmodig Højtryksforventning om Noget, der kan bøde paa de stigende Huslejepriser og de voksende Omkostninger ved at leve, hvor Sindene er komne i den Oprørstilstand, der uden stærkt udprægede filosofiske Grublerier ikke vil vige tilbage for at prøve et Enten-Eller — dér maa Vinterens lystigste Fest — Karnevalet — betragtes som Oasen i Ørkenen, som Freden i Sjælen.

Karnevalet — Udtrykket for den friskeste Glæde, det mest sprudlende Humør — maa absolut samle Alle, hvis Hjærter endnu kan banke, hvis Pulse endnu har Slag, hvis Øjne endnu kan tindre, hvis Fødder endnu kan valse! Kun dér lukkes alle Genvordigheder ude, kun dér er Glæden udelt, kun dér forstaar man at more sig.

Et Karneval som vort, som det største, i Lokaliteter som Koncertpalæets enestaaende flotte, med Præstationer og Overraskelser af den mest udspekulerede Beskaffenhed, maa kunne skaffe Liv i selv den værste Træmand.

Der er da heller ingen Tvivl om, at vort Karneval ligesom sidste Aar bliver en Begivenhed. Medens Skuespillerne *opgiver* og Kunstnerne med Hensyn til Lokale *reducerer* deres Fornøjelser af samme Art, staar Typograferne livskraftige og *udvider* deres baade med Hensyn til Musik, Præstationer og Idéer. Idéerne til dette Karneval er Hjærnens Lynglimt, der vil tænde Ild baade i vore Hustruers og vore Forlovedes Hjærter, og ligesom sidst vil da disse kære Væsner faa den Opgave at gaa omkring som levende Reklamer for en Adspredelse, hvis Lige ikke findes.

Se paa Programmet! — Det er jo storslaaet! Og dog — det er kun en Brøkdel af Fornøjelserne, som der er specificerede. Hvad vil ikke *La Svala* komme til at indeholde? Vi skal sige det ganske kort: Alt, hvad der overhovedet kan tænkes paa et Variété-Omraade af Kunst og Talent!

Ved Indgangen vil enhver Deltager ved et Greb i Rouletten yderligere kunne knytte en lykkelig Overraskelse til sin Nærværelse og muligvis faa Part i det Udbytte, André vender tilbage med.

Og naar han vender tilbage, vil Koncertpalæets mægtige Sal, dens Deltagere og Tilskuere blive underkastet *elektrisk Fotografering*, idet atter her Nordens største Fotografiapparat bliver stillet til Typografernes Raadighed.

I Sammenhæng hermed skal vi kun meddele, at der hele Natten vil være Fotografer tilstede for at forevige Karnevalsdeltagerne enkeltvis eller i mindre Grupper, hvad jo de fantastiske Kustymer og den sjældne Fest i høj Grad kan anspore Interessen for.

Men hvad der er det allerbedste, og en Modsætning til tidligere Aar, er, at *La Svala* bliver **en gratis Variété.** Enhver Deltager, der ønsker Afveksling i Underholdningen, kan gaa ud og ind her hele Natten uden en Øres Udgift til Entré.

I den saakaldte *mindre Sal* vil ligesom sidst *Fest- og Fællesspisning* finde Sted. Et Orkester vil musicere herunder og Taler og Sange afløse hinanden. Den Mulighed er ikke udelukket, at hele Tarifkommissionen — Bogtrykkere som Svende — bliver indbudte som Æresgæster, *hvis* de inden den 12. Marts bliver færdige med Arbejdet og det foreligger i en smuk og tiltalende Skikkelse!

For at undgaa noget som helst Ansvar for en lignende Situation som sidst, hvor ikke Alle, der vilde med til Festmaaltidet, kom med paa Grund af Pladsmangel, vil der denne Gang blive udstedt ca. 400 Billetter, der betales forud à 1 Krone og sikrer Adgangen til den mindre Sal og dens Balkon. Alle, der ikke er forsynede med saadanne Billetter, vil blive henviste til de i de øvrige Lokaler dækkede Borde.

Da sidste Aar over 700 gik til Bords, vil man forstaa Nødvendigheden af at sikre sig Billetterne hertil i Tide, thi Festmaaltidet i Aar tør gøre Regning paa endnu større Tilslutning.

— — —

Sang, Klang og Trala! Alle Grubleriers Banlysning! Alle Hverdagslivets træge Anskuelser udelukkede! Sind og Sans fyldt med Livsglæden! Klæd Dig i Skrudet, der fjærner Dig og dine Tanker fra enhver Berøring med, hvad der ellers tynger! Løft dit Blik og se Dig om! — —

Drik den vilde Vin, som skænkes Dig under forføreriske Øjenlaag, lyt til Silkedragternes Knitren og nyd det berusende Nu!

Og Mindets Buket fra dette enestaaende Karneval vil holde sig frisk gennem lange Tider.

Livsmod og Glæde for den, der er med, Anger og Ruelse for den, som bliver borte!

Generalforsamlinger og Møder.

Typografernes Understøttelseskasse for Enker og Efterladte afholdt sin aarlige ordinære Generalforsamling Søndag den 27. Februar. Til Dirigent valgtes RÊNÉ-LASSEN, til Sekretær CHR. CLAUSEN. Protokollen oplæstes og godkendtes.

FORMANDEN (P. Fasmer) aflagde Aarsberetningen. Aarets vigtigste Begivenhed havde været Vedtagelsen af de nye Love; desværre havde Udvalget ikke været i Overensstemmelse med Styrelsen, saa at Udkastet til de nye Love paa den ekstraordinære Generalforsamling blev ændret en Del. Taleren omtalte den Aftenunderholdning, Styrelsen paa egen Haand havde ladet afholde sidste Efteraar, men beklagede, at Deltagelsen havde været saa ringe, at Overskudet — trods at Assistancen var gratis — kun beløb sig til 50 Kr. 1. Halvaar havde saa mange Dødsfald, at Styrelsen blev noget betænkelig, men dette Forhold dækkedes af 2. Halvaar, som havde været meget gunstig for Kassen. Taleren sluttede med en Tak til de honorable Bidragydere samt til Hr. Bogtrykker Aamodt. — Beretningen godkendtes enstemmigt.

KASSEREREN (A.W. Larsen) fremlagde derefter det reviderede Regnskab, idet han bad undskylde en lille Korrekturfejl, som havde indsneget sig. Taleren gennemgik Regnskabets forskellige Poster til Sammenligning med forrige Aars Regnskab. De Oplysninger, han havde indhentet om Medlemmernes Alder, gav følgende Resultat: 18—20 Aar: 8 Medlemmer, 21—25 Aar: 27 M., 26—30 Aar: 54 M., 31—40 Aar: 131 M., 41—50 Aar: 90 M., 51—60 Aar: 60 M., 61—70 Aar: 13 M., 71—80 Aar: 6 M., medens Oplysninger ikke var meddelt for 35 Medlemmers Vedkommende. Aarene 1891—97 havde opvist 44 Dødsfald eller 6,28 % pr. Aar af Medlemsantallet; Indtægten havde i samme Aarrække andraget i alt 19,299 Kr. 98 Ø., deraf Medlemskontingent 15,922 Kr. 23 Ø., Indskud 181 Kr. 50 Ø, honorable Bidrag 2366 Kr. 75 Ø, Overskud fra Fester 284 Kr. 50 Ø. og Renter 545 Kr., medens der til Understøttelser i samme Tidsrum var udbetalt 13,200 Kr.; man vilde heraf se, at alene Medlemskontingentet hidtil havde dækket Understøttelserne. — Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Størrelsen af Kassererens Honorar vedtoges det at bibeholde uforandret.

FORMANDEN fremsatte derefter paa Styrelsens Vegne Forslag om af Kassens Formue at henlægge 4000 Kr. til Dannelse af Reservefonden. Den nævnte Sum vilde blive indsat paa egen Bog, og Renterne sammen med de honorable Bidrag tillagt Kapitalen, indtil denne havde naaet den i Lovene fastsatte Størrelse. Taleren formente, at den derved skabte større Garanti for Opfyldelsen af Kassens Forpligtelser vilde bevirke forøget Tilgang af ny Medlemmer. Da vi alene ved Medlemskontingentet var i Stand til at dække 8 Dødsfald, troede han ikke, at den tilbageværende Beholdning vilde være for ringe. — Forslaget vedtoges efter en kort Diskussion.

De efterfølgende Funktionærvalg gav til Resultat, at de afgaaende Styrelsesmedlemmer P. FASMER, ANTHON LARSEN og NORDLUNDE, genvalgtes; som nyt Styrelsesmedlem valgtes RÊNÉ-LASSEN og som Suppleant JOH. MØLLER. De afgaaende Revisorer C. E. BYNCH og L. FUCHS, genvalgtes, og som Suppleant valgtes JUL. SØRENSEN. Til Kasserer genvalgtes A. W. LARSEN.

Udenfor Dagsordenen paatalte ANTH. LARSEN de mange Ændringer, der paa selve Generalforsamlingen var stillet og vedtaget ved Behandlingen af de nye Love. Lovene burde indeholde en Bestemmelse om, at Ændringer skulde indsendes saa betids, at de kunde bringes til Medlemmernes Kundskab inden Generalforsamlingens Afholdelse. — En længere Diskussion udspandt sig herom, under hvilken bl. a. anførtes, at fratog man en Generalforsamling Ret til at stille Ændringer, berøvede man den derved en Del af dens Beslutningsdygtighed.

Forinden DIRIGENTEN hævede Mødet, rettedes der fra Forsamlingen en Tak til Styrelsen for dens Virksomhed.

Typografernes Hjælpekasser

afholder

ordinær Generalforsamling

paa »Søfryd« (ved Fredensbro)

Søndag den 20. Marts Kl 11.

Dagsordenen vil senere blive bekendtgjort.

Nær og fjærn.

Afstemningen indenfor Typografernes Hjælpekasser angaaende Syge-, Hjælpe- og Begravelseskassen skal være tilendebragt inden i Morgen. Enhver bør afgive sin Stemme og yde sin Tilslutning til en af de vigtigste Reformer, som i lange Tider er fremkommet.

Stemmesedlerne kan afleveres enten til Kasserer Vald. Bergenholz, Admiralgade 19, eller til Formanden, Gustav Clausen, St. Hansgade 16.

Karnevalet. Da Efterspørgslen efter Billetter giver Udsigt til, at Alt bliver udsolgt i de nærmeste Dage, bedes d'Hrr. Inkassatorer, som endnu Onsdag Aften maatte have nogle i Behold, at *aflevere disse Torsdag Middag til Kassereren.* De, der ikke er afleverede, vil blive betragtede som solgte.

— Ligeledes gør vi opmærksom paa, at der endnu kun er et Faatal af Billetter ledig til *Festmaaltidet.* Restpartiet faas à 1 Kr. kun hos Kassereren og gælder som Betaling for Kuverten.

— Vi har modtaget følgende:

Maa det være Indsenderen af nærværende Linjer tilladt at forespørge den ærede Festkomité for det nær forestaaende Karneval, om den har eller agter at drage Omsorg for, at Deltagerne ikke denne Gang skal betragtes som *Udbytnings-Objekter* for de ærede Kelnere, som Tilfældet var forrige Aar, da denne ekstraordinære Udladning var temmelig nær ved at balancere med de øvrige ordinære Udgifter; her menes Kelnernes store Lyst til at forlange mere for Varerne, end Prislisten lød paa.

EN AARLIG DELTAGER.

Festkomitéen vil træffe alle de Foranstaltninger, som det er mulig; Priskuranter vil blive ophængte rundt om, og Klager kan indgives ved de resp. Bufféer. RED.

Sammenkomst i Foreningslokalet. Næste Tirsdag d. 15. Marts Kl. 9 vil Astronomen, Hr. BILDSØE, holde et populært Foredrag i Foreningslokalet. Før og efter Foredraget vil en bekendt og yndet Kvartet synge.

Vi opfordrer Medlemmerne med samt deres Damer til talrigt Møde, thi sikkert vil Ingen fortryde at stifte et nærmere Bekendtskab med de himmelske Kloder, hvis Tilværelse saa ofte har frydet os og under hvis ophøjede og hemmelighedsfulde Tilsyn vi har hvisket vore hjærtevarmeste Ord.

Falsk Hensigt? I en Bidragsliste i *Folkets Avis* for Lørdag den 25. Februar under Overskrift: »Til den af Korsgaard ruinerede Familie« findes »Nogle af Aftenbladets Sættere« opførte som Bidragydere med 4 Kr. Samtlige ved Aftenbladet beskæftigede Sættere erklærer herved, at vi intetsomhelst har ydet til nævnte Indsamling.

Trykkernes Maskebal forløb under stærk Tilslutning. »Revyen« var lidt spinklere bygget end sædvanlig og ikke fri for at appellere til *det* hemmelighedsfulde i Livet, der trods sine unægtelig indflydelsesrige Egenskaber betragtes som en Svaghed at give efter for. Dekorationen var meget net og Idéen med Maanen, der synger om, hvad den har set gennem Vinduerne, ganske god, men med Undtagelse af Hr. Jacob Jensen, der ikke uden Talent udførte Kongens Rolle, var de øvrige Roller tarveligt besatte, hvilket dog for en Enkelts Vedkommende mere skyldtes Stemmens Svaghed end Mimik. Det »faglige« havde denne Gang ikke nær saa omfangsrig en Tumleplads som sædvanlig, og det, der var, savnede den Esprit, man ellers er vant til at træffe hos Forfatteren.

Revyen konstaterede iøvrigt ogsaa denne Gang, at scenisk Fremstilling ingen intim Forbindelse har med et Maskebal.

Landskrona-Sammenkomsten. Af Hensyn til det her i Pinsen paatænkte Landsmøde har Kollegerne i Landskrona været saa elskværdige at udsætte deres Sammenkomst til Søndag den 19. Juni — i Haab om at Mødet maa vinde saa meget større Tilslutning. Ventelig vil vore Kolleger hinsides Sundet møde den haabede Paaskønnelse og faa Lejlighed til — som de skriver — at hilse saa mange som muligt velkomne til deres lille By. De lover gæstfrit at gøre Alt, som staar til Raadighed, for at Sammenkomsten kan blive saa gemytlig og behagelig som vel mulig, ligesom de forsikrer at vilde sætte alle Kræfter ind paa, at tidligere Mangler ved lignende Møder ikke her skal mærkes.

Atter en Bedrager. Kassereren for Norsk Centralforening for Bogtrykkere, KARL ENGEBRETSEN, har bedraget sine Kolleger for — *3325 Kr.* Sagen er overgivet til Politiet.

Det er anden Gang i Løbet af et Par Aar at Foreningen er ramt af denne Skæbne.

Den typografiske Forening

afholder

ordinær Generalforsamling

paa »Søfryd« (ved Fredensbro)

Søndag den 20. Marts Kl. 1.

Dagsordenen vil senere blive bekendtgjort.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Søndag den 20. Februar. Frav. m. Forfald: F. K. MADSEN.

I et Fællesmøde med Styrelserne for Ny typ. Forening og Trykkerforeningen toges Standpunkt til forskellige Forhold.

Fra Landskrona Typografklub var indløben Meddelelse om, at det i sidste Nr. af *Typ.-Tid.* bebudede Typografmøde var udsat til den 19. Juni. — To Medlemmer, der havde gjort sig skyldig i Uorden i Foreningslokalet, vedtoges det at idømme 1 Aars Udelukkelse fra Lokalerne. Sagen henvistes iøvrigt til Repræsentantskabet. — En Erstatningssag fra et herværende Firma lovede Formanden at undersøge nærmere. — Et Medlem af Ny typ. Forening søgte Optagelse paa de i sin Tid vedtagne læmpelige Vilkaar. Optagelsen vedtoges mod forventet Approbation af Repræsentantskabet. — En Henstilling fra Repræsentantskabet om at yde vore Delegerede i Tarifkommissionen en passende Godtgørelse, henlagdes til næste Møde.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 28. Februar. Fraværende med anm. Forf. WARBERG.

1. Formanden referede den med Understøttelsesforeningen førte Korrespondance og de med Arnold Olsen førte mundtlige Forhandlinger, og nogle Misforstaaelser, som særlig Dagspressen havde kolporteret, var nu opklarede, saaledes at Overgangen maatte anses for endelig ordnet. I Aarhus var der tilgaaet 36 Medl. (deraf 6 ikke tidl. Medl.), i Roskilde 1, i Aalborg 2 (hvoraf 1 var Medl. af begge Foreninger og 1 ikke tidligere af vor), Silkeborg 1, Randers 11, Horsens 8, Vejle 3, Middelfart 3, ialt 65, hvoraf 7 ikke tidl. har været Medl. Endvidere var modtaget en Fortegnelse over Udstødte af Understøttelsesforeningen. Lokalformændene tilstilles derefter Medl.-Fortegnelsen, og Kontingent vil være at betale første Gang for 26. Februar. Alle eventuelle Understøttelser til disse Medl. udredes indtil 22. Maj af Understøttelsesforen. Medl. erholder straks Typ.-Tid. og alle andre Rettigheder. — Fra Holbæk og Maribo var Dagen efter Optællingen indleveret Stemmesedler, som bemærket i sidste Referat. — Flere Lokalafdelings-Formænd havde skrevet efter Loveksemplarer, men der var ikke flere i Beholdning. — En Lokalafdeling forespørger om Reglerne for Arbejdsløshedsunderstøttelse. Vedkommende er først berettiget til denne Understøttelse efter at have været Medlem et Aar samt arbejdet og betalt Kontingent de sidste 26 Uger. Efter Andragende kan Understøttelsen udbetales i en anden Afd. end den, hvori Medl. sidst har arbejdet, dog ikke i København eller Filialerne.

2. En Arbejdsløshedsunderstøttelssag fra Varde. Et Medlem var blevet afskediget, fordi han ikke overholdt Arbejdstiden. Da det fra alle Sider var oplyst, at det paagældende Medl. kun som Følge af Pligtforsømmelse var blevet arbejdsløs, har han selvfølgelig intet Krav paa Arbejdsløshedsunderstøttelse.

3. Meddelelse fra Formanden om Tarifforhandlingen i Fredericia Lørdag og Søndag, og at disse vilde blive fortsat Tirsdag og andre Dage i Ugens Løb. HVIDTFELDT.

FORENING · FOR · BOGHAANDVÆRK ·

Møde *Søndag den 6. Marts, Kl. 1* i *Industriforeningens Foredragssal.* Udstilling: En Samling Elevarbejder fra Fagskolens tre Afdelinger samt moderne illustrerede Værker.

Foreningsmeddelelser.

TYPOGRAFERNES RESERVEFONDS OG REJSEKASSER.

Paa Grund af Lønbevægelse i **Bergen** er Tilgangen til denne By foreløbig lukket.

FÆLLESSTYRELSEN.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG TYP. HJÆLPEKASSER.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. N. BERG. I Morgen: Hr. R. ANDERSEN.

Typografernes Hjælpekassers Styrelse holder Møde paa Søndag Kl. 1 i Foreningslokalet.

FORM.

Ny Medlemmer: Galvanoplastiker Just Larsen (Thiele). Trykkerimedhjælper Carl Enevold A. C. Rasmussen (Aller), overg. fra Afd. f. Kv. & Lærlinge. Sætter Jørgen Moeslund Petersen **(arbejdsløs)**, udl. 1/3 hos P. Pedersen, Nørrebro. Trykker Edvard Will. Leopold Andersen (I. Cohen), udl. s. St. 1/3 98. Sætter Carl Chr. Jensen (Jordan), tidl. Medl. Sætter Charles Niels Axel Leisner (Leisner), udl. s. St. 1/1 98. I Kvindeafd.: Punktererske Olga Carol. Louise Kjærrumgaard (Aller). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 1435, Axel Olsen (S. L. Møller) fra Avstralien. 891 (Dsk. t. F.), Jens Larsen (Keller) fra Rejse. 57, Anders Andersen (Henriksen) fra Rejse.

Bortrejste: 57, Anders Andersen (arbl.) paa Rejse. 344, Carl Einar Christensen (I. Cohen) til Pl. i Nyborg.

Udmældt (af Kvindeafd.): Lærling Carl Ewald A. C. Rasmussen (overg. til Sygek. I.).

Udslettet f. Restance: 1418, Viktor Olsen (Bagge).

Billetkuponer til **Panoptikon** udleveres **gratis** paa Kontoret.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. *Paa Søndag 10—12.* V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Kvittering for modtagne Oktober Kvartalsregnskaber.

23. Februar: *Frederikshavn.*

Hermed ere samtlige Oktober Kvartalsregnskaber modtagne.

Kolding, den 1. Marts 1898.

ULRIK PETERSEN.

Ny Medlemmer: Kolding, Laurids Høyer, udl. i Kolding Avis 1/3 98 efter 5 Aars Lære. Middelfart, Axel Marius Adolf Jensen (tidl. Medlem). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Nyborg, 344 (Den t. F.), Carl Einar Christensen fra Kbhvn. i Pl. Næstved (Præstø), 1231, Axel Petersen og (i Næstved) 1105, Theodor Bech. Kolding, 920, Julius Mortensen fra Holbæk i Pl. Nakskov, 1071, L. Lystrup (arbl.) fra København. Roskilde, 981, C. S. Marhauer i Pl.

Bortrejste: Nyborg, 980, C. S. Marhauer (arbl.) til Pl. i Roskilde. Holbæk, 920, Jul. Mortensen til Pl. i Kolding. Kolding (Askov Højskole), 1196, Rasmus Bertelsen til Faaborg i Plads. Nakskov, 1105, Theodor Beck til Pl. i Næstved. Køge, 1608 (Den t. F.), Chr. Jul. Rasmussen (arbl.).

Udmældt: Faaborg, 383, Hans Møller Sørensen og 386, Julius Rasmussen.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Nyt Medlem: H. P. Rasmussen, udl. 26/2 98 hos Fjeldsøe (arb. s. Sted). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Kl. 9¾: Gave-Overrækkelse og Sold. STYRELSEN.

T. C. C. Søndag Start Trianglen Kl. 10.

ANNONCER

T. S. **Stor Gymnastikfest 26. Marts i Wittmacks Lok.**

Bogtrykkeri ønskes.

Et godt Bogtrykkeri i København ønskes til Købs. Billet mrkt. »60« modtager Ekspeditionskontoret.

En Trykker,

der er øvet i Akcidensarbejde, kan straks faa Plads i *S. L. Møllers Bogtr., Læderstræde 1.*

En dygtig Trykker,

som lejlighedsvis kan deltage i Sætning, kan faa Plads 1. April ved Henvendelse til Faktor BIGUM, *Holbæk-Posten.*

Den typ. Forenings Regnskab for Hoved- og Arbejdsløshedskassen for 2. Halvaar 1897.

Indtægt.

Hovedkassen.

	Kr.	Øre
Beholdning 1. Juli 97	8389	43
Medlemsbidrag	5736	25
Do. af Trykkerforeningsmedlemmer	343	45
Indskud	46	50
Brødr. Bergs Gæld	22	87
Laan-Afdrag	4	29
Dsk. t. F.s Part af Udg. til Typ.-Tid. i April & Juli Kvartal 1897	909	76
Renter pr. Decbr. Termin (Obligations-R. Kr. 175.00, Sparek.-R. 89.36)	264	36
Overskud af Maskeraden 1897 (endvidere)	63	80
Do. - Stiftelsesfesten 1897	124	80
Salg af Kataloger og erlagte Mulkter	6	15
Do. - Medlemskort	»	25
Kr.	15911	91

Arbejdsløshedskassen.

Beholdning 1. Juli 97	6042	14
Medlemsbidrag	2360	90
Do. af Trykkerforeningsmedlemmer	152	45
Brødr. Bergs Gæld	9	13
Laan-Afdrag	1	71
Kr.	8566	33

Udgift.

Hovedkassen.

	Kr.	Øre
Fast Understøttelse til 2 Enker	24	»
Til Uddannelse paa Fagskolen	6	75
Bidrag til Lock-out'en i Smedefagene, planmæssigt	1543	»
do. do. do. frivilligt	2164	»
Tilbagebetalt Ekstrakontingent til Medlemmer	656	»
Den typ. Forenings Tilskud til Rejsende i 1. Halvaar 1897	74	»
Repræsentation ved Stockholmerkongressen	56	52
Gutenberg-Korets Andel i Overskudet af Maskeraden (fra 1/4—31/12 97)	72	65
Typ.-Tid.s Merudgift i 2. Halvaar 1897	1833	52
Husleje (Oktbr. 97—April 98)	100	»
Tryksager (Konvolu ter, Stemmesedler etc.)	32	25
Papir, Penne, Blæk o. desl.	10	90
Porto og Telegrammer	21	93
Undersøgelseskommissionen (Stemmesedler, Porto)	50	40
Biblioteket (ny Bøger 8.50, diverse 0.80)	9	30
Indbinding af Medlemsbøger	32	88
Bladhold	14	5
Ved en Fest i Lokalet	2	31
Formandshonorar (April Kv. 37.50, 2. Halvaar Kr. 150.00)	187	50
Kassererhonorar	250	»
Budløn (ekstra Kr. 10.20)	202	20
Diverse (ved et Jubilæum, en Brevvægt)	13	50
Beholdning 31. Decbr. 97	8554	25
Kr.	15911	91

Arbejdsløshedskassen.

Understøttelse til 39 Medlemmer i Juli Kvartal	904	»
Do. - 45 do. i Oktbr. do.	761	»
Kontrol af Arbejdsløse	9	50
3 Protokoller	13	»
Beholdning 31. Decbr. 97	6878	83
Kr.	8566	33

Status den 31. December 1897.

Aktiver.

Beholdning 31. Decbr. 1897:			
Obligationer	Kr.	10000.00	
Sparekasse-Indskud	-	6500.00	
Kontant	-	369.08	
			Kr. 16869.08
12 Andele i Social-Demokraten	Kr.	144.00	
Biblioteket	-	1100.00	
Inventarium etc.	-	1800.00	
			- 3044.00
Diverse Debitorer:			
Dansk typ. Foren. til Typ.-Tid.s Udg. i Okt. Kvartal 97	Kr.	408.94	
Do. - Udgifter ved Centralisationen	-	16.80	
Typ. Hjælpekasser - do. do.	-	19.91	
Den typ. Trykkerf. - do. do.	-	3.10	
Typ.-Tid.s Formue pr. 31/12 97 (Halvdelen)	-	10.00	
Almindelige Laantagere	-	51.99	
Brødr. Berg	-	869.00	
Restancer: Indskud	-	35.50	
do. Medlemsbidrag à 1.25 Øre	-	38.75	
do. do. à 1.00 -	-	33.00	
do. do. à 0.50 -	-	263.50	
do. do. à 0.30 -	-	1.50	
do. for Billetsalg til Karnevalet 30. Jan. 97	-	99.15	
do. - do. - Stiftelsesfesten Juni 97	-	9.45	
			- 1860.59
			Kr. 21773.67

Passiver.

Rejsekassens Beholdning pr. 31/12 1897	Kr.	636.70
Reservefondens do. pr. do.	-	799 30
Voldgiftsretten	-	16.42
	Kr.	1452.42
Formue 31. December 97	-	20321.25
	Kr.	21773.67

Medlemsantallet var den 31. Decbr. 1897: **767**, hvoraf 10 Militære.

København, den 18. Februar 1898. V. BERGENHOLZ.

Revisionsbemærkning.

Ovenstaaende Regnskab er af os undertegnede Revisorer gennemgaaet og befundet rigtigt.

Regnskabet viser et Overskud i alle Kasserne, deraf i Hovedkassen 164 Kr. 82 Øre, i Arbejdsløshedskassen 836 Kr. 69 Øre, i Rejsekassen 911 Kr. 12 Øre og Reservefonden 1305 Kr. 12 Øre. Den samlede Formuefremgang i samtlige Afdelinger har altsaa været 3217 Kr. 75 Øre. I Halvaarets Løb er oversendt til Kolding (til Rejsekassen og Reservefonden) 2595 Kr. 04 Øre.

Ved Kassebeholdningens Optælling den 25. Februar 1898 fandtes en Beholdning af 17674 Kr. 53 Øre.

Da der fra 1. Januar til Dato har været en Merindtægt af . . . . . 805 - 45 -

skulde Kassebeholdningen den 31. Decbr. 1897 være . . . . . 16869 Kr. 08 Øre, hvilket stemmer med ovenstaaende Regnskab og samtlige Bøger og Bilag. Sparekassebøger og Obligationer eftersete. — Desuden er Regnskaberne fra Smede-Lock-out'en og Juleuddelingen reviderede og befundne i Orden.

Den 25. Februar 1898. FR. LUND. JOHAN MØLLER.

Typograf-Tidendes Regnskab for 2. Halvaar 1897.

Indtægt.

	Kr	re
Annoncer	132	52
Abonnement	233	46
Merudgift i 2. Halvaar	1833	52
Kr.	2199	50

Udgift.

	Kr.	Øre
Tryk af Bladet Nr. 26—52	1621	56
Udenbys Distribution	143	96
Indenbys do.	137	60
Redaktionshonorar	150	»
Ekspeditionshonorar	100	»
Budløn	16	»
Porto & Fragt	15	90
Papir	1	62
Bladhold	5	11
Tryk af Stemmesedler	7	75
Kr.	2199	50

Status den 31. Decbr. 1897.

Aktiver.

Diverse Debitorer:			
Annoncerende	Kr.	3.00	
Abonnenter	-	17.00	
			Kr. 20.00

Passiver.

Formue den 31. Decbr. 97	Kr.	20.00

Den 20. Januar 1898. V. BERGENHOLZ.

Revideret og befundet rigtigt.

Den 25. Januar 1898. FR. LUND. JOHAN MØLLER.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 10
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 11. Marts 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Typografernes Hjælpekasser

afholder

ordinær Generalforsamling

Søndag den 20. Marts Kl 11 pr.

paa »Søfryd« (ved Fredensbro).

Dagsorden: 1. Formanden aflægger Halvaarsberetning. 2. Kassereren fremlægger Regnskabet for 1897. 3. Beslutning ang. en i Anledning af den skete Afstemning fremkommen Protest fra 11 Medlemmer. 4. Forslag om fra den almindelige Sygekasseafdeling at overføre til den vedtagne Hjælpekasse 2000 Kr. 5. Valg af et Udvalg paa 3 Medlemmer til at supplere det af Repræsentantskabet i Den typografiske Forening nedsatte Udvalg for Funktionæropstilling. 6. Eventuelt.

STYRELSEN.

Den typografiske Forening

afholder

ordinær Generalforsamling

Søndag den 20. Marts

(umiddelbart efter Hjælpekassernes Generalforsamling).

Dagsorden: 1. Formanden aflægger Halvaarsberetning. 2. Kassereren aflægger Halvaarsregnskabet. 3. Optagelse af en Fagfælle. 4. Forslag om Tilslutning til de af Hjælpekasserne vedtagne Love for Syge-, Hjælpe- og Begravelseskassen. 5. Fastsættelse af Formandens Løn. 6. Beretning fra Kontrahentmøderne. 7. Eventuelt.

Generalforsamlingen er beslutningsdygtig uansét de Mødendes Antal.

STYRELSEN.

Kundgørelse.

Efter at de af Fællesudvalget foreslaaede nye Love er vedtagne, og efter at ligeledes Forslaget om uden Hensyn til Alder og Lægeattest samt med Nyderet straks at aabne Adgangen for Fagfæller, der tilhører Organisationens øvrige Afdelinger, men som hidtil har været Medlemmer af en anden Sygekasse, har fundet Hjælpekassernes Medlemmers Tilslutning, finder Styrelsen sig foranlediget til at opfordre d'Hrr. Inkassatorer til at gøre Kollegerne paa de respektive Arbejdssteder opmærksomme paa den lette Adgang, som herigennem tilbydes. Indmældelsen sker ganske simpelt ved at opføre disse Medlemmer paa de sædvanlige Lister og tilstille Kassereren en Fortegnelse over deres Navne og Aldre.

Da Statsanerkendelsen ventes erhværvet 1. April og samme Dag Udarbejdelse af en fuldstændig Medlemsfortegnelse skal paabegyndes, maa saadanne Medlemmer, som det vedtagne Forslag sigter til, være indmældte.

STYRELSEN.

Udfaldet.

Saa viste Hjælpekassernes Medlemmer sig atter Situationen voksen og har med overvældende Majoritet fastslaaet den Organisationsform, som alle alvorlige Bestræbelser for Medlemmernes Bedste har kreset om i en Aarrække. Det var det sidste, det endelige Slag for at føre det solidariske, det kollegiale ud i Virkeligheden: Lige Ret, lige Pligt! Her stod de paa deres egne Enemærker, uafhængig af Andres Forgodtbefindende og ærligt visende, at det ikke var fordi de kunde opnaa noget billigere ved en Sammenslutning af alle Landets Fagfæller, at de for nylig stemte for den. Det var rent principielt, fordi alle de mange Organisationsafdelinger er en Taabelighed, og fordi baade den Enkelte og Helheden paa *alle* Omraader er bedst tjent med en fælles Organisation.

De Fordele, som knytter sig til det vedtagne, betinges for Sygekassens Vedkommende i særlig Grad gennem Statsanerkendelsen, for Hjælpekassen og Begravelseskassen gennem det sunde obligatoriske Princip, de indeholder; men næst den ved Afstemningen konstaterede Anerkendelse heraf, og som betyder saare meget til Bedømmelse af Kollegernes Organisationsopfattelse, saa er det sidste Spørgsmaals Besvarelse af Forsøget paa at samle alle maalbevidste Kolleger indenfor Rammen uden smaaligt Hensyn til Betingelser et ganske udmærket Bevis for den kollegial-solidariske Forstaaelse, hvortil vi nu er naaede, og hvorpaa Fremtiden ubetinget skal bygges, naar Sammenholdet skal være Løftestangen. Enhver Kollega, der har stemt for disse Forslag og arbejdet for deres praktiske Realisation, fortjener lige saa megen Tak, som han har indlagt sig Ære.

Den typografiske Forening har endelig nu hejst Kransen paa et sammentømret Hele. Det har kostet mange Aars Arbejde, det har krævet mange smaa Skridt at naa dertil, men sikkert er det ogsaa derved blevet langt solidere. Om man i 1884 havde været mere taalmodige, end man var — vi var maaske ikke naaet dertil, hvor vi nu er. Men mindre opbyggeligt er det alligevel for den, der ser tilbage, at der skal løbe saa meget Vand i Stranden, inden rent elementære Sandheder kan vinde Gehør, og den alvorlige Stræber vil i mange Tilfælde staa uforstaaende heroverfor. Naar man erindrer hin Generalforsamling, hvor Den typografiske Forening forpligtede sine unge Medlemmer til at indmælde sig i Hjælpekasserne, og mindes de Ramaskrig og al den Konfirmationshalløj, som det affødte, da' paatrænger sig nu uvilkaarlig Tvivl om Modstandernes mentale Ævner. En saa simpel Ting, en for Hjælpekassernes økonomiske Tilværelse saa betryggende Handling — at den kunde give Anledning til at sætte Blodet i Kog og føre til de vildeste Udskejelser i Opfattelse af den kollegiale Karakter, det vil altid staa som noget af det mærkeligste, der er passeret i Hjælpekassernes Historie. Men erindrer man det, saa er det ikke ubegribeligt, at nye og gode Reformer lod vente paa sig. Tiden — dette højhellige Begreb — maatte slaa koldt Vand i Blodet, før man tænkte paa at skille sig af med det Uhyre, der kaldtes Pensionskassen, og som — paa Grund af sin Basis og løse Organisationsform — led af en galopperende finansiel Svindsot. Men endelig skete det, og det store Følge, som uden Sorg fulgte den til Graven og saa dens Nærmeste svælge i Gravøllet, mærkede derigennem, at Tiden var inde, hvor man skulde tage Fornuften fangen. Reformerne tog mere Fart, og Begivenhederne paaskyndede dem; men til Stadighed fik Solidaritetsopfattelsen Albuerum nok til saa hist, saa her at tage sine Hensyn — selv om ogsaa *de* havde nok at kæmpe imod.

Men alle de forudgangne Reformer har kun været Smaating mod den endelige, der nu er gennemført, været en Art forberedende Øvelser, som skulde til for at naa det, der nu er indhentet. Var den kvindelige Afdeling ikke udskilt fra den

mandlige og bleven statsanerkendt, og Tiden havde faaet Lov at ligge brak, er det slet ikke afgjort, selv om den praktiske, finansielle Virksomhed knugede nok saa stærkt, at vi i Søndags havde talt saa mange Stemmesedler op til Gunst for Sygekassens statsanerkendte Helhed og saa faa imod den; havde Opfattelsen ikke lysnet ved den skete Afstemning over Sammenslutningsforslaget, var maaske ikke Hjælpekassen fremtraadt i den fornuftige, obligatoriske Form, som den er, trods at den derigennem er en ligesaa stor Vinding for den Enkelte som for Helheden. Og var al den snusfornuftige Beregning ikke fremtvunget, vilde maaske den første Menneskealder for os glide hen med fra 80—140 Kr. i Begravelseshjælp.

Naa, men det maa vel være saadan, at det skal til, men det er ikke desto mindre mærkeligt, at det skal kaldes en Nødvendighed. Vi kunde *nu* have staaet som en Enhed over det ganske Land i en absolut økonomisk betrygget Organisation, og ved vor Mængde paa billigere Vilkaar, end hver for sig kan ballancere for, men vi skal til stadig Besvær og Ulæmpe for os selv kravle ét Trin op ad Gangen. Lad det være, naar det ikke kan ske anderledes, men lad os saa kravle saa hurtigt som muligt.

Nu har vi i alt Fald den Trøst, at »de forskelligartede Forhold« ikke er Hindringer paa Trinene, og utænkeligt er det ikke, at vort »Kælebarn«, som *Ny typ. Tid.* kalder Sammenslutningen, i dette Aar kan komme til Ære og Værdighed hos flere end Typografernes Understøttelsesforening og Typografernes Hjælpekasser.

Fagskolen for Boghaandværk.

BERETNINGEN for Skolens femte Aar, som er tilsendt os, viser en stadig øget Tilslutning til Skolens Undervisning, uden at det samme kan siges om den pekuniære Støtte fra Bogtrykkere og andre Interesserede. Af Danmarks samtlige Bogtrykkere er der kun 67 Bidragydere, hvoraf over en halv Snes kun støtter med 2—4 Kr. aarlig, og af københavnske Principaler er der kun 20, som viser pekuniær Interesse for Sagen. Af det Bidrag paa 1588 Kr., som Regnskabet noterer som indkommet fra faglige Organisationer og Mestre i Fagene, har Bogtrykkerne tilsammen ydet 885 Kr., hvilket, naar Hensyn tages til, at fire Principaler (Thiele, Schultz, Kancelliraad Dreyer og Fyens Stifts-Bogtrykkeri) alene dækker de 300 Kr., maa kaldes tarveligt.

Derimod er Elevernes Antal i 1897 steget med 16 (86 mod 70 i 1896, og de indskrænkede Pladsforhold har derved nødvendiggjort deres Inddeling i Hold, hvoraf Sætterklassen alene omfatter 3. Pladsmanglen har yderligere medført, at adskillige Elever (8 Sættere, 3 Trykkere og 5 Bogbindere) er nægtet Optagelse.

Beretningen siger derfor ogsaa, at skal Skolen videre udvikle sig og imødekomme de Krav, der stilles til den, maa den have mere Plads og større Materiel, dette dog i særlig Grad hvad Trykkerklassen angaar.

De aflagte Svendeprøver ere honorerede saaledes: Sølvmedaille fik 2 Sættere og 2 Trykkere, Broncemedaille: 4 Sættere og 1 Trykker, Ros: 3 Sættere og 2 Trykkere.

Blandt Eleverne har været 2 kvindelige Bogbindersvende og 2 Islændere, og det samlede Antal (86) fordeler sig paa Fagene med 28 Sættere (4 Svende og 24 Lærlinge), 23 Trykkere (3 Svende og 20 Lærlinge) og 35 Bogbindere (8 Svende og 27 Lærlinge).

Beretningen indeholder Intet om, at det Haab, man efter Eksempel fra Bogbindermestrene i 1896 nærede, at d'Hrr. Principaler i Bogtrykindustrien skulde tillade deres Lærlinge at slippe til Undervisning Kl. 6 Aften, er gaaet i Opfyldelse, og man kan deraf slutte, at dette ikke er sket, hvad der falder sammen med vor den Gang udtalte Skepticisme.

Beretningen ledsages af Prøver paa Sats og Bogbind af Skolens Elever i noget mere udvidet Omfang end tidligere, men ikke alle lige lidt egnede for kritisk Behandling.

Regnskabet balancerer med 6045 Kr. 7 Øre, hvorved Skolen har forøget sin Kassebeholdning med 541 Kr. 31 Øre, saa at den nu udgør 567 Kr. 82 Øre. Statstilskudet andrager stadig de samme 3000 Kr., og det Reiersenske Fond de sædvanlige 300 Kr., Skolepengene udgør 1062 Kr. 50 Øre, hvoraf Hendriksens Legat har betalt 37 Kr. 50 Øre. Udgiften beløber sig til 5,477 Kr. 25 Øre, hvoraf 416 Kr. 19 Øre er Afdrag paa Inventar osv., 2629 Kr er Lærerlønninger og Huslejen er 900.

Skolen skylder til forskellige Leverandører 2021 Kr. 87 Øre.

Trykkeri-Modstandskasser.

FORHANDLINGERNE om Tarifen gaar deres Gang. Ingen kan sige, hvad de vil føre til, men Et kan vi vel Alle være enige om, at hvad end Resultatet bliver, vil det have den største Betydning, om Typograferne med Rolighed og Fasthed kan se Udgangen i Møde indenfor sine Rækker.

De forsk. Styrelser for de 3 Foreninger, som i dette Tilfælde arbejder sammen, har vel nok deres Ting i Orden, men lad os tillige give dem et Bevis paa, at Medlemmerne ogsaa er vaagne og beredte paa alle mulige Eventualiteter. Og dette bør ske ved straks at danne Trykkeri-Modstandskasser. Trykkere, Ny-Forenings- og Gammel-Foreningsmedlemmer, vælg en Mand paa det Trykkeri, hvor I arbejder sammen, til at indkassere hver Uge det Bidrag, som I mener kan lægges til Side i dette Øjemed — og som ikke bør være under 2 Kr. pr. Uge. Disse Penge vil jo komme igen. Lad Ingen undskylde sig, men lad det blive en Æressag, at **Alle** melder sig ind. Gør dette straks, naar Bladet kommer ud, saaledes at vi i næste Numer af vore Fagblade kan se, at Tanken er bleven til Virkelighed, at alle Typografer staa samlede om ét Formaal: *Forbedring af vore Livsvilkaar.* FL.

Den Tanke, som den ærede Indsender her udtrykker, vilde realiseret være ganske udmærket, hvis vi i det eventuelt givne Tilfælde stod blottede for Støtte udefra. Men nu, da vi gennem de samvirkende Fagforbund har sikret os en betydelig og i sin Udstrækning ubegrænset Hjælp, og gennem det internationale Typografforbund en regelmæssig kollegial Bistand, er Nødvendigheden af en Indsamling i Trykkerifonds mindre indlysende. Det Tilskud, som Organisationen modtager til hvert Medlems Underhold og som vil udgøre ca. 20 Kr. ugl., er efter vort Skøn tilstrækkelig til i Forening med vor egen Kapital at se Udviklingen i Møde med den største Sindsro. RED.

Nær og fjærn.

Sammenkomst i Foreningslokalet. Som i sidste Numer meddelt holder Astronomen, Hr. BILDSØE, paa Tirsdag Aften Kl. 9 et populært og instruktivt Foredrag i Foreningslokalet, Admiralgade 19.

Før og efter Foredraget vil en anerkendt udmærket Kvartet underholde Publikum.

Vi opfordrer Medlemmerne samt disses Damer til at komme talrigt tilstede.

Typograf-Tidende trykkes nu i *2000 Exemplarer.*

Hr. L. Aug. Mårtensson, det svenske Typografforbunds Formand og Fagbladets Redaktør, ankom her til Byen i Tirsdags. Hans Hensigt med Rejsen er nærmest at indhente Oplysninger om Bladenes Arbejdsforhold og Lønninger — hvis Uensartethed kan give ham nok at bestille — samt stifte nærmere Bekendtskab med Fagskolen og indlede Forhandlinger om Gensidighedsspørgsmaalet. Dette sidste bliver forhaabenlig ikke saa indviklet.

Forening for Boghaandværks Udstilling i Søndags omfattede den aarlige Fremstilling af Elevarbejder fra Fagskolens forskellige Afdelinger. Sammenligner man de første Udstillinger af denne Art med den i Søndags, maa man indrømme, at Skolen er gaaet betydeligt frem i de mellemliggende Aar. Blandt de foreliggende Akcidensarbejder fandtes Ting, der baade med Hensyn til Udførelse og Opfindsomhed gjorde de respektive Udøvere al mulig Ære. Det fortjener ogsaa at anføres, at Skolen efterhaanden søger at faa de forskellige Brancher i Typografien ind under sin Ramme; vi mindes saaledes ikke tidligere at have set Prøver af matematisk Arbejde. Desværre tillader Skolens Tid ikke at ofre mere end 2 Timer ugenlig Undervisning i Tegning for Sætterafdelingens Vedkommende, hvorfor man paa dette Omraade maa indskrænke sig til det mest elementære; det er saa meget mere beklageligt, som flere af de udstillede Arbejder betinger Sans for og Kendskab til Tegning.

Skolens Afdeling for Bogbinderarbejder var smukt repræsenteret i de forskellige Brancher; med Fornøjelse saa man en enkelt Elevs Prøver af Marmorering.

Udstillingen omfattede desuden en Række moderne udenlandske illustrerede Værker af forskellig Art.

En smuk lille Fest holdtes i Lørdags i Sangforeningen. I Anledning af Kapelmusikus GULDBRANDSENS 50 Aars Fødselsdag var indsamlet til en Mindegave: Holbergs Komedier i Skindbind, hvilken efter Afsyngelsen af en Sang af C. G. blev overrakt den yndede Dirigent af Korets ældste Sanger, Hr. JULIUS ANDERSEN, med en smuk, anerkendende Tale. Senere overrakte Formanden en Flidspokal til Malermester PETERSEN for 10 Aars trofast Arbejde i Koret som assisterende Tenor. Det meste af Natten gik forøvrigt med Korsange af det udmærket besatte Kor, morsomme Taler og Viser samt Frokost osv.

Konkurrence-Sats, der noget nær snart bliver en ren Sport, kan atter finde sig et Marked, idet Hr. Bogtrykker WALD. ZACHRISSON i Göteborg indbyder til en Konkurrence, i hvilken skandinaviske Typografer kan deltage. Vilkaarene er:

En Annonceside i Format som Zachrissons Kalender for 1897 og med Tekst: Wald. Zachrissons Boktryckeri, Köpmansgatan 30, Göteborg. Rikstelefon 343. Elegant og gedigent utförande af tryckåkar. Papperlagar, säregna extra fina og billige pappersorter. Reproduktions-Ateliér för Klichéer i autotypi og fototypi. Galvanoplastisk anstalt för kopparfällningar af stiluppsätningar, träsnit etc. Stereotypi. Bokbinderi för brochyrer, massuplagor, kontorböcker m. m.

Papirformatet er 15 × 21½ Ctm.

25 Aftryk inden 1. Juli d. A.

Afvigelser fra Manuskriptet maa ikke foretages.

Et af de 25 Aftryk forsynes paa Bagsiden med et Motto og ledsages af en forseglet Konvolut med Navn og Adresse.

De indsendte Løsninger maa aftrykkes af Hr. Zachrisson.

Dommere er ansete skandinaviske Fagmænd.

Præmierne er: 1ste 50 Kr., 2den 30 Kr., 3dje 20 Kr. Endvidere faar de Vindende Noget, som kaldes Bogtrykkeri-Kalenderens Diplom.

— Saa behage de Lysthavende at indfinde sig!

Styrelsesmøder.

TYPOGRAFERNES HJÆLPEKASSERS STYRELSE.

Søndag den 6. Marts. Alle mødt.

Stemmesedlerne angaaende Lovudkastet optaltes og gav følgende Resultat: Der var afgivet *451 Stemmer*. 1. Spørgsmaal besvaredes med 444 Ja og 7 Nej; 2. Sp. med 439 Ja og 9 Nej; 3. Sp. med 439 Ja og 8 Nej samt 4. Sp. med 424 Ja og 14 Nej. — Der var indkommen en Protest fra 11 Medlemmer ang. Afstemningens Lovlighed, da de formente, at Lovudkastet forinden Afstemningen burde have været forelagt en Generalforsamling til Sanktion. Det vedtoges at afsende et Svar paa Protesten, hvori der gjordes Rede for Styrelsens Opfattelse af Sagen, og saafremt Underskriverne fastholdt deres Protest, da at sætte den som et Punkt paa Dagsordenen paa den ordinære Generalforsamling. — Paa Forslag af LAUR. JENSEN vedtoges Følgende: »Styrelsen vedtager, at Slutningen af de ny Loves Paragraf § 26 kun vil blive anvendt i ganske særlige Tilfælde og at den vil virke for, at Kontrakten mellem Hjælpekasserne og Den typ. Trykkerforening ændres i Overensstemmelse hermed«. — Det vedtoges at foreslaa Generalforsamlingen: 1) at lade 2000 Kr. af Sygekassens Formue overgaa til den ny oprettede Hjælpekasse, og 2) at vælge et Udvalg paa 3 Medlemmer til sammen med et af Repræsentantskabet i Den typ. Forening valgt Udvalg at opstille Funktionærer. — Dagsordenen for den ordinære Generalforsamling fastsattes. — Det vedtoges at rette en Kundgørelse til de Medlemmer af Den typ. Forening, som er i en statsanerkendt Sygekasse, ang. Overgangen i Hjælpekasserne. — Regnskabet for 1897 forelaa og toges til Efterretning; det vedtoges at trykke Medlemsfortegnelse sammen med Regnskabet. — Det indenfor Styrelsen nedsatte Udvalg ang. Oprettelsen af en Medicinalkasse foreslog at stille Sagen i Bero, i hvert Fald saalænge indtil man saa, hvorledes de nye Love virkede; i Følge Oplysninger fra Sygekasseinspektøren var et Kontingent af 5 Øre for Ugifte og 10 Øre for Gifte ugenlig nødvendigt for at en saadan Kasse kunde balancere. Styrelsen sluttede sig til Udvalgets Opfattelse. — De nye Protokoller overlodes det til Formanden og Kassereren at udarbejde; ligeledes overlodes det til de samme at undersøge et Medlems Forhold, som havde ladet sig skrive syg i en anden Sygekasse, men derimod ikke i Hjælpekasserne; Vedkommende har nydt Pengehjælp af Kassen i 52 Uger og kan kun nyde Hjælp i 8 Uger til, hvorefter han skal slettes som inkurabel. — Et Medlem anfaldtes paa Gaden af et stærkt Ildebefindende, saa der maatte skaffes Lægehjælp straks; herved har han haft en Udgift til Læge af 6 Kr.; man vedtog at betale Halvdelen, da Vedkommende var Medlem af en anden Sygekasse, som man mente burde betale den anden Halvdel. — Et Medlem har uberettiget oppebaaret Sygepenge i Dagene 19.—22. Avgust i Fjor; han er nemlig Medlem af en Trykkerisygekasse, som inddrog hans Understøttelse fra den 19. Avgust, fordi han havde overtraadt Lægens Forskrifter om Udgangstilladelse ved at være ude mellem 10—12 om Aftenen; desuagtet hævede han Sygepenge i Hjælpekasserne. Det vedtoges at han skal tilbagebetale disse 4 Dages Sygehjælp (10 Kr. 29 Øre) inden 12. Marts, ellers bliver han slettet af Kassen. Samme Medlem har endvidere i Dagene 27. Februar til 2. Marts to Gange gaaet ud uden Lægens Tilladelse, hvorfor Kassereren har tilbageholdt Sygepengene for disse 4 Dage, hvilket Styrelsen sanktionerede. Endvidere vedtoges, at vedkommende Medlem som Følge af ovennævnte Forseelser i ½ Aar fra Dato kun har Ret til Hospitals- og Lægehjælp (altsaa ikke til Pengehjælp). — En Inkassator forespørger, om et Medlem, der er rejst til Stockholm, kan vedblive at være Medlem. Nej, han henvises til den stedlige Organisation. O. J.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Fraværende med anm. Forfald: GROTH og TORK. PETERSEN.

1. *Meddelelser*. Der var modtaget en Fortegnelse over nogle Medemmer af Aarhus Lokalafd. Fra flere Lokalafd. forelaa Meddelelse om derværende Forhold.

2. *Tarifen* har nu været til 1. Behandling helt igennem. Der forelaa nu Klarhed over, hvad Principalforeningen byder, og man gennemgik derefter de væsenligste Bestemmelser, hvorom der ikke var opnaaet Enighed i Udvalget. 2. Behandling finder Sted i Morgen i Fredericia.

P. HVIDTFELDT.

Det største Karneval i 1898.

Vejledning for i Morgen.

Kl. 7½ strømmer Publikum ind i de mest fantastiske Kostymer. Deltagerne gaar tilhøjre, Tilskuerne tilvenstre. Garderober er der overalt; Opbevaring af Overtøj koster for hele Natten 25 Øre; dog faar de Tilskuere, der gaar inden Kl. 12, 10 Øre tilbage.

Kl. 8 indleder det 20 Mands store Orkester, anført af Hr. Musikdirektør REESEN, Karnevalets musikalske Nydelser og Dansen begynder.

Ingen Tilskuere maa opholde sig i Dansesalene.

Kl. 9 aabnes La Svala.

Kl. 9½ vender André tilbage med sine mange Overraskelser.

Kl. 10 Forestilling i La Svala.

Kl. 10½ strejker Skræderne.

Kl. 11 Forestilling i La Svala.

Kl. 11½ kastes Maskerne.

Kl. 12½ Bordmarsch. Alle med Spisebilletter, hvis Numre lyder fra 1—320 gaar ind i den festlig dækkede mindre Sal, alle med Numrene fra 321—80 gaar op paa den tilstødende Balkon. Sange, Taler og Musik.

Kl. 1½ fortsættes Nattens talrige Forlystelser.

Kl. 5 Afdansning.

PROGRAMMET for

LA SVALA

Københavns morsomste Variété

Første Klasses Kræfter

Forestillingen Kl. 9:

Dobbelkvartetten »**Alliance**«.
Violinisten Hr. **Henry Harder.**
Akkompagnatør Hr. **Gabriellawitz.**
Frk. **Didi Armand**, Chansonettesangerinde.
Kupletsangeren Hr. **d'Martell.**
Frk. **Ellen Vilmer**, Københavnerchantøse.
Sang- og Dansekomikeren Hr. **Duplex.**
Musiknumer.

Forestillingen Kl. 10:

Ch. de Beriot: Thema med Variationer af »Regimentets Datter«.
D'hrr. **Harder** og **Gabriallawitz.**
Gluntarne, foredrages af d'Hrr. **Holmberg** og **Bergholm.**
Frk. **Didi Armand.**
Sang- og Dansekomikeren Hr. **Duplex.**
Dyrestemmeimitatoren Mr. **Jackson.**
Athleten Mr. **Rodistpa.**
Musiknumer.

Forestillingen Kl. 11:

Pianisten Hr. **Gabriellawitz.**
Frk. **Maria Blichfeldt**, Romancesangerinde.
Revysangeren Hr. **d'Martell.**
Violinisten Hr. **Harder.**
Frk. **Ellen Vilmer**, Chantøse.
Negerkomikeren Mr. **Jackson.**
Dobbelkvartetten »**Alliance**«.

Endvidere eventuelle Forestillinger efter Fællesspisningen med udsøgt Program.

Gratis Entré.

God Levering og hurtig Betjening under Forestillingerne.

Anm. Som Følge af Forhindring, navnlig med Hensyn til Belysningen, vil det i forr. Numer omtalte fotografiske Atelier *ikke* være tilstede i Koncertpalæet paa Karnevals-Aftenen. Derimod holder Fotografen, Hr. *V. Jensen & Co., Købmagergade 11*, sit Atelier aabent til *Kl. 11* nævnte Aften, hvis mulige Deltagere kunde have Lyst til at lade sig forevige i Karnevalsstadsen.

Afstemningsresultat.

Typografernes Hjælpekasser.

Den i forrige Uge iværksatte Afstemning har haft følgende Resultat: Der var ialt afgivet 451 Stemmer. Af disse stemte

for Sygekassens Anerkendelse paa det foreslaaede Grundlag
444 Ja, 7 Nej,

for Hjælpekassen i den foreslaaede Form
439 Ja, 9 Nej,

for Begravelseskassen med de foreslaaede Ændringer
439 Ja, 8 Nej,

for at Syge-, Hjælpe- og Begravelseskassen aabnes med Nyderet straks og uden Hensyn til Alder og Lægeattest for de Medlemmer af Den typografiske Forening og Den typ. Trykkerforening, som hidtil har været Medlemmer af en anerkendt Sygekasse,
424 Ja, 14 Nej. STYRELSEN.

Dansk typ. Forenings Lokalformænd.

Aalborg: Typ. Emanuel Schölin, Priorgade 2.
Aarhus: Typ. O. V. Hansen, Demokraten.
Assens: Typ. C. C. W. Jensen.
Esbjerg: Typ. S. Chr. Jensen, Avisen.
Faaborg: Bogtr. Carl Frandsen.
Fredericia: Bogtr. N. Jensen, Danmarksgade 64.
Frederikshavn: Typ. F. F. Strudts, Højskolehjemmet.
Herning: Typ. Marius Jensen.
Helsingør: Typ. Carl Jørgensen, Dagbladet.
Hjørring: Typ. N. P. Rasch.
Hillerød: Typ. M. Chr. Petersen.
Holbæk: Bogtr. S. M. Olsen.
Horsens: Typ. Th. Lassen.
Kalundborg: Bogtr. Fr. Holte.
Kolding: Typ. J. Korsbang, Folkebladet.
Køge: Typ. Fr. R. Rasmussen, Avisen.
Maribo: Typ. Henrik Petersen.
Middelfart: Faktor J. H. Gemynthe.
Nakskov: Typ. Ludvig Kragh.
Nyborg: Typ. Carl Hansen.
Nykøbing F.: Typ. Fred. Nielsen.
Nykøbing M.: Typ. Mathias Nielsen.
Næstved: Typ. H. Chr. Hansen, Næstved Tidende.
Odense: Typ. Chr. Petersen, Thorsgade 26, 1.
Randers: Typ. Jørgen Petersen, Fabersvej 296.
Ribe: Typ. H. Jørgensen.
Ringkøbing: Fakt. Rudolph Hansen.
Ringsted: Faktor K. Kristiansen.
Roskilde: Typ. C. E. Carlsen, Dagbladet.
Rønne: Faktor Fritz Petersen.
Silkeborg: Typ. J. F. M. Bentzen.
Skanderborg: Typ. Holger M. Rasmussen.
Slagelse: Typ. Fr. Vilh. Andersen.
Stubbekøbing: Typ. A. W. Spuhr.
Svendborg: Faktor H. P. Ditlevsen.
Thisted: Typ. Marius Jensen.
Varde: Typ. L. Eickhardt.
Viborg: Typ. Th. Kragelund, Lille Pederstræde 27.
Vejle: Typ. Will. Jacobsen, Dagbl.

Hovedkassens Regnskabsberetning for Februar Maaned 98.

Indtægt.

Kassebeholdning	Kr.	2500.47
Reservefonden	-	4295.40
Begravelseskassen		13592.86
Bidrag fra Lokalforeningerne	-	1350.39
	Kr.	21739.12

Udgift.

Bidrag til Lokalforeningerne			Kr.	711.30
do. til Rejsekasser og Reservefonds			-	987.35
Porto (Formanden)			-	7.68
do. (Kassereren)			-	7.68
Reservefonden			-	4295.40
Begravelseskassen	Kr.	13592.86		
Bidrag til do.		365.30		
			-	13958.16
Kassebeholdning den 28. Februar			-	1771.55
			Kr.	21739.12

Kolding, d. 1. Marts 1898. ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

Typografernes Rejsekasser og Reservefonds for de skand. Lande.

Regnskabsberetning for Februar Maaned.

A. Rejsekassen.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning	Kr. 5705.58		
Bidrag fra Lokalafdel.	- 380.60	Kassebeh. 28. Februar	Kr. 6086.18
	Kr. 6086.18		Kr. 6086.18

B. Reservefonden.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning	Kr. 16985.45	3., 4., 5. og 6. Strejkebidrag til det intern. Bogtrykkersekretariat	Kr. 195.40
Bidrag fra Lokalafdel.	- 581.50	Porto, Kassereren	- 4.13
		Kassebeh. 28. Februar	- 17367.42
	Kr. 17566.95		Kr. 17566.95

Kolding, den 1. Marts 1898. ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

Foreningsmeddelelser.

TYPOGRAFERNES RESERVEFONDS OG REJSEKASSER.

Paa Grund af Lønbevægelse i **Bergen** er Tilgangen til denne By foreløbig lukket.

I *København* er Tarifen af 1. Oktbr. 1892 ikke underskrevet af og som Følge deraf Tilgangen lukket hos: **Krigsministeriets Bogtrykkeri**, Slotsholmsgade 8; **Mackeprangs Boghandel**, Nørregade; **H. P. Petersen**, Larsbjørnstræde 7; **Alexander Jensen**, Knabrostræde 6; **Keilgaard & Sørup**, Gl. Strand 30; Posefabrikant. **Buntzens Efterf.**, Skindergade 9, og **Sunnert**.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG TYP. HJÆLPEKASSER.

Plads i de københavnske Blade maa ikke modtages, før Henvendelse er sket til Formanden. P. LAURITZEN, Schønbergsgade 19. V.

Paa Grund af Karnevalet holdes Foreningslokalet **lukket** Lørdag Aften og Søndag.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. TH. BERTHELSEN.

Ny Medlemmer: Sætter Olaf Adolph Eduard Jacob Møller (S. L. Møller), overg. fra Ny typ. Foren. Trykker Hans Peter Rasmussen (Fjeldsøe), udl. 20/2 98 s. St. I Kvindeafd.: Syllings Hustru Anna Marie Vilhelmine. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadt: 987 (Dsk. t. F.), Svend Alfr. Petersen (I. Cohen) fra Rejse.

Bortrejste: 1045, Chr. Alfred Krüger (arbl.) til Horsens. 895 (Norsk Centralf.), H. H. M. Christensen (arbl.) til Hillerød. Jørgen Moeslund Petersen (arbl.) til Køge i Pl. 1242 (Den t. F.), Luffe Mogensen (arbl.) paa Rejse.

Udmældt: 1565, Anton Sofus Hagen Petersen (overg. til anden Livsstilling).

Alle **bestilte** Spisebilletter til Karnevalet maa afhentes Fredag Middag, da de ellers vil blive solgte.

Da der er Mangel særlig paa Dame- og Tilskuerbilletter, bedes uafsatte Billetter senest Fredag tilsendt Undertegnede.
V. BERGENHOLZ.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. *Lukket paa Søndag.* V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Tiltraadte: Kolding, 711 (Den t. F.), Martin E. Grauleff i Plads (fra Kbhvn.). Slagelse, 1226, Lauritz C. Peters i Plads (fra Rejse). Randers, 930, Povl Jensen Povlsen fra Rejse (L. Petersens Bogtr., Hobro). Varde, 1007, Jeppe Poulsen fra Aarhus i Plads (Ribe Amtstid.).

Udslettet f. Rest.: Varde, 35, Ferdinand Johannes Fich.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Nyt Medlem: E. Andersen, udl. 1/3 98 hos I. Cohen (arb. s. Sted). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

TYPOGRAFERNES STIFTELSER.

Da der paa den d. 13. f. M. afholdte ekstraordinære Generalforsamling ikke var mødt et tilstrækkeligt Antal Medlemmer til at kunne vedtage de foreslaaede Lovændringer, indkaldes herved en ny *ekstraordinær Generalforsamling* til *Søndag den 27. Marts, Kl. 11 Form.* i Lokalet, Admiralgade 19, hvor de nævnte Forslag til Lovændringer vil blive forelagte paany med de paa forrige Generalforsamling fremsatte Underændringer, som da vil kunne vedtages uden Hensyn til de Mødendes Antal. Ekspl. af Dagsordenen uddeles paa Generalforsamlingen. STYRELSEN.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Kl. 10: Sangøvelse. STYRELSEN.

T. S. Den halvaarlige Generalforsamling afholdes *Lørdag d. 19. Marts, Aften Kl. 7½* pr., i Foreningslokalet, Admiralg. 19.

T. C. C. Søndag Start Trianglen Kl. 10.

ANNONCER

En Diegeltrykspresse,

brugt, kan paa Grund af Pladsmangel erholdes til Købs i Bogtrykkeriet *Løngangsstræde 25*, København K.

En flink Trykker,

som tillige kan passe en Benz & Co.s Gasmotor, kan straks faa Plads i *Mads Hansens Bogtrykkeri i Aarhus.*

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 11
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 18. Marts 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Ved Tilbud og Efterspørgsel om Plads i de københavnske Dagblade maa Henvendelse først ske til Lokalafdelingens Formand P. Lauritzen, Schønbergsgade 19. V.

Endvidere er Tilgangen til Nakskov foreløbig lukket.

København og Kolding, den 17. Marts 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Kundgørelse.

Efter at de af Fællesudvalget foreslaaede nye Love er vedtagne, og efter at ligeledes Forslaget om uden Hensyn til Alder og Lægeattest samt med Nyderet straks at aabne Adgangen for Fagfæller, der tilhører Organisationens øvrige Afdelinger, men som hidtil har været Medlemmer af en anden Sygekasse, har fundet Hjælpekassernes Medlemmers Tilslutning, finder Styrelsen sig foranlediget til at opfordre d'Hrr. Inkassatorer til at gøre Kollegerne paa de respektive Arbejdssteder opmærksomme paa den lette Adgang, som herigennem tilbydes. Indmældelsen sker ganske simpelt ved at opføre disse Medlemmer paa de sædvanlige Lister og tilstille Kassereren en Fortegnelse over deres Navne og Aldre.

Da Statsanerkendelsen ventes erhværvet 1. April og samme Dag Udarbejdelse af en fuldstændig Medlemsfortegnelse skal paabegyndes, maa saadanne Medlemmer, som det vedtagne Forslag sigter til, være indmældte. STYRELSEN.

Skriftlig Afstemning.

Paa Søndag vil Generalforsamlingen i Den typ. Forening faa til Opgave at yde sin Tilslutning til eller Misbilligelse af, at Foreningen officielt inkorporerer Syge- og Begravelsesvæsnet mellem sine Formaal. Udfaldet er ikke tvivlsomt; Medlemmerne vilde staa uden Forstaaelse af deres egen Tarv, hvis ikke Tilslutningen blev givet. Muligvis vil der dog alligevel fremkomme Forslag om, at lade det gaa til skriftlig Afstemning, da Sagen jo stiller sig saa, at en ikke ringe Del har tilhørt andre Syge- og Begravelseskasser og nu faar den obligatoriske Tvang til at være Medlemmer af alle Organisationens Afdelinger hængende over Hovedet. Da imidlertid dette, naar Generalforsamlingen slutter sig til Forslaget, kun vil være et Spild af Tid og, efter det Kendskab vi i de sidste Dage har faaet til netop disse Medlemmers Glæde over Forslaget, ganske uden Indflydelse paa Udfaldet, saa hører det til de Afgørelser, der kan spares. Det vil under alle Omstændigheder kun blive en Formsag, da Ingen kan tvivle om Resultatet.

Derimod er der paa Hjælpekassernes Generalforsamlings Dagsorden et Punkt, som absolut kræver skriftlig Afstemning indenfor dens Medlemmer, og det er Forslaget om fra den almindelige Sygekasseafdeling at overføre til den vedtagne Hjælpekasse 2000 Kr. Og denne skriftlige Afstemning skal endda finde Sted i et Omfang, som udelukker enhver Ligegyldighed hos Medlemmerne, idet **to Tredjedele af det samlede Medlemsantal skal vedtage det**.

Forslaget taler for sig selv. Det er baseret paa det Billighedshensyn, at Hjælpekassen, hvis nuværende Kapital er den tidligere saakaldte forhøjede Afdelings, som Godtgørelse for sin Forpligtelse over for alle de nye Medlemmer, den vil faa, og som jo langt vil overstige det nuværende Medlemsantal, erholder et Ækvivalent i en Kapital, som den under den første Virksomhed vil have særdeles god Brug for. Og ingen Betænkeligheder overfor den almindelige Afdeling, af hvilken Pengene skal tages, kan hindre Vedtagelsen af dette Forslag, thi den Kapitalbeholdning, som bliver tilbage, vil i Forbindelse med den, som Afdelingen for Kvinder og Lærlinge kan kalde sig Herre over, andrage ca. 6000 Kroner, en Sum, som Sygekasseinspektøren har kaldt **særdeles betryggende**. Og Nødvendigheden af at vedtage Forslaget er ogsaa indlysende derigennem, at naar først den almindelige Sygeafdeling er statsanerkendt, vil vi være ude af Stand til senere at gøre Forsøget om igen.

Tiden er skudt ud og det gælder derfor om at benytte den, der er til Rest. Umiddelbart efter Generalforsamlingens Godkendelse af Forslaget vil Stemmesedlerne blive udsendt og med kort Frist atter indkaldte. Vi haaber derfor, at Medlemmerne i Forstaaelse af Sagens Betydning vil opfylde deres Medlemspligt og agitere for, at Ligegyldigheden hermed ikke spores hos et eneste Medlem, men at Enhver, der tilhører Sygekassens almindelige Afdeling, stemmer **for** den Overflytning af Kapitalen, som Forslaget gaar ud paa, og som er til Gavn for alle Parter og uden Skade for Nogen.

Lønbevægelser i Udlandet.

Luxemburg.

Den 29. Novbr. f. A. modtog det internationale Sekretariat en Skrivelse fra Den typografiske Forening i Luxemburg, hvori denne gjorde gældende, at Bogtrykkerne overfor Opfyldelsen af den eksisterende Tarif forbeholdt sig frie Hænder, og ikke havde generet sig for offenligt at fremsætte det. En Generalforsamling, som havde denne mærkelige Stilling under Behandling, besluttede foreløbig at staa fast paa Gennemførelsen af den gamle Tarifs Satser, men samtidig gennem en Kommission indlede Forhandling om en 20 % Forhøjelse. Da man gennem Strejke havde den sikreste Forventning om at kunne gennemføre Fordringen, fordrede man uforbeholdent denne Ret; men Sekretariatet anbefalede dog Foreningen Forhandling og kun i yderste Tilfælde at skride til Arbejdsnedlæggelse.

Resultatet heraf blev, at Luxemburg-Kollegerne forelagde Principalerne et helt nyt Tarifforslag, hvis hovedsageligste Bestemmelser var Nitimers-Dagen og en Fastlønsbetaling af Fr. 25,50 samt de 20 % Forhøjelse i Akkord. Dog skulde Lærlinge efter fuldendt Læretid kun have Fr. 22,50 det første Aar. Fristen for Besvarelsen blev sat til 7. Januar. Inden denne Tid indløb det.

Paa Tarifudkastet og dets Motiveringer med Hensyn til de stadig stigende Livsomkostninger og Huslejepriser samt en sket Henvisning til Lønningsforholdene i Nabolandene svarede Principalerne, at disse

kunde ikke for dem spille nogen Rolle, hvorimod det havde en ikke uvæsenlig Betydning, at Luxemburger-Organisationen ingen Indflydelse havde paa Trykkeriforholdene udenfor Hovedstaden. Endskønt disse Trykkerier kun tæller omkring en halv Snes og for det meste fører en idyllisk Tilværelse, mente man dog, at deres Uberørthed af en Lønforhøjelse vilde blive en Ruin for samtlige Hovedstadens Bogtrykkere. Som Følge deraf vilde man ikke indlade sig paa nogen Forhandling.

Resultatet blev en Arbejdsindstilling, som i første Omgang kom til at omfatte 65 Mand, hvoraf Halvdelen var gifte. Efter indløbne Meddelelser var Stemningen den bedste. Aviserne udkom kun med et Par Sider og betydeligt Annoncefyld, Lærlingene udførte Arbjdet og fik til Gengæld en tidligere ukendt kærlig Pleje. Desværre fik de snart Støtte gennem noget tilrejsende Rakkerpak og 9 Frafaldne, der trods afgivet »Æresord« genoptog Arbejdet. At dette ikke bidrog til at finde Imødekommenhed hos Arbejdskøberne er indlysende, og da ingen Tegn i denne Retning viste sig, blev Geledderne nervøse. Hertil kom, at man havde Vanskelighed ved at komme i Besiddelse af Foreningens Kapital, som var deponeret i Byens Sparekasse paa forskellige Bøger, som hvis Ejere enkelte Medlemmer stod. Foreninger nyder ikke samme Ret som Civilpersoner. Vel var Sparekassebøgerne deponerede hos Foreningskassereren, men intet kunde hæves uden den Persons Underskrift, paa hvis Navn Bogen lød. Da for tvende af Bøgernes Vedkommende »Ihændehaverne« var Skruebrækkere og ikke til at formaa at underskrive, maatte den indestaaende Kapital forblive urørt. Imidlertid havde man jo flere end de to Bøger, og da Tilskudene fra det internationale Sekretariat indløb regelmæssigt, mente man alligevel Haabet berettiget om at vinde Sejr. Man stillede paany Tilbud om Forhandling, men det var omsonst. »Vi har Arbejdsledige nok«, hed det, »men vi skal gærne se at skaffe Plads for dem, der vil arbejde paa de af os opstillede Betingelser«. Man blev derigennem paa det Rene med, at hvor store Ofre end der skulde bringes, vilde Bogtrykkerne ikke give efter. Medens man fire Uger igennem havde staaet nogenlunde sikkert paa Fødderne, begyndte Frafaldet nu for Alvor, og ikke Faa udleverede sig betingelsesløst til Fjenden, og derimellem — Foreningens Formand, en Hr. Dornseiffer. Man tilskrev nu Sekretariatet: »Vor Sag, om hvis Sejr vi var saa overbeviste fra Begyndelsen, er nu haabløs, og Skylden er Medlemmernes egen«.

Strejken er nu saa godt som endt. Vel er der 30 Mand endnu uden Beskæftigelse, men da de har faaet frie Hænder til at søge saadant, maa hele Bevægelsen desværre betragtes som mislykket. De Trofaste, der holdt ud, skal nu straffes yderligere ved i længere Tid at forblive uden Arbejde. At de er opfyldte af Had og Bitterhed mod de Troløse er selvindlysende.

»Er det ikke skændigt«, skriver de, »at de store materielle Ofre, vore udenlandske Kolleger i ædel Uegennyttighed og med trofast Solidaritetsfølelse har bragt os, udelukkende paa Grund af vore egne Foreningsmedlemmers Samvittighedsløshed har vist sig unyttige!«

6000 Fr. har Luxemburgerne indtil 1. Marts faaet tilsendt fra det internationale Sekretariat.

Bergen.

12. Februar afholdtes et Møde i Bergen til Behandling af Lønforholdene. Det besluttede at søge fast Ugeløn forhøjet til 25 Kr. og Akkordarbejdet hævet i Forhold dertil. Man nedsatte en Tarifkommission.

17. Februar — 5 Dage efter — var Tarifkommissionens Forslag færdig, Generalforsamling afholdtes og med nogle Ændringer godkendtes det.

Kommissionen indbød derefter Principalerne til et Møde den 22. — atter kun 5 Dage efter — hvor man enedes om at gaa til Forhandling paa Grundlag af en Ugeløn paa 24 Kr. Man »firede« den ene Krone for at komme til Enighed og undgaa Arbejdsnedlæggelse. Derefter valgtes paa Mødet 2 Principaler og 2 Arbejdere til i Fællesskab at gennemgaa Tarifforslaget.

Lørdagsnumret af *Typ. Medd.* fortæller nu, at — Lønbevægelsen er endt, idet Bogtrykkerne er gaaede ind paa Minimallønnen af 24 Kroner og har hævet Prisen paa Akkordarbejdet i Forhold dertil.

Foreningen tæller 125 Mand og kun 3—4 har hidtil staaet udenfor.

Vi lykønsker til Resultatet. Enighed gør stærk og bringer Udbytte.

Et Medlem i Bergen skrev da ogsaa inden dette Resultat forelaa:

»Jeg har været Medlem siden 1884 og har fulgt godt med i Foreningen, men jeg kan ikke mindes, at Kollegerne, *Alle som En*, har gaaet saadan op i en Sag som den, der nu er fremme i Foreningen.

Det er det, der skal til!«

Vor Sportsklub.

BAG Sølvgadens graa Kasernebygninger ligger Gymnastikskolen, og her samles Typograferne hver Søndag Morgen og Torsdag Aften. Denne Klubs stadige Fremgang viser tydeligt, at Typograferne endelig er begyndt at komme til Erkendelse af, at Gymnastik og Legemsøvelser befordrer Velbefindendet, og at den Motion og Bevægelse, som her bydes, kun kan virke gavnligt adspredende i vort stillestaaende, nervesvækkende Arbejde. Sportsklubben er et Sted, hvor Alle — Unge og Gamle — kan mødes og modtage lidt af den Velvære, som et sundt og smidigt Legeme afgiver.

Det nylig udsendte Regnskab udviser, at Klubben tæller henved 100 Medlemmer, men af Københavns 11—1200 Typografer er det alligevel et for ringe Tal. Hvis de Kolleger, der endnu staar udenfor, blot vilde ulejlige sig derud en Søndag Formiddag mellem 10½—12 eller en Torsdag Aften efter Kl. 8, da vilde utvivlsomt det Liv, som hersker, og den Fornøjelse, hvormed Øvelserne foregaar, virke stærkt agiterende for en forøget Tilslutning.

Øvelserne — ledet af de bekendte dygtige Lærere — afpasses efter enhver Alder. Hovedformaalet er kun, at Lemmerne efterhaanden erhværver sig den Elasticitet, der giver Kræfterne Vækst og yder Modstand mod de Svagheder, som Ugideligheden som Regel medfører; med andre Ord: styrker Livsmodet og svækker Beklagelserne.

Gaa ud og se — det koster ikke noget! WELL.

I Forbindelse med ovenstaaende henleder vi Opmærksomheden paa Sportsklubbens Gymnastikpræsentation, som vil finde Sted Lørdag den 26. Marts i Wittmacks Lokaler; her vil Typograferne vise, hvad Udviklingen fører med sig. I Aar er t. Eks. Springbrædt udeladt til Voltigering (staaende Spring, Balancer, Sidespring), og efter hvad vi har haft for Øje, udføres det mindst ligesaa godt som med Anvendelse af dette Afsætningsmiddel. I det Hele viser Klubbens Øvelser, hvilken Ihærdighed, der er arbejdet med, baade fra Læreres og Elevers Side. Men det er jo ganske vist ogsaa det Elitehold, som skal hævde vor Plads i den store internationale Sportsfest til Sommer. Den øvrige Assistance ved Opvisningen bliver fortrinlig: Fægtning, Hugning, Bajonetfægtning og — Gutenberg-Koret.

Det er afgjort, at Ingen, der interesserer sig for en virkelig sund Adspredelse, vil blive hjemme den Dag. RED.

Det største Karneval

bar ikke sit Navn forgæves; vi tør dristigt paastaa, at en saa kolossal Tilslutning ikke har været set ved nogen lignende Lejlighed. Der var betydeligt flere Mennesker end sidst, og vi fjærner os ikke fra Sandheden ved at anslaa Tallet til omkring 2000.

Imidlertid — udover dette rent økonomiske Udbytte, som heraf flyder, var den store Menneskemængde utvivlsomt en Hindring for, at hver Enkelts Fornøjelse stod i Forhold dertil. Den mægtige Sal afgav ikke mange Tommer nødvendig Plads for de dansende Par og først da efter Fællesmaaltidet den mindre Sal blev ryddet og Dansen udvidedes dertil, gav det Luft for den Karnevalsstemning, som indtil det Øjeblik havde været noget tilbageholdende. Tilskuerne høstede vel nok størst Udbytte, thi det storslaaede og brogede Karnevalsbillede vakte lige saa megen Beundring som det virkede imponerede. Der var mange kønne og fantastiske Dragter og ikke faa komiske og originale Figurer. Desværre medførte den stærke Tilslutning, at Arrangementerne tildels gik i »Fisk«. André vendte ganske vist tilbage, men de bebudede Overraskelser nød ikke Mange godt af, thi Fordelingen lagde det tætpakkede Publikum selv Hindringer for, og det morsomme Optrin under Skræderstrejken kom til at lide samme Skæbne. Disse mindre heldige Episoder maa absolut give Festudvalget Forstaaelsen af, at der inden Karnevalets Gentagelse kræves Reformer, som kan virke nyttigt for praktisk gennemførlige Fornøjelser, ligesom det ogsaa maa staa klart, at Billetprisernes lave Satser bør forhøjes.

Variétéfornøjelserne var derimod upaaklagelige i Præstationerne. Der var da ogsaa stuvende fuldt under Forestillingerne og stærkt Bifald hilste Artisterne. Baade her og under Fællesmaaltidet viste Koncertpalæets Restavration sig imidlertid ude af Ævne til at betjene Publikum tilfredsstillende; men der hører jo ganske vist ogsaa en Del til at bespise saa mange Mennesker.

Ved Fællesmaaltidet talte Foreningens Formand Hr. P. LAURITZEN til en Sang af C. S. for Foreningen, Hr. CHR. SCHOUW til en Sang af b. for Kvinden. Hr. F. K. MADSEN for de Assisterende og Hr. Redaktør L. A. MÅRTENSSON bragte en Hilsen fra Stockholmer Kollegerne,

for hvilken Hr. F. K. Madsen kvitterede ved at bede Hr. Mårtensson bringe en Genhilsen. En aktuel Revyvise af Martell, betitlet »Ligeglad«, gjorde enorm Lykke og blev sunget Dacapo. Med Leveraab for Festudvalget og Digterne sluttedes Bordet.

Ligesom sidste Aars Karneval indløb der ogsaa i Aar et Telegram fra Esbjerg Kolleger med Lykønskning til Festen, hvilket vi har faaet til Opgave fra Festudvalget at sige venligst Tak for.

Først Kl. omkring 8 var Koncerpalæet forladt af de sidste glade Karnevalsgæster.

Regnskab over Karnevalet 30. Januar 1897

(opgjort pr. 31. December 1897).

Indtægt.		*Udgift.*	
Billets.: 309 Herreb. à 1.25 Kr.	386.25	Leje af Lokale..... Kr.	300.00
— 381 Dameb. à 1.00 -	381.00	Musik..... -	163.00
— 610 Tilskb. à 0.50 -	305.00	Anden Assist. (Gymnastik, Laterne Magica o. s. v.)..... -	25.95
— 70 Børneb. à 0.35 -	24.50	Balbaand, Naale, Rekvisiter og desl. ... -	32.26
Balbaand..... -	48.75	Tryksager (Sange, Billetter og Progr.)... -	64.90
Entré til Variétéen .. -	52.70	Leje af Møbler, Heste og Kostumer, Træktæppe & Plakater .. -	48.00
Indbetalte Restancer fra Maskeraden 1896 -	4.20	Forfriskninger til de Assisterende ..... -	41.35
		Diverse Udgifter.... -	5.75
		Kontrol..... -	10.00
		Gutenbergk. Overskud -	255.60
		Den t. Foren.s do. -	255.59
Kr.	1202.40	Kr.	1202.40

Den 31. Decbr. 1897 udestod ubetalte Billetter til Beløb Kr. 99.15.

Den 26. Februar 1898. V. BERGENHOLZ.

Regnskab over Stiftelsesfesten 20. Juni 1897.

(opgjort pr. 31. December 1897).

Indtægt.		*Udgift.*	
Billetsalg ..... Kr.	153.30	Leje af Lokale ..... Kr.	40.00
Balbaand..... -	81.00	Musik og Sang ..... -	67.00
		Tryks. (Billetter, Baltegn, Programmer).. -	21.00
		Assistancer (Gymnastik og andre) ..... -	43.35
		Kostymer og Naale .. -	5.90
		Kontrol..... -	5.00
		Overskud ..... -	52.05
Kr.	234.30	Kr.	234.30

Den 31. Decbr. 1897 udestod ubetalte Billetter til Beløb Kr. 9.45.

Den 26. Februar 1898. V. BERGENHOLZ.

Ovenstaaende Regnskaber reviderede og befundne i Overensstemmelse med Bøger og Bilag.

Den 28. Februar 1898.

FR. LUND. JOHAN MØLLER.

Botanik.

Gamle Petersen er Blomsterelsker.

Forrige Sommer havde han plantet en Tomatplante i en Urtepotte og stillet denne i Vinduet ved sin Reol oppe i den gamle Stiftstidendes Trykkeri. Her udfoldede den sine grønne Blade og gamle Petersens Hjærte glædede sig, da den i Efteraaret bar to Tomater; thi selv om man ikke er Agrar, kan man da lige godt fryde sig over Jordens herlige Frembriugelser.

Da Plantens Tid var omme, sluknedes dens Liv og dens Blade gulnedes, men gamle Petersen, der ikke var stiv i sin Botanik, men vidste, at der efter en Vinter kommer et Foraar med nyt Liv for Træer og Planter, skar den henvisnede Top bort fra Planten og ventede paa Foraaret for at se Rødderne skyde friske Skud.

Men Nyberg, en af de gamle Arbejdskamerater, der med de krogede Rygge stod rundt om og saa paa denne Operation, vidste bedre Besked.

»Er Du gal, Peddersen! Du ka'e nok inte din Geografi. Tomaten hører jo til de 1-aarige Planter. Du ku'e li'saagodt plante en gammel Kartoffeltop!«

»Vrøvl«, svarede gamle Petersen lakonisk. Han mente nu, at en Plante var en Plante, og han havde saa ofte set saadanne gamle Stubbe skyde friske Skud. Og saa vandede han den syge Plante og ventede paa Foraaret.

— — Foraaret kom tidligt. Planterne i Petersens Hjem skød Skud paa Skud i Kakkelovnsvarmen, men Tomaten paa Trykkeriet viste endnu intet Tegn paa Liv. Den Gamle vilde saa nødig se sin kære Plante dø, men det værste var dog Nybergs ironiske Smil, hver Gang Petersen undersøgende betragtede Jorden i Urtepotten. Tilsidst opgav han den næsten.

Men Nyberg gemte et listigt Smil i sin vældige Knebelsbart. Da den Gamle for nogen Tid siden var gaaet hjem til Middag, tog han med varsom Haand og skrabede Jorden bort fra Tomatens gamle Stilk, lagde en *Majskærne* ind ved denne og dækkede Jorden omhyggeligt til. Saa vandede han Jorden godt og ventede. — — —

— — Forleden da gamle Petersen kom paa Trykkeriet, opdagede han til sin store Glæde, at Tomaten havde skudt Jorden til Side og ud fra dens visne Stilk brød det jomfrueligt friske Grønne. Hele Formiddagen gik den Gamle saa højtideligt om. Kameraterne mærkede godt, der var noget paa Færde.

Ved Middagstid kaldte han dem sammen og viste dem triumferende Planten.

»Der kan I nu selv se. Det kan være meget godt med al din Teori, Nyberg. Men Praksis — Praksis, min Far, det er dog det bedste«.

Og gamle Petersen gav sin Tomat frisk Vand og saa ømt paa den svage Spire.

Men naar han opdager, hvilken Skifting han har fostret, vil hans gamle Hjærte bløde. GUIDE.

Nær og fjærn.

Paa Søndag afholder saa baade Hjælpekasserne og Den typografiske Forening Generalforsamling, som begynder Kl. 11 præcis. Dagsordenen er vel egnet til at samle fuldt Hus. For Hjælpekassernes Vedkommende skal der bl. a. tages Beslutning ang. en fra 11 Medlemmer fremkommen Protest i Anledning af den skete Afstemning, ligesom der foreligger Forslag om fra den almindelige Sygekasseafdeling at tilføre den vedtagne Hjælpekasse 2000 Kr. I Den typografiske Forening er der bl. a. Forslag om Tilslutning til de af Hjælpekasserne vedtagne Love for Syge-, Hjælpe- og Begravelseskassen.

Lokalet er »Søfryd« ved Fredensbro.

Aftenunderholdningen i Tirsdags Aftes i Foreningslokalet havde samlet et talrigt Antal Medlemmer med Damer. — Kvartetten *Urania* indledede og sluttede Aftenens Program; de kønne Sange og gode Stemmer tog stærkt Bifald. Hr. BILDSØ holdt et overordentligt interessant og populært astronomisk Foredrag i to Afdelinger, hver paa 3/4 Time, der helt igennem fulgtes med den største Opmærksomhed, ikke mindst fordi Hr. Bildsø krydrede sit Foredrag med en Mængde letforstaaelige Eksempler, der baade var morsomme og anskueliggørende. I Slutningen af Foredraget: *om Tilblivelsen*, lagde Hr. Bildsø megen personlig Følelse ind. Han lønnedes med fortjent og stærkt Bifald.

Pavsen imellem Foredragets to Afdelinger udfyldtes behageligt af Frøkenerne Gravesens firhændige Pianospil.

Illustreret Bogtrykkeri-Historie. I den nærmeste Tid vil blive udsendt Subskriptionsindbydelse paa det af Hr. CHR. NIELSEN i Malmö saa længe bebudede, sikkert interessante Værk.

Det vil udkomme i ca. 30 Hæfter à 1 Krone, hver Hæfte paa 64 Sider i 4to, blive delt i tre Dele, hvoraf den første og anden indeholder Fagets Historie og den tredje tjener som et biografisk Leksikon. I Værket vil findes over 1000 Illustrationer.

50 pCt. af det eventuelle Udbytte vil tilfalde Svenska Typografförbundets Invalidefond.

Dødsfald. Vor Kollega, CARL JOHAN JULIUS LAURSEN, er i Lørdags Form., efter knapt 2 Dages Sygeleje, afgaaet ved Døden. Den Afdødes skrantede Holdning og svagelige Udseende viste i det sidste halve Aars Tid tydeligt, at han led af Tuberkulose, og Sygdommen tog for en 14 Dages Tid siden saa haardt fat, at han jævnlig maatte indskrænke sig til at arbejde den halve Dag — han havde nemlig i sine Velmagtsdage forsømt at indmælde sig i Sygekassen — men Ingen anede dog, at denne frygtelige Svøbe saa hurtig skulde faa Bugt med hans ellers saa kraftige Natur. Laursen, der blev ca. 34 Aar, havde udlært i Skanderborg hos Oluf Jørgensen, og efter at have arbejdet i flere Provinsbyer kom han for en halv Snes Aar siden her til Byen, hvor han siden har været beskæftiget i forskellige Bogsætterier. De sidste 5 Aar arbejdede han i Dagbladet *København*.

Den Afdøde begraves paa Søndag Formiddag Kl. 10 fra det store Kapel paa Vestre Kirkegaard. Banneret følger.

— I Mandags Morges døde vor Kollega MICHAEL SCHMIDTS Hustru efter et 2 Maaneder langt Sygeleje i en Alder af ca. 34 Aar. Foruden sin Ægtefælle efterlader hun sig to ukonfirmerede Børn. Hun begraves paa Søndag Kl. 2 fra det store Kapel paa Assistents Kirkegaard.

Zacharias Topelius, hvem vi for et Par Maaneder siden i Anledning af hans 80-aarige Fødselsdag skænkede en nærmere Omtale, er død i Søndags.

Fundne Sager. Ved Maskeballet i Lørdags er fundet 5 Kamme, 3 Masker, en Blondehandske, en hvid Herrehandske, 2 Naale, 2 Haarbaand, 1 Lommetørklæde mrk. J. A., 1 Manchetknap og 1 Diadem af Sølv, indlagt med Smaragder og Rubiner. Kan afhentes i Foreningslokalet.

Hollandsk Typograf-Kongres. I Følge *Ons Vakbelang* afholder vore hollandske Kolleger en Kongres i Amsterdam Tirsdag den 12. April, som foruden at beskæftige sig med en Tarifregulering, særlig omfattende Fastsættelsen af Minimalløn, Maksimalarbejdsdag og Afskaffelsen af Søndagsarbejdet, har et Udkast til Grundlov for et føderativt Forbund paa Programmet.

Gutenbergs 500-aarige Fødselsdag vil blive fejret i Mainz den 24. Juni 1900, St. Hansdag. Der er nedsat to Arrangements-Udvalg, et for den festlige Del, et andet for den videnskabelige. Forberedelserne til denne Fest har givet Anledning til Dannelsen af et Gutenberg-Selskab efter Forbillede af Goethe-Selskabet.

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE

Mandag den 14. Marts. Fraværende med Forfald: SCHJERN.

1. Hovedkasseren fremlægger Halvaarsregnskabet for andet Halvaar 1897, der udviser en Beholdning i Hovedkassen af 4266 Kr. 38 Øre mod 3578 Kr. 42 Øre ved forrige Halvaars Slutning; i Dansk t. Foren. Reservefond Kr. 4295.40 (mod 4219.60); Begravelseskassen Kr. 14212.79 (Kr. 12781.16). Med Lokalkassernes Beholdning, stor 542 Kr. 85 Øre, ejer Dansk t. Foren. i de forskellige Kasser **23317 Kr. 42 Øre** imod Kr. 21132.13 ved første Halvaars Slutning. Rejsekassens Beholdning udviser 4910 Kr. 12 Øre (første Halvaar 4936.17); i denne Kasse er der saaledes et lille Underskud for andet Halvaar. Reservefondens Beholdning udgør 17642 Kr. 29 Øre mod 14374 Kr. 44 Øre. Den samlede Formue hos Hovedkassereren er derefter **45869 Kr. 83 Øre** imod 40442 Kr. 74 Øre. Fremgangen fra første til andet Halvaar har saaledes været for samtlige Kasser 5227 Kr. 8 Øre. Regnskabet forsynedes med fornøden Paategning og gaar nu til Hovedrevisionen i Køge.

2. *Meddelelser.* Tarifudvalget er nu færdig med sit Arbejde, hvorefter Forslaget forelægges de forskellige Styrelser forinden de respektive Foreningers Medlemmer kommer til at vedtage eller forkaste Forslaget en bloc. — Til Luxemburg-Strejken var afsendt 7. og sidste Bidrag. — Formanden oplyste, at paa Henvendelse i *Typ.-Tid.* om Adresser manglede Oplysning fra ikke mindre end 26 Byer; disse var nu pr. Brevkort anmodet om at give de ønskede Oplysninger. — Endvidere var modtaget Scheiblers Prisopgaver i Annoncesætning, der sendes i Cirkulation. — Fagskolen havde afsendt Opkrævning paa 5. Bidrag, 100 Kr., som anvistes til Udbetaling.

3. Skrivelse fra Aktieselskabet Frederikshavns Skibsværft om Aktietegning i nævnte Selskab. Af Foreningens Midler kunde intet bevilges. Men Medl., der maatte ønske at støtte dette Foretagende, der er rejst af de udelukkede Skibstømrere dér, kan tegne Aktier à 5 Kr. ved Henvendelse til Tømrer Marius Larsen, Sundeby, Frederikshavn.

Foreningsmeddelelser.

TYPOGRAFERNES RESERVEFONDS OG REJSEKASSER.

I *København* er Tarifen af 1. Oktbr. 1892 ikke underskrevet af og som Følge deraf Tilgangen lukket hos: **Krigsministeriets Bogtrykkeri**, Slotsholmsgade 8; **Mackeprangs Boghandel**, Nørregade; **H. P. Petersen**, Larsbjørnstræde 7; **Alexander Jensen**, Knabrostræde 6; **Keilgaard & Sørup**, Gl. Strand 30; Posefabrikant. **Buntzens Efterf.**, Skindergade 9, og **Sunnert**.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG TYP. HJÆLPEKASSER.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. N. HANSEN. I Morgen: Hr. ROB. ANDERSEN.

Den typografiske Forenings og Hjælpekassernes Styrelser holder Møde umiddelbart efter Generalforsamlingerne. FORM.

Nyt Medlem: I Kvindeafd.: Peter Christensens Hustru.

Tiltraadt: 1929 (V. d. D. B.), Marius Carstensen (H. E. Jensen) fra Rejse.

Bortrejst: 1065 (Dsk. t. F.), Vald. Larsen (arbl.) paa Rejse.

Døde: 1118, Carl Johan I. Laursen, 35 Aar (*Københ.*). Michael Olaf Schmidts Hustru Marie Benthine (34 Aar).

Inkassatorerne bedes være opmærksomme paa, at Ingen kan betragtes som nyt Medlem, før han eller hun har været i Typ.-Tid. Tilgang af nye Medlemmer anmældes til Kassereren med Opgivelse af Navn (For- og Efternavn), Fødselsaar og Dag, Bopæl samt Fødeby. V. BERGENHOLZ.

Udbetalt Arbejdsløshedshjælp i Januar og Februar Maaned 1898:

17 Jul. Albrecht 8.00, 28 Alfred Sofus Andersen 3.00, 42 Albert Sof. Andersen 4.00, 53 Carl Vald. Arleth 9.00, 56 Mart. H. Andersen 4.00, 247 H. O. Broge 22.00, 316 Chr. Alb. Carlsen 56.00, 345 Ludv. G. Christiansen 4.00, 510 Eltong 13.00, 610 Fetterlein 3.00, 631 Hans Fred. Frederiksen 12.00, 873 Carl Henriksen 6.00, 2825 Hans Carl Hansen 22.00, 2838 F. O. Hansen 8.00, 2847 Carl Ejnar Hansen 10.00, 1013 Rud. Kalberg 4.00, 1021 Kretzschmer 7.00, 1039 Kirschner 7.00, 1301 Niels Peter Nielsen 6.00, 1310 Jul. Henrik Nielsen 4.00, 1352 H. C. C. Nielsen 17.00, 1376 H. P. Nordlunde 5.00, 1377 H. C. Nielsen 15.00, 1516 Peter Henr. Petersen 9.00, 1550 J. P. C. Petersen 14.00, 1562 Chr. Emil Pedersen 7.00, 1621 Mart. S. Rasmussen 15.00, 1707 Chr. Schouw 54,00, 1716 Rasmus Sørensen 22.00, 1783 Hans Simonsen 3.00, 1903 Johs. Uhrbrand 14.00, ialt 387 Kr.

V. BERGENHOLZ.

Endnu findes Kuponer til *Socialdemokratisk Valgfond*, til *Panoptikon* og til *Kinoptikon*, hvilke sidste betales kontant med 35 Øre pr. Stk., medens de andre udleveres gratis fra Kontoret.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. *Lukket paa Søndag.* V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Lokalformand.

Frederikshavn: Faktor TH. JØRGENSEN, Folkebl., i Stedet for F. F. Strudts.

Kolding, 16. Marts 98. HVIDTFELDT.

Tiltraadte: Odense, 1208, Erik Johannes Hansen fra Svendborg i Pl. Randers, 724, Niels Henriksen-Faaborg (Venstrebladet) og 1008, Jens Jensen fra Rejse (J. M. Elmenhoff & Søn). Silkeborg (Den t. F.), 1045, Chr. Alfr. Kryger fra Rejse (Silkeb. Avis) og 1197, Alb. E. J. Thiel fra Viborg (arbl.). Køge, Jørgen Moeslund Petersen fra Kbhvn. i Plads. Frederikshavn, 682, Th. Jørgensen.

Bortrejste: Aarhus, 962, Martin Alfred Hansen til Odense i Pl. Viborg, 1197, Alb. E. J. Thiel. Silkeborg, 1175, Johannes Jensen til Aarhus i Pl. Frederikshavn, 661, Nic. Hansen til Randers i Plads.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Kl. 10: Sangprøve. STYRELSEN.

T. C. C. Søndag Start Trianglen Kl. 10.

ANNONCER

Til Afstaaelse er et i flere Aar drevet Trykkeri i Forbindelse med *Papir-, Bog- og Galanterihandel* i en større Landsby i Jylland. Afstaaelsessummen (deri Trykkeri, Inventar og Lager) er 4000 Kr.; dog er en Udbetaling paa 2000 Kr. af en solid Køber tilstrækkelig. *Sikker Eksistens* for en Fagmand. Billet, mrkt. »61«, indlægges paa Ekspeditionskont.

WILLIAM SIMMELKIÆR
KØBMAGERGADE 50
SKRIFTSTØBERI · GALVANOPLASTIK
ANNONCECLICHÉER · XYLOGRAFI

J. G. A. Eickhoff, København V.

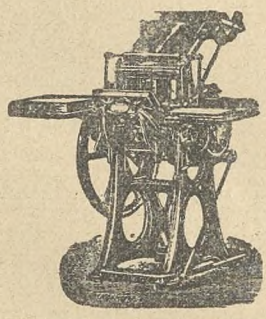

Maskiner til
Bogtryk
Stentryk
Bogbinderi
—
Otto's ny
Gasmotorer
staaende og liggende
fra ½—100 HK
—
Transmissioner
—
Farve, Valsemasse
—
Brugte rep. Maskiner haves i Reglen
Nærmere paa Forespørgsel

ADOLPH WULFF
GOTHERSGADE 8
Største Lager af Bog- og Stentrykkartikler

Repræsentant for følgende Fabriker:
Koenig & Bauer, Kloster Oberzell
Hurtigpresser
Schriftgiesserei Flinsch, Frankfurt a/M.
Typer og Messinglinier
Rockstroh & Schneider Nachf., Dresden
Digeltryk- og Prægepressen „Victoria"
Maschinenfabrik Kempewerk, Nürnberg
Apparater for Stereotypi, Galvanoplastik og Zinkætsning
Christian Hostmann, Celle
Sorte og kulørte Farver
Mander Brothers, London
Kulørte Farver. Hjælpefarver for Bog- og Stentryk
L. M. Hiemer, Hartbruch
Litografiske Sten-Brud
Jul. Schopflocher, Frankfurt a/M.
Broncer. Bladguld

Digeltrykpresser og Skæremaskiner findes altid paa Lager.
Telefon 39

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 12
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 25. Marts 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Fælles-Møde

for Medlemmerne af

Den typ. Forening, Ny typ. Forening og Den typ. Trykkerforening

afholdes

Søndag d. 27. ds., Form. Kl. 11 pr.

paa **Sortedamslund** (den største Sal).

Dagsorden: 1. Meddelelser fra Tarifkommissionen. 2. Eventuelt.

NB. Da Dagsordenen er af **overordenlig Vigtighed** for alle Københavns Typografer, er det ethvert Medlems **uafviselige** Pligt at give Møde.

København, den 21. Marts 1898.

For Den typografiske Forening: P. LAURITZEN.

For Ny typografisk Forening: ANTHON LARSEN.

For Den typ. Trykkerforening: LAUR. JENSEN.

Den typografiske Forening

afholder

ordinær Generalforsamling

Søndag den 27. Marts

(umiddelbart efter Fællesmødet paa Sortedamslund)

paa »Søfryd« (ved Fredensbro).

Dagsorden: 1. Formanden aflægger Halvaarsberetning. 2. Kassereren aflægger Halvaarsregnskabet. 3. Optagelse af en Fagfælle. 4. Forslag om Tilslutning til de af Hjælpekasserne vedtagne Love for Syge-, Hjælpe- og Begravelseskassen. 5. Fastsættelse af Formandens Løn. 6. Beretning fra Kontrahentmøderne. 7. Eventuelt.

Generalforsamlingen er beslutningsdygtig uansét de Mødendes Antal.

STYRELSEN.

Indmeldelser i Syge-, Hjælpe- og Begravelseskassen.

Kundgørelse fra Styrelsen.

Da der i Anledning af de ny Loves Vedtagelse og de Rettigheder, som er tilstaaede Medlemmer, der hidtil har tilhørt andre Sygekasser, til Styrelsen er indløbet en Del Forespørgsler om den praktiske Forstaaelse, har denne affattet følgende Vejledning:

1. Indmældelserne *skal ske inden 1. April.*

2. Enhver, *som tilhører en anden offenlig Sygekasse* og er Medlem af Organisationens øvrige Afdelinger, optages uden Hensyn til Alder og Fordring paa Lægeattest med Nyderet straks.

3. Hustruerne nyder samme Begunstigelser som Mændene ved Indmældelsen, naar der fremskaffes *Bevis for, at de,* ligesom deres Ægtefæller, *tilhører en anden offenlig Syge- og Begravelseskasse.*

4. Ethvert Medlem, som tilhører den typografiske Forening, men *ikke er indmældt i nogen Sygekasse, skal* være Medlem af Hjælpe- og Begravelseskassen og *kan* blive Medlem af Sygekassen *mod at præstere Lægeattest.*

5. Nuværende Medlemmer af Sygekassen, som tilhører en anden statsanerkendt saadan *og udmælder sig af den, kan, selv om de ikke tilhører Organisationens øvrige Afdelinger,* tiltræde Hjælpekassen og erholde de 7 Kr., som denne yder, i Forbindelse med de 14 Kr. af Sygekassen; medens *Udmældelse af Foreningens Sygekasse* ikke giver Adgang til Hjælpekassen for de samme Medlemmer.

6. I Følge Lovens Bestemmelser kan *kun* de Medlemmer, som maa henregnes til *Bemidlede,* og som af den Grund ikke kan tilhøre den statsanerkendte Sygekasse, erholde 3 Portioner i Hjælpekassen. *Indenfor denne er der ingen Adgang til at erholde 2 Portioner* — enten maa det være 1 eller 3.

7. Begravelseshjælpen for Medlemmer af Organisationen, som tidligere har tilhørt en anden Begravelseskasse, træder i Kraft straks, dog saaledes, at der begyndes med laveste Sats (100 Kr. for Mænd, 50 Kr. for Kvinder) og senere forholdes efter den i Loven givne Skala (Maksimum: 300 Kr. for Mænd 150 Kr. for Kvinder).

De Medlemmer, som ved Lovens Ikrafttræden har tilhørt baade Begravelseskassen og Den typografiske Forening i fra 2—5 Aar, har straks Ret til 200 Kr., de, der har tilhørt begge Organisationer i 5 Aar og derover, straks Ret til 300 Kr.

8. Ingen, som *ikke* er Medlem af Organisationens øvrige Afdelinger, kan faa Del i den forhøjede Begravelseshjælp; deres Forhold bliver som hidtil: 5 Øre ugenlig i Kontingent og Begravelseshjælp efter Policens Angivelse. Forholdet ændres kun, naar de indmælder sig i den faglige Organisation.

9. Det ugenlige Kontingent til Syge-, Hjælpe- og Begravelseskassen er for Mænd 50 Øre, alene for Hjælpe- og Begravelseskassen 25 Øre. For Kvinder betales 15 Øre til Sygekassen, 5 Øre til Begravelseskassen.

10. Pengehjælpsydelsen til Mænd er 14 Kr. i Sygekassen, 7 Kr. i Hjælpekassen ugenlig samt Begravelseshjælp efter an-

given Skala. Pengehjælpsydelsen til Kvinder er 4 Kr. 20 Øre ugenlig og Begravelseshjælp efter angiven Skala (Halvdelen af, hvad Mændene faar.)

Sygehjælpens Varighed er 26 Uger af et løbende Aar, regnet fra den første Dag, Sygdom indtræder, fri Læge og frit Hospital for Kvinder og Børn, fri Læge og modereret Hospital for Mænd.

11. *Alle* kvindelige Medlemmer *skal* være sikrede Pengehjælp. For de kvindelige Medlemmer, som hidtil har tilhørt Kassen uden at være sikret Pengeunderstøttelse, kræves ikke derfor ny Lægeattest.

Voldgiftsretten.

Agrardagbladets Bogtrykker og dets Sættere.

Udskrift

af Forhandlingsprotokollen for den af Foreningen af danske Bogtrykkere og de typografiske Foreninger nedsatte Voldgifsret.

Onsdag den 2. Februar 1898, Aften Kl. 8, holdt Retten Møde.

Til Stede var d'Hrr. BERGENHOLZ, OSCAR JOHANSEN, LAUR. JENSEN, Th. RASMUSSEN, EGM. H. PETERSEN, VALD. CARLSEN, TH. NIELSEN og LAUR. MADSEN.

FORMANDEN satte Sag Nr. 4/1897—98 under Forhandling.

Hr. BERGENHOLZ bemærkede, at selv om Klagerens Fremstilling var rigtig, kunde hans Paastande ikke tages til Følge, da Sætterne i det foreliggende Tilfælde havde haft Ret til at nedlægge Arbejdet, i hvilken Henseende han henviste til den i Tarifen under Afsnit III trufne Bestemmelse, hvorefter der for Bladsætterier ikke galdt andre Bestemmelser end de i §§ 40—44 indeholdte.

Hr. TH. NIELSEN hævdede, at der hverken efter den paagældende Passus' Ordlyd, idet den kun angik Betaling, eller efter Tarifkommissionens Forhandlinger kunde være Tvivl om, at Tarifens almindelige Bestemmelser galdt for Bladsætterier.

FORMANDEN satte derpaa under Afstemning, om Tarifens almindelige Bestemmelser skulde anses gældende for Bladsætterier.

Dette vedtoges med 4 Stemmer mod 3.

FORMANDEN bemærkede derpaa, at da der var Strid mellem Parterne om Sagens faktiske Sammenhæng, ansaa han det for rigtigt, at Sagen udsattes til et følgende Møde, for at Parterne og de Vidner, de maatte opgive, kunde blive tilsagte til samme for at afgive Forklaring. Han oplyste derhos, at der for Retten var indbragt en ny Sag mellem de samme Parter, hvilken der endnu ikke havde været Tid til at lade cirkulere, men som stod i en saadan Forbindelse med den foreliggende Sag, at han fandt det hensigtsmæssigt, om Vidneafhøringen kom til at omfatte begge Sager under Et.

Rettens Medlemmer erklærede sig enige i Formandens Forslag, og det besluttedes at anmode Rettens Opmand om at foretage Vidneafhøringen.

Mødet hævet Kl. 9¾.

Onsdag den 16. Februar 1898, Aften Kl. 7½, holdt Retten Møde.

Mødte var de samme Medlemmer som i forrige Møde samt Overretssagfører ZEUTHEN, der havde erklæret sig villig til at foretage den i forrige Møde besluttede Vidneafhøring.

FORMANDEN satte Sag Nr. 5/1897—98 under Behandling sammen med Sag Nr. 4/1897—98, idet han bemærkede, at Sagens Dokumenter nu havde cirkuleret mellem Rettens Medlemmer.

Overretssagfører ZEUTHEN gjorde nogle Bemærkninger om de foreliggende 2 Sager og den Fremgangsmaade, han vilde følge ved Vidneafhøringen, hvorpaa denne tog sin Begyndelse.

Som første Vidne fremstod Klageren, Bogtrykker AAGE JØRGENSEN, der, udspurgt af Hr. Zeuthen, forklarede Følgende.

Den 16. Oktober f. A. kom der en Overenskomst mellem ham og hans Personale i Stand, hvorefter Satsen skulde beregnes i Højden.

Personalets Tillidsmænd forelagde derefter den 28. Oktober f. A. Vidnet et Udkast til en Kontrakt, og de meddelte samtidig, at Arbejdet hvilede indtil der var kommet Enighed om denne Overenskomst. Da Vidnet derefter kom i Trykkeriet Kl. 10 à 11, hvilede Arbejdet. Vidnet spurgte, hvorfor de ikke arbejdede. Tillidsmændene førte Ordet i de Andres Overværelse og svarede derpaa, at det var fordi de vilde have Kontrakten vedtagen, og at de ikke vilde optage Arbejdet før den var underskrevet. Vidnet underskrev derpaa Kontrakten, men udtalte udtrykkelig ved Underskriften, at han kun gjorde det, fordi han var nødt til det, og at han vilde indbringe Sagen for Voldgiftsretten. Kl. 12—1 blev Arbejdet genoptaget, efter at Kontrakten var underskrevet. Bladet blev færdigt i rette Tid.

Erstatningen er beregnet af Sats i Højden efter kompres Maal for 280 L. Korpus pr. Dag pr. Mand.

Paa Forespørgsel erklærede Vidnet, at han havde ventet 6 Uger med at indbringe Sagen, fordi han ikke var sikker paa, at det vilde nytte paa Grund af Tarifens uklare Bestemmelser.

Adspurgt i saa Henseende udtaler Vidnet, at han ikke opsagde Sætterne, fordi han frygtede, at der fra Organisationens Side skulde blive lagt Hindringer i Vejen for Antagelsen af nye Arbejdere, og at Sætterne skulde spredes for alle Vinde, og han saa ikke kunde gøre nogen Ret gældende.

Nogen Tid herefter anskaffede Vidnet to Sættemaskiner og antog 2 Damer til at passe Maskinerne.

Vidnet anser dette for foreneligt med Kontrakten af 28. Oktober f. A., særlig § 4. Damerne bleve ikke antagne til at sætte *Agrardagbladet*, men til at lære at sætte. Maskinerne anvendtes kun som Forsøg og ikke til noget Arbejde i Trykkeriet. Personalet gjorde imidlertid straks, kort efter Antagelsen, hvilken skete kort Tid efter den 28. Oktober, Indsigelse. Dog mindes Vidnet ikke, at Arbejderne selv kom, men derimod Formanden for Den typ. Forening, Hr. Lauritzen, der forelagde Vidnet Udkast til en Maskinsættertarif. Vidnet svarede, at han slet ikke kunde gaa ind derpaa. Derpaa kom Formanden for Ny typ. Forening, Hr. Larsen, der udtalte sig i samme Retning, som Hr. Lauritzen havde gjort: at det var urigtigt at have Damer, og at Mange blev brødløse ved Maskinernes Indførelse, hvorimod han ikke forelagde Vidnet noget Tarifudkast. Vidnet svarede: Lad os først se, om Maskinerne kommer i Brug. Formændene udtalte, at de jo havde Magten, og den ene sagde, at han kunde jo standse Arbejdet straks, hvorpaa Vidnet sagde, at det jo saa var bedst, at han henvendte sig til Formanden for Foreningen af danske Bogtrykkere, Hr. O. C. Olsen, da Vidnet jo ikke alene kunde gaa ind paa en Ordning. Vidnet erklærede aldeles ikke, at han vilde eller kunde gaa ind paa den Ordning, Bogtrykker O. C. Olsen maatte træffe. Efter et Møde mellem Bogtrykkerforeningens Styrelse og Delegerede fra Arbejdernes Organisationer blev der forelagt Vidnet et Forslag, der er identisk med det under Sag Nr. 5 fremlagte Bil. A. Dette skete den 15. Januar d. A. ved Tillidsmændene, der meddelte, at det var Resultat af Forhandlingerne mellem Bogtrykkerforeningens Styrelse og Arbejdernes Delegerede.

Nærmere udspurgt oplyser Vidnet, at et med Bilag A. stemmende Forslag paa et Møde hos Hr. O. C. Olsen den 13. Januar blev forelagt Vidnet i Overværelse af Hr. Lauritzen, og Vidnet erklærede da, at han var villig til at gaa ind derpaa, men at han forlangte, at Opsigelsestiden, der ikke var nævnt i det forelagte Udkast til en Overenskomst, skulde sættes til 3 Maaneder i Stedet for, som af Hr. Lauritzen forlangt, 6 Uger, hvorhos der yderligere var en mindre væsenlig Uoverensstemmelse. Mødet endte imidlertid med, at Vidnet lovede at give Hr. Lauritzen Besked i Løbet af 2 Dage. Vistnok allerede den 14. Januar skrev Vidnet til Hr. Lauritzen, at naar man ikke gik ind paa de 3 Maaneder, var det bedst at lade hele Sagen hvile, indtil man fik en almindelig Maskinsættertarif.

Da Personalets Tillidsmænd, som anført, d. 15. Januar kom med Bilag A., sagde de, at der ikke vilde blive arbejdet, før det var underskrevet. Vidnet kom først ved Middag Kl. 12 i Sætteriet og Ingen arbejdede da. Det var ikke i Spisetiden. Arbejderne sagde, at de personligt ikke havde noget imod de 3 Maaneder, men at de ikke kunde gaa ind derpaa, da deres Organisation ikke tillod det. Efter nogen Forhandling gik en af Arbejderne da for at tale med Formanden for Den typ. Forening. Kl. 7 om Aftenen kom Hr. Lauritzen, og det var da sagt til Sætterne, at de kunde gaa, men skulde komme igen næste Dag. Dog var Tillidsmændene blevne til Stede for at deltage i Forhandlingerne med Hr. Lauritzen og Vidnet. Det blev ikke under denne Forhandling sagt, at der ikke vilde blive arbejdet, men Vidnet gik ud fra dette som givet. Spørgsmaalet om Arbejdsstansningen var overhovedet ikke paa Tale mellem dem i den Forstand, at Vidnet beklagede sig derover eller at Lauritzen godkendte Personalets Optræden, og Lauritzen bekræftede ikke Personalets Erklæring om Arbejdsstandsning. Forhandlingerne endte med, at Vidnet blev nødt til at gaa ind paa de 6 Uger som Opsigelsesfrist, hvorpaa han underskrev Overenskomsten. Den næste Dag, Søndag, blev Bladet sat. Bladets sjælland-lollandfalsterske Udgave kom en Dag for sent ud.

Vidnet har ikke betalt den overfor Bladudgiverne ifaldne Mulkt. Den er bleven omtalt, men hidtil ikke forlangt betalt.

Vidnet bemærker, at han ved Kontrakt er forpligtet til at have Bladet færdigtrykt Lørdag Aften.

Paa Forespørgsel oplyser Vidnet, at Personalet kun modtog Betaling for det nævnte Søndagsarbejde under Forbehold.

Vidnet bekræfter derpaa sin Forklaring ved følgende Forsikring: »Jeg erklærer herved paa Ære og Samvittighed, at den af mig afgivne Forklaring er overensstemmende med Sandheden«; hvorpaa Vidnet dimitteredes.

Som 2. Vidne fremstod Faktor W. WARTENBERG. Vidnet oplyste, at han var Faktor den 28. Oktober f. A. i Ludvig Jørgensens Bogtrykkeri. Den nævnte Dag overbragte Personalets Tillidsmænd Principalen et Forslag til en Kontrakt, og Arbejdet blev samtidig standset, idet Arbejderne da forhandlede indbyrdes. Det var mellem Kl. 9 og 11 Formiddag. Vidnet overværede ikke Forhandlingerne mellem Hr. Jørgensen og Tillidsmændene, men blev i Sætteriet. Efter en lille Tid kom Hr. Jørgensen i Sætteriet og sagde saadan noget som, at han ikke kunde gaa ind paa den Kontrakt, og han opfordrede Arbejderne til at arbejde. Vidnet tror ikke, der blev svaret direkte derpaa, men det blev sagt, at Arbejderne helst vilde forhandle uden Hr. Jørgensens Tilstedeværelse. Paa Vidnets Tilskyndelse gik Hr. Jørgensen ind paa Forslaget, og Arbejderne begyndte da at arbejde. Vidnet erindrer ikke at have hørt, at Arbejderne indbyrdes omtalte ikke at ville arbejde før Overenskomsten blev underskrevet, eller at have sagt dette til Hr. Jørgensen. Vidnet

opfattede Arbejdsstandsningen som et Pres paa Hr. Jørgensen til at underskrive Kontrakten eller i alt Fald indlade sig paa en Forhandling derom. Vidnet mener, at Arbejdet næppe vilde være blevet optaget, før Hr. Jørgensen gik ind paa at genoptage den Forhandling, han havde lovet 14 Dage før, og Vidnet mener iøvrigt ogsaa, at der ikke vilde være blevet arbejdet, før Hr. Jørgensen gik ind paa Kontrakten, men Vidnet har ikke hørt dette udtale. Efter ca. 1½ Times Standsning af Arbejdet begyndte det igen. Bladet blev færdigt i rette Tid ved forceret Arbejde.

Vidnet, der stadig er Faktor hos Hr. Jørgensen, erindrer, at der senere blev forelagt Hr. Jørgensen et Udkast til en Maskinsættertarif. Tillidsmændene gik ¼ eller ½ Time efter Arbejdets Paabegyndelse ned til Hr. Jørgensen dermed, og Arbejdet standsedes samtidigt. Vidnet hørte blot, at Arbejderne talte med hinanden, og derpaa hørte Arbejdet op, men Vidnet hørte ikke, saa vidt han erindrer, at Arbejderne indbyrdes eller til Hr. Jørgensen sagde, at de ikke vilde arbejde, før Forslaget var underskrevet, ikke heller, at Arbejderne sagde, at det var efter Paalæg fra deres Organisation.

Vidnet erindrer, at Hr. Jørgensen sagde: »D'Hrr. kan gøre, hvad de vil«, hvorimod han ikke erindrer at have hørt Hr. Jørgensen sige, at de skulde optage Arbejdet. Arbejdet var standset om Lørdagen, og Bladet blev sat om Søndagen. Men efter Vidnets Formening havde Bladet kun Fordel deraf, fordi det kom til Abonnenterne til samme Tid og med friskere Nyheder. Bladet har kun 25 Abonnenter her i Byen og distribueres vistnok ikke før om Mandagen.

Vidnet bekræftede derpaa sin Forklaring paa Ære og Samvittighed. Dimitteret.

Som 3. Vidne fremstod Typograf P. M. LARSEN-HOLST, der udspurgt forklarer, at Overenskomsten af 28. Oktober var udarbejdet af Personalet paa et Møde en Aften, og at de betragtede det som Grundlag for en Forhandling. Der var ikke paa Mødet Tale om, at de vilde standse Arbejdet. Vidnet, der i Forening med Typograf Jensen er Tillidsmand for Personalet i Ludvig Jørgensens Bogtrykkeri, gik sammen med Hr. Jensen til Hr. Jørgensen med Forslaget, der var udarbejdet i Henhold til et af Hr. Jørgensen tidligere givet Løfte om en Forhandling. Først da de kom tilbage til Sætteriet med Meddelelse om, at Hr. Jørgensen ikke vilde gaa ind paa Forslaget, standsede Arbejdet. Hr. Jørgensen kom da og sagde, at han ikke vilde gaa ind paa det Altsammen, men nok Noget, og ved Forhandling blev da Resultatet den foreliggende Overenskomst. Vidnet kan ikke erindre, om Hr. Jørgensen sagde, at der skulde arbejdes, eller gjorde Indsigelse mod, at der ikke blev arbejdet. Tillidsmændene har sagt til Hr. Jørgensen, at Arbejdet hvilede, indtil han indlod sig paa den Forhandling, han havde lovet. Paa Spørgsmaal af Hr. Zeuthen: »Hvis nu Overenskomst ikke var naaet, var det da aftalt eller Meningen, at Arbejdet ikke vilde blive optaget?« svarer Vidnet: »Nej, det var tværtimod Personalets Mening, at Bladet skulde ud.« Vidnet tilføjer, at Arbejderne ikke havde forudset, at Hr. Jørgensen ikke vilde gaa ind paa Forslaget. Arbejderne eller Tillidsmændene har ikke udtalt, at Arbejdet ikke vilde blive optaget før han havde underskrevet Kontrakten. Der var ikke Tale om at true Hr. Jørgensen til at gaa ind paa Kontrakten. Det Hele, Personalet ønskede, var at faa Forhandlingen med Hr. Jørgensen i Gang.

Paa Forespørgsel udtaler Vidnet, at nogle af Sætterne vare antagne til en Tusindbetaling af 31 Øre, de fleste uden nogen Aftale om Betalingen.

Med Hensyn til den af Hr. Jørgensen nedlagte Erstatningspaastand bemærker Vidnet, at Hr. Jørgensen har beregnet Erstatningen til 3 Kr. 48 Øre pr. Mand pr. Uge, men at Forskellen er udregnet uden Hensyntagen til spatieret Sats m. m.

Med Hensyn til det derefter den 15. Januar d. A. Passerede udtaler Vidnet, at det Udkast, der forelagdes den Dag, var af Personalet skrevet af efter *Typ.-Tid.*, og at Personalet selv havde taget Initiativet uden direkte Forhandlinger med deres Forenings Formand. Der var ikke talt om, hvad der skulde ske, hvis Hr. Jørgensen ikke underskrev, idet man gik ud fra, at Hr. Jørgensen vilde holde det Løfte, han formentes at have givet, og underskrive. Der var nok talt om, at Arbejdet skulde hvile under Forhandlingen, men ikke om, at det ikke skulde genoptages, før Hr. Jørgensen gik ind paa Forslaget. Arbejdet hvilede ikke, før Tillidsmændene kom tilbage fra Hr. Jørgensen med Meddelelse om, at han ikke vilde underskrive. Arbejderne forhandlede da i et Par Timer. Da Hr. Jørgensen senere kom i Sætteriet, var Vidnet gaaet for at hente Raad hos Den typografiske Forenings Formand. Paa Hr. Zeuthens Spørgsmaal: »Var det Meningen, at de ikke vilde fortsætte Arbejdet, før en Overenskomst var naaet?« svarer Vidnet: »Der var ikke taget nogen Beslutning derom, og Arbejderne har kun sagt til Hr. Jørgensen, at Arbejdet hvilede, indtil han gik ind paa at underhandle.« Vidnet tilføjer, at Arbejderne lod Arbejdet hvile, fordi de ønskede en Afslutning paa Sagen, men det var ikke Meningen, at der heri skulde ses en Trusel imod Hr. Jørgensen. Paa Hr. Zeuthens Spørgsmaal: »Hvorfor arbejdedes der ikke, efter at Forhandlingerne mellem Hr. Jørgensen og Arbejderne paa Sætteriet var afbrudte ved Middagstid, og de følgende Forhandlinger førtes udenfor Sætteriet af Formanden og Tillidsmændene?« svarer Vidnet, at han antager, at Personalet, da Hr. Jørgensen ved 3—4 Tiden indlod sig paa Forhandling, mente, at Bladet alligevel ikke kunde blive færdigt. Yderligere udspurgt udtaler Vidnet, at Personalet ved ikke at optage Arbejdet efter Middag, efter Vidnets Mening, tilsigtede at opnaa et Resultat, og at Hensigten med Arbejdets Standsning var at opnaa dette Resultat. Vidnet forklarer yderligere dette saaledes, at Personalet mente, at Hr. Jørgensen havde lovet at underkaste sig den Ordning, af hvilken de havde forelagt ham en Afskrift, og at det var Hensigten med Arbejdsstandsningen at faa Hr. Jørgensen til at holde det givne Løfte. Vidnet tror, at de andre Arbejdere delte denne Opfattelse.

Paa Forespørgsel af Hr. BERGENHOLZ udtaler Vidnet, at Personalet har sagt, at hvis Sagen blev indanket for Retten, forbeholdt de sig den højere Søndagsløn.

Paa Forespørgsel af Hr. OSKAR JOHANSEN udtaler Vidnet, at ved Underskriften af Kontrakten af 28. Oktober har Vidnet ikke hørt Hr. Jørgensen tage Forbehold om Sagens Indbringelse for Retten, hvorimod dette skete ved den anden Sag.

Vidnet bekræftede derpaa paa Ære og Samvittighed, at hans Forklaring var overensstemmende med Sandheden. Dimitteret.

Som 4. Vidne fremstod Typograf JENSEN, der, udspurgt, bemærker, at Hr. Jørgensen til Tillidsmændene havde givet bestemt Løfte om en Lokaltarif i Løbet af nogle Dage. Den 28. Oktober forelagde man ham en saadan, men hvad Tid paa Dagen det var, erindrer Vidnet ikke. Tillidsmændene havde lavet Kontrakten og forhandlet med Personalet om den. Der havde ikke været Tale om at lade Arbejdet hvile, og Arbejdet hvilede heller ikke, da de gik til Hr. Jørgensen. Denne gik imidlertid fra sit Ord og sagde, at han ikke vilde forhandle. Da de kom tilbage til Sætteriet, meddelte Tillidsmændene Hr. Jørgensens Standpunkt, og Personalet følte da Ulyst til at arbejde, hvilket Faktoren da gik ned og sagde til Hr. Jørgensen. Der var ikke af Tillidsmændene blevet sagt til Hr. Jørgensen noget om, at Arbejdet vilde blive standset. Om Arbejdet straks, da Tillidsmændene kom tilbage, hvilede, har Vidnet ikke iagttaget, men senere, da Hr. Jørgensen kom, hvilede Arbejdet, idet Personalet forhandlede om Sagen. Hr. Jørgensen kom ned i Sætteriet og sagde med Papiret i Haanden: »Naa Folk, lad os saa faa en Ordning paa dette. Lad mig faa Børslisten og Handelsberetningen, saa skal De faa 28 Kr.« Dette vilde Arbejderne imidlertid ikke gaa ind paa, men tilbød en Overenskomst, saaledes at de fik 27 Kr. + Børslisten m. m., hvad Hr. Jørgensen derefter gik ind paa. Vidnet benægter, at det er blevet sagt, at Arbejdet ikke vilde blive genoptaget, før Overenskomsten var underskrevet.

Med Hensyn til det den 15. Januar Passerede udtaler Vidnet, at det som Resultat af Organisationernes Forhandlinger var blevet meddelt paa Sætteriet, uden at Vidnet véd af hvem, at Hr. Jørgensen gik ind paa det nye Tarifforslag, og at det var i Overensstemmelse hermed, at der blev forelagt Hr. Jørgensen et Udkast, som Vidnet iøvrigt ikke selv har affattet, og som han ikke véd, hvem der har affattet. Personalet var enigt om, at hvis Hr. Jørgensen ikke vilde gaa ind paa Forslaget, vilde de alligevel gøre Bladet færdigt, og de vilde ogsaa have fortsat Arbejdet, selv om de ikke havde faaet en Ordning i Stand. Personalet vidste, at der ikke var nogen Risiko ved at undlade at arbejde, fordi der var Søndagen at løbe paa, og de af Faktorens telefoniske Forhandlinger med Bladets Redaktør havde forstaaet, at Redaktøren gik ind paa at vente. Arbejdet standsede først, da Tillidsmændene kom op i Sætteriet og meddelte Personalet Hr. Jørgensens Standpunkt. Arbejderne bleve dog paa deres Pladser og vilde arbejde, saasnart Hr. Jørgensen vilde gaa ind paa en Forhandling. Forhandlingerne fortsattes hele Dagen. Kl. 5 sagde Hr. Jørgensen, at det var bedst at faa typografisk Forenings Formand til Stede. Denne kom Kl. 7, og saa skrev Hr. Jørgensen under.

Naar Personalet ikke arbejdede i denne Tid, var det fordi der var kommet Ulyst over det paa Grund af Hr. Jørgensens Holdning. Hensigten med, at der ikke arbejdedes, var ikke at tvinge Hr. Jørgensen til at gaa ind paa Forslaget, men Personalet ønskede en Ordning med Hensyn til Maskinerne. Nærmere udspurgt siger Vidnet, at Hensigsen med ikke at arbejde var at faa rolige og stabile Forhold paa Trykkeriet. Indtrængende foreholdt, hvilken nærmere Hensigt der var forbunden med Arbejdsstandsningen, svarer Vidnet: »Sætterne lod kun Arbejdet hvile, fordi de ved at høre Faktorens Telefon-Samtale med »Agrardagbladet«s Redaktør havde faaet det Indtryk, at Redaktøren ikke lagde nogen Vægt paa, at Bladet for Søndag blev færdigtrykt Lørdag Aften«, og Vidnet formener, at hvis Arbejderne havde troet, at de forvoldte Hr. Jørgensen noget Afbræk ved at lade Arbejdet hvile, vilde de ikke have gjort det.

Hr. OSKAR JOHANSEN rettede derpaa følgende Spørgsmaal til Vidnet: »Udtalte Hr. Jørgensen, da han underskrev Kontrakten den 28. Oktober, at han underskrev med Forbehold og vilde indbringe Sagen for Retten, hvortil Vidnet svarer: »Nej«.

Paa Spørgsmaal af Hr. BERGENHOLZ forklarer Vidnet, at Tiden den 15. Januar mellem Middag og Kl. 7 hengik med Forhandlinger, dels mellem Hr. Jørgensen og Tillidsmændene, dels mellem Personalet, og paa et yderligere Spørgsmaal, at han ikke havde tænkt paa, om der galdt nogen Opsigelsesfrist, ligesom han ikke véd, hvad der stod i Kontrakten derom.

Vidnet bekræftede derpaa paa Ære og Samvittighed, at den af ham afgivne Forklaring var overensstemmende med Sandheden.

Nu fremstod tillige Typograf F. M. LARSEN-HOLST og Bogtrykker JØRGENSEN, og Konfrontation blev foretagen. Det blev herunder foreholdt Hr. Jørgensen, at begge Tillidsmændene for hans Personale havde forklaret, at de den 28. Oktober f. A. ved Forelæggelsen af Forslaget til en Overenskomst ikke havde sagt til ham, at Arbejdet var standset,

da de begav sig til Hr. Jørgensen. Hr. Jørgensen fastholder heroverfor Rigtigheden af den af ham afgivne Forklaring, idet han bemærker, at han ved den anførte Lejlighed sagde til Tillidsmændene, at de skulde gaa tilbage og fortsætte Arbejdet, men at de de dertil svarede, at Arbejdet hvilede, indtil en Overenskomst var naaet.

Overensstemmelse paa dette Punkt tilvejebragtes ikke, idet hver fastholdt sin Forklaring

Nu fremstod tillige Faktor WARTENBERG, der paa Forehold af den foreliggende Uoverensstemmelse erklærer, at han ikke er i Stand til at udtale sig herom, da han ikke var til Stede ved den ommældte Sammenkomst. Paa Forespørgsel tilføjer han, at han tror, at der den første Gang, Tillidsmændene henvendte sig til Hr. Jørgensen, blev arbejdet, indtil de kom op paa Sætteriet, medens Arbejdet anden Gang blev standset, umiddelbart efter at de var gaaede ned til Hr. Jørgensen.

Typograferne JENSEN og P. M. LARSEN-HOLST fastholder begge deres Forklaring, idet de tilføjer, at Hr. Jørgensen, da de den 28. Oktober henvendte sig til ham, sagde, at de skulde gaa op til deres Arbejde; de kunde forhandle efter Arbejdstid.

Hr. JØRGENSEN fastholder med Bestemthed, at der derpaa af Tillidsmændene blev svaret, at der ikke vilde blive arbejdet, før Overenskomst var naaet.

Typograferne JENSEN og P. M. LARSEN-HOLST nægte enkeltvis, hver for sig, bestemt at have svaret saaledes eller at have givet et Svar af lignende Indhold.

Paa Forespørgsel, hvem af Tillidsmændene der havde givet det at ham refererede Svar, erklærer Hr. JØRGENSEN, at de begge svarede ham, som af ham forklaret.

Overensstemmelse var ikke at opnaa, idet hver Part fastholdt sin Forklaring.

Paa Forehold af det af Hr. Oskar Johansen til 3. og 4. Vidne rettede Spørgsmaal og det af Vidnerne herpaa givne Svar, fastholder Hr. JØRGENSEN den af ham afgivne Forklaring, idet han særlig udtrykkelig gentager, at han, før han underskrev Overenskomsten af 28. Oktober, udtalte, at den Maade, hvorpaa Overenskomsten blev fremtvungen, var ulovlig, ligesom han ogsaa udtalte, at han vilde indbringe Sagen for Voldgiftsretten.

Typograferne JENSEN og P. M. LARSEN-HOLST fastholder begge den af dem med Hensyn til dette Punkt afgivne Forklaring.

Overensstemmelse herom var ikke at opnaa.

Paa Forespørgsel erklærer Faktor WARTENBERG, at han ikke tror, at Hr. Jørgensen straks ved Underskriften af Overenskomsten sagde, at han vilde bringe Sagen for Voldgiftsretten, idet dette først skete nogle Dage efter, hvorimod Hr. Jørgensen før eller samtidig med Underskriften sagde, at det var ulovligt.

Retten udsatte hermed Vidneførslen til et senere Møde.

Mødet hævet Kl. 11¼.

LAUR. MADSEN.

OSKAR JOHANSEN.

Opponenter.

MAN kan forstaa, at Folk har modsatte Meninger, og at de hævder disse, selv om de ikke hæver sig over den private Interessesfære. Man kan fatte, naar Talen er om Modsætninger indenfor en Organisation, at man da benytter alle de Midler, denne giver til at hævde sine Anskuelser. Det er korrekt og det er rigtigt; men det Noble hører absolut op, naar man, efter uden Held at have hævdet sine Anskuelser dér, begynder at modarbejde de Vedtagelser, man ikke ad lovformelig Vej har kunnet omstøde, ved at anstille Paavirknings-Forsøg *udenfor* Organisationen og overfor Myndigheder, af hvilke Vedtagelserne er afhængige.

Vi vil lade Medlemmerne selv dømme. Efter at Oppositionen i Sygekassen i Søndags ikke havde høstet det Udbytte, den havde ventet, modtog vi Tirsdag Aften følgende Skrivelse:

Hr. GUSTAV CLAUSEN!
Formand for Typografernes Hjælpekasser.

Herved tillader jeg mig at meddele Dem, at 10 Medlemmer af »Typografernes Hjælpekasser« i Gaar, den 21. Marts, til Indenrigsministeren har indsendt en Skrivelse, hvori de beklager sig over at være blevne afskaarne fra at stille Ændringsforslag til det til Sygekasseinspektoratet indsendte Lovudkast samt paapeger nogle af de efter deres Mening mest uheldige Bestemmelser i samme.

22. Marts 98. Med koll. Hilsen
Deres
J. W. JENSEN.

Udover Opmærksomheden med at sende Formanden Meddelelse om det Skridt, man her havde foretaget, forekommer det Hele os temmelig grimt. Den eneste positive Anke mod Lovene, som fremkom paa Generalforsamlingen, var mod Paragrafen om Stemmeretten. Man modtog den Erklæring fra Foreningens Ledelse, at den Bestemmelse ingen Indflydelse vilde faa overfor Foreningens ældre Medlemmer; men man var ikke tilfreds hermed og forlangte en Resolution vedtaget, der krævede den af 414 Medlemmer givne Sanktion til Lovene omstødt; dette forkastedes. Dermed skulde man synes, ethvert organiseret Medlem maatte — om ikke være tilfreds — saa dog lade sig nøje. Men man havde gjort Regning uden Hr. J. W. Jensen og de andre Kolleger, som har støttet ham i hans — haabløse Bestræbelser for at hindre Sygekassens Statsanerkendelse. Efter at Hr. Jensen, der *tillige er Medlem af Ny typ. Forenings statsanerkendte Sygekasse* og utvivlsomt har været en ivrig Støtte for Vedtagelsen af den dèr gældende Lovbestemmelse, som berøver *ethvert nyt Medlem* Stemmeretten, først har bekæmpet en lignende, langt mere indsnævret Bestemmelse i Den typ. Forenings Sygekasse uden Held, søger han nu at skade Organisationen og dens Medlemmer ved at gøre sit mest mulige for at udsætte Opnaaelsen af en for Kassen ikke ringe pekuniær Fordel — blot fordi han ikke kan være Medlem af to statsanerkendte Kasser og til Trods for, at han maa vide, at hele hans interesserede Arbejde, hvor megen Varme han end lægger deri, dog ikke kan hindre Statsanerkendelsen, men kun forhale den.

Det er de kønne moralsk-indignerede Bevæggrunde for, at en Generalforsamling *burde* være afholdt forinden Medlemmernes skriftlige Afstemning, som der gennem Henvendelsen til Indenrigsministeriet kastes et flatterende Lys over!

Formanden har selvfølgelig øjeblikkelig gjort sit Bedste for at oplyse vedkommende Myndigheder om Sagens rette Sammenhæng.

Generalforsamlinger og Møder.

Typografernes Hjælpekasser

afholdt ordinær Generalforsamling i Søndags. Til Dirigent valgtes F. K. MADSEN, til Sekretær CHR. CLAUSEN.

1. FORMANDEN (G. Clausen) aflagde Beretning for Halvaaret, idet han bemærkede, at der ikke var foregaaet noget af særlig Betydning udover de administrative Afgørelser, som Medlemmerne kendte fra Referaterne i Bladet. Der havde været nedsat 2 Udvalg, det ene for at undersøge Betingelserne for Oprettelsen af en Medicinalkasse, det andet for en Forhøjelse af Barselshjælpen; som man vil have set af det omsendte Lovudkast, var en Forhøjelse for sidstnævnte Tilfælde foreslaaet; derimod kunde man ikke for nærværende Tid tilraade Oprettelsen af en Medicinalkasse, da man ansaa det for heldigst først at afvente Virkningerne af de nye Love, men Sagen var dermed ikke henlagt. Taleren mindede om det mislykkede Forsøg paa at opnaa Moderation med Frederiksberg Hospital. Underskudet i de to Sygekasseafdelinger troede Taleren havde sin væsenlige Aarsag i en udstrakt Tilstaaelse af Landophold, og han nævnte i denne Forbindelse, at Sanatoriet for Brystsyge vilde begynde sin Virksomhed til næste Aar, og at ligeledes Kommunens Sanatorium ved Boserup sandsynligvis vilde blive færdig i Løbet af et lignende Tidsrum. Hermed var det væsentligste nævnt udover Spørgsmaalet om Statsanerkendelse og den officielle Forbindelse med Fagforeningen. De nødvendige administrative Forholdsregler udover de i Lovudkastet nævnte vilde blive affattede af Styrelsen og senere forelagte en Generalforsamling til Sanktion. — BERG beklagede Medicinalkassens Opgivelse. Taleren henstillede til Styrelsen at tage under Overvejelse, at Kassen betalte Omkostningerne til Speciallægen, naar Patienten var henvist til denne af Sygekasselægen. Paa hvilke Betingelser vilde Kvinderne fra den alm. Afdeling gaa over i Pengehjælpsafdelingen? — FORMANDEN svarede, at de kvindelige Medlemmer, der tilhørte Kassen, vilde gaa over i Pengehjælpsafdelingen uden fornyet Lægeattest. Oprettelsen af en Medicinalkasse vilde have krævet en Kontingentforhøjelse, og Styrelsen havde ikke turdet sætte dette under Afstemning. Det vilde sikkert sluge enormt af Kassens Midler, dersom denne skulde betale Specialisterne, men Taleren lovede at tage Bergs Betragtninger under Overvejelse. — Efter en kort Diskussion mellem BERGENHOLZ og BERG godkendtes Beretningen.

2. KASSEREREN (V. Bergenholz) fremlagde derefter Regnskabet. Af Aarets Underskud lærte man at være forsigtig med at anstille Beregninger over Sygdomme, da disse ikke var saa stabile som Dødsfald. Taleren gennemgik forskellige af Regnskabets Poster. Forrige Aars Restancer var indkommet paa 30 Kr. nær, der skyldtes udslettede Medlemmer. Hr. Bogtrykker Thiele burde nævnes som den eneste honorable Bidragyder. 35 % af de Syge havde lidt af Bryst- og Lungesygdomme. Medlemsantallet viste en Fremgang af 104 Mænd og 30 Kvinder. — FORMANDEN skulde til Kassererens Betænkeligheder ved at beregne en Sygekasse sige, at man ikke kunde lægge et enkelt Aar til Grund for Beregningen. Underskudet maatte navnlig søges i den flotte Anvendelse af Landophold. — Efter et kort Replikskifte mellem BERGENHOLZ og G. CLAUSEN godkendtes Regnskabet.

3. Beslutning ang. en i Anledning af den skete Afstemning indkommen Protest fra 11 Medlemmer. — FORMANDEN oplæste Skrivelsen, i hvilken protesteredes mod, at denne vigtige Sag bliver afgjort med Forbigaaelse af Kassernes højeste Myndighed (Generalforsamlingen) og paa Trods af det af Generalforsamlingen den 22. Septbr. 1895 udtrykkelig tagne Forbehold, og opfordrer Styrelsen til at annullere den foretagne Afstemning. Herpaa havde Styrelsen svaret — idet den indrømmede, at der var sket en formel Fejl i den omspurgte Retning —

at den ikke kunde tiltræde den Annulering, som d'Hrr. havde fremsat Ønske om, saa meget mindre, som Forslagene var blevne vedtagne med overvældende Majoritet, ligesom Nødvendigheden af en Generalforsamling overfor Spørgsmaal, som i sine Hovedtræk allerede en Gang havde været til Afstemning og da blev vedtaget indenfor Hjælpekasserne, har forekommet Styrelsen mindre indlysende. Da Proteststillerne imidlertid ikke havde følt sig tilfredse med Styrelsens Svar, var Sagen nu kommen frem for Generalforsamlingen. — JUL. ANDERSEN vilde paa de Elleves Vegne fastholde Protesten. Den ringe Tidsfrist for Stemmesedlens Indlevering havde bevirket, at der ikke fandtes flere Navne paa Protesten. Han forstod ikke, hvorledes Styrelsen kunde sanktionere en saadan Fremgangsmaade, som den skete. Protesten fremkom ikke som Uvillie mod Forslaget; for de fleste Punkters Vedkommende havde man intet imod det, derimod fandt man det uretfærdigt, at gamle Medlemmer, der i sin Tid havde indmældt sig i god Tro, nu i Følge § 26 blev berøvede deres Stemmeret. Taleren fandt det mærkeligt, at 5 Aar efter at Statsanerkendelsen fremkom, og efter at det nedsatte Fællesudvalg havde arbejdet i 2½ Aar, skulde Lovene nu trumfes igennem uden at underkastes Medlemmernes Kritik. — FORMANDEN formente, at naar der ingen Uvilje var imod Forslaget, var Protesten formel. Det var hverken Udvalgets eller Styrelsens Mening, at de gamle Medlemmer skulde berøves deres Stemmeret, selv om det efter § 26 kunde synes saa. Bestemmelsen var nødvendig for at vi kunde blive fri for daarligt Selskab. Lovudkastet havde ikke ved en Generalforsamling kunnet undergaa nogen væsenlig Forandring. Ved den skriftlige Afstemning havde alle Medlemmer frit kunnet tilkendegive deres Mening. — RÊNÉ-LASSEN vilde ikke fastholde Fordringen om en Annulering; ikke fordi han i Mellemtiden var kommen paa andre Tanker, men fordi Resultatet var givet ved Afstemningen. Taleren foreslog følgende Resolution: »Idet Forsamlingen anerkender det store Arbejde, Udvalget har nedlagt i Lovforslaget til Statsanerkendelse, misbilliger den, at man ikke har fulgt en paa Generalforsamlingen den 22. Septbr. vedtagen Beslutning om Lovforslagets Behandling paa en Generalforsamling, og opfordrer Bestyrelsen ti fremtidig at paase, at Generalforsamlings-Beslutninger nøje overholdes.« — LAUR. JENSEN havde faaet Udkastet til Underskrift uden at opdage § 26; Paragrafen var indsat i det sidste Møde, ved hvilket han ikke var til Stede. Naar nævnte Paragraf skulde opfattes som af Formanden anført, havde han ikke noget imod den, og Taleren anbefalede de 11 Medlemmer at tage deres Protest tilbage. — J. W. JENSEN fandt det nødvendigt at føre Sagen tilbage paa lovlig Grund, da det nuværende Standpunkt var juridisk uholdbart. — BERG troede ikke, at den stedfundne Afgørelse havde haft til Hensigt at krænke Medlemmernes Rettigheder, men vilde dog takke de 11 Medlemmer for deres Aarvaagenhed. — FASMER fralagde sig Ansvaret for Stemmesedlens Udsendelse. — NIELSON og SPARWATH anbefalede Rêné-Lassens Resolution. — LOUW udtalte, at de forskellige Forespørgsler beviste, at Medlemmerne ikke var klare over Forslaget, hvorfor en Generalforsamling burde have fundet Sted. — FORMANDEN beklagede efter det Postyr, som var opstaaet, at en Generalforsamling ikke var afholdt. Han opfordrede Rêné-Lassen til at tilføje sin Resolution en Bemærkning om, at Generalforsamlingen betragtede den skete Afstemning som lovlig. — RÊNÉ-LASSEN fastholdt Ordlyden af sin Resolution. — En Række Talere havde endnn Ordet inden man skred til Afstemning. Ved denne *forkastedes* Rêné-Lassens Resolution. Derefter sattes følgende af J. W. JENSEN stillet Resolution under Afstemning: »Generalforsamlingen udtaler sin Anerkendelse af det store Arbejde, der af Fællesudvalget er nedlagt i Lovudkastet til en statsanerkendt Sygekasse, men maa misbillige, at Udkastet er sat under Afstemning blandt Medlemmerne uden først at have været forelagt Generalforsamlingen. — Endvidere erklærer Generalforsamlingen den stedfundne skriftlige Afstemning for ugyldig og opfordrer Styrelsen til at søge Sygekassen statsanerkendt ad lovlig Vej.« Resolutionen *forkastedes* med 55 St. mod 24. Generalforsamlingen havde saaledes sanktioneret den stedfundne skriftlige Afstemning.

4. Forslag om fra den alm. Sygekasseafdeling at overføre til den vedtagne Hjælpekasse 2000 Kr. — FORMANDEN motiverede i Korthed Forslaget og anmodede Forsamlingen om paa Arbejdsstederne at agitere for Forslagets Vedtagelse ved den skriftlige Afstemning. — Vedtoges.

5. Til at supplere det af Repræsentantskabet i Den typ. Forening nedsatte Udvalg for Funktionæropstilling valgtes LAUR. HANSEN, BERG og A. W. LARSEN samt som Suppleant NIELS HANSEN. — Det henstilledes til Udvalget om saa vidt muligt at foretage Dobbeltopstilling af Kandidater.

Udenfor Dagsordenen beklagede NIELSON den knappe Udgangstilladelse, Lægerne tilstod de Medlemmer, hvis Sygdom tillod dem at gaa ud. — BERGENHOLZ svarede, at det var nødvendigt at have bestemte Regler for Udgangstilladelsen for at hindre Misbrug; følte Medlemmerne sig imidlertid brøstholdne ved Lægens Afgørelse, burde de klage til Styrelsen.

DIRIGENTEN hævede derefter Forsamlingen.

Paa Grund af det sene Tidspunkt lod FORMANDEN for Den typografiske Forening derefter foretage en Afstemning om, hvorvidt Foreningens Generalforsamling skulde udsættes til den følgende Søndag. — Udsættelsen vedtoges med overvældende Majoritet.

Typografernes Sportsklub

afholdt halvaarlig Generalforsamling Lørdag den 19. Marts, Admiralgade 19[1].

Til Dirigent valgtes LAUR. HANSEN, til Sekretær P. HANSEN.

FORMANDEN aflagde Beretningen. Han omtalte især Klubbens Stiling til Arbejdernes Idræts-Forbund, og nærede godt Haab om, at den projekterede Sportsplads vilde blive anlagt. Forøvrigt var Klubben gaaet frem i Medlemsantal, ligesom Tilslutningen til Gymnastiken havde værer større end tidligere Aar, idet der gennemsnitlig var mødt 23 Medlemmer hver Øvelsesaften.

KASSEREREN gennemgik Regnskabet, der enstemmig godkendtes, dog mente Formanden, at Kassererens Løn burde have været opført, ligesom L. HANSEN ankede over de mange Restancer.

Derefter drøftedes Øvelsesplanen for Sommerhalvaaret. Denne affødte en livlig Diskussion, idet Enkelte vilde have Kricketspillet strøget, medens Andre ønskede, at Klubben — foruden dette — ogsaa indførte Fodbold. J. JAKOBSEN ønskede endog Klubben udvidet til en mere alsidig Idrætsklub i Lighed med andre herværende Klubber. Da dette imidlertid betingede en Lovændring, toges foreløbig Afstand fra dette Spørgsmaal. Et Forslag om at dyrke Fodboldspil forkastedes, hvorimod det paa Forslag af V. JENSEN vedtoges at dyrke Gymnastik og Kricket samtidig i Maj og September og i Juni, Juli og August Kricket alene. Det overlodes til Styrelsen at bestemme, hvorvidt der — i Fald Tilslutningen var tilstrækkelig stor — skulde dyrkes Friluftsgymnastik i Sommermaanederne.

Valg af Styrelse: Til Formand og Næstformand valgtes enstemmig henholdsvis LAUR. HANSEN og JUL. JAKOBSEN og til Bestyrelsesmedlemmer P. RASMUSSEN (16 St.) og H. C. HANSEN (13 St). Suppleanter: MILNE og CARSTENSEN. Til Revisor valgtes ANDR. PETERSEN i Stedet for Holger Henriksen, der afgik. Kassereren, V. JENSEN, genvalgtes enstemmig.

Under Eventuelt behandledes bl. a. Kassererens Løn, der paa Forslag af CATO forhøjedes til 15 Kr. halvaarlig. Formanden oplæste en Indbydelse fra Handelsstandens Gymnastikforening angaaende Deltagelse i en Konkurrence i Bagspring. Det vedtoges at afslaa denne Indbydelse med den Motivering, at Klubben ikke kunde deltage med et saa stort Hold, som der forlangtes (20—25 Mand). Generalforsamlingen sluttedes under begejstrede Leveraab for Sportsklubben.

Ingen bør blive hjemme

i Morgen, Lørdag den 26. Marts,

men komme til Wittmacks Lokale og se

Gymnastikpræsentationen

af Typografernes Sportsklub.

Sang
Gymnastik
Hugning, Fægtning
Gymnastik
Sang

Ingen bør blive hjemme!

Flot Program ~ udm. Assistance ~ stort Bal.

Billetter faaes hos Klubbens Medlemmer, Budet MØLLER, samt hos Kassereren, WILH. JENSEN, F. E. Bording, Nybrogade 12.

Nær og fjærn.

Fællesmøde afholdes paa Søndag Kl. 10 paa Sortedamslund mellem Styrelserne for de tarifkontraherede Foreninger og Typografernes Tarifudvalg.

Foredrag om den svenske Lønbevægelse. Vor Kollega, Hr. CHR. NIELSEN i Malmø, har velvillig lovet at holde et Foredrag i **Morgen Aften**, Lørdag, **Kl. 10** i Foreningslokalet om *Tarifbevægelsen i Skaane.*

Under vore Forhandlinger her i Byen om en Tarif, vil det sikkert afvinde Interesse at høre, hvad vore svenske Fagfæller har opstillet som Fordringer, og vi forudsætter derfor fuldt Hus.

Typografernes Stiftelser. Styrelsen meddeler, at den til paa Søndag averterede **Generalforsamling aflyses** paa Grund af det paa samme Tid indkaldte Fællesmøde for alle de faglige Foreningers Medlemmer.

Den typografiske Forening afholder sin ordinære halvaarlige Generalforsamling, som paa Grund af den fremrykkede Tid maatte aflyses den 20 ds., paa Søndag i Søfryd ved Fredensbro. Tiden umiddelbart efter Fællesmødet paa Sortedamslund. Vi henviser til foranstaaende Dagsorden.

Overenskomst. Konflikten i »Vestlollands Avis« Bogtrykkeri er ved en mindelig Overenskomst mellem Redaktør og Personale bleven ordnet paa følgende Maade: Af de 3 Tvistens Punkter bleve de 2 fuldt ud indrømmede, det 3. blev ordnet saaledes, at 2 af Sætterne kom paa Beregning. — For Personalets Vedkommende er Overenskomsten gældende til 1. Maj, da Aktieselskabet for Bladet da paatænker en Forandring med Trykkeriet.

Agrardagbladets Personale havde for fjorten Dage siden opsagt deres Pladser paa Grund af Uoverensstemmelse med Principalen. Efterat denne havde henvendt sig til Fællesstyrelsens Formand, lykkedes det i Fredags at opnaa en Overenskomst, hvorved de i den senere Tid i dette Blad forekomne Rivninger forhaabenlig fremtidigt undgaas.

Overenskomsten baseredes paa, at Personalet tog Opsigelserne tilbage samtidigt med at det samme skete med en af Principalen foretagen Afskedigelse; den paagældende Kollega paahviler det da at søge sig en anden Plads og tiltræde denne, naar han finder en saadan. Endvidere forpligtede begge Parter — Principalen paa den ene og Personalet paa den anden Side — sig til **ikke** at eksekvere den eventuelle Dom i de Sager, som er indankede for Voldgiftsretten og som i Øjeblikket er optagne til Opmandskendelse. Endelig ratihaberede Principalen den i sin Tid med Personalet trufne Overenskomst, saaledes at denne, uansét Opmandskendelsen, fremdeles staar ved Magt.

Det er, som bekendt, Hr. Overretssagfører L. ZEUTHEN som er Opmand.

»**Arbejdernes Teater**« har i Aarenes Løb arbejdet sig frem til at blive en Institution, som endog har vakt Opmærksomhed udenfor Arbejdernes Kres. I Forsamlingsbygningen paa Enghavevej har Selskabet givet en Række Forestillinger af mere eller mindre literær Værdi; thi Dilettantselskabernes fornemste Repertoire — Duftvaudevillen — er banlyst fra dette Teater. Efter Indbydelse fra Aktieselskabets Bestyrelse overværede vi Forestillingen i Søndags, ved hvilken opførtes Dr. Edv. Brandes Skuespil »Et Besøg« og Aleks. Kjellands Lystspil »Hans Majestæts Foged«, og vi maa indrømme, at saavel de Agerendes Udførelse af deres respektive Roller som det hele sceniske Interiør staar betydeligt over, hvad man plejer at træffe ved de dramatiske Selskabers Forestillinger. Vi anbefaler Læserne selv at overtyde sig herom ved at besøge Teatret paa Enghavevej.

Paa Søndag opføres »Storken«, Komedie i 3 Akter af Hans Aanrud, aldrig spillet her, og »Socialisternes Marsch«, dramatiseret efter Henning Jensens Roman »Blodets Baand« ved C. E. Jensen.

Blind Passagerer. I et Par Maaneder har der i Vejle arbejdet en Størrelse, som lod sig kalde Sofus Sørensen. Han foregav at være Medlem af Ny typ. Foren., men maatte senere indrømme, at dette var usandt. Han gjorde sig meget hurtigt bemærket i Byen ved sin klown- og bølleagtige Maade at optræde paa, og Personalet fandt det derfor formaalstjenligt at anstille Efterforskninger om ham. Disse var imidlertid uden Resultat; Ingen kendte noget til Sofus Sørensen. Personalet forlangte nu — for muligvis derigennem at faa belyst Personen — at han skulde indmælde sig i Dansk typ. Foren. Dette var han straks villig til. Imidlertid havde han skrevet til Hr. Bergenholz i København — og paa den Maade røbede Dumrianen sig selv. Hr. Victor Petersen meddelte Lokalformanden, at han hed Chr. Sørensen, og saa kendte man jo straks den berygtede Strejkebryder, som her levede under falsk Navn.

Lokalformanden henvendte sig derpaa til hans Principal — Hr. Redaktør Hertz —, som alt var led og ked af ham og nu, efter at have hørt hans Meriter, beredvillig lovede at hælde ham ud af Forretningen, saasnart en lille Gæld til Hr. Hertz var afviklet.

— — Her var Ingen, der kendte Chr. Sørensen personlig, og af den Grund har han kunnet dække sig saa længe. Det var ønskeligt, om man kunde faa se hans Fysiognomi i *Typ.-Tid.*, saa man ad den Vej kunde tage sig i Agt for ham.

Der kunde jo nævnes adskillige Ting af denne Herres Synderegister her i Byen, men da et sligt Individ jo ikke er værd at ofre meget paa, skal jeg indskrænke mig til nærværende.

I Stedet for at blive anmældt som nyt Medlem, faar Sofus alias Chr. Sørensen saa tage til Takke med nærværende.

Han afskedigedes i Mandags. W. J.

Karnevalet i Koncertpalæet vil efter et foreløbigt Skøn give et Overskud af omkring 800 Kr.

Arbejdsløsheden. I Berlin er under Navn af »Industria« dannet et Aktie-Forsikringsselskab mod Arbejdsløshed. Aktiekapitalen er foreløbig fastsat til 5 Millioner Mark. Under Indbydelsen til Aktieselskabets Dannelse fandtes Industridrivende fra alle Tysklands Egne.

Dansk typ. Forenings

Arbejdsanvisningskontor

anviser **flinke** og **paalidelige** Typografer til d'Hrr. Bogtrykkere i Provinserne.

Brev- og Telegramadresse: *Typografia, Kolding.*

Styrelsesmøder.

TYPOGRAFERNES HJÆLPEKASSERS STYRELSE.

Søndag den 20. Marts. Frav. m. anm. Forfald: LAUR. JENSEN.

Stemmesedlerne ang. den skriftlige Afstemning om at lade 2000 Kr. overgaa til Hjælpekassen affattedes. — Man enedes om at udsende en Redegørelse til Medlemmerne ang. de ny Forhold; den findes andet Steds i Bladet. — Et Medlems Hustru (syg som Følge af Jærnbaneulykken i Gentofte) er tagen til Sanatoriet i Hornbæk, hvor Statskassen betaler for Opholdet; det vedtoges at udbetale Sygepenge mod Attest hver 4. Uge for vedvarende Sygdom. — Flere Punkterersker ansøger om at blive Medlemmer; da de er over 45 Aar, kan dette ikke lade sig gøre.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 21. Marts. Samtlige Medl. til Stede.

1. Meddelelser. Fra en Lærling i Stege var modtaget Forespørgsel om han kunde blive i sin Plads ved Udlæringen og blive optaget i Foreningen. Ja, indtil videre og ved at mælde sig til Stubbekøbing Lokalafd., da den optager Stege som Filial. Forskellige andre Meddelelser gaves og bl. a., at Principalforeningerne i hvert Fald tilsyneladende søgte at forhale Tarifens Ikrafttræden.

2. Andragende fra Typograf Melberg i Kalundborg om et Laan af 50—60 Kr. til Flytning fra Korsør; var anbefalet af Kalundborg-Afdelingen. 50 Kr. bevilgedes paa de sædvanlige Betingelser: hvilende Nyderet til Laanet er tilbagebetalt. HVIDTFELDT.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG TYP. HJÆLPEKASSER.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. LAUR. JENSEN. I Morgen: Hr. J. C. CHRISTIANSEN.

Hjælpekassernes Styrelse holder Møde paa Søndag i »Søfryd« umiddelbart efter Generalforsamlingen. FORMANDEN.

Til Inkassatorerne!

Nye Bidragslister med behørig Underretning vil blive tilsendt, saasnart de ny Love træder i Kraft. V. BERGENHOLZ.

Dels paa Grund af Kvartalsregnskabets Afslutning, **dels formedelst de ny Loves og det ny Kontingents Ikrafttræden,** ønskes alle Restancer **indbetalt præcis senest 31. Marts d. A.**

Maskeraderestancerne ikke at glemme!

V. BERGENHOLZ.

Ny Medlemmer: Sætterne Gustav Arendt F. Jensen (A. Holm), udl. 28/3 98 s. Sted og Niels Jensen Petersen (O. C. Olsen) samt Trykkerne Otto Thorvald Rud. Nielsen (Kihl), udl. s. St. 1/3 98, Fritz Anton S. Philipsen (Schønberg & Hartvig), udl. 1/8 89, Carl J. A. Kaaber og Hustru Julie Florentine (Centraltr.), Alfred Lauritz Nielsen og Hustru Ane Marie (O. C. Olsen), Christian J. Petersen og Hustru Anna Jensine (O. C. Olsen), Hansen-Maares Hustru Olga A. J. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadt: 1242, Luffe E. Mogensen (Mohn) fra Rejse.

Bortrejste: 2850, Hans Høyer til Roskilde i Plads, Trykker Will. C. Th. Hansen (paa Rejse) og 1734, Herman Schou til Odense i Plads.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8 samt **førstk. Tirsdag Aften 7—9.** *Lukket paa Søndag.* V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Nyt Medlem: Aarhus, Hans Fred. V. Nees, udl. hos Mammen efter 5 Aars Lære. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Roskilde, 1112, Chr. M. Andersen fra Rejse i Pl. Vejle, 160, Sofus Utke (Udbye). Aarhus, 1175, Jens Joh.s Otto Jensen i Pl. Kolding, 1179, H. C. Christensen (arbl.) fra Ribe. Nykøbing F., 991, N. P. Nielsen fra Kolding i Pl. Odense, 962, Martin Alfred Hansen (Milo). Randers, 977, Fritz Baumgarten fra Rejse (J. M. Elmenhoff & Søn). 661, Nicolaj Høvish Hansen (Chr. Nielsen) fra Frederikshavn.

Bortrejste: Roskilde, 837, S. K. Grove, til Ringkøbing i Pl. Aarhus, 160, Sofus Utke til Vejle i Pl. Kolding, 888, Albert Lund til Plads paa Fanø og 991, Niels Peter Nielsen til Plads i Nykøbing F. Holbæk, 408, Otto Poulsen (paa Rejse). Nykøbing F., 218, Fr. Ulrik Hansen til Kolding i Plads.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Nyt Medlem: Oluf Mathiesen, udl. 19/3 98 hos Græbe (arb. s. St). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Bostrejst: 127, W. T. Hansen til Tyskland.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Kl. 10: Nye Sange. STYRELSEN.

T. C. C. Søndag Start Trianglen Kl. 10.

ANNONCER

En Diegeltrykspresse,

brugt, kan paa Grund af Pladsmangel erholdes til Købs i Bogtrykkeriet, *Løngangsstræde 25.* København K.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 13
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 1. April 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Tarif-Mødet.

Hvis den af os valgte Del af Tarifkommissionen gik til Fællesmødet i Søndags med Forventning om at høste Lavrbær for sin i Forhandlingerne indtagne imødekommende og moderate Stilling, saa bedrog den sig. Der var knap én af Talerne, som tilbageholdt sin Forundring over de af Udvalget allerede givne Tilbud eller som ikke gjorde sig til advarende Tolk for Indrømmelser paa andre Punkter, og der var Glød i den Tilslutning, hvormed den mægtige Forsamling hilste særlig disse Udtalelser. Har Udvalget under de smaattede og pinlige Forhandlinger, som Enhver kan sige sig selv maa være ført, naar de fattige og smaa Tilbud paa Hovedpunkterne kan have brugt saa lang Tid før Taalmodigheden bristede, savnet Rygstød for *Kravenes fulde Gennemførelse*, saa vil det ganske afgjort ikke paa noget senere Tidspunkt i Forhandlingerne finde Tilbøjelighed til at søge en lignende Dosis Styrkemidler erhværvet, som skænkedes det i Søndags. Man kan maaske sige, at de stærke Bebrejdelser for absolut Berettigelse savnede det fulde Kendskab til de nervepirrende og mørhedsskabende Forhandlinger, som er gaaet forud og som maaske ikke mange af de Bebrejdende selv var komne helskindede fra, men paa den anden Side maa man ikke — som enkelte af Udvalgets Medlemmer forsøgte — frakende Opponenterne al Ret. Sagen er jo nemlig, at den samme Sikkerhed, som vi for Tiden og i den nærmeste har for Gennemførelsen af vore Krav, ikke banlyser Tvivl om den samme gode Position, naar nogle Aar er gaaede. Og skulde denne Tvivl blive til Virkelighed, vil vi jo utvivlsomt blive hængende ved de Satser, vi i den gode Tid forsømte at gøre tidsvarende. Ligeledes vil jo Tarifen, hvis Tvivlen paa Fremtiden var ubeføjet og vor Styrke stadig tiltog, ved sin frygtede Varighed være Spændetrøje for al Bevægelse til Gunst for yderligere Forbedringer. Set fra disse to Sider maa man tilgive, om Udvalget fik flere Hip, end det egenlig selv syntes var fortjent, og havde enkelte af Udvalgets Medlemmer set lidt videre paa Situationen i Stedet for at fæste Blikket paa Bebrejdelserne, vilde de have forstaaet, at den tilstedeværende og for dem tilsyneladende overraskende Stemning hos det tætpakkede Hus, ikke var »kunstig« og derfor heller ikke egnet til Forsvar for den paa ganske forkerte Forudsætninger hvilende Undskyldning, at de indenfor Foreningerne fastsatte Satser for fast Løn, Tusindbetaling og Arbejdstid »kun« var et Forhandlingsgrundlag. Paa disse Punkter har nemlig Generalforsamlingerne ganske eftertrykkeligt lagt Hovedvægten og indtrængende anbefalet Udvalget ikke at vige.

Fællesmødet maa, som sagt, tilfulde have givet vort Udvalg den ønskede Stimulans. Der var en Tilslutning, en Kraftbevidsthed i Ovationerne, en Begejstring for Kravenes Gennemførelse, som absolut ikke hører til Stemninger, der fortager sig forinden Maalet er naaet; thi de er afgjort naturlige under Forhold, hvor Konjunkturerne byder Haanden og Enigheden mellem **alle** Københavns Fagfæller er saa rodfæstet overfor Nødvendigheden af økonomiske Forbedringer.

Vi ønsker Typografernes Udvalg til Lykke og dermed alle Københavns Typografer, thi vi venter, at det afholdte kæmpemæssige Møde vil have belært Principalerne om, at den Alvor, som det bar til Skue, ikke indlader sig paa den hidtidige altfor smaalige Kræmmerpolitik, ligesom den maa have givet dem Bevis for, at der blandt **alle** Københavns Typografer er en fast og ubøjelig Vilje til at erhværve sig Kaar, der staar paa Højde med de Krav, som rejses og gennemføres fra alle andre Sider, og at vi **ikke vil** staa under, hvad vore Kolleger baade mod Syd og Nord har opnaaet.

Referat:

Til Dirigent valgtes F. K. Madsen, til Sekretær Chr. Clausen.

Den typ. Forenings Formand, P. Lauritzen, aabnede Forhandlingerne med at udtale, at den Løbeseddel, som Tarifkommissionens Formand, Hr. Bogtrykker O. C. Olsen, i Gaar havde udsendt, lettede Taleren Forklaring af Mødets Hensigt, idet Forsamlingen derved var paa det Rene med Situationen. Arbejdernes Delegerede havde været betænkelige ved at gaa saa langt ned, som sket var; da desuagtet Principalerne fastholdt deres Standpunkt, fandt Typograferne det uforsvarligt at arbejde videre, forinden man havde hørt Medlemmernes Mening. — Behrend takkede Udvalget for denne Henvendelse inden det havde bundet sig til Vedtagelsen af en Tarif, der enten skulde vedtages eller forkastes en bloc, og hvorved Broen var kastet af for yderligere Forhandlinger. Det forekom Taleren, at det var noget hurtigt, Udvalget havde nedsat Fordringerne; de 24 Kr. burde have været holdt oppe, indtil Principalerne havde indrømmet de 8 Timer. Der burde rammes nogle Pæle gennem den Trafik, at sætte det gode Arbejde paa Timebetaling. — Louw havde ventet, da vi i sin Tid nedsatte Tarifkommissionen, at den nye Tarif skulde træde i Kraft den 1. April. Principalerne havde søgt at trække Tiden i Langdrag, men nu skulde der være en Ende paa den Leg, og Tarifen burde opsiges til 1. Oktober. Den nuværende Løn stod ikke i Forhold til Livsfornødenhederne. De opstillede Fordringer var ikke for høje overfor Lønvilkaarene i andre Haandværkerfag. Der havde i sin Tid staaet i *Typ.-Tidende*, at Typograferne kom efter Studenterne, men nu kunde man da sige, at de kom efter Bagerkuskene. — V. Jørgensen udtalte, at Principalerne gjorde gældende, at Minimallønnens Forhøjelse fra 18 til 24 Kr. var et for stort Spring paa én Gang. Det var dog kun Nemesis, der ramte Bogtrykkerne, fordi de ikke i sin Tid ved Forhandlingerne om den nugældende Tarif havde fastsat en højere Minimalløn end 18 Kr. Nogen bestemt Vedtagelse om Arbejdstidens Forkortelse forelaa endnu ikke. Med Hensyn til Fordelsats var det Typografernes egen Skyld, naar de indlod sig paa at sætte det gode Arbejde paa Timebetaling. Taleren tilraadede Forsamlingen at slutte sig til Udvalgets Standpunkt, og advarede mod at opagitere en kunstig Stemning. — Gundersen vilde paa Trykkernes Vegne anbefale ikke at gaa under de opstillede Fordringer. Gennemgaaende Arbejdstid burde ikke baseres paa mindre end 8½ Time. — F. K. Madsen troede at O. C. Olsen havde udsendt det omtalte Cirkulære, fordi Principalerne ikke var klare over, hvad der mulig kunde ske. Det var af Betydning, at en Sag som denne kunde samle Typograferne under én Hat. Saavidt man kunde forstaa, var det ikke de større Principaler, der modsatte sig en Forhøjelse af Minimallønnen til 24 Kr., eftersom en saadan Løn allerede blev betalt paa de større Trykkerier; men Modstanden kom fra de smaa Bogtrykkere. Han tilraadede, at Kommissionen tilendebragte Forhandlingerne; der var endnu flere vigtige Punkter tilbage, t. Eks. Maskinsættertarifen. Taleren vilde indrømme, at Tilbudet til Bladsætterne var nogenlunde ordenligt, hvorimod Bogsætterne i høj Grad trængte til en Højnelse i Lønnen. Det var en Uretfærdighed, at forlange Arbejde, der krævede Akkuratesse og mange Gange Specialistfærdighed, udført for en Betaling af 22 Kr. — Laur. Hansen fastslog, at Alt, hvad man havde Udsigt til at kunne gennemføre, var berettiget; kun i modsat Tilfælde var det uberettiget. Taleren vilde spørge 1) Naar skal Tarifen siges op? og 2) Har de samvirkende Fagforeninger faaet Underretning om Typografernes Lønbevægelse? — C. L. Petersen stillede følgende Resolution:

»Idet Fællesmødet, bestaaende af »Den typografiske Forening«s, »Ny typografisk Forening«s og »Den typografiske Trykkerforening«s Medlemmer, tager de af Tarifkommissionen givne Meddelelser til Efterretning, udtaler det:

at Københavns Typografer under ingen Omstændigheder kan modtage de af »Foreningen af danske Bogtrykkere« gjorte Tilbud,

da disse aldeles ikke kan siges at svare til de Fordringer, som Københavns Typografer berettiget kan stille.

Saafremt »Foreningen af danske Bogtrykkere« ikke mener at kunne gøre yderligere Indrømmelser, opfordrer Mødet de typografiske Foreningers Styrelser til i Forening med Typografernes Delegerede i Tarifkommissionen at foretage de Skridt, som maatte anses hensigtsmæssige«.

LAUR. JENSEN oplyste, at Tarifkommissionen hidtil havde holdt 7 Møder, og at samtlige Delegerede fra de tre Arbejderforeninger havde gjort deres bedste. Det forestaaende Udkast var jo ikke stillet som et Ultimatum, men som Forhandlingsbasis. Taleren mindede om, at Trykkerne i sin Tid havde forkastet den nuværende Tarif, men at den var bleven dem paatvungen af Sætterforeningerne. Han anbefalede den foreslaaede Resolution. — ANTH. LARSEN kunde give de stærke Bebrejdelser, der var fremkommen fra Forsamlingen, sin Tilslutning. De opstillede Fordringer var ikke for høje, men de dannede jo — som der tidligere var sagt — Basis for Forhandlingerne. Taleren sammenlignede den nuværende gunstige Periode med Forholdene under de sidste Tarifforhandlinger, hvor daarlige Konjunkturer og en tabt Strejke i Udlandet havde en væsenlig Indflydelse paa Tarifen. Man maatte være varsom, saa længe man havde to Fordringer at opstille: baade højere Løn og kortere Arbejdstid; men vi burde holde fast ved de stillede Fordringer. Der var endnu ikke vedtaget noget om Tarifens Varighed, men Kommissionen havde tænkt sig 5 Aar. Han opfordrede Typograferne at staa som en fast Masse. — BERG foreslog følgende Resolution: »Mødet vedtager, at man ikke kan gaa ind paa det fra Principalerne fremkomne Tilbud, men opfordrer Tarifudvalgets Medlemmer til at fortsætte Forhandlingerne med Principalerne indtil man kan overse, hvad der i det hele kan opnaas ad denne Vej, samt paalægger Styrelserne snarest at foranledige den gældende Tarif opsagt.« Taleren troede, at Kommissionen hidtil havde manglet den Støtte, der laa i en saadan Opsigelse. — BEHREND havde ikke haft til Hensigt at give Tarifkommission noget Mistillidsvotum eller at anbefale overilede Skridt; der svirrede saa mange Rygter i Luften, og vi menige Medlemmer maatte jo nøjes med Rygterne eller Meddelelser fra O. C. Olsen. — DIRIGENTEN paatalte den sidste Udtalelse. — LOUW protesterede mod at have rejst en kunstig Stemning; han havde kun udtalt den Mening, der var den fremherskende blandt Typograferne. Tarifen burde ikke have Gyldighed længere end 2 Aar. Det galdt om at faa Lønnen saa højt i Vejret som muligt, inden Maskinerne holdt deres Indtog. — Der blev paa dette Tidspunkt forlangt Afslutning, hvilket vedtoges med 18 indtegnede Talere. — CARL MADSEN hævdede, at Forhandlingerne var ført med Alvor fra Arbejdernes Side. Sammenholdet mellem de 3 Foreninger havde gjort et stærkt Indtryk paa Principalerne. Den største Tjeneste, vi kunde gøre vore Modstandere, vilde være at dele os. Dette Møde vilde sikkert ikke blive uden Betydning. Taleren anbefalede den første Resolution som den mest koncise. — P. LAURITZEN oplyste, at Fagforeningerne var underrettede om Stillingen. Han anbefalede ligeledes den første Resolution fremfor den af Berg stillede. Det maatte overlades til Styrelserne at bestemme Tidspunktet for Tarifens Opsigelse. — BERGENHOLZ mindede om, at forinden den nuværende Tarif fremkom, eksisterede der slet ingen Minimumsbetaling, hvad der affødte saadanne Forhold som Lønninger paa 10—12 Kr.; men han vilde indrømme, at disse Tilfælde ikke var saa talrige som de nuværende 18-Kroners Lønninger. — De efterfølgende Talere havde tildels Ordet for at anbefale den foreslaaede Resolution. Angaaende en forskelligartet Opfattelse af Tarifens Gyldighed og Opsigelse udspandt der sig en længere Diskussion som at dømme efter Tilslutningen fra Tilhørernes Side nærmest var for, at ingen Opsigelse var nødvendig. — V. PETERSEN: Der faldt et Ord her oppe fra, som jeg vil henlede Opmærksomheden paa, og som jeg synes var sandt. Det var Hr. Laur. Hansen som sagde, at enhver Fordring vi kunde gennemføre med Magt, var berettiget. Sagen er jo den, at selv om Arbejderne stillede Fordringer om 30, 40 og 50 Kr. som Minimalløn, vilde de jo dog ikke komme op til de Indtægter, som Overklassen sidder inde med, til Trods for, at de udretter et nok saa samfundsnyttigt Arbejde. Jeg har glædet mig over, at man ikke er tilfreds med det Mæglingstilbud, som Tarifkommissionen har stillet for Minimal- og Tusindbetalingens Vedkommende, thi det er ved denne Utilfredshed, at Arbejderne skal vinde en ny Verden. Selvfølgelig skal vi alligevel i første Række se paa, hvad der gavner vor Organisation, og jeg siger, at kan man uden økonomiske Ofre gennemføre Fordringer, som maa betragtes som Afbetalinger paa Arbejdskøbernes Gæld til Arbejderne, skal man gøre det; men naturligvis kan Afbetalingerne blive for smaa. Lad os ikke fristes til at bruge Organisationens Styrke uden i yderste Fald; slaa koldt Vand i Blodet, og giv ikke Principalerne en Chance til at indrette deres Krigsførelse som det passer dem bedst. Det mener jeg, der gøres, hvis De vedtager at opsige Tarifen. Selv den mindst begavede vil kunne forstaa, at der i ½ Aar kan gøres meget færdig, og det kan just ikke siges at være klog Taktik at meddele sine Modstandere, til hvilken Tid man vil slaas. Vi har mange Maader at kunne føre Krig paa; overlad til de Folk, De har skænket Deres Tillid, at bestemme Taktiken; dette vil De være bedre tjent med, end at diskutere det paa offenligt Møde. Indrømmer Principalerne ikke mere end hidtil, nu vel, da kan vi snakke med d'Hrr. paa en anden Maade, og vi skal slaa Benene væk fra dem, naar blot Enigheden og Tilliden til vore Ledelser bevares. Men overlad til os at bestemme Tidspunktet, og vi har Midler i Hænde, hvorved vi skal kunne føre Deres Sag igennem.

Sidste Taler var G. CLAUSEN, der udtalte sin Glæde over, at der dog var Enighed blandt Københavns Typografer paa det vigtigste Punkt. Han fandt, at 5 Aar var for lang Tid for en Tarifs Gyldighed. Det økonomiske Rygstød, vi manglede i 1876, var vi nu i Besiddelse af. Han henstillede til Ny typ. Forening at slutte sig til Reservefonden; den skulde blive modtagen med aabne Arme. Med Hensyn til Tarifen vilde han indrømme, at der bestod et Kontraksforhold; men Ingen kunde forbyde Medlemmerne at sige deres Pladser op med 8 Dages Varsel.

Talernes Række var sluttet, og man skred til Afstemning. BERG tog sin Resolution tilbage. Den af C. L. PETERSEN stillede Resolution vedtoges enstemmig. DIRIGENTEN konstaterede, at Resolutionen var vedtagen af henved 1000 Typografer; intet tidligere Møde havde samlet saa mange Fagfæller. Mødet hævedes under Leveraab for Dirigenten og for Enigheden blandt Københavns Typografer.

Næste Numer af Typograf-Tidende udkommer paa Onsdag Morgen. Eventuelle Artikler maa derfor være indsendt til Redaktionen senest Søndag.

Bogtrykkerne og Fællesmødet.

AT Principalerne ligesom havde en Forudfølelse af, at deres Tilbud indenfor Tarifkommissionen ikke vilde falde i god Jord paa Fællesmødet, fik man et temmeligt solidt Indtryk af ved nedenstaaende fra Tarifkommissionens Formand, Hr. O. C. OLSEN, udsendte Løbeseddel:

Til Typografer og Principaler
i de københavnske Bogtrykkerier!

Da det Rygte fra flere Sider er kommet mig for Øre, at den af de 3 typografiske Foreninger og »Foreningen af danske Bogtrykkere« nedsatte Tarifkommission er bleven **sprængt**, anser jeg det for rigtigst at meddele, at den stedfundne Standsning af Tarifkommissionens Forhandlinger kun er sket for at søge Sanktion paa Vedtagelsen af visse Grundpriser, hvorom Kommissionens Parter ikke har kunnet opnaa Enighed. Den nuværende Minimumsløn, 16—18 Kr., foreslaas af Principalerne forhøjet til 19—21 Kr., medens det forelagte Udkast opstiller 24 Kr., ligesom Tusindprisen fra 31—33 Øre hæves til 34—36 Øre mod Forslagets Fællespris 40 Øre. Da Typografernes Delegerede har ment, kun at kunne modtage henholdsvis 20—22 Kr. og 35—37 Øre, skabtes den Situation, som man fra begge Sider i Kommissionen fandt det heldigst at forelægge de respektive Generalforsamlinger snarest muligt.

Den 26. Marts 1898. O. C. OLSEN,
Tarifkommissionens Formand.

Den præjudicerede nemlig tydelig, at hverken Typograferne eller Principalerne maatte faa den Opfattelse, at Tilbudet var noget *endeligt*. Hr. Olsen indlagde sig ved dette Skridt en Fortjeneste, som vi ikke undervurderer for en fredelig Udgang af Forhandlingerne, selv om den samtidig styrkede Bogtrykkernes egen Stilling.

Og den i Cirkulæret udtalte Anskuelse har paa Bogtrykkernes Generalforsamling til Behandling af Tarif-Situationen, som afholdtes i Mandags, faaet sin Sanktion fra Medlemmernes Side, idet Hr. O. C. Olsen allerede Tirsdag sendte Den typografiske Forenings Formand følgende Skrivelse:

Hr. Typograf Lauritzen!

Paa Bogtrykkerforeningens Møde i Gaar Aftes toges følgende énstemmige Beslutning:

Tarifkommissionen bemyndiges til at forhandle videre paa Spørgsmaalet Minimalløn og Tusindbetaling under Forudsætning af, at Typograferne stiller sig imødekommende paa Tarifens andre §§.

Vi optager altsaa Møderne igen Mandag den 4. April Kl. 8.

Ærbødigst
O. C. OLSEN.

Forhaabenlig er der herigennem givet Luft for en Forstaaelse, der kan blive tilfredsstillende for Københavns Typografer.

Opponenter.

EFTER at en Del Medlemmer af Typografernes Hjælpekasser den 6. Marts havde opfordret Styrelsen til at annullere den skriftlige Afstemning over Udkastet til Love for en statsanerkendt Sygekasse samt til i Overensstemmelse med Love og Vedtægter at lade Lovudkastet komme til Behandling paa en Generalforsamling, men faaet et Afslag, og efter at der paa den ordinære Generalforsamling den 20. Marts forgæves var gjort Anstrængelser for at faa Sagen ført ind paa lovlig Grund, saaledes at de Medlemmer, der følte sig forurettede ved enkelte Bestemmelser i Udkastet, kunde faa Lejlighed til at stille Ændringsforslag — indsendte 10 andre Medlemmer den 21. Marts til Indenrigsministeriet, hvortil Andragendet om Statsanerkendelse nu var naaet, en Skrivelse, hvori de oplyser om, at Lovudkastet ikke er lovligt vedtaget,

og paapeger enkelte af de for dem særlig ugunstige Bestemmelser i samme. Dette Skridt betegner Hr. Gustav Clausen i sidste Numer af *Typ.-Tid.* som mindre nobelt, ja endog som »grimt«.

Hr. Gustav Clausen indgiver til Sygekasseinspektoratet Begæring om Statsanerkendelse for Sygekassen paa Grundlag af et Lovudkast, som ikke er lovligt vedtaget, og som foruden andre uheldige Bestemmelser blandt andet tager Stemmeretten fra en Del ældre Medlemmer, der i en Aarrække trofast har opfyldt deres Forpligtelser mod Kassen. Hr. Clausen oplyser ikke Sygekasseinspektøren om, at Lovene ikke er vedtagne paa en Generalforsamling, ligesom han fuldstændig fortier, at i det mindste én af Bestemmelserne i de Love, han søger godkendt af Statsmyndighederne, kommer i Konflikt med en bestaaende kongelig Konfirmation.

Naar det af de 10 Medlemmer foretagne Skridt skal bære Prædikatet »grimt«, saa vil jeg spørge: Med hvilket Udtryk skal man da betegne Hr. Clausens Adfærd? — — Jeg behøver ikke at sige det.

Hr. Clausen søger at give det Udseende af, at jeg bekæmper Statsanerkendelsen og vil skade Sygekassen og dens Medlemmer. Han maa have glemt, at den af mig paa Generalforsamlingen den 20. Marts stillede Resolution *netop opfordrer Styrelsen til at søge Sygekassen statsanerkendt*, men rigtignok paa lovlig Maade. Hvad Skaden angaar, da skal det én Gang for alle siges, at *Ansvaret for den Skade, der sker ved et Lovbrud, helt og holdent falder paa dem, der begaar Lovbrudet, ikke paa dem, der paataler det.*

Naar Hr. Clausen siger, at Foreningens Ledelse ikke vil hævde Stemmeretsparagrafen overfor de ældre Medlemmer, saa kan han jo dog kun garantere for sig selv, ikke for sine Efterfølgere. Det er forøvrigt ganske interessant at se, hvorledes han her paa Forhaand erklærer, at han heller ikke vil overholde de nye Love, som han selv arbejder saa ihærdigt for at faa indført. Det synes overhovedet at være en Livsopfattelse hos ham, at Love er til for *ikke* at overholdes.

Hr. Clausen burde ikke have omtalt mine Motiver, thi han kender dem ikke og vil næppe kunne forstaa dem. Jeg har udelukkende taget Ordet i denne Sag dels for at hævde Medlemmernes Ret til gennem Generalforsamlingen at øve Indflydelse paa Sagerne, dels for at værge ældre, trofaste Medlemmer mod Forurettelse. Mig personlig kan det være aldeles ligegyldigt, om Sygekassens Medlemmer for Fremtiden har Stemmeret eller ikke, thi saa snart Sygekassen bliver statsanerkendt, træder jeg ud af den. Jeg er, som Hr. Clausen har oplyst, i Forvejen Medlem af Ny typografisk Forenings statsanerkendte Sygekasse og skal da i Følge Sygekasseloven ud af en af dem. Og Valget falder mig ikke svært. Jeg forbliver i Ny typografisk Forenings Sygekasse, hvor jeg ikke behøver bestandig at staa rustet til Tænderne for at forsvare mine Rettigheder, og hvor jeg i det Hele taget føler mig bedst hjemme.

Men inden jeg gaar, sætter jeg al min Kraft ind paa at skaffe »Den typografiske Forenings Sygekasse« Statsanerkendelse — *ad lovlig Vej.*

Den 28. Marts 1898. J. W. JENSEN.

I den ovenstaaende Indlæg medfulgte Skrivelse findes foruden Anmodning om Optagelsen en Bemærkning, gaaende ud paa, at Hr. Jensen ikke havde tiltænkt Offenligheden sin Meddelelse om, at han var gaaet til Indenrigsministeriet med Klage og Protest. Denne Bemærkning siger mere end hele Hr. Jensens her offenliggjorte Artikel, idet den er hans egen Indrømmelse af, at hans Optræden *efter* Generalforsamlingen ikke har været *fair*. Det tjener ham for saa vidt til Ære, men hvorfor saa forsøge at forsvare den? Den af Hr. Jensen saa meget efterspurgte »Lovlighed« var jo konstateret ved Generalforsamlingens Afvisning af Klagen over »Ulovligheden«. Hr. Jensen, der hævder Generalforsamlingens højeste Myndighed, burde have bøjet sig for dens Afgørelser og ikke paa Trods af dens Beslutning »ruste sig til Tænderne« for at værge ældre, trofaste Medlemmer mod en Forurettelse, som Ingen har tænkt paa at iværksætte, for samtidig at skade det overvældende Flertal af Medlemmerne, særligt naar det personlig kan være ham *aldeles ligegyldigt*, om Sygekassens Medlemmer for Fremtiden har Stemmeret eller ikke. Hr. Jensens »Motiver« synes os efter denne hans Optræden ikke saa dunkle, som han antager.

Efter dernæst at have paapeget Konsekvensen i, *at* Hr. Jensen »netop opfordrer Styrelsen til at søge Sygekassen statsanerkendt« for samtidig af »al sin Kraft« og ved tvivlsomme Midler at søge dette hindret, *at* han kalder sin agressive Optræden en »Paatale af Lovbrudet« og ikke benægter indenfor Ny typ. Forenings Sygekasse — formodenlig ogsaa af »al sin Kraft« — at have arbejdet for at berøve ethvert nyt Medlem sin Stemmeret, skal vi kun oplyse, hvad der er meddelt os — og som beviser, at vi ikke er ene om at finde hans Optræden »grim« — at flere af hans egen Forenings Medlemmer har nægtet at underskrive Protesten til Indenrigsministeriet, ligesom vi sluttelig kan henvise til nedenstaaende

Erklæring.

I Anledning af Artiklen »Opponenter« i *Typ.-Tid.* Nr. 12 for 25. Marts erklærer herved undertegnede Medlemmer af Den typ. Forening og Typ. Hjælpekasser, som alle har underskrevet den paa Generalforsamlingen i Typ. Hjælpekasser den 20. Marts behandlede Protest, paa Ære og Samvittighed:

at ingen af os hverken direkte eller indirekte har nogen Lod eller Del i den af Hr. Jensen og 9 Andre indsendte Skrivelse til Indenrigsministeriet angaaende Statsanerkendelsen,

at ingen af os har læst eller paa anden Maade er kendt med Ordlyden af den omtalte Skrivelse, og

at vi kun har benyttet vor Ret og Pligt som Medlemmer af en Organisation til indenfor dennes rette Forum, ɔ: Generalforsamlingen, at paatale og søge ændret, hvad der efter vor Mening var urigtigt og lovstridigt, men at vi absolut aldrig vil gaa med til at skade vor Organisation ved Anvendelse af Midler, der for Enhver, som har Øje for Organisationens Tarv og Betydning, maa staa som aldeles forkastelige.

Selv om vi ikke er tilfredse med Afgørelsen af Spørgsmaalet paa Generalforsamlingen den 20. Marts d. A. — den skyldes nærmest Dirigentens uheldige Ledelse af Stemmeafgivningen — maa vi dog for denne Gang slaa os til Taals med Haabet om, at Styrelsen for Fremtiden vil være mere aarvaagen overfor Medlemmernes Forlangender, og med Bevidstheden om, at vi stedse kun har anvendt lovlige, baade juridisk og moralsk fuldt ud forsvarlige Midler, samt at vi ved vor Optræden kun har haft Organisationens Vel for Øje.

København, den 25. Marts 1898.

V. RÊNÉ-LASSEN. JUL. ANDERSEN. C. L. NILSSON.
A. JUUL SØRENSEN. A. H. BERTELSEN. WM. SØRENSEN.

Lovene for Syge-, Hjælpe- og Begravelseskassen træder i Kraft i Dag, Fredag den 1. April.

STYRELSEN.

Typografernes Hjælpekasser.

Til Inkassatorerne.

Som ovenfor meddelt, træder de ny Love i Kraft fra 1. April. Følgende bedes derfor særligt iagttaget:

Alle nuværende mandlige Medlemmer af Sygekassen (saavel af den almindelige som den forhøjede Afdeling) betaler **første Gang for denne Uge** 50 Øre, ɔ: til Sygekassen **25** Ø., til Hjælpekassen **15** Ø. og til Ligkassen **10** Øre. Med Hensyn til Ligkassen undtages de, som ikke er i Den typ. Forening eller Trykkerforeningen; disse betaler kun 5 Ø. Alle *mandlige* Medlemmer **skal** betale til Ligkassen.

Alle nuværende kvindelige Medlemmer betaler til Sygekassen **15** Ø. ugenlig, idet **alle** skal have Pengehjælp under Sygdom.

Da ikke alle Kvinder er i Ligkassen, betales kun af de i denne indmældte; Kontingentet er **5** Ø. ugentlig.

Kun *bemidlede* Medlemmer kan sikre sig 3 Portioner i Hjælpekassen (altsaa intet af Sygekassen). Kontingent: 45 Ø. ugenlig.

I alle Tilfælde, hvor Undtagelse fra ovenanførte Regler kan ske, maa vedkommende søge Oplysning hos undertegnede.

Kontingentet til de forskellige Afdelinger er:

For **Mænd** og Kvinder, der som arbejdende Typografer er Medlemmer af alle Afdelinger:

til Sygekassen	25 Ø.	ugentlig	(14 Kr. Hjælp)	**Obligatorisk**
— Hjælpekassen	15 Ø.	—	(7 Kr. —)	
— do.	45 Ø.	—	(21 Kr. —)	for Bemidlede
— Ligkassen	10 Ø.	—	(100—300 Kr. Hjælp)	**Obligatorisk**
— do.	5 Ø.	—	(Hjælp ifølge Police)	

For Hustruer, Punkterersker og Lærlinge:

til Sygekassen	15 Ø.	ugentlig	(60 Øre daglig)	**Obligatorisk**
— Ligkassen	5 Ø.	—	(Hjælp ifølge Police).	

I de **faglige** Afdelinger er Kontingentet som hidtil **30** Ø. ugenlig for Trykkerforeningsmedlemmer, **50** Ø. ugenlig for alle andre.

Samtlige Lister for Sygekassen, Hjælpekassen og Ligkassen vil blive tilsendt Inkassatorerne.

Ingen kan blive *nyt* Medlem af Kasserne eller en af Afdelingerne, før hans (hendes) Navn har været publiceret i *Typ. Tid.*

Indtil videre føres samtlige Lister saavel for de faglige Afdelinger som for Sygekassen osv. Kontingentet hentes for de førstes Vedkommende af Budet; men for Sygekassens og Ligkassens Vedkommende bringes de mig af Inkassatoren. V. BERGENHOLZ.

Til Medlemmerne af Sygekassen!

D'Hrr. Medlemmer, som maatte mene at kunne henregnes under Sygekasselovens Betegnelse af *Bemidlede* og som Følge deraf ikke kan være Medlemmer af Kassen, bedes tilstille Kasserer V. Bergenholz, Admiralgade 19[1], Underretning herom. STYRELSEN.

Typografernes Hjælpekasser.

Afstemningen

over Forslaget om fra Sygekassens almindelige Afdeling at overføre 2000 Kr. til Hjælpekassen har givet følgende Resultat:

Af 538 afgivne Stemmer var **535 ja, 2 nej**, 1 ugyldig.

Da Medlemsantallet i Sygekassen den 20. Marts d. A. var 794, er Forslaget saaledes vedtaget med den i Lovene fordrede Majoritet $^{2}/_{3}$ af det samlede Antal Medlemmer. STYRELSEN.

Nær og fjærn.

Arbejdernes Teater gav atter i Lørdags en ny Forestilling, idet »Storken«, Komedie i 3 Akter af Hans Aanrud, opførtes sammen med »Socialisternes Marsch«, dramatisk Situation efter Henning Jensens »Blodets Baand« ved C. E. Jensen. »Storken« er bygget over det moderne Ægteskabs kalkede Grav: de umotiverede Faderglæder, men giver i sin lystige Form kun Plads for Satire over den noget indskrænkede Ægtemand, hvilket nærmest maa betragtes som en Fejl, naar Forholdet iøvrigt skildres som noget ganske dagligdags, og alle Stykkets kvindelige Personer mere eller mindre hylder det frie Forhold, ligesom den almindelige Kutyme, Komedien tager Sigte paa, udelukker, at det kun beror paa Mændenes Dumhed, naar Hustruen »forvilder« sig. Udførelsen var gennemgaaende upaaklagelig; de Rollehavende, som næsten alle vil være kendte fra vore sidste Arbejdsløshedsfester, gik paa med et Lune og en Sikkerhed, der fjærner dem ikke saa lidt fra de almindelige Dilettanter. Hr. FASMER udførte den bedragne Ægtemand i saa tilpas »indskrænket« Grad, at man havde meget Besvær med at faa Medlidenhed med ham, selv om Beundringen ikke dermed voksede overfor Forføreren, hvis Rolle under en fortrinlig Maske og sikkert Spil var i Hænderne paa Hr. VALDEMAR PETERSEN. Hr. C. SCHMIDTS Udførelse af den joviale og klartseende Korporal Nymo skal ogsaa kaldes blandt det bedste.

»Socialisternes Marsch«, der er opført tidligere, gjorde sin sædvanlige fortjente Lykke.

Samme Forestilling gives paa Søndag. Billetterne koster henholdsvis 75, 50 og 35 Øre.

Elektrisk Lys. *Politikens* Sætteri og Trykkeri er nu bleven forsynet med denne moderne og gode Belysning.

Typografernes Sportsklub afholdt i Lørdags sin aarlige Præsentation i Wittmacks Lokaler. Det var en ren Nydelse at se, hvad Typografernes med Energi og Øvelse kan drive det til. Ved Smidighedsøvelserne viste flere af Deltagerne sig som rene Akrobater; Bagspring over en »Hest« med 5 Sadelpuder var Legeværk for adskillige, ligesom Springning i Højden blev særdeles flot udført. Assistance ydedes af Gymnastiklærere fra Hæren (Fægtning og Hugning) samt Gutenberg-Koret, der som sædvanligt klarede sig flinkt. Alt i Alt var det en baade interessant og fornøjelig Fest og det var ønskeligt om ret mange Typografer vilde slutte sig til Klubben som aktive Medlemmer. De vilde ikke fortryde det. L. J.

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 28. Marts. Frav. m. F.: THUESEN

1. *Meddelelser.* I Korsør var nu tre Medlemmer, der ønsker at danne Lokalafd. De maa foreløbig vente og se, hvorledes Tarifsagen løber af. — Det samme gælder for flere Afdelinger, der ønsker at fremsætte Lønkrav. — Der var modtaget et Eksemplar af Bergentarifen.

2. Forespørgsel om Genoptagelse af et Medlem, der er udslettet for Restance af Hjælpekasserne i København. Han maa henvende sig til Lokalfmd., der undersøger hans Forhold.

3. Fællesstyrelsen gav Meddelelse om Tarifforhandlingerne her og i København, om et Udkast til Overenskomst med Svenskerne og at Udarbejdelsen af Lovene for de tre Fælleskasser som Følge af disse Underhandlinger stadig maatte udskydes. Hovedbestyrelsen maatte dog fastholde den hidtil benyttede Fremgangsmaade, at Medlemmerne forinden Repræsentantmødet fik Lejlighed til at stille og indsende Ændringer, saaledes at disse kunde foreligge sammen med Forslagene.

4. Anvisningskontoret klager over den Ligegyldighed, hvormed Medlemmerne omfatter denne Institution, idet de undlader at mælde forandret Ophold eller naar de har modtaget Pladser, hvorfor Følgen ikke sjældent har været, at der maa telegraferes forgæves eller at Arbejdsgiverne er blevne narrede. Et Medlem, Nr. 1011, S. M. Jensen, af Aalborg, har faaet to Pladser tilbudt efter at han har mældt sig til Kontoret, uden at have modtaget Pladserne eller endog blot svaret. Efter Lovenes § 50 faar han derfor nu et Aars Karantæne i Rejse- og Arbejdsløshedskassen. HVIDTFELDT.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG TYP. HJÆLPEKASSER.

Foreningslokalet og Kontoret er paa Grund af Rengøring lukket **Skærtorsdag** og **Langfredag.** Onsdag og Lørdag Nat lukkes Lokalet Kl. 2.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. HANS JESSEN. I Morgen: Hr. CHR. KNUDSEN.

Ny Medlemmer: A. **Mænd**: I Soc.-Dem.: Sætter Joachim Fred. Møller. I »Københ.«: Sætterne Johan Chr. Jensen og Samuel Hirsch. Hos Weiss: Sætter Peter Viggo Jensen. Hos Nielsen & Lyd.: Trykkerne Oluf Jensen og Holger Emil Flindt. Hos O. C. Olsen: Sætterne N. P. Mortensen og Axel Marius Hansen. Paa Jærnbanens Tr.: Sætter Jens Madsen Lund. I Ekspestr.: Sætter Adolf Theodor Jørgensen. Hos Bagge: Sætterne Mart. Chr. Nielsen og Axel Wandrup. I Politiken: Sætter Oskar Sev. Lundstrøm. I Berl. Tid.: Sætter Johan Vilhelm Hansen. Hos Aamodt: Sætterne Henri Fred. August Rossing, Carl Olsen og Nicolaj Soph. Berg. Hos S. L. Møller: Sætterne Stefán Eyjólfsson, Sophus Fred. Th. Severin og Trykker Anders P. V. Jensen. Hos Schultz: Trykker Hans Chr. Olsen. Hos Thiele: Trykkerne Anders Johan Friberg, Chr. Laur. Nielsen og Sætterne Vald. Fred. Peter Milne, Vald. Fred. Christensen. Hos Græbe: Trykkerne Knud Chr. Møller og Oluf Gerhardt Sophus Mathiesen (udlært $^{19}/_{3}$ 98 hos Græbe). Hos Henriksen: Sætter Julius Chr. Hansen. B. **Kvinder:** N. P. Mortensens Hustru Alvilda Charlotte K., C. G. Petersens do. Hanne Arnolda Frederikke, Ad. Theod. Jørgensens do. Frederikke Kristine, Wandrups do. Johanne Marie, Louws do. Christiane Hansine, P. Lauritzens do. Annine Mathilde, Lundstrøms do. Karen Mathilde, Vald. L. Nielsens do. Marie Sophie, P. Th. Jul. Petersens do. Hedvig Laurine, Joh. Vilh. Hansens do., Henri Rossings do. Ingrid, Sundstrøms do. Caroline Petrea, Fernando Jensens do. Emilie Olga, Vald. Christensens do. Juliane, Vald. F. P. Milnes do. Emilie Johanne Christine, Lærling Henrik Ludvig Eriksen (N. & Lyd.). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 961 (Dsk. t. F.), Victor Emanuel Drasbæk (I. Cohen) fra Rejse og 1580, Ferd. Cornelius Petersen (Militær) fra Rejse.

Bortrejste: 1146, Seneca Larsen (arbl.) til Pl. i Lyngby. 1715, Jens Carl Philip Sørensen (arbl.) til Pl. i Holbæk. 1924, Axel Zebitz (arbl.) til Pl. i Køge. 1371, Johan Carl Nielsen (arbl.) til Pl. i Hillerød. 870, Vilhelm Chr. Hansen (Græbe) til Argentina. 2837, Carl Oskar Hjorth (I. Cohen) til Argentina.

Udmældt: Max Kotte (Aller).

Udslettet (f. Restance): Carl Harders (udenfor Faget).

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. $12^{1}/_{2}$—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8 **Paa Søndag** 10—12. **Restancer maa indbetales til 1. April.**

V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Medlemmer: Svendborg, Edvard Emil Peter Hansen og Andreas Johannes Behrends, som d. 14. Februar 95 udmældte sig af Foreningen, ønsker sig atter genoptagne. Middelfart, J. A. V. Lichtenberg-Madsen, udl. $^{20}/_{3}$ 98 efter 5 Aars Læretid. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Ringkøbing, 837, Søren Christensen Grove (A. Rasmussen). Aarhus, 695 (V. d. D. B.), Jens Chr. Nielsen fra Flensborg (i Plads). Esbjerg (Fanø), 888, Albert Lund (fra Kolding). Holbæk, 895 (Norsk Centralf.), Hans Christensen og 981, C. S Marhauer i Plads. Horsens, 1186, Peder Jensen (Hors. Avis) og 1197, A. Thiel (Dagbl.). Kolding, 218, Fred. Ulrik Hansen fra Nykøb. F. i Pl. og 1047, S. M. Christensen fra Aalborg i Pl. Næstved, 1065, Valdemar Larsen og 1243, Jens P. Chr. Hansen samt (Præstø), 158, H. Axen. Randers (Hobro), 1087, Carl Johan Petersen (Hobro Avis).

Bortrejste: Aarhus, 1245, Hans Fred. V. Neess til Pl. i Flensborg. Aalborg, 1112, Chr. M. Andersen til Roskilde, 1186, Peder Jensen til Horsens, 1047, S. M. Christensen til Kolding, 1147, H. J. J. Hansen til Roskilde og 682, Th. Jørgensen til Frederikshavn. Nykøbing M. (Skive), 794 (V. d. D. B.), Johan Chr. Jessen (arbl.) til Udlandet. Thisted, 1087, Carl Johan Petersen til Pl. i Hobro.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Nyt Medlem: Vald. Jensen, udl. $^{1}/_{5}$ 94 hos Valentin & Lund (Møller & Thomsen). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

T. S. De almindelige Øvelsesdage er Søndag Morgen Kl. **10—12** og Torsdag Aften Kl. **$7^{1}/_{2}$—9** i Hærens Gymnastikskole paa Sølvgades Kaserne. Den halve Time Kl. **10—$10^{1}/_{2}$** Søndag Morgen er forbeholdt **Reckøvelser.** Træneringen til Idrætsfesten begynder Tirsdag *den 12. April. Skærtorsdag* ingen Øvelse.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Kl. 10: Nye Sange. STYRELSEN.

GUTENBERG-KORET.

Fodtur *Skærtorsdag.* Frokost medbringes. Mødested »Søfryd« Kl. 8. Talrig Tilslutning af passive Medlemmer forventes. Maal: Gentofte.

ANNONCER

En dygtig Akcidenssætter

kan faa Plads. **Billet mrk. 62** modtager Kontoret Admiralgade 19, 1.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN), København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 14
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 6. April 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Et Nødraab!

»Den nuværende Minimumsløn foreslaas af Principalerne forhøjet til 19—21 Kr., medens det forelagte Udkast opstiller 24 Kr.«
O. C. OLSEN.

NAAR Principalerne i Tarifkommissionen har kunnet være *bekendt* at tilbyde Typograferne en Minimumsløn paa 19—21 Kr. efter at Tarifen har haft Gyldighed 5—6 Aar, saa beviser dette, at *enten* har d'Hrr. Principaler ikke Spor af Kendskab til, hvad en Arbejderfamilie skal have i Indtægt for at kunne *leve* — *eller* ogsaa har Principalerne ikke den mindste Interesse af, *hvorledes* deres Arbejdere lever. Den sidste Antagelse er vel den mest korrekte!

Maa jeg gennem *Typ.-Tid.* med nogle Tal belære Tarifkommissionen om, at Fordringen *24 Kr.* ligefrem er *beskeden.*

Ved at benytte Professor W. Scharlings Statistik i *Nationaløkonomisk Tidsskrift* faar vi som Resultat, at *alene til Føden* **behøver**

2 Voksne uden Børn	432	Kr.	aarlig
2 — og 1 Barn	540	-	—
2 — og 2 Børn	640	-	—
2 — og 3 Børn	732	-	—

og derefter fremdeles 100 Kroners Tillæg for hvert Barn.

Den samme Mand siger: »Udgifter til Klæder og Fodtøj skal beregnes til 150 Kr. aarlig for Mand og Hustru samt 40 Kr. for hvert Barn, og regner man med en Familie paa 2 Voksne og **3** Børn, faas følgende Beløb:

Til Forplejning	732	Kr.	aarlig
- Vask, Brændsel og Lys	100	-	—
- Klæder og Skotøj	270	-	—
- Husleje	200	-	—
- Skat, Skolegang osv.	98	-	—
	1400	Kr.	aarlig

Kan et Menneske ikke erholde det i Henhold til Legemets daglige Stoftab fornødne Kvantum Fødemidler, *er det stærkt udsat for at gaa aandelig og fysisk til Grunde*, samt at blive et let Bytte for farlige og smitsomme Sygdomme . . . . Det for en Familie, bestaaende af 2 Voksne og **2** Børn, fornødne Kvantum Fødemidler kan kun skaffes til Veje for et Beløb af 800 Kr. aarlig, hvilket nødvendiggør, at de paagældende Familier *maa* have en aarlig Indtægt af *mindst* **1370 Kroner.**«

Som bekendt byder Principalerne os 19—21 Kr. pr. Uge = *988—1092 Kr.* aarlig. Der mangler meget, før d'Herrer kommer paa Højde med Dr. W. Scharling. Typografernes Fordring, 24 Kr., giver 1248 Kr. Ogsaa her er Dr. W. S. et Hestehoved foran.

Da Hr. O. C. Olsens historiske Løbeseddel til Typografer og Principaler af 26/3 oplyser, at Typografernes Delegerede har ment kun at kunne modtage henholdsvis 20—22 Kr. (1040—1144 Kr. aarlig), bør vi se lidt nøjere paa disse Beløb. Ved at foretage en Undersøgelse hos flere gifte Typografer, hvor Familierne gennemsnitlig var paa 6—8 Personer, stiller *Udgiften* sig saaledes:

Til Husholdning, 15 Kr. pr. Uge	780	Kr.	aarlig
- Husleje, 18 Kr. pr. Maaned	216	-	—
- Sygekasse og Fagforening	60	-	—
- Blade	16	-	—
- Skat	13	-	—
	1085	Kr.	aarlig

Højeste Minimumsløn 22 Kr. = 1144 Kr. Her bliver altsaa til Rest **59 Kr.** aarlig, som hele Familien skal nøjes med til Klæder og Fodtøj, Medicin, Bohavets Fornyelse, Erstatning af ituslaaede Ting, Assurancer og — Fornøjelser.

Fornøjelser! En Typograf anførte, at hans og øvrige Families Fornøjelse bestod i en Gang imellem at gaa langs »Strøget« og *se paa* de overfyldte Butiker.

En anden Typografs Hustru, der fik 15 Kr. om Ugen til Husholdningen (som anført ovenfor) og skulde skaffe Mad til **7** Personer for Beløbet, gav mig sit ugenlige Regnskab, der ser saaledes ud:

4 hele Rugbrød à 45 Øre	180	Øre
Gl. fint Brød og Fløde à 25 Øre pr. Dag	175	—
2 Pd. Fedt à 40 Øre	80	—
1 - Margarine	50	—
½ - Kaffe og Løvetand	90	—
4 - Sukker à 16 Øre	64	—
2 - Mel à 12 Øre	24	—
2 Potter Mælk daglig (à 6 Øre)	84	—
3 Flasker Petroleum à 13 Øre	39	—
Sæbe og Soda	30	—
Ost og andet Paalæg	60	—
3 Pd. Gryn	42	—
Kartofler	120	—
Sul til Middagsmad à 40 Øre pr. Dag	280	—
4 Snese Brænde og 2 Skæpper Afharpning	84	—
Tændstikker, Blanksværte, The, Kryderier, Sand, Rullepenge, Trækul m. m.	98	—
	15,00	Øre

Som man ser, er der intet til Øl, Spiritus, Tobak, Syartikler og det daglige Slid, der fremkommer af 3 à 4 skolepligtige Børn. Flere Steder maa Typograferne jo nyde baade Frokost og Middag paa Trykkerierne, og den medbragte tørre Kost kræver da enten Øl eller Kaffe til Maaltiderne, men hvor skal han faa det fra? Ikke ved 22 Kr. om Ugen, knapt nok ved 24 Kr.

De utilstrækkelige Lønninger beviser, i hvor høj Gad Typograferne tvinges til at nøjes med et altfor indskrænket Forbrug, navnlig med Hensyn til Ernæringen, og derigennem er stærkt udsatte for at gaa aandelig og fysisk til Grunde.

Det er alle Typografers oprigtige Ønske og Haab, at Tarifkommissionen vil gøre alt for at raade Bod paa den Næringssorg, som nu findes i talrige Hjem indenfor Standen, og mange Fagfællers Hustruer spejder med længselsfulde Blikke og forhaabningsfulde Tanker efter den Dag, da hendes og Børnenes Forsørger kan bringe saa meget af sin Løn til Huset, at der kan blive Raad til at købe nærende Fødemidler. JOHN.

Tarif-Revisionen.

HR. Redaktør! De bedes godhedsfuldt optage nedenstaaende i *Typograf-Tidende.*

Naar der i den senere Tid er kommen saa mange forskellige Meninger til Orde angaaende Revisionen af den nugældende Tarif, og det ikke

synes, som om nogen af dem vil slaa an blandt Principalerne, som de burde, kunde det interessere mig, at fremsætte *min* Mening for den typografiske Verden. Det er en Kendsgærning, at Typograferne i aandelig Henseende staar en ikke ganske ringe Del over Arbejderne i Almindelighed; og jeg kan derfor ikke indse, at en Forbedring af vore Levevilkaar skulde kunne foranledige saa mange Bryderier og Stridigheder, som Stemningen paa Fællesmødet i Søndags gav Anledning til at tro. Ved en rolig og sund Optræden at søge Samarbejde med Principalerne, tror jeg vi har fundet den eneste rette Vej.

Maaske mange underkender Samarbejdet med Principalerne, men for de fleste vil dog et saadant staa som det eneste, der sikrer baade rolige og ensartede Lønforhold. Vi kan jo ikke benægte, at Bogtrykkerforeningens Medlemmer kun kender det solidariske Samarbejde gennem deres Festmaaltider, og at de i det praktiske Liv ikke kan faa Kollegialiteten til Kasket for den indbyrdes Konkurrence. De har en Prisliste, men hvor mange overholder den? Og hvilke Midler har de, hvorved de *kan* faa den overholdt? Ja, de kan — og gør det vel ogsaa nu og da — sætte de værste Elementer af Arten paa den sorte Tavle, men hvad frugter det, saa længe de ikke har noget positivt at kunne holde sig til? Nu er vi dog alle paa det Rene med, at Smudskonkurrencen er lige ødelæggende baade for Principaler og Arbejdere, hvorfor da ikke hjælpe med til, at den indskrænkes til det mindst mulige. Og Typograferne kan efter mit Skøn udmærket støtte Principalerne paa det Omraade, naar de vil.

Lad os f. Eks. forudsætte følgende Hovedpunkter for den ny Tarif:

1. Minimallønnen fastsættes til 24 Kr. ugentlig, 40 Øre pr. Tusind Antikva saavelsom Fraktur.

2. Arbejdstiden fastsættes til 8 Timer daglig, ligesom alt Overarbejde bortfalder.

3. Der sluttes en Overenskomst mellem Principalerne indbyrdes, angaaende Fastsættelsen af Prisen for forekommende Arbejder, og Typograferne forpligter sig da til ikke at arbejde for den Principal, der ikke holder sig denne efterrettelig. Skulde nogen Typograf paa Trods af denne Paragraf, alligevel gaa i Plads hos en saadan Mester, vil det være at betragte som Tarifbrud og Organisationen skal da søge *ham* dømt derfor og blokere vedkommende Arbejdssted. Principalerne skal det være forment at tage uorganiserede Arbejdere i deres Tjeneste og en Pligt at deltage i de Omkostninger, som denne med dem solidariske Optræden maatte medføre.

Jeg formener nemlig, at der ikke paa nogen Maade bør være Tale om at gaa under de 24 Kr. fast Ugeløn og de 8 Timers Arbejdsdag. Naar der kan henvises til, at ikke-faglærte Folk har opnaaet 25 Kr. som Minimalløn, at Tysklands, Bergens og Stockholms Typografer betydeligt har skudt forbi os paa dette Omraade og vi til Stadighed er udsatte for Prisstigninger paa Fødemidler, Klæder og Skotøj samt for vore Beboelser, da *maa* vi have den nævnte Godtgørelse, naar vi i en Aarrække skal bindes til at nøjes dermed og Ingen kan overse de Vanskeligheder, som en senere Forhøjelse vil føre med sig.

Men ved en Overenskomst af den Natur, som jeg ovenfor har fremsat, vil Principalerne kunne staa sig, og Forslaget kan derfor maaske tjene til en Bilæggelse af Stridighederne.

Jeg skal sluttelig anbefale Tarifkommissionen at tage denne Sag op til Behandling, idet det efter mit Skøn vilde være smukt, om Principal og Arbejder paa denne Maade, Haand i Haand, vilde arbejde hen til at forbedre Kaarene for hele Standen.

Paa Forhaand takkende for Optagelsen. FALO.

Generalforsamlinger og Møder.

Den typografiske Forening

afholdt ordinær Generalforsamling forrige Søndag. Til Dirigent valgtes F. K. MADSEN og til Sekretær O. JOHANSEN.

1. FORMANDEN (P. Lauritzen) aflagde Beretning om Virksomheden i Halvaaret: Det forløbne Halvaar havde været rigt paa Begivenheder. Centralisationsforslaget havde foranlediget meget Røre og Diskussion, indtil det blev bragt ud af Verden; det var imidlertid kun et Tidsspørgsmaal, naar det blev gennemført; her i København har vi gjort Begyndelsen ved at Sygekassen er gaaet ind som Led i Den typ. Forening. Der har rundt paa Trykkerierne været mange Smaaskærmysler med Principalerne om Tarifen, som er blevne ordnede. Der har i Halvaaret været ikke saa faa Sager for Voldgiftsretten, som er afgjort temmelig tilfredsstillende. Det Trykkeri, som har voldt størst Bryderi, er *Agrardagbladet*, hvorfra Voldgiftsrettens Opmand jo har to Sager til Paakendelse, men efter den sidste Konflikt vil vi sikkert faa rolige Forhold dèr. Det bør ogsaa bemærkes, at *Agrardagbladet* er det første Sted, hvor der er indført en Maskinsættertarif. Med Hensyn til Tarifkommissionens Arbejde har jo det store Fællesmøde beskæftiget sig dermed. Taleren fremhævede det gode Forhold og den solide Tilnærmelse mellem de tre københavnske Organisationer, som Tarifrevisionen havde medført, og under hvilken man paa alle Spørgsmaal havde staaet enige. I Sverig havde der i den senere Tid været en stærk Bevægelse for forbedrede Lønforhold; i Stockholm havde man gennemført en Minimalløn af 23 Kr. og i Sydsverig arbejdede man paa Gennemførelsen af en ny Tarif. — BERGENHOLZ udtalte en Tak til Formanden for hans Arbejde baade som Formand og som Medlem af Tarifkommissionen. (Tilslutning.) Beretningen godkendtes.

2. KASSEREREN (Bergenholz) fremlagde derefter Regnskabet og fremdrog Følgende: Halvaaret havde været godt. Der var ialt bidraget 4007 Kr. til Lock-out'en i Jærnindustrien. Overskudet fra Karnevalet i Fjor havde for Den typ. Forening været over 250 Kr., foruden at der endnu var 100 Kr. i Restance; dette sidste maatte være anderledes, og Repræsentantskabet havde jo ogsaa vedtaget et Forslag mod disse Restanter. Arbejdsløshedskassen har haft en Udgift af 1665 Kr., hvilket er 600 Kr. mindre end det tilsvarende Halvaar i 1896. Der var 1. Juli i Fjor 14 Arbejdsløse mod 44 i 1896; 1. Septbr. 37 Arbejdsløse mod 58 i 1896; 1. Oktbr. 16 Arbejdsløse mod 37 i 1896; i Øjeblikket var der 35 Arbejdsløse mod 50 i Fjor. Heraf fremgaar, at Konjunkturerne i Halvaaret har været gode, bedre end noget Halvaar i de sidste 6 Aar. Restancerne var stadig i en glædelig Nedgang. — JOH. MØLLER anbefalede paa Revisionens Vegne Regnskabet til Godkendelse; samtidig henstillede han til de Medlemmer, som havde gamle Restancer, der overgik fra det ene Halvaar til det andet og som i Reglen var Smaabeløb, at indbetale disse, da de voldte Kassereren og Revisionen stort Arbejde. Regnskabet godkendtes.

3. Optagelse af en Fagfælle (Joh. Bornemann). Efter en Diskussion for og imod hans Optagelse vedtoges det at udsætte Sagen til næste Generalforsamling, da Vedkommende ikke var mødt.

4. Forslag om Tilslutning til de af Hjælpekasserne vedtagne Love for Syge-, Hjælpe- og Begravelseskassen. GUSTAV CLAUSEN: Fordelene ved den nye Ordning er øjensynlige; for et nedsat Kontingent af 25 Øre ugenlig faas 2 Kr. mere i Sygehjælp, for 15 Øre faas 7 Kr. i Stedet for at der tidligere i den forhøjede Afdeling for 6 Kr. maatte betales 25 Øre, og endelig opnaas for 10 Øre en Begravelseshjælp af 300 Kr. Tillige opnaas den obligatoriske Organisationsform, at alle skal være Medlemmer af samtlige Afdelinger; det vil baade være til de enkelte Medlemmers og til Organisationens Fordel. Stillede følgende Resolution: »Anerkendende det Grundlag, hvorpaa den søgte Statsanerkendelse hviler, og de Bestemmelser, paa hvilke Syge-, Hjælpe- og Begravelseskassen er knyttet til Den typ. Forening, slutter Generalforsamlingen sig til de indenfor Hjælpekasserne vedtagne Love og godkender dem som Love for Den typ. Forening. — BERGENHOLZ: Skal vi ikke vedtage, at den, der er Medlem af Sygekassen og ikke af Den typ. Forening, kan gaa over i Den typ. Forening med Nyderet straks. — CLAUSEN sympatiserede med Tanken, men formente, at da det ikke stod paa Dagsordenen, kunde det ikke komme til Afstemning i Dag. Resolutionen vedtoges enstemmig; tillige vedtoges at lade Forslaget komme til skriftlig Afstemning blandt samtlige Medlemmer. — Under samme Punkt fik V. C. BERG Ordet for paa det nedsatte Udvalgs Vegne at faa Bemyndigelse til at lade samtlige Funktionærer med Undtagelse af Kassereren afgaa, da Funktionærerne i Fremtiden skal være fælles for alle Afdelinger; endvidere henstillede han, om det ikke var heldigt, at der var 3 Revisorer, da 2 vistnok var for lidt til det store Arbejde; tillige burde Revisorerne have noget Vederlag. — G. CLAUSEN: Det er en Trykfejl, naar der i de vedtagne Love for Hjælpekasserne staar 2 Revisorer, det skal være 3. Bemyndigelsen vedtoges. — BERG meddelte endvidere, at Udvalget var blevet enigt om at foreslaa til Funktionærer følgende: Til *Formand:* P. Lauritzen. *Næstformand:* Gust. Clausen. *Styrelsesmedlemmer:* J. C. Andersen (Trier), P. Fasmer, Gercke, Christoph Hansen, Laur. Hansen, O. Johansen, F. K. Madsen, V. Petersen. *Vicekasserer:* Chr. Østergaard. *Revisorer:* O. Helsted (B. Nielsen), Fr. Lund (Hannover), H. Madsen-Skou, Johan Møller. *Redaktionsudvalg:* V. C. Berg, J. F. Møller, Thorvald Petersen, V. Petersen. *Kontrahenter:* Laur. Hansen, O. Johansen, F. K. Madsen og Victor Petersen.

5. Fastsættelse af Formandens Løn. Paa Forslag af GUST. CLAUSEN vedtoges det at bibeholde den hidtidige Løn.

6. Beretning fra Kontrahentmøderne, udgik af Dagsordenen.

DIRIGENTEN erklærede derefter Generalforsamlingen for sluttet.

Voldgiftsretten.

Agrardagbladets Bogtrykker og dets Sættere.

Udskrift

af Forhandlingsprotokollen for den af Foreningen af danske Bogtrykkere og de typografiske Foreninger nedsatte Voldgifsret.

Onsdag den 23. Februar 1898, Aften Kl. 7½, holdt Retten Møde.

Til Stede var d'Hrr. BERGENHOLZ, OSCAR JOHANSEN, LAUR. JENSEN, Th. RASMUSSEN, EGM. H. PETERSEN, VALD. CARLSEN, TH. NIELSEN og LAUR. MADSEN samt Overretssagfører ZEUTHEN.

Overretssagfører ZEUTHEN fremlagde og oplæste en af Hr. J. Nielsen bekræftet Ekstrakt-Afskrift af den mellem Agrarforeningen og Firmaet

Ludvig Jørgensens Bogtrykkeri afsluttede Kontrakt af 21. August 1897, samt en af Klageren til Retten indgivet den 22. Februar 1898 dateret Erstatnings-Beregning.

Protokollen for det forrige Møde blev oplæst og underskreven.

Derefter fortsattes den i forrige Møde paabegyndte Vidneafhøring.

Som 5. Vidne fremstod Typograf OSKAR JENSEN, der udspurgt af Hr. Zeuthen forklarede Følgende: Vidnet blev, saa vidt han husker, antaget i Ludvig Jørgensens Trykkeri den 14. eller 16. Oktober f. A. Vidnet blev antaget paa Akkord efter de almindelige Regler uden nærmere Aftale. Kort Tid efter Vidnets Antagelse udarbejdede Personalet Udkast til en Overenskomst, uden at der dog blev holdt noget Møde derom. Der var Intet planlagt om Personalets Optræden eller truffet Aftale om, at det vilde standse Arbejdet. Tillidsmændene gik om Morgenen ned til Hr. Jørgensen med Udkastet, og Personalet arbejdede imedens, om end ikke Alle gjorde det, og om end der i det Hele var større Ulyst til Arbejdet end ellers paa Grund af Hr. Jørgensens hele Holdning. Da Tillidsmændene kom tilbage til Sætteriet, talte Personalet om Sagen; Hr. Jørgensen kom, saa vidt Vidnet husker, ikke i Sætteriet med det samme, og Vidnet erindrer ikke, hvornaar Hr. Jørgensen kom i Sætteriet. Da Hr. Jørgensen kom, sagde han til Personalet, om de ikke havde Lyst til at bestille Noget, hvortil Personalet svarede, at det havde de nok Lyst til. Hr. Jørgensen spurgte yderligere, om de ikke vilde arbejde, før han skrev under, hvortil Personalet svarede, at det ikke var Meningen, at de ikke vilde arbejde. Vidnet betoner, at han ikke bestemt erindrer det Passerede. Dog erindrer Vidnet, at Hr. Jørgensen sagde, at Personalet gik frem i Ufordragelighed, og at der dertil blev svaret, at det tværtimod var fra Hr. Jørgensens Side, der vistes Ufordragelighed. Fremdeles at Hr. Jørgensen udtalte, at han vilde pille Arbejderne ud en for en, hvortil Personalet svarede, at naar Hr. Jørgensen stadig trak sig udenom det Vedtagne, var det ikke saa underligt, at Arbejderne tabte Interessen. Den 28. Oktober endte Forhandlingerne paa Værkstedet med, at Hr. Jørgensen gik ind paa Forslaget. Vidnet husker ikke, hvornaar paa Dagen dette skete.

Med Hensyn til den anden Sag erindrer Vidnet ikke, hvornaar Sættemaskinerne bleve anskaffede. Maskinerne bleve kun anvendte til at eksperimentere med, men *Agrardagbladet* blev ikke sat med dem eller andet Arbejde udført i Trykkeriet. Da Personalet opdagede, at det var Meningen med Maskinerne at kaste Arbejderne paa Gaden — det blev forøvrigt end ikke tilladt Arbejderne at se paa Maskinerne — forhandlede Arbejderne indbyrdes derom, og Personalet udarbejdede i Enighed et Forslag til en Maskinsættertarif. Med dette Forslag blev Tillidsmændene sendt ned til Hr. Jørgensen en Morgen, uden at Vidnet husker Dagen. Arbejdet var ikke da standset, og der havde heller ikke mellem Arbejderne været Tale derom. Tillidsmændene var ikke over 5 Minuter hos Hr. Jørgensen. Da de kom tilbage, meddelte de, at Hr. Jørgensen havde sagt: »Gaa op og bestil Noget«. Vidnet bemærker, at Personalet arbejdede, om end ikke saa intensivt, indtil Hr. Jørgensen kom op i Sætteriet, hvilket skete om Formiddagen, uden dog at Vidnet nærmere erindrer hvornaar. Hvad Hr. Jørgensen derpaa udtalte, erindrer Vidnet ikke. Dog husker Vidnet, at Hr. Jørgensen senere sagde, at de skulde gaa hen og forhandle (tale) om det. Dette var vistnok ved Middagstid. Efter Middag mødte Personalet for at fortsætte Arbejdet, og de arbejdede, idet de satte Noget, men dog ikke som sædvanlig. Forhandlingen med Hr. Jørgensen begyndte da igen, saa vidt Vidnet erindrer. Vidnet erindrer intet Nærmere, udover at Hr. Jørgensen om Aftenen underskrev Forslaget. Vidnet kan ikke udtale sig om, hvorvidt det af ham præsterede Arbejde svarede til det sædvanlige, hverken at det var saaledes eller det modsatte.

Vidnet bekræftede derefter paa Ære og Samvittighed, at den af ham afgivne Forklaring var overensstemmende med Sandheden. Dimitteret.

Som 6. Vidne fremstod Typograf O. RASMUSSEN, der udspurgt forklarer Følgende:

Den saakaldte Lokaltarif af 28. Oktober var udarbejdet af Personalet ved Forhandlinger paa Sætteriet, saa vidt Vidnet erindrer, hvorved Vidnet bemærker, at han et Par Dage ikke var paa Sætteriet. Saa vidt Vidnet erindrer, var det Tillidsmændene, der forelagde Hr. Jørgensen Udkastet til denne Overenskomst. Det havde ikke under Forhandlingerne mellem Personalet været omtalt, at Arbejdet skulde hvile, ligesom Tillidsmændene ej heller havde faaet Bemyndigelse til at sige noget saadant til Hr. Jørgensen. Vidnet erindrer ikke, hvad Tillidsmændene sagde, da de kom fra Hr. Jørgensen, men Hr. Jørgensen kom op sammen med Tillidsmændene — det var om Formiddagen. Arbejdet havde i Mellemtiden tildels hvilet, idet de enkeltvis havde talt sammen, hver med sin Sidekamerat, hvorimod de ikke efter Overenskomst havde standset Arbejdet. Hr. Jørgensen begyndte, da han kom i Sætteriet, med at sige, at der var Punkter i Forslaget, han ikke kunde gaa ind paa, hvorimod han Intet udtalte om, at de skulde arbejde. Det blev ikke sagt, at Arbejdet ikke vilde blive optaget, før han gik ind paa Forslaget. Forhandlingerne stod paa ½ Time, hvorpaa Hr. Jørgensen skrev under, og der blev derefter arbejdet som sædvanlig.

Foreholdt, om Hr. Jørgensen har sagt den 28. Oktober, da han underskrev, at det var ulovligt, og at han vilde gaa til Retten, svarer Vidnet, at han ikke erindrer, at Hr. Jørgensen har sagt noget saadant.

Med Hensyn til de senere anskaffede to Sættemaskiner forklarer Vidnet, at de ikke bleve brugte til at sætte *Agrardagbladet*. Personalet talte efter Maskinernes Anskaffelse om, at de sagtens, naar Maskinerne kunde benyttes, vilde blive smidte paa Gaden, og Personalet forhandlede indbyrdes om et Forslag til en Maskinsættertarif. Tillidsmændene forelagde derpaa Hr. Jørgensen et Udkast til en saadan. Der var slet ikke Tale om at standse Arbejdet, for at faa dette Udkast underskrevet. Da Tillidsmændene gik til Hr. Jørgensen — det var om Morgenen — arbejdedes der, om end med mindre Styrke end sædvanlig. Tillidsmændene kom kort Tid efter tilbage og sagde, at de var afviste. Personalet blev da grebet af en fuldstændig Sløjhed og der blev ikke arbejdet. Da Hr. Jørgensen senere kom i Sætteriet, paalagde han ikke Personalet at arbejde eller bebrejdede dem, at de ikke arbejdede, men Vidnet husker iøvrigt ikke, hvad Hr. Jørgensen sagde. Indtil Middag stod Personalet og forhandlede. Efter Middag sendte Hr. Jørgensen Bud til Tillidsmændene, der derpaa forhandlede med ham. Ved Aftenstid c. Kl. 6 sendte Hr. Jørgensen Bud til Personalet, at nu kunde de gaa. Tiden indtil da var hengaaet med Samtale.

Om Aftenen kom derpaa en af Tillidsmændene op til Personalet i deres Foreningslokale og sagde, at Overenskomst var naaet, og at de skulde arbejde om Søndagen.

Heller ikke om det den 15. Passerede har Vidnet hørt Hr. Jørgensen sige, at det var ulovligt, og at han vilde indbringe det for Retten. Det sidste tror Vidnet at kunne benægte, at Hr. Jørgensen har sagt.

Paa Forespørgsel af Hr. BERGENHOLZ erklærer Vidnet, at han ikke véd, om der gælder nogen Opsigelsesfrist for *Agrardagbladet*. Vidnets personlige Mening er, at der gælder en saadan, men om den er fastsat, véd Vidnet ikke. Det er hændet, at en af Personalet har maattet gaa en Tirsdag Aften uden Opsigelse — han stod ganske vist paa Opsigelse.

Paa Forespørgsel af Hr. EGMONT PETERSEN erklærer Vidnet, at den Paagældende stod paa Medhjælpsplads, men han havde faaet den Besked af Faktoren, at han var antaget fra Fredag til Fredag. Han havde været der 14 Dage.

Vidnet bekræftede derefter paa Ære og Samvittighed, at den af ham afgivne Forklaring var overensstemmende med Sandheden. Dimitteret.

Som 7. Vidne fremstod Typograf FR. MOOSDORFF, der forklarer, at han kom den 9. eller 10. Oktober f. A. i Trykkeriet og var antagen paa Akkord.

Forslaget til Overenskomsten af 28. Oktober f. A. var drøftet af Personalet, og Tillidsmændene havde skrevet det ned. Dette var sket paa Trykkeriet. Der havde ikke været talt om, at Arbejdet skulde nedlægges. Straks paa Formiddagen gik Tillidsmændene ned med det. Der arbejdedes, da Tillidsmændene gik til Hr. Jørgensen. Særlig arbejdede Vidnet som sædvanlig, og han tror, at der blev bestilt lige saa meget som de andre Dage. En Timestid efter, at Tillidsmændene havde henvendt sig til Hr. Jørgensen, kom denne og sagde: »De morer Dem nok, Folk«, eller noget lignende. Vidnet tilføjer dog nu, at det maaske dog ikke var ved denne Lejlighed, at denne Ytring faldt. Derimod erindrer Vidnet, at Hr. Jørgensen ikke rettede nogen Opfordring til Arbejderne om at arbejde, i alt Fald har Vidnet ikke hørt nogen saadan. Hr. Jørgensen gik derefter ind paa Forslaget og udtalte ikke, at den udviste Adfærd var ulovlig, eller at han vilde indbringe Sagen for Retten, og Vidnet har heller ikke hørt, at nogen anden af Personalet har hørt dette blive sagt.

Med Hensyn til det den 15. Januar d. A. Passerede forklarer Vidnet, at da der den Dag blev forelagt Hr. Jørgensen et Forslag til en Maskinsætter-Tarif, var der Intet aftalt om, at Arbejdet skulde hvile. Ved Nitiden om Formiddagen gik Tillidsmændene til Hr. Jørgensen, hvor de var 5 à 7 Minutter, og i Mellemtiden blev der arbejdet. Tillidsmændene meddelte, da de kom tilbage, Resultatet af deres Henvendelse, og Personalet drøftede da dette i Forening, og der var da ingen stor Lyst til Arbejde, ligesom der derefter i det Hele ikke blev bestilt ret meget. Ved 11 à 12 Tiden kom Hr. Jørgensen og sagde, at de kunde holde Middag og drøfte Sagerne. Da de kom tilbage, gik hver til sin Plads, og Tillidsmændene til Hr. Jørgensen. Hver stod med sin Vinkelhage, men om der blev sat Noget, kan Vidnet ikke sige. Kl. 6 kom den Besked, at de skulde gaa. Resultatet af Forhandlingerne blev meddelt i Forenings-Lokalet. Den næste Dag, Søndag, blev Bladet gjort færdigt. Vidnet har ikke hørt, at Hr. Jørgensen har sagt, at Personalets Adfærd var ulovlig, og at han vilde indbringe Sagen for Retten.

Adspurgt af Hr. BERGENHOLZ udtaler Vidnet, at han ikke er antagen med nogen Opsigelsesfrist. Vidnet mener ikke, at han behøver at give Opsigelse, og han mener ogsaa, at han kan opsiges naar som helst. Vidnet, der ikke har synderligt Kendskab til københavnske Forhold, har ingen Mening gjort sig om, hvor vidt Tarifens Bestemmelse om Opsigelse gjælder for Avissætterier.

Vidnet bekræftede derefter paa Ære og Samvittighed, at den af ham afgivne Forklaring var overensstemmende med Sandheden. Dimitteret.

Som 8. Vidne fremstod Bogtrykker O. C. OLSEN, Formand for Foreningen af danske Bogtrykkere, der forklarer, at Sagen angaaende Maskinsætter-Tarifen kom til Vidnet, idet Hr. Jørgensen meddelte Vidnet, at der var sket en Henvendelse til ham fra Organisationens Side. Vidnet svarede dertil, at Hr. Jørgensen skulde henvise til ham. Der blev derpaa holdt et Møde mellem Vidnet og de andre Medlemmer af Bogtrykkerforeningens Bestyrelse paa en enkelt nær samt Formændene for de typografiske Foreninger og enkelte andre Repræsentanter for Typograferne. Paa dette Møde forhandledes om en Maskinsætter-Tarif. Det Forslag, der var Grundlag for Forhandlingerne, var tidligere forelagt Hr. Jørgensen af de typografiske Foreningers Formænd. Selve Forslaget forelaa ikke just, men Indholdet blev diskuteret. Der blev

nedskrevet nogle Bestemmelser, hvilke betragtedes som Noget, man vilde forelægge Hr. Jørgensen og høre hans Mening om. Hr. Jørgensen havde ikke heller givet noget som helst Mandat til at vedtage Noget. Bil. A. i Sag 5 blev foreholdt Vidnet, der erklærede det for identisk med det paa Mødet Vedtagne.

Der fandt ingen Henvendelse til Vidnet Sted under Forhandlingerne den 15. Januar paa Hr. Jørgensens Bogtrykkeri. Nogle Dage senere skete der Henvendelse til Vidnet af Hr. Jørgensen og Hr. Lauritzen. De sagde da, at de ikke var blevne enige, og søgte en Ordning. Vidnet tilraadede Hr. Jørgensen at gaa ind paa det paa Mødet vedtagne Forslag, fordi det kun var interimistisk, men Hr. Jørgensen vilde ikke gaa ind derpaa. De Paagældende var 3 Gange hos Vidnet. Paa nærmere Forespørgsel oplyser Vidnet, at disse Henvendelser maa være skete tidligere, før den 15. Januar. Det før omtalte Møde var vistnok den 11. Januar. Udtrykkelig udspurgt, om Hr. Jørgensen har erklæret at ville underkaste sig den Tarif, som Formændene vedtog, svarer Vidnet bestemt Nej, idet han tilføjer, at han ogsaa, hvis han skulde have haft et Mandat, vilde have forlangt det skriftligt. Paa Forespørgsel erklærer Vidnet, at Hr. Jørgensen stadig bestemt har fastholdt ikke at ville gaa ind paa Forslaget, og at dette ogsaa er udtrykkelig af Vidnet tilkendegivet Hr. Lauritzen ved det ommældte Møde.

Paa Forespørgsel af Hr. Bergenholz svarer Vidnet, at Hr. Jørgensen ogsaa den 28. Oktober havde henvendt sig til ham og meddelt, at Sætterne havde nedlagt Arbejdet, og at han var gaaet ind paa en Overenskomst, for at Bladet kunde komme ud. Vidnet ansér det foretagne Skridt fra Sætternes Side for ulovligt, men erindrer ikke, om Hr. Jørgensen ved sin Henvendelse til ham har udtalt, at han havde taget Forbehold angaaende Ulovligheden.

Forespurgt af Hr. OSCAR JOHANSEN bemærker Vidnet, at Forslaget den 11. Januar blev enstemmig vedtaget, men Vidnet tilføjer udtrykkelig, at han intet Mandat havde for Hr. Jørgensen.

Vidnet bekræftede derefter paa Ære og Samvittighed, at den af ham afgivne Forklaring var overensstemmende med Sandheden. Dimitteret.

(Forts.)

Den typografiske Forening.

Afstemningen

over Tilslutningen til de indenfor Hjælpekasserne vedtagne Love har givet følgende Resultat:

Der var afgivet 444 Stemmer; af disse lød **428** paa Ja, 13 paa Nej, 2 var blanke og 1 ugyldig. STYRELSEN.

Nær og fjærn.

Konflikter i Norge. I Lørdags Eftermiddags modtog vi følgende Telegram fra Kristiania: *Konflikt. Tilgang frabedes.* BUEN.

Ligeledes er Tilgangen til *Kristianssund* lukket.

Nærmere Underretning savnes.

Trykkeri-Indvielse. Mandag den 28. Marts samledes Hr. Boghandler THRUE med sit Personale til en lille Festlighed i Anledning af Henflytningen af Bogtrykkeriet fra Clemensstræde til Fiskergade, hvor Hr. Thrue har ladet opføre en ny stor 3-Etages Ejendom, udelukkende til Trykkeribrug. I Stuetagen er Trykkeriet, Sætteriet er paa 1. Sal og Papirlageret paa 2. Sal. Forbindelsen mellem Etagerne foregaar ved Elevator, der drives af Gasmotoren. Der er indlagt Centralvarmeapparat og elektrisk Lys i alle Etager. Gulvene ere belagte med Linoleum og Ventilationen er fortrinlig. Fra en ringe Begyndelse er Trykkeriet nu naaet til at beskæftige 5 Hurtigpresser og flere mindre Maskiner. Bestyreren er for Tiden Hr. A. C. JENSEN. Hr. Thrue giver hver Sommer sit Personale en Uges Ferie med fuld Udbetaling af Ugelønnen.

—n.

Tarifsagen gennemført i Skaane. Til Forbundsstyrelsen i Stockholm telegraferes 31. Marts: *Efter et langvarigt Møde er Tarifen godkendt i sine Hovedtræk — Satspris og Lokaltillæg — at træde i Kraft 1. Oktober 1898. Øvrige Bestemmelser 1. Januar 1899.*

Forhøjelsen andrager 20% for Morgenblade og 10% for Middags- og Aftenblade. Mindre Fastløn bliver i Malmö og Helsingborg 22 Kr., i Lund, Landskrona og Ystad 21 Kr. Satsprisen for Bogarbejde i førstnævnte Byer 33 Øre, i de øvrige 32 Øre.

Det er i Provinsbyer! Hvorledes staar det til herhjemme?

Nordisk Trykkeri-Tidende for Januar og Februar er udkommet i nyt Udstyr, idet delvis Rubriker og Annoncer er underkastet en »farvet« Behandling, hvis Skønhedsindtryk dog vil blive meget omtvisteligt. Derimod er Teksten som sædvanlig afvekslende og ikke uden Interesse. Bladets billige Pris — for Danmark 2 Kr. 11 Øre hele Aaret — i Forbindelse med dets lødige Indhold bør kunne gøre Regning paa stærk Tilslutning fra Fagfællers Side.

Abonnement modtages paa alle Danmarks Postkontorer og hos GUSTAV CLAUSEN, St. Hansgade 16.

Typographische Jahrbücker. Sammen med Tilsendelsen af det nye Aars 1. og 2. Hæfte, der begge indeholder flere læseværdige faglige Artikler og mange Sats-, Farve og Ornamentprøver medfulgte et saakaldt Udstillings-Hæfte, udgivet i Anledning af Leipziger-Udstillingen. Det udmærker sig ved en stor Righoldighed af Farvetryk, fortrinligt udførte Avtotypier og sammentrængte Fremstillinger af Tysklands bekendteste i Forretnings-Forbindelse med Bogtrykindustrien staaende tekniske Virksomheder, som har reklameret paa Udstillingen.

Aargangen (12 Hæfter) koster kun 4 Mk. 80 Pf.

Stort Foretagende. Alb. Cammermeyers Forlag, som fornylig overgik til et Aktieselskab, besluttede paa en Generalforsamling i forrige Maaned at udvide Aktiekapitalen til 1 Million og indkøbe Kristiania Centraltrykkeri samt fire tilstødende Bygninger, saaledes at Komplekset udgør 2300 Kvadratalen. Direktør for Forlaget bliver Hr. Lars Swanstrøm og for Trykkeriet Hr. Chr. Thorvaldsen, der begge forinden var knyttede til Forretningerne.

En Udvej. Et af Dagbladene (*Age*) i Melbourne har indført Linotye-Maskinen, men samtidig givet syv af sine Sættere, som blev overflødige ved Anskaffelsen, en livsvarig Pension af 1 Pund Sterling om Ugen.

Ekstraordinært Kasseeftersyn.

Ved et Dags Dato af undertegnede Revisorer foretaget ekstraordinært Kasseeftersyn i begge Foreningers Kasser fandtes følgende Beholdninger:

Den typografiske Forening:

Obligationer	Kr.	10,000.00
Sparekassen	-	7,000.00
Kontant	-	1,779.65
	Kr.	18,779.65

Typografernes Hjælpekasser:

Obligationer	Kr.	42,000.00
Sparekassen (Den mandlige Afd.)	-	4,500.00
— (Den kvindel. -)	-	500.00
Aktier i Sanatoriet	-	500.00
Kontant	-	212.65
	Kr.	47,712.65

hvilket var i Overensstemmelse med Bøgerne.

København, den 28. Marts 1898.

For Den typ. Forening:
FR. LUND. JOH. MØLLER.
For Typografernes Hjælpekasser:
CHR. BENTZEN. NIELS LARSEN.

Desuden er Regnskabet for *Bespisningen af Arbejdsløse* efterset og fandtes der at være i Kassebeholdning Kr. 26.41, hvilket var i Overensstemmelse med Indtægts- og Udgifts-Bilag.

København, den 28. Marts 1898. JOHAN MØLLER.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. H. MØLLER. Paa Lørdag: Hr. JOHAN MØLLER.

Kontoret er **lukket i Paaskedagene.**

Foreningsmeddelelserne (Ny Medlemmer o. s. v.) maa vente til næste Uge.

Alle, som ønsker sig optagne i Kasserne fra 1. April, maa senest førstk. Lørdag indlevere Oplysning om: 1) fulde Navn, 2) Bopæl, 3) Fødselsaar og -Dag, 4) Fødeby, 5) Arbejdssted og 6) hvilken eventuel anden Sygekasse, de overgaar fra.

V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Medlemmer: Kolding, Peter Marinus Andersen, udl. i Kolding Avis 1/4 98 efter 5 Aars Lære, og Georg Neudel, udl. i Kolding Folkeblad 1/4 98 efter 5 Aars Lære. Køge, Lars Chr. Nielsen, udl. 1/4 98 i Østsj. Folkeblad efter 5 Aars Lære. Horsens, Marius Sivertsen, udl. i Odder Avis 1/4 98 efter 5 Aars Lære (Dgbl.). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Holbæk, 1715 (Den t. F.), J. C. P. Sørensen i Plads. Aarhus, 1590 (D. t. F.), Jørgen Moeslund Petersen i Pl.

Bortrejste: Køge, 1590 (D. t. F.), Jørgen Moeslund Petersen (arbl.) til Aarhus. Horsens, 1061, Kr. Petersen (Milit.) til Kbhvn. Holbæk, 1580 (Den t. F.), F. C. Petersen til Kbhvn. Aarhus (forsvunden), 976, P. Møller-Jensen.

Udslettet (Rest. og Forsømmelse af Medlemspligt): 1012, Peter Petersen (Høgsted).

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Paaskemorgen Kl. 9 fra Trianglen: Fodtur til Søborghus Kro. Besøgende velkomne.

STYRELSEN.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 15
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 15. April 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Den typografiske Forening

afholder

ekstraordinær Generalforsamling

paa Søndag **Kl. 10** i Søfryd (ved Fredensbro).

Dagsorden: **Maler-Strejken.**

Da Lokalets Benyttelse ikke kan udstrækkes efter Kl. 12, indledes Generalforsamlingen præcis.

STYRELSEN.

Den typ. Trykkerforening

afholder

ekstraordinær Generalforsam ing

i Aften (Fredag) Kl. 8 pr. i Danas Have,

Nørrebrogade 21.

Dagsorden: 1. Forslag fra Styrelsen ang. Udskrivning af Ekstrakontingent i Anledning af Strejken i Malerfaget.

2. Forslag fra Styrelsen ang. Forholdet til Hjælpekasserne og den til disse hørende særlige Hjælpekasse.

3. Dobbeltmedlemmernes Forhold til Den typ. Forening.

4. Eventuelt.

I Betragtning af Dagsordenens Vigtighed forventes talrigt Møde.

STYRELSEN.

Styrelsen bedes møde Kl. 7½. FORMANDEN.

Ansvaret.

SAALÆNGE Principalerne i Ord og Gærning viser, at det for dem er den ligegyldigste Sag af Verden, hvorledes Typograferne lever, om de kan faa tilstrækkelig nærende Føde, ordenlige Lejligheder m. m. ud af Fortjenesten — ja saalænge Principalerne kun har som Hovedopgave i usunde Arbejdslokaler at presse saa meget Arbejde som muligt ud af Typograferne i den længst mulige Arbejdstid og for den lavest mulige Løn, *saalænge* maa de Herrer være belavede paa, at der mellem dem og Arbejderne kommer til at bestaa et Forhold, hvis Følger vi ikke kan bære Ansvaret for.

Principalerne maa komme Typograferne i Møde! Uden nogen som helst Følelse af Ansvar overlader Principalerne hele Arbejdsløsheds- og Sygekassespørgsmaalet til Typograferne. Den Sum, vi gennem Aar og Dag yder paa Kollegialitets- og Solidaritetsfølelsens Konto i Form af Understøttelse til Arbejdsløse, Rejsende, Syge m. fl., kan maaske en skøn Dag blive for høj i Forhold til Lønnen; Selvopholdelsesdriften er stor, men at vi altid skal bære hele Byrden ved, at der staar en efter Omstændighederne forholdsvis *kraftig* Hær af Arbejdsløse til Principalernes Disposition, naar de behager at kalde, bliver maaske ogsaa kun et Tidsspørgsmaal.

Arbejdernes mønsterværdige Organisationer bliver fra mange Sider indenfor *andre* Industrigrene anerkendt for at være til Gavn for de forskellige Fag, og vi kan nævne mange private Industridrivende, der nu udbetaler deres Arbejdere fuld Løn under Sygdomstilfælde.

Det vilde være ret naturligt, om man i et saa usundt Fag som vort stillede lignende Krav til Principalerne, thi saa kom de maaske i Tanker om, at det i Længden var besparende at have sunde, lyse og vel ventilerede Arbejdslokaler.

For Tarifens Overholdelse skal Typografernes Organisation ogsaa bære hele Ansvaret. Bestyrelse, Repræsentantskab og Tillidsmænd maa til hver Tid paa Dagen passe paa, at Principalerne ikke ved Fortolkninger, Kunstgreb og Krumspring gaar udenom Tarifen — og dog er Tarifen igennem hver eneste Paragraf absolut til Gavn for Principalerne.

Hvis vi i Udkastet til den ny Tarif havde lagt lidt mere Ansvar over paa Principalerne, havde det maaske ingen Skade været til. Vi kunde f. Eks. til en Begyndelse indsætte den Paragraf, at naar en Principal gjorde Forsøg paa at omgaa Tarifen til Skade for Typograferne, skulde han betale 500 Kr. i Bøde, der tilfaldt Hjælpe- og Arbejdsløshedskassen, og i Gentagelsestilfælde skulde Bøden fordobles og han udelukkes af Principalforeningen.

Jeg tror, at et saadant Medansvar fra Principalernes Side vilde hindre meget Kævl paa Sætterierne. TJALF.

Voldgiftsretten.

Agrardagbladets Bogtrykker og dets Sættere.

(Fortsat.)

Som 9. Vidne fremstod Typograf LAURITZEN, Formand for Den typ. Forening, og forklarer følgende: I Begyndelsen af Oktober f. A. indfandt Formanden for Ny typ. Forening, Hr. Larsen, og Vidnet sig hos Hr. Jørgensen, da de havde hørt, at han ikke betalte som i de andre Sætterier, hvilket de derfor anmodede ham om. Hr. Jørgensen gav imidlertid et Afslag. Det blev da besluttet, at der skulde gaa en Maaned paa Prøve med Betaling som hidtil. Men inden den Tid sagde Hr. Jørgensen til Personalet, at han ikke vilde betale som hidtil. Følgen deraf blev Overenskomsten af 16. Oktober f. A. Herefter ønskede Personalet en Lokaltarif, hvilken ogsaa kom i Stand den 28. Oktober. Nogen Tid efter fik Vidnet at vide fra Tyskland, at der af Hr. Jørgensen var bestilt to Sættemaskiner. De typografiske Organisationer tog da Initiativet til at henvende sig til Hr. Jørgensen, og begge Foreningers Formænd henvendte sig paa én Gang til Hr. Jørgensen med et Udkast til en Maskinsætter-Tarif, som Organisationerne tidligere havde udarbejdet, og som laa færdigt, før denne Sag kom op. Hr. Jørgensen nægtede imidlertid at gaa ind derpaa. Paa Spørgsmaal derom benægter Vidnet, at han eller Hr. Larsen har sagt, at de havde Magten. Vidnet har overhovedet aldrig selv brugt eller har hørt Andre bruge disse Ord eller Ord af samme Mening overfor Hr. Jørgensen. Den omtalte Henvendelse var sket, inden Maskinerne vare komne hertil. I Slutningen af November — den 21. eller 22. — da Maskinerne vare komne, gik Vidnet og Hr. Larsen atter til Hr. Jørgensen og forlangte en Overenskomst, men Hr. Jørgensen afslog at forhandle og henviste til sin Or-

ganisation, og ved denne Lejlighed sagde Hr. Jørgensen: »Ser De, d'Hrr., jeg kan ikke forhandle med Dem, ligesaa lidt som De kan gaa udenom Deres Organisation. Vi maa rette os efter vore Organisationer«, hvorhos Hr. Jørgensen udtrykkelig tilføjede, at han vilde bøje sig for den Afgørelse, som blev truffen af Organisationerne. Vidnet gik derpaa til Hr. O. C. Olsen, og der blev holdt et Møde, vistnok den 3. Januar. Til Stede var Medlemmer af Bogtrykkerforeningens Bestyrelse og Repræsentanter for Arbejderne. Her blev saa vedtaget et Forslag til Hr. Jørgensen, hvilket Vidnet overleverer Retten, idet han dog beder sig det tilbageleveret, naar der er taget en Afskrift deraf.

Overretssagfører ZEUTHEN oplæste Forslaget, der var skrevet med Blyant.

Vidnet fortsatte sin Forklaring med at bemærke, at det ommældte Forslag efter Mødet blev forelagt Hr. Jørgensen, der imidlertid nægtede at gaa ind derpaa. Hr. Larsen gik da til Hr. O. C. Olsen og der blev afholdt tre Møder. Paa hvert Møde rejste Hr. Jørgensen imidlertid nye Indvendinger, og naar man gik ind paa dem, fremsatte han nye Forslag til Ændringer. Disse Forhandlinger tog ca. 14 Dage. Ved det sidste Møde opfattede Vidnet Forholdet, som om der var opnaaet Enighed, saa at kun Underskriften stod tilbage. Nærmere udspurgt udtaler Vidnet, at han mener, at der ikke kunde være Tvivl om, at Hr. Jørgensen godkendte Forslaget, idet det blev aftalt, at Vidnet den næste Dag skulde komme til Hr. Olsen og underskrive det. Hr. Jørgensen skulde da have sendt det af ham underskrevne Eksemplar til Hr. Olsen, hvor Vidnet skulde have det. I Stedet for Forslaget havde Hr. Jørgensen imidlertid sendt et Brev af det Indhold, at det var bedst at vente til den ny Tarif traadte i Kraft. Vidnet bemærker, at de paa Mødet, da de skiltes, tog hinanden i Haanden som Udtryk for den opnaaede Enighed. Da Vidnet var blevet bekendt med Indholdet af Hr. Jørgensens Brev, meddelte han Personalet, at Forhandlingerne var strandede. Denne Meddelelse skete mundtlig til en af Personalet, og Vidnet gav ikke nogen yderligere Anvisning, men sagde: »Den Mand er ikke til at komme nogen Vegne med«. Senere, den 15. Januar om Eftermiddagen, traf Vidnet en af Personalet, der sagde, at det var galt i *Agrardagbladet*. Vidnet sendte da Bud efter Tillidsmændene, der forklarede ham, hvad der var paa Færde. Vidnet spurgte: »Bliver der bestilt Noget?« hvortil Tillidsmændene svarede: »Ja, men at der under disse Forhold jo ikke kunde bestilles meget«. Vidnet tilkaldte da Formanden for Ny typ. Forening og forhandlede med ham. Senere, da Hr. Larsen var gaaet, kom Tillidsmændene — det var ved 7-Tiden — med Anmodning til Vidnet om at komme til Hr. Jørgensen. Da Vidnet indfandt sig hos Hr. Jørgensen, sagde denne: »Vi maa se at faa en Ordning paa den Sag«, hvorimod Hr. Jørgensen ikke beklagede sig over Arbejdets Standsning og ejheller udtalte, at han kun vilde gaa ind paa Forslaget, fordi han var tvungen dertil. Da Forhandlingerne vare til Ende, sagde Hr. Jørgensen: »Nu maa jeg jo saa lade Bladet sætte i Morgen«, hvortil Hr. Jørgensen føjede en Beklagelse over, at Arbejderne Intet havde bestilt i Dagens Løb. Dette skete, efter at Enighed var naaet, men før Underskriften. Med Hensyn til Søndagsarbejdet holdt Vidnet fast paa, at Arbejderne om Søndagen skulde betales tarifmæssig, og paa Forslag af Vidnet gik Tillidsmændene ind paa til Gengæld ikke at forlange Betaling for Lørdagen. Vidnet bemærker paa Forespørgsel, at ved Underskriften af Forslaget udtalte Hr. Jørgensen aldeles ikke, at han ansaa Overenskomsten for ulovlig aftvungen, hvorimod han løst omtalte, at han kunde indbringe Sagen for Retten, uden at dog Vidnet husker, om dette var før eller efter Underskriften. Vidnet tilføjer, at den refererede Bemærkning af Hr. Jørgensen kun angik Spørgsmaalet om Søndagsarbejdets Betaling, ikke Maskinsætter-Tarifen.

Paa Forespørgsel af Hr. TH. NIELSEN udtaler Vidnet, at han havde det bestemte Indtryk, at Hr. Jørgensen under Forhandlingerne hos Hr. O. C. Olsen gik ind ogsaa paa Forslaget om Opsigelsestiden, men Hr. Jørgensen havde ikke udtrykkelig udtalt sin Tilslutning dertil. Paa Forespørgsel om Vidnet ikke har skrevet til Hr. Jørgensen, svarer Vidnet: »Jo, men det var ved en tidligere Lejlighed«.

Paa særligt Spørgsmaal derom erklærer Vidnet, at han ikke gjorde nogen Indrømmelse for Søndagsbetalingens Vedkommende, og at Spørgsmaalet om Mødepligten ikke blev særlig omtalt.

Vidnet bekræftede derefter paa Ære og Samvittighed, at den af ham afgivne Forklaring var overensstemmende med Sandheden. Dimitteret.

Som 10. Vidne fremstod Typograf ANTHON LARSEN, Formand for Ny typ. Forening, og forklarede: Typografisk Forenings Formand henvendte sig for en Tid siden til Vidnet og meddelte, at der vilde blive anskaffet Sættemaskiner hos Hr. Jørgensen. De aftalte et Møde med Hr. Jørgensen, men Vidnet blev syg, og Foreningens Næstformand mødte for ham. Nogle Dage forinden havde Vidnet imidlertid henvendt sig privat til Hr. Jørgensen, der da havde udtalt, at Flere vilde have Maskiner, og at det var bedst at faa en Forhandling for at faa en Ordning. Senere henvendte Vidnet og Hr. Lauritzen sig til Hr. Jørgensen, der sagde, at han havde henvist Sagen til sin Organisation og derfor hverken kunde sige Ja eller Nej, men vilde bøje sig for, hvad der blev vedtaget der. Vidnet og Hr. Lauritzen gik da til Hr. O. C. Olsen. Paa et senere Møde opnaaedes Enighed om et Kompromis. Dette ønskede Hr. Jørgensen imidlertid Forandringer i, og Hr. Jørgensen blev i det Hele ved at forhale Sagen. Der fandt flere Konferencer Sted, uden at Vidnet dog deltog deri, indtil Hr. Jørgensen skrev til Hr. O. C. Olsen, at han ikke vilde gaa ind paa Noget, hvilket Vidnet opfattede som Brud paa en Overenskomst.

Den 15. Januar telefonerede Hr. Lauritzen til ham, og de traf da sammen og talte om Sagen, hvilken Vidnet mente maatte ordnes, da Hr. Jørgensen syntes ham at holde Organisationerne for Nar. Det blev senere meddelt, at Forhandlingerne gik ret godt, og Vidnet gik da til sit Arbejde.

Paa Forespørgsel af Hr. BERGENHOLZ erklærede Vidnet, at Ny typ. Forening ikke har nogen Medlemmer blandt det ved *Agrardagbladet* beskæftigede Personale.

Vidnet bekræftede derefter paa Ære og Samvittighed, at den af ham afgivne Forklaring var overensstemmende med Sandheden. Dimitteret.

Nu fremstod paany Hr. O. C. OLSEN, der, adspurgt, hvorvidt der ved Sammenkomsten mellem Hr. Jørgensen, Hr. Lauritzen og Vidnet var opnaaet Enighed, erklærer, at Hr. Jørgensen indtil det sidste Øjeblik forlangte Betænkningstid, og da de skiltes, gik Hr. Jørgensen med det udtrykkelige Forbehold, at han vilde betænke sig. Dimitteret.

Nu fremstod samtidig d'Hrr. LAURITZEN, LARSEN og JØRGENSEN, og det blev foreholdt Hr. Jørgensen, om han har sagt, at han vilde gaa ind paa Organisationernes Afgørelse.

Hr. JØRGENSEN svarer dertil, at han havde erklæret sig villig til at gaa ind paa den fælles Tarif, der blev gældende for alle Bogtrykkere. For saa vidt, men ogsaa kun for saa vidt havde Vidnet erklæret at ville underkaste sig Organisationernes Afgørelse.

Paa Forehold erklærer Hr. LAURITZEN, at han ikke har hørt dette Forbehold den Dag, de gik til Hr. Olsen, men om det er fremkommet tidligere kan Vidnet ikke benægte.

Paa Forehold af Hr. Jørgensens Forklaring fastholder Hr. LARSEN sin Forklarings Rigtighed og udtaler, at et Forbehold som det af Hr. Jørgensen nævnte maaske er kommet frem ved en anden Lejlighed, men at et saadant Forbehold ikke blev taget ved det sidste Møde med Hr. Jørgensen.

Hr. JØRGENSEN bemærker hertil, at det er muligt, at det ikke blev sagt sidste Gang, men det var da kun fordi det var sagt tidligere. Dimitterede.

Overretssagfører ZEUTHEN erklærer hermed Vidneafhøringen for afsluttet.

Mødet hævet Kl. 11¼.

Onsdag den 2. Marts 1898, Aften Kl. 8, holdt Retten Møde.

Til Stede vare de samme Medlemmer af Retten som i forrige Møde.

Protokollen for dette Møde blev oplæst.

Sag Nr. 4/1897—98 blev derpaa foretagen.

Efter nogen Diskussion vedtog Retten enstemmig at godkende den af Klageren foretagne Erstatningsberegning under Forudsætning af, at Klageren overhovedet havde Krav paa Erstatning.

Hr. O. JOHANSEN bemærkede derpaa med Hensyn til Sagen i dens Helhed, at det af de afgivne Vidneforklaringer fremgik, at Overenskomsten af 28. Oktober f. A. var Frugten af en Forhandling mellem Parterne, hvorfor han formente, at Sagen burde afvises, idet den indgaaede Overenskomst ikke var i Strid med Tarifen.

FORMANDEN udtalte heroverfor, at Spørgsmaalet ikke var, om Overenskomsten var tarifstridig, men om Maaden, hvorpaa den var bleven til, var tilladelig og forenelig med Tarifen. Dette Spørgsmaal, som efter hans Mening maatte besvares benægtende, hørte ind under Rettens Afgørelse.

Hr. CARLSEN sluttede sig hertil, idet han betonede, at det fremgik af Vidneforklaringerne i Sagen, at Overenskomsten var fremtvungen.

Dette benægtede Hr. BERGENHOLZ bestemt.

Paa Hr. Bergenholz' Spørgsmaal om, hvilken Paragraf i Tarifen der skulde afgive Hjemmel for at tage Klagerens Paastand til Følge, svarede Hr. CARLSEN, at Hjemmel derfor fandtes i Tarifens § 7.

Hr. O. JOHANSEN bestred, at denne Paragraf kunde komme til Anvendelse, hvorhos han under Henvisning til Tarifens § 5 bemærkede, at Arbejderne i det givne Tilfælde ikke havde forladt deres Arbejdssted, men kun en kort Tid præsteret noget mindre Arbejde, hvilket de atter havde indhentet.

Hr. BERGENHOLZ gjorde gældende, at der fra Arbejdernes Side kun forelaa en Indskrænkning i Arbejdet, og at der i Tarifen ikke fandtes nogen Paragraf, hvorefter man kunde ramme et saadant Forhold. Han fremhævede derhos, at Overenskomsten ikke kunde erklæres ugyldig, eftersom der intet Forbehold var taget ved Hr. Jørgensens Underskrift, og der end ikke ved Vidneafhøringen var tilvejebragt nogen Støtte for, at Hr. Jørgensen skulde have tænkt paa at tage Forbehold.

Hr. EGMONT PETERSEN hævdede, at det afgørende for Sagens Bedømmelse var, at Overenskomsten var fremtvungen paa tarifstridig Maade, hvilket tilstrækkelig klart forelaa oplyst ved de afgivne Vidneforklaringer.

FORMANDEN satte derefter under Afstemning, om den mellem Parterne indgaaede Overenskomst af 28. Oktober 1897 skulde kendes ugyldig.

Ved Afstemningen afgaves 4 Stemmer for og 4 imod.

FORMANDEN satte derefter under Afstemning, om den af Hr. Jørgensen nedlagte Erstatningspaastand skulde tages til Følge.

Ved Afstemningen afgaves 4 Stemmer for og 4 imod.

I Henhold til Tarifens § 48 og Forretningsordenens § 8 vil Sagen herefter være at afgøre af den af Retten valgte Opmand.

Derefter foretoges Sag Nr. 5/1897—98.

Hr. O. JOHANSEN gjorde gældende, at man ikke kunde paalægge de indklagede Arbejdere noget Ansvar for det i denne Sag Passerede, da det ikke var disse, men Organisationerne, som havde bragt den i Sagen omhandlede Overenskomst i Stand.

Hertil føjede Hr. BERGENHOLZ, at da Sagen var bleven overgiven til Organisationernes Afgørelse, maatte Parterne bøje sig for denne, hvilket han betragtede som afgørende for Bedømmelsen af denne Sag.

Hr. TH. NIELSEN bemærkede heroverfor, at Hr. Jørgensen alene umuligt kunde gaa ind paa en Maskinsætter-Tarif, og at det derfor var en selvfølgelig Betingelse fra hans Side, at den skulde gælde for Alle.

Hr. O. JOHANSEN: Det fremgik af det den 11. Januar vedtagne Forslag, at kun Forholdet til Hr. Jørgensen tænktes ordnet ved Mødet.

Hr. TH. NIELSEN bemærkede, at han havde været til Stede ved Mødet og udtrykkelig sagt, at han ikke vilde være med til at forpligte Hr. Jørgensen.

Hr. TH. RASMUSSEN hævdede, at det paa det omtalte Møde udtrykkelig var blevet sagt, at det Vedtagne kun maatte gælde hos Hr. Jørgensen.

Hr. LAUR. JENSEN bemærkede, at der ikke paahviler Organisationerne nogen Erstatningspligt, da de herhen hørende Bestemmelser i Tarifen er opsagte.

Rigtigheden heraf erkendtes af FORMANDEN.

Efter at have henledet Opmærksomheden paa Urigtigheden af den Forklaring, Hr. Jørgensen havde afgivet ved Vidneafhøringen, med Hensyn til de antagne Damer, stillede Hr. BERGENHOLZ følgende Forslag:

»Da Personalet i *Agrardagbladet* havde overgivet Sagen i Foreningernes Hænder, og da Hr. Bogtrykker Jørgensen ligeledes havde overgivet Sagen til Foreningen af danske Bogtrykkere, skønner Retten, eftersom Spørgsmaalet om en bestemt Betaling for Maskinsats ligger udenfor Tarifen, og der særlig den 15. Januar var en særegen Overenskomst gældende for *Agrardagbladet*, at den ingen Kompetence har til at dømme i Sagen. Retten vedtager derfor at afvise Sagen«.

Hr. TH. NIELSEN bemærkede, at Sagen ikke kunde afvises med den foreslaaede Motivering, da det drejede sig om Arbejdsnedlæggelsens Berettigelse.

FORMANDEN satte derefter Hr. Bergenholz' Forslag under Afstemning. Der afgaves 4 Stemmer for og 4 imod Forslaget.

FORMANDEN satte derefter følgende Forslag under Afstemning:

»Det indklagede Personale dømmes til at betale den i Klagen omhandlede Mulkt paa 500 Kr., dog at denne Forpligtelse bortfalder, saafremt Personalet ved en Erklæring fra *Agrardagbladets* Udgivere godtgør for Hr. Jørgensen, at den anførte Mulkt ikke vil blive forlangt betalt af ham«.

Ved Afstemningen afgaves der 4 Stemmer for og 4 imod Forslaget.

Derpaa satte FORMANDEN under Afstemning, hvorvidt de indklagede Sættere skulde dømmes til at betale den af Klageren forlangte Erstatning af 69 Kr.

Der afgaves 4 Stemmer for og 4 imod Forslaget.

I Medfør af Tarifens § 48 og Forretningsordenens § 8 vil Sagen herefter være at afgøre af den af Retten valgte Opmand.

Mødet hævet Kl. 10¼.

LAUR. MADSEN.

OSKAR JOHANSEN.

Nær og fjærn.

Aftenunderholdning i Foreningslokalet. Paa Tirsdag Aften Kl. 9 afsluttes Vintersæsonen med en munter lille Sammenkomst, hvor en af vore kendte Kræfter vil oplæse, Gutenberg-Koret vil synge og tre af vore ved tidligere Lejligheder optrædende musikalske Tyngdepunkter vil sætte sig i Bevægelse for at forlyste Medlemmerne og deres altid velkomne Damer med en munter og tillokkende Triokoncert. — Fuldt Hus vil paa den Maade være sikret.

Aarhus Lokalforening afholdt den 30. Marts ekstra Generalforsamling, hvorved foretoges Valg af Udvalg til Svendeprøvers Bedømmelse. Valgt blev Chr. Petersen og gjenvalgt Wedege-Petersen og P. Christiansen; til Suppleant valgtes Vald. Hansen. — Da Lokalforeningen nu tæller 104 Medlemmer, forelaa Spørgsmaalet om Valg af Lokale, og besluttedes det at henlægge Møderne til »Kystpavillonen«. — Under *Eventuelt* bemyndigedes Formanden til at sende de fra Understøttelsesforeningen tiltraadte Medlemmer Meddelelse om, at der ydes Formanden 25 Øre Kvartalet pr. Medlem som Betaling for det Arbejde, der i en saa stor Lokalforening som vor er forbunden med denne Tillidspost. Samtidig drøftedes det ønskelige i, at vi ved Repræsentantmødet faar dette Forhold ændret derhen, at Foreningen lønner Formændene for de større Lokalforeninger. — Det vedtoges fremtidig at sende *Typ.-Tid.* korte Resuméer af de behandlede Sager.

P. CHRISTIANSEN,
Sekretær.

Dekoration. Hr. Faktor WILH. HANSEN i Bianco Lunos kgl. Hof-Bogtrykkeri er paa Kongens Fødselsdag udnævnt til Ridder af Dannebroge.

Lønregulering. Ved Forhandling med Hr. Direktør, Grosserer LARSEN paa Hr. Etatsraad Ferslews Vegne har Personalet i *National-Tidende* opnaaet 8-Timersdagen og en Lønforhøjelse.

Den nye Arbejdsordning, som træder i Kraft i Dag, forudsætter Personalets Deling i 3 Hold, hvoraf det første arbejder fra Kl. 8—4½ Eftm. for en ugenlig fast Løn af 29 Kr., det andet fra Kl. 2—10½ Eftm. for 32 Kr. og det tredje fra Kl. 9 Aften til 5 Morgen for 40 Kr. foruden Søndagsgodtgørelsen; tvende Kolleger af det sidstnævnte Hold faar dog 47 Kr. Desuden en Fridag hver 5. Dag. Overarbejde før Kl. 12 Nat 1 Kr. pr. Time, efter Kl. 12 Nat 1 Kr. 50 Øre.

Samtidig er der tilstaaet Personalet en 8 Dages Sommerferie med fuld Ugeløn.

Aarhus Typografers Sangforening, der i et Aars Tid har haft sin Virksomhed indstillet, indvarslede til et Møde den 3. ds. for at foretage Ændringer i Lovene og Valg af Bestyrelse. Mødet var godt besøgt, og det almindelige Ønske var, at en ny Æra vilde opstaa for Foreningen. Medlemsantallet er 50, men da det kun er Halvdelen af Antallet i Lakalforeningen, forventes der i den nærmeste Tid stor Tilgang, saa vi atter kan fornemme et Pust fra de gode gamle, gemytlige Dage. — Efter Paasken forventes Sangøvelserne paabegyndte.

ET MEDLEM.

Sølvbryllup. I Lørdags fejrede Hr. Faktor OTTO BARNEWITZ, tidligere Redaktør af *Typ.-Tid.*, og Hustru deres Sølvbryllup under megen Deltagelse.

— Den 8. Maj højtideligholder vor Kollega Hr. MORITZ MOGENSEN, som arbejder i *Politiken*, og Hustru samme Jubilæum.

Folketingsvalgene. Med Hr. Redaktør N. L. CHRISTENSEN, Aalborg, som valgtes til Folketingsmand den 5. April, sidder nu ialt 3 Kolleger som Folkets Lovgivere, nemlig foruden Hr. Christensen Redaktørerne HARALD JENSEN og WIINBLAD. Desværre lykkedes det hverken Hr. L. Rasmussen, som stillede sig i Fredericia, eller Hr. Simonsen i Æbeltoft at blive valgte denne Gang.

Arbejdernes Teater opførte 2. Paaskedag en dramatisk Skitse af Hr. Hansen Daastrup, som i faa og korte Træk skildrede Kampen mod Fattigdom og Skinhelligheden. Motivet fortjente dog en langt dyberegaaende Behandling, end Forf. har ofret paa det. Desuden opførtes »Et Besøg« af Dr. Edv. Brandes, i hvilket fortræffelige Skuespil særlig Fru FIBIGER fik Lejlighed til at vise udmærkede Ævner, og »Folkesnak« af Einar Christiansen, som vi ved vor sidste Arbejdsløshedsfest skænkede en nærmere Omtale og som her udførtes af de samme Rollehavende som da, nemlig Hr. HARALD PETERSEN og Fru LÜDERS, hvis allerkæreste Ungdommelighed klæder hende fortrinligt.

Der var overfyldt Hus og stærkt Bifald.

Samme Forestilling paa Søndag, med hvilken Arbejdernes Teater slutter Sæsonen. Ved denne Lejlighed fremsiger Hr. FASMER en Epilog, som er skrevet af Hr. R. TH. ANDERSEN.

Dødsfald. To ældre Kolleger er i de senere Dage afgaaet ved Døden. Den ene var RUDOLF FOLTMAR, som i 70-erne tog livlig Del i Foreningens Anliggender og bl. a. var Medlem af den første danske Bogtrykkerdag, men senere forlod Faget for at kaste sig over et mere poetisk Forretningsliv, og den anden var N. ABILDGAARD, som for den nuværende Slægt nærmest vil være kendt ved sine regelmæssige Bønskrifter. Ingen af dem tilhørte ved deres Død Organisationen.

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 4. April. Fraværende: Warberg.

1. Aalborg Lokalformand sender Erklæring angaaende den i sidste Møde omtalte Typograf, der som arbejdsledig søgte Genoptagelse; det fremgik heraf, at Vedkommende tidligere havde mældt sig til Optagelse uden at opfylde sine paatagne Forpligtelser. — Formanden havde herefter underrettet den Paagældende om, at den første Betingelse for hans Genindtræden er, at han betaler sin Gæld og nyt Indskud samt skaffer Lægeattest. — Et Medlem havde ansøgt om at konvertere Rejsehjælp med Arbejdsløshedsunderstøttelse, hvilket var nægtet.

2. Hovedkassererens Maanedsoversigt. — Til Efterretning.

3. Skrivelser fra Bladudgivernes Organisation og dansk Provinsbogtrykker-Forening angaaende Mødet i Anledning af Tarifen. Bladudgivernes Formand meddeler, at det er umuligt at afholde Møde i Paaskedagene; men ventelig den 16. og 17. April.

Tirsdag den 12. April. Alle til Stede.

1. Meddelelser. Nogle Forespørgsler angaaende Rejseunderstøttelse var besvaret. — Der forespørges om et Medlem, der bliver sygt om Middagen Kl. 12, kan tilkomme Sygeunderstøttelse for denne Dag, uanset om Vedkommende faar sin Løn udbetalt eller ikke. — Til det første er svaret Ja; det sidste vedkommer ikke Foreningen.

2. Efter mange Genvordigheder foreligger der nu Meddelelse fra Bladudgivernes Organisation, at ogsaa denne har indvarslet sin Styrelse til 16. April, saaledes at der kan holdes et fælles Bestyrelsemøde om Tarifen den 16. hos Wittmack i København.

3. Det foreliggende Udkast til Love for Fælleskasserne drøftedes, og der stilledes en Del Ændringer, som det overdroges Hovedstyrelsens Repræsentanter ved det forestaaende Fællesmøde at søge gennemførte.

HVIDTFELDT.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Mandag den 11. April. Alle mødt.

Fra de samvirkende Fagforeningers Fællesudvalg var fremkommen Meddelelse om, at der i Anledning af Strejken i Malerfaget var udskrevet et obligatorisk Strejkebidrag à 25 Øre pr. arbejdende Medlem; tillige opfordredes til ved frivillige Bidrag at støtte de Strejkende. Da Styrelsen fandt det betænkeligt at lade Hovedkassen udrede et saa stort ugenligt Beløb, besluttedes det at indkalde en ekstraordinær Generalforsamling førstkommende Søndag for at Medlemmerne kunde træffe Afgørelse i Sagen. — Forholdene i et herværende Trykkeri diskuteredes. — Et Firma havde nægtet at betale et Medlem Godtgørelse for Overarbejde under Henvisning til, at Vedkommende som Aftrækker ikke kunde komme ind under Tarifens Bestemmelser, et Standpunkt, som Styrelsen imidlertid ikke kunde slutte sig til. — Det besluttedes at sammenkalde et Personale til et Møde for derved at faa Oplysninger om Forholdene paa det paagældende Arbejdssted. — Det vedtoges at arrangere et selskabeligt Aftenmøde den 1. Maj. — Et Medlem af Ny typ. Forening, der ønskede at overgaa til Den typ. Forening paa de læmpelige Vilkaar, optoges med forventet Sanktion af Repræsentantskabet. — Et afdød Medlems Enke anmodede om Understøttelse; Andragendet afvistes under Henvisning til, at saadanne Understøttelser laa udenfor Organisationens Omraade. — Formanden oplyste om de andetsteds i Bladet meddelte nye Arbejdsforhold i *Nationaltid*. — Fra Bibliotekaren var fremkommen en Skrivelse angaaende forskellige Forhold vedrørende Biblioteket; Anmodningen om en Bevilling paa 50 Kr. henvistes til Repræsentantskabet. — Formanden for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, Hr. H. P. HANSEN, havde lovet at ville holde et Foredrag for Foreningens Medlemmer; det besluttedes at lade Foredraget afholde en Søndag Formiddag. — Sluttelig gav FORMANDEN forskellige Meddelelser.

Hovedkassens Regnskabsberetning for Marts Maaned 1898

Indtægt.

Kassebeholdning	Kr.	1771.55
Reservefonden	-	4295.40
Begravelseskassen		13958.16
Modtaget fra Typ. Rejsekasser og Reservefonds som udlagt i Lokalforeningerne i Juli-Decbr.	-	1377.30
Typ. Rejsekasser og Reservefonds Administrationsbidrag	-	151.24
	Kr.	21553.65

Udgift.

Bidrag til Lokalforeningerne			Kr.	55.00
do. - Fagskolen for Boghaandværk			-	100.00
Porto (Formanden)			-	11.06
do. (Kassereren)			-	0.75
Rejseudgifter og Diæter			-	89.70
Lokaleleje			-	5.00
Bladhold			-	4.15
Gage til Formanden (Januar Kvartal)			-	100.00
do. - Kassereren do.			-	75.00
Reservefonden			-	4295.40
Begravelseskassen	Kr.	13958.16		
1/5 i Administration	-	45.37		
			-	13912.79
Kassebeholdning den 31. Marts			-	2904.80
			Kr.	21553.65

Kolding, d. 31. Marts 1898. ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. CARL LANGSTED, i Morgen: Hr. FR. LUND.

Ny Medlemmer. **Mænd:** Berl. Tid.: Sætter Johan Hermann Stecher; Vilh. Hansen: Sætter E. A. H. Schween; Aller: Sætter Bernhard Koch; Nationalt.: Sætterne Emil A. Møller og Lars Peter Vilh. Hansen; Rom: Trykker Theodor Niels Chr. Petersen; Eksprestr.: Trykker Victor E. Holm; Jærnbanens Tr.: Sætter Peter Ludvig Petersen; L. A. Jørgensen: Sætter Albert Carl Chr. Hansen (udl. s. St. 1/4 98); Eksprestr.: Sætter Olivius Albert Holtzmann (udl. s. S. 1/4 98); N. Cohen: Sætter Christian Kryger og Stereotypisterne Theodor Emil Will. Petersen og Peder Nielsen; »Københ.«: Sætter Johannes Magnus Wetterstein; Hoffensberg: Sætterne Peter Henrik Petersen og Albert Ludv. Vald. Hansen samt Trykker Theodor Emanuel Hansen; Berl. Tid.: Sætter H. T. Press; Qvist: Trykker Julius Alfred Hoff; Luno: Sætter Holger Louis Koefoed; »Politiken«: Sætterne Hermann Nielsen, Ludvig Kristensen, Carl Sophus Hammerich, Hans Hansen, Carl Constantin Knudsen og Ludvig Anton Olsen; Græbe: Trykker Emil Reinhard Fritz Petersen; Truelsen: Sætterne Johannes Emanuel Petersen, Frantz Chr. Rudolf Bruun og Emanuel Larsen; Hoffmann: Sætter Mads Chr. Madsen; Missionstr.: Sætter Frederik Julius Hansen; Carlsen: Sætter Valdemar Suhr (udl. s. St. 1/4 98); Berl. Tid.: Sætterne Jens Vilh. Hansen og Olaf Fred. Kielsen; Jordan: Sætter Jørgen Peter Jørgensen; Hendriksen: Kemigraf Johannes Nielsen; Hohlenberg: Trykker Carl Larsen; Aller: Sætter G. Valdemar Alex. Olsen og Galvanoplastiker Victor Emanuel Vilh. Tverskou. Med Reservation for visse Sygdomme, som angives paa Lægeattesten: Henrik E. Jensen: Sætter Vilh. August Bang; Val. & Lund: Sætter Christian Henrik Landt; Græbe: Sætter Johannes Jakob Chr. Claus Hass; Mayland: Sætter Hans Peter Hansen.

Kvinder: Stechers Hustru Henriette Frederikke; Schweens do. Flora Henriette Dorthea; Juul Sørensens do. Marie; B. Kochs do. Harriet Albretine; Emil Møllers do. Vilhelmine Emilie; Lars P. Vilh. Hansens do. Anna Kirstine Amalie; Th. N. C. Petersens do. Emmy; P. Ludv. Petersens do. Anne Hansine Cathrine; Hans Chr. Olsens do. Anna Christine; Peter Andr. Christensens do. Frederikke Marie; Ludvig Kristensens do. Frederikke Margrethe; Hermann Nielsens do. Anna; C. S. Hammerichs do. Alma Emilie; Ludv. A. Olsens do. Hanne Marie; Hans Jørgensens do. Lucina Kirstine; Hans Møllers do. Petra Josefine; C. L. Nilssons do. Else Kirstine; Weels do. Lea; Punktererske Kathrine Elise Hansen (Græbe); Jørg. P. Jørgensens Hustru Anna Mathilde; Rud. E. Nielsens do. Juliane Emilie; Hans Peter Hansens do. Dorthea Elisabeth.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 421 (Dsk. t. F.), Jens Hansen (J. S. Nielsen) fra Rejse. 936 (Dsk. t. F.), Peter Andreas Petersen (Milit.) fra Nykøb. F. 966 (Dsk. t. F.), Martin Madsen (Ludv. Jørg.) fra Rejse.

Bortrejste: 1014, Niels Thor Krøger; Holger Buch (arbl.) til Pl. i Odense; 349 (Dsk. t. F.), Emil Ekildsen (arbl.) til Helsingør; Peter August Petersen (Luno) til Helsingør; 1093 (Dsk. t. F.), Søren Peter Mogensen (I. Cohen) til Helsingør som Milit.; Anders P. Vald. Jensen (S. L. Møller) til Pl. i Holbæk.

Udmældte (af Sygekassen): Eriksens Hustru Maren. (Af Den typ. Forening): Hans Peter Petræus H. Wadum (Brd. Hornum).

Udslettede (for Restance): 905, H. C. Jacobsen (Bøhm), efter at have nydt 60 Ugers Hjælp i Aarene 1896—98; Frands Chr. Alfred Larsen.

Restancer fra Karnevalet bedes indbetalt inden *25. April 1898*. De, som skylder for Billetter, bedes ihukomme, at jeg skal offenliggøre Navnene i *Typ.-Tid.* ved Regnskabets Afslutning. V. BERGENHOLZ.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket Søndag.** V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Odense Lokalformand, Hr. Chr. Petersen, er flyttet til Godthaabsg. 7, 1. (tr. i Reglen 12—2 og efter 8 Aften).

Ny Medlemmer: Randers, Niels Peter Nielsen, udl. 1/4 98 i Rand. Venstreblads Bogtr. efter 5 Aars Lære (arb. s. St.). Aarhus, Axel Julius Rudolf Hjelmberg Reimers, udlært i Stiftsbogtrykkeriet efter 5 Aars Lære. Vejle, Alfred Peter Mønster, udl. 9/4 98 efter 5 Aars Lære hos Hertz og Jens Christensen, udl. 9/4 98 efter 5 Aars Lære i Vejle Amts Dagblad. — Indvendinger mod Optag. maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Odense, 1213, Holger Busch fra Kbhvn. i Plads. Silkeborg, 976, P. Møller-Jensen fra Aarhus i Plads.

Bortrejste: Aarhus, 1198, Charles Nicolai Jensen og 1136, Chr. P. Chrlstensen, begge paa Rejse. Køge, 1155, P. Chr. D. Hoppe, paa Rejse. Kolding, 1037, Fr. C. C. Jensen til Viborg (Militær), 1073, Jørgen Jensen og 1026, Carl Chr. Knudsen til Odense (begge Milit.). Næstved, 1243, Jens Chr. Hansen (paa Rejse) og (i Præstø) 1123, Sofus V. Jensen til Viborg som Milit. Ringsted, 1141, L. P. Olsen til Kbhvn. som Milit. og 1242, J. P. Chr. Hansen paa Rejse. Silkeborg, 1045 (Den t. F.), Chr. Alfred Kryger til Plads i Aarhus.

Kvittering for modtagne Januar Kvartalsregnskaber.

2. April: *Stubbekøbing.*

Kolding, den 12. April 1898.

ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Aften Kl. 10: Stort Møde.

Lørdag den 30. ds.: Halvaarlig Generalforsamling. Beretning, Regnskabsaflæggelse og Valg af Kasserer. STYRELSEN.

T. C. C. Søndag Start Trianglen Kl. 10. Styrelsen og Køreudvalget bedes møde Tirsdag Aften Kl. 9 i Foreningslokalet, Admiralg.

ANNONCER

I Provinsen

ønskes Plads af en *Sætter-Trykker*, der i Aarevis har været sysselsat med Akcidensarbejde. Billet mrkt. »63« modtager *Typ.-Tid.*

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 16
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 22. April 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

I Henhold til Fællesstyrelsens Beslutning bedes man i alle Fællesstyrelsens Anliggender henvende sig til LAUR. JENSEN, Mysundegade 15, 3. Sal, indtil nærmere Bekendtgørelse finder Sted.

København og Kolding, 21. Maj 1898.

VICTOR PETERSEN,
f. T. Formand.

Sygekassen i Den typ. Forening

afholder

ekstraordinær Generalforsamling

paa Søndag den 24. April 1898, Kl. 11

i »Søfryd« ved Fredensbro.

Dagsorden: *Behandling af Lovene.*

Foruden en anden Redaktion af nogle Paragrafer foreslaar Styrelsen følgende Ændringer til Lovene:

En ny § 14 (de følgende Paragrafer flyttes frem): Enhver, som til pekuniær Skade for Kassen modarbejder denne, kan Styrelsen idømme en Mulkt af indtil 20 Kr., hvis fulde Betalings Udeblivelse udover 6 Uger medfører Udslettelse. Vedkommende er dog berettiget til at indanke Sagen for den førstkommende Generalforsamling.

I § 20: I Stedet for: »Dog vælges Styrelsen af Kassens Medlemmer for sig, og saafremt 4/5 af« sættes: »Saafremt 50 af Sygekassens stemmeberettigede Medlemmer forlanger det, skal Styrelsesvalget iværksættes særlig mellem Sygekassens Medlemmer, og naar 4/5 af de stemmeberettigede« osv.

Desuden under Lovene følgende Undtagelsesbestemmelse:

De Medlemmer, som ikke tilhører Den typografiske Forenings øvrige Afdelinger, men hvis Medlemsret er sikret i Henhold til kgl. Konfirmation, er, mod fornøden Kontrol, berettigede til at nyde samme Ret af det i § 6g nævnte Legat som Medlemmer af de øvrige Afdelinger og undtagne fra den i § 27, sidste Membrum, nævnte Bestemmelse.

Adgang til og Stemmeret ved Generalforsamlingen har ethvert Medlem af Sygekassen, enten de tilhører de øvrige Afdelinger eller ej.

STYRELSEN.

Den typografiske Forenings

Generalforsamling i Søndags havde kun ét Punkt paa Dagsordenen, nemlig »Malerstrejken«, og som det vil ses af nedenstaaende Referat vedtoges det efter en kort Diskussion énstemmigt i den Anledning at forhøje Kontingentet med 25 Øre om Ugen. Da en Kontingentforhøjelse er det samme som en Lovændring, vil skriftlig Afstemning finde Sted paa Trykkerierne. Hermed var Dagsordenen udtømt — det hele Møde havde vel varet et Kvarter — men inden Dirigenten hævede Mødet opfordrede han de tilstedeværende Delegerede fra Tarifkommissionen til at udtale sig om Stillingen indenfor denne, og hermed var Signalet givet til en Diskussion, der strakte sig henimod et Par Timer, og som viste, at den Stemning, der beherskede det store Fællesmøde for nogle Uger siden, fortsat raader, at Typograferne er aarvaagne og med stigende Utaalmodighed imødeser Begivenhedernes videre Gang.

Referat.

Til Dirigent valgtes F. K. MADSEN; til Sekretær CHR. CLAUSEN.

FORMANDEN (P. Lauritzen) aabnede Forhandlingerne med en Undskyldning for, at to af Styrelsens Medlemmer ikke var til Stede; det havde sin Grund i, at Fællesstyrelsen holdt Møde i Dag. Paa Dagsordenen stod opført »Malerstrejken«, men med de Begivenheder for Øje, der var passeret i Ugens Løb, kunde der ligesaa godt have staaet »General-Lock-out'en«. Der var henved 1200 Malersvende engagerede i Strejken; da vi i Øjeblikket havde omtrent 800 arbejdende Medlemmer, vilde vor Forenings Bidrag til den planmæssige Strejkeunderstøttelse andrage ca. 200 Kr. om Ugen. De samvirkende Fagforeningers Udvalg havde tillige opfordret til at iværksætte en frivillig Indsamling. Da Styrelsen ikke kunde tilraade at paalægge Hovedkassen en saa stor ugenlig Merudgift, opfordrede den Medlemmerne til at vedtage en Kontingentforhøjelse af 25 Øre om Ugen til Udredelse af det planmæssige Bidrag; med Hensyn til den frivillige Indsamling mente man foreløbig at se Tiden an. Taleren berørte den af »Arbejdsgiverforeningen« indtagne Stilling og ansaa en større Konflikt som temmelig sandsynlig. — O. JOHANSEN takkede Styrelsen fordi den foreløbig havde stillet den frivillige Indsamling i Bero; han troede ogsaa, at Malerne maatte kunne klare sig med det planmæssige Bidrag. Han vilde støtte Styrelsens Forslag. — VILH. JØRGENSEN mindede om, at vi selv kæmpede for en Forkortelse af Arbejdstiden, og betonede, at for at kunne vente Hjælp hos Andre, maatte vi ogsaa selv hjælpe. — Styrelsens Forslag vedtoges derefter énstemmigt.

DIRIGENTEN opfordrede de tilstedeværende Delegerede for Tarifkommissionen til at udtale sig om Stillingen. — P. LAURITZEN henviste til andre Fag, hvor Underhandlingerne om Arbejdsbetingelserne ogsaa blev trukne i Langdrag. Siden det store Fællesmøde var Principalernes Indrømmelser ganske vist gaaet noget i Vejret, men Svendene havde ikke følt sig tilfreds hermed, og Bogtrykkerne havde paany henvendt sig til sine Medlemmer. Paa det sidste Møde havde der kun indfundet sig én Principal; om det var paa Grund af en Misforstaaelse kunde Taleren ikke sige. — BERGENHOLZ undrede sig over, at en enkelt Mand indenfor Kommissionen fastsatte Mødernes Afholdelse; Bestemmelsen herom burde tages i Forening af en Mand fra hver af Parterne. Da det nu kunde forudsættes, at vi fik en ny Tarif, burde Spørgsmaalet om den nuværende Tarifs Opsigelse tages op. Opsigelsen burde falde saaledes, at vi stod frit til 1. Januar, saa at den nye Tarif til den Tid kunde træde i Kraft. Det var øjensynligt, at Boghandlerne søgte at faa saa meget Arbejde som muligt færdigt til den nye Tarif kom. — P. LAURITZEN agtede ikke at udtale sig her angaaende Tarifens Opsigelse. Fællesmødets Resolution havde lagt Sagen i Kommissionens Hænder, men Medlemmerne kunde have fuld Tillid til denne. — O. JOHANSEN havde med Forundring hørt 1. Januar nævne som Tidsfristen for den nye Tarifs Ikrafttræden; han haabede, at vi ikke skulde vente saa længe, men at derimod 1. Juli blev den yderste Frist. Taleren delte den Opfattelse, at Tarifen var udløben, og en Opsigelse derfor unødvendig. — VALD. NIELSEN ansaa det vedblivende som en Fejl, at Tarifen ikke var blevet opsagt i Efteraaret. Hvis vi ikke naaede højere end de 22 Kr. maatte det betragtes som et magert Resultat. — V. JØRGENSEN havde i sin Tid sluttet sig til den foregaaende Taler med Hensyn til Tarifens Opsigelse, men mente, at Medlemmerne nu burde overlade Spørgsmaalet til Kommissionen. Taleren betragtede ligeledes Tarifen som udløben. Modstanden mod en højere Minimalløn kom fra de smaa Bogtrykkere. Det maatte anses for givet, at den faste Løn vilde stige i Forhold til Forhøjelsen paa Akkordarbejdet. Han ansaa det for uheldigt, at der kun fandtes én Beregningssætter indenfor Kommissionen. — Diskussionen fortsattes endnu nogen Tid og strejfede bl. a. ind paa Forholdet mellem Bog- og Avissætterlønnen, indtil DIRIGENTEN omsider hævede Mødet.

Fællesstyrelsens Forhandlinger paa dens ekstraordinære Møder i København.

Fredag den 15. April 1898.

DAGSORDENEN var: 1. Provinstarifen. 2. Behandling af Forslag til Love. 3. Delegeretmødets Afholdelse. 4. Forslag til Overenskomst mellem de skandinaviske Organisationer. 5. Eventuelt.

Til Stede samtlige Medlemmer, undtagen Trykkerforeningens Repræsentant, som var forhindret paa Grund af Generalforsamling i Trykkerforeningen, samt WARBERG fra Dansk typ. Forening.

1. Provinstarifen.

Dansk typografisk Forenings Repræsentanter gav Meddelelse om det foreløbige Resultat, som det af Dansk typ. Forenings Hovedbestyrelse, Bladudgiverorganisationen og af Provinsbogtrykkerforeningen nedsatte Underudvalg var kommet til, idet man dog gjorde opmærksom paa, at der endnu var flere Divergenspunkter, som der ikke var taget definitivt Standpunkt til af Principalernes Delegerede. Det var Meningen at behandle disse paa et Fællesmøde Lørdag den 16. April, paa hvilket Møde saavel Bladudgiverorganisationens som Provinsbogtrykkerforeningens Bestyrelse vilde være til Stede. Af Diskussionen fremgik det, at man ikke kunde erklære sig tilfreds med det opnaaede Grundlag, navnlig for Minimallønnens Vedkommende, og særlig maatte man udtale sin Utilfredshed med, at der var skabt en uforholdsmæssig Mængde Klasser for de forskellige Byer, hvis Tusindbetaling stærkt varierede i Forhold til den opstillede Minimalløn. Det vedtoges at søge en større Ensartethed gennemført, saaledes at der kun skabtes 4 Lønklasser med bestemt angivne Minimalsatser saavel for den faste Løn som for Tusindbetalingen.

Lørdag den 16. April.
Fællesmøde med Principalerne.

Til Stede: Fra Bladudgiverorganisationen og fra Provinsbogtrykkerforeningen: REGNAR PETERSEN, Næstved, VOGEL JØRGENSEN, Svendborg, JENSEN, Fredericia, KLAVS BERNTSEN, Assens, HERTZ, Vejle, OVESEN, Nakskov, BACKHAUSEN, Aarhus, ERIKSEN, Middelfart, P. HANSEN, Aalborg, WELSCH, Helsingør, TORTZEN, Kallundborg; fra Dansk typ. Foren.: WARBERG, Kolding, ARNOLD OLSEN, Aarhus; fra Fællesstyrelsen: P. HVIDTFELDT og TORKILD PETERSEN, Kolding samt VICTOR PETERSEN, København.

REGNAR PETERSEN, Næstved, aabnede Mødet, bød Velkommen og foreslog at behandle det udarbejdede Udkast til Tarif punktvis. Fra Arbejdernes Repræsentanter gjordes gældende, at det foreslaaede Tarifudkast langtfra tilfredsstillede, idet de foreslaaede Minimalsatser for den faste Løn og Tusindbetalingen dels stod i Uoverensstemmelse med hinanden, dels indeholdt en uden Tvivl unødvendig Mængde Skalaer og endelig end ikke paa langt nær kunde siges at svare til, hvad selv de tarveligste Livsfornødenheder i de forskellige Byer fordrede. Fra Principalernes Side hævdedes, at man var nødsaget til at tage Hensyn til de bestaaende Forhold, paa hvilke nærværende Tarifudkast var bygget og som medførte den Uoverensstemmelse mellem Tusindbetaling og Minimalløn, som man maatte indrømme var til Stede. Desuden var det faktiske Forhold dette, at Tarifudkastet betød Fremgang for hver eneste By, og naar dette var Tilfælde, forstod man ikke, at Arbejdernes Repræsentanter kunde føle sig brøstholdne ved det foreslaaede. Om Tarifens Varighed udspandt der sig ligeledes en Diskussion, idet denne fra Arbejdernes Side foresloges at gælde i et kortere Tidsrum end Udkastets 3 Aar, hvilket Principalerne paa det bestemteste modsatte sig, idet de yderligere forlangte, at den skulde gælde i 5 Aar.

Da ingen Enighed opnaaedes, vedtoges det, at hver Part skulde konferere indbyrdes for om muligt at naa et Resultat.

Efter endt Konference var der opnaaet Enighed om at lade Tarifen gælde i 3½ Aar, efter hvilket Tidsrum den kan opsiges med ½ Aars Varsel, at forandre en enkelt Lønklasse, saa at der ialt blev 8 Klasser.

Derefter gik man over til at drøfte Tarifens øvrige Bestemmelser, til hvilke der fra Principalernes Side forelaa en Række Ændringer, som dels reducerede det oprindelige Udkast, dels i individuel og organisatorisk Henseende paalagde Arbejderne saadanne Baand, at disses Repræsentanter maatte erklære hellere at ville undvære en Tarif. Endelig var Principalerne med Hensyn til Lærlingeskalaen ikke til at formaa til at tiltræde den af Udvalget vedtagne Norm. Efter gentagne indbyrdes Konferencer lykkedes det dog sent paa Aftenen at opnaa et Resultat, som ganske vist ikke tilfredsstillede Arbejdernes Repræsentanter, da man var paa det rene med, at det vilde møde megen Modstand hos Medlemmerne, men som man i Betragtning af Forholdene alligevel vilde anbefale at vedtage, væsentligt fordi man betragtede det som et Grundlag for et fremtidigt Samarbejde.

Søndag den 17. April.

Til Stede samtlige Medlemmer samt WARBERG fra Dansk typ. Forening.

2. Behandling af Forslag til Love.

Der forelaa et udarbejdet Udkast, som fastsatte Love saa vel for de enkelte Foreningers Forhold til den samlede Organisation som Vedtægter for Medlemmernes Understøttelsessatser i Tilfælde af Strejke og Arbejdsløshed. Det foresloges *at* forandre Navnet »Reservefonds og Rejsekasser« til »Dansk Typografforbund«, *at* lade Ledelsen, som hidtil, bestaa af 5 Medlemmer, *at* den samlede Organisation aarligt skal svare 75 Øre pr. Medlem i Administrationsudgifter til hver af de enkelte Foreninger, *at* der afholdes Delegeretmøde hver tredje Aar, *at* man indordner sig under De samvirkende Fagforbund, *at* Medlemmerne kan nyde Understøttelse paa Rejse eller paa Stedet i de Byer, som de maatte ønske og *at* der i første Tilfælde ydes en Understøttelse af 1 Kr. 25 Øre pr. Dag i 90 Dage samt Overfartspenge indenfor Landets Grænser, i sidste Tilfælde 1 Kr. 25 Øre pr. Dag efter 50 Ugers Bidrag, resp. 1 Kr. 75 Øre pr. Dag efter 200 Ugers Bidrag, i 70 Dage.

Under Debatten gjorde LAUR. JENSEN gældende, at han ikke med Sikkerhed kunde garantere for Trykkerforeningens Tilslutning, da denne vanskeliggjordes af økonomiske Hensyn; en Opfattelse, som modsagdes af Fællesstyrelsens øvrige Medlemmer, idet man dels pegede paa den Lettelse, Trykkerforeningen opnaaede ved Reservefondens Overtagelse af Bidragsforpligtelsen til De samvirkende Fagforbund, dels gjorde opmærksom paa, at den forhøjede Arbejdsløshedsunderstøttelse, som Trykkerforeningen maatte udrede, nødvendigvis maatte belaste Foreningens Budget mere, end hvis den sluttede sig til den samlede Organisation.

Det vedtagne Lovudkast vil nu blive rentrykt og udsendt til samtlige Lokalafdelingers Medlemmer.

Derefter foretoges en Behandling af Dansk typ. Forenings Love, for at bringe disse i Overensstemmelse med Lovene for samtlige Foreninger.

Mandag den 18. April.

3. Delegeretmødets Afholdelse.

Efter en længere Diskussion vedtoges det at afholde Delegeretmødet Søndag den 29. og Mandag den 30. Maj i *Odense.* Den foreløbige Dagsorden vedtoges det at fastsætte saaledes: 1. Mandaternes Prøvelse. 2. Valg af Mødets Funktionærer. 3. Vedtagelse af Forretningsordenen. 4. Beretning om Virksomheden. 5. Behandling af Forslag til Love. 6. Gensidighedsspørgsmaalet. 7. Eventuelt. Til denne Dagsorden kan Lakalafdelingerne stille Forslag, ligesom Ændringer til Lovudkastet ogsaa kan indsendes — dog under Forudsætning af, at dette sker senest den 12. Maj. Cirkulære desang. vil udgaa i de nærmeste Dage.

4. Forslag til Overenskomst mellem de skandinaviske Organisationer.

Der forelaa et Forslag til Overenskomst, som var fremkommet ved det svenske Forbunds Formands Besøg i København, og som var forhandlet mellem denne og Fællesstyrelsens københavnske Medlemmer. Forslaget gik ud paa at sikre Medlemmerne af de skandinaviske Organisationer en gensidig Understøttelse i Tilfælde af Strejke eller Lock-out. En længere Diskussion opstod om Forslaget, idet Fællesstyrelsens Provinsmedlemmer ikke fandt det heldigt at træffe særlige Overenskomster paa dette Omraade, eftersom Tilslutningen til de samvirkende Fagforbund og til det internationale typografiske Forbund kunde paalægge Medlemmerne tilstrækkelige Byrder i økonomisk Henseende. Man vilde foretrække, at Gensidigheden med det svenske Forbund oprettedes ved dettes Tiltrædelse til det internationale Forbund. Det vedtoges dog at sende det udarbejdede Forslag til det svenske Forbund for at erfare dettes Standpunkt til Sagen.

5. Eventuelt.

Fra Assens Lokalforening forelaa en Skrivelse, i Henhold til hvilken Engsig Karup havde antaget en Lærling udover Skalaen. Det vedtoges at tilskrive Hr. Engsig Karup, at dette ikke kunde passere samt at henstille, at den antagne Lærling afskedigedes, for at Sagen kunde tages op til Drøftelse, saasnart Tarifudkastet var vedtaget.

Indbydelse fra »Landskrona Typografklubb« til at komme til Stede paa et Skånsk-Dansk Typografmøde Søndag den 19. Juni. Det vedtoges at lade sig officielt repræsentere ved GUSTAV CLAUSEN.

I Anledning af Formandens Fraværelse paa Grund af Rejse til Udlandet konstitueredes Næstformanden, LAUR. JENSEN, til at lede Forretningerne. VICTOR PETERSEN.

Generalforsamlinger og Møder.

Den typografiske Trykkerforening

afholdt i Fredags en ekstraordinær Generalforsamling i »Danas Have«. Til Dirigent valgtes V. STEPHENSEN og til Sekretær JOHS. TORP.

Punkt 1. Forslag fra Styrelsen angaaende Udskrivning af Ekstrakontingent i Anledning af Strejken i Malerfaget, indlededes af Formanden (Laur. Jensen), der udviklede, hvorledes Konflikten var opstaaet

ved, at Mestrene nægtede *formelt* at indføre 9-Timers-Dagen, tiltrods for at denne *reelt* var indført overalt i Faget. Denne Beslutning havde Mestrene taget under et Pres fra Arbejdsgiverforeningen af 1896 Side, idet denne Forening ikke vilde tillade en Arbejdstid, der var ringere end 10 Timer. Dersom denne Fordring skulde gennemføres, vilde adskillige Fag i den Henseende gaa tilbage i Stedet for fremad, og i en saadan Brutalitet kunde Arbejderne selvfølgelig ikke finde sig. Det var saaledes Mestrene, der havde fremtvunget Kampen, og det var nu de organiserede Arbejderes Pligt at støtte Malerne, saa at de kunde sejre i denne. Fra »De samvirkende Fagforeninger« var der udskrevet et planmæssigt Bidrag af 25 Øre ugentlig pr. Medlem samtidig med, at man anmoder Foreningerne om, at der desuden iværksættes frivillig Indsamling, uden hvilken man ikke vilde være i Stand til at understøtte de Strejkende tilstrækkeligt. Det Tidspunkt var nu kommet, da Medlemmerne skulde vise, at der var Alvor i deres Tilslutning til de andre Fag, og Taleren haabede derfor, man vilde støtte de Strejkende saa meget som vel muligt.

Efter at mange Talere havde udtalt deres Tilslutning til de af Formanden fremsatte Udtalelser, stillede denne følgende Resolution:

»Generalforsamlingen beslutter, at der udskrives det i Lovene hjemlede Ekstrakontingent af 25 Øre om Ugen pr. Medlem, samt opfordrer indtrængende Medlemmerne til alle som én *frivilligt* yderligere at bidrage 25 Øre, for at de strejkende Malere kan sejre i den dem af Mestrene paatvungne Kamp.«

BERG fandt ikke den stillede Resolution vidtgaaende nok og mente, at der burde udskrives et *obligatorisk* Ekstrabidrag af 50 Øre pr. Uge samt at der burde indkaldes en ny Generalforsamling for at dette Forslag kunde faa Lovskraft. Taleren stillede derpaa følgende Resolution:

»Generalforsamlingen vedtager, at Kontingentet skal forhøjes med 50 Øre saa længe Malerstrejken varer, og henviser Spørgsmaalets lovlige Vedtagelse til en ny ekstraordinær Generalforsamling, der snarest indkaldes.«

Ved Afstemningen afgaves 28 St. for Bergs Resolution, mens Formandens kun fik 21 Stemmer. Bergs Forslag gaar saaledes til anden Behandling.

Punkt 2. Forslag fra Styrelsen angaaende Forholdet til Hjælpekassen i Den typ. Forenings Sygekasse. Formanden motiverede Styrelsens Forslag, der gik ud paa, at Tilslutningen til Hjælpekassen skulde være obligatorisk for alle vore Medlemmer, der efter 1884 var optagne i Kasserne. Efter at forskellige Talere havde udtalt, at Tilslutningen skulde være frivillig til denne Kasse, vedtoges sluttelig følgende Resolution:

»Generalforsamlingen opfordrer Styrelsen til at arbejde hen til, at Tilslutningen til Hjælpekassen indenfor Sygekassen ikke bliver obligatorisk for andre end saadanne Medlemmer, der tiltræder efter 1. April 1898.«

Punkt 3. Dobbeltmedlemmernes Forhold til »Den typ. Forening«. FORMANDEN meddelte, at Styrelsen havde vedtaget at anbefale Generalforsamlingen dette Spørgsmaals Ordning saaledes, at Dobbeltmedlemmerne slutter sig til »De samvirkende Fagforeninger«, saaledes at disse Medlemmer betaler Ekstrakontingent gennem vor Forening og ikke som hidtil gennem »Den typ. Forening«, idet Trykkerforeningen maatte anses for at være Hovedforeningen for Trykkerne. Forslaget vedtoges enstemmigt uden Diskussion.

Punkt 4. Herunder behandledes et Medlems ukolligiale Optræden ved at han, uden Anmodning fra Husets Side, havde indfundet sig paa Trykkeriet i Helligdagene og præsteret Arbejde uden senere at modtage Godtgørelse herfor. Formanden refererede Sagen og meddelte, at Styrelsen havde bebrejdet Vedkommende hans Adfærd samt meddelt ham, at Gentagelsestilfælde vilde medføre Karantæne eller Udelukkelse. Styrelsens Afgørelse akcepteredes af Generalforsamlingen, hvorefter denne, der var besøgt af ca. 60 Medlemmer hævedes Kl. 12.

Ogsaa en Retssag!

Hr. Gust. Clausen!

I Henhold til Presselovens Paragraf 11 forlanger jeg herved optaget i et af de først udgaaende Nr. af *Typograf-Tidende*, at jeg har gjort Skridt til Sagsanlæg imod Dem som Ansvarhavende for Bladet for den ved mit Navn tilføjede nedsættende og højst fornærmende Bemærkning i *Typ.-Tid.* Nr. 15 for 15. April 1898:

— efter at have nydt 60 Ugers Hjælp i Aarene 1896—98,

hvilken Bemærkning jeg vil paastaa mortificeret og Straf idømt for Æresfornærmelser.

København, den 18. April 1898. H. C. JACOBSEN,
Webersgade Nr. 6, Stuen.
København Ø.

Desuden har vi modtaget følgende:

Hr. Redaktør G. Clausen!

Da jeg har bragt i Erfaring, at Hr. Typograf H. C. Jacobsen agter at anlægge Søgsmaal mod Dem for en Meddelelse, som findes i Typograf-Tidende Nr. 15 for den 15. April 1898, angaaende hans Udslettelse af Den typ. Forening, tillader jeg mig at meddele Dem, at jeg til Trykkeriet har sendt en Rettelse til nævnte Meddelelse, hvori der er indløbet to *Trykfejl* med Hensyn til Interpunktionen.

Samtidig oplyser jeg Dem om, at Hr. H. C. Jacobsen blev arbejdsløs den 24. Juli 1897, og at han 3 Uger derefter henvendte sig til mig for at faa Arbejdsløshedshjælp. Efter at have skaffet den nødvendige Attest fik han den 21/8 1897 udbetalt Kr. 28.00, 27/8 Kr. 7.00, 3/9 Kr. 7.00, 10/9 Kr. 7.00, 17/9 Kr. 7.00, 24/9 Kr. 7.00, 1/10 Kr. 6.00 og den 9/10 Kr. 1. Ialt **Kr. 70.00.**

Ved Foreningens Bud modtog jeg Oplysning om, at Hr. H. C. Jacobsen den 9. Novbr. havde faaet Arbejde hos Hr. Bogtrykker Bøhm. Fra denne Dato og til Udgangen af Marts Maaned d. A. har Hr. H. C. Jacobsen uafbrudt resteret med Kontingentet. Han blev rykket af mig den 27. Februar d. A., hvilket jeg havde opsat saa længe, fordi Hr. Jacobsen havde gaaet ledig i saa lang Tid. Senere modtog han Brev fra Foreningens Formand med Anmodning om at betale, og han lovede at erlægge Restancen afdragsvis 2 Kr. ugenlig fra 9. April d. A. Da der ikke var erlagt Afdrag endnu den 13. April d. A., blev han udslettet.

Den 15. April om Eftermiddagen Kl. 3 modtog jeg fra Hr. H. C. Jacobsen en Postanvisning paa 2 Kr. Bladet var da i Trykken. Postanvisningen beholdt jeg til den 18. ds. for ved Hjælp af Poststemplets Dato at kunne eftervise Modtagelsesdagen. Den 18. April sendte jeg Hr. Jacobsen Kvittering for de 2 Kr., og den 19. April om Aftenen hævede jeg Beløbet paa Posthuset. V. BERGENHOLZ.

Nær og fjærn.

Generalforsamling i Sygekassen. I Følge foranstaaende Bekendtgørelse afholder Sygekassen ekstraordinær Generalforsamling paa Søndag Kl. 11 pr. i »Søfryd« ved Fredensbro med Dagsorden: Behandling af Lovene og en Del til disse af Styrelsen stillede Ændringer.

Alle Medlemmer af Sygekassen har Adgang og Stemmeret.

Stemmesedlerne. Vi erindrer Medlemmerne om, at Stemmesedlerne til Styrelsesvalget osv. skal være udfyldte og afleverede senest i Aften, ligesom vi advarer mod at benytte den gængse Afstemningsform: »Stemmer paa de Foreslaaede«, da der er opstillet flere end der skal vælges, og en saadan Paategning derfor vil skaffe Stemmen Ugyldighed.

Styrelsesmøde. Umiddelbart efter Generalforsamlingen i Sygekassen afholder den nyvalgte Styrelse Møde.

De til Styrelsen opstillede Medlemmer, som **ikke** er valgte, vil faa Meddelelse fra Formanden forinden Mødet.

Kristiania-Konflikten. *Den norske Hovedbestyrelse frabeder sig vedblivende Tilgang til Kristiania.* Vi minder atter herom, da der nu gennem Annoncer i danske Dagblade søges Arbejdskraft dertil.

Bogtrykkerherberge i Horsens. Fra den 19. ds. er der af Horsens Typografers Privatkasse truffet Overenskomst med Værten paa Hotel »Heimdal«, Rædersgade, hvorefter enhver organiseret Kollega erholder en Nats Logis mod Afhentning af Kupon hos Kassens Formand, P. Andersen, *Østjyllands Social-Demokrat*, Smedegade.

Samme Kasse udbetaler i Understøttelse til ikke-understøttelsesberettigede Medlemmer 1 Kr. 25 Øre, Udlændinge, der rejser med Understøttelse, erholder 25 Øre. Ved Højtider faar enhver Rejsende en Ekstraunderstøttelse.

Aftenunderholdningen i Tirsdags (den sidste i Vinter) havde fyldt Foreningslokalerne. Assistancen var udmærket. Gutenbergkoret sang nogle af dets bedste Sange og høstede stærkt Bifald, Trioen — d'Hrr. Musikere Rasmussen, Madsen og Schmidt spillede en hel Række smukke Numre, hvoriblandt særlig Solonumrene »Løvens Opvaagnen« (for Violin) samt »Feltvagten« (for Kornet) tog stærkt og fortjent Bifald og maatte gives da capo. D'hrr. Bernh. Koch og Emil Larsen oplæste morsomt og stemningsfuldt. Til Slut bragte Hr. Winkelmann en Tak fra Festudvalget til samtlige de Assisterende i Vinterhalvaaret for den store Imødekommen og Elskværdighed, de har vist ved at ofre deres Friaftener for at fornøje Typograferne og deres Damer.

Bogtrykkerkunstens Historie. Subskriptionsindbydelsen til det af Hr. L. Chr. Nielsen paatænkt udgivne illustrerede Værk om Bogtrykkerkunstens Historie er nu udsendt. Efter denne vil Værket blive delt i 3 Bind, hvoraf 1. og 2. vil komme til at indeholde: om Tiden for Bogtrykkerkunstens Opfindelse; den egentlige Bogtrykkerkunsts Historie fra Opfindelsen til vore Dage; Skriftstøberiets og Skriftkeglens, Træsnittets, Kobberstikkets, de moderne Reproduceringers, Stereotypiens, Litografiens, Trykpressens og Sættemaskinernes Historie; orienterende Artikler om Papirets, Bogbinderiets, Boghandelens og Bibliotekernes Historie samt om Kvinden indenfor Bogtrykfaget. Ligeledes vil blive behandlet Avispressen og Censurens Historie, Arbejdernes Stilling indenfor Faget og deres Organisationer i Fortid og Nutid.

Det tredje Bind vil indeholde et typografisk historisk-biografisk Leksikon over mere eller mindre fremstaaende Mænd og Kvinden indenfor Faget samt Andre, der har haft Indflydelse paa Bogtrykkets Udvikling, som Forfattere, Videnskabsmænd, Kunstnere, Politikere osv.

Værket vil komme til at indeholde omkring 1000 Illustrationer foruden en Mængde Portræter samt flere ekstra fine Kunstbilag med Motiver fra Fagets ældre og nyere Historie.

Arbejdet vil udkomme i ca. 30 64-sidige Hæfter i 4to til en Pris af 1 Krone pr. Hæfte.

Hovedkommissionær for Danmark er Gustav Clausen, Sct. Hansgade 16. N.

Arbejdernes Teater paa Enghavevej sluttede i Søndags Vintersæsonen med en Forestilling, der snarere var bedre end de øvrige i Vinterens Løb givne. Der opførtes DAUSTRUPS »Landarbejderliv«, Dr. EDV. BRANDES »Et Besøg« og EINAR CHRISTIANSENS »Folkesnak«, og Udførelsen kunde staa ved Siden af de »store« Teatres. Huset var fyldt, Bifaldet stærkt og Fremkaldelserne dobbelt. Til Slutning fremsagde vor Kollega, P. FASMER, en af Forfatteren R. TH. ANDERSEN (Povl Strange) forfattet Epilog, der hilstes med en bragende Bifaldssalve, hvorefter hele Skuespillerpersonalet blev fremkaldt to Gange.

Musikdirektør JØRGENSEN og hans Orkester fortjener meget rosende Omtale for de prægtige Præstationer og for den Alvor, hvormed Opgaven røgtes.

»Arbejdernes Teater« har sikkert en stor og glimrende Fremtid at haabe paa, og den Forstaaelse, Publikum lægger for Dagen, viser, at Teatret har baade et taknemligt og frugtbringende Hværv. Vi haaber, at Typograferne, naar Arbejder-Skuespillerne til Vinter atter »lægger ud«, vil gøre sig bekendt med, hvad der præsteres paa Enghavevej.

Styrelsesmøder.

TYPOGRAFERNES HJÆLPEKASSERS STYRELSE.

Onsdag den 13. April. Frav. med anm. Forfald P. FASMER og LAUR. JENSEN.

Forskellige Lægeattesters Paategning foranledigede Styrelsen til at optage 3 til Sygekassen anmældte ny Medlemmer med Reservation og nægte 2 andre Optagelse.

Et Medlem klagede over Læge NEUMANN; hans lille Barn var blevet sygt og han henvendte sig derfor til Lægen Kl. 6 om Morgenen; denne havde lovet at komme og tilse Barnet inden han havde tilsagt nogle Patienter i sit Hjem (mellem 9—10 Fm.). Han kom Kl. 9½, og da var Barnets Tilstand forværret, saa at det døde kort efter. Lægens Udtalelser ang. Klagen forelaa og gik ud paa, at han havde handlet fuldt forsvarligt og ikke var sig nogen Fejl bevidst. Endskønt Styrelsen formente, at Lægen burde være kommet noget før, mente den dog ikke at kunne foretage noget videre i denne Sag.

Kassereren aflagde Beretning fra Udvalget for de samv. Sygekasser.

Mandag den 18. April. Frav. L. JACOBSEN.

Der forelaa en Skrivelse fra Indenrigsministeriet, hvori meddeltes, at da der fra 10 Medlemmer af Sygekassen var indkommen Klage over de nye Loves Indhold m. m., forlangtes der af Ministeriet forskellige Ændringer. Denne Klage var Skyld i, at Sygekassen ikke blev statsanerkendt fra 1. April, og for at dette ikke skulde opsættes yderligere, vedtog Styrelsen ved Løbesedler at indkalde til en Generalforsamling Søndag den 24. April, hvor de alt én Gang med stor Majoritet vedtagne Love samt enkelte Ændringer kom til Behandling. O. J.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Foreningslokalet er lukket paa Søndag hele Dagen. STYRELSEN.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. EMIL MØLLER, i Morgen: Hr. ANT. NIELSEN.

Rettelse.

Ved *Trykfejl* har efterfølgende Meddelelse i Nr. 15 faaet et meningsforstyrrende Indhold. Nogle Interpunktioner ere fejlagtige, og de ændres herved saaledes:

Udslettede (for Restance): 905, H. C. Jacobsen (Bøhm); efter at have nydt 60 Ugers Hjælp i Aarene 1896—98; Frands Chr. Alfred Larsen. V. BERGENHOLZ.

Til Underretning!

Medlemmer, der som Bemidlede er overgaaede til Hjælpekassen mod et ugenligt Kontingent af 45 Øre, har **ikke** Ret til Hospitals- og Lægehjælp og maa **aflevere deres Lægekort.** V. BERGENHOLZ.

Ny Medlemmer. **Mænd**: Nationaltidende: Sætterne Thorvald Emil Julius Hansen, Henrik Emil Kolbe, Kreutzberg og Heinrich Ernst Eduard Willert; N. Cohen: Sætter Chr. Nielsen; Bagge: Sætter Jens Chr. Jørgensen.

Kvinder: J. P. C. Jensens Hustru Sophie Henriette; Schrøders do. Karen Margarethe; Fritz V. Løhrs do. Hanne Sofie; H. C. Jørgensens do. Rasmine Bodil Kristine; V. C. Bergs do. Kirstine Marie; Kolbes do. Anna Cæcilie; Th. Larsens do. Hansine Henriette; Hitz do. Sofie Caroline; Willerts do. Maren Kirstine; Bilde Jensens do. Bertha Balzarine.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 1371, Johan Carl Nielsen (B. Nielsen) fra Hillerød; 1350, Alfred Peter Nielsen (L. A. Jørgensen) fra Rejse; 2850, Hans Høyer (arbl.) fra Roskilde; Anders P. V. Jensen (arbl.) fra Holbæk.

Bortrejst: 260 (Dsk. t. F.), Chr. Janns og Hustru (til Pl. i Holsted).

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket Søndag.** V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Medlemmer: Thisted, Sætter Marinus Larsen Yde, udl. 1. April efter 5 Aars Lære paa Thisted Amts Avis' Bogtr. Odense, Hans Chr. Andersen, udl. 9/4 98 i Hagen & Sivertsens Etabl. efter 5 Aars Lære (*arbejdsløs*) og Niels Chr. Rasmussen, udl. 9/4 98 i Fyns Stiftsbogtr. efter 5 Aars Lære (arb. s. Sted). Holbæk, Carl Vald. Christensen, udl. 15/4 98 i Holbæk Amts Avis efter 5 Aars Lære (arb. s. Sted). Hillerød, Olaf Emil Olsen, udl. 16/4 98 i Frederiksb. Amtstid. efter 5 Aars Lære (arb. s. St.); Johannes Lauritz Hansen, udl. 18/4 98 hos C. Nordlunde efter 5 Aars Lære (arb. s. Sted). — Indvendinger mod Optag. maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Odense, 1073, Jørgen Nissen Jensen fra Kolding (Militær). Kolding, 888, Albert Lund (arbl.) fra Esbjerg. Helsingør, 1589 (Den t. F.), Peter Aug. Petersen (Milit.) og 349, Emil Eskildsen (arbl.). Nykøbing F., 1243, J. P. Chr. Hansen (i Plads). Odense, 1734 (Den t. F.), Herman Schou fra Kbhvn. i Pl. og 1026, Carl Chr. Knudsen fra Kolding (Militær). Viborg, 996, Georg Andersen fra Hobro (i Plads), 1037, F. C. C. Jensen fra Kolding (Milit.) og 1123, Sofus Vald. Jensen (Militær).

Bortrejste: Nykøbing M., 1108, C. L. Niord Olsen (arbl.) til Aalborg. Slagelse, 1113, Oskar P. Berg (paa Rejse). Helsingør, 349, Emil Eskildsen (paa Rejse). Esbjerg (Fanø), 888, Albert Lund (arbl.) til Kolding. Nykøbing F., 936, P. A. Petersen (til Kbhvn. som Militær). Randers, 1183, Niels Møller Sørensen, og 1032, Martinus Hansen, begge til Aarhus (Militære) samt 996, Georg Andersen til Viborg i Plads.

Udslettet (for Restance og Laan): Aarhus, 997, Peter Michael Mikkelsen.

Udmældt: Randers, Chr. E. Berg.

Kvittering for modtagne Januar Kvartalsregnskaber.

15. April: *Frederikshavn.* 16. April: *Nyborg.* 17. April: *Kolding.* 18. April: *Rudkøbing.* 19. April: *Helsingør.*

Kolding, den 19. April 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Nyt Medlem: Adolf Samuelsen, udl. 9/4 98 hos O. C. Olsen (arb. hos I. Cohen). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Bortrejst: P. Petersen til Helsingør som Militær.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Aften Kl. 10: Sangøvelse.

Næste Lørdag: Generalforsamling, Beretning, Regnskabets Godkendelse og Valg af Styrere i Stedet for C. BYNCK og ARN. LARSEN. STYRELSEN.

GUTENBERG-KORET.

Lørdag den 7. Maj Kl. 8 afholdes **Fællesmaaltid, Aftenunderholdning** og **Bal** paa »**Søfryd**« for Korets *aktive* og *passive* Medlemmer. Tegning til Fællesmaaltidet (1 Kr. 50 Øre pr. Kuvert) maa ske senest Søndag den 1. Maj fra Kl. 11—1 paa »Søfryd« hos Korets Medlemmer.

DE KVINDEL. TRYKKERIARBEJDERES FAGFORENING.

Generalforsamling afholdes Søndag den 24. April Kl. 10 Formiddag i Rømersgade 22 med følgende Dagsorden:

1) Forhandlingsprotokollens Oplæsning. 2) Regnskabet. 3) Valg af Bestyrelse. 4) Malerstrejken.

Alle bedes møde. BESTYRELSEN.

T. C. C. Søndag Start Trianglen Kl. 10. Generalforsamling Søndag den 1. Maj.

ANNONCER

Kolonihaver

for Typografer paa Frederiksberg.

Nogle smukt og sundt beliggende Kolonihaver ved *Tesdorphs- og Fjordsvej* paa Frederiksberg, 300 Kv.-Alen store à *5 Øre pr. Kv.-Al.* aarlig, at betale i 2 Gange, er tilleje *snarest.* En sund Beskæftigelse i høj og ren Luft efter Dagens Arbejde i Trykkeriernes usunde Lokaler, og en god Rekreation for slappede og overanstrængte Nerver. Haverne udlejes *hver Dag* i min Bopæl, *Yrsavej Nr. 10, 4. Sal* eller *hver Søndag i Haverne.* Adgang fra Tesdorphsvej. A. C. NIELSEN.

Stenografi.

Undervisning heri gives for Typografer (ogsaa for Bladsættere). Aftenkursus. Pris 3 Kr. mdl. for 2 Timers ugenl. Undervisning. Nærmere ved Henvendelse til

Lærer J. B. Grothen,
Hyskenstræde 8, 3.

Lærer ved
»Studentersamfundets Aftenundervisning for Arbejdere« og
»Københavns Handelsakademi«.

En flink Paalæggerske

til Diegeltryksmaskine kan faa Plads i *S. Friedlænders Bogtr., Boldhusgade 1, St.*

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 17
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 29. April 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Den typografiske Forening

afholder

Selskabelig Sammenkomst

i »Søfryd« ved Fredensbro

Søndag den 1. Maj Kl. 7.

Sang — Foredrag — Dans — Punschesold.

Til Sang og Foredraget er Adgangen gratis. Til Dans og Punsch — hvortil kun udstedes et begrænset Antal Billetter — betales 50 Øre pro persona.

STYRELSEN.

Dansk typografisk Forening.

Kundgørelse.

Til samtlige Afdelinger er udsendt »Forslag til Love for Dansk typ. Forbund«, »Udkast til Love for Dansk typ. Forening«, »Indbydelse til Delegeretmøde i Odense«, »Indbydelse til Repræsentantmøde i Odense«, »Protokol fra de danske Fagforeningers 1. Delegeretmødet«, »Forretningsorden for Forretningsudvalg og Repræsentantskab i de samvirkende Fagforbund i Danmark« samt Cirkulære fra de samvirkende Fagforeningers Forretningsudvalg. De sidste tre Dele i et Eksemplar til hver Afdeling; de første 4 Dele et Eksemplar til hvert Medlem i Afd.

Dhrr. Lokalformænd bedes snarest sammenkalde til Generalforsamlinger i deres Afdeling for der at underkaste Lovforslagene en Behandling og indsende eventuelle Ændringer og selvstændige Forslag til de i Cirkulæret opgivne Adresser og Tider.

Da Bladudgivernes Organisation i Søndags har vedtaget Tarifen, vil denne i de nærmeste Dage blive tilstillet Afdelingerne til Vedtagelse eller Forkastelse en bloc ved almindelig Afstemning.

Kolding, den 26. April 1898. HOVEDBESTYRELSEN.

1. Maj.

Aar efter Aar gentager Maj-Demonstrationen sig over hele Verden, og næst den agitatoriske Virkning, som den rummer, og den Viljestyrke til at søge Fordringen gennemført, som Tilslutningen foranlediger Overklasserne til at bedømme, og som muligvis har mere Indflydelse paa Indrømmelserne, end de Fleste antager, tjener denne stadige Fylkning om et af Arbejdernes allerværsenligste Krav som et Sindbillede paa den fjerde Stands næsten ubegrænsede Taalmodighed og enestaaende gode Vilje til at fremme Alt gennem Fordragelighed.

Den Maade, hvorpaa Demonstrationen oprindelig var tiltænkt at skulle iværksættes, skete kun Fyldest — og endda blot tildels — det første Aar; senere forlagdes den til Søn- og Helligdage, hvor den positive Virkning var mindre iøjnefaldende, men hvor man satte sit Haab til det negative Indtryk. Ingen Tvivl er dog om, at har den omlagte Demonstration end dæmpet de uhyre Arbejdskræfters samlede Viljesytringer og skjult dens umiddelbare Virkning, saa har dog Demonstrationen, som den er, givet Arbejderne selv større Forstaaelse af det praktiske Arbejdes Betydning og Nødvendighed, hvad noksom fremgaar af de i alle Fag ved enhver Lønbevægelse iværksatte Fordringer om en forkortet Arbejdsdag, som da ogsaa i Virkeligheden rummer ethvert Krav til en mere menneskeværdig Tilværelse.

Ogsaa vi følger Trop i Begæret om mere Frihed, mere Lys og Luft. Ogsaa vi er omsider komne under Vejr med, at Livet giver os Ret til at nyde større Behageligheder, end de fleste Arbejdskøbere har Sind til at unde os. Ogsaa vi er i Stand til at vurdere Meningsløsheden i, at den store Masse af Menneskene skal udbyttes i det Uendelige for at en lille Del kan leve i Overflod og forbeholde sig alle Nydelser.

Vi har i Aar formet vor Opfattelse i et bestemt formuleret Krav om en forkortet Arbejdsdag, vi har ved Generalforsamlinger og Fællesmøder fastslaaet vor absolute Uvilje til at vente en Aarrække paa denne Fordrings Realisation. Lad da dette være en forøget Anledning for os til, Alle som En, at give Møde paa Søndag under Foreningens Bannere og slutte os til Demonstrationen for 8-Timers-Dagen, for lysere og lykkeligere Kaar for os selv og for Arbejderstanden i sin Helhed.

Vi er fælles med alle øvrige Arbejdere om Maalet, lad os ogsaa være fælles med dem om Vejen. Lad vor Afdeling i det store Demonstrationstog blive en fyldig Repræsentation for den Anskuelse, at stærke Viljer bringer store Resultater!

Den typografiske Forenings Medlemmer samles paa Søndag Kl. 4 paa Fælleden ved Fredensgade, for under Banner og Musik at slutte sig til Demonstrationstoget.

STYRELSEN.

Provinstarifen.

Nu kommer Provinstarifen! Det har ogsaa taget rigelig Tid at faa den halet i Land. Men saa maa den vel ogsaa være god, vil En og Anden vel bemærke. Ingenlunde. Undertegnede har tilfældig hørt lidt om, hvad den indeholder, og er *det* sandt, er jeg overbevist om, at ikke en eneste Typograf i Danmarks Provinsbyer (N. Sundby iberegnet) vil kunne give den sin Stemme.

Tarifen skal være inddelt i 8 Lønningsklasser. I første Lønningsklasse kommer kun Aalborg-N. Sundby med 20 Kr. som mindste Fastløn og 30 Øre pr. Tusind Fraktur og Antikva; i anden Klasse kommer Aarhus, Odense og Randers med 20 Kr. og 29 Øre pr. Tusind Fraktur og 31 Øre Antikva; i tredie Klasse kommer kun Kolding og Esbjerg-Fanø med henholdsvis 20 og 28—30; i fjerde Klasse bl. a. Horsens, Vejle, Hillerød og en 6 à 7 Stykker til med henholdsvis 19 og 28—30. Saa er der 4 Klasser til, hvor man gradvis naar ned til 17 Kr. som mindste Fastløn og 26 Øre pr. Tusind.

Alle disse Satser gælder dog kun for *ældre* Svende; yngre do. (Nyudlærte), som arbejder i Byer, hvor 7. og 8. Lønningsskala gælder, erholder uden videre 15 Kr. pr. Uge i mindste Fastløn. — Desuden skal der findes en Uendelighed af Mulktbestemmelser; dog — lad mig som et Lyspunkt fremhæve, at Lokalerne skal være i bedre Stand, end de nu er. Arbejdstiden bliver 9 Timer. Tarifen gælder foreløbig 4 Aar og maa opsiges med ½ Aars Varsel.

Det er i al Korthed, hvad jeg har hørt om den Tarif, vi eventuelt — lad mig endelig faa det Ord med — skal arbejde under i 4 Aar. Jeg skal ikke komme ind paa lange Betragtninger, men blot fremhæve, at Tarifen jo er fremkommen, fordi man i mange Byer, hvor den mindste Fastløn var 18 Kr. ugenlig og 27 Øre pr. Tusind Fraktur, bombarderede Hovedbestyrelsen med Anmodninger om Lov til bedre Forholds Indførelse. Nu foreligger Resultatet. Men mon det var

et saadant Resultat, man havde ventet sig? Hvordan det er gaaet til, at N. Sundby, Fanø og Hillerød har kunnet komme i de tre øverste Skalaer, er sikkert en Gaade, der er forbeholdt Fremtiden at løse. Men det gaar vel forhaabenligt nok saadan, at Tarifen ogsaa bliver forelagt Typograferne til Vedtagelse eller Forkastelse. Søndag og Mandag var Provinsbogtrykkerne, Bladudgiverne og Redaktørerne jo samlede i København for at vedtage eller forkaste Udvalgets Tarif. De vedtog den. Det kunde de ogsaa roligt gøre, set fra deres Standpunkt! Højst mærkeligt er det, at Tarifen ikke skulde forelægges begge Parter samtidig. Naar den nu bliver forelagt Typograferne, mon der saa er Nogen, der er i Tvivl om, hvad de skal gøre ved et Forslag, der efter 5 Aars Læretid byder et Menneske *15* Kr. om Ugen eller en dertil svarende Beregning? I det Hele taget, mon der Landet over kan opvises et Fag, hvor Arbejdernes Repræsentanter efter et halvt Aars Forhandling er gaaet med til at vedtage et saadant Forslag som det, Danmarks Provinstypografer nu skal give deres Ja eller Nej? Jeg tænker det ikke.

Kolleger! lad os vise, vi er vaagne ved énstemmig at forkaste det.

Vejle, den 26. April 1898. J. P. SØRENSEN.

Den typografiske Forening

afholder

ekstraordinær Generalforsamling

Søndag den 8. Maj 1898, Kl. 12

i »Søfryd« ved Fredensbro.

Dagsorden: 1. Forbundsmødet i Odense. 2. Behandling af de af Fællesstyrelsen udsendte Forbundslove. 3. Valg af Delegerede. 4. Eventuelt. STYRELSEN.

Generalforsamlinger og Møder.

Kolding Lokalafdeling

afholdt Lørdag den 16. April ordinær Generalforsamling paa Hotel »Fremad«, hvilken kun var svagt besøgt, og hvor følgende Dagsorden var til Behandling:

1) Protokollens Oplæsning og Godkendelse, 2) Lokalafdelingens Januar-Kvartalsregnskabs Fremlæggelse, 3) Ekstrakassens do., 4) Forespørgsler fra L. V. Hansen ang: a. maa Gutenberg-Banneret deltage i 1. Maj- og Grundlovsfesten og b. agter Lokalafdelingen Intet at foretage i Anledning af Repræsentantmødet, samt 5) Eventuelt.

De tre første Sagers Godkendelse vedtoges enst. efter at L. V. HANSEN havde paatalt en i Forhandlingsprotokollen ang. Ekstrakassen indført Passus, hvilken han formente var urigtigt refereret, da den gav Anledning til Misforstaaelse. Lokalformanden, KORSBANG, fastholdt Referatets Korrekthed og Samstemmen med de faldne Udtalelser, men da Spørgsmaalet var af underordnet Betydning gik man, efter at flere Uregelmæssigheder ved den saa meget omstridte Ekstrakasse var paatalt, over til første Afsnit af

Punkt 4. Man vedtog at lade Forespørgslen gaa til skriftlig Afstemning trykkerivis, hvilket var Skik fra gamle Dage.

Punkt 4's andet Afsnit fremkaldte en meget hidsig Debat, der flere Gange truede med at skulle gaa over til det personlige, hvad dog afværgedes ved, at Lokalform., om end lidt sent, fremkom med Meddelelse fra P. Hvidtfeldt om, at denne ved sin Afrejse til København i Anledning af Tarifen var forhindret i at give Møde ved Generalforsamlingen, paa hvilken han vilde have givet Medlemmerne Underretning om den af Hovedbestyrelsen til Repræsentantmødets Afholdelse udarbejdede Plan, men ved hans (Hvidtfeldts) Hjemkomst vilde der blive indvarslet til en ekstraordinær Generalforsamling med Hovedformandens interessante Budskab paa Dagsordenen. Det hede Blod kølnedes og man opsatte al Diskussion foranstaaende vedrørende til den ekstraordinære Indkaldelse, efter at det fra tvende Sider var fremhævet, at Grunden til, at Planen endnu ikke var fremkommen, var den, at Tarifen havde givet Hovedbestyrelsen et uforudset stort Arbejde.

Under Eventuelt rettede LUDV. PETERSEN en Forespørgsel til det hos Firmaet Sjodt & Weiss arbejdende Personale, gaaende ud paa, om dette vedblivende kunde og vilde finde sig i at arbejde under de dér i Forretningen stadig vedvarende højst uhyggelige sanitære Forhold. Han formente, at Personalet maatte kunne erholde Hovedbestyrelsens Sanktion til at fordre disse forbedrede, da Foreningen umuligt kunde finde sig i, at Medlemmernes Helbred og Sundhed nedbrødes. — L. V. HANSEN svarede paa Personalets Vegne, at Lokalernes daarlige Tilstand Gang paa Gang var bleven foreholdt Principalen, Hr. Sjodt, som fuldtud havde indrømmet dette, men indtil Dato var intet Skridt blevet taget til Forbedringen, men selvfølgelig vilde der blive rettet en endnu mere indtrængende Opfordring til Principalen desangaaende og tillige maatte man vente, at den Forhandling, der for Tiden fandt Sted mellem Bladudgiverforeningen og Dansk typ. Forenings Hovedbestyrelse, havde til Følge, at der fra sidstnævnte aldeles bestemt fordredes en Afskaffelse af de daarlige og usunde Lokaler.

Hermed sluttede den interessante Generalforsamling.

B. HANSEN,
Sekretær.

Aarhus Lokalafdeling

afholdt Fredag den 22. April ordinær Kvartalsgeneralforsamling. Der foretoges bl. a.:

1. Valg af Sekretær for indeværende Kvartal. Hertil valgtes Undertegnede.
2. Forhandlingsprotokollen fra forrige Møde oplæstes og godkendtes.
3. Kvartalsregnskabet, som godkendtes enstemmig.
4. Eventuelt. I Anledning af forestaaende Repræsentantmøde i Odense blev fremsat Forslag om at henvende sig til Hovedbestyrelsen med Anmodning om, at den — hvis den ikke kan dispensere fra Lovene — vil lade foretage almindelig Afstemning om de større Lokalforeningers fyldigere Repræsentation paa Repræsentantmødet, idet der formenes, at Lokalforeninger med over 50 Medlemmer bør repræsenteres med mindst 3 Repræsentanter. En Resolution i saa Henseende vedtoges og er bleven tilstillet Hovedbestyrelsen.

Et udslettet Medlem havde givet Møde og fremførte for Generalforsamlingen Klage over Lokalformanden, fordi denne havde slettet paagældende Medlem. Klageren anførte, at Lokalformanden havde »*slettet ham uberettiget*«, idet han ikke havde modtaget nogen *skriftlig* Meddelelse om, at Udslettelsen vilde finde Sted. Det oplystes imidlertid, at Lokalformanden *flere Gange* personlig havde været paa Trykkeriet hos Restanten og »rykket« ham og stadig faaet Løfte om Indbetaling, hvad jo dog ikke var sket. Klageren ønskede Generalforsamlingens Kendelse over Lokalformandens Optræden overfor ham; den fik han ogsaa, idet den faldt saaledes ud, at Generalforsamlingen *med alle Stemmer mod 1 godkendte Udslettelsen.* SØREN HANSEN,
Sekretær.

Typografernes Forbund i Aarhus

afholdt sin ordinære Generalforsamling umiddelbart efter Lokalafdelingens. Formanden aflagde Beretning om Virksomheden i sidste Kvartal, hvilken godkendtes tilligemed Regnskabet. Bestyrelsen foreslog at forhøje Kontingentet til 35 Øre Kvartalet. — Vedtoges. Der førtes derefter en Diskussion om, paa hvilken Maade man bedst kunde støtte Projektet om en ny Forsamlingsbygning i Aarhus. Det vedtoges, at Forbundet fremtidig indkøber 2 Aktier aarlig og at lade udgaa Cirkulære til Aktietegning blandt Medlemmerne. Til Formand genvalgtes M. HANSEN, til Medlemmer af Bestyrelsen valgtes CHR. PETERSEN (Genvalg), HYGUM og RASMUSSEN, til Revisor ERLANDSEN og til Repræsentanter ved »Demokraten« CHR. KRÜGER og M. HANSEN.

I et efter Generalforsamlingen afholdt Bestyrelsesmøde valgtes NESS til Næstformand, VALDEMAR HANSEN til Kasserer og KRÜGER til Sekretær. Forbundet tæller 75 Medlemmer. F.

Nær og fjærn.

1. Maj. Udover Den typografiske Forenings sædvanlige Deltagelse i Demonstrationstoget for 8-Timersdagen, hvortil Medlemmerne samles Kl. 4 paa Fælleden (overfor Fredensgade) under Foreningens Bannere, vil der om Aftenen fra Kl. 7 blive afholdt Møde i Festsalen paa Søfryd ved Fredensbro.

Her vil Styrelsens nye Medlem, Hr. LAURITZ HANSEN, tale om Dagens Æmne, ligesom Gutenberg-Koret vil assistere før og efter Foredraget.

Alle Medlemmer har fri Adgang hertil, men en derefter paafølgende lille Dans og Punschesold betales med 50 Øre pro persona.

Anbefaling overflødig.

Provinstarifen. Bladudgivernes Organisation i Provinserne har paa en i Søndags i København afholdt ekstraordinær Generalforsamling sluttelig tiltraadt det af de samlede Styrelser vedtagne Tarifudkast.

Lønregulering. Stereotypørerne i *Nationaltidende* har opnaaet en Lønforhøjelse af gennemsnitlig 5 Kr. ugentlig pr. Mand, Overarbejdsbetaling som Sætterne og en Fridag hver fjerde Dag.

Kolding Lokalafdeling har ved skriftlig Afstemning mellem Medlemmerne vedtaget at deltage i Maj- og Grundlovsfesten under Foreningens Banner.

Boghandlermedhjælperforeningens Aarsskrift for 1897. I et Udstyr, hvis Fællesskab med *Bogvennen* er iøjnefaldende, og hvis Værdi derigennem er forud givet, er det tilsendte Aarsskrift ligesom Forening for Boghaandværks Hæfte kommet noget sent til Verden. Dette lader overhovedet til at være en Skødesynd for vor periodiske Literatur, som det vilde være gavnligt at søge bekæmpet, enten den nu skyldes redaktionelle eller pekuniære Vanskeligheder. Ikke fordi Værdien som Regel bliver tyndere, men fordi Uregelmæssighed er en Last i alle Livets Forhold og ikke mindst paa det heromhandlede Omraade, hvor man under Interesserethed lever paa Skuffelser ved Skriftets Ude-

Typografernes Rejsekasser og Reservefonds for de skandinaviske Lande.

Regnskabsberetning for 2. Halvaar 1897.

A. Rejsekassen

Lokal-afdelingerne	Indtægt: Medlemsbidrag	Indtægt: Andre Indtægter	Indtægt: Modtaget fra Dsk. t. Foren.s Hovedkasse	Indtægt: Tilsammen Indtægt i Halvaaret	Udgift: Understøttelser: Opholdspenge	Udgift: Understøttelser: à 1 Kr. 25 Øre pr. Dag	Udgift: Understøttelser: à 1 Kr. pr. Dag	Udgift: Overfartspenge	Udgift: Andre Udgifter	Udgift: Indsendt til Hovedkassen	Udgift: Tilsammen Udgift i Halvaaret
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Aalborg	152 50	» »	21 5	173 55	» »	95 »	39 »	» 15	» »	39 40	173 55
Aarhus	152 50	» »	» »	152 50	» »	48 75	27 »	» »	» »	76 75	152 50
Assens	17 50	» »	32 75	50 25	» »	31 25	16 »	3 »	» »	» »	50 25
Esbjerg	26 60	» »	26 15	52 75	» »	43 75	9 »	» »	» »	» »	52 75
Faaborg	22 60	» »	10 90	33 50	» »	17 50	16 »	» »	» »	» »	33 50
Fredericia	18 10	» »	120 40	138 50	» »	97 50	39 »	2 »	» »	» »	138 50
Frederikshavn	2 60	» »	94 40	97 »	» »	25 »	24 »	48 »	» »	» »	97 »
Helsingør	46 »	» »	35 85	81 85	» »	23 75	19 »	22 50	» »	16 60	81 85
Hillerød	43 10	» »	7 25	50 35	» »	40 »	8 »	1 35	» »	1 »	50 35
Herning	9 90	» »	29 85	39 75	» »	33 75	6 »	» »	» »	» »	39 75
Hjørring	35 90	» »	48 60	84 50	» »	50 »	28 »	» »	» »	6 50	84 50
Holbæk	65 50	» »	13 95	79 45	» »	56 25	22 »	1 20	» »	» »	79 45
Horsens	51 10	» »	13 95	65 5	» »	33 75	12 »	» »	» »	19 30	65 5
Københ. (Den typ. Foren.)	1573 95	70 5	» »	1644 »	387 »	68 75	83 »	3 50	35 5	1066 70	1644 »
Københ. (Den typ. Trykkerf.)	400 50	» »	» »	400 50	» »	» »	» »	» »	» »	400 50	400 50
Kalundborg	32 80	» »	3 70	36 50	» »	27 50	9 »	» »	» »	» »	36 50
Køge	27 20	» »	38 5	65 25	» »	56 25	9 »	» »	» »	» »	65 25
Kolding	121 80	» »	27 90	149 70	» »	31 25	66 »	» »	18 »	34 45	149 70
Maribo	12 20	» »	11 55	23 75	» »	17 75	6 »	» »	» »	» »	23 75
Nakskov	24 70	» »	17 80	42 50	» »	16 25	6 »	20 25	» »	» »	42 50
Næstved	92 90	» »	5 40	98 30	» »	58 75	17 »	8 60	» »	13 95	98 30
Nyborg	16 80	» »	71 5	87 85	» »	46 25	24 »	17 60	» »	» »	87 85
Nykøbing F.	40 60	» »	7 75	48 35	» »	35 »	10 »	2 80	» »	» 55	48 35
Nykøbing M.	27 10	» »	21 90	49 »	» »	40 »	4 »	5 »	» »	» »	49 »
Odense	197 10	» »	» »	197 10	» »	60 »	35 »	5 »	» »	97 10	197 10
Randers	71 90	» »	54 10	126 »	» »	82 50	37 »	» »	» »	6 50	126 »
Ribe	12 10	» »	43 15	55 25	» »	41 25	14 »	» »	» »	» »	55 25
Ringsted	53 70	» »	46 80	100 50	» »	57 50	43 »	» »	» »	» »	100 50
Ringkøbing	26 80	» »	40 45	67 25	» »	61 25	6 »	» »	» »	» »	67 25
Roskilde	36 50	» »	96 »	132 50	» »	77 50	55 »	» »	» »	» »	132 50
Rudkøbing	14 60	» »	14 65	29 25	» »	3 75	2 »	23 50	» »	» »	29 25
Rønne	16 40	» »	» »	16 40	» »	» »	» »	» »	» »	16 40	16 40
Skanderborg	16 20	» »	24 55	40 75	» »	28 75	12 »	» »	» »	» »	40 75
Silkeborg	24 70	» »	33 30	58 »	» »	50 »	8 »	» »	» »	» »	58 »
Slagelse	44 10	» »	99 35	143 45	» »	65 »	37 »	41 45	» »	» »	143 45
Stubbekøbing	9 70	» »	15 5	24 75	» »	13 75	6 »	5 »	» »	» »	24 75
Svendborg	58 50	» »	» »	58 50	» »	26 25	10 »	7 »	» »	15 25	58 50
Thisted	22 10	» »	24 40	46 50	» »	27 50	17 »	2 »	» »	» »	46 50
Varde	9 10	» »	35 65	44 75	» »	44 75	» »	» »	» »	» »	44 75
Vejle	55 90	» »	10 55	66 45	» »	31 25	15 »	» »	» »	20 20	66 45
Vibor	14 20	» »	55 30	69 50	» »	58 75	10 »	» 75	» »	» »	69 50
	3698 5	70 5	1253 50	5021 60	387 »	1723 75	806 »	220 65	53 5	1831 15	5021 60

B. Reservefonden

Lokal-afdelingerne	Indtægt: Medlemsbidrag	Indtægt: Andre Indtægter	Indtægt: Modtaget fra Dsk. t. Foren.s Hovedkasse	Indtægt: Tilsammen Indtægt i Halvaaret	Udgift: Understøttelser	Udgift: Andre Udgifter	Udgift: Indsendt til Hovedkassen	Udgift: Tilsammen Udgift i Halvaaret
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Aalborg	152 50	» »	» »	152 50	» »	» »	152 50	152 50
Aarhus	152 50	» »	» »	152 50	» »	» »	152 50	152 50
Assens	17 50	» »	» »	17 50	» »	» »	17 50	17 50
Esbjerg	26 60	» »	» »	26 60	» »	» »	26 60	26 60
Faaborg	22 60	» »	» »	22 60	» »	» »	22 60	22 60
Fredericia	18 10	» »	» »	18 10	» »	» »	18 10	18 10
Frederikshavn	2 60	» »	» »	2 60	» »	» »	2 60	2 60
Helsingør	46 »	» »	» »	46 »	» »	» »	46 »	46 »
Hillerød	43 10	» »	» »	43 10	» »	» »	43 10	43 10
Herning	9 90	» »	» »	9 90	« »	» »	9 90	9 90
Hjørring	35 90	» »	» »	35 90	» »	» »	35 90	35 90
Holbæk	65 50	» »	» »	65 50	» »	» »	65 50	65 50
Horsens	51 10	» »	» »	51 10	» »	» »	51 10	51 10
Københ. (Den typ. Foren.)	1573 95	» »	» »	1573 95	90 »	22 28	1461 67	1573 95
Københ. (Den typ. Trykkerf.)	400 50	» »	» »	400 50	» »	» »	400 50	400 50
Kalundborg	32 80	» »	» »	32 80	» »	» »	32 80	32 80
Køge	27 20	» »	» »	27 20	» »	» »	27 20	27 20
Kolding	121 80	» »	» »	121 80	» »	» »	121 80	121 80
Maribo	12 20	» »	» »	12 20	» »	» »	12 20	12 20
Nakskov	24 70	» »	5 30	30 »	18 »	» »	12 »	30 »
Næstved	92 90	» »	» »	92 90	4 70	» »	88 20	92 90
Nyborg	16 80	» »	» »	16 80	» »	» »	16 80	16 80
Nykøbing F.	40 60	» »	» »	40 60	» »	» »	40 60	40 60
Nykøbing M.	27 10	» »	» »	27 10	» »	» »	27 10	27 10
Odense	197 10	» »	» »	197 10	» »	» »	197 10	197 10
Randers	71 90	» »	» »	71 90	» »	» »	71 90	71 90
Ribe	12 10	» »	» »	12 10	» »	» »	12 10	12 10
Ringsted	53 70	» »	» »	53 70	» »	» »	53 70	53 70
Ringkøbing	26 80	» »	» »	26 80	» »	» »	26 80	26 80
Roskilde	36 50	» »	118 50	155 »	137 »	» »	18 »	155 »
Rudkøbing	14 60	» »	» »	14 60	» »	» »	14 60	14 60
Rønne	16 40	» »	» »	16 40	» »	» »	16 40	16 40
Skanderborg	16 20	» »	» »	16 20	» »	» »	16 20	16 20
Silkeborg	24 70	» »	» »	24 70	» »	» »	24 70	24 70
Slagelse	44 10	» »	» »	44 10	» »	» »	44 10	44 10
Stubbekøbing	9 70	» »	» »	9 70	» »	» »	9 70	9 70
Svendborg	58 50	» »	» »	58 50	» »	» »	58 50	58 50
Thisted	22 10	» »	» »	22 10	» »	» »	22 10	22 10
Varde	9 10	» »	» »	9 10	» »	» »	9 10	9 10
Vejle	55 90	» »	» »	55 90	» »	» »	55 90	55 90
Vibor	14 20	» »	» »	14 20	» »	» »	14 20	14 20
	3698 5	» »	123 80	3821 85	249 70	22 28	3549 87	3821 85

Rejsekassens Balance.

Indtægt	Kr.	Øre
Kassebeholdning	4930	17
Dansk typ. Forenings Tilskud for 1. Halvaar 1897	84	80
Den typ. Forenings do. » do. —	74	»
Den typ. Trykkerforen.s do. » do. —	19	20
Medlemsbidrag	3698	5
Andre Indtægter	70	5
Renter ifl. Sparekassebog fra 11/6 til 11/12 97	83	5
	8959	32

Udgift	Kr.	Øre
Rejseunderstøttelser à 1 Kr. 25 Øre pr. Dag	1723	75
do. à 1 Kr. pr. Dag	806	»
Opholdspenge	387	»
Overfartspenge	220	65
do. til »Det forenede Dampskibsselskab«	483	30
Andre Udgifter i Lokalafdelingerne	53	5
Tryksager	141	37
Rejseudgifter og Diæter	81	26
Porto og Telegrammer m. m.	8	45
Gage til Formanden	25	»
do. til korresp. Medlem	18	75
do. til Kassereren	25	»
Administration	75	62
Kassebeholdning den 31. December	4910	12
	8959	32

Reservefondens Balance.

Indtægt	Kr.	Øre
Kassebeholdning	14374	44
Medlemsbidrag	3698	5
Renter ifl. Sparekassebog fra 11/6 til 11/12 97	246	30
	18318	79

Udgift	Kr.	Øre
Understøttelser	249	70
Andre Udgifter i Lokalafdelingerne	22	28
Rejseudgifter og Diæter	100	97
Porto og Telegrammer m. m.	13	27
Tryksager	5	38
P. Hvidtfeldts Domsbøde med Sagsomkostninger	140	53
Gage til Formanden	25	»
do. til korresp. Medlem	18	75
do. til Kassereren	25	»
Administration	75	62
Kassebeholdning den 31. December	17642	29
	18318	79

Regnskab over „Dansk typografisk Forening"s Indtægter og Udgifter

fra 1. Juli til 31. December 1897.

A. Lokalforeningerne.

Indtægt.

Lokalforeningerne	Kassebeholdn. fra forrige Halvaar		Ordinær Kontingent Juli Kvartal		Ordinær Kontingent Oktober Kvartal		Bidrag til Begravelseskassen		Tilbagebetalte Laan		Andre Indtægter		Modtaget fra Hovedkassen		Tilsammen Indtægt i Halvaaret	
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Aalborg	3	78	353	50	409	»	152	50	5	»	4	»	445	»	1372	78
Aarhus	15	»	347	»	415	50	152	50	»	»	66	10	»	»	996	10
Assens	15	»	47	50	40	»	17	50	»	»	»	»	45	»	165	»
Esbjerg	15	»	71	»	62	»	26	60	»	»	»	»	»	»	174	60
Faaborg	14	45	59	50	53	50	22	60	6	»	»	»	40	»	196	5
Fredericia	15	»	51	»	39	50	18	10	»	»	2	»	90	»	215	60
Frederiksh.	12	4	6	50	6	50	2	60	»	»	»	»	80	»	107	64
Helsingør	15	»	112	»	118	»	46	»	»	»	23	40	25	»	339	40
Hillerød	15	»	104	50	111	»	43	10	»	»	11	20	50	»	334	80
Herning	6	55	23	50	26	»	9	90	»	»	2	»	»	»	67	95
Hjørring	15	»	92	»	87	50	35	90	6	»	7	40	80	»	323	80
Holbæk	15	»	165	»	162	50	65	50	4	»	1	20	150	»	563	20
Horsens	15	»	124	»	131	50	51	10	»	»	2	»	»	»	323	60
Kalundb.	15	»	83	»	81	»	32	80	»	»	2	»	»	»	213	80
Køge	15	»	66	»	70	»	27	20	»	»	2	»	15	»	195	20
Kolding	15	»	270	50	338	50	121	80	35	»	2	»	»	»	782	80
Maribo	15	»	27	50	33	50	12	20	»	»	»	»	20	»	108	20
Nakskov	15	»	60	»	63	50	24	70	»	»	»	»	»	»	163	20
Næstved	15	»	236	50	228	»	92	90	20	»	»	»	»	»	592	40
Nyborg	12	26	39	50	44	50	16	80	22	»	»	»	80	»	215	6
Nykøb. F.	15	»	104	50	97	50	40	60	»	»	»	»	»	»	257	60
Nykøb. M.	15	»	66	»	69	50	27	10	3	»	10	25	»	»	190	85
Odense	19	37	482	50	503	»	197	10	10	»	4	»	450	»	1665	97
Randers	15	51	179	50	180	»	71	90	»	»	»	»	337	»	783	91
Ribe	15	»	31	»	29	50	12	10	»	»	»	»	55	»	142	60
Ringsted	15	»	137	50	131	»	53	70	5	»	»	»	55	»	397	20
Ringkøb.	15	»	65	»	69	»	26	80	»	»	6	»	»	»	181	80
Roskilde	15	»	92	50	90	»	36	50	3	»	6	»	167	44	410	44
Rudkøbing	8	5	38	»	35	»	14	60	»	»	2	»	120	»	217	65
Rønne	14	17	45	50	36	50	16	40	»	»	»	»	»	»	112	57
Skanderb.	15	»	43	50	37	50	16	20	»	»	4	»	15	»	131	20
Silkeborg	15	»	63	50	60	»	24	70	»	»	»	»	35	»	198	20
Slagelse	15	»	107	»	113	50	44	10	11	50	4	»	20	»	315	10
Stubbekøb.	18	59	25	»	23	50	9	70	»	»	»	»	10	»	86	79
Svendborg	9	48	144	90	155	40	58	50	10	»	2	»	»	»	380	28
Thisted	14	70	52	»	58	50	22	10	»	»	2	»	»	»	149	30
Varde	15	»	20	50	25	»	9	10	»	»	3	90	53	30	126	80
Vejle	15	»	138	50	141	»	55	90	6	»	9	60	19	95	385	95
Viborg	15	»	31	»	40	»	14	20	»	»	2	»	60	»	162	20
	553	95	4207	90	4416	90	1723	60	146	50	181	5	2517	69	13747	59

Udgift.

Lokalforeningerne	Arbejdsløshedsunderstøttelse Juli Kvartal		Arbejdsløshedsunderstøttelse Oktober Kvartal		Sygeunderstøttelse Juli Kvartal		Sygeunderstøttelse Oktober Kvartal		Begravelseshjælp		Udlaant		Rejsekassen Juli Kvartal		Rejsekassen Oktober Kvartal		Reservefonden		Andre Udgifter		Indsendt til Hovedkassen		Tilsammen Udgift i Halvaaret		Kassebeholdn.
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.
Aalborg	»	»	»	»	210	»	514	50	300		»	»	91	85	42	40	»	»	12	90	190	»	1361	65	11
Aarhus	84	50	41	25	22	75	152	25	»		7	»	61	25	14	50	»	»	20	2	577	58	981	10	15
Assens	»	»	31	25	»	»	»	»	»		5	»	41	50	8	75	»	»	1	11	62	39	150	»	15
Esbjerg	»	»	»	»	»	»	»	»	»		4	»	39	»	13	75	»	»	4	50	98	35	159	60	15
Faaborg	»	»	»	»	»	»	»	»	»		40	»	19	75	13	75	»	»	1	67	105	»	180	17	15
Fredericia	»	»	21	»	»	»	»	»	»		»	»	90	50	48	»	»	»	2	57	38	53	200	60	15
Frederiksh.	»	»	»	»	»	»	»	»	»		»	»	69	»	28	»	»	»	1	2	»	»	98	2	9
Helsingør	»	»	»	»	36	75	»	»	»		5	»	58	25	7	»	»	»	12	50	204	90	324	40	15
Hillerød	92	75	72	75	»	»	12	25	»		»	»	28	15	21	20	»	»	5	55	87	15	319	80	15
Herning	»	»	»	»	»	»	»	»	»		»	»	25	25	14	50	»	»	»	90	20	»	60	65	7
Hjørring	»	»	»	»	49	»	»	»	»		»	»	67	»	11	»	»	»	3	»	178	80	308	80	15
Holbæk	»	»	»	»	84	»	80	50	»		50	»	43	85	35	60	»	»	2	43	251	82	548	20	15
Horsens	»	»	»	»	19	25	17	50	»		8	»	38	75	7	»	»	»	3	50	214	60	308	60	15
Kalundb.	»	»	»	»	21	»	»	»	»		»	»	18	»	18	50	»	»	2	50	138	80	198	80	15
Køge	»	»	»	»	10	50	10	50	»		»	»	45	»	20	25	»	»	2	34	91	61	180	20	15
Kolding	8	75	8	75	40	25	21	»	»		»	»	82	»	33	25	»	»	3	4	570	76	767	80	15
Maribo	»	»	»	»	»	»	21	»	»		»	»	13	75	10	»	»	»	»	96	47	49	93	20	15
Nakskov	»	»	»	»	»	»	»	»	»		»	»	24	75	17	75	18	»	2	39	85	31	148	20	15
Næstved	»	»	»	»	63	95	17	50	»		6	»	52	70	31	65	4	70	10	81	390	9	577	40	15
Nyborg	»	»	»	»	35	»	»	»	»		54	»	50	10	37	75	»	»	1	81	25	»	203	66	11
Nykøb. F.	»	»	»	»	»	»	»	»	»		»	»	28	65	19	15	»	»	2	15	200	»	249	95	7
Nykøb. M.	»	»	»	»	»	»	»	»	»		»	»	27	50	21	50	»	»	1	85	125	»	175	85	15
Odense	242	75	»	»	49	»	31	50	100		100	»	63	75	36	25	»	»	6	20	1020	65	1650	10	15
Randers	»	»	»	»	112	»	192	50	75		5	»	90	»	29	50	»	»	3	75	262	»	769	75	14
Ribe	»	»	»	»	»	»	»	»	»		»	»	29	»	26	25	»	»	1	26	61	9	117	60	25
Ringsted	28	75	8	75	»	»	19	25	»		»	»	65	»	35	50	»	»	19	25	205	70	382	20	15
Ringkøb.	»	»	»	»	»	»	»	»	»		»	»	42	25	25	»	»	»	3	53	96	2	166	80	15
Roskilde	8	75	»	»	43	75	58	50	»		»	»	82	50	50	»	137	»	3	90	11	59	395	99	14
Rudkøbing	»	»	»	»	147	»	5	25	»		4	»	13	»	16	25	»	»	1	3	30	»	216	53	1
Rønne	»	»	»	»	»	»	»	»	»		25	»	»	»	»	»	»	»	»	93	72	»	97	93	14
Skanderb.	»	»	»	»	»	»	»	»	»		»	»	31	25	9	50	»	»	5	19	70	26	116	20	15
Silkeborg	»	»	»	»	24	50	12	25	»		»	»	39	75	18	25	»	»	1	81	86	64	183	20	15
Slagelse	»	»	»	»	3	»	61	25	»		»	»	99	20	44	25	»	»	10	91	81	49	300	10	15
Stubbekøb.	»	»	»	»	»	»	15	75	»		»	»	15	25	9	50	»	»	»	94	30	»	71	44	15
Svendborg	»	»	»	»	»	»	»	»	»		»	»	23	75	19	50	»	»	2	67	330	»	375	92	4
Thisted	»	»	»	»	»	»	»	»	»		»	»	21	»	25	50	»	»	»	38	88	»	134	88	14
Varde	»	»	»	»	»	»	»	»	»		6	»	24	50	20	25	»	»	»	70	59	85	111	30	15
Vejle	13	75	43	75	92	75	1	75	»		»	»	38	25	8	»	»	»	6	75	165	95	370	95	15
Viborg	»	»	»	»	»	»	»	»	»		6	»	46	25	23	25	»	»	1	82	69	88	147	20	15
	480	»	227	50	1064	45	1245	»	475		325	»	1741	25	872	»	159	70	170	56	6444	28	13204	74	54

B. Hovedkassen.

Indtægt.

		Kr.	Øre
Kassebeholdning		3578	42
Reservefond		4219	60
Begravelseskassen		12781	16
Renter i Følge Sparekassebøger fra 11/6 til 11/12 97:			
af Hovedkassen	Kr. 27.65		
af Reservefonden	- 75.80		
af Begravelseskassen	- 228.40		
		331	85
Bidrag fra Lokalforeningerne		6444	28
Modtaget fra Typogr. Rejsekasser som udlagt til disse i Juli—December		1253	50
Modtaget fra Typogr. Reservefond som udlagt til denne i samme Tidsrum		123	80
Typografernes Rejsekasser og Reservefonds Administrationsbidrag		151	24
		28883	85

Udgift.

			Kr.	Øre
Bidrag til Lokalforeningerne			2517	[illegible]
do. til Typografernes Rejsekasser og Reservefonds			2051	[illegible]
Tryksager			93	[illegible]
Porto			56	[illegible]
Gage til Formanden			200	
do. til Kassereren			150	
Tilskud til Rejsekassen for 1. Halvaar 1897			84	[illegible]
Bladhold			15	[illegible]
Typ.-Tid. (Nr. 26—52)			916	[illegible]
Boghandlerregning			12	[illegible]
Assurance af Foreningens Arkiv			»	[illegible]
Lokale til Hovedbestyrelsens Møder			10	
Reservefonden			4295	[illegible]
Begravelseskassen	Kr. 13009.56			
Bidrag til do.	- 1723.60			
		Kr. 14733.16		
Udbetalte Dødsfald	Kr. 475.00			
1/5 i Administration	- 45.37			
		- 520.37		
			14212	[illegible]
Kassebeholdning 31. December			4266	[illegible]
			28883	[illegible]

Kolding, den 6. Marts 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

At de forskellige Beholdninger er til Stede bevidner vi med vore Underskrifter.

Kolding, den 14. Marts 1898.

F. GROTH. P. HVIDTFELDT. TORKILD PETERSEN. H. P. RABEN. THORV. THUESEN. WARBERG.

Nærværende Regnskaber har undertegnede Hovedrevisorer kritisk gennemgaaet, og med Undtagelse af en enkelt Post, som angaar 1. Bidrag af den Typog[illegible] Røders Enke, Sorø, tilstaaede Begravelseshjælp, 12 Kr. 50 Øre, at hæve i 24 Kvartaler, der er opført som »andre Udgifter«, men som ubetinget maa henføres under Rubri[illegible] Begravelseshjælp, har vi i nærværende Regnskab Intet fundet af væsenlig Betydning. — En enkelt Lokalforening har til Afholdelse af sine Generalforsamlinger opført Lokale[illegible] men da nævnte Forening hører til en af de største i Landet, er der Sandsynlighed for, at en saadan Udgift er uundgaaelig, hvorfor vi ikke skal fremsætte nogen Kritik dero[illegible] men kun henstille til de ærede Lokalforeninger i Almindelighed at vise den største Økonomi paa dette Omraade. — Sluttelig skal vi oplyse om, at naar nærværende Regns[illegible] fremkommer saa sent, skyldes dette hverken Hovedkassereren eller os, men udelukkende Frederikshavns Lokalforening, der først 4 Uger efter den lovbefalede Frist har set [illegible] i Stand til at indsende Lokalregnskabet, og det til Trods for, at nævnte Lokalforening kun tæller *én* Mand.

Køge, den 20. April 1898.

A. P. C. ANDERSEN. ADOLPH MADSEN.

blivelse uden at disse vender sig til Overraskelse, naar det endelig arriverer.

Den foreliggende anden Aargang af Boghandlermedhjælperforeningens Skrift giver ikke den første noget efter i Indholdets Lødighed. Der findes en populær og interessant Fremstilling af Papirfabrikationens Udvikling, som delende denne i fire Perioder behandler Stoffet udtømmende og belærende. Af speciel Interesse for Boghandlermedhjælperne findes desuden: Lidt om Kunsten at handle, Nytten af videre Uddannelse i Udlandet, Fra Boghandelens Storbyer, Lidt om vore Lærlinge, Boghandelens Historie i kort Fremstilling. Ligeledes en munter lille Opsats af Forfatteren Carl Ewald om Kritik samt en Redegørelse for Boghandler-Fagskolen, som begyndet sin Virksomhed den 2. Septbr. 1897, ligesom Beretning fra Boghandlermedhjælperforeningen.

Besynderligt er det, at de levende Kolumnetitler kun anfører Skriftets Titel og ikke Navnet paa de forskellige Artikler, det indeholder. Det sidste vilde dog være mest praktisk. Friser og Cul de lampes er af samme livfulde Natur som sidst.

Advarsel. Et herværende Trykkeri havde forleden Dag Besøg af en Person, der fremviste et Arbejdsløshedskort, lydende paa Nr. 1924, Axel Zebitz. Da Hr. Z. var kendt af Personalet, opdagedes det snart, at det ikke var den rigtige Z., og paa Forespørgsel erklærede han da ogsaa, at han var Z.s Broder og hed Axel ligesom denne. Ved Henvendelse til Kassereren erfarede vi, at Hr. Axel Zebits har Nr. 1924 og at han ingen Broder har, der er Medlem af Foreningen. Da der saaledes er noget muggent ved Hr. Zebitz' Broder, advarer vi ærede Kolleger saavelsom Hr. Zebitz selv imod ham. Det kunde jo ellers nemt gaa ud over Hr. Zebitz' gode Omdømme, og det vilde dog være en Skam. X.

Vor Sportsklub tager fat paa *Boldspillet* førstkommende Søndag Kl. 9 Form. paa Blegdamsfælleden og gør i Aar Regning paa stor Tilslutning til denne sunde Idræt. — Gymnastiken fortsættes uforandret for det trænerende Hold, der forventes at ville indtage en smuk Plads i Konkurrencen ved den internationale Idrætsfest.

Haandbog i det moderne Reklamevæsen. 4. Hæfte er nu udkommet og indeholder Fortsættelse og Slutning af det typografiske Udstyr af Annoncer og Paabegyndelse af Værkets 7. Afsnit om Gadereklame. Hæftet fremstiller desuden en Mængde tekniske Prøver, af hvilke de fleste er praktiske og let fremstillelige, men ogsaa en Del, mod hvis Realisation i et almindeligt Dagblad store Betænkeligheder vil rejse sig. Teksten er bestandig lige klar, koncis og interesserende. Hovedkommissionær for Danmark er Gustav Clausen, Sct. Hansgade 16.

Dødsfald. Tuberkulosen har atter krævet et Offer. Efter adskillige Aars stadig tiltagende Sygdom er vor Kollega WILLIAM JØRGENSEN, som i sine sidste 7—8 Aar arbejdede i *Politiken*, i Mandags Morges bleven befriet fra sine Pinsler. Han blev kun lidt over 30 Aar, var gift, men havde i sit Ægteskab ingen Børn.

William Jørgensen hørte tilsyneladende ikke til de for Foreningslivet stærkt interesserede, og særlig Understøttelseskasserne blev han kun Medlem af efter indtrængende Forestillinger; men han var under sit gode Helbred en pligtopfyldende Arbejder, der kastede sig over Dagens økonomiske Opgave med en Iver, som maaske ikke er ganske skyldfri i hans strænge Sygdom og tidlige Død. Et forrige Sommer med Hjælpekassernes Støtte frekventeret Ophold ved Frederiksværk forekom ham selv at have haft Værdi for hans Helbred, men for Andre ydede den fortsatte Hoste og tilslørede Stemme ingen Beroligelse. Han kom dog — mod Forventning — over Efteraaret og Vinteren, men det for alle af samme Sygdom lidende frygtede Foraar slog de sidste Kræfter fra ham.

Under sin Sygdom fik han i en enkelt Periode, hvor Foreningens Støtte i Henhold til Lovene var ophørt, udbetalt halv Ugeløn af *Politikens* Udgivere.

Begravelsen finder Sted paa Søndag Kl. 12¼ fra Kapellet paa Fasankirkegaarden. Foreningens Banner kommer til Stede.

Repræsentantskabsmøde

afholdes

Søndag d. 8. Maj Kl. 10 i »Søfryd« ved Fredensbro.

Dagsordenen vil blive bekendtgjort i næste Numer.

STYRELSEN.

Afstemnings-Resultater.

Funktionærvalget.

Ved den af det nedsatte Udvalg og Styrelsen foretagne Stemmeoptælling over Valget til Funktionærer i Den typografiske Forening blev Udfaldet:

Formand: P. LAURITZEN med 333 Stemmer.

Næstformand: GUSTAV CLAUSEN med 332 Stemmer.

Styrelse: P. FASMER med 316, LAUR. HANSEN med 284, O. JOHANSEN med 280, VICT. PETERSEN med 276 og F. K. MADSEN med 237.

Styrelses-Suppleanter: J. C. ANDERSEN med 202 og CHRISTORPH HANSEN med 153 Stemmer.

Vicekasserer: ØSTERGAARD med 334 Stemmer.

Revisorer: JOHAN MØLLER med 313, FR. LUND med 291 og O. HELSTED med 267 Stemmer.

Revisor-Suppleant: H. MADSEN SKOV med 228 Stemmer.

Redaktionsudvalg: J. F. MØLLER med 306, VICT. PETERSEN med 306, THORVALD PETERSEN med 289, VILH. BERG med 279 Stemmer.

Kontrahenter: VICT. PETERSEN med 270, F. K. MADSEN med 240 og O. JOHANSEN med 236 Stemmer.

Kontrahent-Suppleant: LAURITZ HANSEN med 220 Stemmer.

Til Styrelsen havde GERCKE faaet 138 Stemmer, og desuden fandtes til de forskellige Hværv enkelte spredte Stemmer.

Ekstrakontingentet.

Generalforsamlingens Forslag om i Anledning af Malerstrejken at yde et Ekstrakontingent af 25 Øre ugenlig er ved skriftlig Afstemning vedtaget med **388 Ja** mod **18 Nej.** 1 Stemmeseddel var blank og 1 paategnet »Stemmer ikke«.

Da de mellem Udvalget for de samvirkende Fagforeninger og Arbejdsgiverforeningen førte Forligforhandlinger har bragt et Resultat, som efter al Sandsynlighed vil medføre Strejkens Ophør, opkræves det vedtagne Ekstrakontingent — saafremt ingen anden Meddelelse senere fremkommer — kun denne Uge.

STYRELSEN.

Typografernes Rejsekasser og Reserve-fonds for de skand. Lande.

Regnskabsberetning for Marts Maaned.

A. Rejsekassen.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning	Kr. 6086.18	Overfartspenge til »Det forenede Dampskibsselskab«	Kr. 168.25
		Tilbagebetalt »Dansk typ. Forening« som udlagt i Lokalforeningerne i Juli-Decbr..	- 1253.50
		Administration	- 75.62
		Kassebeh. 31. Marts..	- 4588.81
	Kr. 6086.18		Kr. 6086.18

B. Reservefonden.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning ...	Kr. 17367.42	7. Strejkebidrag til det intern. Sekretariat ..	Kr. 48.85
		Tilbagebetalt »Dansk typ. Forening« som udlagt i Lokalforeningerne i Juli-Decbr..	- 123.80
		Administration	- 75.62
		Kassebeh. 31. Marts..	- 17119.15
	Kr. 17367.42		Kr. 17367.42

Kolding, den 31. Marts 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Torsdag den 14. April. Fraværende med anmældt Forf. THUESEN.

1. Andragende fra Th. Berthelsen af Horsens Lokalforening om et Laan af 45 Kr. til Flytning fra Esbjerg, hvor han tidligere havde Plads. Bevilgedes paa de sædvanlige Betingelser: Hvilende Medlemsret til Laanet er tilbagebetalt.

2. Forespørgsel fra Roskilde Lokalformand, om Hovedbestyrelsen billiger, at et et Medlem, der arbejdede i Kjøbenhavn, men boede i Roskilde, overførtes som Medlem af Afdelingen i Roskilde. — Han maa staa som Medlem i Kjøbenhavn, hvor han arbejder.

3. Der toges Stilling til Tarifmødet i Kjøbenhavn.

Onsdag den 20. April. Alle til Stede.

1. Meddelelser. Hovedrevisionen meddeler, at dens Arbejder er endt, og Regnskaberne sendt til Optagelse i *Typ.-Tid.* — Et Medlem af Esbjerg Lokalforening har faaet Tilladelse til at nyde sin Arbejdsløshedsunderstøttelse i Kolding.

2. Formanden aflagde Beretning om Møderne i Kjøbenhavn. I Tarifforhandlingerne deltog begge Principalforeningernes Styrelser; fra vor Side mødte Fællesstyrelsens Formand og fra Hovedbestyrelsen P. Hvidtfeldt, Torkild Petersen og Warberg samt Arnold V. Olsen. I Fællesstyrelsens Møde var Lovudkastet for Fælleslovene behandlede. Landsmødet og Repræsentantmødet var berammet til Afholdelse i Odense i Pinsen, saaledes at Landsmødet afholdes først. Lovudkast m. v. vil nu i Slutningen af Ugen blive udsendt efter at være kritisk gennemgaaede

af et Udvalg. Begge Principalforeninger vil afholde Møde i Kjøbenhavn paa Søndag, hvorefter Tarifen vil blive udsendt til almindelig Afstemning blandt disses Medlemmer.

Fredag den 22. April. Fraværende med Forf. GROTH.

En Skrivelse fra Varde. Typograf F., der har været arbejdsløs, men nu har paabegyndt at udgive et Blad, mener sig først forpligtet til at betale Kontingent fra den Dag, Bladet udkom, medens Lokalformanden mener ham pligtig at betale fra den Tid, han begyndte at arbejde paa Bladet, ialt 2 Uger mere. — Heri gav Hovedbestyrelsen Lokalform. Ret.

2. Lovbehandling.

Lørdag den 23. April. Fraværende med Forfald RABEN.

1. Lovbehandling tilendebragtes.

Mandag den 25. April. Fraværende med Forf. TORKILD PETERSEN.

Medlem Nr. 1134 Nicolaj Christiansen af Aarhus er afgaaet ved Døden. — 100 Kr. i Begravelseshjælp.

2. Skrivelse fra Aarhus Lokalafdeling, der har holdt Generalforsamling og der vedtaget følgende Resolution:

»Generalforsamlingen opfordrer Hovedbestyrelsen til — hvis denne ikke kan dispensere fra Lovene, — at lade foretage almindelig Afstemning om de større Lokalafdelingers fyldigere Repræsentationsret paa forestaaende Repræsentantmøde, idet Generalforsamlingen formener, at Lokalafdelinger med over 50 Medlemmer bør kunne sende mindst 3 Repræsentanter.«

Hovedbestyrelsen savner Ret til at dispensere, og da Generalforsamlingen kun talte 31 Medlemmer, anser Hovedbestyrelsen ikke Afdelingens Opfordring som noget bestemt Forlangende om almindelig Afstemning, hvorfor den henstiller til Afdelingen ikke at foretage videre i Sagen.

3. Indbydelse til Repræsentantmøde drøftedes og vedtoges.

HVIDTFELDT.

FORENING·FOR·BOGHAANDVÆRK·

Møde Søndag den 8. Maj Kl. 1 i Industriforeningens Foredragssal. Udstilling: De sidste Arbejder fra Kelmscott Press, Svendeprøver i de typografiske Fag samt en Række ny Bogbinderarbejder, Adresser etc. *Kl. 2 præcis afholdes Generalforsamling.*

Foreningsmeddelelser.

TYPOGRAFERNES RESERVEFONDS OG REJSEKASSER.

Indtil videre er Tilgangen til **Luxemburg** standset, ligesom der ingen Rejseunderstøttelse betales dertil.

København og Kolding, 28. April 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. F. F. NIELSEN, i Morgen: Hr. CHR. NIELSEN, Rom.

Biblioteket er aabent i Maj Maaned hver *Torsdag* fra 7½—9. Sidste Bytteaften den 18. Maj. Alle Bøger skal være indleverede senest den 26. Maj. BIBLIOTEKAREN.

Styrelsen holder Møde paa Søndag **Kl. 1½** pr. i »Søfryd« ved Fredensbro.

FORM.

Ny Medlemmer. **Mænd**: Aller: Kemigraf Vilhelm Paulli, udl. 1889 hos Paulli; Sætter Adolp Hermann Petersen, udl. 1/5 98 **hos Herdahl (arbejdsløs)**; Qvist & Co.: Sætterne Valdemar Georg Larsen og Axel Julius Marselius Hoff, udl. 1/5 98 s. St.; Nationaltid: Sætterne Carl Møller Smith og Carl Theodor Almind; Politiken: Sætter Samuel Gustav Nyberg.

Kvinder: Punktererske Emma Edvardine Olsen; Williamsens Hustru Marie Kirstine; C. L. Petersens do. Laura; W. Kleins do. Johanne Vilhelmine; Carl Møller Smiths do. Hulda Viktoria; Alminds do. Mathilde Hanne Marie; Melhedes do. Valentine Kirstine Marie.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 408 (Dsk. t. F.), Otto Paulsen (Bagge) fra Rejse. 1019 (Dsk. t. F.), Georg A. Lohmann (I. Cohen) fra Nakskov.

Bortrejste: 988, Peter Viggo Jensen (arbl.) til Pl. i Hillerød. 412 (Dsk. t. F.), Jens Hansen (arbl.) til Pl. i Næstved.

Døde: Enke Johanne Caroline Henriette Larsen, 82 Aar. Sætter William Louis Jørgensen (Pol.) 31 Aar. Sætter Frands Chr. Alfred Larsen (Christtreu), 23 Aar.

Udmældt: Trykker Carl Thomsen (Thiele), af de faglige Afdelinger.

Udbetalt Arbejdsløshedshjælp i Marts Maaned 1898: 28, Alfred Sophus Andersen 7 Kr.; 316, C. A. Carlsen 14; 334, Clasen 10; 510, Eltong 18; 2810, Hartvig Hirsch 9; 2825, Hans Carl Hansen 7; 2848, Vald. Haastrup 3; 988, Peter Viggo Jensen 11; 1013, Rud. Kalberg 3; 1021, Kretschmer 5; 1716, Rasmus Sørensen 18 — ialt 105 Kr.

V. BERGENHOLZ.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. Paa Søndag Kl. 10—12 **præcis.**

V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Kvittering for modtagne Januar Kvartalsregnskaber.

20. April: *Horsens, Thisted, Aarhus, Vejle, Nykøbing, Aalborg.* 21. April: *Herning, Nakskov, Rønne* og *Køge.* 25. April: *Viborg, Ringkøbing* og *Roskilde.* 26. April: *Ringsted, Silkeborg, Kalundborg, Esbjerg* og *Nykøb. M.*

Kolding, den 26. April 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

Ny Medlemmer: Aalborg, Sætter Niels Peter Andersen, udl. 1/10 94 i Aalb. Amtstid. (tidl. Medl.). Assens, Marius Peter Larsen, udl. 17/4 98 i Assens Avis efter 5 Aars Lære (arb. s. Sted). Herning, Sætter Axel Gregersen, udl. 19. April 98 i Herning Folkebl.s Trykkeri efter 5 Aars Læretid (arb. s. St.). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Helsingør, 1093 (Dsk. t. F.), Søren P. Mogensen (Mil.) fra Kbhvn. Aalborg, 888, A. Lund fra Kolding. Aarhus, 160, Sofus Utke, 1045, Chr. A. Krüger, begge i Plads. Kolding (Holsted), 260, Chr. Janns fra Kbhvn. (Bogtrykker).

Bortrejste: Vejle, 160, Sofus Utke til Aarhus i Plads og 1125, Søren Schmidt til Kolding i Plads. Holbæk, 1715 (Den t. F.), J. C. Ph. Sørensen (arbl.). Kolding, 888, Albert Lund til Aalborg i Pl. Nakskov, 1019, G. Lohmann til Kbhvn.

Død: Aarhus, 1134, Nicolai Christiansen, 37½ Aar.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Ny Medlemmer: Johan Arthur Svensson (Svenska Typograförb.), arb. hos P. Petersen. V. Nordholm, tidl. Medl. (O. C. Olsen). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Den ordinære Generalforsamling afholdes Søndag den 8. Maj. Nærmere af Regnskabet.

Styrelsesmøde holdes i Morgen, Lørdag Aften Kl. 7½ hos Kassereren. FORM.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Aften Kl. 9½: Generalforsamling.

Bededag Kl. 1,40 fra Klampenborg Station: *Familietur* til Charlottenlund samt en lille Dans i Jægersborg Hotel. STYRELSEN.

GUTENBERG-KORET.

Lørdag den **14.** Maj Kl. 8 afholdes **Fællesmaaltid, Aftenunderholdning** og **Bal** paa »**Søfryd**« for Korets *aktive* og *passive* Medlemmer. Tegning til Fællesmaaltidet (1 Kr. 50 Øre pr. Kuvert) maa ske senest Søndag den **8.** Maj fra Kl. 11—1 paa »Søfryd« hos Korets Medlemmer.

TYPOGRAFERNES STIFTELSER.

Da der efter Dødsfald er en Fribolig ledig, kan Ansøgninger om denne, ledsaget af Mand og Hustrus Døbeattest, indgives til Styrelsen indtil 14. Maj. Tidligere Ansøgning behøver ikke at fornys. STYRELSEN.

Enkekassen. *Ny Medl.:* O. A. E. J. Møller (S. L. Møller), C. E. Kretschmer og E. R. A. Jensen (Fjeldsøe). — *D'Herrer, der resterer* udover den i Lovene fastsatte Tid, *vil blive udslettede,* saafremt Restancen ikke er indbetalt til Kassereren *inden den 7. Maj.* — Indmældelse modtages fremdeles Kattesundet 12 mellem 1—2, Søndag undt. A. W. LARSEN.

T. C. C. Søndag Kl. 10 Fmd. afholdes Generalforsamling. Dagsorden: Regnskab, Valg, Fest, Væddeløb, Eventuelt. Køreudvalget og Styrelsen bedes møde Kl. 9. Efter Generalforsamlingen Tur.

ANNONCER

Foreningslokalet.

Vor nuværende Foreningsvært ønsker at fratræde til Oktober Flyttedag. De, som maatte ønske at overtage Stillingen, bedes henvende sig skriftlig til Lokaleudvalget under Adresse: Typograf CHR. CLAUSEN, Ryesgade 53, 3. Ø, *inden Lørdag den 14. Maj,* hvorefter Udvalget vil meddele nærmere Oplysninger.

LOKALEUDVALGET.

Stenografi.

Undervisning heri gives for Typografer (ogsaa for Bladsættere). Aftenkursus. Pris 3 Kr. mdl. for 2 Timers ugenl. Undervisning. Nærmere ved Henvendelse til

Lærer J. B. Grothen,
Hyskenstræde 8, 3.

Lærer ved
»*Studentersamfundets Aftenundervisning for Arbejdere*« og
»*Københavns Handelsakademi*«.

En Dobbel-Postil-Hurtigpresse, Johannesberger, brugt, men i fortrinlig Stand, er til Salg for en meget lav Pris. Billet mrkt. »64« modtager Typ. Tid.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 18
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 5. Maj 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Den typografiske Forening

afholder

ekstraordinær Generalforsamling

Søndag den 8. Maj 1898, Kl. 12

i »Søfryd« ved Fredensbro.

Dagsorden: 1. Forbundsmødet i Odense. 2. Behandling af de af Fællesstyrelsen udsendte Forbundslove. 3. Valg af Delegerede. 4. Eventuelt.

STYRELSEN.

Hvor er Fremskridtet?

NAAR Tarifforhandlinger er afsluttede, plejer man altid at kunne paapege et Fremskridt, et opnaaet Gode for Arbejderne i en eller anden Retning.

Hvem kan paapege et saadant ved de nu afsluttede Forhandlinger om Provinstarifen?

Og Fremskridt for Arbejderne bør der være; thi Stilstand er Tilbagegang.

Ja, der vil maaske blive svaret: »Arbejdstiden bliver dog forkortet en halv Time«.

Men hvem betaler denne halve Time, og hvem tjener ved Forkortelsen af Arbejdstiden?

Jeg tillader mig at paastaa, at det er Arbejderne, der kommer til at betale Gildet, og Arbejdsgiverne, der tjener.

Min Mening er, at det navnlig er Beregningssætterne, altsaa Flertallet af Typograferne, der kommer til at betale den stakkels halve Time, idet de skal hænge saa meget haardere i for at tjene det samme; thi Beregningen er ikke forhøjet med en Øre. Principalerne derimod tjener, idet de jo sparer Lys og Varme en halv Time daglig.

Og Beregningen er ikke forhøjet; i Aarhus er der jo de sidste 10 Aar betalt 29 og 31 Øre pr. Tusind, paa flere Trykkerier endogsaa mere; og saaledes er Forholdet vel ogsaa i andre Byer?

Er det Fremskridt?

Saa er der desforuden de mange Klasser; i de smaa Byer gaar man nu og er spændt paa Enden for at faa at vide, hvilken Klasse man hører til, om man skal have Lønnen nedsat eller man skal blive ved det gamle; thi at der ingen Tale bliver om Forhøjelse, det er man saa nogenlunde klar over.

Hvad skal de mange Klasser til og den store Forskel i Lønnen; det eneste, der er lidt billigere i de smaa Byer, er jo dog Huslejen, og at den kan variere 100 Kr. aarlig for en ensartet Lejlighed tror jeg ikke.

Nej, bort med Klassificeringen; i alt Fald den store Forskel.

Sært skulde det være, om der ikke ogsaa i Forslaget skulde mangle Bestemmelser om Betaling for Ventetid og Godtgørelse for daarligt Manuskript.

Jeg har arbejdet paa Trykkerier, hvor det ikke hørte til Sjældenheder, at man uden Godtgørelse maatte gaa halve Timer og vente paa Manuskript, og kom der saa endelig en »Ende« paa en halv Snes Linjer, var der en tre, fire Mand til at dele den. Paa den Maade kunde der nok tjenes en Ugeløn, især ved en 26-Øres Beregning!

Er vi garanterede for den Slags Ting for Fremtiden?

Nej, bort med den megen Klassificering, og Fastlønnen, selv i smaa Byer, maa ikke være under 19 Kr. ugenlig, og Beregningen ikke under 28 Øre Tusind for Fraktur.

Vi skylder oven i Købet de gode Arbejdsgivere ikke at sætte Lønnen lavere. De har jo alt i mange Aar betalt mellem 20 og 30 Kr. ugenlig til de faste Folk og har givet en ordenlig Beregning; hvorfor saa tage saa meget Hensyn til »Fyrtøjsbesidderne«, dem, der aldrig betaler over Minimumsløn, lad dem kun betale i ethvert Tilfælde menneskeligt, saa bliver Konkurrencen ogsaa mere sund for Principalerne.

Hvorfor skal Typograferne ogsaa være et af de lavest lønnede Fag. Bygningshaandværkerne faar gennemsnitlig 20 pCt. mere, end vor Minimumsløn byder, og disse Fag er dog ikke saa helbredsnedbrydende som vort.

Man kalder Typograferne for de mest intelligente blandt Arbejderne; det er en daarlig Maade at vise vor Intelligens paa, at ville nøjes med en Sulteløn.

Nej, om igen, den Tarif duer ikke!

SIGURD.

Foraar.

NAAR Foraarssolen bryder Vinterens Dække for Jorbundens Trang til at give Vækst og Grøde, naar Træer og Buske knoppes og grønnes, da er det ligesom vort Livsmod vokser, Nerverne styrkes og Blodet ruller hastigere.

Der er sikkert ikke ét Menneske uden at det føler Foraarets Solskin gyde nyt Liv og stærkere Fart i Blodomløbet, hos hvem Længslerne stiger efter en Tilværelse, hvor man kunde fri sig for det daglige Stræb og fylde sine forpinte Lunger med den rene, foraarsfriske Luft, brunes af den dejlige, varme Sol.

Men ak! saa Faa kan sige sig løs fra Dagslivets trange Kaar; de Fleste — de Allerfleste — maa bekæmpe Foraarslængslerne med et resigneret Suk og fortsætte den trivielle og triste Tilværelse, som de nu én Gang mener sig skabt til og ingen Forandring ser mulig i. De kvæler deres Trang til Solskin og frisk Luft i de lavtloftede, smudsige Lokaler med den usunde, trykkende Atmosfære ved at stille Nødvendigheden af at blive paa Pladsen op, hvis de en Gang skal kunne opnaa den Smule Glæde i Tilværelsen, som et ægteskabeligt Samliv i Almindelighed betragtes for, eller naar de skal opfylde Forpligtelserne mod dem, de har sat i Verden. De knytter maaske Hænderne, de bander maaske Skæbnen, naar Solen spiller paa Værkstedsruderne og de maa vende Ryggen mod Tillokkelserne derudefra, men de resignerer hurtigt — til Held for Udbytterne — og fortsætter troligt deres slidsomme og glædesløse Tilværelse, i en bestandig Nøjsomhed overfor Kravet om bedre økonomiske Forhold. De er storslaaet taknemlige, naar der vises dem lidt Hensyn fra »Principalens« Side, paaskønnende, naar blot han vil hilse paa dem; de fatter ikke, at der er meget større Aarsag til, at Taknemligheden og Paaskønnelsen kommer fra den modsatte Side, at Hensynsfuldheden kun er et ringe Afdrag paa den Gæld, hvori Arbejdskøberen staar til Arbejderne.

Men det maa og vil blive anderledes. For hvert Foraar, der kommer, vil Livsmodet og Forhaabningerne vokse og vanskeligere tilbagetrænges. Kravene paa en menneskelig Tilværelse blive mere intensive, Forstaaelsen, Enigheden og Viljen vil bære Kræfter i sig til at bryde Lænkerne og gøre Arbejdet til en Velsignelse i Stedet for en Forbandelse. Jo hurtigere Erkendelsen slaar ned om, at Verdens Goder og Himlens Lys hindrer ingen Naturlov Arbejderne Part i, og Forholdet mellem Udbytterne og de Udbyttede fremtræder mere og mere grelt, jo snarere staar vi ved Maalet, et Liv, hvor Faa har for meget og Ingen for lidt.

Lad da ogsaa dette Foraar skærpe vort Syn paa Arbejdet for bedre økonomiske Kaar og kortere Arbejdstid, styrke vore Nerver og øge vor Vilje til at opnaa en Tilværelse, der nogenlunde kan blive et Fremskridt for os som Mennesker. Vi har Kræfterne, blot vi har Viljen og Forstaaelsen.

Og til den Unge vil jeg sige: Du, som endnu ikke har faaet Lænken om Foden, benyt Foraaret! Se Dig om i den vide Verden, snør Ranslen og lad Foraarssolen og det gryende Naturliv give Dig Forstaaelsen af, hvor meget der er at vinde og hvor lidt der er at tabe. Lær Menneskene og Livet at kende, mens Du kan. Tidsnok vil Du blive bundet til Stedet, men da vil det Nye og Store, Du fik at se i din Ungdomstid, være den bedste Ballast i Trivaliteten, modne dit Sind og ophobe Minder, der aldrig glemmes, give Dig friske Impulser for Handlinger, der fremmer Maalet: Ret for Alle, Uret for Ingen! PANDORA.

Eickhoffs Maskinfabrik.

I Gaar, den 4. Maj, fejrede dette velrenomerede Firma sit 50-aarige Jubilæum, i hvilken Anledning vi her bringer et kort Resumé over Fabrikens Virksomhed i den forløbne Tid samt et Billede af Grundlæggeren, afdøde J. G. A. EICKHOFF, hvis brave, elskværdige Person endnu mindes af mange Fagfæller.

Afdøde Gamle Eickhoff, der var født den 4. Marts 1809 i Mecklenburg-Schwerin, kom som Smedesvend her til Byen den 4. Maj 1829 og arbejdede i kortere Tid hos flere forskellige Mestre, indtil han sluttelig havnede hos Mekanikus v. Würden i Frederiksværk, som ansaas for Datidens vigtigste Maskinværksted og hvor han arbejdede i ca. 3 Aar. Her menes hans mekaniske Udvikling at have taget Fart.

Kommen tilbage til København, arbejdede han i 6½ Aar hos Kleinsmed J. H. Hüttemeyer, og endelig var han 5½ Aar Værkfører hos Jærnstøber Mogensens Enke paa Kristianshavn. At han har været en god og agtet Kamerat beviser, at han (1831) blev Oldgesell for det herværende Smedelav.

Som bekendt, var Klejnsmed Hüttemeyer den Første, der her hjemme byggede Hurtigpresser, og han begyndte just herpaa det Aar, Eickhoff kom til ham (1836), en Tilfældighed, der synes at have bestemt dennes fremtidige Virksomhed, thi da Mogensens Enke ved Siden af Støberiet anlagde et Maskinværksted, forfærdigede han her (1847) en Hurtigpresse som Mesterstykke; denne Presse købte straks Hofbogtrykker Bianco Luno, der senere blev Eickhoff en god og trofast Kunde, idet Trykkeriet herefter udelukkende forsynedes med Maskiner fra Eickhoffs Fabrik.

Da Mesterstykket var gjort, fik han under 4. Maj 1848 Bevilling som Mekanikus, og, efter at have faaet et Laan paa 250 Rdl. af Selskabet »Borgervennen«, begyndte han en beskeden Virksomhed i en Kælder i Nyhavn, nuv. Nr. 31. Disse Lokaler blev omsider for smaa for Fabriken, og 1865 købtes derfor Ejendommen Nr. 97 paa Vesterbrogade, hvor Fabriken endnu findes. I de nye Lokaler, hvor alt indrettedes efter Tidens Fordringer, tog Forretningen betydeligt Opsving; thi medens Fabriken i 1861 havde bygget Hurtigpressen Nr. 50, havde den allerede i 1869 afleveret Nr. 100 og i 1874 Nr. 200 (de to sidste Jubilæumspresser til Lunos Bogtr.) og ved Stifterens Død, der indtraf den 30. Maj 1875, beskæftigedes ca. 100 Arbejdere.

Ved gamle Eickhoffs Død dreves Firmaet i nogle Aar af hans Enke i Forening med den ældste Søn, men fra 4. Maj 1885 overtoges Fabriken af Brødrene Eickhoff, der forresten allerede ved Firmaets 25-Aars Jubilæum 1873 var optagne i Forretningen med gamle Eickhoff som Overleder. Den ældste, GOTTFRIED EICKHOFF, der er født den 13. Novbr. 1842, har særlig faaet sin praktiske Uddannelse hos Faderen, hvor han allerede som 15—16-Aars Dreng kunde gøre Tjeneste som Montør baade her og i Udlandet. Hans yngre Broder, VILHELM EICKHOFF, er derimod bleven kommercielt uddannet i Udlandet; han er født den 16. Februar 1846.

I 1894 foretoges atter en Udvidelse af Fabriken, idet der blev opført betydelige Nybygninger paa en tilkøbt Grund mod Mathæusgade; Dampmaskinen opgaves, og den hele Virksomhed drives nu ved Hjælp af Dawsongas fra eget Gasværk; Motorernes Drivkraft udgør tilsammen ca. 90 Hestes Kraft. Det elektriske Lys er indlagt og der sysselsættes nu godt 160 Mand. Firmaet har til Dato leveret 651 Hurtigpresser, hvoraf 40 dobbelte, 34 Illustrations-Hurtigpresser og 8 store Rotationspresser samt ca. 100 Papir-Falsemaskiner og ca. 4000 forskellige Hjælpemaskiner for Bogtrykkere og Bogbindere. Fra 1878 overtoges tillige Fabrikationen af Ottos nye Gasmotor, af hvilken 330 Stk. er leverede. Af de 651 byggede Hurtigpresser er ikke mindre end 247 gaaet til Sverig og Norge. Til Rusland, som Firmaet har haft Forbindelse med siden 1867, er der sendt 64 Hurtigpresser, og de findes ikke alene i St. Petersborg og Moskow, men ogsaa langt inde i Sibirien er denne danske Industri repræsenteret og trængt frem.

Eickhoffs Maskiner nyder overalt et grundfæstet Ry for fortrinligt og nøjagtigt Arbejde, de staar fuldstændigt paa Højde med Udlandets bedste Frembringelser i den Retning, ja, man vil endog fremhæve, at Farveværket, med Hensyn til Farvetilsætningen paa disse Maskiner, hæver sig over alle fremmede Konstruktioner.

At Firmaet ogsaa dristede sig til at bygge Rotationspresser, taler særlig til dets Ære, saa meget mere, som de Trykkere, der betjener disse Presser, roser dem som præcise og udmærkede Maskiner.

Man vil af denne lille Opsats se, at det er en betydelig og smuk Virksomhed, Firmaet nu kan se tilbage paa, og at den baade har været til Gavn og Hæder for den danske Industri og for Boghaandværket i det Hele.

Jubilæumsdagen forløb uden nogen særlig Fest; men der var dog et uafbrudt Rykind af Gratulanter og Deputationer, ligesom Firmaet modtog en overstrømmende Mængde smukke og værdifulde Gaver. I Dagens Anledning ydedes Dotationer til de Arbejdere, der havde været sysselsatte over 10 Aar i Forretningen og til Arbejdernes Pensionsfond.

Af Institutioner, knyttede til Boghaandværket, havde Typografernes Stiftelser den Glæde at modtage 2000 Kr., hvis Renter under Navn af *Eickhoffs Jubilæumslegat* skal uddeles mellem Fribeboerne, Fagskolen for Boghaandværk 500 Kr. til en Friplads og Bogbindernes Stiftelse 500 Kr.

Kundgørelse
til
Dansk typ. Forenings Medlemmer.

I denne Uge er udsendt et begrænset Antal Eksemplarer af den af Bladudgivernes Organisation vedtagne Tarif til Fordeling blandt Trykkerierne samt et Cirkulære til samtlige Medlemmer med Hovedbestyrelsens Redegørelse for de førte Tarifforhandlinger, vedføjet en Stemmeseddel, der i udfyldt Stand ønskes tilbagesendt senest den 15. Maj.

Kolding, den 3. Maj 1898. P. HVIDTFELDT.

Sygekassen.

Hvis ikke Sygekassens Love bliver probate og Statsanerkendelsen velsignelsesrig, saa er det ikke Medlemmernes Skyld. To Gange er der skriftligt afstemt over Statsanerkendelsen og én Gang over Lovudkastet i sin Helhed, to Gange har der været afholdt Generalforsamlinger til Godkendelse af de samme Love. Mere grundigt kan Intet i Verden foregaa. Og hvad er saa Anledningen? Kun det, at nogle faa Medlemmer har fundet deres Interesse ved at lægge saa mange Hindringer som muligt for det, Organisationens Medlemmer med 444 St. mod 7 har ment tjente eget Bedste. En Naivitet uden Lige har karakteriseret denne Opposition, idet den har forment, at Lovparagrafer, som ikke omtaler Konfirmationsbestemmelser, ophæver disse. Vil man benægte dette, saa er det Hele kun et Udslag af en Ondsindethed, som ikke fremkommer uventet

fra en Kres af konfirmerede Medborgere, der, med Øje for Virkningen, til Ministeriet kan anføre, at Sygekassen *fuldstændig kommer i Fagforeningens Vold.* Alene dette burde have været nok til at trænge dem tilbage til den Krog, hvorfra de havde listet sig ud. Dansk Godmodighed, parret med Fornuft og Interesse for Sygekassens økonomiske Velfærd, foretrak imidlertid en Imødekommenhed, som, naar Alt kommer til Alt, Intet koster, men muligvis kan hindre yderligere Udsættelse af Erhværvelsen af Statstilskudet.

Antagelig er nu dette Sidestykke til gamle Dages Konfirmationskomedie udspillet, og de opskræmte Gemytter kan lægge sig til Ro med Bevidstheden om, at selv om de har haft en Del Ulejlighed og ingen direkte Fortjeneste, saa har Sygekassen dog derved mistet adskillige Hundreder af Kr. i Indtægt.

Generalforsamlingen forrige Søndag havde ikke samlet meget mere end et halvt Hundrede Mennesker, men disse fordybede sig til Gengæld i over 3 Timer ret grundigt i Lovændringer, Lovforslag og Forretningsgang, forkastede de foreslaaede Bødebestemmelser og vedtog de øvrige Ændringer samt Lovene i sin Helhed baade for Syge-, Hjælpe- og Begravelseskassen. — Vi henviser iøvrigt til

Referatet.

F. K. MADSEN valgtes til Dirigent og L. JACOBSEN til Sekretær.

FORMANDEN (Gustav Clausen): Foranledningen til denne Generalforsamling kender De. Efter at den skriftlige Afstemning over Lovudkastet var iværksat, indløb der til Styrelsen fra Hr. J. W. Jensen og 10 Kolleger i Adresseavisen en Protest mod Afstemningen, som, under Paaberaabelse af Generalforsamlingens højeste Myndighed og under Henvisning til, at en saadan ikke var afholdt *før* den skriftlige Afstemning, fordrede Resultatet annulleret. Da Styrelsen ikke kunde indlade sig herpaa, idet den skriftlige Votering havde faaet 444 St. mod 7 og den nærmest betragtede Sagen som formel, forlangte Hr. J. W. Jensen og de 10 Kolleger deres Indsigelse forebragt den indkaldte ordinære Generalforsamling. Dette skete. Her fremkom Opponenterne med deres Klage og deres Indsigelse mod de Bestemmelser i Lovene, som man ikke syntes om og da særlig Paragrafen om Stemmeretten, hvis Affattelse man troede tilstrækkelig til at ophæve Konfirmationsbestemmelserne. Hr. J. W. Jensen stillede en Resolution, som efter at have udtalt sin Beundring for Udvalgets Arbejde, fordømte dette og forlangte Afstemningen annulleret. Resolutionen blev forkastet og Generalforsamlingen havde tilkendegivet, at Indsigelserne ikke kunne tages til Følge. Denne Generalforsamlingens højeste Myndighed faldt ikke i Hr. J. W. Jensens Smag. Ligesom efter Sigende de gamle Sørøverkaptejner altid forstod at vælge Besætninger, der svarede til Opgaverne, saaledes samlede Hr. Jensen nu nye Folk, da de gamle ikke vilde med længer, og gik med dem til Indenrigsministeriet med Klage. Uden at kende de paaklagede Bestemmelser, skrev jeg straks en Redegørelse i al Almindelighed overfor Forholdet, ligesom jeg personlig henvendte mig i Indenrigsministeriets Kommunekontor. Funktionærerne her var af den Opfattelse, at min Redegørelse vilde være tilstrækkelig til Klagens Afvisning og i alt Fald fremhjælpe Anerkendelsen til 1. April. Imidlertid skulde Sagen jo igennem adskillige Hænder og Resultatet blev, at først den 15. April fik Styrelsen fra Sygekasseinspektoratet den indleverede Klage og en Del Bilag tilsendt. (Formanden oplæste disse.) Derefter forsatte han: Af de Ændringer, som Sygekasseinspektøren har stillet, vil man se, at denne ikke har haft noget væsenligt at indvende. Styrelsen har ogsaa stillet nogle faa Ændringer og Forslag. Det vigtigste af disse er en ny Paragraf 14, som Styrelsen har ment, de senere Begivenheder har nødvendiggjort, thi det var dog for galt, at nogle Enkelte saaledes kunde hindre Fremskridtet til stor Skade for Flertallet. At der var indsat Mulktbestemmelser laa i, at Sygekasseinspektoratet ikke vil gaa ind paa, at Udelukkelse blev Følgen, men det kunde dog være, at man ved Mulktbestemmelsen kunde naa samme Resultat. — J. W. JENSEN: Jeg tror ikke, at det har været Ministeriets Mening, at Klagen skulde oplæses offenligt, den har kun været tilsendt Styrelsen til dens Brug. Da jeg kun har haft Kassens Tarv og Medlemmernes ubetingede Ret til at være medbestemmende for Øje, skal jeg ikke yderligere nu udtale mig. — CLAUSEN: Da Ingen lader til at ville udtale sig, vil jeg foreslaa Generalforsamlingen at vedtage Lovforslaget med de stillede Ændringer en bloc. — RÊNÈ-LASSEN: Det er dog vist ikke heldigt at gaa saa hurtig til Værks, thi den stillede § 14 trænger til en skarp Kritik. Det er meget uheldigt at søge at indføre Mulkter, thi det kan give Anledning til megen Vilkaarlighed. Ved en Del Eksempler søgte han at paavise dette. Man fik Indtrykket af, at det var en Hævn, Styrelsen vilde tage, men i første Instans var det dog Styrelsen, der havde overtraadt Lovene ved at forbigaa Generalforsamlingen og den maa derfor ogsaa tage Konsekvenserne af sine Handlinger. Straks da han læste denne Paragraf, havde han troet, at det var en Spøg, men nu kunde han forstaa, at det var Styrelsens Mening, men saa maatte der ogsaa være en Bestemmelse, der sikrede Medlemmerne mod, at Styrelsen overtraadte Lovene, og han stillede i den Hensigt følgende Forslag: »Enhver lovlig indvarslet Generalforsamling kan idømme Styrelsen, saafremt denne paa ulovlig Maade eller ved egenmægtig Optræden paafører Kassen Tab eller Udgifter, en Mulkt af 50 Kroner pr. Styrelsesmedlem samt til at refundere de paaførte Udgifter in solidum. Efterkommes en saadan lovlig afsagt Dom ikke senest 6 Uger efter Afsigelsesdagen, udslettes Bestyrelsen af Foreningen.« Han nærede Tvivl om, at Beregningen af de forskellige Satser var rigtig, thi hvis Aaret 1895 var lagt til Grund, som kun havde 5 Sygedage pr. Medlem, vilde det foreslaaede Kontingent ikke være tilstrækkeligt; der var jo Aar, der havde 10 Sygedage pr. Medlem, og saa maatte der betales 37 og 38 Øre. — SØRENSEN vilde foreslaa, at Loven behandledes paragrafvis. — J. W. JENSEN: Den foreslaaede Paragraf 14 er fremkommet paa Grund af Begivenhederne, men han ansaa den foreslaaede Mulkt for lav, den burde være paa 50—100 Kroner, men Styrelsen skulde ikke have Ret til at idømme denne, thi den var jo Part i Sagen. Det skulde være 3 Mænd, som stod udenfor Foreningen og saaledes ikke var interesseret i Udfaldet. Ligeledes mente han, at Forslaget skulde have tilbagevirkende Kraft til 1. Januar 1898. Han hævdede gentagende bestemt, at det hverken havde været hans eller hans Medunderskriveres Hensigt at skade Kassen ved det foretagne Skridt, men kun at sikre Medbestemmelsesretten, sikre Stemmeretten i Fremtiden og Delagtighed i Legatet. — V. C. BERG: Aarsagen til Protesten er jo den formelle Fejl, Styrelsen har begaaet. Nu har Hr. J. W. Jensen faaet sin Krig frem og kan vel saa være tilfreds. Han var imod Paragraf 14, som Styrelsen ikke burde være fremkommet med; det var en Hævnparagraf, som i mange Tilfælde vilde binde begge Parter. Man bør i Dag kun vedtage de Ændringer, som er aldeles nødvendige og lade alt andet ligge. — LØHR: Rêné-Lassens Forslag er aldeles umuligt. Han vilde bestemt anmode Medlemmerne om at stemme for Styrelsens Forslag, dog kunde han ønske, at i Stedet for Mulkt Udslettelse blev Følgen. Vi har i Dag et Bevis paa, hvorledes Folk udenfor Organisationens Ramme har paaført Foreningen et Tab, og det var aldeles korrekt, at disse blev straffede. De samme Folk havde selv raabt paa, at Generalforsamlingen er den højeste Myndighed, og da denne saa gaar dem imod, løber de til Avtoriteterne med deres Klage. For en saadan Optræden kan den skarpeste Misbilligelse ikke være nok, men der bør en Straf til. — LOUW: Da Generalforsamlingen forkastede Resolutionerne, bøjede jeg mig, og det burde Enhver gøre. Han anbefalede at stemme for Paragraf 14. Der var mange andre Sygekasser, som havde Mulktbestemmelser, og det lod til at være højst nødvendigt, da der i i Dag var blevet udtalt, at der var Medlemmer, som havde henvendt sig til en Sagfører for yderligere at forhindre, at Kassen blev statsanerkendt. Det Tab, der allerede var tilføjet Sygekassen, som arbejdede efter de nye Love fra 1. April, var vist betydeligt, og det vil maaske, hvis der skal ventes paa Statsanerkendelse endnu længere, blive saa stort, at Kassen vil have Vanskelighed med at komme over det. — W. SØRENSEN, TH. JENSEN, N. HANSEN og NIELSEN anbefalede alle at stemme mod Paragraf 14. — WILLIAMSEN vilde minde om, at vel var Generalforsamlingen den højeste Myndighed, men Lovene stod dog derover, og Styrelsen havde overtraadt disse. — V. C. BERG: Det havde været mere mandigt af Styrelsen at tage Reprimanden og ikke stille Paragraf 14, som kun kan opelske Hævnfølelsen. Man kan ikke overse, hvad Følgen kan blive af en saadan Bestemmelse. — J. W. JENSEN: D'Hrr. Løhr og Louw har talt om, at vi har krænket Generalforsamlingens Myndighed ved ikke at bøje os, men da Lovene ikke var til Behandling der, har denne jo ikke kunnet udtale sig om flere højst uheldige Bestemmelser. Det viser sig ogsaa, at Ministeriet giver os Ret i vor Opfattelse, at en Generalforsamling skulde have haft Lovene til Behandling. Nu er Generalforsamlingen indsat paa den Plads, den tilkommer og som Styrelsen har frataget den, og det er den, der har forladt Lovens Grund, og ikke os. Vor Hensigt har kun været den, at Lovene skal ske Fyldest. Lovforslaget skal behandles paragrafvis, hvis dette ikke sker, kan der atter rejses Besværinger om, at de ikke er lovlig vedtagne. — V. C. BERG stillede Forslag om, at Generaldebatten sluttede med de indtegnede Talere og at Lovforslaget behandledes paragrafvis. Vedtoges enstemmigt. — CLAUSEN: For dem, der skader Foreningen, er ingen Straf for haard, og derfor sympatiserede han ogsaa mest med Tanken om Udslettelse, men det kunde nu ikke lade sig gøre. At Mulkten ikke var sat højere, laa i, at andre Sygekasser ikke havde den højere. Det kan ikke nytte, at J. W. Jensen vil besmykke sin Optræden, thi faktisk er det, at han ikke selv bøjer sig for Generalforsamlingen og ikke heller for den store Majoritet af 444 Medlemmer, der skriftlig har stemt for Lovene. Havde Hr. Jensen haft den rette Opfattelse, havde han ladet sig nøje hermed og ikke løbet til Avtoriteterne. Styrelsen havde ikke noget imod, at Forslaget ændres til, at Generalforsamlingen idømmer Mulkten, men at man ogsaa i dette Tilfælde skal gaa udenfor Rammen, kan den ikke gaa med til. — RÊNÈ-LASSEN: Man har set, hvorledes Styrelsen har overtraadt Loven og faaet Generalforsamlingen til at følge sig, saa i alle Tilfælde vil det ikke være Garanti nok, men det var dog bedre, end at Styrelsen havde Ret til at mulktere. Han vilde værge sig og de andre Underskrivere paa den første Protest imod, at de havde Lod eller Del i Klagen til Ministeriet, det kunde det let faa Skin af ved Formandens Udtalelser. — DIRIGENTEN oplyste, at Formanden i sit første Foredrag bestemt havde udtalt, at det var en ny Besætning, Hr. J. W. Jensen havde faaet til at følge sig. — LAURITZEN: Den formelle Fejl eller maaske reelle Fejl, som Styrelsen havde gjort sig skyldig i, havde den jo faaet Tilgivelse for paa den ordinære Generalforsamling, og dermed burde Sagen have været ude af Verden. Man burde ogsaa se paa, om den begaaede Fejl gik ud paa at skade, men

dette var jo ikke Tilfældet her, eftersom Undladelsen af Generalforsamlingens Afholdelse netop vilde medføre, at Kassen hurtigere fik en Indtægt. Det er aldeles forkert, at d'Hrr. er gaaet udenfor vor egen Kres og der søgt Hjælp til at trumfe deres Krig igennem og dermed forhale Sagen. Disse Tendenser til Oprettelsen af Enighedskamre skulde man ikke støtte. Mærkeligt er det ogsaa, at Hr. J. W. Jensen, som paa sidste Generalforsamling erklærede, at han vilde forlade denne Forening og udelukkende holde sig til Ny typ. Forening, vil gøre saa mange Ophævelser. Han vilde anbefale at stemme for Styrelsens Forslag, thi man havde set, at Folk ved at skrive i Blade udenfor Foreningen havde skadet i høj Grad, og da var det heldigt, at man havde Bestemmelser, som kunde ramme dem. — CLAUSEN oplyste paa en Bemærkning om, at der aldrig havde været Tale om, at Sygekassen skulde statsanerkendes, at det var blevet vedtaget ved skriftlig Afstemning i Oktober 1897 med 307 Stemmer mod 72.

Derefter gik man over til at behandle Lovene paragrafvis.

Paragraferne 1—13 vedtoges efter korte Udtalelser af Formanden med de af Sygekasseinspektøren og Styrelsen stillede Ændringer.

Den ny Paragraf 14 gav atter Anledning til en livlig Diskusion. J. W. Jensen stillede følgende Ændring: »Ordet »Styrelse« i 2. Linje forandres til »3 uvillige udenfor det typografiske Fag staaende Mænd, deriblandt en Sagfører.« Der tilføjes Paragrafen en Sætning saalydende: »Denne Paragraf har tilbagevirkende Kraft indtil 1. Januar 1898.« — Denne Ændring forkastedes med stor Majoritet. Styrelsens Forslag forkastedes med 33 Stemmer mod 19. Rêné-Lassen tog sit Forslag tilbage.

Paragraferne 14—19 vedtoges.

Til Paragraf 20 havde Styrelsen stillet følgende Ændring: »Saafremt 50 af Sygekassens stemmeberettigede Medlemmer forlanger det, skal Styrelsesvalget iværksættes særlig mellem Sygekassens Medlemmer, og naar 4/5 af de stemmeberettigede« osv. — J. W. JENSEN kunde ikke forstaa, hvorfor Afgørelsen ikke skulde ske ved simpel Flerhed, alle andre Bestemmelser blev jo afgjort saaledes. Han var en absolut Tilhænger af simpel Majoritet og vilde i den Anledning stille følgende Ændring: I Stedet for »og saafremt 4/5 af de stemmeberettigede Medlemmer i den anerkendte Kasse stemmer Nej imod de opstillede Kandidater« sættes: »naar et Flertal af de stemmegivende Medlemmer stemmer Nej imod de opstillede Kandidater, har Kassen Ret til egen Repræsentation.« — RÊNÉ-LASSEN forstod ikke Meningen med Paragrafen og mente, at det maatte være en Fejl, naar der i Forslaget stod: »og naar« osv., der burde staa »*eller* naar« osv., og stillede en Ændring i den Retning. — NILSSON fandt det ogsaa uheldigt at forlange 4/5, det heldigste vilde være, at simpel Flertal blev afgørende. — KIEFER klagede over, at Trykkerne var fratagne Stemmeret, naar de ikke var Medlemmer af alle Afdelinger. — V. C. BERG: Trykkernes Stilling burde være sikret ved Lovene, ikke ved Aftaler. Hvad der staar i Lovene er det eneste gældende. Han stillede følgendeÆndring: Ordet »stemmeberettiget« udgaar og 4/5 af de stemmeberetigede ændret til »4/5 af de stemmegivende«. — CLAUSEN: Trykkerforeningens Medlemmers Forhold maa ordnes ved Gensidighedskontrakt, men han havde ikke noget imod Bergs Ændringer til Paragraf 20.) — L. JENSEN: Da Sygekassen nu er et Led af Den typ. Forening, skal man være Medlem af den faglige Afdeling for at have Stemmeret. Han fandt det uheldigt at ændre Lovene, der nu hver Dag arbejdedes efter. Hvad der er vedtaget, bør ikke forandres. En Ordning vil nok kunne træffes. — Efter nogen Diskussion vedtoges Bergs Underændring med 18 St. mod 11. Rêné-Lassen tog sin Ændring tilbage. Hele Paragrafen vedtoges med 31 Stemmer.

Paragraferne 21, 22, 23, 24 og 25 vedtoges med de stillede redaktionelle Ændringer.

Til Paragraf 20 stillede Kiefer følgende Ændring: Som sidste Punktum indsættes: Som Afdeling regnes Trykkerforeningen. — V. C. BERG: Vi maa have vor Stilling klaret i Dag, og det kan den blive, hvis denne Ændring bliver vedtaget. — J. W. JENSEN: Ethvert Medlem bør have Stemmeret. — CLAUSEN fandt Ændringen uheldig og fraraadede den; muligvis kunde Tanken finde Udtryk i Undtagelsesbestemmelserne. — Kiefers Ændring blev forkastet med 11 St. mod 6.

Paragraf 27, 28, 29 og 30 vedtoges.

Af V. C. BERG stilledes følgende Ændring til Undtagelsesbestemmelsen: Efter »kgl. Konfirmation« tilføjes »eller ved Gensidighedskontrakt« osv.

J. W. JENSEN spurgte, hvad der mentes med fornøden Kontrol? — RÊNÉ-LASSEN savnede en Paragraf i Lovene med Hensyn til Udtrædelsen af Forholdet til Staten og spurgte, hvorledes dette Forhold skulde kunne forandres. — CLAUSEN forklarede Meningen med den fornødne Kontrol, og oplyste, at naar man var ked af Statsanerkendelsen, kunde man faa Forholdet løst ved Afstemning med simpel Majoritet. — Bergs Ændring vedtoges og derpaa hele Paragrafen. Lovene med de vedtagne Ændringer sattes derpaa under Afstemning og vedtoges enstemmigt.

J. W. JENSEN opfordrede til Behandling af Afsnittene om Hjælpekassen og Begravelseskassen, idet han gjorde gældende, at Protest ikke var udelukket, hvis man undlod det — selv om *han* just ikke vilde gøre det. — DIRIGENTEN foreslog at imødekomme Jensen og vedtage Lovene for disse Afdelinger en bloc. Dette skete. J. W. Jensen stemte for begge Afsnittene i den foreliggende Skikkelse.

Derefter udspandt der sig en kort Diskussion mellem F. K. MADSEN og J. W. JENSEN, idet den første ønskede at vide, hvorvidt Hr. Jensen, der stadig under Mødet havde erklæret sig for en varm Ven af simpel Majoritet, vilde anbefale en saadan Afgørelse ved Ophævelse af Konfirmationsbestemmelserne, men det vilde Hr. Jensen selvfølgelig ikke, hvad der ikke synlig forbavsede Hr. Madsen. Hr. Jensen var af den Opfattelse, at saalænge de Konfirmerede levede, kunde den omtalte Handling ikke lade sig udføre! Sluttelig beklagede han, hvis den Misstemning, der var imod ham for hans Optræden ved denne Lejlighed, skulde medføre et mindre godt Forhold mellem ham og mange af Foreningens Medlemmer, han hidtil havde sat Pris paa, og forsikrede endnu en Gang om sin gode Hensigt.

Dermed var Generalforsamlingen færdig.

Repræsentantskabsmøde

afholdes

Søndag d. 8. Maj Kl. 10 i »Søfryd« ved Fredensbro.

Dagsorden: 1. Foreningslokalet. 2. Karantænesager. 3. To Fagfællers Optagelse. 4. Beretning om forsk. Trykkeriforhold. 5. Tarifsager. 6. Typografforbundet og Delegeretmødet. 7. Biblioteket. 8. Eventuelt.

Generalforsamlinger og Møder.

Aarhus Lokalforening.

Søndag den 1. Maj holdt Aarhus Lokalforening ekstraordinær Generalforsamling til Drøftelse af de fra Hovedbestyrelsen modtagne Lovudkast for *Dansk Typografforbund* og *Dansk typografisk Forening*.

Det kan just ikke paastaas, at Generalforsamlingen var *særlig* talrigt besøgt (noget der *altid* vil passe paa Aarhus Lokalforenings Generalforsamlinger), men ikke desmindre fandt der en lang og temmelig indgaaende Diskussion Sted om de nævnte Lovudkast, hvorunder det klart fremgik, at Forslagene — i alt Fald Forslaget for »Dansk typografisk Forening« — ikke bliver ophøjet til Lov i *den* Skikkelse, hvori det foreligger. Det vil for Aarhus Lokalforenings — og rimeligvis for »hele Linjens« — Vedkommende blive Genstand for betydelige Ændringer.

Straks ved Generalforsamlingens Begyndelse blev det foreslaaet af KRÜGER at nedsætte et Udvalg paa 7—8 Medlemmer, der skulde gennemarbejde Lovudkastene, saa en senere Generalforsamling lettere kunde samle sig om de saaledes bearbejdede Lovforslag. — MARIUS HANSEN udtalte sig i et længere Feredrag om *Dansk Typografforbund*, og betonede stærkt Nødvendigheden af dettes Dannelse og gav forskellige detaljerede Oplysninger om et saadant Forbunds paatænkte Virksomhed. Taleren gik derefter over til at omtale de ny Lovforslag for *Dansk typografisk Forening* og kom her ind paa en Kritik af Hovedbestyrelsens Stilling til Centralisationen og de nu foreslaaede ny Love, berørte Spørgsmaalet om Kvindernes Optagelse i Foreningen, de fremtidige Repræsentantmøders Afholdelse, Svendeprøvers Bedømmelse af en offenlig Kommission, Hovedbestyrelsens Sæde og Hovedbestyrelsens Formands Lønning. — O. V. HANSEN (Lokalformanden) mente, at Generalforsamlingen i alt Fald burde gennemgaa Lovforslaget inden Udvalget valgtes; en Behandling af Generalforsamlingen vilde være vejledende for et saadant Udvalg. — VALD. HANSEN anbefalede at vælge Udvalget straks. Der var ret meget, der skulde ændres i Lovudkastet. — KRÜGER opfordrede til, hvis Nogen havde noget at bemærke til Marius Hansens Foredrag, da at fremkomme med Indvendingerne straks det vilde være af Interesse for det nævnte Udvalg. — Endnu havde forskellige Talere Ordet, saaledes NEES, P. CHRISTIANSEN, VALD. HANSEN, KRÜGER, MARIUS HANSEN, O. V. HANSEN og SOFUS UTKE; alle havde de en Kritik af en eller anden Paragraf, som de mente, det kunde være ønskeligt blev ændret. — SØREN HANSEN og KRÜGER henstillede, at Diskussionen sluttede. Dette vedtoges.

Udvalget, som derefter valgtes og som tiltrædes af Lokalformanden, kom til at bestaa af: MARIUS HANSEN (Demokraten), ERLANDSEN (Aarhus Amtstid.), HYGUM (Stiftstid.), VALD. HANSEN (Demokraten), RASMUSSEN (Jyllandsp.), FRANDSEN (Folkebladet), THEODOR JØRGENSEN (Agrarbladet), CHR. PETERSEN (Thrue), ARNOLD OLSEN (Aarh. Amtst.) og SOFUS UTKE (Jyllandsp.)

SØREN HANSEN,
Sekretær.

Den typ. Trykkerforening

afholdt en ekstraordinær Generalforsamling Fredag den 22. April i »Danas Have«. Til Dirigent valgtes V. STEPHENSEN, til Sekretær V. A. CHRISTOFFERSEN.

Punkt 1. Anden Behandling af det fra forrige Generalforsamling vedtagne Forslag angaaende et Ekstrakontingent paa 50 Øre i Anledning af Malerstrejken. FORMANDEN (Laur. Jensen) beklagede, at Forslagsstilleren ikke var kommen tilstede, og formente Forslaget egenligt af den Grund bortfaldet; han vilde imidlertid ikke hindre en Diskussion derom, men fandt det uheldigt, om man fik vedtaget en saadan Ændring til Loven, da den kun vilde have Gyldighed for den nuværende Strejke. Taleren troede. at Medlemmerne havde gjort rettest i at vedtage den af ham paa sidste Møde stillede Resolution, hvorved man havde sparet Medlemmerne for paany at give Møde. Til Slut anbefalede Taleren en Resolution saalydende:

»Idet Generalforsamlingen udtaler sin Tilslutning til det af Styrelsen udskrevne Ekstrakontingent af 25 Øre pr. Medlem ugenligt til Malerstrejken, samt anbefaler de Medlemmer, der har Ævne og Vilje, til at yde mere, gaar man over til næste Sag paa Dagsordenen«.

Efterat DAHLQUIST, STEPHENSEN og GUNDERSEN havde haft Ordet for i Tilslutning til Formanden at anbefale dennes Forslag, vedtoges dette enstemmigt.

Punkt 2. Eventuelt. a) FORMANDEN gav en Redegørelse omhandlende Tarifkommissionens Arbejder. Efter en ret livlig Diskussion om Tarifens forskellige Bestemmelser vedrørende Trykkerne, vedtoges enstemmig følgende Resolution:

»Idet Generalforsamlingen tager vore Tarifdelegeredes Redegørelse til Efterretning, udtaler den sin Misbilligelse af den fra Principalernes Side drevne Forhalingspolitik, samt opfordrer Styrelsen til at gøre Skridt til, at den gældende Tarif snarest mulig opsiges fra Arbejdernes Side.«

b) KIEFER omtalte »De kvindelige Arbejderes Fagforening« og anbefalede Medlemmerne at yde denne sin Støtte ved at henstille til de under dem staaende kvindelige Trykkeriarbejdere at slutte sig til deres Organisation; Taleren stillede derpaa følgende Resolution:

»Idet Generalforsamlingen erkender Berettigelsen af de kvindelige Trykkeriarbejderes Organisation, vedtager den at virke for, at enhver kvindelig Trykkeriarbejder tilhører Organisationen.«

Efter en kort Diskussion vedtoges Resolutionen med 17 St. mod 8. En Del Medlemmer undlod at stemme.

Et Spørgsmaal.

Hr. Redaktør! Vær saa venlig at optage disse Linjer i Deres Blad. Nu, i denne Tid, da Organisation og Sammenslutning er et staaende Æmne, forbavser det mig meget, at der ikke har været Tale om Sammenslutning af Trykkerforeningen med Den typ. Forening, da disse to mere end andre beslægtede Fag slet ikke burde staa adskilte fra hinanden i to forskellige Foreninger. Den typ. Forening optager jo saa godt som Enhver, der sysselsættes ved Faget, f. Ex. Stereotypister (eller -pører), og naar Trykkerne kan staa i Syge-, Lig- og Hjælpekassen, som byder store Fordele, hvorfor *burde* de saa ikke ogsaa staa i Foreningen; det fordres jo af enhver Sætter, der ønsker at være Medlem af Hjælpekasserne, at han *skal* være Medlem af Foreningen, og omvendt. Naar man ser hen til Foreningens Formaal, saa tror jeg, at det ogsaa paa dette Omraade gælder om at samle og ikke sprede Kræfterne.

Jeg lader derfor disse Linjer som et Spørgsmaal gaa videre, for at Sagen mulig kan drøftes. FR.

Det gør vi ogsaa. RED.

Nær og fjærn.

Sygekassen og Statsanerkendelsen. Det er nu afgjort, at alle Styrelsens og Generalforsamlingens Indrømmelser af de af Ministeriet ønskede Ændringer alligevel ikke vil medføre Statsanerkendelsens Opnaaelse fra 1. Maj. Efter Sigende vil man stille Forslag om, at Stemmeretten *ikke* kan fratages noget som helst Medlem. Dette giver et godt Begreb om højreministeriel Forretningsgang, at en Indrømmelse, som én Gang er sanktioneret tilladt for Ny typografisk Forening, og denne har virket under i adskillige Aar, nægtes os.

Vi forventer imidlertid, at den Bemyndigelse, Generalforsamlingen har givet Styrelsen til at indgaa paa yderligere Fordringer, hvis saadanne maatte blive stillede, ikke overfor det nævnte Spørgsmaal vil blive anvendt, før Generalforsamlingen har sanktioneret det, idet Fordringens Gennemførelse overfor Ny typ. Forening — hvilket selvfølgelig vil ske samtidig — ved denne Forenings Indrømmelse deraf, muligvis kan ændre vor Stilling betydeligt.

Den, der saa kan gnide sig i Hænderne, er Hr. J. W. Jensen. Han har muligvis ufrivillig været Aarsagen til Dannelsen af én statsanerkendt Sygekasse for københavnske Fagfæller.

Trykkerforeningen holder i Følge omstaaende Bekendtgørelse Generalforsamling paa Søndag Kl. 10½ pr. i »Danas Have«. Foruden administrative Sager er opført »Foreningens Stilling til Oprettelsen af et dansk typografisk Forbund samt Behandlingen af Love for dette«, Valg af Delegerede til Odense-Mødet og »Forslag ang. Forholdet til Hjælpekasserne«.

Svensk Typografförbund afholder Forbundsmøde i Stockholm den 27., 28. og 29. Juli.

Grimt. Missionsmanden, Hr. J. W. JENSEN, har vanskeligt ved at skaffe sin daarlige Samvittighed Ro. Trods den Støtte, han har faaet fra Folk, der ikke kan se, hvad hans Maal har været, men stadig tror paa hans Forsikring om »den gode Hensigt« som en Undskyldning for den grimme Historie, han har indladt sig paa, og for det økonomiske Tab, han har paaført Sygekassen, fornemmer han dog, at *det* ikke er nok. Det forbavser os ikke, thi vi forudsætter den rene Forhærdelse, hvis det var anderledes. En Mand, der af 10 Kolleger og Medforslagsstillere til en Indsigelse, som er afvist af Generalforsamlingen, nægtes videre Følgeskab under Henvisning til, *at vi absolut aldrig vil gaa med til at skade vor Organisation ved Anvendelsen af Midler, der for Enhver, som har Øje for Organisationens Tarv og Betydning, maa staa som* **aldeles forkastelige**, en Mand, der for at realisere sin Plan maa *søge Støtte hos Folk, der ikke føler sig trykket af nogen Hensyntagen til Organisationens Velfærd*, en Mand, der i sin ellers omstændelige Klage til Ministeriet **fortier** den af ham stillede, og af Generalforsamlingen forkastede Resolution, fordi Henvisningen til dette Afsnit af Sagaen muligvis *kunde være tilstrækkelig til Klagens Afvisning*, en saadan Mand maatte være kemisk renset for Selvkritik, hvis han fortsat kunde tro at staa som en Lysets Engel.

For at dække over sin nagende Uro gør han sig i sidste Numer af *Ny typ. Tid.* latterlig over Styrelsens Forslag om Mulktbestemmelser for de Medlemmer, som til pekuniær Skade for Kassen modarbejder denne. Heller ikke dette undrer os. En Mand, der i sin Hjærne ikke kan faa Plads for Meningsløsheden af den Opfattelse, at Konfirmationsbestemmelser ophæves, naar de ikke omtales i Lovparagrafer, han kan selvfølgelig heller ikke begribe Nytten af Straffebestemmelser overfor Folk, der pekuniært skader Organisationen. Hans Berettigelse til Fornøjelse bør han kun finde i den Hensynsfuldhed, Generalforsamlingen viste ham ved at forkaste Lovbestemmelsen. Men vi vil dog raade ham til ikke at være altfor sikker paa, at Manglen af en Lovbestemmelse kan fritage ham for at komme til at staa til Ansvar for sine Meriter, thi det var jo dog muligt, at han havde glædet sig noget for tidligt, og at Riset, som han kalder Forslaget, alligevel kunde komme til at svide paa hans Bag og maaske med endnu større Virkning, end Forslaget havde tilsigtet. — Men selvfølgelig den Trøst vil vi give ham, at Virkningen i det Tilfælde ikke bliver større end den indlagte Fortjeneste.

Lønregulering. Schultz' Personale har opnaaet en Lønforhøjelse, varierende fra 1 til 4 Kr. pr. Mand ugenlig.

— Trykkerimedhjælperne i *Nationaltidende* har ligeledes modtaget en Forhøjelse af fra 2 til 3 Kr. pr. Mand ugenlig.

Samme Blads Stereotypister har efter Meddelelse til os hver tredje Dag fri, og ikke, som tidligere anført, hver fjerde.

Sommerferie. *Politikens* Udgivere har tilstaaet Bladets Personale en Uges Ferie med fuld Udbetaling af Ugelønnen.

1. Maj-Festen paa »Søfryd« havde samlet omkring 100 Deltagere, som med Interesse paahørte Hr. LAURITZ HANSENS livlige Skildring af engelsk Arbejderlovgivning. Baade Foredragsholderen og Gutenberg-Koret, der assisterede med sine muntreste Sange, hilstes med stærkt og fortjent Bifald, og ved Punschebordet, hvor Taler og Sange afløste hinanden og særlig Hr. Chr. Schouw var utrættelig, herskede et Gemyt og Humør, som man ikke altid løber paa hos Kollegerne. Dansen gik med Liv og Lyst og ophørte ikke, forinden der var erlagt til en »Ekstratime«.

Dødsfald. En af de Unge, FRANDS CHR. ALFRED LARSEN, gik bort i forrige Uge og blev begravet i Søndags fra Vestre Kirkegaards Kapel. Han havde lært og arbejdet hos Christtreu, men i de sidste 2 Aar og 11 Uger var han uafbrudt syg. Organisationen og den bekendte § 63 skiftedes til at yde ham Hjælp; dog blev han et Par Uger før sin Død slettet af Sygekasseafdelingen, fordi han havde faaet al den Hjælp (60 Uger i Løbet af 3 Regnskabsaar), som Lovene sætter som Maksimum. Han var dog bestandig Medlem af Ligkassen og Foreningen, hvis Fane fulgte ham til Jorden sammen med de Faa, der kendte ham. Det var en Lamhed, der angreb ham, og som trodsede alle Lægers Kunst; en Sygdom, der kendeligt var uhelbredelig, som afficerede Hjærnen, og som man maaske først fik Klarhed over, da der, nogle Maaneder før Døden kom, viste sig Tuberkler i Opspyt fra Lungerne. Den unge Mand var stille, hengiven til Læsning og Grublen over sin Tilstand, men meget afholdt i sin Kres. Han blev 23 Aar. Hans Fader, der er Sømand, naaede ikke hjem til Sønnens Jordefærd.

— Til WILLIAM JØRGENSENS Begravelse i Søndags var foruden Arbejdskammerater mødt ikke faa Kolleger fra andre Arbejdssteder. Kisten var overdækket med smukke Kranse, hvoriblandt en prægtig Palmedekoration fra *Politikens* Udgivere. Disse — der, mere end vor Meddelelse om Jørgensens Død muligvis kunde give Indtryk af, er optraadte særlig hensynsfulde overfor Jørgensen og dennes Hustru baade før og efter Sygelejet — var repræsenterede af Hr. Forretningsfører H. Witzansky. Det altid beredvillige *Gutenberg*-Kor indledede og sluttede Sørgehøjtideligheden.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Møde Søndag den 1. Maj. Frav. m. anm. Forf. V. PETERSEN.

Til Sekretær valgtes O. JOHANSEN. — Til at stille Forslag om en Forretningsorden for Styrelsen samt til at tage Sygepengenes Udbringelse under Overvejelse valgtes G. CLAUSEN og JOHANSEN. — Til at arrangere Stiftelsesfesten valgtes FASMER og LAUR. HANSEN. — En Anmodning fra Chr. Nielsen i Malmø kunde ikke imødekommes. — Der forelaa Indbydelse til Landskronamødet. Det vedtoges at lade sig repræsentere ved Formanden. — Formanden refererede forskellige Smaakonflikter, som var blevne ordnede; endvidere var der fra et Personale indkommet Begæring om Godtgørelse for 3 Timers Tab af Arbejdstid som Følge af Hævdelsen af den gældende Tarif. Man vedtog at henvise Spørgsmaalet til Fællesstyrelsen, og hvis denne ikke kunde gaa ind paa at bevilge Beløbet af Reservefonden, da at udrede det af Foreningens Hovedkasse. — Fra et Personale var indkommet følgende Spørgsmaal:

1. Har en Principal Ret til ved Antagelsen af en Typograf at sætte ham paa Timebetaling straks, naar Arbejdet er af den Beskaffenhed, at det kan beregnes?

2. Naar en Mand har arbejdet 4 Uger og hans Gennemsnitsfortjeneste derefter er beregnet pr. Time, er han da forpligtet til vedblivende at

staa paa Timebetaling, eller skal han efter de næste 4 Uger atter udregne sin Gennemsnitsfortjeneste efter det Arbejde, han har haft?

3. Hvis en Principal har Ret til vedblivende at holde en Mand paa Timebetaling — hvad der er Kutyme mange Steder — skal han da betale ham ogsaa for Helligdagene?

Som Svar vedtoges Følgende: »Under Henvisning til, at Tarifen ingen som helst Hjemmel indeholder for en bestandig vedvarende Timebetaling, idet den nævner de specielle Tilfælde, hvor Timebetaling kan anvendes, udtaler Styrelsen, at et Personale ikke bør finde sig i denne Arbejdsmetode«.

Det vedtoges at afholde et Fællesmøde med Styrelsen for Den typ. Trykkerforening ang. denne Forenings Forhold til Sygeafdelingen. — Behandlingen af Lovene for »Dansk Typografforbund« paabegyndtes og fortsættes i næste Møde. O. J.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Lørdag den 30. April. Samtlige Medlemmer til Stede og tillige Hr. Red. J. JENSEN fra Fredericia, der mødte som Repræsentant for »Organisationen af Bladudgivere i Provinserne« for at overbringe den officielle Meddelelse om denne Organisations Vedtagelse af Tarifforslaget. Der fremkom nogle Redaktionsændringer, som toges til Følge.

Mandag den 2. Maj. Frav. med anm. Forf.: WARBERG.

1. Meddelelser. Et Medlem af Ringkøbing Afdeling havde faaet Tilladelse til at nyde Arbejdsløshedsunderstøttelse i Silkeborg. — Optagelsesbetingelserne for nogle tidligere Medlemmer var fastsatte i Henhold til Lovene. — En Del Sager angaaende lokale Bevægelser var besvarede og anvist Løsning paa.

2. Hovedkassererens Maanedsberetning toges til Efterretning.

3. Det overdroges Torkild Petersen sammen med Odense Lokalfmd. at træffe de nødvendige Foranstaltninger til Delegeretmødet og Repræsentantmødets Afholdelse og navnlig at drage Omsorg for Leje af et hyggeligt Samlingslokale.

4. Kolding Lokalfmd. forespørger, hvad han skal gøre ved et Medlem, der til Stadighed resterer 4 à 5 Ugers Kontingent, og som har hele Tiden har haft Vanskeligheder ved at faa Kontingentet fra. Styrelsen kunde ikke anvise andre Midler end Lovenes Bestemmelsen om Kontingentrestance: Udslettelse.

6. Skrivelse fra en Filial med Meddelelse om, at den derværende Bogtrykker ruster sig til Kamp mod Tarifen. Da Vedk. er Medlem af Bogtrykkerf. henstilles til denne at forsøge paa at faa Vedk. til at holde inde med Skydningen til det viser sig, om man overhovedet faar nogen Tarif.

7. Cirkulæret, der skulde ledsage Tarifen, oplæstes og Formen for dets Indhold tiltraadtes. HVIDTFELDT.

FORENING · FOR · BOGHAANDVÆRK ·

Møde Søndag den 8. Maj Kl. 1 i Industriforeningens Foredragssal. Udstilling: De sidste Arbejder fra Kelmscott Press, Svendeprøver i de typografiske Fag samt en Række ny Bogbinderarbejder, Adresser etc. *Kl. 2 præcis afholdes Generalforsamling.*

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. CHR. NIELSEN, Ekspestr., paa Lørdag: Hr. J. H. NIELSEN.

Styrelsesmøde afholdes St. Bededag Kl. 10 i »Søfryd« ved Fredensbro.

Fællesmøde med Trykkerforeningens Styrelse samme Sted Kl. 1. FORM.

Tarifkommissionen holder Møde paa »Søfryd« St. Bededag Kl. 2½ pr.

Ny Medlemmer. **Mænd**: Berl. Tid.: Sætter Christian Emil Christensen; Nationaltidende: Stereotypisterne Carl Nikolai Sofus Poulsen og Carl Christian Lund, Sætter Johannes Peter Vilh. Lundstrøm; Missionstr.: Sætter Vald. Theod. Thorv. Marius Hansen og Trykker Otto Vilh. Max Jensen, begge udl. s. St. 1/5 98; S. L. Møller: Sætter Lars Emil Petersen, udl. s. St. 29/4 98; Emil Petersen (Vesterbrog. 65): Sætter Julius Alex. Malmvig, udl. s. St. 1/10 96; N. & Lydiche: Trykker Peter Villiam Paas og Sætter Carl Viggo Albert Petersen.

Kvinder: C. N. S. Poulsens Hustru Henriette Caroline, Jørgen Jørgensens do. Emma Elvira, Rudolf Kalbergs do. Amalie Boline Jensine, Charles Andersens do. Alma Christine, Chr. Jensens do. Sanine, Carl Chr. Larsens do. Mathæa Caroline.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 412 (Dsk. t. F.), Jens Hansen (Luno) fra Rejse, 1500 (Norsk Ctfr.), Peter Vilh. Chr. Andersen (arbl.) fra Rejse, 1115 (Dsk. t. F.), Hans Peter Nielsen (Volkersen) fra Kolding.

Bortrejste: 408 (Dsk. t. F.), Otto Poulsen til Esbjerg i Pl. (J. Nielsen). 412 (Dsk. t. F.), Jens Hansen (arbl.) til Aarhus.

Udmældt (af Sygekassen): Ferd. Stahrenberg (Thiele) og Hustru.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket Søndag.** V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Nyt Medlem: Aarhus, Marius Ewald Hansen, udl. 1/4 98 i Aarh. Amts Folkebl. efter 4 Aars Lære (Svendeprøve aflagt og godkendt). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Hillerød, 988 (Den t. F.), Peter Viggo Jensen fra Kbhvn. i Plads. Lyngby, 1146, Seneca Larsen fra Kbhvn. i Plads. Kolding, 1195, S. J. M. Schmidt fra Vejle i Plads. Thisted, 1239, Carl Petersen fra Hjørring (Thist. A. Tid.).

Bortrejste: Hillerød, 988 (Den t. F.), Peter Viggo Jensen til Kbhvn. Kolding, 1115, Hans Peter Nielsen til Pl. i Kbhvn., 478, Hans Laur. Rafaelsen og 955, Anton Larsen (begge fra Askov) til Udlandet paa Rejse. Thisted, 1834 (Verb. d. D. Buckdr.), Chr. Smidt paa Rejse og 1251, Marinus Larsen Yde til Hjørring i Plads.

Kvittering for modtagne Januar Kvartalsregnskaber.

27. April: *Aarhus, Skanderborg, Assens, Hillerød* og *Næstved.* 28. April: *Maribo, København* (Den typ. Forening, Rejsekassen og Reservefonden). 29. April: *Holbæk.* 2. Maj: *Odense* og *Middelfart.* 3. Maj: *København* (Den typ. Trykkerf., Rejsekassen og Reservefonden), *Hjørring, Svendborg, Ribe* og *Slagelse.*

Den lovbefalede Indleveringsfrist udløb den 29. April.

I Dag mangler: *Faaborg, Fredericia, Randers* og *Varde.*

Kolding, den 3. Maj 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Husk Generalforsamlingen paa Søndag Kl. 10½ i »Danas Have«.

Styrelsesmøde holdes i Morgen (Fredag) Kl. 12 paa »Søfryd«. Kl. 1 *Fællesmøde* med Styrelsen for Den typ. Forening. Kl. 2½ holder Tarifkommissionens Medlemmer Møde samme Sted. LAUR. JENSEN.

TYPOGRAFERNES STIFTELSER.

Da der efter Dødsfald er en Fribolig ledig, kan Ansøgninger om denne, ledsaget af Mand og Hustrus Døbeattest, indgives til Styrelsen indtil 14. Maj. Tidligere Ansøgning behøver ikke at fornys. STYRELSEN.

Foreningens Kasserer, R. Jacobsen, er flyttet til Skindergade 24, 3. Sal. K.

GUTENBERG-KORET.

Lørdag den **14.** Maj Kl. **9** afholdes **Fællesmaaltid, Aftenunderholdning** og **Bal** paa »**Søfryd**« for Korets *aktive* og *passive* Medlemmer. Tegning til Fællesmaaltidet (1 Kr. 50 Øre pr. Kuvert) maa ske senest Søndag den **8.** Maj fra Kl. 11—1 paa »Søfryd« hos Korets *aktive* Medlemmer.

Alle *aktive* Medl. bedes møde paa Søndag.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Bededag Kl. 1,40 fra Klampenborg Station: *Familietur* til Charlottenlund samt en lille Dans i Jægersborg Hotel.

Lørdag Aften: Sangprøve. STYRELSEN.

T. C. C. Store Bededag Tur til Fredensborg. Start Trianglen Kl. 9. F. Nielsen og C. L. Nilsson. Søndag Tur til Dronninggaard. Trianglen Kl. 9. C. Hansen og C. Christensen.

ANNONCER

En Bogtrykker

med alsidig Dannelse, der gennem et 13-aarigt Ophold i Udlandet har erhvervet sig et i enhver Henseende indgaaende Kendskab til alle Fagets Grene, bl. a. ogsaa til de moderne Reproduktionsmetoder — Trefarvetryk — og deres Udnyttelse i Bogtryk, søger Stilling som

Forretningsfører

eller lign. Søgende, der taler Tysk til Fuldkommenhed og har Kendskab til Fransk, er for Øjeblikket selv etableret, men i Begreb med at afstaa sin Forretning; han er fuldstændig fortrolig med et Bogtrykkeris Ledelse (Kalkulation, Materiale- og Papiranskaffelse, Bogholderi osv.) og som Sætter nøje bevandret med de forskellige Stilarter, med Arrangements og Anvendelsen af alt Akcidensmateriale.

Eventuelt er den Søgende beredt til at deltage aktivt.

Billet mrkt. 65 modtager Ekspeditionen, Admiralgade 19, 1.

Bogtrykkeri til Salg.

Et lille Bogtrykkeri er paa Grund af Dødsfald billigt til Salg. Man bedes henvende sig *Schønbergsgade 20, 1. Sal ov. Grd.* Søndag imellem Kl. 2—6.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 19
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 13. Maj 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Paa Grund af Konflikt i en Del Byer i Norge er Tilgangen til dette Land foreløbig lukket.

København og Kolding, 10. Maj 1898. P. F. V.

LAUR. JENSEN,
Næstformand.

Selvherskere.

Eders Tale skal være ja, ja, nej, nej; hvad der er over dette, er af det Onde.

Vi-alene-vide-Mændene i Kolding har nu endelig dristet sig til at udsende »Tarifen«, og den vil forhaabenlig overalt blive modtaget paa rette Maade.

For at sige det straks: Tarifen er aldeles uantagelig. Jeg skal imidlertid ikke fordybe mig videre i den, blot fremdrage de værste Punkter.

Det er fuldstændigt meningsløst at inddele vort lille Land i 8 Klasser; her bør højst være Tale om 2.

I 43 — tre og fyrretyve! — Byer fastsættes Minimumslønnen til 17 Kr. ugenlig (nyudlærte 15). Hvilket »Fremskridt«!

Afbrydelse i Arbejdstiden kan Principalen fastsætte. Det vil med andre Ord sige, at om vi f. Eks. begynder Arbejdet Kl. 6 Morgen, kan vi tvinges til at arbejde *mindst* 6 Timer uden at faa hverken vaadt eller tørt, da det ikke er tilladt »i Arbejdstiden at benytte Lærlingene til Byærinder o. desl.«, og en Pibe Tobak maa vi heller ikke nyde. Sikkert vil vi i Løbet af kort Tid blive saa durkdrevne med Hensyn til Madspørgsmaalet, at vi med en rolig Samvittighed kan sige Farvel til 17-Kroners Kødgryderne og rejse Verden rundt som professionelle Sultekunstnere.

Kommer vi et Minut for sent paa Arbejde — værs'artig op med 25 Øre!

Og skulde vor indre Organisme være lidt i Uorden, saa vi maatte »forlade« Arbejdet lidt ofte og længere end ellers, skal vi helst udbede os »Hr. Faktorens« Tilladelse til »en Tur i Gaarden«.

Principalen skal skaffe fuldt Arbejde til Beregningssætteren, staar der saa smukt, men gør han det ikke, er der ikke noget, der for *ham* hedder »Mulkt« i Form af Ventepenge.

Det eneste, der i Tarifen er værd at tage Hatten af for, er — Spyttebakkerne!

Der er selvfølgelig mangfoldige andre Skavanker ved Tarifen, som mest træffende vil kunne betegnes med et eneste Ord: *Slavekontrakt.* Og hellere arbejde under det vildeste Anarki end under en saadan.

Den Svend, der stemmer *for* Vedtagelsen af denne Tarif, stemmer for Genindførelsen af Stavnsbaandet.

Mærkværdigt ogsaa, at vi menige Medlemmer aldrig kan faa et Ord med i Laget. Aldrig stille en Ændring. Ja eller nej! — nichts weiter! Blot Stemmekvæg!

Diskussion i vort Fagorgan, som man skulde antage vi havde *derfor*, kan der aldrig blive Tale om, grundet paa Stemmesedlernes Ekspres-Indkaldelse.

Kort sagt: Misregeret af Selvherskere.

— — — — —

For Vejles Vedkommende vil Tarifen betyde et Tilbageskridt. To Principaler er indgaaede paa en Minimumsløn af 20 Kr. og en forbedret Lærlingeskala, og kun ganske faa Medlemmer arbejder over 9 Timer daglig. Og om vi havde haft fri Hænder, havde vi forlængst gennemført en Tarif, som havde sagt Sparto til Hovedbestyrelsens.

Stavnsbundne!

Og om dette Misfoster af en Tarif bliver vedtaget — hvad Guderne forbyde — skal vi gaa til d'Hrr. Principaler og saa godt som sige: Træk en Krone af Ugelønnen og tag nogle flere Lærlinge.

Slaver!

— — — — —

Og paa saadant et Stykke Arbejde er spildt megen Tid og mange Penge.

Og den ulykkelige Hovedbestyrelse! — hvilken belastet Samvittighed maa den ikke trave rundt med. Himlens Porte vil altid være lukkede for den.

Og de ulykkelige Sættere, der har sat denne Tarif — hvilken Hjærtekval maa de ikke have lidt!

Og de Ulykkelige, der stemmer *for* den! — hvilket Ansvar paatager de sig ikke.

Og al denne Hurlumhej, fordi Hovedbestyrelsen ikke har haft Ben i Næsen, fordi den ikke — hvad den burde have gjort — med Foragt har tilbagevist Principalernes Tilbud.

Og hvorfor forlanger d'Hrr. ikke, at Tarifen skal have ⅔ af Stemmerne for at være vedtaget? Her, hvor vi skal lænkes om Fødderne i samfulde fire Aar, var en saadan Bestemmelse mere paa sin Plads end ved andre Lejligheder.

— — — — —

»Stilstand er for unge Hjærter Døden«! Derfor kan vi ikke — endskønt Hovedbestyrelsen taler om »Fremskridt« — modtage denne Tarif, thi den betyder ikke alene Stilstand, men Tilbageskridt.

— — Og det begav sig, at alle Landets Bogtrykkersvende paa en Dag i den tredje Maaned anno 1899 som Følge af Udpustning af Kasser blev syge, fik Svindsot og kreperede, hvorefter deres Herrer ophævede Slavekontrakten.

Saaledes maatte »Kunstens Sønner« lade deres unge Liv!

— — Men til Pinse bliver Skoven atter grøn!

Vejle, den 8. Maj 1898. W. Jacobsen.

7 pCt. Forhøjelse og 2 Kr. mindre.

Tarifbetragtninger.

Jeg vilde ønske, at Tarifkommissionen var blevet nedsat med Mandat til at forlange en Minimaldagløn af 6 eller 7 Kr. For saa havde vi maaske faaet **fem**, hvilken Sum jeg anser for at være en nutidspassende Løn for en Dags Arbejde. 5 Kr. om Dagen er for Resten ikke saa meget, som det lyder. Man erindrer maaske vor Kasserer Bergenholz' Oplysninger om Arbejdsløsheden, i Følge hvilke den største Del Typografer gaar ledige længere eller kortere Tid i Aarets Løb, hvorved Minimallønnens Væsen selvfølgelig forringes i samme Grad.

Von Hörensagen har jeg faaet at vide, at Kommissionen er bleven enig om en Minimalløn af 20 og 22 Kr., og af dygtige

Beregnere er det blevet mig meddelt, at dette vældige Fremskridt betyder en Forhøjelse af 7 pCt. — en enkelt siger rigtignok, at det kun bliver $6^3/_8$ pCt. — men da Flertallet siger syv, saa maa det være rigtigt.

Altsaa 7 pCt.! 7 Øre mere paa hver Krone. Glæd Jer, Svende! Der bliver Penge at tjene for Fremtiden — — bare der nu ikke bliver for stærkt Tilløb til Faget! Bagerkusken tror jeg dog næppe stiger ned fra Bukken og bytter sine 25 Kr. og Friluftsliv med vore 20—22 og snavsede Lokaler.

— Det er vel snart en Snes Aar siden, at den konservative *(konservative!)* Professor SCHARLING udtalte de berømte Ord om 28 Kroners ugenlig Indtægt som nødvendig for en Familie, bestaaende af Mand, Kone og et Par Børn, for at de lige akkurat kunde friste Livet. Husker jeg ikke fejl, føjede han til, at Familien trods en saadan Ugeindtægt dog havde det ene Ben indenfor Fattiggaardens Port. Hvorledes saa Typografer med 2 eller flere Børn skal kunne klare sig **nu** med 6 Kr. mindre om Ugen, er en Gaade, som d'Hrr. Principaler skylder os Løsningen paa. Skal de tigge eller stjæle for at faa den nødvendige Biindtægt?

Og man vil vel ikke komme med den dumme Indvending, at Typograferne kan lade være med at gifte sig — denne naturlige Ret bør og kan man ikke fratage noget normalt Menneske.

Principalernes Modvillighed suger Næring af den Anskuelse, Sally Salomon i 1873 gav Udtryk i Ordene: »Konsumen kan ikke taale mere«. Men skønt Konsumen har taalt adskillig Lønfremskridt siden den Gang uden at opgive Aanden, taber Paastanden sin Betydning som Indvending overfor den Kendsgærning, Professor Scharling fremstiller.

Imidlertid vil jeg af flere Grunde ikke her udtale mig nærmere om, hvorvidt vi skal modtage de 22 Kr. eller ikke; derimod vil jeg bestemt hævde, at det er uværdigt for os længere at finde os i en Klassificering af *udlærte* Typografer.

Man har en Morsomhed i Haandværkersproget, der lyder: »Nu er Du Svend, min Dreng!« Denne Sætning siger overordenlig meget. Den siger, at i det højtidelige Øjeblik, da Læretiden er udstaaet, indtræder den unge Mand i Svendenes Rækker med Svendenes Rettigheder og Svendenes Pligter. Men efter vor Tarif bliver Ordene kun Frase, paa godt Dansk: *Vrøvl.* Drengen bliver nemlig kun $^8/_9$ Svend, hvad Lønrettigheden angaar.

Men lad os se Vrøvlet lidt efter i Sømmene.

Hvad anføres der til Grund for, at den nyudlærte Typograf i det første Aar skal arbejde 2 Kr. billigere ugenlig end sine Kolleger? Der anføres, at han ikke er dygtig nok.

Maaske — maaske ikke. Men hvis Skyld er det, hvis Paastanden er sand? Er det Svendenes eller Mestrenes?

Det er Mesteren — eller Mestersvenden i Mesterens Favør — der antager den konfirmerede unge Mand, og som tidt ikke tager Hensyn til Ævne eller Lyst. Og Lysten har maaske som et aandeligt Fluidium mindre at sige, men Ævnen har en general Betydning. Vort Fags Udøvelse kræver ikke stærke Lemmer; des mere Fordring stiller det til i hvert Fald en Smule Intelligens og absolut til gode Skolekundskaber, men mod disse to Fordringer syndes der altfor ofte, navnlig paa mindre Bogtrykkerier, hvor de stærke Lemmer tidt har Betydning for Trækvognen.

Saa slæber Drengens fem tarveligt lønnede Læreaar sig møjsommeligt til Udløbet, hvor det betydningsfulde Øjeblik kommer, da han skal ind i de frie Arbejderes Geledder. Og saa har han, siger Mesteren, ikke lært saa meget, at han kan træde i Lønklasse med sine Kolleger. Han skal *staa i Forbund* et Aar!

Hvis Mestrene vilde være ærlige og sige: »Vi vil gærne endnu et Aar presse Citronen!« saa kunde jeg forstaa det; det var et Standpunkt. Men naar de siger, at han ikke *kan* tilstrækkeligt, saa er det for det første ofte mislig Omgang med Sandheden, men i det Hele taget slaar de gode Herrer sig selv paa Munden, da det jo er dem, der har antaget Drengen og paataget sig at uddanne ham til Typograf.

Jeg anførte før en Morsomhed fra Haandværkersproget; her én til: »Alt, hvad Du kan, min Dreng, har Du lært af mig, men Du kan i Grunden ingen Ting!« Den afgiver et godt Æmne for en Mestertale ved et Svendegilde, og jeg medgiver den herved min bedste Anbefaling; den vil jo efter Mestrenes Mening være sand og derved være et Lysglimt i den ellers almindelig flove Gildetale.

Men det er slet ikke saa slemt fat. Den nyudlærte Typograf kan i de fleste Tilfælde godt klare sig saa meget, at han kan tjene samme Minimalløn som sine Kolleger. Der kommer en væsenlig Ting i Betragtning her, den nemlig, at den unge Svend dog har *det* forud for en ældre, der faar Plads i Trykkeriet ude fra Byen, at han er inde i Trykkeriets Arbejdsmaade og godt kendt med Trykkeriets Materiale og Arbejdsmidler. Man kunde forstaa, at en Principal, der fik et andet Trykkeris nyudlærte Svend, vilde fordre billigere Minimalløn, da den ny Svend maaske den første Tid vilde være lidt famlende; men den Nyudlærte er sikkert for sin egen Principal bedre Malkeko end mangen ældre Svend.

Af mine Udtalelser ovenfor vil det fremgaa, at jeg regelvis ikke tror paa Paastanden om de unge Svendes Uformuenhed i faglig Henseende og at jeg i de enkelte foreliggende Tilfælde giver Principalen Skylden. Og derfor mener jeg, at Paastanden fra Mestrenes Side bør slaas til Jorden derved, at der fordres ens Minimalløn for alle Udlærte.

Det er en Fejl, at vi har faaet Klassedelingen ind i vor Tarif. Det er sket ved, at Svendene i et tidligere Tarifudvalg mente, at der ved en saadan Indrømmelse til Principalerne blev Garanti for, at den unge Svend ikke straks blev kastet paa Gaden. Selv om en saadan Garanti virkelig er tilvejebragt ved Indrømmelsen, kan jeg imidlertid ikke se, at der er vundet stort derved; jeg anser det for en tvivlsom Fordel for en ung Svend at blive, hvor han har lært — jeg tror, at han baade i intellektuel og faglig Henseende har bedre af at komme ud og se sig om, skønt jeg naturligvis ikke anser det for heldigt, at han bliver jaget ud Dagen efter, at han har udlært.

Men under alle Omstændigheder bør vi ikke have to Klasser Svende. Der bør kun være Tale om: 1) Lærlinge og 2) Svende. Og dette Punkt er dog vel ikke saa kardinalt, at vi behøver at strejke for det. Jeg tror, at en alvorlig Henstilling til Principalerne vil faa dem til at frafalde den efter min Mening latterlige Fordring, at en Svend skal være *Forbunder.*

J. F. MØLLER.

Hvor er Fremskridtet?

UNDER denne Overskrift findes i sidste Numer af *Typ.-Tid.* en Artikel, som tydeligt nok er skrevet af en Beregningssætter, og for saadanne kan det ogsaa se ud, som om der intet andet Fremskridt var i Tarif-Forslaget end »den halve Time«, som han ikke regner for Fremskridt, da Beregningssætterne vil komme til at »hænge haardere i for at tjene den samme Ugeløn«. — — —

Og i samme Øjeblik, han taler om Fremskridt, ytrer han sig som konservativ, idet han hellere end den ny Ordning vil beholde den gamle — blive ved det bestaaende. Jeg tror, det bliver Beregningssætterne, Tarifen kommer til at strande paa, idet mange af dem aldeles misforstaar deres Stilling og kollegiale Pligt.

Da vi for 2—3 Aar siden havde Lønbevægelse, var det *Beregningssætterne*, der løb af med Profiten, for Fastlønstætterne var der saa godt som intet Fremskridt, og mange Steder Tilbagegang. Men til Trods for det, stod Fastlønssætterne trofast sammen med Beregningssætterne, som deres kollegiale Ære bød. Som et følgeværdigt Eksempel i den Henseende skal jeg nævne, at paa det Trykkeri, hvor jeg da arbejdede, blev vi sat paa Fastløn Allesammen paa Grund af den højere Tusindbetaling, og Lønnen blev 18—22 Kr. Blandt Sætterne var der *kun* én, der tjente 26—28 Kr. ugenlig ved et Ugeskrift,

og der var aldeles ikke Tale om, at han knurrede over den Lønreduktion, han blev Genstand for.

Nu er det imidlertid saaledes, at i alt Fald i de Byer, som henhører under Tarifens 3 første Lønningsklasser, tjener Beregningssætterne 24—30 Kr. ugentlig, og skal vi ikke være enige om, at kan en Familie leve for 24 Kr. i København, saa kan den det desto lettere i Provinserne.

Beregningssætterne kan tjene i det mindste det samme under den ny Tarif som under de gamle Forhold — naar de blot vil forlange Betaling for Overarbejde, som deres Ret og *Pligt* er — men til min store Forbavselse hører jeg Udtalelser som saa, »at det er de kede af«, af hvilke Grunde maa Guderne vide, hvis det da ikke er af Ømfindtlighed overfor Principalerne. Fakta er, at der paa Avistrykkerierne indtil nu ikke sjældent er blevet arbejdet over, uden at der har været mindste Tale om Godtgørelse herfor.

De Beregningssættere, som indtager dette underlige, rent udsagt ukollegiale Standpunkt, at hvis de ikke faar nogen positiv Gevinst denne Gang, som de fik sidst, vil de ikke stemme for Tarifforslaget, dem vil jeg gøre opmærksom paa og lægge paa Hjærte, at der rundt omkring i Smaabyerne, og for den Sags Skyld i de store ogsaa, staar mange *Familiefædre* med kun 18—20 Kr. i Ugeløn, og disse venter med Længsel paa Tarifens Vedtagelse. Det var Folk, som under sidste Lønbevægelse stod fast sammen med Beregningssætterne og hjalp disse til en Forhøjelse af deres Løn til 24 Kr. ugenlig.

Man skulde tro, at alle Kolleger med Forstand og Ære i Livet maatte kunne indse, at det er deres simple Pligt at gøre Gengæld denne Gang og lade alle egoistiske Hensyn fare.

Man kan ikke faa Alt og Allesammen paa en Gang. Der er meget i Tarifen, som kunde ønskes bedre, men — det kommer nok. Og til de, som har udstødt et Skrig af Forfærdelse over at skulle arbejde under denne Tarif i 4 Aar, vil jeg blot sige, at bliver Forslaget ikke vedtaget, saa kommer de til at arbejde under endnu daarligere Forhold og det maaske i endnu flere end 4 Aar. Lad os derfor stemme for dens Vedtagelse, selv om vi ikke Alle synes at have pekuniær Fordel af den. Kortere Arbejdstid er vel værd at tage med i Betragtning.

V. JURS.

Hvad er Meningen?

MED Længsel ventede vi at se den udarbejdede Tarif paa Tryk, men den kom, desværre, tidlig nok. Hvilken Skuffelse maa det ikke have været for de fleste af Provinsernes Typografer at gennemlæse dens Forslag, der jo skulle gaa ud paa »*forbedrede Vilkaar*«, baade i økonomisk og fysisk Henseende, for Provinstypograferne. Vi spørger, hvad er Meningen med en saadan Tarif? For os staar den — og vel for de fleste Kolleger — som et Tilbageskridt i de to ovennævnte Retninger, og vil vi kun tilraade enhver ærekær Kollega, ligesom Cirkulæret fra Nykøbing:

Stem imod den!

Kvæl den i Fødslen, saa Misfostret ikke faar Lov til at se Dagens Lys.

Den 9. Maj 1898. RIBE LOKALFORENING.

Kolding, den 11. Maj.

Ærede Kolleger!

Kolding Lokalforening vedtog ved en ekstraordinær Generalforsamling den 10. ds. at slutte sig til det forelagte Tarifforslag, idet Lokalforeningen finder, at det paa det nuværende Tidspunkt og under de foreliggende Omstændigheder vil være uforsvarligt at forkaste dette.

Vi anbefale derfor paa det indstændigste ærede Kolleger Landet over at stemme

for Tarifen.

KOLDING LOKALFORENING.

En Ændring til § 23.

KOLDING LOKALFORENING har Torsdag den 5. Maj paa en ekstraordinær Generalforsamling blandt andet enstemmig vedtaget at stille følgende Ændring til Lovenes § 23:

De 5 første Linjer udgaar, og i Stedet indsættes: »Som Medlem af Foreningen kan optages mandlige og kvindelige Typografer, der har staaet 5 Aar i Lære og aflagt Svendeprøve for offenlig Kommission.

Skulde det ved Svendeprøvens Aflæggelse vise sig, at den Nyudlærte ikke i Læretiden har faaet den fornødne Uddannelse i Faget, og er den Nyudlærte bevislig selv uden Skyld deri, skal Foreningen drage Omsorg for, at vedkommende Principal bliver dragen til Ansvar ifølge Lærlingelovens § 10.

Gaar Voldgiftsdommen den Nyudlærte imod, eller bærer han (eller hun) selv Skylden for den mangelfulde Uddannelse, skal Optagelsen gøres til Genstand for Afstemning i den vedkommende Lokalforening«.

Det er egenlig overflødigt i Anledning af ovenstaaende Lovændring at henfalde til Betragtninger, thi en mere klar og retfærdig Bestemmelse i Foreningens Love findes næppe, og den blev derfor ogsaa af Kolding Lokalforenings Medlemmer vedtaget aldeles enstemmig, ligesom der heller ikke kan være Tvivl om, at den vil blive vedtaget af Repræsentantmødet.

Alligevel mener jeg, at den omhandlede Ændring er af saa stor Vigtighed, at et Par Bemærkninger aldrig kan være af Vejen.

Det har jo, særlig i de senere Aar, vist sig, med hvilken sørgelig Ligegyldighed enkelte Principaler har taget sig af deres Lærlinges Uddannelse, med hvilken Samvittighedsløshed de har benyttet de unge Mennesker som Malkekøer, uden at tage det mindste Hensyn til deres Fremtid og uden at bekymre sig om, hvorvidt de blev i Stand til senere at fortjene deres Brød. Hovedspørgsmaalet har for disse »Læremestre« været at holde den »dyre«, faglærte Arbejdskraft ude ved Hjælp af Lærlinge; om disse sidste høstede noget Udbytte i Læretiden — det blev Lærlingens egen Sag.

Denne Trafik er imidlertid lidt efter lidt bleven aldeles utaalelig for Typografernes Organisation, thi alle disse Udbytningsobjekter havnede jo i Foreningen og bidrog selvfølgelig ikke til at hæve Standens Niveau. Alligevel er der ikke hidtil gjort noget alvorligt Udfald mod disse »Typograffabriker«, tiltrods for, at vi ved Hjælp af Lærlingeloven er i Stand til at tilføje dem et ganske overordenligt Nederlag. Den i Ændringen anførte § 10 af Lærlingeloven lyder nemlig saaledes:

» — — Har Mesteren ladet det mangle paa tilbørlig Omhu for Lærlingens Uddannelse, og dette er Grunden til, at Lærlingen ikke ved Læretidens Udløb er i Stand til at aflægge Svendeprøve eller kan erhværve Lærebrev med Attest om Duelighed, er Mesteren pligtig til at give Lærlingen Erstatning efter Voldgiftens Skøn (jfr. § 18).«

Her har vi Lovens klare Ord for, at Mesteren *skal* give Lærlingen en forsvarlig Uddannelse, og gjør han det ikke, *kan han blive dømt derfor.* Den nævnte § 18 omhandler Voldgiftsrettens Sammensætning: Hver af Parterne vælger en Voldgiftsmand og Stedets Borgmester er Formand.

Men naar vi har dette Vaaben i Hænde, hvorfor skal vi saa ikke benytte det? Hvorfor skal vi vedblivende taale denne gradvise Demoralisation af vort Fag, som Lærlinge-Udbytningssystemet medfører? Skal vi ikke nu ved vore Loves Revision søge indsat Bestemmelser, der direkte eller indirekte kan beskytte os og hidføre bedre Tilstande? Jo, selvfølgelig! — det har i hvert Fald Kolding Lokalforening ment, og det mener vist enhver tænkende Kollega Landet over.

Den første Betingelse for denne Reform er imidlertid, at der bliver tvungen Svendeprøve for offentlig Kommission over hele Linjen; kun derved kan det vise sig, om den Nyudlærte har faaet den fornødne Uddannelse i Faget. Har han ikke det, og Svendeprøven bliver kasseret, ja saa sørger Foreningen for, at Lærlingeloven kommer til Anvendelse, og at Mesteren erstatter Lærlingen den mangelfulde Uddannelse — eventuelt ved et Kursus paa Fagskolen.

Der kan jo nok indvendes, at den Nyudlærte selv har Ret til at anklage Mesteren, og at han ikke behøver Foreningens Hjælp dertil.

Ganske sandt, men den Nyudlærte vil, naar han ikke er pligtig at aflægge Svendeprøve og iøvrigt staar alene, i de allerfleste Tilfælde krybe udenom og ræsonnere som saa: »Aa hvad! Jeg kommer jo i Foreningen alligevel!« Og om ikke af anden Grund, saa fordi han véd, at han bliver sat paa Døren, saasnart han kræver sin Ret. Nej, da virker det ganske anderledes, naar Foreningen staar bagved og forlanger, at Lærlingelovens Bestemmelser *skal* tages til Følge. Saa er der Ingen, der kan krybe udenom, og hver faar sin Ret.

Vi har to Slags Principaler: de *samvittighedsfulde* Arbejdsgivere, der ikke alene antager Lærlinge for Fordelens Skyld, men med Omhu tager sig af disses Uddannelse, saa de kan træde ud i Livet som en Pryd for deres Stand, — og saa de *samvittighedsløse* Arbejdsgivere, der kun tænker paa deres egen Fordel, og saa forresten lader syv og fem være lige med Hensyn til deres Lærlinge. Midt imellem disse to Klasser Principaler staar Organisationen, og det turde dog være det naturligste, at den tager mest Hensyn til den første. Man hører saa ofte Principaler beklage sig over, at naar de faar Arbejdskraft tilstillet gjennem Arbejdsanvisningskontoret, saa er det i mange Tilfælde Arbejdere, som paa Grund af mangelfuld Uddannelse viser sig fuldstændig ubrugelige. »Nej, da var det rigtignok anderledes i gamle Dage — — —«. Disse Udtalelser vil der blive drevet en Pæl igennem ved, at Organisationen optager ovenstaaende Ændring i sine Love. Og det er vor *Pligt* at gjøre det, om ikke for andet, saa for at vise de gode Arbejdsgivere, der foretrækker den stabile, faglærte Arbejdskraft fremfor Lærlingeproduktionen, at vi vil støtte dem i enhver Henseende i deres Bestræbelser for at erhværve saa dygtige, faguddannede Arbejdere som muligt.

I enkelte Tilfælde kan det maaske paavises, at den Nyudlærte paa Grund af Mangel paa Skolekundskaber selv er Skyld i sin slette Uddannelse, men dertil skal jeg kun sige, at Lærlingeloven sætter de 3 første Maaneder af Læretiden som Prøvetid, og i den Tid maa det absolut kunne konstateres, om Lærlingen egner sig til Faget eller ikke.

Iøvrigt vil Ændringen til § 23 være til stor Gavn for alle Parter. Den vil drive Principalerne til at være forsigtige ved Antagelsen af Lærlinge og til at vise mere Omhyggelighed ved deres Uddannelse; og den vil tillige være en Spore for Lærlingene til at vise den største Agtpaagivenhed, saa at det ikke skal kunne siges, at de selv er Skyld i en eventuel kasseret Svendeprøve. Meningen med denne Ændring er ikke at udøve noget som helst Tyranni mod Arbejdsgiverne; Forholdet mellem Mester og Svend bør efter min Mening helst være saa godt og fordrageligt som muligt; men jeg vil hævde, at det er et retfærdigt og billigt Forlangende, at den ene Mester skal bibringe sin Lærling saa megen Dygtighed, at den anden Mester kan være tjent med at tage ham i sit Brød, naar han som Svend kommer til ham for at søge Arbejde.

— — — Det er naturligvis overflødigt at opfordre Repræsentanterne til at vise sig velvillige overfor denne Ændring — de vil selvfølgelig alle stemme for den; og hvorledes vilde overhovedet en Forkastelse kunne motiveres?

CAND. TYP.

Generalforsamlinger og Møder.

Vejle Lokalforening

afholdt ordinær Generalforsamling den 16. April, hvorpaa Formanden fremlagde Januar Kvartals Regnskab i revideret Stand. Regnskabet, der balancerede med 198 Kr. 20 Øre godkendtes enstemmigt. Der havde kun været meget faa Udgifter i Kvartalet, saa man til Hovedkassen kunde indsende den ganske antagelige Sum af 155 Kr. 85 Øre. — Form. fremlagde tillige Regnskabet over Privatkassens Virksomhed i samme Kvartal. Da Kassebeholdningen her ved Kvartalets Slutning var 27 Kr. 35 Øre, vedtog man at undlade at opkræve Bidrag til Privatkassen i April Kvartal. — Endnu behandledes forskellige Forslag, hvorefter den af 14 Medlemmer besøgte Generalforsamling hævedes.

Den 7. Maj afholdtes ekstraordinær Generalforsamling, hvortil var mødt 21 af 26 Medlemmer. Den meget omfattende Dagsorden behandledes i følgende Orden:

1. Behandling af Forslag til Love for »Dansk Typografforbund«. Lovene blev gennemgaaede Punkt for Punkt, og der vedtoges adskillige Ændringer.

2. Behandling af Udkast til Love for »Dansk typografisk Forening«. Udkastet blev grundigt gennemgaaet, og forskellige ret omfattende Ændringer vedtoges.

3. Valg af to Repræsentanter til Repræsentantmødet. Valgt blev W. JACOBSEN og J. P. SØRENSEN.

4. Valg af en Delegeret til Delegeretmødet. Hertil valgtes W. JACOBSEN med 12. St.

5. »Minimaltarif for Sættere og Trykkere i Danmarks Provinser«. Efter en meget kort Debat, hvor der var Enstemmighed om, at den foreliggende Tarif var aldeles umulig, stillede W. Jacobsen følgende Resolution, der enstemmigt vedtoges:

»I Betragtning af:

at den tilsendte Tarif ikke byder noget væsenligt ud over, hvad der alt er gældende i de forskellige Provinser,

at der i Tarifen indføres Bestemmelser, som fuldstændig gør Svendene afhængige af Principalerne, og

at Tarifen i sin Helhed maa betragtes som fuldstændig forfejlet,

vedtager de forsamlede Kolleger at stemme **Nej** til Tarifen og udtaler derhos deres Beklagelse over, at Hovedbestyrelsen ikke har givet Medlemmerne Lejlighed til at stille Ændringer, hvilken Fremgangsmaade er aldeles forkastelig.«

Derefter hævedes Generalforsamlingen.

J. CHR. HANSEN,
Sekretær.

Kolding Lokalafdeling

afholdt ordinær Generalforsamling Torsdag den 5. Maj, hvor et Udvalg (L. V. Hansen, Christiansen, N. P. Nielsen, Mortensen, P. Thorsen, Ulrik Hansen og B. Hansen), der var blevet nedsat til Drøftelse af Lovene for Dansk typ. Forening og Dansk Typografforbund, forelagde de af dette foretagne Ændringer, hvilke Udvalgets Formand, L. V Hansen, motiverede og som alle vedtoges. — Desuden var Valget af to Medlemmer til Delegeret- og Repræsentantmødet paa Dagsordenen. L. V. HANSEN, ULRIK HANSEN og N. P. NIELSEN var foreslaaede og de to førstnævnte valgtes.

B. HANSEN,
Sekretær.

Ringsted Lokalforening

afholdt ekstraordinær Generalforsamling Fredag d. 6. Maj, hvor de fra Hovedbestyrelsen fremsendte Udkast til Love var til Behandling. Til Dirigent valgtes LINDBALLE og til Sekretærer S. K. JOHANSEN og L. KRISTIANSEN. Formanden aabnede Mødet med at oplæse en Forretningsorden, som enstemmigt vedtoges. Punkt 1 paa Dagsordenen: Generaldebat om Betimeligheden af »Dansk typ. Forbund«, gav Anledning til en indgaaende Diskussion, hvori dog alle var enige om at slutte sig til Tanken om Forbundets Oprettelse. — 2. Forbundets Love: En Del Ændringer stilledes, diskuteredes og vedtoges. — 3. »Dansk typ. Forenings Love«. Her stilledes ligeledes en Del Ændringer, som efter en længere Debat vedtoges. — Formanden udsatte derefter Generalforsamlingen til Søndag d. 8. Maj, hvor da Tarifforslaget var første Sag paa Dagsordenen. Om denne Sag udspandt der sig en temmelig lang Diskussion, af hvilken det fremgik, at Flertallet var absolut *imod* Tarifforslaget. Derefter foretoges Valg af Repræsentanter til Landsmødet og Ropræsentantmødet. GÜTH valgtes til Repræsentant paa Landsmødet og Repræsentantmødet og K. KRISTIANSEN til Repræsentant paa Repræsentantmødet.

F. K. JOHANSEN. L. CHRISTIANSEN.

Nykøbing F. Lokalafdeling

afholdt Lørdag den 7. Maj Generalforsamling om Tarifen. Der var en sjælden Enstemmighed om at fordømme den. Der faldt mange skarpe Udtalelser mod den og ingen Røst løftede sig til dens Forsvar. Følgende Resolution vedtoges med 13 Stemmer, 2 stemte ikke og 1 var fraværende.

Nykøbing F. Lokalforening udtaler:

at den foreliggende Minimaltarif for Sættere og Trykkere i Danmarks Provinsbyer ikke i Realiteten indeholder saadanne Betingelser, at den kan betragtes som et Fremskridt,

at flere Bestemmelser i Tarifen, saaledes Mulktbestemmelserne, maa betragtes som et reaktionært Tilbageskridt, som det vil være uværdigt for Typograferne at finde sig i,

at Bestemmelsen om, at Tarifen skal gælde i 4 Aar, maa siges at være i Strid med den Udvikling, der foregaar blandt de organiserede Arbejdere, og

at Lokalafdelingen som Følge heraf paa det varmeste maa anbefale Medlemmerne af Dansk typografisk Forening at forkaste den foreliggende Tarif.

Aarhus Lokalforening

afholdt ekstraordinær Generalforsamling Søndag den 8. Maj. Paa Dagsordenen stod: Drøftelse af det af det nedsatte Lovudvalg gennemsete og ændrede Lovforslag for *»Dansk typ. Forening«* og Forslag til Love for *»Dansk Typografforbund«* samt *Valg af Repræsentanter til Repræsentantmødet* og *Landsmødet.*

I Modsætning til hvad der ellers er Tilfældet, var Generalforsamlingen denne Gang *ret talrigt besøgt;* der var mødt over 60 Medlemmer. Grunden til denne — forholdsvis — store Tilslutning og Interesse maa ganske bestemt væsenligst søges i Repræsentantvalget og den lille uskyldige § 17 i »Dansk Typografforbund«s Lovforslag; adskilligt kunde tyde paa, at disse Sager har været den Magnet, der har »trukket« ved denne Lejlighed.

FORMANDEN (O. V. Hansen) aabnede Generalforsamlingen og udtalte sin Glæde over, at saa mange havde givet Møde, samt udtalte Haabet og Ønsket om, at Forhandlingen og Valget, som skulde finde Sted, maatte blive til Gavn og Glæde for den typografiske Stand og sluttede med et Leve for »Dansk typografisk Forening«.

Paa Lovudvalgets Vegne gennemgik MARIUS HANSEN Lovudkastet for *»Dansk typ. Forening«* med de af Udvalget foretagne Ændringer. At komme ind paa en udførlig Omtale af disse, vilde føre alt for vidt. — kun enkelte: *Hovedbestyrelsens Deling omkring i de forskellige Provinser, en mere tidsvarende Styrelse af Lokalafdelingerne, Kontingentforhøjelse* osv. skal nævnes, hvilket første Forslag desuden anbefaledes af ARNOLD OLSEN; Lovudvalget har haft et omfangsrigt og brydsomt Arbejde, *der er foretaget en ret betydelig Mængde Ændringer*, men de blev med stor Enstemmighed vedtagne af Generalforsamlingen, saa *det* fik i alt Fald Udvalget som en ringe Anerkendelse for sit Arbejde. En anden § gav dog Anledning til nogen Diskussion — det var § 46 —. Det overdroges Udvalget at give den nævnte § en ny Affattelse, der stod i Samklang med de under Diskussionen faldne Udtalelser.

Angaaende Forslaget om de 1400 Kr. som Lønning til Hovedbestyrelsens Formand, overlodes det til de valgte Repræsentanter at stemme efter Konduite og efter det Indtryk, de maatte faa paa Repræsentantmødet.

Saa gik man over til Drøftelse af »*Dansk Typografforbund*«s Lovudkast. MARIUS HANSEN bemærkede, at Udvalget for disse Loves Vedkommende ikke havde fundet Anledning til at foretage Ændringer; kun en lille Tilføjelse var gjort til en enkelt §, men han vilde bestemt anbefale, at man sluttede sig om det foreliggende Forslag; det maatte være i den typografiske Stands egen velforstaaede Interesse at den sluttede sig sammen med de øvrige Fagforbund. — HØYER-JENSEN og A. M. NIELSEN var imod en saadan Sammenslutning og navnlig sidstnævnte havde gentagende Ordet for at fraraade Sammenslutningen, idet han særlig var bange for de store Strejkebidrag, der eventuelt kunde udskrives hos Medlemmerne. — MARIUS HANSEN søgte at overbevise N. om det ugrundede i denne Frygt, men det lykkedes næppe; den »bange Anelse« *var* der, den *er* der vist endnu.

Ved den foretagne Afstemning vedtoges § 17: »Dansk Typografforbund er indordnet under de »De samvirkende Fagforbund« med 34 mod 11 St. — En Tilføjelse til § 17: »Lokalafdelingerne tilraades at søge Samarbejde med de stedlige Fællesorganisationer« gav til Resultat, at denne *vedtoges* med 13 St. mod 3.

Endelig foretoges *Valg af Repræsentanter til Repræsentant- og Landsmødet.* Hertil valgtes MARIUS HANSEN og JAKOB JAKOBSEN, samt som Suppleant og 3. Repræsentant til Landsmødet ARNOLD OLSEN.

Hermed var Dagsordenen udtømt. SØREN HANSEN bragte paa Generalforsamlingens og egne Vegne en Tak til Lovudvalget for det betydelige Arbejde, der var lagt i det omarbejdede og nu af Aarhus Lokalforening vedtagne Lovforslag for »Dansk typ. Forening«. — Generalforsamlingen gav KRÜGER, der var Ordstyrer, et Leve, og dermed hævedes Generalforsamlingen. SØREN HANSEN,
Sekretær.

Viborg Lokalafdeling

afholdt Lørdag den 7. Maj en ekstraordinær Generalforsamling i Anledning af den nye Tarif, som paa flere Punkter, og da navnlig paa den Maade, hvorpaa de forskellige Byer er klassificerede, vakte en Del Betænkeligheder. Efter en livlig Debat vedtoges det enstemmigt at forkaste den. Ogsaa Indmældelse i Dansk Typografforbund forkastedes, da Flertallet mente, at Fordelene ved at indmælde sig i samme for Tiden var for smaa. Derefter oplæstes Lovforslagene til Dansk typ. Forening, hvori foretoges nogle Ændringer. Det vedtoges, at Formandens Løn skulde forblive som efter de gamle Love. Kassereren lønnes med 200 Kr. aarlig. — Med Hensyn til Aflæggelse af Svendeprøve mentes det urigtigt at aflægge denne for offenlig Kommission, men derimod som i de gamle Loves § 23 nævnt. — Derefter valgtes en Repræsentant til Mødet i Odense. TH. KRAGELUND.

Den typografiske Forening

afholdt ekstraordinær Generalforsamling Søndag den 8. Maj. Til Dirigent valgtes LAUR HANSEN, til Sekretær O. JOHANSEN.

1. Forbundsmødet i Odense. FORMANDEN: Paa det store Delegeretmøde i Januar fra hele Landet blev det enstemmig besluttet at oprette et Fagforbund som Modvægt mod Arbejdsgiverne. For at kunne gaa med hertil er det, at man foreslaar Oprettelsen af »Dansk Typografforbund«, hvis Dannelse forhaabenlig bliver realiseret paa Mødet i Odense den 29. og 30. Maj. — Udtalelserne toges til Efterretning.

2. Behandling af de af Fællesstyrelsen udsendte Forbundslove. FORMANDEN anbefalede Generalforsamlingen at slutte sig til følgende af Styrelsen stillede og af Repræsentantskabet tiltraadte Ændringer: § 4 kommer til at lyde: Dansk Typografforbund ledes af Forbundsstyrelsen, som bestaar af 11 Medlemmer, af hvilke Dansk typ. Forening vælger 5 (hvoraf den ene skal være Hovedbestyrelsens Formand), Den typ. Forening 3 og den typ. Trykkerforening 2 Medlemmer, samt Suppleanter, medens samtlige Organisationers Styrelser indstiller en Formand, en Hovedkasserer, to Revisorer samt Revisorsuppleant, som vælges ved Fællesafstemning. Forbundsstyrelsen vælger selv Suppleanter til Formands- og Kassererposten; i § 5 tilføjes: »under Ansvar overfor Repræsentantmødet«; i § 6 forandres »almindelige Strejker« til »lokale Konflikter«; § 15 kommer til at lyde: »Regnskabet afsluttes aarligt d. 31. December. Sammen med Regnskabet opsætter Hovedkassereren en Status. Forbundsstyrelsen har til enhver Tid Ret til at undersøge Regnskaberne, Kassebeholdningen og kontrollere Regnskabsførelsen. Aarsregnskaberne offentliggøres i *Typ. Tid.* Samtlige nnder Forbundet hørende Foreninger modtager senest den 1. April Eksemplarer af Regnskabet«; i § 20 udgaar: »af en af Foreningerne«; i § 38 udgaar: »eller saafremt Arbejdsmarkedet i en By er overfyldt«; i § 40 forandres »4 Dage« til »3 Dage«, og udgaar »ligesom denne, i Fald Arbejdsmarkedet i den paagældende By er overfyldt, kan suspendere Retten hertil.« — MICHAELSEN foreslog, at i § 14 Ordet »kan« forandres til »skal«, da der altid bør forlanges Kavtion af Hovedkassereren; endvidere at i § 28, 5. Linje, Ordene »over 1 Aar« udgaar, samt at i § 43 »4 Dage« forandres til »3 Dage«. — FORMANDEN, F. K. MADSEN og JOH. MØLLER fraraadede Michaelsens Ændring til § 14, da dette ofte vilde umuliggøre at faa en fuldt ud kvalificeret og hæderlig Mand til Kasserer, fordi han manglede Kapital; det kunde ikke nytte at faa en Mand til Kasserer, som kunde stille Kavtion, men ikke var sin Plads voksen. — MICHAELSEN tog sin Ændring til § 14 tilbage. — NIELS HANSEN og CHRISTIANSEN anbefalede Styrelsens Ændringer. — Ved Afstemningen vedtoges de af Styrelsen stillede Ændringer samt Michaelsens Ændringer til § 28 og 43 enstemmig.

3. Valg af Delegerede til Forbundsmødet i Odense. FORMANDEN meddelte, at Foreningen i Følge sit Medlemsantal havde Ret til at sende 16 Delegerede, men man kunde nok hjælpe sig med et noget mindre Antal. Repræsentantskabet havde vedtaget, at Styrelsen (undtagen V. Petersen og Clausen, der i deres Egenskab af Medlemmer af Fællesstyrelsen ikke kan vælges) og 5 af Generalforsamlingen valgte Medlemmer sendes som Repræsentanter. — BERENDT spurgte, om Afstemningerne paa Mødet vilde ske efter det Antal Medlemmer, som de Delegerede repræsenterede. — FORMANDEN: Man vil foreslaa, at Afstemningen foregaar paa denne Maade, hvilket vel ikke vilde være vanskeligt at faa vedtaget. — Generalforsamlingen sluttede sig enstemmig til den af Repræsentantskabet vedtagne Repræsentation. Til Delegerede valgtes: VALD. BERGENHOLZ, VILH. JØRGENSEN, JOHAN MØLLER, ANTON NIELSEN og WILL. SØRENSEN (ialt med Styrelsen 10 Delegerede). Diæterne fastsattes til 8 Kr. pr. Dag foruden Rejsen.

4. Eventuelt. CHRISTIANSEN spurgte Bergenholz, hvorledes det forholdt sig med det Rygte, at han skulde have udarbejdet en ny Tarif, som han konfererede med O. C. Olsen om. — BERGENHOLZ: Det er selvfølgelig Usandhed. Den Slags Ting indlader intet fornuftigt Menneske sig paa. — VILH JØRGENSEN: Det er ikke underligt, at saadanne Rygter kommer i Omløb, naar Forholdet er det, at naar man spørger Hr. Bergenholz om Beregninger af et Stykke Arbejde, saa faar man et Svar, der er modsat det, han giver Principalerne om det samme Arbejde. — BERGENHOLZ: Dette er ikke Tilfældet; naar Kollegerne spørger om min Mening, svarer jeg dem, saaledes som jeg mener er rigtigt, og jeg giver aldrig en Principal modsat Besked. — Der førtes herefter en længere skarp Diskussion mellem V. Jørgensen og Bergenholz om dette. — LOUW: Det vilde vist interessere Medlemmerne at faa at vide, hvorledes det gaar med Tarifforhandlingerne. — FORMANDEN: Der er ikke foregaaet noget synderligt siden sidste Generalforsamling. Udsigterne for en ny Tarif var dog ikke saa mørke og det vilde nok lykkes at faa halet en Tarif i Land, som kunde betyde et væsenligt Fremskridt. — LOUW: Vi bør sige Tarifen op, saa bliver Situationen en anden, ellers bliver det kun til uendelige Forhandlinger uden Resultat. De kritiske Forhold ved det store Fællesmøde med de store Konflikter i andre Fag i Udsigt eksisterer ikke mere. — FORMANDEN: Tarifens Opsigelse var lagt i Ledelsens Hænder, og man burde stole paa den. Taktiken vilde sikkert blive saadan, at Medlemmerne kunde være tjente dermed.

Dermed hævedes Generalforsamlingen.

Den typ. Trykkerforening

afholdt halvaarlig Generalforsamling den 8. Maj. Til Dirigent valgtes ALB. SØRENSEN, til Sekretær VILH. JENSEN.

FORMANDEN (Laur. Jensen) aflagde Beretningen. Af stor Betydning indenfor Faget var Sammenslutningen mellem Den typ. Forening og Hjælpekasserne. Statsanerkendelsen var vel ikke opnaaet endnu, men det varede næppe længe. Trykkerforeningens Forhold hertil var nu ordnet paa et Fællesmøde i Fredags. Tal. gav nogle Meddelelser om Tarifen, hvis Forhandlinger snart maatte have Ende; vedblivende at trække Sagen i Langdrag kunde ikke gaa an. Ved Malerstrejken havde vi første Gang haft Lejlighed til at yde Bidrag til De samvirkende Fagforeninger. Beretningen godkendtes enstemmig. — Kassereren, V. STEFFENSEN, gennemgik Regnskabet og beklagede, at der ved en Fejlskrivning var en Fejl i Regnskabet. Formanden og Revisorerne havde imidlertid gennemset Regnskabet, og Fejlen stammer fra en Fejlskrivning forrige Halvaar. Indtægten havde været 2,316 Kr. 66 Øre, Overskudet ved Maskeballet var 94 Kr. 16 Øre, trods store Udgifter hertil. Udgiften 2,042 Kr. 21 Øre. Arbejdsløshedshjælpen har i Aar været meget stor: 428 Kr. mod 263 og 170 Kr. de to foregaaende Halvaar. Sygehjælpen havde ogsaa været større: 280 Kr. 47 Øre mod 190 Kr. 53 Øre og 213 Kr. 21 Øre; han omtalte til Slut de mange Restancer, særlig et Tilfælde paa et hærværende Trykkeri, hvor 3 Medlemmer havde nægtet at betale de udskrevne 25 Øre til Malerstrejken, samt henstillede, om bortrejste Medlemmer ikke kunde betale 1/4 Aar forskudsvis. — VIGGO HANSEN berigtigede Kassererens Fejlskrivning og anmodede Styrelsen om at foretage det fornødne mod de mange Restanter samt de udestaaende Laan. — FORMANDEN lovede, at Styrelsen skulde tage sig deraf samt søge at faa de udestaaende Laan inddrevne; de 3 Debitorer figurerede jo stadig paa den sorte Tavle i Trykkerforeningens Regnskab.

Punkt 2. Andragender om Understøttelser bevilgedes i Lighed med tidligere Aar.

Punkt 3. Valg af Styrelse. D'Hrr. LAUR. JENSEN, Formand, A. MICHELSEN, K. KIEFER, Styrere, samt JOHS. TORP, Revisor, genvalgtes.

Punkt 4. Forbundslovene samt Foreningens Stilling hertil. FORMANDEN indledede og gav en længere Redegørelse af de udsendte Forbundsloves Tilblivelse. Taleren havde i Fællesstyrelsen udtalt, at han ikke troede, at vi kunde overkomme at yde et fast Kontingent af 35 Øre ugenlig til Forbundet, saa havde vi kun 15 Øre tilovers til Udredelsen af vore øvrige Udgifter, og det kunde Enhver indse var for lidt, især naar vi skulde vedblive at lade vor lille Sygekasse bestaa, og den vilde Medlemmerne sikkert helst bevare saa længe som muligt.

Det var ogsaa unødvendigt, at der ydedes et fast Kontingent af 25 Øre om Ugen til Rejse- og Arbejdsløshedskassen uden Hensyn til, om der var Brug for disse Penge eller ej. Taleren havde derfor udtænkt og erholdt Styrelsens Sanktion paa en Plan, der gik ud paa at opnaa det samme paa en anden Maade. I Stedet for § 23 i Forslaget vilde han foreslaa en Paragraf saalydende:

»Udgiften til Arbejdsløse og Rejsende afholdes af de respektive Foreningers Kasser paa følgende Maade:

Rejsehjælpen udbetales i Provinserne hos Lokalforeningens Formand og i København hos Kassereren for Den typ. Forening, der fungerer som Afdelingskasserer for Rejsekassens københavnske Afdeling.

Understøttelse paa Stedet udbetales af hver Forening til sine Medlemmer; i Provinserne gennem Lokalformanden; i København gennem de lokale Foreningskasserere.

De Ugebidrag, et Medlem har ydet i en Forening i København, regnes ham tilgode, naar han gaar over i Dansk typ. Forening *og omvendt.* Ved Afslutningen af hvert Halvaar opgiver hver Forening sine Udgifter til Rejsende og Arbejdsløse, og indsender det disse Afdelinger vedkommende og af Revisorerne paategnede Regnskab til Forbundsstyrelsen, hvorefter *samtlige* i Halvaarets Løb til Rejsende og Arbejdsløse afholdte Udgifter paalignes de kontraherende Foreninger i Forhold til det Antal arbejdende Medlemmer, der tilhører hver af dem.«

Iøvrigt gennemgik Formanden nogle andre mindre vigtige Ændringer, og indstillede samtlige Ændringer til Generalfors. Sanktion samt meddelte, at det var Hensigten at lade Ændringerne trykke og udsende til Lokalforeningerne saa betids, at disse kunde naa at være behandlede inden Delegeretmødet.

DAHLQUIST: Spørgsmaalet her er vor Selvstændighed, vi kan ikke gaa op i Sætterforeningen; man samler bedst Trykkerne i Trykkerforeningen; forespurgte om disse Love ikke kom i Konflikt med Kongreslovene. Anbefalede Styrelsens Ændringer. — STEFFENSEN: Vi maa stryge vor lille Sygekasse, saafremt vi skal undgaa Kontingentforhøjelse. — V. C. BERGS Syn paa Sagen er at bevare Trykkerforeningens Selvstændighed, og ikke stille sig daarligere end Sætterne. Centraliserende Understøttelser er et Gensidighedsprincip. Dersom vi skal gaa ind i Forbundet paa den foreslaaede Maade og selv betale vor Sygehjælp og vore andre Udgifter, maa vi forhøje vort Kontingent, og det kan vi ikke. Vi maa dog heller ikke paa Forhaand fuldstændig binde vore Repræsentanter til Odensemødet; anbefalede Generalforsamlingen at udtale sin Tilslutning til Styrelsens Forslag og derved bevare vor Forenings Selvstændighed, samt anbefalede at være varsom overfor Forslagets § 6. — KIEFER sluttede sig til Formandens Udtalelser og anbefalede Generalforsamlingen at vedtage Styrelsens Ændringer.

LAUR. JENSEN stillede følgende Resolution, som enstemmig vedtoges:

»Generalforsamlingen udtaler sin Anerkendelse af Styrelsens Stilling til de forelagte Forbundslove, og vedtager i Principet de af Styrelsen fremsatte Ændringer til Lovene, som man overlader de Delegerede at torsvare paa Delegeretmødet, samt overdrager Styrelsen at lade disse trykke og forinden Delegeretmødet omsende til Lokalforeningerne«.

Punkt 5. Valg af Delegerede. D'Hrr. LAUR. JENSEN, der tillige repærsenterer Fællesstyrelsen, V. A. CHRISTOFFERSEN, V. STEFFENSEN og V. C. BERG valgtes.

Punkt 6. Forholdet overfor Hjælpekasserne. LAUR. JENSEN: Den 1. April, da Sammenslutningen mellem Hjælpekasserne og Den typ. Forening begyndte, var Forholdene saaledes, at vi havde 2 Syge. Disse fik kun udbetalt 14 Kr. i Sygehjælp. Styrelsen havde søgt at faa dette Forhold ordnet, og paa et Fællesmøde med Styrelsen for Den typ. Forening i Fredags var Styrelserne enedes om følgende Resolution:

Overenskomst

mellem Styrelserne for Den typ. Forening og Den typ. Trykkerforening (vedtagen den 6. Maj 1898).

De samlede Styrelser er enige i en Ordning, hvorved nuværende Medlemmer af Den typ. Trykkerforening, som den 1. April 1898 var Medlemmer af Typografernes Hjælpekasser, alle obligatorisk skal betale til Syge-, Hjælpe- og Ligkassen og nyde Rettigheder i disse Afdelinger, som om de var Medlemmer af Den typ. Forening.«

Det samme gælder Medlemmer, som efter 1. April 1898 optages i Den typ. Trykkerforening. Saadanne Medlemmer skal udslettes af Den typ. Trykkerforening, hvis de ikke tiltræder nævnte tre Afdelinger af Den typ. Forening.

Syge- og Ligkassen paa den ene Side og Den typ. Trykkerforening paa den anden Side kan ikke optage nye Medlemmer, som staar i Gæld til en af Foreningerne.

Efter en kort Diskussion vedtoges den enstemmig.

Eventuelt. Herunder behandledes et Forslag om at deltage i Grundlovstoget til Fælleden, samt at forhøje Budet Møllers Løn til 30 Kr. pr. Kvartal.

Esbjerg Lokalforening

afholdt ekstraordinær Generalforsamling Søndag den 8. Maj. Det udsendte Forslag til en Provinstarif diskuteredes, og der var mellem Medlemmerne absolut Enstemmighed om at forkaste det, da det ikke alene for Esbjergs Vedkommende betød en Forringelse af Arbejdsvilkaarene i flere Henseender, men ogsaa for mange andre Byers Vedkommende vilde være meget uheldigt, om denne Tarif blev vedtaget. Ligeledes udtalte Medlemmerne deres Misbilligelse af, at den Tidsfrist, der var givet til Svarenes Indsendelse, var saa kort, at der ikke forinden kunde optages en Diskussion i *Typ. Tid.* om Tarifforslaget. Ø.

Forening for Boghaandværk

holdt i Søndags Generalforsamling i Industribygningen. Fuldmægtig BØVING dirigerede og Xylograf HENDRIKSEN aflagde Beretning for det forløbne Aar, idet han særlig dvælede ved den ærefulde Deltagelse, Foreningen havde haft i flere udenlandske Udstillinger, hvorved der var opnaaet stor Anerkendelse af dansk Bogarbejde. Endvidere gjorde han opmærksom paa, at Firmaet J. G. A. Eickhoff ved det nylig afholdte 50-Aars Jubilæum havde skænket Foreningen 500 Kr., der vilde blive brugt til Fripladser i Foreningens Fagskole for Bogtrykkere og Bogbindere; denne Gave havde større Betydning, fordi det var den første, der var tilflydt Foreningen. Han oplyste, at Foreningens Aarsskrift koster mere end selve Medlemskontingentet, men Statens og nogle Privates Hjælp bøder herpaa, ligesom Industriforeningen yder gratis Lokale til Udstillingerne.

Regnskabet godkendtes og Bestyrelsen genvalgtes med Akklamation

Til Slutning bragte DAHLQVIST en Tak til Styrelsen, navnlig til Formanden, Xylograf Hendriksen, for den udmærkede Virksomhed i de 10 Aar, Foreningen nu har bestaaet. Forsamlingen deltog i Takken ved at rejse sig.

I Lokalet var arrangeret en lille, men nydelig Udstilling, hvoraf særlig maa fremhæves nogle helt lækre Adresser til Gl. Carlsberg og til fhv. Borgmester Hansen. Vi vil haabe, at disse Adresser bliver fremlagte i Boghaandværkforeningens Afdeling i Kunstindustrimusæet, saa at et større Publikum kan faa Lejlighed til at se, hvad der i den Retning kan frembringes herhjemme.

Tillige var fremlagt nogle godt udførte Svendeprøver af følgende Elever i Fagskolen: Sætterne Peter Nielsen (N. Cohens Bogtrykkeri), Vald. Hansen (Fischmann), Gustav Jensen (Axel Holm), Vald. Suhr (Carlsen), samt Trykkerne Otto Nielsen (Kihl & Langkjær) og Otto Jensen (Fischmann). De fire Sættere fik hver en Sølvmedalje, de to Trykkere henholdsvis Sølv- og Broncemedalje.

Repræsentantskabsmøde.

Søndag den 8. Maj. Fraværende med anm Forfald: CHR. NIELSEN, uden do.: ANTON ANDERSEN, LAUR. JENSEN, EMIL MØLLER, H. MØLLER, M. SØRENSEN, WINKELMANN og CHARLES WINTHER.

1. Foreningslokalet. P. CHR. ANDERSEN fremkom med de Oplysninger angaaende Lokaleudvalgets Arbejde, som forelaa; men da Udvalget endnu ikke havde kunnet skaffe positive Resultater, udsattes Sagen.

2. Karantænesager: FORMANDEN havde modtaget en Klage over to Medlemmers støjende Adfærd i Foreningslokalet; det vedtoges at tildele den værste Urostifter et Aars Karantæne og den anden en alvorlig Irettesættelse. — Formanden omtalte desuden to andre Medlemmers Forhold i deres Pladser (Surkaal og lign.) Det vedtoges, at de hurtigst skulde bringe deres Forhold til de respektive Trykkerier i Orden.

3. To Fagfællers Optagelse. Formanden foreslog paa Styrelsens Vegne at optage to fra Ny typ. Forening overgaaede Fagfæller i Foreningen med fulde Rettigheder straks. Dette vedtoges.

4 og 5. Beretning om forskellige Trykkeriforhold og Tarifsager. Efter at Formanden havde givet nogle Oplysninger om Forholdene paa nogle Trykkerier gav han et Resumé over, hvad der var gjort omkring paa de forskellige Trykkerier og Blade for at forbedre Arbejdsvilkaarene. — Der udspandt sig derefter en ret livlig Diskussion om Tarifen, hvori saa godt som hele Forsamlingen tog Del.

6. Typografforbundet og Delegeretmødet. Formanden omtalte kort Lovene til Dansk Typografforbund og Sagens Vigtighed, hvorefter det vedtoges at sende 10 Delegerede til Mødet i Odense.

7. Biblioteket. Bibliotekaren havde anmodet om en Bevilling paa 50 Kr. til Indkøb af Bøger. Dette vedtoges.

8. Eventuelt. Det vedtoges, at Foreningen som saadan skal deltage i Grundlovstoget til Fælleden den 5. Juni, men uden Musik. — Det oplystes, at Styrelsen havde vedtaget at sende Formanden til Landskronafesten som Den typografiske Forenings Repræsentant. — ANTON NIELSEN ankede over den lange Tid, der var imellem Repræsentantskabsmøderne, hvad NIELS HANSEN forklarede Grunden til og haabede i Fremtiden at kunne raade Bod paa.

P. CHR. ANDERSEN
Sekretær.

Nær og fjærn.

Norsk Lønbevægelse. I Følge omstaaende Bekendtgørelse fra Fællesstyrelsen er Tilgangen til Norge lukket og Rejsehjælp dertil erholdes ikke udbetalt.

Konflikten omfatter foreløbig Kristianssand S., Kragerø, Porsgrund, Skien, Sandefjord, Tønsberg, Horten, Drammen, Frederikshald, Frederiksstad, Sarpsborg og Hamar.

Den typografiske Forenings Stiftelsesfest afholdes Søndag den 12. Juni — selve Fødselsdagen — paa Wodrofflund.

Hr. Typograf Schneider hos Thiele er fra 1. Maj 1898 fratraadt sit Tillidshverv som Inkassator for Typografernes Hjælpekasser. I over **42 Aar** har Scheider haft denne Post og med den største Orden varetaget den. Selv i de saa skiftende senere Aar, hvor Kasserne er gaaet fra det ene Kontingent til det andet, fra den ene Form til den anden, har gamle Schneider trofast fulgt med og overvundet Vanskeligheden ved at føre *Listen*. Mangen yngre Kollega kan skrive sig hans Eksempel bag Øret og forsøge at gøre ham det efter. Den typografiske Forening, som har overtaget Administrationen af Syge- og Ligkassen, bringer ham herved sin bedste Tak.

Sangforeningens Jægersborgtur fandt Sted i Søndags i Stedet for Bededag. Det prægtige Solskinsvejr gav Turen henved 80 Deltagere, der med godt Humør delte Interessen mellem Ermelundens lyse Bøgeløv og rige Anemoneflor paa den lille Eftermiddags-Udflugt samt et landligt Maaltid, Sang og Dans i det hyggelige Hotel. Koret gav paa flere Hvilepladser en Del Sange til Bedste med smuk Virkning.

En ung Typograf, der i Parentes kalder sig Lærersøn, søger i en Annonce i *Nationaltidende* Plads. — Vi gør den unge Mand opmærksom paa, at selv om man er Lærersøn, gaar Vejen til Plads kun gennem *Fagforeningen*. Annoncer i Bladene er til ingen Nytte og fører i bedste Tilfælde kun til Pladser, der ikke er en sur Sild værd.

Advarsel. Hr. Redaktør! I Anledning af en lille Notits i *Typ. Tid.* under Rubriken »Advarsel« bedes De godhedsfuldt optage nedenstaaende:

Da jeg af *Typ. Tid.* under 29. f. M. erfarer, at en Person har været dristig nok til at legitimere sig med mit Kort (Nr. 1924) paa et herværende Trykkeri, og jeg ikke kan tænke mig paa hvilken Maade Vedkommende er kommen i Besiddelse heraf, fremkommer nærværende for at meddele, at jeg i de sidste 4 Uger har henligget paa Kommunehospitalet — lidende af Gigtfeber — og saaledes ikke kan være vidende om, hvem det er, der er saa villig til at paaberaabe sig Slægtskab med mig. At det ikke er nogen af *mine* Brødre er i hvert Fald sikkert. Takkende den ærede anonyme Indsender for hans Interesse for mit »gode Omdømme« skal jeg dog ikke undlade at bemærke, at det forekommer mig, at mit Navn er nævnt temmelig ofte i de Par Linier, den ærede Indsender har ofret paa »den rigtige Zebitz«.

Med særdeles Højagtelse
Deres forbundne
A. JOH. ZEBITZ
Kommunehospitalets 2. Afdeling.

Regnskabsberetning. Den typ. Forenings Regnskab for Januar Kvartal viser en god økonomisk Fremgang for de forskellige Kasser. *Hovedkassen* begyndte Aaret med en Beholdning paa 8554 Kr. 25 Øre, og denne var den 31. Marts steget til 9663 Kr. 14 Øre, hvilket udgør et Overskud paa 1108 Kr. 80 Øre; dette er dog kun rent regnskabsmæssigt, idet det foreløbige Overskud fra Karnevalet, der staar opført med 682 Kr. 42 Øre, senere skal halveres med »Gutenberg-Koret«; men Hovedkassens reelle Overskud bliver dog langt over 800 Kr. Det fortjener her at bemærkes, at Repræsentantskabets alvorlige Misbilligelse af den sendrægtige Indbetaling fra nogle Medlemmers Side for Billetter til Foreningens Festiviteter synes at have frugtet, idet der i Kvartalets Løb er indbetalt 44 Kr. 20 Øre paa Restancesummen fra forrige Aars Karneval. Af Udgiftssidens ekstraordinære Poster kan anføres: Repræsentation ved de samv. Fagforeningers Delegeretmøde 30 Kr., Voldgiftsretten for 1897 16 Kr. 42 Øre, til Uddannelse paa Fagskolen 27 Kr., Tilskud til Bespisningen for Novbr. og Decbr. Maaneder 30 Kr. 75 Øre, ekstraordinær Understøttelse til Strejkende 40 Kr., Sammenkomsterne i Lokalet 12 Kr. 48 Øre og endelig Biblioteket, hvis Udgift til nye Bøger og Indbinding andrager 18 Kr. 35 Øre, hvortil kommer 13 Kr. for Trykning af et Katalog-Tillæg. — *Arbejdsløshedskassen* har til 35 Arbejdsløse ydet 492 Kr.; Kassen har haft et Overskud af 895 Kr. 33 Øre, og Beholdningen den 31. Marts var 7774 Kr. 16 Øre. — *Rejsekassen* har betalt i Understøttelser 104 Kr. 10 Øre og oversender til Kolding 768 Kr. 30 Øre. — *Reservefonden* har i Understøttelser udredet 32 Kr. og oversender 835 Kr. 40 Øre.

Typografernes Rejsekasser og Reservefonds for de skand. Lande.

Regnskabsberetning for April Maaned 1898.

A. Rejsekassen.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning	Kr. 4588.81	Rejseudgifter og Diæter Kr.	32.00
Bidrag fra Lokalafdl..	- 1213.94	Porto, Telegr. m. m... -	7.72
		Kassebeh. 30. April... -	5763.03
	Kr. 5802.75		Kr. 5802.75

B. Reservefonden.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning ...	Kr. 17119.15	Rejseudgift. og Diæter Kr.	32.00
Bidrag fra Lokalafdl. .	- 1496.40	Porto, Telegr. m. m.. -	7.73
		Kassebeh. 30. April.. -	18575.82
	Kr. 18615.55		Kr. 18615.55

Kolding, den 1. Maj 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Møde Fredag den 6. Maj. Frav. m. anm. Forf. V. PETERSEN.

Et Medlem, der var optaget i Sygeafdelingen med Reservation, anmoder om, at Reservationen bliver strøget, da han ellers ikke mener at kunne være Medlem. Formanden bemyndigedes til at gøre Vedkommende opmærksom paa, i hvilke særlige Tilfælde Reservationen vilde blive bragt i Udførelse; iøvrigt henholdt man sig til det en Gang vedtagne. — Flere Typografer søgte Optagelse i Sygeafdelingen, men var af Lægerne kun tilraadet Optagelse med Reservation. Man vedtog at udsætte Afgørelsen, indtil man havde haft et Møde med Lægerne, hvilket man besluttede at afholde i den nærmeste Fremtid. — Et Medlem anmoder om Hjælp til at søge Specialbehandling for sit lille Barn. Man vilde først afvente, hvor meget denne Specialbehandling kostede; derefter kunde Vedkommende eventuelt faa en Del af Beløbet refunderet. — En Syg bevilgedes Landophold. — Nylig udlært og ukendt med Forholdene havde en Typograf modtaget Plads paa et blokeret Arbejdssted i Kristiania. Efter nogle Dages Forløb fik Nordmændene ham til at vende tilbage mod Løfte om Understøttelse i København. Da der nu var indløbet Tilbud om eventuel Refundering fra Kristianiaforeningen vedtoges det at yde ham en Understøttelse af 7 Kr. ugl. indtil han erholder Arbejde. — Angaaende mangelfuld Anmældelse af Lønkonflikter i Norge, besluttede man ved Henvendelse til den norske Ledelse gennem Fællesstyrelsen at søge dette rettet. — Kassereren gav Meddelelse om forskellige administrative Sager, som toges til Efterretning. — Til Repræsentanter i de samvirkende Sygekasser valgtes KASSEREREN, LAUR. HANSEN og JOHANSEN samt til Repræsentant i Sanatoriet for Brystsyge GUSTAV CLAUSEN. — Forbundslovene. Man vedtog at anbefale Generalforsamlingen en Del Ændringer. Endvidere vedtoges, at de Delegerede, som Generalforsamlingen eventuelt vil vælge til Landsmødet i Odense, bør virke for, at Afstemningerne foregaar efter det Antal Medlemmer, de Delegerede repræsenterer. — Det vedtoges at afholde Stiftelsesfesten den 12. Juni. O. J.

Fællesmøde

mellem Styrelsen for Den typ. Forening og Den typ. Trykkerforening, Fredag den 6. Maj.

Dagsorden: Den typ. Trykkerforenings Stilling til Sygeafdelingen i Den typ. Forening. — LAUR JENSEN: Den Maade, hvorpaa de nye Love praktiseres overfor Trykkerne, kan ikke gaa i Længden. Vi maa se at komme overens om en Ordning. Endskønt Trykkernes Generalforsamling havde vedtaget, at Tilslutningen til Hjælpekassen kun skulde være obligatorisk fra i Aar, mente Styrelsen dog at kunne gaa med til, at de Trykkere, som den 1. April i Aar var Medlemmer af Typografernes Hjælpekasser (undtagen dem før 84), skal mælde sig til Hjælpe- og Ligkassen. De, som ikke var i Hjælpekasserne, mener man dog ikke at kunne tvinge, men dette vil heller ikke faa videre Betydning da det kun er et forsvindende Antal, det drejer sig om, og de vistnok alle er saa gamle, at man kun vil have Tab af at faa dem ind. — GUSTAV CLAUSEN: Det samme, som gælder Den typ. Forenings Medlemmer, maa ogsaa gælde for Trykkerne; for at faa de samme Rettigheder maa de gøre Tilgangen obligatorisk for alle deres Medlemmer og da det efter Laur. Jensens Mening kun drejer sig om et forsvindende Antal, som jo oven i Købet er ældre, saa vil disse jo ligefrem have Fordel af at blive tvunget ind, og derfor forekom det ham, at Trykkerne sagtens kunde gaa med hertil. — LAUR JENSEN: Det kan vi ikke gaa med til, da Medlemmerne ikke vil sanktionere det.

Efter en Diskussion stillede Bergenholz følgende Resolution:

»De samlede Styrelser er enige i en Ordning, hvorved nuværende Medlemmer af Den typografiske Trykkerforening, som den 1. April 1898 var Medlemmer af Typografernes Hjælpekasser, alle obligatorisk skal betale til Syge-, Hjælpe- og Ligkassen og nyde Rettigheder i disse Afdelinger, som om de var Medlemmer af Den typ. Forening. Det samme gælder Medlemmer, som optages efter 1. April 1898 i Trykkerforeningen. Alle saadanne Medlemmer skal udslettes af Den typ. Trykkerforening, hvis de ikke tiltræder nævnte 3 Afdelinger af Den typ. Forening. Syge- og Ligkasseafdelingen paa den ene Side og Trykkerforeningen paa den anden Side kan ikke optage nye Medlemmer, som staar i Gæld til en af Foreningerne«.

LAUR. JENSEN, F. K. MADSEN, KIEFER og LAUR. HANSEN anbefalede Resolutionen, hvorimod CLAUSEN ikke kunde stemme for den, hvis der ikke kom til at staa, at *alle* Trykkerforeningens Medlemmer efter 84 skal være Medlemmer af Syge-, Hjælpe- og Ligkassen. Resolutionen vedtoges af Styrelsen for Den typ. Forening med 4 Stemmer (1 undlod at stemme), af Den typ. Trykkerforening enstemmig.

O. J.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 9. Maj. Fraværende med anmældt Forfald SCHJERN.

1. Flere Lokalformænd forespørger om Mandater til Repræsentantmøde og Delegeretmøde samt hvilke Kasser, der skal betale Omkostningerne ved Reparationen. Mandaterne vil senere blive tilstillet gennem Lokalformanden, og Udgifterne ved Repræsentationen bæres af Hovedforeningerne. — Forespørgsel fra R. Lokalformand, hvorledes han skal stille sig overfor et Medlem, der i Fjor som syg rejste til København for at søge Lægehjælp og som endnu ikke var overflyttet

til Den typ. Forening. Da det formenes, at den Paagældende har haft Arbejde i et andet Fag, og da han i den forløbne Tid ikke har betalt Kontingent, har Formanden svaret, at han formentlig har forbrudt sin Medlemsret. — N. Lokalform. forespørger om et Medlem, der kun har svaret 36 Ugers Kontingent i 5 Aar har Ret til Arbejdsløshedsunderstøttelse. Ja, forsaavidt han i de sidste 26 Uger har arbejdet og betalt Kontingent og ikke i det sidste Aar har nydt Rejseunderstøttelse eller Arbejdsløshedsunderstøttelse. — K. Lokalafdeling forespørger om Arbejdsløshedskassens Centralisation er traadt i Kraft. Nej. Men i Følge Forbundslovforslaget sker dette 1. Januar 1899; der er dog alt nu opnaaet Overenskomst mellem de kontraherende Foreninger om, at forsaavidt et Medlem har erhværvet sig Ret til Arbejdsløshedsunderstøttelse enten i den ene eller i begge Foreninger sammenlagt, udbetales den ham i den Forening, hvori han bliver arbejdsløs. — Paa Forespørgsel om Tiden for Repræsentantmødets Begyndelse var svaret, at det ikke bestemt nu kunde fastsættes; men det mentes, at det maatte være i Odense anden Pintsedag med Middagstogene (de, der ikke tillige deltager i Delegeretmødet). — Fra Dansk Provinsbogtrykkerforening forelaa Meddelelse om, at den har udsendt Tarifforslaget til almindelig Afstemning blandt sine Medlemmer og forlangt Svar til den 15. Maj.

2. TORKILD PETERSEN aflagde Beretning om de af ham i Forening med Odenseafdelingens Formand trufne Arrangementer i Anledning af Repræsentantmødet. Til Møderne er lejet Industripalæets Festsal. — Til Efterretning.

3. Fra Trykkerforeningens Formand forelaa et Forslag til en Ordning af Arbejdsløsheds- og Rejsekassen paa Grundlag af, at hver af de bestaaende Foreninger deltog i de samlede Udgifter pr. arbejdende Medlem. — Da baade Arbejdsløshedskassens og Rejsekassens Centralisation er vedtaget af de to Foreninger, fandt man efter en længere indgaaende Diskussion, at Forslaget vel kunde have været brugbart for nogle Aar siden, men at Udviklingen forlængst var passeret det Stadium, Hr. Jensens Forslag antyder.

4. Norsk Centralforening for Bogtrykkere ønsker at paabegynde Arbejdet for Gennemførelsen af en Landstarif og udbeder sig Fællesstyrelsens Tilladelse hertil. Hovedbestyrelsen havde ikke noget derimod; maatte dog reservere sig sin Stilling til Sagen, hvis det skulde komme til almindelig Arbejdsnedlæggelse. En Anmodning om Opgørelse fra 96 besvaredes derhen, at en saadan fra vor Side forlængst var begæret hos Normændene, og at man nu tillige kunde ønske Opgørelse fra 97.

5. I Anledning af et fra Nykjøbing F. udsendt Cirkulære (hvoraf Hovedbestyrelsen ikke en Gang var tilstillet et Eksemplar), der anbefaler at forkaste Tarifen, forelaa Udkast til en ny Redegørelse, der sluttede med at anbefale Tarifens Vedtagelse. — Udkastet vedtoges.

6. Under Eventuelt behandledes nogle Smaasager.

HVIDTFELDT.

Alle Henvendelser angaaende Den typ. Forening og Sygekassen sker kun til Formanden, P. Lauritzen, Schønbergsgade 19, 3. S.

Hovedkassens Regnskabsberetning for April Maaned 1898.

Indtægt.

Kassebeholdning	Kr.	2904.80
Reservefond	-	4295.40
Begravelseskassen		13912.79
Bidrag fra Lokalforeningerne	-	2744.73
	Kr.	23857.72

Udgift.

Bidrag til Lokalforeningerne			Kr.	432.34
do. - Typ. Rejsekasser og Reservefonds			-	1082.50
Typ.-Tid. (Nr. 1—13)			-	414.46
Reservefond			-	4295.40
Begravelseskassen	Kr. 13912.79			
Bidrag til do.	- 662.00			
		Kr. 14574.79		
Et Dødsfald i Aarhus		- 100.00		
			-	14474.79
Kassebeholdning den 30. April			-	3158.23
			Kr.	23857.72

Kolding, d. 1. Maj 1898. ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. AUG. PETERSEN. I Morgen: Hr. M. SØRENSEN.

Til Inkassatorerne!

Da Den typ. Trykkerforening har vedtaget at forpligte **alle** de Medlemmer af Trykkerforeningen, som tillige er i Syge- og Ligekassen, til at tiltræde Hjælpekassen fra **1. April d. A.** at regne, skal saaledes **alle** saadanne Trykkere betale ligesom Medlemmer af Den typ. Forening:

50 Øre ugenlig

o: Sygekassen 25 Øre, Hjælpekassen 15 Øre, Ligkassen 10 Øre.

Deres Nyderet bliver 21 Kr. Sygehjælp ugenlig og indtil 300 Kr. Begravelseshjælp.

Kontingentet maa altsaa opkræves fra 1. April 1898 at regne. V. BERGENHOLZ.

Ny Medlemmer. **Mænd**: Sætter Viggo Hansen (Berl. Tid.); Stereotypisterne Niels Chr. Madsen, Peter Chr. Poulsen og Georg Thorvald Olsen (Nationattid.); Sætter Carl N. M. Fred. Henriksen (I. Cohen); Sætter Rasmus Carl Chr. Jul. Tønnesen (**arbl.**), udl. 1/5 98 i Storehedinge; Sætter Gustav Adolf M. Jensen (Ritzau); Sætter A. V. A. Hansen (Hoffensb.).

Kvinder: N. C. Madsens Hustru Inger Bjarta; P. Chr. Paulsens do. Kirstine; Jens Chr. Christiansens do. Bodil Marie; Seir Jørgensens do. Christine; Carl Christensens do. Alma Martine; Carl Henriksens do. Anna Nancy Magdalene.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 988, Peter Viggo Jensen (Trier) fra Hillerød og 1715, Jens Carl Philip Sørensen (Truelsen) fra Næstved.

Bortrejste: 987 (Dsk. t. F.), Svend Alfred Petersen (arbl.) paa Rejse; 1011 (Dsk. t. F.), Sofus M. Henry Jensen (arbl.) paa Rejse; 543 (Norsk Ctf.), Martin Moe (Missionstr.) til Norge; 1592, Adolf H. Petersen (arbl.) til Helsingør i Plads.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. Fredag Middag udbetales **Arbejdsløshedshjælp**, Lørdag Middag **Sygehjælp**. Henvendelser angaaende Trykkeriforhold og Tarifspørgsmaal frabedes. V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Aalborg Lokalformand

er flyttet til Danmarksgade 67, 3. og træffes 12—1 og 7½—8½.

Et Cirkulære

angaaende Tarifen er i Dag udsendt til samtlige Medlemmer.

Kolding, 10. Maj 98. HVIDTFELDT.

Kvittering for modtagne Januar Kvartalsregnskaber.

4. Maj: *Randers.* 6. Maj: *Fredericia.* 10. Maj: *Faaborg.*

Varde mangler fremdeles.

Kolding, den 10. Maj 1898.

ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

Ny Medlemmer: Rønne, Andreas Herman Jensen, udl. 1/5 98 i Bornh. Avis efter 5 Aars Lære. Aarhus, Andreas Johannes Petersen (Aarh. Amts Folkebl.) og Jens Carlsen (Aarh. Amtstid.), begge udl. efter 5 Aars Lære. Esbjerg, Albert Schmidt, udl. 9/4 98 efter 5 Aars Lære i Esbjerg Dgbl. (arb. s. St.). Holbæk, Lars Peter Hansen, udl. 1/5 98 efter 5 Aars Lære i Holbæk-Posten (arb. s. St.). Viborg, Johannes Jepsen, udl. 1/8 92 i Herning (tidl. Medlem). Køge, Sætter Laur. Chr. Petersen, udl. 1/5 98 i Østsj. Folkebl. efter 5 Aars Lære. Næstved, Thorv. Hansen, udl. 1/5 i Næstved Tidende og Lauritz Hansen, udl. 1/5 paa Næstved Avis. Svendborg, Kristen Nielsen, udl. 1. Maj 98 i Sydfyns Tid.s Trykkeri efter 5 Aars Lære (arb. s. St.). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Nyt Medlem: Aage Chr. Holm-Petersen, udl. hos Bagge 1/5 98 (arb. s. Sted). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Udmældt: 23, Fr. Cato.

DE KVINDEL. TRYKKERIARBEJDERES FAGFORENING.

Offenligt Møde afholdes *Søndag den 15. Maj, Kl. 3 Eftm.* i *Rømersgade 22*, den lille Sal. Til dette Møde indbydes særlig Paalæggerne hos Isak Cohen, Nielsen & Lydiche, Græbe og Centraltrykkeriet samt alle Stentrykkerpaalæggere. Trykkerne paa ovennævnte Trykkerier bedes venligst komme til Stede.

Styrelsen for Den typ. Trykkerforening samt Formanden for Litografisk Forbund er indbudt. STYRELSEN.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Aften læres Bryllupssange.

STYRELSEN.

T. C. C. Søndag Tur til Roskilde, Domkirken beses (gratis). Frederiksberg Runddel Kl. 9. Sørensen og Dreyer.

Kristi Himmelfartsdag: Skodsborg. Trianglen Kl. 9. Ystrøm og Rob. Andersen.

ANNONCER

En Typograf (helst Trykker, event. Sætter), der disponerer over 5 à 6000 Kr., kan blive Deltager i en i god Gang værende Forretning i København. Billet mrkt. »66« modtager Ekspeditionskontoret.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 20
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 21. Maj 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie. 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Dansk typ. Forenings, Den typ. Forenings og Den typ. Trykkerforenings Delegeretmøde i Odense

Søndag den 29. og Mandag den 30. Maj 1898

i Industripalæets Festsal.

DAGSORDEN: 1. Mødets Indledning. 2. Mandaternes Prøvelse. 3. Valg af Mødets Funktionærer. 4. Fastsættelse af Mødets Forretningsorden. 5. Beretning om Virksomheden. 6. Behandling af Forslag til Love a) Fastsættelse af Formandens og Hovedkassererens Lønninger, b) Fastsættelse af Godtgørelser for Rejser og Møder. 7. Gensidighedsspørgsmaalet. 8. Eventuelt.

Medlemmer af de kontraherende Foreninger har Ret til at overvære Mødet som Tilhørere mod Forevisning af Medlemskort.

Kolding og København, den 20. Maj 1898. FÆLLESSTYRELSEN.

Dansk typ. Forenings Repræsentantmøde i Odense

Mandag den 30. Maj i Industripalæets Festsal

(umiddelbart efter de kontraherende Foreningers Delegeretmøde).

DAGSORDEN: 1. Repræsentantmødets Konstituering. 2. Hovedbestyrelsens Beretning. 3. Eventuelt et Centralisationsforslag fra Esbjerg. 4. Lovbehandling. 5. Tarifsagen. 6. Eventuelt.

Medlemmer af Dansk typ. Forening og dens gensidige Foreninger har Ret til at overvære Mødet som Tilhørere mod Forevisning af Medlemsbevis.

Kolding, den 17. Maj 1898. HOVEDBESTYRELSEN.

Delegeretmødet.

For første Gang siden den skandinaviske Kongres i 1891 samles Repræsentanter for de typografiske Foreninger i det ganske Land for at raadslaa om Typografernes vigtigste Anliggende: Udviklingen af den samlede Organisation. For første Gang skér dette i Kraft af allerede vedtagne Lovbestemmelser. Forhandlingerne i Odense den 29. og 30. Maj drejer sig ikke om at skabe noget absolut Nyt, men gaar i særlig Grad ud paa at udvikle det allerede Eksisterende paa det bestaaende Grundlag.

Man vil af det af Fællesstyrelsen udsendte Forslag til Love for Dansk Typografforbund se, at det, som foreslaas, i alt væsenlig indeholdes i de nu gældende Love for Reservefonds og Rejsekasser. Fællesstyrelsen har efter bedste Ævne stræbt at give det Gamle en fastere og klarere Form, og har som Følge heraf lagt Hovedvægten paa, at den typografiske Arbejderbevægelse for Fremtiden ledes gennem ét Organ: *Forbundet.* Dermed være ikke sagt, at de enkelte Foreningers Bestemmelsesret tilstræbes indskrænket. Den samme Bevægelsesfrihed, som fandtes indenfor den gamle Ramme, vil man ogsaa møde nu; hvad der er tilsigtet, er navnlig at opnaa den Ensartethed i Ledelse og Understøttelser, uden hvilken en Arbejderorganisation nu til Dags ingen Vegne kommer. Vi er vante til at gaa med smaa Skridt i vort Fædreland, Langsomhed i vore Bevægelser har alle Dage været vor Nations Kendemærke — og det udsendte Forslag til Love tager just saa meget Hensyn til denne nationale Ejendommelighed, som de bestaaende Forhold kræver. Det kan maaske endda være vanskeligt nok at komme det lille Stykke ad Vejen til det Maal, som ganske sikkert én Gang vil kunne naas: én Organisation for alle klassebevidste Fagfæller.

Det er paa høje Tid, at vort Organisationsarbejde skér efter en samlet Plan. En saadan findes i det nye Forslag til Love. Den kunde forlængst have været realiseret, saafremt alle de paa den skandinaviske Kongres repræsenterede Organisationer havde staaet paa samme Udviklingstrin, som Den typografiske Forenings Medlemmer viste sig at staa paa. Aarene er gaaede, megen Tid er spildt, men selv om vi ikke er komne saa langt frem i organisatorisk Henseende, som ønskeligt var, kan vi dog glæde os ved, at intet af det, som er bygget op i Aarenes Løb, er revet ned.

Af *Nyt* indeholder Forslaget, som sagt, ikke overvættes meget. Ledelsen og hele den administrative Virksomhed vil i det Store og Hele blive som før — kun med det Forbehold, at der ganske naturligt vil blive stillet langt større Krav til Funktionærerne end hidtil. For Regnskabsvæsnet er der udarbejdet detaljerede Bestemmelser, hvilket ligeledes er Tilfældet med de Delegeretmøder, som fremtidig agtes afholdte, og som foreslaas at skulle finde Sted hvert tredje Aar. Paa det under-

støttende Omraade er der for samtlige Kasser sket væsenlige Forhøjelser i Understøttelserne, og endvidere er Arbejdsløshedsunderstøttelsen i Henhold til den stedfundne Afstemning indraget under Virksomheden og ordnet paa en saadan praktisk Maade, som ganske sikkert vil vinde Medlemmernes udelte Bifald. Endelig findes en fundamental Bestemmelse i Lovene, nemlig § 17, som slaar fast, at Dansk Typografforbund tilhører de samvirkende Fagforbund. Der er særlig Anledning til at henlede Repræsentanternes Opmærksomhed paa denne Paragraf, ikke alene fordi den er en af de vigtigste i Lovforslaget, men ogsaa fordi vor Organisations Udvikling i væsenlig Grad afhænger af Vedtagelsen eller Forkastelsen af denne Paragraf. Da det skandinaviske Forbund i sin Tid foresloges dannet, eksisterede der ingen obligatorisk Ydepligt i de samvirkende Fagforeninger i Anledning af Strejker eller Lock-out's, og der var derfor god Grund for Typograferne i Danmark, Norge og Sverig at sikre sig gensidig Understøttelse paa dette Omraade. Det viste sig jo imidlertid umuligt at realisere Tanken i det Omfang som paatænkt, og selv om dette var sket, vilde de danske Typografer dog ikke være saa betryggede med Hensyn til Hjælp, som naar de har samtlige danske Fagforeninger i Ryggen. I disse Dage, hvor Provinstypograferne har forkastet den foreslaaede Tarif, er det da ogsaa ganske utænkeligt, at Repræsentanterne skulde stemme for at isolere sig fra de andre Fag, saa meget mere, som der haves praktiske Eksempler paa den Gavn, Sammenslutningen paa dette Omraade har ydet.

Alt i alt vil Delegeretmødet saaledes først og fremmest vise, hvor langt i Udviklingen de danske Typografer som Helhed er komne. Det gælder ikke om at overstemme hinanden, men at overbevise hinanden om den Maade, hvorpaa vor Organisation bedst kan arbejde. Vi haaber, at Repræsentanterne er sig dette Ansvar bevidst, og at det Arbejde, som skal gøres i Pinsedagene, maa blive til Gavn og Glæde for Danmarks Typografer. V. P.

Mærkelig Voldgiftsretsdom.

Vi har modtaget følgende

Udskrift

af Forhandlingsprotokollen for den af Foreningen af danske Bogtrykkere og de typografiske Foreninger nedsatte Voldgifsret.

Onsdag den 4. Maj 1898, Aften Kl. 8, holdt Retten Møde.

Til Stede var d'Hrr. O. JOHANSEN, LAUR. JENSEN, TH. RASMUSSEN, VALD. CARLSEN, C. LASSEN, LAUR. MADSEN og VILH. JØRGENSEN.

— —

Paa Forslag af Formanden vedtoges følgende Beslutning:

I Anledning af den mellem Parterne i Sagerne Nr. 4 og 5/1897—98 trufne Overenskomst om ikke at ville fuldbyrde den Afgørelse, der maatte blive truffen af Retten i disse Sager, udtaler Retten sin Misbilligelse af den overfor Retten udviste Fremgangsmaade, derunder, at den trufne Overenskomst ikke er meddelt Retten, og betragter ved det Passerede de anførte Sager som tilbagetagne fra Retten.

— —

LAUR. MADSEN.

OSKAR JOHANSEN.

Denne Dom eller vel rettere Beslutning forekommer os at være det mest mærkelige, vi endnu har set fra Voldgiftsrettens Side. Ganske vist har vi før mærket besynderlige Udslag af denne Rets Opfattelse af, hvad den er sat i Verden for, men at den nu ogsaa egenmægtigt *tilbagetager* Sager, som Organisationerne eller Medlemmer af disse anlægger for at faa paadømte, det vilde vore ellers i den Retning godt rustede Forventninger dog aldrig have tilladt os at tro. Det Paabud om Tavshedspligt for Fagbladene, som i Novbr. f. A. udstedtes under Trusler om det Værste, hvis Gentagelse fandt Sted, var mere latterligt end ondartet; men den selvtiltagne Myndighed, som ovenstaaende Beslutning bærer til Skue, er lige det omvendte, og vi tvivler stærkt om, at man nogensinde indenfor ligegyldig hvilken Domsmagt kan paavise noget lignende.

Voldgiftsrettens Kompetence til at handle, som her er sket, findes der ikke en Sætning eller Linje i Tarifen om. Og ganske naturligt, thi den har kun en eneste Opgave for sin Virksomhed, nemlig at *paadømme* Sagerne. *Hvorledes* Parterne vil eksekvere Dommen eller om de overhovedet vil det, bliver en Privatsag, som ikke vedkommer Retten i mindste Maade. Sagen er indanket, og saalænge de Parter, der er impliceret i den, *ikke* trækker den tilbage, har Retten kun at gøre sin Pligt. Den Meningsforskel, der er om det givne Forhold, behøver dog virkelig ikke at betragtes som ude af Verden, fordi Parterne forinden Dommen bliver enige om at ordne Afgørelsen, og man kan da heller ikke frakende Dommen Betydning i fremtidige lignende Tilfælde.

Rettens Optræden er en ondartet Misforstaaelse af dens Opgave, thi den kan kun have én Hensigt — at hindre stridende Parter i senere at komme overens paa fredelig Maade. Men dette Maal skulde en Voldgiftsret mindst af Alt styre efter.

Hvor er Fremskridtet!

EN Hr. v. Jurs er i sidste Nr. af *Typ.-Tid.* ude med en Imødegaaelse af min Artikel om Tarifen.

Skønt jeg nærmest synes, han imødegaar sig selv, og det saaledes kunde være unødvendigt at imødegaa ham, især da Afstemningen om Tarifen jo nu er sluttet, skal jeg dog gøre dette, nærmest fordi jeg derved faar Lejlighed til at belyse endnu et Par Punkter i denne uheldige Tarif.

Først vil jeg gøre Hr. v. Jurs opmærksom paa, at jeg ikke er Beregningssætter, men fastlønnet. Og min Løn er omtrent som en københavnsk Bagerkusks; altsaa vil det vare længe, før jeg kan faa nogen Fordel af Tarifens Bestemmelser om Minimumsløn, hvis »Fremskridtet« da skal gaa med den Fart, det er gaaet med hidtil.

Hr. v. Jurs Bemærkning om, at jeg ønsker at beholde den gamle Ordning, kendes jeg ikke ved; jeg ønsker en Tarif, helst med det Gode, men i fornødent Fald ved Kamp; dog ønsker jeg ikke et saadant Misfoster som den, der for Tiden er præsenteret os.

Hr. v. Jurs og jeg er fuldstændig enige om, at Beregningssætteren maa »tjene« den halve Time; for ham er der altsaa ikke noget Fremskridt at paavise. Tusindbetalingen er ikke forhøjet saa meget, at det gør noget.

At Principalen altsaa tjener ved den ny Tarif, kan vi vel nemt blive enige om, al den Stund Lys og Varme en halv Time ogsaa koster Penge.

Saa kommer vi til den store Profit, Beregningssætteren løb af med under den sidste Lønbevægelse; jeg kjender ikke noget til den; i de større Byer, i hvilke Hr. v. Jurs mener, der kan tjenes 24—30 Kr. ugenlig under den ny Tarif, blev der ingen Forhøjelse, og det bliver der heller ikke denne Gang. Alt bliver ved det Gamle, kun skal der nu stikkes lidt mere paa for at tjene den samme Ugeløn.

I de smaa Byer kunde der maaske være Tale om en Smule Forhøjelse i Tusindbetalingen enkelte Steder; dér arbejdes der dog sjælden paa Beregning, saa det blev Fastlønssætterne, der løb af med Profitten = 16 Kr. om Ugen.

Forøvrigt er Hr. v. Jurs' Beregninger over, hvad der kan tjenes under den ny Tarif, ravruskende gale, og jeg skal forsøge at bevise det.

Vi tager højeste Betaling for Fraktur, 30 Øre, og den ugenlige Præstation sætter vi til mellem 60 og 80 Tusinde Bogstaver, det er i ethvert Tilfælde højt nok regnet i en 9 Timers Arbejdsdag. Saa bliver Lønnen ikke 24—30 Kr., men 18—24; der er dog Forskel, ikke sandt, Hr. v. Jurs.

Men det var Forsiden af Medaillen, lad os nu ogsaa se Bagsiden, det er Minimumslønnen, der bliver betalt i **43** Byer. Der bliver Ugelønnen regnet efter 26 Øre pr. Tusind; for 80 Tusinde bliver det Kr. 20,80 og for 80 Tusinde Kr. **15,60**; det er en flot Ugeløn, ikke sandt, Hr. v. Jurs? Den Ugeløn vil vist enhver fastlønnet Sætter slikke sig om Munden efter?

Den Himmerigsmundfuld, at der rundt i Smaabyerne staar Familjefædre med en Ugeløn af 18—20 Kr. og venter med Længsel paa Tarifens Vedtagelse, der maaske byder dem **17** Kr. — den Mundfuld vil jeg skænke Dem, den er mig for fed!

Jeg skal til Slut løse Hr. v. Jurs den Gaade, hvorfor jeg har set Tarifen fra Beregningens Standpunkt.

Jeg har den Idé, at selv om man er fastlønnet Sætter er man ogsaa forpligtet til at tjene sin Ugeløn, og da vi dog skal have en Maalestok til at bedømme vort Arbejde efter, er jeg gaaet ud fra Tusindbetalingen.

Naar denne er lav, skal der bestilles saa meget mere, ogsaa af Fastlønssætteren, for at det kan siges, at han har tjent sin Ugeløn, og naar

Arbejdstiden bliver forkortet, uden at Tusindbetalingen bliver forhøjet, er ogsaa Fastlønsætteren, i ethvert Tilfælde moralsk, forpligtet til at anstrænge sig mere.

Altsaa: Principalerne høster hele Fordelen ved Tarifen, vi betaler den.

Jeg overser aldeles ikke det Gode, en Forkortelse af Arbejdstiden byder os; men lad Principalerne ogsaa ofre lidt, hvorfor skal vi betale hele Gildet?

De øvrige Skavanker ved Tarifen skal jeg ikke opholde mig ved, da de er blevne saa grundigt kritiserede af d'Hrr. Vejle-Kolleger, Sørensen og Jakobsen. Kun endnu en lille Bemærkning i Anledning af en Sætning i Hovedbestyrelsens Cirkulære om, at Minimumslønnens Fastsættelse ogsaa vilde tvinge Lønnen op for de Bedrelønnede.

Det tror jeg ikke rigtigt paa; de Principaler, der halvt skal tvinges til at betale Minimumslønnen, er vist ikke særlig hidsige til ogsaa at forhøje Lønnen for de enkelte Bedrelønnede. Større Sandsynlighed er der for, at en saadan Principal en Gang, naar en bedrelønnet Arbejder frafalder Pladsen, sætter hans Efterfølger paa Minimumsløn.

Jeg kender Eksempler paa, at en Principal, der før sidste Lønbevægelse betalte sine unge Svende 18 Kr., nu ved første Forandring udtalte: »Jeg har underskrevet paa at ville betale 16 Kr., hvorfor skal jeg saa betale mere, min Konkurrent gør det jo ikke.«

Nej, Minimumsløn maa der regnes med og ikke mere; det, man skal have af Naade og Barmhjærtighed, bliver vist ikke saa meget, at det er værd at takke for.

Jeg siger endnu en Gang: den Tarif duer ikke; men jeg tilføjer for ikke at blive misforstaaet: lad os faa en ordentlig Tarif, nu er Tiden inde, hvem véd, hvorledes Chancerne staar om 4 Aar.

SIGURD.

Den famøse Tarif.

Og de Ulykkelige — siger Faktor Jacobsen — »der stemmer for Tarifen! hvilket Ansvar paatager de sig ikke«.

Ja saa! Saa har jeg altsaa faaet et stort Ansvar at bære. For jeg *har* stemt for Tarifen. Men jeg kan just ikke sige, at jeg føler min Samvittighed betynget ud over det ordinære.

Vi gik her i —borg længe og vidste hverken ud eller ind. Skulde vi stemme Ja? Skulde vi stemme Nej? Eller skulde vi lade helt være? Guderne maatte vide det. *Vi* vidste det i hvert Fald ikke. Vi holdt to Generalforsamlinger, men var akkurat lige saa kloge, da vi sluttede den anden, som da vi begyndte den første.

Saa kom Cirkulæret fra Kolding, og det slog Hovedet paa Sømmet. »Stem paa Tarifen«, hed det, og vi stemte Ja.

Og jeg græder som sagt ikke derover. Føler mig slet ikke brødebetynget. Jeg kan nemlig ikke forstaa andet, end at Faktor Jacobsen uden Grund »maler Fanden paa Væggen«. Ganske vist er Mulktbestemmelserne og forskellige andre Bestemmelser i den ny Tarif uheldige. Men jeg tror dog, at der ikke vil være mange Trykkerier, hvor de vil blive brugte. Paa Avistrykkerierne vil de sikkert ingen Rolle komme til at spille. Her maa Sætterne jo nemlig ofte arbejde en halv Snes Minuter over Tiden, og efter den ny Tarif skal de altsaa have Ret til at forlange Overarbejdspenge. Det vil føre til lutter Kævleri og Krakileri for begge Parter, om det skal tages saa nøje med 5—6 Minuter fra eller til. Og Principaler og Arbejdere vil derfor i de fleste Tilfælde sikkert enes om at vise lidt Villighed overfor hinanden. Forudsat selvfølgelig, at Uregelmæssighederne ikke antager *større* Dimensioner. Og hvad selve Lønnen angaar, da betyder den nye Tarif en Forhøjelse for Typograferne i mange Smaabyer — det kan ikke bestrides.

Selvfølgelig mener jeg ikke, at den ny Tarif indeholder det, Typograferne maa sætte sig som Maal. Saa langt, langt fra. Naar jeg har stemt for den — og jeg tror, jeg tør sige, naar mange Kolleger har stemt for den, saa er det fordi den byder nogle *smaa* Fordele, og fordi vi mener det vilde være dumt nu at lave en Konflikt, hvis Resultater og Rækkevidde Ingen kan have nogen Mening om. Nogen *Lock-out* behøver man selvfølgelig ikke at frygte for inden for Typografien; en saadan vil altfor meget berøre hele Landet til, at Principalerne skulde vove det. Men jeg tror, at en Konflikt vil have til Følge, at mangen Kollega, som man har al Agtelse for og gærne vil staa i Forening med, vil finde Organisationens Holdning »ubesindig« og træde fra; det er nemlig et Faktum, at der er megen Slingren inden for Geledderne. *Personlig* er jeg fuldstændig ligeglad, enten Tarifen bliver vedtaget eller ej.

Bliver den vedtaget, lad os saa tage imod den og haabe paa bedre Tider. »Kommer Tid, kommer Raad«. Fire Aar er jo ingen Evighed.

Naar Faktor Jakobsen — og flere med ham — anker over den alt for korte Frist, Medlemmerne har haft, finder jeg denne Anke fuldstændig berettiget. Det vilde sikkert være heldig, om der i Fremtiden — forinden Afgørelsen af saa vigtige Spørgsmaal — vilde blive givet Medlemmerne Tid til at udtale sig om Sagen i *Typ.-Tid.* Og Hovedbestyrelsen vil sikkert al Tid kunne skaffe saa lang Frist, at dette kan lade sig gøre.

Ix.

Fra Trykkerforeningens Generalforsamling.

Hr. Redaktør! Da mine Udtalelser paa Trykkerforeningens Generalforsamling angaaende Centraliseringen af Arbejdsløshedskassen synes mig noget uheldigt refererede og kan misforstaas, beder jeg om Plads for følgende korte Resumé af, hvad jeg ved denne Lejlighed fandt Anledning til at udtale, ogsaa fordi jeg nok kan ønske, at disse Udtalelser om Trykkerforeningens Ændringsforslag kommer offenligt frem:

»Naar vi skal bedømme det foreliggende Forslag og Trykkerforeningens Tilslutning dertil, er der to Grundsynspunkter, vi maa gaa ud fra, nemlig disse: Vi skal søge at bevare Trykkerforeningen som selvstændig Forening og vi skal samtidig vise, at vi ikke forlanger at have en selvstændig Forening for derved at unddrage os nogensomhelst kollegial Forpligtelse. Ser vi ud fra disse Synspunkter nøgternt paa det foreliggende Forslag om Arbejdsløshedskassens Centralisation og paa Trykkerforeningens Styrelses Ændringsforslag dertil, saa maa det være os klart, at om denne Ændring vedtages, bliver det kun »det samme paa en anden Maade«; Ændringsforslaget ændrer ikke i mindste Maade Forslagets Realitet, og jeg ser med Glæde Styrelsens Stilling til Realiteten i Spørgsmaalet. Ændringsforslagets eneste Betydning er da den, at det *muligvis* skyder Nødvendigheden af, at Trykkerforeningen forhøjer sit Kontingent, ud i nogen Tid; thi det maa jo være klart, at *hvis* Arbejdsløshedskassen virkelig har Brug for 15 Øre pr. Medlem og Uge, saa maa vi betale dem, enten det saa sker forud eller bagud. Iøvrigt er jeg i Principet Tilhænger af, at vore Understøttelseskasser saa vidt muligt baseres paa Forsikringsprincipet — dette er nemlig en mere fremskreden og videnskabeligt begrundet Form for Organisation end den gensidige Understøttelsesform, der maa betegnes som absolut primitiv, og som da ogsaa er den Form, hvorunder Arbejdernes Understøttelsesforeninger fra først af er dannede, men som de mere og mere har arbejdet sig bort fra. Imidlertid forstaar jeg saa godt vor Styrelses Betænkeligheder ved at bringe *os* ud i en Kontingentforhøjelse nu, saa meget mere, som det jo ikke vil blive nødvendigt for Den typografiske Forening at forhøje *sit* Kontingent, og der jo, desværre, bestaar en Art Konkurrence imellem de to Foreninger. Det kan derfor siges, at der ikke i Principet er nogen Uoverensstemmelse mellem den ærede Styrelses og min Opfattelse af det foreliggende Forslags Realitet. — —«

De, Hr. Redaktør, vil sikkert forstaa mine Bevæggrunde til at bede Dem optage Ovenstaaende, om end jeg selvfølgelig maa erkende, at det vilde være uheldigt for *Typ.-Tid.s* særlig i denne Tid knappe Plads, om enhver Udtalelse paa en Generalforsamling skulde refereres saa udførlig.

Ærbødigst
V. C. BERG.

Det glade — —!

Det er saadan en Tone, der gaar igennem Hr. W. Jacobsens Opsats i forrige Numer — han er nærmest tilbøjelig til at »gøre Grin med det Hele«.

Var Sagen bleven tagen alvorlig og vel betænkt, maatte han ved Tarifens Forkastelse have set en Fare, som han nu er sluppen »heldig« forbi.

Det er betegnende for alle de Cirkulærer, vi modtog fra forskellige Lokalforeninger og for de Artikler, som anbefalede at stemme Nej, at deres Forf. slet ikke har nævnt et Ord om, hvorledes Forholdene skulde eller vilde blive, naar Tarifen faldt.

De maa leve i den salige Tro, at saa bliver Alt ved det Gamle. Men det er netop det, det ikke gør.

Forkastes Tarifen, føler Principalerne sig selvfølgelig ikke bundne ved den forrige Overenskomst, og vi véd alle, at der *er* Principaler, som vil benytte sig af Lejligheden til at gøre Indskrænkninger i den forrige Ordnings Indrømmelser, og de, som ikke vil, kan maaske blive tvungne dertil; der maa huskes paa, at Principalerne nu har en Organisation, der maaske er fuldt saa stærk som vor.

I denne Forbindelse vil jeg bede Enhver studere Hovedbestyrelsens sidste Cirkulære lidt nøjere.

Det kan jo være kedeligt nok, at en By som Vejle er bedre stillet end under Tarifens Lønsatser; men har Lokalforeningen »Ben i Næsen«, vil det være den en let Sag at beholde de Fordele, den allerede har, selv om Tarifen bliver vedtagen. Jeg tror det vilde være vanskeligere at hævde dem under Anarkiet — den lovløse Tid, der vil følge af Forkastelsen.

Men at stemme imod, fordi Beregningssætterne, og, i ganske enkelte Byer, Fastlønssætterne, »har det godt«, medens disse sidste i de fleste Byer har det daarligt, eller, hvad W. J. vilde kalde »Sulteløn«, det vil være det samme som at sige: »Sk . . . med, hvordan de Andre har det, naar vi blot har vort paa det Tørre!«

Og det begav sig i de Dage, da Hr. W. Jacobsen foretrak »det vildeste Anarki« for lovordnede Tilstande, at Masser af Sættere fik Hungertyfus og Lungesvindsot paa Grund af daarlige Lokaler, »Sulteløn« og støvfyldte Kasser.

Og for mange af dem blev Skoven aldrig grøn.

Og det hjalp ikke det mindste, at Hr. W. J. nok saa tidt tog Hatten af for Spyttebakkerne.

— — — — —

Naar disse Linjer kommer Medlemmerne for Øje, er Afstemningen jo truffet; men jeg har ment at burde vare ad i Tide, hvis Afstemningen gaar Hovedbestyrelsen imod, saa man straks kan træffe Forholdsregler mod mulige Overgreb fra Principalernes Side. Der bør under ingen Omstændigheder tillades det mindste i den Retning. V. JURS.

Repræsentanter

ved Delegeretmødet og Repræsentantmødet, der ønsker Logis eller ønsker at deltage i Middagene, bedes meddele dette til Hr. *Typograf Chr. Petersen, Godthaabsgade 7 I, Odense,* inden den 24. ds.

Logis erholdes fra 1—1½ Kr. og Middagsmaaltiderne arrangeres i Industripalæet til 2 Kr.

Generalforsamlinger og Møder.

Typografernes Sangforening

afholdt Generalforsamling Lørdag den 30. April i Foreningens Lokale. — Dirigent CARL MADSEN, Sekretær NIELS HANSEN.

Punkt 1. FORMANDEN aflagde Beretning for Vintersæsonen, om hvilken der kun var godt at mælde. I Begyndelsen saa alt ud til, at der skulde blive Mangel paa Anden-Basser, men der kom hurtig Tilgang af baade ældre og yngre Sangere. — Organisationernes Arbejdsløshedsfest havde givet en Indtægt af 526 Kr. og Indsamlingen blandt Kollegerne Landet over gav 1900 Kr. — Aarsfesten var vellykket og musikalske Fagfolk havde erklæret Koret for et af Byens bedste.

Punkt 2. KASSEREREN indstillede det til Medlemmerne omdelte trykte Regnskab til Godkendelse. — VALD. AUENER anbefalede paa Revisionens Vegne Godkendelsen. Regnskabet godkendtes.

Punkt 3. Valg af Kasserer og Medbestyrer. BYNCK bad sig fritaget for Valg; han klagede over Medlemmernes Sendrægtighed med at betale Kontingent, og gav et Par Eksempler paa, hvad enkelte Medlemmer bød ham, naar han krævede dem. — DIRIGENTEN anmodede Bynck om at vedblive, det var vanskeligt at finde en Kasserer, som kunde erstatte ham. Taleren foreslog, at der valgtes Inkassatorer paa Trykkerierne. Dette Forslag vedtoges, og efter indtrængende Anmodninger fra BJERREGAARD, FORMANDEN og flere gik Bynck ind paa at modtage Genvalg. — FORMANDEN meddelte, at A. Larsen havde frabedt sig Valg som Bestyrer, da Arbejdet hindrede ham i at passe Hværvet. — JOHANNES LARSEN foresloges, men ønskede ikke Valg. — CHR. HANSEN (L. Jørgensen) valgtes til Medbestyrer.

DIRIGENTEN sluttede Mødet med Tak til de Valgte.

Typografernes Cykle-Klub

afholdt Søndag den 1. Maj Generalforsamling i Foreningens Lokale, Admiralgade. — Dirigent JUUL SØRENSEN, Sekretær NIELS HANSEN.

FORMANDEN indbragte Bestyrelsens Forslag om ikke at afholde nogen Fest paa Stiftelsesdagen, men udsætte den til senere hen paa Sommeren og da sammen med Festen foranstalte et Væddeløb. — NIELS HANSEN fandt det uheldigt, da Festen om Foraaret altid havde samlet mange Deltagere og været en smuk Fest. — FORMANDEN: Festen vilde jo kun blive udsat en kort Tid og ved at slaa den sammen med et Væddeløb haabede man ogsaa at faa en storartet Fest ud af det. — Det vedtoges at udsætte Festen.

KASSEREREN fremlagde Regnskabet, der efter at NIELS HANSEN paa Revisionens Vegne havde anbefalet det, godkendtes

De afgaaende Bestyrelsesmedlemmer og Revisorer genvalgtes enstemmigt.

FORMANDEN udtalte til Slut Ønsket om Fremgang for Klubben, som i Aar kunde garantere Medlemmerne udmærkede og billige Cykler af nyeste Model. Henvendelse kan ske til Formanden, CARL DREYER, Dr. Olgas Vej 15. — Generalforsamlingen hævedes.

Kolding Lokalforening

afholdt Tirsdag den 10. Maj en ekstraordinær Generalforsamling, der var indvarslet af 23 Medlemmer. Ca. 40 Medlemmer var mødte. Dagsordenen var: Protokollens Oplæsning, Tarifen og Eventuelt. — Protokollens sidste 2 Generalforsamlinger oplæstes og godkendtes enstemmigt. — Tarifen gav Anledning til en lang og til Tider varm Diskussion mellem 2 af Hovedbestyrelsens Medlemmer (HVIDTFELDT og RABEN), der anbefalede Tarifen, og d'Hrr. LUDV. PETERSEN, B. HANSEN, ULRIK HANSEN og H. HAMMER, der alle udtalte sig skarpt imod denne. Der blev af LUDV. RASMUSSEN stillet følgende Resolution, der vedtoges med 20 St. mod 13:

»Kolding Lokalforening vedtog ved en ekstraordinær Generalforsamling den 10. ds. at slutte sig til det forelagte Tarifforslag, idet Lokalforeningen finder, at det paa det nuværende Tidspunkt og under de foreliggende Omstændigheder vil være uforsvarligt at forkaste dette.

Vi anbefaler derfor paa det indstændigste ærede Kolleger Landet over at stemme for Tarifen«.

Eventuelt udgik af Dagsordenen paa Grund af den fremrykkede Tid.

M. WONSYLD,
Sekretær.

Kalundborg Lokalforening

afholdt den 11. Maj Generalforsamling. Dagsordenen var det berygtede Tarifforslag.

Med enestaaende Enighed vedtoges det at paategne Stemmesedlen et velment »Nej«.

Lokalforeningen motiverer sin Stemmeafgivning med følgende:

1. Da Lønningerne for Tiden i Kalundborg er og i lang Tid har været saadan for Svende:

7 Mand 18 Kroner,
2 — 17 — og
1 — 16 —

de to Faktorer langt derover, indser Lokalforeningen ikke, hvori Fremskridtet bestaar. Skulde det være deri, at vi Alle efter den Tarif fik en Krone mindre pr. Uge? Vi indser ikke, hvorfor Kalundborg skal sættes i Klasse under Holbæk og Slagelse, da det her i Byen maaske er nok saa dyrt at leve som i de to nævnte Byer.

2. Lokalforeningen maa det bestemteste sætte sig imod Indførelsen af den i Tarifforslaget bebudede »Husordning« med samt sine urimelige Mulktbestemmelser. Foreningen betragter det som værende under enhver Svends Værdighed at indrullere sig under en saadan, rent ud sagt, Slavekontrakt, der giver »arbejdervenlige« Principaler og Faktorer rig Anledning til at vise deres Myndighed og Magt over os andre gemene Folk. Efter Lokalforeningens Mening sidder Principalerne efter den nuværende Ordning inde med tilstrækkelig Magt til at behandle uefterrettelige og upaalidelige Svende efter Fortjeneste, uden at der behøves skrappere Midler.

3. Lokalforeningen finder Fristen for Tarifens Varighed (4 Aar) for lang, da Priserne paa alle Livsfornødenheder jo er i stadig Stigen og længe før de fire Aars Forløb kan være umuligt overkommelige selv for den sparsommeligste Familie med den foreslaaede »Forhøjelse«.

Ved Generalforsamlingens Slutning vedtoges det, trods det sene Tidspunkt, at indsende ovenstaaende Motiver til Optagelse i *Typ.-Tid.*

Kalundborg, 15. Maj 1898. VILH. C. C. HANSEN,
Sekretær.

Aalborg Lokalforening

afholdt den 12. ds. ekstraordinær Generalforsamling angaaende den ny Tarif for Provinstypograferne. Der var mødt 40 Medlemmer eller omtrent ⅔ af Lokalforeningen, og efter en længere Diskussion, der viste en afgjort Utilfredshed med Tarifforslaget, gav Stemningen sig et bestemt Udslag i en enstemmig Vedtagelse af en af Nykøbing p. F. Lokalforening anbefalet Resolution, der foreslaar at forkaste Tarifen.

Under »Eventuelt« vedtoges det fremtidig at tilsende *Typ.-Tid.* et kort Referat fra Lokalforeningens Generalforsamlinger.

— Paa en den 5. ds. afholdt Generalforsamling for at drøfte de ny Love for Dansk typ. Forening og Dansk Typografforbund blev der for den førstnævnte Forenings Vedkommende vedtaget en Del Ændringer i Lovudkastet, medens man for Forbundets Vedkommende henstillede til Repræsentanterne at faa det bedst mulige ud af Forhandlingerne. Paa samme Generalforsamling valgtes som Delegerede til Lands- og Repræsentantmøderne CARL H. CHRISTENSEN og M. GUNDERSEN, Suppleanter blev M. DANIELSEN og WESTY HANSEN.

— 29 af Lokalforeningens Medlemmer har i Vinter dyrket svensk Gymnastik og derved bidraget til at modarbejde den skadelige Indflydelse, en stillestaaende Beskæftigelse har paa det menneskelige Legeme. Øvelserne er nu sluttede for denne Sæson, men vil forhaabenlig blive genoptagne til Efteraaret med et forøget Antal Deltagere. Som en værdig Afslutning paa Kursus'et samles Gymnastikerne Søndag den 22. ds. i et af Byens Anlæg til en »bedre« Frokost. B. N.

Svendborg Lokalafdeling

har i den senere Tid holdt 2 Møder. Paa det første var bl. a. Lovene for »Dansk typ. Forening« og Forbundet paa Dagsordenen. Der fandt

dog ikke nogen indgaaende Drøftelse af disse Sted, men en Afstemning godtgjorde, at en overvejende Del af Medlemmerne var *for* Forbundets Dannelse.

— — Paa det andet Møde stod paa Dagsordenen: Tarifen og Valg af Delegeret og Repræsentanter til Odense. Under Behandlingen af Tarifen havde forsk. Medl. Ordet, deriblandt BEHRENS, DITLEFSEN, ANDERSEN, JØRGENSEN og HØGFELDT; den langt overvejende Del af stemmingen gik *imod* Tarifens Vedtagelse, og den senere Afstemning gav til Resultat, at af en Snes Medl. stemte 3—4 ja. — Som Repræsentanter til Odense vedtoges det at sende Faktor DITLEFSEN og FEDDER HANSEN, den førstnævnte tillige som Delegeret. F. H.

Aarhus Lokalforening.

I Referatet i sidste *Typ.-Tid.* staar der, at Aarhus Lokalforening med 13 St. mod 3 vedtog, at Lokalafdelingerne skulde søge Samarbejde med de stedlige Fællesorganisationer. Det er Sætternissen, der har været paa Spil. Den nævnte Vedtagelse skete med **31** mod 3 Stemmer.

SØREN HANSEN,
Sekretær.

Afstemnings-Resultatet
over Tarifen blandt Dansk typografisk Forenings Medlemmer.

	Ialt afgivne St.	Ja	Nej	St. ikke
Aalborg	53	8	43	2
Aarhus	85	40	45	»
Assens	6	6	»	»
Esbjerg	10	»	10	»
Faaborg	7	7	»	»
Fredericia	5	5	»	»
Frederikshavn	5	1	4	»
Herning	4	»	4	»
Helsingør	15	15	»	»
Hjørring	12	1	11	»
Hillerød	21	7	14	»
Holbæk	18	4	14	»
Horsens	33	9	24	»
Kalundborg	12	»	12	»
Kolding	48	29	19	»
Køge	11	9	»	2
Maribo	3	»	»	3
Middelfart	4	2	2	»
Nakskov	7	3	4	»
Nyborg	7	4	3	»
Nykøbing F.	16	3	13	»
Nykøbing M.	8	»	7	1
Næstved	35	1	34	»
Odense	66	53	10	3
Randers	34	15	17	2
Ribe	5	»	5	»
Ringkøbing	9	7	1	1
Ringsted	22	10	12	»
Roskilde	17	1	16	»
Rudkøbing	6	3	3	»
Rønne	5	3	1	1
Silkeborg	10	»	10	»
Skanderborg	6	6	»	»
Slagelse-Korsør	17	11	6	»
Stubbekøbing	3	»	»	3
Svendborg	22	3	19	»
Thisted	7	7	»	»
Varde	3	»	3	»
Viborg	8	»	8	»
Vejle	21	»	21	»
	686	273	395	18

Kolding, den 16. Maj 1898. HOVEDBESTYRELSEN.

Nær og fjærn.

Det internationale Bogtrykkerforbunds Sekretær, SIEBENMANN fra Bern, vil i Følge Beslutning af Opsynskommissionen komme til Odense, for at overvære, eventuelt deltage i Delegeretmødets Forhandlinger. Hr. Siebenmannn har endvidere indtrængende anmodet om at foranledige, at Repræsentanter for den svenske og norske Forbundsstyrelse ligeledes kom til Odense, for at en eventuel Konference kunde finde Sted. Indbydelse til disse var forøvrigt allerede afsendt.

Forbundet i Schweiz afholder i Pinsen Generalforsamling i Bern. Paa Dagsordenen staar bl. a.: Underhandling med Principalerne angaaende Sættemaskinen, Forhøjelse af Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelsen, den sidste fra 2 Fr. til 2 Fr. 50 Cts. pr. Dag, Udvidelse af Foreningsbladet, Forslag om at afslutte en Kollektiv-Forsikringskontrakt med et Forsikringsselskab, gaaende ud paa, at der ved Dødsfald udbetales 1000 Fr. og Præmien herfor bliver at betale af Foreningens Kasse.

Kampen mod Tuberkulosen. Den almindelige danske Lægeforening agter at indgive en Adresse til Regering og Rigsdag om Statshjælp til Bekæmpelse af den frygtelige Tuberkulose. Adressen er fremlagt til Paategning hele Landet over i Boghandeler, paa Apoteker, hos Læger, paa Skoler og lign. Steder. Vi opfordrer til Paategning; Typograferne har ikke mindst Grund til at ønske den virksomste Krig sat i Scene mod den uhyggelige Fjende, der i saa sørgelig Grad tynder vore Rækker ud.

Lønforhøjelse. Typograferne i Ludv. Jørgensens Bogtrykkeri har faaet tilstaaet en Lønforhøjelse af 2 Kr. pr. Mand.

8 Timers Arbejdsdagen. I Følge udsendt Meddelelse til Fagforeningerne har Bogtrykker J. HENRIKSEN, Rømersgade 22, København, indført 8 Timersdagen i sin Forretning. Desværre meddeles ikke samtidig, at over Halvdelen af Hr. Henriksens Personale er Lærlinge og at Svendene staar paa den laveste Fastløn, som overhovedet er tilladelig.

Sommerferie. *Københavns* Personale har af Bladets Udgivere faaet tilstaaet en Uges Ferie med en Udbetaling til hver Mand af 20 Kr.

— *Nordjylland* er nu atter bleven et godt Arbejdssted. Et Bevis herpaa turde være, at Forretningen paa Foranledning af Faktoren har tilstaaet Personalet — 10 Mand — en Uges Sommerferie med Udbetaling af Ugeløn. Ferien tager sin Begyndelse straks efter Pinse.

— Der er tilstaaet Personalet (17) paa *Bruuns Fabrikers Trykkerier* i Kolding en Sommerferie paa 3 Dage med fuld Udbetaling af Ugeløn.

— I Lighed med, hvad der nu er sket i en Række af Aar, er der ogsaa i Aar tilstaaet Personalet paa *Ringsted Folketidende* en 8-Dages Sommerferie med fuld Udbetaling af Ugelønnen. Ferien tog sin Begyndelse den 15. Maj.

Et sørgeligt Udfald. Vi beklager at maatte meddele, at vi nu ikke længere kan beskæftige os med Missionsmanden Hr. J. W. JENSEN. Vore Citater af hans Kameraters Udtalelser om hans Handlemaade har haft en desværre absolut deprimerende Virkning, som vi selvfølgelig ikke anede skulde blive Udgangen. Vi troede ikke, at hans Nervesystem i Forvejen var bleven saa ødelagt ved de aëronavtiske Spekulationer, han i sin Tid kastede sig over, at det Par Bemærkninger, vi gjorde ham den Ære at ytre, vilde medføre den rene Konfusion i hans Begreber. Desværre er det saa; nu ser han Provisorisme og Diktatur i den skriftlige Afstemning, som fandt Sted mellem alle Sygekassens Medlemmer, og man vil derfor forstaa, at der ikke er mere at stille op, men at den stakkels Mand trænger til Ro.

Vi føler overfor denne Situationens Udvikling et langt større Ansvar, end hvor Talen er om de mange andre forbryderiske Handlinger, vi i den senere Tid skal have gjort os skyldige i, og haaber at hans Venner og Bekendte paa en skaansom Maade vil betro ham dette samt at han intet mere har at frygte fra vor Side.

I Taknemmelighed og som Paaskønnelse. Vi har modtaget følgende:

Efter Læsningen af Sygekassemødets Referat i *Typ.-Tid.* for 5. Maj d. Aar — har jeg fattet saa megen Sympati for Hr. J. W. JENSEN, at der bør gøres noget ekstraordinært for at hædre dette Medlem af Samfundet, der har ofret sig saa usigeligt for sin og det destoværre »lille« Mindretals uforgribelige Ret, med en Logik og et Syn paa det *Heles Vel*, der kan staa som et lysende Eksempel for hele Standen.

Jeg anmoder derfor Redaktionen om at bringe Hr. J. W. Jensens Billede. Kan der ikke blive en lille Plads paa Bladets Bagside? Jeg skal gærne betale Billedet og Pladsen med den for Bladet gængse Annoncepris. PER TORNAM.

Efter vor Notits ovenfor om Hr. Jensen kan vi ikke for nærværende imødekomme den ærede Indsender, og vil fraraade ham at iværksætte sin Hensigt for egen Regning. Vi haaber, han tager vort gode Raad for gyldigt. RED.

Rejseunderstøttelse. Af de Midler, som Indenrigsministeriet har til Raadighed til Rejseunderstøttelser for Haandværkere og Industridrivende, har vor Kollega H. CHR. JØRGENSEN, der livligt har deltaget i de senere Aars Konkurrence-Prøver, været saa heldig at faa tildelt 200 Kr.

Landskrona-Sammenkomsten den 19. Juni bliver i Følge Meddelelse fra Komitéens Sekretær *ikke* til noget, da man ikke til den i Cirkulæret fastsatte Tidsfrist 1. Maj har modtaget mere end én Anmældelse.

Gutenberg-Koret. Den lille og hyggelige Fest, hvormed Gutenberg-Koret sædvanligvis afslutter Vintersæsonen, fandt Sted i Lørdags paa »Søfryd« og havde samlet nogle og tredive Par. Som særlig indbudte var tilsagt Formanden, Næstformanden og Kassereren for Den typografiske Forening, men kun de to sidste havde været i Stand til at give Møde. I et Samvær fra Kl. 9—4 fordeltes Fornøjelserne mellem

Fællesmaaltid, Korsang, Oplæsning, Punschesold og Bal, og selvfølgelig resulterede Nattens Behageligheder i Enstemmigheden om, at man som altid mellem de praktiske Sangere havde moret sig fortræffeligt. Hertil bidrog ikke mindst et Par for Anledningen særlig trykte Sange, af hvilke en for »Blomsten i Nord«, skrevet af Gutenberg-Korets Formand og Typografernes bedste og mest produktive Poet, Hr. CHR. SCHOUW, gjorde enorm Lykke. Vi citerer et Par Vers:

Hun ved Blidhed besejrer dig helt, saa du faar
Lov at trække det korteste Straa;
paa den allerelskværdigste Maade forstaar
hun at sige, hvor Skabet skal staa.
Og saa kræser hun for dig i Aftenen sød,
hun kan ærgre sig grøn, naar hun svider din Grød,
hun kan lindre din lidende Sjæl,
hun kan stoppe din hullede Hæl.
Hun er køn, hun er kær,
hun er skøn, hun er skær,
hun er Rosen blandt Blomsternes Hær.

Kommer hjem du lidt sent (det han hænde Enhver),
har en Smule Forhindring du mødt. —
At »din Mad staar og ‚snærrer' i Ovnen« med mer,
kan hun sige saa blidt og saa blødt.
Og du svarer: »jeg ved du er trofast og huld,
men du ser da vel nok, jeg er skrækkelig fuld
af Hengivenhed for dig, mit Lam.
Det er silde, det er skam en Skam.«
Straks saa blød hun da bli'r —
og et Kys hun dig gi'r —
et med Smæk i saa Læberne svier!

Selvfølgelig suppleredes Sangene Slag i Slag af Talerne.

Dødsfald. Vor Kollega, Trykker PETER CHR. JENSEN, som arbejdede hos Hohlenberg, er den 9. ds. forulykket ved Drukning. Liget fandtes først den 19. ds.

Sport. I Gøteborgbladet *Ny Tid* fandtes forleden en Erklæring fra Personalet, underskrevet paa dettes Vegne af G. Persson, hvori det hedder, at Personalet naturligvis Intet har imod, at Bladets Kontrahenter holder Møde i det ved Trykkeriet liggende Ekspeditionslokale, men maa henlede Opmærksomheden paa, at det slet ikke er heldigt, at de ærede Kontrahenter aflægger Visit i Trykkerilokalet, tramper i Kasserne, laver Vinkelhagerne til andet Format, og bruger den udbundne Sats til Kraftprøve-Konkurrence!

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Møde Mandag den 16. Maj. Samtlige Medlemmer til Stede.

1. Paa Forespørgsel fra H. Lokalafdeling, om et tidligere Medlem af Aarhus Understøttelsesforening skal indbetale sin Restance til denne, var svaret, at alle Restancer til denne skal indbetales til Dansk typ. Forening, før saadanne Medlemmer atter kan genindtræde.

2. Optælling af Stemmesedler ang. Tarifen. Der er ialt afgivet 686 St., hvoraf 273 Ja, *395 Nej*, 18 »St. ikke«. Afstemningen i Afdelingerne ses andet Steds i Bladet. — Tarifen er altsaa forkastet.

3. Hvilket Skridt bør der herefter foretages fra Hovedbestyrelsens Side? — Efter en længere Forhandling vedtoges det at henvende sig til Styrelserne for de to Principalforeninger, for om muligt at komme til en Forstaaelse om de Punkter, paa hvilke Tarifen særlig er strandet. Endvidere vedtoges det at forebringe Sagen paa Odense-Mødet, samt pr. Brev at give Lokalforeningerne Meddelelse om Afstemnings-Resultatet.

4. Det vedtoges at underrette den tidligere Formand, Hr. H. F. Rasmussen, om, at hans Forhold til Foreningen vil blive gjort til Genstand for Omtale paa Repræsentantmødet, og henstille til ham, hvorvidt han vil give Møde.

5. Formanden forelagde de indkomne Lovændringer i revideret og ordnet Stand, der bliver at trykke og tilstille Lokalafdelingerne.

6. Esbjerg Lokalafdeling fremsender et Forslag om Centralisation med Meddelelse om, at det vil blive behandlet paa Delegeretmødet i Odense 29.—30., og at man, i Fald det vedtages der, ønsker det behandlet paa Dansk typ. Forenings Repræsentantmøde.

7. Det vedtoges at udsende en Kundgørelse om, at de Delegerede eller Repræsentanter, der ønsker Logis, og som vil deltage i Middagene under Odense-Mødet, maa mælde sig til Hr. Typograf Chr. Petersen, Godthaabsgade 7, 1., Odense, inden den 24. ds.

8. Dagsordenen for Repræsentantmødet fastsattes.

HVIDTFELDT.

Dansk typ. Forenings
Arbejdsanvisningskontor
Brev- og Telegramadresse: *Typografia, Kolding.*

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. W. SØRENSEN.

Styrelsesmøde paa Søndag Kl. 10 i »Søfryd«.

De til Forbundsmødet i Odense valgte Delegerede holder Møde paa Søndag Kl. 11½ i »Søfryd«.

Ny Medlemmer. **Mænd**: Trykker Adolf Thorvald Samuelsen (I. Cohen), udl. 8/4 98 hos O. C. Olsen. Sætter Niels Chr. Thorsøe Olsen (Græbe), udl. 1/5 98 i Stege.

Kvinder: Axel Hoffs Hustru Josefine Mossine Amalie, N. C. A. Hansens do. Nielsine Maria, Achton Møllers do. Caroline Sofie, Punktererske Selma Caroline Beltoft (Aller).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadt: 1045 (Dsk. t. F.), Jens Peter Jacobsen (Militær) fra Nykøbing F.

Bortrejste: 1832, Rasmus C. C. Jul. Tønnesen (arbl.) til Pl. i Roskilde. 998, Hans Chr. Jørgensen (Missionstr.) til Pl. i Slesvig.

Udmældt: 1186, Trykker Frederik Emil Lind (S. L. Møller).

Paa Kontoret, Admiralgade, kan Medlemmerne gratis erholde Kuponer, mod hvis Aflevering Instrumentmager THIELE paa Købmagergade sælger sine Varer med 33⅓ % Rabat. V. BERGENHOLZ.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. Fredag Middag udbetales **Arbejdsløshedshjælp**, Lørdag Middag **Sygehjælp**. Henvendelser angaaende Trykkeriforhold og Tarifspørgsmaal frabedes. V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Tiltraadte: Aarhus, 1032, Martinus Hansen (Militær), 837, Søren Christensen Grove og 974, Victor E. Jensen (begge i Pl.). Esbjerg, 408, Otto Poulsen fra Kbhvn. Horsens, 915, Th. Jørgensen (Østj. Soc.-Dem.). Kolding, 1236, C. P. Christensen fra Rejse i Plads. Hjørring, 1251, Marinus Larsen Yde fra Thisted. Næstved (Præstø), 992, Lars Jørgensen fra Nykøbing F. Silkeborg, 1113, Oskar P. Berg (fra Rejse) i Plads. Thisted, Hans Chr. Jensen (Th. Amts Avis) fra Herning. Næstved, 843, J. E. Skaarup fra Rejse. Aarhus, 837, S. Chr. Grove, 1197, A. E. J. Thiel, 412 (Norsk Centralf.), Jens Hansen, 974, Victor E. Jensen og 866, S. Chr. Jensen (alle i Plads). Kolding, 1258, Hans Chr. Andersen fra Odense i Plads. Skanderborg, 1834 (V. d. D. B.), Chr. Schmidt (fra Rejse). Ringsted, 995, M. Karlsen Duus (Folketid.). Odense, 804, Martin Julius Lauritzen (Tiedje) fra Assens.

Bortrejste: Aarhus, 915, Th. Jørgensen til Pl. i Horsens. Esbjerg, 866, Søren Chr. Jensen til Pl. i Aarhus. Horsens, 1197, A. Thiel og 974, Victor Jensen, begge til Pl. i Aarhus. Nakskov, 843, Jens E. Skaarup paa Rejse. Hjørring, 1239, Carl Petersen til Pl. i Thisted. Ringkøbing, 837, Søren Christensen Grove til Pl. i Aarhus. Næstved, 995, Marius K. Duus til Pl. i Ringsted. Assens, 804, M. J. Lauritzen til Odense. Hillerød, 1074, Johan Peter Petersen paa Rejse. Herning, 1130, Hans Chr. Jensen til Pl. i Thisted. Kolding, 1219, Jens Chr. William Riis (paa Rejse). Skanderborg, 1216, Chr. Kielberg til Kbhvn. som Militær. Ringsted, 112, Esben Hansen (paa Rejse). Odense, 1258, Hans Chr. Andersen til Plads i Kolding.

Ny Lokalformand.

Esbjerg: Typ. J. PETERSEN; træffes daglig Kronprinsensgade 13, 1. fra 12—1 Middag og 7—8 Aften.

Kolding, 17. Maj 98. HVIDTFELDT.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag sluttes Sangsæsonen. STYRELSEN.

Enkekassen. *Udslettet med Restance:* William Hansen (forsvunden) og H. C. Jacobsen (Bøhm). D'Hrr., som endnu resterer, maa — *for at undgaa Udslettelse* — indbetale Restancen til Inkassatorerne eller til Undertegnede *senest den 21. ds.* A. W. LARSEN,
Kattesund 12, tr. mellem 1—2.

T. C. C. Søndag Tur til Køge og Omegn. Start Frederiksberg Runddel Kl. 9. H. C. Nielsen og Michelsen.

ANNONCER

En Typograf (helst Trykker, event. Sætter), der disponerer over 5 à 6000 Kr., kan blive Deltager i en i god Gang værende Forretning i København. Billet mrkt. »66« modtager Ekspeditionskontoret.

En dygtig Trykker,
som kan arbejde selvstændigt i **Illustrations-** og Akcidenstrykning, søges til et af de største københavnske Trykkerier. **Fast** Plads og god Løn gives. Billet mrkt. »69« modtager dette Blads Ekspedition.

En brugt Digeltrykpresse,
af stort Format, kan faas meget billigt til Købs. Man henvende sig i *Præstø Folkeblads Bogtrykkeri.*

En intelligent og hurtig Sætter (militærfri) søges til en Provinsby. Begyndelsesløn 25 Kr. Billet mrkt. »67« indsendes til Ekspeditionen.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 21
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 27. Maj 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Sammenslutning.

»Vi ævner det nok, blot vi løfter i Flok«.

Det var i Oktober Maaned i Fjor at dette Sorgens Budskab meddeltes de typografiske Arbejdere, at Sammenslutningsforslaget var forkastet af Dansk typ. Forenings Medlemmer. Resultatet kom for saa vidt ikke overraskende, som man maatte være forberedt paa, at Hovedbestyrelsens energiske Modstand mod Forslagets Gennemførelse vilde føre til en Forkastelse.

Afstemningens Resultat, **254** St. for, 194 St. imod, altsaa **60** St. Majoritet, vidnede dog om, at Stemningen indenfor Provinstypografernes Rækker var ved at faa den rette Kulør. Det var aabenbart gaaet op for de fleste Typografer, at hvis vi skulde naa frem til forbedrede Levevilkaar, maatte vi samles indenfor én Ramme med ét fælles Program.

Stemningen indenfor Flertallet af Dansk typ. Forenings Medlemmer er aabenbart den samme nu som den Gang. Jeg tror endog at turde paastaa, at Resultatet af den foretagne Afstemning over Provinstarifen tyder paa en Trang til en Sammenslutning, hvorigennem der sikkert kunde skabes anderledes fordelagtige Arbejdsforhold.

Aarhus Understøttelsesforenings Optagelse i Dansk typ. Forening begunstiger ligeledes Betingelserne for en Sammenslutning som den i 1897 foreslaaede. Lønbevægelsen, saavel i København som i Provinserne, viser ligeledes en Sammenslutnings Nødvendighed. Der fordres absolut fælles Optræden i denne vigtige Sag.

Der synes saaledes for Tiden at være al mulig Anledning til at tage Sammenslutningsforslaget fra 1897 op til fornyet Overvejelse.

Esbjerg Lokalforening vedtog paa en forleden afholdt Generalforsamling at fremsætte Forslaget paa Delegeretmødet i Odense 29. og 30. Maj d. A. Lokalforeningen har kun stillet nogle faa nødvendige Ændringer, bl. a. udeladt Trykkerforeningen, idet man gik ud fra, at nævnte Forening stillede sig modvillig overfor en Sammenslutning. I det Store og Hele er Forslaget enslydende med Forslaget fra 1897.

Forslaget vil, hvis det bliver vedtaget, byde store Fordele; særlig vil det betyde en stor Besparelse for Foreningens Administration, der truer med at sluge et altfor stort Beløb af Medlemmernes Kontingent.

Jeg skal ikke her komme ind paa en nærmere Omtale af Forslaget, der er saa godt kendt for de fleste af Medlemmerne, ligesom det paa Fællesstyrelsens Foranstaltning vil blive trykt og tilstillet Repræsentanterne, forhaabenlig saa betids, at det kan blive drøftet i de forskellige Lokalforeninger.

Til Slut vil jeg rette en indtrængende Anmodning til Lokalforeningerne om at give deres Repræsentanter Paalæg om paa Delegeretmødet at arbejde for en Sammenslutning. Vor Stilling for Tiden er i den Grad uholdbar, at det endog vil falde vanskeligt at gennemføre selv de mest beskedne Fordringer til Principalerne. Først naar samtlige Fagets Udøvere staar samlet i én Organisation med Gensidighed med de øvrige organiserede Arbejdere, formaar vi at skaffe os Ørenlyd hos Principalerne.

Enighed gør stærk!

Esbjerg, den 23. Maj 1898. Jac. Christensen.

Øjeblikkets Spørgsmaal.

I.

Iblandt de mange Forslag og Forbedringer til Love for Typografernes Organisation, som vil foreligge paa Mødet i Odense, er der intet, som i højere Grad vil samle Interessen om sig, end det fra Esbjerg stillede *Centralisationsforslag*. Og hvorfor? Fordi næppe noget andet Forslag er i den Grad bleven mishandlet og forvrænget som Centralisationsforslaget, og det særlig fra en Side, hvorfra Alt, hvad der rører sig blandt Medlemmerne, skulde behandles hensynsfuldt. Nu vil denne Sag sikkert blive grundig behandlet — det borger den Lokalforening for, som indbringer Centralisationsforslaget — og man vil ikke lade sig dupere med Talemaaden om, at »*Tiden ikke er inde dertil*«, ligesom man naturligvis vil le ad Skræmmebilledet »*Københavneriet*«, dersom den Bussemand atter skulde blive prøvet. For Centralisationsforslaget blev der, da det sidst var fremme, lagt saa mange Hindringer som tænkes kunde, og alligevel opnaaede det Flertal ved almindelig Afstemning blandt Dansk typ. Forenings Medlemmer. *Dette Flertal ignorerede Hovedbestyrelsen.* Og nu ved Afstemningen over *Tarifen*, hvor det store Flertal af Foreningens Medlemmer gaar *imod* sin Bestyrelse, hvad gør da denne? — — — — —

Er Tiden ikke snart inde til at løse Øjeblikkets Spørgsmaal: Centralisationen?

Kolding, den 22. Maj 1898. H. F. Rasmussen.

II.

Paa Søndag paabegyndes saa det lovgivende Møde af Kolleger fra hele Landet — 7 Aar efter den Kongres, der lagde Grundstenen for et dansk alle fælles Formaal omfattende Forbund og 8 Aar efter det sidste Repræsentantmøde, der afholdtes i Roskilde.

Naar man ser tilbage, forbavses man over den Langsomhed, hvormed Udviklingen skrider og Beslutninger tages, og ser man frem, har man paa Fornemmelsen, at Fremtiden ikke vil give Fortiden noget efter. Det gaar efter den gamle Skala: 1, 2 og — med et langt Ophold — 2½. Medlemmerne af de respektive Organisationer har i November f. A. med ⅔ Majoritet vedtaget Arbejdsløshedskassens Centralisation i Tilknytning til Reservefonds- og Rejsekasser, men at tilraade, at dette traadte i Kraft før over et Aar efter at det er vedtaget, vilde være den rene Overilelse!

At man skulde kunne undgaa et »selvstændigt« Forsøg paa at pille det Hele fra hinanden igen, vilde være utænkeligt, og da det nu foreligger, bereder det ingen Overraskelse, selv om man maa undres over den Sejglivethed, »Selvstændigheden« raader over, naar den dog i Realiteten er paa det Rene med, at den ikke *derfor* vil unddrage sig de samme kollegiale Pligter som Andre, der er mindre finfølende overfor det stolte Begreb.

— — —

Og dog er der i al denne Trivialitet et Pust af frisk Luft! Det kommer ikke fra den Kant, man maaske burde have ventet det, nej, man faar det i Nakken fra den yngste Lokalafdeling i Landet — fra Esbjerg, Danmarks Chicago! Byens Foretagelsesaand maa hvile stærkt over den nybagte Købstad, siden ogsaa den typografiske Koloni er bleven smittet og

stiller Forslag om, at en saa gennemgribende Reform som en Sammenslutning paa alle Omraader skal træde i Kraft 1. Juli dette Aar.

Det blev en Overraskelse for *Alle* — behagelig eller ubehagelig, eftersom man synes om Forslaget, men en Overraskelse blev det. Hvilke Sympatier, der end var tilstede for Sammenslutningen, anede dog Ingen, at man i Pinsedagene skulde møde den Grundlov igen, som man troede død og begraven i November sammen med et helt Aars Polemik, læge og officielle Beregninger og Tabeller, injurierende Skænderier, aabne Breve og aabne Svar. Erindringen om de store Møders Varme for Sagen, ja selv de store Majoriteter, der *stemte* for Tankens Realisation, var ude af Stand til at sprede Overraskelsen ved Gensynet. Den Sikkerhed, man paa gammel Erfaring byggede om »Tidens« Sneglefart, gav intet Haab om, at den vilde vise sig »inde« i Pinsen.

Naa, det vil den vel heller ikke; men den vil muligvis vise sig i Stand til at træde den atter saa smaat indtrædende Sløvhed paa Tærne.

I København, hvor man straks efter den gode, men desværre alligevel mislykkede Afstemning tog fat paa Reformeringen af de paa Grund af Haabet om Opnaaelsen af den endelige Sammenslutning saa længe udsatte Opgaver, er man naaet til Statsanerkendelse for Sygekassen og Etableringen af en *obligatorisk* Pengehjælpsafdeling, som paa sit indsnævrede Omraade var bedre økonomisk betrygget i Fremtiden end den under en Sammenslutning paatænkte *frivillige*. Den kom imidlertid derved til at omfatte et stort Antal nye, særlig ældre Medlemmer, der under gamle Tiders Tankeløshed og Organisationsforsømmelse havde forsikret sig andre Steder. Dette lige saa meget fra et Solidaritets- som fra et Fornuftstandpunkt paaskønnelsesværdige Skridt vil dog muligvis ikke undgaa i den første Tid at kendetegne en vis Bevægelighed i den finansielle Ballance, som der ingen særlig Anledning er til at invitere gode Venner paa, og med Begravelseshjælpens øjeblikkelige Forhøjelse til det dobbelte for Organisationens Medlemmer forholder det sig paa lignende Maade. Overfor dette staar i Øjeblikket Dansk typografisk Forening *uden* Pengehjælpsafdeling, *uden* fri Lægehjælp og modereret Hospital for Medlemmer, deres Hustruer og Børn, og som Følge deraf er der — trods Sygehjælpens Forhøjelse til 14 Kr. ugenlig — ikke den Lighed i Principet, som *kunde* være tilvejebragt, hvis Sammenslutningsforslaget var vedtaget i November, og som under alle Omstændigheder *nu* paakræver for sin Realisation en større Kontingentforhøjelse end *da* var nødvendig. Det fra Esbjerg stillede Forslag har heller ikke medtaget Pengehjælpsafdelingen.

Og nu Hovedkassen. Ja, *den* kunde man uden Betænkelighed fra Københavns Side lade danne den fjerde Afdeling indenfor Forbundet, men her staar det i Øjeblikket ogsaa galt fat med Dansk typografisk Forening, idet denne ikke vil kunne afse en lignende Kapital som Den typografiske Forening, fordi den har den største Del nødig til Sygekassens Fundering.

Begravelseskassen er den eneste, der antagelig Intet er i Vejen med fra nogen af Siderne, men den hører i Henhold til sin Livsgærning nærmest til Sygekassen.

Men hvad da? Ja, *nu* kræves der først og fremmest, at Dansk typografisk Forening søger i Ro at ordne sine Forhold saaledes, at disse i Ensartethed kommer saa nær som mulig op til, hvad der ydes i København og at de bliver økonomisk betryggede ved en fornuftig Kontingentfastsættelse.

Men derfor bør Esbjerg Lokalafdelings gode Hensigt ikke være uden Virkning. Men hvorledes tilvejebringe denne, naar ikke Sammenslutningen udvides til mere, end det foreliggende Forbundsforslag omfatter? Jo, det skal bidrage til, at der tilvejebringes den bedst mulige Garanti for, at Sammenslutningstanken ikke forsumper gennem ensidig Opfattelse af Sagen, og det paa den Maade, at man paa Delegeretmødet ordner Forbundsstyrelsens Sammensætning som i det oprindelige Sammenslutningsforslag paatænkt og at man lader Valget i sin Helhed ske ved skriftlig Afstemning. Samtidig med at dette realiseres, giver man paa *Repræsentantmødet* § 3 i Dansk typ. Forenings Love følgende nye Indhold:

Hovedbestyrelsen indenfor Dansk Typografforbund er Foreningens øverste administrative Myndighed.

Paa den Maade vil man opnaa at faa **én Ledelse** baade for de centraliserede Kasser og de ikke endnu centraliserede, idet Den typografiske Forening da i sit forestaaende Lovarbejde vil tage Sigte paa, at en lignende Bestemmelse tilvejebringes for sit Vedkommende.

Med dette Skridt som det foreløbige Resultat af Esbjergs Forslag vil da de bedste Chancer være tilvejebragt for en hurtigere endelig Opnaaelse af det tilstræbte Maal.

Det, naar man vil vige for Revolutionen; frygter man den ikke, kan man selvfølgelig godt vedtage Esbjergs Forslag; men det nødvendiggør da de meget væsenlige Ændringer, at Pengehjælpsafdelingen oprettes og — at det ordinære ugenlige Kontingent sættes til 1 Krone pr. Medlem foruden 15 Øre for Hustruer, som derfor faar frit Hospital og Læge for sig og Børnene og 60 Øre om Dagen i Sygehjælp, samt at Lovene først træder i Kraft, naar Sygekassen er statsanerkendt.

GUSTAV CLAUSEN.

Uddrag af Love for De samvirkende Fagforbund i Danmark.

DA Delegeretmødet i Odense paa Søndag vil komme til at beskæftige sig med Forbundets Tilslutning til De samvirkende Fagforbund, hidsætter vi her de vigtigste Bestemmelser i de paa Delegeretmødet den 3., 4. og 5. Januar d. A. vedtagne Love:

Formaalet er ved Samarbejde mellem Fagforbundene og de med disse ligestillede Organisationer at støtte Arbejdernes Bestræbelser for ad faglig Vej at forbedre deres Stilling.

Ved Indmældelse skal Forbundets Bestyrelse underskrive en Erklæring lydende paa, at Organisationen underkaster sig De samvirkende Fagforbunds Love.

Paatænkes gennemgaaende Lønforhøjelse, en Indskrænkning af Arbejdstiden eller anden gennemgaaende Forbedring af Arbejdsvilkaarene for Fagets Arbejdere, skal dette meddeles Forretningsudvalget forinden Fordringerne tilstilles Arbejdsgiverne. Meddelelsen skal være skriftlig og Udvalget skal i ethvert Tilfælde give Svar inden 14 Dage fra den Dag, det modtog Anmældelsen.

Opnaas ingen Enighed mellem den vedkommende Organisation og Forretningsudvalget, skal Sagen snarest forelægges Repræsentantskabet, der har Ret til at godkende eller nægte Understøttelse til den forestaaende Konflikt. Ved alle større Spørgsmaal, hvor Repræsentantskabet er i Tvivl, skal det forelægge Sagen paa et Møde af de indenfor Centralisationen staaende Fagforbunds Hovedbestyrelser.

Ved alle større Stridigheder, hvor Forretningsudvalgets Bistand paakræves og Mægling ikke er forsøgt, skal Udvalget søge iværksat en saadan.

Under en godkendt Arbejdsstandsning, som omfatter over 4 pCt. af den paagældende Organisations arbejdende Medlemmer, kan Forretningsudvalget udskrive et Ekstrakontingent af indtil 50 Øre ugenlig for heltbetalende og 25 Øre ugenlig for halvtbetalende. Bidragene indsendes ugevis til Forretningsudvalgets Kasserer gennem Forbundenes Hovedbestyrelse. — Det første Bidrag indbetales senest 10 Dage efter at Strejken eller Lock-out'en er erklæret.

Forbund, som har partielle Strejker i deres eget Fag, i hvilken over 4 pCt. af Medlemmerne deltager eller der til Understøttelse i slige Tilfælde af Organisationens Kasse udredes et Bidrag, der er mindst ligesaa stort som det, der udkræves til den anerkendte Strejke, er fritagne for at betale Bidrag. — Betales et mindre Beløb end det, der kræves til den anerkendte Strejke, indbetales Differencen til De samvirkende Fagforbund.

Den normale Understøttelse fra De samv. Fagforbund er 10 Kr. pr. Uge for heltbetalende og 6 Kr. pr. Uge for halvtbetalende Strejkende eller Udelukkede.

For de første 7 Dages Strejke eller Lock-out udbetaler De samv. Fagforbund ingen Understøttelse.

Udvalget i Forbindelse med Bestyrelsen for det strejkende eller udelukkende Fags Organisation kan i enkelte Tilfælde forhøje Undetstøttelsen, dersom det efter indtrædende Omstændigheder maatte anses fornødent. En gennemgaaende Forhøjelse skal vedtages af Repræsentantskabet.

Organisationer, som ikke indbetaler deres Bidrag regelmæssig, erholder ingen Understøttelse af De samv. Fagforbund, hvis de selv skulde komme i Kamp. Restancer udover 14 Dage har Udelukkelse til Følge.

Til Bestridelse af Administration og Agitation betaler Organisationerne et aarligt Bidrag af 20 Øre pr. heltbetalende og 10 Øre pr. halvtbetalende Medlemmer, som erlægges 2 Gange aarlig, inden Udgangen af April og Oktober Maaneder.

Regnskabet afsluttes aarlig den 31. Decbr. og senest den 1. Marts skal hvert Forbund modtage 2 Ekspl. af Regnskabet til hver af sine Afdelinger.

Delegeretmøde afholdes hvert 3. Aar og Forbundene repræsenteres her efter følgende Regler:

Indtil 100 Medlemmer 1 Repræsentant,
— 300 — 2 —
— 500 — 3 —

og derefter 1 Repræsentant for hver 500 Medlemmer eller Del deraf.

Forbund, som tiltræder De samv. Fagforbund senest 6 Uger efter deres førstk. Kongres, indtræder straks i deres fulde Rettigheder. Senere Tiltrædelse erholder først Ret til Understøttelse et Aar efter deres Indtrædelse.

Intet Forbund kan udtræde med mindre end et Aars Varsel.

Kampen mod Tuberkulosen.

DET af os i sidste Uge omtalte af den almindelige danske Lægeforening til Paategning af Befolkningen og til Justitsministeriet paatænkt indsendte Adresse, som i den nærmeste Tid vil blive tilstillet ethvert Bogtrykkeris Personale, lyder i sin Helhed og undertegnet af alle Danmarks Lægekresforeninger saaledes:

Det er jo en videnskabelig fastslaaet Kendsgærning, at Lungetuberkulosen saavel som alle andre Former af Tuberkulosen skyldes en Bacil, og at det er ved denne, at den breder sig fra Individ til Individ.

Det er ligeledes godtgjort, at der ligesom ved andre smitsomme Sygdomme kun er Mulighed for at standse Smittens Udbredelse, naar Bacillerne, saa vidt gørligt, ødelægges, og deres Spredning forhindres, særlig ved Isolation af de Syge.

Disse Kendsgærninger har overalt givet Stødet til en kraftig Bevægelse med det Maal for Øje at bekæmpe denne vor Tids mest ødelæggende Sygdom, og Bestræbelserne har saavel taget Sigte paa Bekæmpelsen af Tuberkulosen hos Kvæget som hos Mennesket. Til Standsning af Tuberkulosens Udbredelse i Landets Kvægbesætninger er der som bekendt bevilget ret betydelige Statstilskud, og dette Spørgsmaal omfattes med den største Interesse af Landbefolkningen. Hvad Menneskenes Beskyttelse imod Tuberkulosen angaar, da er der givet Lovbestemmelser med Hensyn til Anmældelse af Dødsfald af Lungetuberkulose og Lejlighed til gratis Desinfektion efter Dødsfald af denne Sygdom, ligesom der er truffet Foranstaltninger for at forebygge Faren ved Nydelsen af Kød og Mejeriprodukter af tuberkuløse Dyr. Desuden er der under Paavirkning af den i alle civiliserede Lande virksomme Bestræbelse for at helbrede Lungetuberkulosen og standse Sygdommens Udbredelse bevilget et Statstilskud til Opførelsen af et privat Sanatorium for Brystsyge, Vejlefjord Sanatorier, og endelig er der til Befolkningens Belæring ved Statstilskud omdelt Tuberkulose-Plakater og Pjecer.

Men hvad der saaledes er udført, er langtfra tilstrækkeligt i Forhold til, hvad der maa anses for absolut nødvendigt til Bekæmpelse af denne ondartede Sygdom, som aarlig bortriver et meget stort Antal Mennesker af alle Samfundsklasser og i den kraftigste Alder, og som efterhaanden nedbryder Slægtens Kraft.

Imod denne Samfundsulykke er der efter vore nuværende Kundskaber intet bedre Miiddel end Opførelse af Sanatorier til Helbredelse og Isolation af Lungetuberkuløse i saa stort et Antal, som det efter sagkyndige Undersøgelser maa anses for nødvendigt. Da det imidlertid gælder om, at de Syge kommer under Sanatoriebehandling paa et saa tidligt Stadium af Sygdommen som muligt, da kun et forholdsvis meget ringe Antal af de Syge kan betale for deres Ophold og Kur i Sanatorierne, og da mange af dem ikke kan løsrive sig fra deres Erhværv, naar der ikke under deres Ophold paa Sanatoriet ydes Familierne Hjælp, saa vil der til Opførelse af Sanatorierne, til disses Drift og til Familiernes Understøttelse udkræves meget større Pengebeløb, end der vil kunne tilvejebringes ved privat Godgørenhed.

Vi tager derfor ikke i Betænkning indtrængende at opfordre Regeringen til at tage Initiativet til, at virksomme Foranstaltninger bliver satte i Værk til Bekæmpelse af Tuberkulosen hos Landets Befolkning og særlig til Opførelse af et passende Antal Sanatorier for Lungetuberkulose, og vi skal i den Anledning henvise til de Oplysninger og de Forslag, som Dr. med. ENGELSTED er fremkommen med i det af ham udgivne Skrift: Om Foranstaltninger mod Udbredelsen af Tuberkulosen i Danmark.

Herved vilde vi ogsaa naa at komme paa Højde med vore Nabolande, hvor der imod Syd allerede er udrettet saa meget, medens man ogsaa mod Nord med Kraft har taget fat paa denne Sag.

En kort Redegørelse samt en Brevveksling.

MAN vil sikkert erindre, at da jeg i Fjor i *Typ.-Tid.* Nr. 24, 18. Juni, tillod mig at afsløre en fra Hovedbestyrelsen fremkommen Motivering for Begrundelsen af Formandens Lønforhøjelse til 400 Kr. aarlig med tilbagevirkende Kraft for det Aar, Hvidtfeldt havde fungeret som saadan, resulterede den mellem Hovedbestyrelsen alias Peter Hvidtfeldt og mig opstaaede Pennefejde i, at min Modpart, næstefter at sigte mig for Uredelighed som Formand, med Brask og Bram meddelte her i *Typ.-Tid.*, at jeg vilde blive »*stævnet for Organisationens Domstol, der nemt kan gaa til den civile — for at have misbrugt sin Stilling som Foreningens mest betroede Tillidsmand*«. (*Typ.-Tid.* Nr. 19, 23. Juli 1897.) Jeg har *altid* tvivlet om, at denne »Indstævning« var alvorlig ment, og jeg har — desværre faaet Ret i min Tvivl. Jeg har nemlig modtaget følgende:

»Dansk typografisk Forening,
Hovedbestyrelsen. *Kolding, den 17. Maj 1898.*

Hr. Typograf H. F. RASMUSSEN,
Kolding.

Det meddeles herved, at Hovedbestyrelsen paa Repræsentantmødet i Odense *maa* afgive Meddelelse om Deres Forhold til Foreningen i Egenskab af tidligere Formand for Dansk typ. Forening, hvorfor det *henstilles* til Dem at give Møde i Odense den 30. Maj.

P. H. V.:
P. HVIDTFELDT.«

Jeg svarede straks herpaa:

»Til
Hovedbestyrelsen for Dansk typ. Forening.

For Modtagelsen af Hovedbestyrelsens »Henstilling« til mig om at møde i Odense den 30. ds — kvitteres, med Tilføjende, *at saafremt Rejseudgifter og Diæter (eller Anvisning paa samme hos Hovedkassereren)* tilstilles mig forinden den 29. ds., skal jeg efterkomme »Henstillingen«.

18. Maj 1898. H. F. RASMUSSEN.«

Til Slut en Bemærkning: *I Fjor* hed det, at jeg skulde »*indstævnes*«; *nu* lyder det paa, at man »*henstiller*« til mig at give Møde, ligesom det i Referatet fra Hovedbestyrelsens sidste Møde hedder: »Det vedtoges at *underrette* den tidligere Formand, Hr. H. F. RASMUSSEN, om, at hans Forhold til Foreningen *vil blive gjort til Genstand for Omtale* paa Repræsentantmødet, og henstille til ham, *hvorvidt* han vil give Møde«, — hvilken Forskel!!! Men nu kommer det allerbedste: Som jeg forlængst har skrevet her i *Typ. Tid.*, ønsker Hovedbestyrelsen *ikke* min Nærværelse paa Repræsentantmødet, og for at blive fri herfor, *nægter man mig Diæter og Rejseudgifter*, hvad et Hovedbestyrelses-Medlem har været svært ivrig for at meddele herværende Medlemmer. Rejse paa egen Pung gjør jeg ikke, og det synes saaledes i Øjeblikket, som Hovedbestyrelsen skal slippe for at faa afsløret *sine underfundige Handlinger* (særlig i Perioden 1894—96), og i det hele deres Fremfærd — — — —
— —

Jeg skrev i *November f. A.* en Artikel til *Typ.-Tid.*, hvori jeg kritiserede Hovedbestyrelsens Fremgangsmaade under *Centralisationsforslaget* og protesterede imod dens Egenmægtighed ved at erklære nævnte Forslag forkastet, uagtet det havde erholdt 254 Stemmer imod 194, og Loven paa intet Punkt giver Hovedbestyrelsen en saadan Egenmægtighed, — *men denne Artikel nægtede Red.-Udv. f. Pr. at optage.* For saa vidt noget lignende skulde ske med nærværende Artikel, da bedes den optaget for Betaling*).

Kolding, den 22. Maj 1898. H. F. RASMUSSEN.

D'Hrr. Ix & v. Jurs.

FØRST en lille korrigerende Bemærkning til Hr. Ix: jeg er ikke Faktor — kun gemen Svend. — —

Ansvaret har vi, som har stemt Nej til Tarifen, fritaget Hr. Ix for at bære, saa det er ganske naturligt, at han ikke føler sig brødebetynget.

*) Hr. H. F. Rasmussen kan kun tilskrive sig selv Skylden for, at vi har maattet nægte Optagelsen af flere af hans Artikler, og han maa vide, at det ikke nytter hverken ham eller nogen Anden at slaa sig paa Lommen og tilbyde Betaling for Optagelse af grove Personligheder her i Bladet. — Ovenstaaende Artikel med Hr. R.s Oplysning om, hvorfor han er afskaaren fra at komme til Stede ved Repræsentantmødet i Odense — hvilket sikkert vil beklages af Flertallet af Dansk typ. Forenings Medlemmer — har vi gerne optaget, dog med Udeladelse af et Par harmfulde Sætninger, hvorfor vi dog forventer Hr. R.s Tilgivelse.

RED.-UDV. F. PROV.

At d'Hrr. i —borg (Skanderleipzig?) ikke har vidst hverken ud eller ind, om de skulde stemme Ja eller Nej eller helt lade være, lader *formode,* at de ikke har været videre inde i Spørgsmaalet, men at de, saasnart de saa Cirkulæret fra Hovedbestyrelsen, øjeblikkelig stemte Ja, *beviser,* at de alle tilhobe er veritable — — —

Hr. Ix mener, at Tarifens Mulktbestemmelser ikke vil blive anvendt i Almindelighed. Kan være! Men de *staar der,* disse Slavebestemmelser, og saa længe *de* staar der, bør *enhver* Tarif forkastes, hvad den saa end ellers byder.

Udover dette finder jeg ikke Anledning til at beskæftige mig med Hr. Ix, som jo for Resten selv er saa temmelig misfornøjet med Tarifen, men skal med et Par Ord henvende mig til den glade — — alvorsfulde Forfatter, Hr. v. JURS.

Hr. v. Jurs faar undskylde, at jeg ikke har kunnet og fremdeles ikke kan se nogen som helst Fare ved at forkaste Tarifen. At »Overenskomsterne« ikke skulde gælde mere, fordi vi nægter at modtage den udarbejdede Tarif, er en aldeles fejlagtig Opfattelse.

Naar jeg ikke har kunnet stemme *for* Tarifen, er det *fordi* Lønningerne overalt er for lave og for varierende, *fordi* Mulktbestemmelserne vilde være en Skamplet paa vor Forening og *fordi* vi skulde svinebindes i fire Aar.

Jeg er ikke egoistisk anlagt, og det kunde derfor ikke falde mig ind at stemme mod Tarifen, fordi vi ingen Fordel opnaaede her, men naar man ser nøgternt paa Tarifen, maa man indrømme, at hvad der bydes os, er *Intet,* men hvad der fordres, er *Alt:* vor Frihed, vor Selvstændighed.

Lad den Dag aldrig komme, da det skal kunne siges, at Provinsens Typografer solgte deres Frihed og Selvstændighed for en 9 Timers Arbejdsdag, nogle Spyttebakker og Ventilation — efter Forholdene.

— Hvad der vil følge efter Forkastelsen? spørger Hr. v. Jurs. — Intet — slet intet! — af slemt at være da! Ellers vil der jo nok »ske noget«. Lad os blot se Tiden an. Efter Pinse vil der sikkert komme Grøde i Luften.

»Skoven bliver grøn«, naar vi selv *vil!*

Vejle, 22. Maj 1898. W. JACOBSEN.

Delegeretmødet og Repræsentantmødet.

Dansk typ. Forenings Medlemmer, der som Tilhørere ønsker at overvære disse Møder, kan mod Forevisning af *Medlemsbogen,* der i dette Øjemed kan udleveres af Lokalformændene, erholde Adgangskort udleverede hos Lokalformanden i Odense. For Medlemmer af *Den typ. Forening* og *Den typ. Trykkerforening* kan det samme ske mod Forevisning af Medlemskort.

København og Kolding, 25. Maj 1898. FÆLLESSTYRELSEN.

Hvor er Fremskridtet!

DERSOM Hr. Sigurd i sin sidste Artikel ikke havde fremsat vitterlig usande Paastande, vilde jeg slet ikke have svaret paa den, da jeg mener, det er bedst at lade de Døde hvile i Fred; men nu nødes jeg dertil, og mit Gensvar skal ikke blive langt.

Hr. Sigurd begynder med at *»synes«,* at jeg imødegaar mig selv, men han har ikke fremført noget Eksempel paa denne Imødegaaelse.

Derimod skriver han følgende, som Enhver, der kender til Forholdene i flere Byer end den, hvor han selv har sit Domicil, straks vil se er ravruskende galt:

»Saa kommer vi til den store Profit, Beregningssætteren løb af med under sidste Lønbevægelse; jeg kender ikke noget til den; *i de store Byer, i hvilke Hr. v. Jurs mener, der kan tjenes 24—30 Kr. ugenlig under den ny Tarif, blev der ingen Forhøjelse,** og det bliver der heller ikke denne Gang. Alt bliver ved det gamle, kun skal der nu stikkes lidt mere paa for at tjene samme Ugeløn.«

Hertil skal jeg først bemærke, at jeg ikke skrev den *store* Profit, Beregningssættere løb af med osv.

Dernæst, at naar Hr. Sigurd ikke »kender noget til den«, saa skulde han sandelig lade være at skrive om den, det havde han i dette Tilfælde staaet sig bedst ved, thi Fakta er, at Tusindbetalingen i Randers, Odense og vistnok ogsaa i Aalborg *blev forhøjet med 2 Øre pr. Tusind under forrige Lønbevægelse;* i Odense havde man hidtil staaet med 27 Øre pr. Tusind baade for Fraktur og Antikva, nu henholdsvis 29—31, i Randers med 27—29, og der opnaaedes samme Forhøjelse som i Odense.

Kom saa igen og sig, at der ingen Lønforhøjelse blev for Beregningssætterne under forrige Bevægelse!

Endvidere skrev jeg, at Beregningssætterne kunde fortjene den samme Ugeløn under det hedengangne Tarifforslag, *naar de blot vilde forlange Godtgørelse for Overarbejde.*

Den sidste Sætning lader Hr. Sigurd klogelig aldeles upaaagtet.

Forholdene er saaledes paa flere Avistrykkerier, især hvor Bladet udgaar i vekslende Format, at Beregningssætterne jævnlig arbejder over, ikke alene 10 Minutter, som Hr. Ix skriver i samme Nummer, men baade en halv og en hel Time, og det da særlig naar Rigsdagen er samlet — saa bliver det næsten en Regel. Saa kan Hr. Sigurd vel forstaa, at en dygtig Sætter af og til kan naa op over 30 Kr. ugenlig, og vil han forhøre sig i de større Byer, som jeg nærmest tager Sigte paa (3 første Lønningsklasser), saa vil han faa at vide, at en Ugeløn af 27—28 Kr. ingenlunde hører til Sjældenhederne for dygtige Sættere.

Hr. Sigurd skriver, at Fastlønssætterne er moralsk forpligtede til at tjene deres Ugeløn, og det er jeg fuldstændig enig i; men er paa den anden Side Principalerne ikke ligesaa moralsk forpligtede til at betale en Ugeløn, der svarer til Fastlønssætternes Fortjeneste? Jeg skulde mene det. — Men det gør de ikke. Og en af de Grunde, hvorfor jeg stemte for Tarifen, var, at der findes Fastlønssættere, der tjener 2—3 Kr. ugenlig mere end den Løn, de faar, og Principalerne stikker ganske roligt de halvandet Hundrede Kroner i Lommen, som han aarlig maatte af med til disse, hvis han tog Notits af sine »moralske Forpligtelser«.

Men Hovedgrunden var dog den, at jeg havde samme Mening om en Forkastelse af Tarifforslaget, som Hovedbestyrelsen udtalte i sit Cirkulære, at den vilde skabe uudholdelige Tilstande osv., og jeg mener endnu, at vi for Tiden ved Kamp ikke kan vinde meget udover, hvad Principalerne er gaaet ind paa. At inddele Landet i blot 2 Lønklasser er for Tiden umuligt uden at tage meget fra de store og lægge lidt til de smaa, og det gaar *vi* aldrig ind paa. Principalerne i de smaa Byer *kan* af økonomiske Grunde ikke gaa ind paa en Lønforhøjelse af 2 Kr. ugenlig til hele deres Personale, og Kollegerne dèr véd det — det er jo ikke saa faa Smaabyer, der udelukkende har stemt Ja.

Hermed mener jeg, at Diskussionen passende kan være endt. Den fører dog ikke til noget, da Stridens Æmne er borte. Lad os se Tiden an til Delegeretmødet og haabe det bedste af dette! V. JURS.

* Udhævet af mig.

Indenfor Vinduerne.

Helligdagsarbejde.

I *Dansk Bogtrykker-Tidende* sender Hr. Direktør GEORG A. BACH et aabent Brev til Bogtrykkerforeningens Formand, Hr. O. C. OLSEN, hvis Indhold i det væsenlige er følgende:

Da Sætterne i I. Cohens Bogtrykkerier skulde arbejde Skærtorsdag og Langfredag, forespurgte Direktøren Bogtrykkerforeningens Formand, hvorledes saadant Arbejde af fastlønnede Folk skulde betales. Svaret var, at der skulde betales dobbelt Dagløn, hvoraf den ene Halvdel var inkluderet i Ugelønnen.

Da Sætterne ikke fandt sig tilfredse med Afgørelsen, henvendte Den typografiske Forenings Formand sig til Hr. Bach for at formaa denne til at betale én Dagløn til for det ydede Arbejde. Han afvistes med, at han kunde henvende sig til Hr. O. C. Olsen derom og Hr. Bach erklærede, at han vilde rette sig efter, hvad de to Formænd blev enige om.

Nogle Dage efter — en Lørdag — kom imidlertid to af Sætterne til Hr. Bach og bad ham udbetale den ekstra Dagløn, hvilket nægtedes. Disse blev henviste til Hr. LAURITZEN, men svarede, at denne ikke vilde have med Sagen at gøre og at Personalet handlede paa egen Haand. Da Personalet kom tilbage fra Middag samme Dag, havde de ikke Lyst til at arbejde — »en ny Maade at strejke paa«, siger Hr. Bach — før Beløbet blev betalt. Under de deraf følgende Forhandlinger, der trak ud til Kl. 6 og i hvilken Tid Arbejdet hvilede, fremhævedes det af Sætterne, at Hr. O. C. Olsen havde betalt sine Arbejdere den samme Dagløn for Helligdagene, som forlangtes af Hr. Bach, hvilket medførte, at denne telefonerede til Hr. O. C. Olsen for at faa Rigtigheden bekræftet, hvilket han til sin store Forbavselse fik, og som medførte, at Hr. Bach ogsaa betalte.

Derefter spørges Hr. Olsen:

1) Hvorledes kan De som Formand forsvare at tilraade mig (jeg antager, De vilde have baaret Dem saaledes ad overfor ethvert Medlem), at betale en Pris, der er mindre end den, De selv betaler, uden at gøre mig bekendt med dette Forhold?

2) Er det ikke uforeneligt med deres Stilling som Formand at betale en anden Pris end den, Tarifen foreskriver, og derved fremkalde Meningsforskel og foraarsage Ulæmper af forannævnte Art?

Hr. Bach slutter:

De (Hr. O. C. Olsen) vil forstaa Nødvendigheden af, at jeg faar Svar herpaa. Jeg vil nemlig gærne være paa det Rene med, hvor jeg har Dem *qua* Formand, hvis det Tilfælde skulde indtræffe, at jeg i Kollegialitetens og Enighedens Navn atter maa trænge til Deres Bistand.

Bogtrykkerforeningens Formands Svar har følgende interessante Ordlyd:

Hr. Direktør! De spørger meget, og i Tarifspørgsmaal særlig ivrigt om Grænsen for Deres Pligt og Omfanget af Deres Ret overfor Personalet. Paa slige Spørgsmaal giver jeg Svar efter Lovens Aand og Bogstav* (Hr. Olsen citerer her Tarifens § 6: »Fridage anordnede af

* Hr. Olsen har ikke Ret i denne sin Paastand, da den er stridende mod *fast Ugeløns* Natur og Væsen. RED.

Forretningen maa ikke fradrages de fastlønnede Svende« — og tilføjer »Modsætningen til Statens Helligdage«) —, saaledes som jeg vel bør, og heldigvis i dette Tilfælde i »fuldstændig Overensstemmelse« med Deres Opfattelse af Tarifen. De kan ikke ønske at have mig anderledes »*qua* Formand«. Naar nu mit Firma af *gammel Sædvane* betaler Fastlønsarbejderne fuld Løn paa Statens Helligdage og den normerede særlige Betaling, naar Arbejde en sjælden Gang ydes, saa præjudiceres derved Intet for Andre, der ikke har denne Sædvane og ikke behøver at tillægge sig den — hvad jeg med Henblik paa Deres endnu kortvarige Direktorat, Deres Væsen og Deres Tone i den Slags Spørgsmaal særlig ikke kunde vente af Dem.

Ærbødigst
O. C. OLSEN.

STOR SKÆRSOMMERFEST

DEN TYPOGR. FORENING

FEJRER SIN

29-AARIGE STIFTELSESDAG

SØNDAG DEN 12. JUNI 1898

PAA WODROFFLUND

Etablissementet, der aabnes Kl. 4, vil blive smukt dekoreret og illumineret.

I den store Have

er der fra Kl. 4 Koncert af Orkester samt Optræden af første Klasses Artister.

I den store Sal:

Kl. 5—6½: Dans og Lege for Børn.

Kl. 7: *AFTENUNDERHOLDNING:*

Koncert af stort Orkester.

1a. J. P. E. HARTMANN: Jægerkor af »Syvsoverdag«
b. C. L. FISCHER: Rosen i nordanskog.
c. BELLMANN: Ordensherolden.
} *Gutenberg-Koret.*

2. **Oplæsning** af Hr. *Bernh. Koch.*
3. »**Gluntarne**«, foredrages af d'Hrr. *Kretzmer* og *Schouw.*
4a. KONTSKI: Des Löwen erwachen.
b. GUNGL: Ungarsk Dans
} Violinsolo af Hr. *Chr. Madsen.*
5. **Solosang** af Fru *Gerda Stolt-Rasmussen.*
6. **Pavse** af Hr. *Chr. Schouw.*
7. **Deklamation** af Hr. *Em. Larsen.*
8. „BAG KLOSTERMUREN"

Oprette-Revue i 1 Akt af MARTELL.

Personerne:

Pater Rom.
Don Hennesy.
Don Martell.
} Forklædte farende Svende.

9a. *** Ensom og mørk.
b. KUNTZE: Antonrodnan.
c. F. ANDERSEN: Naar det er Sommer.
} *Gutenberg-Koret.*

Umiddelbart efter Aftenunderholdningen

Bal i den store Sal til Kl. 3.

Udmærket Dansemusik.

Entré til Haven: 35 Øre, Børn gratis.
Baltegn à 50 Øre pro persona.

FESTUDVALGET.

8 Timers Arbejdsdag.

I Anledning af de Bemærkninger, som fandtes under Omtalen af 8 Timers Arbejdsdagens Indførelse hos mig, skal jeg oplyse, at jeg paa det nævnte Tidspunkt og senere beskæftigede 6 *Sættere,* en til 24 Kr., en til 22 Kr., en til 20 Kr. og 3 til hver 18 Kr. ugenlig; 2 *Trykkere* (unge Mænd) til hver 18 Kr.; *en* Trykkerlærling og **en** Sætterlærling (sidstnævnte skal være Svend om 2 Maaneder).

Efter Konfirmationen antog jeg min hidtilværende Bydreng og efter en Annonce 2 andre ligeledes nylig konfirmerede Drenge. Jeg søgte kun *en,* men der meldte sig to, og jeg vil efter endt Prøvetid afgøre, hvem jeg vil beholde.

Dette til Berigtigelse af den »velvillige« Slutningsbemærkning.

Ærb.
J. HENRIKSEN,
Rømersgade 22.

Efter ovenstaaende Indlæg fra Hr. Henriksen vil han altsaa inden kort Tid have 2 Lærlinge til 6 Sættere og 1 Lærling til 2 Trykkere, hvilket ikke efter almindelig Kutyme kan anses absolut uforsvarligt. Det glæder os, at Forholdet *bliver* saaledes, thi som det er, forekommer 5 Lærlinge til 8 Svende os ganske utilbørligt, og finder vi særlig ingen Menneskekærlighed udtrykt i, at Hr. Henriksen paa én Gang har antaget 2 Lærlinge »paa Prøve«, naar han kun har til Hensigt at give én Plads som saadan. Dèr burde Hr. Henriksen ikke have ladet sit gode Hjærte løbe af med sig. 3 Mand paa 18 Kr. er under de nuværende fordyrede Levevilkaar i Hovedstaden heller ikke stærkt tiltalende, men da det ikke er tarifstridigt og Hr. Henriksen synes at kunne faa Folk for det Beløb — maa vi slaa os til Ro, indtil den ny Tarif en Gang arriverer. RED.

Nær og fjærn.

Delegeretmødet i Odense. Foruden Hr. SIEBENMANN fra Bern vil ogsaa d'Herr SAMUELSEN for Norsk Centralforening og L. A. MÅRTENSSON for Svensk Typografforbund overvære Mødet i Odense.

Provinstarifen. Af Dansk Provins-Bogtrykkerforenings Medlemmer har 5 nægtet at anerkende Tarifen, medens de øvrige har stemt Ja. Styrelsen bekendtgør dog, at der mangler Svar fra en Del Medlemmer, men da den har taget det Forbehold, at Enhver, der ikke svarede inden 15. Maj, betragtedes som tiltrædende Forslaget, er Tarifen altsaa bleven vedtaget af Dansk Provins-Bogtrykkerforening ligesom tidligere af Bladudgiverforeningen.

Sommerferie. *Sorø Amtstid.s* Personale er atter i Aar tilstaaet en Sommerferie paa 8 Dage, som tager sin Begyndelse til Pinse — med Udbetaling af 22 Kr. til hver Mand.

— Hr. Bogtrykker HOHLENBERG har tilstaaet hele sit Personale, en halv Snes Mand, hver en Uges Sommerferie med fuld Udbetaling af Ugelønnen.

En forkortet Arbejdstid paa 9 Timer er paa Anmodning fra de faste Arbejdere hos Firmaet Thiele tilstaaet det samlede Personale. Kender vi den agtede Chef rigtig, vil dog Beregningssætterne ikke komme til at lide noget pekuniært Tab derved.

Sølvbryllup. Vor Kollega i *Berl. Tid.* Hr. AUG. HJORTH og Hustru fejrer den 31. Maj deres Sølvbryllup.

Jubilæum. En af vore ældste Kolleger her i Landet, gamle HENRICHSEN i Maribo, kunde Onsdag den 18. Maj fejre 50-Aarsdagen for sin Indtrædelse i den typografiske Værdighed; den 18. Maj 1848 blev han nemlig erklæret som vel udlært Bogtrykkersvend at være, efter at have staaet 6 Aar i Lære.

H. P. Henrichsen har i alle de mange Aar arbejdet paa *Lollandspostens* Bogtrykkeri i Maribo, med Undtagelse af en kort Afbrydelse, som Værnepligtens Aftjening krævede, og i hvilket Tidsrum han samtidig arbejdede i sine ledige Timer paa Adressekontorets Bogtrykkeri i København.

Tiltrods for sin høje Alder — et Par og Halvfjerds Aar — staar Henrichsen endnu ved Kassen fra Morgen til Aften og tager sin Del af Dagens Slid; han er forøvrigt Enkemand, har været det siden 1878, da hans Hustru, en Søster til *Lollandspostens* tidligere Redaktør, døde; af Børn har han kun en Datter, som opholder sig i Slagelse.

For 6 Aar siden fejredes Henrichsens Jubilæum for 50 Aars Arbejde paa det samme Sted (Henrichsen har nemlig ogsaa lært paa *Lollandspostens* Bogtrykkeri) samtidig med 50-Aarsdagen for hans Træden i Typografiens Tjeneste, og skøndt der vel altsaa nu paa 50-Aarsdagen for hans Udlæring ikke kom nogen stor og almindelig Jubilæumsstemning op, fejler det dog næppe andet, end at adskillige Kolleger omkring i Landet mindedes deres gamle Kollegas sjældne Højtidsdag. Kun faa Typografer naar jo nemlig til at fejre en lignende, kun faa kan se tilbage paa en saa lang, stærkt aktiv Virksomhed i den sorte Kunsts Tjeneste. —N.

— Fra Hr. Henrichsen har vi modtaget følgende:

Da jeg for 6 Aar siden fejrede mit 50-aarige Jubilæum som *Udøver* ved Faget, regnet fra den Dag, jeg kom i Lære, tænkte jeg ikke, at jeg skulde opnaa at holde 50 Aars Jubilæum som *Typograf.* Dette er ikke desto mindre sket, og for de telegrafiske Hilsner, der i Dagens Anledning er sendt mig fra flere Lokalforeninger, bringer jeg herved min hjærteligste Tak.

Maribo. H. P. HENRICHSEN.

Begravelse. Vor Kollega, Trykker PETER CHRISTIAN JENSEN, som den 9. ds. forulykkede ved Drukning i Kristianshavns Voldgrav, blev i Søndags begravet fra Sundby Kirke. Da Begravelsen først var bleven bekendtgjort om Lørdagen, var der ikke mødt saa mange Kolleger, som vel ellers vilde have været Tilfældet, men desto større Tilslutning

var der af hans Kammerater i »Det sociale Sangkor i 9. Kreds«, af hvilket den Afdøde var Medlem.

P. C. Jensen blev kun ca. 21 Aar; han havde udlært hos Hohlenberg og ikke arbejdet andre Steder. Han var Medlem baade af Den typ. Trykkerforening og Den typ. Forening.

Dansk typ. Forenings

Arbejdsanvisningskontor

anviser **flinke** og **paalidelige** Typografer til d'Hrr. Bogtrykkere i Provinserne.

Brev- og Telegramadresse: *Typografia, Kolding.*

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Fredag den 20. Maj. Alle til Stede.

1. Fra begge Principalforeninger var indløbet Meddelelse om, at man var villig til en fornyet Forhandling, og at d'Hrr. W. Jensen, Fredericia, og Eriksen, Middelfart, var anmodede om at indlede en saadan. D'Hrr. mødes her Søndag. Fra vor Side deltager Hvidtfeldt og Torkild Petersen i Forhandlingen.

2. Der forelaa fra København Oplysning om de Delegeredes Antal, hvoraf det fremgik, at en stor Del Lokalafdelinger ikke havde sendt Meddelelse til Hr. V. Petersen om Deltagelse i Delegeretmødet. De senere Oplysninger indsendtes herfra, og manglede der endnu Oplysning fra tre Afdelinger.

3. Da der skulde trykkes Mandater til de Delegerede, vedtoges det at forsyne Repræsentanterne med nogle lignende, og at disse skulde ombyttes med et Adgangskort ved Afleveringen af Mandatet i Odense.

4. Det meddeltes, at det internationale Forbunds Sekretær, Siebenmann, vil deltage i Odense-Mødet og at han vil komme til Kolding Pinselørdag.

5. Ændringerne, der nu forelaa trykte, underkastedes en Behandling, ved hvilken Hovedbestyrelsen tog Stilling til disse. Et Forslag om, at Ændringerne skulde udsendes med Tilkendegivelse af Hovedbestyrelsens Stilling til hver enkelt Ændring, forkastedes med 4 St. mod 2.

6. Fra Hr. H. F. Rasmussen forelaa »Kvittering« for at have modtaget Hovedbestyrelsens »Henstilling« om at give Møde i Odense den 30. ds. med Tilføjende, »at saafremt Rejseudgifter og Diæter (eller Anvisning paa samme hos Hovedkassereren) tilstilledes ham inden den 29. efterkom han ‚Henstillingen'.« — Til en saadan Bevilling savner Hovedbestyrelsen Bemyndigelse.

Tirsdag den 24. Maj. Frav. m. a. F.: THUESEN.

1. Et Medlem fra Aarhus-Afdel. har faaet Tilladelse til at nyde Arbejdsløshedsunderstøttelse i Silkeborg. — Paa en Forespørgsel om et Medlem, der begynder at arbejde om Torsdagen, skal betale Kontingent for en hel Uge, var svaret Ja, idet en halv Uge regnes for en hel.

2. Skrivelse fra det i et tidligere Møde omtalte Medlem, der som syg var rejst til København og om hvilket det formentes, at han havde Arbejde i et andet Fag; det oplystes, at dette ikke var Tilfælde, hvorfor man søger at faa ordnet hans Forhold ved Mødet i Odense, hvor Den typ. Forenings Repræsentanter og Lokalformanden kommer til Stede, saaledes at han som syg bliver overført til den københavnske Forening.

3. En Lokalafd. paa 5 Medlemmer andrager om et Tilskud af Hovedkassen paa 100 Kr. Der ligger et Medlem syg, som kun har to Ugers Understøttelse tilbage. — Da man ikke kan forstaa, hvad en saa lille Afdeling skal bruge saa mange Penge til, og der i Begæringen ingen Grund er angivet, vedtoges det at indhente nærmere Oplysninger.

4. Skrivelse fra Næstved, der gør opmærksom paa, at en Ændring til § 23 i Lovforslaget, som gaar ud paa, at §ens 3. Stykke skal udgaa, ikke er opført blandt Ændringsforslagene. — Den samme Ændring i en noget anden Form er stillet af Kolding-Afdelingen og vil altsaa alligevel komme til Behandling.

5. Fra forskellige Lokalafdelinger var indløbet Skrivelser med Ændringer til Tarifen og Anmodningen om at maatte stille Krav til Principalerne, besvares med at de maa vente til Repræsentantmødet har behandlet Situationen.

6. Hvidtfeldt og Torkild Petersen afgav Meddelelse om Mødet i Kolding i Søndags med Principalernes Repræsentanter. Mødet maatte af forskellige Forhold forlægges til Fredericia, hvor det fortsattes og tilendebragtes om Mandagen. Meddelelse om dette vil under Tarifbehandlingen paa Odense-Mødet blive afgivet der.

7. Formanden gav Meddelelse om, at Repræsentantmødet kommer til at bestaa af 50 Afsendinge, der repræsenterer 38 Afdelinger med 789 Medlemmer, 2 Afdelinger: Skanderborg og Stubbekøbing med tilsammen 10 Medlemmer, sender ingen Repræsentanter. Mødet vil derefter med Hovedbestyrelsens og Fællesstyrelsens Medlemmer samt det internationale Sekretariats Sekretær, komme til at tæller 63 à 64 Deltagere.

8. Forskellige Forhold og Arrangements Repræsentantmødet vedrørende ordnedes. — I Ugens Løb er udsendt Ændringsforslagene samt tilstillet Afdelingsformændene Mandater til Repræsentanterne, der i udfyldt Stand afleveres ved Mødet. HVIDTFELDT.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Møde Søndag den 22. Maj. Alle mødt.

Det af Repræsentantskabet nedsatte Udvalg ang. Foreningslokalet aflagde Beretning om sin Virksomhed. Afgørelsen udsattes til næste Møde. — 3 syge Medlemmer bevilgedes Landophold mod at de efter 14 Dages Forløb præsterede Lægeattest for vedvarende Sygdom. — Formanden gav Meddelelser om forskellige Trykkeriforhold, som toges til Efterretning. — Man tog Stilling til Tarifens Opsigelse. O. J.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Inspektionshavende: I Aften: Hr. A. WINKELMANN, i Morgen Hr. CHR. WINTHER.

Af **Rolfs Legat** bliver en Portion paa 17 Kr. 50 Øre halvaarlig ledig til førstk. Juni Termin. Ansøgninger til Legatet stiles til Styrelsen og indsendes senest 8. Juni d. A. til Kontoret. STYRELSEN.

Hr. Dr. PAULIN, Strandvej 41, er bortrejst fra 26. Maj til 16. Juni. Hans Praksis overtages af Hr. Dr. EDV. NIELSEN, Strandvej 86, tr. 12—1. Besked om Sygebesøg modtages i Dr. Paulins Bopæl.

Ny Medlemmer: **Mænd**: Sætter Martin Jensen Enemark, udlært 11/4 94 i Haderslev, arb. hos M. Hastrup. **Kvinder**: Dreyers Hustru Inger Marie og Krolls Hustru Anna.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadt: 473 (V. d. D. B.), Oscar Ahrens (I. Cohen) fra Stettin.

Døde: Trykker Peter Chr. Jensen (Hohlenberg), 20 Aar, og Trykker Johan Carl L. Hudtloff, 82 Aar.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket i Pinsedagene.**

V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Medlemmer: Nykøbing F., Jacob Willy Theodor Budolph, udl. 1/5 98 i Loll.-Falst. Folketid. efter 5 Aars Lære. Odense, Niels Hansen Nimb, udl. 1/5 98 hos Milo efter 5 Aars Lære. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Helsingør, 1592 (Den t. F.), Hermann Petersen (»Nordsjælland«) fra København. Slagelse, 1065, Valdemar Larsen (syg) fra Næstved. Kolding, 1142, Niels Casper Wandborg fra Ringsted i Plads og 895, Hans Christensen fra Rejse i Plads. Aarhus, 1219, Jens Chr. W. Riis i Plads. Randers (Hobro Avis), 1108, Carl Ludvig Niord Olsen.

Bortrejste: Slagelse, 1226, Laur. Chr. Petersen paa Rejse. Ringsted, 1142, N. C. Wandborg til Pl. i Kolding. Aarhus, 1066, Lars Hveisel paa Rejse.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Død: 190, P. Chr. Jensen (Hohlenberg).

TYPOGRAFERNES STIFTELSER.

Ekstraordinær Generalforsamling afholdes Torsdag den 9. Juni, Kl. 9 Aften i Lokalet, Admiralgade 19, 1. Sal.

Dagsorden: Bortgivelse af 2 efter Dødsfald ledige Friboliger.

Ansøgninger er indkomne fra Engelstrups Enke, 53 Aar gl., har bidraget 27 Aar, 9 M. og C. C. Petersen, 60 Aar gl., har bidraget 17 Aar. Da der kun foreligger disse 2 Ansøgninger foreslaas det, at den lovbestemte skriftlige Afstemning bortfalder.

STYRELSEN.

T. C. C. I Pinsedagene Tur Nordsjælland rundt. Helsingør, Gilleleje, Tidsvilde, Frederiksværk og Frederikssund. Start 1. Pinsedag Kl. 7 fra Trianglen.

ANNONCER

En brugt Digeltrykpresse,

af stort Format, kan faas meget billigt til Købs. Man henvende sig i *Præstø Folkeblads Bogtrykkeri.*

En Dobbel-Postil-Hurtigpresse, Johannesberger, brugt, men i fortrinlig Stand, er til Salg for en meget lav Pris. Billet mrkt. »64« modtager *Typ.-Tid.*

WILLIAM SIMMELKIÆR

KØBMAGERGADE 50

SKRIFTSTØBERI · GALVANOPLASTIK

ANNONCECLICHÉER · XYLOGRAFI

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 22
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 4. Juni 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Delegeret- og Repræsentantmødet i Odense.

Det kan ikke nytte at modsige det — Tiderne skifte, Opfattelserne klares, Alvoren breder sig og Enheden spores! Endskønt det maa tilstaas, at alle tidligere Stævner har baaret samme Vidnesbyrd under Forhandlingerne om Repræsentationens Følelse af Ansvar for Opgaverne, saa har der dog ingensinde mere end ved disse tre Dages Forhandlinger vist sig en klarere Forstaaelse deraf. Og det er ganske naturligt som det skal være og som det fortsat vil blive; jo større Opgaven er, desto mere Alvor og Bevidsthed om Ansvar kræver Løsningen. Men det skal ogsaa siges, at dette Ansvar ikke føles staaende over for rene Eksperimenter af teoretiske Spekulations-Resultater, hvis heldige Udfald ene bygges paa Gisning og Forudanelse, men finder sit Rygstød i Kendskabet til den Modenhed hos Medlemmerne, som Forstaaelsen af Arbejdernes sociale Stilling under den økonomiske Udvikling har planlagt gennem praktisk Arbejde.

Den vigtige og for vort Fagforbunds Sikkerhed i de økonomiske Opgavers Løsning absolut nødvendige Tilslutning til de samvirkende Fagforbund fik en Modtagelse, som ganske rimeligt mere end alt andet var egnet til at vurdere, hvor nær Kollegerne udenfor København staar Hovedstadens i Opfattelsen og hvilket fortrinligt Arbejde, de lokale med de andre Fag samarbejdende *frivillige* Organisationer i Byerne har udrettet. Her var ikke den ringeste Slinger om, hvad der skulde gøres; man var sig bevidst, at den største Sikkerhed for Gennemførelsen af økonomiske Forbedringer og den bedste Garanti for, at dette kan ske ad den tilstræbelsesværdige fredelige Vej var at slutte sig til de øvrige Arbejderorganisationer, og man gjorde det med en Applomb i Afstemningen, som aabner Udsigt til, at selv den Del af Kolleger, som nærer Betænkeligheder ved det gjorte Skridt, vil lade sig overbevise om, at under de nuværende Forhold er det den eneste Udvej, naar man vil opnaa noget; thi det Formaal, som er tilsigtet ved at samle vor Kapital indenfor vor egen Ramme, sikres kun yderligere her, da det er en Genforsikring som tjener til Nytte for Fred, fordi den afføder Respekt hos Modparten for at indlade sig paa Krig. Derom var der overhovedet *ingen* Tvivl; den Frygt, som gav sig Udtryk fra enkelt Side, var alene baseret paa de Følger, som Udsigten til de eventuelt af Forbindelsen flydende Ekstrakontingenter kunde medføre, og til Trods for, at denne ikke kan kaldes ubeføjet med Københavns tidligere Forbindelse for Øje, saa vil den paa langt nær have samme Berettigelse efter at Forbindelsen er bleven iværksat for *alle* Danmarks organiserede Typografer, idet dels her Sammenslutningens solide Fundament, der ved at fordele Omkostningerne til flere gør Byrden mindre og lettere, er tilvejebragt, og dels ved at Hovedkasserne i København, som hidtil har haft Udgiften, i givet Tilfælde kan yde Tilskud, ligesom der med det foreslaaede og vedtagne Kontingent af 75 Øre i Dansk typ. Forening er tilvejebragt en temmelig god Sikkerhed for, at den samme Fremgangsmaade kan anvendes dèr.

Som Følge deraf har vi den sikreste Overbevisning om, at den pekuniære Frygt, som Forbindelsen med de samvirkende Fagforbund har givet Raaderum, ikke vil vise sig beføjet.

Selve Kontingentforhøjelsen i Dansk typ. Forening kan heller ikke være i Stand til at forskrække, saa vist som Enhver, der har villet se og er i Stand til at regne, maa være paa det Rene med, at de store Ydelser, som Foreningen fra sin første Morgen har forpligtet sig til og stadig øget, mere og mere har vist sig at hvile paa et fra Medlemmernes Side ganske utilstrækkeligt pekuniært Fundament eftersom den økonomiske Misère udviklede sig. Det Eneste, der paa dette Omraade kan give Anledning til Ræsonnementer, er, hvad mere eller mindre der *nu* er vundet ved denne Kontingentforhøjelse end ved den under en Sammenslutning foreslaaede af 80 Øre med de da tilbudte Ydelser; men dels vil det være et Spild af Tid paa det nuværende Tidspunkt og dels vil den praktiske fremtidige Virksomhed i de til næste Møde henrindende tre Aar muligvis give det ind med Skeer.

Esbjergs indbragte Sammenslutningsforslag medførte da ogsaa det store Gode, at Delegeretmødet enstemmigt besluttede, at de tre Aar, vi gaar i Møde, skal anvendes til at udarbejde og fremlægge et nyt Grundlag for det Maal, som i sig betinger Enheden i Opgavernes Løsning, Lettelse i Byrderne og Fremskaffelsen af den bedste økonomiske Ballance, og Ingen kan være utilfreds med denne foreløbige Udgang, da den afgiver sikkert Løfte om, at vi gennem *den praktiske Erfaring* til den Tid vil være i Stand til at banlyse enhver Tvivl om Formaalstjenligheden og den derigennem skabte bedre økonomiske Ballance.

Det Forslag, som Trykkerforeningens Ledelse fremkom med, fandt som det var at vente ingen Anklang; men det Udvalg, som ved Slutningen af Mødets første Dag nedsattes til at samarbejde de foreslaaede Love og de stillede Ændringer, imødekom Forslaget saa vidt, at Foreningens Repræsentanter kunde slutte sig dertil. Dermed var Enheden vundet for de hidtil kontraherende Foreninger og det var jo utvivlsomt det bedste for alle Parter, hvilket da ogsaa Delegeretmødet ydede sin Tilslutning.

Naar vi saa til Slut skænker Provinstarifen en Omtale, tror vi at have nævnt det, der paa de forløbne Dages Møder indeholdt det interessanteste og vigtigste Stof.

Som bekendt blev den af Principaler og Svende udarbejdede Tarif forkastet af Dansk typografisk Forenings Medlemmer med stor Majoritet, trods Hovedbestyrelsens indtrængende og kraftige Advarsler derimod, og som Alle vil vide, iværksatte Hovedbestyrelsen umiddelbart derefter en ny Forhandling med Principalforeningerne, hvilken paa Mødet blev meddelt at have medført den efter vort Skøn ikke uvæsenlige Indrømmelse, at ingen Lønninger kan være under 17 Kroner, samt en bestemt Tidsfrist for dens Gyldighed, uanset til hvilken Tid den fra Svendenes Side maatte blive tiltraadt. Disse Meddelelser formentes at maatte medføre Nødvendigheden af en ny Afstemning, og man ønskede derfor Repræsentantmødets Tilslutning til, at en saadan iværksattes.

Selvfølgelig gav denne Anmodning Anledning til en Debat, og ligesaa naturligt rummede denne de bitreste og slet ikke uberettigede Anklager mod den Tarvelighed, som Tarifens Indhold bar til Skue, og det var til syvende og sidst en meget kneben Majoritet, som besluttede at tiltræde Forslaget om ny Afstemning. Det, som i særlig Grad bidrog til, at Forslaget

blev vedtaget, var Skildringen af de Vanskeligheder, som Udvalget havde haft at kæmpe med og som ikke mindst bundede i de mere end fattige Bestemmelser, de københavnske Typografer havde ladet sig nøje med i 1892, og som der fra Provins-Principalernes Side stadig var henvist til som Modvægt mod at gøre dem bedre i Provinserne. Under Diskussionen kom dog ogsaa op fra enkelt Side nogen Misforstaaelse ang. Minimallønnens Rækkevidde, som muligvis kan have haft *sin* Betydning ved Forkastelsen.

Anbefalingen af at arbejde for Vedtagelsen af Tarifen var dog den, at derved skabtes Grundlaget for ensartede minimale Arbejdsforhold, tilvejebragtes et Forhold, hvis moralske Betydning for den solidariske Forstaaelse af Rettighederne vilde have en gavnlig Indflydelse for samlede senere Bestræbelser paa at hævde de økonomiske Krav.

— — —

Møderne afholdtes i Industripalæets smukke Festsal, hvis Rummelighed dog dels medførte en mindre heldig akustisk Virkning og dels vanskeliggjorde Tilvejebringelsen af en hensigtsmæssig Temperatur, da ikke Himlen selv anstillede det ringeste Forsøg paa at støtte en saadan. De Delegerede sad derfor ogsaa de tre Dage med en Legemsvarme, der nærmede sig Frysepunktet og som den ved Møderne herskende anerkendelsesværdige Totalafholdenhed, hvor endogsaa Vand var banlyst, ikke var i Stand til at afhjælpe.

Straks da første Dags Møde var aabnet og Fællesstyrelsens Formand havde budt Velkommen, bragte Odense Sangforenlng de Delegerede sin Hilsen i nedenstaaende smukke Vers, hvis musikalske Iklædning tog alle Øre fangne ved den fortræffelige Udførelse, Koret var i Stand til at give dem, hvorefter Hr. LAURITZ SCHOUW paa Odense Bys Vegne ønskede Held og Lykke til godt Arbejde for danske Typografers Velfærd, hvilket af Forsamlingen hilstes med stærkt Bifald. Samtidig inviteredes de Delegerede og Repræsentanterne af Odense Kollegerne til en lille Festivitet 2. Pinsedags Aften i Industripalæet.

Sangen lød:

Velmødt igen med Haandslag og med Tak,
Du tillidskaarne, lille Skare! —
Hvor Standens Jordsmon ligger hen i Brak,
Gid Du faa Held,
Faa Held med Tankens Plovfang frem at fare!
Og fandt Du paa Fiona frugtbart Land,
Da toner Dig imod fra Strand til Strand
En fælles Tak,
En fælles Tak i Sangens Vingeslag,
Frem vifter Haabets Flag
Og løfter højt vort gamle Fag
Mod Vaarens Dag — Vaarens Atterdag!

Saa fylk Dig da, og drag i samlet Plan
Til fælles Tarv den fælles Ramme!
Lad Tonen klinge broderlig, urban,
Lad Viljens Kraft,
Lad Viljens Kraft i Gensvar ærligt flamme!
Gid Dagens Gærning sætte Blad og Frugt,
Saa klares maa hvert Skær paa Fremtids Bugt!
Men tag vor Tak,
Men tag vor Tak, før Sagen klar er lagt,
For Ævnen, Du har bragt,
Tag her vor Tak i Sangens Magt,
Du Fagets Vagt — Fagets Skansevagt!

ch.

Vi gaar derefter over til

Delegeretmødet.

Fællesstyrelsens Formand, VICTOR PETERSEN, bød Velkommen og ønskede, at vi ved dette Møde kunde føje en lille Sten til den Bygning, som en Gang i Tiden vilde samle sig til et Hele. Tal. spurgte, om Delegeretmødet vilde tillade, at Formanden for Ny typ. Forening (ANT. LARSEN) og Form. for Svensk Typografforbund (L. A. MÅRTENSSON) overværede Mødet. Da Ingen begærede Ordet, betragtedes Tilladelsen som givet. Form. meddelte, at 40 Lokalforeninger (deraf 2 i København) var repræsenterede ved et Medlemsantal af 1760.

Til Udvalg for Mandaternes Prøvelse valgtes 5 Hovedbestyrelsesmedlemmer, der efter endt Undersøgelse indstillede disse til Godkendelse. Som Mødets Funktionærer valgtes V. C. BERG, København, og L. V. HANSEN, Kolding, til Dirigenter, og som Sekretærer V. A. CHRISTOPHERSEN og O. JOHANSEN, København, C. CHRISTENSEN, Aalborg, og L. D. RASMUSSEN, Odense.

DIRIGENTEN (V. C. Berg) takkede for Valget og udbragte et Leve for et godt Resultat af Delegeretmødet.

Forretningsordenen vedtoges med et Par Ændringer i den af Fællesstyrelsen forelagte Skikkelse.

Derefter gaves Ordet til FORMANDEN (Victor Petersen). Taleren vilde ikke spilde Tiden med en lang Beretning, da der forelaa saa vigtige Sager, men vilde blot minde om Reservefondens og Rejsekassernes Sammenslutning i Skandinavien i 1892, hvilket skete efter store Vanskeligheder, da Ny typ. Forening og Svensk Typografforbund svigtede. Denne Begivenhed havde stor Betydning, særlig for Provinserne, hvor der viste sig at være en stærk Trang til ordnede Forhold; navnlig var Lærlingeforholdene skrækkelige, idet Lærlingeantallet androg 77⅔ pCt. I sin Tid blev det brugt som Skræmmebillede imod Samarbejdet med København, at Typograferne dèr vilde forbedre deres Kaar paa Provinsernes Bekostning, men dette var nu bestemt blevet modbevist, idet København saa godt som intet havde brugt, medens Provinserne havde benyttet Reservefonden under deres Lønbevægelse, hvortil var medgaaet 9088 Kr. 80 Øre. Før denne Lønbevægelse havde Fællesstyrelsen søgt at ordne Forholdene ad fredelig Vej, men da dette ikke lykkedes, maatte der anvendes Magt, ved hvilken der vistes et ypperligt Sammenhold paa Sjælland, medens dette desværre ikke var Tilfældet med det øvrige Land; dette havde haft en uheldig Indflydelse paa de sidst førte Forhandlinger mellem Typografer og Principaler. Under Bevægelsen havde Fortroligheden med Lønkampe ikke været til Stede, men selve Bevægelsen havde sikkert fremmet denne Fortrolighed. Strejken i Aalborg, hvor Principalen havde holdt ud omtrent 1 Aar, og som havde kostet mange Penge, viste, at vi skulde være varsomme med Strejker. Der eksisterer et godt Forhold til Udlandet med Tilslutning til det internationale Sekretariat. Med Hensyn til Centralisationen udtalte Form., at det her som saa ofte viste sig vanskeligst at gennemføre de simpleste og mest selvfølgelige Ting; imidlertid var vi godt paa Veje til at faa denne Sag realiseret. Vi maa lægge et saa solidt Grundlag, at vi ikke, naar vi bliver samlede, atter gaar i flere Stykker; thi det har desværre tidligere vist sig, at dette var sket. Den sidste Tarif vilde Tal. berøre, da der var stor og begrundet Anledning til ogsaa paa Delegeretmødet at omtale denne; Forkastelsen betyder ikke, at man vil lægge sig paa den anden Side og lade Tarifen fare, skønt der vist var adskillige Modstandere af den, der netop havde denne Tanke; men det var heldigt, om man kunde faa Udtalelser, der viste, hvad man nu vilde. Han udtalte sig iøvrigt nærmere om Tarifen og mente sluttelig, at det var bedre i sluttede Rækker at gøre smaa Skridt end forsøge store Spring, hvorved enten Organisationen kunde sprænges eller Opløsning indsnige sig og derved mange Aars Arbejde muligvis gaa tabt. Vi kan ikke tilraade en almindelig Kamp over hele Linjen, men derimod til at modtage det lidet, Tarifen byder, og derefter benytte de 4 Aar til at oparbejde Bevidstheden blandt Medlemmerne om, hvad en Lønkamp egenlig var, samt styrke Solidariteten. Tal. berørte kort de statistiske Oplysninger, men beklagede nogle Byers Skødesløshed i saa Henseende og meddelte sluttelig, at det bearbejdede Materiale senere vilde blive offenliggjort i *Typ.-Tid.;* han oplyste dog, at i København var Trykkerne mere truet af Lærlinge end Sætterne. — DIRIGENTEN (V. C. Berg) mente ikke, at Tarifen eller Situationen efter dennes Forkastelse burde diskuteres, uden at det stod paa Dagsordenen.

Det vedtoges at behandle Tarifspørgsmaalet, men ikke offenliggøre Referatet.

Efter en meget livlig Diskussion om den forkastede Tarif godkendtes Beretningen énstemmig.

— — —

Kl. 3½ genoptoges Mødet med L. V. HANSEN, Kolding, som Ordstyrer. Første Sag var Behandling af Lovene.

CHRISTENSEN, Esbjerg, henstillede først at sætte Esbjergforslaget under Debat og Afstemning. — BERGENHOLZ, København, foreslog en Generaldebat om Lovene og Esbjergforslaget. — MARIUS HANSEN, Aarhus, kunde ønske, at vi særlig talte om Centralisationsforslaget. — ARNOLD OLSEN, Aarhus, saa helst, at vi drøftede Centralisationsforslaget og anbefalede Repræsentanterne enig at slutte sig til Centralisationstanken; thi naar vi løftede i Flok, løftede vi meget. — BERGENHOLZ foreslog følgende Resolution: »En Generaldebat over Punkt 6 i Forbindelse med Esbjergforslaget forinden Specialdebat begynder«. Resolutionen forkastedes. — VICTOR PETERSEN, København, anbefalede en af Jacob Christensen, Esbjerg, stillet Resolution, som gik ud paa, at »Esbjergforslaget behandledes først«, hvilken vedtoges. — CHRISTENSEN, Esbjerg: Centralisationsforslaget har tidligere været fremsat og er godt kendt. Hovedbestyrelsen er Skyld i det daarlige Resultat; thi havde den arbejdet for Forslaget, var det bleven gennemført. Vore Administrationsudgifter andrager nu ca. 9000 Kr. aarlig, medens andre Forbund, der havde et langt større Antal Medlemmer, administrerede langt billigere. Vi opretter stadig ny Kasser, men derved udskyder vi Centralisationen. Hr. Gustav Clausen fortjener Tak for sit Arbejde i denne Sag. Trykkerforeningen er ikke medtaget, iden den sidst stemte mod Centralisationen. Skulde Foreningen forandre Standpunkt, kan den jo senere tiltræde Forbundet. Taleren anbefalede varmt Forslaget til Repræsentanternes Velvilje; skal vi naa at faa en Tarif, der duer noget, da er Vejen Centralisationen. — LAURITS JENSEN, København: Trykkerforeningen kan

ikke finde sig i, at Esbjerg uden videre har strøget den; thi jeg skal gøre d'Hrr. opmærksom paa, at Trykkerforeningen var den første, som tiltraadte Reservefonds og Rejsekasser og den har siden opfyldt sine Forpligtelser. Trykkerforeningen er ligeledes gaaet med til Fagforbundet; men lad os først se, om Dsk. typ. For. gaar med hertil. Tal. vilde ligeledes gærne vide, hvorledes Trykkerforeningens Stilling blev indtil den gik med til Forslaget. — ULRIK HANSEN, Kolding, vilde anbefale Esbjergforslaget, da Centralisationen var nødvendig for at faa en bedre Tarif. — GUNDERSEN, Aalborg: Naar det nu ligger os saa stærkt paa Sinde at blive centraliseret, lad det saa blive en Organisation, bygget op fra Grunden. Det nytter ikke at lappe paa det Gamle; alle Kasser bør opløses og disses Kapitaler danne Grundfondet til en ny Forening for os Alle. — BECH, Ribe, anbefalede Esbjergforslaget. — RUDOLF HANSEN, Ringkøbing, kunde ønske, at Ydepligten og Nyderetten blev ens for Alle, helst uden yderligere Kontingentforhøjelse. Den anerkendte Sygekasse var en Hindring for Sammenslutningen. Min Lokalforening anser Indmældelsen under de samvirkende Fagforbund for uheldig, men personlig anser jeg den for heldig. — VICTOR PETERSEN: Fællesstyrelsen er enig med Esbjerg i Principet. Det var den bedste Maade at ordne det paa, og saaledes vil det sikkert en Gang i Tiden ske. Men de Vanskeligheder, vi nu lever under, maa ogsaa tages i Betragtning. Andre Fags Organisationer har indrettet sig paa en anden Maade end Typograferne. Vi har taget flere Led med, der tager Hensyn til det økonomiske, f. Eks. Sygekassen, og vi kan ikke skyde disse Spørgsmaal fra os, uden derved at skære Led af Organisationen. Klassebevidstheden blandt Typograferne var ikke udviklet saaledes, at Tiden nu var inde til atter at optage det store Centralisationsforslag. Den nu for København anerkendte Sygekasse og obligatoriske Pengehjælpsafdeling var en Hindring for Sammenslutningen nu. Tal. anbefalede at vedtage følgende Resolution:

»Idet Delegeretmødet i Odense den 29. og 30. Maj 1898 i Henhold til den i November f. A. skete Afstemning mellem de gensidige Foreninger erkender, at alle Bestræbelser bør rettes mod en endelig Sammenslutning af de fælles Opgaver, som danske Typografer har stillet sig, finder det sig i Anledning af det fra Esbjerg Afdeling stillede Forslag foranlediget til at udtale, at da den siden Afstemningen forløbne Tid for den københavnske Afdeling har medført Sygekassens Statsanerkendelse og Oprettelse af en obligatorisk Pengehjælpsafdeling, hvis videre Udvikling paa det samme Grundlag til de øvrige Lokalafdelinger nu vil kræve fornyet Overvejelse og Undersøgelse, bør de foreløbige Bestræbelser kun rettes mod indenfor de enkelte Organisationer at skabe ensartede Forhold for Nyderet og Ydepligt.

Til Gennemførelse af en Centralisation af samtlige Kasser beslutter Delegeretmødet at opfordre Forbundsstyrelsen til at forelægge en udarbejdet Plan paa det næste Delegeretmøde.«

Aarhus med flere Lokalforeninger stillede samtidig følgende Resolution:

»De Delegerede giver herved sin Tilslutning til Centralisationsforslaget fra Esbjerg og henstiller til Repræsentanterne for Dansk typ. Forening ved Repræsentantmødet i Morgen, at udarbejde Foreningens Love med Centralisationen for Øje og henstille til de respektive Foreningers Bestyrelser hurtigst at udarbejde et Forslag til Centralisationen og sætte dette under almindelig Afstemning i de respektive Foreninger.

M. HANSEN, Aarhus. ARNOLD V. OLSEN, Aarhus. JACOB JACOBSEN, Aarhus.
HANS BECH, Ribe. L. V. HANSEN, Kolding. M. ANDERSEN, Horsens. EICKHARDT, Varde.«

FICK, Nyborg, kunde slutte sig V. Petersen og anbefalede at vente med Centralisationen til næste Repræsentantmøde. — BERGENHOLZ: Vi har kun haft Udgifter af at gaa med til Rejsekassen og Reservefonden, og det samme er Tilfældet med Arbejdsløshedskassen; derimod har Forholdet været et andet for Sygekassens Vedkommende. Naar V. Petersen fraraader Forslaget, har det sine velbegrundede Aarsager. Vore Sygekasseforhold er nu ordnede saaledes, at Kontingentet for gifte Medlemmer bliver 55 Øre og 40 Øre for ugifte, hvilket vil medføre, at man ude i Provinserne, hvis Sammenslutningen finder Sted, vil komme op paa et Kontingent af 1 Krone. Understøttelsen vil blive 21 Kr. ugenlig og Provinsianerne vil komme til at opgive andre Sygekasser for ikke at komme i Konflikt med Sygekasseloven. Taleren anbefalede de foreliggende Love og vi maatte saa arbejde hen imod en snarlig Centralisation. — W. JACOBSEN, Vejle: Man kunde fristes til at stemme for Centralisationen; thi jo længere Tid der gik, jo flere Vanskeligheder kom der. Udsigterne til det høje Kontingent vil sikkert i Dag slaa Centralisationen ihjæl. — MARIUS HANSEN, Aarhus: Jeg er enig med Victor Petersen i, at der bør tages alle Hensyn, men vi havde Grund til at vente noget mere Arbejde af Ledelsen for denne Sag. Vi maa naturligvis bygge paa et solidt Grundlag, men naar allerede nu Vanskelighederne er større, er der dobbelt Anledning til at handle, og herpaa tager vor Resolution Sigte. Vi bør arbejde for Centralisationens Gennemførelse, saa at vi kan naa et Resultat; thi løser vi det ikke nu, naar vi det aldrig. Taleren anbefalede den af Aarhus m. fl. stillede Resolution. — CHRISTENSEN, Esbjerg, kunde godt se Vanskelighederne ved at føre Centralisationen igennem, og vilde anbefale at vedtage Fællesstyrelsens Resolution, som dog var et Skridt fremad. — BERG, København: Vi er her som Repræsentanter for Foreninger, vi har Kærlighed til, og derfor er det vanskeligt at samle alle Foreninger under én Hat. Trykkerforeningen har sin Eksistensberettigelse; thi det er nødvendigt i en stor By, at hver enkelt Gren af Faget har sin Forening; det samme var Tilfældet med andre Fag. Centralisationen vil slaa Trykkerforeningen ihjæl. Vi vil Centralisation paa alle understøttende Omraader, men i Øjeblikket kan vi ikke gennemføre mere. — FASMER, København, anbefalede Fællesstyrelsens Resolution. — F. K. MADSEN, København: Det ser mærkeligt ud, at det netop nu, efter Forslagets Forkastelse, er Landets yngste Forening, der atter bærer det frem, det er som Nemesis. Naar vi ikke nu staar samlet, da stammer det fra 1880, da Dansk typ. Forening blev dannet. Den Gang skulde man fra København have dannet Foreningen for hele Landet. — GUSTAV CLAUSEN, København: Vi behøver sikkert ikke i Dag at diskutere Formaalstjenligheden af en Sammenslutning. Baade Venner og Modstandere har med Haanden paa Hjærtet forsikret, at det er det eneste rigtige. Det vi skal overveje er kun, hvorvidt de tilstedeværende Forhold er ensartede nok til at etablere en Sammenslutning straks eller den kræver nødvendige Forarbejder. Og jeg vil da sige, at Forholdet nu *ikke* er det samme som i 97. Den Gang stod vi forholdsvis éns og kunde ved en mindre Kontingentforhøjelse i Dansk typ. Forening have opaaet énsartede Forhold paa én Gang. Den Gang blev det ikke til noget, fordi vi vilde værge os mod de opstillede Spøgelser om Frafald ved Fastsættelsen af $^2/_3$ Majoritet for Vedtagelsen. Da man i sin Tid realiserede Kongresforslagene med 3 Stemmers Majoritet, var Modstanden mod den videre Sammenslutning tilstrækkelig karakteriseret herved. Imidlertid var Forholdene nu ændrede og Taleren anbefalede Fællesstyrelsens Resolution. Den og Stemningen her i Dag vil være en Spore til at arbejde for Centralisationens Gennemførelse. — BERGENHOLZ kunde stemme for Resolutionen, da man herved satte en Hæmsko for at faa oprettet ny Kasser, der yderligere vilde forhale Spørgsmaalets Løsning. — ANDERSEN, Horsens, vilde anbefale Resolutionen fra Aarhus, den siger mere, og Fællesstyrelsen skal nok blive holdt i Aande, saa den virker for Sagens videre Udvikling. — CARL CHRISTENSEN, Aalborg: D'Hrr. Københavnere har nu tilstrækkeligt malet os Fanden paa Væggen og jeg skal nok lade være at stemme for Centralisationen, og det saa meget mere, som jeg ingen Bemyndigelse har dertil. Esbjergforslaget kom for sent til at blive behandlet i Lokalforeningerne og Aarhus-Resolutionen vil, at vi i Morgen skaber helt andre Love for Dansk typ. Forening, og det kan jeg ikke gaa med til. Naar Centralisationen vil medføre en Kontingentforhøjelse af 75 % for Dansk typ. Forenings Medlemmer, vil jeg stemme for Fællesstyrelsens Resolution, der udskyder Spørgsmaalet i 3 Aar. — HVIDTFELDT: Københavnerne kunde søge at slutte sig sammen paa ét Grundlag, saaledes som vi nu har realiseret det i Provinserne. Naar Centralisationen ikke er fuldbyrdet, er Skylden ikke vor; thi vi har arbejdet os længere hen mod Maalet. Lad os blot vente nogle Aar endnu, saa bliver Grundlaget bedre. Det skal slaas fast, at naar Hovedbestyrelsen har forlangt $^2/_3$ Majoritet, er det mere frisindet end Lovene foreskriver, idet disse for en Opløsning fastsætter $^3/_4$ Majoritet. — MARIUS HANSEN, Aarhus: Dansk typ. Forening bør forme sine Love saaledes, at det bliver lettere at gaa over til Centralisationen. Jeg kan slutte mig til Fællesstyrelsens Resolution og anbefaler mine Medforslagsstillere, at vi tager vor Resolution tilbage. — Dette skete.

Fællesstyrelsens Resolution vedtoges derefter énstemmig.

— — —

Derefter gik man over til Generaldebatten af Lovene.

Fællesstyrelsens Formand, V. PETERSEN: Man har søgt at gøre Lovene saa klare som mulig. Det nye er Arbejdsløshedskassens Inddragning under Forbundet. Medlemmerne kan oppebære Understøttelse, hvor de ønsker det. Ved at vedtage Forslaget opdrager vi Medlemmerne til en bedre Forstaaelse af de økonomiske Forhold og Solidariteten. Fællesstyrelsen kan ikke gaa med til Randers-Forslaget om at stryge Tilslutningen til de samvirkende Fagforbund; skal vi opnaa forbedrede Arbejdsvilkaar, er det nødvendigt, at vi sikrer os saa meget som muligt. Trykkerforeningens Ændring til Paragraf 33 er det samme paa en anden Maade. Saafremt man kunde vente at opspare Kapitaler, kunde der være Anledning til at gaa med dertil, men de nuværende gunstige Konjunkturer vil ikke holde sig, og der vil jo ogsaa blive stillet yderligere Krav til Kassen gennem de øgede Fordele, som Forslaget byder Medlemmerne. Ved at gaa med til Lovene vil Trykkerne saavelsom vi andre spare de særlige Udgifter, som Forbindelsen med Fagforeningerne tidligere har krævet af Hovedkassen. De øvrige Ændringer, der er stillede til Lovene, er af mindre Betydning. — LAUR. JENSEN: Trykkerne er enig med Fællesstyrelsen om Spørgsmaalets reelle Løsning, men vi kan ikke gaa med til den Form, de foreslaar. For at gaa med dertil vil det være nødvendigt at forhøje vort Kontingent, og det vil Medlemmerne ikke gaa med til. Gaar vi med til Forslaget, underskriver vi vor egen Dødsdom. Vi vil have Medbestemmelse ved Afgørelse af vigtige Spørgsmaal, og det fraskriver vi os ved at gaa med til Forslaget. Ved vort Forslag skal der ikke udredes mere, end der behøves. Der vil ikke spares noget ved at Udgiften til Strejker tages af Reservefonden, thi man vil ofte blive nødt til at udskrive Ekstrakontingent. Anbefalede paa det varmeste at stemme for Trykkerforeningens Forslag.

Paa Forslag af V. C. BERG vedtoges følgende: Behandling af Randers Ændring til Paragraf 17.

»Der foretages umiddelbart efter General-Debattens Slutning Special-Debat og Afstemning over Ændringen fra Randers til § 17 og Trykkerforeningens Ændring til § 33, da disse angiver en Uoverens-

stemmelse om Grundlaget for Arbejdsløshedskassens Centralisation. De øvrige Ændringer henvises til Behandling og Samarbejdelse af et Udvalg paa 7 Medlemmer, paa hvis Forslag anden og afsluttende Behandling foretages i næste Møde.«

GUSTAV CLAUSEN kan ikke gaa med til Trykkerforeningens Forslag og forstaar i det Hele ikke Trykkernes Stilling i den senere Tid. I sin Tid sluttede d'Hrr. sig med Glans til Reservefonds og Rejsekasser, men senere har de ikke kunnet gaa med til noget Fremskridt af nævneværdig Betydning. Nu foreslaar de et ganske overflødigt, tungt Maskineri. I Virkeligheden vil Trykkerne have Fordel af at gaa med til Forslaget, thi det sidste Halvaars Regnskab viser, at de har haft en Udgift til Arbejdsløse af 428 Kr. og at de med en Indtægt af 633 Kr., som et 15 Øres Bidrag pr. arbejdende Medlem vilde give, paa ingen Maade kunde tjene noget, da Medlemsydelserne vilde forøges med 50 %. Vilde man lægge det sidste Halvaar til Grund, vilde Udgiften nærmere blive 16 Øre end de 15 Øre, som var foreslaaet. Trykkerafdelingen *indenfor Faget* er i de senere Aar blevet oversvømmet af flere og flere Lærlinge, saaledes at de i Fremtiden vil have endnu vanskeligere ved at klare sig og desuden kan de jo ved den Likvidation, som de ønsker, godt komme til at betale betydeligt mere, naar Udgiften i de gensidige Foreninger overstiger Indtægten. — HVIDTFELDT: Trykkernes Forslag er et Tilbageslag. De maa følge Trit med de øvrige typografiske Organisationer. Dansk typ. Forening vil have pekuniært Tab ved at gaa med til Arbejdsløshedskassens Centralisation; men vi skylder Københavnerne at gaa med hertil, som Ækvivalent for de store Udgifter, de har haft til vore Rejsende. — Det var nødvendigt at gaa med til de samvirkende Fagforbund, thi i Tilfælde af en almindelig Konflikt vil vi ikke kunne klare os selv. Han troede ikke paa en Sprængning i Provinserne paa Grund af denne Tilslutning. — JØRG. PETERSEN, Randers: Det er af Kærlighed til Organisationen, vi stiller Ændringen, at Paragrafen udgaar. Der vil ske en Sprængning af Dansk typ. Forening, og dette bør man undgaa. — HVIDTFELDT troede nok, at vi vilde miste nogle Medlemmer, men vilde dog bede d'Hrr. Lokalformænd i deres Foreninger gøre *deres* til, at Medlemmerne saa med milde Øjne paa nævnte Paragraf. Intet Medlem vil, selv om de tilhører de samvirkende Fagforbund, ved politiske Valg blive tvunget til at stemme mod sin Overbevisning. — WILL. SØRENSEN, København, og CHRISTENSEN, Esbjærg, anbefalede at forkaste Ændringerne. — F. K. MADSEN: Randers Kollegernes Kærlighed til Organisationen maa være paa den forkerte Side. Han anbefalede varmt § 17 og anmodede Randers Repræsentanten om at tage Forslaget tilbage. — JENSEN, Køge, og CHRISTENSEN, Næstved, anbefalede Paragrafen som det eneste Middel til at gennemføre vore Fordringer. — GUNDERSEN, Aalborg: Kærligheden fra Randers var meget problematisk; Flertallet af nævnte Lokalforening delte næppe Repræsentantens Opfattelse. — GEMYNTHE, Middelfart: Kan gaa med til alt med Undtagelse af Tilslutningen til Fagforbundet. De Gamle burde holde noget igen paa dette Punkt. Men gaar Afstemningen os imod, mælder vi os alligevel ikke ud. — LAUR. HANSEN, København: Stem af egoistiske Hensyn for Tilslutningen til Fagforbundet, thi det har De Fordel af. Vi skal have Enighed paa det *rette* Grundlag; ellers maa vi hellere miste nogle Medlemmer. — STEFFENSEN, København, forstaar ikke Spøgelset fra Randers; vi hører alle hjemme i den store Arbejderhær; kun maa vi bevare vor Selvstændighed. — MARIUS HANSEN, Aarhus: De samme Røster om Sprængning har tidligere lydt, da vi i 1884 vilde optage Lønspørgsmaalet i Dansk typ. Forening, og den Gang sejrede de. Senere har man heldigvis maattet optage Lønspørgsmaalet. Ungdommen vil fremad, og de Gamle bør følge med og gør det vel ogsaa de fleste Steder. Typograferne burde gaa i Spidsen for de øvrige Arbejdere med Hensyn til Alt, hvad der betyder Fremskridt. — P. LAURITZEN, København: Vil de i Provinserne have en Tarif, der byder dem Fordele, da stem for Tilslutningen. Vi vil derigennem erhværve det bedste Rygstød. Ved Navneopraab *forkastedes* Ændringen fra Randers, at Paragraf 17 udgaar, idet af 1755 repræsenterende Stemmer 101 svarede Ja, 1541 Nej.

Derefter behandledes Trykkerforeningens Forslag til en ny Paragraf 33, saalydende:

»Udgiften til Arbejdsløse og til Rejsende afholdes af de respektive Foreningers Kasser paa følgende Maade:

Rejsehjælpen udbetales i Provinserne hos Lokalforeningens Formand og i København hos Kassereren for Den typ. Forening, der fungerer som Afdelingskasserer for Rejsekassens københavnske Afdeling. *Understøttelsen paa Stedet* udbetales af hver Forening til sine Medlemmer, i Provinserne gennem Lokalformanden, i København gennem de lokale Foreningers Kasserere. *De Ugebidrag, et Medlem har ydet i en Forening i København, regnes ham tilgode, naar han træder over i Dansk typ. Forening og omvendt.* Ved Afslutningen af hvert Halvaar opgør hver Forening sine Udgifter til Rejsende og Arbejdsløse og indsender det disse Afdelinger vedkommende og af Revisorerne paategnede Regnskab til Forbundsstyrelsen, hvorefter samtlige de i Halvaarets Løb til Rejsende og Arbejdsløse afholdte Udgifter paalignes de kontraherende Foreninger i Forhold til det Antal arbejdende Medlemmer, der tilhører hver af disse.«

LAUR. JENSEN henholdt sig til sine tidligere Udtalelser og anbefalede Forslaget. Clausens Tal passer ikke, naar man tager Gennemsnittet af de sidste 16 Aar. — BERGENGOLZ: Principet i Trykkernes Forslag er uheldigt. Vel har de senere Aars Konjunkturer været gode, men dette vil ikke vedvare, og det er nødvendigt at samle Kapital til de daarlige Tider. Taleren meddelte ved Tal, hvorledes Arbejdsforholdene havde været i 6-Aaret 1892—97. — VICT. PETERSEN: Der er ingen Anledning til at gaa med til Trykkernes Forslag. Trykkerforeningen maa huske, at Arbejdsløshedskassen i Fremtiden faar forøgede Udgifter, der vil bevirke, at der ikke bliver noget Overskud. Det er os om at gøre at komme til en Forstaaelse med Trykkerne, og dette kan maaske lykkes under en anden Form. Kan Enighed opnaas paa Grundlag af, at et muligt Overskud fordeles mellem de kontraherende Foreninger, skulde Taleren ikke have noget derimod; men saa maa der til Gengæld ydes mere, hvis Kontingentet ikke strækker til. — LAUR. JENSEN kan ikke gaa med hertil, men maa anbefale Trykkerforeningens Ændringsforslag. Ved Navneopraab *forkastedes* Trykkerforeningens Forslag, idet 220 svarede Ja, 1487 Nej og 10 stemte ikke.

Til at behandle og samarbejde de øvrige Ændringer valgtes følgende Udvalg: Vict. Petersen, Laur. Jensen, P. Lauritzen, alle af København, Marius Hansen, Aarhus, Andersen, Horsens, J. Petersen, Randers, og Christensen, Næstved.

Mødet hævet Kl. 7½

Mandag den 30. Maj Kl. 9.

Ordstyrer V. C. BERG.

Paa det nedsatte Udvalgs Vegne gjorde VICT. PETERSEN Rede for dettes Arbejde, oplyste om, at det var lykkedes at finde en Form for Trykkerforeningens Delegeredes Tilslutning til Forbundet og foreslog at behandle Lovforslaget afsnitsvis, saaledes at §§ 1—24 først behandledes, derefter §§ 25—32, og sluttelig §§ 33—50.

Dette vedtoges.

Efter en indgaaende Debat, vedtoges Udvalgets Indstillinger med enkelte Underændringer. De vedtagne Ændringer til Lovforslaget lyder:

I § 3 stryges i første Linje »kan kun« og i 5. Linje forandres »Landsmødet« til »*Delegeretmødet*«. I § 5 i 8. Linje efter »Formanden« tilføjes »*under Ansvar over for Delegeretmødet*«. § 6 faar følgende Ordlyd: »*Alle administrative Anliggender angaaende Rejse og Arbejdsløshedskassen afgøres af den paagældende Hovedforenings Styrelse. I Tilfælde af uoverensstemmende Afgørelser, er Forbundsstyrelsens Votum det bestemmende. Spørgsmaal, som angaar partielle eller lokale Konflikter afgøres af Forbundsstyrelsen. En almindelig Strejke skal vedtages med ⅔ Stemmers Majoritet af Forbundets stemmeafgivende Medlemmer.* I § 11 udgaar i 2. og 3. Linje »Rejse og Arbejdsløshedskassens« og i 6. Linje forandres »75 Øre« til »*40 Øre*«. I § 12 indskydes i 3. Afsnits 5. Linje »*sikre*« mellem »rentebærende« og »Obligationer«. I § 18 forandres i 3. Afsnits 7. og 8. Linje »Mødet med simpel Majoritet« til »⅓ *af Mødets Deltagere*« og efter »beslutter det« tilføjes »*Forslag, der kan medføre Ophævelse af de enkelte Foreninger, skal først være vedtagne indenfor hver af disse*«. I § 20 udgaar i 4. Linje »af en af Foreningerne« og i 5. Linje efter »Afstemning« tilføjes »*naar ⅔ stemme derfor*«. I § 25 efter 2. Afsnits 9. Linje tilføjes følgende ny Afsnit: »*Herfra undtages dog Lock-outs samt Strejker, der skyldes pludselige Betalingsstansninger*«. I § 28 forandres i 4. Linje »pr. Arbejdsdag« til »*Dag (Søndag undtagen)*«, i 5. Linje tilføjes »*ugenlig*« efter »1 Kr.«, i samme Linje tilføjes »*indtil 14 Aars Alderen*« efter »Barn« og i 6. Linje udgaar »over 1 Aar«. I § 33 tilføjes efter 2. Linje »*Eventuelt Overskud ved Aars-Regnskabets Afslutning fordeles til de kontraherende Foreninger lige som eventuelt Underskud dækkes af disse i Forhold til Medlemsantal*«. I § 34 forandres i 2. Afsnits 1. Linje »4 Uger« til »*3 Uger*« og i 5. Linje efter »Forløb« tilføjes »*Saadanne, som ved Læretidens Ophør arbejder paa Steder, hvor de ikke kan opnaa tarifmæssige Forhold, erholder straks Understøttelse*«. I § 37 forandres i 8. Linje »gifte« til »*bosiddende*« og i 10. Linje »6 Maaneders« til »*1 Aars*«, i 12. Linje efter »Understøttelser« tilføjes »*dog ikke naar han opsiges uden egen Skyld*«. I § 38 udgaar i 2. og 3. Linje »eller saafremt Arbejdermarkedet i en By er overfyldt«. I § 40 forandres i 2. Linje »4« til »*3*« og i 9—12. Linje udgaar »ligesom denne, i Fald Arbejdsmarkedet i den paagældende By er overfyldt kan suspendere Retten hertil«. I § 42 forandres i 4—6. Linje »af det enkelte Personale sammen med Forbundsstyrelsen« til »*i Henhold til § 6*«. I § 43 forandres i 5. Linje »4« til »*3*«. I § 44 forandres i 9. og 10. Linje »af Forbundsstyrelsen« til »*i Henhold til § 6*«.

Det saaledes ændrede Lovforslag vedtoges enstemmigt.

Efter en Pavse forhandledes Dagsordenens Punkter 6 a) og b). Formandens Løn bestemtes til 100 Kr. aarlig, Hovedkassererens til 200 Kr. Forbundsstyrelsens Godtgørelser for Møder og Rejser ansattes til 6 Kr. i Diæter og 5 Kr. for Arbejdsspild pr. Dag samt 3. Kl. Bane for Dag- og 2. Kl. for Natrejser og 2. Kl. Dampskib.

Gensidighedsspørgsmaalet.

VICT. PETERSEN oplyste, at Gensidigheden paatænktes optaget med det svenske Forbund paa Grundlag af dettes Indmældelse i det internationale Forbund, hvorved udenlandske Rejsende opnaaede samme Understøttelse som Forbundets Medlemmer. Desuden havde Fællesstyrelsen forhandlet med det svenske og danske Forbunds Ledelser om Gensidighed for Reservefondens Vedkommende, saaledes at man i Tilfælde af større Lønkampe var forpligtede til at understøtte hinanden. Forhandlingerne herom var dog ikke tilendebragte, og noget definitivt Forslag forelaa derfor ikke. Han anmodede om at tage disse Meddelelser til Efterretning og at overlade Fællesstyrelsen at føre Forhandlingerne videre. — F. K. MADSEN glædede sig over at Svenskerne vilde tiltræde det internationale Forbund, og vilde haabe, at det vilde lykkes Hr. Mårtenson at gennemføre det, men det var jo endnu ingen Kendsgærning. — AUG. MÅRTENSON: Naar der tales om, at vi i sin Tid har brudt et

Løfte, da er det en Misforstaaelse, thi der var kun én Mand uden Mandat, der havde givet Tilsagn om Tilslutning. Nu haaber vi imidlertid, da Styrelsen staar fuldstændig enig, at kunne gennemføre Tanken om Tilslutning til det intern. Forb. — Vi havde ved vort Forslag ment, at hvis der kom en større Konflikt i et af Landene, da traadte de andre to hjælpende til. — SIEBENMANN, Bern (Møller overs.). Undskylder, ikke at kunne tale vort Sprog. — Omtaler Virksomheden indenfor det intern. Forbund. — Der er indtraadt Slavonien og Kroatien og der er indledet Underhandling med Frankrig. I Øjeblikket tæller Forbundet 44,000 Medl., og hvis Frankrig og Sverig mælder sig, bliver der ca. 55,000. Ved Genferkonferencen er Rejseunderstøttelsen bleven ensartet. Opgaven, at samle alle Lande, er endnu ikke naaet; England staar udenfor, ganske vist har man der nylig begyndt at forhandle om Tilslutning, men hvad det bliver til, véd man endnu ikke. I Øjeblikket, hvor et Land som Amerika endnu ikke har Gensidighedsforbindelse med noget evropæisk Forbund, antager man dog Medlemmer fra Evropa. I Chikago og New-York optages vore evropæiske Kolleger mod Forevisning af Medlemsbevis. — Den eneste Maade, hvorpaa vi kan værne os mod Kapitalismen, er, at alle slutter sig sammen til en *Enhed*. — BERGEMHOLZ udtalte sin Glæde over Resultatet af disse Dages Arbejde, at Arbejdsløshedskassen er bleven centraliseret, at Den typ. Forening ved at vedtage de forelagte Love har sluttet sig til de samvirkende Fagforeninger og Udsigterne til, at Sverig slutter sig til det intern. Forbund. — Trykkerforeningen danner Midtpunktet i en Stjærne med 4 Spidser, de 3 er besat, vi mangler Ny typ. Forening. Vi skylder de Mænd, der i første Række har arbejdet, en Tak for, hvad de har gjort.

Eventuelt. MARIUS HANSEN, Aarhus, anbefalede en af Taleren stillet Resolution, samt henstillede til Lokalafdelingerne at slutte dem til Samarbejdet med de stedlige Fællesorganisationer. Resolutionen lød: »*Delegeretmødet beslutter at tilraade de under Dansk Typografforbund hørende Afdelinger at samvirke med de stedlige Fællesorganisationer af Arbejderforeninger*«. Enstemmig vedtaget.

Fra 5 Repræsentanter stilledes følgende Resolution: »*Idet Delegeretmødet pointerer den store Betydning, som en oplyst og fagbevidst Organisation har for en videre Udvikling til Fremme af Fagets økonomiske Opgaver og Kampen for Opnaaelsen af bedre Levevilkaar, opfordres Forbundsstyrelsen og Afdelingerne til ved Foredrag og Diskussion at søge at udvikle Forstaaelsen af disse Opgavers Betydning for Medlemmerne.*«

L. V. HANSEN talte paa de 5's Vegne og anbefalede den stillede Resolution; der mangler tilstrækkelig Oplysning, og hvad det gælder om er at sprede Oplysning i saa stor Udstrækning som muligt.

Vedtoges enstemmigt.

Dagsordenen er dermed udtømt.

— — —

V. PETERSEN: Det Arbejde, vi har udrettet her i disse Dage, har stor Betydning. Vi har udvidet vore Rammer, og hvad det nu først og fremmest gælder om er, at det Arbejde, der nu skal udrettes, foretages med Energi og Kraft. Vi maa sætte alt ind paa at føre de fattede Beslutninger igennem og at overbevise Typograferne om, at Samarbejdet med de andre Fags Arbejdere er den eneste Maade, hvorpaa vi i aandelig og økonomisk Henseende kan naa fremad. Jeg haaber, at den Stemning, som de Delegerede har tolket, ikke alene er et Udslag af deres personlige Meninger, men at den ogsaa har Rodfæste indenfor Medlemmernes Kres; thi det er ikke nok at fatte Beslutninger paa Møder, som i formel Henseende gør vor Organisation til et Mønster for andre Arbejdere; der maa ogsaa staa en kraftig Vilje bagved og Forstaaelse af de Opgaver, som Organisationen skal løse. Provinstypograferne er ganske sikkert kommet et mægtigt Skridt fremad i Udvikling. Til Dem, mine Herrer, staar det nu at rejse en saadan Stemning, at vi, naar vi næste Gang mødes, kan samles i én hele Landet omfattende Organisation.

Efterat DIRIGENTEN havde motiveret et Leve for Hr. SAMUELSEN som Repræsentant for de norske Kolleger, og denne havde takket, bød VICT. PETERSEN paa Delegeretmødets Vegne d'Hrr. SIEBENMANN fra Bern og L. AUG. MÅRTENSON fra Stockholm om at bringe Hilsen og Tak til Udlandets og Sveriges Kolleger. Derefter hævedes Mødet med begejstrede Hurraraab for Dansk Typografforbund.

Repræsentantmødet.

Mødet aabnes 30. Maj Kl. ca. 6 Eftermiddag med et Velkommen af FORMANDEN (P. Hvidtfeldt). Foreslaar Vedtagelse af samme Forretningsorden, som har været gældende for Landsmødet samt Valg af 2 Dirigenter (L. V. HANSEN, Kolding og A. M. CHRISTENSEN, Næstved) og 4 Sekretærer (K. KRISTIANSEN, Ringsted, NIELSEN, Rønne, JACOBSEN, Aarhus og SØRENSEN, Vejle). Vedtoges.

Dirigent: L. V. HANSEN.

FORMANDEN: Det er selvfølgelig vanskeligt for et Spand af 8 Aar, som er forløbet siden sidste Repræsentantmøde, at afgive udførlig Beretning; denne maa blive meget overfladisk. Det sidste Repræsentantmøde afholdtes som bekendt i Roskilde og kostede os en 1200 Kr. Hovedbestyrelsen har i den Tid afholdt 315 Møder. Taleren har desuden som Medlem af Styrelsen deltaget i ca. 60 andre Møder og under Lønbevægelsen i 95 foretaget en 6 Ugers Rejse. Hovedbestyrelsens øvrige Medlemmer har udenfor de ordinære Møder deltaget i ca. 30. 22 Medlemsafstemninger har siden sidste Repræsentantmøde fundet Sted, hvoraf de 5 ang. Afholdelse af Repræsentantmøde — 2 paa Foranledning af Hovedbestyrelsen og 3 efter Medlemmernes Begæring. Hovedbestyrelsen har særlig i de sidste Aar ikke fuldt ud kunnet holde sig indenfor Lovens Rammer; Udviklingen har nødvendigvis medført, at man har maattet dispensere fra adskillige §§, bl. a. har man efter at Foreningen optog Lønspørgsmaalet maattet afvige fra de fastsatte Regler for ældre Medlemmers Optagelse, ligesom der er givet Dispensationer for Syge, der har maattet underkaste sig Specialbehandling, eller som har været tiltraadte en gensidig Forening. Med Hensyn til Aldersgrænsen er det dog senere billiget, at vi skønner i hvert enkelt Tilfælde. Alderdomsunderstøttelsen har ikke været synderlig virksom; kun i 3 Tilfælde er der bevilget Understøttelse og i 3 Kontingentfrihed. Omtaler bl. a., at Begravelseskassen kun har givet $4^5/_8$ Dødsfald i Stedet for 6, som paaregnet; oplyser, at der til Arbejdsanvisningskontoret har mældt sig 606 Medlemmer, hvoraf 130 er anvist Pladser, samt giver forskellige Oplysninger vedr. *Typ.-Tid.s* Administration og dvæler kortelig ved det i 91 opnaaede Gensidighedsforhold. Fremhæver, at Hovedbestyrelsen har haft en Repræsentant ved Berlins Bogtrykkerdag, hvorved opnaaedes, at vore Rejsende i Tyskland fik en større Understøttelse end paatænkt samt fik udjævnet nogle Uoverensstemmelser, der laa vor Forening og det tyske Forbund imellem. Til Fagskolen for Boghaandværk havde Hovedbestyrelsen i sin Tid bevilget 100 Kr. i 5 Aar; disse var indbetalte og Spørgsmaalet var nu, om der skulde ydes yderligere Tilskud, hvad maatte anbefales af Hensyn til den Nytte og Gavn, Fagskolen udøvede paa Lærlingeuddannelsen. Den finansielle Status havde til Tider været ret betænkelig; i 93 var der intet uberettiget i Udtrykket »paa Fallitens Rand«, eftersom man altid kunde hævde, at denne Situation var indtraadt, naar Indtægterne ikke længer kunde balancere med Udgifterne. Vi har været saa langt nede, at det har været nødvendigt at laane af Rejse- og Reservefonden. I de sidste Aar har Forholdene bedret sig betydeligt som Følge af en større Tilvækst af ny Medlemmer og mindre Udgifter til Syge- og Arbejdsløshedskasse, og vi staar nu med en kontant Beholdning af 4000 Kr. De daarlige Tider bevirkede, at man har maattet foretage adskillige Pengetransaktioner, f. Eks. paalægge Begravelseskassen $^1/_5$ til Administration og $^1/_5$ til *Typ.-Tid.s* Udgivelse, et Forhold, det næppe gik an at opretholde. Foreningens samlede Kapital andrager for Tiden 28 à 30,000 Kr. Omtalte kort Aarhusaffæren — der bevirkede Dannelsen af Understøttelsesforeningen — og Sammensmæltningen paany. Gid disse Dages Forhandlinger maa skabe et solidt Grundlag for varigt Sammenhold. (Hør!). Hovedbestyrelsen mente ikke at kunne aflægge Beretning for Medlemmerne uden at gøre bekendt med, at den tidligere Formand, Hr. H. F. Rasmussen, ved sin Fratræden havde forsømt at aflevere Foreningens Arkiv i en — efter Hovedbestyrelsens Opfattelse — forsvarlig Orden; der savnedes hele Korrespondancen saa langt tilbage, at endogsaa, hvad der i sin Tid var overleveret fra Har. Jensen, manglede, ligesom Gensidighedskontrakter, Cirkulærer og Hovedregnskaber. Vel har Regnskaberne været offenliggjort i *Typ.-Tid.*, men forretningsmæssigt set er dette ikke tilstrækkeligt. Vi rettede i sin Tid en Forespørgsel til den tidligere Formand og modtag da den Besked, at de interessante gamle Papirer var tilintetgjorte. Hovedbestyrelsen havde henstillet til Rasmussen at give Møde for Repræsentantmødet og henstillede nu til dette at tage Beslutning, hvorvidt det ønsker at afæske Rasmussen en Erklæring. Hermed kan jeg slutte min Beretning. Jeg haaber, det nu maa lykkes Repræsentanterne at skabe et saadant Grundlag, at det Maal, vi har sat os: Centralisationsspørgsmaalets endelige Løsning, maa naaes i Løbet af de næste tre Aar. — GUNDERSEN, Aalborg og GEMYNTHE, Middelfart, fraraadede videre Diskussion, idet de ansaa en saadan for beklagelig og unødvendig. — ANDERSEN, Horsens: Hvis Tilfældet er, at der mangler *vigtige* Papirer, maa vi have Klarhed. — FORMANDEN: En Forening lider et betydeligt Tab ved at miste sin Korrespondance og sine originale Regnskaber. Sligt bør findes i en velordnet Forening. — JENSEN, Køge: Ret og Billighed kræver, at Rasmussen faar Lov at udtale sig. — Flere Repræsentanter slutter sig hertil og foreslaar en begrænset Diskussion. — Det vedtoges, at Rasmussen kan faa Ordet i Salen og at Diskussionen om denne Sag føres efter Forretningsordenen. — RASMUSSEN gør Rede for sit Forhold, idet han stærkt betoner, at Alt, hvad der har Betydning, fra hans Haand var bragt i skønneste Orden og vel indpakket til Aflevering paa et bestemt aftalt Tidspunkt Fratrædelsesdagen. Det var aldrig faldet ham ind, at det skulde være nødvendigt Aar for Aar at ophobe de mange Regnskaber med Bilag, naar de hvert Halvaar i *Typ.-Tid.* forelaa trykt i revideret og godkendt Stand. Hovedbestyrelsen lod *Typ.-Tid.* indbinde, og her, havde han antaget, var og blev, hvad man kunde ønske sig af Regnskabsoplysninger. Med Hensyn til Korrespondancen vilde Tal. bestemt fastholde, at en Pakke, indeholdende de vigtigste Breve, bl. a. ogsaa de af S. K. Johansen, Ringsted, modtagne ang. Mødet i Ringsted, hvor Sammenslutningen mellem Jylland og Øerne besluttedes, var afleveret til de Arbejdsfolk, der havde faaet i Kommission at besørge Flytningen; Pakkens videre Skæbne kunde han ikke tage Ansvaret for; Hvidtfeldt havde ikke fundet sig beføjet til at stille personlig for at modtage Sagerne, og Tal. havde ikke fundet sig forpligtet til at tage Sæde paa Flyttelæsset for at overbevise sig om, at Intet gik tabt. Takkede for udvist Imødekommenhed i Dag som ved tidligere Lejligheder blandt Medlemmerne. — FORMANDEN: Det er aldrig vedtaget, at Originalregnskaberne kan tilintetgøres. Ingen Ledelse kan være tjent med at blive gjort ansvarlige paa Grundlag af optrykte Regnskaber. Rasmussen søgte at gaa udenom Spørgsmaalets Kærne og at gøre det hele til saa godt som ingen Ting; men det er jo dog faktisk, at det er *hele* Korrespondancen, der mangler, ogsaa hvad

angik Forhold til andre Organisationer. Den Slags Sager bør afleveres aabent og ikke i tillukkede Pakker. Og selvfølgelig har den ny Formand ingensomhelst Forpligtelse til at hente Sagerne hos den fratrædende; han maa være berettiget til at forlange disse afleverede paa et bestemt Sted. — RASMUSSEN replicerer kort, hvorefter Afslutning begæres og vedtages, idet dog Mødet vedtog at tilstaa H. F. Rasmussen Diæter i Anledning af hans Tilstedekomst.

Beretningen godkendtes enstemmigt.

— — —

FORMANDEN: Hvad der glæder os i Hovedbestyrelsen og kendetegner Udviklingens Gang, er, at ikke en eneste Lokalforening har indsendt Ændring til eller forlangt udslettet Bestemmelsen om Kvindens Optagelse indenfor Foreningens Ramme. Ønsker at tale saa kort som mulig for at give et godt Eksempel til Efterfølgelse. Generaldebatten bør tilendebringes i Dag og Udvalg nedsættes til Arbejde i Aften. Aarhus Ændring til § 3 (Hovedbestyrelsens forandrede Sammensætning) hvilede nok paa et sundt Princip, men var baade besværlig og kostbar. Forudsat, at vi i Løbet af 3 Aar naa'r Centralisation, bør denne Ændring udsættes. Ved derimod at vedtage Aarhusændringen om 5 Øres Tilbageholden i Lokalafdelingen vil vi slaa 2 Fluer med ét Smæk: vi vil derved lettest komme ud over Spørgsmaalene om Lokalformænds Lønning og Tilslutning til de lokale Fællesorganisationer, eftersom disse Udgifter kan dækkes med denne Femøre og efter Afdelingernes Forgodtbefindende. En Del private Understøttelseskasser vil antagelig ogsaa derved kunne ophæves. Vi maa nok op til 75 Øre ugenlig i Kontingent. — M. HANSEN, Aarhus, udtalte sig udførligt om de stillede Aarhusændringer. Mente ikke, at der med Henblik paa Centralisationen var noget foregrebet ved den forandrede Sammensætning af Hovedbestyrelsen, der vilde skabe et solidere Tillidsforhold, frembringe mere Kritik og sætte Medlemmerne i mere direkte Forbindelse med Styrerne. Der paahviler Formanden stort Arbejde periodevis, som f. Eks. i Aar ved Tarifforhandlinger og Forberedelse til Repræsentantmøde; var derfor heldigst om Formanden kunde ofres helt for Foreningen, eventuelt kunde maaske ogsaa ydes Vederlag ved Efterbevillinger. Repræsentantmøders Afholdelse bør fastsættes ordinære; det er uforsvarligt at lade mange Aar hengaa uden Repræsentantmøde. De større Lokalforeninger savner for Administrationens og Kassekontrollens Skyld en mere betryggende Styrelse, end Lokalformanden ene repræsenterer. Anbefaler større Frist for Medlemmerne til Afstemning samt Kontingentfrihed for gamle og arbejdsudygtige Medlemmer. — CHRISTENSEN, Næstved, var i Overensstemmelse med Aarhusforslagene; men talte mod de høje Lønninger. — CHRISTENSEN, Aalborg, talte i det væsenlige mod Aarhusforslagene. Ønskede, at Sygeunderstøttelse kunde udbetales i 26 løbende Uger. — ANDERSEN, Horsens, sluttede sig til M. Hansen. Formandens Løn er passende, som den er nu. Anbefalede 5-Øren, hvorved lettedes Sammenslutning med de lokale Fagforeninger. Den i § 42 omtalte Erstatning burde tilfalde Medlemmerne og ikke Foreningen. — CHRISTENSEN, Esbjerg, sluttede sig til de foregaaende Talere. Indstilling i en bestemt Lokalforening førte kun til Kamp og Splid i denne. Troede ikke Merudgiften vilde blive meget betydelig ved spredt Hovedbestyrelse. — HANSEN, Ringkøbing: Sammenholdet mellem Hovedbestyrelsen blev næppe større ved at have denne spredt. Bestyrelsesmøde 2 Gange aarlig var for lidt. Repræsentantmøde burde ikke afholdes hvert 3. Aar, men som hidtil. Alle Lønninger stiger; det er vist ikke nødvendigt at gøre Formandsposten til et Embede. Mod Lønning af Hovedrevisionen. Vejle-Ændringen om ikke at arbejde sammen med Ikke-Foreningsmedlemmer var grundlovstridig og berøvede et Medlem sin personlige Frihed. — Afslutning vedtoges med 3 Minutters Taletid for de indtegnede Talere. — DITLEFSEN, Svendborg: Lad os vente med forandret Sammensætning og Formandsløn de 3 Aar. Ingen Løn til Lokalformændene. — PEDERSEN, Randers, mente det uheldigt, at Ekstrakontingent kan opkræves i saa mange Uger, som af enkelte Afdelinger foreslaaet. Repræsentantmøder bør have $^2/_3$ Majoritet. Udtalte sig for længere Afstemningsfrist. — SØRENSEN, Vejle: Ordinært Hovedbestyrelsesmøde en Gang hver Maaned. Simplere Valg af Hovedrevisorer. — KRISTIANSEN, Ringsted, talte for saa lavt Kontingent som muligt, ja kunde endog stemme mod den forhøjede Sygehjælp af Hensyn til Kontingentets Fastsættelse. Økonomiske Fordele for Medlemmerne ansaa han ikke for fyldestgørende i Sygekassen før vi kommer ind paa Statsanerkendelse, saa Medlemmerne kunde udtræde af andre Sygekasser og derved vinde en Besparelse til Fordel for forhøjet Kontingent i vor Forening. — JACOBSEN, Vejle, fandt Aarhusændringerne gode; vilde bringe Friskhed over Udviklingen. — RASMUSSEN, Odense, ligeledes. Ønskede dog at stille nogle Underændringer. — FICH, Nyborg, og LARSEN, Horsens, ligeledes. — M. HANSEN, Aarhus, replicerede til en Del kritiske Bemærkninger mod Aarhusændringerne. — NIELSEN, Rønne: Den foreslaaede Form for Kvinders Optagelse er uheldig. Vi maa have alle ikke-faglærte Kvinder med. Stillede Ændringsforslag. — FORMANDEN: Forbundet kan ikke udrede Lønninger for de enkelte Foreninger. Hver Forening maa ubetinget bære sin Administration. Sygehjælpens Forhøjelse er foreslaaet for at lette Centralisationen, da vi ellers ikke kommer paa Højde med Udbetalingen i København. — U. HANSEN, Kolding, anbefalede Koldings Ændring om Svendeprøvers Aflæggelse.

Ved skriftlig Afstemning vedtoges Aarhusændringen til § 3 (forandret Sammensætning af Hovedbestyrelsen) med 378 St. mod 298.

Lovforslagene deles i to Afsnit med hver sit Udvalg: et paa 9 Medlemmer og et paa 5 med henholdsvis 4 og 3 Bestyrelsesmedlemmer til hvert Udvalg.

Et Forslag fra flere Repræsentanter om Rejsegodtgørelse og 1 Dags Diæter til H. F. Rasmussen vedtoges enstemmig.

Forslag fra flere Repræsentanter om Nedsættelse af Udvalg til Behandling af Tarifforslaget, forkastedes efter en kort Diskussion.

Afslutning Kl. 8.

Tirsdag. Mødet aabnedes Kl. 10.

DIRIGENTEN gjorde opmærksom paa, at Grunden til den sene Begyndelse var Udvalgets store Arbejde. — FORMANDEN: Der foreligger ingen Mindretalsindstilling. Udvalget har nu taget den Tørn, der skulde undgaas i Dag, og det var ønskeligt, at Loven kunde blive færdig inden Middag. Formanden gennemgik de forskellige Ændringer; man mener, gennem disse at faa mere Indflydelse paa Ledelsen. — L. V. HANSEN, Kolding, mente, det vilde blive nødvendigt at faa en Diskussion for flere Paragrafers Vedkommende. Han advarede mod at fastsætte Formandens Løn til 1400 Kr., da han ikke kunde indse, at Arbejdet vilde blive saa stort. At sætte Lønnen til 1400 Kr. foruden Rejse og Diæter vilde være en vigtig Aarsag til Udmældelse af Foreningen. Han havde søgt Oplysninger fra 5—6 Fagforeninger paa 5—6000 Medlemmer; ingen af disse ydede deres Formand en Løn, der tilnærmelsesvis naaede op til den her foreslaaede. Lad os fastsætte Formandens Løn til 500 Kr. — KRISTIANSEN, Ringsted, kunde fuldstændig slutte sig til L. V. Hansen. Lad os ikke anvende vore surt erhværvede Penge til Formandsløn, men søge at holde paa dem, saa Medlemmerne kunde faa nogen Erstatning for det forhøjede Kontingent. — CHRISTENSEN, Esbjærg, rettede Forespørgsel angaaende Hovedbestyrelsens Sammensætning efter Udvalgets Indstilling. Han kunde slutte sig til L. V. Hansen med Hensyn til Formandens Løn. Først naar vi faar Centralisation, kunde det være passende at faa en selvstændig Formand. Han vilde dog nok gaa med til 600 Kroner. — JØRGENSEN, Silkeborg, sluttede sig ogsaa til Hansen. Skulde der, f. Eks. ved Tarifen blive særlig meget at bestille, kunde der jo gives en Ekstrabevilling. — LEIDECKER, Fredericia: Hovedbestyrelsen siger, at en Strejke kun kunde holdes 10 Dage, og samtidig vil de sætte Formandens Løn til 1400 Kr., dette kunde ikke rigtig samstemme. — RASMUSSEN, Odense, vilde absolut tilraade 1400 Kr. Grunden til, at vi stod saa langt tilbage i Provinsen var, at Medlemmerne ikke var klare over, hvad det vilde sige at være i Organisationen. — DITLEVSEN, Svendborg, havde stemt for Paragraf 3, men ønskede dog, at Hovedbestyrelsen blev siddende endnu i 3 Aar, da ingen Anden kunde finde ud af Suppedasen. Han vilde kun være med til halv Kontingent for Formænd i Lokalafdelinger under 75 Medlemmer og helt kontingentfri, naar Medlemsantallet oversteg 75. — GUNDERSEN, Aalborg, var forbavset over Ændringerne til Formandslønnen. Hvor kan man forlange, en Forretning skulde finde sig i, at en Mand hveranden Dag forsømte Arbejdet. Man maa ikke se paa 100 à 200 Kr. — HANSEN, Næstved, kunde ikke være med til at anbefale Paragraf 16 og 17. — FICH, Nyborg, vilde indtrængende advare mod at stemme for de 1400 Kroner. — FORMANDEN: Det eneste, det her drejede sig om, var Formandens Løn. Man talte om at faa Arbejdstiden indskrænket, men samtidig søgte man at lægge saa meget Arbejde som muligt paa Formanden. Man vilde have Formanden til at leve af Sulteføde. Ingen Forretning kan være tjent med at have en saadan Mand. Enten maa Formanden have økonomiske Vanskeligheder, eller Arbejdet lide derunder. Det vilde kun være 2 Øre om Ugen pr. Medlem til Formandsløn. Det var et ejendommeligt Skræmmebillede, at 1400 Kr. til Formanden skulde bevirke Frafald — den var for tyk. Faar vi en Tarif, hvad vi forhaabenlig faar, vil der ofte opstaa Konfliktsspørgsmaal, der nødvendiggjorde Formandens Nærværelse. Vi kan ikke faa en Mand til at varetage Forretningerne uden højere Løn. — Imødegik forskellige Talere. — M. HANSEN, Aarhus: Vi maa alle være klare over, at det er et betydningsfuldt Spørgsmaal. Han var fra først af nærmest mod de 1400 Kr. Udvalget, der havde drøftet denne Sag, havde været delt, men Flertallet var dog for de 1400 Kr. Det gælder om at have en Mand, der var disponibel til enhver Tid under Konfliktspørgsmaal. Naar vor Formand hidtil har kunnet beholde sin Plads, var det som Følge af stor Hensynsfuldhed overfor Organisationen. Det vilde ikke være heldig, om Formanden en skøn Dag stod arbejdsløs paa Gaden. Det var et revolutionært Skridt, der her skulde gøres, men vi kom dog paa langt nær ikke op til de Lønninger, der gaves i København. Forberedelsen til Centralisationen vilde kræve meget Arbejde. — L. V. HANSEN, Kolding: Vor Forening vil kun faa med Provinserne at gøre. Det var flot at komme op paa 1400 Kr., medens de øvrige Arbejdere Landet over ikke var nær saa højt oppe. Han vilde endnu en Gang indtrængende advare mod det; derimod vilde han anbefale 500 Kroner i 3 Aar. Naar vi om 3 Aar atter samles, vil vi være klare over, hvor meget Arbejde der er for Formanden. Fastsættelsen af Lønnen til 1400 Kr. vilde rejse en Storm Landet over, som vilde virke skadelig. Inden han kunde gaa med, vilde han have Beviser for, at der var saa meget Arbejde. Han anbefalede endnu en Gang sit Forslag. — LEIDECKER, Fredericia, fastholdt, at f. Eks. Fredericia har lige saa meget Arbejde at gøre som Lokalforeninger paa 75 Medlemmer. — CHRISTENSEN, Esbjerg: Det er ikke af Karrighed, at Esbjerg ikke var med paa Formandslønnen, det var udelukkende af Kærlighed til Centralisationen. Han vilde anbefale L. V. Hansens Ændring, men kunde ikke være med til at lønne Lokalformændene. Det vilde medføre Kontingentforhøjelse, og det maatte undgaas. — CHRISTENSEN, Aalborg:

I Aalborg var Lokalformanden kontingentfri. Han kunde ikke være enig med Kristensen, Esbjerg, i, at det vilde skade Centralisationen, om Formandslønnen blev forhøjet. Vi har jo nu en Del Udgifter til Formanden for spildt Arbejde, disse faldt jo bort. Formanden burde lønnes som en af de bedste Beregningssættere. Han kunde ikke gaa med til at tilbageholde de 5 Øre i Lokalkassen. — FICK, Nyborg: I og for sig har Lønnen ikke saa stort at sige. Det, der for ham var Kardinalpunktet, var, at det, som udtalt fra Esbjerg, hæmmede Centralisationen. Vi kan ikke forsvare nu at antage en Mand, der om 3 Aar vilde komme til at staa arbejdsløs. Han kunde heller ikke være med til at lønne Lokalformændene.

Der blev nu forlangt Afslutning.

DIRIGENTEN foreslog Taletiden sat til 2 Minutter. — Vedtoges.

FORMANDEN: Christensen, Esbjerg, sagde, at Forslaget om Løn til Formanden vilde skade Centralisationen. Det var en mærkelig Opfattelse. Formanden faar ikke mere at bestille, fordi vi faar Centralisation. Vedkommende Mand kan jo godt sættes i Spidsen for Centralisationen, men hvad enten denne vedtages eller ej, er Formanden dog altid afhængig af Medlemmerne, hvorvidt han skal blive brødløs eller ej. — HANSEN, Aarhus, oplyste om, hvor store Lønningerne vare i andre Foreninger. Til dem, der var imod at forhøje Formandens Løn vilde han sige, at Kontingentet dog alligevel vilde stige. — DITLEVSEN, Svendborg: Vil d'Herrer, der foreslaar Lønnen til 300 Kr., modtage Posten? Jeg tror det ikke. — Han anbefalede at tage Forslagene om 3 og 400 Kr. tilbage. — ANDERSEN, Horsens, anbefalede sin Ændring til Paragraf 7 og foreslog den sat under Afstemning. — JØRGENSEN, Silkeborg: Skulde det vise sig, at Formandens Arbejde blev saa stort, kunne vi jo altid gaa til Lønningsforhøjelse. Hvorfor skal vi gaa frem med saa store Skridt? Det har Hovedbestyrelsen jo aldrig gjort før. — Replicerede til Hansen fra Aarhus. — JACOBSEN, Vejle: Jeg fastholder Vejle-Ændringen angaaende Lokalform. Løn; hvis den ikke vedtages, foreslaar vi, at Lokalform. slet ikke lønnes. — JACOBSEN, Holbæk, anbefalede L. V. Hansens Ændring. Det var vel ikke Meningen, at den høje Løn skulde virke hæmmende paa Centralisationen, men det saa dog ud til det. — FORMANDEN replicerede til Jørgensen, Silkeborg. Skal Formanden lønnes, maa han lønnes, saa han kan leve.

Der skredes til Afstemning om Spørgsmaalet: selvstændig Formand eller ikke.

Forslaget om, at vi skulle have en Formand helt og udelt vedtoges med 397 St. mod 323.

L. V. HANSEN foreslog Formandens Løn sat til 1000 Kroner. — CHRISTENSEN, Aalborg, holdt paa de 1500 Kr. — GUNDERSEN, Aalborg: Vi kan ikke være bekendt at lønne en Formand ringere end andre Fag gør det. Han anbefalede de 1500 Kr. — ANDERSEN, Horsens, fraraadede L. V. Hansens Forslag. Vi burde mindst give 1400 Kr.

Afslutning straks vedtoges.

L. V. HANSEN bad om Tilladelse til at imødegaa forsk. Talere. — Tillodes. — Han havde søgt Oplysning hos 6 Fag, der alle lønnede betydelig mindre end her foreslaaet. Hvor Vedk. havde højere Løn, var han tillige Kasserer.

Ved Afstemningen fastsattes Formandens Løn til 1400 Kr. Der indkom skriftlig Begæring fra 7 Repræsentanter om at lade foretage alm. Afstemning blandt Medlemmerne. Vedtoges med 23 St. mod 9.

Paragraf 16 sattes under Afstemning. Det vedtoges med 21 St. mod 13 at beholde Paragrafen i den gamle Skikkelse.

Udvalgets Ændringer til § 1—23 vedtoges enstemmig.

En Begæring om alm. Afstemning blandt Medlemmerne om Lokalformændenes Løn forkastedes.

Behandling af Resten af Lovene. TORKILD PETERSEN (Ordfører) gennemgik de forsk. Ændringer. Fra Repræsentanten for Rønne var indkommen følgende Ændring: Paragraf 23 ændres til 23a. Efter Paragrafens Slutning indsættes som Punkt b.: Som Medlem af Foreningen kan desuden indtil et Aar efter disse Loves Ikrafttræden optages enhver Sætterske, der har arbejdet mindst 2 Aar ved Faget; disse svarer kun halvt Kontingent og erholder da Halvdelen af de stipulerede Understøttelser. — ULRIK HANSEN beklagede, at der ikke var taget Hensyn til Ændringen til Paragraf 23, der var stillet fra Kolding. Det var uheldigt at have Principaler i Foreningen, da de ved at komme til Møderne kunde sættes i Kundskab om Ting, der helst skulde være Principalerne uvedkommende. — NIELSEN, Rønne: Det kunde ikke være til Skade, at Kvinderne optoges helt i Foreningen. — NIELSEN, Nykøbing F.: Hvis det er Meningen, at Kvinderne skulle kunne arbejde for mindre Løn end Typograferne, vilde det være uheldigt. — L. V. HANSEN anbefalede at slutte sig til Udvalgets Ændringer. — RUD. HANSEN, Ringkøbing, forespurgte, hvorfor der skulde være Forskel paa mandlige og kvindelige Medl. Naar det ikke var ens for begge, var det uheldigt. Hvad fordres ved Aflægning af Svendeprøver? Før var der en fast Norm, men nu? — FICK, Nyborg: Vi maa indrømme Kvinderne Lettelser for at faa dem indenfor vor Ramme. — HANSEN, Næstved, anbefalede at vedtage Næstveds Ændring til Paragraf 23. — HANSEN, Aarhus, vilde henstille til Udvalget at tage under Overvejelse, at der blev en bestemt Frist for Udslettelse paa Grund af Restance. Angaaende Svendeprøver hævdede han, at det var i vor egen Interesse at optage Udlærte, selv om Svendeprøven blev kasseret. — TORKILD PETERSEN: Der er Kvinder, der har staaet 10—15 Aar ved Faget, vi kan ikke nu forlange, at de skal gaa 5 Aar i Lære. Det var en egen Sag at smide Principalerne ud. Vi maa huske paa, at Københavnerne længe har haft en Principal til Formand. Naar de er interesserede i Foreningens Arbejde, hvorfor saa udelukke dem? — NIELSEN, Rønne: Bliver Ændringen fra Rønne vedtagen, vil vi fra et Sted, hvor der for Tiden er 12 Kvinder, faa en stor Del af dem. Forkastes Ændringen, faar vi dem ikke med. — HANSEN, Aarhus, kunde ikke være med til, at der foretoges Afstemning i Lokalafd., hvis Svendeprøven kasseredes. Hvorfor gøre det værre for Mændene og samtidig læmpe det for Kvinderne? — TORKILD PETERSEN havde for sit Vedk. ikke noget imod, at de 4 sidste Linjer i Paragraf 23 stryges. Dette tiltraadtes af Udvalget. Kunde godt gaa med til, at Kvinderne fik halv Yde- og Nyderet. — FORMANDEN: Vi kommer til at staa i et ejendommeligt Forhold overfor Kvinden. De fleste arbejder jo for mindre Løn end Mændene. Han foreslog halv Yde- og Nyderet. — HANSEN, Aarhus, stillede Forslag om 4 Ugers Restance. — FORMANDEN: Restance kan overhovedet ikke finde Sted. Det er klart, at Bestemmelsen kun vil blive bragt i Anvendelse overfor Folk, der bevislig paa Dril resterer. — FICK, Nyborg, fandt det heldigt, at faa trykte Paamindelsesblanketter. — JØRGENSEN, Silkeborg: Der bør kun staa 4 Uger og ikke mere. Det er ethvert Medlems Pligt selv at vide, hvor meget han resterer.

Der skredes til Afstemning over denne Afdeling. — Vedtoges.

Hele Loven vedtoges enstemmig.

Kl. 3 begyndte Mødet igen.

Lovenes Ikrafttræden: KRISTENSEN, Randers, foreslog, at Lovene først skulde træde i Kraft 1. Januar 1899. — PETERSEN, Randers, foreslog ligeledes 1. Januar 1899, samt at lade den gamle Bestyrelse fungere indtil den Tid.

Ved Afstemning vedtoges Kristensens Forslag.

Forretningsudvalgets Sæde: KRISTENSEN, Næstved, anbefalede, at Forretningsudvalget de første 3 Aar blev i Kolding. — PETERSEN, Randers, ligeledes. — DITLEVSEN, Svendborg: Hovedbestyrelsen sidder inde med alt Materiel, lad det blive i Kolding. — CHRISTENSEN, Esbjerg, foreslog Aarhus.

Ved Afstemning vedtoges, at Forretningsudvalget fik Sæde i Kolding med 15 St. — Aarhus fik 5 St.

Dernæst behandledes Tarifspørgsmaalet; det vedtoges, ikke at optage noget Referat.

Husk Stiftelsesfesten
næste Søndag
paa Wodrofflund!

Kritik.

Turistforeningens Bog.

Køb ikke hvad du kan bruge,
men hvad du ikke kan undvære.

TURISTFORENINGEN har tilsendt os den engelske Udgave af sin Bog »Copenhagen«. Det er en storstilet Reklame i specifik Ernst Bojesensk Udstyr — med store Fortrin og smaa Mangler. Den vil i Aarets Løb tillige blive trykt paa fransk og tysk. Oplaget bliver paa ialt 50,000 Eksemplarer.

Den er forsynet med mange og kønne, fint trykte Billeder, hvoraf dog de fleste vilde have vundet ved en let Omramning i selve Stokkene og nogle ved en nøjagtigere Linie med Skriftranden (Marginen). Gengivelsen af Thorvaldsens »Natten« burde været kasseret paa Grund af sin uregelmæssige og klattede Rand. Særlig maa vi fremhæve Friserne etc. som ejendommelige og karakteristiske fra Kompositionens Side. Paa Titlens Bagside findes en Versalsats, der indeholder Oplysninger om Værkets Medarbejdere. De her anvendte Blad-Mediæval-Ornamenter gør et noget deprimerende Indtryk: Hvorfor ikke vælge lyse Ting til den lyse Skrift? — Om Teksten var bleven sat en Skriftgrad mindre med samme Skydning havde den været nok saa elegant. Absolut malplaceret er den spatierede Antiqua. Hvor er Kapitælerne? Det er jo en *engelsk* Bog, og Englænderne frygter hverken lille Skrift eller Versaler. Hvor der findes dobbelte Underskrifter, finder vi tillige 2. Grad for kolossal og Mellemrummet for knebet. — Omslaget er pænt, men Tegningen saa sløset, at den ser ud som Børne-Krimkrams. Kan dette forsvares overfor *nogen* Smag? Meningen er vel ikke at fremstille ældre Bogbinds eller Stilarters Mangler i moderne Genfødelse, men derimod deres *Fortrin*. — Et dobbelsidet indvendigt Omslag ved Bogens Begyndelse og Slutning, symboliserende Dyrehaven og Sundet, maa vi derimod yde vor udelte Beundring, og Farvevalget saavel her som paa det ydre Omslag er brilliant. — Reklamen er forsynet med et Rutekort og Billetpriser fra de vigtigste europæiske Byer til København.

Blandt Forfatterne kan vi nævne følgende: Karl Madsen, Johannes Hansen, Galschiøt, Sophus Michaëlis, Albert Gnudtzmann, Ove Rode, Herman Bang, Bauditz, Muusman osv. Red.: Franz v. Jessen. — Alene disse Navne lader formode, hvorledes Indholdet er. Er end ingen af d'Hrr. verdensberømte og banebrydende Storheder, saa er de dog

alle Personer, der skriver ud fra deres eget — ikke altfor akademiske — Jeg; men det forekommer os tillige, at de alle er lidt for meget Danskere, noget for lidt *internationale*, særlig til en Bog som denne. En Paastand som den, at København i Forhold til sin Størrelse (Indbygger antal) er bedre forsynet med offenlige Anlæg end andre Storbyer, er maaske nok reklamemæssig, men absolut uholdbar, hvilket f. Eks. Hr. Oppermann paaviste i et Foredrag han holdt her i Byen for nogen Tid siden.

Bogen synes iøvrigt at være praktisk. Den er et pænt Stykke Boghaandværk, der mere end staar paa Højde med den tyske Kunst, men som endnu har en Vejlængde tilbage, inden den naar den franske, f. Eks. hvad Elegance i Skriftvalg angaar.

Vi ønsker, at den fuldtud maa opfylde sit Formaal — at vække Opmærksomhed for *København*. THORV. P.

Nær og fjærn.

Grundlovsdagen. Ligesom tidligere Aar møder Den typografiske Forening op paa Søndag for sammen med de øvrige organiserede Arbejdere at fejre Danmarks Frihedsdag. Aar for Aar er Deltagelsen vokset og ogsaa stadig er Tilslutningen fra *vore* Fagfæller bleven større. Lad os da om dette Aar kunde sige det samme. Under Grundloven er det danske Arbejderparti vokset op og har udviklet sig til, hvad det er, i Ly af *dets* Tilværelse er Opfattelsen mellem Arbejderne afklaret om deres Ret og Ligeberettigelse med alle øvrige Landsborgere. Den er vor Tarif i det politiske Liv. Ligesom den, vi har paa det faglig-økonomiske Omraade, kunde den være bedre, men som hin, har den haft sin overordentlige Betydning ved at sætte *Retten* i Naadens Sted. Ligesom vor faglig-økonomiske har dens Virkning mere lidt under dens Fortolkninger end ved dens virkelige Indhold, men staar vi blot enige og faste paa at holde den fra Ord til andet som hidtil, da vil vi faa det Udbytte, som var tilsigtet.

Vi møder altsaa paa Søndag paa Nørreboulevard, hvorfra Afmarschen finder Sted Kl. 2½ præcis. Foreningens Numer i Rækkefølgen bliver 21, og antagelig bliver Pladsen mellem Fiolstræde og Frederiksborggade.

Sygekassen statsanerkendt. I Følge modtagen Skrivelse fra Sygekasseinspektoratet af 1. Juni er Den typografiske Forenings Sygekasse statsanerkendt fra samme Dato med de i Vedtægten stillede og imødekommede Ændringer, hvoraf den sidste gik ud paa, at Bestemmelsen om Rolffs Legat bortfalder — hvilket ikke forspilder dets oprindelig paatænkte Virkning og Anvendelse, men kun illustrerer det negative Resultat, som vore Klagers store Ulejlighed har bragt dem selv.

Sommerferie. *Randers Venstreblad*, der blev startet for godt et Aar siden, har paa Grund af Bladets stærke Fremgang tilstaaet hele Personalet, 10 Typografer, hver en Uges Sommerferie med fuld Udbetaling af Ugeløn. Ferien tager sin Begyndelse 1. Juli.

T. C. C. indviede sin Sommersæson Kristihimmelfartsdag med en glimrende Tur ad Strandvejen, der langs Sundet fører herfra gennem de venlige Badesteder til Helsingør. Turen gik dog ikke længere ad nævnte Vej end til Skodsborg. At køre her en solklar Morgen ved det blaa Sund med sine mange Skibe og de yndige Villaer paa begge Sider af Vejen, er noget af det mest forfriskende, man kan tænke sig. Efter at Frokosten var indtaget, gav T. C. C. Kaffe til Deltagerne i Anledning af, at det var Klubbens Fødselsdag. Medlemmer af Typografernes Sangforening, som var i Skodsborg, sang et Par Sange for Klubbens Medlemmer. Efter at nogle Taler var afholdte, gik Turen over Nærum til Ny-Holte. Paa Turen herskede der god Stemning. Deltagernes Tal var 27. Sidst i Juni Maaned afholder Klubben sin Fødselsdag og samtidig Væddeløb, hvori Alle kan deltage uden Indskud. JUUL.

Dansk typ. Forenings
Arbejdsanvisningskontor
anviser **flinke** og **paalidelige** Typografer til d'Hrr. Bogtrykkere i Provinserne.
Brev- og Telegramadresse: *Typografia, Kolding.*

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Lægerne. I **Juni** Maaned er Dr. **F. L. Møller** bortrejst og i hans Sted vikarierer Dr. H. J. KOEFOED, Østerbrogade 21.

Af **Rolfs Legat** bliver en Portion paa 17 Kr. 50 Øre halvaarlig ledig til førstk. Juni Termin. Ansøgninger til Legatet stiles til Styrelsen og indsendes senest 8. Juni d. A. til Kontoret. STYRELSEN.

Nyt Medlem: Lærling Hans Peter Larsen (H. E. Jensen). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadt: 1216 (Dsk. t. F.), Chr. Carl Krøyer Kielberg (Militær) fra Skanderborg.

Bortrejste: 1046, Carl Fred. Koefoed og 633, Georg A. Frederiksen (begge arbl. til Pl. i Hillerød).

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. V. BERGENHOLZ.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Medlemmer, der ønsker at deltage i Folkefesten den 5. Juni, gøres herved bekendt med, at vor Forening deltager i denne Fest sammen med Den typ. Forening. Der afmarscheres paa Søndag Kl. 2½ pr. fra Nørre Boulevard. STYRELSEN.

Død: C. L. Hudtloff.

TYPOGRAFERNES STIFTELSER.

Ekstraordinær Generalforsamling afholdes Torsdag den 9. Juni, Kl. 9 Aften i Lokalet, Admiralgade 19, 1. Sal

Dagsorden: Bortgivelse af 2 efter Dødsfald ledige Friboliger.

Ansøgninger er indkomne fra Engelstrups Enke, 53 Aar gl., har bidraget 27 Aar 9 M. og C. C. Petersen, 60 Aar gl., har bidraget 17 Aar. Da der kun foreligger disse 2 Ansøgninger foreslaas det, at den lovbestemte skriftlige Afstemning bortfalder. STYRELSEN.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Aften Kl. 9½: Møde i Søpavillonen, 1. Sal, hvor Liste til *Vedbæk-Hørsholm Turen* 3. Juli er fremlagt. STYRELSEN.

T. C. C. Søndag Tur til Roskilde, Domkirken beses. Frederiksberg Runddel Kl. 9. Sørensen og Dreyer.

Køreudvalget og Styrelsen bedes møde Kl. 8 Dr. Olgasvej 15.

ANNONCER

En brugt Digeltrykpresse,
af stort Format, kan faas meget billigt til Købs. Man henvende sig i *Præstø Folkeblads Bogtrykkeri.*

Plads som første Akcidenssætter
er ledig straks eller senere hos *W. C. Fabritius & Sønner* i Kristiania. Kun virkelig dygtige og solide Kræfter behage at sende Offerter til dette Blads Ekspedition, ledsaget af Kopi-Attester og Arbejdsprøver.

En yngre Trykker
søger Plads. Man bedes henvende sig til *Fyns Stiftsbogtrykkeri.*

Fagskolen for Boghaandværk.
Eleverne afholder Skovtur Søndag den 26. Juni. Forhenværende Elever kan deltage mod at betale 5 Kr. Indmældelser maa ske inden 12. Juni til M. BECK, tr. paa Fagskolen Lørdag og Søndag.

Adolph Wulff
GOTHERSGADE 8
Største Lager af Bog- og Stentrykartikler.
Repræsentant for følgende Fabriker:
Koenig & Bauer, Kloster Oberzell
Hurtigpresser
Schriftgiesserei Flinsch, Frankfurt a/M.
Typer og Messinglinier
Rockstroh & Schneider Nachf., Dresden
Digeltryk- og Prægepressen „Victoria"
Maschinenfabrik Kempewerk, Nürnberg
Apparater for Stereotypi, Galvanoplastik og Zinkætsning
Christian Hostmann, Celle
Sorte og kulørte Farver
Mander Brothers, London
Kulørte Farver. Hjælpefarver for Bog- og Stentryk
L. M. Hiemer, Hartbruch
Litografiske Sten-Brud
Jul. Schopflocher, Frankfurt a/M.
Broncer. Bladguld
Digeltrykpresser og Skæremaskiner findes altid paa Lager.
Telefon 39

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 23
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 10. Juni 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33 1/3 % Rabat.

Udviklingen.

Det har sikkert været imødeset med en vis Spænding Landet over, hvilket Resultat Landsmødet vilde komme til med Hensyn til det Spørgsmaal, der i Øjeblikket er aktuelt, nemlig om Tilslutningen til Fagorganisationerne, og det har sikkert været en Overraskelse for Adskillige, at Majoriteten for denne var saa overvældende, som den viste sig at være (1541 mod 101).

Nu er der sikkert en Del Ængstelse til Stede for, at der vil ske store Omvæltninger, evige Kampe, Ængstelse for, at *nu* er det nødvendigt at udskille sig fra Organisationen, fordi man enten ved nedarvet Fordom ser en Fare for en Tilnærmelse til de øvrige danske Arbejdere, eller fordi man tror — og det er nok ingenlunde enestaaende — at vi selv er i Stand til at hævde den Stilling i Samfundet, som vor Intelligens anviser os — skønt vi har mer end én Erfaring i modsat Retning — eller fordi man er imod Udviklingen paa Grund af Højreprinciper og af den Grund ikke kan eller ikke *vil* have med Arbejderspørgsmaal at gøre, da dette eller disse i Følge en saadan ideel Opfattelse er af underordnet Betydning eller hører Fremtiden til.

Ja, en Grund til Modstand kan man altid finde i alle Spørgsmaal og mod *Alt*; men ofte er Modstanden ubegrundet, idet Mange ikke gør sig den Ulejlighed at overtænke Sagen, man *vil* være Modstander af, eller betragter den udenfor sit eget kære, personlige »Jeg«. Om der er Hundreder for hver *én* Modstander, der kan have Gavn af Fremskridtet, lader de ude af Betragtning, naar det ikke angaar dem selv personlig.

Men det maa være et overlevet Tidspunkt, da man stamper mod al Udvikling, aandelig som materiel — Tidsaanden vil altid dæmme op mod Fortidens Overleveringer; gennem det nye Blod pulserer de friere Følelser og higer mod Fremskridt og sundere Udvikling paa de Felter, hvor Haandens Arbejde betinger Arbejderens berettigede Tilværelse. Det maa, efter Alt, hvad der rører sig omkring os, være gaaet op for os, at Typograferne hidtil har staaet tilbage for alle andre Fag, idet de endnu ikke er naaede saa vidt frem, at de kan staa Maal med, hvad Arbejdsmændene har kunnet naa, trods det, at Arbejdsmændene staar flere Trin længere nede i aandelig Dannelse og Udvikling end vi — i hvert Fald efter vor egen Opfattelse.

Nu maa det imidlertid blive anderledes i Fremtiden. Det lille Mindretal maa lære at indsé, at skal man naa til at leve under taalelige Livsvilkaar, da gælder det om at følge Trit med Udviklingen, støtte alle gode Formaal, være aarvaagen overfor Alt, hvad der rører sig indenfor det faglige Omraade og *selv* være med til at værne om sine og Kollegers økonomiske Interesser; det *er* kun ganske *undtagelsesvis*, at man har set ridderlige Arbejdsgivere, der har gjort sig det til en Æressag at værne om deres Arbejderes Ve og Vel; de fleste udbytter kun disse til *egen* Fordel uden at bekymre sig om, hvorledes Arbejderens Tilværelse er.

Det, der saaledes er sket paa Landsmødet med Hensyn til Tilslutningen til de øvrige Fagorganisationer, maa derfor absolut kaldes et Fremskridt; i Fjor eller Forfjor vilde det maaske næppe have kunnet lade sig gøre. Men lad nu ogsaa Bevidstheden om, at den typografiske Arbejder *selv* maa vaage over sine Interesser, faa Tid til at rodfæste sig, saa vil Udviklingen ogsaa nok foregaa paa en rolig og besindig Maade, uden at overilede Skridt foretages, uden at det yndede Stikord: »Selvopgivelse« derfor kan finde Anvendelse overfor det omhandlede Forhold, uden at man lader sig »dominere« af de *frygtede* Socialister. Er Du af Naturen udrustet med ideelle Højretendenser, nu vel, saa behold disse; det forklejner Dig ikke; men skift ikke Mening eller Politik hver Gang Du skifter Plads, thi da godtgør Du din Uselvstændighed. Er Du Højremand, saa vedbliv at være det; men glem ikke derved, at Du *kun* er Arbejder og maaske bliver det hele dit Liv, og at Du derfor selv maa være med til at hæve din økonomiske Stilling, saa at Du med Familie ikke skal føre en kummerlig Tilværelse; det kan man gøre, selv om man nærer Højreanskuelser; men bliv ikke Højremand, fordi »Redaktøren« har sagt, at Du skal være det, thi derved godtgør Du, at Du er *uselvstændig*, med andre Ord: et Nul!

Som sagt, det er et Skridt *fremad*, som Kollegerne gennem deres Repræsentanter har foretaget; de har faaet et Rygstød og et fast Fodfæste, som nok vil vise sig at være af megen Betydning i de kommende Dages Arbejde. Og de bange Sjæle blandt os vil komme til Erkendelse af, at Skridtet blev gjort til Standens Vel!

Aarhus, den 5. Juni 1898. N.

Den typ. Forenings Stiftelsesfest

er den 12. Juni, idet Foreningen da fylder sit 29. Aar, og vi plejer jo at fejre Foreningens Fødselsdag med en Fest, som er Jubel fra Ende til anden. — Men det er mærkeligt som Tiden gaar — Intet kan standse den. At tænke sig den første spæde Begyndelse stillet op ved Siden af den nuværende kraftige Ungdom — der jo ligefrem er *giftefærdig*. Jeg siger giftefærdig og mener dermed, at Foreningen burde alliere sig med de andre typ. Foreninger, saa der kunde komme et broderligt Fællesskab om Glæder saavelsom Sorger, som det Fostbroderskab, man allerede i gamle Dage fandt Idealet nært. Thi dette er jo kun den logiske Udvikling af Foreningens Eksistens: Den opstod, fordi man blev klar over, at to, der stod sammen, kunde løfte større Byrder end den enkelte, at fire kunde udrette mere end to. Kort sagt, at Enighed gør stærk baade udadtil og indadtil.

Og i hvor høj Grad den har været til Gavn baade for Medlemmer og Ikke-Medlemmer bliver man snart klar over ved at kaste et Blik tilbage paa de svundne Aar.

Hvem kan tælle, hvor mange der gennem Foreningens Bistand har holdt deres Hjem paa Fode, naar Nød og Ulykke indtraf? Hvem kan udtrykke med Ord alle de Kameraters Glæde, der gennem den har faaet lettet deres Byrde paa Vandring og under Arbejdsløshed? Og finder man mon Nogen, der vilde kunne opgøre den uhyre Sum af negativ Modstand og positiv Nytte, Foreningen har gjort Standen ved sin blotte Eksistens: som Støtte for Broderforeninger og Modvægt mod Løn- og Lærlinge-Anarki?

Men kun gennem Foreningens Udvidelse kan vi opnaa det fulde Maal af Arbejdsdygtighed for det enkelte Individs saavelsom for Helhedens Vel. Og denne Udvidelse — der skal gaa ud paa at samle hele Standen under én Hat, er Ordningen af vor Økonomi. Det er den eneste naturlige Basis for Foreninger som vore, hvis Medlemmer alle som en har en daarlig økonomisk Stilling tilfælles — trods et anstrængende Arbejde, der i Følge sin Natur paa Grund af Udøvernes Split-

telse berøver os Sol og Luft og ordenligt Familieliv de 6/7 af hele vort Liv.

Naar vi da nu den 12. Juni atter samles for at fejre det naaede Standpunkt, da er det kun for at opmuntre hverandre til et fornyet Arbejde, der bedre og hurtigere kan føre os til Maalet.

Men lad os ikke glemme, at det tillige er for at styrke Broderskabsfølelsen samt for en Stund at modtage et lidt lysere Syn paa Tilværelsen end det dagligdags — at det tillige er et Samvær med de Kvinder, der trofast deler vore smaa Kaar og det daglige Livs Besvær.

Paa Gensyn ved Festen paa Søndag! PER TORNAM.

Tarifen.

DA man her fra Aalborg for en Del Aar siden tog Ordet i *Typ.-Tid.* for at faa Lønspørgsmaalet sat ind paa Dansk typ. Forenings Program, var det Tanken at søge at faa indført ensartede, eller i hvert Fald til Dels ensartede Lønforhold i Provinstrykkerierne. At denne Tanke fandt Genlyd, beviser mange Breve, jeg modtog fra Typografer trindt omkring. Ved vore københavnske Kollegers fornuftige Maade at gribe Sagen an paa, lykkedes det ogsaa efter Kongressen i København at faa Lønspørgsmaalet sat ind paa vort Program, og Virkningerne deraf sporedes ikke længe efter, idet vi med forholdsvis faa Ofre fik oprettet Overenskomster med d'Hrr. Principaler, hvorved for en Del Trykkeriers Vedkommende Lønnen hævedes, Arbejdstiden indskrænkedes og Lærlingeforholdene reguleredes.

Selvfølgelig var Maalet ikke dermed naaet, hvilket fremgik af, at der fra forskellige Lokalforeninger indløb Fordringer til Hovedbestyrelsen om Tilladelse til at maatte gøre Anstrængelser for at faa yderligere Lønforhøjelse, hvad dog denne fraraadede under Henvisning til, at en Tarif var under Opsejling.

Tarifen kom. Men en Tarif, der sammen med en Viskelæders Løn-Variation uden Forhøjelse byder Typograferne et Slave-Reglement, som ingen Bestyrelse i noget andet Fag vilde vove at byde sine Medlemmer, maatte paa Forhaand være dødsdømt.

Om den faar en bedre Skæbne næste Gang, den forelægges Medlemmerne til Afstemning, selv om Mindste-Lønnen er hævet fra 15 til 17 Kr., vil Tiden vise. Jeg tror det ikke. Der raabes ganske vist paa, at hvis vi nu ikke vedtager Tarifen, risikerer vi, at Principalforeningen etablerer Lock-out. Det forekommer mig, at det er at male Fanden paa Væggen, thi Principalerne er jo selv interesserede i, at Lønforholdene bliver saa ensartede som muligt, da de ellers yderligere gør *deres* til, at de ikke kan staa sig i Konkurrencen. Den forholdsvis korte Kamp, vi i sin Tid havde om Overenskomsten, viser ogsaa, at Principalerne slet ikke er saa slemme at komme til Rette med, som det nu pludselig skal gives Udseende af.

Aalborg, 5. Juni 1898. ANTON SCHWARTZ.

Har Du glemt din Fødselsret?

TIDEN gaar, Tiden gaar: vi forhandler, vi forhandler! Og medens vi forhandler er Dagen gaaet til Hvile. Den næste Dag følger efter, den tredie med, ustandseligt vandrer de frem og bliver til Uger og Ugerne til Aar — og stadigt forhandler vi: *energisk* og *diplomatisk*; ikke som Amerikanerne med Kugler og Krudt for Fredens Skyld, men som den danske Rigsdag; rigtignok ikke for Vrøvlets Skyld, men for vor egen Skyld — og under Forhandlingerne bliver vort Haar blandet med Sølvstænk, Pandens Rynker uddybes, Øjets Ild slukkes og baade denne og hin, som gik og ventede paa lidt mere Løn og lidt færre af Slavens Vilkaar, bøjede sit Hoved mod Dødens fredsæle Bryst: thi »mens Græsset gror, døer Koen«.

Men vi vedbliver at forhandle, som sad vi inde med Methusalems Livskraft og en Rothschildts Rigdomme. — Med Hundens rørende Hengivenhed venter vi taalmodige paa, at der skal falde et lille gnavet Ben fra vor høje Herres Bord; og vi gør det uden Blusel med uforlignelig »besindig« Beskedenhed, thi vi har glemt vor Fødselsret: Retten til at være Menneske, lige med alle Væsner af samme Art, der kom nøgen til Verden ganske som vi og ganske med de samme Muligheder for Nydelse og Aandsudvikling.

— — — —

Men har vi Ret til at leve som vi lever, forhandle som vi forhandler, arbejde som vi arbejder? Har vi ikke med vort Menneskenavn faaet Forpligtelser overfor os selv, over for vore Hustruer og vore Børn og det kommende Samfund? Skal ikke *vi* hævde den Lov, der staar skrevet i hver ufordærvet Menneskesjæl: Viljen til at ville det Gode og det moralsk Forsvarlige? Har vi ikke faaet en tænkende Hjærne til at kæmpe for vore Rettigheder med, for at kunne opfylde vore Pligter og overlade Efterslægten en Jord, der, om ikke fuldt befriet for Enkeltmands-Rovdriften, dog yder lige Udviklingsmuligheder og Brød til alle. Ja, er det ikke endogsaa den Lære, Kristendommens lejede Prædikanter offenligt docerer — selv om de ikke altid praktiserer den?

— — — —

Véd Du, Kammerat, at Indolence er Forbrydelse — at undvige Kampen er Forbrydelse, at *Du* saavel som Tarifkommissionen har Ansvaret, hvis Resultatet bliver den halve Bane bagud for Civilisationen — at Efterslægten vil spytte paa din Grav?

Har Du ikke følt, hvorledes dine egne Ledere har haanet Dig ved at anbefale en Tarif som Provinstarifen i 8 Klasser — Ledere, der siger, at de kæmper imod Menneskenes raa Klassedeling efter Forfædrenes Pung — uanset Personlighederne endogsaa?

— — — —

Selv Principalerne haaner Dig, efter hvad Rygtet fortæller. Deres Formand, Hr. O. C. OLSEN, skal have sagt: »Typograferne er de dummeste blandt de organiserede Arbejdere, de smeder selv Vaabnene til os ved at forhandle, indtil vi har faaet gjort Aars Arbejde forud!« —

Nu ja, hvorfor ikke; det Menneske, som taaler, at den friserede og velplejede Moppe indtager hans Plads, kan man uden Risiko raabe efter: »Se, Trællens røde Armringe i Huden!«

— Her kun et Par Citater af danske Digtere, der paa en Gang haaner vor Slaphed og ægger til Kamp, samtidig med, at de vidner om den Harme, hvorunder de betragter vor Fornedrelse.

STUCKENBERG skriver saaledes i »Sol«:

»— — — — Ved Du, hvor det er jammerligt det Ord, at nøjes? Det narrer Dig dine gode Klæder fra, lokker Dig i Sæk og Aske, skrumper dit Hjærte sammen, saa Du maa tigge Andre om at unde det Sol, lægger Dig Stodderklynk i Munden, for at Andre kan føle sig stolte ved at ofre Dig Medlidenhed, det Ord er Pest og Undergang og Nattens Spot over dem, som fik Øjne til at se Solen og lod den skinne uden at turde juble? Det Ord har pælet Jorden af i Fattighusrationer, Kongeriger og Kejserdømmer, Stater og Husmandslodder og drevet os sammen i smaa Folde og lært hver Fold at bræge paa sin Vis! Aah — det bliver mig Altsammen saa jammerlig smaat — — Hvad er det andet, der maa æres som disse Menneskefoldes Historie, end Smaabørns Pludder-ABC — —«

Der blev paa et Møde udtalt, at »det var en let Sag (for enkelte Mænd) at holde Brandtaler«. Ogsaa paa denne Ytring giver Stuckenberg Svar:

»— — Løs og uvederhæftig vil Du kalde mig, give mig med paa Vejen alle de Smædeord, som Mænd i Lænker rammer efter dem, der vil slide sig fri, Smædeord, skabte af Slaver, til Trøst for Slaver — — Du som ikke ser, at det, Du kalder Kamp, er din egen Traven i Kres, saa langt din Lænke under dig Rum — —

— — men jeg vil være Konge over mit eget Liv, det skal ikke skrives ud af Skillings-Ræsonnørers fejge Frygt for Ansvaret.«

Til Slut et Par Vers af NIELS MØLLER'S »Efteraar«, Digtet »Timon«:

»— — Jeg slynger ud — — — det gamle Had, den isnende Foragt:
For dem, der ejer Verdens tunge Magt,
men ikke lyder Lovens stille Stemme,
for Folkets Flok, der klager sig forsagt,
men ikke vover Haand om Skaft at klemme,
for gamle Mænd, der gaar i høje Sale,
men ikke søger Strømmens Vold at hæmme,
for unge Svendes Mod og stærke Tale,
der aldrig løses ind i ærlig Daad, —
de lyder blindt, hvad Herrerne befale.

Jeg ser de Rige, der letsindig aad
i ødsel Vellyst Mad for hundred Munde,
jeg ser, hvor Armod stirrer uden Raad,
men ynker ikke Taarerne der runde;
saa længe de er flest og ejer Kræfter,
hvi ligger de og døser hen i Blunde?

Ej større Brøde sig til Slægten hæfter
end Sløvheds Dynd, der alle Hjærter svækker,
selv den, der fulgte Fjældets Ildsky efter,
om stakket Stund den store Mose dækker.
De Fleste fødes uden Ild i Sindet,
og ingen Mester Luen i dem vækker,
de kryber om fornøjet og forblinded'
og ofrer gærne Hver, hvis Sjæl er Flamme,
naar blot de selv faar Lov at vare Skindet.
— — — —«.

Og saa, kære Venner, kan vi jo efter denne lille Opmuntring lade Tiden gaa og forhandle videre, lade vore beskedne Længsler om en

det nødvendige Behov dækkende Tarif brænde til Aske og svide vore Øjenvipper! Thi Kampen frygter vi — Slavers Afkom og Slavers Fædre, vi, der ikke iblandt os har Hjærner til Kampens Strategi og Hjærter til Kampens Ansvar, men som med Dumhedens Mod tør forhandle vor Menneskeret ad Helvede til, har Mod til at miste — **Alt!**

THORV. PETERSEN.

Das Verband der Deutschen Buchdrucker

har sendt os en Aarsberetning med Regnskab for 1897, og vi vil heraf uddrage nogle Oplysninger, som vil have almindelig Interesse, baade fordi de kan give et Billede af en meget vidt fremskreden Typograf-Organisation og fordi mange af de Forhold, som Beretningen omhandler, er saa nær analoge med vore Forhold herhjemme, saa at de for os kan tjene som Fingerpeg om den Vej, vor Organisation vil komme til at vandre i den nærmeste Tid.

Forbundet omfatter 24—25,000 Medlemmer, fordelte i 22 Kredsforeninger, der igen omfatter ca. 900 Lokalforeninger. Det er en Selvfølge, at der i saa mange Lokalforeninger nødvendigvis maa herske højst forskelligartede Forhold, og at samle alle de deraf flydende specielle Interesser under én Hat vilde ogsaa være en fuldstændig Umulighed, om der ikke under denne Hat var saa vid Plads, at Vingerne nogenlunde frit kunde røres.

Men der er under det store Forbund, ved Siden af de fælles Kasser, til hvilke alle Lokalforeningers Medlemmer svarer ensartet Kontingent, frit Spillerum for de lokale Foreninger og Kresforeningerne til at pleje og fremme deres egne specielle Interesser — men for deres egne Penge. Og saaledes hænger det da sammen, at Kontingentet rundt om i de forskellige Byer i Tyskland er saa højst forskelligt, varierende fra ca. 1 Mark om Ugen til ca. 3 Mark, alt eftersom man paa et Sted mener sig i Stand til at gaa et Skridt videre, f. Eks. paa de understøttende Omraader, end Forbundet i sin Helhed endnu er naaet. Man opretter simpelt hen Ekstrakasser, hvortil der selvfølgelig maa betales ekstra Bidrag, og ved Hjælp af hvilke man altsaa ser sig i Stand til at tilfredsstille Stedets specielle Interesse paa dette eller hint Omraade uden i mindste Maade at skade eller blot fortrædige Helheden. For os er det vel værd at lægge Mærke hertil for at vi kan komme til at indse, at det slet ikke er nødvendigt eller behøver at blive Følgen af en forøget Sammenslutning af de *fælles* Interesser, at det individuelle Liv paa de forskellige Steder og i forskellige Kredse dræbes eller trykkes ned — tværtimod.

Et Forbund af et saadant Omfang som det tyske arbejder med ret store Summer i Aarenes Løb; vi noterer, at sidste Aarsregnskab balancerer paa ca. halvtredje Millioner Mark. Kassebeholdningen er i Aarets Løb vokset fra Mk. 1204,141,28 til Mk. 1594,201,26, altsaa en Stigning af ca. 390,000 Mk. Den samlede Understøttelse til Arbejdsløse andrager Mk. 260,167,26, deraf godt og vel Halvdelen udbetalt i Rejseunderstøttelse, medens Sygeunderstøttelsen med et rundt Tal beløber sig til 400 Tusind Mark.

Der er endnu en Post paa Regnskabet, som vi finder Anledning til at fremdrage, særlig nu, da Spørgsmaalet om Lønninger til Foreningernes Funktionærer staar paa Dagsordenen her i Landet. Administrationen og Forvaltningen af selve Hovedledelsen og Hovedkassen andrager den nette Sum af Mrk. 9729,00, hvoraf Formanden erholder 2500,00, Forretningsføreren 2300,00, Kassereren 2300,00, Hjælpepersonale for disse (vel væsenlig for Kassereren) 1976,50, medens den øvrige Hovedbestyrelse og Revisorerne tilsammen erholder Mk. 652,50. Men hertil kommer Bidragene til Lønningen af Afdelingskassererne (de større Afdelinger maa i Reglen ekstra betale noget mere til deres egen Administration), Agitationsrejser o. l., Husleje, Porto o. s. v., saa den Post paa Hovedregnskabet, der betegnes »Forvaltningen«, byder paa en Sum af Mk. 42,864,46.

Lad os endnu blot omtale som karakteristisk Forbundets Stilling overfor den i Tyskland sig stærkt bredende Sættemaskine; i al Almindelighed er Styrelsens Stilling den, at søge at opnaa den kortest mulige Arbejdstid og den højst mulige Fastløn for Maskinsats, men for ret at faa Haand i Hanke med dette Spørgsmaal har man henvendt sig til selve Sættemaskin-Fabriken »Typograph«, og det er lykkedes at opnaa en Overenskomst med dette Firma, i Følge hvilken Firmaet forpligter sig til i sin Maskinsætterskole fortrinsvis at uddanne som Maskinsættere Medlemmer af U. d. B. og med denne gensidige Foreninger og til overhovedet ikke at uddanne kvindelige Maskinsættere. Man vil forstaa, hvilken Betydning dette har, naar man véd, at det saa godt som er umuligt at faa uddannet Folk til virkelig brugbare Maskinsættere, naar de ikke kan komme til at frekventere en saadan Skole som Fabriken »Typograph«s i Berlin, og at denne Skole er den eneste i sin Slags paa Fastlandet, hvorhen ogsaa vore »maskinsættende« Principaler maa sende deres Elever.

Alt i Alt, resumerer Styrelsen i sin Beretning, betegner Aaret 1897 en jævn og god Fremgang for det tyske Forbund, og vi heroppe kan kun ønske vor store Broderforening Lykke og Held til dens fortsatte store Arbejde for Standens Vel. —C—.

Generalforsamlinger og Møder.

Horsens Lokalforening

afholdt Lørdag den 4. Juni ekstraordinær Generalforsamling med Dagsorden: Beretning om Delegeret- og Repræsentantmødet i Odense. Formanden, TH. LASSEN, bød Velkommen og gav Ordet til den Delegerede ved Mødet i Odense, P. ANDERSEN, der aflagde Beretning og nærmere udviklede de vigtigste Afgørelser ved Mødet. Da Ingen efter Beretningens Aflæggelse ønskede Ordet, godkendtes Beretningen. Dernæst gik man over til Beretningen om Repræsentantmødet, som d'Hrr. TH. LASSEN og P. ANDERSEN aflagde. Efter nogen Diskussion godkendtes ogsaa denne, og man behandlede sluttelig som særskilt Punkt Tarifen. Efter at TH. BERTELSEN var valgt til Dirigent, gav P. ANDERSEN Oplysninger om Repræsentantmødets Stilling til Sagen, og P. LAURSEN, TH. LASSEN, EMIL NIELSEN o. Fl. udtalte sig bestemt imod den, idet de betonede den Fare, der vilde være ved at binde sig for et saa langt Tidsrum som 4 Aar. Efter at Dirigenten havde foreslaaet Debattens Afslutning, stillede P. LAURSEN følgende Resolution:

»Da Generalforsamlingen formener, at den foretagne Ændring i Tarifen ingenlunde har forandret hele dennes forkastelige Karakter, tillader Generalforsamlingen sig at opfordre Medlemmerne Landet over til at stemme mod samme.«

Resolutionen vedtoges enstemmig af de mødte 20 Medlemmer og Generalforsamlingen hævedes. P. LAURSEN,
Sekretær.

Helsingør Lokalforening

afholdt i Lørdags Aftes ekstraordinær Generalforsamling, hvor det — i Henhold til den af Delegeretmødet vedtagne Resolution — vedtoges at søge Samarbejde med de stedlige Fællesorganisationer af Arbejderforeninger. CARL JØRGENSEN,
Lokalformand.

Nær og fjærn.

Nyt Dagblad. *Odense Avis* er Navnet paa et nyt Dagblad, som skal udkomme fra 1. Juli og trykkes i Merkantiltrykkeriet (Hartmann), Odense.

Sommerferie. Personalerne i *Eksprestrykkeriet* (L. D. PETERSEN) og *Allers Etablissement* har erholdt 8 Dages Ferie med fuld Ugeløn.

— *Folkets Avis'* Personale har af Redaktør REX og Firmaet O. C. OLSEN & CO. erholdt 8 Dages Sommerferie med Udbetaling af fuld Ugeløn.

— Hr. Redaktør VILH. LASSEN har tilstaaet Kollegerne ved *Aalborg Amtstidende* hver en Uges Ferie med Udbetaling af 22 Kr. Ferien tager sin Begyndelse i Slutningen af Juni Maaned.

— Aktieselskabet for Udgivelsen af *Fyns Tidende* har gennem sin Faktor, Hr. TH. WENNERVALD, tilsagt Trykker- og Sætterpersonalet 8 Dages Ferie med Udbetaling af fuld Ugeløn for Fastlønnede og 23 Kr. for Beregningssættere. Ferien tog sin Begyndelse i Mandags.

— Hr. Red. FUNCH THOMSEN, *Aarhus Stiftstidende*, har atter i Sommer med sædvanlig Velvilje tilstaaet sit Personale en Ferie paa 8 Dage med fuld Udbetaling af Ugelønnen. N.

Rettelse. I Referatet af Delegeretmødet i Odense 1. Pinsedag har der indsneget sig en Fejl, som stiller nærværende Lokalforenings Flertal paa den forkerte Side af Tilslutningen til det samvirkende Fagforbund. Det skal nemlig være Lokalforeningen, som er **for**, og mig, som er imod Sammenslutningen.

Det er naturligvis de daarlige Lydforhold i Salen, som har foranlediget Misforstaaelsen fra Referentens Side.

Ringkjøbing, den 7. Juni 1898. RUDOLPH HANSEN,
Lokalformand.

Blæst. Et *B.* gør i Bogtrykkerbladet en forfærdelig Blæst over en Demoralisation, han vil gøre gældende har grebet hele den typografiske Stand, som ikke »har fast Stade«.

Det er det mindste, at Sætterne benytter Fortolkninger af Tarifen til at lave »Mudder« og bringer »Kludder« i stabil Forretningsgang, men at han ogsaa overfor Arbejder, der koster lidt *Omløb* »i Hovedet«, *løber om* fra den Ene til den Anden, mere for at slaa en Sludder af, sjældnere for at faa Besked, at han ogsaa er upaalidelig i Korrekturgodtgørelsen for Forfatterfejlene, at han siger *sin Plads* op, naar han, for at tjene en Ugeløn, skal staa stille paa *sin Plads*, at han aldrig ved Besked med, hvor Fejlen ligger, naar der findes 17 Sider paa Arket eller »34 Spalter paa et 16-sidigt 2-spaltet Ark«, at han ikke véd, hvem der har stillet de af ham benyttede Tal, Tabeller og Rubriker hen her og der, at man i det Hele taget kan blive ved at opramse Beviser paa slap

Moralitetsfølelse hos en Del Typografer, det kan hos Hr. B. kun medføre en Forbavselse over, at der mellem Bogtrykkerne savnes en Overenskomst om, at lade »disse Typografer« sejle deres egen Sø, men et Haab om at en saadan kan tilvejebringes samtidig med den ny Tarifs Indførelse!

Hr. B. ender præsteligt:

»Sikkert er der Ingen af os, der misunder en Sætter, som er flittig og passer sine Ting, at tjene saa meget som mulig paa Basis af en Tarif, men vi vil være fri for Urostifterne, vi vil have Fred og Ro i vore Lokaler og vi vil, naar vi skal betale for det, have Folk, vi kan stole paa.

Men vi vil ogsaa have en Organisation, som kan skabe os Respekt, og en Ledelse, der, med Øje paa hver Finger, er paa Højde med Situationen og beredt til »med Last og Brast som Fane« at tage imod den.

Dertil arbejde vi Alle hen!«

— — —

Der mangler kun Amen efter dette Indlæg, som ser Splinten i sin Broders Øje uden at blive Bjælken i sit eget vaer.

Grundlovstoget havde, som det var at vente, i Aar samlet flere Fagfæller som Deltagere end tidligere, og talte omkring 300. Selvfølgelig er det alligevel ikke den Tilslutning, som burde være. Trykkerforeningen var i Aar officielt repræsenteret og havde sluttet sig til Den typografiske Forenings Afdeling i Toget.

Dødsfald. Natten til i Tirsdags mistede Hillerød Lokalforening et af sine gode, gamle Medlemmer, idet Faktor HOLGER LUND, ramt af et Slagtilfælde, pludselig afgik ved Døden. Kollegerne vil føle Savnet haardt ved hans tidlige Bortgang, eftersom han var en elskværdig, samvittighedsfuld og hjælpsom Mand, der skaffede sig mange Venner i de Krese, hvori han bevægede sig. Afdøde blev kun 33 Aar gammel.

— JOHAN HENRIK PETER KØSTER, som døde 22. Maj d. A., var født 26. Marts 1814 og blev altsaa 84 Aar. Han udlærtes 1/10 1833 hos Schultz; da han allerede Aaret efter fristede den lykkelige Skæbne at forlade Faget, er der vel kun meget Faa, som erindrer ham. Han gik til Søs og farede indtil en halv Snes Aar før sin Død som Kaptejn paa et eller andet Sejlskib. Sine sidste Dage endte han hos en Søn paa Æbelø. Han har dog holdt saa meget ved Faget, at han i 65 Aar var Medlem af Hjælpekasserne; ogsaa han afgiver saaledes et uomstødeligt Bevis paa Associationens Magt.

Repræsentantskabsmøde

afholdes

Søndag den 19. Juni Kl. 11 paa »Søfryd«.

Foreløbig Dagsorden: 1. Lokalesagen. 2. Tarifsager. 3. Eventuelt.

STYRELSEN.

Dansk typ. Forenings

Arbejdsanvisningskontor

anviser **flinke** og **paalidelige** Typografer til d'Hrr. Bogtrykkere i Provinserne.

Brev- og Telegramadresse: *Typografia, Kolding.*

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Lørdag den 28. Maj i Odense. Samtlige Medl. til Stede. Endvidere af Fællesstyrelsens københavnske Medlemmer: d'Hrr. V. PETERSEN og GUSTAV CLAUSEN, Formanden for Den typ. Forening, P. LAURITZEN, samt d'Hrr. SIEBENMANN og L. A. MÅRTONSSON.

Der toges Stilling til forskellige af de paa Dagsordenen for Delegeret- og Repræsentantmødet staaende Forslag, til Tarifen og til det skandinaviske og internationale Forbund.

Mandag den 6. Juni. Frav. med anmældt Forfald: THUESEN.

1. Fællesstyrelsens Medl. gav Meddelelse om et Møde, der var afholdt den 30. Maj under Delegeretmødet, hvor det norske Forbunds Formand var kommen til Stede. — Endvidere gav Formanden Meddelelse om Bilæggelsen af en opstaaet Konflikt i Vejle: En Forretning havde skiftet Ejer og samtidig var hele det gamle Personale opsagt. Den ny Ejer havde ikke genantaget to Mand, fordi den ene og Forretningens hidtidige Faktor ikke kunde samarbejde. Faktoren havde tilbudt at rejse, hvilket den ny Ejer ikke syntes om. Resultatet blev, at de to Mand gav Plads for andre, dog saaledes, at der antoges en bestemt Mand, hvorved der aabnedes den ene af de Afskedigede, der er gift, Plads i Vejle.

2. Hovedkassereren har fra den nu opløste Typografernes Understøttelsesforening i Aarhus modtaget Fortegnelse over de i Dansk typ. Forening overgaaede Medlemmer samt de til disse de sidste Aar ydede Understøttelser. Endvidere havde han modtaget Indskud fra 9 Medlemmer, som ikke tidligere havde været Medlemmer af Dansk typ. Forening, à 6 Kr. = 54 Kr., samt indgaaede Restancer til og Laan fra Dansk typ. Forening Kr. 12, ialt 66 Kr. — Til Efterretning.

4. Skrivelse fra Redaktør Christensen, Brønderslev, som anmoder om yderligere Dispensationer fra Overenskomsten angaaende Lærlingeskalaen. Fællesstyrelsen kan ikke tiltræde dette, hvilket Hovedbestyrelsen slutter sig til.

5. De paa Repræsentantmødet tagne Beslutninger drøftedes; men Beslutningen om alm. Afstemnings Iværksættelse udsattes til et senere Møde. HVIDTFELDT.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Søndag den 5. Juni. Fraværende: G. CLAUSEN og LAUR. HANSEN.

2 Syge bevilgedes Landophold mod at præstere fornyet Lægeattest efter 14 Dage. — Form. refererede forskellige Trykkeriforhold: Henrik E. Jensens Personale havde faaet en Forhøjelse af 1 Kr. ugenlig; paa et Trykkeri havde Sætterne (alle paa fast Løn) de foregaaende Aar faaet udbetalt Bonus paa et Stykke Arbejde, i Aar havde de nægtet at modtage saadan; Styrelsen sluttede sig hertil, idet man fremtidig vilde forbyde den Art Arbejdsbetaling; paa et Trykkeri arbejdede Lærlingene (2) 10 Timer daglig; det besluttedes at rette en Henstilling til Principalen om, at Arbejdstiden bliver højst 9½ Time; en Bogtrykker havde 3 Drenge og hans Hustru og Datter hjalp ogsaa med; han har i Øjeblikket ingen Svende; man vedtog, forsaavidt han ikke indskrænker Antallet af Lærlinge, at lukke hans Trykkeri for Tilgang af Typografer. — Trykkerforeningens Formand henstillede, at Foreningen i Fremtiden *ikke* optog Trykkere som Medlemmer, men henviste dem til Trykkerforeningen; man kunde ikke tage Afgørelse herom nu, men vilde senere tage Spørgsmaalet op til Behandling. — Det vedtoges at afholde Møde med Lægerne Søndag den 12. Juni Kl. 2½. O. J.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Den typ. Forenings Styrelse holder Møde paa Søndag den 12. Juni Kl. 2½ i Wodrofflund med Sygekassens Læger. FORM.

Maskeraden 1898. Alle udestaaende Restancer for Billetter bedes indbetalt paa Kassererkontoret. Debitorer, som ikke har afgjort deres Mellemværende den 18. d. M. bliver i Følge Generalforsamlingsbeslutning at navngive i *Typograf-Tidende.*

Lægerne. Under Dr. **Neumanns** Fraværelse fra 10. Juni til 8. Juli besørges hans Praksis af Dr. **Munch-Petersen**, Nørrebrog. 45, 1., tr. 12½—2, Søndag 9—10.

Ny Medlemmer: Mænd: Trykker Aage Chr. Holm Petersen, udl. 1/5 98 hos Bagge og Sætter Jens Christopher Andersen, udl. 1/6 98 hos Enevoldsen & Andersen. — *Kvinder:* Sofus C. E. Olsens Hustru Meta Marie Oline, Chr. Bentzens do. Mette Johanne Jensine, Anders Nielsens do. Nielsine, Georg Th. Olsens do. Johanne.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 1248, Chr. Aug. Møller (N. & Lyd.) fra Norge og 1050 (Dsk. t. F.), Hans J. Georg N. Larsen (Missionstr.) fra Rejse.

Bortrejste: 343 (Dsk. t. F.), Hans Chr. Nielsen (P. Petersen) til Udlandet og 2850, Hans Høyer (Bagge) til Pl. i Vejle.

Død: Johan Henrik Peter Køster (84 Aar).

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8.

V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Lokalformanden i Vejle, Typograf W. JACOBSEN, træffes i Juni Maaned kun i sin Bopæl, Enggade 3.

Nyt Medlem: Faaborg, Charles Christian Jørgensen, udl. i Faaborg 1/5 98. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Kolding, 888, Albert Lund fra Aalborg (arbl.). Aarhus, 1066, Lars Hveissel (arbl.). Hillerød, 349, Emil Eskildsen fra Rejse. Slagelse, 895 (Norsk Centralf.), Hans Christensen i Plads (Korsør). Roskilde, 1197, A. Thiel fra Aarhus (Rosk. Avis). Vejle, Carl Valdemar Johansen (Dagbl.) fra Horsens. Thisted, 1011, Sofus Jensen (Thisted Amtsavis).

Bortrejste: Thisted, 1239, Carl Petersen til Aalborg i Pl. Kolding, 895, Hans Christensen til Korsør i Plads. Horsens, 814, Carl Vald. Johansen til Vejle i Pl. Aarhus, 1197, A. Thiel til Roskilde i Pl. Hillerød, 1263, Joh.s Laur. Hansen til Kbhvn. (arbl.). Slagelse (fra Korsør), 905, P. A. Grevsen til Aalborg i Pl. Roskilde, 1832 (Den t. F.), C. C. Jul. Tønnesen (til Pl. i Odense), 1174, H. J. J. Hansen (arbl.) paa Rejse og 1187, R. Jørgensen til Pl. i Helsingør.

Udmældte: Aarhus, Faktor Bergmann og Thisted, 45, Redaktør M. Aaberg.

T. C. C. Søndag Tur til Hørsholm over Rungsted. Trianglen Kl. 9. R. Andersen og Michelsen.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 24
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 17. Juni 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER
FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Tilgangen til Roskilde er foreløbig lukket.
København og Kolding, den 16. Juni 1898.
FÆLLESSTYRELSEN.

Repræsentantskabsmøde
afholdes
Søndag den 19. Juni Kl. 11 paa »Søfryd«.
Dagsorden: 1. Lokalesagen. 2. Tarifsager. 3. Eventuelt.
STYRELSEN.

Københavns-Tarifens Opsigelse.

IKKE faa og ikke tempererede har de Bebrejdelser været, som Styrelserne for de københavnske Foreninger har maattet tage imod, fordi de undlod at iværksætte Afstemning over Tarifens Opsigelse paa et tidligere Tidspunkt, end nu vil ske. Men med det Taalmod, som et bevidst overlegent Syn paa Tilværelsen og formentlig »taktisk« Kløgt giver, har man imidlertid bøjet Hovedet resigneret, vel vidende, at Ansvaret var tungt at bære, men stolende paa, at der alligevel derigennem opnaaedes det Bedste for Kollegerne.

At en eventuel ny Tarifs Ikrafttræden blev skudt noget længere ud, end muligvis lidt hurtigere Handlesæt vilde medføre, kunde man ikke være blind for; men paa den anden Side gjorde man en ikke ubeføjet Regning paa, at der gennem den Sneglefart, som disse Forhandlinger er Dydsmønstre paa, vilde blive tilvejebragt saa meget Ved, at Længslerne efter nye og mere tidsvarende Arbejdsforhold vilde slaa ud i lys Lue og skabe den Tomt under Fødderne, som omformer de fromme Ønsker til faste Viljer.

Vi tror, at dette Maal er lykkedes; vi tror, at der mellem københavnske Kolleger nu er opsummeret en saa stærk Utilfredshed med de bestaaende Forhold og den Udhalingspolitik, som Forhandlingerne belyser, at den nødvendige Basis for uden Betænkelighed at se enhver Udgang af Sagen i Møde er tilstede, og vi er i høj Grad bleven støttet i denne Tro ved de stadig stigende Livsfornødenheder og Huslejepriser, som mere og mere vil banlyse ethvert Taalmod.

Og Utaalmodigheden vilde sikkert blive tilsat Harme, naar Medlemmerne var kendt i de enklere Dele med den Forsumpning, hvori Forhandlingerne nu og da er løbet ud. Alene Kundskaben om, at Tiden fra 4. April til 16. Maj er hengaaet uden et eneste Møde, maa være tilstrækkelig til at karakterisere den gode Vilje til at forhale det reelle Resultat. Men endnu mere end dette vilde utvivlsomt Erfaringen om de udtværede, langstrakte og interesseløse Diskussioner om Tarifens Paragrafer — hvoraf man næppe naar mere end én færdig pr. Uge — være egnet til at styrke Korpsaanden indenfor Kollegernes Kres til en aaben Modstand mod al den naragtige Smaalighed overfor en Øre her og en Øre dér, som de samme Folk med den en Gang givne Rutine uden Betænkelighed vil fordoble overfor Publikum, naar det endelige Resultat foreligger.

Disse Folk, som gennemgaaende byder os elendige, lavloftede og urenlige Lokaler at opholde os i, og som ganske ugenert lader os være alene om at bøde paa alle de deraf og af lang Arbejdstid flydende Følger, som Sygdom og Arbejdsløshed, de generer sig heller ikke i ringeste Maade ved yderligere paa alle Felter at lægge de mest smaatskaarne Hindringer for, at vi kan blive i Stand til at skaffe os det fornødne legemlige Underhold og tilvejebringe et sundt og godt Hjem for Familien. Arbejdernes Taalmodighed vilde under saadanne Forhold være en Forbandelse og Hensynsfuldhed en Dumhed. Af disse Dele vises der fra vor Side i Forvejen altfor meget. Alene det, at vi har indladt os paa en Forhandling med en Organisation, der kun tæller en Brøkdel af Hovedstadens Bogtrykkere, er tilstrækkelig Bevis paa en vel udstrakt Benyttelse af det tiltalende Begreb, som Hensynsfuldhed er, og som de Fleste sikkert vilde mene fortjente mere en Opstrammer end yderligere Opmuntring.

Naar Medlemmerne derfor paa Mandag afleverer deres Stemmer *for* Opsigelsen er vi ikke i Tvivl om, at det ikke alene vil blive et godt *skriftligt* Bevis paa den med de nuværende Forhold herskende Utilfredshed, men at det tillige betyder et Udslag af den kraftigste Vilje til at skaffe noget bedre i Stedet, *hvis* Ønskerne ikke imødekommes. Vi er jo dog snart rutschet saa langt bagud paa det økonomiske Omraade, at der ikke findes mange *ikke-faglærte* Arbejdere, som staar daarligere. Selv den Søvnigste, den Betænkeligste, den mest Indolente maa jo dog have faaet paa Fornemmelsen, hvor daarligt hans økonomiske Lønforhold er i Stand til at fyldestgøre de mødende og forøgede Krav, som stilles til ham.

Og derfor tror vi, at om der indenfor den yderste Grænse for »tarifmæssig« Opsigelse vilde nødvendiggøres en Kraftudfoldelse — og den Tankes Mulighed er slet ikke udelukket, da den vil hvile paa Modpartens Optræden — saa skulde det nok vise sig, at det kommende Halvaar ikke kan betragtes som nogen absolut nødvendig Skaber af den Stimulans, som udkræves i det givne Øjeblik, men kun som det, det er — en under alle Omstændigheder fastsat Grænse for Smaatteri og Hensynsløshed.

Lad da Stemmesedlernes Afgivende og Paalydende vidne om, at der bag dem findes solidarisk Enighed og Vilje til eventuelt at føre Forhandlingerne fra Parodi til Alvor og derved skabe os nævneværdige Forbedringer.

Sætterierne og Typografernes kroniske Blyforgiftning.

Af Dr. F. WITTRUP, Aalborg.

ENHVER Typograf véd, hvor usundt hans Fag er, og at Skylden derfor ikke alene maa tilskrives den oprette Stilling under Arbejdet, Overanstrængelsen af Øjnene osv., men først og fremmest det metalliske Blystøv, som fra Typerne kommer over paa Hænderne og fra Hænderne over i Typografens Legeme (naar han spiser med urensede Hænder) hvor det udfører sit stille Nedbrydningsværk.

Det, at Sætterens Hænder er i stadig Berøring med Blyet, er dog ikke det værste, thi Hænder kan vaskes før Maaltidet (og Negle skrabes), og den Mængde Bly, som direkte optages gennem Huden, er kun ringe. En langt farligere Kilde til den kroniske Blyforgiftning er

Indaandingen af det blyholdige Støv i Sætterierne.

Paa Grund af Typernes stadige Vekslen mellem vaad og tør Tilstand iltes deres Overflade let. Ved Iltningen bliver Blyets Overflade skør, og ved den stadige Haandtering og Gniden med Typerne løsrives smaa Dele af det skøre Metal. *Disse Smaadele hviryles med Støvet op i Luften og indaandes med denne.*

Der foreligger nu interessante Meddelelser fra *Dr. med. O. Fromm i Berlin* om Undersøgelser af *Støvets Blyholdighed i Sætterier.* Af disse fremgaar det, at *Støvet i Gennemsnit indeholder 1,95 Procent Bly.* Støvet nærmest Gulvet var kun i ringe Grad mere blyholdigt end højere oppe, mest blyholdigt var det paa selve Sætterkasserne.

Da nu Støvets Blyholdighed hovedsagelig er ens overalt i Sætteriet, lader der sig deraf slutte, *at det Støv, som endnu holder sig svævende, er i ligesaa høj Grad blyholdigt,* eftersom alt det Støv, der afsætter sig, paa et tidligere Standpunkt har været svævende.

For at prøve Rigtigheden heraf, analyserede man Luften i Sætterierne og fik det Resultat, at den i alt væsenlig indeholder den samme Mængde Bly som det afsatte Støv.

Disse Undersøgelser foretoges i Rigstrykkeriet i Berlin fra 5 Sættersale, som alle synes at have frembudt gode hygiejniske Forhold, og den absolute Mængde Støv i dem var næppe saa stor som f. Eks. i en Børnestue.

Jeg skal nu i Korthed give en Fremstilling af de vigtigste Symptomer ved

Den kroniske Blyforgiftning.

Medens Malerne, Smedene og Gasværksarbejderne, som lejlighedsvis har med Mønje at gøre, faar den akute (pludselige) Blyforgiftning, indsuger Typografen lidt efter lidt Blyet i sig. Den akute Blyforgiftning ytrer sig væsenlig ved de pludselige, vældige Mavekoliker, den kroniske begynder snigende. Først iagttages *den blege Ansigtsfarve, den daarlige Appetit* og *det opsvulmede, letblødende Tandkød,* som langs Randen bærer en graahvid Søm, den saakaldte *Blysøm.* Saa kommer der *Uorden i Fordøjelsen:* Snart er Diarrhoe til Stede, snart er der Forstoppelse ledsaget af Smærter, udstraalende fra Navlen (*Blykolik*), brædthaardt Underliv, Tilbøjelighed til Opkastning, haard, langsom Puls. Paa dette Standpunkt holder Sygdommen sig som Regel; ofte bliver det ved den blege Farve, daarlige Appetit og angrebne Tandkød. Men Sygdommen *kan* ogsaa gaa videre, og da indtræder de alvorligere Symptomer: *Blylamhederne.* Disse har næsten udelukkende deres Sæde i Underarmene, og et ynkeligt Syn er det at se en saadan lammet Stakkel med hængende Hænder, som intet duer til.

Ved de aller alvorligste Former af Blyforgiftning kan der udvikle sig *Hjærneblødhed,* som medfører Døden gennem Kramper. Ogsaa Synet kan lide.

Er da enhver Typograf efter kortere eller længere Tids Forløb dømt til at faa kronisk Blyforgiftning?

Nej, Gudskelov! En vis Del er uimodtagelig for Blygiften; hos de andre slipper de allerfleste, paa Grund af Nutidens større Sans for Renlighed, med de mildeste Grader af Blyforgiftning, som ikke direkte truer Livet.

Det, som skarpest bør indprænteres alle Sættere, er følgende: **Vask Hænderne og skrab Neglene omhyggeligt før hvert Maaltid!**

Mærkelige Standpunkter.

Folks Standpunkter kan undertiden være ret kuriøse, og jeg vil tillade mig her at fremdrage et Par Eksempler, som maaske kan have Interesse for nogle Kolleger.

Det er maaske bekendt, at vi her i Byen har en Fagforening, som man har det saa mange andre Steder, og denne er endog saa stor, at den tæller de fleste af Byens Typografer og kan samles under sin egen Fane. Blandt de Kolleger, der var de første til at starte denne Forening, var ogsaa en Del af de »radikale« Elementer paa Stiftsbogtrykkeriet, saa at de endog var repræsenterede i Bestyrelsen. Naa, det er der ingen Grund til at bebrejde dem; Folk maa jo have Ret til at følge deres egne Meninger og Anskuelser, hvor de end tjener deres Brød. Men de store Ord, som udtaltes ved Faneindvielsen om, at *Alle* som *En* vilde fylke sig under Fanen, blev ikke holdt for den Dels Vedkommende, der staar i *Stiftstidendes* Brød.

Men hvad Formaal har Fagforeningen? Den har Lønspørgsmaalet og Samarbejdet med de øvrige Fagforeninger; det var jo noget, som var udelukket af Dansk typ. Forening og Understøttelsesforeningen, og det var derfor naturligt, at den udvidede Virksomhedslyst fik sit Samlingssted, hvor disse Interesser kunde mødes med andre i samme Retning gaaende. Men — ja det er næsten utroligt — disse »radikale« Kolleger, der hører hjemme paa det ommældte Trykkeri, kunde paa ingen Maade være med til, at Dansk typ. Forening sluttede sig til de organiserede Arbejdere, ja, de satte endog en Repræsentant igennem paa det Program, at han af yderste Ævne skulde modarbejde, at et saadant Skridt foretoges, uagtet de i Fagforeningen har sluttet sig til denne Tankes Realisation. Men som bekendt gik Repræsentantmødets Beslutning d'Hrr. imod (de slemme 1541, at de ikke tog Hensyn!). Man har virkelig Vanskelighed ved at forstaa dette Standpunkt.

En af d'Hrr. samme Sted indtager i en anden Henseende et ligesaa mærkeligt Standpunkt. Da der var Tale om at opløse Understøttelsesforeningen og genindtræde i Dansk typ. Forening, udtalte han paa en Generalforsamling, at »det var det eneste rigtige, vi kunde gøre, det kan ikke nytte at staa isoleret, vi maa staa sammen«. Næppe er vi genforenet før man (se sidste Numer) læser hans Navn som »*udmældt*«. Vinden har altsaa atter drejet. Hvad mon Redaktøren nu siger?

Aarhus, den 12. Juni 1898. N.

Gamle Minder.

Bladene har fornylig indeholdt en Meddelelse om, at Bogtrykkerlærlingene har dannet en Forening, og denne Meddelelse har naturligvis vakt baade *For-* og *Be*undring mange Steder. Imidlertid er det dog ikke første Gang, at Bogtrykkerlærlinge foretager et saadant Skridt; allerede i Aaret 1867, altsaa længe før den *typografiske* Fagorganisation, Organisationer og Socialismen overhovedet, var kendt herhjemme, fandt 3 Typograflærlinge (nu: Journalist Th. Andersen, Grosserer Jul. Adamsen og Redaktør i Kerteminde L. E. Wergmann) paa at danne en Forening af Fagets Lærlinge, for, som det hed i den af ovennævnte Indbydere udsendte Opfordring, »at afholde selskabelige Sammenkomster, foretage Skovture og Udflugter og ved at udveksle Tanker og Anskuelser lære hinanden at kende saaledes, at der i Fremtiden maatte komme til at bestaa et, paa virkeligt Bekendtskab grundet venskabeligt og kammeratligt Forhold mellem Fagets Udøvere«.

Alle Bogtrykkerlærlinge blev anmodede om at give Møde i »Brohuset«, en Villa-Beværtning med Have, der var beliggende ved Ladegaardsaaen, hvor nu Brohusgade findes. Der mødte kun ca. 30 Lærlinge fra forskellige Trykkerier; men dette ringe Antal havde sin Grund i »Pres«, dels fra Principalernes og dels fra en Del af Typografernes Side.

Mødet forløb dog anderledes, end Indbyderne havde tænkt sig; som Talere fremstod Lærlingene Harald Utæcht og Harald Jensen (nu Red. af *Demokraten* og Folketingsmand for Aarhus; disse forkastede til Dels Indbydernes Program, idet man gik ud fra, at vel var det godt at lave Udflugter, men det var dog ikke ved Morskab alene, at Foreningen burde virke, thi vi skulde, sagde den ene af disse Talere, ogsaa slutte os sammen paa det *faglige* Omraade, søge ved at dygtiggøre os selv at højne vort Fags Niveau; navnlig burde vi hæmme Tilgangen af Lærlinge ved hver i sin Kres at fraraade Venner og Bekendte at gaa i Lære som Typograf og ved enhver given Lejlighed at fremhæve, hvilke daarlige Livsbetingelser Faget bød sine Udøvere, »thi«, udraabte Taleren, »som det nu gaar, duer det ikke — I véd selv, at paa Størstedelen af Københavns Trykkerier staar der 10 à 12 Lærlinge til 4 à 5 Typografer, og skal dette Forhold vedblive, da vil det føre os *derover* (han pegede mod Ladegaarden) og ikke frem i Verden«.

Navnet »Glædens Venner« blev ligeledes forkastet og det mere pompøse: »Gutenbergs Minde«, valgt i Stedet. Harald Jensen blev valgt til Formand, Wergmann blev Næstformand, Andersen Kasserer eller Sekretær, men værst gik det den tredje af Indbyderne, Adamsen, der paa Grund af Mindreaarighed blev degraderet til »Foreningens Bud«, thi Lovene, som samme Aften var udarbejdede og vedtagne, bestemte, at Ingen under 16 Aar kunde optages i Foreningen, men da man nu ikke godt kunde ekskludere den ene af Indbyderne, fik man indført: »med Undtagelse af Foreningens Bud«. Denne Budplads var forresten en ren Sinekure, der var attraaet af Adskillige, thi foruden den

Omstændighed, at der var grumme lidt at bestille, havde den tillige den Behagelighed, at dens Udøver var »kontingentfri«, og da »Kontingentet« var 4 Skilling om Ugen, havde dette jo sin store Betydning.

Samtlige Tilstedeværende indmældte sig straks som Medlemmer, den alvorlige Del af Mødet sluttede med Leveraab for Foreningen, Bestyrelsen osv., hvorefter man bænkede sig om Bordene, hvor der blev »splejset« til en »Bolle« og hvor Taler og Sang afløste hinanden indtil Klokken slog 12.

Nu begyndte der en trang Tid for den nystiftede Forening, thi at Lærlingene dannede en Forening i et Fag, hvor ikke en Gang Svendene havde en saadan, var jo noget ganske uhørt; Rygtet om Mødet, dets Talere og Punschesoldet vakte almindelig Forargelse hos saavel Principaler som Svende, der jo paa den Tid endnu ikke var helt frigjorte for en Del af den gamle Lavsaand. Følgen blev Fortrædeligheder af forskellig Art overfor Lærlingene samt fra enkelte Principalers Side endogsaa ligefremme Forbud mod at være Medlemmer, ligesom man maaske kan regne det som et Udslag af disse, at Foreningen — ligesom saa mange andre siden — havde Nød med at finde Lokale. Foreningens første Lokale var i en Kælder i »Hotel du Nord« paa Kongens Nytorv, men flyttede efter kort Tids Forløb til Graabrødretorv, hvor Sammenkomsterne, der var meget selskabelige, fandt Sted Søndag Aften Kl. 7.

Heller ikke paa Graabrødretorv blev Foreningen længe. En Aften, lige da Mødet skulde begynde, slukkede Værten Gassen (muligvis efter Opfordring fra Sangforeningens Bestyrelse, der havde Lokale samme Sted) og ytrede, at han ikke holdt Værtshus for Drenge. Foreningen tyede ned i den rummelige Port for at vente paa de øvrige Medlemmer, og til dem sluttede sig en Kagekone, der havde kendt Foreningen længe og havde Grund til at nære Godhed for den. Hun var kendt paa mange Beværtninger og hun paatog sig at skaffe Foreningen et Lokale samme Aften. Men det var dog ikke saa let. Med Bestyrelsen og Kagekonen i Spidsen vandrede hele Foreningen fra Værtshus til Værtshus uden at finde Ly, indtil den landede i en Port i Møntergade, hvor Formanden hævede Mødet og lovede at skaffe et nyt Lokale til næste Søndag.

Foreningen sygnede nu mere og mere hen, Modstanden var for stor, de ældre Lærlinge blev Svende og de ny var ikke i Besiddelse af det Mod, der havde besjælet de gamle, men uagtet man nu i en modnere Alder er tilbøjelig til at betragte hele denne Bevægelse som »Drengestreger«, saa beviser det dog, at der i Aarene forud det navnkundige 1871 har gæret en Følelse hos de Unge, en svag Følelse af, at Sammenslutning og Fremskridt maatte blive en Nødvendighed, og det er endogsaa meget sandsynligt, at dette dristige Forsøg af Lærlingene har givet Impulsen til den kort efter af Svendene stiftede »Typografisk Forening«. J. A.

Generalforsamlinger og Møder.

Kolding Lokalafdeling

afholdt ekstraordinær Generalforsamling Tirsdag den 7. Juni med følgende Dagsorden: Protokollens Oplæsning; 2. Afstemning over 4, under ét sammendragne, Forlangender om Udgiftsposters Dækning af Ekstrakassen, 3. Repræsentanternes Beretning og 4. Eventuelt.

Protokollen godkendtes.

2. Punkt, hvor der skulde afstemmes over følgende 4 Andragender: Fra Sangforeningen »Grafia« om 25 Kr., Udvalget for Ændringer til Lovene for Repræsentantmødet 6 Kr. samt Betalingen af de tvende udsendte Cirkulærer, diskuteredes livligt af d'Hrr. Hvidtfeldt og L. V. Hansen, der var imod Vedtagelsen, og H. F. Rasmussen og Ludvig Petersen, der var for, men da sidst afholdte Generalforsamling havde vedtaget Andragendernes Sammendragning, kunde de førstnævntes Delingsforslag ikke tages til Følge og Punkt 2 vedtoges med 22 St. for og 10 imod.

HVIDTFELDT og L. V. HANSEN forlangte derpaa, at der skulde foretages skriftlig Afstemning trykkerivis.

Forkastedes med 20 St. mod 13.

L. V. HANSEN indledede Beretningen fra Repræsentantmødet og sluttede med en Anbefaling af det igen til Live fødte Tarifforslag og nævnede enkelte Repræsentanter som Eksempel paa, at disses Stilling kontra denne var ændret, hvilket for en enkelts — Nykøbings — Vedkommende dementeredes af ULRIK HANSEN, der yderligere fremhævede, at Afstemningens Genoptagelse kun vedtoges, fordi Tarifen var sat som sidste Sag paa Dagsordenen og en stor Del af Repræsentanterne skulde og var afrejste uden at ane dens Fremkomst.

HVIDTFELDT anbefalede ligeledes Tarifens Vedtagelse, imødegaaet af L. PETERSEN og H. F. RASMUSSEN, som undrede sig over det internationale Siebenmanncirkulæres Dato.

Efter at Formandslønningen var debatteret af L. V. Hansen, Ludv. Petersen og H. F. Rasmussen samt Ulrik Hansen, der alle mente det hensigtsmæssigst at have en selvstændig Formand, hævedes, efter at de tre første havde udtalt sig imod den høje Lønansættelse, Generalforsamlingen, da der intet forelaa under Eventuelt. B. HANSEN.

Nær og fjærn.

Observationer. Hr. ANTON LARSEN, Formand for Ny typogr. Forening, der som en gammel Husven gaar ind og ud hos os, enten vi har Karneval eller Landsmøde, og som ogsaa stadig viser sin Paaskønnelse herfor, har efter Hjemkomsten fra Odense søgt at samle sine Indtryk.

Med et Suk har han straks »observeret«, at den radikale typografiske Ungdom »for Øjeblikket« har Overtaget i Danmarks Provinsbyer. Kun en halv Snes af de kendte, prøvede Kræfter har han opdaget var tilstede. Derimod har det været ham iøjnefaldende, at Ledelsen, og da særlig Hovedbestyrelsen, viste sig saa moderate, at de anvendte »hele deres myndige Veltalenhed« for at holde den radikale Ungdom i Ave. Men naturligvis — den kloge Mand har ikke brugt sine Øjne forgæves — det er ikke andet end *Taktik*? Nej, nu skal I høre, hvad de djævleblændte Ledere har udspekuleret: Man vil bare ved moderat Optræden og Tilegnelse af smaa Fremskridt dysse »Arbejdskøberne« i Søvn og søge at drage alle Arbejdere ind under den socialistiske Ledelse for senere — ved Lovparagrafer og understøttende Formaal — at klemme dem fast, og endelig, naar alle Arbejdere er under den socialistiske Ledelse, har store Reservefonds i Krigskasserne og har umuliggjort »enhver Selvstændighed« hos Arbejderne, da at erobre en ny Verden, hvor man hverken ser til Højre eller Venstre, men lige ind i Paradislandet: Den socialistiske Stat!

Overfor disse »store« Bevægelser, fortsætter han, staar Ny typografisk Forening *endnu* som et lille, men sikkert Bolværk.

Efter at have knust en Taare over denne daarlige Trøst, skynder han sig med at slutte: Dog — i en Aarrække vil godt Samarbejde med vore »Kollegaer« paa »den anden Side« sikkert kunne paaregnes, men den Dag, da den nye Verden (Paradislandet) skal erobres, vil det *muligvis* høre op.

Hr. Anton Larsen tænker utvivlsomt her paa Dommens Dag, hvor de, der ikke naar Paradiset, gaar ad Helvede til.

Vi har ikke kunnet nægte os den Fornøjelse, som saa sjældent arriverer, at servere vore Medlemmer noget interessant fra »den anden Side«, og vi føler os ved denne Lejlighed saa meget mere forpligtet dertil, som *Ny typ. Tid.* i sin Tid ikke med ét Ord omtalte Sammenslutningen mellem Typografernes Understøttelsesforening og Dansk typografisk Forening, til Trods for, at denne Begivenhed i lige saa høj Grad som nu Tilslutningen til de samvirkende Fagforbund kunde foranledige Hr. Anton Larsens Foreningsmedlemmer til at anstille Refleksioner over Værdien af den ophøjede Opgave, som er forbeholdt dem ved at sidde bag »det lille, sikre Bolværk« og vente til Dommens Dag, naar »Paradislandet« aabnes for deres Kolleger.

En Blokadebryder. Han hedder **Hans Jørgen Jørgensen**, er født den 26. Januar 1870, udlært Oktober 1889 i København, er forsynet med et Træben og vil, da han har arbejdet mangfoldige Steder i København, være godt kendt af Kollegerne. Han har optaget Arbejdet hos Keilgaard & Sørup.

Som Arbejder er han ikke mange sure Sild værd, og hæver sig i saa Henseende ikke over Pluraliteten af de Individer, han nu er kommen i Klasse med. Mest bekendt er han ved sin uregelmæssige Arbejdslyst, som har foranlediget hans Afskedigelse bl. a. hos Nielsen & Lydiche, Græbe o. fl. St.

»Upaalidelig« i sit Arbejde har han ogsaa været det i organisatorisk Henseende. To Gange er han bleven udslettet af Foreningen paa Grund af Restance, sidste Gang 25. Juni f. A.

Man kan kun beundre de Forretninger, som mener fortsat at kunne føre Kamp mod ordnede Forhold ved Hjælp af den Slags Soldater.

Sommerferie. Hr. Redaktør J. P. C. BRO (*Langelands Avis*) har ligesom de to foregaaende Aar tilstaaet sit Personale 8 Dages Ferie med fuld Udbetaling af Ugelønnen.

— *Vejle Amts Folkeblads* Personales sædvanlige Ferie (8 Dage) har taget sin Begyndelse samtidig med det smukke Sommervejr.

— *Kolding Folkeblads* Typografer er atter i Aar tilstaaet 3 (tre) Dages Sommerferie.

— Aktieselselskabet *Slagelse-Posten* har atter i Aar — ligesom foregaaende Aar — med sædvanlig Beredvillighed tilstaaet sit Personale 8 Dages Sommerferie med fuld Udbetaling af Ugelønnen. J.

— O. C. OLSEN & Co.s Trykkere i Bog- og Akcidenstrykkeriet (7 i Tallet) har faaet tilstaaet en halv Uges Ferie med fuld Udbetaling af Ugeløn.

— Firmaet S. FRIEDLÆNDER har velvillig tilstaaet sit Personale 4 Dages Ferie uden Afkortning i Lønnen.

I Kolding afholdtes i Lørdags et Møde af Typograferne, hvor man drøftede den øjeblikkelige Situation, navnlig *Tarifsagen efter Repræsentantmødet.* Det vedtoges at nedsætte et Udvalg, bestaaende af ULRIK HANSEN (Repræsentant paa Odensemødet), N. L. PETERSEN og BØJLE HANSEN, til at udarbejde en Henvendelse til Medlemmerne Landet over.

Lønregulering. Stereotypørerne hos N. Cohen har ved Den typ. Forenings Formands Mellemkomst faaet Arbejdstiden reguleret og forkortet samt opnaaet en Lønforhøjelse. 3 Stereotypører har faaet 4 Kr. mere ugenlig, en 6 Kr.

Efterlignelsesværdig —? Samtlige Sættere og Trykkere i FR. BAGGES Etablissement, Gothersgade 14, indgav gennem Faktoren, Hr. Hans Jessen, Andragende til Principalen om Tilladelse til *for* **egen** *Regning* at faa **én** Dag fri til en Skovtur. Andragendet blev bestemt *afslaaet* af Hr. Fr. Bagge. F. Y.

Stiftelsesfesten paa Wodrofflund i Søndags var trods det gode Sommervejr ikke besøgt af saa mange, som ved samme Lejlighed sidste Aar var ude at træde Vande. Det viser sig da atter her, at smukt Vejr ikke absolut er noget godt Samlingssignal. Men som vi altid kan notere ved vore Sammenkomster, man lod til at more sig, og det til Trods for, at Festen ikke var uden Skuffelser, og her føltes det da særligt som et slemt Skaar, at den bebudede Revy i sidste Øjeblik maatte ombyttes med den gamle »Onkels Kærlighedshistorie«, da den ærede Forfatter ikke ved Premiéren var naaet videre end til at skrive Titlen og Personlisten. Naa, han opnaaede maaske derved ligesaa megen Omtale som ellers kunde være ventet, selv om han maatte give Afkald paa Bifaldet. Den øvrige Underholdning gik derimod med mere Præcision end sædvanlig, og de Agerende høstede det Bifald, som selv Ubeskedenhed kan føle sig tilfredsstillet ved. Naar vi retter en Tak til Gutenbergkoret, der mødte med sin ny Dirigent og sine nye Emblemer, samt til de øvrige gode Kræfter, der bar Dagens Program, saa er vor mindste Følelse i den Henseende ikke knyttet til Hr. og Fru Fibiger, der med redebon Elskværdighed i sidste Øjeblik reddede Situationen og sammen med Hr. Fasmer diverterede Publikum med »Onkels Kærlighedshistorie«.

Middelfart Avis er i Følge Dgbl. af Kaptejn CLAUDIUS MADSEN solgt til Redaktør af *Aalborg Stiftstid.* Hr. JUL. EILERSGAARD for 55,000 Kr. Købet omfatter ogsaa Bogtrykkeriet. Overtagelsen sker 1. September.

Dansk typ. Forenings

Arbejdsanvisningskontor

anviser **flinke** og **paalidelige** Typografer til d'Hrr. Bogtrykkere i Provinserne.

Brev- og Telegramadresse: *Typografia, Kolding.*

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 13. Juni. Frav. med anm. Forfald TORKILD PETERSEN.

1. Meddelelser. Faktor Holger Lund er død, og hans Efterladte anvist 300 Kr. — Et Medlem, der har arbejdet uden for Faget i Aarhus og nu er arbejdsløs, men venter snarest at blive genantaget, anholder om at maatte konvertere sin Rejseunderstøttelse med Arbejdsløshedsunderstøttelse. Efter Anbefaling af Aarhus Afdeling var Andragendet tilladt ved en Cirkulæreafstemning blandt Hovedbestyrelsens Medlemmer. — Fra et Medlem af Horsens Afd. var forespurgt om Optagelsesbetingelser for et for Restance udelukket Medlem. Restancen, 4 Kr. i Indskud, og forfalden Kontingent, dog ikke over 10 Kr. — Et Medlem af Vejle Afd. har erholdt Tilladelse til at nyde Arbejdsløshedsunderstøttelse i Silkeborg.

2. Ribe Lokalafd. andrager om et udmældt Medlems Genindtræden med 4 Kr. i Indskud. Da Vedkommende er over Aldersgrænsen, og Tendensen paa Repræsentantmødet yderligere gik ud paa at forhøje Indskudsbidraget for saadanne, kunde Hovedbestyrelsen ikke fastsætte dette til under 20 Kr., men indrømmede afdragsvis Indbetaling i Løbet af et halvt Aar.

Endvidere behandledes nogle andre Smaasager. HVIDTFELDT.

Paa given Foranledning gør vi gentagende ærede Kolleger udenfor København opmærksom paa, at alt Stof til Typ.-Tid. skal tilsendes Redaktionsudvalget i Slagelse og, saafremt Optagelse i førstk. Numer ønskes, senest Mandag være dette i Hænde. Kun Foreningsmeddelelser er undtagne herfra og sendes direkte til Bladets Ekspedition, Admiralgade 19. København K. *Red.*

Hovedkassens Regnskabsberetning for Maj Maaned 1898.

Indtægt.

Kassebeholdning	Kr.	3158.23
Reservefonden	-	4295.40
Begravelseskassen		14474.79
Bidrag fra Lokalforeningerne	-	1937.05
	Kr.	23865.47

Udgift.

Bidrag til Lokalforeningerne		Kr.	720.00
do. - Typ. Rejsekasser og Reservefonds		-	827.25
Porto og Telegrammer (Formanden)		-	30.06
Boghandlerregning		-	1.35
Tilskud til Rejsekassen for 2. Halvaar 1897		-	159.10
Rejseudgifter og Diæter		-	151.25
Reservefond		-	4295.40
Begravelseskassen	Kr. 14474.79		
Bidrag til do.	- 267.80		
		-	14742.59
Kassebeholdning den 31. Maj		-	2938.47
		Kr.	23865.47

Kolding, d. 31. Maj 1898. ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Den typ. Forenings Styrelse holder Møde paa Søndag umiddelbart efter Repræsentantskabsmødet paa Søfryd. FORM.

Biblioteket. *D'Hrr. Laanere bedes aflevere Bøgerne senest paa Mandag d. 20. Juni inden Kl. 7½, da deres Navne i modsat Tilfælde vil blive offenliggjorte i det følgende Numer af Typ.-Tid.* BIBLIOTEKAREN.

Ny Medlemmer: Sætter Vilhelm Rath (arbl.), sidst Militær, udl. hos Sørup 5/4 96. Louis Olsens Hustru Kristine.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 1174 (Dsk. t. F.), Hans Jacob Jensen Hansen (Aller) fra Rejse. 55, Axel Martin Andersen og 409, Will. L. A. Dahlin, begge arbl. og sidst Militære.

Bortrejste: 1271, Peter Th. Munck (arbl.) og 1500 (Norsk Centralf.), Vilh. Andersen (arbl.), begge paa Rejse. 340, Chr. Aug. Christensen (Hohlenberg) til Berlin.

Udbetalt Arbejdsløshedshjælp i Maj Maaned 1898: 53, Arleth 9 Kr.; 76, Vilh. Andersen 13; 336, Henrik Carlsen 5; 338, Jens Christiansen 9; 511, Ebstrup 6; 988, P. V. Jensen 6; 1021, Kretzschmer 10; 1041, N. Th. Krøyer 7; 1352, H. C. C. Nielsen 21; 1949, A. Vecht 7; 1950, Poul Waderup 7 — ialt 100 Kr.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket paa Søndag.** V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Tiltraadte: Odense, 1832 (Den. t. F.), R. C. C. Jul. Tønnesen fra Kbhvn. i Pl., 416, Jens Peter Brochmann fra Aalborg. Horsens, 1066, Lars Hveisel (Horsens Dagbl.). Helsingør, 1187, Rasm. Jørgensen (Dagbl.) fra Roskilde. Randers, 888, Albert Lund (Chr. Nielsen) fra Kolding.

Bortrejste: Odense, 1201, Hans Laur. Petersen fra Rejse. Kolding, 888, Albert Lund til Pl. i Randers.

Død: Hillerød, 342, Holger Lund.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Møde i Morgen Lørdag Kl. 9½ i Søpavillonen, hvor Tegning modtages til **Vedbæk-Hørsholm-Turen** Søndag den 3. Juli med Besøg i Enrum Have, Folehave Skov og Hørsholm gamle Slotspark. Pris for Rejse (med Damper ud Kl. 9 fra Havnegade, med Jærnbane hjem Kl. 11 fra Rungsted) samt *Middag* i Hørsholm Hotel og *Ispunsch:* 2,50 for Medlemmer, 3,00 for Damer, 3,25 for besøgende Herrer; Cyklende henholdsvis 1,75, 2,00 og 2.25. STYRELSEN.

T. C. C. Søndag Tur til Fredensborg. Trianglen Kl. 8. Nilsson og Ystrøm.

ANNONCER

Bogtrykkeri.

En yngre, dygtig og retskaffen Fagmand med Interesse for at skabe sig en selvstændig Stilling og helst med nogen Kapital kan faa Part i og selvstændig Ledelse af et godt indarbejdet og med udelukkende moderne Skrifter forsynet Akcidenstrykkeri. Uden prima Anbefalinger nytter det ikke at mælde sig. Billet mrkt. *A. 681* modtager *Aug. J. Wulff & Co.s Ann. Bur.*, Skindergade 2.

Forskellige Skrifter i smaa Satser (Gensch & Heyses), kun lidt brugt, er frit tilsendt til Salg 25 pCt. under Prisen: 2 Cicero romersk Antikva, Tertia do., Korpus Caledonia, Tekst Skriveskrift, Mittel Kursiv Rundskrift, Korpus Stenskrift, Petit do. Om ønskes endvidere 5—6 Kg. halvfed Korpus Mediæval (fuldstændig ny) og et Par andre Skrifter og Indfatninger. Fransk System. Billet mrkt. »Skriftmateriel« modtager *Typ.-Tid.s* Ekspedition.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 25
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 24. Juni 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Tilgangen til Roskilde er atter aabnet.

I Norge er Tilgangen lukket til Sandefjord, Hamar og Levanger. I Kristiania er Gundersens Trykkeri fremdeles blokeret, og ved Tilbud eller Efterspørgsel om Plads paa de øvrige Trykkerier maa Henvendelse først ske til Kristiania Afdelings Bestyrelse.

København og Kolding, den 23. Juni 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Hvad Konsumen kan taale.

Socialistiske Tarif-Betragtninger.

Tarifkommissionens Forhandlinger er geheime; man faar intet at høre om Gangen, uden hvad der paa Rygtets Vinger kan flyve ud. Denne Hemmelighedsfuldhed kender vi forøvrigt fra alle tidligere Tarifkommissioner, og d'Hrr. Kommissærer kan altsaa undskylde sig med det meget almindelige: »saadan har det altid været«, skønt jeg finder Fremgangsmaaden uheldig, da der jo ved Forhandlingernes Ende ikke kan stilles Ændringer, men fordres en bloc-Vedtagelse eller -Forkastelse.

Imidlertid — noget siver der jo altid ud; og af det, jeg paa den Maade er blevet bekendt med, er *de store Principalers Hensyntagen til de Smaa* ved Bestemmelsen om Minimallønnens Højde. Og heri formodenlig Hensynet til det købende Publikum, med Omskrivning en Gentagelse af Sally Salomons bekendte Paastand, da Typograferne i Halvfjerdserne begyndte at røre sig: *Konsumen kan ikke taale mer!*

Forresten kommer denne Ømhjærtethed overfor det købende Publikum vist ikke rigtig fra Hjærtet. Principalernes Avertissementer i Bladene om 25 pCt.s Forhøjelse, hver Gang Svendene har faaet 10 eller 15, kaster en Tvivl ind, og man mindes uvilkaarlig Historien om Krokodillen, der ynksomst græder, naar den allersnarest Folk opæder.

Konsumen har nu rigtignok — som jeg skrev i min forrige Artikel — taalt adskilligt siden da; men jeg tror det heldigt at underkaste Paastanden en Prøvelse, da sikkert mange, baade Principaler og Arbejdere, er hildede i Sally Salomons Tanke.

Der er to Hovedfordringer at stille til Produktionen: for det første, at *Produktet bliver saa billigt som muligt*, og for det andet, at *den, der frembringer eller bearbejder Produktet, lønnes saa højt som muligt.* Disse to Ting er af eminent Betydning for Samfundet og kan ikke skilles ad. Men hvorledes naas dette?

Den lille Industri har vel nok en vis Berettigelse og vel ogsaa en vis Betydning; men saa snart den ikke kan holde sig nogenlunde paa Højde med Udviklingen, saa snart den paa Grund af Storkonkurrencen tvinges til at byde sine Arbejdere Sulteløn, daarlige Arbejdsforhold, lang Arbejdstid og slette Arbejdslokaler, maa dens Berettigelse være ophævet, og der er ingen Grund til at holde Haanden over den. Det er helt pinligt ved Lejligheder at høre Forsvar i de lovgivende Forsamlinger for den lille Industri, naar der er Tale om Love, der skal værne Arbejderne. Dèr hører man da ogsaa Salomons Tanke i faa Ord: Konsumen kan ikke taale det.

Der er vel næppe mange Fag, hvor »den lille Industri« saaledes virker som i vort. Det blev sagt for Spøg en Gang, at saa snart en Typograf blev arbejdsløs, blev han Principal. Og der er ikke løjet meget i det; der er en saadan Mængde af disse »smaa Industrimænd« her i Hovedstaden, at Gud maa sig forbarme for Føden, de stakkels Mennesker skal have, for ikke at tale om den, deres i Ny og Næ-Arbejdere skal mætte sig med.

En passant skal jeg fortælle, at en Bogtrykkerprincipal her i Byen tilhører saa meget den »lille Industri«, at han har sine Brøktal (Korpus og Petit mellem hinanden) i en høj Silkehat, som ved Tallenes Brug vendes, hvorefter Sætningen tager sin Begyndelse. Og hans Blystege har slaaet sig til Ro i en omvendt Barneskammel. At han har fem forskellige Skrifter liggende i én Kasse, er vel ikke overraskende at høre; velstaaende Trykkeriejere skammer sig som bekendt ikke ved at byde deres Arbejdere en saadan grim Frugt af Nærighedens Vækst.

Nu er det selvfølgelig en helt privat Sag, om en Typograf foretrækker at ombytte sin ene Principal med en Mængde do. (Kunderne); naar han tror, det Liv er behageligere, har han jo Lov at anstille Eksperimentet, men han har skam ikke Lov at trække andre med ned i Sølen — og det gør han.

Det første, en saadan *selfmade* gør, er Prisnedsættelse paa Produktet i en saadan Grad, at man kan komme paa den Tanke, at han stjæler Materialet. Og det andet, han gør, er at antage nogle Drenge og af og til en Typograf til den lavest mulige Arbejdsløn og i et Lokale, der som oftest ikke er egnet til Ophold for Mennesker og kun tillades, fordi vi har et meget sløvt Sundhedspoliti, der skal strammes op til hver eneste lille Ting, det skal tage sig af, og som det saa ikke tager sig af alligevel.

Men Manden udvikler den lille Industri, i Rigsdagen lyder forsvarende Ord for hans Geskæft, og i vor Tarifkommission bliver han knæsat. Det vil sige: de store Principaler holder paa en lav Minimalløn, fordi den lille Industri ikke kan yde den højere, mens de selv gærne vil gaa op til en passende Højde. Saadan siges der i hvert Fald.

Det er mærkeligt, for de store Principaler har dog ikke Spor af Grund til at se med blide Øjne paa de Smaas Underminering af Tilstanden. De burde netop søge at faa en høj Minimalløn for at sætte en Bræmser paa Smudskonkurrencen.

Jeg paastaar, at baade Samfundet og den enkelte Arbejder har Fordel ved Storproduktionen. Og for at anskueliggøre min Paastand, skal jeg henvise til to Fag, i hvilke Produktet og Arbejdsforholdene tydeligt viser sig fra den fordelagtigste Side i Storproduktionens Hænder. Det er *Skomagerfaget* og *Bagerfaget.*

Paa de for Tiden ikke faa Skotøjsfabriker her i Byen arbejder mangen tidligere lille Skomagermester som Fabriksarbejder og befinder sig vel derved; han tjener betydeligt mere end som Mester og han arbejder i et Lokale, der er betydeligt bedre end det Sovekammer, der før var hans Værksted, hvor han tidt holdt et Par Svende til Sulteløn, og selv med al fornuftig Animositet mod Fabrikens mindre durable Produkt, kan der dog frembringes gode Varer til betydelig billigere

Priser end det haandgjorte Fodtøj. Men i det andet Fag, jeg nævner, Bagerfaget, træder Forholdet klarere for Dagen. De store Brødfabriker byder højere Arbejdsløn, kortere Arbejdstid og bedre og renere Arbejdslokaler, og som Følge deraf bedre og renere Produkt end de smaa Bagere, der absolut ikke kan følge Trop; det ligger i selve Sagens Natur og behøver ingen Forklaring.

Naar jeg ovenfor har sagt, at den lille Industri har en vis Berettigelse, saa tænker jeg paa det Arbejde, der, hvis det ikke kunde udføres til Spotpris, slet ikke vilde blive udført; men det Slags Arbejde er for vort Fags Vedkommende ganske forsvindende. En Smaathandler eller en Jordemoder vilde maaske *skrive* Adressekort, hvis de ikke kunde faa dem trykt i nitid Udstyrelse til 15 Øre 1000, men det Slags Arbejde kan de enkelte ganske smaa Bogtrykkere, som der altid vil findes, nok besørge ved egen, Hustrus og Børns Hjælp uden at lide noget Skaar ved en tarifmæssig god Minimalløn. Det meste af det ellers forekommende Arbejde kan nok kaste en ordenlig Svendeløn af sig, og denne naas saa meget sikrere, jo *større* Forretningen er, der udfører Arbejdet. Det er jo en Selvfølge, at Arbejdsavancen bliver større til mange smaa Principalers *high-life* med Landsted, Ridehest etc.,* end hvis en enkelt stor Principal ønsker at ekstravagere eller staa i Skattebogen for en Sum, der kan faa en stakkels Dødeligs Tænder til at løbe i Vand.

Billigste Varer og bedste Arbejdsforhold — det er Maalet, og det maa være Samfundets Fordring til Produktionen. For de enkelte Samfundsmedlemmer er der sandelig ingen Grund til at slaa af paa denne Fordring, og saa er der heller ingen Grund til at holde paa lav Minimalløn af Kærlighed til den lille Industri. J. F. MØLLER.

* Der var virkelig en Gang en Bogtrykker her i Byen, der havde 1 Svend, som var Forbunder, 15 Drenge, 1 Ridehest og 1 Landsted med meget, meget mere. FORF. ANM.

Provins-Tarifen.

Et Par Ord til Eftertanke.

DER er et gammelt Ord, der siger, at kært Barn har mange Navne, og vi har i den senere Tid særlig maattet sande det gamle Ord. Har det nu ikke i de sidste Uger stadig summet os om Ørerne med »Slavekontrakt«, »Misfoster«, »Vanskabning« osv. osv., og har man ikke i sine Fordømmelsesdomme over dette ulykkelige »Barn«s Fædre gaaet til slige Yderligheder, som kunde have været en af Missionens Helvedesprædikanter værdig?

Jeg skal ikke komme ind paa selve Tarifens Enkeltheder; den er saamæn tærsket godt nok igennem. Jeg vil kun spørge alle de ærede Kolleger, der i første Omgang stemte Tarifen ned, om de nu ogsaa virkelig er paa det Rene med, *hvad* det er, de har forkastet. Jeg er aldeles overbevist om, at de fleste af d'Hrr. udelukkende har stemt ifølge Tarifens Bogstav; man har læst Forslaget igennem, løbet Panden mod et Par enkelte slette Paragrafer, og naar man saa er kommen Hæftet igennem, ja, saa er Hjærtet blevet lettet for alle de opbyggende Ønsker for Forslaget, som vi jo daglig har hørt, og Finalen er bleven et »Nej« paa Stemmesedlen.

Jeg vil her tillade mig at invitere ærede Kolleger paa en lille Afstikker.

En mørk, stormfuld Efteraarsnat for mange Aar siden strandede et stort Skib ude paa Jyllands Vestkyst. Inde fra Land havde Fiskerne bemærket Strandingen, og man gjorde sig klar til at komme de Skibbrudne til Hjælp. Redningsraket-Apparatet var nylig indført der paa Kysten, og man skulde nu prøve, hvad det duede til.

Paa den mellemste Revle havde Skibet hugget sig fast. Hvert Øjeblik skyllede den fraadende Sø hen over Dækket og tog Alt med sig, hvad den mødte paa sin Vej. Mandskabet havde surret sig fast i Rigningen, skønt Masterne hvert Øjeblik kunde gaa overbord, og havde omtrent opgivet alt Haab om Redning, idet nemlig Skibets Baade var knuste af Søen.

Pludselig skar en lysende Ildstribe gennem den kulsorte Luft, en Raket fo'r ind mellem Masterne paa det strandede Skib, en tynd Line var befæstet ved den og Forbindelse med Land var dermed tilvejebragt.

Og hvad saa? — Ja, naar nu Søfolkene blot havde halet væk i den tynde Line, saa havde de omsider faaet en tyk Trosse ombord, ved hvilken de Alle kunde være blevne bjærgede i Land; men — de gjorde det ikke. De stod aldeles uforstaaende med den tynde Line i Haanden og vidste hverken ud eller ind; at den spinkle Line var for svag til at redde Nogen i Land, det var man fuldstændig enig om, og — saa slap man atter den om end svage Forbindelse med Land, man nylig havde opnaaet.

Næste Morgen var hvert Spor af det strandede Skib forsvundet — hele Besætningen var omkommen.

— — —

Kamerater! Vi staar ogsaa for Tiden med en slig tynd og svag Line i Hænderne, nemlig Tarifen. Det er en Forbindelse, vi med megen Besvær har opnaaet med vore Principaler — det er ganske vist en Forbindelse, der i Øjeblikket ser noget for spinkel ud til at stole paa, men vi maa tænke paa — for at blive i Lignelsen — at i den anden Ende hænger den tykke Trosse, og den gælder det om at faa halet om Bord. Kaster vi derimod den tynde Line fra os, saa vil det falde yderst besværligt atter at faa Forbindelsen tilvejebragt.

— — —

Dersom en Mand kom og fortalte, at man i Guldgruberne huggede færdige Ti- og Tyvekronestykker ud af Stenen, saa vilde han blive betragtet med Medlidenhed og hurtigst muligt sendt til Daarekisten; men om Nogen anbefaler en Løntarif, der slet ikke tør betragtes som en Tarif, men kun som en Forbindelse, et Forhandlingsgrundlag, der med Tiden skal hjælpe os til bedre Livsvilkaar, en Tarif, der i Øjeblikket ser ud som et Tilbageskridt, men i Virkeligheden er et stort Fremskridt, idet den betyder Principalens Anerkendelse af vor Organisation — ja, dersom man drister sig til at anbefale et saadant Forslag og stemme for det, saa bliver man stemplet som Kapitalven og Reaktionær!

— — Nu er Tarifen paa anden Omgang. Det har vist sig, at dens Forkastelse i første Omgang var i saa høj Grad uforsvarlig og umotiveret, at Repræsentantmødet ansaa det for heldigst at sende den ud en Gang endnu.

Kamerater! Kast ikke anden Gang den tynde Line, saa daarlig og elendig den end ser ud, fra Jer! Den er stærk nok til at holde Principalerne fast til os, indtil vi kan faa bedre Tag i dem. — Rom blev ikke bygget paa én Dag; det er urimeligt at forlange Fuldkommenheden straks.

Derfor, Kamerater, naar I nu atter skal afgive Eders Veto for eller imod Tarifen, skriv da **Ja** paa Eders Stemmeseddel; gør det for Samarbejdets, for Fredens, for Eders egen Skyld; lad Fornuften og den sunde Beregning komme til sin Ret!

Og det skal nok vise sig, at I ikke har grebet fejl. Derfor

Stem for Tarifen!

CAND. TYP.

Fortid og Fremtid.

I

Flertalsstyre.

SAA langt man vil gaa tilbage i vor Forenings Historie, hvad enten man fremdrager smaat eller stort, vil man finde, at *Flertallets* Afgørelser altid har været respekteret og har *faaet Lovskraft.*

Anderledes nu om Dage, da Centralisationsforslaget faar Flertallet *for* sig og Tarifen Flertallet *imod* sig — men ingen af Delene respekteres.

Gengangere.

Tarifen bliver nu en Genganger! Til Trods for Hovedbestyrelsens meget omfattende Tarifcirkulære med dets Utal af Motiver og Redegørelser, lykkedes det Hovedbestyrelsen at faa sin Tarif — — *forkastet med stort Flertal*, hvilket meddeltes Medlemmerne ved et »Fortroligt« og med Anmodning om at forholde sig rolige.

Og »Roligheden« var der, idet man spændt ventede paa, hvad den yderligere Forhandling med Principalerne vilde bringe — eftersom Sagen sattes paa Dagsordenen for Repræsentantmødet i Odense i Pinsedagene. Og Resultaternes Resultat: Meddelelse fra Hovedbestyrelsen om, at den i sin yderligere Forhandling *kun* havde opnaaet, at Mindstelønnen for Nyudlærte fastsattes til 17 Kr. Denne Meddelelse kom til Repræsentanterne saa silde, at flere Lokalforeningers Delegerede ikke længere var til Stede, da Afstemningen foretoges om, hvorvidt Medlemmerne *atter* skulde afæskes et Veto i denne Sag — en Afstemning, der vakte almindelig Overraskelse og Protest blandt tilstedeværende Repræsentanter.

Hvad mener Kollegerne Landet over om en saadan Fremgangsmaade i en saa vigtig Sag?

Er den egnet til at styrke Sammenholdet og øge Fremskridtet i Rækkerne?

Siebenmanns Cirkulære.

Og nu denne Pression, der er lagt paa Medlemmerne, det Agitationsmiddel, der Dagen før Odensemødet »fødtes« i Kolding i Form af det Siebenmannske Cirkulære — er dette i Stand til at bringe Forstaaelse blandt Medlemmerne? Vil det ikke snarere bevirke en stærkere Modstand end hidtil overfor den Sag, som Hovedbestyrelsen **vil** *fremtvinge?*

Slutningsbemærkning.

Om selve det forkastede Tarifforslag skal vi ikke i Dag udtale os, men opsætte dette til en følgende Artikel.

Skulde imidlertid Afstemningen over den genopstandne Tarif finde Sted, forinden vi atter faar Ordet, tilraader vi Kollegerne: *Forkast den Genopstandne!*

Kolding, den 18. Juni 1898.

N. L. PETERSEN. P. NØRGAARD. B. HANSEN. E. J. NENDEL. U. HANSEN. S. M. CHRISTENSEN. G. H. NENDEL. H. F. RASMUSSEN. N. C. WANDBORG. CHR. RYBERG. N. RASMUSSEN. M. WONSYLD. J. F. M. SKOV. C. HANSEN. HERM. HANSEN. C. SONNENBORG.

Voldgiftsretten.

Afsted til Opmanden!

Udskrift

af Forhandlingsprotokollen for den af Foreningen af danske Bogtrykkere og de typografiske Foreninger nedsatte Voldgifsret.

Onsdag den 25. Maj 1898, Aften Kl. 8, holdt Retten Møde.

Til Stede var d'Hrr. O. JOHANSEN, VILH. JØRGENSEN, LAUR. JENSEN, TH. RASMUSSEN, C. LASSEN, EGM. H. PETERSEN, VALD. CARLSEN og LAUR. MADSEN.

Protokollen fra forrige Møde blev oplæst og underskreven.

FORMANDEN bemærkede, at da Hr. Bergenholz havde nedlagt sit Hværv som Medlem af Retten, vilde der være at foretage Valg af en Næstformand.

Paa Forslag af Hr. TH. RASMUSSEN valgtes Hr. LAUR. JENSEN enstemmigt til Næstformand for Retten.

Blandet Sats hos Hr. Fr. Bagge.

Efter at Dokumenterne i Sagerne Nr. 6 og 7/1897—98 var oplæste, satte Formanden Sag Nr. 6/1897—98 under Forhandling.

Hr. JØRGENSEN udtalte, at der efter hans Formening maatte gives Klagerne Medhold og henviste som Støtte herfor til Tarifens § 15, hvor der ikke fandtes nogen Bestemmelse om, at en Blanding skulde forekomme i Linjen for at betales som blandet Sats. Det var netop et af den gældende Tarifs Fremskridt fra den ældre Tarif, at Blandingen ikke behøvede at findes i Linjen, men at det var nok, at den fandtes i Arket. Han gjorde derhos nogle Bemærkninger om Komediesats.

Hr. CARLSEN mente, at Retten helt burde afholde sig fra at komme ind paa en Drøftelse af Betalingen for Komediesats, da Spørgsmaalet herom ikke forelaa til Afgørelse. Hvad Salmebogsatsen angik, maatte han give Indklagede Medhold i, at det, der i Klagen fordredes betalt som blandet Sats, ikke efter Tarifen skulde betales saaledes. Dette fremgik formentlig klart af § 10, idet Overskrifter og Melodiangivelser ganske maatte stilles sammen med de der anførte Eksempler: Anmærkninger, Noter, Kapitel-Indhold etc. Det var ham ejheller bekendt, at der nogetsteds ydedes en Betaling som den forlangte.

Hr. JØRGENSEN bemærkede heroverfor, at han i 5 Aar havde faaet en saadan Betaling, og at der om ikke altid, saa dog vistnok i Almindelighed betaltes saaledes. Overfor Hr. Carlsens Udtalelser fastholdt han sin Opfattelse, idet han bemærkede, at Udtrykket »Blandet Sats« ganske vist blev forstaaet højst forskelligt paa de forskellige Bogtrykkerier, men at det, som det kom an paa, maatte være, om Sætteren skulde forlade sin Brødskriftkasse og gaa til en anden Kasse.

Hr. EGM. H. PETERSEN: Det kom an paa Tarifens Ord og ikke paa Praksis, men iøvrigt var der ikke nogen almindelig Praksis af det af Hr. Jørgensen angivne Indhold. Tarifens Ord kunde ikke give Anledning til Tvivl, og det havde ogsaa været Meningen i Tarifkommissionen i sin Tid, at § 15 skulde forstaas som hævdet af Indklagede. Blanding er Blanding i Linjerne. Fritstaaende Linjer betales efter § 20. Og Melodiangivelser ere lig Kapiteloverskrifter eller Citater. Indklagede maatte derfor frifindes.

Hr. JØRGENSEN gjorde heroverfor gældende, at § 20 kun omhandler Godtgørelse for mindre Skrift i samme Linie og at i alt Fald et af den omtalte Tarifkommissions Medlemmer havde haft samme Opfattelse af § 15 som i Klagen hævdet. Han henviste iøvrigt til den ældre Tarifs tilsvarende Bestemmelse, hvor der udtrykkeltg stod, at den blandede Sats skulde forekomme i Linjen, medens dette netop ikke var optaget i § 15.

Hr. CARLSEN bemærkede, at denne Forskel vistnok alene skyldtes, at man betragtede det som en given Ting, at Blanding betød Blanding i Linjen, og derfor ansaa det for overflødigt at give en Definition deraf, da det typografiske Udtryk »blandet Sats« hidtil kun var forstaaet paa denne Maade.

Hr. JØRGENSEN: I § 15 er Beregningen pr. Ark eller pr. Dele af Ark.

Hr. EGM. H. PETERSEN: Efter Hr. Jørgensens Opfattelse var »Linjeantal blandet« i § 15 overflødigt.

Hr. JØRGENSEN: Nej, thi Betalingen afhænger af Linjeantal blandet i 1/16 Ark o. s. v.

FORMANDEN satte derefter den i Klagen fremsatte Paastand, hvorover delt Afstemning ikke forlangtes, under Afstemning.

Ved Afstemningen afgaves 4 Stemmer for, 4 imod, at Indklagede dømtes efter Paastanden.

Sagen vil herefter i Medfør af Tarifens § 48 være at afgøre af Opmanden.

Tabelarbejde hos Hr. Fr. Bagge.

FORMANDEN satte derefter Sag Nr. 7/1897—98 under Forhandling.

Hr. O. JOHANSEN udtalte, at han sluttede sig til den i Klagen fremsatte Opfattelse, som han fandt begrundet, og som kun angik en saa ringe Merbetaling, at der sikkert ikke var mange Bogtrykkere, som vilde have vægret sig ved at præstere den.

FORMANDEN protesterede imod Hr. Johansens Kritik, idet han samtidig hævdede, at det her ikke drejede sig om den fordrede Erstatnings Størrelse, men om Arbejdet var betalt i Overensstemmelse med Tarifens Bydende.

Hr. LASSEN bemærkede, at den foreliggende Sag ganske vist var ubetydelig, hvad den jo imidlertid ogsaa var, set fra Klagerens Synspunkt, men dens Afgørelse i den ene eller anden Retning drog vidtrækkende Konsekvenser efter sig. Det var et Principspørgsmaal, Striden stod om. Og han maatte med Hensyn til dette Spørgsmaals Besvarelse udtale, at Indklagede efter hans Formening havde Ret i sin Opfattelse. Dette fremgik nemlig klart af Ordene i Tarifens § 21: »efter Tabellens egen Højde og Bredde.«

Hr. O. JOHANSEN hævdede, at hvad der hørte med til Tabellen, ogsaa maatte henregnes til Tabellen. Som Følge deraf maatte særlig ogsaa Linjer betales som Tabelsats, naar de refererede sig til Tabellen.

Hr. JØRGENSEN: Efter Tarifens § 20 hører Notestregen til Teksten, og Teksten er Tabellen.

Hr. CARLSEN: En Rubrik kan aldrig være Tabelsats. Kun fra Hovedstregen til hvor Længdestregerne sluttes er Tabelsats.

Hr. TH. RASMUSSEN udtalte, at han ikke fandt Sagen tvivlsom efter Indholdet af §§ 20 og 21. Spørgsmaalet var, hvad der hørte med til Tabellen. Dette gjorde efter hans Formening Rubriken altid. Og Overskrift og Notestreg maatte i det foreliggende Tilfælde ogsaa henregnes til Tabellen. Derimod kunde dette næppe gælde om Noten.

Hr. LAUR. JENSEN stillede derefter følgende Forslag:

Da det maa anses for godtgjort, at Sætteren i det foreliggende Tilfælde er berettiget til at erholde de to omtvistede Tabelkolumner betalte som Tabelsats med Undtagelse af den under Tabellerne anførte Note, afsiger Retten følgende Kendelse:

Bogtrykker BAGGE bør i Henhold til Tarifens § 21 betale de to Tabelkolumner fuldt ud som Tabelsats.

FORMANDEN satte dette Forslag under Afstemning, ved hvilken det forkastedes med 5 Stemmer imod 3.

Hr. RASMUSSEN stillede derpaa Forslag om, at Kolumnerne fra Overskrift til Notestreg inkl. skulde betales som Tabelsats.

FORMANDEN satte dette Forslag under Afstemning, ved hvilken det forkastedes med 7 Stemmer mod 1.

Hr. CARLSEN stillede derpaa følgende Forslag:

Da Tarifens § 21 bestemmer, at Tabelsats betales efter Tabellernes egen Højde og Bredde, kan Rubrik, Pagina og Note ikke forlanges betalt som Tabelsats.

Ved Afstemningen afgaves der 4 Stemmer for, 4 imod dette Forslag. Sagen vil herefter i Medfør af Tarifens § 48 være at afgøre af Opmanden.

Mødet sluttet Kl. 10¼.

LAUR. MADSEN.

OSKAR JOHANSEN.

Typografernes Sportsklub.

SPORTSKLUBBENS første Fremtræden overfor andre Gymnastikforeninger fandt under mange Forhindringer Sted ved den store Idrætsfest i Pinsen. Af Klubbens to bedste Gymnaster var den ene Soldat, medens den anden lige før Festen forstuvede sit ene Haandled; en tredje Stjerne, som man havde gjort Regning paa, svigtede og lod sig bevæge til at hjælpe »Handelsstandens Gymnastikforening« med at hævde sin Plads som Nr. 1.

Men en Ulykke kommer sjældent alene: Paa Programmet blev Typografernе puttet ind mellem Sverigs to fineste Hold, og Tiden for deres Optræden faldt sammen med Festens største Begivenhed, Fodboldkampen mod Skotterne.

Men til Trods for alle Hindringer gennemførtes Opvisningen med Glans, Gymnastiken gik med største Applomb, og allerede ved denne sin første Konkurrenceopvisning har Sportsklubben aftvunget Kritiken Respekt, hvad følgende Udtalelse i *Idræt* viser:

»... Det er sjældent man har den Fornøjelse at se Typografernes Sportsklub ... de gjorde imidlertid deres Sager flinkt, og naar en Del forlod Salen under deres Fremvisning, var det ikke deres Skyld, men fordi man vilde sikre sig Plads ved Kampen mod Skotterne.« —

Naar man erindrer, at vor Sportsklub er den eneste her i Landet, som kun optager Udøvere af et bestemt Fag, at Klubben kun har drevet Gymnastik i *fire* Aar, samt at Holdets Gennemsnits*alder* oversteg Konkurrenternes med 3—4 Aar, kan man kun beundre den Energi hos Klubben og dens Lærere, der har ført til et saa smukt Resultat.

Efter Idrætsfesten sættes der nu forøget Kraft ind paa *Boldspillet*, og hver Tirsdag og Torsdag Aften samt Søndag Formiddag vajer Klubbens røde Fane paa Blegdamsfælleden ud for Helgesensgade, hvor Medlemmerne nu faar frisk Luft i Lungerne og Huden solbrændt, indtil Efteraaret kommer, og Gymnastiken den 1. September begynder igen.

Generalforsamlinger og Møder.

Kolding Lokalforening

afholdt Lørdag Aften den 18. Juni ekstraordinær Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1. Protokollens Oplæsning, 2. Valg af Lokalformand, 3. Valg af Næstformand, 4. Valg af to Revisorer, 5. Valg af to Sekretærer og 6. Forespørgsel fra flere Medlemmer ang. Notitsen i sidste Nr. af *Typ. Tid.* under Overskriften »I Kolding«.

FORMANDEN (J. K. Korsbang) vilde, forinden man gik over til Forhandlingen af Dagsordenen, opfordre Generalforsamlingen til at vælge en Sekretær for i Aften, da de to fungerende begge var paa Ferierejse. ULRIK HANSEN foreslog H. Hammer, som valgtes.

1. Protokollen oplæstes. Referatet fra sidste Møde gav Anledning til en Del Kritik.

2. Valg af Lokalformand. THUESEN foreslog at genvælge den afgaaende (Korsbang), L. PETERSEN foreslog H. F. Rasmussen. Efter en lang Debat valgtes J. K. KORSBANG med 20 St., Rasmussen fik 17.

3. Valg af Næstformand. Den afgaaede (L. Rasmussen) genvalgtes.

4. Valg af 2 Revisorer. De to afgaaende (H. O. Christiansen og N. P. Nielsen) genvalgtes.

5. Valg af 2 Sekretærer. HVIDTFELDT foreslog H. Hammer og P. Rasmussen, H. F. RASMUSSEN og L. PETERSEN foreslog L. Hansen. HAMMER gjorde opmærksom paa, at han allerede havde flere Tillidsposter og bad Forsamlingen fritage sig for denne. P. RASMUSSEN og L. HANSEN valgtes.

Forespørgsel fra flere Medlemmer ang. Notitsen i sidste Nr. af *Typ. Tid.* under Overskriften »I Kolding«. P. TORSEN stillede paa egne og flere Medlemmers Vegne følgende Forespørgsel: »Med hvilken Ret har d'Hrr. gennem *Typ. Tid.* søgt at bibringe Medlemmerne Landet over den Anskuelse, at deres forleden afholdte private Sammenkomst var et af Lokalforeningen foranstaltet og for samtlige Medlemmer tilgængeligt Møde?«

L. PETERSEN oplyste, at en Rettelse straks, da *Typ. Tid.* kom de Medlemmer af Kolding Lokalforening, som havde afholdt Mødet, i Hænde, var sendt til Redaktionsudv., saa Enhver i næste Nr. af *Typ. Tid.* kunde se, at det ikke var Typografernе i Kolding, men kun en Del Typografer, som havde afholdt nævnte Møde.

I. K. KORSBANG, Lokalformand. H. HAMMER, konst. Sekretær.

Den typ. Forenings Repræsentantskabsmøde.

Søndag den 19. Juni. Fraværende uden anmældt Forfald var d'Hrr. F. F. NIELSEN, CHR. KNUDSEN og J. C. CHRISTIANSEN, med anmældt Forfald d'Hrr. JOHAN MØLLER, FR. LUND, der havde Regnskabs-Revision, og WINKELMANN.

Forhandlingsprotokollen oplæstes og godkendtes.

1. *Lokalesagen.* P. LAURITZEN omtalte kort Lokaleudvalgets større Arbejde for at løse den foreliggende Sag paa en heldig Maade, at skaffe os et nyt Lokale og en ny Vært. Udvalget var imidlertid ikke kommet til noget Resultat og Styrelsen havde derfor set sig nødsaget til at henvende sig til vor nuværende Vært, Hr. Gravesen, der nu faar et Tilskud fra Foreningen af 200 Kr. aarlig, med Anmodning til denne om at vedblive at være Vært et Aar endnu samt tilbød at forhøje Tilskudet til 350 Kr., hvilket Tilbud Hr. Gravesen imidlertid ikke mente at kunne modtage. Taleren havde senere modtaget en Skrivelse fra Hr. Gravesen, hvori han lover at fungere endnu et Aar som Foreningens Vært mod at Tilskudet forhøjes fra 200 Kr. til 400, og han samtidig fik Tilladelse til at lukke noget tidligere, særlig Fredag og Lørdag Aften. P. Lauritzen mente ikke, at Fordringen var for stor, men havde desuagtet ikke turdet gaa ind paa Forslaget. Efter en længere Diskussion enedes man om at modtage Hr. Gravesens Tilbud. Han bliver saaledes foreløbig vor Vært et Aar endnu. Paa Forslag af GUSTAV CLAUSEN nedsattes et Udvalg paa 3 Medlemmer, der kom til at bestaa af TH. BERTHELSEN, H. JESSEN og Forslagsstilleren, til at udarbejde Forslag angaaende Lokalesagen, der skal være Styrelsen i Hænde senest til Nytaar.

2. *Tarifsagen.* P. LAURITZEN gav en Række Oplysninger om Forholdene paa forskellige Trykkerier. Bl. a. oplystes det, at der paa et herværende Bladsætteri lægges af efter Kl. 7 Aften, hvad der strider imod et tidligere af Repræsentantskabet nedlagt Forbud. Det vedtoges at sende vedkommende Sætteri Underretning om, at, saavidt sligt fortsættes, vil vedkommende Sætter blive idømt 1 Aars Karantæne.

EMIL MØLLER, Sekretær.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Møde med Lægerne Søndag den 12. Juni. Af disse havde d'Hrr. BENTZON, BILLE-TOP, ERIK LARSEN og LENDROP efterkommet Indbydelsen.

FORMANDEN bød Velkommen og udtalte Haab om et godt Resultat af Forhandlingerne.

BERGENHOLZ: Naar man har ønsket dette Møde, var det for at høre d'Hrr. Lægers Udtalelser om forskellige Spørgsmaal, som Sygekassen har Interesse af, nemlig:

1) Hvorvidt man vil tilraade Kassen at optage alle Typografer, raske saavel som syge, eller om man skal optage med Reservation, samt om denne Reservation kun skal gælde for den bestemte Sygdom eller udstrækkes til andre Sygdomme, som er en Følge af hin?
2) Om Udgangstilladelsen for Syge skal være rigelig eller indskrænket?
3) Nytten af at sende Syge eller Rekonvalescenter paa Landet?

Dr. BENTZON mener, at Landophold er til stor Gavn og har selv set gode Resultater.

Dr. LARSEN: I Almindelighed bør Udgangstilladelsen ikke udstrækkes til over 4—6 Timer; man faar ofte de Syge hurtigere raske ved kort Udgangstilladelse.

Dr. BILLE-TOP: Hvis man har Haab om Helbredelse, er det fornuftigt og gavnligt at sende de Syge paa Landet, men er Sygdommen langt fremskreden, er Nytten tvivlsom. Med Hensyn til de overordenlig mange Tuberkulose-Syge, som Typografernе har fremfor andre Fag, udtalte han, *at Foreningen fremfor alt andet maatte arbejde for at faa forbedrede hygiejniske Forhold i Arbejdslokalerne, thi Manglen heraf er udelukkende Aarsag til de mange Tuberkulose-Tilfælde. Gode hygiejniske Forhold er bedre end al Medicin.*

Dr. LENDROP: Ang. Optagelsesbetingelserne kan vi Læger ikke udtale noget bestemt. Det kommer an paa, om Kassen kan bære den Udgift at optage alle. Det er humant at gøre det og vel ogsaa mest foreneligt med Foreningens Karakter at have alle med. Sluttede sig til Bille-Tops Udtalelser om gode hygiejniske Forholds store Betydning; *havde selv i Øjeblikket 5 Patienter, som led af den omtalte Sygdom; det var alle unge Mennesker, som havde faaet Spiren til Sygdommen i de daarlige Arbejdslokaler.* Det maatte være anderledes i Fremtiden, thi ellers bliver den unge Generation revet bort. Med Hensyn til at benævne Sygdommen med dens rette Navn paa Sygesedlen var han af den Anskuelse, at dette burde gøres, naar Diagnosen kan stilles.

Dr. BENTZON: Det kan være farligt i alle Tilfælde at lade Patienterne faa at vide, hvad de fejler; man kunde derimod give Kassereren Oplysning derom. Ang. Optagelsesbetingelserne kunde Styrelsen og Lægerne maaske blive enige om nogle fælles Regler.

BERGENHOLZ: Vi er mest tilbøjelige til at optage alle; men i Følge Sygekasseloven kan Syge kun optages med Reservation. Det er heller ikke forsvarligt at optage en Tuberkelpatient med Reservation for selve Sygdommen og ikke for Sygdomme, som følger af den.

CLAUSEN: Vi bør optage alle; optager vi dem ikke, kommer vi alligevel til at bidrage til dem gennem Cirkulærer. Det er rigtigt, som af Bille-Top fremhævet, at man ikke bør yde Landophold til fremskredne

Sygdomme, thi de Penge vil vise sig unyttige. Vilde spørge Lægerne, om de tilraader, at Kassen udreder Betaling til Specialister, samt at man ansætter flere saadanne.

Herpaa svarede Lægerne, at Summen vistnok ikke vilde blive overordentlig stor, og de fandt, at ethvert Gode for Medlemmerne burde Kassen betale.

F. K. MADSEN var særlig glad over, at Lægerne lagde saa stor Vægt paa de hygiejniske Arbejdsforhold; vi kan ikke være tjente med, at de Unge dør straks efter Læretiden; derfor bør Organisationerne tage alvorlig fat paa denne Sag, og efter de faldne Udtalelser ventede han energisk Støtte heri fra Lægernes Side.

BERGENHOLZ: Selv om Sygdommen er fremskreden, skal man ikke af den Grund undlade at forlænge den sidste Tid, et Menneske har tilbage, ved at sende ham paa Landet.

Paa Foranledning tillodes det Lægerne, for at konstatere en Sygdom, at sende Opspyttet til Undersøgelse ad bakteriologisk Vej paa Kassens Regning.

Rom Resultat af Mødet blev man enig om, at Lægerne paa Optagelsesblanketten kun skal fraraade Optagelsen, naar Sygdommen er meget alvorlig og langt fremskreden, endvidere at d'Hrr. Læger ved Styrelsens Assistance faar Lejlighed til at se forskellige Trykkerier samt at Udgangstilladelsen ordinært bliver 4 Timer.

Derefter sluttede FORMANDEN Mødet med en Tak til Lægerne.

Umiddelbart herefter afholdt Styrelsen Møde. Frav. VICT. PETERSEN.

1. Kaysers Enke, som havde Eibeschütz' Legat, overgaar til Rolfs Legat; en Portion af Eibeschütz' Legat gives til Trykker L. A. Olsen.

Vicekassereren, ØSTERGAARD, havde vikarieret for Kassereren 4 Timer en Dag og en følgende aflagt Beretning, hvilken Ulejlighed han anmodede om at faa honoreret med 5 Kr. — Bevilgedes.

3. Et Medlem (syg), med Udgangstilladelse til Kl. 4, havde ikke været hjemme Kl. 9 Aften. Det besluttedes at skrive til Lægen om at mælde ham rask, og hvis dette ikke lod sig gøre, fradrage ham 8 Dages Sygehjælp.

Søndag den 19. Juni. Frav. P. FASMER og F. K. MADSEN.

Et Medlem var udskrevet fra Hospitalet, fordi hans Sygdom var bleven kronisk og Hospitalet ikke mente at kunne helbrede ham; det vedtoges at indhente Kassens Læges Udtalelse ang. Sygdommen. — En Bogtrykker havde anskaffet 2 Sættemaskiner (Monoline); Formanden bemyndigedes til at faa Vedkommende til at gaa ind paa følgende: kun at antage udlærte mandlige Typografer, som er beskæftigede i hans Sætteri og er Medlemmer af Organisationen. Arbejdstiden bliver 6 Timer for Natarbejde og 7 Timer for Dagarbejde, Lønnen henholdsvis 35 og 28 Kr. ugenlig samt at Overenskomsten skal gælde indtil den ny Tarif træder i Kraft. — Kassereren forespurgte om Styrelsen er kontingentfri; besvaredes med, at Styrelsen samt Revisorer og Vicekasserer personlig er kontingentfri med Undtagelse til den statsanerkendte Afdeling. — Kassereren spurgte videre, om Renterne af Rolfs Legat skal tilføres den statsanerkendte Afdeling; Renterne skal i Henhold til sket Vedtagelse anvendes til Fordel for Arbejdsløse. — Angaaende en Del Typografer og Hustruer, hvis Optagelse i Sygeafdelingen var udsat, toges Afgørelse; de fleste optoges, andre optoges med Reservation for en enkelt Sygdom og endelig nægtedes Enkelte Ogtagelse, da Lægen bestemt havde fraraadet det. — Der bevilgedes Landophold til 3 syge Medlemmer. — Følgende Forretningsorden for Styrelsen vedtoges:

1) Styrelsens Møder afholdes ordenligvis om Søndagen Kl. 12—2 og indvarsles af Formanden gennem *Typ.-Tid.*

2) For sent Møde eller Udeblivelse uden Sygdomsforfald medfører en Bøde, som fastsættes og anvendes af de mødte Medlemmer. Ved Udeblivelse offenliggøres desuden Navnet i *Typ.-Tid.* — Forlader et Medlem Mødet inden dets Slutning, betragtes han som udebleven. Saafremt et Medlem udebliver 3 paa hinanden følgende Gange uden anmældt Forfald eller 5 Gange i Aarets Løb (undt. Sygdom), betragtes han som udtraadt af Styrelsen og en Suppleant indkaldes. I Sygdomstilfælde indkaldes ogsaa Suppleanten.

3) Naar 4 Medlemmer er mødte, er Styrelsen beslutningsdygtig.

4) Sagerne afgøres ved simpel Stemmeflerhed; ved Stemmelighed betragtes de som forkastede.

5) Formanden leder Forhandlingerne; han er berettiget til at fratage Enhver Ordet, som ikke paa hans Opfordring holder sig til den foreliggende Sag.

6) Efter hvert Nyvalg vælges Sekretær og Repræsentanter til de forskellige Hverv.

7) Sekretæren refererer Møderne til Protokols og til *Typ.-Tid.*; medens det førstnævnte skal være fuldstændig, gives kun et kort Resumé til Bladet.

8) Styrelsen vælger et Medlem til hvert Kvartal at efterse det revi-derede Regnskab; han er forpligtet til inden Forelæggelsen at foretage en Kasseoptælling og meddele dens Resultat.

9) Efter hvert Nyvalg i Oktober vælger Styrelsen udenfor sin Midte en Bibliotekar, hvis Valg skal sanktioneres af Repræsentantskabet; han er kontingentfri.

10) Styrelsens Medlemmer samt Revisorer og Vicekasserer er forpligtede til at kontrollere de Syge i de Distrikter, hvor de bor, efter Meddelelse desang. fra Kassereren.

Til at efterse Regnskaberne valgtes F. K. Madsen. — Endvidere vedtog man at henlede Medlemmernes Opmærksomhed paa, at de Syge *altid*, naar de har Udgangstilladelse, *personlig* skal afhente Sygepengene paa Kontoret Lørdag Middag, og er de sengeliggende, maa de ved en af deres Familie lade Pengene afhente. O. J.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 20. Juni. Frav. RABEN (udrejst).

1. Det meddeltes bl. a., at Hr. Redaktør Christensen, Brønderslev, havde tilsendt Hovedbest. en Skrivelse, hvori han meddeler, at have afskediget den antagne Sætterske, hvis Antagelse var i Strid med Overenskomsten. — Endvidere gaves Meddelelse om Forholdet i Roskilde, hvor Lærlingeskalaen ligeledes var overskreden.

2. De paa Repræsentantmødet vedtagne Beslutninger drøftedes, og som Følge af, at de ny Loves Ikrafttræden den 1. Januar vedtoges under Forudsætning af, at den hidtidige Hovedbestyrelse vedblev at fungere til den Tid, besluttedes det, at undlade at udskrive nyt Valg til 1. Juli samt at undlade at optage den i Lovene foreskrevne Medlemsfortegnelse m. v. HVIDTFELDT.

Tarifens Opsigelse.

Den Dags Dato foretagne Optælling af Stemmesedler ang. Tarifens Opsigelse har givet følgende Resultat:

Den typografiske Forening.....	486 Ja, 2 Nej,
Ny typografisk Forening.....	102 » » »
Den typografiske Trykkerforening	90 » 1 »
Ialt...	**678 Ja**, 3 Nej.

Den 21. Juni 1898.

P. LAURITZEN, Den typ. Forening. — ANTHON LARSEN, Ny typ. Forening. — LAUR. JENSEN, Den typ. Trykkerforening.

Nær og fjærn.

I Roskilde Avis er en Konflikt, opstaaet ved Uoverensstemmelse over Lærlingeskalaen, løst til Afdelingens Tilfredshed ved det paagældende Personales hurtige og bestemte Optræden.

Aarhus Lokalforening. Paa given Foranledning gøres ærede Medlemmer opmærksom paa, at den forrige Sommer med Principalerne afsluttede Overenskomst ang. Arbejdsforhold og Løn fremdeles bør betragtes som gældende og *maa* overholdes. Det kan saaledes ikke tillades, at Trykkeren hos Mammen & Co. indfører en helt ny eller, korrektere, ældgammel Ordning, da man arbejdede Dag og Nat, ganske som det ønskedes, naar man ikke samtidig forlanger den i Aarhus-Tarifen vedtagne Betaling for Over- og Helligdagsarbejde. Det er ukollegialt og hensynsløst ikke alene overfor de øvrige i nævnte Trykkeri arbejdende Kolleger, men ogsaa overfor de Principaler, som beredvillig er indgaaede paa en nogenlunde rimelig Arbejdsordning. — De mange ny Udlærte bør huske, at de, naar de arbejder paa fast Ugeløn, ikke har Ret til at arbejde under 18 Kr. pr. Uge (6 Dage à 9½ Time), og anmodes indtrængende om at vaage over, at Tarifen sker Fyldest, ikke alene hvad Rettigheder, men ogsaa hvad Pligter angaar. — Eksemplarer af Tarifen faas hos Formanden for »Typ. Forb.«, Hr. M. HANSEN *Demokraten*. LOKALF.

Sundhedsfarligt. I »Centraltrykkeriet« (MADS HANSEN) i Aarhus — i hvis eneste kun altfor lille Lokale er sammenstuvet Maskiner, Gasmotor, Sætteri og *Agrarbladets* Ekspedition — lider Personalet meget under den stadige Gasos. Paa de Dage, da Maskinen er i Virksomhed hele Dagen, hviler der over det lille Rum, som aldeles savner Ventilation, en tyk Taage, der gør Opholdet dèr i højeste Grad ubehageligt. — For nogle Aar siden forbød Sundhedskommissionen i Aarhus Brugen af et Lokale til Sætteri, fordi dette ikke var hygiejnisk forsvarligt; det er meget muligt, at det samme nu vilde ske, dersom en Anmældelse fandt Sted, saa meget mere, som Renholdelsen i det Hele taget lader en Del tilbage at ønske. — Det henstilles til Ejeren at lade gøre i alt Fald Forsøg paa at fjærne eller mildne omtalte Ulæmpe i de ca. 4 Mdr., Trykkeriet endnu skal have Plads dèr.

Følgeværdigt. 1. Januar, da Hr. Redaktør M. C. DREYER overtog *Fyens Stiftstidende*, erholdt Beregningssætterne et Tillæg af 1½ Kr. pr. Uge og 2 Kr. for Helligdagene, og har Personalet nu atter erholdt 8 Dages Sommerferie med en Forhøjelse af 3 Kr.

Sommerferie. Personalet i MARTIUS TRUELSENS Bogtrykkeri har erholdt 8 Dages Ferie med Udbetaling af Ugeløn.

— Bogtrykker EGMONT H. PETERSEN (P. Petersens Bogtrykkeri) har i Aar tilstaaet Halvdelen af sit Personale (Typografer, Lærlinge og Punktererskar) en Uges Ferie med fuld Udbetaling af Ugeløn. Den resterende Halvdel har deres tilgode til næste Sommer. Ferien tager sin Begyndelse Lørdagen den 25. Juni. C—R.

— F. E. BORDINGS Personale har faaet Tilbud om at maatte holde 8 Dages Ferie for 3 Dages Løn.

— Udgiverne af *Horsens Avis* har ligesom tidligere tilstaaet Personalet 8 Dages Sommerferie med Udbetaling af Ugelønnen. Ferien er begyndt.

— *Demokratens* Personale i Aarhus (18 Mand) har — i Lighed med tidligere Aar — af Bladets Kontrolkomité faaet bevilget 8 Dages Ferie og 25 Kr. hver. — Lærlingene faar ligeledes en Uges Ferie som tidligere.

— *Roskilde Dagblads* Personale (8) har i Aar for første Gang faaet 8 Dages Sommerferie med Udbetaling af fuld Ugeløn forud.

— Bogtrykker LEANDER NIELSEN, Aalborg, har med Tilskud fra *Nordjyllands Arbejderblads* Udgivere, tilstaaet Bladets Personale saavel Typografer som Lærlinge, en Uges Sommerferie med Udbetaling af 25 Kr. til hver af de førstnævnte og 12 Kr. 50 Øre til hver Lærling.

— *Helsingør Dagblads* Typografer er i Lighed med tidligere Aar blevet tilstaaet 4 Dages Ferie med fuld Ugeløn.

— *Ribe Stiftstidendes* Personale er i Lighed med forrige Aar tilstaaet en Uges Sommerferie med Udbetaling af fuld Ugeløn.

Klubdannelse. Torsdag Aften den 16. Juni afholdtes efter Indbydelse af flere Stereotypører og Rotationspressetrykkere et Møde, som var godt besøgt. Meningen var at danne en Forening, der kunde samle ovennævnte Fagfæller og hvorigennem deres Interesser bedre end nu kunde blive varetagne. Efter en temmelig lang og livlig Diskussion, der afsatte tydelige Spor af voksende Interesse for Organisationsarbejdet, enedes man om at danne en Klub, der dog fuldstændig skulde slutte sig til Den typ. Forening og danne et Led af denne. Styrelsen valgtes med det samme og kom til at bestaa af en Rotationspressetrykker, en Stereotypør og en Medhjælper.

En Fejl. I Meddelelsen under Overskrift »*I Kolding*« er der indløbet en Fejl, idet der i Stedet for »*Typografernе*« skulde have staaet: I Kolding afholdtes i Lørdags et Møde af »*Typografer*« osv.

Korrespondance.

Flere Indsendere. En Del Stof medfører, at Optagelsen maa udsættes til næste Numer.

Typografernes Rejsekasser og Reservefonds for de skand. Lande.

Regnskabsberetning for Maj Maaned 1898.

A. Rejsekassen.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning	Kr. 5763.03	Rejseudgifter og Diæter	Kr. 24.50
Bidrag fra Lokalafdl. .	- 355.45		
Dansk typ. Forenings Tilskud f. 2. Halvaar 97	- 159.10		
Den typ. Forenings Tilskud f. 2. Halvaar 97	- 145.20		
Den typ. Trykkerforenings Tilskud for 2. Halvaar 87.....	- 38.40	Kassebeh. 31. Maj....	- 6436.68
	Kr. 6461.18		Kr. 6461.18

B. Reservefonden.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning ...	Kr. 18575.82	Rejseudgift. og Diæter	Kr. 24.50
Bidrag fra Lokalafdl. .	- 471.80	Kassebeh. 31. Maj...	- 19023.12
	Kr. 19047.62		Kr. 19047.62

Kolding, den 31. Maj 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Ny Medlemmer: Trykker Lauritz Chr. Aug. Hansen (Aller) tidl. Medlem. Sætter Johan Vald. Petersen (Christtreu), udl. s. St. 10/6 98. — Kreutzbergs Hustru Vilhelmine (med Reservation); Moosdorfs Hustru Mathilde Dorthea. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Bortrejst: Dsk. t. F., 781, Carl Vald. Arleth (Trier) til Plads i Slagelse og 1122, Felise Møller (arbl.) til Norge. 2848, Vald. Haastrup (arbl.) til Norge. 2942, Harald Jens Peter Jensen (arbl.) til Plads i Svendborg. 1052, Thorkild Knudsen (Lützhøft-Petersen) til Berlin. 1242, Luffe Mogensen (arbl.) paa Rejse.

Udmældt: Trykker Reinhard Jensen (O. C. Olsen).

Halvaarsregnskabet.

Kontoret er aabent paa **Søndag fra Kl. 9—1** for Modtagelse af Kontingent og Restancer. Man bedes erindre, at **ingen Restance maa være over 6 Uger gammel.** Halvaaret slutter med indeværende Uge. Alle udestaaende Beløb fra Maskeraden 1898 kan endnu indbetales før Offenliggørelse sker af Navnene. V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Medlemmer: Ribe, Carl Andersen (tidl. Medlem). Slagelse, Chr. Petersen (tidl. Medlem). Vejle, Niels Vilhelm Thorup, udlært 14/6 98 efter 5 Aars Lære i Hertz's Bogtrykkeri. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Horsens, 48, Anton Emil Christensen (Horsens Avis). Vejle, 1195, S. M. J. Schmidt (arbejdsl.) fra Kolding. Nakskov, 1074, Johan Peter Petersen (fra Rejse). Aarhus, 112, Esben Hansen i Plads.

Bortrejst: Horsens, 1186, Peter Jensen til Aalborg i Plads. Aarhus, 974, Victor Jensen til København (Lystrejse). Aarhus, 1066, Lars Hveisel til Pl. i Horsens Vejle, 48, A. E. Christensen til Pl. i Horsens og 1058, Henrik Nielsen (arbl.) til Silkeborg. Næstved, 843, Jens Edv. Skaarup (paa Rejse) og 992, Lars Jørgensen (paa Rejse). Kolding, 1142, N. C. Wandborg til Pl. i Odense og 1247, P. M. Andersen til Pl. i Slagelse.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Aften Kl. 9 bedes Koret at samles ved Andersens Støtte i Kongens Have.

Søndag 3. Juli: Tur til Vedbæk-Hørsholm. Tegning til Torsdag hos

STYRELSEN.

T. C. C. Søndag Tur til Stevns Klint. Frederiksberg Runddel Kl. 7. F. Nielsen og C. Nielsen.

ANNONCER

Adolph Wulff
GOTHERSGADE 8
Største Lager af Bog- og Stentrykartikler.

Repræsentant for følgende Fabriker:
Koenig & Bauer, Kloster Oberzell
Hurtigpresser
Schriftgiesserei Flinsch, Frankfurt a/M.
Typer og Messinglinier
Rockstroh & Schneider Nachf., Dresden
Digeltryk- og Prægepressen „Victoria"
Maschinenfabrik Kempewerk, Nürnberg
Apparater for Stereotypi, Galvanoplastik og Zinkætsning
Christian Hostmann, Celle
Sorte og kulørte Farver
Mander Brothers, London
Kulørte Farver. Hjælpefarver for Bog- og Stentryk
L. M. Hiemer, Hartbruch
Litografiske Sten-Brud
Jul. Schopflocher, Frankfurt a/M.
Broncer. Bladguld

Digeltrykpresser og Skæremaskiner findes altid paa Lager.
Telefon 39

WILLIAM SIMMELKIÆR
KØBMAGERGADE 50
SKRIFTSTØBERI · GALVANOPLASTIK
ANNONCECLICHÉER · XYLOGRAFI

Genzsch & Heyse
HAMBURG.
SKRIFTSTØBERI
STEREOTYPI ETC.

Completmaskiner i Virksomhed siden 1873. Største Lager af færdige Brød- & Titelskrifter. Indretninger og Omstøbninger efter System Didot med korteste Tidsfrist. Prøver er beredvilligt til Tjeneste.

»TYPOGRAF-TIDENDE«s Skrifter er fra *Genzsch & Heyse* i Hamburg.

GRUNDLAGT 1833

En Sætter-Trykker
(gift), der i 4½ Aar har forestaaet et mindre Akcidenstrykkeri, ønsker paa Grund af Forretningsophævelse en lignende Plads. Billet, mrkt. 69, modtager *Typ. Tid.*

En yngre Typograf
(22 Aar) søger Plads snarest mulig. Vedkommende er kendt saavel med Avis- som Akcidenssætning. Billet, mrkt. 70, modtager *Typ.-Tid.*

Trykker.
En yngre Trykker (23 Aar), fri for Militærtjeneste, søger Plads straks. Vedkommende er tillige kendt med Pasning af Gasmotor. Billet, mrkt. 71, modtager *Typ.-Tid.*

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 26
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 1. Juli 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Situationen.

De senere Aar har været rige paa Tanker, som Tid efter anden er komne frem; man har følt Nødvendigheden af, at de forskellige Foreninger nærmede sig mere hinanden end tidligere, at der maatte gøres Skridt til et Samarbejde, for om muligt at samle det Hele til en Enhed. Arbejdet herfor er fortsat, trods det, at der har været megen Modstand og Uforstaaelse af det praktiske i disse Tankers Realisation.

Men jo længere man naar frem i Tiden, des mere faar man Øjnene op for Nødvendigheden af, at der maa arbejdes med Alvor for, at disse Tanker bliver realiserede; med Alvor maa der arbejdes hen til, at den typografiske Arbejder kan opnaa en saadan Stilling i Samfundet, at han med Familie kan føre en tilfredsstillende Tilværelse, ligesom Blikket ogsaa maa rettes mod en større Enhed i organisatorisk Henseende, at Foreningerne drages saa nær sammen som muligt, ja helst gik helt op i hinanden, saa der ikke blev flere Partier, der bekæmpede hinanden eller blot stillede sig hindrende i Vejen for Opnaaelsen af de bedst mulige Resultater.

Det er det, som de ledende Mænd indenfor vor Ramme har taget Sigte paa, og som nu synes at skulle faa lysere Dage til Realisationen af dette Arbejde, end Tilfældet hidtil har været, og man maa sætte sin Lid til, at en nær Fremtid vil kunne vise, at Arbejdet ikke har været forgæves.

Ganske vist er Modsætningerne ikke fjærnede, og man baade hører og ser, at der er Folk, der med en vis Resignation stiller sig skeptisk overfor Alt, hvad der betegner Fremskridt, Folk, som ser en Fare i Alt, hvad der rører sig, og som ser et Spøgelse i Alt, hvad der har Anstrøg af Socialisme, at de ryster, som om de frygtede for, at nu kom en vis Mand fra et meget hedt Sted og opslugte os Alle tilhobe. Men det er Fantasterier, der kun kan opstaa i sygelige Hjærner. Dersom vi var ved det Tidspunkt, da Socialismen var i sine første Dage, hvor dens Lære blev malet saa sort som vel muligt, kunde man til Nød forstaa Ængstelsen; men det er dog en overstaaet Periode, og Veerne maa have fortaget sig for længe siden — især hos intelligente Folk, hvortil Kollegerne helst ville henregnes.

Noget maa man undskylde Ængstelsen for, at Fremskridtet skal ske *for* hurtigt; thi Folk, der er sene i Vendingen, maa have lang Tid til at sunde sig, før de kan komme med i Udviklingens Teorier. Og det bidrager ikke til, at Synet hos disse ærede Samtidige kan forandre sig, naar et Fagblad stadig docerer, at der stiles mod den socialistiske Stat, og at vore Ledere kun er moderate for at faa Midler i Hænde til at binde Arbejderne og gøre dem umyndige. Saa længe saadanne Skyggebilleder fremvises, saa længe vil Ængstelsen blive siddende i Kroppen paa disse nervøse Mennesker.

Det er imidlertid et Held, at deres Antal ikke er stort, og det vil skrumpe mere og mere ind, eftersom Aarene gaar, og »*det lille, sikre Bolværk*« vil forlængst være bortskyllet af Tidens Strøm, inden man faar den frygtede socialistiske Stat at se.

— — —

Det, der i denne Tid optager Sindene ude i Provinsen, er Udkastet til den Tarif, som nylig er forkastet. Nu skal der jo være foregaaet en Ændring i den, der bevirker, at der skal foretages en ny Afstemning om den; men dens Skæbne er sikkert paa Forhaand givet, da Misfornøjelsen er overvejende. Man maa tildels give de Misfornøjede Ret, naar man *alene* betragter den fra et økonomisk Standpunkt.

Det første Skridt til den Art Foretagender er imidlertid altid det vanskeligste, og man naar som Regel kun Lidt eller Intet. Man bør ikke tvivle om, at der er gjort, hvad der overhovedet kan gøres, for at faa en saa god Tarif, som vel muligt; men at det *ikke* er lykkedes, maa indrømmes. Kun maa man sige, at vi i dette, som i andre Henseender, er for sene i Vendingen. Det første Skridt for at faa en Tarif burde være foretaget for en halv Snes Aar siden, saa vilde Forholdene sikkert have udviklet sig til det bedre, og Misfornøjelsen over Tarifudvalgets Arbejde sikkert ikke været saa fremherskende. Nu lægges Sagen i Medlemmernes Haand til Afgørelse; men det vilde dog være klogt, om man ikke skød Spørgsmaalet fra sig. En Begyndelse maa gøres, selv om det skal ske med personligt Offer.

— — —

Et hele Landet omfattende Spørgsmaal har fremkaldt en Del Opmærksomhed, og har i Følge sin Natur Krav paa en nærmere indgaaende Overvejelse. Det er det paany optagne Centralisationsforslag, som i sin Tid gav Anledning til de større Møder paa Sælland, Fyen og i Jylland. Forslaget mødte den Gang en Del Modstand, saavel i København som hos Hovedbestyrelsen; men nu synes det, som om Stemningen har drejet sig til Gunst for denne Tanke, og jeg tror, at man her er kommen ind paa den rigtige Vej, baade med Hensyn til stabile Forhold paa de understøttende Omraader som paa Sammendragningen af de spredte Kræfter. Jeg skal ikke dvæle videre ved denne Tankes Enkeltheder, men kun haabe, at naar det endelige Forslag en Gang kommer til at foreligge, at det da maa blive saa fuldkomment, at det kan blive fuldbyrdet med fuld Enstemmighed af den samlede Hær.

— — —

Endvidere har den forandrede Sammensætning af Hovedbestyrelsen ogsaa i den sidste Tid været Gjenstand for en Del Debat Mand og Mand imellem. Endskønt dette Forslag paa Repræsentantmødet blev vedtaget med en i Forhold ringe Majoritet, er det jo ikke udelukket, at Sympatien for denne Ordning kan vokse. Men nogen egenlig Mening kan man jo ikke have om denne Ordning, før man har set Virksomheden i Praksis. Denne Sag falder imidlertid noget sammen med ovennævnte Forslag, idet det gaar ud paa at simplificere Ledelsen, men samtidig lader Medlemmerne faa saa stor en Indflydelse paa Ledelsen som overhovedet muligt, idet man ved at lade hver Landsdel faa sin Repræsentant i denne altid vil være à jour med, hvad der rører sig trindt omkring og saaledes paa rette Sted kan præcisere, hvilke Former man ønsker for Udviklingen. Men, som sagt, nogen egenlig Mening om Virkningen af en saadan Sammensætning kan man ikke have før man har prøvet dette Apparat. I hvert Fald tror jeg ikke, at man i Fremtiden vil blive Vidne til den Slags Optrin, som har fundet Sted i Kolding i den Tid, Styrelsen har haft Sæde der. Iøvrigt tror jeg, at Kolding er for lille en By til at have Overledelsen af Dansk typografisk Forening, i hvor vel det maa indrømmes, at der er dygtige Folk, som baade har Vilje og Ævne til at lede Foreningen i det rette

Spor; men de snævre Forhold kan ofte være Skyld i, at de styrende Mænds Virksomhed ikke bliver bedømt efter den Maalestok, som de fortjener.

— — —

Alt i alt maa man se Fremtiden i Møde med fuld Fortrøstning, og man tør vente, at Tiden indtil næste Repræsentantmøde vil omforme Tingene saaledes, at der virkelig kommer noget ud af de Tanker og det Arbejde, som har lagt Beslag paa alle Bestræbelser for at føre Foreningerne ind i et saadant Spor, at man tør vente sig en tilfredsstillende Løsning af de Spørgsmaal, der for Tiden er oppe, og — at denne Løsning maa blive til virkelig Gavn for de typografiske Arbejdere i sin Helhed. Men skal det lykkes for de Ledende at naa et saadant Maal, saa gælder det ogsaa om, at de Menige ryster al utimelig Ængstelse bort, og med Frejdighed slutter sig til, hvad der kan tjene dem som Arbejdere, og ikke udsaa Mistillid til nogen Side, der kun vil svække de Enkeltes som *Alles* fælles Interesser.

For denne Gang skal jeg ikke lægge mere Beslag paa Læsernes Taalmodighed, men kun udtale det Haab, at man overalt i Landet vil tænke nøje over de forskellige Spørgsmaal, saa at man paa Afgørelsens Dag kan have et klart og bestemt Standpunkt.

Aarhus, den 19. Juli 98. N.

Til Fest i Esbjerg.

SØNDAGEN den 10. Juli afholder Socialdemokratiets 7. Agitationsdistrikt, omfattende Byerne Kolding, Ribe, Varde og Esbjerg, stor Arbejderfest i Esbjerg. Ved Festen vil der blive holdt Taler af d'Hrr. Folketingsmand K. M. KLAUSEN og Redaktør SUNDBO. Forud for Festen vil der blive afholdt Fagmøder.

Typograferne afholde Fagmøde Kl. 12 hos Restavratør EEG, Torvegade. Der er udsendt speciel Indbydelse til Kollegerne i Ribe, Kolding, Vejle, Horsens, Aarhus, Aalborg, Silkeborg, Ringkøbing og Varde. Det er en Selvfølge, at Kollegerne Landet over vil være velkomne. Efter Mødet afholdes Fællesspisning à 1 Kr. 50 Øre pr. Kuvert.

Idet jeg paa det bedste vil anbefale Kollegerne at give Møde den 10. Juli i Esbjerg, skal jeg herved anmode eventuelle Deltagere at sende Meddelelse desangaaende til Undertegnede inden den 7. Juli.

Esbjerg, den 26. Juni 1898.

JAC. CHRISTENSEN,
Skolegade 25, 2.

Taktik.

MAN kan ikke sige andet, end at Hoved- og Fællesstyrelse eller hvad alt det Styrelse, vi nu har, hedder, har vist, at de er i Besiddelse af en Feltherredyd, nemlig en vis taktisk Dygtighed.

Rart var det imidlertid, om de viste denne Dygtighed noget mere overfor Principalerne, end overfor os selv.

Jeg sigter herved til den snilde Maade, paa hvilken Hovedbestyrelsen manøvrerede sig selv og Tarifen gennem alle de Klipper og Skær, der fandtes paa Repræsentantmødet.

Først lod de Fællesstyrelsens Formand forme sin Beretning saaledes, at Slutningen af den blev et varmt Forsvar for den usle Tarif, vi alt mente at have taget Livet af.

Dette fremkaldte selvfølgelig en skarp Kritik af denne, som vilde have gjort det af med et hvilket som helst andet Forslag.

Men Tarifen var mere sejglivet.

Kritiken affødte kun, at Sammenslutningsforslaget gik mere glat igennem, idet Repræsentanterne selvfølgelig indsaa, at det var klogt for os at slutte os til de øvrige organiserede Arbejdere, i Særdeleshed naar vi stod overfor en eventuel Lønkamp.

Nu sad altsaa Repræsentanterne eller i alt Fald mange af dem i den Tro, at de havde gjort, hvad de kunde for at opnaa en anden Tarif, idet de ved at stemme for Sammenslutningen havde vist Vejen til at staa bedre rustet under en eventuel Kamp for en ny Tarif.

Der var vist Ingen, der tænkte, at Styrelsen efter den Omgang, Tarifen fik Søndag Formiddag, Tirsdag Eftermiddag vilde vove at foreslaa Repræsentanterne at vedtage den, ja endog arbejde for dens Gennemførelse.

Men der sidder, som sagt, Taktikere i vor Styrelse, der véd, at efter Storm kommer Stille.

Og Stormen hjalp til at Styrelsen fik sit Skib, Sammenslutningen, stolt i Havn, og i Magsvejret efter Stormen lodsede man saa Havaristen, Tarifen, ind.

Men, vil de gemene Medlemmer spørge, hvad kunde bevirke, at Repræsentanterne Tirsdag Eftermiddag vedtog det, de saa godt som enstemmig om Søndagen fordømte?

Jo, for det første var der ingen System i Oppositionen: En opponerede af en, og En af en anden Grund, og det skinnede for stærkt igennem, at lokale Hensyn i mange Tilfælde spillede Hovedrollen.

Men det var dog ikke det, der reddede Tarifen. Nej, Sagen var, at Oppositionen til Dels blev dysset i Søvn; den ansaa det for selvfølgeligt, at Tarifen blev forkastet, og en hel Del, navnlig jydske Repræsentanter, rejste derfor hjem Tirsdag Middag i god Tro til, at deres Nærværelse var unødvendig: Tarifen blev nok ekspederet ud af Verden uden deres Hjælp.

Men saa mødte Styrelsen Tirsdag Eftermiddag meget højtidelig og alvorsfuld med det berømte Siebenmannske Cirkulære under Armen.

Nu siger Cirkulæret i Grunden ikke noget, der kan bevæge En til at stemme for Tarifen; det afkræfter ikke en eneste af de mange Anker, der er rettede imod den: de lave Lønsatser, de mange Klasser, Mulktsystemet og Opsigelsestiden; den lange Opsigelsestid forsvares rigtignok; men skal den bibeholdes, skydes vore Udsigter ud i det Blaa eller i hvert Tilfælde i 4 Aar, og hvad saa, hvor er Garantien for, at vi da opnaar noget mere end Lamperøg?

Nej, det var saamæn ikke Cirkulærets Indhold — det var den Nimbus, der omgav det, og den internationale Duft, der udstrømmede fra det —, der bragte nogle af de tilstedeværende Repræsentanter til at tabe Modet og Haabet om, at der kunde opnaas noget bedre; og Tarifen blev altsaa vedtaget med en lille Majoritet.

Nu staar det tilbage, om Medlemmerne vil godkende denne Vedtagelse; Repræsentanterne blev tagne ved Overrumpling; men Medlemmerne af »Dansk typ. Forening« har nu Tid til at tænke over Sagen og tage Standpunkt; de vil sikkert ikke nu sige Ja til, hvad de før har sagt Nej til.

Jeg er overbevist om, at Svaret bliver som sidst, kun med endnu større Majoritet, et:

Ned med Tarifen!

ALFRED.

Blystøv.

VOR værste Fjende: Blystøvet, giver sig desværre ofte til Kende for os ved mange Sygdomstilfælde og Dødsfald. Denne Fjende er imidlertid nu en Gang uadskillelig knyttet til vor Livsgærning, og det gælder derfor om at gøre den Skade, den volder os, saa ringe som mulig.

Desværre forsynder mange Kolleger sig i den Retning, og først naar de er kastede paa Sygelejet af Mave- eller Lungesygdomme, erkender de, at de maaske ikke har været tilbørlig forsigtige, og at de sikkert nok, om de havde været det, vilde have været oven Senge og kunnet passe deres daglige Dont.

Vort Blad har at og til raadet i fornuftig Retning, og kan vel derved have Ære af at have forebygget mange Sygedage og Dødsfald; men jeg mener, at Sagen er af saa overordenlig Betydning, at der ikke kan raades for meget til Forsigtighed.

Jeg kom til at tænke paa Blystøv forleden Aften, da jeg rystede min Kasse. Jeg staar ved Gas, og efter Rystningen saa jeg, hvorledes Støvet glødede i Gasflammen, Støv i stor Mængde, Støv, som man ikke ser ved Dagslys, men som her viste sig i sin hele grufulde Mængde.

Det kan synes saa ringe, jeg har opdaget her; det er jo kun, hvad man kender ved Solens Straaler ind i et Værelse, hvorved man ser Støvets Dans. Men Betydning har det, for saa vidt som det bragte mig til at skrive dette Par Linjer til vort Blad. Vi tvinges daglig ved vor Stilling over Kassen til at indsuge det Støv, der ved vort Arbejde ophvirvles; men saa længe det meste Støv ligger paa Kassebunden, generer det os i det mindste ikke, og naar vi tænker paa, hvad Virkning Rystningen har paa Støvet, kan vi dog vare os lidt ved straks efter Rystningen at holde os noget borte fra Kassen.

Om mine ærede Kolleger vilde ofre en lille Tanke paa disse Linjer, blev der sikkert færre, der paa Trykkerierne klagede over Mavesmærter og Halsbrynde, disse alvorlige Forløbere for den skrækkelige kroniske Blodforgiftning. —RS.

Ve Jer, I Svage!

Af *Niels Møllers* »Prometevs«.

»— — Jeg bød: Den samme Moder Eder bar,
hold Eders Søskendnavn i Agt og Ære — — —

— — Jeg hænded dem i Skød en lige Magt
til Bjærgets Guld og Markens blide Gaver —
nu smykkes En med haarde Stenes Pragt,
mens En i laset Klud mod Støvet luder;
de Mange mødig gaar som sultne Slaver
for den, der døser mæt i bløde Puder;
hist det klare Guld paa fede Hænder,
her sorte Næver, som i Grunden graver,
og Skammens Brand paa skægget Aasyn brænder.

Alt har de mistet, Magt og Ret og Jord,
den gyldne Sol og Hjemmets stille Lykke,
og usæl Urt for Trællens Afkom gror;
ej lyser Haabets Dag i deres Vaade,
men Jærnets Svøbe slider deres Rygge;
den Luft, de aander, er af Herrens Naade,
i Gaar han gav, i Dag sit Ord han sletter,
ej vokser Loven i hans Lunes Skygge —
de skuler skræmte, om hans Lyst de gætter.

Mit Sind fortørres over dette Syn,
min Sjæl er syg af Harm og bitter Lede,
og tunge Tanker ruller bag mit Bryn.
Ej har jeg Agt og Ynk for deres Kvide —
de har den Lod, som de sig selv berede —
af sløve Bønder avles Stormænd stride;
ledig de laa og lod i Bast sig binde,
og Kniven døsed rusten i sin Skede —
nu vil i Suk og Sorg de Frelsen finde!

Jeg skyder fra mig dette blege Blod!
Se hvor de stimer til med myge Lader
og falder ned for Fyrstens stolte Fod!
I Sværdets Skygge smædelig de knæler,
Høstens Forøder hylder de som Fader! —
Jeg nyder næsten dette Smil, han fjæler,
det kolde Aasyn, der mod Folket vendes;
saa dybt de sank, at næppe mer de hader —
hvor tør de haabe, deres Trældom endes?

De føler Frygten tære deres Sind
som den, der gyser i de store Skove,
naar Løvet røres under Nattens Vind;
ej tør paa Tankens Grund de Livet bygge,
ej tør de selvansvarlig Vejen vove,
de raaber højt om Hjælp til deres Skygge
og ræddes over deres egen Stemme —
Ve Jer, I Svage, I, hvis Sjæle sove!

TH. P.

Indenfor Vinduerne.

Gamle Sædvaner.

Som Fortsættelse af den aabne Pennefejde mellem d'Hrr. Direktør G. A. BACH og Bogtrykker O. C. OLSEN angaaende Helligdagsarbejdets Betaling for Fastlønssættere, af hvilken vi tidligere har leveret en Skitse, anfører vi her dens ret komiske Slutning.

Hr. GEORG A. BACH skriver:

»Til Bogtrykkerforeningens Formand,
Hr. O. C. OLSEN!

Deres Svar paa min Forespørgsel i *Dansk Bogtrykker-Tidende* forbavsede mig ikke, om end jeg havde haabet, at De havde lagt Deres »*gamle Sædvaner*« i skriftlig Retning paa Hylden. Det *kunde* jeg i hvert Fald have ventet og i Særdeleshed da mit aabne Brev gjaldt Dem *qua* Formand.

Derimod er jeg fuldt paa det Rene med, at min Forespørgsel ikke var Dem behagelig og at De vilde afværge flere.

At De har været heldig i Valget af Midler til at forhindre det, skal jeg villig indrømme, om end jeg maa berøve Dem Illusionen, at det er Deres noble Pen, hvorfor jeg trækker mig tilbage.«

Saa mange er Ordene, paa hvilket det fortræffelige Svar lyder:

»Tak, Hr. Bach! O. C. OLSEN.«

En billig Sang.

Hos I. Cohens Bogtrykkerier (administrerende Direktør GEORG A. BACH) blev i November 1897 antaget en Sætter, som efter udstaaet Læretid hos samme Firma nylig var hjemkommen fra en Rejse i Udlandet. Vi anfører som Bevis paa, at han stod meget godt anskrevet, at der blev sendt Bud efter ham. I Februar Maaned dette Aar »bestilte« Vedkommende en Sølvbryllupssang paa den Maade, at han selv satte den i sin Fritid og fik noget rødt Papir til 50 Ekspl. gratis udleveret. Omkostningerne kunde efter dette vel ikke blive stort mere end den Times Trykning, som det tog at føre det halve Hundrede Eksemplarer igennem en Digeltrykspresse og eventuelt maaske Udgiften til Sølvbroncen, som var benyttet. Sangen var i Kvartformat med én Side Tekst. Fire Dage efter »Leveringen« bad vedk. Sætter om Regningen, hvortil Forretningens Bogholder svarede, at han ikke havde »gjort den op« endnu, men at den skulde blive tilstillet senere.

Imidlertid kom ingen Regning til Syne og Vedk. troede selvfølgelig, da den ene Uge saaledes gik efter den anden, at han skulde slippe helskindet fra den Historie. Men hvad sker! Da han med 8 Dages Varsel siger sin Plads op, og den sidste Dags Morgen kommer paa Arbejde, ligger der en ukvitteret Regning med Paalydende:

Febr. 5. An 50 Stk. Sange paa rødt Papir med Sølv-Bronce . **Kr. 7.00**

og om Aftenen, da han kommer for at faa sin Ugeløn udbetalt, blev de 7 Kr. trukne af. Sætteren protesterede under Henvisning til, at han den Uge daarlig kunde undvære disse Penge og bad sig Regningen tilstillet i Hjemmet om nogen Tid. Men — der hjalp ingen kære Mo'er, og en udtalt Tvivl om en saadan Fremgangsmaade var stemmende med Lov og Ret, besvaredes i en meget uhøflig Form.

Vi har fremdraget dette Træk, fordi det er saa betegnende for Smaalighed. Satsen leveret i Fritiden, Papiret givet *gratis* og saa 7 — syv — Kroner for den!

Der er hos Bogtrykkerforeningens Bestyrelse søgt at faa en Kendelse for den almene Opfattelse af dette Forhold, men denne vil selvfølgelig nødig afgive en Erklæring overfor et Medlem af sin Forening. Men man tør vel dristig gaa ud fra, at havde det været i Favør af denne Principal, var man ikke veget tilbage, hvad der bestyrkes yderligere ved, at en meget anset Mand indenfor Bogtrykkernes Kres med denne Historie for Øje har udtrykt sin Beklagelse over, at en Kollega »i den Grad misbruger sin Stilling som Principal«.

Nær og fjærn.

Vor Stiftelsesfest. Arrangementet ved denne Fest var — i hvert Fald i Aar — forkert. Naar man indbyder Medlemmerne med Hustruer og Børn, kan det ikke nytte udelukkende at komme med kunstneriske Violinsoloer og højtsvævende Arier, Komedie og Korsang, som er set og hørt utallige Gange før — alt i én Afdeling, der varer fra Kl. 7—9½ i 20 Graders R. Festen maa være mere *folkelig* og arrangeres saaledes, at Deltagerne i en Pavse kan faa Tid til at nyde den medbragte Mad, medens det er Dag, og ikke, som forrige Søndag, maatte vente med Maden til det var Nat. Oplæsningen eller Deklamationen bør være iblandet humoristiske Smaating til Fornøjelse for Ungdommen, thi den megen Alvor, der ved Festen blev serveret, kedede synlig Flertallet at Deltagerne. Festudvalget burde gøre det til en Regel ikke at udsende Programmet eller fastsætte Entréen, før det havde sine Sager i Orden; thi det bliver næppe til Gavn for de kommende Stiftelsesfester, at Deltagerne i Aar blev narret for en Del af det, der stod paa Programmet.

Det vilde ogsaa faa mere Præg af en »Stiftelsesfest«, naar Foreningens Formand aabnede Festen med en lille Velkomsttale. Naar saa »Revyen« i 2. Afdeling var gaaet over Brædderne og Ungdommen fik en Svingom, kunde de Gamle samles »om Bordene«, hvor Skæmt og Alvor kunde veksle et Par Timers Tid. — Var det ikke bedre? — og vilde f. Eks. Enghavevej 40 ikke være bedre og hyggeligere for en saa stor Organisation?

Gør Forsøget næste Sommer med ovennævnte Arrangement, og jeg tror, det vil finde større Tilslutning og større Tilfredshed bagefter.

TJALF.

Dødsfald. I Søndags døde Kassereren for Typografernes Stiftelser, RUDOLF JACOBSEN. Han havde i mange Aar lidt af en Ørelidelse, uden at denne dog mere end periodevis foraarsagede ham særlige Ulæmper, men i Lørdags fandt Familien ham meget syg og fik ham indlagt paa Kommunehospitalet, hvor han samme Dags Aften underkastedes en Operation, der dog ikke var i Stand til at frelse ham. Født 14. Maj 1846 blev han 52 Aar gammel.

RUDOLF JACOBSENS Navn vil i særlig Grad være knyttet til Typografernes Stiftelse, som han ofrede en stærk og varm Interesse og til hvis Ledelse, han i mangfoldige Aar har været knyttet. Han var den praktiske Kraft under Kancelliraad Schultz Kassererviksomhed og blev derfor ganske naturlig den officielle Arvtager af Stillingen, da Schutz' Virksomhed ophørte. Han var en fast og bestemt Karakter, maaske ogsaa til Tider en Smule prikken i sin Opfattelse, men han havde en ærlig Vilje og gode Ævner til det Arbejde, som var betroet ham, og som Alle ved hans Død vil mødes i Anerkendelse af.

Begravelsen, til hvilken Stiftelserne sender en Palmedekoration, finder Sted paa Lørdag Kl. 11 fra det store Kapel paa Assistents Kirkegaard.

Typografernes Stiftelser afholder Generalforsamling Søndag den 17. Juli paa Søfryd med Prøvevalg paa Kasserer og Lovændringer (2. Gang fremsatte).

Til det danske »Far West«. Hr. P. J. HOLST, der i de sidste 10—11 Aar har været Ombryder og Natfaktor paa *Jyllandsposten*, forlader 1. Juli denne Plads for at overtage den tekniske Ledelse af den af Realskolebestyrer, Translatør BERTELSEN, købte *Esbjerg Avis*. Holst har i den forløbne Tid ved sin elskværdige og bramfrie Optræden vidst at vinde Agtelse saavel hos Kollegerne som hos sine Overordnede. En af »Postens« Sættere, EMIL GIERDING, overtager Pladsen efter Holst.

Sommerferie. *Berl. Tid.s* Udgivere har givet Bladets Personale Tilbud om 4 Dages Ferie à 5 Kr. pr. Dag.

— Enkefru SCHULTZ har givet en Del af sit Personale 8 Dages Ferie.

— Med sædvanlig Liberalitet har Cheferne i Thieles Bogtrykkeri tilstaaet *hele* Personalet en Ferie paa 3 Dage med en Udbetaling af 5 Kr. pr. Dag for Beregningssætternes Vedkommende og sædvanlig Dagløn for de øvrige.

— Atter er der tilstaaet Typograferne (21) i *Aalborg Stiftstid.* en 8 Dages Ferie med Udbetaling af Ugelønnen. Det gode Eksempel har medført, at Typograferne i alle fire der i Byen udgaaende Blade i Aar bliver delagtige i nævnte Gode, som selvfølgelig i høj Grad paaskønnes. Tilbage staar endnu kun to Akcidenstrykkerier. Forhaabenlig breder Hensynsfuldheden sig ogsaa til disse.

— Hr. Redaktør S. W. NIELSEN, *Jyllandsposten*, har i Aar som tidligere — uden Opfordring — tilstaaet Personalet en Uges Ferie med fuld Ugeløn til det fastlønnede Personale og 24 Kr. til Beregningssætterne.

Solgt Dagblad. I Følge Dagbl. har Enkefru BØLLING solgt *Ribe Amtstidende* med Bogtrykkeri og Materiale til Trykkeriets hidtilværende Leder Hr. V. BRENDSTRUP for 80,000 Kr. Overtagelsen sker i Dag.

Religiøs Bogtrykkerkunst. Et Medlem, der i nogen Tid har arbejdet i Breklum ved Slesvig, har anmodet Anvisningskontoret i København om at forskaffe sig en Stedfortræder, som var villig til at underkaste sig følgende Leveregler:

1) Arbejdstiden er fra Kl. 7—7, 1/2 Time Frokost, 2 Timer Middag og 1/2 Times Vesper;

2) Lønnen er 10 Mark ugenlig samt Kost og Logi;

3) Om Morgenen skal han staa op Kl. 6, selv rede sin Seng, feje Værelset og hente Vand;

4) Kl. 6 1/2 *skal* han stille til Andagt og derefter til Kaffe;

5) Kl. 12 Middag med efterfølgende *tvungen* Bøn og Knæfald.

6) Kl. 7 Aftensmad og efterfølgende *tvungen* Andagt.

7) Kl. 10 1/2 bliver Dørene lukkede og saa *skal* han være hjemme.

Desuden er det en Forpligtelse for Typografen at indmælde sig i Kristelig Ynglingeforening, gaa i Kirke Søndag Formiddag og til Ynglingeforeningsmøde Søndag Aften samt strængt forbudt ham at gaa paa Værtshus.

Pladsen kan tiltrædes 9. Juli.

I Madrid udkommer for Tiden 304 Tidender og Tidsskrifter, deraf 36 daglig, 123 ugenlig og 32 maanedlig. I 1877 var det samlede Antal 44, saa Forøgelsen i Løbet af en Snes Aar er 260, hvilket maa kaldes respektabelt.

Hollands Typografer har paa en nylig i Amsterdam afholdt Kongres besluttet at arbejde og eventuelt træde i Kamp bl. a. for Gennemførelsen af følgende Fordringer: En Grundminimalløn over hele Landet af 10 Gulden, med 10 pCt. Forhøjelse i Byer med over 30,000 Indbyggere og med 25 pCt. Forhøjelse i Byer med over 50,000 Indbyggere, 50 pCt. Tillæg for Overarbejde, Maksimalarbejdsdag af højst 10 Timer og absolut Forbud mod Søndagsarbejde.

Le Arti Grafiche er Navnet paa et nyt italiensk typografisk Fagblad, som udgaar fra Turin.

Verdens bedste Opfindelse. Paa en af *Berliner Morgen-Zeitung* udskreven Præmie-Opgave til en poetisk forarbejdet Besvarelse af, hvilken Verdens bedste Opfindelse var, konkurrerede ikke mindre end 870 Indsendere. Af disse holdt 208 paa, at Bogtrykkerkunsten var det.

Reporteren. For nogen Tid tilbage var en Historie sivet ud om en Arbejder ved en Sukkerfabrik, som paa en uhyggelig Maade var kommen af Dage ved at falde i en af Fabrikens Roesnittemaskiner og skaaren i Stumper og Stykker. Denne Historie kommer Reporteren for Øren og han farer afsted ud til Fabriken, for hos en Ven dér at faa de nærmere Detailler.

Vennen var gaaet til Ro; men det hjalp ikke. Reporteren maatte have den ønskede nærmere Underretning. »Skænk Dig en Kognak, tænd Dig en Cigar og sæt Dig saa her ved Sengen, gamle Ven, saa skal Du faa nøjagtig Beretning.« Reporteren tager Notitsbogen frem og Vennen dikterer: »Sér Du, Manden stod ved Snittemaskinen, pludselig glider hans ene Fod og han gaaer paa Hovedet i Maskinen. Det Hele gik i en saadan Fart, at der ikke kunde være Tale om at stoppe, før Manden var forsvunden. Vi ilede Alle hen til den anden Ende af Maskinen, for at sé, hvorledes han kom ud i Stumper og Stykker og — tilsidst kom hans Træsko.«

En Gysen gennemfarer Reporteren fra Issen til Stortaaen og med et »Uh, ha!« takker han for Meddelelsen og iler afsted, for at faa Historien besørget til Bladet.

Vennen faar imidlertid Samvittighedsskrupler og kalder ham tilbage for at meddele ham, at det Hele var en »And«. »Sér Du«, fortsætter Vennen, »Manden var af en af Arbejderne udskaaret af en ualmindelig stor Sukkerroe og især var hans Træsko ganske ypperlig lavet, og det var denne Mand, der fik et saa sørgelig Endeligt.«

Med et »Haa, haa, haa!« forsvandt Reporteren med sit daarlige Resultat atter ud i Nattens Mørke.

P—N.

Brevkasse.

Flere Indsendere. Næste Numer. RED.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Kasserer-Kontoret er aabent paa **Søndag fra Kl. 9—11 1/2.** Torsdag og Fredag Aften 7—8. Hverdage 12 1/2—2 Middag.

Ny Medlemmer: Sætterske Marie Nikoline Andersen, udl. i Løgstør 1892 (Henriksen). Chr. Aug. Møllers Hustru Anna. Lærlingene Holger Hansen (Laur. Madsen) og Axel Hansen (H. E. Jensen).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadt: V. D. B., 619, Paul Hessel (Aller) fra Rejse.

Bortrejste: 516, Martin Jensen Enemark (arbl.) paa Rejse. 2946, Alb. Thorvald Jensen (arbl.) paa Rejse. 1783, Hans Simonsen (arbl.) til Pl. i Hillerød.

Død: 907, Rudolf C. C. Jacobsen (Thiele) 52 Aar. V. BERGENHOLZ.

Lægerne. Under Dr. **Lendrops** Bortrejse i *Juli Maaned* besørges hans Praksis af Dr. BENNY MEYER, Frederiksborggade 29 1, tr. Kl. 1—2.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Lokalformænd.

Frederikshavn: Typ. TH. HANSEN, i Stedet for Th. Jørgensen.

Næstved: Typ. CHR. ANDERSEN, Avisen, i Stedet for H. Chr. Hansen.

Roskilde: Typ. EMIL PETERSEN, Avisen, i Stedet for C. E. Cortsen.

Kolding, 29. Juni 98. HVIDTFELDT.

Ny Medlemmer: Aalborg, Thorvald Emil Olsen, udlært 15/6 98 efter 5 Aars Lære i Aalborg Stiftsbogtrykkeri. — Sophus Schultz, udlært 30/6 i Roskilde Avis's Bogtrykkeri, aflagt Svendeprøve. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Odense, 1142, Niels Casper Wandborg fra Kolding i Pl. og 983, Peter Michael Christensen fra Rejse i Plads. Ribe, 1254, Jens Christensen fra Vejle. Slagelse, 781, Carl Vald. Arleth, 1263, Johan Laur. Hansen og 1247, P. Marius Andersen (alle i Plads). Vejle, 1258, Hans Chr. Andersen (Hertz) fra Kolding og 2850, Hans Høyer (Dagbl.) fra Kbhvn. Randers, 992, Lars Jørgensen (Ryes Bogtr.) fra Rejse. Horsens, 961, V. E. Drasbæk (Østj. Soc.-Dem.)

Bortrejste: Ribe, O. Clausen (udenf. Faget) til Barris Station (Portør). Randers, 977, Fritz Baumgarten paa Rejse. Slagelse, 118, N. Chr. Petersen og 195, E. E. Martens, begge til Odense i Plads. Vejle, 1254, Jens Christensen til Ribe i Plads. Kolding, 1258, Hans Chr. Andersen til Pl. i Vejle. Næstved, 983, P. M. Christensen (paa Rejse). Aarhus, 112, Esben Hansen, 412, Jens Hansen (arbl.) og 444, P. J. Holst til Esbjerg i Pl.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Nyt Medlem: Paul Hessel, tiltraadt fra det tyske Forbund; arb. hos Aller.

TYPOGRAFERNES STIFTELSER

afholder

ekstraordinær Generalforsamling

Søndag den 17. Juli Kl. 11

i »Søfryd« ved Fredensbro.

Dagsorden: 1. Prøvevalg paa Kasserer. 2. Lovændringer (2. Gang fremsat). 3. Eventuelt. STYRELSEN.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Søndag Kl. 9 præcis fra Havnegade: Tur til Vedbæk og Hørsholm. STYRELSEN.

T. C. C. Søndag Tur til Stevns Klint. Frederiksberg Runddel Kl. 7. F. Nielsen og Chr. Nielsen.

Køreudvalget og Styrelsen bedes møde Mandag Aften Kl. 9 i Foreningslokalet.

En Sætter-Trykker

(gift), der i 4 1/2 Aar har forestaaet et mindre Akcidenstrykkeri, ønsker paa Grund af Forretningsophævelse en lignende Plads. Billet, mrkt. 69, modtager *Typ. Tid.*

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 27
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 8. Juli 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

I Norge er Tilgangen fremdeles lukket til Sandefjord, Hamar og Levanger. Ved Tilbud eller Efterspørgsel om Plads i Kristiania maa Henvendelse først ske til Afdelingens Bestyrelse. I Gundersens Trykkeri er Organisationens Fordringer gennemførte.

København og Kolding, den 7. Juli 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

KUNDGØRELSE

I Anledning af, at Tarifen nu er opsagt hos alle Københavns Bogtrykkere, gør Styrelsen opmærksom paa, at enhver Kollega, der har Kontrakt med sin Principal, bør opsige denne.

København, 4. Juli 1898. P. S. V.

P. LAURITZEN,
Formand.

Da der paa et herværende større Bogsætteri er Udsigt til Konflikt, bør ingen Kollega modtage Plads, før Henvendelse er sket til *P. LAURITZEN,*
Formand
Schønbergsgade 19[3]

Provinstarifen.

Der er nu gaaet en Maaned, siden Repræsentantmødet i Odense afholdtes. Lige ved Slutningen af dette blev der med meget kneben Majoritet (vistnok med 17 St. mod 15) vedtaget, at Tarifen skulde til Afstemning igen. En Del af Repræsentanterne var rejst for at komme hjem i rette Tid. Havde samtlige Repræsentanter været til Stede, vilde Hr. L. V. Hansens & Hovedbestyrelsens Resolution selvfølgelig være bleven forkastet med samme Majoritet, som Tarifen blev det ved den skriftlige Afstemning Landet over. Ingen havde vel anet, at en saadan Resolution skulde dukke op lige i sidste Øjeblik. Tarifen var jo forkastet, og forkastet godt nok; aldrig har Deltagelsen i en skriftlig Afstemning i Dansk typografisk Forening været saa stor som ved denne Lejlighed. De 2 Kr.'s Forhøjelse for Nyudlærte i de laveste Klasser vil sikkert ikke forandre Anskuelserne. Tarifen er og bliver fremdeles ubrugelig. Dette blev ogsaa udtalt paa Repræsentantmødet.

Men hvorfor ventes der saa længe med at sende den ud igen?

Hovedbestyrelsen vil svare, at Medlemmerne skal have Tid til at tænke sig om, for om de mulig kunde komme til det Resultat: at stemme *for* den.

Men det vil de ikke. Det vil fremdeles være Medlemmerne lige uforstaaeligt, at der skal være 8 forskellige Lønningsklasser i Danmarks nogle og fyrretyve Provinsbyer.

Det vil fremdeles være uforstaaelig, at »Timebetalingen fastsættes ved, at de sidste *otte* Ugers Fortjeneste deles med vedkommende Arbejders »*virkelige*« Antal Arbejdstimer«. Hvordan mon den skal »divideres«, naar en Arbejder ikke har været 8 Uger paa ét Sted? Hvorfor kunde der ikke kort og godt have staaet: Timebetalingen er 40 Øre. Det faar f. Eks. Mursvendene de fleste Steder i Danmarks Provinsbyer.

Det vil fremdeles være uforstaaeligt, at en regelmæssig Forlægning af Arbejdstiden kan finde Sted (§ 18), og at der i Tiden fra 9—12 Aften kan betales 25 pCt. og efter 12 33⅓ pCt. i Overarbejde, § 19 er jo overflødig saa. De »lokale Forhold« skal nok blive Rettesnoren i »alle Forhold« i saa Tilfælde.

Det vil fremdeles være uforstaaeligt, at der erlægges en Bøde, naar der mødes for sent. Vi er jo komne godt over det hidtil uden Bøder, og intet andet Fag har »vedtaget« Bøder, hvorfor skulde saa Typograferne være de første til at gaa hen og gøre det? Mon ikke Principalerne har Midler nok endda til at faa os til at møde? Det har de dog haft hidtil.

Lærlingeskalaen er ligesaa daarlig og uklar som den, vi har i Overenskomsten.

Men dersom vi gik hen og stemte for denne Tarif, saa fik vi »en *Voldgiftsret*«, hvis Dom er »inappellabel«. (§ 37). Og i denne Paragraf staar der endvidere: »I Tilfælde, hvor der paa Grund af Stemmelighed ikke kan opnaas Enighed mellem Voldgiftsmændene, afgøres Sagen af en juridisk dannet Opmand. Denne vælges saavidt muligt blandt de Mænd, der beklæder Dommerembeder her i Landet. Kan Voldgiftsmændene ikke enes om Valget af en Opmand ved almindelig Stemmeafgivning, sker Afgørelsen ved Lodtrækning mellem de Kandidater, der har opnaaet det højeste Antal Stemmer«. Det vil sige, at dersom vi endelig dristede os til at lade en Sag komme for Voldgiftsdomstolen, saa fik vi i sidste Instans en Borgmester eller Herredsfoged til at være den Mand, der lagde det afgørende Lod i Vægtskaalen. Jeg tvivler om, at det vilde være heldigt for os; der er i hvert Tilfælde intet andet Fag, der har indrettet sig en saadan Voldgiftsdomstol. Det er jo indlysende, at Principalernes Medlemmer af Retten vil holde paa at faa en Mand til Opmand, der nogenlunde ser paa Sagen, som de gør, og omvendt Arbejderne. Men naar Retten nu ikke kan blive enig om denne Opmand, idet hver Part holder paa sin specielle Mand, saa trækkes der Lod, og Loddet kan da lige saa godt falde paa Principalernes som Arbejdernes Mand. Den Part, der altsaa faar Opmanden paa sin Side, har vundet; det er klart. Men bør en Arbejderorganisation være med til sligt? Det bliver jo det rene Lotterispil, om man faar Ret eller ikke ved en saadan Domstol. Denne Paragraf alene er i mine Øjne fuldstændig nok til, at jeg igen stemmer Nej til Tarifen.

— — —

Til Slutning blot et Par Bemærkninger til Hr. Cand. Typ.'s Krokodilletaarer fra Vesterhavet i næstsidste Numer.

Efter at have fortalt den gruopvækkende Historie om Forliset og den tynde Line, kommer Hr. Kandidaten til det Resultat, at »dersom vi kaster den tynde Line (Tarifen) fra os, vil det falde »yderst besværligt« atter at faa Forbindelsen tilvejebragt«. Jeg tror, det vil være meget let at faa Forbindelse igen. Der er allerede Folk blandt Bladudgiverne, der gaar og er bange, fordi der hviler en saa uhyggelig Tavshed over det Hele, som der gør. Nej, lad os faa Tarifen frem hurtigst muligt, og lad os forkaste den med det størst mulige Antal Stemmer. Nu maa der nok være overvejet tilstrækkeligt. Det er jo sandsynligt, at Hovedbestyrelsen og dens Meningsfæller, hvortil jeg vel nok tør henregne Hr. Cand. Typ., ikke holder af at faa Tarifen forkastet igen. Sit eget Arbejde ser man jo nødigt undervurderet. Men det faar ikke hjælpe. Man kan ikke

baade blæse og have Mel i Munden. Man kan ikke forlange 75 Øre i fast Kontingent om Ugen og saa samtidig byde en saa elendig Løn og saa vilkaarlige Forhold at arbejde under, som Tarifen gør. Hvilke Fortolkninger kan der ikke finde Sted af saa vage Paragrafer som dem, der findes i Tarifen. Tænk blot paa § 18. Og hvilke Misligheder vil der ikke opstaa ved at have saa mange Lønningsskalaer? Ingen vil jo have Plads i de lavestlønnende Byer, men alle vil strømme til de bedrelønnende.

Men bortset fra alt dette er der saa meget mere Grund til at stemme imod Tarifen, som der for Tiden næsten ingen Arbejdsløse findes iblandt os. Det maa jo altid være overordenlig let, selv om der skulde stærkere Midler til, at sætte en ordenlig Tarif igennem. Og til Efteraaret maa »Konjunkturerne« jo blive gunstigere endnu.

Mod og Tro paa Kollegialiteten og Sammenholdet blandt Typograferne fattes hos Hovedbestyrelsen. Lad os vise den, at vi er enige, enige om at stemme Nej, saa faar Hovedbestyrelsen ogsaa nok Mod, og saa bliver den ogsaa nok enig med sig selv om at gøre noget. Ved Repræsentantmødet i Odense blev der gjort meget, som Hovedbestyrelsen satte Pris paa; nu bør den ogsaa gøre noget for Medlemmerne.

Vejle, 28. Juni 1898. J. P. SØRENSEN.

Om Lærlinge.

Af et Foredrag.

DET er egentlig noget forhastet, saaledes lige at ville springe ind i en Forhandling om Lærlinges Uddannelse. Thi det hænger i Følge min Opfattelse saa nøje sammen med Begrebet Humanisme, og er en underordnet Afdeling af dette, at man først og fremmest maa have sine Begreber klaret med Hensyn til Humanismen i det Hele, før man kan danne sig nogen Mening om Lærlingeopdragelsen.

Men havde man paa Dagsordenen sat: »Om Humanisme«, saa var der sikkert ikke kommen ret mange til Stede, men Lærlingespørgsmaalet har, tror de Fleste, mere Interesse, og er derfor i Stand til at samle Flere til en Diskussion.

Hvad er da Humanisme? Jeg vil først søge at forklare det ved det danske Ord: Hensynsfuldhed,

dette, at et Menneskes Handlinger altid udføres under Begrænsning af Hensynet til Andres Vel og Frihed. Med andre Ord, hvad H. Ibsen i »Fruen fra Havet« kalder at handle i Frihed under Ansvar — ikke, hvad han i »Bygmester Solness» kalder ved en robust Samvittighed.

Dette, at man altid handler overfor Andre, som man vil, at Andre skal handle overfor En selv.

Dette, at man ved enhver Handling, som kan faa Indflydelse paa Andres Liv og Vel, selv den ringeste Indflydelse, med Anstrængelse af al sin Ævne søger at gennemtænke Handlingen fra denne Andens Synspunkt, og først efter at Dommen er falden ud til Handlingens Fordel, udfører den.

Dette er i store Træk Humanismens Fordringer til det enkelte Menneske, og disse Fordringer forudsætter selvfølgelig den Opfattelse, at alle Mennesker er lige, og Alles Ret til Hensyntagen lige.

Men Humanismen er ogsaa noget mere end dette; den stiller ogsaa den Fordring til os, at vi, hvor det er os muligt, skal træde hjælpende til overfor Andre, hjælpe Andre i deres Arbejde, i alle Forhold, hvor vor Hjælp er nødig.

Humanismen hænger i sine Tankeforbindelser nøje sammen med Solidaritetsbegrebet, Følelsen og Forstaaelsen af, at det enkelte Individ er *Intet*, Samfundet og dets Udvikling *Alt*. Det enkelte Individ er ikke til for sin egen Skyld, men er kun et enkelt, lillebitte Led i den store Verdensudvikling.

Dette kunde for et overfladisk Syn føre til, at der saa heller ikke laa nogen Vægt paa, hvordan det gik det enkelte Individ; men ved nøjere Eftertanke bliver den logiske Konsekvens den stik modsatte, nemlig den, at jo flere godt stillede og lykkelige Individer, jo større, bedre og smukkere Samfundsudvikling.

Ud fra de nævnte Synspunkter maa efter Humanismens Opfattelse hele vort Liv leves, og selvfølgelig ogsaa vor Stilling til Spørgsmaalet om Lærlingenes Uddannelse dikteres.

Og vi maa da komme til det Resultat, at naar en Dreng eller Pige antages af vor Principal i Lære, saa er det ikke en os Svende uvedkommende Sag, om denne Lærling lærer noget eller ej. Vi har ikke Ret til at vælte hele Ansvaret herfor over paa Principalen, om end det naturligvis maa erkendes, at Pligten i første Række bliver hans, da Lærlingens Antagelse er en Følge af en Viljesytring fra hans Side. Men undviger han sin Pligt, saa har vi ikke Ret til i faglig Henseende at lade Lærlingen gaa for Lud og koldt Vand, men maa det tværtimod — saa meget mere som Lærlingen altsaa har været Offer for en Hensynsløshed — blive vor Pligt at hjælpe og retlede ham eller hende.

Og det maa vel erkendes, at det er et meget svært Arbejde, dette at opdrage Lærlinge, og det er navnlig vanskeligt under de nuværende Forhold, da enhver Svend maa anstrænge sig ved sit Arbejde det mest mulige, har saa lidt Tid til overs — Akkordarbejdere for at tjene en ordenlig Ugeløn, den Fastlønnede for at tilfredsstille Principalen.

Men ikke desmindre er det vor Pligt at lede Lærlingen; og vort Svar, naar de spørger os om noget, maa ikke være: Jeg har ikke Tid, eller: Kan Du ikke engang forstaa det! ell. lign. Det staar som sagt for mig som en uafviselig Pligt for enhver Svend, at meddele Lærlingen saa meget af sin egen Viden som vel muligt.

En anden Side af vort Forhold til Lærlinge-Uddannelsen er denne, at det falder saa svært for de fleste af os at betragte Lærlingene som vore Lige, som fri Mennesker. Men de er det dog, kun med den Indskrænkning, som deres unge Alder opfordrer til. Lærlingen stilles i Almindelighed paa samme Plads, hvor Svenden stod under Lavsvæsenet; naturligvis et Fremskridt fra den Gang, men langt fra stort nok.

Thi det er jo nemlig saa, at ogsaa en Lærling har en Følelse af at være Menneske foruden at være Lærling, og denne Menneskefølelse saares dybt ved at enhver Frihed berøves ham, og har en Lærling en stærk Frihedstrang, hvad vi dog i Realiteten maa være glade ved, saa vil denne til enhver Tid være i Opposition til vore Overgreb; men mangler han denne, saa maa det dog erkendes, at det var vor Pligt foruden at være vor Fordel, at opelske en saadan hos ham, thi kun ved at der i den unge Alder bibringes Mennesket en Trang til Frihed, vil det i en senere Alder staa sammen med os i Kravet om mere Frihed. — Det vilde være rart om det kunde statistisk dokumenteres, hvor mange af vore daarlige Kolleger der er blevne som de er — netop paa Grund af Forkuelse under Opvæksten.

Jeg vil kun gøre Dem opmærksom paa, at en Svoger, Broder, Fætter eller Søn i 16 Aars Alderen tilstaar De langt større Frihed end en Lærling i samme Alder, og hvorfor? Jo, fordi De anerkender hine som Mennesker, men dette gør De ikke overfor Lærlingen: Dette er en Inkonsekvens, som ikke kan forsvares, thi det hjælper ikke De siger, at det er umuligt at lære Lærlingen noget uden Anvendelsen af den almindelig Tvang, de almindelige Prygl, thi derved fordømmer De Deres egne Sønner, Brødre, Svogre og Fættere til intet at lære.

Nej, saa er vore norske Kolleger naaet meget længere; de optager Lærlingen i deres Forening, stiller ham lige med sig som Mennesker, endskønt de naturligvis ogsaa indser, at det er nødvendigt at lære Lærlingen noget. Ogsaa i København er man naaet lidt frem i den Retning, idet Trykkerforeningen og Den typ. Forening optager Lærlinge.

Til Slut vil jeg berøre Spørgsmaalet om en Lærlingeskala, om end dette naturligvis mere hører hen under Spørgsmaalet om Overproduktion af Arbejdskraft og deraf følgende Arbejdsløshed.

I al Almindelighed set, er Fordringen om en Lærlingeskala reaktionær og uforligelig med Folkets Frihed til at avle Børn og lade disse komme ind i den Livsstilling, de har Lyst til, men dette maa jo siges at være et socialt Spørgsmaal; rent fagligt kan jo meget siges til Forsvar for en saadan Skala, omend jeg personligt kunde ønske et Forsøg gjort med Optagelsesprøver først.

Paa Spørgsmaalet om Lærlingeopdragelsen faar Masseantagelsen af Lærlinge den Indflydelse, at den samvittighedsfulde Uddannelse vanskeliggøres i høj Grad, men dette forringer selvfølgelig ikke i mindste Maade forannævnte Pligters teoretiske Gyldighed, omend det naturligvis forringer, ja tildels umuliggør deres praktiske Gennemførlighed.

—C.—

„Mærkelige Standpunkter".

KÆRE N, er det bedre med Dem? skulde virkelig al Deres Galde være opbrugt? Det maa vel være saa, siden De ikke var ude at muntre Dem igen i sidste Numer af *Tyd. Tid.**, hvad der forbavsede os en Del; vi var nemlig her i Byen forberedte paa mindst en halv Snes Udgydelser fra Dem, da De jo havde lovet, at De »nok skulde hævne Dem«. Men kære, lille N, hvorledes har *De* dog kunnet skrive om *Standpunkter?* De, der selv har indtaget de mest mærkelige Stand-

Nærv. kom for sent til Optagelse i sidste Numer. RED.

punkter og saa ofte forbavset den typografiske Verden ved Deres pludselige Vendinger. Hvor kan De kritisere Fagforeningsmedlemmernes Udtalelser og Optræden? De har jo aldrig været Medlem af Foreningen, ej heller været med under Fanen. Det lader til, at det nu er gaaet op for Dem, hvilken Betydning det har for Typograferne at komme ind under de samvirkende Fagforeninger! Havde De haft den Opfattelse et Par Dage før Landsmødet, var De næppe kommet med den kedelige, men ret betegnende Udtalelse, at De »i Grunden ikke var stemt for Forbundet, men vilde dog **paa Trods** stemme for det!« Hvorfor dog denne Trods? Er det, fordi De kun blev valgt til Landsmødet? Hvorfor tog De mod dette Valg; De kunde jo da godt mærke, at det var Medlidenheden, der fik os til at vælge Dem som 3. Mand, skønt vi kun havde tænkt paa at sende 2. De saa' saa ulykkelig ud! Og nu kommer Takken for vor Godhed! Men har De betænkt, hvor meget De kan skade Foreningen ved den Slags Artikler? Naa, det er jo forresten ikke første Gang, de saa har skadet Foreningen. — Naa, Herregud! Staar De for Tiden ikke saa højt i Kurs i Aarhus, som De efter »Deres store Fortjenester og Opofrelser« har gjort Dem værdig til, saa *vend igen*, og Alt vil nok blive godt. — Men lad endelig være med at græde!

Aarhus, 27. Juni 1898. X.

Typografernes Sportsklub.

I Omtalen af Sportsklubbens Deltagelse i Idrætsfesten hedder det et Sted: »En tredje Stjærne, som man havde gjort Regning paa, svigtede og lod sig bevæge til at hjælpe »Handelsstandens Gymnastikforening« osv. Det kommer derved til at se ud, som om jeg havde trænet paa T. S. Hold til Festen, og saa i det afgørende Øjeblik pludselig har bestemt mig om, og — som det hedder — svigtet; men dette er langt fra Tilfældet. I Brev af 28. Februar meddelte jeg Klubbens Formand paa dennes Forespørgsel, at jeg havde bestemt mig til at starte for H. G. samt motiverede min Beslutning desangaaende; paa Klubbens Generalforsamling, som afholdtes midt i Marts, blev jeg, i samtlige Tilstedeværendes Overværelse atter forespurgt, om jeg agtede at starte for H. G., hvortil jeg svarede med et bestemt »Ja«. Jeg havde vel derfor kunnet forlange, at Styrelsen maatte være paa det Rene med, at den ikke kunde gøre Regning paa mig, og det er dens egen Fejl, at den regner med Kræfter, som den saa udmærket godt véd den ikke har; thi jeg har hverken ladet mig »bevæge« til det Ene eller det Andet; ejheller har jeg »svigtet«, men handlet, som jeg syntes det rigtigt og forsvarligt for en Idrætsmand i dette Tilfælde.

Med Tak for Optagelsen forbliver jeg, Hr. Redaktør, Deres ærb.

M. L. le FÈVRE.

Den daværende Formand for Sportsklubben meddelte i Februar Md. Deltagerne i Klubbens Præsentationshold, at Hr. le Fèvre vilde gaa med paa *vort* Hold ved den internationale Idrætsfest, saafremt Klubben vedtog at deltage i denne. Den paafølgende Søndag sagde le Fèvre til flere af Klubbens Medlemmer, bl. a. Undertegnede, at han maatte have bestemt Besked i Løbet af nogle faa Dage, om vi vilde deltage eller ej, da han ellers vilde gaa med paa Handelsstandens Hold. *Derpaa vedtog Typografernes Sportsklub at deltage i Idrætsfesten*, og nogen Tid efter fik vi saa Meddelelse om, at Hr. le Fèvre alligevel gik med Handelsstanden.

LAURITZ HANSEN,
f. T. Form. for Typ. Sportsklub.

Generalforsamlinger og Møder.

Aarhus Lokalafdeling

afholdt Søndag den 3. Juli sin aarlige Generalforsamling med følgende Dagsorden: 1. Forhandlingsbogen. 2. Beretning om Møderne i Odense. 3. Skal Lokalforeningen repræsenteres ved Fagmøget i Esbjerg d. 10. Juli? 4. Et Lønspørgsmaal. 5. Lokalforeningens Administration. 6. Valg af Tillidsmænd. 7. Eventuelt.

Til Dirigent valgtes CHR. KRÜGER, til Sekretær Undertegnede.

1. Forhandlingsbogen oplæstes og godkendtes.

2. M. HANSEN aflagde i et klart Foredrag Beretning om Lands- og Repræsentantmødet og hævdede, at disse Møder havde haft stor Betydning for Standen i sin Helhed.

3. Da der kun var mødt 1/6 af Lokalafdelingens Medlemmer, vedtoges det at forkaste Repræsentation for Esbjergs Vedkommende. — Et Forslag om at faa et Fagmøde i Stand ved Arbejderfesten i Randers den 24. Juli blev vedtaget, og overdroges det Lokalformanden og Formanden for typ. Forbund at sætte sig i Forbindelse med Kollegerne i Randers og Aalborg i denne Anledning.

4. En Principal havde nægtet en Sætter Betaling for 2 Dage, fordi denne efter Principalens Mening var uberettiget til at fratræde Plads paa den Maade, som sket var. Sagen har været undersøgt og i Følge de yderligere Oplysninger vedtog man, at Beløbet — 6 Kr. — skal afkræves Principalen.

5. Lokalformanden gav forskellige Oplysninger om Lokalkassens Virksomhed og oplyste, at der i dette Kvartal var et Overskud af 400 Kr. Det var uheldigt, at Medlemmerne havde saa liden Garanti for saa store Summers Forvaltning. Skønt Formanden personlig brugte den Trafik at hensætte de i Øjeblikket ikke nødvendige Penge i en Sparekasse, kunde han dog ønske, at Medlemmerne som større Betryggelse og for i det hele at faa en bedre Ordning, vilde støtte et Forslag, gaaende ud paa, at Lokalforeningen faar en Sparekassebog, hvorpaa hensættes de Penge, der i Øjeblikket ikke menes at være Brug for; Bogen skulde saa bero hos en af d'Hrr. Revisorer. — Dette Forslag vedtoges. — Under dette Punkt kom til fornyet Behandling Spørgsmaalet om Lokalformandens Løn. Kontingentfrihed (som jo indtræder fra Nytaar) anses at være for lidt her i Byen, og de tilstedeværende Medl. enedes om at betale 2 Øre ekstra i ugenligt Kontingent, hvilket formenes ogsaa at finde Støtte hos de øvrige Medlemmer i Lokalforeningen. — Paa Forslag af M. Hansen nedsattes et Udvalg til at varetage Medlemmernes Interesser i Tarif- og andre Spørgsmaal af Betydning for Organisationen. Udvalget kom til at bestaa af Lokalforeningens Formand og Næstformand og Formanden for typ. Forbund.

6 Den hidtilværende Formand, O. V. HANSEN, genvalgtes med Akklamation, til Næstformand valgtes A. ERLANDSEN, til Revisorer genvalgtes P. CHRISTIANSEN og valgtes H. F. HYGUM, til Revisorsuppleant valgtes CHR. J. PETERSEN. — Svendeprøveudvalget genvalgtes.

7. Under Eventuelt forlaa en Understøttelsessag, som nyder videre Fremme. — Tarifen vil komme til Behandling ved Generalforsamlingen i denne Maaned.

P. CHRISTIANSEN,
Sekretær.

Vejle Lokalafdeling

afholdt Lørdag den 25. Juni en ekstraordinær Generalforsamling med Dagsorden: Valg af Formand, Næstformand, 2 Revisorer og 1 Sekretær.

Til Formand genvalgtes WILL. JACOBSEN. Til Næstformand i Stedet for A. E. Christensen, der er bortrejst, valgtes J. CHR. HANSEN. Til Revisorer genvalgtes A. ANDERSEN og TH. HANSEN. Til Sekretær valgtes P. FANGEL.

J. CHR. HANSEN,
Sekretær.

Nær og fjærn.

Forkortet Arbejdsdag. Efter at LUDV. JØRGENSENS Sætter-Personale for nogle Uger siden i Følge Anmodning havde faaet en Lønforhøjelse af ca. 2 Kr. pr. Mand, er ligeledes i Følge Henvendelse til Principalen en Forkortelse af Arbejdstiden fra 9½ til 9 Timer med Bibeholdelse af samme Løn bleven indført

Et tidligere regelmæssigt Timebetalingssystem er samtidig bragt ud af Verden.

Sommerferie. Redaktionen er gjort opmærksom paa, at Meddelelsen i sidste Nr. af *Typ. Tid.* angaaende *Berl. Tid.*s Sætteres Sommerferie ikke er korrekt, idet de omtalte 4 Dages Ferie *kun* er tilstaaet Beregnings-Sætterne.

— Hr. Bogtrykker MAMMEN i Aarhus har — uden Opfordring — tilstaaet hele sit Personale 1 Uges Ferie med fuld Ugeløn.

— Efter indsendt Andragende har Personalet hos J. D. QVIST & KOMP. gennem Hr. Bestyrer C. Lassen opnaaet 8 Dages Ferie og Udbetaling af 24 Kr. pr. Mand.

Esbjerg Avis overgik den 1. Juli til sin ny Ejer, Realskolebestyrer J. BERTELSEN fra Grenaa, og samtidig fratraadte den hidtidige Redaktør, Hr. KR. OLESEN, Bladets Redaktion. Hr. Olesen har altid været meget afholdt af Bladets Trykkeripersonale for sin humane og elskværdige Optræden, ligesom han under den almindelige Lønbevægelse i 1895 gennem sit Blad udtalte sig sympatetisk om de af Typograferne stillede Krav. — Forrige Onsdag havde Hr. Olesen indbudt Bladets Personale til et lille Afskedsgilde, ligesom han fra Personalet modtog en Erindringsgave. X.

T. C. C. afholder Stiftelsesfest og Rekordkørsel den 24. Juli. Alle de, som ønsker at deltage i Løbet, bedes at mælde sig til Styrelsen inden 16. Juli.

Typografernes Stiftelser. Kassererposten er midlertidig overtagen af Formanden, Hr. Faktor ALBERT CHRISTENSEN, Thieles Bogtrykkeri.

Stiftelsernes Beboere havde til Rudolf Jacobsens Begravelse sendt to Palmedekorationer.

Sangforeningens Tur i Søndags begyndte under heldige Forhold: Sol over Sundet og tilsvarende Humør i Vedbæk Hotelhave. Men midt paa Dagen kom denne Sommers rigtige Søndagsvejr i Form af et Tordenvejr, da Selskabet var paa Vej til Hørsholm Hotel. Forholdsvis hurtigt klarede dog Gemytterne, Middagsmaden var fortrinlig, og der kom Aftensol paa Punschebollerne. Om Formiddagen besøgtes Karl den Tolvtes Kilde i Enrum Have, og om Eftermiddagen besaa Selskabet Hørsholms gamle Slotskapel. Paa Vejen til Rungstedtoget om Aftenen observeredes den næsten totale Maaneformørkelse.

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 4. Juli. Frav. TH. THUESEN.

1. *Meddelelser.* Et Medlem, som har betalt Kontingent i 34 Uger siden han sidst var arbejdsledig, men i det sidste Aar har modtaget 19 Dages Rejseunderstøttelse, har, da hans Helbredstilstand ikke tillader ham at rejse, faaet Tilladelse til, at hans Rejseunderstøttelse omskrives

til Arbejdsløshedsunderstøttelse. — Rudkøbing Lokalformand meddeler, at Passagertaksten Spodsbjerg—Nakskov var nedsat til Kr. 1.50. Nakskov var gjort opmærksom derpaa. (Men iøvrigt gøres opmærksom paa, at det er Lokalformændenes Pligt at være à jour med Overfartstaksterne og ikke udbetale mere i Overfartspenge end Billetten koster.) — En Forespørgsel fra Helsingør ang. Forstaaelsen af en Vedtagelse paa Repræsentantmødet om Indmældelse af Lokalforeningerne i de stedlige Fællesorganisationer var besvaret derhen, at i de vedtagne ny Loves § 16 findes en saalydende Bestemmelse: »Lokalafdelinger kan indmælde sig i de stedlige Fællesorganisationer; dog ikke med flere end de Medlemmer, som selv vil betale de deraf flydende Brdrag, idet alle Udgifter hertil er Foreningen uvedkommende og Tilslutningen saaledes en fuldstændig frivillig Sag.« — Ringsted Lokalformand, Faktor K. Kristansens Hustru er død. 100 Kr. anvist. — Fra Køge spørges, hvad der er at gøre ved et Medlem, som har vægret sig ved at overtage Sekretærposten i Lokalforeningen. Se Lovenes § 28, 3. Stykke. I Henhold hertil er ethvert Medlem pligtig at modtage mulig paa ham faldende Valg. — Forespørgsel fra Nykøbing M., om det kan tillades et Medlem, der er overgaaet i Statsbanernes Tjeneste, at udmælde sig uden at betale for de 4 Uger, i hvilke han har opholdt sig i Lokalafdelingen uden at tilmælde sig. Nej. Betaler han ikke, bliver han at udslette med 4 Ugers Restance. — De tagne Beslutninger bifaldtes.

2. Fællesstyrelsens Medlemmer meddelte, at der var udsendt et Cirkulære ang. Tarifen, undertegnet af samtlige Fællesstyrelsens Medlemmer. Til Efterretning.

3) Hovedkassereren fremsender Maanedsberetning. Det fremgaar heraf, at Møderne i Odense har kostet i Rejseudgifter og Diæter, Lokale og Kontrol etc. for Dansk typ. Forenings Vedkommende 1506 Kr. 40 Øre, som foreløbig er udredet af Hovedkassen.

4. Andragende fra Medlem Poul Larsen, Aarhus, om et Flyttelaan af 50—60 Kr. — 50 Kr. bevilges paa de sædvanlige Betingelser.

5. Typograf Jens Larsen, der har arbejdet 17 Uger i København, men har været Medlem af Dansk typ. Forening siden 1894 uden at have nydt Understøttelse, andrager om Arbejdsløshedsunderstøttelse der. — Udbetales i Henhold til truffet Overenskomst af Den typ. Forenings Kasserer og refunderes senere herfra. — Den trufne Overenskomst gaar ud paa, at naar et Medlem har erhværvet sig Ret til Arbejdsløshedsunderstøttelse i Dansk typ. Forening eller Den typ. Forening eller begge Foreninger tilsammen — betalt Bidrag i 52 Uger — udbetales Understøttelse i den Forening, hvor han er bleven arbejdsløs. Har han ikke betalt til den paagældende Forening i 26 Uger, refunderes Understøttelsen hos den anden Forening.

6. Indbydelse fra Svensk Typografförbund til at sende Repræsentation til Forbundsmødet i Stockholm den 27.—29. Juli. — Da det forventes, at Fællesstyrelsen lader sig repræsentere, finder Hovedbestyrelsen ingen Anledning til at sende Repræsentant. HVIDTFELDT.

Dansk typ. Forenings
Arbejdsanvisningskontor
anviser **flinke** og **paalidelige** Typografer til d'Hrr. Bogtrykkere i Provinserne.
Brev- og Telegramadresse: *Typografia, Kolding.*

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Ny Medlemmer: Sætter Martin Jensen (Missionstr.), udlæst 1/3 98 i Vordingborg; Hjælpearbejderne Axel Johan Laur. Larsen, Johan Fred. Ludv. Dahrup (begge hos O. C. Olsen); Sætter Niels Simonsen Nielsen (O. C. Olsen), udl. s. St. 25/6 98.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadt: 1241 (Dsk. t. F.), Andreas Heinrich Hansen (Enevoldsen & Andersen) fra Odense.

Bortrejste: 811 (Dsk. t. F.), Henrik E. Andersen (arbl.) til Aarhus i Plads. 941 (Dsk. t. F.), Lars Christian Christensen (sidst Militær). 1350, Alfred Peter Nielsen (arbl.) paa Rejse.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket paa Søndag.** V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Lokalformænd.

Aalborg: N. P. ANDERSEN, Slotsgade 31, 1., i Stedet for Em. Schølin (Kontortid: Søgnedage 10—1 og 4—7).

Holbæk: Typ. P. CHR. LARSEN, Holbæk-Posten, i Stedet for S. M. Olsen.

Køge: Typ. JENS FREDERIK NIELSEN, Østsjællands Folkeblad, i Stedet for Fritz Rasmussen.

Nyborg: Faktor C. G. FICH (træffes 10—12 Fm. og 5—6 Eftm. paa Nyborg Avis' Trykkeri) i Stedet for Carl Hansen.

Nykøbing M.: Typ. ALBERT M. ANDERSEN, Folkebladet, i Stedet for Mathias Nielsen.

Slagelse: Typ. JOH. V. NIELSEN, Sorø Amtstidende, i Stedet for Fred. Vilh. Andersen.

Kolding, 5. Juli 98. HVIDTFELDT.

Tiltraadte: Aarhus, 1195, S. J. M. Schmidt i Plads fra Vejle. Slagelse, 112, Esben Hansen i Plads. Vejle, 928, N. C. Sørensen (Dagbl.) fra Assens. Kolding, 1190, H. Kr. Hansen fra Ringsted i Plads. Skanderborg, 412, Jens Hansen. Odense, 1248, Georg Hugo Nendel fra Kolding. Hillerød, 1783 (Den t. F.), Hans Simonsen og 516 (Den t. F.), Martin Jensen Enemark i Plads. Stubbekøbing, 987, Svend Alfred Petersen fra Kallundborg.

Bortrejste: Assens, 928, N. C. Sørensen til Vejle i Plads. Vejle, 1195, S. J. M. Schmidt til Aarhus i Plads. Kolding, 1248, Georg H. Nendel til Odense i Pl. Skanderborg, 1834 (V. d. D. B.), Chr. Schmidt. Frederikshavn, 1206, F. F. Strudts til København (arbl.). Ringsted, 1190, H. C. Hansen til Kolding i Pl. Odense, 1241, Andreas Henrik Hansen til Kbhvn. i Plads.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Paa given Anledning gøres Medlemmerne opmærksomme paa Lovenes § 13, 2. Stykke, der udtaler, *at Sygehjælpen kun udbetales fra den Dag, Anmældelsen sker.* STYRELSEN.

Nyt Medlem: Carl Petersen, udl. 2/7 98 hos Trier (arb. s. Sted). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

TYPOGRAFERNES STIFTELSER

afholder

ekstraordinær Generalforsamling

Søndag den 17. Juli Kl. 11

i »Søfryd« ved Fredensbro.

Dagsorden: 1. Lovændringer (2. Gang fremsat). 2. Prøvevalg paa Kasserer. 3. Eventuelt.

Kassererposten er midlertidig overtaget af Formanden, Hr. ALB. CHRISTENSEN, Thiele.

STYRELSEN.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Aften Kl. 10: Møde i Søpavillonen.

STYRELSEN.

GUTENBERG-KORET.

Søndag den 17. Juli **Skovtur** med Damer til Vedbæk, Rungsted og Hørsholm. Deltagere bedes møde ved Kystdamperen i Havnegade *Kl. 8¾ pr.* Madkurve medbringes. Hjemfart med Kystbanen. Stor Tilslutning af passive Medlemmer forventes.

T. C. C. Søndag Tur til Fredensborg. Start Trianglen Kl. 8. Nilsson og Ystrøm. — Stiftelsesfest og Rekordkørsel afholdes den 24. Juli. Anmældelse til Løbet maa ske senest den 16. Juli hos Styrelsen. Ingen Indskud.

STYRELSEN.

ANNONCER

En dygtig Trykker

kan faa *fast Plads* i et større Akcidenstrykkeri i en østjysk By. Billet med Oplysning om Lærested osv. mrkt. »H. S.« bedes indlagt paa Ekspeditionskontoret snarest.

Adolph Wulff
GOTHERSGADE 8
Største Lager af Bog- og Stentrykartikler.

Repræsentant for følgende Fabriker:
Koenig & Bauer, Kloster Oberzell
Hurtigpresser
Schriftgiesserei Flinsch, Frankfurt a/M.
Typer og Messinglinier
Rockstroh & Schneider Nachf., Dresden
Digeltryk- og Prægepressen „Victoria"
Maschinenfabrik Kempewerk, Nürnberg
Apparater for Stereotypi, Galvanoplastik og Zinkætsning
Christian Hostmann, Celle
Sorte og kulørte Farver
Mander Brothers, London
Kulørte Farver. Hjælpefarver for Bog- og Stentryk
L. M. Hiemer, Hartbruch
Litografiske Sten-Brud
Jul. Schopflocher, Frankfurt a/M.
Broncer. Bladguld

Digeltrykpresser og Skæremaskiner findes altid paa Lager.
Telefon 39

WILLIAM SIMMELKIÆR
KØBMAGERGADE 50
SKRIFTSTØBERI · GALVANOPLASTIK
ANNONCECLICHÉER · XYLOGRAFI

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 28
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 15. Juli 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

I Henhold til sidst udstedte Cirkulære, anmodes de ærede Lokalforeninger, som ønsker et af Fællesstyrelsens Medlemmers Nærværelse ved en eventuel Drøftelse af Tarifen, pr. omgaaende at henvende sig til Fællesstyrelsens Formand.

København og Kolding, den 14. Juli 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Provins-Tarifen.

Betragtninger til Overvejelse.

Naar vi straks siger, at Tarifen naturligvis ikke er saa god, som den burde være, saa vil man forhaabenlig forstaa, at det just ikke er den rene Kærlighed, vi nærer for den. Men paa den anden Side forekommer det os heller ikke, at den er *saa* daarlig, som den bliver udskreget til. Som man fik Indtryk af paa Delegeretmødet i Odense og som yderligere klart træder frem i de siden da fremkomne Artikler her i Bladet, beror en stor Del af Utilfredsheden paa rene Misforstaaelser af Tarifens Indhold — Misforstaaelser, som man ikke har Vanskeligheder ved at fatte, naar Talen er om Indførelsen af faste, minimale Arbejdsforhold for Landsdele og Kolleger, som aldrig tidligere har arbejdet under saadanne og som kun har kendt en Udvikling paa det Omraade, der passende fordelte sig mellem enkelte Byers solidariske Enhedsbestræbelser og de fleste Byers nedarvede patriarkalske Forhold.

Vi anser det ikke heldigt at anvende Djævelens Vold og Magt for, at Kollegerne udenfor København *skal* akceptere Tarifen og vi finder ikke dette Maals Opnaaelse egnet for Skræmmebilleder af en Art, der muligvis er mere anmassende end paalidelige; men vi formener det rigtignok heller ikke tilstrækkeligt, at man lader sin Afstemning afhænge af Frygt for noget Fjærnt og Ukorrekt, som mere har med Fantasi end Virkelighed at gøre.

Det, der i særlig Grad har været anket over, er saaledes *de forskellige Lønningsklasser*, der baade for Fastløn og for Beregning er fire. Men *selve* Lønningsklasserne eller Skalaerne er i Virkeligheden ikke noget **alene** for Danmarks Provinsbyer gældende, men findes over hele Evropa, enten de hviler paa en tarifmæssig Basis eller ej. Kun er der den Afvigelse, at Forskelligartetheden hos os udtrykker sig i Minimallønnen, medens den i andre Lande finder sit Udslag i Lokaltillæget. Selve Forholdet er ikke unaturligt, men retter sig ganske rimeligt efter de Levevilkaar, som vedkommende Byer byder. Ankerne kan derfor kun adresseres til Minimallønnens Fastsættelse overfor Byer, hvor faktisk Livsfornødenhederne er højere end den laveste faste Løn er i Stand til at dække. Og vi har jo i saa Henseende ogsaa hørt fremsætte Anskuelser fra en enkelt Side (Kalundborg), hvor man har hævdet, at Erkendelsen heraf havde bragt Minimallønnen en Krone højere op dèr end Tarifen nu byder. Men man maa jo være paa det Rene med, at det er den *mindste* faste Løn, her er Tale om, og at de Lønsatser, der nu er højere for den enkelte Arbejder, ikke *kan* reduceres. Staar det end ikke med tydelige Ord, saa er det en saa naturlig Sag, at ingen Principal vil være i Tvivl derom, og skulde han ville anstille Eksperimentet, vil vi være i Stand til hurtig at belære ham om Fejltagelsen. Principalerne er desuden ligesaa kloge som andre Mennesker og véd, at naar de byder en Mand en højere fast Løn end den mindste, saa er det i deres egen Interesse, fordi de derigennem takserer en øget Præstation eller godt og fortrinligt Arbejde, og Arbejderne er delvis selv Herrer over, at deres Satspræstation ikke overstiger den tilbudte faste Løn. Det Kuriøse ved Tarifens Satser er, at i Byer med samme faste Lønsatser kan Beregnings-Prisen være forskelligartet og at den mindste Fastløn ikke svarer til den fastsatte Beregning. Hvad det første angaar maa Ingen tvivle om, at der *er* gjort, hvad der kunde gøres, for at belære Principalerne om Latterligheden heri, og hvad det sidste angaar, kan det omtvistes, *hvorvidt det vilde være tjenligt*, at de to Satser svarede nøjagtigt til hinanden, idet Tilbøjeligheden for Indførelsen af fast Løn derved maaske vilde stige, hvad der ikke for Svendene vilde være absolut Fordel under dens nuværende Størrelse.

Naar nu hertil kommer de *Fordelsbestemmelser*, som Tarifens øvrige Satsparagrafer indeholder, og som Modstanden meget flegmatisk har undgaaet at berøre, og man véd, at disse i de fleste Tilfælde falder sammen med Københavnernes Tarif, saa forekommer det os, at man har god Grund til at tage hele Forholdet op til Betragtning paany, saa meget mere, som disse Bestemmelser i de fleste Byer slet ikke er gennemførte nu, og, hvor de *søges* realiserede, kun foranlediger Vrøvl og Tidsspilde ved ikke at hvile paa tarifmæssig Basis. Dette Forhold forandres med ét Slag — *naar Medlemmerne selv vil.* Parterne faar deres Regler at gaa efter, som kun i de færreste Tilfælde vil give Anledning til Diskussioner.

Som Hovedregel kan sættes: *Alt beror paa Medlemmerne selv.* Staar man for den mindste faste Løn og rasper væk med Tungen ud af Halsen, finder man enhver ekstraordinær Fordring, der i Henhold til Tarifen kan stilles, ubeskeden, ja da vil Tarifen blive utilfredsstillende for Helheden; reducerer man derimod Præstationsmængden efter Lønnen og klart og bestemt fordrer sin Ret, da vil den ikke blive det i de første Aar.

Man maa dog virkelig heller ikke glemme den Fordel, som *Arbejdstidens Forkortelse* til 9 Timer byder — at der derigennem skabes en solidere Grund for fremtidige Krav ved Reguleringen af Tilbud og Efterspørgsel og at det øjeblikkelige Resultat er et kortvarigere sanitært Nedbrydningsarbejde. Efter vort Skøn er denne Indrømmelse en vægtig Anbefaling for at tage mod Tarifen; den vil være i Stand til at organisere Kollegernes ensartede Opfattelse af Bestræbelserne for senere *fælles* Forbedringer.

Selv om nu en Del ikke lægger den Vægt paa Arbejdstidens Forkortelse, som vi, saa tror vi dog ikke, at det store Flertal vil være blind for, at det er Skridt ad den Vej, der vil vippe de økonomiske Krav i Vejret og være i Stand til at bedre den økonomiske Helhedsstilling for Øjeblikket, og vi finder det derfor ikke korrekt, naar en Del Provinsblade, der har beskæftiget sig med den foreliggende Tarif, vil søge Grunden til Forkastelsen — i Medlemmernes Modstand mod den forkortede Arbejdstid.

Der er ogsaa én Ting til, der gør Forslaget fornyet Overvejelse værd, og det er *Maskinsætter-Tarifen.* Lad ikke haant

om den, thi den er sikkert ikke saa langt borte, at det kan være ligegyldigt, om der findes Bestemmelser for den eller ej. Den regulerer, hvilken Arbejdskraft, der maa anvendes, den sikrer Fagets Udøvere Betjeningen, den forkorter Arbejdstiden yderligere og fastsætter mindst en Tredjedel højere Løn end ved Haandsats, og det baade for ordinær Tid og Overarbejde. *Det* er Oasen i Ørkenen — hvis man *vil* betragte Tarifens øvrige Indhold som en saadan — og Danmarks Provins-Kolleger kan under alle Omstændigheder smigre sig med, at være blandt de første i Evropa, som har opnaaet en fredelig Forstaaelse paa det Omraade. Har Kollegerne *udenfor* København det samme Syn som dem *indenfor*, da vil de vide at vurdere dette. De sidste er i alt Fald afgjort naaet dertil, at de *ikke vil* modtage en Tarif, som ikke beskytter de opnaaede Forbedringer og sikrer dem Part i Udbyttet af Maskinerne gennem særlige Bestemmelser for denne Art Sats.

Lærlinge- og *Sundhedsbestemmelser* vil skaffe et godt Rygstød tilveje for Forbedringer i økonomisk og sanitær Henseende, og være i Stand til — *naar Medlemmerne selv vil* — at bibringe Principalerne Forstaaelsen af, at de har et Ansvar, som de tidligere har lukket Øjnene for. Ogsaa paa de to Omraader gaar vore Provinskolleger i Spidsen for Københavnerne, der i hvert Tilfælde ikke hidtil har haft saadanne. Lad der ogsaa være enkelte Sundhedsbestemmelser, som nærmest fortjente en komisk Rubrik, saa bør dog Svendene forbeholde sig Latteren og sikre Ærgrelsen ublandet for de naive Forfattere.

Natarbejde uden foregaaende Dagarbejde har da ogsaa fundet en Løsning, som maa være foreløbig tilfredsstillende. Det kan ikke udstrækkes over 8 Timer og lønnes med en Tredjedel højere Satspris før 12 og en halv Gang højere Satspris efter 12. Lad det i Øjeblikket kun være enkelte Blade udenfor København, som benytter denne Arbejdsmetode — Konkurrencen vil sikkert efterhaanden gøre den mere almindelig. Hvis Københavnerne i deres nuværende Tarif havde haft *den* Bestemmelse for samme Omlægning af Arbejdstiden, vilde enkelte Blades Lønforhold være mere i Favør af Arbejderne end nu er Tilfældet.

Det er denne Omlægning af Arbejdstiden, bl. a. Hr. Sørensen i sidste Numer ikke forstaar, naar han vil hævde, at derved bortfalder § 19. Den Paragraf bortfalder ikke — det var ikke godt — thi den gælder Overarbejdsbetalingen efter de ordinære 9 Timers Slid, og Godtgørelsen maa som Følge deraf være højere, end hvor det almindelige Dagarbejde kun omfatter nogle faa Timer. En regelmæssig Omlægning af Arbejdstiden, som kan hindre et regelmæssigt Overarbejde, vil være tjenlig for begge Parter, og er som Følge deraf ikke en uforstaaelig, men en meget anbefalelsesværdig Ting, naar som her Begrænsningen og den forøgede Betaling derfor er fastsat. Principalerne vil spare en Del Driftsomkostninger, Typograferne ikke overanstrænges af for lang Arbejdstid — og flere faa Beskæftigelse.

Timebetalingens Fastsættelse efter det *virkelige* Antal Arbejdstider, burde der ses en Fordel i; thi der sikres Arbejderen derigennem hans *virkelige* Fortjeneste. Hvis ikke *det* var fastsat, vilde Timebetalingen betyde en Reduktion i hans sædvanlige Indtægt, saafremt han i de sidste 8 Uger havde forsømt nogle Timer. At fastsætte et bestemt Antal Øre pr. Time kunde være meget nemt for Regnskabets Skyld, men vilde ikke have noget med Retfærdigheden at gøre; var den efter Gennemsnitsfortjenesten fastsat for ringe for en Kollega, vilde den være urimelig for denne, og var den fastsat for højt, vilde det samme være Tilfældet for Principalen.

Naar Principalen er forpligtet til at beskæftige Beregningsarbejderen fuldt ud, hvad der vil sige det samme som, at han skal betale ham hans sædvanlige Fortjeneste, selv om han er ude af Stand til at give ham Arbejde, saa forekommer Urimeligheden os ikke stor, naar denne Forpligtelse er gensidig. Hvis Menneskene var saa gode, som de burde være, var baade disse og mange andre Bestemmelser i Livet overflødige. *Bøderne* er da heller ikke derfor noget Nyt og noget ene i denne Tarif gældende, men findes i saa godt som alle Overenskomster mellem de to Parter, og findes de ikke dér, saa hænger de som diktatoriske Bestemmelser i Arbejdslokalerne, hvilket langt fra kan være at foretrække.

Om en *Voldgiftsret* kan altid disputeres, men saafremt man ikke ynder og det ikke nødvendiggøres at sætte Magten i Rettens Sted, saa vil de Fleste betragte en saadan Ret som et nødvendigt Tilbehør; og man ser da ogsaa stadig Anskuelsen herom brede sig; der trues med Lock-out og Strejke, men naar det kommer til Stykket griber Alle med Kyshaand Forslaget om Voldgift. I en saadan Voldgiftsret, hvor to modsat interesserede Parter har en lige stor Styrke, vil Afgørelsen næsten altid gaa med Lodder og standses ved Stemmelighed; derfor er en tredje Domsmagt nødvendig. Om denne er »en juridisk dannet Opmand« eller en saadan har fast Stilling som Dommer er temmelig ligegyldig, saa længe Formen for Rettens Sammensætning er som nu. At Reformer her vilde være gavnlig, er indlysende; men hvorledes? Vi har tænkt os Muligheden af, at en saadan hvilede paa Basis af f. Eks. tre *uvillige* Mænds Skøn; for disse mødte Parterne og fremlagde deres Klager og Forsvar, og de dømte saa efter *deres* Opfattelse af Tarifen; men her kommer jo atter Spørgsmaalet om, hvorledes Enigheden tilvejebringes ved Valget af disse Mænd.

Der er ikke megen Retfærdighed til her i Verden, men *nogen* Tro derpaa maa man have, og naar Forholdet ordnes saaledes, at en endelig Afgørelse hviler i Hænderne paa en Mand, der ikke i sit Liv bestiller andet end at pleje Ret og Retfærd, saa bør man stole paa, at han ogsaa forstaar *den* Ting i et fagligt Spørgsmaal, hvor han har Parternes Fortolkninger og Lovens Ord foran sig. Man bør i alt Fald ikke rokkes i Troen, før man har set Dommen.

Saa er der sluttelig *Tarifens Varighed*, som man mener er for lang. Fire Aar er ogsaa en lang Tid, men den er dog ikke saa lang, at den gaar udenfor den almindelige Regel i saa Tilfælde, og dette gælder da i særlig Grad overfor Organisationer, der for første Gang skal arbejde under en Tarif. I mange Tilfælde viser det sig, at Varigheden ved stiltiende Overenskomst endog yderligere forlænges — og vi har et nærliggende Eksempel i en tidligere for København gældende, hvis Tidsperiode var sat til $1^1/_2$ Aar, men ikke desto mindre varede i 8 (otte!) Aar.

Efter dette vil man forstaa, at vi ønsker nye Overvejelser af Kollegerne. Selvfølgelig ser det lidt paafaldende ud, at en Afstemning skal gentages; men Aarsagen er dog undskyldelig, naar den hviler paa Mangel paa en forudgaaende Forklaring, hvilken Fejl er lettere tilgivelig i en Organisation, der er spredt over et Omraade, som lægger Hindringer for en saadan, end hvor, som i København Redegørelse kan finde Sted samtidig. Men naar saa endelig denne Redegørelse har fundet Sted og man kan finde den fornuftig og forsvarlig, ja, da er det Tolerance at stemme *for* den, selv om man tidligere var imod.

Det forekommer os, at efter at Satserne 15 og 16 Kr. er strøgne, bør man tage mod Tarifen under Betragtning af, at det er den første Ramme, den første organiserede Form for Arbejde under tarifmæssige Forhold for hele Landet, og at den vil tjene til Udvikling af den solidariske Opfattelse, der med Helheden for Øje giver Grøde for faste Viljer til senere at opnaa mere.

Fortid og Fremtid.

II

Saa kæmped' de Helte af 98. —

NAAR vi se tilbage paa Foreningens Virksomhed, da er det ligefrem velgørende at iagttage den *Aabenhed*, der tidligere er vist overfor Medlemmerne, naar *ny* Spørgsmaal sattes paa Dagsordenen, ønskedes drøftede og derefter fremmede til Gavn for Foreningens Medlemmer. Og denne Aabenhed og Ligefremhed skaffede Styrelsen en Tillid blandt Foreningens Medlemmer, som er absolut nødvendig for en Styrelse.

For Øjeblikket er Hovedbestyrelsen ikke besjælet af denne Tanke — tværtimod, i Tarifsagen t. Eks. viser den et Despoti, et »vi alene

vide«, som viser, at det *skal* være Styrelsen og *ikke* Medlemmerne, der bestemmer Foreningens Udvikling. Kan man paavise en eneste Arbejderforening her til Lands, hvor noget lignende finder Sted?

»*Strængt fortroligt!*« indledes den sidste Trumf med, som *Fællesstyrelsen* har sendt Medlemmerne, den forrige nøjedes med »*fortroligt*«, men den var jo ogsaa sendt os fra *Hovedbestyrelsen!!!* Nu kan Hovedbestyrelsen ikke længere dupere Medlemmerne, men saa faar den Fællesstyrelsen til at tage Affære! Hvad mon vore københavnske Kolleger vilde sige, dersom Provinsforeningens Hovedbestyrelse vilde komme og diktere dem deres økonomiske Stilling? Vi fejler næppe ved at antage, at d'Hrr. vilde blive jagede paa Porten. Og vilde mon vore københavnske Kolleger finde sig i at faa *den samme Tarif* to Gange til Afstemning? — Vi nærer ingen Tvivl i saa Henseende.

Vi beklager i allerhøjeste Grad, at Fællesstyrelsens Henvendelse til Medlemmerne er betegnet »*strængt fortroligt*«, da dette Aktstykke netop er egnet til en indgaaende Kritik, men det er jo netop Systemet i Styrelsens hele Fremfærd: hvor deres egne Argumenter slipper op, dèr paabyder man Tavshed fra Medlemmernes Side.

Det »strængt fortrolige« slutter med at fremsætte Ønsket om at faa Fællesstyrelsens Medlemmer ud omkring i Lokalforeningerne. — Ja, hvorfor ikke bruge dette Fif som et Paaskud for at bibringe Medlemmerne *den eneste rigtige Forstaaelse af Tarifen*, som naturligvis *kun* findes hos Fælles- og Hovedbestyrelsen, men vi antager dog, at Kollegerne Landet over er saa selvstændige, at de *ikke* reflekterer paa Paatrængenheden. Det store Flertal er sikkert nu som før klar over Stillingen. Her nytter det ikke at male Fanden paa Væggen.

»I al sin Daarligdom« er Tarifen med sine *17 Kr.s* Minimalløn dog et »Fremskridt«, som Medlemmerne bør tage imod, mener Fællesstyrelsen. Hvilken Kontrast til Formandens Begæring om *1400 Kroner* aarlig for sit Vedkommende! *Dette* Lønspørgsmaal haaber vi vil finde Medlemmerne vaagne, naar de en Gang ved en for Hovedbestyrelsen passende Lejlighed faar Lov til at stemme derover.

Hovedbestyrelsens Kæphest er, at der maa bringes Ofre for de daarligst stillede Kolleger — de, der arbejder under uslere Vilkaar, end Tarifen byder. Men er det Offer, som vi i *dette* Tilfælde skal bringe, ikke for stort? En Tarif, som *skal* gælde i *4 Aar* og byder en Mindsteløn af 17 Kr. med vedhængende Mulktbestemmelse osv., er dog kun et saa lille »Fremskridt«, selv for de allerdaarligst stillede, af de af ganske Hjærte ikke blot er enige med os i, at vi *atter* slaar Staklen ihjæl, men endog selv vil være med og tage aktiv Del i Eksekutionen.

Vi er nu paa 7. Uge efter Repræsentantmødet, og endnu er der ikke fra Styrelsen foretaget det mindste for at bringe Mødets Beslutninger til Udførelse. Skal vi døse Tiden hen og saa pludselig, naar Tiden bliver knap, jaske det Hele igennem?

Det synes saa.

Vor Slutningsbemærkning skal nu som forrige Gang være denne:

Stem imod Tarifen!

Kolding, den 11. Juli 1868.

N. L. PETERSEN. P. NØRGAARD. B. HANSEN. E. J. NENDEL.
U. HANSEN. S. M. CHRISTENSEN. H. F. RASMUSSEN.
CHR. RYBERG. M. RASMUSSEN. M. WENSYLD. J. F. M. SKOV.
O. HANSEN. HERM. HANSEN. C. SONNENBORG.

Der er kun én Ting i dette Indlæg, vi finder os interesseret i at tage til Genmæle mod, og det er det indsnævrede Syn, der gør sig gældende overfor Fællesstyrelsens Indgriben. Fællesstyrelsen er ingen Ledelse for København alene, men for hele Landet, og paa det Omraade, Centralisationen omfatter, den eneste; den bestaar af 2 Mand fra Dansk typ. Forening, 1 fra Den typ. Forening og 1 fra Den typ. Trykkerforening samt en særlig valgt Formand. Kun beklageligt, at der mellem Underskriverne findes Folk, om hvem man burde tro, de vidste dette.

RED.

Fra Fagmøderne.

Esbjerg.

I Søndags holdt Socialdemokratiet stor Fest i Esbjerg med Reveille gennem Byens Gader om Morgenen, Fagmøder om Formiddagen og om Eftermiddagen Procession gennem Byen med 2 Musikkorps og 46 Faner ud til Arbejdernes tidligere Ejendom »Esbjerg Hotel«, hvis store og smukke Have langtfra kunde rumme alle Deltagerne, saa mange var der mødt frem. I Haven talte Esbjergs nye Arbejderredaktør, Hr. SUNDBO, og Lærer KLAUSEN.

Om Formiddagen holdt Typograferne deres Fagmøde i Etablissement *National* i Torvegade. Der var foruden Esbjergkollegerne mødt Deltagere fra Kolding, Horsens og Ribe, og under Forhandlingerne indløb en telegrafisk Hilsen fra Kolding, der modtoges med Bifald.

Forhandlingerne galdt 3 Ting: Tilslutning til de samvirkende Fagforeninger, Tarifen og Formandens Løn. I Diskussionen deltog JAC. CHRISTENSEN, HEIN og ØRVAD, Esbjerg; HVIDTFELDT, PETERSEN og L. V. HANSEN, Kolding; BECH, Ribe; JØRGENSEN, Horsens. JAC. CHRISTENSEN, Esbjerg, var Dirigent, og J. F. MØLLER, der var Gæst fra København, fungerede som Sekretær.

De to første Punkter, Tilslutningen og Tarifen, var naturligvis de mest pirrende til at fremkalde Diskussion. Angaaende det første Punkt enedes man om, at Mødet udtaler sig i følgende Resolution:

»Medlemmer af Dansk typ. Forening, samlet til Fest i Esbjerg, retter en indtrængende Anmodning til samtlige Kolleger Landet over om at danne typografiske Fagforeninger for derigennem at søge Samarbejde med de øvrige organiserede Arbejdere under de lokale Fællesorganisationer. Enhver god Kollega bør føle det som sin Pligt at deltage i Organisationsarbejdet.«

— I Tarif-Debatten talte kun HVIDTFELDT og L. V. HANSEN, Kolding, for Tarifen; alle de øvrige Talere var imod, og ved en skriftlig Afstemning fastsloges Modvilligheden med 14 Stemmer mod 3.

— Det sidste Punkt, Formandens Løn, blev man hurtigere færdig med. Ved Afstemningen vedtoges et af Esbjerg Forening stillet Forslag om 500 Kr.

Derpaa gik man til en animeret Festspisning, og en Time efter marscheredes med Esbjergtypografernes smukke Fane i Spidsen til Samlingspladsen paa Byens Torv, hvorfra Kl. 4 Socialistmarschens Toner fra to store Orkestre drog det vældige Tog ud til Festpladsen.

„Mærkelige Standpunkter".

SAA kom endelig det store Slag mod min Person, som man med sædvanlig Pjattethed havde hvisket om og som derfor blev mig bekendt allerede Ugen før det stod at læse i *Typ.-Tid.* Der var derfor stor Cirkusforestilling paa »Stiften« i Fredags, i hvilken selve Klownen naturligvis spillede Hovedrollen, thi et saadant Slag kunde den »ulykkelige« Olsen ikke staa for, og »Sejren« maatte derfor fejres paa en værdig Maade. Men den bedstefaderlige Bebrejdelse rammer mig ikke paa et eneste Sted, saa »Adjutanten« har været uheldig med sit Produkt, som kun er et *Diktat* af Hr. B., men jeg vil lade X slippe let gennem Verden med sit »fejrede« Aandsprodukt, thi — Jøderne er let kendelige fra andre Dødelige. Mit Standpunkt skal jeg til enhver Tid forsvare og skal ikke »lede« efter det i andre Byer. Jeg agter ikke at bruge *Typ.-Tid.* til personlige Opgør; men vil Hr. B. og hans Adjutanter mig noget, véd de jo, hvor jeg er at træffe.

Aarhus, den 10. Juli 1898. ARNOLD V. OLSEN.

Vi betragter hermed *den* Diskussion færdig i *Typ.-Tid.* RED.

Nær og fjærn.

Typografernes Stiftelser. Vi henleder gentagende Opmærksomheden paa Stiftelsernes Generalforsamling paa Søndag Kl. 11 pr. (Søfryd).

Klubben for Stereotypister, Rotationstrykkere og Hjælpere afholder i Følge omstaaende Bekendtgørelse Møde paa Søndag Kl. 1 i Foreningslokalet.

Skovtur eller —? D'Hrr. nuværende og sidst afgangne Funktionærer i Den typografiske Forening og dens Sygekasse, bedes give Møde paa Søndag Efterm. Kl. 12½ i »Søfryd«.

Lønforhøjelse. Ved Forhandling med Kontrolkomitéen for Bladet *Demokraten* i Aarhus har Personalet opnaaet et Løntillæg af 1 Kr. pr. Uge for de i Trykkeriet beskæftigede faste Sættere. Forhøjelsen omfatter 8 Mand. Laveste Løn paa Trykkeriet er nu 26 Kr., ligesom man alt dér i længere Tid har arbejdet med 8-Timers Arbejdsdag.

Sommerferie. Redaktør H. R. EGEBJERG, *Folkebladet*, Svendborg, har i Lighed med tidligere Aar tilstaaet sit Personale (Svende som Lærlinge) 8 Dages Ferie med fuld Udbetaling af Ugelønnen.

— Bogtrykker J. HENRIKSEN har i Lighed med forrige Aar tilstaaet sit Personale 4 Dages Ferie med fuld Udbetaling af Lønnen.

Missionstrykkeriets Personale henvendte sig for kort Tid siden til Hr. FISCHMANN med Anmodning om, i Lighed med, hvad der finder Sted mange Steder, at erholde Sommerferie. Efter nogen Overvejelse blev det meddelt Personalet, at foreløbig turde man ikke give noget bestemt Tilsagn, da det selvfølgelig burde komme *alle* i Forretningen til Gode, og dette kunde vanskeligt for Tiden lade sig gøre. Derimod tilbød Hr. Fischmann samtlige Arbejdere at holde fri Lørdag Eftermiddag Kl. 2, foreløbig i to Maaneder, eventuelt hele Aaret. Dette Tilbud blev modtaget med Glæde og Tak.

Flot! En *Lærling* i Aktieselskabet *Roskilde Avis'* Bogtrykkeri var for nogen Tid siden saa uheldig at makulere et Oplag af et Skema, han var sat til at trykke. Arbejdet maatte gøres om igen. For denne Forseelse maatte han, da Maaneden var omme, bøde med *10 Kr.*, der fradroges hans Maanedsløn (22 Kr.). I disse 10 Kr. er indbefattet Godtgørelse for *Trykning, Papir* og *Fragt!*

Samme Aktieselskab har tilladt sit Personale at holde Sommerferie, naar det for egen Regning lønnede den fornødne Afløsning. F. O. J.

Typografernes Cykleklubs Stiftelsesfest afholdes den 24. ds. i *Birkerød Kro.*

Bladstereotypisterne i Chicago har i Lørdags nedlagt Arbejdet, just som Publikum med stor Spænding ventede Efterretninger fra Krigsskuepladsen. De Strejkende forlanger Arbejdstiden nedsat fra 8 til 7 Timer og Lønnen forhøjet til omtrent 14 Kr. om Dagen (hidtil lidt over 12 Kr.) og 2 Kr. 80 Øre Timen for Overarbejde. Desuden forlanger de, at der ikke maa ansættes mere end én Lærling i hvert Trykkeri. I Lørdags kunde der ikke udkomme et eneste Blad i Chicago. For de udenbys Blade, der ankom, krævedes og betaltes overordenlig høje Priser.

Aarhus Typografers Sangforening, der lig en anden Fugl Føniks er opstaaet i en ny og forbedret Skikkelse, har siden sin Genopstandelse drevet sine Sangøvelser med fuld Kraft. Hvad der imidlertid ogsaa er Grund til at fremhæve, er, at Tilgangen har været meget stor, saa at Foreningen nu tæller de $^3/_4$ af Byens Typografer, der alle — heldigvis — omfatter den med en Interesse, der tyder paa, at Foreningen vil faa et »langt Liv«. Forrige Søndag var arrangeret en Sommerudflugt, der ad Aare sikkert vil blive suppleret med adskillige efterfølgende. Turen gik til Hinnerup, en større By ad Frijsenborg til. Ved Middagstid rullede man pr. Tog derud og ankommen til Bestemmelsesstedet færdedes Selskabet, der talte ca. 50 Deltagere, rundt i de smukke Skove og Anlæg. At de syngende Medlemmer maatte holde for, er en Selvfølge, og skønt Sangøvelserne ikke har været drevne saa overordenlig længe, maa det dog siges, at Sangen lød upaaklagelig. Stærkt Bifald hilste da ogsaa hvert Numer. Efter nogle Timers Færden »i Skov og paa Hede« søgte man ind i Gæstgiveriet, hvor et veldækket Bord hurtig stillede den værste Sult. Glæden over Samværet gav sig her Udslag i en hel Del Taler, der alle hilstes med kraftige Hurraraab. Sangforeningens Poeter havde benyttet Lejligheden til at sadle »Pegasen«, og de originalt udstyrede Sange — af hvilke navnlig en fra Mammens Bogtrykkeri gjorde Lykke — vakte en sand Jubel. Efter det »hævede Bord« gjordes der ryddeligt i Salen og snart »tren« de gæve Sortekunstnere en sagte Vals med Tryk til nogle ikke helt uefne Toner fra et Landsbymusikkorps, der ogsaa ved Bordet efter bedste Ævne havde søgt at oplive Deltagerne, hvad der lykkedes over al Forventning. En Bolle til Slut med den obligate Sang af et kendt og skattet »Firma« — og Deltagerne begav sig til Toget, der snart efter rullede ind paa Aarhus Banegaard, hvor man skiltes efter at have tilbragt en fornøjelig Dag, som det fortrinlige Sommervejr havde gjort sit til at frembringe.

W—p.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Søndag den 3. Juli. Fraværende med anmældt Forfald: GUSTAV CLAUSEN, LAURITZ HANSEN og OSCAR JOHANSEN.

Paa et herværende Trykkeri udbetaltes Arbejdslønnen delvis Fredag og Lørdag; tillige havde der samme Sted været beskæftiget en Forbundter, som var laant fra et andet Trykkeri. Disse Forhold var ved Henvendelse til Arbejdsgiveren nu ordnede. — 6 Opsigelser var sket fra et større Bogtrykkeri; da det kunde formodes, at flere Sættere paa Grund af deres korrekte tarifmæssige Optræden skulde rammes, besluttedes det, hvis flere mistænkelige Opsigelser skete, bestemt at skride ind fra Foreningens Side. — En Protest fra et Personale angaaende Overholdelsen af den tarifmæssige Arbejdstid henlagdes til Repræsentantskabet. — En Indbydelse fra Svensk Typografförbund til at sende Repræsentation til Forbundsmødet i Stockholm henvistes til Fællesstyrelsen. — Det vedtoges, at Medlemmerne — paa Grund af Tarifens Opsigelse — gennem Bladet skulde anmodes om snarest at opsige deres Kontrakter. — En Skrivelse fra Trykkerforeningens Styrelse med Forslag om Foreningens Eneret til at optage Trykkere, besluttedes behandlet ved et eventuelt Fællesmøde mellem de to Styrelser. — Forholdet angaaende de to nye Sættemaskiner »Monoline« og en Maskinsættertarif drøftedes. Det oplystes, at Forhandlinger havde fundet Sted mellem den paagældende Bogtrykker og de to Foreningers Formænd, og at Forhandlingerne endnu ikke var tilendebragte. Det vedtoges ved alle Midler, der stod til Raadighed, at faa en foreløbig betryggende Ordning af Spørgsmaalet tilvejebragt; tillige besluttedes det, da Behandlingen af Maskinsættertarifen i Tarifkommisionen stod lige for Døren, at opfordre Typografernes Medlemmer i Kommissionen til at sætte Alt ind paa Tilvejebringelsen af en Maskinsættertarif og at Typografernes berettigede Fordringer heri blev respekterede. — Lægebesøget paa Trykkerierne overlodes det til Formanden og Kassereren at faa i Stand en af de første Uger. — Skrivelse fra Svensk Typografförbund med Meddelelse om, at de havde overtaget vore hidtilværende Medlemmer i Helsingborg, Toges til Efterretning. — Et Landophold bevilgedes. — Flere Smaasager behandledes. P. L.

Brevkasse.

Hr. *P. Thorsen.* Vi er ikke partiske, men vi maa dog tillade os en saadan Censur, der kan hindre, at Diskussionen om ethvert større Spørgsmaal glider ud i rent personligt Skænderi. Netop for at *De* kan faa Adgang til samme Ret som Modparten har vi henlagt Deres Artikel til næste Gang.

Flere Indsendere. Næste Gang. RED.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Styrelsesmøde paa Søndag i Søfryd Kl. 1. FORM.

Ny Medlemmer: Hjælpearbejder Lauritz Eduard Emil Bengtsen (O. C. O.). Pilegaards Hustru Anna Marie. Herm. Aug. Nielsens do. Thora Augustine. Carl Larsens do. Mathilde Christine.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 1102 (Dsk. t. F.), Johan Møller (Militær) fra Aalborg. 340, Chr. Aug. Christensen (Hohlenberg) fra Rejse. 1500 (Norsk Centralf.), Vilhelm Andersen (Carl Andersen) fra Rejse.

Bortrejste: 1083 (Dsk. t. F.), N. Chr. Petersen (L. A. Jørgensen) til Aarhus i Plads. 950 (Dsk. t. F.), Marius le Fevre (Missionstr.) til Udlandet. 2933, Alb. Vald. Jørgensen (arbl.) til Varde i Pl. 2866, Alb. Holtzmann (arbl.) paa Rejse. 717, Chr. Lillie Gornitzka (N. & Lyd.) til Nexø i Pl. Dsk. t. F., J. H. Georg Larsen (arbl.) til Ringsted i Pl. 709, Edv. F. Geisler (arbl.) paa Rejse. 473 (V. d. D. B.), Oskar Ahrens (arbl.) paa Rejse.

Udslettet f. Restance: Trykker Hans Chr. Andersen (Enevoldsen & Andersen). Sætter A. V. G. Henningsen (Henningsen). Bogtr. Petrea Foss.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket paa Søndag.** V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Lokalformænd.

Fredericia: Typ. F. O. LEIDECKER, Dagbladet, i Stedet for N. Jensen.

Hjørring: F. VERWOHLT i Stedet for N. P. Rask.

Thisted: N. CHR. FROSTHOLM i Stedet for Marius Jensen.

Varde: J. POULSEN i Stedet for Eickhardt.

Kolding, 13. Juli 98. HVIDTFELDT.

Kvittering for modtagne April Kvartalsregnskaber.

4. Juli: *Aalborg.* 5. Juli: *Nakskov.* 6. Juli: *Frederikshavn.* 7. Juli: *Nyborg.* 8. Juli: *Stubbekøbing.* 12. Juli: *Helsingør, Herning* og *Silkeborg.*

Kolding, den 12. Juli 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

Nyt Medlem: Hillerød, Carl Christian Andersen, udl. 11/7 98 i Frederiksborg Amtstid. efter 5 Aars Lære. Aalborg, Christian Thorvald Sofus Schrøder, udl. 1/7 98 i Oluf Olsens Bogtr. efter 5 Aars Lære. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Aarhus, 811, H. E. Andersen og 1083, N. Chr. Petersen (begge i Plads). Odense, 118, N. Chr. Petersen fra Slagelse i Plads. Varde, 2933 (Den t. F.), Albert Vald. Jørgensen. Thisted, 1058, Henrik Nielsen (Thisted Amtstid.).

Bortrejste: Hillerød, 516 (Den t. F.), Martin Jensen Enemark (paa Rejse); (Lyngby), 64 (Den t. F.), Malling Andresen (arbl.) til Kbhvn. Vejle, 1238, Chr. Jensen Udbye til Odense i Plads. Thisted, 1038, P. Chr. Pedersen (paa Lystrejse).

Udmældt: Aarhus, Restavratør H. P. Olsen.

T. C. C. Søndag Tur til Birkerød. Start Trianglen Kl. 9. R. Andersen og C. Hansen.

Søndag den 24. ds. Stiftelsesfest i *Birkerød Kro* med Rekordridt, Fællesspisning, Dans og Punschegilde. Nærmere af det udsendte Program. Besøgende velkomne.

ANNONCER

En tysk Akcidenstrykker,

der i 1½ Aar har arbejdet i et større Officin her i Landet, søger Plads til 1. Avgust. Billet mrkt. »Akcidenstrykker« bedes indlagt paa Ekspeditionskontoret.

Klubben for Stereotypister, Rotationstrykkere og Hjælpere

afholder **Ekstramøde** *Søndag den 17. Juli Kl. 1 Efterm.* i Foreningens Lokale, *Admiralgade 19.* Det paalægges Alle i vort Fag at møde talrigt, da *vigtige* Sager foreligger til Forhandling. STYRELSEN.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 29
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 22. Juli 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Provins-Tarifen.

Stem for den!

Hr. J. P. Sørensen, Vejle, har i forrige Numer* af *Typ.-Tid.* været ude at skyde til Maals efter Tarifen, og han har da med det samme sendt mig et Par Projektiler i Anledning af min sidste Artikel.

Jeg skal ikke komme ind paa Hr. J. P. Sørensens Insinuation om, at L. V. Hansen og Hovedbestyrelsen i en bestemt Hensigt først havde fremsat Tarif-Resolutionen paa Repræsentantmødet efter at »en Del« af Repræsentanterne var rejste; den Beskyldning bliver forhaabenlig nok gendrevet fra anden Side.

Med Hensyn til de mange for Hr. J. P. Sørensen »uforstaaelige« Punkter i Tarifen skal jeg kun bemærke, at jeg beklager Hr. Sørensens Mangel paa Forstaaelse i denne Retning, og jeg haaber, at kun faa Kolleger deler hans Snæversynethed. — Jeg skal i denne Forbindelse udtale min Beklagelse over, at Redaktionsudvalget i min sidste Artikel har strøget nogle Bemærkninger, som Hr. J. P. Sørensen maaske kunde have taget sig til Indtægt.

Saa kommer Hr. Sørensens ejendommelige Vending om »Krokodilletaarerne fra Vesterhavet«. Hvad Hr. S. dermed mener, forstaar jeg ærligt talt ikke, men de er maaske kommen med for Effektens Skyld.

Saa fortæller Hr. S., at det vil være en smal Sag atter at opnaa Forbindelse med Principalerne, efter at Tarifen er forkastet, »thi der er allerede Bladudgivere, som er bange«. Det kunde være interessant at se, hvad det er for Bladudgivere, thi Hr. S. kan være overbevist om, at Principalerne hellere ser Tarifen forkastet end vedtaget. Saa kunde de jo med god Samvittighed vaske deres Hænder og vælte Ansvaret paa os.

At Hr. S. henregner mig til Hovedbestyrelsens Meningsfæller, har han kun *delvis* Ret i; men med Hensyn til Tarifen, da staar jeg paa Hovedbestyrelsens Side, fordi jeg er overbevist om, at bliver Tarifen stemt ned, da vil det bagefter bitterlig blive angret.

Hr. S. fortæller saa med Beklagelse, at der gennem Tarifen vil opstaa uhyre »Misligheder«. Bl. a. vil Typograferne ikke arbejde i de lavestlønnende Byer, men stadigvæk strømme til de højstlønnende. Men, kære Hr. S., det er jo tværtimod en stor Fordel, thi derigennem *tvinges* jo netop »Fyrtøjerne« til af sig selv at sætte Lønnen op, saafremt de ønsker stabil Arbejdskraft.

Derefter kører Hr. S. op med det grovere Skyts. Han fortæller triumferende, at vi ingen Arbejdsløse har, og at vi derfor magelig »ved stærkere Midler« kan tvinge en Tarif igennem; men Hovedbestyrelsen har »ingen Mod og Tro paa Sammenholdet og Kollegialiteten blandt Typograferne«. Ja — Hr. S. — heri vil jeg give Dem Ret, det har Hovedbestyrelsen ikke, og den har god Grund til ikke at have det; det har alt ved tidligere Lejligheder vist sig, hvilken Grøde der kom i Strejkebryderne, naar der skulde slaas et Slag. Og fraset disse, tror Hr. S., at vi ved en Konflikt paa den foreliggende Tarif med 9 Timers Arbejdsdag og faktisk betydelige Forbedringer af Lønnen vilde faa Publikum, Landets øvrige Arbejdere og vore udenlandske Kolleger med os, endsige til at støtte os pekuniært? Tror Hr. S., at vi vilde kunne vinde Lavrbær ved en Lønkamp, der højst kan vare 14 Dage (thi saa vilde vort Reservefond være udtømt) og ende med en for os ydmygende Fred? Ja, dersom Hr. S. tror det, da er hans Tro stor, men om den er stærk nok til at flytte Bjærge eller skabe os en bedre Tarif end den foreliggende, derom tillader jeg mig at tvivle.

Hovedbestyrelsen skal blive enig med sig selv om at gøre noget, siger Hr. S. Men hvad i Alverden skal da Hovedbestyrelsen gøre mere, end hvad den alt har gjort? Jeg skal oplyse Hr. S. om — dersom han ikke véd det — at Hovedbestyrelsen ikke har været ene om at skabe denne Tarif; havde den det, saa var den nok bleven det Ideal, som Hr. S. og Meningsfæller drømmer om; nej, der har været to Parter i Sagen; Principalerne har ogsaa haft et Ord at sige, og jeg kan forsikre Hr. S. om, at hvad der nu foreligger, *er det Meste, der paa nogen Maade for Øjeblikket kan opnaas.*

»Lad os vise, at vi er enige — om at stemme Nej til Tarifen«, skriver Hr. S. Ja, jeg tvivler ikke om, at Hr. S. muligvis i Øjeblikket kan skaffe lidt Enighed tilveje om dette Spørgsmaal — men bagefter kunde det være ganske interessant at se, om den Kollegialitet og det Sammenhold, som Hr. S. nu saa tappert slaar om sig med, er rede til at tage Ansvaret, rede til at træde frem paa Brædderne og løse de Opgaver, som Hovedbestyrelsen ikke har kunnet magte — jeg tvivler!

Det er ogsaa en ejendommelig Tillid og Tak, Medlemmerne skænker Hovedbestyrelsen, efter at den nu efter aarelangt Arbejde har opnaaet, at Arbejderne og Arbejdsgiverne for første Gang er blevne enige om Indførelsen af ordnede, tarifmæssige Arbejdsregler og Lønninger over hele Landet. Lad os vise Hovedbestyrelsen, at vi paaskønner dens Arbejde, lad os vise, at vi kan se længer end til vor Næsetip, at vi ikke hænger os i Bogstavet, men ser lidt videre ud; lad os i de 4 Aar, Tarifen gælder, samle Kræfter og ruste os, saa vi til den Tid staar rede til at optage en eventuel Kamp; lad os af disse Grunde og for Fremtidsarbejdets Skyld **stemme for Tarifen.**

Til Slutning vil jeg kun opfordre Hr. S. og Meningsfæller til grundig at sætte sig ind i Fællesstyrelsens sidste Cirkulære; dersom man ikke helt vil undervurdere Ledernes Arbejde og frakende dem Interesse og Vilje til at arbejde for Foreningens Vel — saa maaske man dog vil være lidt betænkelig ved at bortkaste den tynde Line, der skal hale den tykke Trosse ombord.

Kolding, i Juli 1898.

P. Thorsen
(»Cand. typ.«).

* Forsinket af Mangel paa Plads. Red.

Provins-Tarifen.

Stem imod den!

Endelig kom da Anbefalingen af og Opraabet til Tarifens Vedtagelse. Som Sædvane før har været, var det ikke Hovedbestyrelsen, der *atter* gjorde sin Indflydelse gældende.

Nej, der maatte virksommere Midler til, og derfor ser vi nu Fællesstyrelsen tage Affære, eller, med andre Ord, *den sidste Udvej prøves.* Fællesstyrelsens Indflydelse lægges i Vægtskaalen for med ét Slag at tilintetgøre alle de Gang paa Gang fremkomne Angreb paa den »rensede« og »forbedrede« Tarif og blødgøre de »stædige« Modstandere.

Men, trods Alt, Provinstypograferne faar alligevel ikke Troen paa, at de faa Goder, der bydes, vejer op imod Ofrene, som bringes, og at

alt, hvad der for Tiden *kan* naas, *er* naaet, og derfor bliver Tarifen igen forkastet. Men, hvem véd, maaske ser vi den da igen for tredie Gang i samme Skikkelse.

Dog, lad os haabe, at Flertallet *denne* Gang bliver respekteret.

Saa venter vi til Forbundsstyrelsen er valgt og traadt i Funktion. Lad da dennes Debut blive at skaffe os en god og tidssvarende Tarif med nogenlunde ensartede Levevilkaar og uden Straffelovsbestemmelser. Principalerne venter saamæn nok saalænge. Hovedbestyrelsens Bussemænd behøver vi ikke at frygte; de er kun illusoriske, ligesom Siebenmanns Italienere og Ungarere hverken gør fra eller til under mulig fremkommende Forviklinger.

Lad os mindes F. K. MADSENS Udtalelse paa Delegeretmødet, at hvis man vovede at byde Københavnerne en saadan Tarif, vilde de sparke til den uden at værdige den et Ord, og gøre som han anbefalede Provinstypograferne:

forkaste Tarifen!

STUD. TYP.

KUNDGØRELSE

I Anledning af, at Tarifen nu er opsagt hos alle Københavns Bogtrykkere, gør Styrelsen opmærksom paa, at enhver Kollega, der har Kontrakt med sin Principal, bør opsige denne.

København, 4. Juli 1898. P. S. V.

P. LAURITZEN,
Formand.

Danmarks polygrafiske Industri.

(Industrif.s Tidsskr.)

MAN har undertiden villet tillægge Omfanget af den literære Produktion i et Land Betydning som Maalestok for Folkets kulturelle Udvikling. Selvfølgelig er det en mislig Sag saaledes uden videre at drage Slutninger om et aandeligt Forhold fra det Kvantum Læsestof, der kan finde Købere; men nægtes kan det dog ikke, at Formodningen maa være for, at de to Ting, Oplysningens almindelige Niveau og Literaturmængden, ikke ere uden al Forbindelse med hinanden. Der knytter sig derfor altid en egen Interesse til Trykkeri- og Literaturstatistiken, og da den i Fjor afholdte danske Haandværks- og Industritælling her har bragt nogle nye Tal for Dagen, skal vi, uden iøvrigt at komme ind paa hazarderede Slutninger, stille disse Tal i Forhold til de foreliggende ældre Oplysninger og til lignende Data fra andre Lande.

Antallet af Bogtrykkerier blev i 1849 opgjort til 20 i Kjøbenhavn og 22 i Provinserne (i 1840 skal der alene i Kjøbenhavn have været 26 Trykkerier med 276 Medhjælpere). I Aarhundredets Midte fandtes der altsaa kun 42 Trykkerier i hele Kongeriget; dette var ikke noget stort Antal, men der havde ogsaa siden 1808 eksisteret en kgl. Resolution, hvorefter der ikke skulde gives Tilladelse til Oprettelse af noget nyt Trykkeri. Efter at denne Bestemmelse var bleven ophævet i 1849, stiftedes i den følgende Tid en Mængde ny Bogtrykkerier, som især den fremblomstrende Dagspresse gav nok at bestille. I 1872 var saaledes Trykkeriernes Antal vokset til 127, hvoraf 43 fandtes i København og paa Frederiksberg, 81 i de øvrige Købstæder og Handelspladser og 3 i Landkommunerne. I det følgende Tiaar fortsattes Tilvæksten i Trykkeriernes Antal, og i 1881 opgjordes Tallet til 175, af hvilke 71 (med 804 Arbejdere) fandtes i København og 104 (med 634 Arbejdere) i Provinserne.

Imellem denne Opgjørelse i 1881 og Industritællingen i Fjor ligger der et Tidsrum af 16 Aar, i hvilket Bogtrykkerhaandværket har taget et Opsving, som endog stiller den foregaaende Tids stærke Udvikling i Skygge. Af Bog- og Stentrykkerier fandtes der den 25. Maj 1897:

i København	158	med 2314	Arbejdere
i Købstæderne og Handelspladserne	206	» 1528	»
i Landkommunerne	23	» 67	»

altsaa i hele Landet ikke mindre end 387 Trykkerier med 3729 Arbejdere. Nu er det vel saa, at man ikke uden videre kan sammenligne Tallene fra 1897 med dem fra 1881, idet førstnævnte refererer sig til baade Bog- og Stentrykkerier, sidstnævnte kun til Bogtrykkerier alene; men det er dog utvivlsomt, at Fremgangen vilde vise sig meget betydelig, hvis man havde de fornødne Oplysninger til at gøre Tallene ensartede. (For Københavns Vedkommende taltes i 1882 af Bogtykkerier, Stentrykkerier og xylografiske Anstalter tilsammen kun 34 med 1228 Arbejdere.)

Af de nu bestaaende Bogtrykkerier er der vel en Del, som er meget smaa; saaledes arbejdede i 1897 af de 387 Bog- og Stentrykkere 51 uden Medhjælpere og 138 hjalp sig med 1—5 Arbejdere hver. Men Størsteparten var dog ret anselige Forretninger, idet 159 havde mellem 6 og 20 Arbejdere hver, og 39 havde endog over 20 Arbejdere hver. Endelig benyttede ikke mindre end 187 Trykkerier mekanisk Bevægkraft.

Som det er gaaet med Trykkeriernes Antal, saaledes ogsaa med Størrelsen af deres samlede Produktion. Denne er i den sidste Menneskealder tiltaget efter en tidligere ukendt Maalestok, hvilket fremgaar af Meddelelserne fra det kgl. Bibliotek om de deri indlemmede danske Bøger, Aviser og Tidskrifter. Biblioteket (til hvilket der skal afleveres Eksemplarer af alt, hvad der trykkes i Landet) modtog aarlig:

i Aarene	Aviser	Tidskrifter	Bøger	Smaaskrifter
1/4 1864—31/3 1865	67	107	842	493
1/4 1868—31/3 1869	94	130	1039	618
1/4 1878—31/3 1879	143	185	1418	507
1/4 1888—31/3 1889	179	261	2102	1319
1/4 1890—31/3 1891	187	317	2147	1542
1/4 1892—31/3 1893	199	340	2177	1536
1/4 1894—31/3 1895	218	368	2542	1336
1/4 1896—31/3 1897	226	391	2567	1714

Selv som kvantitativt Maal for den typografiske Produktion er denne Statistik naturligvis meget mangelfuld, idet man hverken har Oplysninger om Format, Arkantal eller Oplagenes Størrelse. Det kan derfor have nogen Interesse i Forbindelse med det anførte, at se Resultaterne af Postvæsnets Opgørelse af de med Posten forsendte periodisk udkommende danske Tryksager (Aviser og Tidskrifter). Antallet af forsendte Numre udgjorde aarlig

i Aarene:		
1/4 1865—31/3 1866	7,51	Millioner
1/4 1875—31/3 1876	19,32	»
1/4 1885—31/3 1886	42,40	»
1/4 1890—31/3 1891	50,15	»
1/4 1892—31/3 1893	58,11	»
1/4 1894—31/3 1895	61,69	»
1/4 1896—31/3 1897	67,86	»

Endnu kun et Par Oplysninger om Antallet af Trykkerier og Trykkeriarbejdere i vore Nabolande. I *Sverige* (Indbyggerantal: 4,8 Mill.) fandtes der i Aaret 1895 af Bogtrykkerier 268 med 3469 Arbejdere og af lito- og kemigrafiske Anstalter 21 med 1373 Arbejdere. I *Norge* (Indbyggerantal: 2,0 Mill.) taltes 1897 106 Bogtrykkere og 1425 Trykkeriarbejdere, endvidere 168 selvstændige »Billedskærere, Træskærere, Litografer, Kobberstikkere, Xylografer og Gravører«, medens 186 Arbejdere var knyttede til disse Virksomheder. *Finland* (2,5 Mill. Indbyggere) havde i Aaret 1894 62 Bogtrykkerier med 1199 Arbejdere, 6 litografiske Anstalter med 221 Arbejdere og 2 xylografiske Anstalter med 3 Arbejdere. Endelig fandtes der i *Tyskland* (Indbyggerantal: 51,8 Mill.) i Aaret 1895 6303 Bogtrykkerier med 68,142 Arbejdere og 3235 Forretninger for Sten-, Zink-, Kobber-, Staal- og Farvetrykkeri med 26,028 Arbejdere.

Vil man sammenstille disse fremmede Data med vore egne tilsvarende Forhold, maa man have i Erindring, at *Danmark* (Indbyggerantal: 2,3 Mill.) foruden de foran anførte 387 Bog- og Stentrykkerier med 3729 Arbejdere ved Tællingen i Fjor havde 33 andre Reproduktionsanstalter med ialt 115 Arbejdere.

Stiller man i hvert Land Antallet af Bogtrykkerier og Reproduktionsanstalter samt disses Arbejderantal i Forhold til Indbyggerantal, faar man følgende Række:

	For hver Mill. Indbyggere	
	Virksomheder	Arbejdere
Tyskland	183	1818
Danmark	183	1671
Sverig	60	1009
Norge	137	806
Finland	28	569

Vort Land staar saaledes med Hensyn til Omfanget af den polygrafiske Industri over alle de tre andre skandinaviske Lande; og maalt med Virksomhedernes Antal staar vi paa Højde med selve Bogtrykkerkunstens Hjemland, medens vi, hvad Arbejderantallet angaar, vel ikke har naaet det endnu, men dog rykker det nær ind paa Livet.

Det internationale Bogtrykkersekretariat

har under 7. ds. tilsendt os en almindelig Situationsberetning, hvoraf vi hidsætter:

Den norske Tarifbevægelse, som omfattede 13 Byer, kan i sit hidtidige Forløb betegnes som gunstig. Foruden den af os tidligere omtalte Bevægelse i *Bergen*, hvorved opnaaedes en Minimums-Fastløn af

24 Kr. og henholdsvis 36 og 38 Øre Tusind med en Arbejdstid af 9 Timer indenfor Tidsrummet 7 Morgen til 7 Aften samt som Overarbejdsbetaling pr. Time 55 Øre før Kl. 12 Nat og 1 Kr. efter Kl. 12 Nat, har *Frederiksstad* og *Sarpsborg* opnaaet en Minimums-Fastløn af 22 Kr., *Arendal, Drammen, Frederikshald, Horten, Kragerø* og *Tønsberg* 20 Kr., *Kristianssand* 19 Kr. samt *Skien* og *Porsgrund* 18 Kr. I alle Byerne med en 9 Timers Arbejdsdag. I *Sandefjord* vil Gennemførelsen af Fordringerne i den nærmeste Tid foranledige Arbejdsnedlæggelse og i *Hamar* er en saadan i Gang. Det sidste Sted er Fordringen 9 Timer og 20 Kr.

Centralkomitéen for *det italienske Forbund*, med hidtidig Sæde i Majland, er under de der stedfindende senere Uroligheder bleven opløst og en Del af Medlemmerne har taget Flugten. Forbundets Arkiv og Kasse er bleven beslaglagt af Myndighederne og Forbundsorganet *Il laroratore del libro* undertrykt. Ligeledes er følgende Lokalafdelinger blevne opløste: Venedig, Padua, Como, Verona, Majland, Genua, Livorno, Cadi, Brescia, Reggio Emilio, Cremona, Bologna, Florents, Treviso og Neapel. Der er dog dannet en ny Centralkomité, men al Viatikumsudbetaling er ophørt; da et stort Antal radikale, socialistiske og Fagforenings-Organer er undertrykte, hersker der stor Arbejdsløshed, hvad der i Forbindelse med de stadige Arbejderforfølgelser er vel egnet til Advarsel for Kollegernes Rejsetrang til det »skønne« Land. — Den nye Centralkomité har til Opgave at reorganisere Forbundet og udgiver i det Øjemed det af os tidligere omtalte Forbundsorgan *Le Arte grafiche*.

Luxemburgernes Lønbevægelse kan nu betragtes som fuldstændig endt. Sekretariatet har i alt understøttet dem med 10,175 Frcs.

— Et for længere Tid siden paabegyndt Forsøg paa at organisere de i Schweiz boende italiensktalende Kolleger er nu lykkedes og under Navn af det *Tessinische Bucharbeiterverband* har det anmældt sin Indtrædelse til det internationale Bogtrykker-Sekretariat.

Generalforsamlinger og Møder.

Vejle Lokalafdeling

afholdt 9. Juli ordinær Generalforsamling med følgende Dagsorden: Regnskabets Fremlæggelse. Tarifen.

Regnskabet balancerede med 232 Kr. Kontingentindtægt 207 Kr. Udgift: Arbejdsløshedsunderstøttelse 43 Kr. 25 Øre, Sygeunderstøttelse 36 Kr. 75 Øre, Rejsehjæp 12 Kr. 50 Øre. Indsendt til Hovedkassen 120 Kr. — Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Privatkassen for April Kvartal 1898 havde en Kassebeholdning paa 27 Kr. 35 Øre og en Udgift paa 12 Kr. 80 Øre. Kassebeholdning 30/6 var saaledes 14 Kr. 55 Øre. Der var udbetalt Understøttelse til 8 Rejsende, hvoraf 5 Udlændinge. — Regnskabet godkendtes enstemmigt.

Dernæst drøftedes Tarifen og den sidst modtagne Skrivelse fra Hovedbestyrelsen. Men de tilstedeværende Medlemmer fandt — skønt den skete Forbedring — ikke Anledning til at stemme *for* den. Tværtimod! Det vedtoges enstemmigt at stemme Nej og at opfordre Kollegerne Landet over at gøre det samme. Sluttelig vedtoges følgende Resolution:

»Kolleger i Vejle, samlede til Generalforsamling, udtaler, at man ikke — trods den skete »Forbedring« — ser noget Fremskridt ved Tarifens Gennemførelse, hvorfor man atter denne Gang vil stemme Nej og anbefaler Kollegerne Landet over at gøre ligesaa.«

P. FANGEL,
Sekretær.

Køge Lokalafdeling

afholdt Fredag den 15. Juli ordinær Generalforsamling, hvor de revi derede Regnskaber for April Kvartal fremlagdes og godkendtes. Fra et Medlem forelaa Forslag om at danne en typografisk Fagforening, og at denne skulde søge Samarbejde med de stedlige Fagforeninger. Forslaget fremkaldte en livlig Forhandling. Ved Afstemningen vedtoges Forslaget med 6 Stemmer mod 3. Et Medlem stemte ikke. Senere har to Medlemmer mældt sig til Optagelse, hvorefter den typografiske Fagforening kommer til at tælle 8 af Lokalafdelingens 12 Medlemmer.

L. JENSEN,
Sekretær.

Nær og fjærn.

Foreningen af danske Bogtrykkere og Dansk Provins-Bogtrykkerforening afholder Generalforsamling og Aarsmøde i København Søndag den 31. Juli og Mandag den 1. Avgust.

Medens den førstnævnte Forening paa sin Dagsorden kun har rent administrative Sager, af hvilke den væsenligste vil blive Valg af ny Formand, da Hr. O. C. OLSEN ønsker at trække sig tilbage, vil den sidstnævnte Forening foruden samme Sager beskæftige sig med Beretning om Tarifforhandlingerne, om Svendeprøvers Aflæggelse, om Oprettelse af en Papirfabrik for danske Bogtrykkere og Bladudgivere, om hvorvidt Foreningen vedblivende skal være Medlem af Fællesrepræsentationen for Industri og Haandværk eller den skal slutte sig til en anden større Arbejdsgiver-Organisation, med Affattelsen af en fælles Minimums-Prisliste og med, hvorledes en saadan skal søges overholdt, om et nærmere Samarbejde med Foreningen af danske Bogtrykkere og om Dannelsen af et Understøttelsesfond.

Mellem Møderne den første Dag finder en samlet Middag Sted à 4 Kr. Kuverten og om Aftenen giver Foreningen af danske Bogtrykkere den anden Forenings Medlemmer en Forfriskning. Den næste Dag besøges Boghaandværksudstillingen og Frederiksberg Papirfabrik, hvilken sidste inviterer, afhenter og befordrer alle Deltagerne til en Middag paa Klampenborg.

Typografernes Stiftelser. Ved Generalforsamlingen i Søndags opstilledes som Kandidater til Kassererposten d'Hrr. J. F. MØLLER, LINDAHL, DAHLQUIST og VALD. AUENER. Den førstnævnte indstilledes med overvejende Majoritet.

Vi maa af Pladsmangel gemme Referatet til næste Uge.

Sommerferie. *Østsjællands Folkeblads* Udgiver, S. SVARRE, Køge, har i Aar — ligesom tidligere Aar — tilstaaet sit Personale (Sættere og Lærlinge) 3 Dages Sommerferie uden Afkortning i Lønnen.

— *Venstres Folkeblads* Personale, Ringsted, har opnaaet en halv Uges Sommerferie med Udbetaling af Ugelønnen.

— Bogtrykkerne i *Silkeborg* har — i Lighed med forrige Aar — givet deres Typografer en lille Ferie med fuld Udbetaling af Ugeløn.

Skovtur. Nuværende og sidst afgaaede Styrelsesmedlemmer, Kasserer, Vicekasserer samt Revisorer i Den typografiske Forening og Hjælpekasserne foretager Søndag d. 7. Avgust med Damer en Eftermiddagstur til Lyngby og Frederiksdal. Deltagerne samles Kl. 3 ved Nordbanegaarden, og koldt Bord serveres paa et af Hotellerne i Lyngby.

Forhindringer i at kunne give Møde maa anmældes til GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, N., inden Søndag den 31 ds.

Udflugt. Søndag den 10. Juli foretog *Skanderborg Amts Avis'* Redaktion og Trykkeripersonale en Udflugt pr. Vogn til Hammel. Det fortjener at bemærkes, at Redaktionen foranstaltede Udflugten, idet den uden Opfordring betalte Vognlejen m. m.

Haandbog i det moderne Reklamevæsen. Med 5. og 6. Hefte, som fra Udgiverens Side er udsendt samtidig, sluttes Værket. Indholdet af disse to Hæfter omhandler Plakater, Skilte, merkantile Reklametryksager, Illustrationer, amerikansk Reklame, forskellige Reklamemidler og Humbugen i Reklamevæsnet.

Vi skal senere skænke Værket en nærmere Omtale.

Svensk Typografförbund har udsendt sin Aarsberetning for 1897. Af denne fremgaar bl. a., at Medlemsantallet er steget med 219 og at Forbundet ialt tæller 2385 Medlemmer, ligesom det har forøget sin Kassebeholdning med 17,120 Kr. 49 Øre, der fordeler sig med Overskud paa alle Kasser; den samlede Kapital var 31. December 1897 49,018 Kr. 65 Øre. Af Udgifterne nævner vi: *Svensk Typograf-Tidende* (udgaar hver 14. Dag) 3132 Kr. 05 Øre (deraf Bladets Trykning 2023 Kr. 98 Øre, Redaktionshonorar 600 Kr., Medarbejderhonorar 150 Kr., Subskription paa fremmede Tidskrifter og Oversættelser af samme 120 Kr. og Forsendelse 238 Kr. 07 Øre), Forretningsførerløn 1500 Kr., Ekspeditionslokale 500 Kr., Telefon 174 Kr. 95 Øre, Styrelsesløn 300 Kr., Revisorerne 100 Kr., Rejse- og Arbejdsløshedsunderstøttelse 4725 Kr. 28 Øre, Reservefondsudgifter 1290 Kr. 40 Øre (deraf Tarifbevægelsen i Stockholm 111 Kr. 50 Øre). Ang. Syge- og Begravelseskassen fremkommer senere Beretning. Forbundet tæller 55 Afdelinger.

— Ved Forbundsmødet, der, som tidligere meddelt, afholdes i Stockholm i Dagene fra den 27.—29. ds., vil bl. a. følgende Spørgsmaal komme under Debat og til Beslutning: Rejsekassens fremtidige Stilling, Tilslutningen til det internationale Sekretariat, Tilslutning til det svenske Arbejderparti, Oprettelsen af en obligatorisk Invalidefond, Sygekassens obligatoriske Omdannelse, Fagbladets Udgivelse én Gang i Ugen, Anskaffelse af statistisk Materiale og Oprettelse af en Livsassurance-Forening.

Dødsfald. Bogtrykker A. W. HENNINGSEN i København er i Lørdags død af Blodforgiftning, 49 Aar gl.

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 18. Juli. Samtlige Medlemmer til Stede.

1. Meddelelser. Aarhus Lokalafd. anmoder om Tilladelse til at udbetale 4 Ugers ekstraordinær Understøttelse efter de første 13 Uger. Var tilladt under Forudsætning af, at Lokalafd. mener, Medl. kan blive helbredet i den Tid; iøvrigt var henvist til Fattiglovens § 63. — Nogle Arbejdsløshedssager var afgjorte i Henhold til Lovene.

2. Thisted Lokalformand forespørger, om et Medlem, der er borte paa en Ferierejse i 5—6 Uger, men som stiller en Mand i sit Sted, skal betale Kontingent i den Tid. I dette særlige Tilfælde kan der indrømmes den Paagældende Kontingentfrihed. Derimod fritages ikke de alm. 8-Dages Ferier for Kontingentydelse.

3. Omkostningerne ved Møderne i Odense foreslaas af Fællesstyrelsens københavnske Medlemmer afholdte saaledes: For Fællesstyrelsens Medlemmer afholdes Udgifterne fuldt ud af Rejsekassen og Reservefonden, medens Udgiften til de Delegerede (Rejseudgifter og Diæter) deles ligelig mellem Rejsekassen og Reservefonden samt de forskellige Foreninger. — Tiltraadtes.

4. Tarifen. Det vedtoges, at Stemmesedler udsendes snarest muligt efter Konference med Fællesstyrelsen. Med 4 St. mod 3 vedtoges det samtidig at udsende Stemmesedler ang. Formandens Løn i Henhold til Repræsentantmødets Beslutning.

5. Fællesstyrelsens Medlemmer gav Meddelelse om et Forhold i Aarhus, hvor en Bogtrykker havde nægtet en Kollega, der stod paa Opsigelse og derefter havde forladt sin Plads en Tirsdag Aften, da der tilbød sig andet Arbejde, 2 Dages Løn. Vedk. Bogtrykker er selvfølgelig forpligtet til at betale og i modsat Fald nægtes ham Arbejdskraft. HVIDTFELDT.

Hovedkassens Regnskabsberetning for Juni Maaned 1898.

Indtægt.

Kassebeholdning	Kr.	2938.47
Reservefonden	-	4295.40
Begravelseskassen		14742.59
Indskud, Restancer og Laan fra Aarhus typ. Understøttelsesforening	-	66.00
	Kr.	22042.46

Udgift.

Bidrag til Lokalforeningerne		Kr.	350.00
Delegeret- og Repræsentantmødet i Odense*		-	1508.40
Rejseudgifter og Diæter		-	39.05
Formandshonorar (April Kvartal)		-	100.00
Kassererhonorar do.		-	75.00
Porto (Formanden)		-	9.80
Bladhold		-	4.15
Lokaleleje		-	5.00
Reservefond		-	4295.40
Begravelseskassen	Kr. 14742.59		
Et Dødsfald i Hillerød	- 300.00		
		-	14442.59
Kassebeholdning den 31. Maj		-	1215.07
		Kr.	22042.46

Kolding, d. 1. Juli 1898. ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

* I denne Udgift skal Rejsekassen og Reservefonden deltage. Det eventuelle Beløb vil senere blive refunderet.

Dansk typ. Forenings
Arbejdsanvisningskontor
Brev- og Telegramadresse: *Typografia, Kolding.*

Typografernes Rejsekasser og Reservefonds for de skand. Lande.

Regnskabsberetning for Juni Maaned 1898.

A. Rejsekassen.

Indtægt.		*Udgift.*		
Kassebeholdning	Kr. 6436.68	Overfartsp. til Det forenede Dampskibssellsk.	Kr.	122.50
		Gage til Formanden (1. Halvaar 1898)	-	25.00
		Gage til korresp. Medl. (1. Halvaar 1898)	-	18.75
		Gage til Kassereren (1. Halvaar 1898)	-	25.00
		Kassebeh. 30. Juni	-	6245.43
	Kr. 6436.68			Kr. 6436.68

B. Reservefonden.

Indtægt.		*Udgift.*		
Kassebeholdning	Kr. 19023.12	Rejseudg. og Diæter	Kr.	10.30
		Gage til Formanden (1. Halvaar 1898)	-	25.00
		Gage til korsesp. Medl. (1. Halvaar 1898)	-	18.75
		Gage til Kassereren (1. Halvaar 1898)	-	25.00
		Kassebeh. 30. Juni	-	18944.07
	Kr. 19023.12			Kr. 19023.12

Kolding, den 1. Juli 1898. ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

Brevkasse.

Flere Indsendere maa vi beklagelsesvis endnu bede om at vise lidt Taalmodighed. RED.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Under Formandens Fraværelse i Ugen fra den 24. Juli til den 1. Avgust er Forretningerne overtagne af Hr. Victor Petersen, Nybrogade 12.

Ny Medlemmer: Sætter Peter Esben Hans Nielsen (N. Cohen), udl. s. St. 17/7 98. N. J. L. Larsens Hustru Dagmar Ingeborg og Gustav Th. Jensens do. Marie Johanne.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadt: 24, Malling Andreasen (arbl.) fra Lyngby.

Bortrejste: 1374, Hans Chr. Nielsen (Henriksen) paa Rejse. 2833, Vilh. Rasm. Hansen (Hohlenberg) paa Rejse. 1641, L. Peter Rasmussen (Ludv. Jørgensen) paa Rejse. 266, Poul W. Beckett (J. Jørg. & Co.) til London. 1132, Bahnson-Lassen (arbl.) paa Rejse. 1170 (Dsk. t. F.), Anders Clemmensen (arbl.) til Assens i Plads.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket paa Søndag.** V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Lokalformænd.

Horsens: Typ. J. P. ANDERSEN, Dagbladet, i Stedet for Th. Lassen.

Silkeborg: FRITHIOF AAREDSEN, Avisen, i Stedet for J. F. M. Bentsen.

Kolding, 19. Juli 98. HVIDTFELDT.

Tiltraadte: Ringsted, 1050, H. J. Georg Larsen (Sjællp.). Rønne (Nexø), 717 (Den t. F.), Otto Andr. Chr. Lillie Gornitzka i Plads fra Kbhvn. Slagelse, 2866 (Den t. F.), Olivius Albert Holtzmann (Korsør). Hjørring, 1144, Peter Thomas Munck (Amtstid.) og 941, Lars Chr. Christensen fra Kbhvn. (arbl.). Aarhus, 797, Bøjle Hansen i Plads.

Bortrejste: Horsens, 961, V. E. Drasbæk. Kolding, 797, Bøjle Hansen til Pl. i Aarhus. Silkeborg, 113, Oskar P. Berg paa Rejse. Slagelse, 1263, Johannes Laur. Hansen (til Pl. i Ribe).

Kvittering for modtagne April Kvartalsregnskaber.

13. Juli: *Roskilde, Vejle, Assens* og *Silkeborg.* 14. Juli: *Nykøbing F.* 17. Juli: *Kolding.* 18. Juli: *Horsens.* 19. Juli: *Aarhus.*

Kolding, den 19. Juli 1898.

ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Udslettet for Rest.: 198, H. C. Andersen.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørd. Aften Kl. 9½: Møde i Søpavillonen.

STYRELSEN.

ANNONCER

TH. THOMSEN, St. Regnegade 2
Middag — Fuld Kost etc.

WILLIAM SIMMELKIÆR
KØBMAGERGADE 50
SKRIFTSTØBERI · GALVANOPLASTIK
ANNONCECLICHÉER · XYLOGRAFI

Adolph Wulff
GOTHERSGADE 8
Største Lager af Bog- og Stentrykartikler.

Repræsentant for følgende Fabriker:
Koenig & Bauer, Kloster Oberzell
Hurtigpresser
Schriftgiesserei Flinsch, Frankfurt a/M.
Typer og Messinglinier
Rockstroh & Schneider Nachf., Dresden
Digeltryk- og Prægepressen „Victoria"
Maschinenfabrik Kempewerk, Nürnberg
Apparater for Stereotypi, Galvanoplastik og Zinkætsning
Christian Hostmann, Celle
Sorte og kulørte Farver
Mander Brothers, London
Kulørte Farver. Hjælpefarver for Bog- og Stentryk
L. M. Hiemer, Hartbruch
Litografiske Sten-Brud
Jul. Schopflocher, Frankfurt a/M.
Broncer. Bladguld

Digeltrykpresser og Skæremaskiner findes altid paa Lager.
Telefon 39

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 30
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 29. Juli 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Provins-Tarifen.

Nedenstaaende bringer vi Referat af to Møder om Tarifen, afholdte i Nykøbing F. og Randers. Som man vil huske, var det Nykøbing Lokalafdeling, som fra Sagens første Begyndelse tog til Genmæle mod Tarifen, og det har derfor sin Betydning, at man nu synes at se mere nøgternt paa Tingene, efterat man har haft Anledning til paany at overveje Stillingen. I Randers, hvor der ogsaa afholdtes Fagmøde, er der, som det vil fremgaa af Referatet, derimod ikke opnaaet noget Flertal *for* Tarifen, om end Stemningen i selve Randers By ganske sikkert er for den. Det besynderlige ved dette sidste Møde er imidlertid ikke det knebne Flertal *mod* Tarifen, som kun bestod af 4, men den Omstændighed, at der af ca. 50 Tilstedeværende kun er *30*, som har afgivet Stemme. Klarhed er der saaledes ikke tilvejebragt. I det hele taget er det uheldigste ved hele Situationen det, at Modstanderne af Tarifen hverken her i Bladet eller paa Møderne med et Ord anviser hvad der skal gøres, naar Tarifen er forkastet, og dette turde man dog have Krav paa, saa meget mere som det jo ikke er paa Grund af Begejstring for eller Kærlighed til Tarifen, at Fællesstyrelsen og Hovedbestyrelsen anbefaler at stemme for den, men udelukkende fordi man ikke for Øjeblikket kan øjne anden Udvej til at skabe ordnede Tilstande i Faget i Stedet for de nuværende planløse.

Efter disse indledende Bemærkninger, giver vi Ordet til d'Hrr. Sekretærere:

Arbejderfest i Nykøbing F.

Søndag den 24. Juli afholdt Arbejderorganisationerne paa Lolland-Falster en stor Fest i Nykøbing F. De forskellige Fag afholdt om Formiddagen Fagmøder, hvor de fleste Forretningsførere var kommen til Stede. *Typograferne* samledes paa Centralhotellet. Her bød Lokalforeningens Formand, Fr. Nielsen, velkommen, særlig Fællesstyrelsens Repræsentant, Hr. Lauritz Jensen, der paa Opfordring var kommen herover for at klargøre Fællesstyrelsens Stilling til Tarifen, og endvidere de af Stiftets øvrige Typografer, der var kommen til Stede, nemlig 1 fra Nakskov og 1 fra Maribo. Stubbekøbing-Kollegerne havde end ikke gjort dem den Ulejlighed at svare paa Indbydelsen. — H. P. Jensen valgtes til Dirigent, Frimand til Sekretær. Dagsordenens Punkter var: 1) Tarifen, 2) Formandens Løn, 3) Eventuelt. Lauritz Jensen fik først Ordet og holdt et længere Foredrag, hvori han særlig omtalte de Punkter, han mente var af Betydning ved Bedømmelsen af Tarifen, saaledes 9 Timers Arbejdsdagen, Betalingen for blandet Sats, og da ikke mindst Maskinsættertarifen, der var af overordenlig Betydning. Ogsaa Voldgiftsretten var nu Ting, der absolut hørte hjemme i Organisationen. At kaste os ud i Kamp vilde være dumt, da vi hverken havde Penge til at føre Kamp for eller kunde paaregne Sympati ude fra, hvis vi forkastede en Tarif med en 9 Timers Arbejdsdag. Den værste Skavank ved Tarifen var jo afhjulpen, idet den mindste Løn nu var ansat til 17 Kr. At Tarifen ikke var saa god, som den burde være, var vi alle enige om, men der kunde ikke for Tiden opnaas noget bedre, og Følgerne af en Forkastelse kunde let blive i højeste Grad beklagelige. Hr. Jensen sluttede med at udtale, at det var fuldt forsvarligt at stemme for Tarifen nu, selv om man første Gang havde stemt Nej, da Situationen faktisk nu var en anden. Dirigenten takker Jensen for hans Fremstilling. Henrik Petersen, Maribo, og K. Olsen, Nykøbing, anbefaler Tarifen. K. Petersen, Nykøbing, retter et Par Spørgsmaal til Jensen, som denne besvarer. J. Petersen og Fr. Nielsen, Nykøbing, vilde hverken anbefale at stemme for eller imod, men forbeholde dem deres Stilling. H. P. Hansen, Nykøbing, var nu som før en Modstander af Tarifen og vilde anbefale at stemme imod den. H. P. Jensen, Nykøbing, havde hørt, at der i en af Landets største Lokalforeninger var en Del konservative Medlemmer, der vilde stemme imod Tarifen, fordi de overhovedet ingen Tarif vilde have, men arbejde som det passede bedst i deres eget Kram. — Diskussionen sluttede med Vedtagelsen af følgende Resolution:

»Medlemmer af Dansk typ. Forening, samlede til Fagmøde i Nykøbing, Falster, vedtager i Betragtning af de ny Oplysninger, som er fremkommet angaaende den forelagte Tarif, samt den Forbedring, den siden forrige Afstemning er undergaaet, at stemme *for* Tarifen.«

Resolutionen fik 10 St.

En Resolution, stillet af H. P. Hansen og gaaende ud paa at stemme *mod* Tarifen, fik 5 St., 2 stemte ikke.

Punkt 2 (Formandens Løn) var kun Genstand for en ganske kort Debat, idet samtlige var enige om at stemme for de 1400 Kroners Løn.

Punkt 3 (Eventuelt) udgik, hvorefter Dirigenten sluttede Mødet.

Efter Mødets Slutning samledes Deltagerne til en lille munter Frokost, som gaves af Nykøbingkollegerne.

O. F. Frimand,
Sekretær.

Et Typografstævne

fandt Sted i Lørdags i Randers i Anledning af det store Arbejdermøde. Det var Kolleger i Aarhus, der havde taget Initiativet hertil, nærmest for at faa Tarifspørgsmaalet drøftet; endvidere havde der indfundet sig Kolleger fra Kolding, Vejle, Horsens, Hobro, Aalborg, Hjørring og Frederikshavn, ialt c. 50. Aalborg og Aarhus havde medbragt deres Faner. Desuden var Hr. Hvidtfeldt kommen til Stede som særlig indbuden. Mødet, der fandt Sted i Koncert-Hallen, var meget livligt; d'Hrr. Hvidtfeldt og Hansen, Kolding, traadte kraftigt i Skranken for den nye Tarif, der just ellers ikke fik den blideste Medfart. Skal man se upartisk paa Forhandlingerne, maa det dog indrømmes, at d'Hrr. Tarifmodstandere burde have været noget bedre bevæbnede, end de viste sig at være. Der udspandt sig en lille Diskussion om, hvorvidt det var de Konservative eller Frisindede, der var imod Tarifen; men ved nærmere Undersøgelse viste det sig, at den politiske Farve her ingen Rolle spiller, idet der fandtes Folk af begge Partier i begge Lejre. — Nedenfor give vi et sammentrængt

Referat:

Petersen, Randers, bød Velkommen, haabede, at Mødet maatte give et godt Resultat og udbragte et Leve for Dansk typografisk Forening. — Til Dirigent valgtes Jakobsen, Randers, og til Sekretær Wreschner, Randers. — Dirigenten meddelte, at der paa Dagsordenen kun var opført *Tarifen*, og han bad derefter de Tilstedeværende udtale sig. — Hvidtfeldt mindede om, at Tiden var kort; Hovedbestyrelsen havde jo fremsat sin Mening i de udsendte Cirkulærer, og han opfordrede derfor dem, der havde noget at indvende imod Tarifen, at fremkomme dermed; han skulde saa besvare Angrebene. — Grevesen, Aalborg, vilde anbefale at stemme imod Tarifen, bl. a., fordi den ikke forbød Principalerne at afkorte de højere Lønninger; var bange for, at man vilde komme til at ligge i stadig Kamp om Fortolkningen af de enkelte Punkter; det, der var opnaaet, var kun meget lidt. — Jacobsen, Vejle, mente, at naar vi ikke kunde faa nogen bedre Forbindelse med Principalerne end den foreliggende Tarif, maatte vi hellere undvære den; hævdede, at i mange Smaabyer var Typograferne selv Skyld i de daarlige Forhold og derfor heller ikke fortjente, at vi andre skulde ofre saa meget for dem; nævnede som Eksempel Thisted, hvor der arbejdedes 11 Timer om Dagen, fordi Typograferne ikke vilde gøre noget for at faa ordnede Forhold. Tarifen er ikke Ulejligheden værd at gennemføre, da Minimallønnen de fleste Steder er højere, end Tarifen byder. — Hvidtfeldt benægtede, at der fandt en Lønreduktion Sted og nævnede flere Byer, hvor Lønnen vilde blive forhøjet med 1 à 2 Kr. Hvis vi vilde give Afkald paa den 9 Timers Arbejdsdag, kunde vi maaske have faaet Lønnen noget højere; men for Organisationen i sin Helhed saa vel som for de Arbejdsløse maatte vi have Arbejdstiden indskrænket saa meget som muligt. Kollegerne har en Pligt til at vedtage Tarifen for at regulere de daarlige Forhold i de smaa Byer og derved faa et Grundlag at arbejde videre paa. Grevesens Frygt for en Reduktion af de højere Lønninger var ugrundet; derfor borgede den nedsatte Voldgiftsret. Det var først efter stor Kamp, at Bogtrykkerne i det hele taget var gaaet med til en Tarif, det vi havde opnaaet, var kun gennemført ved Kamp. Tarifen vilde forbedre Forholdene over hele Linjen, idet Gennemsnitslønnen vilde gaa op; anbefalede at tage imod den foreliggende Tarif. Mulktbestemmelserne bør ikke være nok til at forkaste Tarifen; ved at faa disse indført, slipper vi for de mere eller mindre ubehagelige Værkstedsregler, som vi fremtidig ikke behøver at taale;

omtalte Fordelene ved Bestemmelserne om Maskinsætning, Sundhedsvedtægterne og Reguleringen af Lærlingeforholdene; kunde ikke indse, at vi ad andre Veje end gennem Tarifen kunde opnaa ordnede Forhold. — HANSEN, Aalborg, glædede sig over Tarifens Forkastelse; mente, at det laa i Principalernes Interesse at faa Tarifen vedtaget; bebrejdede Hovedbestyrelsen, at den havde taget den op til Genafstemning; vilde paa det kraftigste anbefale at nedstemme den. — GREVESEN fremdrog Forholdene i Korsør; tidligere var Minimallønnen 19 Kr., for ny udlærte 16 Kr.; efter den nye Tarif vilde Lønnen blive 17 Kr.; saaledes var det i flere Smaabyer. — JACOBSEN, Vejle, var sikker paa, at Kollegerne hellere vilde beholde 9½ Times Arbejdsdag end gaa ind under de nye Slavebestemmelser; haabede ikke, at Hovedbestyrelsen vilde faa noget ud af Genafstemningen; fandt de 8 Lønningsklasser meningsløse; kunde ikke se, at der var nogen Garanti for at beholde de højere Lønninger, hvor saadanne fandtes, idet Principalerne kunde afskedige gamle og antage nye til den laveste Løn. — HVIDTFELDT kunde kun faa det til 4 Lønningsklasser; selv om man regner 8, idet Beregningen og Minimallønnen ikke passer rigtig til hinanden, var det dog et stort Fremskridt at komme fra 19 forskellige Lønninger, som vi nu har, ned til 8; det maatte forøvrigt være Personalernes egen Sag at faa Lønnen højere op de Steder, hvor det kunde lade sig gjøre; Taleren mente nok at kunne forsvare Genafstemningen; der var siden sidste Afstemning gjort Forsøg paa at faa Principalerne til at gøre yderligere Indrømmelser, og det var derfor rimeligt, at man, forinden man lod det hele falde, forsøgte endnu en Gang at appellere til Medlemmernes sunde Fornuft. Vilde forøvrigt være meget glad ved, om nogen af d'Hrr. Tarifmodstandere vilde fremkomme med Forslag i Tilfælde af Tarifens Forkastelse. Ellers maatte vi blive staaende ved alle de uheldige Forhold, og Medlemmerne fik selv tage Ansvaret. — WRESCHNER kunde ikke indse, hvorledes man skulde opnaa højere Løn, end Tarifen hjemlede; den overvejende Del af Principalerne vilde dog holde sig til Tarifen i den Retning. — HANSEN, Kolding, talte varmt for Tarifens Vedtagelse af Hensyn til alle de Kolleger, der vilde blive hjulpne ved den; vel var den noget brøstholden, men den var dog bygget paa et godt Grundlag og med et sundt Blik for, hvad der var til Gavn for vor Organisation; hvad der var opnaaet, skyldte vi ikke Principalernes Naade og Barmhjærtighed, men vor egen Organisation. Lad os vise vor Broderskabsfølelse ved at hjælpe de Kolleger, der endnu ikke har faaet Øjnene op for vor Organisations Betydning. Lad de 4 Aar være Læreaar for os, saa vi efter den Tid staa kampberedte til at slaa et nyt Slag; i den Tid vil vi kunne skabe saadanne Forhold, at Principalerne ikke er i Stand til at klare sig paa de Steder, hvor der udbryder Konflikt. Lad os se paa Sagen i det store; nogle faar noget, andre maa vente; men møder vi op med et stort Flertal for Tarifen, saa vil vi atter om 4 Aar kunne tale med Principalerne og naa et godt Resultat. Gid vi altid maa have en Organisation, hvis Medlemmer er sig deres Maal bevidst. — GREVESEN mente ikke det var Medlemmernes, men Ledelsens Pligt at fremkomme med noget andet Forslag. Saa længe Hovedstyrelsen ikke byder os noget bedre end den foreliggende Tarif, har vi kun at sige Nej. — HANSEN, Aalborg, fandt stadig ikke, at Tarifen indeholdt betryggende Garantier for dens Gennemførelse; sluttede sig iøvrigt til foregaaende Taler. — JACOBSEN, Vejle, mente at opnaa et bedre Resultat ved at tage enkelte Byer ad Gangen. — HVIDTFELDT henviste til Forholdene paa »Nordjylland« som et afskrækkende Eksempel paa stykkevis Kamp. Mulktbestemmelsen, som viste sig at være en væsentlig Anstødssten, var egentlig kun indsat, for at Bogtrykkerforeningens Bestyrelse kunde have noget at vise sine Medlemmer. Vi har Bestyrelsens Garanti for Tarifens Gennemførelse.

Der vekslede nogle Repliker mellem HANSEN, Aalborg, og HVIDTFELDT angaaende de lokale Forhold i Aalborg. — HVIDTFELDT drog nogle Sammenligninger mellem den foreliggende Tarif og den københavnske og fandt, at vi havde opnaaet det mest mulige i Øjeblikket.

Efter at en af HANSEN, Aalborg, stillet Resolution, der udtalte Misbilligelse af Hovedbestyrelsens Handlemaade, var taget tilbage paa Grund af de Tilstedeværendes Uvilje overfor den, blev følgende Resolution, ligeledes stillet af Hansen, vedtaget med 17 St. mod 13:

»Forsamlingen anbefaler Dansk typ. Forenings Medlemmer ved Genafstemningen at forkaste Tarifen.«

En halv Snes Stykker undlod at stemme.

Der udbragtes sluttelig et Leve for Foreningen og Dirigenten, hvorefter Mødet sluttede med en animeret Fællesspisning.

Efter Mødets Slutning indløb følgende Telegram fra Typografforb. i Horsens: »Hilsen. Ønsker et godt Resultat. Sæt Liv i de døde Masser. Stem Tarifen ned!«

Betragtninger til Overvejelse.

Under denne Overskrift er Hoved- eller Fællesstyrelsen rykket ud med et længere Forsvar for Provinstarifen i dette Blads sidste Numer. Jeg skal ikke komme ind paa hele dette Forsvar. Havde det været undertegnet af Bestyrelserne for Provinsbogtrykkerforeningen og Bladforeningen, kunde jeg bedre have forstaaet Meningen i »Forsvaret«.

Jeg skulde have misforstaaet § 18. Kan ikke se det. En Forlægning af Arbejdstiden *kan* finde Sted mod en Godtgørelse af 25 og 33⅓ pCt. Og naar en Forretning kan have sin Arbejdskraft billigere efter § 18 end efter § 19, er det klart, at den vælger at betale efter den førstnævnte §. Opstaar der Tvivlstilfælde med Hensyn til »Forlægning« og »Overarbejde«, saa vil det blive vanskeligt at klare de Skær, da de to Paragrafer modsiger hinanden, eller rettere: den ene overflødiggør den anden. Jeg for mit Vedkommende er ganske paa det Rene med, hvordan det vil gaa i et saadant Tvivlstilfælde, naar Hoved- eller Fællesstyrelsen »overtager« vore Aktier. Man behøver blot at tænke paa, hvordan Lærlingeskalaen i den nuværende Overenskomst fortolkes. Jeg med flere spurgte udtrykkelig Hr. GUSTAV CLAUSEN, da han i Foraaret 95 — uden at Medlemmerne Landet over kendte det Mindste til »Overenskomst« — var paa Turné med samme, hvordan Lærlingeskalaen i denne skulde forstaas. Og vi fik det Svar, at »indtil 9 Typografer ikke over 4 Lærlinge« osv., betød: at før de 9 Typografer stod paa Pletten, maatte den 4. Lærling ikke træde ind ad Døren. Og hvordan skal det opfattes anderledes efter Ordlyden? Men hvordan er det bleven fortolket, ført ud i Virkeligheden?

I det Hele er det mærkelige Forhold, danske Provinstypografer er undergivne fra deres Hovedledelsers Side. I 95 vilde man — uden at vi vidste et Ord af det — over Hals og Hoved paatvinge os en Overenskomst, der havde flere gode Sider; i 98 vil man — efter at der er forhandlet frem og tilbage i over et halvt Aar mellem de to Parter og efter et indgaaende Udvalgsarbejde før Forhandlingen — paatvinge os en Tarif, der er værre end intet.

»At fastsætte et bestemt Antal Øre pr. Time er meget nemt, men ikke retfærdigt; var den efter Gennemsnitsfortjenesten fastsat for ringe for en Kollega, vilde den være urimelig for denne, og var den fastsat for højt, vilde det samme være Tilfældet for Principalen,« skriver Fællesstyrelsen. Den kan jeg ikke. Hvordan skulde det saa gaa med den faste Ugeløn? Kunde det ikke tænkes, som Fællesstyrelsen — for Resten helt træffende — opfordrer til kort i Forvejen, at naar man staar for den mindste Fastløn, »bør man ikke raspe væk med Tungen ud af Halsen, men derimod reducere Præstationsmængden efter Lønnen og klart og bestemt fordre sin Ret,« — kunde det ikke tænkes, at man paa Timeløn gjorde det samme? Og forøvrigt, mon ikke »Retfærdigheden« skulde ske Fyldest alligevel? Tror Fællesstyrelsen, at en Principal vilde sætte en Svend paa en bestemt Timeløn, naar han vidste, Svenden ikke var denne storartede Timeløn værd? Han kunde jo tage en »bedre« Svend; men denne »bedre Svend« burde ganske vist saa ikke raspe væk med Tungen ud af Halsen, men derimod reducere den lidt. I det Hele vil dette Spørgsmaal ikke faa stor Betydning for Provinserne, her er ikke meget Arbejde paa Timeløn.

At Arbejdstidens Forkortelse til 9 Timer med den i Tarifen tilsvarende Nedgang i Lønnen skulde være et Fremskridt, kan jeg ikke se. For andre Arbejderorganisationer hedder det altid: allermindst den samme Løn for 8 eller 9 Timers Arbejde, helst mere. Vort sundhedsfarlige Fag burde gaa i Spidsen for Arbejdstidens Nedsættelse, men ikke paa den Maade, som Fællesstyrelsen foreslaar.

Saa er der de sanitære Forhold. Fællesstyrelsen roser sig her af at have tilvejebragt Fremskridt. Aa ja. Men jeg mener ikke, at Arbejderne skal betale dette. De Forbedringer, Tarifen her byder, er ikke mere, end der burde finde Sted uden Tarif.

Voldgiftsretten har jeg omtalt før; det er den stiveste af alle Paragrafer. Skulde det ske, at man naaede saa vidt, at man skulde ty til denne, kan man sige, at man er vel rejst. Men det vilde vist heller næppe ske. De øvrige Paragrafer skal nok gøre det af forinden; de er tvivlsomme og uklare nok til det.

Her i Byen har vi ikke Brug for noget Medlem af Fællesstyrelsen til at gøre os Tarifen mere tydelig — os er *den* tydelig nok. Jeg vil heller ikke haabe, at andre Lokalforeninger skulle reflektere. De Penge kan udmærket spares til noget meget bedre.

Vi gaar nu ind i den 8. Uge efter Repræsentantmødet, og endnu er Tarifen ikke udsendt til Afstemning; selv Folk, der tildels er stemt for Tarifen, finder dog dette for stift. Vi har haft den i Maaneder til Overvejelse *før* Repræsentantmødet; nu skal vi ogsaa have den i Maaneder *efter;* det er en estrupsk Fremgangsmaade, men som Estrup én Gang blev færdig, bliver vel ogsaa dette her færdig. I 95 fik vi ikke saa lang Betænkningstid.

Naar undtages Maskinsættertarifen og Noderne — som jeg ikke er med paa —, er der ikke noget i denne Tarif, der berettiger den til at blive ophøjet til Grundlov for danske Provinstypografer. Tværtimod, den indeholder Ting, man maa blues ved at se paa Tryk fra sine egne Tillidsmænd (Ex.: 1 Kr. pr. Time i Mulkt for Forsinkelse af en Maskine). Og for at faa en saadan Tarif vedtaget, hales Tiden ud Uge efter Uge og Maaned efter Maaned. Jeg haaber aldrig, det sker. Det vilde være den største Nedværdigelse, noget Fag endnu er undergaaet. Og Nedværdigelsen er dobbelt stor, naar man betænker, hvilke gunstige Forhold, vi for Tiden lever under: saa godt som ingen Arbejdsløse og et Reservefond, der er i stærkt Stigende ved hvert Regnskabs Afslutning.

Mit Raad skal derfor atter være: **Stem imod Tarifen, alle som én.** Vi kan faa bedre Vilkaar, naar blot vi selv vil, og det vil være vanskeligt, at vi faar bedre Tider til at opnaa dem i, end de, vi har for Øjeblikket. Lad os ikke blændes af de usle 2 Kroners Tillæg for den laveste Skala (15 Kr.), som Hovedbestyrelsen mødte med ved Repræsentantmødet i Odense. Da Tarifen første Gang blev udsendt, var det Hovedbestyrelsens urokkelige Mening, at der ikke kunde opnaas mere ad »*Forhandlingens Vej*«, men alene ved blot én Forhandling efter Forkastelsen fik vi 2 Kr. til. Hvad vil vi ikke kunne opnaa ved en eller to Forhandlinger til, efter at den paany er forkastet? Der vil ske store Ting saa; blot den paany bliver forkastet med 5—600 Stemmer. Husk, at fra Nytaar af kommer der 15 Øre mere i fast ugenligt

Kontingent, foruden at der kan paalignes ekstra Kontingent ikke alene til vort eget Fag, men ogsaa til alle de Fag, vi er solidariske med fra den Tid af.

»Parterne faar deres Regler at gaa efter, som kun i de færreste Tilfælde vil give Anledning til Diskussioner,« staar der et Sted i den vise Artikel. Ja, jeg skal love for, at §§ 16 og 18 og i det Hele Hovedparagraferne er gode at faa Forstand af eller en Løn ud af for Arbejderne. Nej, saa er Overenskomsten af 95 dog klarere. Derfor: ogsaa af den Grund, at Tarifens Hovedparagrafer er saa uklare og vage som tænkes kan for Arbejderne, stem den ned, saa den aldrig rejser sig mere! Den har ærlig fortjent det!

Vejle, 17. Juli 1898. J. P. SØRENSEN.

Vi kan forstaa enhver Diskussion, der holder sig til det rent saglige i Provins-Tarifen og fremhæver dens mørke Sider, selv om ikke faa af disse hviler paa en Misforstaaelse, der er ligesaa tyk som den er halsstarrig; men at en rolig Redegørelse fra anden Side kan foranledige et saa smudsigt Angreb, som ovenstaaende fra Hr. Sørensen indledes med, hører til den Art, der, fremsat af Kolleger, maa beklages, og, udgaaet fra Andre, vilde være gement. Man maa imidlertid antage — som for det meste slaar til — at Manglen paa Argumenter søger Erstatning i Uartigheder.

Hr. Sørensen forstaar vedblivende ikke, at en Omlægning af Arbejdstiden *ikke* overflødiggør § 19. Vi skal derfor endnu en Gang forklare vor Mening derom. En Forlægning af Arbejdstiden vil — da det kræver forøgede Udgifter for en Forretning — naturnødvendig ikke blive iværksat uden at der ellers kræves et fortsat stadigt Overarbejde. Først naar en Forretning kan indsé, at dette sidste vil ské eller er i Gang, vil den have Fordel af at benytte sig af en Forlægning; i modsat Fald vil den ganske simpelt betale det tilfældige Overarbejde, der bliver efter § 19. Den kan ikke — som det synes, at Hr. Sørensen forudsætter — ændre Forholdet for enkelte Dage, thi Tarifen fastsætter, at de lokale Forhold skal nødvendiggøre det, og disse kan umulig tænkes at være tilstede den ene Dag og forsvundne den anden. Og en Forlægning af den daglige Arbejdstid paa de givne Betingelser — lad dem ogsaa være tarvelige — vil i Længden utvivlsomt være mere gavnlig for Arbejderne end en stabil Arbejdsdags Forlængelse med et Par Timer eller tre.

I denne Sammenhæng nævner Hr. Sørensen, at CLAUSEN i sin Tid skal have hævdet, at Lærlingeskalaens Passus »indtil 9 Typografer ikke over 4 Lærlinge« betød, at »før de 9 Typografer stod paa Pletten, maatte den 4. Lærling ikke træde ind ad Døren«. Og — Hr. Sørensen er af den Mening, at dette er korrekt. Men Hr. Sørensen maa tilgive, at baade Paastanden om, at Clausen skal have hævdet det, og selve Fortolkningen, som han synes at tro paa, er ravgal, og illustrerer kun, hvor let Misforstaaelser kan indsnige sig og, trods flere Aars Forløb og stadig Erfaring for, at Opfattelsen slet ikke praktiseres, kan vedblive at hænge fast overfor det mest klare og selvindlysende. Der staar jo absolut tydeligt, at indtil 9 Typografer maa der ikke være flere end 4 Lærlinge, og indtil 15 maa der ikke være flere end 5. Som Følge deraf berettiger fra 10—15 Typografer Antagelsen af 5 Lærlinge, ligesom Tallet fra 6—9 giver Ret til 4.

Timeløn og Fastløn er to vidt forskellige Begreber; det første kan kun iværksættes overfor Arbejder, der vanskeligt kan beregnes og som nærmere er specificerede i Tarifen, og *skal* baseres paa Sætterens Fortjeneste i Akkord; Fastløn derimod kan enten hvile paa Arbejdernes Gennemsnitsfortjeneste, hvor Erfaring herom er tilvejebragt, være lavere, hvor Kendskab til Gennemsnitsfortjenesten ikke er tilstede, eller højere, hvor personlige Forhold eller andre Kvalifikationer dikterer Principalens Hensyntagen. *Derfor* kan Timeløn, hvis Størrelse er fastsat efter den *virkelige* Arbejdsfortjeneste, ikke anbefale Reduktion i Præstationsævnen. Naar derimod en Mand bliver sat paa en lavere Fastløn, end hans faglige Dygtighed berettiger til, maa det ligge i hans og Alles Interesse, at han ikke præsterer udover den Værdi, der betales ham. Det modsatte Forhold vil nemlig hindre Fastlønnens Forhøjelse, saa vist som den Principal vanskelig findes, der føler sig opfordret til at give større Løn, naar han ikke samtidig faar Præstationsmængden forøget.

Hr. Sørensen er overfor Paastanden om, at Tarifen forkorter Arbejdstiden til 9 Timer, forpligtet til at *bevise*, at Lønnen reduceres samtidig; thi Forholdet er, at det allermindst er den samme Løn, der ydes, og i en Del Byer en absolut Forhøjelse (bl. a. faar Odense 2 Kr. højere Minimalløn end hidtil). Hr. Sørensen som saa mange andre Tarifmodstandere er tilbøjelige til at ignorere de forskellige *Godtgørelser*, Tarifen hjemler Ret til, og som man ikke har kendt til før, da de ikke indeholdes i den Overenskomst, der blev gennemført i 1895 og som havde »flere gode Sider«.

Vi behøver ikke at gendrive Bemærkningen om de sanitære Forhold. Enhver vil stejle over den logiske Passus, at de Forbedringer, Tarifen byder, *ikke er mere end der burde finde Sted uden Tarif!*

Overfor Voldgiftsretten var det ønskeligt, at Hr. Sørensen vilde opstille dens Sammensætning, naar begge Parter skal have *lige Ret;* vi er bange for, at et Forsøg herpaa fra hans Side vilde blive ligesaa »stift« som det, der foreligger.

Hr. Sørensen nævner som egnet til *Blusel* for de Tillidsmænd, der har arbejdet for den foreliggende Tarif, at der forlanges 1 Kr. i Timen for Forsinkelse af Maskinen; men da denne Bestemmelse har været gældende for København i en Aarrække, forekommer det ikke os, at der i første Række er nogen Anledning for de nævnte Folk til at føle særlig Skam ved at være tvungne til at gaa med til den.

Da §§ 16 og 18, som Hr. Sørensen mener er gode at faa Forstand af, omhandler de af os ovenfor omtalte Paastande om Forsinkelse af Maskinen og Arbejdstidens Forlæggelse, henviser vi dertil.

Naar Hr. Sørensen efter *sit* Indlæg mener, at Tarifen er tydelig nok, og at man af den Grund ikke gider høre Andres Mening — saa maa denne Selvsikkerhed forbavse. Der vilde dog — bortset herfra — være al Anledning for Hr. Sørensen og Meningsfæller til at faa Fællesstyrelsens Forklaring af, *hvorfor* den i 95 var saa hurtig paa Tæerne og nu næsten — som Hr. Sørensen mener — er paa Knæerne. RED.

Fællesmøde mellem Den typ. Forenings og Den typ. Trykkerforenings Styrelser Søndag den 31. Juli Kl. 12 paa Søfryd.

For Den typ. Forening: ***P. Lauritzen.*** *For Den typ. Trykkerforening:* ***Laur. Jensen.***

Generalforsamlinger og Møder.

Aarhus Lokalafdeling

afholdt Fredag den 15. Juli, Aften Kl. 8, Kvartalsgeneralforsamling med Dagsorden: 1. Regnskabet. 2. Fagmødet i Randers. 3. Et Lønspørgsmaal. 4. Tarifen. Til Dirigent valgtes CHR. KRÜGER, til Sekretær undertegnede.

1. Regnskabet fremlagdes og godkendtes.

2. Da Randers Lokalforening paa Grund af Lokalformandens Sygdom ikke har haft Generalforsamling om dette Spørgsmaal, maa der afventes Besked derfra, før endelig Beslutning kan tages.

3. Lønspørgsmaalet, som ogsaa var til Behandling ved Generalforsamlingen her den 3. Juli, oversendtes Fællesstyrelsen til endelig Beslutning.

4. Om dette Punkt udspandt sig en længere, til Tider ret livlig Diskussion, men da en stor Del af Ankepunkterne, ligesom ogsaa en væsenlig Del af det, der kan siges for Tarifen, har staaet at læse i *Typ.-Tid.*, maa det vel være rigtigst at spare Bladets i Forvejen stærkt optagne Plads.

Generalforsamlingen var kun besøgt af 25 Medlemmer.

Ved Prøveafstemning over Tarifen stemte 8 for, 12 imod og 5 undlod at stemme. P. CHRISTIANSEN, Sekretær.

— I det nu forløbne Regnskabsaar fra Juli 97 til Juli 98 har Aarhus Lokalforening haft i Indtægt: ordinært Kontingent 1898 Kr., til Begravelseskassen 379 Kr. 60 Øre, tilbagebetalt Laan og andre Indtægter 114 Kr., fra Hovedkassen er modtaget 250 Kr., ialt 2641 Kr. 60 Øre. — Udgift: Arbejdsløshedsunderstøttelse 312 Kr. 75 Øre, Sygepenge 759 Kr. 50 Øre, Begravelsespenge 100 Kr., Rejsepenge 114 Kr. 50 Øre, udlaant 14 Kr., Administration 42 Kr. 3 Øre, indsendt til Hovedkassen 1298 Kr. 82 Øre. — Lokalforeningen har saaledes givet et Overskud af 1048 Kr. 82 Øre.

Horsens Lokalafdeling

afholdt ordinær Generalforsamling Fredag den 15. ds. Formanden, TH. LASSEN, bød velkommen, hvorpaa det reviderede Regnskab fremlagdes og godkendtes.

Derefter foretoges Valg af Funktionærer. Til Formand foreslog TH. JØRGENSEN at vælge P. ANDERSEN, *Østj. Soc.-Dem.* L. P. LARSEN og P. ANDERSEN foreslog at genvælge TH. LASSEN. Ved den foretagne Afstemning valgtes P. ANDERSEN med 13 Stemmer, TH. LASSEN fik 11 St. Efter Udtalelser af P. ANDERSEN og TH. LASSEN bragte R. P. DAUGAARD den afgaaende Formand en Tak for den Maade, hvorpaa han havde røgtet Formandshværvet i den Aarrække, han havde styret Afdelingen. Til Næstformand valgtes EM. NIELSEN med 15 St., 7 St. var spredte. Til Revisorer valgtes M. C. MORTENSEN med 11 St. og C. S. KJELD med 10 St., Suppleant CARL HANSEN. Til Sekretær valgtes P. LAURSEN, Suppleant FÆTTER CHRISTENSEN.

Derefter behandledes Tarifen. Det strængt fortrolige Cirkulære og *Typ.-Tid.'s* Redaktionsartikel havde ikke forandret Medlemmernes Holdning overfor Gengangeren, og da man mente, at man her havde Fællesstyrelsens Opfattelse fuldt ud, besluttede Generalforsamlingen ikke at reflektere paa Tilbudet om et af dennes Medlemmers Nærværelse i Horsens, da Spørgsmaalet maatte betragtes som uddebateret.

Til Slutning vedtoges det at referere Generalforsamlingerne i *Typ.-Tid.*, hvad enten de frembød noget af Interesse eller ej. 25 Medlemmer var til Stede, 10 fraværende. Tiltraadte i det forløbne Kvartal: Marius Sivertsen, Th. Jørgensen, Lars Hveisel, A. E. Christensen (Fætter) og V. E. Drasbæk. Bortrejste: Chr. Petersen, A. Thiel, Victor Jensen, C. V. Johansen og Peter Jensen.

— Derpaa afholdtes Generalforsamling i Horsens Typografers Privatkasse. Formanden, P. ANDERSEN, aabnede Mødet og foreslog Valget af en Dirigent. S. HANSEN valgtes. Formanden fremlagde derpaa Regnskabet, paa hvilket var en Bemærkning om, at 3 Udlændinge havde erholdt hver 75 Øre for meget udbetalt i Understøttelse 3. Pinsedag. Efterat Form. havde oplyst, at der kun kunde være Tale om, at der var udbetalt 50 Øre for meget til hver og derefter nærmere havde gjort Rede for nævnte Udbetaling, godkendtes Regnskabet enstemmig. — Til Formand foresloges P. ANDERSEN, J. A. KLOSTER, E. NIELSEN

og S. HANSEN. P. ANDERSEN, E. NIELSEN og KLOSTER frabad sig Valg, men sidstnævnte valgtes. Til Næstformand valgtes P. M. JENSEN. V. E. DRASBÆK bragte P. ANDERSEN og Horsens Lokalforening en Tak for Lokalafdelingens Stilling overfor de Rejsende; den var enestaaende i Landet.

— Derpaa afholdtes Generalforsamling i Sangforeningen Typografia. Formanden, P. LAURSEN, aflagde Beretning og meddelte, at først i September Maaned afholdes en Aftenunderholdning med Koncert, Bal og Fællesspisning, til hvilken Medlemmerne havde Adgang mod at betale for Fællesspisningen. Efter at det reviderede Regnskab var fremlagt og godkendt, sluttede Generalforsamlingen.

— Til Slutning afholdtes Generalforsamling i Typografisk Forbund i Horsens. Formanden, P. ANDERSEN, aabnede Generalforsamlingen og gav Ordet til Kassereren, der oplæste det reviderede Regnskab, som godkendtes. Der forelaa Forslag om Forbundets Repræsentation paa det store jyske Arbejdermøde i Randers den 24. Juli. Efter en kort Diskussion forkastedes Forslaget med 8 St. mod 7. Efter at et Par eventuelle Spørgsmaal var behandlede, sluttedes Generalforsamlingen.

P. ANDERSEN,
Lokalafdelingens Sekretær.

Randers Lokalafdeling

afholdt ordinær Generalforsamling Fredag den 15. ds. Ca. 1/3 af Afdelingens Medlemmer var mødte. Afdelingens afgaaende Funktionærer genvalgtes enst. Paa Forslag af Aarhus Lokalafdeling vedtoges det efter nogen Diskussion at indbyde til et Fagmøde her i Byen den 24. ds. og at henstille til Fællesstyrelsen om at lade sig repræsentere ved denne Lejlighed, da det jo særlig vil blive Tarifen, der vil komme til Forhandling. Sluttelig nedsattes et Udvalg paa 5 Medlemmer til at ordne det fornødne til Mødets Afholdelse. n.

Kolding Lokalafdeling

holdt ordinær Generalforsamling paa Alhambra den 16. Juli.

1. Protokollens Oplæsning. Referatet fra sidste Generalforsamling godkendtes.

2. Beretning fra Protokoludvalget. P. THORSEN gennemgik Udvalgets Ændringer til Referatet fra Generalforsamlingen den 7. Juni. Disse vedtoges.

3. Lokalafdelingens Regnskab for April Kvartal. Godkendtes.

4. Ekstrakassens do. Ligeledes.

5. Forslag fra P. Thorsen m. fl. om Oprettelse af en ny Ekstrakasse. THORSEN mindede om, at paa Grund af Uenighed om Anvendelsen af Ekstrakassens Overskud havde en stor Del af Kassens Medlemmer mældt sig ud. Han stillede derfor Forslag om Ophævelse af den gamle og Oprettelse af en ny Ekstrakasse, hvis Midler kun maatte anvendes til Understøttelse af rejsende Kolleger, der ikke var understøttelsesberettigede i Hovedforeningen, til Udredelse af Fanens Assurancepræmie og til Lokalformandens Løn. Oversteg Kassens Midler disse Beløb, skulde Indbetaling af Kontingent midlertidig standses. HVIDTFELDT foreslog et *regelmæssigt* Bidrag til Ekstrakassen. Det mulige Overskud kunde anvendes dels til Dækning af Udgifterne ved Kollegernes festlige Sammenkomster og dels til Afholdelsen af saadanne Foredrag som i Odenseresolutionen anbefalet. Han foreslog endvidere at nedsætte et Udvalg til at gennemgaa den ny Kasses Reglement og derefter lade Forslaget gaa til skriftlig Afstemning blandt Lokalafdelingens Medlemmer. Hvidtfeldts Forslag vedtoges enstemmigt, og til Medlemmer af Udvalget valgtes: THORSEN, GRAULEFF, KORSBANG, SCHJERN og N. P. NIELSEN.

6. Eventuelt. SCHJERN foreslog en Udflugt til Bramdrupdam. Dette Forslag vandt almindelig Tilslutning og overgaves Ekstrakasseudvalget til videre Fremme.

J. K. KORSBANG, Lokalformand. PETER RASMUSSEN, Sekretær.

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Onsdag den 20. Juli. Samtlige Medlemmer til Stede.

1. Et Forslag fra de københavnske Medlemmer af Fællesstyrelsen om at udsende Stemmesedler ang. Tarifen i næste Uge og at indkalde disse til den 12. Avgust, tiltraadtes.

2. Fællesstyrelsens Medlemmer gav Meddelelse om et Forhold i Odense, hvor en Bogtrykker havde opsagt 4 Kolleger, der om Mandagen havde afkrævet ham deres den foregaaende Lørdag fortjente Ugeløn. — Der var skrevet tll den paagældende Bogtrykker, at Opsigelsen var uberettiget og maatte tages tilbage.

3. Fra Horsens spørges om Optagelsesbetingelserne for en hjemvendt Amerikaner, der, da han forlod Danmark, manglede 5 Maaneder i at have udstaaet sin Læretid, men som angiver at have arbejdet tre Aar ved Faget og været Medlem af det amerik. Forbund. Han er 22 Aar. — Hvis han kan præstere Medlemsbevis fra det amerik. Forbund, overgaar han som et Medlem, tiltraadt fra en gensidig Forening; i modsat Tilfælde betragtes han som nyt Medlem med 2 Kr. i Indskud.

HVIDTFELDT.

Valgresultater.

Typografernes Stiftelser.

Ved en den 24. Juli 1898 foretagen Optælling af de indkomne Stemmesedler til Valget af Kasserer fik

Hr. J. F. MØLLER 160 Stemmer,
- VALD. AUENER 34 —
- LINDAHL 30 —
- DAHLQUIST 16 —

1 Stemmeseddel ugyldig. Ialt var afgivet 241 Stemmer.

Hr. J. F. MØLLER er saaledes valgt til Kasserer.

GUSTAV CLAUSEN. N. HYLSBERG. KR. JACOBSEN.

Brevkasse.

Flere Indsendere maa vente til næste Numer. RED.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Ny Medlemmer: Trykkeriarbejderne Oskar Hansen og Ludvig Nielsen (Politiken), Sætter Thorvald Frantz Christoffersen (P. Petersen), udl. s. St. 30/7 98, overgaaet fra Lærlingeafd.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 759, Hans Simonsen og 1046, Carl Fred. Koefoed (begge arbl. fra Hillerød) og 1242, Luffe Mogensen (arbl.) fra Rejse.

Bortrejste: 753 (V. d. D. B.), Hans Rosenbeck og 966 (Dsk. t. F.), Martin Madsen (begge arbl., paa Rejse).

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Søndag 10—12.** V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Lokalformænd.

Esbjerg: Typograf CHR. ØRVAD i Stedet for J. Petersen.

Rønne: Typograf P. C. A. HOLM i Stedet for Fritz Petersen.

Kolding, 27. Juli 98. HVIDTFELDT.

Ny Medlemmer: Horsens, Christian Rasmussen, udl. 1/9 95 i Frank Shoophes Bogtr., St. Paul, Minn. (U. S.) arbl. Hillerød, Sætter Lauritz Marius Rasmussen, udl. 25/10 94 hos Herdahl i Lyngby efter 5 Aars Lære (arb. s. St.). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Næstved, 1132, Torben Holm (fra Roskilde), Avisen. Kolding, 888, Albert Lund fra Randers i Plads. Odense, 1238, Chr. Jensen Udbye fra Vejle i Plads. Aarhus, 961, V. E. Drasbæk.

Bortrejste: Odense, 983, Peter Michael Christensen paa Rejse. Hjørring, 941, Lars Chr. Christensen til Plads i Frederikshavn. Hillerød, 1163, G. A. Frederiksen paa Rejse, 1046 (Den t. F.), Chr. Fred. Koefoed og 759, Hans Simonsen (begge arbl., til Kbhvn.). Roskilde, 1156, C. Christiansen, paa Rejse til Norge og 1132, Chr. T. Holm til Næstved i Plads.

Kvittering for modtagne April Kvartalsregnskaber.

19. Juli: *Thisted* og *Rønne*. 21. Juli: *Køge*. 25. Juli: *Næstved, Ringkøbing, Esbjerg, Viborg, Rudkjøbing, Hillerød* og *Kallundborg*. 26. Juli: *Odense*.

Kolding, den 26. Juli 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

Rettelse: Lokalformanden i Horsens' Adresse er: *Østjyllands Social-Demokrat* (ikke Dagbladet som anført i forrige Nr.).

TYPOGRAFERNES STIFTELSER

Kassereren, Hr. **J. F. Møller**, træffes i *Social-Demokr.s* Sætteri, **Brolæggerstræde 11, 2. Sal**, *hver Søgnedag* mellem Kl. 4—8, og paa sin Bopæl, **Istedgade 86, St.**, *hver Søndag* Kl. 11—2. STYRELSEN.

T. C. C. Søndag Tur til Søllerød. Trianglen Kl. 9. Christensen og Michelsen.

ANNONCER

En Akcidenstrykker

(gift) søger Plads til 1. Septbr. Vedkommende er godt kendt med saavel Digeltryk som Hurtigpresse og har ikke lidt Kendskab til Farvetryk. Billet mrkt. »Trykker« bedes indlagt paa Ekspeditionskontoret.

Stereotypi. En **Støbemaskine med Høvleapparat** (ny Konstruktion), Format 25 × 27 Ctm., sælges billigt. Maskinen kan beses hele Søndagen samt hver Søgnedag Kl. 1—2½ og efter 7 Aften. **Oluf Jensen,** Vesterbrogade 38, 4. Sal o. G.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 31
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 5. Avgust 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Ved Tilbud eller Efterspørgsel om Pladser i Aarhus og Frederikshavn bedes man først henvende sig til de respektive Lokalformænd.

I Følge Meddelelse fra det internationale Sekretariat har den italienske Forbundsstyrelse paa Grund af de Forfølgelser, som Fagforeningerne for Tiden er Genstand for, sét sig nødsaget til foreløbig at ophæve Rejseunderstøttelsen for udenlandske Forbundsmedlemmer.

København og Kolding, den 4. Avgust 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Provins-Tarifen.

Uger igennem har Repræsentanter *for* og *imod* Tarifen paa Møder og her i Bladet kæmpet om at overbevise Kollegerne om Fordelen eller Skaden ved at vedtage Tarifen. Ingen vil kunne nægte, at Forkæmperne *for* den foreslaaede Tarif har haft et ubestrideligt Overtag ved at kunne fastslaa *de bestemte Fordele*, som Tarifen i **økonomisk** Henseende vil bringe for de ganske *smaa* Byer og i **organisatorisk** Henseende vil kunne faa ved at inddrage uopdyrket Land i Kollegernes prisværdige Bestræbelser for at opnaa *ordnede* Forhold i Stedet for de nuværende planløse. Modstanderne har hævdet, at de ganske smaa Byers Kolleger ikke var det Offer værd, som Kollegerne i de store Byer maatte bringe for at opnaa Tarifen; de har endvidere paastaaet, men desværre ikke bevist, at Fordelene ved Tarifen ikke stod i Forhold til det Tab, som Tarifen bringer i Retning af »Slavebestemmelser« og Mangel paa Garanti for, at de Lønninger, som er højere end Tarifens Minimallønninger enten kan nedsættes eller overflødiggøres ved at afskedige de højere lønnede Kolleger og antage ny Folk til Minimallønninger.

Saa kortsynet kan man ræsonnere!

Man kan ikke eller *vil* ikke se, at Lønningerne i de større Byer for en stor Del afhænger af, hvad der gives i de mindre. Provinsernes usle Lønforhold har i en Aarrække netop været afhængig heraf, og har medført, at vi har haft de haardeste Kampe at bestaa i de Byer, hvor vi er gaaede aggressivt til Værks. Da vi begyndte at tage fat paa Lønforholdene i Provinserne, spaaede man os saavel fra Modstanderes som Venners Side, at Provinsernes Arbejdsforhold var af en helt anden Beskaffenhed end Hovedstadens og at vi ved at ville forsøge paa at løfte denne Sten kun vilde løbe Panden mod en Mur. Vi tog fat, erfarede straks, at der var meget sandt i disse Udtalelser, og opdagede en Ligegyldighed og Sløjhed i Kollegernes **egen** Lejr, som syntes at spotte alle Bestræbelser for at ryste dem op af deres Dvale. Det lykkedes dog saa nogenlunde, omend langt fra tilstrækkeligt, og efter at vi i aarevis atter og atter havde henvendt os til Principalerne for at opnaa en samlet Forhandling om en Regulering over hele Linjen, lykkedes dette os endelig tilsidst. Hvad vi *ikke* var i Stand til at naa under Lønbevægelsen i 95 udelukkende paa Grund af Kollegernes Mangel paa Handlekraft, det opnaaede vi ad den fredelige Forhandlings Vej — og nu, da man endelig har faaet Fodfæste, saa at det ad Aare skal kunne lykkes os at opnaa *virkelige* Forbedringer, tror man at gavne sig selv og sin Organisation ved at slaa det hele Arbejde ned og tage Grunden væk under Fødderne.

Og det kunde være, hvad det var, naar saa de Kolleger, som optræder paa denne Maade, var sig deres Ansvar bevidst og vilde tage Konsekvenserne. Men hvad skér? Ikke én af dem har Mod til at gøre det, ikke én af dem viser, hvilken Vej der skal gaas og *hvad* der skal gøres. Paa Grund af de usle Mulktbestemmelser og en indbildt Frygt for, at de højere Lønninger nedsættes — noget, som vi har Midler i Hænde til at kunne møde med den Magt, som ligger i Organisationen — mener man at kunne paatage sig Ansvaret for, at det Arbejde, som er gjort, lægges øde.

Oppositionen imod Tarifen var fuldstændig paa sin Plads og berettiget, **hvis** man fremsatte en Plan, hvorefter man vilde handle, naar Tarifen var forkastet. **Dette har man end ikke forsøgt paa.** En enkelt Taler har paa Mødet i Randers antydet, at man skulde tage enkelte Byer ad Gangen. Men selv om det kunde lykkes at opnaa større Resultater, end Tarifen tilsikrer enkelte Byer, gavner vi jo ikke **Helheden** derved, og man skulde ikke synes, at netop en Socialdemokrat kunde slaa til Lyd for Bestræbelser, som i bedste Fald kun vil gavne de Enkelte. Det gælder jo, som ovenfor paavist, fortrinsvis om at faa de smaa Byer med for at højne Kollegernes Krav og *derved* sikre de store Byer bedre Lønvilkaar.

Provinskollegerne vil tidligere eller senere komme til at indse, at hvad det gælder om er at faa **Alle** med i Bestræbelserne for at indføre ordnede Tilstande i Faget. Dette opnaas ved den nu foreslaaede Tarif. Endvidere er det lykkedes at fastsætte bestemte Normer for **Maskinsats**, som i en ikke altfor fjærn Fremtid vil komme til at spille en Rolle ogsaa i Provinserne. Alene dette Punkt maatte være nok for klassebevidste Typografer til at stemme for Tarifen. I Tyskland, Østrig og Schweiz er det endnu ikke lykkedes at opnaa dette; i København er dette et af de vanskeligste Punkter at komme til Overenskomst om, — i de danske Provinser gennemføres der tilfredsstillende Satser — og Kollegerne lader haant derom.

Det er at haabe, at Provinskollegerne nu, hvor den endelige Afgørelse skal træffes, er komne til Klarhed over den Rækkevidde, Afstemningen har, *og er sig deres Ansvar bevidst.*

VICTOR PETERSEN.

Hvad bringer Tarifen?

For det første en Normalarbejdsdag af **9 Timer**.

Dernæst for	**370**	Kolleger	en Minimumsløn af	**20**	Kr.
—	**177**	—	—	**19**	-
—	**176**	—	—	**18**	-
—	*77*	—	—	*17*	-

Fremskridtet heri ses bedst, naar det oplyses, at **Gennemsnits**fastlønnen i Følge de sidst optagne statistiske Oplysninger for 109 Kolleger i de større Byer er 20.07 og for 175 Kolleger i de mindre Byer er 18.56, eller for dem alle en **Gennemsnitsløn** af 19.04. Gennemsnittet af **Mindstelønnen** bliver, hvis Tarifen vedtages, **19.05.** Fremskridtet her er saa iøjnefaldende, at man alene af den Grund bør stemme **for** Tarifen; thi naar man kan faa hævet Mindstelønnen til Gennemsnitslønnens Højde ad Forhandlingens Vej samtidig med en

Forkortelse af Arbejdstiden af $^1/_2$—$1^1/_2$ Time, bør dette ikke betragtes som et helt daarligt Resultat. Kommer dertil, at ingen højere Lønninger kan nedsættes, skal det snart vise sig, at Gennemsnitslønnen vil blive betydeligt over det, der nu paaregnes.

For **340** Kolleger stiger Tusindbetalingen med **1 Øre**, foruden at alle Beregningsarbejdere i Tillægsbestemmelserne for blandet Sats (en Gang blandet et Tillæg af $^1/_2$ Linje) samt talblandet Sats maa regne med et Tillæg af ca. 1 Øre — i Antikva, hvor der benyttes Kursiv, betydeligt mere — hvilket fuldt ud er i Stand til at opveje det formentlige Tab ved den forkortede Arbejdstid for Beregningsarbejderne. Disse har derfor heller ingen Grund til at stemme mod Tarifen, men bør stemme **for** den.

For Værk- og Akcidenssætterne betyder Tarifen **et ubestrideligt Fremskridt**, idet Tillægsbestemmelserne paa de allerfleste Punkter overstiger, hvad der nu ydes i København.

Tarifen tilsikrer os en Ordning af eventuelt Aften- og Natarbejde ved Bladene, der **fuldt ud** kan maale sig med de københavnske Forhold.

Mod Bladudgivernes Tendens til smalle Formater og det derved forvoldte Tab for Sætterne garderer Tarifen os, idet den tilsikrer Godtgørelse for smalle Formater.

Tarifen tilsikrer de udlærte Arbejdere Betjeningen af de Maskiner, **som er i Anmarsch**, og fastsætter for Arbejdet ved disse **en 8-Timersdag** og **en Tredjedel højere Løn**.

Tarifen tilsikrer Beregningsarbejderen **fuld Beskæftigelse**, d. v. s.: Garanti af Minimumslønnen.

Den tilsikrer os en **forbedret Lærlingeskala**, thi ihvorvel Lærlingeskalaen i ganske enkelte Byer er bedre, betyder den i det store og hele en Formindskelse af Lærlingenes Antal.

At de sanitære Forhold vil blive i høj Grad bedre end de, hvorunder den langt overvejende Part af Kollegerne nu arbejder, har ingen hidtil turdet bestride.

For disse Goder: Kortere Arbejdstid, højere Løn, ordnede Arbejdsforhold, en Mindskning af Konkurrenternes Tal, forbedrede Arbejdslokaler, skal vi til Gengæld **kun** paatage os **at overholde Arbejdstiden** eller bløde derfor med en Afkortning af Lønnen. Dette **er ikke nok** til at stemme imod Tarifen. Og selv om vi dertil lægger, at disse Forhold skal vi arbejde under til 1. Juni 1902, saa viser de anførte Tal, at vi hidtil ikke for hver 4-aarig Periode har været i Stand til at skabe et tilsvarende Resultat i Øgelse af Indtægten og Indskrænkning i Arbejdstiden. Vore københavnske Kollegers 22-aarige Kamp (76—98) er et talende Vidnesbyrd og vor egen Udvikling maa belære os om, at det nytter ikke at slaa større Brød op, end vi er i Stand til at bage.

Ihvorvel vi Alle kunde ønske noget mere og bedre, saa er det i vor Organisations Interesse at modtage det, vi nu ad Forhandlingens Vej har opnaaet, i Stedet for at kaste os ind paa Kaperkrigens usikre og farefulde Bane. Lad derfor Chauvinismen fare og lyt til Fredens manende Røst og

Stem for Tarifen.

København, den 1. August 1898. P. HVIDTFELDT.

Til Hr. P. Thorsen.

Til Hr. »Cand. typ.« P. Thorsen, Kolding, blot følgende:

Hr. Thorsen tror, at »Fyrtøjerne« gennem Tarifen vil kunne tvinges til at sætte Lønnen op. Jo, Godmorgen! Naar der staar 17 Kr. eller 26 Øre pr. Tusind som Minimum, saa bliver de 17 Kr. eller 26 Øre baade Minimum og Maksimum, hvis der opstaar Tvistigheder, den Ting er given. Lad os endelig ikke tro, at Fællesstyrelsen eller den projekterede storartede Voldgiftsdomstol vil gaa over de to nævnte Summer; det kunde de jo ikke uden at »bryde« Tarifen. Og et saadant Skridt vover de to Institutioner næppe; det tør jeg nok holde paa.

Det er da ogsaa en Hovedfejl ved Tarifen, naar der staar »laveste« Fastløn osv. i de og de Byer: der kunde ligesaa godt have staaet »højeste«, Resultatet bliver det samme. Der er heller intet andet Fag, der stiller med en saa forældet »Form«; der hedder det simpelt hen: Timelønnen eller Fastlønnen er det og det, og niks videre.

Med Hensyn til, at »vi skulde faa Publikum, Landets øvrige Arbejdere og vore udenlandske Kolleger mod os, dersom vi slaar et Slag for at faa en bedre Tarif«, tror jeg nok at kunne sige, at Hr. Thorsen er *fuldstændig* paa Vildspor. Ja, jeg tror endog, at »Publikum«, »Landets øvrige Arbejdere« og »vore udenlandske Kolleger« vilde faa nogle underlige Tanker om os, dersom vi gik hen og vedtog denne Tarif.

»At vort Reservefond vilde være udtømt i Løbet af 14 Dage« er rimeligvis en Paastand, Hr. Thorsen uden videre har laant fra Hovedbestyrelsens Argumentskælder. En Arbejdsnedlæggelse over hele Linjen er jo aldeles utænkelig; ikke et eneste godt udbredt eller velsitueret Provinsblad vil risikere en Standsning, fordi Personalet anholder om en anstændig Løn; thi hvad vilde Hr. Thorsens »Publikum« sige til en saadan? Det vilde nok snart fordre sin Avis igen. Men forøvrigt — paa mange af de store Provinsblade med de store Personaler betales der jo en anstændig Løn, saa derfra kunde der ventes god Støtte, i Stedet for at Kassen skulde støtte dem. Og »Landets øvrige Arbejdere« — skulde de ikke ville støtte os, hvis det gjordes nødvendigt? Der er ingen Tvivl herom. Har vi ikke støttet dem? Og Udlandet — ja selv Sverig er jeg sikker paa vi fik Støtte fra, dersom det skulde knibe.

Takken og Tilliden til Hovedbestyrelsen — lad os tage den med Ro, Hr. Thorsen! Efter Hr. Gustav Clausens mere eller mindre uheldige Turné i 95 var det, at der indenfor vor Lejr blev nedsat et Udvalg til at udarbejde en »ordenlig« Overenskomst eller Tarif. Dette Udvalg blev langt om længe færdig og traadte i Forbindelse med Principalerne, langt om længe blev saa Principalerne og Udvalget færdig, og langt om længe (i 1898) faar vi nu Tarifen til Afstemning anden Gang. Efter den Tid, der er gaaet, og efter Tarifens Indhold finder jeg ingen Grund til at sige Hovedbestyrelsen Tak, selv om ogsaa Hr. Th. mener, jeg burde. Nej, en Tarif, der har været saa længe under Arbejde og viser et saadant Indhold, den finder jeg ingen Grund til at stemme for, og jeg vil haabe, der heller ingen andre er — eller saa faa som muligt — der gør det. Lad os saa hellere vedblivende holde Sundene aabne (ingen Tarif have) og udnytte den Situation saaledes, at Principalerne kom i Tanker om, at det maaske dog var ligesaa godt at have saadan en »nogenlunde« Tarif.

Vejle, den 24. Juli 1898. J. P. SØRENSEN.

Om igen.

Altsaa skal Provinstypograferne nu til at stemme over Tarifen endnu en Gang, fordi vi før sidste Afstemning ikke vidste, hvad Sagen egenlig drejede sig om. Det paastaar i hvert Fald den højtærede Hovedbestyrelse. Mærkelig nok er de Afstemninger, som har givet Flertal i den Retning, Hovedbestyrelsen ønskede, altid tagne for gyldige. Skal det derfor nu gøres til Praksis, at naar en Afstemning ikke passer Hovedbestyrelsen, denne da skal kunne lade foretage en ny Afstemning, idet den samtidig udskriger til Medlemmerne: »Om igen! Den sidst foretagne Afstemning viste, at I ikke var klar over Stillingen til den foreliggende Sag!«? Et saadant Præcedens forekommer det mig vil blive skabt, hvis Flertallet af Medlemmerne nu stemmer Ja til Tarifen. Skulde det blive Tilfælde, hvad jeg ikke vil haabe, da vil Hovedbestyrelsen i endnu højere Grad end hidtil kunne hovere over, at den kan køre med Medlemmerne som den vil. Ganske vist vil maaske En og Anden paastaa, at den Tarif, der nu foreligger, ikke er den samme som den sidste, men et saadant Argument duer virkelig ikke, og Hovedbestyrelsen har jo da ogsaa indrømmet, at Tarifen ikke sættes under Afstemning af den Grund alene, at Mindstelønnen for Udlærlinge i Mellemtiden er bleven forhøjet med 2 Kr.

Hvad skal vi forøvrigt med den foreliggende Tarif? Jo, siger Hoved- og Fællesstyrelse, nu arbejder Provinstypograferne under rent ud anarkiske Forhold, men naar Tarifen først er traadt ud i Livet, vil det blive ganske anderledes solide Forhold at arbejde under. Men det samme paastodes vilde blive Tilfælde efter Overenskomsternes Indførelse i 1895. Nu paastaas det imidlertid af ledende Mænd, at disse Overenskomster ikke overholdes. Ja, men naar en Overenskomst brydes, kan man da være sikker paa, at en Tarif ikke vil blive det samme? Erfaringerne fra København viser i hvert Fald ikke noget Godt i den Retning, og i København skal Organisationen jo endda være bedre end i Provinserne. Det er fortalt mig, at en stor Del af de, der stemte Nej sidst, ikke gjorde det af Hensyn til, at Tarifen var dem for tarvelig, men fordi de ikke vilde arbejde under tarifmæssige Forhold. Skulde dette have noget paa sig, da kan man være forvisset om, at disse ikke vilde holde Tarifen højt i Ære, hvis den blev vedtaget, men omgaa eller helt ignorere den, naar Lejlighed gaves.

Det er mig altsaa aldeles umuligt at indse, at Tarifen skaber ensartede Arbejdsforhold. I én By er Ugelønnen saa og saa stor, men i en anden er den af en anden Størrelse, og det samme er jo Tilfældet med Betalingen for Akkordarbejde. De Medlemmer, der ofte skifter Plads, vil faa noget at bestille med at studere Tarifen hver Gang de skifter Plads. Jeg skal indrømme, at der findes en Del gode Bestemmelser i Tarifen, men en Del af dem gøres desværre illusoriske ved Eftersætninger som: »Undtagelse herfra kan dog ske« osv.

Jeg anbefaler Medlemmerne at stemme **Nej** til Tarifen. Der vil saamæn nok kunne gennemføres noget, der virkelig kan kaldes Tarif, uden at vi behøver saa mange Strejker som i 1895, og vi behøver saamæn ikke at være bange for Lock-out, naar Tarifen nu forkastes igen.

Nykøbing F., den 25. Juli 1898. H. P. H.

Hr. Clausen og Provinstarifen.

Jeg skal ikke komme ind paa Hr. Gustav Clausens »Indledning«. Den minder noget om en vred Mand, og vrede Folk har jo ikke langt til de knyttede Næver, naar de øvrige Argumenter slipper op.

Ogsaa Hr. Clausens »Forklaring« om Forlægningen af Arbejdstiden kan jeg skænke ham; den er ikke »vred«, men snarere lidt — »naiv«. Det kunde dog vist tænkes, at den vedk. Bladudgiver eller Bogtrykker »naturnødvendig« ogsaa havde et Skøn over, naar det var mest fordelagtig for ham at foretage en Omlægning, og saa kan han jo støtte sig til § 18's »lokale Forhold«, og disse »lokale Forhold« kan jo udvikles paa en meget elastisk Maade. Nej, er der noget, vi skal bort fra, saa er det saadan noget som »lokale Forhold« osv.; der kan ud af en Tarif blive nok endda at kævles om. I det Hele saa bærer Tarifen helt igennem de mest ulyksalige Spirer i sig m. H. t. Fortolkning. Og naar saa dertil kommer den mørke Baggrund af en Voldgiftsret, kan jeg ikke noksom anbefale atter at stemme den ned.

Hr. Clausens Bemærkninger om Timeløn og Fastløn kan jeg ogsaa forbigaa; der er hverken noget nyt eller glædeligt ved dem. Og Paastanden om, at jeg skylder Bevis for, at Tarifen med sin halve Times Forkortelse af Arbejdstiden samtidig reducerer Lønnen, kan jeg let komme ud over. Bliver Minimallønnen forhøjet i Odense, bliver den nedsat andre Steder, f. Eks. Vejle (naar Nyudlærte maa staa for 2 Kr. mindre det første Aar). Og naar Hr. Clausen taler om »forskellige Godtgørelser«, Tarifen hjemler Ret til, er det et Spørgsmaal, om disse »Godtgørelser« vil kunne veje op mod Mulkterne; det kommer atter her an paa Fortolkningen.

At opstille en Voldgiftsret, hvor begge Parter faar lige Ret, og ikke som i den forelagte Tarif, hvor Opmandens Valg foregaar ved Lotterispil, tror jeg ikke er vanskelig.

Naar Hr. Clausen nævner, at i København har man i en Aarrække haft en Mulkt af 1 Kr. pr. Time for Forsinkelse af Maskinen og mener, at saa kan vi ogsaa taale det i Provinserne, forekommer det mig ikke, at Hr. Clausen her er særlig heldig, allenfals da man jo nu i København har opsagt den der for Tiden gældende Tarif og dermed ogsaa Krone-Mulkten, og vel sagtens ikke gaar ind paa den igen.

Vejle, 1. August 1898. J. P. SØRENSEN.

Da ovenstaaende Indlæg ikke paa et eneste Punkt forrykker de faktiske Oplysninger, vi har bragt, men tværtimod ved sit Indhold indrømmer Rigtigheden af det af os fremsatte, finder vi det ganske unødvendigt yderligere at beskæftige os med Hr. Sørensen. RED.

Svensk Typografforbunds fjerde Forbundsmøde.

EFTER den officielle Indkaldelse skulde vore svenske Kollegers Forbundsmøde afholdes i Stockholm i Dagene 27—29 Juli. Imidlertid var Forslagene, der skulde til Behandling, saa mange og Diskussionen om de enkelte Spørgsmaal saa omfattende, at Mødet kom til at strække sig over fire Dage, og det til Trods for, at den daglige Arbejdstid strakte sig fra 9 Morgen til over 11 Aften med kun 2 Timer Middag.

Af fremmede Repræsentanter var fra Finland mødt det finske Forbunds Ordfører, Hr. KOSK, fra Norge, dog ikke som officiel Delegeret, Hr. OLAF JOHANNESSEN og fra Danmark GUSTAV CLAUSEN. Desuden talte Mødet omkring 100 »Ombud« fra alle Landets Afdelinger foruden selve Forbundsstyrelsens Medlemmer.

Mødet var af overordenlig Interesse for os Danske, dels ved den Arbejdsmetode, som vore svenske Kolleger benytter, og som er ukendt hos os, idet den i første Række betegner stærkere Hensynsfuldhed overfor den individuelle Ret, dels ved de Resultater, Mødet bragte, og som i høj Grad ændrede den hidtidige Majoritetsopfattelse af, hvad Forbundet bør tilstræbe, og dels fordi det aftvang Beundring for den Interesse og Udholdenhed, alle Mødets Deltagere viste enhver Sag og som absolut er den bedste Basis for Bedømmelsen af et Forbunds Levedygtighed og Fremgang. Vi skal ikke i Dag komme ind paa en nærmere Omtale af alle de enkelte Spørgsmaal og deres Afgørelse, til Trods for at de gennemgaaende vil have Interesse for os, men kun give en Omtale af Forretningsgangen, som paa mange Omraader kunde være tilstræbelsesværdig for os, og af de vigtigste Resultater.

Forretningsgangen

er da: I behørig Tid indkaldes Forslag til Lovændringer og Spørgsmaal, man ønsker Forbundets Besvarelse af. Indsendelsen fra de enkelte Lokalafdelinger af disse, kræver skriftlige Motiver, som sammen med Forslagene tilsendes Forbundsstyrelsen. Denne lader begge Dele trykke i et samlet Skrift, som for nærværende Møde udgjorde 27 tættrykte Oktavsider, og som atter tilstilles samtlige Delegerede passende Tid før Forbundsmødet. Samtidig tager Forbundsstyrelsen skriftlig Stilling til hvert enkelt Forslag fra Afdelingerne, som den mener en afvigende Mening bør gøre sig gældende overfor. Naar Forbundsmødet saa afholdes, har Styrelsen samlet alle de Spørgsmaal og Forslag, der berører hinanden, i Grupper, og der vælges straks Udvalg i et Antal efter disse. Disse Udvalg vælger Ordførere og Sekretærer og giver sig derefter til at diskutere og beslutte i Forslagene med de dertil hørende Motiver baade fra Afdelingerne og fra Forbundsstyrelsen. Resultatet medfører fra hvert enkelt Udvalgs Side atter skriftlige Motiver. Ved den derefter følgende Behandling — altsaa den fjerde! — i selve Mødesalen mellem *alle* Forbundets Repræsentanter oplæses hvert enkelt Forslag, Forbundsstyrelsens og Udvalgets Motiver og gives i de fleste Tilfælde af Udvalgets Ordfører en nærmere mundtlig Redegørelse, hvorefter den almindelige Diskussion begynder. Forretningsgangen er noget omstændelig, men afgiver udmærket Garanti for, at enhver Sag bliver alvorlig undersøgt og drøftet. Denne Hensyntagen og Agtelse for enhver Mening giver sig ogsaa til Kende ved selve Mødets Sammensætning af »Ombud«, idet der gives Adgang ogsaa for Minoriteter indenfor Afdelingerne til at sende saadanne, og at disse har Stemmeret efter det repræsenterede Antal Medlemmer; selv Personer, der kun repræsenterer sig selv og en afvigende Mening, har samme Ret. De maa kun selv betale de deraf flydende Omkostninger, idet Forbundskassen ene har Forpligtelse overfor Majoritetsrepræsentanterne; men som Bevis paa levende Interesse for Organisationen kan anføres, at der dog var tilstede en halv Snes saadanne Medlemmer fra forskellige Dele af Landet. Yderligere kan noteres i samme Retning, at det nu afsluttede Forbundsmøde vedtog, at de enkelte Afdelings Majoriteter ikke kan hindre Forslags Fremme fra Minoriteten, men *skal* lade disse følge med til Forbundsmødet, der saa selv tager endelig Bestemmelse om de skal behandles eller ej. Diskussioner og Afstemninger i Salen bar samme Vidnesbyrd om Hensyntagen til Minoriteten og den Enkelte. Man stemmer ikke som hos os ved Haandsoprækning eller skriftlig Afstemning, og Dirigenten bruger som bekendt ingen Klokke men en mindre Trækølle. Man stemmer med Ja eller Nej, som Forsamlingen paa en Gang raaber; efter Bedømmelsen af, om der er flest Ja eller Nej afgiver Ordstyreren sit Skøn over, om Vedtagelse eller Forkastelse er sket, og for at være sikker heri, slutter han regelmæssig med: Er Mødet enigt med mig heri? og Deltagerne besvarer derefter atter dette med Raabene Ja eller Nej. Er nu blot en enkelt Repræsentant uenig med Ordstyreren i Afgørelsen, forlanger han skriftlig Votering — og den *skal* saa finde Sted. Dette kan selvfølgelig aabne Adgang for Chikane og Tidsspilde, uden at dette dog ved Forbundsmødet her kunde konstateres. Ikke et eneste Forslag undgaar sin Behandling ved Mødet.

Trods Omstændeligheden ved Fremgangsmaaden gik Behandlingen som efter en Snor, hvad der afgjort i høj Grad skyldtes Forbundsmødets fortræffelige Dirigent, Ordføreren for Stockholms Afdeling, Hr. SÖDERSTRÖM, der ganske enestaaende var Herre over Stoffet og sit Hværv.

Den levende Interesse hos vore svenske Kolleger for Organisationen og dens Anliggender gav sig et utvetydigt Vidnesbyrd ikke blot ved at Forhandlingerne, der efter Programmet skulde ophøre Kl. 7 Eftm., udstraktes til Kl. 11 og at man tog hele Lørdagen med fra Kl. 9 Morgen til Kl. over 7 Aften med kun 1 Times Hvil, og derved strøg de Invitationer, som Stockholms Bogtrykkere havde ladet udgaa til Besøg paa Bogtrykkerierne, hvor baade et Par Sættemaskiner og Rotationspresser vare i Virksomhed, men ogsaa i den Akkuratesse, hvormed Repræsentanterne mødte til fastsat Tid ved Forhandlingerne. Som et kuriøst Eksempel paa Pligtopfattelsen herom, kan nævnes, at

da nogle Repræsentanter havde bidt Mærke i, at et Par af deres Kolleger ikke var tilstede under Voteringen, udtalte de deres Dadel herover og stillede en Misbilligelses-Resolution, der enstemmigt vedtoges af Mødet. Ligeledes kan nævnes, at Tilhørerpladserne, af hvilke der var ganske rigeligt, om Aftenen var fuldt optagne med de i Stockholm arbejdende Typografer.

Ogsaa et hos os ukendt Forhold var, at alle Stockholms Blade — fra det mindste til det største — Dagen efter havde fuldstændig Referat af Mødet og dets Beslutninger.

De vigtigste Resultater.

Forbundsstyrelsens Stilling blev ikke saa lidt rokket ved en Del af de Beslutninger, som toges, og til Tider var Diskussionen overordenlig skarp mellem Parterne.

Gøteborg-Afdelingen foreslog saaledes Forbundsmødet at udtale et skarpt Mistiltidsvotum mod Forbundsstyrelsen og særlig mod dets Ordfører, og med en lille Ændring, der dog ikke forrykkede Resultatet, blev det vedtaget. Man bebrejdede saaledes Styrelsen, at den var partisk og gik Principalernes Ærinde, at den i et særligt Tilfælde fra Gøteborg havde ignoreret Arbejdernes Skrivelse og støttet Principalerne, at Styrelsens Fremgangsmaade vilde gøre det ganske unyttigt at tilhøre Forbundet osv. I Sammenhæng hermed besluttede man, at Redaktørposten fremtidig skal være helt uafhængig af Forbundsstyrelsen og at intet af dennes Medlemmer kan beklæde Redaktørstillingen. Denne skal være uafhængig og øve sin Kritik til alle Sider.

Tilslutningen til det internationale Sekretariat blev paa Forbundsstyrelsens Anbefaling enstemmig vedtaget, og vedtog man ligeledes Kontingentbetaling for Aaret 1898.

I Sverig paatænker man at danne en Organisation i Lighed med de samvirkende Fagforbund, og til den Kongres, som afholdes i disse Dage til Behandling af Lovene for et saadant, valgte Forbundsmødet tre Repræsentanter, 1 fra Stockholm og 2 fra Købstæderne.

Et af Stockholms Afdeling stillet Spørgsmaal om, hvilken Stilling indtager Svensk Typografforbund til det socialdemokratiske Arbejderparti, besvaredes i følgende Resolution:

Mødet, som indser Vigtigheden af, at Arbejderne ogsaa i praktisk Henseende slutter sig fast sammen til Opnaaelse af de for disse ensartede Maal, opfordrer Sverigs Typografer til at optage paa Dagsordenenen i de resp. Afdelinger Spørgsmaalet om Tilslutningen til det socialdemokratiske Arbejderparti, eftersom dette jo er det eneste politiske Parti, som fuldt ud varetager Arbejdernes Interesser.

Denne afgjort politiske Udtalelse vedtoges med 1538 Stemmer mod 738, der stemte for en af Hr. L. AUG. MÅRTENSSON stillet Resolution, der lød:

Forbundsmødet opfordrer hver enkelt Afdeling at optage til Behandling Spørgsmaalet om Tilslutning til det socialdemokratiske Arbejderparti.

Spørgsmaalet: Hvilken Stilling indtager Svensk Typografforbund til en eventuel politisk Generalstrejke for Gennemførelsen af almindelig Stemmeret?, som ligeledes var stillet af Stockholmer-Afdelingen, fik følgende Besvarelse:

Forbundsmødet opfordrer Afdelingerne til at sætte sig ind i Spørgsmaalet om en Generalstrejke for Opnaaelsen af almindelig Stemmeret, saa at man kan staa fuldstændig klar, naar Iværksættelsen af en saadan for fuldt Alvor nødvendiggøres.

Et Forslag om at udgive *Svensk Typograf-Tidende* en Gang ugenlig forkastedes under Henvisning til de mere end fordoblede Udgifter, som deraf vilde følge. Redaktøren skulde nemlig i saa Tilfælde kun leve af sin Virksomhed som saadan og lønnes i Forhold dertil.

Man forhøjede derimod Forbundsstyrelsens Løn fra 300 til 500 Kr., Revisorernes fra 100 til 200 Kr. og tilstod Ombudsmanden (Forretningsfører og Ekspeditør), der er lønnet med 1500 Kroner, 15 % Lokaltillæg og en aarlig Sommerferie paa 14 Dage samt hævede det udover Redaktørgagen fastsatte Medarbejderhonorar fra 150 til 200 Kr.

— — —

Vi maa indskrænke os hertil i Dag, men skal snart vende tilbage til dette Forbundsmøde, der paa saa mange Omraader kan interessere os Danske.

Københavns-Tarifen.

NAA, *hvad bliver det til?* vil vist Mange med mig spørge, thi jeg synes sandelig, der er Grund dertil. Nu har man forhandlet over et halvt Aar og — endnu ser man *intet* Resultat. Kunde det ikke snart være paa Tide, at man fik en *Generalforsamling*, hvor den meget ærede Tarifkommission lod høre fra sig. Det eneste, man i lange Tider har hørt til Tarifkommissionen, var da Tarifens Opsigelse blev skriftlig vedtagen; ja, man hørte jo i Grunden Ingenting, men Spørgsmaalet bidrog til at henlede Tankerne paa Kommissionens hemmelige Virksomhed, om hvis Resultater ingen Mor's Sjæl aner det ringeste. Det grænser til det Utaalelige, at vi, hvis Ve og Vel man forhandler om, ikke véd noget som helst om, i hvad Retning Forhandlingerne drives.

Og mens Tiden gaar trøstesløst hen for os og vore Tarif-Udsigter, arbejder man allerede paa flere Trykkerier med betydelig større Arbejdsstyrke, end man tidligere Aar paa samme Tidspunkt har gjort, naturligvis for — ligesom i 1876 — at skaffe saa meget Arbejde færdigt som muligt, saa at der under en eventuel indtrædende Kamp kan være — *Sløjhed paa Arbejdsmarkedet.*

Der blev paa den først afholdte Generalforsamling, hvor den ærede Formand forelagde Tarif-Udkastet for Medlemmerne, af disse **bestemt** forlangt, at man skulde holde paa en *Minimumsløn af 24 Kr.;* det var et Kardinalpunkt saa vist som Enhver er paa det Rene med, at under den Løn kan ingen Familie leve i København, hvor nøjsom den end er. Men selv denne Nøjsomhed, fortælles der, skal være reduceret.

Men er det virkelig Tilfældet, var det paa Tiden at lyse efter Kommissionen og faa den til at aflægge Beretning om, *hvorfor* den ikke har afbrudt enhver Forhandling, da den dog havde faaet den soleklareste Ret dertil. Venter den at opnaa nogen Erstatning paa andre Omraader, eller hvad? Kommer den tilbage med 8-Timersdagen eller skal vi ogsaa overfor *den* vente en Menneskealder til?

Lad os endelig faa Besked! Man venter og venter, men tro blot ikke, at Typograferne er mere Døgenigte end andre Arbejdere nu for Tiden, og vil lade sig afspise med intetsigende Talemaader. Man faar det Indtryk, at vore Tillidsmænd — de, *vi* har Tillid til — ingen Tillid har til os. Eller savner de Handledygtighed og kan kun »væve«?

Jeg har hørt et Medlem i en Diskussion med mig om Tarifen sige: Lad os bare ikke faa 1876 om igen, men han behøver ikke at frygte, thi Aanden blandt Medlemmerne skal nok vise sig at være lige saa god, om ikke bedre end i 1876, og i 1876 tabte vi kun Strejken, fordi vi manglede Penge. Det er afgjort, at havde vi blot kunnet holde ud 8 Dage til, saa havde vi vundet Strejken. I 1898 mangler vi ikke Penge, vor Organisation er betydelig stærkere, baade indadtil og udadtil, end den var i 1876, og endelig har vi nu det, vi manglede i 1876 — et vældigt Arbejderparti hele Landet over til vor Støtte —, saa der er ikke Spor af Grund til Frygt.

Altsaa: Hvad bliver det til, faar vi snart et Resultat? —r—n.

Taalmod er den væsenligste Basis for Forhandling. Men forøvrigt vil det sikkert ikke vare længe før Medlemmerne faar Lejlighed til at udtale deres Dom og tage Stilling. RED.

Generalforsamlinger og Møder.

Odense Lokalforening

afholdt ordinær Generalforsamling den 23. Juli. Lokalforeningens, Ekstrakassens og Selskabelig Forenings Regnskaber fremlagdes og godkendtes. Til Formand og Kasserer i Selskabelig Forening genvalgtes F. POULSEN og P. OLSEN. Til Fanebærer valgtes VILHELM PETERSEN.

Efter Regnskabernes Aflæggelse udspandt der sig en længere Diskussion om Tarifen. FORMANDEN (Chr. Petersen), L. D. RASMUSSEN og F. POULSEN anbefalede Medlemmerne at stemme for Tarifen, medens P. OLSEN og J. P. BROCKMANN anbefalede at stemme imod. Der blev ikke fra nogen af Parterne stillet Forslag til Resolution, hvilket vist nærmest var begrundet i den ringe Tilslutning til Generalforsamlingen.

HANS JENSEN,
Sekretær.

Ringsted Lokalafdeling

afholdt den 23. ds. ordinær Generalforsamling. Til Forhandling forelaa bl. a. Drøftelse af Provinstarifen og Lønnen for Hovedbestyrelsens Formand. Tarifen gav — som ved tidligere Lejligheder, den har været drøftet — Anledning til livlig Diskussion. Prøveafstemning blev ikke foretagen, men Diskussionen syntes at vise, at Stemningen for og imod Tarifen vil komme til at fordele sig som ved sidste Afstemning: nogenlunde ligelig. Hovedbestyrelsens Beslutning — vedtagen med 4 St. mod 3 — om at udsende Stemmesedler om Tarifen og Hovedformandens Løn samtidig, beklagedes af alle Talere, idet man hævdede, at Tarifens Vedtagelse eller Forkastelse maatte danne Grundlaget for Stillingen til Formandens Løn. En afsluttende Udtalelse af Lokalformanden vandt temmelig udelt Tilslutning. Denne gik ud paa at anbefale Medlemmerne at stemme imod den foreslaaede forhøjede Formandsgage i Tro til, at der derved ikke blev slaaet noget itu for Organisationens Udvikling, eftersom Hovedbestyrelsen — hvis Tarifen vedtages og der derved skabes et uoverkommeligt Arbejde for en afhængig Formand — sikkert vil indse, at den ved sin Maade at ordne Afstemningen paa, har forkvaklet

Stillingen og følgelig bør forsøge med en ny Afstemning paa det da foreliggende mere regulære Grundlag.

Vedtoges at tilstille *Typ.-Tid.* Meddelelse om disse Sagers Forhandling. LOKALFMD.

Hjørring Lokalafdeling

afholdt ordinær Generalforsamling den 27. Juli, hvor Regnskabet fremlagdes og godkendtes. Derefter udspandt der sig en Diskussion om den afdøde og igen opstandne Tarif. Ved Afstemningen var 8 *imod* og 1 for Tarifen.

Svendborg Lokalafdeling.

Ved et Møde den 30. Juli i Dansk typ. Forenings Afdeling i Svendborg, som var besøgt af mindst $^2/_3$ af dens Medlemmer, blev nedenstaaende Resolution enstemmigt vedtaget:

»I Betragtning af, at en Tarif er et nødvendigt Grundlag for Forbedring af vore økonomiske Vilkaar og vil styrke vor Organisation, anbefaler Svendborg Lokalforening at stemme for Tarifen — skønt den ikke er tilfredsstillende — i dens nuværende ændrede Skikkelse«.

Typografernes Stiftelser

afholdt den 17. Juli ekstraordinær Generalforsamling. Til Dirigent valgtes P. FASMER og til Sekretær LAUR. JENSEN.

Punkt 1. FORMANDEN mindedes den afdøde Kasserer, R. Jacobsen, der i de 17 Aar, han havde været Kasserer, havde nedlagt et stort Arbejde i Stiftelsernes Tjeneste. Saavel Styrelsen som Foreningen vilde savne ham, thi det var særlig ved hans Initiativ og Arbejde, at Foreningen i de 17 Aar var gaaet saa stærkt frem. Og ikke mindst vilde den Afdøde blive savnet af de Gamle i Stiftelserne. Taleren haabede, at Alle kunde enes om at hædre det Minde, Rud. Jacobsen havde sat sig iblandt os. (Tilslutning).

Paa Begæring af O. JOHANSEN oplæstes Protokollen fra forrige Generalforsamling, hvorpaa O. JOHANSEN ankede over, at Protokollen manglede de Motiver, der bevirkede, at man gav C. Petersen Fribolig. — FORMANDEN: C. Petersen havde skriftlig forpligtet sig til at indskrænke sit Arbejde, da han ellers ikke vilde kunne beholde Friboligen.

Punkt 2. Anden Beh. af Lovændringer. Formanden gennemgik paa Styrelsens Vegne de af denne stillede Ændringer. I § 7 foreslog man Summen for Køb af Fribolig forhøjet til 5000 Kr., da det havde vist sig, at 2400 Kr. var for ringe en Sum. Vedtoges enst. § 12 foresloges skærpet saaledes, at Folk ikke fremtidig som før kunde gaa ud og ind i Kassen og dog faa deres tidligere Kontingent regnet dem tilgode. Med en Ændring om, at et Medlem kun maa restere, naar han er uden Arbejde, og da kun i to Kvartaler samt at Grænsen for en udslettet Kollegas Genindtræden sættes til 1 Aar i Stedet for som af Styrelsen foreslaaet to, vedtoges §'en enst. § 16 vedtoges enst. uden Diskussion og gaar ud paa, at Kassereren vælges direkte af Medl. og ikke som før af Styrelsen, ligesom Revisorerne, der vælges for to Aar, ikke kan genvælges. Til § 18 havde A. W. LARSEN stillet en Underændring om at forhøje Kassererens Løn med 100 Kr. Efter at denne Ændring var bekæmpet af Styrelsen, særlig under Henvisning til, at den afdøde Kasserer havde anset de 200 Kr. for at være passende, forkastedes den med 19 St. mod 5. En anden Ændring om, at Kassereren kun skulde kunne hæve Penge, naar han foruden Formandens havde et Styrelsesmedlems Samtykke og Underskrift, forkastedes med 14 St. mod 4, hvorved Formandens Sanktion fastsloges som tilstrækkelig. Endvidere vedtoges, at Kassereren ved Pengeindsættelser skal handle *i Samraad med Styrelsen.* § 19 vedt. enst. § 21, sidste Punktum, om *Forhandlingsprotokollens Oplæsning,* vedtoges det at lade udgaa. Det vedtoges at sætte nuværende § 23 foran § 22, samt efter Ordene »30 Medlemmer« at tilføje »*med skriftlig Motivering*«. Styrelsens Affattelse af § 22 vedtoges derpaa ligeledes, hvorpaa Lovene med samtlige Ændringer vedtoges *en bloc* og traadte i Kraft straks.

Punkt 3. Kasservalget. Til Kassererposten opstilledes J. F. MØLLER, LINDAHL, VALD. AUENER og DAHLQUIST. GUSTAV CLAUSEN, som ogsaa foresloges, nægtede bestemt at modtage Valg.

Punkt 4. Eventuelt. A. W. LARSEN henstillede til Styrelsen at sørge for, at Regnskabsførelsen ordnedes mere tidsvarende end hidtil, saaledes at f. Eks. Kassebogen afsluttedes hver Maaned. — Efter at GUSTAV CLAUSEN paa Styrelsens Vegne havde lovet dette, hævedes Generalforsamlingen. L. J.

Nær og fjærn.

Bogtrykkerforeningen valgte ved sit Aarsmøde Hr. LAUR. MADSEN som Formand i Stedet for Hr. O. C. OLSEN, der ikke ønskede Genvalg.

Københavns Bogtrykvirksomhed. I Følge det udsendte Tabelværk over Folketællingen i 1895 omfattede Københavns Bogtrykvirksomhed 159 Principaler med 1497 Arbejdere.

Løntillæg. Personalet i TH. THRUES Bogtrykkeri i Aarhus har faaet den faste Løn forhøjet med 1 Kr. pr. Uge og har, som de foregaaende Aar, Sommerferie i 8 Dage. —n.

Sommerferie. Hr. Bogtr. P. HANSEN, Aalborg, har tilstaaet sit faste Personale en Uges Ferie med fuld Udbetaling af Lønnen.

Nu faar saaledes alle Typografer i Aalborg, der er beskæftigede paa de mere betydelige Trykkerier, Sommerferie.

— *Horsens Dagblad* har i Lighed med tidligere Aar tilstaaet sit Personale 3 Dages Sommerferie uden Afkortning i Lønnen.

— *Lützhöft Petersens Bogtrykkeri* (Aktieselskab) har tilstaaet deres Personale en halv Uges Ferie uden Afkortning af Ugelønnen.

— Hr. Bogtrykker LAURITZ BECH, Aarhus, har indrømmet sit Personale 4 Dages Sommerferie med fuld Ugeløn.

Skovtur. Den tidligere omtalte Skovtur for Foreningens Funktionærer finder Sted paa Søndag. Man møder ved Nordbanegaarden Kl. 3.

Andre Fags Lønforhøjelser. *Bødkerne* har paa alle Bryggerier, Oliemøller, Sæbefabriker, Spritfabriker og Eddikebryggerier opnaaet en Forhøjelse af Fastlønnen fra 22 til 25 Kr. ugenlig og af Akkordpriserne fra 5 til 20 pCt. Forhøjelsen omfatter 150 Mand og den samlede Merfortjeneste anslaas til 30,000 Kr. om Aaret. — Der vil nu blive begyndt paa Revision af Værkstedernes Priskurant.

Norske Haandværkerstipendier. Staten har givet 3 Typografer 400 Kr. og 1 300 Kr. til Studierejser. Desuden har en Bogbinder og en Xylograf ligeledes faaet en Statsunderstøttelse af 400 Kr. hver.

Naar mon vi kan notere den Hensyntagen til de grafiske Fag herhjemme?

Helsingfors typografiske Forening har faaet et nyt og prægtigt Foreningslokale, der er forsynet med elektrisk Belysning.

For danske Kolleger, som maatte komme dertil, anføres Adressen: Mikaelsgatan 17.

Sættemaskinerne. De engelske Linotype-Ejere har stiftet en Forening, der har til Opgave, samtidig med at uddanne dygtige Maskinsættere, at bekæmpe disses »overdrevne« Fordringer.

— En vis BELLOWS fra Cleveland har opfundet en Sættemaskine, som drives ved Elektricitet. Den støber Linjerne paa samme Maade som Linotype og slutter selv ud. En stor Del Kapitalister har straks søgt hinandens Selskab for at udnytte Opfindelsen.

Spørgsmaal og Svar.

1. Er Scheiblers *Haandbog for Typografer* i Forbindelse med sammes *Lære- og Mønsterbog for Typografer* ligesaa god som Sørensens Haandbog?
2. Hvor meget er Prisen for Scheiblers Haandbog?
3. Gennem hvem kan den rekvireres? TENAKEL.

Svar ad 1. Akcidenssættere vil utvivlsomt have størst Udbytte af de førstnævnte; medens Satsens almindelige Teknik vistnok klarest og mere fyldestgørende fremsættes i Hr. Sørensens Haandbog.

ad 2. 2 Kr.

ad 3. Gennem enhver Boghandel. RED.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Søndag den 17. Juli. Frav. uden anm. Forfald: LAUR. HANSEN og F. K. MADSEN.

Der forelaa en Skrivelse med Love fra Klubben af Stereotypører og Rotationstrykkere, som ønskede at blive anerkendte af Den typ. Forening mod at de kun optager Medlemmer, der er i Den typ. Forening. Afgørelsen udsattes indtil man havde afholdt Fællesmøde med Styrelsen for Den typ. Trykkerforening. — Formanden meddelte, at Foreningens Vært trods Aftale vedblivende holder aabent Fredag og Lørdag Nat til Kl. 3—4. Da det forøgede Tilskud til Lokalet blev bevilget som Godtgørelse for den Indtægt, Hr. Gravesen mistede ved at lukke samtidig med Beværtere, vedtoges det at henlede hans Opmærksomhed paa, at enten maatte han lukke Lokalet efter Aftalen eller ogsaa faldt det forøgede Tilskud bort. Kassereren havde ønsket at flytte Kontoret ind i Læseværelset, da der var altfor lidt Plads, hvor Kontoret nu er, hvilket Gravesen havde modsat sig. Man vedtog at lade Kontoret forblive hvor det er i Aer endnu. — En Fagfælles Optagelse henvistes til Repræsentantskabet. — To syge Medlemmer bevilgedes Landophold. — Formanden refererede de Forhandlinger, der havde været ført med en herværende Bogtrykker ang. en foreløbig Overenskomst for Pasningen af hans to nye Sættemaskiner; der toges Stilling hertil. — En Typografs Enke anmodede om Understøttelse; afvistes, da det ligger udenfor Lovene. O. J.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Torsdag den 28. Juli. Samtlige Medlemmer til Stede.

1. Formanden gav Meddelelse om de afholdte Møder i Randers, Silkeborg og Nykøbing F. ang. Tarifen.
2. Der forelaa Meddelelse om Brud paa Overenskomsten i Frederikshavn.
3. Et Medlem i Frederikshavn, der bliver arbejdsløs, men som mangler en halv Snes Dage i, at der er hengaaet et Aar siden han sidst nød Rejseunderstøttelse, andrager om at maatte nyde Arbejdsløshedsunderstøttelse, hvilket bevilgedes.
4. Typograf Eichardt, Varde, bevilgedes et Flyttelaan, der med hans tidligere Skyld til Foreningen udgør ialt 50 Kr.
5. Den i Odense opstaaede Konflikt var atter bilagt, idet Afskedigelserne var tagne tilbage.

Tirsdag den 2. Avgust. Fraværende m. a. F. TORKILD PETERSEN.

1. Slagelse Lokalformand forespørger, hvad han skal gøre ved et fra Afdelingen bortrejst Medlem, der staar til Restance, og som stadig lover at betale, men glemmer at indfri Løfterne. Der er intet andet at gøre, end at udslette ham og inddrive Laanet ad anden Vej. — Lokalafd. i Varde var nægtet Tilskud til Lokalkassen, skønt Begæringen om dette var undertegnet af Revisorerne, idet man først maatte forlange en Statusoversigt; (der var nemlig i Stedet for Indsendelsen af April Kvartals Overskud indsendt Kvittering for at have modtaget 59 Kr. som Tilskud af Hovedkassen i Juli Kvartal foruden at Afdelingens Kassebeholdning udgjorde 15 Kr.) — Bifaldtes.

2. Den før omtalte Bogtrykker i Aarhus, der havde nægtet at udbetale et Medlem to Dages Arbejdsløn, havde uaabnet returneret en ham tilsendt Skrivelse. Hvis Beløbet ikke betales, iværksættes Blokade.

3. En Situationsberetning fra Præstø forelaa og tilstilledes Fællesstyrelsen.

4. Hovedkassererens Maanedsoversigt. Til Efterretning.

5. Stemmesedlerne ang. Tariffen og Formandslønnen fremlagdes og godkendtes. — Stemmesedlerne indkaldes til den 13. Avgust.

HVIDTFELDT.

Fællesmøde mellem Styrelserne for Den typ. Forening, Den typ. Trykkerforening og Klubben for Stereotypører og Rotationstrykkere samt Hjælpearbejdere

afholdtes Søndag den 31. Juli.

VICT. PETERSEN bød Velkommen og udtalte, at det, Mødet skulde beskæftige sig med, var det af Trykkerforeningen udtalte Ønske om, at alle Trykkere i Fremtiden henvises til den; tillige burde man tage Standpunkt til den nydannede Klubs Stilling overfor de to andre Foreninger. Spørgsmaalet bliver, om man skal fordre, enten at Rotationstrykkerne skal være Medlemmer af Trykkerforeningen (som saa ogsaa maa optage Hjælpearbejdere, der er beskæftigede ved Rotationsmaskiner) og Stereotypørerne af Den typ. Forening eller om man skal betragte den nydannede Klub som en sideordnet Forening (under Typografforbundet), hvad der maaske var det heldigste. Klubben har jo ogsaa udarbejdet et Forslag til en Tarif for Rotationstrykkere samt Stereotypører og Hjælpere, som det jo maa blive Tarifkommissionens Sag at tage Hensyn til. — LAUR. JENSEN kan ikke i Øjeblikket tage Stilling til Forholdet med den nydannede Klub; men Ordningen bør vel være den, at Rotationstrykkerne skal være Medlemmer af Trykkerforeningen, hvorimod deres Hjælpere rettest burde være i Den typ. Forening, der optager alle. Fandt det uheldigt, at Klubben har den Bestemmelse i sine Love, at kun de, der har været beskæftigede ved Rotationspresse i 4 Aar, kan anerkendes som fagudlærte, thi det var uberettiget at fordre saa lang Uddannelsestid af Trykkere, der havde ofret 5 Aar paa deres Læretid. Det, der særlig skulde afgøres ved Mødet var, at efter det nye Forbunds Ikrafttræden næste Aar maatte Den typ. Forening ikke optage Trykkere, og dette var en retfærdig Fordring, da Trykkerne staar fuldt ud sideordnede med Den typ. Forening. — LUDVIGSEN (i Bestyrelsen for Klubben): Klubben er dannet for at fremme Rotationstrykkeres og Stereotypørers Interesser og har sin Berettigelse. Laur. Jensen vil nok have Rotationstrykkere som Medlemmer, men ikke deres Hjælpere; de gamle Hjælpere maa der netop tages Hensyn til, da de er i Stand til selvstændig at passe en Rotationsmaskine. Fordi en Trykker har passet en Hurtigpresse i flere Aar, var han alligevel uforstaaende overfor en Rotationsmaskine. Kunde dog gaa med til, at Trykkerne fik en kortere Prøvetid, f. Eks. 1—2 Aar. Skulde forøvrigt oplyse, at Klubben helst saa Forholdet ordnet saaledes, som den har bestemt det i sine Love, at alle dens Medlemmer skal være i Den typ. Forening. — CHRISTOPHERSEN, MICHELSEN og KIEFER af Trykkerforeningen udtalte i Modsætning til Laur. Jensen, at naar Trykkerforeningen skal optage Rotationstrykkere, maa de ogsaa optage deres Hjælpere; men de saa helst, at Klubben kom til at virke selvstændigt som Led af Forbundet.

Efter en længere Diskussion udtalte V. PETERSEN, at efter de faldne Udtalelser at dømme var der omtrent udelt Stemning for, at Klubben kom til at virke selvstændig, og han foreslog derfor, at Spørgsmaalet blev nærmere overvejet indenfor de forskellige Styrelser til et senere Fællesmøde, hvor man tog endelig Beslutning. Dette vedtoges.

O. J.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Typografernes Tarifkommission indvarsles til Møde paa Søfryd Søndag den 7. Avgust Kl. 11 pr. P. LAURITZEN.

Ny Medlemmer: Niels Peter Petersens Hustru Laura. Weiergangs Hustru Elisabeth Anna.

Tiltraadte: 709, F. E. Geisler (arbl.) fra Rejse. 343 (Dsk. t. F.), H. C. Nielsen (arbl.) fra Rejse.

Bortrejste: 1550, J. P. C. Petersen (arbl.) paa Rejse. 990 (Dsk. t. F.), Chr. Elbert Hansen (arbl.) til Hjørring.

Lukket paa Søndag. V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Kundgørelse.

I Følge Repræsentantmødets Beslutning er i denne Uge til samtl. Afdelinger udsendt fra Fællesstyrelsen Stemmeseddel ang. Tarifen og fra Hovedbestyrelsen ang. det af Repræsentantmødet vedtagne Spørgsmaal om Formandslønnen. Begge Stemmesedler maa i udfyldt Stand være Undertegnede tilbagesendte senest *Lørdag den 13. Avgust.*

Kolding, 2. Avg. 98. HVIDTFELDT.

Kvittering for modtagne April Kvartalsregnskaber.

27. Juli: *Ringsted* og *Svendborg.* 28. Juli: *Holbæk* og *Skanderborg.* 29. Juli: *Maribo* og *Kjøbenhavn.* (Den typ. Forening, Rejsekassen og Reservefonden). 1. August: *Nykøbing M.* og *Kjøbenhavn.* (Den typ. Trykkerforening, Rejsekassen og Reservefonden). 2. August: *Varde* og *Slagelse.*

Den lovbefalede Indleveringsfrist udløb 29. Juli.

I Dag mangler: *Faaborg, Fredericia, Ribe, Middelfart.*

Kolding, den 2. August 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

Tiltraadte: Vejle, 1047, Søren M. Christensen (Hertz) fra Kolding og 989, H. M. Madsen (Hertz) fra Faaborg. Herning, 1834 (Verb. d. D. Buchdr.), Chr. Schmidt (fra Rejse) i Plads.

Bortrejste: Skanderborg, 412, Jens Hansen paa Rejse. Viborg, 996, Georg Andersen til Hobro. Randers, 888, Albert Lund til Kolding i Pl. og 992, Lars Jørgensen til Nykøbing F. (arbl.). Vejle, 1280, Niels Vilh. Thorup (arbl.). Kolding, 1047, S. M. Christensen til Pl. i Vejle og 1236, C. P. Christensen til Pl. i Skive. Præstø, 158, H. Axen og 1231, Axel Petersen (begge paa Rejse).

Udmældt: Nykøbing M., Hans Ludv. Petersen (overg. i Statsbanernes Tjeneste).

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Nyt Medlem: Aug. Andersen (tidl. Medl.), sidst arb. i Aalborg. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Bortrejst: 89, Chr. Petersen til Udlandet.

TYPOGRAFERNES STIFTELSER

Kassereren, Hr. **J. F. Møller**, træffes i *Social-Demokr.s* Sætteri, **Brolæggerstræde 11, 2. Sal**, *hver Søgnedag* mellem Kl. 4—8, og paa sin Bopæl, **Istedgade 86, St.**, *hver Søndag* Kl. 11—2. STYRELSEN.

Enkekassen. *Ny Medl.:* Chr. A. Møller (Nielsen & Lydiche. V. E. Pilegaard (Missionstr.) L. C. A. Hansen (Aller). Indm. modt. fremdeles. Kattesund 12, tr. 1—2. A. W. LARSEN.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Aften Kl. 9: Sangmøde med Damer i **Sct. Thomas' Have.** STYRELSEN.

GUTENBERG-KORET.

Generalforsamling Søndag den 14. Aug. Kl. 11½ paa »Søfryd«.

T. S. Medlemmerne anmodes om at give talrigt Møde paa Fælleden paa Søndag, da vi en af de første Søndage skal have Kamp med Skomagernes Boldklub.

T. C. C. Søndag Tur til Tidsvilde. Trianglen Kl. 6½. F. Nielsen og C. Nielsen.

ANNONCER

Kompagnon.

En dygtig energisk Mand, ligegyldig om Vedkommende er Sætter eller Trykker, kan optages som Kompagnon i et københavnsk Bogtrykkeri. Forretningen er i god Drift med mange faste Kunder. Vedkommende maa være i Besiddelse af mindst 3000 Kr. Billet mrkt. »71 Kompagnon« indlægges paa *Typ.-Tid.s* Kontor.

Undertegnede udbeder sig tilsendt
Aviser og illustrerede Blade,
(ikke Udklip)
indeholdende Artikler om

Weiland Fürst Otto v. Bismarcks Død og Ligbegængelse.

Kun ganske ubeskadigede Eksemplarer (af inden-, udenlandske og oversøiske Blade) udbedes.

I Bytte gives gamle Frimærker til det dobbelte af Bladenes Værdi efter Senfs Katalog 1897.

Philipp Strasser, *Salzburg, Østrig.*

Prøver gratis.

Japan Papir for Kunst, Haandværk og Industri

anbefaler

Emil Tennert, Berlin

S. W. 13, Simeon-Strasse Nr. 6.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 32
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 12. Avgust 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Tilgangen til Præstø er lukket; Rejseunderstøttelse udbetales ej til denne By.

Ved Tilbud eller Efterspørgsel om Pladser i Aarhus og Frederikshavn bedes man først henvende sig til de respektive Lokalformænd.

København og Kolding, den 11. Avgust 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Vore Arbejdslokaler.

Det er en given Sag, at de Sundhedsbestemmelser, som indeholdes i Provinstarifen og som der arbejdes paa at faa vedføjet ogsaa den, der skal gælde for København, ikke kan betragtes som tilfredsstillende for en rationel Forbedring af de elendige Lokaler, som Arbejdskøberne i Reglen er samvittighedsløse nok til at byde Arbejderne; thi hvis de var det, vilde Resultatet blive en ganske almindelig Udflytning af de Ejendomme, hvori de nu er installerede. Naar Sundhedsbestemmelserne skal tilvejebringes ved en Forhandling mellem to Parter, hvor den ene profiterer af, hvad den anden lider under, kan man sige sig selv, at Imødekommenheden altid vil blive i høj Grad begrænset af den Vægt, som Portemonnæen øver paa de respektive Trykkeriejere, og den større eller mindre Ligegyldighed for deres Arbejderes Ve og Vel, som karakteriserer disse Folk. Det moralske Tryk, som Henvisning til Arbejdernes Sygelighed og daarlige Udseende kan medføre, vil ikke være i Stand til at tilbagetrænge Modpartens Hensyntagen til Udgifterne. Ligesom det vilde være ganske utænkeligt, at et Samfund kunde bestaa uden Straffelove, saaledes vilde det være ganske urimeligt at tro, at Bogtrykkerne af sig selv og med det Gode vilde lægge al Vægt paa at skabe smukke, lyse og sunde Arbejdslokaler for de af dem sysselsatte Arbejdere, til Trods for, at disse skal tilbringe det meste af deres Liv paa Arbejdsstedet.

Det, der derfor i første Række kan ventes opnaaet, naar saadanne Bestemmelser skal indflettes, er kun almindelige Fordringer til nogenlunde Renlighed, om Vask af Gulv og Vinduer hver fjortende Dag og Hovedrengøring en Gang hvert Aar, og de staar derfor ogsaa kun som et Bevis paa, hvilket Svineri, der hidtil maa have fundet Sted, naar det er nødvendigt at fastslaa saa tarvelige Leveregler. I et Arbejderhjem vilde en Husmoder betragte det som en Fornærmelse, hvis man antog, at hun ikke vaskede sit Gulv og polerede sine Vinduer mere end hver fjortende Dag. Saa snart man kommer til Ventilationen, der er lige saa nødvendigt som Renligheden, kan man lægge Mærke til, hvor Kapitalist-Hensynet lugter Udgiften og som Følge deraf lægger Hindringer. I saa Henseende er det meget betegnende, at Provinstarifen siger, at ethvert Arbejdssted skal være saa godt ventileret, *som Forholdene tillader det*, hvad der giver Bogtrykkerne frie Hænder til at lade fem være lige.

De Sundhedsbestemmelser, som man derfor ad Frivillighedens Vej vil være i Stand til at gennemføre, vil derfor altid være meget mangelfulde og langt fra tilfredsstillende for Arbejderne, og disse maa derfor ved alle Midler søge at tvinge Lovforanstaltninger igennem, der samtidig med at byde større sanitære Goder, kan vise de Pligtforsømmende Riset; thi uden dette vil det gaa paa bedste Beskub med Fordringernes Realisering.

Typograferne har ikke saa lidt Skyld selv for, at der hidtil er taget saa ringe Hensyn til Trykkeriernes bedre Renligholdelse; de har haft en Tilbøjelighed til ligesom Principalerne at ringeagte de enkelte Bestræbelser, der Tid efter anden er gjort. Nu maa dog vel Forholdet blive et andet, efter at Arbejderstanden ogsaa paa det Omraade gør sine naturlige Fordringer gældende og efter at man til Stadighed bliver holdt for Øje, hvilken Mængde Tuberkel-Patienter vi har i vor Midte, og efter at vi er oplyste om, hvor Grunden hertil maa søges.

Naar derfor det Lægemøde, som Styrelsen afholdt for nogen Tid siden, i første Række fastslog som Resultat, at **Manglen af forbedrede hygiejniske Forhold i Arbejdslokalerne udelukkende var Aarsag til de mange Tuberkulose-Tilfælde** og at **Foreningen fremfor alt andet burde arbejde herfor** samt udtalte, at *gode hygiejniske Forhold er bedre end al Medicin* — da maa der i dette findes et alvorligt Fingerpeg for Organisation og Ledelse til at sætte Kraft ind paa Løsningen af denne Opgave og til ikke at vige tilbage for nogensomhelst Anstrængelse eller Besvær i saa Henseende.

Den eneste rette Vej at gaa til en rationel Forbedring af de nuværende elendige Forhold er — gennem Lovgivningsmagten. Vi maa udarbejde Regler for Bogtrykkeriernes Udseende og Anvendelse, og vi vil til dette Øjemed ikke alene faa en kraftig Støtte i vore Lægers stedfindende Undersøgelse af Arbejdslokalerne, men ogsaa gennem Henvisningen til, at man i adskillige andre Lande allerede for Aar og Dag siden har lovfæstet paa dette Omraade.

Saaledes har bl. a. Norge allerede 11. Januar 1896 faaet sine *Sundhedsforskrifter for Bogtrykkerier* og Tyskland den 31. Juli 1897 lovfæstet, *hvad der bør iagttages for at gøre Bogtrykkerier, Skriftstøberier og Stereotypiværksteder mindre sundhedsfarlige.*

Af disse Bestemmelser skal vi anføre de væsenligste. De har i høj Grad deres Interesse ved Sammenligning med de pjattede Regler, vi har faaet approberede af Principalerne, og de kan tjene som Rettesnor for Formen til en dansk Lov om Sundhedsforskrifter for Bogtrykkerier.

1. Gulvet i Arbejdslokalet maa ikke ligge over ½ Meter under Jordens Overflade.

2. Hvert Arbejdslokale skal være saa stort eller Arbejderantallet saaledes afpasset, at der paa hver enkelt Arbejder kommer mindst 15 Kbm. Luft.

3. Gulvet bør være af en saadan Beskaffenhed, at hverken Støv eller Vand kan trænge ned i Revnerne.

4. Vægge og Loft skal, for saa vidt de ikke er forsynede med nogen let afvaskelig Beklædning eller er oliemalede, overstryges med Kalk en Gang aarlig.

5. Reolerne skal overalt slutte tæt til Gulvet, for at umuliggøre Støvets Indtrængen og Samlen sig der, eller ogsaa være forsynede med saa høje Fødder, at Støvet uden Ulejlighed naar som helst kan bortskaffes.

6. Arbejslokalet skal vaskes mindst en Gang om Dagen og der skal findes Tidsangivelser opslaaet for almindelig Udluftning om Dagen.

7. Er Stereotypiværkstedet i Forbindelse med Trykkeriet eller en af disse Dele i Forbindelse med Sætterilokalet, skal de for Helbredet mest farlige Processer foregaa efter Arbejdstidens Slutning.

8. Lokalerne, Reoler samt løst og fast Inventar skal grundig rengøres mindst 2 Gange om Aaret. Skriftkasserne, hvis Bund og Sidevægge maa være tætte, skal ligeledes mindst 2 Gange aarlig fuldstændig rengøres og mindst 1 Gang hver tredje Maaned renses for Støv ved Brug af Puster, og kan til dette Arbejde kun anvendes voksne Arbejdere, der er forsynede med Respirator, som dækker Næse og Mund.

9. I hvert af de nævnte Arbejdslokaler skal der findes Vand, Vask samt Sæbe og Haandklæder i tilstrækkelig Mængde, saa at der er let Adgang for Arbejderne til at vaske sig. Vaskning af Hænderne bør foregaa saa vel forinden Arbejderne gaar hjem Middag og Aften som forinden Spisetiderne paa Arbejdsstedet. Rene Haandklæder skal Arbejderne forsynes med af Principalen hver Uge, ligesom denne skal anskaffe Sæben.

10. Temperaturen i Arbejdslokalet maa, maalt i Mandshøjde, ikke holde under 14—16 Gr. R. eller overstige 18 Gr. R. Til Vedligeholdelse af denne Temperatur skal Lokalet være forsynet med Varmeindretninger, der lader sig regulere, samt med Ventiler til Udslipning af overflødig Varme. Disse passes af en bestemt Mand.

11. I hvert Lokale skal findes et tilstrækkeligt Antal vandfyldte Spyttebakker, der daglig rengøres.

Som sidste Paragraf vedføjes, at nævnte Regler skal opslaas i Lokalerne og at Enhver er forpligtet til nøje at paase deres Overholdelse.

— — —

Vi maa ogsaa komme med paa dette Omraade, og faar vi en saadan Lov gennemført herhjemme, vil det betyde et bedre Helbred for de fleste af vore Kolleger og store Besparelser paa Sygekasseomraadet. Sanitære og økonomiske Forbedringer for vort Fag maa gaa Haand i Haand.

Provins-Tarifen.

Nu er Afstemningen over Tarifen saa godt som tilendebragt, og ovenstaaende Rubrik vil formodentlig snart forsvinde af *Typ.-Tid.s* Spalter. Forinden finder jeg dog Anledning til at gøre et Par spredte Bemærkninger til de Artikler, der i den sidste Tid har været optagne.

I sidste Numer glæder Hr. VICT. PETERSEN os med en Meddelelse om, at vi — Tarifens Modstandere — ikke er os vort Ansvar bevidst, at vi mangler Mod til at tage Konsekvenserne, og at vi ikke viser, hvilken Vej der skal gaas, hvis Tarifen forkastes. Dette har man end ikke forsøgt paa, fremhæver Hr. Petersen.

De overværede jo Repræsentantmødets Forhandlinger i Odense, Hr. Petersen. Erindrer De ikke, at en Del Repræsentanter paa Mødets første Dag med Christensen, Aalborg, som Ordfører stillede Forslag om, at Tarifen skulde behandles først, saaledes at der om Aftenen kunde nedsættes et Udvalg, hvor de forskellige Anskuelser kunde komme til Orde, og hvor Lederne kunde erfare lidt om den Stemning, de aldrig havde efterforsket. Der var en Del af Repræsentanterne, der havde Ordet i Tilslutning hertil, men det var ikke efter de Ledendes Ønske. Hvidtfeldt havde jo Resultater i Lommen, som vilde blive meddelt næste Dag, og det lykkedes ham at faa Forslaget forkastet.

Skulde De virkelig ikke erindre det? Eller mener De maaske ikke, at dette kan kaldes et Forsøg paa at lægge en ny Plan? Jeg mener det, og hvis min Mening er rigtig, har vi altsaa ikke været saa fejge, som Hr. Vict. Petersen synes.

Den ærede Fællesstyrelse har aldrig, hverken før eller efter 1ste Forkastelse af Tarifen, forespurgt Medlemmerne om deres Mening; her var jo en ypperlig Lejlighed til at faa denne at vide, men man ønskede hellere at undvære den; Provinsianerne kan jo ingen Mening have om den Ting, dertil er de altfor ligegyldige og sløje, de skal ligesom smaa Børn tages ved Haanden og ledes gennem Vanskelighederne.

A propos om »Ligegyldigheden og Sløjheden i Kollegernes egen Kreds, som syntes at spotte alle Bestræbelser for at ryste dem op af deres Dvale«. Kunde det ikke snart være paa Tide at høre op med den Elskværdighed. Den er nu tudet os i Ørene saa ofte, man har kunnet finde en Anledning dertil, at vi nok skal huske den, og vi har omtrent glemt, at ikke alle var fejge i 95. Jeg blev mindet herom forleden Dag; der fortaltes mig nemlig, at en gift, sjællandsk Kollega, som blev arbejdsløs ved en af de første Strejker i 95, ikke har kunnet faa Arbejde ved Faget siden, derimod fik han en lille Forretning, der var *for* lille; nu staar han nemlig paa Gaden — ruineret. Var han sløj?

En anden Kollega fra samme Affære har i lange Tider ernæret sig som Havnearbejder, det er meget hæderligt, men egner sig næppe for ret mange Typografer. Var han ligegyldig?

Kunder der ikke findes andre Midler til at vække Forstaaelse af Tidens Krav hos Provins-Typograferne?

Man har under den nuværende Strid henvist til vore københavnske Kolleger; naar de havde det saa og saa daarligt, saa kunde vi ogsaa sagtens finde os i det ude i Provinserne. Man har hele Tiden talt om den Tarif, der lavedes for 22 Aar siden, og som vi paa enkelte Omraader kan komme paa Højde med. Jeg vil hellere se paa Københavnerne fra 98, men de ekisterer ikke for Tarifens Venner, naar det gælder en Sammenligning paa det Omraade.

Publikums Sympati vil være paa Principalernes Side, har man sagt. Hvorledes vil det da gaa Kollegerne i København, de maa jo faa en grænseløs Forbitrelse fra Publikums Side at kæmpe imod, thi de vil have 8-Timers Arbejdsdag og 24 Kr. Minimum.

Hvis det var Kotume paa vore Repræsentantmøder — som paa de svenske Forbundsmøder — at give de Repræsentanter, der ikke overværer Afstemningen, et Mistillidsvotum, da var Tarifen ikke kommen til Afstemning 2den Gang, thi da vilde ikke omtrent 20 Repræsentanter have været fraværende under denne Afstemning i Odense. Dette til Underretning for Hr. Cand. typ. Thorsen.

Det meddeles i sidste Nummer, at Bødkersvendenes Løn er forhøjet med 3 Kr. — fra 22 til 25 Kr. Bliver Tarifen vedtaget, vil de lavestlønnede Provins-Typografer ogsaa faa Lønningsforhøjelse — fra 14 til 17 Kr. En fristende Sammenligning.

Horsens, den 7. August 1898. P. ANDERSEN.

Hr. Christensen, Aalborg, stillede paa Dansk typ. Forenings Repræsentantmøde Forslag om at nedsætte Udvalg ang. Tarifen, for at dettes Indstilling derefter kunde blive forhandlet paa Mødet. Dette Forslag forkastedes, fordi man her hjemme anser det for mere praktisk at nedsætte Udvalg *efter* at en første Behandling har fundet Sted. Det gik altsaa ikke ganske saadan til, som Hr. P. Andersen skildrer; men selv om dette var Tilfældet, betyder det dog langt fra det samme som »at lægge en ny Plan«. Hvis Hr. Christensen som Ordfører for flere Repræsentanter virkelig havde haft en saadan, vilde den selvfølgelig være kommet frem, da han anbefalede sit Forslag. At ytre sin Utilfredshed med Tarifen er nemlig ikke det samme som at lægge en ny Plan. Fællesstyrelsen er ogsaa utilfreds med Resultatet, men den anser det alligevel for hensigtsmæssigst at forsøge et tarifmæssigt Samarbejde med Principalernes Organisationer for derved at skaffe Tarifen *den* Udbredelse, som Organisationen ikke *kan* opnaa paa anden Maade i Øjeblikket. Hr. P. Andersen beviser det selv indirekte ved at nævne de to Kolleger fra Strejken i 95. De to Kollegers Optræden i 1895 afgiver paa den anden Side ikke det mindste Bevis paa, at jeg havde Uret i min Skildring af, hvor vanskeligt det var at faa Kollegernes Interesse vakt for Lønspørgsmaalet *i 92—93*. Hr. Andersen vil vel, hvis han den Gang deltog i Bevægelsen, kunne huske, hvorledes man fra *reaktionær* Side ivrede imod Kongresforslagene, fordi de indeholdt Lønspørgsmaalet, medens man ogsaa fra *radikal* Side stemte imod dem, fordi Rejseunderstøttelsen formindskedes. Det samme gentager sig nu ved Tarifen — i nogle Byer stemmes der imod den, fordi den ikke giver de rent lokale Interesser nok i Skæppen, i andre, fordi man frygter for Følgerne af en stræng Gennemførelse af Tarifen.

Jeg skal nævne Hr. Andersen et Eksempel paa, hvilke Tilstande der findes, og hvor uforstaaende man staar overfor dem. I *Præstø* arbejdede indtil for ganske nylig paa et Trykkeri 2 Svende og 3 Lærlinge. De to Kolleger meddelte mig, at de gennemgaaende havde 11 Timers Arbejdstid foruden Søndagsarbejde fra 8—12½. Derfor fik de **10 Kr.** om Ugen samt Kost og Logi. Ikke desto mindre stemte de *imod* Tarifen. Da jeg spurgte om Grunden, svarede man, at man syntes 17 Kr. dog var for lidt.

Ikke sandt, det er godt at faa Forstand af.

Hr. P. Andersen vil hellere se paa Københavns Typografer fra 98 end paa dem fra 76. Jeg ogsaa. Men enhver, som har blot det ringeste Kendskab til Organisationens Historie, vil vide, at Kollegerne fra 98

kun er blevet til det de er i Kraft af den Udvikling, som har fundet Sted. Det er ingen Skam for dem, at de i 84 sagde Ja til en Tusindbetaling, som var 1 Øre under det, som de kunde have opnaaet i 76. Men netop den Erfaring, som vi har høstet i København, gør, at vi tilraader at tage det sikre for det uvisse, naar man ikke kan overbevise os om Muligheden af paa anden Maade at naa længere frem.

VICTOR PETERSEN.

I Anledning af en Udtalelse paa Randersmødet af Hr. JACOBSEN fra Vejle skal jeg tillade mig at oplyse, at Arbejdstiden i Thisted siden Lønbevægelsen 95 paa begge Byens Trykkerier har været **10** *Timer, ikke 11.* Endvidere skal jeg gøre Hr. Jacobsen opmærksom paa, at han ikke kjender Forholdene i Thisted tilstrækkeligt til at kunne tale med om, hvem der er Skyld i, at de ikke er bedre end Tilfældet er, og jeg tror, det vilde klæde Hr. Jacobsen bedst, om han en anden Gang vilde omgaas Sandheden mindre letsindig.

Thisted, i August 1898. MARIUS JENSEN.

Drag ud!

DER var forleden en ung Kollega oppe hos os og vilde have Hjælp. Han sagde, at han syntes ikke om at rejse; han vilde hellere gaa herhjemme og drive. Der randt mig da i Hu et Digt af Forfatteren L. MYLIUS ERICHSEN, saalydende:

Drag ud, drag ud, hvor Vejen gaar
fra Hjem og Ven og vanlig Dont,
Du, som er ung, vær ogsaa haard,
et *langt* Farvel gør bare ondt,
byd kun et kort
og skynd Dig bort,
flyv hjemmefra, mens Du endnu er *fri* og ung af Aar!

Drag langvejs bort fra alt, som bandt,
og lad dem vente — Hjem og Ven,
thi var Jert Venskab sundt og sandt,
det bliver dobbelt rigt igen!
Flyv fjærnt og vidt,
drag Aande frit
og brug hver vaagen Sans, Du har, hvor Farten saa gaar hen!

Det gamle Danmark er saa fladt,
at intet Overblik kan faas,
den Fladhed gør saa flov og mat,
den Flovhed gør saa meget Vaas.
Til Bjærgets Top
dèr maa Du op,
men paa dit gamle Fladlands-Hors kan Tinden ikke naas!

Hvor er her *éns*, i tykt og tyndt:
den samme Sol og Regn og Blæst,
den samme Slags loyale Pynt
paa samme Torv, om samme Hest.
Charlottenlund
og Øresund
det samme Rejsemaal for Folk, som *aldrig* fik begyndt.

. . . Se, Solen smiler bredt
og lokker Dig — en Mil af By;
men var Du én, der længtes hedt
ud mod det store, stærke, ny,
da strøg Du bort
fra Tant og Tort,
endnu mens Solen ler i Sommerdagens Gry!

Kunde Digtets æggende Ord vække Begejstring hos vore unge Kolleger, da er min Hensigt med Offenliggørelsen naaet. —r.

Generalforsamlinger og Møder.

Slagelse Lokalafdeling

afholdt i Lørdags Aftes en extraordinær Generalforsamling. Af 21 Medlemmer havde 17 givet Møde. — Dagsordenens vigtigste Punkt, Tarifen, til hvis Belysning Fællesstyrelsens Medlem, LAUR. JENSEN, havde givet Møde, gav Anledning til en Diskussion, af hvilken det fremgik, at Slagelse Lokalforening denne Gang enstemmig vilde anbefale Vedtagelsen af Tarifen, ihvorvel den maatte udtale, at denne paa mange Punkter ikke bragte de Forbedringer, som den typografiske Stand var berettiget til at fordre.

Formandens Løn. Med 8 St. mod 4 vedtoges det at anbefale denne sat til 1400 Kr.

Fra to Blokadebrydere (P. Bendtzen og C. Due), som under Strejken i 1895 havde taget Arbejde paa »Slagelseposten« og endnu arbejdede der, var sket Anmodning om Optagelse i Dansk typ. Forening. FORMANDEN (Joh. V. Nielsen) CARL OLSEN, OLAF E. OLSEN o. fl. anbefalede Optagelsen, ikke af Kærlighed til de to Herrer, men fordi det gjaldt om at faa saa mange af Fagets Udøvere som muligt indenfor Foreningens Ramme. A. JØRGENSEN og ARLETH talte imod; den sidste hævdede, at han ikke alene af principielle Grunde vilde stemme derimod, men ogsaa fordi der ingen Garanti var for, at de to Herrer vilde bryde ud igen, naar Lejlighed gaves og de kunde se deres Fordel derved. — Efter Opfordring udtalte LAUR. JENSEN sig nærmest i Tilslutning til de Talere, der havde anbefalet Optagelsen, idet han gik ud fra, at man med Organisationens Tarv for Øje maatte indrømme, at det vilde være raadeligst at optage dem. — Efter endnu nogle Udtalelser fra begge Sider vedtoges det med 8 Stemmer mod 7 at anbefale Optagelsen.

Det vedtoges at tilstille *Typ.-Tid.* Referat af Forhandlingen.

C. V. ARLETH,
Sekretær.

Horsens Lokalafdeling

afholdt ekstraordinær Generalforsamling Lørdag den 6. August med følgende Dagsorden: 1. Oplæsning af Forhandlingsprotokollen, 2. Tarifen, 3. Formandens Løn, 4. Bedømmelse af en Svendeprøve og 5. Eventuelt.

Forhandlingsprotokollen godkendtes enstemmig. Tarifen gav Anledning til en Del Udtalelser, som alle gik imod dens Vedtagelse; man kritiserede stærkt de to første Artikler i sidste Numer af *Typ.-Tid.* og beklagede deres sene Fremkomst. Angaaende Formandens Løn var der delte Meninger, men den overvejende Del var dog for foreløbig at blive ved den nuværende Løn, og saa senere forhøje den, hvis Arbejdet skulde vise sig for stort. Der forelaa fra Skanderborg en Svendeprøve til Bedømmelse, og det nedsatte Udvalg oplæste en motiveret Indstilling til Godkendelse af Prøven. Med nogle mindre væsenlige Ændringer vedtoges Indstillingen enstemmig. Da Ingen ønskede Ordet under Eventuelt, hævedes Generalforsamlingen, der kun var faatalligt besøgt.

PETER LAURSEN,
Sekretær.

Nær og fjærn.

Et Lærlinge-Reglement. Paa et Trykkeri i Silkeborg fandtes for nogle Aar siden følgende ret kuriøse af Principalen ophængt *Reglement for Lærlingene:*

Søren arbejder som en ærekær Arbejder, der vil lære noget og blive til noget. Føljetonen sættes fra Kl. 7—12.

Marius skal levere 4 Vinkelhager à 10 Linjer i Timen. Han *skal* sætte i midst 7 Timer og have udsat Kl. 2 Efterm. Han pakker Posten i 1½ Time og lægger af i 2 Timer. Ialt 10½ Time.

Henrik (den store) skal levere 4 Vinkelhager à 10 Linjer i Timen. Han skal sætte i mindst 7 Timer og have udsat Kl. 2. Han gaar med Avisen i 1½ Time og lægger af i 2 Timer. Ialt 10½ Time.

Carl skal levere 3 Vinkelhager à 10 Linjer i Timen og have udsat Kl. 2. Han gaar med Avisen i 1½ Time og lægger af i 2 Timer. Ialt 10½ Time.

Lille Henrik tager Tiden vel i Agt og ser at lære noget og blive til noget.

Billettryknings-Apparat. Ved den franske Nordbane eksperimenterer man for nærværende Tid med en Maskine, som vil betegne et uhyre Fremskridt i Jærnbanetjenesten, en Simplifikation, som vil overflødiggøre Billettrykkerierne, idet Maskinen muliggør, at Billettøren selv trykker hvilken som helst Billet, man i Øjeblikket forlanger.

Denne mærkelige Maskine er indrettet paa følgende Maade: Paa den ene Side bevæger der sig et stort Hjul, i hvis Periferi er anbragt alle vedkommende Stationers Navne. Naar der forlanges en Billet, drejes Hjulet, indtil den opgivne Stations Navn staar lige ud for en Viser. Foran Hjulet ses en Række Tangenter, og naar en af disse, nemlig den, der betegner den forlangte Klasse og Togart, trykkes ned, afgiver Apparatet en Billet fiks og færdig med alle ønskelige Paatryk af Klasse, Dato, Serienumer osv. Der kan leveres indtil 100 Billetter i Minutet paa samme Tangent.

Men Maskinen præsterer endnu mere, idet samtidigt de solgte Billetter avtomatisk indføres med Numre og Priser paa en kontinuerlig Papirrulle, som vel at mærke forbliver indlaaset i Maskinens Indre, indtil denne aabnes af Kontrolløren.

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 8. August. Frav. med anm. Forf.: TORKILD PETERSEN, SCHJERN og WARBERG.

1. *Meddelelser.* Den tidl. Lokalformand i Silkeborg anmoder om at faa tilbagebetalt et Beløb af 2.40, som han fejlagtig har opført for et Medlem i Januar Kvartal. Da Tilbagebetalingen vilde forvolde Kludder paa 4 Regnskaber, var det afslaaet. — Der gaves Meddelelse om ført Korrespondance i Anledning af den i forrige Møde meddelte Restancesag i Slagelse-Odense. — A. K. Jensens Bogtrykkeri i Aarhus er blokeret. De to der ledigblevne Medl. andrager om at nyde Reservefondsunderstøttelse henholdsvis i Vejle og Kolding. Kan ikke tillades for ugifte Medlemmer, da Reservefondsunderst. skal nydes paa Stedet — ellers Rejse. Tiltraadtes.

2. Hovedkassereren meddeler, at Faaborg og Middelfart endnu ikke har indsendt April Kvartals Regnskab. De paagældende Lokalafdelinger

idømmes Mulkten i Henhold til Lovene, ligesom Hovedbestyrelsen maa misbillige den Sendrægtighed, hvormed Regnskaberne fra de mindre Afdelinger indgaar.

3. Skrivelse fra Hjørring med Forespørgsel om Sygeunderstøttelse kan udbetales fra og med Anmældelsesdagen, selv om Sygdommen først indtræder den sidste Fjerdedel af Arbejdsdagen. Besvares bekræftende.

HVIDTFELDT.

Typografernes Rejsekasser og Reservefonds for de skand. Lande.

Regnskabsberetning for Juli Maaned 1898.

A. Rejsekassen.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning	Kr. 6245.43		
Bidrag fra Lokalforen.	- 483.35		
Renter ifl. Sparekassebog fra 11/12 til 11/6	- 96.55	Kassebeh. 31. Juli ...	- 6825.33
	Kr. 6825.33		Kr. 6825.33

B. Reservefonden.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning ...	Kr. 18944.07		
Bidrag fra Lokalforen.	- 823.90		
Renter ifl. Sparekassebog fra 11/6 til 11/12	- 296.70	Kassebeh. 31. Juli ...	- 20064.67
	Kr. 20064.67		Kr. 20064.67

Kolding, den 1. August 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

Hovedkassens Regnskabsberetning for Juli Maaned 1898.

Indtægt.

Kassebeholdning		Kr. 1215.07
Reservefonden		- 4295.40
Begravelseskassen		14442.59
Renter i Følge Sparekassebøger fra 11/12 97 til 11/6 98:		
af Hovedkassen	Kr. 45.10	
- Reservefonden	- 77.15	
- Begravelseskassen	- 248.00	
		- 370.25
Bidrag fra Lokalforeningerne		- 3896.23
		Kr. 24219.54

Udgift.

Bidrag til Lokalforeningerne		Kr. 387.26
do. - Typ. Rejsekasser og Reservefonds		- 1307.25
Porto (Formanden)		- 11.52
do. (Kassereren)		- 7.68
Assurance af Foreningens Arkiv		- 0.60
Reservefond		- 4372.55
Begravelseskassen	Kr. 14690.59	
Bidrag til do.	- 823.90	
		- 15514.49
Kassebeholdning den 31. Juli		- 2618.19
		Kr. 24219.54

Kolding, d. 1. August 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

Dansk typ. Forenings
Arbejdsanvisningskontor
Brev- og Telegramadresse: *Typografia, Kolding.*

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Søndag den 14. August, Kl. 10 paa Søfryd Fællesmøde mellem Styrelserne for Den typ. Forening, Den typ. Trykkerforening og Klubben for Rotationstrykkere, Stereotypører og deres Medhjælpere.

Lægerne. Under Dr. RASCH's Bortrejse fra 10/8—12/9 vikarierer Dr. IVAR PETERSEN, som bor paa Børnehospitalet og træffes i Dr. Rasch's Lejlighed hver Dag fra Kl. 1—2½.

Under Dr. BILLE-TOP's Bortrejse fra 9/8—22/8 vikarierer Hr. Dr. PANDURO, træffes Rolighedsvej 7, 1. fra Kl. 9—10.

Nyt Medlem: Lærling Adolf Kaustrup, Eksprestrykkeriet.

Tiltraadte: 974 (Dsk. t. F.), Victor Emm. Jensen (arbl.) fra Rejse. 543 (Norsk Centralf.), Martin A. Moe (Missionstr.) fra Norge. 2933, Alb. Vald. Jørgensen (arbl.) fra Varde. 1374, Hans Chr. Nielsen (Henriksen) fra Rejse.

Bortrejst: 2844, Axel Marius Hansen (arbl.) paa Rejse.

Død: Johan Vilhelm Hansen (Berl. Tid.).

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket paa Søndag.** V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Lokalformænd.

Ribe: Typ. CHR. MORTENSEN i Stedet for H. Jørgensen.

Silkeborg: Faktor S. A. JØRGENSEN, Silkeborg ny Bogtrykkeri, i Stedet for Frithiof Aaredsen.

Kolding, 10. Avg. 98. HVIDTFELDT.

Kvittering for modtagne April Kvartalsregnskaber.

6. Avgust: *Fredericia.* 8. Avgust: *Ribe.* Fremdeles mangler: *Faaborg* og *Middelfart.*

Kolding, den 9. August 1898.

ULRIK PETERSEN.

Ny Medlemmer: Holbæk, Johan P. Lauritzen (tidl. Medlem). Aalborg (Løgstør), Sætter Søren Chr. Petersen, udlært 1/5 97 i Løgstør Avis efter 5 Aars Lære (arb. s. St.). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Assens, 1170, A. Clemmensen i Plads. Hjørring, 990, Chr. Elbert Hansen (arbl.) fra København. Nakskov, 1226, Laur. Chr. Petersen fra Rejse. Horsens, 1280, Niels Vilh. Thorup (arbl.) fra Vejle.

Bortrejste: Varde, 2933 (Den t. F.), Alb. Vald. Jørgensen (arbl.) til Kbhvn. Silkeborg, 1228, Frithiof Aaredsen (arbl.) til Kbhvn.

T. C. C. Søndag Tur til Frederiksdal. Trianglen Kl. 9. Sørensen og Dreyer.

ANNONCER

Genzsch & Heyse
HAMBURG.
SKRIFTSTØBERI
STEREOTYPI ETC.

Completmaskiner i Virksomhed siden 1873. Største Lager af færdige Brød- & Titelskrifter. Indretninger og Omstøbninger efter System Didot med korteste Tidsfrist. Prøver er beredvilligt til Tjeneste.

»TYPOGRAF-TIDENDE«s Skrifter er fra *Genzsch & Heyse* i Hamburg.

GRUNDLAGT 1833

WILLIAM SIMMELKIÆR
KØBMAGERGADE 50
SKRIFTSTØBERI · GALVANOPLASTIK
ANNONCECLICHÉER · XYLOGRAFI

Adolph Wulff
GOTHERSGADE 8
Største Lager af Bog- og Stentrykartikler.

Repræsentant for følgende Fabriker:
Koenig & Bauer, Kloster Oberzell
Hurtigpresser
Schriftgiesserei Flinsch, Frankfurt a/M.
Typer og Messinglinier
Rockstroh & Schneider Nachf., Dresden
Digeltryk- og Prægepressen „Victoria"
Maschinenfabrik Kempewerk, Nürnberg
Apparater for Stereotypi, Galvanoplastik og Zinkætsning
Christian Hostmann, Celle
Sorte og kulørte Farver
Mander Brothers, London
Kulørte Farver. Hjælpefarver for Bog- og Stentryk
L. M. Hiemer, Hartbruch
Litografiske Sten-Brud
Jul. Schopflocher, Frankfurt a/M.
Broncer. Bladguld

Digeltrykpresser og Skæremaskiner findes altid paa Lager.
Telefon 39

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 33
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 19. August 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Provins-Tarifen.

Vedtaget.

Den af Repræsentantmødet i Odense — foraarsaget af de med Hensyn til Minimallønnen og Opsigelsesfristen skete Ændringer — besluttede fornyede Afstemning over Tarifen har, som andet Steds anført, haft til Følge, at den nu er vedtaget.

Der er afgivet 699 St., 13 St. flere end sidst, hvoraf 348 *for* Tarifen og 329 *mod* den; Tilslutningen har hværvet 75 Stemmer mere end sidst og Modstanderne er gaaet 66 St. tilbage. Hele Majoriteten er 19 Stemmer.

Det Resultat er der hverken noget begejstrende ved for dem, der har stemt for, eller noget særdeles mismodigt ved for dem, der har stemt imod; det præciserer kun én Ting: at denne Tarifs Varighed ikke vil blive længere, end Vorherre og Udvalget forud har bestemt, at dens fornemste Virksomhed vil blive at træne den solidariske Opfattelse saa vidt, at man ved Tarifens Udløb har skabt et ensartet og bestemt Krav om Forbedringer, der vil virke ganske anderledes fyldestgørende for den Enkelte og Helheden, end ellers vilde være Tilfældet, og indarbejdet den faste Vilje til over hele Linjen at løfte Standens Kaar i en Højde, der er i Niveau med Kravet, og som Bogtrykkerne vil blive nødsagede til at yde langt større Hensyn, end de uden forudgaaende gennemførte tarifmæssige Forhold har følt sig forpligtede til.

Ingen Tvivl er om, at Bogtrykkerne økonomisk havde staaet sig ved at vise større Imødekommenhed straks, thi særlig Tilfredshed med Tarifens Indhold vilde ganske afgjort have medført en betydelig længere Fredsperiode, end nu bliver Tilfældet, og udelukket den Enstemmighed i betydelig forøgede Fordringer fra Svendenes Side, som 1902 vil bære Vidne om.

Rent organisatorisk set, er der derfor ingen Grund til at være utilfreds med den nu skete Vedtagelse. Forhøjelsen er ikke større, end at den vil nødvendiggøre bestemt Fordring fra Alle paa Opfyldelsen af enhver af de Paragrafer, som en højere Tusindbetaling lettere vilde have set gennem Fingre med. Den vil ogsaa bidrage til, at Modstandere og Venner af den nu gennemførte Ordning gensidig vil holde Øje med hinandens Efterlevelse af den, hvad kun kan være gavnligt, og yderligere vil være i Stand til at skærpe Sansen for, at man har Pligt at fordre, hvad der er Ens Ret.

Meddelelse om den stedfundne Vedtagelse er nu tilsendt Bogtrykker-Organisationerne, disse holder ekstraordinær Generalforsamling i Oktober Maaned, og 14 Dage efter at bekræftende Sanktion fra denne foreligger, vil den træde i Kraft.

Smaa Slag, Kamerat!

Hvem havde nu troet, at der Norden for Lands Lov og Ret levede en Mand, der kunde slaa om sig med saadanne Kraftkarludtryk! Du store Kineser! — jeg var som himmelfalden, da jeg havde læst »Aktstykket«. Tænk! — der arbejdes *kun* 10 Timer daglig i Thisted! Hvilket Eldorado! Og mærkværdigt nok, endda saa godt som »enestaaende«. Men *de* 10 Timer synes jeg ærlig talt ikke, at Forkæmperen for den kollegiale Ære i Thisted burde tale for højt om. *Det er jo den halve Time for meget.* Og — undskyld min Tvivl — men der skulde vel aldrig være et lille *aber* ved dem?

Om hvem der er Skyld i, at Forholdene i Thisted »ikke er bedre end Tilfældet er«, kan der fornuftigvis ikke herske Tvivl — selvfølgelig Svendene! De har jo intet nævneværdig — maaske slet intet — Skridt foretaget sig for at faa Forholdene ændret til det bedre.

Sig mig, Hr. Jensen: Er »Overenskomsten« *forelagt* og gennemført i Thisted? Hvad faar Svendene i Ugeløn? Hvormange Linjer skal de daglig præstere? Hvor mange Bogstaver tæller Linjen? Spiser og bor de endnu hos Principalerne? Og hvor og hvorledes er Logi og Kost?

W. Jacobsen.

Lærlingebestemmelser.

Vore svenske Kolleger har for nogen Tid siden nedsat et Udvalg til Udarbejdelse af tarifmæssige Lærlingebestemmelser. Da det kan have sin Interesse for os at kende disse, idet de illustrerer vor Beskedenhed i Kravet overfor *vore* Arbejdskøbere, hidsætter vi det udarbejdede Forslag i sin Ordlyd:

§ 1. Ingen kan antages til Sætterlærling før det fyldte 15½ Aar, til Trykkerlærling før det fyldte 16. Aar. De skal præstere Bevis for at være i Besiddelse af god Folkeskoleuddannelse og Lægeerklæring ang. deres Sundhedstilstand.

§ 2. Den, som antages til Lærling, stilles den første Tid under en erfaren Typografs Vejledning.

Mellem første og andet Læreaar sysselsættes Sætterlærlingen et halvt Aar, som ikke medregnes i Læretiden, i Trykkeriet, og paa lignende Tid og under samme Forudsætning sysselsættes Trykkerlærlingen i Sætteriet.

Lærlinge maa ikke beskæftiges med andet end til Faget henhørende.

Som Trykkerlærling betragtes den antagen, der beskæftiges ved Hurtigpresse og som forud mindst et Aar har været sysselsat som Paalægger.

§ 3. Læretiden udgør mindst 3 og højst 4 Aar. Ingen kan udlæres før sit fyldte 20. Aar.

Hvis ældre Diegelprestrykkere eller Paalæggere bliver antagne som Lærlinge ved Hurtigpresse, kan Læretiden efter Overenskomst forkortes.

§ 4. Sætterlærlinge lønnes: 1. Aar med mindst 6 Kr., 2. Aar med mindst 8 Kr., 3. Aar med mindst 12 Kr. og 4. Aar med mindst 15 Kr. ugl., Trykkerlærlinge med henholdsvis 12, 14 og 17 Kr. ugl.

§ 5. Paalæggere lønnes henholdsvis med mindst 6, 8, 10 og 12 Kr. ugl. og Lærlinge ved Diegelpressen med henholdsvis 10, 13 og 16 Kr. ugl.

Afdrag i Ugelønnen kan ikke gøres for Helligdage.

§ 6. For et Bogtrykkeri med mindst 1—4 Sættere beregnes højst 1 Lærling, 5—8 Sættere højst 2 Lærlinge, 9—14 Sættere 3 Lærlinge, 15—20 Sættere 4 Lærlinge og over 20 Sættere højst 5 Lærlinge.

For 1—5 Trykkere højst 1 Lærling, 6—10 Trykkere 2 Lærlinge, over 10 Trykkere højst 3 Lærlinge.

§ 7. Den daglige Arbejdstid er fra 1. Septbr.—31. Maj 10 Timer, fra 1. Juni—31. Avgust 9 Timer, i Tiden mellem 7 Mrg. og 8 Aften.

§ 8. Lokaltillæg tilføjes Lønningerne paa samme Maade som for Typograferne.

§ 9. Overarbejde, hvor saadant nødvendiggøres, betales indtil Kl. 12 Nat med 50 % Forhøjelse, efter Kl. 12 Nat samt Søn- og Helligdage med 100 %. Mindste Overarbejdsbetaling pr. Time er 30 Øre.

Efter Natarbejdets Slutning beregnes 8 Timers Fritid.*

§ 10. Kvindelige Lærlinge skal nyde samme Løn som mandlige.

§ 11. Hvor ej anden skriftlig Overenskomst træffes, er den gensidige Opsigelsestid 14 Dage.

§ 12. Disse Bestemmelser skal meddeles enhver ny antagen Lærling og være vedføjede enhver Aflønningsbog.

Disse Bestemmelser blev saa oversendte Bogtrykkerforeningen, som efter sin Overvejelse af Forslaget har tilstillet Fagforeningen et helt nyt udarbejdet Udkast, der dog i alt væsenligt har samme Indhold og kun rummer Ændringer med Hensyn til Løn og Skala samt Overarbejdsbetaling. Disse er dog ikke af den Natur, at de udelukker

* Hvis Overarbejdet saaledes sluttes Kl. 2 Nat, kan Lærlingen ikke fordres til Møde næste Dag før Kl. 10. Red. Anm.

en fredelig Forhandling, som Forbundsmødet da ogsaa besluttede iværksat.

Principalerne foreslaar saaledes Lønnen sat ens for Trykker- og Sætterlærlinge og 1 Krones Afslag pr. Aar, altsaa henholdsvis 1. Aar 5 Kr., 2. Aar 7 Kr., 3. Aar 10 Kr. og 4. Aar 14 Kr., men for Provinsernes Vedkommende disse yderligere de tre første Læreaar nedsatte med 1 Kr., saaledes at Provinslærlinge lønnes med henholdsvis 4, 6, 9 og 14 Kr. ugl.

De betinger sig dog, at Lønnen for Lærlingene det sidste Aar ogsaa skal kunne ske paa Beregning med 3/4 af den for Typograferne gældende Grundpris. Til Gengæld har de ogsaa vedføjet Løn for — Bydrenge og fastsat denne til henholdsvis 5, 6 og 7 Kr., ligesom de er villige til at forhøje disses Løn, hvis de overgaar som Lærlinge, med 1 Kr. mere ugl. pr. Aar end foran fastsat, dog kun for de første 3 Aar. Paa samme Maade gaar de med til at forhøje Diegelprestrykkeres Løn som Lærlinge ved Hurtigpresse med et aarligt saa stort Beløb, at det sidste Læreaar noteres med 17 Kr. og efter Overenskomst Læretiden kan forkortes.

Lokaltillæget for Lærlinge gaar de ogsaa med til, dog kun naar Lønnen er mindst 10 Kr. ugl., altsaa for de to sidste Aar.

For Overarbejde har de fastsat en Skala, som ændrer Betalingen efter den aarlige Løn, men dog aldrig kan betales med mindre end 25 Øre for 1 Times Overarbejde, og som tillægges 50 % før 12 og 100 % efter 12 i Overensstemmelse med Fagforeningens Forslag.

At kvindelige Lærlinge skal have samme Løn som mandlige, slutter de sig til.

Lærlingeskalaen foreslaar de for Sættere saaledes: 1—3 Sættere højst 1 Lærling, 4—7 Sættere 2 Lærlinge, 8—12 3, 13—18 4, 19—24 5, 25—30 6, 31—40 7, 41—55 8, 56—75 9, 76—100 10 og over 100 Sættere højst 12 Lærlinge; for Trykkere 1—2 højst 1 Lærling, 3—5 2, 6—9 3, 10—14 4, 15—20 5 og over 20 Trykkere højst 6 Lærlinge.

Endskønt de svenske Bogtrykkeres Tilbud er noget afvigende fra Svendenes Forlangende, saa viser en Sammenligning med, hvad vi hernede paa det Omraade har opnaaet, at det staar langt over, hvad vi har kunnet skaffe Ørenlyd for.

I Sverig savnes en Lærlingelov, derfor finder man i Forslaget en Del Bestemmelser, som vi ingen Anvendelse kunde finde for. Opnaas der om de foreliggende to Udkast til Lærlingebestemmelser en for begge Parter tilfredsstillende Løsning, da vil Fagets Fremtid i Sverig være godt betrygget. Set fra vort Standpunkt er der kun én Ting, vi kunde ønske vore svenske Kolleger søgte at skaffe ud af Bestemmelserne, og det er Lærlingenes Overarbejde. Vi kan ikke tro andet, end at de vil have Almenhedens Sympati paa deres Side ved at fordre alt Overbejde for Lærlinge afskaffet, da det i saa høj Grad virker sundhedsnedbrydende for Ungdommen.

Han vil være Kunstner.

I Almindelighed bliver Typografien betragtet som en »pæn« Profession, og saa snart en Dreng har nogen Lyst til at læse, saa mener Forældre og Værger ham skabt til at gaa den Vej. De spørger sig for hos »Kendere« — i de fleste Tilfælde Typografer — hvor det kan være heldigst at faa ham anbragt, og de Fleste vil da tilraade et større Officin. De følger Raadet og en skønne Dag havner han i et af Københavns største Sætterier, der beskæftiger op imod et halvt Hundrede Svende og en halv Snes Lærlinge. Han bliver stillet op ved Siden af en Svend paa fast Løn, der samtidig skal holde vaagent Øje med en 5—6 Stkr. af samme Kaliber, som paa den Maade skal opdrages til at blive *alsidige* og *dygtige* Svende i Faget. Samtidig dermed har Svenden til Opgave selv at præstere saa megen Sats som muligt. Det er ikke vanskeligt at tænke sig Udfaldet af Undervisningen. Har Drengen faaet en halv Dags Tid til at studere Kassens Indretning og Typernes Plads, bliver Vinkelhagen trykket ham i Haanden og han kan begynde at »negle« den paa et trykt Romanark; han falder efterhaanden i Staver over sin egen Færdighed i at tage Typerne i Nakken og faar rigelig 3—4 Aar Lov til at beundre sig selv i saa Henseende paa Arbejder af samme Natur. Ved Brugen nu og da af en Rubrikskrift er dens Plads anvist ham med et Kast med Nakken eller et Spark med Foden, og er den ikke flyttet, finder han den uden Besvær; volder det ham Vanskeligheder, betragtes han som en dum Dreng. I det femte Aar skal han sætte Akcidenser, og i denne Branche maa han ogsaa selv finde sig til Rette uden teoretisk Undervisning eller blot en Forklaring af, *hvorfor* en Akcidens skal sættes paa den og ikke paa den Maade. Han faar ret ofte sit Arbejde kasseret, men grunder forgæves over Anledningen dertil.

Resultatet er da ogsaa, at udlært er han hvad man kalder en »sløj« Svend, og Lasten herfor lægges uden Samvittighedsskrupler over paa ham selv, endskønt det i næsten alle Tilfælde er den hensyns- og hensigtsløse Opdrætning, det skyldes. Det er den blodigste Uret mod vor Tids Ungdom, her begaas.

Man synes at have indset dette og søger at bøde derpaa ved en Fagskole, men for et velrenomeret Firma maa dette, synes det mig, være en eklatant Falliterklæring. En Forretning, der kræver en fem Aars Læretid af et Menneske, er ikke i Stand til i denne Aarrække at skabe en Dygtighed, som kan paatage sig ethvert Arbejde! Gud bedre os! Og Ligegyldigheden for denne Opgave illustreres yderligere ved, at man betragter det som »smukt«, naar en Principal betaler en Lærlings Fagskoleundervisning, men ikke under ham en Time kortere Arbejdstid i de Dage, han skal frekventere denne. Og hvorledes stilles ikke en saadan Knægt overfor den Forvirring, som den forskelligartede tekniske Fremgangsmaade paa Lærestedet og Fagskolen bereder?

Man taler saa meget om gamle Dage med en haanlig Henvisning, men jeg formener dog, at man i ældre Tider ganske anderledes forstod at skabe dygtige Fagfolk end nu om Stunder. Den vilde Konkurrence er man enig om ødelægger meget, men paa intet Omraade har den affødt større Hensynsløshed end overfor de unge Menneskers Dygtiggørelse i Faget.

Var det ikke tænkeligt — som det er ønskeligt — at man kunde tage Reb i Sejlene heroverfor, at man kun betroede dygtige fastlønnede Sættere Opdragelsen af en enkelt Lærling, at man mere saa paa en saadans Dygtiggørelse end paa Svendens Præstationsmængde, at man udelukkede enhver Beregningssætter fra at have den »opdragende« Myndighed, som ved hensynsløs Overanstrængelse og kun prissættende den manuelle Færdighed skaber aandelig og legemlig forkrøblede Individer, hvorved muligvis ogsaa en altfor tidlig Død nu og da kunde undgaas?

Jeg mener, der baade kan og bør gøres en Del til Forbedring af den nuværende Lærlingeundervisning. EN ÆLDRE SVEND.

Svensk Typografforbunds fjerde Forbundsmøde.

FORUDEN de alt omtalte vigtigere Beslutninger, som Forbundsmødet traf, skal vi i Dag beskæftige os med en Del andre, som det ogsaa vil have sin Interesse at kende for vore Medlemmer.

Som bekendt har der i de senere Aar indenfor Sverigs typografiske Stand hersket en Del Uoverensstemmelse ang. Rejsekassens Betydning — hvilken Uoverensstemmelse ganske sikkert har haft sin Indflydelse paa de langtrukne Forhandlinger ang. Gensidighedsspørgsmaalet. Naar Vennerne af Kassen i den saa et praktisk Middel til Hjælp og Underhold for den rejsende arbejdsløse Kollega og igennem den mente Chancerne for Arbejds-Opnaaelse større, saa henviste Modstanderne til den unægtelig store Betydning, som Arbejdsanvisningskontoret havde vidst at skaffe sig og som i høj Grad reducerede Udsigten til at opnaa Arbejde for den tilfældig gennemrejsende Kollega. Men meget mere end dette, var Modstanderne af den Opfattelse, at Landevejslivet var moralsk fordærveligt og demoraliserende for Standen, og det synes særlig, at denne Anskuelse havde vundet mange Proselyter. De Udtalelser, der faldt paa Forbundsmødet fra Modstanderne, var derfor ikke blide, og for os tildels uforstaaelige. Imidlertid var der jo kommet et vægtigt Argument tilstede for Bibeholdelsen af Rejsehjælpskassen, og det var, at Tilslutningen til det internationale Sekretariat krævede denne. Mødet besluttede derfor at følge Forbundsstyrelsens Forslag, der gik ud paa at opretholde Rejsehjælpskassen, men gøre den *for Svenskerne selv* saa lidet effektiv som muligt, idet man foreslog Understøttelsen paa Stedet forhøjet til 1 Kr. 50 Øre pr. Dag, medens Rejsehjælpen kun blev 1 Kr. pr. Dag. Meningen var da, at naar et Medlem i 45 Dage havde nydt Arbejdsløshedshjælpen, maatte han begive sig paa Rejse for at opnaa 1 Kr. pr. Dag; men dette ændredes yderligere til, at han endnu i 45 Uger kunde nyde 1 Kr. paa Stedet. *Pligtrejse* (Rejse til tilbudt Konditionssted) besluttedes derimod støttet med fri Rejse og 1 Kr. pr. Dag, ligesom et gift arbejdsløst Medlem under samme Forhold erholder fri Rejse for sig og Familie med indtil højst 180 Kr. pr. Aar. Der fordres selvfølgelig efter hver udløben Understøttelse, beregnet til 180 Dage, atter betalt det lovbefalede Antal Uger. I Sammenhæng hermed kan bemærkes, at enhver, der nyder Understøttelse

under Arbejdsløshed og Sygdom maa betale sit Kontingent, og kun er fritagen derfor, naar han under nævnte Omstændigheder ingen Understøttelse kan erholde.

Overfor det Snæversyn, som herhjemme har gjort sig gældende ved en Sammenslutning af Kolleger indenfor samme Fag, er det værd at nævne, at vore svenske Kolleger uden videre Diskussion vedtog, paa fremsat Begæring derom fra Sverigs litografiske Forbund, en Sammenslutning mellem dette og Svensk Typografforbund.

Det Forslag om Forbundsledelsens Sammensætning, som var stillet af Malmö typografiske Afdeling og som i særlig Grad gik ud paa Provinsernes direkte Repræsentation i Forbundsstyrelsen, blev under Henvisning til det upraktiske ved en saadan Sammensætning kun imødekommet for saa vidt, som det ved en Resolution sloges fast, at ved særlig vigtige Spørgsmaals Afgørelse — f. Eks. Tarifspørgsmaal — skal den eller de i Sagen interesserede Afdelinger vælge Ombud, som har Ret til at overvære Forbundsstyrelsens Møde desangaaende og *har Stemmeret der*. Dette sidste bekæmpedes af Forbundsstyrelsen og tilsyneladende med nogen Ret, idet denne som saadan har et lovfæstet Ansvar for sine Beslutninger, hvilket det jo ikke er utænkelig kan forrykkes ved andre og uansvarlige Repræsentanters Afstemning. Det hjalp alligevel ikke; man vedtog Resolutionen, som den lød.

Forbundsmødet gav dernæst Forbundsstyrelsen i Kommission at udarbejde Love for en Livsassuranceforening, hvilke skulde behandles indenfor Afdelingerne og sluttelig afgøres ved almindelig Afstemning; ligeledes ved Lønspørgsmaals Forarbejdelse og Afgørelse saa vidt muligt at samarbejde med den svenske Bogtrykkerforening, og endelig paa Basis af den af os andet Steds i Bladet omtalte Lærlingetarif at søge tilvejebragt det bedst mulige Resultat ved en Forhandling om denne.

Ligeledes udtalte Mødet sig for, at Forbundsmedlemmer, saa vidt muligt, ikke bør arbejde sammen med udenforstaaende Kolleger, at de bør agitere mellem saadanne for Tilslutningen til Forbundet og at Anvisningskontoret ikke maa anvise Ikke-Medlemmer Pladser.

Til syvende og sidst fastsattes atter Stockholm som Stedet for næste Forbundsmøde.

I det Hele havde Mødet beskæftiget sig med 87 Spørgsmaal og Forslag.

— — —

Totalindtrykket var, som Fællesstyrelsens Repræsentant fik Lejlighed til paa selve Mødet at udtale, kun for os glædeligt. Det viste sig, at den Anskuelse vi herhjemme har haft en Tilbøjelighed til at nære om vore svenske Kollegers Organisationsopfattelse, og som nærmest gik ud paa i den at se noget for os længst tilbagelagt og mangelfuldt, var fejlagtig. Og samtidig med, at man maa anerkende dette og endog i adskillige Tilfælde indrømme dem en ganske anderledes varm Overbevisning om det Rette, end man herhjemme er vant til at træffe, bliver man i Stand til at vurdere, hvilken overordentlig Indflydelse og stærk Magt, den almindelige Arbejderbevægelse i paafaldende kort Tid har vidst at skaffe sig. Og man maa atter søge Grunden hertil i, at det svenske Arbejderparti ikke paa langt nær har den tungnemme og mangelfulde Forstaaelse *hos Arbejderne selv* at kæmpe med, som det danske har haft og tildels endnu har, og som hviler paa Intollerance og bunder i Mangel paa Selvtænkning.

Vi har i Almindelighed betragtet den vidtberømte svenske Høflighed som Mundvejr, der uden dybere Værdi klang godt, men ved at være sammen med dem og følge deres indbyrdes Forhandlinger, faar man det bestemte Indtryk, at den hviler paa mere end overfladisk Hensynsfuldhed og bunder i virkelig Agtelse for hinandens Meninger og en medfødt Villighed til at overveje pro & contra i enhver Sag. Og Ingen kan frakende, at hvor saadanne Forudsætninger er tilstede, vil Arbejdet for det fælles Velfærd gaa lettere — og bringe bedst Resultat.

Det saa længe afbrudte Samarbejde med vore svenske Kolleger er indledet paany. Forbundsmødets Beslutninger borger for, at det fremtidig vil komme til at hvile paa det sikre og solide Grundlag, som fælles og ensartet Forstaaelse af Opgaverne giver, til Gavn for Nordens Typografer, til Nytte for de internationale bevidste Arbejderbestræbelser.

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Fredag den 12. Avgust. Fraværende THUESEN.

1. Der toges Stilling til et Par Sager fra Frederikshavn og Esbjerg. Det besluttedes at Formanden tog til Esbjerg. I Anledning af, at Indberetningerne ikke var sket gennem Lokalforeningens Formand, gøres opmærksom paa, at alle Henvendelser til Hovedbestyrelsen bør ske gennem Lokalformændene.

Søndag den 14. Avgust. Fraværende TORKILD PETERSEN, THUESEN og SCHJERN.

Optælling af Stemmesedler over Tarifen og Formandslønnen. Samtlige Afdelinger havde indsendt Stemmesedler. Resultatet af Optællingen blev, at Tariffen **vedtoges** med **348 St.**, 329 Nej, 22 »St. ikke«, ialt 699 afg. St. — Formandslønnen **vedtoges** med **370 Ja** mod 282 Nej, 33 »St. ikke«, ialt 685 afgivne Stemmer. — Ifølge Tarifen kan denne træde i Kraft 14 Dage efter at være vedtaget af samtlige Foreninger. — Bladudgivernes samt Dansk Bogtrykkerforenings Formænd underrettes om Resultatet, ligesom samtlige Afdelinger pr. Brev meddeles om dette. HVIDTFELDT.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Søndag den 14. Avgust. Frav. V. PETERSEN og F. K. MADSEN.

FORMANDEN gav forskellige Meddelelser ang. Sygekassens uheldige økonomiske Stilling, hvorfor man vedtog at optage Laan i Begravelseskassen paa 2 Gange 1000 Kr. samt at stille Forslag ang. denne Sag paa den kommende Generalforsamling. — Den i foregaaende Møder referede Bogtrykker, som ikke vilde underskrive en Maskinsættertarif, har nu underskrevet. — FORMANDEN meddelte, at Styrelsens Vedtagelse i et tidligere Møde ang. Foreningens Vært, beror paa en Misforstaaelse, da Gravesen først faar forøget Tilskud fra 1. Oktober og som Følge deraf ikke før den Tid er forpligtet til at forandre Lukketid. O. J.

Fællesmøde mellem Styrelserne for Den typ. Forening, Den typ. Trykkerforening og Klubben for Stereotypører og Rotationstrykkere samt Hjælpearbejdere afholdtes Søndag den 14. Avgust.

P. LAURITZEN aabnede Mødet og haabede, at man kom til en Forstaaelse. Det, der skulde afgøres, var, om Trykkerforeningen fra 1. Jan. næste Aar skal have alle Trykkere, hvad han ikke havde noget imod, naar Trykkerne til Gengæld vilde være imødekommende med Hensyn til de Rotationstrykkere og deres Hjælpere, som nu er ansatte ved Bladene, ved at optage dem i Trykkerforeningen og virke for, at den af Klubben udarbejdede Tarif bliver optagen som Led af den Tarif, der er under Udarbejdelse i Tarifkommissionen.

Efter en meget lang og til Tider ret skarp Diskussion, hvor det længe saa ud som om Mødet ikke vilde komme til noget Resultat, da Trykkerforeningens Formand (Laur. Jensen) viste sig aldeles utilbøjelig til at gøre Indrømmelser overfor den nydannede Klub, enedes man dog om, at Trykkerforeningen fra 1. Januar næste Aar faar Eneret til at optage alle Trykkere, for saa vidt følgende af Styrelsen for Trykkerforeningen, med Undtagelse af Laur. Jensen, tiltraadte Resolution gennemføres: »Et Flertal af Trykkerforeningens Styrelse vedtager at arbejde hen til, at Trykkerforeningen optager Rotationstrykkere og deres nuv. Hjælpere samt at opfordre sine Delegerede i Tarifkommissionen med Hensyn til Løn og Arbejdstid at tage det størst mulige Hensyn til den ny stiftede Klub uden dog at gaa Trykkerforeningens Interesser for nær.« O. J.

Nær og fjærn.

Sættemaskinerne. Bestemmelserne om Løn og Arbejdstid ved disse er nu fastsatte indenfor Tarifudvalget og samtidig har Firmaet O. C. OLSEN & CO. skriftlig anerkendt dem som gældende i dets Forretning fra Dags Dato. Mindsteløn for Dagarbejde 32 Kr.

Medailler. I Lørdags foretog Haandværkerforeningen den første af sine to halvaarlige Uddelinger af Belønninger for veludførte Svendeprøver. Der uddeltes ialt 42 Sølv- og 50 Broncemedailler, af hvilke Typograferne tog 5 Sølv- og 1 Broncemedaille som deres Part. De heldige var: V. M. TH. THORV. HANSEN, udlært hos J. Fischmann, G. A. F. JENSEN (Axel Holm), O. T. R. NIELSEN (Kihl), P. E. H. NIELSEN (grafiske Institut), VALD. SUHR (Vald. Carlsen), der fik Sølvmedaille, og O. M. V. JENSEN (J. Fischmann), der fik Broncemedaille.

Erklæring. Da det er kommet mig for Øre, at den tyske Typograf Hannemann i forskellige Lokalforeninger har fortalt, at jeg skulde have anmældt ham til Politiet her i Byen og foranlediget ham arresteret for Betleri, skal jeg herved erklære, at jeg hverken direkte eller indirekte har noget med den Sag at gøre. Anmældelsen er sket af en anden Typograf, og ihvorvel jeg misbilligede den skete Anmældelse, maa jeg dog indrømme, at den var fuldt berettiget efter Hr. Hannemanns Optræden her i Byen.

Nykøbing F., 11. Avgust 1898. FREDERIK NIELSEN, Lokalformand.

Bogtrykker Sander i Roskilde har vistnok snart udspillet sin Rolle som Bogtrykker og Medudgiver af Højrebladet *Roskilde Avis*, hvilket sikkert ene og alene vil være Sorg for ham selv. *Social-Dem.* fortæller nemlig, at han et Par Dage efter Fyrst Bismarcks Død i al Hemmelighed fra Roskilde sendte en Krans til dennes Kiste. Hemmeligheden røbedes af et Par Jærnbanefunktionærer, og Resultatet er blevet, at de patriotiske Roskildeborgere er blevne som rasende over denne kuriøse Affære. Mangeaarige Abonnenter har afsagt Avisen med den Erklæring, at saa længe Sander havde noget med den at gøre, maa den ikke komme indenfor deres Døre. Ligeledes træffes der Foranstaltninger til, at han kan blive ekskluderet af Højreklubben og Fugleskydningsselskabet.

Ingen vil tale med ham, og paa Restavrationerne nægter Opvarterne at servere for ham.

Alt dette skal have taget ganske forskrækkeligt paa den gode Hr. Sander. Han er bleven bleg og nedtrykt, og man venter, at det vil ende med Selvmord. Men enten dette nu sker eller ej, vil hans Dage som Bogtrykker og Medudgiver af *Roskilde Avis* sikkert være talte.

Vort Foreningslokale. Hr. Redaktør! Tillad mig i Anledning af det i sidste Nr. af *Typ.-Tid.* indeholdte Referat af Styrelsesmødets Forhandlinger den 17. Juli at meddele Bladets Læsere, at det maa bero paa en Misforstaaelse, naar Foreningens ærede Formand synes at mene, at Foreningslokalet allerede *nu* skal lukkes samtidig med at andre Beværtere lukker. Dette vil kontraktmæssig først kunne finde Sted fra Oktober Flyttedag d. A., til hvilken Tid den nye Aftale for det kommende Aar om den tidlige Lukketid ogsaa vil blive efterkommet. Det vil maaske i denne Forbindelse ikke være af Vejen at oplyse, at det forøgede Tilskud først indtræder fra Oktober Flyttedag d. A. at regne.

Med Tak for Optagelsen, Deres K. JUL. GRAVESEN,
f. T. Vært i Den typ. Forening.

Sangforeningen, der ellers har holdt sine Sommermøder i Søpavillonen, sang forrige Lørdag for sine Medlemmer med Damer i Sct. Thomas Have og vil nu paa Lørdag synge i Webers gamle Have ved Langelinie, lige forbi den store Jærnbro. Næste Søndag foretages den aarlige Valbytur, der plejer at ende meget gemytligt med Punschesold og Dans i Kroen.

Beklageligt Dødsfald. Vor Kollega, ADOLF BØTKER, mangeaarig Faktor i *Soc.-Dem.*, har i Tirsdags mistet en 28-aarig Søn, der var Metaltrykker, ved et Fald fra 5. Sals Højde.

Angaaende Begravelsen se Dagbladene.

Deutsch-amerikanische Buchdrucker-Zeitung udsendte 1. Juli sit Nr. 1 af 26. Aargang og har altsaa tilbagelagt sit første kvart Aarhundrede. Oprettelsen af Bladet besluttedes paa de tysk-amerikanske Typografers første Bogtrykkerdag, som afholdtes i Slutningen af April 1873 i Philadelphia, og dets første Numer udkom 1. Juli s. A. under Titlen: »Tysk-amerikansk Journal for Bogtrykkerkunst, Skriftstøberi og beslægtede Fag«. Det var 2-spaltet, paa 8 Sider i noget mindre Format end nu, udkom straks som Maanedsblad, men senere hver fjortende Dag. Indholdet var de tre første Aar, hvori det redigeredes af CHARLES G. BACKMANN, i særlig Grad af teknisk Indhold.

Paa den i 1876 i St. Louis afholdte tredje Bogtrykkerdag blev Formatet besluttet ændret til fire 3-spaltede Sider, den tidligere Fraktur ombyttet med Antikva, Titlen forandret til sin nuværende og Bladets Udgivelse — som hidtil havde hvilet paa fri Abonnement — besluttedes udredet af Forbundskassen, saaledes at hvert Medlem gratis fik sit Ekspl. Udgivelsesstedet blev New-York og Redaktøren JEAN WEILL. Under denne Ledelse gjorde Bladet gode Fremskridt og Organisationen voksede betydeligt. Da han i 1883 nedlagte sit Hværv, blev FR. MILKE valgt, men denne fortsatte kun de næste 3 Aar, hvorefter Bladet blev overtaget af sin nuværende Redaktør, HUGO MILLER, der har ledet det med stor Dygtighed. Nu udgaar Bladet med vekselvis 4 og 6 Sider.

Dansk typ. Forenings
Arbejdsanvisningskontor
Brev- og Telegramadresse: *Typografia, Kolding.*

Afstemningsresultat over Tarifen og Formandslønnen.

Lokalforeninger	Tarifen				Formandslønnen			
	Ja	Nej	St. ikke	Ialt af givne St.	Ja	Nej	St. ikke	Ialt af givne St.
Aalborg	12	40	3	55	42	6	4	52
Aarhus	42	42	1	85	43	42	»	85
Assens	7	»	»	7	6	1	»	7
Esbjerg	1	10	»	11	»	9	2	11
Faaborg	5	»	»	5	»	6	»	6
Fredericia	5	»	»	5	»	5	»	5
Frederikshavn.	5	»	»	5	5	»	»	5
Herning	»	3	1	4	1	1	2	4
Helsingør	18	1	»	19	19	1	»	20
Hjørring	1	12	1	14	9	2	2	13
Hillerød	3	17	»	20	2	18	»	20
Holbæk	6	12	»	18	4	13	»	17
Horsens	9	25	1	35	14	19	1	34
Kalundborg	4	7	»	11	8	1	»	9
Kolding	37	12	»	49	17	23	4	44
Køge	12	»	»	12	3	5	»	8
Maribo	3	»	»	3	2	»	1	3
Middelfart	5	»	»	5	4	»	1	5
Nakskov	4	»	»	4	4	»	»	4
Nyborg	7	1	»	8	3	5	»	8
Nykøbing F.	10	4	1	15	15	1	»	16
Nykøbing M.	4	3	1	8	6	»	2	8
Næstved	2	25	2	29	21	8	2	31
Odense	51	20	1	72	57	14	»	71
Randers	21	14	1	36	18	15	2	35
Ribe	»	9	»	9	»	9	»	9
Ringkøbing	7	1	1	9	7	»	2	9
Ringsted	9	10	»	19	»	17	2	19
Roskilde	5	11	»	16	5	9	2	16
Rudkøbing	4	2	»	6	1	4	»	5
Rønne	6	»	»	6	3	3	»	6
Silkeborg	2	6	»	8	2	6	»	8
Skanderborg	5	»	»	5	5	»	»	5
Slagelse	17	1	»	18	13	3	1	17
Stubbekøbing.	»	1	2	3	2	2	»	4
Svendborg	11	5	6	22	18	2	2	22
Thisted	7	2	»	9	5	5	»	10
Varde	»	2	»	2	2	»	»	2
Viborg	1	7	»	8	2	6	»	8
Vejle	»	24	»	24	2	21	1	24
Ialt	348	329	22	699	370	282	33	685

Kolding, den 14. Avgust 1898. P. HVIDTFELDT.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Styrelsesmøde paa Søndag Kl. 11 i Søfryd. Lovbehandling. FORM.

Ny Medlemmer: Sætter Thorv. Carl Peter Fred. Petersen (arbl.), udl. 1/11 94 hos Joh.s Hansen, Vesterbrog. 29 og Sætter Rudolph Valdemar Koch (I. Cohen), udl. hos Claudius Madsen 1862 (tidl. Medlem).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadt: 393 (V. d. D. B.), Maskinsætter R. W. L. Piepenhagen (O. C. Olsen) fra Berlin.

Bortrejste: 49, Ch.s Andersen (Græbe) og 2845, Joh.s Hass (Græbe), begge paa Rejse.

Udmældt: Trykker Louis Vald. Olsen (O. C. Olsen).

Kontoret er lukket paa Søndag og **førstkommende Mandag, Tirsdag, Onsdag Middag.** Derimod aabent Mandag, Tirsdag og Onsdag Aften 7—8½. De øvrige Dage som sædvanligt. V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Kvittering for modtagne April Kvartalsregnskaber.

9. Avgust: *Middelfart.*
Faaborg mangler fremdeles.
Kolding, den 16. Avgust 1898.
ULRIK PETERSEN.

Nyt Medlem: Næstved, Anders Vald. Andersen, udlært 1/8 98 i Næstved Tidende. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Herning, 1113, Oskar P. Berg (fra Rejse) i Plads. Nykøbing F., 992, Lars Jørgensen (arbl.) fra Rejse. Kolding, 1280, Niels Vilh. Thorup i Pl. (fra Rejse). Randers, 996, Georg Andersen fra Viborg (L. Petersens Bogtr., Hobro). Ribe, 1834 (V. d. D. B.), Chr. Schmidt fra Herning.

Bortrejste: Aalborg, 1223, Lorentz Jensen til Faaborg i Plads. Nykøbing F., 1107, Jens Magnus Jensen (arbl.) til Maribo. Horsens, 1280, Niels Vilh. Thorup paa Rejse. Kolding, 939, Chr. Ryberg til Odense i Plads. Herning, 1834 (V. d. D. B.), Chr. Schmidt til Ribe i Plads.

Udmældt: Holbæk, 876, Gustav Olsen.
Død: Randers (Grenaa), 1139, Ant. Jensen (21 Aar).

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Aften Kl. 9: Møde i Andersens (tidl. Webers) Have ved Strandpromenaden. Søndag 28. ds.: Valbytur. STYRELSEN.

ANNONCER
J. G. A. Eickhoff, København V.

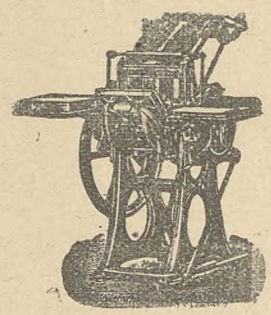

Maskiner til
Bogtryk
Stentryk
Bogbinderi
—
Otto's ny
Gasmotorer
staaende og liggende
fra ½—100 HK
—
Transmissioner
—
Farve, Valsemasse
—
Brugte rep. Maskiner haves i Reglen
Nærmere paa Forespørgsel

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 34
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 26. Avgust 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Tilgangen til Præstø er lukket; Rejseunderstøttelse udbetales ej til denne By.

Ved Tilbud eller Efterspørgsel om Pladser i Aarhus og Frederikshavn bedes man først henvende sig til de respektive Lokalformænd.

København og Kolding, den 25. Avgust 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Vor Sygeforsikring.

Man vil ikke have undgaaet i sidste Numer af *Typograf-Tidende* i Referatet af den københavnske Styrelses Møde at have set Sygekassens Stilling betegnet som uheldig økonomisk og at man vedtog at optage et Laan af Begravelseskassen paa 1000 Kr., eventuelt 2000 Kr., hvis det nødvendiggjordes samt besluttede at stille Forslag ang. denne Sag paa Generalforsamlingen i næste Maaned.

Ihvorvel det var en given Sag, at Sygekassen, hvis Kontingentberegning og Understøttelser var fastsatte med Statstilskudet for Øje, ikke vilde kunne undgaa Underskud det første Aar, hvor Statstilskudet udebliver, saa er den overvældende Mængde Sygelighed og i særlig Grad dennes gennemgaaende Langvarighed med deraf følgende store ugenlige Udbetalinger i høj Grad egnet til Overvejelse, saa meget mere som den forløbne Virketid under Anerkendelsen som Regel burde betragtes som Aarets bedste og den, hvor Sygeligheden som Følge deraf skulde være mindst.

Nu behøver dette Ræsonnement ganske vist ikke at gaa efter en Snor, thi det sidste eller maaske de sidste Par Aar har utvivlsomt ikke vist det. Men ligesom man til dette Forhold vil søge den nærmeste Grund i det indenfor Sygekassen indførte Nye, og finde særlig Anledning til at tro, at den udstrakte Anvendelse af Landophold har *nogen* Skyld deri, saa vil muligvis de Fleste, som omfatter Foreningens økonomiske Stilling med Omhu, finde Aarsagen til den efter 1. April overordenlige Sygelighed for en stor Del bundende i de højt ansatte Understøttelsessatser, som Reorganiseringen medførte.

Det, at denne Mistænksomhed, som nævnte Anskuelse er Grundlag for, ikke er køn, gør den ikke samtidig uberettiget. Men vi tror dog ikke, at man paa selve de af Organisationen fastsatte Understøttelsessatser med nogen særlig Ret kan støtte sig herpaa. De 21 Kr., som Kassen yder pr. Uge, er ikke mere, end hvad der maa betragtes som Gennemsnittet af den faglige Fortjeneste, og naar det er Tilfældet, vil der ingen stærk Sandsynlighed være for, at Folk foretrækker at ligge syg fremfor at være raske.

Nogen mere Ret til at nære denne Anskuelse har man, saafremt Sygehjælpen overskrider Arbejdsindtægten. Om end ikke Folk ligefrem spekulerer i at mælde sig syge af den Grund, saa er Udsigten til dens længere Varighed temmelig indlysende. Den, som ikke har noget Tab af at være syg, men tværtimod Gevinst, vil det ikke være umenneskeligt at tro maa foretrække at være Rekonvalescent et Par Uger mere, end han i modsat Tilfælde vilde finde sig foranlediget til. Dette rimelige Syn paa Sagen har da ogsaa Lovgivningen haft, naar den i en af Sygekasselovens Paragrafer fastsætter:

Ingen maa samtidig nyde Medlemsret i mere end én anerkendt Sygekasse. Er nogen ved sin Optagelse i en anerkendt Sygekasse Medlem af en ikke anerkendt, skal han samtidig med Optagelsen anmælde det for Bestyrelsen af førstnævnte Kasse. Lignende Anmældelse skal straks ske, dersom et Medlem af en anerkendt Sygekasse tillige har eller erhværver Medlemsret i en ikke anerkendt. *Intet Medlem af en anerkendt Sygekasse kan ved at indtræde i flere Sygekasser sikre sig en større daglig Pengehjælp end hans gennemsnitlige Arbejdsfortjeneste udgør.*

Overtrædelse af de her indeholdte Bestemmelser saavel som Svig mod Kassen *medfører Tab af Medlemsretten.*

Og Spørgsmaalet bliver da: Har Typograferne samtidig med den organiserede Sygekasses høje Satser sikret sig i andre Kasser for saa meget, at dette kan overskride deres daglige Indtægt? Og Svaret vil blive, at det slet ikke er usandsynligt, at Nogle har gjort det, selv om man ikke kan støtte sig paa nogen Anmældelse derom til Styrelsen. Man maa nemlig erindre, at da Reorganisationen af Sygekassen fandt Sted, som for en delvis betydelig Mindrebetaling gav en højere ugenlig Understøttelse, eksisterede der paa en stor Del Trykkerier lokale Sygekasser, der var oprettede som Supplement til den hidtidige organiserede Sygehjælp, hvilken man alle Dage havde betragtet som for lav, og hvor man vel kunde sikre sig en højere Understøttelse, men kun for en forholdsvis ublu Betaling, 25 Øre ugl. for 6 Kr. yderligere Hjælp. Paa Trykkerierne startede man saa disse Kasser, hvor en 10 Øre i Forbindelse med andre hidtil upaaagtede smaa fælles Indtægter gennemgaaende viste sig tilstrækkelig til at yde en lignende Støtte, som den almindelige frivillige Sygekasse maatte kræve et højere Beløb for. Samtidig fik man ogsaa hertil de fleste Steder en Støtte fra Forretningens Side.

Disse Kasser er selvfølgelig nu delvis overflødiggjorte, rent økonomisk set, idet Sikringen indenfor den faglige Sygekasse i Forhold til sin Størrelse er saa billig, at man overhovedet ikke gennem disse Trykkerikasser kan konkurrere med den, selv om man har sikret dem en ubetinget økonomisk Fordel ved Medlemmernes kun betingelsesvise Nyderet, idet disse gaar tabt af enhver Understøttelse, naar de forlader Trykkeriet og tager mod Plads andet Steds, og Kassen for det meste holder paa tre Maaneders Karenstid inden Nyderet indtræder, i Modsætning til den statsanerkendte Kasse, der allerede yder Støtte efter 6 Ugers Forløb. Men foruden at disse Kasser økonomisk er overflødiggjorte, er de tillige ved Statsanerkendelsen umuliggjorte, idet Opretholdelsen af dem frembyder den Fare, at Medlemmerne taber deres Nyderet i den statsanerkendte Kasse. Thi det er selvfølgelig den eneste Vej, Styrelsen til Fordel for **alle** Medlemmerne kan betrygge den rolige økonomiske Udvikling af den fælles faglige Sygekasse paa og hindre det antydede Misbrug af den. Thi finder dette Sted paa Grundlag af den over daglig Indtægt stegne Sygeunderstøttelse vil Resultatet blive, at det nu fastsatte Kontingent maa forøges, og Ingen vil finde nogen Interesse heri, hvis Anvendelsen er den ovennævnte. Thi ligesaa vist, som Ingen mindre end vi betvivler at finde Kollegernes redebonne Støtte, naar virkelig Sygdom og Nød kræver det, ligesaa afgjort er vi sikre paa, at man ikke vil yde Haand til Misbrug af nævnte Art, hvis saadanne konstateres.

Da Arbejdsløshedshjælpen i sin Tid forøgedes fra 4 til 7 Kr. ugenlig og Varigheden udstraktes fra 4 til 10 Uger, skete dette ikke paa Basis af Beregning eller ved i denne Afdeling at have samlet en større Kapital; det skete udelukkende af Hensyn til de arbejdsløse Kollegers Vel og uden smaatskaaren Hensyn fra de Arbejdendes Side til, at det medførte Kontingentforhøjelse. Og saadan kan nævnes mangfoldige Tilfælde, hvor Realisationen skete kun med det for Øje, *at hjælpe*. Men en saadan Beredvillighed til at hjælpe, naar Nød er paa Færde, bør mindst af Alt misbruges, og er der Sandsynlighed for, at dette sker, da bør ethvert Middel benyttes til at hindre eller standse det.

Og det er da ogsaa dette, Styrelsen vil gøre. Og den har ikke alene Interesse af at kontrollere denne den daglige Indtægt overskridende Sygeforsikring af Hensyn til Medlemmernes Tarv, men den har tillige *Forpligtelse* til ubetinget at fratage de i den Henseende Overbeviste enhver Støtte af Kassen.

Der vil imidlertid, selv om man forudsætter, at denne Kontrol vil hjælpe en Del, ikke være nogen Sandsynlighed for, at Medlemmerne undgaar en mindre Kontingentforhøjelse for en Tid. Thi selv om virkelig Statstilskudet gælder for i Aar, saa bliver det dog, som sagt, ikke udbetalt før næste Aar, og vil da kun være et passende Tilskud til samme Aars Virksomhed; men hertil kommer yderligere, at Kassen er gaaet tabt af to Maaneders Statstilskud, og altsaa under alle Omstændigheder ved egen Hjælp maa dække den nye Virksomheds Merudgift for April og Maj Maaned. Men Paaskønnelsen for denne Nødvendighed vil Medlemmerne vide at stile til Hr. J. W. JENSEN og Konsorter, der til Skade for Kassen og dens Medlemmer og kun til Pleje af deres personlige og fanatiske Særinteresser, ikke tog i Betænkning at paaføre Foreningen dette Tab.

Bogtrykkermøderne i København.

Foreningen af danske Bogtrykkere.

DET væsenligste af Interesse inden for denne Forening var Formandens Beretning om Virksomheden i det forløbne Aar, der i særlig Grad beskæftigede sig med Foreningens Forhold til Typograferne.

Efter at have nævnt, at et paa et indledende Møde i 1897 ang. Tarifen fremkommet Forslag om at danne en Forligskommission af uvillige Mænd — som kunde tage Affære, hvis Enighed om en Tarif ikke tilvejebragtes — havde mødt Modstand hos Typograferne, og efter i denne Modvilje at have set det bedste Bevis for, at »den brave, gamle Calbergs« Tanke om en samlet Association af Principaler og Typografer var dødfødt, meddelte han, at det havde vakt almindelig Forbavselse, at Tarifen ikke var opsagt den 1. Oktober f. A. Han søgte Grunden hertil i den Opfattelse, som havde gjort sig gældende og som — ham ubegribeligt — Jurister skulde have givet Medhold, at der ikke var noget at opsige, da Tarifen var udløbet nævnte Dato. Han oplyste derefter, at der i Tarifkommissionen sidder 6 mod 6, og at man »fra den ene Side arbejder paa at stramme Lønnen og Fordringerne saa højt op som muligt, og fra den anden Side paa at holde igen«, at der var afholdt 18 Møder à 3 Timer og at Forhandlingerne 3 Gange var gaaede i Staa. Der havde været Obstruktion paa væsenlige Spørgsmaal, sidst overfor Maskinsættertarifen, og Resultatet var gennemgaaende, at »vi (Bogtrykkerne) har maattet fire, stadig ofre Noget«. (!)

Han sluttede saaledes om dette sørgelige Tema:

»Denne Stridbarhed fra Typografernes Side bunder i en Følelse hos dem af, at de har Magten, og de Tilstedeværende, der kender Typografernes Forhandlingsmaade i Voldgiftsretten, véd, at *de* vil, hvad *de* vil; de sætter stadig nye Medlemmer ind, Forhandlingsmaaden er ikke, hvad den bør være, og de afsagte Kendelser respekteres ikke. (!) Jeg vil haabe, at vi maa have naaet et Resultat til Nytaar og atter komme ind under ordnede Tilstande. Bladsætterne har søgt at stive den gamle Tarif af; de vil have kortere Arbejdstid og højere Løn. Stillingen er ikke gunstig, Barometret viser paa Storm, maaske paa Jordskælv. Det gælder om at holde igen, men det vil ikke være let. Og nu Stemningen indenfor Bogtrykkernes Kres, hvorledes er den? Vi holdt Møde i Oktober om, hvorledes man skulde stille sig, og man blev ved Udtalelser, der var lidt mere eller mindre aabne, enige om, at man skulde finde sig i en hel Del. Det er at haabe, at Medlemmerne i Kommissionen alvorligt vil arbejde paa at skabe en Tarif, der kan gennemføres paa begge Sider. En Vanskelighed for Bogtrykkerforeningen var, at den var saa faatallig; Typograferne talte med Rette om ‚en lille Klat'. Der var ikke den Tilslutning, som man kunde ønske.«

Efter at Hr. O. C. Olsen havde omtalt et af Kancelliraad C. F. Dreyer stiftet Legat paa 1000 Kr., hvis Renter skal tildeles en Bogtrykker eller dennes Enke, der »i særlig Grad har været en hæderlig Kollega og i Gærning vist Interesse for den danske Bogtrykkerstand«, og Foreningens Medlemmer anerkendende havde rejst sig samt Kancelliraaden takket for Paaskønnelsen, gik Hr. Olsen videre i Beretningen og omtalte, at 5 Provinsbogtrykkere havde udmældt sig og 7 Københavnere var indmældte, at Henningsen og Magnus Lund var døde, og at af disse den første gav flittig Møde ved Sammenkomsterne og den sidste var en nobel og trofast Kollega — »*Noget, der bør paaskønnes i en Tid, hvor der fra mange Sider gøres Forsøg paa at vise sig mindre nobel og trofast.*«

Efter dette lille Udfald, der vistnok rummer Aarsagen til Hr. O. C. Olsens Tilbagetræden som Formand og under hvilken Medlemmerne skal have set højst forbavsede og uvisse paa hinanden, kaldte Formanden Provinsforeningens Dagsorden for et ondt Aar og sluttede med en Tak til Hr. Laur. Madsen for Udgivelsen og Redaktionen af Fagbladet og til Hr. Th. Nielsen for hans »Hyggelighed« ved Sammenkomsterne.

Hr. LAUR. MADSEN takkede for Formandens anerkendende Udtalelser og Hr. CARL LASSEN hængte sig i Formandens Udtalelser om, at Barometret stod paa Storm, hvortil Skylden nærmest maatte søges hos de menige Medlemmer, der for en Del var saa overmaade lunkne, af hvilken Grund han ønskede, at »de maatte faa saadan en Dukkert, en rigtig ‚Treert', saa de kom til at snappe efter Vejret«. — »Naar de bare«, sagde Hr. Carl Lassen, »kunde slaa sig selv igennem, var de lige glade, og derfor ser vi for Øjeblikket Arbejderne tumle sig, som de tror at have Magt til«.

Man mærker, at Hr. Lassen ikke har mistet sit gamle humoristiske Anlæg.

Hr. Direktør BACH var i Modsætning til Lassen af den Mening, at Styrelsen havde stor Skyld i Misèren. Han ankede særlig over nogle Artikler i Medlemsbladet, der havde været generende for ham, hvilket gav Anledning til en Diskussion af »temmelig privat« Karakter.

Hr. AAGE JØRGENSEN var ogsaa fremme om Tilslutning til Arbejdsgiverforeningen og Ulykkesforsikringen, paa hvilket Hr. O. C. Olsen svarede, at Arbejdsgiverforeningen nødig vilde have noget med Bogtrykkerforeningen at bestille og at det med Hensyn til Ulykkesforsikringen var bedst at se Tiden an.

Hr. CHRISTIANSEN, Roskilde, klagede over Typografernes Vilkaarlighed, som, trods Lærlingekontrakt, havde nappet 2 Drenge fra ham efter det fjerde Læreaar. »Enighed gør stærk«, sluttede han.

Efter at Kassereren, Hr. Kancelliraad DREYER, havde fremlagt Regnskab, der foruden Legatet paa 1000 Kr. viste en Beholdning i Understøttelsesfonden af 2647 Kr. 76 Øre og i selve Organisationen af 1291 Kr. 98 Øre, erstattede man Hr. O. C. Olsen med Hr. EGMONT H. PETERSEN, der dog selv mente ikke at kunne gøre saa god Fyldest.

Efter at Dirigenten (Hr. Laur. Madsen) varmt havde takket Hr. Olsen for 24 Aars ihærdigt Arbejde og denne atter havde takket Dirigenten og Alle, *særlig Hr.* EGMONT PETERSEN, med den Bemærkning, at han tildels var ked af at være »Prügelknabe«, og efter at Hr. Thiele med Akklamation var genvalgt til Revisor og Voldgiftsrettens Medlemmer havde lovet at virke til Nytaar — var den alvorlige Del af Mødet forbi.

Dansk Provins-Bogtrykkerforening.

Formandens Beretning her var nærmest en Henvisning til Referaterne i *Dansk Bogtrykker-Tidende*, af hvilke de vigtigste omhandlede Forsøget paa at faa startet en Voldgiftsret og udarbejde en Tarif, om hvis Forhandlinger Hr. ERICHSEN, Middelfart, udtalte sig i et Supplement til Formanden. Kassereren, Hr. TORTZEN, Kalundborg, fremlagde Regnskabet, som viste en Kassebeholdning af — 198 Kr. 56 Øre.

Var Dagsordenen ellers, som Hr. O. C. OLSEN udtrykte sig, saa langt som et ondt Aar, saa er Referatet af Punkterne i det Hele saa meget kortere, idet kun Resultaterne angives. Vi anfører:

Man vedtog at lade de af Magistraten i de forskellige Byer udnævnte Skuemestre bedømme *Svendeprøverne* og at udarbejde bestemte ensartede Regler for (og helst med Prøver af), hvad der bør fordres for at kunne bestaa Eksamen.

Lovenes Revision udsattes til Styrelsen har udarbejdet Ændringer, der kan tillade nærmere Samarbejde med den anden Bogtrykkerforening og Indtrædelse i »Dansk Mester- og Arbejdsgiverforening«.

Oprettelsen af en *Papirfabrik* besluttedes henvist til Styrelsens nærmere Overvejelse — hvilken halstarrige Vedtagelse medførte, at den af Papirfabrikerne lovede Køretur og Middag efter Sigende udeblev. Det skal dog fremhæves, at Indbydelsen ikke blev tagen tilbage for den anden Forenings Vedkommende, men at denne kollegialt afviste den, da Provinsbogtrykkerne ikke fik Andel i den. Bogtrykkernes Papirfabrik har sikkert ved denne Lejlighed faaet det bedste Rygstød for sin Realisation.

Man vedtog at udarbejde en fælles *Minimums Prisliste* og søge at faa en Kollega i hver By til at arbejde hen til Overholdelsen af den, ligesom at agitere for Tilgangen til Foreningen.

Man overdrog Styrelsen nærmere at forhandle med Foreningen af danske Bogtrykkere om *Sammenslutning* og forelægge Resultatet ved en ekstraordinær Generalforsamling i Oktober.

Det overdroges Hr. P. HANSEN, Aalborg, at udarbejde Forslag til en *Understøttelsesfond.*

Styrelsesvalget udsattes til den ekstraordinære Generalforsamling, da hverken Formanden, Hr. BACKHAUSEN, Aarhus, Hr. WELSCH, Helsingør, eller Hr. TORTZEN, Kalundborg, vilde modtage Genvalg, og da de to andre af Styrelsen, d'Hrr. ERICHSEN og P. HANSEN saa ogsaa truede med at nedlægge deres Mandater.

Denne sidste Historie tyder paa, at ogsaa inden for Bogtrykkerne revolutionerer Tarifen Sindene, og at Forhandlingerne ikke har været blide, faar man et Indtryk ved at høre Formanden takke Dirigenten, Kancelliraad PAGH, for »den rolige og udmærkede Maade, paa hvilken han havde røgtet sit ingenlunde lette Hværv«.

Generalforsamlingen var besøgt af henholdsvis 32 og 30 af Foreningens Medlemmer, hvilket Resultat Hr. O. C. OLSEN mener falder ud til Gunst for »Foreningen af danske Bogtrykkere«!

Bogtrykker Jens Lund, Esbjerg, som »Arbejderven«.

BOGTRYKKER JENS LUND, Esbjerg, er sikkert godt kendt af Danmarks Typografer. Det var denne noble Herre, der for 7—8 Aar siden bød sine Typografer 12—14 Kr. om Ugen for en 10 Timers anstrængende Arbejdsdag. Den lave Løn i Forbindelse med Hr. Lunds ofte højst ubehagelige Optræden, havde til Følge, at han ofte skiftede Personale.

Derved blev Hr. Lund saa godt kendt, at vi kan spare os en nærmere Beskrivelse af Personen Lund.

Naar vi har udbedt os Plads i vort Organ, er det nærmest for at illustrere Hr. Jens Lund som den store — »Arbejderven«.

For dem, der kender Jens Lund, vil det sikkert lyde højst mærkeligt, at han skulde kunne spille Arbejderven. Dette har han dog forsøgt i de sidste 2—3 Aar.

Arbejderorganisationerne voksede sig efterhaanden stærke her i Esbjerg. Arbejderpartiet stod uden lokal Presse. Hr. Lund saa dette og udnyttede Situationen. Hr. Lunds Organ *Esbjerg Dagblad* anlagde til Tider en højrød Farve og Hr. Lund søgte at anlægge en arbejdervenlig Tone. Det gav Abonnenter og — Annoncer.

Omgangstonen blev ogsaa mere human i Trykkeriet. Kun naar det drejede sig om Pengespørgsmaalet, tog Hr. Lund atter det gnavne Ansigt paa.

Vi erindrer saaledes tydeligt, hvor modvilligt Hr. Lund gik med paa den første Provinstarif, der bød Typografernе en Ugeløn af 18 Kr. Efter lang Forhandling gik han dog ind paa Forslaget. Dagen efter skrev han i sit Blad, at han selvfølgelig straks var gaaet med paa Typografernes Fordringer, som han fandt ret rimelige.

Reklamen leve!

Da Typografernе senere her i Esbjerg stillede Forlangende om en Minimalløn af 20 Kr., optraadte Hr. Lund paa en højst uforskammet Maade overfor Fagforeningens Tillidsmand, Typograf CHRISTENSEN, idet han paa en hoven Maade tilbagesendte det ham tilstillede Forslag til en Overenskomst med den Bemærkning, at han ikke vilde underskrive et Papir, hvorpaa Typograf Christensens Navn fandtes.

Denne Lunds Uvilje mod Christensen maa nærmest antages at skyldes Christensens Arbejde for Startning af et Arbejderblad i Esbjerg — Jens Lunds Dødsfjende. Arbejderbladet er nu kommet og Jens Lund kan nu ikke som tidligere profitere ved sin paatagne Arbejdervenlighed.

Nu kommer Kløerne atter frem af den bløde Fløjlspote.

Hr. Lund har i den sidste Tid udvist en saadan Optræden overfor os, at det tilsidst blev os uudholdeligt at arbejde i hans Trykkeri.

Til Eksempel kan nævnes: Udgangene i Manuskriptet tegnede han ind, Lærlingene fik saa godt som altid Begyndelsen af Artiklerne, vi kunde saa faa Slutningen. Naar hertil kommer, at han optraadte paa en hoven og brøsig Maade, og ofte lod os vente paa Manuskript i længere Tid, vil Enhver let kunne forstaa at vi foretrak at forsvinde.

Arbejdslokalet er højst primitivt. En dyb Kælder med *matte* Ruder, en stinkende Petroleumsmotor, der bidrager til at gøre Luften endnu mere daarlig. Naar hertil kommer, at Hr. Lunds ældste Søn spiller Faktorens Rolle, skønt kun godt 20 Aar gammel, uden at have arbejdet andre Steder end hjemme hos »Fa'r«, den næstældste Søn, ca. 19 Aar gammel, spiller Trykkerfaktor og den yngste Søn, ca. 14 Aar gammel, første Svend, saa haaber vi tilstrækkelig tydeligt at have illustreret Arbejdsforholdene i denne Kunstanstalt.

Udbetalingen af Arbejdslønnen falder som det kan bedst. Til Eks. kan nævnes, at førstnævnte Undertegnede ved Opgørelsen i Lørdags havde ca. 21 Kr. til Gode. Restancen laa ca. 2 Aar tilbage i Tiden.

Vi overlader nu til Kollegerne selv at dømme om Forholdene. Vi ønsker i hvert Fald ikke at forstyrre Familielivet i Hr. Lunds Trykkeri. For den Sags Skyld kan *Esbjerg Dagblad* godt antage Navn af »Familiejournal«.

Hr. Lund vil antagelig nu forsøge at drive Trykkeriet ved sin egen Families Hjælp. Der findes for Tiden ikke anden fremmed Arbejdskraft paa Trykkeriet end en Lærling.

Esbjerg, i August 1898.

J. PETERSEN. CHR. STÆHR.

Nær og fjærn.

Tarifkommissionen har i denne Uge skiftet Udseende, idet Hr. EGMONT H. PETERSEN er erstattet med Hr. Bogtrykker LANGKJÆR af Firmaet Kihl & Langkjær.

Hr. O. C. OLSEN, der ogsaa her havde nedlagt sit Mandat som Formand, fandt dog i Mandagsmødet, hvor Hr. Langkjær var mødt i Stedet for Hr. Egmont Petersen, Anledning til at lytte til Opfordringerne om at fortsætte.

Sygekasserne og Fattiglovens § 63. Forretningsudvalget for de samv. Sygekasser i København agter til Magistrat og Borgerrepræsentation at indgive Besværing over den Maade, paa hvilken Fattiglovens § 63 fortolkes og praktiseres, og samler sit Andragende om, at

1) Uddelingen af Hjælpen foretages saaledes, at den *ikke* gives efter Reglerne for Uddeling af Fattighjælp,

2) at der *som Regel* ydes den Syge samme Hjælp, som Sygekassen har ydet, eventuelt en for Varetagelsen af den Syges fornødne Kur og Pleje betryggende Understøttelse, og

3) at Kommunalbestyrelsen vil tage under velvillig Overvejelse, om Syge, hvis Helbred krævêr frisk Luft, efter overstaaet Sygdom ved Kommunens Foranstaltning kunde anbringes i saadan Plads eller Arbejde, der foregaar udenfor Fabrikslokaler og lignende Virksomheder, og som Kommunalbestyrelsen i sin Egenskab af mangeartet Arbejdsgiver og med sine Forbindelser med andre Institutioner over hele Landet, maa antages at have særlige Betingelser for at kunne tilvejebringe.

Bestyrelsen for Sygekasselægernes Organisation medgiver efter fremsat Ønske Andragendet en Anbefaling, der hovedsagelig gaar ud paa følgende:

at Lægerne fra deres specielle Standpunkt maa ansé det for i høj Grad uheldigt, og som en Hindring for en virksom Behandling af Patienterne, at der tildeles disse, i Henhold til § 63, en mindre Pengehjælp end Sygekassen yder,

ligesom de deler Ønsket om, at der fra Kommunens Side gøres et Forsøg paa at skaffe Patienter, hvis Helbred ikke taaler det tidligere Arbejde, Beskæftigelse under gunstigere Vilkaar. Ved Oprettelsen af et Rekonvalescenthjem og ved Henvisning af delvis helbredede Patienter til et for deres Helbred og Kræfter passende Arbejde, vil der skabes et uvurderligt Gode for den store Befolkning.

Typografernes Sportsklub afholder paa Søndag Form. Kl. 10 sin aarlige Kricketkamp med »Skomagernes Sportsklub«. I Fjor lykkedes det for første Gang Typografernе at besejre disse deres gamle Modstandere, og man maa haabe, at de i Aar vil være i Stand til at hævde Stillingen.

Gutenberg-Koret afholdt den 14. Avgust ordinær Generalforsamling. NÆSTFORMANDEN (Benzin) aflagde Beretningen, under hvilken han dvælede ved Korets i Fjor afholdte Aarskoncert, det af Den typ. Forening sammen med Koret afholdte Karneval, Sportsklubbens Præsentation og Den typ. Forenings Stiftelsesfest, hvor Koret som sædvanlig efter Anmodning havde medvirket. Efter Bemærkninger af ALB. ANDERSEN, KALBERG, SCHMIDT m. Fl. godkendtes Beretningen enst. — Regnskabet, som aflagdes af CHR. NIELSEN og A. TRUELSEN, godkendtes efter at bl. a. sidstnævnte og SCHMIDT havde anket over de udestaaende Fordringer. — Styrelsesvalget fik følgende Resultat: M. SCHMIDT, Formand, CHR. NIELSEN, Næstformand og TRUELSEN Kasserer; til Revisor valgtes KOCK. Alle valgtes med Akklamation.

Til at revidere Korets Love valgtes to Medlemmer, som sammen med Styrelsen til første Generalforsamling skal fremlægge Udkast til saadanne.

Sommerudflugt. Efter Indbydelse af d'Hrr. A. RASMUSSEN og Redaktør FASTRUP foretoges i Lørdags en Udflugt til »Sommerlyst« af samtlige Arbejdere fra begge herværende Trykkerier. Indbydelsen omfattede tillige de respektive Hustruer og Børnene. Der beværtedes rigelig med Kaffe, Øl og Punsch, der holdtes Taler og dansedes med Liv og Lyst til langt ud paa Afftenen. Ved Punschebordet blev afsungen en i Dagens Anledning forfattet Sang. I det hele herskede der en livlig og munter Stemning og der var kun en Mening: at det for det første var en smuk Tanke af d'Herrer og for det andet en i alle Maader vellykket

Tur. — Under munter Sang gled Baadene sagte hen over Vandet og man skiltes med at sige hinanden et hjærteligt Godnat i Følelsen af at have tilbragt nogle behagelige Timer sammen.

Ringkøbing, den 22. Avgust 1898. W.

Haandbog i det moderne Reklamevæsen. *Dansk Bogtr.-Tid* skriver om dette Værk: Det glæder os nu at kunne udtale en ubetinget i Stedet for den betingede Anbefaling, vi gav Værket ved dets Fremkomst, idet Slutningen fuldstændig indfrier, hvad Begyndelsen lovede. Enhver Kollega kan saaledes med Udbytte anskaffe sig Bogen, der vil kunne tjene baade til Nytte og Fornøjelse.

Hr. Friedrich Siebenmann, den internationale Bogtrykker-Sekretær, er valgt til Formand for Arbejderraadet i Kanton Bern.

De mandlige og kvindelige Hjælpearbejdere i Tysklands Bogtrykkerier har dannet et Centralforbund. De lokale Foreninger tæller 1600 Medlemmer.

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 22. Avgust. Frav. m. a. F. WARBERG.

1. *Meddelelser.* Medlem Nr. 1139 Anton Jensen, Grenaa, er død. 100 Kr. anvist. — Fra et Trykkeripersonale i Nakskov var efter Optællingen indsendt Stemmesedler direkte hertil og samtidig var fra Lokalformanden forespurgt, om det var Lokalformændenes Pligt at afhente Stemmesedlerne hos Medlemmerne. Herpaa var svaret, at det var Medlemmernes Pligt at indsende saavel Stemmesedler o. lign. som Kontingent til Lokalformanden. — Et Medlem i Roskilde andrager om et Laan paa 100 Kr. til en Maskinrulle. Var afslaaet. — Endvidere gaves Meddelelse fra Fællesstyrelsens Medlemmer om nogle Forhold i Aarhus, Frederikshavn, Esbjerg, Odense og Præstø.

2. Bladudgivernes Formand har svaret, at den ændrede Tarif nu vil blive forelagt paa en Generalforsamling i Foreningen i Oktober. Formanden havde herpaa svaret, at en saadan Udsættelse var uheldig og henstillet, at Spørgsmaalet afgjordes ved almindelig Afstemning, saaledes at Tarifen kunde træde i Kraft den 1. Septbr. eller saa hurtigt som muligt. Der er herpaa indløbet Svaret, at Sagen skulde blive fremskyndet saa meget som muligt.

3. Skrivelse fra Helsingør om, hvorledes man skal stille sig overfor et Medlem, der blev arbejdsløs ved Bevægelsen i 95 og som derefter tog ud at sejle som Matros og nu aftjener sin Værnepligt som Marinesoldat. — Saafremt han ved sin Bortrejse ikke skyldte noget til Foreningen, kan han indtræde i sine tidligere Rettigheder.

4. Skrivelse fra Slagelse om et Medlems Forhold, der havde besværet sig over ikke at have modtaget sin Medlemsbog. Han skyldte saavel Foreningen som Kolleger Penge. — Da hans Forhold til Foreningen var afviklet, er hans Bog tilstillet ham.

5. Fra samme Forening om Optagelse af to Blokadebrydere. Naar Begæring fra disse om Optagelse foreligger, skal almindelig Afstemning blive iværksat, ledsaget af de Paagældendes Andragende og Lokalafdelingens Erklæring.

6. Bestyreren af Anvisningskontoret meddeler, at Typograf H. Nielsen, som sidst i Juni gennem Kontoret har erholdt Plads i Thisted, trods gentagne Anmodninger endnu ikke havde afviklet sit Forhold til dette. — I Henhold til Lovene mister han derved Ret til Arbejdsløsheds- og Rejseunderstøttelse, indtil han har afviklet sit Forhold.

7. Fra Faaborg er endnu ikke indsendt Regnskab. Ligesom forskellige Medlemmer, der er afrejst derfra, ikke har kunnet faa deres Medlemsbøger, trods Anmodning fra Lokalformænd og Hovedformanden, afæskes de lokale Revisorer Forklaring. Hvis dette ikke frugter, vil der blive udsendt en ekstraordinær Revisor. Det henstilles endvidere til Lokalafdelingen at vælge en anden Lokalformand. HVIDTFELDT.

Ekstraordinært Kasseeftersyn

i Den typografiske Forening og dennes Syge-, Hjælpe- og Ligkasse.

Ved et af undertegnede Revisorer Dags Dato foretaget ekstraordinært Kasseeftersyn fandtes i de respektive Afdelinger følgende Beholdninger:

Den typografiske Forening:		
Obligationer	Kr.	10,000.00
Sparekasse-Indskud	-	8,500.00
Kontant	-	115.50
	Kr.	18,615.50
Sygekassen (statsanerkendt):		
Aktier	Kr.	500.00
Sparekasse-Indskud	-	500.00
Kontant	-	116.40*
	Kr.	1,116.40
Hjælpe- og Ligkassen:		
Obligationer	Kr.	42,000.00
Sparekasse-Indskud	-	500.00
Kontant	-	478.93
	Kr.	42,978.93

hvilket var i Overensstemmelse med samtlige Bøger og Bilag.

København, den 19. Avgust 1898.

JOHAN MØLLER. FR. LUND. O. HELSTED.

* Det bemærkes, at den statsanerkendte Afdeling har laant 1000 Kr. af Hovedkassen.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Styrelsesmøde paa Søndag Kl. 11 i Søfryd. Lovbehandling. FORM.

Ny Medlemmer: Sætterne Carl Chr. Christensen, udl. 6/8 98 hos Henriksen og Anna Dagmar Valborg Henriksen, udl. 1/1 98 hos Henriksen, arb. begge hos Henriksen. Sætter Ferd. Emil Berg (arbl.), udl. 23/6 88 hos Schultz, tidl. Medlem. Tofts Hustru Laurine Petrine.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Bortrejste: 102 (Dsk. t. F.), Thorvald Oskar Jensen (arbl.) til Køge. 1392, Alf Seidelin Nielsen (arbl.) paa Rejse.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket paa Søndag.** V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

April Kvartals Regnskab.

Faaborg har endnu ikke berigtiget April Kvartals Regnskab.

Kolding, den 23. Avgust 1898.

ULRIK PETERSEN.

Ny Medlemmer: Aarhus, Anton Pedersen, udl. i Stiftsbogtrykkeriet efter 5 Aars Lære. Horsens, Sætter Gustav Albrecht Andersen, udlært 1/2 86 i Hillerød (tidl. Medlem). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Kolding, 1286, J. Magnussen fra Aarhus i Pl. Nykøbing M. (Skive), 1236, Chr. P. Christensen. Odense, 939, Chr. Ryberg fra Kolding i Plads.

Bortrejste: Hillerød, 1281, Carl Chr. Andersen (arbl.) til Horsens, 1641 (Den t. F.), Lars P. Rasmussen paa Rejse og (Lyngby), 1146 (Den t. F.), Seneca Larsen (arbl.) til Kbhvn. Aarhus, 706, Michael Peter Frandsen til Argentina. Slagelse, 1247, P. Andersen (arbl.) til Pl. i Kolding. Odense, 1734 (Den t. F.), Hermann Schou og 203, R. C. Andersen, begge paa Rejse.

Vejle Lokalafdeling. Tilrejsende Kolleger gøres opmærksomme paa, at Vejle Lokalformand W. JACOBSEN træffes *kun* i sin Bopæl, Enggade 3. Søgnedage 11—2 og 5—8, Helligdage 10—12.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Søndag Kl. 5: Møde i Valby Kro. Kl. 6 Maaltid, Kl. 7—11 Sang, Dans og Punschebord. STYRELSEN.

T. C. C. Søndag Tur til Dragør. Kristiansborg Slot Kl. 9. R. Andersen og Michelsen.

ANNONCER

En ung Typograf

(Sætter) fra en Provinsby søger Plads straks. Nærmere ved at indlægge Billet mrkt. »45« paa Ekspeditionskontoret.

Sætter-Trykker.

En ung Typograf søges til et mindre Akcidenstrykkeri. Billet mrkt. »*S. T. 791*« modtager **Aug. J. Wolff & Co.s Ann.-Bur.**, Skindergade 2.

Som **Faktor** eller **Bestyrer** søger en dygtig Fagmand Plads, helst i en Provinsby. Den Søgende er uddannet saavel Trykker som Sætter og har beklædt Faktorplads før. Glimrende Anbefalinger. I Mangel deraf søges Plads som Trykker. Nærmere Oplysninger erholdes ved Indsendelse af Billet mrkt. »*H. 793*« til

Aug. J. Wolff & Co.s Ann.-Bur.,
København K., Skindergade 2.

En Akcidenstrykker

(gift) søger Plads snarest. Vedkommende er godt kendt med saavel Digeltryk som Hurtigpresse og har ikke lidt Kendskab til Farvetryk. Billet mrkt. »Trykker« bedes indlagt paa Ekspeditionskontoret.

En Typograf,

der er i Besiddelse af lidt Kapital, kan paa særdeles gode Vilkaar blive Medindehaver af et mindre Bogtrykkeri i en større Provinsby. Billet mrkt. »1111« modtager Bladets Ekspedition i Løbet af 4 Dage.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 35
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 2. September 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33 1/3 % Rabat.

Den typografiske Forening
afholder
ekstraordinær Generalforsamling
Søndag den 18. Septbr. Kl. 11 paa »Søfryd«.

Dagsorden: 1. Behandling af de ny Love. 2. Forslag om Kontingentforhøjelse. 3. Eventuelt. STYRELSEN.

Repræsentantskabsmøde
afholdes
Søndag den 4. September Kl. 11 i Foreningslokalet, Admiralgade 19.

Dagsorden: 1. Regnskabet. 2. En Optagelse. 3. Forskellige Meddelelser. 4. Tarifsager. 5. Funktionærvalg. 6. Eventuelt.

STYRELSEN.

Kooperativ Virksomhed.

Det er mærkeligt nok, at Typograferne, der formenes at være intelligente, have Forstand og Indsigt, er saa forbavsende negative og ligegyldige paa det kooperative Omraade, til Trods for, at man utvivlsomt her vilde kunde høste Udbytte til Gavn og Glæde for Organisationen. Ingen kan benægte, at de kooperative Foretagender, som det socialdemokratiske Parti eller enkelte Fag har grebet Initiativet til og faaet realiserede, er fortræffelige Led i Kampen for Arbejdernes Menneskerettigheder og at Nytten af denne kommercielle Side af Virksomheden godt kan ligestilles med selve den politiske Aktion, idet den moralsk fremskaffer Respekt og Agtelse for Arbejdernes Ævner og Handledygtighed.

Lad være, at baade Arbejdernes Fællesbageri, Svendborg Margarinefabrik osv. i ideel Henseende lader en Del tilbage at ønske som socialistiske Foretagender — idet en Del af Udbyttet tilfalder Aktionærerne og saaledes gaar udenfor de *produktive* Arbejderes Lommer — saa ændrer de dog betydeligt den moderne Udbytternatur i god demokratisk Retning, ikke mindst ved, at enhver kooperativ Køber svækker Privatkapitalismen. Ved at Aktionæren tillige er Forbruger bliver de kooperative Foretagender derfor i social Forstand: dobbeltvirkende demokratiske.

At den kooperative Industri i Øjeblikket ikke kan føres ud i Livet som ideel Socialisme ligger simpelt hen i Forholdenes Natur. Thi selve Kampen *for* Idealet kan jo kun være en midlertidig Tilstand, *ikke* det endelige Maal, og den maa føres *praktisk*. Derfor faar de kooperative Arbejdere ikke straks Arbejdets *fulde* Udbytte, men bliver kun satte i Stand til at føre et *efter Nutidens Forhold* mere menneskeligt og nydelsesrigt Liv.

Efterhaanden som den forenede politiske, faglige og kooperative Bevægelse erobrer Jorden tilbage for Menneskene, vil Forholdene selv Skridt for Skridt regulere Arbejde og Frihed fornuftmæssigt.

Lad os t. Eks. tage et eventuelt »Arbejdernes Snedkerværksted« in mente. Det oprettes paa 5-Kroners Aktier, som tegnes udelukkende blandt Snedkerarbejderne. Alle *organiserede* Arbejdere køber deres Møbler osv. fra Værkstedet, der vil kunne levere Arbejdet billigere end noget andet Værksted, da der bl. a. kan spares en Del Procenter, som gaar i de private Arbejdskøberes Lommer. Paa Bekostning af Privatkapitalisterne vil da efterhaanden denne Produktionsgren for Størstedelen gaa over i Arbejdernes Hænder.

Der er Ingen, som vil bestride Muligheden af, at ogsaa vort Fag ad den Vej kan høste Udbytte; da der for længere Tid siden her i Bladet blev slaaet til Lyd for Oprettelsen af et Foreningstrykkeri, var der i alt Fald Ingen, der kom med en Modsigelse. Men naar det er Tilfældet, hvorfor fremsætter saa ikke Foreningens Ledere bestemt formulerede Forslag desangaaende? Hvad andre organiserede Arbejdere med Lethed etablerer, behøver vi vel ikke at staa raadløse overfor.

Ligeledes ser man andre Organisationer købe Ejendomme til samtidig Anvendelse for Foreningsbrug og Udleje, hvilken Fællesforbindelse efterhaanden vil skabe solid Balance og foreløbig lette Overgangen. Men hvad gør vi? Intet — lader fem være lige og ser bestandig og paa alle Omraader »Tiden« an, medens vi fylder vore Penge i Husværters og Bogtrykkeres Lommer, i Stedet for at vi ved lidt Handledygtighed og en øjeblikkelig mindre Udbetaling i en nær Fremtid kunde spare ikke smaa Summer ad den foreslaaede Vej.

Var Udgiften straks for stor for Organisationen selv ved Køb af en Ejendom og Etableringen af et Trykkeri, vilde sikkert en Aktietegning mellem Medlemmerne ligesaa godt hos os som i andre Foreninger finde Tilslutning. Forudsætter man saaledes, at Halvdelen af den Sum, der krævedes, udrededes af Foreningen og den anden Halvdel skaffedes til Veje gennem Aktietegning, vilde Tankens Realisation sikkert være hurtig gennemførlig. Naturligvis skulde Aktierne ved eventuel Udtrækning efterhaanden kunne gøres disponible for Indkøb af Foreningen.

Ved sukcessiv Udvidelse af et saadant Trykkeri kunde vi i meget høj Grad støtte vor Tarifbevægelse og i det Hele vor Organisation — og ved en god Ejendomserhværvelse inden ret længe skaffe os en solid Indtægt og spare en ikke uvæsenlig Udgift.

Lad os derfor snart se positive Beviser paa Forenings-Ledelsens kommercielle Handledygtighed, thi den Art Ævner er i Virkeligheden af meget stor Værdi for en Organisation, der har skrevet Fremskridtet paa sin Fane. TH P.

Skruebrækkere.

Dansk typ. Forenings Medlemmer vil om kort Tid ved almindelig Afstemning Landet over faa Lejlighed til at tage Stilling til dette Spørgsmaal i Anledning af et Par Strejkebryderes Begæring om Optagelse i Foreningen og jeg vil derfor gærne udbede mig Plads for et Par Linjer i Bladet desangaaende.

Sagen drejer sig i dette Tilfælde om et Par Blokadebrydere i Slagelse, der i 1895 tog Arbejde paa *Slagelse-Posten*, som den Gang var blokeret af Foreningen. Det er to unge Mennesker i 20'erne, hvad der i denne Forbindelse dog har mindre at sige; thi er de unge kan man — og med god Ret — sige, at de kan rejse, naar de intet Arbejde har, og er de ældre, at de skulde have bedre Forstand. — De er naturligvis hverken bedre eller værre end den Slags Individer i Almindelighed er, og det eneste, der kan siges om dem, er vel, at de trolig er blevne staaende i de Pladser, de den Gang tog fra hæderlige Kolleger — indtil nu, da de ved de tarifmæssige Tilstande, der forhaabenlig snart skabes for Provinsernes Vedkommende, mærker Grunden vakle under

sig. Optagelsen var, som de Fleste vil have set i *Typ.-Tid.*, til Behandling paa en for nogen Tid siden i Lokalforeningen afholdt Generalforsamling, og det vedtoges der med kneben Majoritet (8 St. mod 7) at anbefale Optagelsen.

Der paatrænger sig nu det Spørgsmaal: Er det, set med Organisationens Tarv for Øje, klogt at holde dem udenfor, naar de anmoder om Optagelse? Jeg mener Ja og skal med faa Ord begrunde dette Standpunkt, som jeg véd deles af Mange.

Vi har en Paragraf i vore gamle Love, som tillader Skruebrækkere at blive optagne, selv naar de har forsyndet sig tvende Gange — for saa vidt det da sanktioneres ved almindelig Afstemning. Men er det ikke absolut forkert — er det ikke en i højeste Grad demoraliserende Bestemmelse i en Fagforenings Love, at Vedkommende, naar de paa den Maade har forspildt deres organisatoriske Rettigheder, efter en saadan Bedrift paany kan blive indsat i disse mod et lille Vederlag, der, som nu i dette Tilfælde, ikke nær svarer til det Kontingent, Vedkommende skulde have betalt, om de var blevne i Foreningen og havde haft Arbejde i den Tid? Og er det ikke at sætte Præmie paa Skruebrækkeriet, naar saadanne Individer efter i en kortere eller længere Aarrække at have arbejdet paa et blokeret Sted og derved baade at have høstet personlig pekuniær Fordel, og meget mere i højeste Grad at have skadet Organisationen, paany kan blive optagne i denne og blive betragtet for gode Kolleger at være — blot de betaler en lille Mulkt og afgiver en, man kan vel kalde det betydningsløs Erklæring om, at de »ikke skal gøre det mere«.

Nej, gør det til en Regel indenfor Dansk typ. Forening hver Gang der kommer Anmodning fra de — heldigvis faa — Strejkebrydere, der findes her i Landet indenfor vort Fag, om Optagelse i Foreningen, at stemme *Nej*, det vil virke afskrækkende paa eventuelle Tilbøjeligheder til at blive Skruebrækker og det vil skabe Respekt baade udadtil overfor andre Fagorganisationer og indadtil indenfor vore egne Rækker.

Slagelse, den 27. August 1898. C. V. ARLETH.

Festskrift.

2. September 1873—1898.

Udgivet af Smede- og Maskinarbejdernes Forbund.

I et Skrift paa fire 8° Ark har de organiserede Smede og Maskinarbejdere gjort Rede for deres Organisations Tilblivelse og Udvikling i de i Dag forløbne fem og tyve Aar. Der fortælles udførligt paa disse Blade, hvorledes Fagets Udøvere har lidt og stridt, for at vække Fagfællerne til Bevidsthed om Organisationens Nytte og Betydning, og hvorledes man, efter at dette var skét, har maattet døje for at kunne modstaa de Angreb, som Kapitalismen har rettet mod Organisationen.

Smedenes Organisations Historie danner for saa vidt ingen Undtagelse fra samtlige Arbejderes Kampe mod Arbejdskøberne. Den er et Spejlbillede af hele den Udvikling, som Arbejdernes Organisationer her i Landet har *maattet* gennemgaa for at naa den Magt og Betydning, som Fagorganisationerne *nu* faktisk besidder. I Begyndelsen er Bestræbelserne famlende og usikre; allehaande taagede og umodne Idéer svirrer rundt i de Ledendes Forsøg paa at samle Arbejderne, og rent instinktmæssig og ubevidst fornemmer man kun, at Arbejdskøberne er den Fjende, som der skal kæmpes imod, uden at man er klar over de Midler, som skal benyttes for at koncentrere Arbejdernes Kræfter mod Bekæmpelsen af Fjenden. Selvfølgelig er Smedene, som de fleste andre større Fag, fra Begyndelsen med i den *socialistiske* Bevægelse, men kun et lille Antal af dem har paa dette Tidspunkt samlet sig *indenfor* Organisationens Ramme. Derfor lider ogsaa Tanken om den fælles Strejkekasse indenfor Fagforeningerne Skibbrud; Strejkerne staar i fuldt Flor i Begyndelsen af Halvfjerserne, uden at man har lagt en samlet Plan for de Kampe, som føres. Desuden fordybede man sig i allehaande teoretiske Diskussioner, som intet betød for den praktiske Arbejderbevægelse. Som karakteristisk Eksempel herpaa tjener en Dagsorden, som diskuteredes paa et Møde: »Er det tilstrækkeligt, at Arbejderne er besjælet af den Tanke, at naar han passer sit Arbejde og sikrer sig i Syge- og Begravelseskassen, at han da som Menneske har opfyldt sine Forpligtelser mod Samfundet? Eller er der andre Pligter, der paahviler ham, og er der andre Rettigheder, han har at fordre som Medlem af Samfundet?« Et udmærket Eksempel paa den rent abstrakte Diskussionslyst, som paa den Tid fandtes indenfor Arbejdernes Rækker, og som ganske naturligt medførte, at man ingen Steder kom i rent praktisk Henseende.

I 1876 faar Smedene deres første faglige Konflikt af Betydning, idet Kedelsmedene paa MOGENSENS Fabrik nedlægger Arbejdet. Den tabes, og kort Tid efter bryder de Genvordigheder ind over Organisationen, som alle Fagforeningerne en Tid maa udstaa. Arbejderpartiets Førere, Pio og Geleff, forlader Landet i 1877, og Tilliden rystes saa vel udadtil som indadtil. Overalt breder Usikkerheden sig; i 1881 eksisterer Fagforeningen kun af Navn. Det gaar endog saavidt, at det er umuligt at faa opspurgt, hvor man skal henvende sig for at blive Medlem, ingen véd Besked derom og alle har opgivet Haabet om at naa frem ad Fagorganisationens Vej, og betegnende er det, at man diskuterer om at opløse Fagforeningen. Et Forslag i denne Retning forkastes dog; men Virksomheden laa fuldstændig brak. Først i 1883 lykkedes det F. HUROP at slaa til Lyd for Organisationens Betydning ved hele den praktiske Maade, hvorpaa han ledede Organisationen; og efter at man ved Kontingentforhøjelser var blevet sat i Stand til at ansætte Hurop som Forretningsfører, kom der den rigtige Fart i Arbejdet.

I 1884 dannes Smede- og Maskinarbejdernes Forbund i Danmark med Afdelinger i København, Aarhus, Odense, Nyborg, Helsingør og Nykøbing M. og et Fagblad startes. Den 1. December stiller *Beslagsmedene* Fordring om 30 Øre pr. Time som Minimalløn og da man ikke ved Forhandling kan faa Mester-Organisationens Sanktion, nedlægges Arbejdet i Januar 1885, og i Løbet af 8 Dage er Fordringen gennemført. Umiddelbart herefter forlanger *Klejnsmedene* den samme Minimalløn, men her træder *Foreningen af Fabrikanter i Jærnindustrien*, som nylig er dannet, til og truer med Lock-out, saafremt Arbejdet, som er nedlagt hos et af Fabrikantforeningens Medlemmer, Eickhoff, ikke uopholdelig optages. Omtrent samtidig nedlægges Arbejdet hos Burmeister & Wain og nu gaar Tæppet op for en Kamp mellem Kapital og Arbejde, som i lange Tider vil mindes i vort Land.

Arbejdsstansningen omfatter ca. 1000 Mand, og koster i Forbindelse med de samtidige Strejker, som føres, ca. 15,000 Kr. om Ugen. Den varer i 4 Maaneder, og er et uomstødeligt Bevis for den Kraft og Udvikling, Smedenes og de danske Fagforeninger paa dette Tidspunkt har naaet. Vel sammenkæder man af taktiske Hensyn det *politiske* Spørgsmaal med det økonomiske, og der er vel heller ingen Tvivl om, at den Støtte, som *Venstre*, ɔ: Landboerne, yder, er af væsenlig Betydning for at kunne holde Kampen gaaende, men det er dog kun ved den Offervillighed og Energi, som den danske Arbejderstand lægger i Bevægelsen, at det lykkes at holde ud mod den i økonomisk Henseende overmægtige Fjende. I November 85 sluttes et Forlig, i Følge hvilket Svendene som eneste Gevinst kan notere *Organisationsretten* paa Papiret. Smedenes Organisation gaar en trang Tid i Møde: Frafaldet er stort og Mestrenes Forsøg paa ved Hjælp af Dannelsen af Skruebrækkerforeningen »Smede- og Maskinarbejdernes Forening af 1885« at drive en Kile i Organisationen formindsker ikke Vanskelighederne. Dog — ogsaa denne Krise gaar Smedenes Organisation sejrrigt igennem. I 1888 er man saa nogenlunde over det værste. Forbundet, som ikke havde kunnet bestaa den første Ildprøve, reorganiseres og man lægger paany ud med et Fagblad, som denne Gang ikke gaar til Grunde, men som tværtimod bliver Løftestangen til at samle de adsplittede Kræfter

Det bliver Forbundets nuværende Forretningsfører, H. P. HANSEN, som i Begyndelsen af 90'erne sætter Blodet i Cirkulation. Man sporer, at der arbejdes efter en bestemt Plan, at der manøvreres taktisk klogt samtidig med at en rastløs Agitation drives. I Marts 1897 staar man med 2046 *betalende* Medlemmer og med en Kapital paa ca. 25000 Kr. Det stunder til den anden store Styrkeprøve og den 9. Juni 1897 udfører Fabrikantforeningen sin i de nærmest foregaaende Aar mange Gange før udstødte Lock-out-Trusel. Men var Lock-outen i 85 et Nederlag for Organisationen, bliver den i 97 en Sejr for Smede- og Maskinarbejderne og for samtlige danske Fagforeninger. Arbejdernes Sammenhold bestod sin Prøve, og da Smedene den 13. September drog ind paa Fabrikerne, mærkedes Forskellen paa 85 fra 98 — den Gang var det en slagen Hær, som maatte finde sig i Sejerherrernes Vilkaarligheder, *nu* var det Arbejdernes Organisationer, som dikterede Fredsbetingelserne.

Smedenes 25-Aars Organisationshistorie er Fortællingen om Arbejdernes Trængselsaar og Billedet paa, hvad kraftig Vilje og trofast Sammenhold kan udrette. Vi lykønsker deres Organisation til Resultatet, som er naaet, og haaber paa trofast Samarbejde i Fremtiden.

Festskriftets Udstyr er der ofret en Del paa, men desværre staar Resultatet ikke i Forhold dertil. Vi vil ikke tale om, at et saadant Værk kunde have fortjent et gennemført Udstyr, men kun notere, at end ikke Trykket staar blot nogenlunde egalt og jævnt, ligesom Billederne nærmest gør Indtryk af at være Korrekturaftryk. V. P.

Stenografien og Typograferne.

DEN 25. Avgust blev der i Kolding af Typografer startet en stenografisk Forening af det Gabelbergerske System, hvis Formaal særlig skulde være at oparbejde Stenografien indenfor Typografernes Kres. Da de forskellige Omstændigheder ved denne Forenings Dannelse er ganske interessante, kan de maaske paaregne Kollegernes Opmærksomhed.

I Avgust Maaned blev der i Kolding af Hr. Rigdagsstenograf S. AGERHOLM fra København givet et 12 Timers Kursus i Stenografi for 15 Typografer af Kolding Lokalafdeling, og Resultatet af dette var, trods det forcerede Arbejde, ganske overraskende. Samtlige Elever havde opnaaet at kunne *beherske* Systemet, at kunne *læse og skrive stenografisk* forholdsvis fejlfrit, og det efter en *12 Timers Undervisning* i Løbet af *12 paa hinanden følgende Dage.*

Det udmærkede Resultat bevirkede, at man straks besluttede at danne en Forening til videre Arbejde i Sagen og særlig for at søge Interessen for denne Færdighed vakt hos Kollegerne, og den 25. Avg. løb »Stenografforeningen ‚Gabelberger's typografiske Kolding Afdeling« af Stabelen under stor Begejstring og Festivitet.

Naar nu denne den første stenografiske Forening indenfor Typografernes Kres her i Landet har begyndt sin Virksomhed, vilde det selvfølgelig være af største Betydning om ogsaa Kollegerne ude i Landet vilde yde den sin Støtte.

Det er os nemlig bekendt, at der rundt omkring enkeltvis staar Kolleger, som beskæftiger sig med Stenografi efter det Gabelbergerske System. Disse vil vi være meget taknemlige, om de vilde træde i Forbindelse med os, enten ved jævnlig Korrespondance eller ved ligefrem at indmælde sig som Medlemmer af vor Forening. Kontingentet er 25 Øre maanedlig samt 50 Øre i Indskud, og for denne Bagatel erholder hvert Medlem Tidsskriftet *Gabelberger* gratis (Abonnementet er 3 Kr. aarlig) samt Alt, hvad der af Lærebøger osv. allerede er og maatte udkomme fra Hovedforeningen, for omtrent halv Pris. Endvidere besvares gennem vor Forening ethvert Spørgsmaal fra vore udenbyes Medlemmer, naar der indsendes Brev med vedlagt Svarporto; heri er ogsaa indbefattet event. stenografiske Stile osv.

Endelig henvender vi os til alle de Kolleger, der endnu ikke har befattet sig med Stenografi, men kunde ønske at lære det. Ved at indsende deres Adresse med et vedlagt 4-Øres Frimærke vil de faa tilsendt gratis en lille letfattelig, trykt Vejledning, gennem hvilken man ved Selvstudium *kan* tilegne sig Stenografien. I denne Forbindelse skal vi meddele, at enhver Kollega, der i den nærmeste Fremtid indmælder sig i vor Forening, gennem denne omtrent gratis kan erholde et *skriftlig Kursus* fra Hovedforeningen i København. Alle Oplysninger herom meddeles beredvilligt. Formandens Adresse er: Typograf S. SCHMIDT, *Folkebladet*, Kolding.

Vil nu Nogen spørge, hvorfor egenlig Typograferne skal beskæftige sig med Stenografien, saa skulde man synes, at Svaret laa lige for Haanden.

Det er i det Hele taget mærkeligt, at Typograferne ikke for længe siden har kastet sig over denne Færdighed. Det er vist kun et Tidsspørgsmaal, naar der paa Trykkerierne vil blive indleveret stenografisk Manuskript og det af Typograferne forlanges, at de skal kunne tyde det. Og i alle Tilfælde vil Kendskab til Stenografien medføre Lønforhøjelse paa de Steder, hvor Arbejdsgiverne ønsker en saadan Færdighed. Og naar Publikum først opdager, hvilke uhyre Fordele i Retning af Tid- og Materialbesparelse, der vindes ved Stenografien, saa bliver Bogtrykkerne snart tvungne til at søge stenografkyndig Arbejdskraft. Og det var jo ikke af Vejen, om Typograferne selv gav Stødet til denne Reforms Indførelse og derigennem Forhøjelse af Arbejdets Værdi.

Skulde disse Linjer bevirke, at Kolleger fik Lyst til Stenografien og besluttede i Forening med os at arbejde for Sagen, er Hensigten hermed naaet. Økonomiske Hensyn kan i hvert Tilfælde ikke lægge Hindringer i Vejen.

Kolding, den 28. Avgust 1898. P. THORSEN.

Typografernes Sangforening.

LØRDAG den 3. September begynder Foreningen sin 53. Øvelsessæson i det gamle Lokale hos Brødr. Larsen, St. Annæ Plads 13, 1. Sal, der i Sommer er bleven fint restavreret, og med sin anerkendte Sanglærer, kgl. Kapelm. AXEL GULDBRANDSEN, der nu paa sekstende Aar vier Typografernes Sangforening sit enestaaende Talent for Ledelse af Mandssang.

Det er derfor at haabe, at Korets Sangævne stadig maa gaa fremad baade i Velklang og ved Sangernes voksende Antal. Derfor ønsker den nuværende Sangerstamme ogsaa i Aar Tilgang af alle de unge Typografer, som har Sangstemme og Sans for Sangens Glæder, der jo her kan nydes i en hyggelig Kres, hvor Kollegernes forskellige Partistandpunkt ikke faar Betydning.

Nye Medlemmer sættes paa Stemme de første Lørdage Kl. 10 Aften, for at de Nyantagne kan lære Sangene til Arbejdsløshedsfesten, der afholdes i Samlag med vore faglige Foreninger Søndag den 13. Novbr. i Larsens Lokaler. Det tegner til at blive et indholdsrigt Sangaar, idet der foruden Sangene til den nys nævnte Fest og Aarsfesten vil blive lært et interessant Program til Hr. Guldbrandsens Privatkoncert sammen med hans andre Kor: »Brage« og »Odeon«.

Idet vi opfordrer ærede Kolleger til at indmælde sig ved Vintersæsonens Begyndelse, tilføjer vi, at Kontingentet er 50 Øre maanedlig uden Indskud, med gratis Aarsfest-Koncert for Medlem og Dame, og at man hver Mødeaften kan underholde sig med Skak-, Dam- og andre Spil samt med de fleste Dagblade og illustrerede Ugeskrifter.

STYRELSEN.

Arbejdsløsheden.

TIDSSKRIFTET *Der Arbeitslose*, som udgives af arbejdsløse tyske Kolleger i Amerika, skriver bl. a.: I alle Kulturlande har den moderne Maskine fortrængt talløse Arbejdere, gjort dem overflødige og berøvet dem Eksistensmidlerne. De ved de industrielle Fremskridt hjemløs blevne Ofre kastes i Hundredtusinder ud paa Landevejene og leverer stadig Forbrydervæsnet og Selvmordstrangen nye Kandidater.

I mange Lande har indsigtsfulde Mænd foreslaaet alle Slags Midler til Lindring og Ophævelse af Arbejdsløsheden. Man udforskede hvorfor, hvornaar og hvorlænge Arbejderne i disse eller hint Fag var arbejdsløse og søgte saa at afhjælpe Ondet ved forskellige Forslag, som gik ud paa at give Beskæftigelse ved offenlige Arbejder og Understøttelser af mange forskellige Slags.

Mest vidtgaaende har den avstralske Koloni Ny Zeeland beskæftiget sig med Løsningen af dette Spørgsmaal. En Arbejdsløs erholder paa de derværende Statsbaner fri Befordring, for at han ikke skal behøve at blive paa et Sted, hvor der mangler Arbejde, og ikke behøver at savnes, hvor saadant findes. Regeringen giver Land i Forpagtning, Forskud til Redskaber, Korn og Boliger, alt mod meget lav Rente, og gør det muligt for den Arbejdsvillige at forskaffe sig Eksistensmidler: Næring, Klæder og Bolig. I Ny Zeeland har man ogsaa en lovlig indført 8 Timers Arbejdsdag; en retfærdig Beskatning af Landvæsenet, for at det ikke af Spekulanter skal kunne unddrages Benyttelse, er ligeledes en fuldbyrdet Kendsgærning.

Andre Staters Regering kunde paa lignende Maade gøre meget til Lindring af den ufrivillige Arbejdsløshed, hvorved disse kunde blive nyttige producerende og konsumerende Borgere. Staten burde hjælpe dem med Kreditforanstaltninger, indtil de kunde hjælpe sig selv.

Vilde Proletariatet klassebevidst lægge deres Lod i Vægtskaalen og gøre det socialistiske Partis Sag til deres, saa vilde snart det nuværende System, som aarlig driver Tusinder til industriel Reservearmé fordømte Arbejdere ud i Elendighed eller i Døden, gøre Plads for humane Grundsætninger . . .

Hvem det for Alvor ligger paa Hjærte at ophæve Arbejdsløsheden og Elendigheden, han hjælper at organisere Proletariatet politisk og stiller sig ved de klasse- og maalbevidste Socialisters Side, kun da vil det blive bedre. Befri Eder fra Forbandelsen! Det nuværende Samfund er et Udbytterselskab, som kun elsker Mammon, selv om der klæber nok saa meget Menneskeblod derved. Vi Arbejdere har intet at tabe, men en Verden at vinde, en Verden i hvilken det da først bliver værd at leve og i hvilken der ingen ufrivillig Arbejdsløshed gives mere!

Nær og fjærn.

Arbejdsløshedsfesten i Aar afholdes Søndag den 13. Novbr. i Larsens Lokaler, Sct. Annæplads.

Gymnastiken begynder. Med Kricketkampen i Søndags afsluttedes den egenlige Boldspilsæson, og paa Søndag afholdes for første Gang Gymnastik.

Det var en værdig Afslutning paa Sommerens Boldspil, idet vor Sportsklub hævdede Stillingen fra i Fjor og vandt med et Overskud af 89 Points. I første Halvleg fik Typograferne 55 og Skomagerne 31, i anden Halvleg Typograferne 87 og Skomagerne 22 Points. Flest Points opnaaede i første Halvleg Cato (17), og i anden Halvleg Oluf

Petersen (24). Men det var navnlig i Markspillet, at Typograferne var deres Modstandere overlegne; og da særlig i anden Halvleg, hvor H. C. Hansen kastede kraftigere end nogensinde før, men hvor dog enhver »Griber« blev tagen, og »byes« næsten helt undgaaede. — Indenfor Holdet var der stærk Stemning for allerede i Aar at prøve Kræfter med en stærkere Modstander, og man blev enig om at udfordre 2det Hold af »Boldklubben 93«.

Selv om denne Kamp kommer i Stand, vil det dog ikke gribe forstyrrende ind i Gymnastiken, der tager sin Begyndelse paa Søndag til sædvanlig Tid, Kl. 10½, under Ledelse af Hr. Gymnastiklærer ved Elevskolen, Sergent P. HANSEN, hvis velkendte Dygtighed og Elskværdighed sikkert vil trække hele Klubbens faste Stok af Gymnaster, baade Gamle og Unge, ud til Sølvgadens Kasserne paa Søndag Formiddag. Der fortsættes hver Torsdag Aften Kl. 7½—9 og hver Søndag Formiddag; og Indmældelse kan ske til disse Tider. Indskuddet er 50 Øre og Kontingentet 20 Øre ugenlig. *Lærlinge kan optages fra det fyldte 18. Aar.*

Feminin Arbejdskraft. Bogtrykker A. ROSENBERG, Pilestræde 8, har i den senere Tid haft travlt med at faa indrettet et Damesætteri. Da han formodenlig selv har betragtet det som en noget lyssky Forretning, gik Vejen til Antagelse gennem to Anvisningskontorer inden man var saa lykkelig at naa til at faa den fremtidige Kvindeopdrætningsanstalts Chef, Hr. Rosenberg, i Tale. Betingelserne var følgende: De første Par Maaneder ingen Betaling, derefter 4 Aars Læretid med henholdsvis 4, 5, 6 og 7 Kr. i Løn, som Svend mente han nok de kunde tjene ca. 18 Kr. pr. Uge. Dog maatte de ikke komme sammen med de mandlige Udøvere af Faget, da disse altid var saa slemme til at puffe til dem for at forlange højere Løn. Efter alle Solemærker at dømme vil Hr. Rosenberg ikke faa Held med sig til at trykke Arbejdslønnen længere ned, end den er i Forvejen.

Lærlingeprocenten i Bogtrykkerfaget lader til at være høj alle Vegne, uden at dette dog kan betragtes som en Undskyldning for de danske Bogtrykkere. Der foreligger nu en statistisk Undersøgelse af dette Forhold for Tysklands Vedkommende, og af **36** Fag staar Bogtrykkerne fjerde højst med 40,3 %. Kun Klejn- og Bygningssmedefaget samt Instrumentmagerne kan gøre sig til af at dyrke Lærlingesporten i mere udvidet Skikkelse.

Ogsaa en Strejke. Da Bladudgiverne i New-York i Anledning af Krigen har fundet sig foranledigede til at forhøje Salgsprisen for sine Ekspl. til de saakaldte *Newboys* — de smaa Drenge, paa hvis Forretning deres vigtigste Afsætning beror, og som overalt udraaber deres Varer — har disse nedlagt Arbejdet. Bl. a. er Salget paa denne Maade af *World* og *Journal* fuldstændig indstillet. De fra Trykkerierne udsendte Udleveringsvogne bliver stadig omringede, Beholdningen i de fleste Tilfælde røvet og brændt. Politiet har hidtil staaet temmelig magtesløse overfor de ved denne Fremgangsmaade foranledigede Optøjer.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Søndag den 21. Avgust.

Fra de kvindelige Trykkeriarbejdere var indbragt et Andragende, som der toges Stilling til. — Et Medlems Hustru, som har været paa Landet ved Foreningen for Trængendes Landopholds Hjælp, ønsker at Sygekassen refunderer et Beløb til Ekstraforplejning, som Vedkommende har maattet betale. Da hun ikke var sygemældt, kunde man ikke gaa med hertil. — Et Medlem har været paa Landet for Blodstyrtning; Lægen tilraader ham at begynde at arbejde, forsaavidt han kan nøjes med at arbejde den halve Dag de første 14 Dage. Kassereren foreslaar derfor, at der bevilges ham 15 Kr. af det Rolfske Legat, hvilket vedtoges. — Et Medlem med hvilende Rettigheder forespørger, om han har Stemmeret. Ja. — Derefter paabegyndtes Behandlingen af de ny Love.

Søndag den 28. Avgust. Fraværende med anm. Forf. FASMER og F. K. MADSEN.

Skrivelse fra Trykkerforeningens Formand (Laur. Jensen) med Spørgsmaal om det er Styrelsens Mening at fastholde den i Fællesmødet tagne Beslutning, at Trykkerforeningens Eneret til at optage alle Trykkere skal være afhængig af, at de optager Rotationstrykkerne og deres Hjælpere, da han var sikker paa, at Trykkerforeningen ikke vil vedtage dette. Da den ærede Formands Skrivelse var i Uoverensstemmelse med Trykkerforeningens Styrelses Flertals Resolution paa Fællesmødet, toges ingen Beslutning desangaaende. — Skrivelse fra Fagforbundet, hvorved udskrives to 10-Øres Bidrag pr. Medlem. Det vedtoges at udrede Beløbet af Hovedkassen. — Et Medlem ønsker et Laan. Nægtedes. — Man diskuterede Spørgsmaalet om Trykkerisygekasser og var enige om det uheldige i disse Kassers Eksistens, for saa vidt Medlemmerne derved sikrer sig højere Sygehjælp end de har i Indtægt. — Et Medlem vil ikke betale til Syge- og Hjælpekassen. Det besluttedes at udslette ham af samtlige Afdelinger, hvis han ikke betalte. — Formanden havde modtaget Anmodning fra Udv. for de samv. Fagforeninger om at underskrive et Opraab ang. Landstingsvalgene. Tiltraadtes. — Derefter afsluttedes Behandlingen af Lovene. O. J.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Nyt Medlem: Oskar Frederik Gottlieb Toborg, udlært ¼ 80 hos Chr. Müller (arbl.), tidl. Medlem.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 1242, Luffe Mogensen, 1146, Seneca Larsen, 2833, Vilh. Rasmus Hansen, 544 (Dsk. t. F.), J. P. Chr. Petersen, 4368 (V. d. D. B.), Johan Vald. Jørgensen — alle arbl., fra Rejse.

Bortrejste: 393 (V. d. D. B.), R. W. L. Piepenhagen (O. C. Olsen) til Berlin. 1174 (Dsk. t. F.), Hans J. J. Hansen (arbl.) til Vejle.

Udslettet for Restance: Anton Sofus Hagen Petersen (udenf. Faget), Frantz P. Bjørnkrantz (Kihl & Langkjær), Osvald Langner (udenf. Faget), Lærling Axel Hansen (H. E. Jensen) og Trykker Sophus Andersen (Nielsen & Lydiche).

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Aabent Søndag 12—2.** V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Kvittering for modtagne April Kvartalsregnskaber.

27. Avgust: *Faaborg.*

Hermed ere samtlige Kvartalsregnskaber modtagne.

Kolding, den 30. Avgust 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

Ny Lokalformand.

Vejle: Typ. J. P. SØRENSEN, Folkebladet, i Stedet for W. Jacobsen.

Kolding, 31. Avg. 98. HVIDTFELDT.

Tiltraadte: Aarhus, 48, Anton Emil Christensen (arbl.). Køge, 102, Thorvald Oskar Jensen (arbl.) fra Kbhvn. Herning, 524, August Clausen (Portør ved Jærnb.) fra Ribe. Kolding, 1247, P. M. Andersen (arbl.) fra Slagelse. Varde, 269, J. Petersen fra Esbjerg i Plads. Ringkøbing (Bøvling pr. Lemvig), 478, Hans Lauritz Rafaelsen.

Bortrejste: Horsens, 48, A. E. Christensen til Aarhus (arbl.). Odense, 1832 (Den t. F.), R. C. C. J. Tønnesen til Pl. i Nyborg. Aalborg, 945, Niels P. Andersen paa Rejse.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Ekstraordinær Generalforsamling afholdes Søndag den 11. September. Ang. Dagsorden samt Tid og Sted henvises til næste Nr. af Bladet. STYRELSEN.

Tiltraadt: J. Chr. Petersen fra Rejse (arbl.).

T. C. C. Søndag Tur til Lejre og Herthadalen. Frederiksberg Runddel Kl. 8. Nilsson og Ystrøm.

ANNONCER

En Akcidenstrykker

(gift) søger Plads snarest. Vedkommende er godt kendt med saavel Digeltryk som Hurtigpresse og har ikke lidt Kendskab til Farvetryk. Billet mrkt. »Trykker« bedes indlagt paa Ekspeditionskontoret.

En dygtig Trykker søges **til en midlertidig Plads i et større Provinstrykkeri. Billet mrkt. »81« sendes til dette Blads Ekspedition i Løbet af 4 Dage.**

Akcidenssætter.

En velanbefalet *Akcidenssætter* søger Plads enten straks eller i Løbet af Efteraaret. Billet mrkt. »82« bedes indlagt paa dette Blads Ekspeditionskontor.

Trykker.

Paa Grund af den nuværende Trykkers Overgang til selvstændig Virksomhed, bliver Pladsen som Trykker ved et stort Provinsblad ledig til 1. Oktober. Kendskab til Gasmotor, Falseapparat og Akcidenstrykning fordres. Reflekterende bedes indlægge Billet mrkt. »A. Nr. 33« paa dette Blads Kontor.

Kompagnon søges.

Til et i en af Østjyllands største Byer i udmærket Drift værende Bog- og Akcidenstrykkeri søges en Kompagnon — helst en dygtig Fagmand. Billet mrkt. »*K. B. 2934*« tilsendes **Aug. J. Wolff & Co.s Ann.-Bur.**, Kjøbenhavn. Skindergade 2. K.

WILLIAM SIMMELKIÆR

KØBMAGERGADE 50

SKRIFTSTØBERI · GALVANOPLASTIK

ANNONCECLICHÉER · XYLOGRAFI

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 36
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 9. September 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

I Aarhus er Forholdene ordnede, og Tilgangen som Følge heraf uhindret. I Frederikshavn maa Tilbud eller Efterspørgsel om Plads endnu ske gennem Lokalformanden, medens Tilgangen til Præstø er lukket, ligesom Rejseunderstøttelse ej udbetales dertil.

København og Kolding, den 8. Septbr. 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Den typografiske Forening

afholder

ekstraordinær Generalforsamling

Søndag den 18. Septbr. Kl. 11 pr. paa »Søfryd«.

Dagsorden: *Behandling af de ny Love.*

Derefter **med Adgang for alle Sygekassens Medlemmer:**

En Ændring til Lovene for Sygekassen.

Forslag om Forhøjelse af Sygekassekontingentet.

Eventuelt.

Generalforsamlingen er beslutningsdygtig uanset de Mødendes Antal.

STYRELSEN.

Den typografiske Trykkerforening.

Ekstraordinær Generalforsamling

afholdes

førstk. Søndag Form. Kl. 10½ pr. i

»Danas Have«, Nørrebrogade 21.

Dagsorden: 1. Beretning fra Delegeretmødet i Odense. 2. Foreningens Stilling til ikke-faglærte Rotationstrykkere og deres Medhjælpere. 3. Beslutning ang. Foreningens Stilling til Odensemødets Vedtagelser. 4. Lovenes Revision. 5. Eventuelle Sager.

Alle Medlemmer, særlig Dobbeltmedlemmerne, opfordres til at møde.

STYRELSEN.

Den typografiske Forening

afholder

ordinær halvaarlig Generalforsamling

Søndag den 25. Septbr. Kl. 11 pr. paa Søfryd.

Dagsorden: 1. Optagelse af en Fagfælle. 2. Formanden aflægger Halvaarsberetningen. 3. Kassereren fremlægger Halvaarsregnskaberne. 4. Forslag fra Den typ. Trykkerforening: »Fra Nytaar 1899 sker al Tilgang af Trykkere kun til Den typ. Trykkerforening«. 5. Beretning fra Kontrahentmøderne. 6. Eventuelt.

Adgang for alle Medlemmer, ogsaa for dem, der kun tilhører enkelte Afdelinger.

Generalforsamlingen er beslutningsdygtig uanset de Mødendes Antal.

STYRELSEN.

Nye Love.

Love bliver aldrig ret gamle. Saa længe en Organisation ikke er fuldkommen, vil Arbejdet og Udviklingen for at nærme sig dette Maal medføre Ændringer og Forandringer, der nødvendiggør et nyt Udstyr af den Ramme, indenfor hvilken vi bevæger os. Vi kunde gennem en Sammenslutning have skabt det i Øjeblikket fuldkomneste og dermed øget Udsigten til Lovenes længere Varighed; vi kunde derved have opnaaet billigere Kontingent og større Nyderet. Nu, da det ikke blev til noget, men man nøjedes med Arbejdsløshedskassens Inkorporation i Forbundet, saa er vi nogenlunde i Stand til at se, at om tre Aar skal vi atter have nye Love og nye Udgifter dertil.

Imidlertid er Ændringerne til Hovedkassen, som jo — udover Syge- og Begravelseskassen — er det eneste endnu tilbageværende Selvstændighedspatent for de kontraherende Foreninger, ikke af nogen indgribende Art. De danner nærmest en Rettesnor for den administrative Ledelse og et Indhold af de kendte almindelige og særlige Bestemmelser, som tjener Medlemmerne til Underretning, og der er ved Fastsættelsen af disse gjort det mest mulige for, at Lovbestemmelserne kan blive Pendant til Dansk typografisk Forenings Love paa det Omraade.

Man foreslaar Formandslønnen fastsat i Lovene, ligesom Kasserergagen; denne overgaar fra Procentberegning til en fast Løn af 2000 Kr. aarlig. Repræsentantskabet, der ikke har vist sig saa tidsvarende som ventet, er forsvundet som Institution, *Typ.-Tids* Forhold hviler paa samme Bestemmelser, som Dansk typ. Forenings Love indeholder, mere fordi det er en Nødvendighed, at de to Medejere har samme Kontrakt, end just fordi Bestemmelserne er klare. De øvrige administrative Ændringer er dels gammelkendte, dels nødvendiggjorte af Syge- og Begravelseskassens Tilslutning til Den typ. Forening.

Kun ét Nyt paa det Omraade er der og det er Fordringen i § 34 om, at Ingen i noget som helst Tilfælde har Krav paa Nyderet, forinden han har betalt mulig Gæld til Foreningen eller andre gensidige Organisationer og *underskrevet en af Styrelsen affattet Solidaritetserklæring.* Denne sidste Passus maa betragtes som et Supplement til den organisatoriske Sikkerhed, som Generalforsamlingen i sin Tid krævede, hvis Sygekassen skulde statsanerkendes, og vil som Følge deraf vel ogsaa blive vedtaget.

Men naar det ikke er større Ting, det gælder, bliver vi vel hurtig færdig med Lovbehandlingen og i Stand til i den nærmeste Fremtid at tilfredsstille Medlemmernes Efterspørgsel efter de vedtagne Love. Man har jo ogsaa ventet længe nok paa dem!

Blokadebryderne paa Slagelseposten.

Da Hovedbestyrelsen har ment det heldigst om Medlemmerne faar Lejlighed til at drøfte Optagelsen, gengives her de Paagældendes Begæring, ledsaget af Slagelse-Kollegernes Erklæring. Stemmesedler vil saa senere blive udsendte.

Kolding, den 6. Septbr. 1898. P. HVIDTFELDT.

Til

Dansk typ. Forening.

Ærede Typografer!

Naar jeg har sendt Begæring om Optagelse i Dansk typ. Forening, saa er det, fordi jeg nu har faaet et andet Syn og Forstaaelse af Typografernes Organisation, end jeg havde i 1895, da jeg begik den Fejl at tage Plads under en Strejke paa *Slagelseposten.* Jeg gik den Gang arbejdsløs, og det var ogsaa tildels under Paavirkning af Andre at jeg tog Plads. Jeg henstiller nu til de ærede Typografer at stemme for min Optagelse i Dansk typ. Forening. Jeg vil være villig til under opstaaende Stridigheder at staa sammen med mine Kolleger, og jeg lover, ar jeg nok skal blive et godt Medlem, som ikke mere vil begaa den Fejl, jeg begik i 1895.

Ærb.

N. P. BENDTZEN.

Til

Dansk typ. Forening.

Da jeg ønsker at blive optaget i Foreningen, sender jeg hermed Begæring om Optagelse i Dansk typ. Forening.

Ærede Kolleger!

Hvorfor jeg sender Begæring om Optagelse i Dansk typ. Forening, er fordi at jeg nu har faaet et andet Syn og Forstaaelse af Typografernes Organisation, end jeg har haft tidligere. Allerede i 1895, da jeg gik arbejdsløs, henvendte jeg mig til den daværende Lokalformand i Nakskov med Anmodning om Optagelse. Jeg fik da det Svar, at det vilde koste 20 Kroner, men da det var umuligt for mig, som havde gaaet arbejdsløs i længere Tid, at betale det nævnte Beløb, tog jeg uden videre Arbejde under Strejken paa *Slagelseposten*. At det var en Fejl af mig, da jeg blev tilbudt Strejkeunderstøttelse i Slagelse, at jeg ikke forlod min Plads, skal jeg villigt indrømme. Jeg henstiller nu til de ærede Typografer at stemme *Ja* for min Optagelse i Dansk typ. Forening, da jeg som Medlem selvfølgelig vil være med til ved opstaaende Stridigheder at staa sammen med mine Kolleger. C. DUE.

Undertegnede anmoder herved om Optagelse i Foreningen. Grunden dertil er den, at jeg ønsker at arbejde under ordnede Forhold, og det faar man bedst ved at være i Foreningen. HERMANN A. HANNING.

Grunden til mit Andragende om Optagelse er, at en eventuel fastere Sammenslutning af Principaler nødvendiggør en endnu fastere Sammenslutning af Typografer. Ærb.

H. P. PETERSEN,
Typograf, Slagelseposten.

Undertegnede Flertal af Slagelse Lokalforening anbefaler herved Strejkebryderne C. DUES og N. P. BENDTZENS Optagelse i Dansk typ. Forening.

Ved den her afholdte Stemmetælling faldt Stemmerne saaledes:

C. DUE *10 for*, 7 imod. N. P. BENDTZEN *10 for*, 7 imod.

Vor Overbevisning er derfor, at disse to, som nu i over 3 Aar har været udstødte af vor Organisation, virkelig vil blive gode Medlemmer, i Fald Optagelse sker. I hvert Tilfælde kan vi ikke se andet, end at det vil gavne vor Organisation, naar vi i Stedet for 2 Medlemmer paa *Slagelseposten* har 4; derfor: *Stem for Optagelsen Landet over!*

F. VILH. ANDERSEN. H. BØTCHER. O. A. HOLTZMANN.
C. JACOBSEN. H. A. HONORÉ. JOHAN V. NIELSEN. CARL OLSEN.
OLAF E. OLSEN. CHR. RASMUSSEN. P. SØRENSEN.

De to andre Strejkebrydere fik kun et meget lille Antal Stemmer for, nemlig: H. P. PETERSEN 5 for, 12 imod, og HERMANN A. HANNING 2 for, 15 imod. JOHAN V. NIELSEN.

Undertegnede Medlemmer af Slagelse Lokalforening kan ikke tilraade Optagelsen af d'Hrr. »Blokadebrydere«, da deres Begrundelse for denne langtfra er tilfredsstillende.

Slagelse, den 28. August 1898.

J. A. JØRGENSEN. BLANKHOLM HANSEN. ESBEN HANSEN.
C. V. ARLETH. ADOLPH HANSEN. P. PETERSEN.

En daarlig Samvittighed

ømmer sig selv ved den svageste Berøring og paatagen Dumhed lader sig aldrig overbevise. Det er Hovedindtrykket, man erholder ved at læse et Forsvars-Indlæg i *Ny typ. Tid.* fra Hr. J. W. JENSEN, den ministerielle Budbringer om Tab af Stemmeret og om Berøvelse af Nyderet til Rolffs Legat for ældre Medlemmer. Vi har imidlertid forklaret tidt nok, at Konfirmations-Bestemmelser ikke *kan* ophæves, fordi de ikke nævnes i Lovene, og ethvert almindeligt begavet Menneske vil da ogsaa være paa det Rene dermed. Antagelig er Hr. Jensen heller ikke saa dum, som han anstiller sig, men han haaber, at hans Medlemmer skal være det, da disse ikke har hørt mere end hans egen Forklaring derom. Indlæget er vel ogsaa det sidste Pjask for at holde sig oven Vande efter den Dukkert, som hans egne Arbejdskamerater gav ham, da de nægtede at følge ham fra Generalforsamlingen til det ministerielle Kontor under Henvisning til, at det ikke kunde falde *dem* ind, *at skade Organisationen ved Anvendelsen af Midler, der for Enhver, som har Øje for Organisationens Færd og Betydning, maa staa som* **aldeles forkastelige.**

Han søger fortsat at fri sig for Ansvaret ved Statsanerkendelsens Udsættelse i 2 Maaneder, og fremsætter som sin Mening, at Hr. Clausen *kunde have undladt at lade de nye Love med deraf flydende højere Sygehjælp og lavere Kontingent træde i Kraft fra 1. April.*

Men Hr. Jensen tager ganske fejl, idet han glemmer, at der sammen med Statsanerkendelsen var vedtaget den organisatoriske Reform, at Medlemmer, som tilhørte andre Sygekasser, uden Hensyn til Alder og Lægeattest skulde kunne optages i Sygekassen. Følgen heraf var, at disse udmældte sig af deres tidligere Sygekasse og indmældte sig i vor under den Forudsætning, at deres fastsatte Rettigheder traadte i Kraft 1. April. Da Andragendet om Statsanerkendelsen var indgivet inden 10. Marts — hvilket var Betingelsen for dennes Erhværvelse til 1. April — og da yderligere Generalforsamlingen den 20. Marts forkastede enhver Indsigelse mod den skriftlige Vedtagelse af Forholdet i sin Helhed, kunde efter dette heller ikke godt nogen Hindring derfor tænkes. Først den 22. Marts — 9 Dage før 1. April — fandt Hr. J. W. Jensen paa den smukke og geniale Udvej at gaa til Ministeriet med sin Jammer — trodsende den af ham paaberaabte højeste Myndigheds (Generalforsamlingen) Forkastelse af hans Indsigelse. Men da var det for sent for Organisationen at lægge Roret om, og den Kollision skete, som har paaført Kassen et Tab af Statsbidraget for 2 Maaneder. Hr. Jensens Henvendelse til Ministeriet paaførte dette Tab, som Medlemmerne nu vil blive nødt til at dække, og det Ansvar skal han ikke — hvor meget han end plasker — slippe for; kun skal han have den Trøst, *at* det ene bliver et *moralsk* Ansvar, hvad han muligvis ikke føler saa haardt, *at* de ældre Medlemmer, for hvis Skyld han har gjort sig saa store Anstrængelser, ogsaa kommer til at betale en eventuel Kontingentforhøjelse, og at hans Ansvar forekommer os lige stort, enten Virkningen blev 2 Maaneders Tab af Statstilskud eller det straks havde givet sig til Kende ved 2 Maaneders højere Kontingent og 2 Maaneders lavere Sygehjælp for de enkelte Medlemmer.

Nu kan Hr. Jensen atter sidde paa Strandkanten og tørre sig med »at have tilbagevist Hr. Clausens Beskyldning.« Men vil han bag efter gaa til Vejrs med den Ballon, der ingen Kurs har »mellem løse Paastande og uvederhæftig Tale«, saa vil han — selv om han bruger sine Faldskærme — dog snart opdage, at han har øget sine fejlslagne Spekulationer.

Et Par Ord til Overvejelse.

NAAR vi, de eneste Foreningsmedlemmer paa *Slagelse-Posten*, beder om Ordet i *Typ.-Tid.*, da er det for at fremsætte følgende til Overvejelse:

Sagen drejer sig om fire Strejkebryderes Optagelse i Dansk typ. Forening, hvilke i 1895 tog Arbejde paa *Slagelse-Posten* under Blokaden der Steds, og vi vil anbefale Medlemmerne af vor Forening at stemme **Ja** for deres Optagelse.

Som Arbejdskamerater har vi intet at klage paa dem, og vi har den Tro, at dersom de bliver optagne i Foreningen, de da vil blive brave og gode Kolleger, som ikke oftere vil bryde ud, idet de efter deres eget Udsagn har faaet nok af det, og tidt og ofte har fortrydt den Fejl, de har begaaet. Thi hvem vil vel — naar de da ikke ligefrem er rent professionelle Strejkebrydere — mere end én Gang udsætte sig for den Skam at blive ugleset af sine tidligere Kolleger, ingen Steder at kunne komme uden at føle sig som udstødt af Samfundet, fordi ingen Mennesker vil tale til dem. Dette, i Forbindelse med det Aars Karantæne, de vil blive idømte, mener vi er en Straf, som selv de mest hævngærrige blandt vore Kolleger maa være tilfredse med.

Hr. ARLETH opkaster i sidste Numer af *Typ.-Tid.* det Spørgsmaal: Er det, set med Organisationens Tarv for Øje, klogt at holde dem udenfor, naar de anmoder om Optagelse? Og Hr. Arleth mener Ja. Vi mener imidlertid absolut Nej. Vi tillader os at spørge: Kan det forsvares, at en Fagorganisation nægter et Menneske Optagelse i denne, fordi Vedkommende en Gang i sit Liv har gjort et Fejltrin? Vi mener Nej. Et saadant Menneske burde Organisationen netop se at faa fat i, for at faa ham gjort til et bedre Menneske, og ikke støde ham længere ned i Snavset ved at udelukke ham fra Organisationen. Hvad vinder Foreningen ved at udelukke disse fire Mennesker? Intet. Vi mener derimod, at den taber derved, og at den tillige skaber Forargelse blandt den store Befolkning i Almindelighed ved at gøre det.

Her har Dansk typ. Forening Lejlighed til at faa fire arbejdsdygtige Mennesker indenfor sine Rammer, som, idet de bliver forstødte, absolut vil skade Organisationen i sin Helhed.

Hr. Arleth mener ikke, at den Erklæring, de fire Mennesker hver især skal afgive, har noget paa sig. Det mener vi dog. Sagen er, at det ikke er nogen pludselig Idé, de har faaet; men det er efter lange Overvejelser, de er komne til det Resultat, at det dog betaler sig bedst at staa Last og Brast med deres Organisation, og at de er komne til Klarhed over, at det ikke gaar an tiere at gaa paa den Galej.

Ser man nu paa de enkelte Personer, saa er der ikke lige stor Uvilje imod dem.

For DUE og BENDTZENS Vedkommende stiller Forholdet sig vistnok saaledes, at der er 10 for og 7 imod dem her i Lokalafdelingen, saa de bliver jo anbefalede til Optagelse. Og vi vil haabe, at Kollegerne Landet over vil tage Hensyn til denne Majoritet, selv om den er lille. De er begge to unge, arbejdsdygtige Mennesker, som Dansk typ. Forening ikke kan forsvare at støde fra sig, idet vi, som sagt, mener, at Foreningen derved skader sig selv.

Saa er der et ældre Menneske, H. P. PETERSEN. Han er for gammel, siges der, fordi der er Sygekasse indenfor vor Forening. Ja — selvfølgelig, gammel er han (vistnok 54 Aar), det kan ikke nægtes, men vi maa dog tage Hensyn til, at han har staaet i Foreningen før — kan *det* lades ude af Betragtning? Og kan vi som Fagfæller lade være med at

tænke paa, at han er gift og har flere Børn? Har vi ikke en vis moralsk Forpligtelse til at bære lidt over med ham.

Som Rosinen i Pølseenden har vi HANNING. Det er vistnok den værste Torn i Øjet. Men vi kan dog ikke andet end ønske, at ogsaa han maa blive optagen. Han var den, der først tog Arbejde paa *Slagelse-Posten* af de Fire, der mældte sig til Optagelse. Naar vi ser hen til den store Skade, han anrettede for Foreningen under nævnte Konflikt, saa maa man ikke være blind for, at dersom han bliver nægtet Optagelse, saa kan han gaa hen og anrette en lige saa stor Skade for Foreningen en Gang til, thi i saa Fald bliver han jo lige glad, hvordan han bærer sig ad. Bliver han derimod optagen i Foreningen, saa tror vi, at han vil blive en brav Kollega.

Som sagt! For Organisationens egen Skyld vil vi anbefale Dansk typ. Forenings Medlemmer at stemme for disse fire Menneskers Optagelse.

Da vi for nogen Tid siden havde Generalforsamling her i Byen, hvor Tarifen var til Behandling, var et af Fællesstyvelsens Medlemmer — Trykkerforeningens Formand Hr. LAURITZ JENSEN — til Stede. Ved denne Lejlighed var Dues og Bendtzens Optagelse ogsaa paa Dagsordenen, og Hr. Jensen blev da opfordret til at udtale sig om denne Sag. Han sagde, at dersom man mente, at de vilde blive brave Kolleger (hvad vi altsaa mener de vil blive), saa vilde han absolut anbefale at stemme for deres Optagelse. Vi mener, at der maa lægges Vægt paa Hr. Jensens Ord; derfor har vi fremhævet dem. Og vi mener ogsaa, at naar en Mand, som Hr. Bogtrykker OLAF E. OLSEN, der den Gang var Lokalformand, og som selv var med til at nedlægge Arbejdet paa *Slagelse-Posten*, kan gaa med til at anbefale i alt Fald Dues og Bendtzens Optagelse, saa maa de Medlemmer, der har i Sinde at stemme Nej, dog tænke lidt over Situationen først og se om de ikke kan faa andre Tanker.

Desuden hjemler vore Love — de gamle saavelsom de nye, der skal træde i Kraft til Nytaar, — jo ogsaa Strejkebrydere Ret til at blive optagne i Foreningen, og hvorfor skulde vi saa ikke tage Hensyn til denne Paragraf, naar den er der? Ellers vilde den være aldeles overflødig.

Andre Fag optager jo ogsaa Strejkebrydere. Hvorfor skal Typograferne saa være de eneste, der ikke gør det? Det forstaar vi ikke ret.

Det gælder vel ogsaa for enhver Fagorganisation at have saa mange som muligt — helst alle — indenfor Rækkerne. Derved faas der jo et bedre Tag paa det Hele, end naar der staar nogle udenfor, som kan gøre Ulykker rundt omkring.

Vi vil slutte med at sige:

Stem Ja for disse Menneskers Optagelse, derved gavner vi vor Organisation.

Slagelse, 4. September 98.

C. JACOBSEN. H. BØTCHER.

Generalforsamlinger og Møder.

Repræsentantskabsmøde.

Søndag den 4. September. Fraværende med anmældt Forfald: Ant. Andersen, Laur. Jensen, Will. Sørensen, Joh. Møller, H. Møller, Winkelmann og Fr. Lund; uden anm. Forfald: N. Berg, Bertelsen, H. Jessen, Langsted, Chr. Winther og Christof Hansen.

Forhandlingsprotokollen oplæstes og godkendtes.

1. *Regnskabet.* Da Revisionen endnu havde Regnskabet, kunde Styrelsen ikke give mange Oplysninger. Det meddeltes, at med Hensyn til Maskeraden i Aar, var der ikke saa mange udestaaende Penge som i Fjor. Det vedtoges, at Kassereren skulde skrive til de Medlemmer, der endnu skylder for Billetter, og, i Fald de ikke betalte inden 14 Dage, paalagdes det ham at offenliggøre Navnene i *Typ.-Tid.* En Kollega paa et herv. Trykkeri skylder saaledes 30 Kr. 90 Øre for Maskeradebilletter.

2. *En Optagelse.* Til Optagelse i Foreningen havde mældt sig en tidligere Faktor, der for nogle Aar siden idømtes en Fængselsstraf for Bedrageri. Efter nogle Oplysninger, der just ikke kunde tjene som Anbefaling for Ansøgeren, nægtedes Optagelsen.

3. *Forskellige Oplysninger.* 1) P. Lauritzen meddelte, at, som bekendt, stod Sygekassens Regnskab ikke saa godt i Øjeblikket. Hvad der særlig havde bidraget dertil, var den høje Sygehjælp, den forholdsvis store Sygelighed i Sommer og desuden lange Landophold for Rekonvalescenter. Han mente at en foreløbig Kontingentforhøjelse af 5 Øre ugenlig vilde være tilstrækkelig til at skaffe Ballance og vilde haabe at Medlemmerne vilde slutte sig til dette Forslag. Til næste Aar faar vi jo udbetalt ca. 4000 Kr. i Statstilskud, hvad der sikkert vil bevirke, at Kassen igen kommer til at virke tilfredsstillende. — Flere Talere sluttede sig til Styrelsens Opfattelse om det uheldige i at have Trykkerisygekasser, saaledes at Medlemmerne sikrede sig mere i Sygehjælp end de havde i deres Arbejdsfortjeneste, hvad der jo ogsaa er i Strid med Sygekasseloven, og der vedtoges følgende af GUSTAV CLAUSEN stillede Resolution: »Repræsentantskabet slutter sig til Styrelsens Opfattelse ang. de resp. Trykkerisygekasser, hvorefter Kollegerne, hvor den samlede Sygeunderstøttelse overskrider Arbejdsfortjenesten, opfordres til at ophæve eller omorganisere disse, idet ethvert Medlem, der har større Sygeunderstøttelse end Arbejdsindtægt, i Henhold til Sygekasseloven gaar tabt af sin Understøttelse i den statsanerkendte Kasse.« Efter en længere Diskussion vedtoges det enstemmig at slutte sig til Styrelsens Forslag om en foreløbig Kontingentforhøjelse af 5 Øre. 2) Ang. en uheldig Aflægningsmaade, der fandt Sted i et herv. Blad, vedtog man at meddele vedk. Personale, at Aflægning udenfor den normerede Arbejdstid ikke kan finde Sted uden Overarbejdsbetaling. 3) Det oplystes, at der med Trykkerforeningen var truffet det Arrangement, at for Fremtiden kan Trykkerne kun optages dèr; vore nuværende Trykkermedlemmer kan imidlertid blive i vor Forening, hvis de foretrækker det. Sagen skulde dog afgøres af en senere Generalforsamling.

4. *Tarifsager.* Formanden refererede nogle smaa Stridigheder paa et herv. Trykkeri, der nu var ordnede tilfredsstillende, ligesom der oplystes, at et større Bladpersonale havde opnaaet Forbedring med Hensyn til Arbejdstiden.

5. *Funktionærvalg.* Da Gustav Clausen ikke ønskede Genvalg til Styrelsen, nedsattes et Udvalg paa 5 Medlemmer (Christiansen, Chr. Nielsen, F. F. Nielsen, Niels Hansen og Emil Møller) til at finde en anden Næstformand.

6. *Eventuelt.* Det vedtoges at afholde Maskerade ligesom tidligere Aar i Fællesskab med Gutenberg-Koret. — Til Fagskolen bevilgedes i Lighed med foregaaende Aar 50 Kr.

EMIL MØLLER,
Sekretær.

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 5. September. Fraværende med anmældt Forf. GROTH og WARBERG.

1. Meddelelser. Et Medlem andrager om at maatte nyde Arbejdsløshedsunderstøttelse i København. Var afslaaet. Derimod havde flere Medlemmer erholdt Tilladelse til at nyde Arbejdsløshedsunderstøttelse i andre Byer indenfor Foreningens Grænse end de, hvori de var blevne arbejdsløse. — Et udslettet Medlem, som atter var indtraadt, havde af en Lokalformand faaet Legitimation for at være rejseunderstøttelsesberettiget, skønt der kun var forløbet 17 Uger siden dets Genindtrædelse. Var paa Forespørgsel svaret, at der skal betales 26 Uger før Paagældende kan hæve Understøttelse — En anden Lokalformand anholder om en ny Bog til et Medlem af den tyske Forening, som har arbejdet her i Landet i 30 Uger. Vedkommende skal have arbejdet og betalt 50 Uger, før der udstedes ny Bog, men Vedkommende erholder grøn Rejselegitimation efter 26 Ugers Bidrag. — Paa Forespørgsel om en Lokalformand var berettiget til at rykke Medlemmer, der resterer med Kontingent, var svaret, at regelmæssig Restance overhovedet ikke var tilladt, og at han ikke alene var berettiget til at rykke, men slette Medlemmer, der resterede for 4—5 Ugers Kontingent. — Et sygt Medlem i København klager over, at hans Forhold til Sygekassen ikke var gaaet i Orden. Den typ. Forenings Meddelelse om, at de paaklagede Forhold vilde blive ordnet, var tilstillet Vedkommende. — Skrivelser fra Faaborg med Fremstilling af Forholdene der, hvoraf det fremgaar, at Lokalformanden ikke er den eneste skyldige i Regnskabets sene Indsendelse, idet der var forskellige Restancer. Var svaret, at det var meget prisværdigt at søge at bevare Medlemmernes Rettigheder; men at man i lignende Tilfælde maatte anbefale Formanden at benytte sig af sin Ret til at udslette de paagældende Medlemmer. — De tagne Beslutninger tiltraadtes.

2. Et Medlem i Aalborg andrager om et Flyttelaan til Middelfart paa 50 Kr. — Bevilgedes.

3. Hovedkassererens Maanedsoversigt. — Til Efterretning.

4. Skrivelser om Optagelse af Blokadebrydere paa Slagelseposten. Det vedtoges at offentliggøre disse Andragender med Lokalafdelingens Erklæringer og derefter senere udsende Stemmesedler. (Se andet Steds i Bladet).

5. Regnskabet for 1. Halvaar 1898 fremlagdes. Det fremgaar heraf, at Beholdning i de forskellige Kasser var:

	1. Halvaar 1898	2. Halvaar 1897
Hovedkassens	Kr. 3,869.77	Kr. 3,578.42
Dansk typ. Forenings Reservefond	» 4,372.55	» 4,219.60
Begravelseskassen	» 15,417.51	» 12,781.16
Lokalkasserne	» 602.81	» 552.95
	Kr. 24,262.64	Kr. 21,132,13
Rejsekassen	Kr. 7,201.07	Kr. 4,936.17
Reservefonden	» 20,161.38	» 14,374.44
	Kr. 51,625.09	Kr. 40,442.74

Summernes Tilstedeværelse i Følge Bilagene attesteredes ved Hovedbestyrelsens Underskrift, og Regnskabet gaar derefter til Hovedrevisionen i Køge.

HVIDTFELDT.

Nær og fjærn.

Mere Sommerferie. Bogtrykker og Papirhandler CH. HINDBORG, Vejle, har for nogen Tid siden tilstaaet den Typograf, han beskæftiger, en Uges Sommerferie med fuld Udbetaling af Ugeløn.

Det Svenske Typografforbund og Fagforbunds-Organisationen. Resultatet af den Fagforbundskongres, hvortil Forbundsmødet havde besluttet en Repræsentation af 3 Mand, som siden suppleredes af Hr. OTTO LINDSTRØM fra Forbundsstyrelsen, foreligger nu, og samtidig dermed — at de svenske Typografers Repræsentanter *fraraader*

Tilslutningen for Forbundets Vedkommende, men derimod, i Overensstemmelse med Forbundsmødets Beslutning, anbefaler Afdelingerne at tage Spørgsmaalet under nøje Overvejelse samt opfordrer Forbundsstyrelsen til at tilstille disse den Brochure, som af det socialdemokratiske Parti vil blive udgivet til Belysning af Sagen.

Hovedkassens Regnskabsberetning for Avgust Maaned 1898.

Indtægt.

Kassebeholdning	Kr.	2618.19
Reservefonden	-	4372.55
Begravelseskassen		15514.49
Bidrag fra Lokalforeningerne	-	1858.01
Typ. Rejsekasser og Reservefonds Bidrag til Repræsentant- og Delegeretmødet i Odense	-	754.20
Modtaget fra Typ. Rejsekasser som udlagt til disse i Januar—Juli	-	162.50
Typ. Rejsekasser og Reservefonds Administrationsbidrag	-	80.00
	Kr.	25359.94

Udgift.

Bidrag til Lokalforeningerne			Kr.	922.18
do. - Typ. Rejsekasser og Reservefonds			-	1564.84
Typ.-Tid. (Nr. 14—26)			-	532.15
Porto (Formanden)			-	15.36
Reservefond			-	4372.55
Begravelseskassen	Kr.	15514.49		
Bidrag til do.	-	177.90		
	Kr.	15692.39		
Udbetalte Dødsfald	Kr.	200.00		
Begravelseshjælp til Røders Enke for Oktbr., Jan. og April Kv.	-	37.50		
1/5 i Administration	-	48.00		
1/5 Andel i *Typ.-Tid.*	-	89.38		
	-	374.88		
			-	15317.51
Kassebeholdning den 31. Avgust			-	2635.35
			Kr.	25359.94

Kolding, d. 31. Avgust 1898. ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

Typografernes Rejsekasser og Reservefonds for de skand. Lande.

Regnskabsberetning for Avgust Maaned 1898.

A. Rejsekassen.

Indtægt.

Kassebeholdning	Kr.	6825.33
Bidrag fra Lokalforen.	-	955.34
	Kr.	7780.67

Udgift.

Tilbagebetalt Dansk t. Foren. som udlagt i Jan.—Juli	Kr.	162.50
Bidrag til Repræsent.- og Delegeretmødet i Odense	-	377.10
Administration	-	40,00
Kassebeholdning	-	7201.07
	Kr.	7780.67

B. Reservefonden.

Indtægt.

Kassebeholdning	Kr.	20064.67
Bidrag fra Lokalforen.	-	613.71
	Kr.	20678.38

Udgift.

Bigrag til Repræsent.- og Delegeretmødet i Odense	Kr.	377.10
Statistiken	-	100.00
Rejseudgifter og Diæt.	-	53.70
Porto, Telegrammer	-	1.05
Administration	-	40.00
Kassebeh. 31. August	-	20106.53
	Kr.	20678.38

Kolding, den 31. Avgust 1898. ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

Til

Medlemmerne af Dansk typ. Forening!

Paa given Anledning meddeles ved nærværende Linjer — som bliver de sidste fra mig til *Typ.-Tid.* og som jeg maaske faar optaget ubeskaaret —, *at jeg ikke modtager Valg ved det forestaaende Hovedbestyrelsesvalg.*

Kolding, den 4. September 1898. H. F. RASMUSSEN.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Styrelsesmøde Søndag den 11. September, Kl. 12 paa Søfryd.

Nyt Medlem: Vilhelm Rasmussens Hustru Meta.

Tiltraadt: 2844, Axel Marius Hansen (arbl.) fra Rejse.

Bortrejst: 1391, Laur. Thorvald Nielsen (Thomsen) fra Rejse.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket paa Søndag.**

V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Tiltraadte: Nakskov, 1163, G. A. Frederiksen og 1231, Axel Petersen (begge fra Rejse). Esbjerg, 40, L. Eickhardt fra Varde (Esbjerg Av.). Viborg, 996, Georg Andersen. Vejle, 1174 (Dsk. t. F.), Hans J. J. Hansen fra Københ. i Plads (Vejle Amts Dagblad).

Bortrejste: Esbjerg, 269, Jens Petersen til Pl. i Varde. Næstved, 1105, Th. Beck til Varde (arbl.). Kolding, 665 (V. d. D. B.), E. Stieper (arbl.) til Tyskland.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Aften: Sangøvelse. Ny Medlemmer sættes paa Stemme Kl. 10.

Lørdag 24. Septbr.: Halvaarlig Generalforsamling. Beretning, Valg af Formand og af Revisorer. STYRELSEN.

T. C. C. Søndag Tur til Ørholm. Trianglen Kl. 10. Sørensen og Dreyer. Styrelsen og Køreudvalget bedes møde Kl. 9.

Trykker.

Paa Grund af den nuværende Trykkers Overgang til selvstændig Virksomhed, bliver Pladsen som Trykker ved et stort Provinsblad ledig til 1. Oktober. Kendskab til Gasmotor, Falseapparat og Akcidenstrykning fordres. Reflekterende bedes indlægge Billet mrkt. »A. Nr. 33« paa dette Blads Kontor.

Kompagnon søges.

Til et i en af Østjyllands største Byer i udmærket Drift værende Bog- og Akcidenstrykkeri søges en Kompagnon — helst en dygtig Fagmand. Billet mrkt. »*K. B. 2934*« tilsendes **Aug. J. Wolff & Co.s Ann.-Bur.**, Kjøbenhavn. Skindergade 2. K.

Akcidenssætter.

En velanbefalet *Akcidenssætter* søger Plads enten straks eller i Løbet af Efteraaret. Billet mrkt. »82« bedes indlagt paa dette Blads Ekspeditionskontor.

J. G. A. Eickhoff, København V.

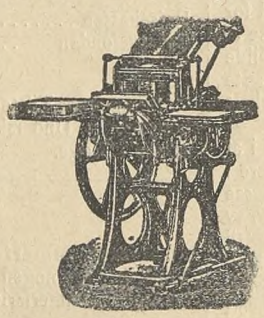

Maskiner til
Bogtryk
Stentryk
Bogbinderi

Otto's ny
Gasmotorer
staaende og liggende
fra ½—100 HK

Transmissioner

Farve, Valsemasse

Brugte rep. Maskiner haves i Reglen

Nærmere paa Forespørgsel

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 37
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 16. September 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Den typografiske Forening
afholder
ekstraordinær Generalforsamling
Søndag den 18. Septbr. Kl. 11 pr. paa »Søfryd«.

Dagsorden: *Behandling af de ny Love.*

Derefter **med Adgang for alle Sygekassens Medlemmer:**

En Ændring til Lovene for Sygekassen.

Forslag om Forhøjelse af Sygekassekontingentet.

Eventuelt.

Generalforsamlingen er beslutningsdygtig uanset de Mødendes Antal.

STYRELSEN.

Den typografiske Forening
afholder
ordinær halvaarlig Generalforsamling
Søndag den 25. Septbr. Kl. 11 pr. paa Søfryd.

Dagsorden: 1. Optagelse af en Fagfælle. 2. Formanden aflægger Halvaarsberetningen. 3. Kassereren fremlægger Halvaarsregnskaberne. 4. Forslag fra Den typ. Trykkerforening: »Fra Nytaar 1899 sker al Tilgang af Trykkere kun til Den typ. Trykkerforening«. 5. Beretning fra Kontrahentmøderne. 6. Eventuelt.

Adgang for alle Medlemmer, ogsaa for dem, der kun tilhører enkelte Afdelinger.

Generalforsamlingen er beslutningsdygtig uanset de Mødendes Antal.

STYRELSEN.

Svagheder.

Ret ofte — og i alt Fald for tidt — nødsages Styrelsen indenfor vor Organisation til at beskæftige sig med en Sygdom, som en Del af Medlemmerne lider under. Den optræder ganske vist kun sporadisk, men den har en Tilbøjelighed til at ødelægge den Angrebnes Konstitution med sin halsstarrige Vedhængen. Den er for saa vidt forskellig i sit Forløb fra andre Sygdomme, som den udvikler mere Smærte for den Syges Nærmestpaarørende, end for ham selv, men har det tilfælles med andre Svagheder, at den angriber og udvikler sig kun hos dem, der er ligeglade og intet gør for at bekæmpe den. Medicin kan hjælpe, men i de fleste Tilfælde frugter den ikke, før det er for sent.

Denne Sygdom kaldes — Restancen. Organisationen, der altid tager sig varmt af sine Medlemmers Tarv, har søgt at begrænse dens Udbredelse saa meget som muligt ved de Erfaringer om dens Oprindelse, som Tid efter anden erhværvedes. Saaledes var det i sin Tid en Kendsgærning, at den særlig angreb Arbejdsløse, og man gav derfor Enhver, der var uden Beskæftigelse, Kontingentfrihed. Det hjalp for saa vidt, at man nu ikke mere hørte, at Restancen stammede derfra, men den fik saa en Art Privilegium paa at blive Tilbehør til andre legemlige Svagheder, for hvilke Medlemmerne maatte holde sig inde eller gaa i Seng. Ogsaa det søgte man at raade Bod paa ved at lade dem, som paaberaabte sig Sygdomsspiren herfra, blive fri for at betale Bidrag. Nu er Forholdet altsaa saaledes, at fra Organisationens Side ingen ydre Anledning findes til dens Udbredelse eller Tilstedeværelse, men ikke desto mindre er der ikke faa Angrebne. Hvor kan det være? Og hvorfra hidrører det, at den som Regel er langvarig og, endelig én Gang kureret, ofte truer med Tilbagefald? Kassereren kan skrive sin Recept, og sender den til Vedkommende uden Ulejlighed for denne selv, men som Regel hjælper det ikke; Formanden, der paa det Omraade er Specialisten og skriver sine Medicinordrer paa graat Papir, træder saa til. Det, han skriver op, maa inden 8 Dage enten vise sig som Knald eller Fald, og derfor nærmest regnes for en Hestekur. Nu kan man vel nok sige, at den i mange Tilfælde har hjulpet, men — den har ogsaa mange Gange medført Eksklusion, der er det organisatoriske Navn for Sygdommens Ophør indenfor Foreningen. Og dermed er i Virkeligheden intet vundet hverken for Organisationen eller endnu mindre for Vedkommende selv, der gaar tabt af de Goder, han har forsøgt at sikre sig. Men paa den anden Side er der vel ikke andet at gøre; den, der ikke vil høre, maa føle — den, der intet selv vil gøre for sit Helbred, bliver aldrig rask.

Restancen har under de nuværende organisatoriske Forhold og Former ene sin Oprindelse i Dvaskhed og Ligegyldighed. Rent bortset fra, at Medlemsbidraget kun skal erlægges, naar man har sit Arbejde og Udkomme, og derfor skulde synes uden Vanskelighed at maatte kunne betales, saa forekommer det mig, at den solidariske Opfattelse yderligere burde anspore Viljestyrken til at bekæmpe denne Svaghed. Medfører de økonomiske Forhold Tid efter anden Nødvendigheden af noget diætetiske Udgifter, saa lad Foreningskontingentet, hvoraf saa mange Goder afhænger, være det sidste, som udsættes derfor. Restance til Foreningen kan medføre Skade ikke alene for Dig selv, men ogsaa for din Familie, hvorimod lidt Diæt f. Eks. i Ølforbruget mange Gange kan være til din Gavn. Som Regel er det et udviklet Forbrug af dette sidste, der medfører Vanskeligheden ved at være pligtopfyldende overfor det første, og i alt Fald tjener som en Spore til Ligegyldighed dermed.

Og husk saa paa, at jo mere Restanceuvæsnet angriber Dig, desto vanskeligere er det at bekæmpe det og komme paa ret Køl igen. Derfor burde det være et levende Princip hos ethvert Medlem og vokse frem til en Æressag, *aldrig at restere.*

Tænk paa al den Ulejlighed og Ulæmpe, Du ved din Svaghed forvolder den Kollega, der velvillig har paataget sig at indkassere dit Bidrag og skal føre Liste derover, tænk paa Kassererens og Revisorernes byrdefulde Arbejde dermed; thi gør Du det og har den ringeste Forstand paa Regnskabsvæsnet, da *vil* Du for bestandig søge at undgaa Restancen og sætte Dig som Leveregel hver eneste Fredag i Løbet af Aaret at betale dit Bidrag til Organisationen.

V—N.

Milo i Odense.

1748 — 12. Septbr. — 1898.

I Anledning af Firmaet Milos 150-Aars Jubilæum har det udgivet et Festskrift, som ingen ringere end Professor C. Nyrop har udarbejdet. Det fremtræder derfor som et omfattende og interessant Værk, der ikke alene indeholder en Skildring af Boghandelens Historie herhjemme, men ogsaa Bidrag til Kendskab om de Erhværvsgrene, som Boghandelen nærmest hviler paa, og til selve Odense Bys Forhold. Den righoldige Staffage til det egentlige Æmne, Huset Milos Historie, spreder dog noget Interessen for et Stykke Familieliv, som man i Forvejen har vanskeligt ved at afvinde mere Tiltrækning end den, der affødes ved en stadig heldig økonomisk Fremgang, som omtrent ligelig er erhværvet ved personlig Dygtighed og heldige Giftermaal.

Odense, der leverede den første trykte Bog og den første trykte Avis, har dannet Rammen om Familien Milos Historie. Hertil kom den 12. Septbr. 1748 JOHANN FRIEDRICH MILO som fattig Bogbindersvend fra Königsberg og fik Arbejde hos en Bogbinderenke Madam Junge. At nævnte Stamfader til den danske Linie af Familien var en beslutsom og praktisk Mand viser, at han allerede den 23. Januar 1749 gjorde sit Mesterstykke og den 13. Februar s. A. giftede sig med Enken — altsaa knap et halvt Aar efter at være kommen til Odense, sad han som grundejende Borger, Mester og Ægtemand. Det var dog som Begyndelse ikke særlig misundelsesværdigt, da Ejendommen kun var vurderet til 200 Rdl., for hvilken Sum det endda var pantsat til en Præst i Tommerup, og der ikke fandtes anden Formue. Han maatte slide og stride for at erhværve Udkommet, og nogen Lettelse heri blev det naturligvis ikke ved at han i tvende Ægteskaber blev Fader til 13 Børn. Af Børnene blev dog kun de syv i Live, og paa én nær blev de alle Bogbindere.

Johan Friedrich Milo døde 1783 og Familien levede stedse under trykkende Kaar, men saa overtog en af Sønnerne, den 23-aarige FRIEDRICH WILHELM MILO, Forretningen og det begyndte at lysne. Samtidig med, at han forstod at passe sin Forretning, gik han nemlig ikke, saaledes som Faderen, ganske op i Værkstedslivet. Han søgte og fik Ansættelse som en Art Graver ved St. Knuds Kirke, idet han maatte »omgaa med tredie Tavle udi Ste Knuds Kirke paa alle Søn- og Helligdage«, ligesom han blev Medlem af Odense Borgervæbning, i hvilken han tjente sig op til Kaptejnløjtnant. Han døde i 1844 som en anset og temmelig velhavende Mand, der havde været i Stand til ganske betydeligt at udvide sin Bedrift.

JOHAN MILO, hans ældste Søn og Efterfølger i Forretningen, der allerede 20 Aar forinden Faderens Død havde faaet den overdraget, blev dog den af Slægten, der udvidede Virksomheden til det Omraade, den nu omfatter, nemlig Bogbinderi, Bogtrykkeri og Forlagsforretning, idet han i 1827 blev Forlægger og i 1847 erhværvede sig Chr. Iversens Bogtrykkeri og den af denne grundlagte Avis, hvis oprindelige Navn var *Fyens Journal og Efterretninger fra begge Belterne*, senere hed *Fyens Avertissements-Tidende* og endelig *Fyens Avis*. Ved Bogtrykkeriets Erhværvelse tog særlig Forlagsforretningen et stærkt Opsving, og Virksomhedens Udvikling medførte, at ogsaa Johan Milo skred til Køb af tilgrænsende Ejendomme. Ogsaa han døde som en anset og velstaaende Mand med Titel af Kancelliraad.

CHRISTIAN MILO, der var Johans næstældste Søn, overtog saaledes i 1860 en solid og grundmuret Forretning. Efter at han i 1868 havde ladet *Fyens Avis* gaa ind, helligede han sig særlig Forlagsvirksomhedens Udvikling, men han havde dog tillige, som de to sidstnævnte af Stammen, stærke Interesser paa andre Omraader, og hos ham var det da særlig Landvæsnet, som gjorde sig gældende, hvortil maaske bidrog, at han giftede sig med en Landmands Datter. For 286,000 Kr. købte han Ejendommene Hesbjerg og Øgholm med et samlet tilhørende Areal af 600 Tdr. Land, hvoraf 300 Tdr. Land Skov. Han byggede her nye store Ladebygninger og en Hovedbygning i hollandsk Renæssancestil samtidig med, at han fuldstændigt ombyggede de gamle Ejendomme i Odense, hvor den egenlige Forretning fandtes. Ved Forretningens 125 Aars Jubilæum i 1873 stiftede han en Del Legater. Han døde 1881.

Den nuværende Indehaver, der ogsaa hedder CHR. MILO og er en Brodersøn til den sidstnævnte, synes ogsaa at have stærke Interesser udenfor Bogfrembringelsen. Han er Formand, Kasserer eller Medlem af Bestyrelserne for en Mængde Foreninger og har yderligere udviklet sine arvede Landejendomsbesiddelser.

Ligesom Bogforlaget har været under stadig stærkere Vækst, er ogsaa den dertil hørende tekniske Virksomhed udvidet. I 1881, ved Christian Milo den Ældres Død, beskæftigede Trykkeriet saaledes kun 2 Sættere, en Trykker og 2 Lærlinge samt 1 Hurtigpresse, nu omfatter det 13 Sættere foruden Faktoren, 3 Trykkere, 3 Lærlinge og 7 Hurtigpresser.

Dette er kortfattet Historien om de fem Led af Familien Milo i Odense og det, der nærmest ligger for at beskæftige sig med ved deres 150-Aars Jubilæum. Etablissementet nyder nu en berettiget Anseelse ikke alene gennem Boghandelen, men ogsaa og ikke mindst ved sit Bogtryk, hvilket Jubilæumsskriftet staar som en værdig Prøve paa.

Foruden Portræter af Firmaets Hovedindehavere, af Ejendommen i Odense før og nu samt af den smukke Landejendom Hesbjerg, der staar som Monumentet for Virksomhedens Udbytte, indeholder det ogsaa mellem Bilagene et Gruppebillede af det nuværende Personale, ligesom en nærmere Redegørelse over Enkeltes Virksomhed. Den kendte gamle JACOB PRØVENSEN, Odense Bys ældste Svend mellem alle Fagene, har saaledes været knyttet til den Miloske Virksomhed i 44 Aar, Brødrene ANTHON og CHRISTIAN PETERSEN har ogsaa været en længere Aarrække i Forretningen, og den første har fra 1881 indtaget Stillingen som Faktor; de derefter følgende ældste Svende er Trykkeren C. J. C. CHRISTENSEN og Sætteren GUSTAV NIELSEN, som i over 15 Aar har deltaget i Arbejdet.

Stenografi.

VOR Tid gaar frem med Kæmpeskridt, og den, der ej vil staa tilbage, maa følge med. Der er i de sidste 100 Aar opfundet saa meget til Nytte for Samfundet, hvorved man kan faa alt besørget hurtigere og lettere. Det, man i gamle Dage brugte Menneskehænder til, bliver nu udført af Maskiner. Der har i de sidste 50 Aar været megen Tale om, hvad der burde gøres for at faa en lettere og simplere Skrift end den, man nu bruger. Der er derfor ogsaa opfundet Skrivemaskiner, som jo allerede er udbredte over hele Verden og findes paa ethvert større Handelskontor og hos mange private Folk; men disse har den Ulæmpe, at de er meget kostbare, og ikke kan bruges andre Steder end dèr, hvor de én Gang staar, enten i Ejerens Hjem eller paa hans Kontor.

For ca. 80 Aar siden opfandt en Mand nede i München, som hed F. X. Gabelsberger, en Skrift, der var betydelig hurtigere end den nuværende. Han udgav denne Skriftart i Aaret 1834 under Navn af »Deutsche Redezeichenkunst oder Stenographie«, d. e. sammentrængt Skrift. Denne Skrift fandt naturligvis i Aarenes Løb en Mængde Tilhængere. Men da det viste sig, at dette System, som man kan sige sig selv, da det var det første Forsøg i den Retning, ikke var fuldkommen nok, forsøgte flere lærde Mænd at forbedre dette System. Af dem, der har vist sig at komme længst frem i Rækken, maa nævnes Tyskerne Stolze og Schrey, som begge arbejdede videre paa det af Gabelsberger givne Grundlag. Det lykkedes over al Forventning. Her i Danmark er Systemet bleven overført paa Grundlag af Schreys System af Rigsdagsstenograf A. Worms under Navn af »Letfattelig dansk Stenografi«. Systemet har her i Danmark allerede faaet mange Hundrede Tilhængere, som dels er blevne underviste ved Kursus, dels i Skoler og Handelsakademier og dels igennem den her i Byen stiftede Forening »Dansk stenografisk Forening«. Denne Forening tæller over 300 Medlemmer af alle Samfundslag paa over 70 Steder i hele Landet, og det skønt nævnte Forening kun har eksisteret i 5 Aar, hvad der jo maa siges at være et godt Resultat, naar man tager Hensyn til andre lignende Foreninger. Naar vi nu nærmere skal se paa, hvem der kan have Nytte af Stenografien, da kan hertil siges *Alle*. Thi ikke alene Handelsfolk har Nytte af Stenografien, men ogsaa enhver Haandværker. Kort sagt, Enhver, som har med skriftlige Arbejder at gøre. Lad os se paa Typografferne; der findes her i Landet en stor Mængde Typografer, der har Kendskab til »Letfattelig dansk Stenografi« og mange af dem (ca. 25) er Medlemmer af »Dansk stenografisk Forening«. Vil man nu spørge, hvad Nytte en Typograf kan have af Stenografien, da er det ikke vanskeligt at svare herpaa. Lad os tage et Eksempel: En Forfatter indleverer et Manuskript til sin stenografkyndige Forlægger; denne læser det igennem og giver det til Bogtrykkeren, der igen giver det til Typografen, som sætter det lige saa sikkert og hurtigt som om det var skrevet med almindelig Skrift, og herved spares der allerede en Mængde Tid. Forfatteren, der ellers vilde bruge to Timer til sit Arbejde, vil i stenografisk Skrift kun bruge en halv Time, hvilket jo er en meget stor Forskel — og saaledes kan Alle, der har med skriftlige Arbejder at gøre, have Nytte af Stenografien.

Fremtiden vil vise, at enhver Bogtrykker vil foretrække den Typograf, der kan stenografere fremfor den, der er ukendt dermed, og derfor bør Alle lære det. Det er ikke vanskeligt at lære og kan læres af Enhver, naar blot Viljen er der.

Blandt de forskellige Skoler, der har »Letfattelig dansk Stenografi« som Undervisningsfag, kan nævnes »Studentersamfundets Aftenundervisning for Arbejdere«, hvor der i Fjor for første Gang oprettedes et Kursus paa 11 Deltagere. Kursus'et varede i 3 Maaneder (ca. 18 Timer), og der opnaaedes et Resultat af gennemsnitlig ca. 35 Ord i Minutet. Den, der tog højst Antal Ord i Minutet, var en Typograf, han skrev 40 Ord i Minutet, hvad der maa siges at være et særdeles smukt Resultat efter saa kort Tids Forløb. Selvfølgelig kan større Hurtighed opnaas ved nogen Tids Øvelse.

Hermed anbefaler jeg Stenografien til alle Typografer og Bladsættere i Danmark.

København, den 1. September 1898. JULIUS B. GROTHEN.

Den typografiske Forenings Regnskaber for 1. Halvaar 1898.

Den typografiske Forening.

1. Halvaar 1898.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Hovedkassen.				
Beholdning 1. Januar 1898			8554	25
Medlemsbidrag	2752	20		
— af Trykkerforeningsmedlemmer	162	30		
Indskud	55	»		
Brd. Bergs Gæld	20	1		
Laanafdrag	9	30		
Dsk. t. Foren. til Typ.-Tid.s Udg.: Okt. Kv. 97 Kr. 408.94 og Jan. Kv. 98 Kr. 414.46	823	40		
Restancer fra Maskeraden 1897	59	30		
Overskud - — 1898	689	17		
Rente af 10,000 Kr. Obligationer	175	»		
— - Sparekasse-Indskud	123	64		
			4869	32
			13423	57
Arbejdsløshedskassen.				
Beholdning 1. Januar 1898			6878	83
Medlemsbidrag	2576	95		
— af Trykkerforeningsmedlemmer	162	30		
Brd. Bergs Gæld	7	99		
Laanafdrag	3	70		
			2750	94
			9629	77

Udgift.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Hovedkassen.				
Fast Understøttelse til 2 Enker	24	»		
Til Uddannelse paa Fagskolen	49	50		
Biblioteket (ny Bøger 35.00, Bogbind 16.35)	51	35		
Strejkebidrag til De samv. Fagforeninger (Malerne)	525	»		
Repræsentation ved De samv. Fagforeningers Delegeretmøde	30	»		
Udgift ved Voldgiftsretten i Aaret 1897	16	42		
Den typ. Forenings Tilskud til Reisende for 2. Halvaar 1897	145	20		
— — - Bespisningen af Arbejdsløse (Novbr. 97—Marts 98)	76	94		
Ekstrahjælp til strejkende Medlemmer	40	»		
Foreløbig Merudgift ved Stiftelsesfesten 98	29	87		
Underskud ved 1. Maj Festen 1898	26	8		
Udbetalt til Gutenberg-Koret af Overskudet fra Masker. 98	100	»		
Ved Sammenkomster i Lokalet	20	9		
Husleje (April til Oktober Flyttedag 1898)	100	»		
Tryksager (Listeprotokol 30.00, Biblioteks-Katal. 13.00, o.s.v.)	116	75		
Udgift i Anledning af Centralisationsforslaget	4	50		
Porto	46	84		
Papir o. s. v.	4	55		
Bladhold	8	94		
Assurance, Annoncer o. lign.	14	85		
Formandshonorar	150	»		
Kassererhonorar	250	»		
Budløn	233	75		
Diverse (Kopipresse, Vejviser, Nytaarsgratiale)	20	65		
Typ.-Tid.s Merudgift (Jan. Kv. 828.93, Apr. Kv. 1064.31)	1893	24		
			3978	52
Beholdning 30. Juni 1898			9445	5
			13423	57
Arbejdsløshedskassen.				
Understøttelse til 35 Arbejdsløse i Januar Kvartal	492	»		
— - 29 — i April —	385	»		
Kontrol af Arbejdsløse og Telegrammer	5	94		
			882	94
Beholdning 30. Juni 1898			8746	83
			9629	77

Den 26. Juli 1898. V. BERGENHOLZ.

Status den 30. Juni 1898.

Aktiver.

Beholdning 30. Juni 1898:			
Obligationer	Kr.	10000.00	
Sparekasse-Indskud	-	8500.00	
Kontant	-	601.42	
			Kr. 19101.42
12 Andele i Social-Demokraten	Kr.	144.00	
Biblioteket	-	1050.00	
Inventarium etc.	-	1700.00	
			- 2894.00
Diverse Debitorer:			
Dansk typ. Foren. til Typ.-Tid.s Udg. i April Kvartal 98	Kr.	532.15	
Typ.-Tid.s Formue pr. 30/6 98 (Halvdelen)	-	4.12	
Almindelige Laantagere	-	38.99	
Brødr. Berg	-	841.00	
Restancer: Indskud	-	35.00	
do. Medlemsbidrag à 50 Øre	-	282.50	
do. do. à 30 -	-	6.00	
do. do. eksraordinært	-	44.25	
do. for Billetsalg til Karnevalet 12/3 98	-	121.75	
do. - do. - Stiftelsesfesten 12/6 98	-	9.035	
			- 1996.11
			Kr. 23991.53

Passiver.

Rejsekassens Beholdning pr. 30/6 98	Kr. 670.90	
Reservefondens do. pr. 30/6 98	- 238.64	
Gutenberg-Korets Part af Maskeradeoverskudet pr. 30/6 98	- 274.24	
		Kr. 1183.78
Formue 30. Jnni 98		- 22807.75
		Kr. 23991.53

Medlemsantallet var den 30. Juni 98: **782**, hvoraf 20 Militære.

Den 10. September 1898. V. BERGENHOLZ.

Revisionsbemærkning.

Ovenstaaende Regnskab er af os undertegnede Revisorer gennemgaaet og befundet rigtigt.

Regnskabet viser et Overskud i alle Kasserne, deraf i Hovedkassen 890 Kr. 80 Øre, i Arbejdsløshedskassen 1868 Kr., i Rejsekassen 1439 Kr. 20 Øre og i Reservefonden 1074 Kr. 4 Øre. Den samlede Formuefremgang i samtlige Afdelinger har altsaa været 5273 Kr. 4 Øre. I Halvaarets Løb er oversendt til Kolding (til Rejsekassen og Reservefonden) 3039 Kr. 70 Øre.

Ved Kassebeholdningens Optælling den 13. Septbr. 1898 fandtes en Beholdning af 18380 Kr. 27 Øre.

Da der fra 1. Juli til Dato har været en Merudgift af . . . . . 721 - 15 - (heri indbefattet et Laan til den statsanerkendte Sygekasse, stort 1000 Kr.)

skulde Kassebeholdningen den 30. Juni 1898 være . . . . . 19101 Kr. 42 Øre, hvilket stemmer med ovenstaaende Regnskab og samtlige Bøger og Bilag. Sparekassebøger og Obligationer eftersete. — Beholdningen i Regnskabet for Bespisningen i Overensstemmelse med Bøgerne.

Den 13. September 1898. JOHAN MØLLER. FR. LUND. O. HELSTED.

Typografernes Hjælpekassers almindelige Sygeafdeling.

Januar Kvartal 1898.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Kassebeholdning 1. Januar 1898:				
Obligationer à 3½ %	5000	»		
Aktier	500	»		
Sparekasse-Indskud	700	»		
Kontant	368	79		
			6568	79
Medlemsbidrag (hvoraf Restancer fra f. Aar Kr. 128.10)	2472	85		
Lægepenge — — - - - - 2.25)	6	50		
Indskud — — - - - - 14.00)	36	50		
Refunderet Udlæg til Speciallæger	22	»		
— — - Porto	»	27		
			2538	12
			9106	91

Udgift.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Pengehjælp i Hjemmet til 54 Mænd i 903 Dage	1544	55		
— paa Hospital til 11 Mænd i 226 Dage	251	83		
Betaling for 6 Medlemmers Ophold paa Sygehus	133	20		
Anden Hospitalsudgift (Bandager, Vagthold o. lign.)	1	20		
Lægehonorar, almindeligt (5/6 af Udgiften)	550	»		
— ekstra ved pludselig Sygdom	2	»		
Medicin til Arbejdsløse	1	90		
Tilbagebetalt Kontingent	»	60		
Udlæg til Speciallæger, refunderes	38	»		
Kassererhonorar, 7 % af Indtægten	173	90		
Administrationsudgifter, efter Medlemsantallet	46	92		
			2744	10
Kassebeholdning 31. Marts 1898:				
Obligationer à 3½ %	5000	»		
Aktier	500	»		
Sparekasse-Indskud	300	»		
Kontant	562	81		
			6362	81
			9106	91

Den 25. Maj 1898. V. BERGENHOLZ.

Revideret. — Intet at bemærke.

Den 9. Juni 1898. JOHAN MØLLER. FR. LUND. O. HELSTED.

Den typografiske Forenings Sygekasse (for Mænd).

(Før Kassen statsanerkendtes.)

1. April til 31. Maj 1898.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Kassebeholdning 1. April 1898:				
Obligationer à 3½ %	3000	»		
Aktier	500	»		
Sparekasse-Indskud	300	»		
Kontant	562	81		
			4362	81
Medlemsbidrag af nydende ubemidlede Medlemmer	1132	80		
— - 6 ydende Medlemmer	6	»		
Indskud	1	»		
Refunderet Hospitalsudlæg (en Bandage)	9	»		
			1148	80
			5511	61

Udgift.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Pengehjælp i Hjemmet til 57 Mænd i 1052 Dage	2104	»		
— paa Hospital til 13 Mænd i 281 Dage	389	80		
Betalt for 8 Mænds Ophold paa Hospital i 151 Dage	90	60		
Vagthold, Bandager og lignende Udgifter paa Hospital	18	45		
Lægehonorar	553	50		
— til Speciallæger, refunderes	78	»		
Tryksager	37	63		
Papir, Bladhold etc.	9	45		
Kassererhonorar for April & Maj	80	34		
			3361	77
Kassebeholdning 31. Maj 1898:				
Aktier i Sanatoriet for Brystsyge	500	»		
Sparekasse-Indskud	1500	»		
Kontant	149	84		
			2149	84
			5511	61

Ifølge Generalforsamlingsbeslutning af 20. Marts 1898 og som vedtaget med ⅔ Majoritet ved paafølgende skriftlig Afstemning blandt Medlemmerne i Typografernes Hjælpekasser blev der af den i den almindelige Sygeafdeling tilstedeværende Formue, Kr. 6362.81, overført Kr. 2000.00 til Den typografiske Forenings Hjælpekasse den 1. April 1898.

Den 15. August 1898. V. BERGENHOLZ.

Typografernes Hjælpekassers Sygeafdeling for Kvinder og Lærlinge

(statsanerkendt)

1. Januar til 31. Maj 1898.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Januar 1898:				
Sparekasse-Indskud	800	»		
Kontant	92	04		
			892	04
Medlemsbidrag à 10 Øre ugl. (hvoraf Restance fr. f. A. Kr. 7.40)	242	40		
— à 15 - - (— — — - 4.75)	519	25		
— af et ydende Medlem	1	»		
Indskud	16	»		
Statstilskud for Aaret 1897	812	99		
			1591	64
			2483	68

Udgift.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Pengehjælp i Hjemmet à 60 Øre daglig til 3 Mænd i 22 Dage	13	20		
— i — à 60 - — - 25 Kvinder i 464 Dage	278	40		
Betalt for Ophold paa Hospital à 60 Øre daglig for 8 Kvinder i 214 Dage	128	40		
— — à 120 - — - 1 — i 25 —	30	»		
— — à 60 - — - 1 Mand i 36 —	21	60		
— — à 50 - — - 1 Barn i 17 —	8	50		
— — à 30 - — - 5 Børn i 71 —	21	30		
Pengehjælp paa Hospital à 60 - — - 8 Kvinder i 160 —	96	»		
Vagthold, Bandager og lign. Udgifter under Sygehusophold	37	10		
Barselhjælp	182	»		
Lægehonorar, almindeligt	486	»		
— ekstra, ved pludselig Sygdom	4	»		
Kassererhonorar	53	36		
Budløn og Porto	10	76		
Bøger, Blæk etc.	6	35		
Nytaarsgratiale	2	»		
			1378	97
Beholdning 31. Maj 1898:				
Sparekasse-Indskud	1000	»		
Kontant	104	71		
			1104	71
			2483	68

Den 20. Juni 1898. V. BERGENHOLZ.

Revideret. — Intet at bemærke.

Den 29. Juni 1898. JOHAN MØLLER. FR. LUND. O. HELSTED.

Den typografiske Forenings Sygekasse (Mænd og Kvinder)

(statsanerkendt fra 1. Juni 1898)

Juni Maaned 1898.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Juni 1898:				
Aktier i Sanatoriet for Brystsyge	500	»		
Sparekasse-Indskud	2500	»		
Kontant	254	55		
			3254	55
Medlemsbidrag à 25 Øre ugenlig	1427	10		
— à 15 - —	368	65		
Restancer à 10 - —	5	30		
Bidrag af 3 ydende Medlemmer	3	»		
Indskud af ny Medlemmer	9	»		
Refunderet Udlæg til Speciallæger	5	»		
Rente af Sparekasse-Indskud	74	59		
			1892	64
			5147	19

Udgift.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Pengehjælp i Hjemmet til 46 Mænd i 649 Dage à 2.00	1298	»		
— i — - 7 Kvinder i 160 - à 0.60	96	»		
— paa Hospital - 2 — i 56 - à 0.60	33	60		
— — - 6 Mænd i 137 - à 1.40	191	80		
— — - 1 — i 11 - à 0.80	8	80		
Betalt for 1 Mands Ophold paa Hospital i 17 Dage à 1.20	20	40		
Barselhjælp	30	»		
Ekstra Lægehonorar	2	»		
Honorar til Styrelsen	50	»		
Kassererhonorar	126	27		
Budløn	13	50		
Tryk af Kvindeafdelingens Regnskab for 1897	66	»		
Porto etc.	10	36		
			1946	73
Beholdning 30 Juni 1898:				
Aktier i Sanatoriet for Brystsyge	500	»		
Sparekasse-Indskud	2000	»		
Kontant	700	46		
			3200	46
			5147	19

Den 15. August 1898. V. BERGENHOLZ.

Typografernes Hjælpekassers forhøjede Afdeling.

Januar Kvartal 1898.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Kassebeholdning 1. Januar 1898:				
Obligationer à 3½ %	2000	»		
Sparekasse-Indskud	200	»		
Kontant	233	76		
			2433	76
Medlemsbidrag (hvoraf Restance f. f. Aar Kr. 31.35)	898	45		
Lægepenge	4	35		
Refunderet Udlæg til Speciallæger	6	»		
— Sygehjælp	10	29		
			919	9
			3352	85

Udgift.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Pengehjælp i Hjemmet til 15 Mænd i 269 Dage	691	72		
— paa Hospit. - 3 — i 58 —	114	35		
Betaling for et Medlems Ophold paa Hospital	18	»		
Lægehonorar, almindeligt (1/6 af Udgiften)	110	»		
— til Speciallæger, refunderes	15	»		
Kassererhonorar, 7 % af Indtægten	63	19		
Administrationsudgifter, efter Medlemsantallet	9	38		
			1021	64
Kassebeholdning 31. Marts 1898:				
Obligationer à 3½ %	2000	»		
Sparekasse-Indskud	100	»		
Kontant	231	21		
			2331	21
			3352	85

Den 25. Maj 1898. V. BERGENHOLZ.

Revideret. — Intet at bemærke.

Den 29. Juni 1898. JOHAN MØLLER. FR. LUND. O. HELSTED.

Den typografiske Forenings Hjælpekasse.

April Kvartal 1898.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Kassebeholdning 1. April 1898:				
Obligationer à 3½ %	4000	»		
Sparekasse-Indskud	100	»		
Kontant	231	21		
			4331	21
Medlemsbidrag	1692	35		
Lægepenge	6	25		
Indskud	13	»		
Refunderet Udlæg til Massage	15	»		
— — - Speciallæger	31	»		
— Porto	»	8		
Rente af Kr. 4.000 Obligationer	70	»		
— - Rolfs Legat (se Legatafdelingen)	70	»		
			1897	68
			6228	89

Udgift.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Pengehjælp til Syge à Kr. 1.00 daglig	2084	»		
— - — à - 3.00 —	96	»		
Administrationsudgifter (Tryksager, Papir, Porto etc.)	93	62		
Tilbagebetalt Kontingent	1	20		
Kassererhonorar for April Kvartal	118	90		
			2393	72
Kassebeholdning 30. Juni 1898:				
Obligationer à 3½ %	3000	»		
Sparekasse-Indskud	200	»		
Kontant	635	17		
			3835	17
			6228	89

Typografernes Hjælpekassers forhøjede Sygeafdeling ejede den 31. Marts 1898 Kr. 2331.21; ifølge Generalforsamlingsbeslutning og skriftlig Afstemning med kvalificeret Majoritet føjedes til denne Sum Kr. 2000.00 af Formuen i den almindelige Afdeling. Nærværende Kasse begyndte saaledes den 1. April 1898 sin Virksomhed med en Kapital af Kr. 4331.21.

Den 15. Avgust 1898. V. BERGENHOLZ.

Den typografiske Forenings Ligkasse.

1. Halvaar 1898.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Kassebeholdning 1. April 1898:				
Obligationer à 3½ %	14000	»		
Sparekasse-Indskud	4100	»		
Kontant	302	60		
			18402	60
Medlemsbidrag (hvoraf Restance fra forr. Aar Kr. 40.00)	1987	20		
Indskud	22	»		
Rente af Kr. 17,000 Obligationer à 3½ %	297	50		
— - Sparekasse-Indskud	23	23		
			2329	93
			20732	53

Udgift.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Begravelseshjælp: 4 Port. à Kr. 140, 1 à 200, 2 à 300, 2 à 100 og 1 à 80	1640	»		
Tilbagebetalt Kontingent	»	30		
Kassererhonorar (7 % af Indtægten)	138	47		
Administrationsudgifter (Tryksager, Papir, Porto etc.)	168	70		
			1947	47
Kassebeholdning 30. Juni 1898:				
Obligationer à 3½ %	18000	»		
Sparekasse-Indskud	300	»		
Kontant	485	6		
			18785	6
			20732	53

Den typografiske Forenings særlige Legatafdeling.

1. Halvaar 1898.

Indtægt.	Kr,	Ø.	Kr.	Ø.
Kassebeholdning 1. Januar 1898:				
Rolfs Legat, Obligationer à 3½ %	8000	»		
Berlings — — à —	6000	»		
Cortnums — — à —	6000	»		
Eibeschütz's — — à —	1000	»		
Schlesingers — Kontant (Kapitalen tilh. Mosaisk Trossamf.)	15	60		
			21015	60
Renter:				
Rolfs Legat, af 8000 Kr. Obligationer	140	»		
Berlings — - 6000 - —	105	»		
Cortnums — - 6000 - —	105	»		
Eibeschütz's — - 1000 - —	17	50		
Schlesingers — Kontant (Kapitalen tilh. Mosaisk Trossamf.)	7	80		
			375	30
			21390	90

Udgift.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Legathjælp: Rolfs Legat til Hjælpekassen	70	»		
— — - Legatar pr. 11. Juni 1898	70	»		
Berlings — - — — —	105	»		
Cortnums — - — — —	105	»		
Schlesingers — - — for 1897	15	60		
			365	60
Kassebeholdning 30. Juni 1898:				
Rolfs Legat, Obligationer à 3½ %	8000	»		
Berlings — — à —	6000	»		
Cortnums — — à —	6000	»		
Eibeschütz's — — à —	1000	»		
— — Kontant	17	50		
Schlesingers — —	7	80		
			21025	30
			21390	90

Den 15. Avgust 1898. V. BERGENHOLZ.

Samtlige ovenstaaende Regnskaber ere reviderede paa Grundlag af Kassebøger, Lister og Understøttelses-Protokoller samt øvrige Indtægts- og Udgifts-Bilag og fundet i Overensstemmelse med disse. Obligations- og Sparekassebeholdningerne ere eftersete og befundne at være til Stede. Kassebeholdningen i den statsanerkendte Afdeling for Mænd og Kvinder var Dags Dato: Kr. 618.95; da Udgiften fra 1. Juli til 13. September 1898 har overskredet Indtægten med Kr. 2581.51, uagtet der blandt Indtægten er opført et af den typ. Forening's Hovedkasse ydet Laan á 1000 Kr., skulde Kassebeholdningen den 30. Juni 1898 være Kr. 3200.46, hvilket er i Overensstemmelse med ovenstaaende Regnskab. I de øvrige Afdelinger (Hjælpe-, Lig- og Legatafdelingen) var Kassebeholdningen Dags Dato Kr. 43,041.41; da Udgiften fra 1. Juli 1898 til 13. September 1898 har overskredet Indtægten med Kr. 604.02, skulde Kassebeholdningen i disse Afdelinger den 30. Juni 1898 være Kr. 43,645.43, hvilket ligeledes er i Overensstemmelse med Regnskaberne.

Kjøbenhavn, den 13. September 1898. JOHAN MØLLER. O. HELSTED. FR. LUND.

Typograf-Tidende.

1. Halvaar 1898.

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Annoncer	139	55		
Abonnement	231	68		
Bladsalg	1	40		
			372	63
Underskud			1893	24
			2265	87

Udgift.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Trykning af Bladet Nr 1—26	1720	79		
Indenbys Distribution	148	40		
Udenbys —	115	20		
Porto	15	48		
Redaktionshonorar	150	»		
Ekspeditionshonorar	100	»		
Budløn	16	»		
			2365	87

Status den 30. Juni 1898.

Aktiver.		*Passiver.*	
Diverse Debitorer:			
Annoncerende	Kr. 8.25	Formue den 30. Juni 1898	Kr. 8.25

Den 26. Juli 1898. V. BERGENHOLZ.

Revideret og befundet rigtigt.

Den 8. September 1898. FR. LUND. O. HELSTED. JOHAN MØLLER.

Bogholderi.

HR. Redaktør! De bedes velvilligst optage nedenstaaende: Som man maaske vil have bemærket af Dagbladenes Annoncespalter, har Industriforeningen i København i disse Dage ladet bekendtgøre, at dets Kursus i Bogholderi, Regning og Kalkulation for Haandværkssvende og -Lærlinge begynder den 1. Oktober. Det er det andet Kursus, der her paabegyndes; det første, der afholdtes sidste Vinter, var nærmest et Forsøgskursus, fremkommen paa Foranledning af Industriforeningens Industriudvalg, der har opnaaet Støtte hertil af Staten. Det havde da ogsaa den Fejl, at man paa Grund af den ringe Deltagelse maatte blande de forskellige Fags Deltagere ind imellem hinanden, hvad der førte til, at f. Eks. Typografer maatte bryde deres Hjærne med Skomagerkalkulationer og omvendt. Ved Afslutningsprøven blev der da ogsaa anket over dette fra flere Sider; men der var jo ikke andet at gøre. Man kunde da ikke for 2 Typografers Skyld — det var nemlig hele Antallet — lave et særskilt Bogtrykker-Bogholderi. Paa en Forespørgsel fra Undertegnede om, hvorledes Udvalget vilde stille sig over for en større *samlet* Deltagelse fra de forskellige Fags Side, blev der lovet mig, at Industriforeningen i enhver Retning vilde støtte os.

Det er derfor, jeg igennem *Typ.-Tid.* henvender mig til mine Kolleger for at opfordre dem til at besøge dette Kursus. Kan vi blive et samlet Hold paa *mindst* 15 Deltagere, har Læreren, Assistent under Statsbanerne Hr. L. M. V. Baes lovet at udarbejde et Bogholderi, specielt for Bogtrykkere, i Forbindelse med Kalkulation, Regning, Forretningskorrespondance og Vekselret. Kursuset er beregnet til 120 Timer (3×2 Timer ugenlig) til en Pris af kun *10 Øre* Timen eller ialt 12 Kr.; for denne lave Pris faar man tillige alt Tilbehør, som Papir, Bøger osv. Naar hertil kommer, at Hr. Baes er en overordenlig dygtig og energisk Lærer — han er Lærer ved de Brockske Handelsskoler og Aftenskolen for unge Handelsmænds Uddannelse —, saa synes jeg, at dette Tilbud er saa fristende, at Forsøget forhaabenlig ikke mislykkes af Mangel paa Tilslutning.

Mulige Lysthavende bedes henvende sig skriftlig eller mundtlig til Undertegnede, der har lovet at modtage Indmældelser; men disse maa ske senest Lørdagen den 24. Septbr., da det eventuelle Kursus helst skulde begynde først i Oktober. H. C. JØRGENSEN,
Schultz' Trykkeri.
Bopæl: Sønder Boulevard 42, 4.

Nær og fjærn.

Paa Søndag afholdes den ekstraordinære Generalforsamling paa Søfryd med Behandling af de nye Love og Forslag til Kontingentforhøjelse. Se foranst. Bekendtgørelse.

Endnu mere Sommerferie. Bogtrykker A. LEISNER, Larsbjørnstræde, har i Sommer givet *hele* sit Personale 8 Dages Ferie med fuld Udbetaling af Arbejdsløn samt ekstra en Pengesum til Bestridelse af Jærnbanebilletter m. v.

Jubilæum. Den 21. September er det 25 Aar siden at afdøde Folketingsmand C. Berg oprettede sit Trykkeri i Kolding, og Typograf P. LUND kan denne Dag fejre sit 25-aarige Jubilæum, idet han siden da uafbrudt har arbejdet i nævnte Trykkeri, som har udviklet sig til et af Provinsernes største, hvor et stort Antal Blade daglig trykkes.
OBSERVATOR.

Typografernes Stiftelser. Vi henleder Opmærksomheden paa omstaaende Annonce fra Stiftelsernes Kasserer. Det ses heraf, at Regnskabsaaret for denne Gang har 5 Kvartaler og slutter med indeværende Maaned.

Et typografisk Pragtværk. Til Verdensudstillingen i Paris Aar 1900 skal der udgives et typografisk Pragtværk, som skal vise, hvad den typografiske Kunst i Frankrig formaar at frembringe.

Det er HENRI ROCHEFORT'S »*Les aventures de ma vie*«, som hædres ved en saadan Pragtudgave. Arbejdet udkommer i tre Hundrede Eksemplarer, af hvilke hvert enkelt i Stedet for at blive numeret kommer til at indeholde en særlig Aforisme eller lignende af Rochefort selv over Kunst, Politik etc., illustreret med en Akvarel, Haandtegning eller Radering af en fremragende Kunstner.

Siden Voltaires Beundrere foranstaltede Luksusudgaven af hans samlede Værker, er intet saadant Værk blevet fremstillet i Frankrig.

Rocheforts Memoirer skal udgives i fire Bind, som alle kommer til at indeholde et Portræt fra forskellige Perioder af hans Liv. Alle Plader, Klichér etc. skal tilintetgøres, saa hurtigt som hvert Arbejde er trykt; derimod skal Originalerne til Illustrationerne ved Lodtrækning fordeles imellem de et Hundrede og tyve første Subskribenter.

Det er imidlertid Skade, at man ikke har fundet et bedre Arbejde at hædre paa denne Maade: fra Voltaire til Rochefort er der dog et langt Skridt. ADOLPH P. ROSENBERG.

Strejkebrydere. En engelsk Dommer har bl. a. udtalt: For Fagforeningsmedlemmerne er Strejkebryderne det samme som en Landsforræder er for sit Land, og om de kunde være brugbare for et Parti under visse Tilfælde, saa er de dog foragtede af Alle, naar der igen er Fred. Strejkebryderen er den sidste, som yder nogen Hjælp, men den første, som fordrer Hjælp, og endda har han aldrig noget stadigt Arbejde. Han tager kun Hensyn til sig selv, men sér ikke saa langt frem som til i Morgen. For Penge og uhæderlige Tilbud kan han forraade Alt.

Et norsk Blad skriver bl. a. om samme Æmne: Man kan have hvilken Mening man vil om »Strejker«; vi kan finde dem dumme eller gale. Men én Ting maa Alle være enige om, og det er, at den, som kommer og tager Pladsen fra sin Kamerat — han er en Skurk, en Lus, et Menneske, som man helst spytter efter. Sligt Ukrudt maa man have Lov til at ryste af sig og have Lov til at sætte fast.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Søndag den 11. Septbr. Alle mødte.

Et Medlem af Dansk typ. Forening (paa Rejse) var bleven syg her; bevilgedes i Opholdspenge 1 Kr. pr. Dag. — FORMANDEN meddelte nogle Forhold paa et Bogtrykkeri, som havde underskrevet Maskinsættertarifen, hvortil toges Stilling. — Det vedtoges at udlaane nogle Klichéer til Hr. L. Chr. Nielsen i Malmø; endvidere tegnedes Subskription paa 3 Eksemplarer af hans Værk om Bogtrykkerkunsten. — En Rekonvalescent, som havde været 6 Uger paa Landet, ønskede 2 Uger til. Nægtedes. — Medlemmer i Utterslev ønsker en Læge. Bevilgedes. — FORMANDEN samt de øvrige Styrelsesmedlemmer rettede en indtrængende Opfordring til Gustav Clausen om atter at modtage Valg til Næstformand. Clausen lovede at modtage Valg til Styrelsen, men forbeholdt sig Ret til at træde tilbage efter et halvt Aars Forløb. — Der førtes en lang Forhandling om Restanterne, og man misbilligede, at Medlemmer fik Lov til at restere for længere Tidsrum; det paalagdes Kassereren nøje at vaage over, at Lovenes Bestemmelser med Hensyn til Restanter strængt overholdes. — I Referatet fra Styrelsesmødet den 28. August er ved en Fejl fra Sekretærens Side F. K. Madsen anført som udebleven; det skulde være Laur. Hansen. O. J.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Bibliotheket aabnes Mandag d. 19. Sept. og er derefter aabent hver Mandag og Torsdag fra 7½—8½.

Nye Medlemmer: Sætter Theodor Peter Chr. Andersen (Kbhvn.), udlært 1/10 87 Nyborg. Maskinsætter Franz Joh.s Aug. Kloss (O. C. Olsen), udlært 1/10 89 i Tessin (Mecklenburg). Maskinsætter Ole Frederik Johan Fendrich (O. C. Olsen), udlært 1/1 97 i Varde. Lærling Joh.s Vilh. Rasmussen (P. Petersen). Ludvig Christensens Hustru Alma Kirstine. Oskar Hansens Hustru Thyra Frederikke. Trykker Sophus Andersen (Nielsen & Lyd.)

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Udslettet for Restance: Olaf Ch.s Olsen (udf. Faget) og Othar Alfr. Nielsen (Emil Petersen).

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket paa Søndag.**
V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Lokalformand.

Nakskov: LUDV. E. JENSEN, *Nakskov Tid.*, overtager Formandspladsen i fire Uger, medens Lokalformanden er til Manøvre.

Kolding, 14. Septbr. 98. HVIDTFELDT.

Tiltraadte: Nyborg, 1832 (Den t. F.), R. C. C. J. Tønnesen fra Odense i Plads. Aarhus, 1067, A. M. Mikkelsen (arbl.), 11 (V. d. D. B.), Alf. Eduard Cortz (i Plads). Kolding, 349, Emil Eskildsen (i Pl.) fra Rejse, 478, Hans Laur. Rafaelsen (i Pl.) fra Ringkøbing. Randers, 1647, Chr. Vald. Rye (C. J. Rye) fra Udlandet. Frederikshavn, 889, Wonsyld, fra Kolding.

Bortrejste: Ribe, 1834 (V. d. D. B.), Chr. Schmidt til Tyskland. Kolding, 889, Marius Wonsyld til Pl. i Frederikshavn. Varde, 1105, Th. Beck til Plads i Nyborg. Randers, 996, Georg Andersen til Pl. i Viborg. Ringkøbing, 478, Hans L. Rafaelsen til Pl. i Kolding og (Holstebro) 1052, P. J. Beisch i Militærtjeneste. Frederikshavn, 682, Th. Jørgensen til Aalborg (Militær).

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Aften Kl. 10 Sangprøve.
STYRELSEN.

TYPOGRAFERNES STIFTELSER

I Følge Generalforsamling-Beslutning har indeværende Regnskabsaar 5 Kvartaler og slutter 30. September. Kontingent bedes for Regnskabets Afslutnings Skyld indsendt inden denne Maaneds Udgang, **helst** til min Bopæl Søndag mellem 11—2. J. F. MØLLER
Istedgade 86, St., V.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 38
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 23. September 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

I Henhold til Meddelelse fra Dansk typ. Forenings Hovedbestyrelse er Provinstarifen vedtaget af Bladudgiverorganisationen og træder i Kraft den 1. Oktober d. A. Idet man henviser til nedenstaaende Fortegnelse over de Trykkerier, i hvilke Provinstarifen saaledes er gældende fra ovennævnte Datum, vil fornøden Meddelelse om Tarifens Indførelse i samtlige Provinstrykkerier senere blive tilsendt Dansk typ. Forenings Medlemmer.

København og Kolding, den 22. Septbr. 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Den typografiske Forening

afholder

ordinær halvaarlig Generalforsamling

Søndag den 25. Septbr. Kl. 11 pr. paa Søfryd.

Dagsorden: 1. Optagelse af en Fagfælle. 2. Formanden aflægger Halvaarsberetningen. 3. Kassereren fremlægger Halvaarsregnskaberne. 4. Forslag fra Den typ. Trykkerforening: »Fra Nytaar 1899 sker al Tilgang af Trykkere kun til Den typ. Trykkerforening«. 5. Opstilling af Funktionærer. 6. Beretning fra Kontrahentmøderne. 7. Eventuelt.

Adgang for alle Medlemmer, ogsaa for dem, der kun tilhører enkelte Afdelinger.

Generalforsamlingen er beslutningsdygtig uanset de Mødendes Antal.

STYRELSEN.

Provins-Tarifen træder i Kraft.

Med Modifikation træder Provinstarifen i Kraft i Morgen otte Dage, den 1. Oktober, idet kun Bladudgivernes Organisation har vedtaget den for sit Vedkommende, medens Provinsbogtrykkerforeningen først afgør sin Stilling ved et Møde og en Afstemning i Oktober. Ogsaa *det* kan betragtes som et Led i den Modgang, dette Smærtensbarn har mødt paa sin hidtil betraadte Vej, men man maa jo haabe, at, naar den sidste Kur er til Ende, Metoden maa have vist sig heldbringende og at Tarifen i sit fortsatte Liv maa blive behandlet med den Hensynsfuldhed og Kærlighed, som et svagt Barn altid har Krav paa.

Vi vil haabe, at netop de Svagheder, Tarifen lider under, maa aabne Øjnene paa Medlemmerne for de gode Sider, den maatte vise sig at indeholde, og at de i saa meget højere Grad skønner paa disse og søger at gøre dem frugtbringende; thi der vil da være naaet det, at naar der kommer en ny, saa vil disse Fordele, som rimeligvis straks synes faa og intetsigende, være saaledes indlevet i Bevidstheden, at man for alt i Verden ikke senere vil lade dem upaaagtede.

Og der er de bedste Chancer herfor. De Medlemmer, som har stemt *for* den, har naturligvis kun gjort det, fordi de straks fik Øje paa de Punkter, som tjente til Fordel for dens Levedygtighed, og de, som har stemt *imod*, vil nu faa travlt med at finde og udnytte dem, for dog at faa det mest mulige bjærget. Og derved opnaas det store Gode, som ikke alle Tarifer har indeholdt Mulighed for, at man lærer Tarifen saaledes at kende, at dens Bestemmelser staar som en anden ABC og at Ugeregningens Paalydende hviler paa den størst mulige Udnyttelse heraf.

Skulde der vise sig tvivlsomme Tilfælde, saa maa man ikke undlade at spørge sig for, thi man skal ikke give Afkald paa en Tøddel; det er der nemlig ikke Raad til.

Forudsætningen er altsaa, at baade Venner og Modstandere af den tager hinanden i Haanden og lover, at den skal blive holdt til Punkt og Prikke, og sker det, da skal det nok vise sig, at de ca. 4 Aar, hvis Varighed blev betragtet som et økonomisk Aag, ikke var nær saa tungt at bære, som man havde forestillet sig, men kun en Forberedelsens Tid for Overtagelsen af større og mere værdifulde Goder, en Samlingstid for Kræfter, der gennem Enheden kan løfte Tilværelsen til mere ensartede og lysere Forhold.

Idet vi nu angiver de Virksomheder, hvor Tarifen fra 1. Oktober træder i Kraft, saa gør vi kun opmærksom paa, da der mærkværdigvis har hersket en Del Tvivl derom, *at* den kun er en Minimaltarif, hvad der betyder, at hidtilværende større Lønninger ikke kan reduceres, *at* den mindste Løn under alle Forhold, ogsaa for Nyudlærte, er 17 Kr., *at* den længste ordinære Arbejdstid er 9 Timer, *at* Anmældelser om dens eventuelle Ikke-Ikrafttræden nedennævnte Steder skal anmældes til Fællesstyrelsens Formand og *at* Medlemmerne de Steder, som ikke er nævnt her, forholder sig passive, indtil vi kan meddele dem Resultatet af Afstemningen i Provinsbogtrykkerforeningen, hvilket sidste dog ikke betyder, at de *ikke* skal tage imod Tilbud om dens Ikrafttræden til nævnte Dato, hvis saadanne kan erhværves ved høflig Henvendelse.

Fra 1. Oktober træder Tarifen i Kraft følgende Steder:

Aalborg Stiftstidende.
Aarhus Amtstidende.
Aarhus Stiftstidende.
Assens Amts Avis.
Assens Avis.
Fredericia Avis.
Fredericia Dagblad.
Frederiksborg Amts Avis.
Folketidende, Ringsted.
Fyns Tidende, Odense.
Herning Folkeblad.
Hjørring Amtstidende.
Holbæk Amts Dagblad.
Horsens Avis.
Horsens Folkeblad.
Højskolebladet, Kolding.
Kerteminde Avis.
Kolding Avis.
Kolding Folkeblad.
Køge Avis.
Loll.-Falst. Folketid., Nykøbing.
Middelfart Avis.
Middelfart Dagblad.
Nakskov Tidende.
Nordjylland, Aalborg.
Nordsjælland, Helsingør.
Nyborg Avis.
Nykøbing Dagblad.
Næstved Tidende.
Præstø Amts- og Avertissementstidende, Næstved.
Randers Dagblad.
Randers Venstreblad.
Ribe Stiftstidende.
Ringkøbing Amts Avis.
Roskilde Avis.
Roskilde Dagblad.
Skanderborg Amts Avis.
Sorø Amtstidende, Slagelse.
Stubbekøbing Amts Avis.
Svendborg Amtstidende.
Svendborg Folkeblad.
Thisted Amtstidende.
Vejle Amts Avis.
Vejle Amts Dagblad.
Vejle Amts Folkeblad.
Venstres Folkeblad, Ringsted.
Vendsyssel Tidende, Hjørring.
Vestlollands Avis, Nakskov.
Østsjællands Folkeblad, Køge.

Kontingentforhøjelse.

GENERALFORSAMLINGEN i Søndags besluttede at forhøje Kontingentet fra 1. Oktober med *10 Øre* ugenlig til Sygekassen, til Trods for, at Styrelsens Forslag kun gik ud paa 5 Øre. En særlig Væsensforskel er der dog ikke, idet man maa gaa ud fra, at Forhøjelsen saa meget hurtigere ophører, ligesom man vel heller ikke kan nære Tvivl om, at Erkendelsen af de forholdsvis billige Vilkaar, paa hvilke Medlemmerne ved Erhværvelsen af Statsanerkendelsen har opnaaet en stor og betydelig Støtte i Sygdomstilfælde, og Erindringen om, at man den 1. April fik en Nedsættelse i Kontingentet, vil være i Stand til at realisere Generalforsamlingens Forslag paa en for Organisationen tjenlig Maade.

Nu, da Regnskabet for 1. Halvdel af dette Aar foreligger, kan man heldigvis nogenlunde vurdere Situationen, og det viser sig da, at det *ikke* i særlig Grad er den med April Maaned skete Forhøjelse af Understøttelse (fra 12 til 14 Kr.) eller den samtidig skete Nedsættelse af Kontingentet (med 5 Øre), som har Skylden for Nødvendigheden af den foreslaaede Forhøjelse af Medlemsbidraget, men meget mere en ganske betydelig voksende, men forhaabenlig eksceptionel Sygelighed. Man ser det af, at medens Pengehjælps-Understøttelsen til Mænd i Januar Kvartal — Aarets første 3 Maaneder — kun omfattede **1172** Dage, udbetaltes der i April Kvartal for **1701** Dage — næsten en Tredjedel mere! Medens Udgiften for Dagene i Januar Kvartal var *2236 Kr. 27 Øre** (baade i den alm. og forhøjede Afdeling), steg den for Dagene i April Kvartal til *3402 Kr.* — ligeledes over en Tredjedel mere! Det *direkte* Tab ved Understøttelsens Forhøjelse fra 12 til 14 Kr. er selv paa April Kvartals uforholdsmæssige Udgift kun *486 Kr.* — 1/7 af 3402 Kr. — saa at Enhver let ser, at *den* Reduktion i en Kassebeholdning paa 4,362 Kr. 81 Øre *ikke* vilde nødvendiggøre en Kontingentforhøjelse. Og ligesaa gaar det med en Undersøgelse af, hvad Kontingentnedsættelsen andrager. I Januar Kvartal har Indtægten for Mænd været 2962 Kr. 95 Øre** à 30 Øre ugl., i April Kvartal 2559 Kr. 90 Øre à 25 Øre. Den skete Reduktion andrager 1/5 af dette sidste Beløb eller *511 Kr. 98 Øre*, som vi havde haft mere i Indtægt, hvis vi havde beholdt 30 Øres Kontingentet. Lægger vi nu Merudgiften i Anledning af Sygehjælpens Forhøjelse, *Kr. 486*, til Mindreindtægten i Anledning af Nedsættelsen i Kontingentet, *511 Kr. 98 Øre* — saa bliver den samlede Omkostning ved Reformen *997 Kr. 98 Øre* for April Kvartal. Nu har selvfølgelig hverken vi eller Sygekasseinspektøren regnet med en Sygelighed i Dageantallet, der stiger med en Tredjedel ud over det sædvanemæssige, men *selv om vi lægger dette til Grund* og tænker os Muligheden af — hvor utænkeligt det end er — at det fortsættes saaledes hele Aaret ud, saa vilde dog Merudgiften, *som den skete Reform derefter foraarsager indtil Statstilskudet erhværves*, ikke udgøre mere end *2,993 Kr. 94 Øre*, hvilket vil sige det samme som, at den den 1. April i Aar tilstedeværende Kapital kun var reduceret til *1368 Kr. 87 Øre* den 1. Januar 1899; ja selv om vi forudsætter, at vi ikke fik Statstilskudet før i April og altsaa skulde tage Januar Kvartal næste Aar med under samme Forhold, saa havde vi dog endnu tilbage *370 Kr. 89 Øre*, hvilket jo ikke kan siges at gøre os barbenede og derfor ikke vilde have nødvendiggjort en Kontingentforhøjelse.

Vi kan fortsat klargøre det ved at notere, at den samlede Merudgift i April Kvartal er *2267 Kr. 06 Øre* og sammenholde det med den ovenfor nævnte Mindreindtægt af *997 Kr. 98 Øre*, som Statstilskudet skal bøde paa, thi det viser sig da, at den opstaaede forøgede Sygelighed, som der kun findes Dækning for gennem Kontingentforhøjelse, reelt har kostet Kassen **1269 Kr. 08 Øre.** — Vi slaar altsaa fast som afgjort: **Forhøjelsen af Sygehjælpen fra 1. April vilde ikke have nødvendiggjort nogensomhelst Kontingentforhøjelse, men Aarsagen ligger ene og alene i en enorm forøget Sygelighed.**

Statstilskudet, som skal dække Merudgiften, vil for indeværende Aar, naar vi holder den samme Indtægt i Aarets andre Kvartaler som i April, udgøre omtrent 2348 Kr., idet Tilskudet pr. Medlem for de 7 Maaneder vil blive 938 Kr. 66 Øre og 1/5 af Medlemsindtægten udgør 309 Kr. 38 Øre. Det Tab, som Ministeriums-Renderiet skaffede os, udgør efter samme Beregning 908 Kr. 97 Øre (pr. Medlem 266 Kr. 67 Øre, pr. Indtægt 642 Kr. 30 Øre), foruden at vi i de to Maaneder har haft en Merudgift til Hospitalet af 200 Kr. Havde vi ikke haft dette Tab, skulde vi altsaa ialt have haft til Dækning omtrent **3400 Kr.** af Statskassen. Da vi til 1. Januar 1899 — selv under Forudsætning af den samme kolossale Sygelighed hele Aaret igennem — vilde, som ovenfor fremstillet, have haft en Merudgift (Kontingentnedsættelse og Understøttelsesforhøjelse) af **2993 Kr. 94 Øre**, passede dog Beregningen med Statstilskudet saa vidt, at **dette vilde have bragt os et Overskud af over 400 Kr.**

Vi har anført dette tydelige Bevis for én Gang for alle at slaa den Paastand til Jorden, som enten *Letsindighed* eller *Dumhed* har fremsat, at »Misèren«, som Situationen i Sygekassen kaldes, er foraarsaget ved gale Beregninger, og man er antagelig **nu** klar over, at Grunden til Sygekassens øjeblikkelige uheldige Stilling **ikke** skyldes fejlagtig Beregning eller er den direkte Aarsag. Men i samme Øjeblik, man er det, maa man dog spørge sig selv: Ja, men hvad er da Grunden? Det er fremhævet, at April Kvartal, som omfatter Foraars- og Sommermaaneder, maa betragtes som det ellers mest heldige i Sygekassens Regnskaber, men ikke desto mindre møder det i Aar op med en Tredjedel højere Antal Sygedage end Januar Kvartal, uden at os bekendt nogen epidemisk Sygdom har hærget Staden. Nogen Grund til denne megen Sygelighed kan muligvis søges i, at vi ved vor kollegiale og solidariske Beslutning om uanset Alder og Lægeattest at optage Kolleger fra andre Sygekasser, har *bidraget* hertil, men Enhver kan sige sig selv, at selv om nogle af disse er blevne syge, saa kan kun en ringe Del af Skaden ligge dèr. Det bevises maaske tydeligst ved, at i Januar *Kvartal* (3 Maaneder) var der 69 syge Mænd og i April—Maj (2 Maaneder) 57, hvilket er færre; men Gennemsnittet af Sygdommens Varighed pr. Medlem var i de første 3 Maaneder ca. 17 Dage, men i de sidstnævnte 2 Maaneder 18 1/2; med andre Ord: i Løbet af Aarets første **90** Dage er Sygdomsvarigheden pr. Medlem 1 1/2 Dage *mindre* end i de næstfølgende **61**. Juni Maaned har opført 46 Syge, men hvor mange af dem, der er Overliggere fra de foregaaende Maaneder, kan vi desværre ikke se og som Følge deraf kan vi heller ikke yderligere bevise, hvad der dog er sandsynligt, at Varigheden i *hele* April Kvartal har været endnu længere, end af os her angivet.

Vi har tidligere udtalt, at denne paaviselige længere Varighed ikke utænkeligt kan finde en Del af sin Oprindelse fra Oppebæringen af en større ugenlig Indtægt under Sygdom end under Arbejde — og Enhver kan nu tro, hvad han vil. Men vil man rykke den Art Anskuelser ud med Rode, saa gaar man rundt paa Trykkerierne — som man alt har gjort et enkelt Sted — i Gang med at ophæve eller reorganisere de Trykkeri-Sygekasser, der yder en Understøttelse, som i Forbindelse med den faglige Syge- og Hjælpekasses overstiger Gennemsnits-Indtægten, og derfor i Henhold til Sygekasseloven er ulovlige og — af rent organisatoriske Hensyn ogsaa kan være uheldige. Baade Styrelsen og Repræsentantskabet har udtalt sig herfor, og det vilde dog være beklageligt, om Medlemmerne ikke fulgte Raadet og Følgen blev en stabil Kontingentforhøjelse eller en betydelig Reduktion i den faglige Sygeunderstøttelse. Imødekommer Medlemmerne derimod Anmodningen, og Styrelse og Kasserer samtidig udøver en nogenlunde ordenlig Kontrol, vil den nu foreslaaede Kontingentforhøjelse sikkert ikke blive af lang Varighed eller i en nævneværdig Fremtid indfinde sig paany.

* Herfra skulde endda trækkes 230 Kr. 57 Øre, hvis Alle kun havde faaet 12 Kr. ugenlig. ** Heri medregnet 30 Øre pr. Medlem i den forh. Afd. med 490 Kr. 10 Øre.

De angrer!

DET var mærkværdigt! Ikke en Røst opløfter sig pro eller kontra Slagelse-Strejkebrydernes Optagelse. Man havde med Grund Ret til at vente et Ramaskrig. Men — som alt sagt — det udeblev.

Hvorfor?

Fordi — — nej, jeg kan lige saa godt lade være at nedskrive det, thi Skarpretterkommissionen i Slagelse vilde ubarmhjærtig sætte Tankestreger i Stedet for Tornene. (De Herrer tilgive mig dette lille Hip.)

Men til Strejkebrydernе!

De angrer — og de to endda paa en saa temmelig storsnudet Maade.

Grunden, hvorfor den ene ønsker at komme i Foreningen igen, er at komme til at arbejde under ordnede Forhold. Ja, det ku' han li'. Men det kunde han jo have opnaaet for længe siden, naar han ikke var bleven »Bryder«.

De angrer — men Guderne maa vide, om Angeren er ægte. De angrer — til der atter bliver Strejke! God Morgen, Anger!

Nej, slige Folks Ord skal man aldrig tage for gode Varer. De er og bliver noget sølle Kram, som knap er værd at ofre en Spytteklat paa, end sige regne for gode Kolleger.

Jeg antager, at Kollegerne gennem disse Par Linjer har forstaaet, hvad jeg mener om Strejkebrydere, og skal derfor ikke ofre synderligt mere Blæk paa disse »Blæksprutter«.

Jeg kender ingen af de fire omstridte Individer og ønsker blot at udtale dette: Den, som i det Hele taget *kan* stemme for Strejkebryderes Optagelse, bør stemme Ja for alle fire — kan jo saa være, at Dansk typ. Forening gør sin Lykke ved det sjældne Træf at finde et »Firkløver« —, men jeg raader paa det indstændigste Kollegerne til at stemme **Nej** til hele Slænget.

Thi lade man Fanden beholde, hvad Fandens er!

W. JACOBSEN.

Er det nødvendigt?

MAN skulde have troet, at vi nu var komne ind i lidt rolige Forhold paa Kontingentets Omraade, i hvert Fald havde jeg ikke tænkt, at vi allerede efter et halvt Aars Forløb skulde have den Sag for igen. Naar dette nu alligevel er Tilfældet, grundet paa Sygekassens *ekstraordinære* daarlige Halvaar, saa er der Grund til at spørge, om det ogsaa er nødvendigt at foretage en direkte Kontingentforhøjelse for Den typ. Forenings Medlemmers Vedkommende.

Jeg skal i Korthed begrunde, hvorfor jeg mener Nej.

For det allerførste tror jeg, at den *pludselig* temmelig store Sygeunderstøttelse har givet Anledning til lidt mere Sygelighed, end vi ellers vilde have haft, og vel ogsaa har gjort sit til, at den er bleven af lidt længere Varighed end ellers, saa jeg mener kun — det er en Overgang.

For det andet udviser det foreliggende Regnskab et temmelig stort Overskud i alle de andre Kasser, saaledes at vi rigelig havde kunnet dække Underskudet i Sygekassen og endda faaet Overskud, hvis ikke Indtægterne skulde have været fordelte med bestemte Summer til de forskellige Kasser.

Altsaa har Foreningens Indtægt faktisk været saa rigelig, at Underskudet kun skyldes den bestemte Fordelingsmaade, vi har. Jeg tror, det maa blive en Fremtidsopgave at faa Regnskabet saaledes simplificeret, at vi kun faar én Kasse at tage af.

Vi maa i det daglige Liv udvise en vis Økonomi med vore Indtægter for at skaffe Ballance; saaledes mener jeg ogsaa, vi maa gøre indenfor Foreningen. Det nytter ikke, man henvender sig til d'Hrr. Principaler og fortæller, at Huslejen, Livsfornødenhederne og Kontingentet er steget 2—3 Kr. om Ugen; dér kan man ikke vente at faa sin Mer-Udgift dækket. Derfor maa man være varsom med Kontingentforhøjelser, thi de smaa Lønninger kan umulig følge med.

Hvis vi derfor tog et Par Øre om Ugen af hver Kasse en kort Tid — og det kan de for Tiden godt taale — til Fordel for Sygekassen, saa behøvedes der ingen Kontingentforhøjelse for Den typ. Forenings Medlemmer — men selvfølgelig for de Udenforstaaende. Den korte Tid, Kassen har bestaaet med den nuværende Ordning, forekommer mig ikke tilstrækkelig Grundlag for den foreslaaede Forhøjelse. FH.

Generalforsamlinger og Møder.

Typografisk Forbund i Aalborg

afholdt den 8. September ekstraordinær Generalforsamling. Formanden aabnede Mødet og valgtes til Dirigent.

1. Punkt paa Dagsordenen var Valg af en Formand i Stedet for M. Gundersen, der frarejser Byen. WESTY HANSEN valgtes enst.

2. Punkt var Valg af 2 Repræsentanter til *Nordjyllands Arbejderblad*. Valgte blev: A. C. LARSEN og WESTY HANSEN, som Suppleant: SØREN PETERSEN.

Under Eventuelt aflagde GUNDERSEN Beretning om Arbejderpartiets Regnskab. — A. C. LARSEN takkede den afgaaede Formand for hans Arbejde i Organisationens Tjeneste. —y —n.

Den typografiske Trykkerforening

afholdt Søndag den 11. September en ekstraordinær Generalforsamling i »Danas Have«. Til Dirigent valgtes V. C. BERG, til Sekretær V. A. CHRISTOFFERSEN.

FORMANDEN (Laur. Jensen) gav en udførlig Beretning af Mødet i Odense, paa hvilket vore Delegerede havde fremsat de af en tidligere Generalforsamling sanktionerede Ændringer til de af Fællesstyrelsen indsendte Love, men det lykkedes ikke ved Generaldebatten at faa dem vedtagne, idet kun én Lokalforening fulgte os. Det lykkedes dog i et nedsat Udvalg at faa vedtaget det samme paa en anden Maade, saaledes at vi kunde tiltræde Ændringerne, hvorved Udvalget kom til at give en énstemmig Indstilling, der bevirkede, at Mødet næste Dag vedtog Udvalgets Forslag næsten énstemmigt. Vi opnaaede bl. a., at vi selv ogsaa for Fremtiden administrerer vore egne Sager som en Hovedforening indenfor Forbundet, og sikrede os Bevarelsen af vor Selvstændighed, idet intet Forbundsmøde kan vedtage Forslag, der kan føre til Ophævelsen af Hovedforeningerne, uden forsaavidt hver enkelt af disse først vedtager dette. Til Bestridelse af Rejse- og Arbejdsløshedshjælp gik vi ind paa at henlægge i en særlig Kasse 25 Øre ugentlig pr. Medlem, saaledes at eventuelt Overskud ved Aarsopgørelsen mellem de kontraherende Foreninger fordeles mellem disse, ligesom eventuelt Underskud udredes af disse, alt i Forhold til Medlemsantal. — V. C. BERG supplerede Formandens Beretning og fremhævede særlig, at paa ovennævnte Møde var Trykkerforeningens Eksistensberettigelse tilfulde godtgjort. — Beretningen godkendtes enstemmigt.

Derefter aflagde FORMANDEN Beretning om de Forhandlinger, der havde været ført mellem Styrelsen for vor Forening, Den typ. Forening og den nydannede Klub. Som man vilde have set af Referatet, havde der været nogen Divergens mellem vor Styrelse i denne Anledning, idet et Flertal af denne havde vedtaget en Udtalelse, som Taleren ikke kunde billige, naar han skulde varetage sit Mandat som Medlem af Tarifkommissionen paa rette Maade. Paa den anden Side maatte han erkende, at Udtalelserne taktisk set var baade kloge og berettigede ved den omhandlede Lejlighed, og Styrelsen skulde derfor heller ikke høste Utak for sin Handlemaade, selv om den kom til at staa temmelig ene med sin Opfattelse. Taleren sluttede med at erklære, at han eventuelt kunde gaa med til at optage saadanne ikke-faglærte Rotationstrykkere, der med Ansvar i flere Aar havde trykt paa Rotationspresse. — DAHLQUIST udtalte, at set fra et demokratisk Standpunkt var det maaske rigtigst, at vi optog disse Trykkere samt deres Medhjælpere, men vilde dog ikke anbefale dette, da vi saa var ligesaa forpligtede til at optage Trykkeri-Arbejdsmændene med. Taleren kunde gaa med til at optage saadanne Arbejdere, som selvstændig havde passet en Rotationspresse i 4 Aar. — CHRISTOFFERSEN klargjorde overfor Forsamlingen, hvorfor et Flertal af Styrelsen i Modsætning til Formanden havde indtaget en Særstilling og stillet den omtalte Udtalelse eller Resolution paa ovennævnte Møde; Taleren mente iøvrigt, at det var uklogt ikke at optage de Rotationstrykkere, som fandtes i Klubben, i vor Forening, da det jo maatte være vor Forenings daværende Ledelses Fejl, at denne ikke i Tide havde gjort sin Indflydelse gældende og besat disse omstridte Pladser med faglærte Trykkere; nu er det vor Pligt at gøre den Skade god igen ved at optage disse Folk, som paa den Maade er komne ind i vort Fag. — ALB. SØRENSEN vilde i Modsætning til den sidste Taler udtale, at det ikke var den daværende Ledelses Fejl, at den ikke i Tide havde gjort sin Indflydelse gældende, idet vor Forening dengang ingen Magt havde til at besætte saadanne Pladser, hvad vi først nu har Udsigt til at faa. Taleren kunde iøvrigt ikke gaa med til, at vi optog disse Rotationstr. samt deres Medhjælpere og mente sluttelig, at det næppe vilde falde Trykkerforeningen vanskelig at besætte fremtidige Pladser ved Rotationspressen. — K. KIEFER henpegede paa den Fare, der under en Konflikt kunde opstaa ved ikke at have Rotationstrykkerne og deres Medhjælpere optagne i vor Forening; han var tillige overbevist om, at der blandt Medhjælperne fandtes dygtige Folk, som kunde trykke lige saa godt paa en saadan Presse som en faglært Trykker. — V. C. BERG: Det forekommer mig, at der ikke fra vor Side kan rejses nogen berettiget Indvending mod Optagelsen af *Rotationstrykkerne*, saasnart vi faar klaret, hvilke Krav der bør stilles til en Mand, for at han kan bære dette Navn. Noget andet er det med *Medhjælperne* i Rotationstrykkerierne — skal vi optage dem, maa det næste Skridt konsekvent være, at vi ogsaa optager Trykkeri-Arbejdsmændene og de kvindelige Trykkeri-Arbejdersker, men disse sidste har jo allerede dannet deres egen Fagforening, saa det naturligste synes mig at være, om de mandlige Medhjælpere ikke alene paa Rotationstrykkerierne men sammen med dem Medhjælperne paa de øvrige Trykkerier her i Byen danner en egen Fagforening med Tilslutning til de samvirkende Fagforbund. Lad os derfor se at faa klaret for os selv, hvad der skal forstaas ved en »Rotationstrykker«. J. C. JENSEN mente, at vi af taktiske Hensyn bør optage de Rotationstrykkere, som for Øjeblikket selvstændig passer en saadan Presse. — VIGGO HANSEN vilde anholde Kiefer for Udtalelsen om »de dygtige Medhjælpere«. Adskillige ansete faglærte Trykkere, som passede Rotationspresser,

kendte aldeles ikke noget til de saakaldte »Medhjælpere«, endsige til »dygtige«, idet de kun havde en Arbejdsmand til at udføre den grovere Del af Arbejdet, et Arbejde, som enhver anden Trykkeri-Arbejdsmand med Lethed kan udføre, af hvilken Grund Taleren heller ikke kunde gaa med til at anbefale disses Optagelse i vor Forening; i det hele taget bør kun de faglærte Trykkere, som findes i Klubben, optages. — STEPHENSEN, som havde været med paa det omtalte Møde med Klubbens og Den typ. Forenings Styrelser, havde faaet det Indtryk, at Rotationstrykkerne i Klubben absolut vilde have deres Medhjælpere med ind i Trykkerforeningen, i modsat Fald fik vi ingen af dem, og det kunde Taleren ikke gaa med til. — DAHLQUIST: Da Den typ. Foren. havde Hjælpe-Arbejderne i deres Forening, kunde jo Medhjælperne henvises til denne. Han anbefalede endnu en Gang sit Forslag om at optage saadanne Folk, som selvstændig havde passet en Rotationspresse i 4 Aar. — FORMANDEN imødegik forskellige Talere og stillede slutelig følgende Resolution:

»Generalforsamlingen vedtager event. at optage saadanne Rotationstrykkere, der har arbejdet mindst 4 Aar som Rotationstrykkere med Ansvar, og som for Øjeblikket arbejder som saadanne, forsaavidt Vedkommende fremsætter Begæring om at optages«,

som vedtoges af omtrent hele Forsamlingen, idet kun 2 stemte imod.

Punkt 3. Beslutning ang. Foreningens Stilling til Odensemødets Vedtagelser. FORMANDEN anbefalede Tilslutningen til Dansk typografisk Fagforbund og anbefalede derefter en af Styrelsen vedtagen Resolution, saalydende:

»Idet Generalforsamlingen gaar ud fra, at Trykkerforeningen fra 1. Januar 99 faar Tilgang af alle Trykkere, anbefaler den Tilslutningen til Dansk typografisk Fagforbund paa Basis af de paa Odensemødet vedtagne Beslutninger. Den endelige Afgørelse sker ved skriftlig Afstemning blandt alle Medlemmerne.«

Efterat et Par Talere havde haft Ordet for at anbefale ovennævnte Resolution, vedtoges denne énstemmig uden Diskussion.

Punkt 4. Lovenes Revision. Det vedtoges, paa Forslag af Formanden, at overlade Styrelsen at udarbejde Ændringerne og senere at forelægge disse for en Generalforsamling.

Punkt 5. Eventuelt. Under dette Punkt blev der rettet forskellige Forespørgsler til Ledelsen vedrørende Dobbelt-Medlemmerne, vor Stilling til Sygekassen samt om Tarifen, som af Formanden bleve besvarede.

Hvorefter Generalforsamlingen hævedes.

Den typ. Forening

afholdt Generalforsamling Søndag den 18. Septbr. Dagsorden: 1) Behandling af de nye Love, 2) En Ændring til Lovene for Sygekassen, 3) Forslag om Forhøjelse af Sygekassekontingentet og 4) Eventuelt. Dirigent: F. K. MADSEN. Sekretær: JOHAN MØLLER.

Paa Forslag af FORMANDEN (P. Lauritzen) og F. K. MADSEN vedtoges det at gøre Lovene til Genstand for en Generaldebat. Den Førstnævnte motiverede udførligt Lovene. § 1 vedtoges med den i Udkastet foreslaaede Ordlyd. Under Behandlingen af Afsnit II anbefalede RENÊ-LASSEN en udvidet Kontortid for Kassereren, ligesom han fandt, at den af denne fordrede Kavtion var for høj. — GUSTAV CLAUSEN stillede Forslag om, at Kassereren ikke, som nu, maatte paatage sig anden fast Beskæftigelse end Foreningens, naar denne medførte, at han antog fremmede Folk til at gøre Foreningens Arbejde. Han mente, at den foreslaaede Gage af 2000 Kr. berettigede denne Fordring. — VILH. JØRGENSEN sluttede sig til Gustav Clausen. — FORMANDEN mente, at saalænge Kassererens Virksomhed ikke gav Anledning til Klage, maatte man lade ham selv ordne Forretningsgangen, som han fandt formaalstjenlig, særlig naar det vedblivende kunde ske uden Ekstraudgift for Foreningen; man kunde ikke tage hans Kontortid som Maalestok for hans virkelige Arbejdstid. — NIELS HANSEN var af den Anskuelse, at det maatte overlades Kassereren at ordne sin Arbejdstid efter eget Skøn og fremhævede, at det var til Gavn for Foreningen, naar Kassereren med Interesse vejledede saavel de Rejsende som de Arbejdsløse samt tog sig af de Syges Tarv. — GUSTAV CLAUSEN erindrede om, at Den typ. Forenings og Hjælpekassernes tidligere Kasserer udførte Foreningsarbejdet som Overarbejde. Da man skred til Indførelse af Fælleskasserer var Tanken den, at det Medlem, som sattes paa denne Post, skulde være *vor* Mand og ikke tillige nogen Andens. — BERGENHOLZ fremhævede, at naar han i sin Egenskab af Arbejdsanviser havde anvist Folk Pladser paa over 2000 Kr. om Aaret, saa var dette Bevis paa, at han ikke havde ladet sig friste af fordelagtigere Tilbud. Af Hensyn til, at der af og til var Ærinder at udrette i Magistrats- og Hospitalskontorer m. fl. Steder, kunde Kontortiden først udvides, naar der blev ansat Medhjælp, hvad der forøvrigt allerede af den Grund var en Nødvendighed, da den nuværende Arbejdstid var altfor overdreven. Naar man vilde ændre Kassererens Virksomhed, burde det ske ikke paa ét, men paa alle Punkter. Han fremhævede udtrykkelig, at hvis man forbød ham privat Beskæftigelse, vilde dette medføre en betydelig Udgift for Foreningen til Medhjælp. — STECHER foreslog to Kontortider: en for arbejdsløse og en for arbejdende Medlemmer. — LAURITZ JENSEN foreslog at bibeholde den nuværende Ordning m. H. t. Kassereren for derved at undgaa Ekstraudgift for Kassen. — JOHAN MØLLER pointerede, at naar vi selv kæmpede ikke alene for Opnaaelse af kortere Arbejdstid, men ogsaa højere Løn, burde vi i første Række, hvor vi selv var Arbejdsgivere, overfor vore Funktionærer drage Omsorg for, at disse Punkter skete Fyldest, og foreslog for Kassererens Vedkommende en Arbejdstid af 8 Timer. — GUSTAV CLAUSEN fremhævede det absolut nødvendige i, at Kassereren ikke var beskæftiget udover den lange Arbejdstid, som han alt nu meddelte, at han havde. Talerens Ændring til § 3, 7. Stykke, lød: »*Kassereren maa ikke paatage sig andet Arbejde end Foreningens.*« Dette Forslag vedtoges med 27 mod 23 St. — LAURITZ JENSEN tog derefter et af ham til § 3, 6. Stykke, stillet Ændringsforslag tilbage. — FR. LUND foreslog de to sidste Linjer af § 4, 1. Stykke, strøget, hvilket vedtoges. — JOHAN MØLLER foreslog, at § 4, 1. Stykke, 3 Revisorer ændres til 4 Revisorer; dette vedtoges. — Derefter vedtoges Afsnit II. — Afsnit III vedtoges uden Diskussion. — Afsnit IV. RENÊ-LASSEN foreslog, at § 15, 2. Stykke, udgaar, hvilket vedtoges, samt at § 17 udgik, hvilket ligeledes vedtoges. — Derefter vedtoges Afsnit IV. — Til § 19 foreslog BERGENHOLZ den Ændring, at Redaktøren burde vælges for 1 Aar, i Lighed med, hvad der fandt Sted for de øvrige Funktionærer. — VICTOR PETERSEN oplyste, at Tidsgrænsen af 3 Aar var sat for at være i Overensstemmelse med Dansk typ. Forenings Love. — Efter at BERGENHOLZ' Ændring var forkastet, vedtoges Afsnit V. — Optagelse af Blokadebrydere gav V. PETERSEN Anledning til at henlede Medlemmernes Opmærksomhed paa de ved Forbundsmødet, saavelsom det skandinaviske Møde, vedtagne Bestemmelser. — N. WENDT fandt det mere formaalstjenligt, om Blokadebrydere ved Optagelse paany i Foreningen idømtes en Mulkt af 100—150 Kr.; dette Forslag vandt imidlertid ikke Forsamlingens Tilslutning. — En Henstilling fra RENÊ-LASSEN om en yderligere Skærpelse af Optagelsesbetingelserne for Blokadebrydere besvaredes af V. PETERSEN derhen, at Sagen ved førstk. Møde skulde blive gjort til Genstand for fornyet Drøftelse. — Solidaritetserklæringen i § 31 anbefalede LAURITZ JENSEN at forkaste med den Motivering, at Medlemmerne ikke burde betragtes som en Flok sammenløbne Individer. — V. PETERSEN imødegik ham og anbefalede Solidaritetserklæringen, som jo til Stadighed anvendtes under visse givne Forhold mellem Trykkeripersonalerne. — Fra flere Taleres Side gjordes det gældende, at Erklæringen i hvert Fald ingen juridisk Gyldighed havde overfor Sygekassen, saa længe Sygekasseloven var som den var. Ved Afstemningen forkastedes Solidaritetserklæringen. Efter § 31 indskødes 2. Afsnit af § 37. — Afsnit VI vedtoges dernæst. Ligeledes Afsnit VII. — RENÊ-LASSEN foreslog, at der i § 40, efter 2. Punktum (Kassereren er Forretningsfører og Styrelsen foreskriver Regler) tilføjedes: »Disse Regler skal dog godkendes af en Generalforsamling«. — Dette fraraadedes af V. PETERSEN, P. LAURITZEN og BERGENHOLZ. Sidstnævnte fandt det ikke heldigt at fastsætte bestemte Regler for Arbejdsanvisningen, da mange forskellige Hensyn gjorde sig gældende. Tidligere, da man havde Regler for dette Kontor, var Virksomheden gaaet fuldstændig i Vasken. — Ændringen toges tilbage og Afsnit VIII—XII vedtoges.

Efter at Formanden havde anbefalet, at Sygekassens Andel i Kassererens Løn fastsattes til 800 Kr. aarlig, i Stedet for som nu Procentberegning, vedtoges denne Ændring enst. Ligeledes ændredes 3 Revisorer til 4.

Punkt 3. Kontingentforhøjelse. FORMANDEN gjorde opmærksom paa det store Underskud, hvortil en af de væsenligste Aarsager var den overordenlig store Sygelighed, til Tider 40 Syge om Ugen — ligesom vor Kasse jo ogsaa var svært belastet med Tuberkel-Patienter. Han anbefalede en Kontingentforhøjelse af 5 Øre. — LAURITZ JENSEN mente, at man for et halvt Aar siden havde slaaet større Brød op, end man kunde bage. Det var uforsvarligt overfor de Medlemmer, der var tiltraadte fra andre Kasser, at forhøje Kontingentet. Han foreslog, at man i Stedet for burde tage Tyren ved Hornene og nedsætte Sygehjælpen. Faktum var jo dog, at de gjorte Beregninger var splittergale. — G. CLAUSEN replicerede til Lauritz Jensen. Den virkelige Aarsag til Underskudet var dels den, at man for de to første Maaneders Vedkommende gik Glip af Statstilskudet, dels denne, at man rundt omkring paa Trykkerierne havde private Sygekasser, hvis Understøttelser sammen med den faglige Sygekasses i mange Tilfælde overskred Arbejdsindtægten, ligesom de i de sidste Aar udstrakte Rekonvalescentophold paa Landet spillede en stor Rolle. Desuden gjorde Udgiften til Hospitalet, hvor man ingen Moderation havde, sit til at forøge Udgiften. — RENÊ-LASSEN gjorde opmærksom paa, at man med det eventuelle Statstilskud, 4000 Kr., dog vilde faa et Underskud paa 8000 Kr. — Det vedtoges at forhøje Kontingentet med 10 Øre

Paa en Forespørgsel angaaende en Artikel i *Typ.-Tid.* erklærede GUSTAV CLAUSEN, at han bar Ansvaret for denne, og at den deri hævdede Sandsynlighed for Simulerings-Tilfælde stod han ved. — BERGENHOLZ afbrød her Taleren: Tallene giver Dem ikke Ret. — GUSTAV CLAUSEN: Jeg giver ikke meget for Bergenholz' Tal. Her mødtes Clausen af Forsamlingens demonstrative Mishagsytringer.

Nær og fjærn.

Kontingentforhøjelse. Ny typ. Forening har ved en skriftlig Afstemning vedtaget at forhøje Medlemskontingentet med 10 Øre ugenlig for at konsolidere Foreningens økonomiske Stilling saa meget, at den — med Henblik paa eventuel Strejke — forhaabenlig vil kunne ride enhver Storm af. Efter eget Opgivende skal Foreningen have omtrent

200 Medl. og vil saaledes gennem Kontingentforhøjelsen blive i Stand til at forøge sin Kassebeholdning med *aarlig* ca. 1000 Kr. I Tilfælde af Konflikt til Nytaar er der altsaa ca. 1½ Kr. til hvert Medlems Understøttelse en Gang for Alle, men ikke desto mindre mener *Ny typ. Tid.*, at under en fornuftig og sparsommelig Ledelse har Ny typ. Forening nu fremfor nogen anden typografisk Forening Betingelser for at kunne være den Værn og Støtte for sine Medlemmer, som en Fagforening bør være. Det er grueligt, saa Folk bliver indbildske, naar de faar et Par Skilling i Lommen!

Efter Dukkerten. Hr. J. W. JENSEN har, som vi forudsatte, ganske rigtig sat sig paa Strandkanten for at tørre sig efter den Dukkert, vi gav ham og som han naturligvis slet ikke har fundet »underholdende«, men som har hjulpet paa hans Selverkendelse. Rystende af Kulde og gispende efter Vejret fralægger han sig nu ikke mere Skylden for den pekuniære Skade, han ved sit ministerielle Renderi har skaffet Sygekassen og sine Kolleger — men erklærer, at han ikke har følt sig forpligtet til at tage noget Hensyn til Sygekassen. Han skriver rigtignok — »til Den typografiske Forening«, men da denne ikke har lidt noget ved hans smukke Fremfærd, men kun Sygekassen, er det altsaa en »lys« Omskrivning. Nu naaede vi altsaa saa vidt. Men saa anfører han som Fortidens Riddersmænd, der drog hærgende og plyndrende frem, at det er fordi han har sat »Lov og Ret« som Nr. 1! Og derved minder han os om, at han endnu ikke har forklaret os, hvorledes Konfirmationsbestemmelser kan ophæves, fordi de ikke nævnes i en Sygekasses Love.

Vil De være saa venlig, Hr. Jensen! Naar det er sket, skal vi sende Dem vor Regning. Foreløbig vil De se, at det for April—Maj drejer sig om ca. 1100 Kr., men da de »ældre Kolleger«, for hvis Skyld De drog i Leding, nu skal op med en 10 Øre ugenlig, vil det maaske ikke være for meget at notere Dem for den med det samme.

Deres Trøst maa være, at Skaden her er bleven større end *Avisens* Opfordring i 1884 til Magistraten om at fratage Sygekassen Moderation — thi den mislykkedes jo helt!

Gutenberg-Korets aarlige Koncert finder Sted paa Søndag 14 Dage i Wittmacks Lokaler. Foruden nye Kompositioner, hvorimellem Soldaterkor af »Faust«, som Koret vil fremføre, har det sikret sig en fortrinlig Assistance baade paa det vokale og instrumentale Omraade.

Illustreret Bogtrykkerkunsts Historie. 1. Hæfte af dette Værk med et Bilag er nu udkommet og begynder med en Skildring af Tiden før Gutenbergs Opfindelse af Typerne, i hvilken Fortidens symbolske Skrifttegn omtales og gengives i alle deres Afskygninger. Ingen Tvivl er om, at Værket vil blive interessant og paa ét Sted samle alle de mange og forskelligartede Oplysninger om »Kunsten og dens Fortid«, som man ellers har vanskelig ved at tilegne sig. Hæftet koster 25 Øre, hvilket ikke kan siges at være for dyrt overfor et Værk, hvis Tilblivelse koster store Ofre og som er af overordenlig Interesse for enhver Fagfælle; og det svenske Sprog, hvori det er skrevet, lægger ingen Hindring for Forstaaelsen.

Literatur. Vi henleder Opmærksomheden paa omstaaende Annonce fra Udgiveren af *Nordisk Familie-Bibliotek*, Hr. JUL. HANSEN. *Nordisk Familie-Bibliotek* er for saa vidt ikke et nyt Foretagende, som det allerede har afsluttet sit 1. Bind, en Bog paa 300 Sider, og er 15 Hæfter inde paa to nye; man turde maaske heri se Bevis for, at Foretagendet er levedygtigt. De to ny Bind indeholder henholdsvis en livlig og interessant Skildring af Indianernes Liv og Færden og en historisk Fortælling fra Stuarternes Kampe. Hæftet koster 10 Øre. Subskription pr. Kvartal 1 Kr. 30 Øre og Subskribentsamlere erholder hvert 5. Ekspl. gratis. Enhver, der tegner sig, faar ligeledes alt det af de to sidste Bind udkomne gratis — altsaa 15 Hæfter!

Dansk typ. Forenings

Arbejdsanvisningskontor

anviser **flinke** og **paalidelige** Typografer til d'Hrr. Bogtrykkere i Provinserne.

Brev- og Telegramadresse: *Typografia, Kolding.*

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Søndag den 18. Septbr. Frav. med anm. Forfald: O. JOHANSEN, F. K. MADSEN og LAUR. HANSEN.

Et udslettet Medlem anmodede om, at Udslettelsen toges tilbage mod at han betalte Restancen. Nægtedes; Vedk. maa indmælde sig paany. — Typograf Osvald Langner var død; hans Paarørende havde anmodet om Begravelseshjælp. Da han var udslettet for Restance den 2. Septbr., blev dette nægtet. — Et Medlems Hustru ønskede at blive staaende i Ligkassen, mens hun tog Bopæl i Grenaa. Tillodes. — Paa Foranledning vedtoges det, at Medlemmer, som aftjener deres Værnepligt, kan, selv om dette sker udenfor Københavns Omraade, blive staaende i Ligkassen. Paa den anden Side kan Medlemmer af Dsk. typ. Foren., som aftjener deres Værnepligt i København, først efter endt Militærtjeneste og naar de forbliver der, tiltræde de københavnske Afdelinger med Nyderet, Anmeldelsen om Tilflytningen skal dog alligevel ske. — Der førtes en Diskussion om Foreningens Regnskabsvæsen, som ønskedes simplificeret. Det henstilles at tage kyndig Assistance hertil. — Fra et Personale var indløbet Klage over Belysningen i paagældende Trykkeri. Overlodes Formanden at bringe i Orden. — Til Maskeradeudvalget valgtes CLAUSEN og FASMER.

Regnskab over Maskeraden d. 12. Marts 1898.

Indtægt.		*Udgift.*	
Billetsalg:		Musik	Kr. 205.00
341 Spisebilletter.	Kr. 341.00	Lokale og Politivagt	- 316.00
468 Herrebilletter.	- 585.00	Spisebill. à Kr. 1.00.	- 380.00
562 Damebilletter.	- 562.00	Tryksager (Billetter, Progr., Sange)	- 60.75
584 Tilskuerbill.	- 292.00	Kostumer, Optog, Ballon etc.	- 62.00
89 Børnebilletter.	- 31.15	Dekorationsleje	- 22.00
Balbaand	- 45.00	Til de Assisterende	- 53.95
		Kontrol, Budløn etc.	- 22.00
		Balbaand, Sløjfer, Naale, Farve	- 11.78
		Oversk.: Gutenberg-Koret	- 361.34
		— Den typ. Foren.	- 361.33
	Kr. 1856.15		Kr. 1856.15

Den 14. September 1898 udestod Restancer for Billetter til Beløb Kr. 88.25.

Den 14. September 1898. V. BERGENHOLZ.

Revideret og befundet rigtig.

Den 14. September 1898.

JOHAN MØLLER. O. HELSTED. FR. LUND.

Regnskab over 1. Maj-Festen 1898.

Indtægt.		*Udgift.*	
45 Billetter à 50 Øre	Kr. 22.50	Musik	Kr. 18.00
Underskud	- 26.08	Lokale	- 8.00
		Servering	- 22.00
		Naale	- 0.58
	Kr. 48.58		Kr. 48.58

Regnskab over Stiftelsesfesten d. 12. Juni 1898.

Indtægt.		*Udgift.*	
356 Billetter à 35 Øre	Kr. 124.60	Musik	Kr. 51.00
Balbaand à 50 Øre	- 70.00	Lokale	- 40.00
		Naale	- 2.50
		Balbaand, Rekvisiter	- 8.55
		Prøver, Korrespondance o. s. v.	- 4.77
		Tryk af Programmer	- 12.25
		Kontrol og Budløn	- 8.00
		Forfriskninger til Assisterende	- 24.20
		Overskud	- 43.33
	Kr. 194.60		Kr. 194.60

Der udestod i Restancer ved Regnskabets Afslutning 49 Billetter à 35 Øre.

Den 14. September 1898. V. BERGENHOLZ.

Ovenstaaende Regnskaber reviderede og befundne rigtige.

Den 14. September 1898.

JOHAN MØLLER. FR. LUND. O. HELSTED.

Biblioteket.

Ved Revisionen af Foreningens Bibliotek fandtes 542 indb. Bøger (deraf var 15 ikke indført i Kataloget), 74 Blade & Tidsskrifter, 9 religiøse Bøger, som *aldrig* udlaanes, samt 15 uindb. Dubletter. Tillige findes 3 ikke afsluttede Subskriptionsværker. I Aarets Løb har været en Tilgang af 42 nye Bøger og disse tilligemed 20 nye Bøger fra forr. Aar er blevne indbundne.

Der har i Aarets Løb været 131 Laanere med et samlet Boglaan af 1102 Bøger. Mulkter samt Salg af Kataloger har givet en Indtægt af 5 Kr. 20 Øre.

Ved Revisionen var alle udlaante Bøger indkomne med Undtagelse af 1, som det ikke har været muligt at faa tilbage.

Den 13. September 1898. REVISORERNE.

Brevkasse.

Hr. *Johs. Hj. Nielsen*, Horsens. Vi beklager atter denne Uge at maatte lade Deres Artikel om »Stenografien« udgaa, men, som De ser, mere aktuelt Stof nødvendiggør det.

Flere Indsendere. Næste Gang. RED.

Foreningsmeddelelser.

Den typografiske Forening.

Styrelsesmøde Søndag Kl. 10½ i Søfryd.
FORM.

Bibliotheket er aabent hver Mandag og Torsdag fra 7½—8½.

NB. Medlemmer, som indkaldes til Militærtjeneste (ogsaa til Manøvre), maa meddele Kontoret dette.

Ny Medlemmer: Sætter Edvard William Hansen (Aller), udl. Oktbr. 94. Vict. E. Andersens Hustru Anna Kathrine, Bøhms do. Johanne Marie og Oskar Hansens do. Ida Julie Thorup.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 950 (Dsk. t. F.), Marius le Fevre, 51, Anders Pedersen Andersen og 1392, Alf. Seidelin Nielsen (alle 3 arbl., fra Rejse). 2837, Carl Oskar Hjorth (Græbe) fra Argentina.

Bortrejste: 182, S. M. Backhausen (Rasm. & Olsen) til Aarhus. Randas Hustru Albina til Grenaa og Vilh. Chr. Hansens Hustru til Argentina.

Udmældt: Trykker K. Chr. Møller (Græbe).

Alle Restancer maa indbetales!

D'Hrr. Inkassatorer erindres om, at Kvartalet slutter med indeværende Uge. Indbetaling modtages paa Kontoret, aabent 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket paa Søndag i Anledning af Generalforsamlingen.** V. BERGENHOLZ.

Dansk typografisk Forening.

Nyt Medlem: Odense, Viggo Villiam Jensen, udl. 14/9 98 i Hagen & Sivertsens Etabl. i Odense efter 5 Aars Lære. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Aarhus, 977, Fritz Baumgarten og 966, Martin Madsen, begge i Pl. Aalborg, 682, Th. Jørgensen fra Frederikshavn (Mil.). Viborg, 715, Anton Strand (Mil.). Horsens, 160, Sofus Utke fra Aarhus, 1197, Alb. Thiel fra Roskilde (begge til Horsens Dagblad, sidstn. f. T. Mil. i Aarhus). Fredericia, 1152, Peder Nielsen Petersen (Mil.) fra Varde og 1228, C. J. Frithiof Aaredsen i Pl. fra Rejse.

Bortrejste: Aalborg, 222, M. Gundersen til Pl. i Middelfart. Aarhus, 160, Sofus Utke til Horsens i Pl. Kolding, 218, F. U. Hansen til Pl. i Præstø og 711 (Dsk. t. F.), M. E. Grauleff til Aarhus (Mil.). Esbjerg, 715, Anton Strand til Viborg (Mil.) og 39, Chr. Stæhr (arbl.) til Pl. i Svendborg. Køge, 102, Th. O. Jensen til Pl. i Nykøbing M. Herning, 1113, Oskar P. Berg paa Rejse. Stubbekøbing, 987, Sv. Alfr. Petersen til Københ. (arbejdsløs).

Udelukket: For at have optaget Arbejdet i **Præstø**: Medlem af Dansk typ. Foren., Nr. 973, **Vilhelm Niels Peter Jensen**, født i Præstø 2/11 75, udl. i Fredericia Dagblad 4/2 95, indtraadt i Foreningen i Stege 18/2 95.

Den typ. Trykkerforening.

Samtlige Medlemmer, der enten er *Dobbeltmedlemmer* eller *Medlemmer af Hjælpekasserne*, bedes give Møde ved Generalforsamlingen i *Den typ. Forening* paa Søndag *Kl. 11* paa *Søfryd.* STYRELSEN.

Styrelsesmøde paa Søndag Form. Kl. 10½ paa Søfryd. FORMANDEN.

Bortrejst: 218, J. Bachhausen til Udlandet.

Udmældt: 138, J. Eriksen (forandret Livsstilling).

Typografernes Stiftelser

I Følge Generalforsamling-Beslutning har indeværende Regnskabsaar 5 Kvartaler og slutter 30. September. Kontingent bedes for Regnskabets Afslutnings Skyld indsendt inden denne Maaneds Udgang, **helst** til min Bopæl Søndag mellem 11—2. J. F. MØLLER
Istedgade 86, St., V.

Typografernes Sangforening.

Lørdag Aften Kl. 9½ præcis: Delegeretmøde ang. Arbejdsløshedsfesten. Kl. 10 Sangøvelse. Derefter *Generalforsamling*: Beretning, Valg af Formand og Revisorer.
STYRELSEN.

ANNONCER

Opfordring.

En yngre Typograf, som i de sidste 2 Aar har gennemgaaet en Kur for en Brystlidelse, og som nu har faaet Lægeerklæring for at være fuldt arbejdsdygtig, søger Plads paa et sundt Sted her eller i Provinserne. Den Vedkommende er en i alle Maader brugbar Sætter. En Principal, som maatte kunne tilbyde ham det ønskede Arbejde, bedes henvende sig Admiralgade 19 til V. BERGENHOLZ.

Paa Grund af Pladsmangel agter jeg at bortsælge en

Wormser Trædepresse,

indre Rammevide 63 × 47 Ctm., imod kontant Betaling. Pressen befinder sig i en udmærket god Tilstand.

W. L. Schütze,
Haderslev (Slesvig).

J. G. A. Eickhoff, København V.

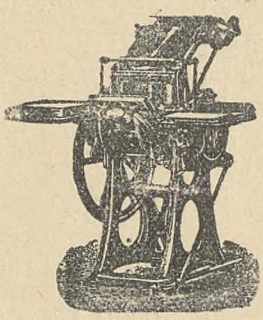

Maskiner til
Bogtryk
Stentryk
Bogbinderi

Otto's ny
Gasmotorer
staaende og liggende
fra ½—100 HK

Transmissioner

Farve, Valsemasse

Brugte rep. Maskiner haves i Reglen

Nærmere paa Forespørgsel

Ærede Herrer Kolleger!

Undertegnede, der under Navn af *Nordisk Familie-Bibliotek* siden sidstledne 1. April har paabegyndt Udgivelsen af en Række Fortællinger, Rejseskildringer, Noveller etc., tilbyder hermed disse Værker til en Subskriptionspris af 10 Øre pr. Hæfte (à 32 Sider) eller Kr. 1.30 pr. Kvartal (Porto iberegnet). Begyndelsen er gjort med »Malerens Plejedatter« af MARTHE LACHÈZE, som er færdig med 10. Hæfte = 300 Sider, og koster hæftet 1 Kr., indb. i Vælskbind 1.85 à 2.00 samt i komponeret Bind Kr. 2.00. Derefter er paabegyndt KARL MAY: »Winnetou eller den røde Gentleman«, ERNST V. LINDEN: »Robert Surcouf«, JOS. SPILLMANN: »Lady Nithsdale«, historisk Fortælling fra Tiden for Stuarternes Kampe, og J. D. H. TEMME: »Et Familjedrama«, Kriminalroman. »Winnetou« danner et Værk for sig og bliver 2 à 3 Bind, medens de øvrige Fortællinger skulle udgøre ét Bind paa ca. 600 Sider under Titlen: »Mindre Fortællinger«. Ved Slutningen af hvert Værk (eller Bind) vil der tilbydes ærede Subskribenter et til Værket passende smukt komponeret Bind til den lavest mulige Pris, i Reglen 50 à 75 Øre.

Meningen med denne Lekture er at søge dannet en Modvægt mod de almindelige Kolportageromaner af mere end tvivlsom Værdi og at udgive saadanne Værker, som Enhver vil glæde sig ved at have i sit Bibliotek. Der vil ikke blive lagt an paa at give sanse- og nervepirrende Skildringer, men derimod virkelig sund og aandsdannende Lekture, som Forældrene ikke behøver at skamme sig ved at give deres Børn i Hænde, ja som vil danne en Pryd for ethvert Hjem. Det er ej Meningen at give pietistisk, men ej heller irreligiøs Lekture; kort og godt: Meningen er at byde en *underholdende, Gemytterne fængslende Lekture.*

Men, ærede Kolleger, jeg beder om endelig ikke at tro, at det er Værker, som taaler skarp Kritik, hvad Sætning og Trykning angaar, thi saadanne Værker med denne Mængde Læsestof vilde jo betinge en langt højere Pris — jeg har kun lagt an paa, hvad ovenfor er sagt, og skal til Værkernes Ros blot sige, at de i *stilistisk* Henseende vil blive det bedst mulige.

Typografer vil faa de med 11. Hæfte paabegyndte nye Fortællinger **gratis**, naar de indsender Kr. 1.30 for **Oktober** *Kvartal*, d. v. s. ialt erholdes **15** *Hæfter* **gratis.**

Idet jeg saaledes anbefaler Sagen til velvillig Imødekommen, beder jeg d'Hrr. Kolleger at støtte mig i Bestræbelsen for at opnaa et Bibliotek, der vil tilfredsstille Enhvers forskellige Smag, og tilbyder jeg d'Hrr. Inkassatorer eller enhver Kollega, der vil paatage sig Subskribentsamlingen, *hvert 5. Eksemplar gratis.*

Med kollegial Hilsen

Jul. Hansen.

Ordres bedes indsendte til
Ekspeditionen for
Nordisk Familie-Bibliotek,
Gothersgade 75, 3.
København. K.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 39
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 30. September 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie
26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Som meddelt i dette Blads sidste Numer træder Provinstarifen i Kraft i Morgen, den 1. Oktober, i de Trykkerier, hvis Indehavere er Medlemmer af Bladudgiverorganisationen. (Se Fortegnelsen i sidste Numer.)

Alle Anmældelser om eventuel Ikke-Ikrafttræden samt Forespørgsler ang. Tarifen sendes til Fællesstyrelsens Formand.

Paa Grund af Lønbevægelse i Kristiania er Tilgangen til denne By foreløbig lukket.

København og Kolding, den 29. Septbr. 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Kundgørelse.

I Henhold til Generalforsamlingsbeslutning og den mellem Medlemmerne stedfundne skriftlige Afstemning, hvis Resultat er anført andet Steds i Bladet, træder en Kontingentforhøjelse af 10 Øre ugenlig i Kraft fra i Dag.

D'Hrr. Medlemmer af Sygekassen skal saaledes foreløbig til denne Afdeling betale 35 Øre ugenlig, medens det for Kvinder og Lærlinge forbliver som hidtil.

Første Indbetaling sker i Dag.

København, den 30. September 1898.

Styrelsen for Den typ. Forening.

Hovedbestyrelsesvalget i Dansk typografisk Forening.

REPRÆSENTANTMØDET vedtog en anden Sammensætning af Hovedbestyrelsen end den hidtidige, hvor hele Hovedbest. havde Sæde i én By. For Fremtiden skal Hovedbestyrelsens Medlemmer have Bopæl i forskellige Byer.

Kun et Forretningsudvalg paa tre Medlemmer, bestaaende af Formand, Næstformand og en Medbestyrer, skal have Bopæl i Kolding. Til dette Forretningsudvalg har kun Kolding-Afdelingen Indstillingsretten. Der skal imidlertid indstilles dobbelt, altsaa 6, hvoraf der atter skal indstilles to til Formands- og to til Næstformandspladserne.

Foruden nævnte Forretningsudvalg skal der vælges to Hovedbestyrelsesmedlemmer for Jylland, to paa Sjælland, ét paa Fyn og ét paa Lolland-Falster — altsaa ialt 6.

Samtlige Lokalafdelinger kan foreslaa et eller flere af disse Medl., hvorfor der ved det endelige Valg godt kan blive 100 Kandidater at vælge imellem. Det maa dog anses for mest korrekt, at man lader Jyderne foreslaa deres to Mand, Sjællænderne deres to, Fyn og Lolland-Falster hver deres ene Mand. Men om f. Eks. Fynbyernes ene Mand har Bopæl i Assens eller Odense har intet at sige.

Alle de fynske Afdelinger kan saaledes godt indstille et eller flere Medl. for deres egen By og indsende de Foreslaaedes Navne til Hovedbestyrelsen, thi det bliver dennes Sag at ordne de Foreslaaede alfabetisk for hver Landsdel og lade Navnene trykke bag paa den Stemmeseddel, som udsendes til samtlige Medlemmer; det bliver da til syvende og sidst de enkelte Medlemmer, der maa vælge mellem de foreslaaede, kun iagttagende, at de to skal have Bopæl i forskellige Byer i Jylland, to i forskellige Byer paa Sjælland, 1 for Fyn og 1 for Loll.-Falster. Stemmesedlerne indsendes da atter gennem Lokalformanden til Hovedbestyrelsen, der optæller disse. De 6, der har erholdt flest Stemmer, er valgt; de, der efter de Valgte har flest Stemmer, er Suppleanter.

I Følge Kundgørelse fra Hovedbestyrelsen skal Forslag til Kandidater være denne i Hænde senest **Søndag den 16. Oktober.** Man har saaledes godt 2 Uger til at finde de mest Kvalificerede til Medlemmer af Hovedbestyrelsen. Lokalformændene gør nu rettest i at faa afsluttet deres Kvartalsregnskaber snarest; Restancer behøver de jo ikke at vente paa, da samtlige Restancer **skal være indbetalte** paa Lørdag den 1. Oktober. I Løbet af Ugen kan dette jo gaa til Revisionen og Lørdag den 8. eller Søndag den 9. Oktober kan man jo saa overalt afholde Kvartalsgeneralforsamlinger med Fremlæggelse af Regnskabet og Indstilling af Hovedbestyrelsesmedlemmer.

Samtidig indstiller Kolding Lokalafdeling Medlemmer til Forretningsudvalget og *Randers*-Afdelingen til Revisionen.

Kolding, den 27. Septbr. 1898. P. HVIDTFELDT.

Generalforsamlinger og Møder.

Den typografiske Forening

afholdt ordinær halvaarlig Generalforsamling Søndag den 25. Septbr. paa Søfryd. Til Dirigent valgtes F. K. MADSEN, der erklærede Generalforsamlingen lovlig indvarslet og beslutningsdygtig. Til Sekretær NIELS HANSEN.

Punkt 1. Optagelse af en Fagfælle. FORMANDEN oplyste, at den Paagældende var Joh. Henrik Bornemann, som havde arbejdet under Strejken i 76. Da Bornemann ikke var til Stede nægtedes Optagelsen, efter at WENDT havde anbefalet at nægte den.

Punkt 2. Halvaarsberetningen. FORMANDEN: Beretningen var denne Gang delt i to Dele: Fagforeningen og Sygekassen. Med Hensyn til Fagforeningen havde det været et bevæget Halvaar. Man kunde vel nok sige at Halvaarets vigtigste Begivenhed havde været Odensemødet, hvorved Centralisationen fik et godt Stød fremad; ganske vist fik vi den ikke realiseret denne Gang, men der blev dog fastsat en Grænse paa 3 Aar, til hvilken Tid vi ogsaa sikkert vilde faa fuldbyrdet den. Der var mødt Repræsentanter for 40 Lokalforeninger, som viste en udmærket Forstaaelse af, hvad det galdt om; det store Stemmetal for Fagforbundet beviste tilfulde dette. Centralisationen af Arbejdsløshedskassen var igen en Sten til Bygningen. Den nu vedtagne Provinstarif var, om man end ikke kunde rose den, saa dog en god Basis at arbejde paa i de 4 Aar, den galdt. — I Halvaarets Løb havde der i København været en Del Stridigheder paa forskellige Trykkerier, men kun et Par Steder havde det en særlig ondartet Karakter; det ene Sted saa det en Tid ud til, at det kunde faa mere vidtrækkende Følger, men det lykkedes os dog her at faa en gammel Slendrian i Betalingsmaaden udryddet. Halvaaret havde bragt nogle Goder med sig, dels Lønnen og dels Arbejdstiden var bleven forbedret paa 9 Trykkerier. Der havde været søgt efter et nyt Foreningslokale, men det var ikke lykkedes os at faa et, der kunde passe; det kommende Aar vilde dog maaske skaffe os det ved andre Planer, der var oppe. Angaaende Udlandet var der paa Odensemødet sket Tilnærmelser fra Sverig, hvor man ikke mere saa' saa konservativt paa Forholdene som før. En Tarifbevægelse havde bragt nogle Goder, skønt

det naturligvis var der som her, at man ikke fik det, man havde retfærdig Krav paa. — Den ny Tarif for København var nu naaet saa langt, at Bog-, Bladsætter- og Maskintarifen var færdig. I Trykkertarifen var der paa et Punkt Uverensstemmelse mellem Principalerne og Trykkerne. (Lauritz Jensen gav Oplysning om, at dette Punkt var klaret.) Styrelsen havde besluttet, at alle Kontraktforhold ophævedes til Nytaar, da vi maatte staa fri, i Tilfælde af, at Tarifens Indførelse skulde medføre Vanskeligheder. Fremtiden saa ikke absolut lys ud og vi maatte derfor være fuldstændig parate til at kunne optage en Kamp, hvis en saadan skulde blive nødvendig. Der var dannet en Stereotypørklub, som stod under Organisationen. Hvad Sygekassen angik, da var særlig Tuberkulosen en farlig Fjende. Vore Læger havde udtalt, at gode Lokaler var bedre end Medicin. Der maatte derfor lægges alle Kræfter ind paa at faa forbedrede hygiejniske Forhold i Trykkerilokalerne; vi havde afholdt et Møde med Lægerne, og Besøg var aflagt paa enkelte Trykkerier af en Læge og vor Kasserer. Vi maatte haabe, at disse Besøg frugtede, da flere Lokaler var yderst slette. Underskudets Grunde kunde være mange. Her skulde nævnes Landophold og den store Sygelighed, Kontingentforhøjelsen var nødvendig, da vi ellers brugte hele Statstilskudet til at betale Gæld med, og saa var vi lige nær til næste Aar. — Beretningen godkendtes.

Punkt 3. BERGENHOLZ fremlagde i alt 14 forskellige Regnskaber vedrørende Virksomheden i 1. Halvaar 1898 og vilde derfor ikke gaa i Detailler. Den faglige Afdeling havde udgivet 525 Kr. til Malerstrejken, medens Smedestrejken i Fjor kostede os over 5000 Kr. Udgiften til Bespisning for Arbejdsløse var Kr. 76,94, og var i Aar holdt gaaende uden private Bidrag. Stiftelsesfesten den 12. Juni havde givet et Overskud af 43 Kr. 33 Øre, men Betalingen for Billetter o. l. var først sket efter 30. Juni. *Typ.-Tid.* havde en Merudgift af 1893 Kr. 24 Øre, ellers frembød Bladets Regnskab intet nyt; Trykningen af Bladet androg 1,720 Kr. 79 Øre. Arbejdsløshedskassen havde havt et godt Halvaar, dog havde det tilsvarende Halvaar 1897 været endnu bedre, hvilket hidrørte fra, at der i Aar var flere understøttelsesberettigede, men ikke flere arbejdsløse. I 1897 var det højeste Antal Ledige i en enkelt Maaned 72 mod 56 i 98, i 1. Halvaar 97 var de Arbejdsløses Antal naaet ned til 5 (i April) og 6 (i Marts og Maj), medens der i Aar ofte ingen Arbejdsløse havde været i disse Maaneder. Kassereren gav nogle Sammenligninger, som anføres efter hans Manuskript:

	Overskud i Hovedkassen	Overskud i Arbejdsløshedskassen
1. Halvaar 97	÷ 737.87	+ 2.113.15
2. — 97	+ 164.82	+ 836.69
1. — 98	+ 890.80	+ 1.868.00
Ialt	+ 317.75	+ 4.817.84

Arbejdsløshedskassens Beholdning havde havt en forbavsende Fremgang i de sidste 1½ Aar og var godt rustet til at møde, ikke blot den vedtagne Forhøjelse af Hjælpen, men ogsaa det Krach, som utvivlsomt vilde følge efter den nuværende Guldalder. I de sidste 1½ Aar havde Den typografiske Forening opsamlet henholdsvis Kr. 4305,97, 3217,75 og 5,273,04, ialt Kr. 12,796,76. At dette Beløb var Kr. 7,650,17 oversendt til Rejsekasser og Reservefond i Kolding, og af Resten, Kr. 5,146,59, tilhørte altsaa de Kr. 4,817,84 Arbejdsløshedskassen. Af Posterne i Status fremgik, at vi endnu havde Kr. 38,99 tilgode hos de alm. Laantagere, denne Gæld vilde sikkert blive betalt inden Aarets Udgang. Brdr. Bergs Gæld var gaaet ned til 841 Kr. Restancerne var lidt mindre end i Fjor; det Beløb, som 30. Juni udestod for Billetsalg til Karneval og Stiftelsesfesten, var for en stor Del indkommet efter Regnskabshalvaarets Slutning. Maskeraderegnskabet udviste et Overskud af Kr. 722.67. — Regskaberne over Syge- og Ligkasseafdelingerne havde maattet aflægges saa delt, som Tilfældet var, fordi gamle Afdelinger var ophævede og nye opstaaede. Den alm. Sygeafdeling havde saaledes sit Regnskab for Januar Kvartal, som efterfulgtes af Regnskab for April og Maj for den mandlige Afdeling, før denne statsanerkendtes. Kvindeafdelingens Regnskab gik fra 1. Januar til 31. Maj, saa ophørte denne at bestaa og sammensmæltedes 1. Juni med Mændenes Afdeling, og fra denne nu statsanerkendte Afdeling var der saa *et* Regnskab for Juni Maaned. Den forhøjede Afdelings Regnskab for Januar Kvartal efterfulgtes af *Hjælpekassens* Regnskab for April Kvartal. Denne Afdeling havde et Underskud af Kr. 496,04, men da Kassebeholdningen den 30. Juni var Kr. 3,835,17 mod Kr. 4,331,21 den 1. April 98, var der ingen øjeblikkelig Fare. Kassereren var af et Medlem (René-Lassen) bleven gjort opmærksom paa, at de 2000 Kr., som Sygekassens alm. Afdeling den 1. April 98 afgav til Hjælpekassen, rent regnskabsmæssigt burde være opført paa selve Regnskabet, i Stedet for som Noter. Kassereren kunde ganske billige denne Bemærkning. Kun Ligkassen havde givet Overskud i indeværende Halvaar; thi Kvindeafdelingens Overskud skyldtes udelukkende, at Statstilskudet var indgaaet. Det samlede Underskud var Kr. 2,575,59. Underskudet havde i Januar Kvartal været Kr. 308,53, i April Kvartal Kr. 2,267,06. Af Sammenligning med tilsvarende Kvartaler i 97 fremgik det, at Sygeligheden i April Kvartal i begge Aar havde været langt større end i Januar Kvartal, saa man kunde ikke faa Bevis paa, at den højere Sygehjælp havde fristet til at trække Sygdommen i Langdrag. Sygeligheden havde i 1898 ikke været saa stor som i Fjor. I 1897 var Sygedagenes Antal gennemsnitlig 9,7 aarlig pr. Medlem og i 1. Halvaar 1897 gennemsnitlig 10,1 aarlig pr. Medlem mod kun 8,6 i 1. Halvaar 1898. Landophold var i 1. Halvaar 98 givet i 8 Tilfælde med 28 Uger og 1 Dag (i 1897 i 2 Tilfælde med 62 Uger og 1 Dag.) Ogsaa Syge, som nød Landophold ifølge § 63, var af Kommunen anbragte paa Landet, og der havde vist sig gunstige Resultater. Taleren omtalte en Artikel i *Typ.-Tid.*, hvori paastodes, at Sygekassen i April og Maj havde givet 200 Kr. mere ud til Hospitalsophold, fordi den ikke var statsanerkendt. Hele Udgiften var, som Regnskabet udviste, Kr. 90,60 for 151 Dage, hvilket ikke var mere, end vi maatte betale, hvis vi var statsanerkendte. Taleren beklagede, at der i *Typ.-Tid.* fremkom Ting, der vildledede i Stedet for vejledede, og tilbød enhver Oplysning i paakommende Tilfælde. — G. CLAUSEN bad sig fyldig refereret, og undredes over, at der fra forrige Maskerade i Følge Status 97 udestod Kr. 99,15, medens kun 59,30 var indgaaet i Kassen og Resten, 40 Kr. ikke var opført i Status. Det samme galdt Kr. 9,45 fra Stiftelsesfesten 97. Nogle Udgifter i Anledning af Centralisationen, som forskellige Foreninger skulde refundere os, ialt Kr. 39,81, var heller ikke at finde hverken i Regnskab eller dets Status; ifølge Biblioteksregnskabet var der indgaaet Kr. 5,20 i Mulkter, som heller ikke fandtes hverken det ene eller det andet Sted. En Udgift til en Kopipresse ønskede Taleren ligeledes Oplysning om, da en saadan ikke var bevilget af Styrelsen og han kun mindedes, at en Kopipresse i sin Tid var nægtet ham under Henvisning til, at han kunde gaa til Kassereren og faa kopieret, hvorfor han privat selv havde maattet købe en. Afskrivningerne paa Biblioteket og Inventar, henholdsvis 50 og 100 Kr. var for store, særlig det første, da Biblioteket i Halvaarets Løb var steget i Værdi. At Kassererhonorarets 7 % ikke var korrekt udregnet, havde mindre at betyde, men han vilde dog gøre opmærksom derpaa, for at det kunde undgaas i Fremtiden. 1897 var et eksceptionelt Sygeaar for alle Sygekasser og ogsaa for Hjælpekasserne, det viser sig ved, at der i det Aar var udbetalt næsten dobbelt saa meget i Sygehjælp, som i hvert af de foregaaende 3 Aar. Hvis indeværende Aar imidlertid fortsætter, som det har begyndt, vil det blive langt værre end 97. Han drog Sammenligning mellem de sidste 5 Aar, hvorefter 1898 — fortsat som det var begyndt i April Kvartal — vilde komme til at udbetale 5,616 Kr. mere end i 1894, 6,770 Kr. mere end i 95, 5,068 Kr. mere end i 96 og 1,460 Kr. mere end i det overvældende Sygeaar 1897. Det var jo ogsaa utænkeligt, at Statsanerkendelsen skulde bringe os paa Falittens Rand, eftersom vi med Statstilskudet har givet 34 Øre i Kontingent mod 30 Øre før. Det var selvfølgelig en Fejl, at Kassereren havde ladet sig nøje med en Bemærkning under Regnskabet som Erstatning for en Post paa dette, men da han havde indrømmet *det*, skulde han ikke dvæle derved. Derimod forekom det ham, at Afdragene paa Speciallægekontoen var for tarvelige. Kassen havde i 1897 udredet 111 Kr., men deraf var i Aar kun indbetalt 64 Kr., og de resterende 47 Kr. i Forbindelse med det nye Udlæg hertil af 131 Kr. gav et samlet Tilgodehavende for Kassen af 178 Kr., hvilket var for meget. Desværre havde man intet Holdepunkt i nogen Status, da en saadan for Sygekassens Afdelinger beklageligvis ikke var udfærdiget. Sluttelig forespurgte han, hvorfor de 150 Kr., som Dansk typ. Forening sidste Aar var noteret som Skyldner for, ikke var indgaaet i Regnskabet. — P. NIELSEN forespurgte, hvad den Udgift af 40 Kr. i Ekstrahjælp til strejkende Medlemmer betød, som fandtes i Hovedkassen; han fandt Restancerne altfor store. Maskerade-Skyldnerne skulde i *Typ.-Tid.* — BERGENHOLZ replicerede. De 40 Kr. Ekstrahjælp var Understøttelse til Folk, som tillige havde Reservefondshjælp. At Maskeraderestancerne fra 97 kun var indgaaet med 59 af 99 Kr. skyldtes, at en Debitor var død, andre havde leveret Billetterne tilbage i Stedet for Penge eller var slettede af Foreningen, og endelig havde Kassereren — efter Aftale med Clausen — eftergivet et Medlem Billetterne til Maskerade og Stiftelsesfest, da han havde haft stor Tidsspilde og Arbejde ved Foreningens Festligheder. De Udgifter, Foreningen havde haft i Anledning af Centralisationen, vilde blive refunderede ved dette Kvartals Slutning. Biblioteksmulkterne havde Kassereren ikke modtaget. Afskrivningen paa Bibliothek og Inventar var sat ned til 5 %, hvilket snarere var for højt end for lavt. »Kopipressen« var en fejl Betegnelse, det var kun Tilbehør til en saadan; i Summen var jo da ogsaa baade Nytaar til Post- og Avisbude og Køb af en ny Vejviser. Clausens Beregninger om, hvad Sygeligheden havde kostet under andre Forhold, var Fantasibilleder; man burde holde sig til Fakta. — Kassererhonoraret var beregnet saaledes, at der fejlagtig var givet en Kasse nogle Øre for lidt, en anden nogle Øre for meget. Udlæget til Speciallæger var ikke bleven refunderet af de paagældende Medlemmer. Der var aldrig aflagt Status for Syge- og Ligkassen ved Halvaarsregnskabet; en saadan krævede andre Bøger og mere Omsvøb, som ikke passede med Fordringerne om Simplificering af Regnskabet. — GUSTAV CLAUSEN udtalte, at han vel havde været med til at eftergive et Medlem hans Skyld, men Beløbet burde være afskrevet i Status. Vi var ikke alle Engle, og Taleren mente — tilligemed LAURITZEN og LAUR. HANSEN — at naar et Medlem ved Hjælp af Trykkerisygekasser sikrede sig en i Forhold til Arbejdsfortjenesten uforholdsmæssig stor Sygehjælp, var Fristelsen til at trække Sygdommen i Langdrag overvejende. Han imødegik iøvrigt Kassereren med Hensyn til dennes Forsvar for Regnskabet. — LUND meddelte, at Bibliothekets Kassebeholdning var i Bibliotekarens Værge. — BERENDT mente, at Beskyldningen om Simulering burde bevises; paa hans Arbejdssted var Sygeligheden ikke tiltagen. — KIEFER spurgte, hvorledes man paa et Trykkeri, hvor Lønnen var 18—30 Kr., vilde træffe Bestemmelser om, hvem der sikrede sig over sin Fortjeneste. — RENÉ-LASSEN vilde foreslaa Medlemmerne, at man omdannede Lokalkasserne til Medicinkasser, saa undgik man Vrøvlet. BERG mente, at man havde et Middel til at forhindre Simulering ved at nægte Syge-

hjælp; han fandt ikke Bergenholz' Svar udtømmende; naar noget var eftergivet, burde det ikke forsvinde, men afskrives. Clausens Artikel om Kontingentforhøjelsen svævede i Luften. — CLAUSEN hævdede, at Artiklen ene var baseret paa Hjemmesygedagene for Mænd, men mente ikke, at dette vilde forrykke Resultatet. Han beklagede samtidig et Par indløbne Trykfejl i Omtalen af Statstilskudet. — JOH. MØLLER indstillede paa Revisorernes Vegne Regnskabet til Godkendelse. Billetsalget til Maskeraden burde være ordnet paa en bedre Maade af Festudvalget. Der var uddelt for mange Fribilletter — 100. — GUSTAV CLAUSEN: 100 Billetter var særdeles billigt sluppet overfor de Assisterende; skulde disse honoreres efter Fortjeneste, fik vi noget andet at vide. — Om Restancerne i det hele udtalte flere Medlemmer sig om det uheldige i, at de fandt Sted. — BERGENHOLZ: Afskrivningen af de Tab, som usolide Debitorer foraarsagede, fandt Sted i Bøgerne, der kontrolleredes af Revisionen. Det var ikke Skik at foretage Afskrivningen paa selve Regnskabet. Han vilde ikke yderligere beskæftige sig med Pindehuggeriet, men meddele, at Sygekassen i Juli Maaned havde haft et Underskud af Kr. 2,018,37 og i Avgust af Kr. 1189,24. Sygekasseinspektøren, hvem Kassereren af Styrelsen var bleven opfordret til at forhandle med, havde forlangt, at Medlemmerne ved Ekstrakontingent skaffede det Beløb (ca. 2000 Kr.) tilveje, som Underskudet androg i Tiden fra 1. April til 31. Maj, da Kassen blev anerkendt. Ved Henstilling til Kassens Læger havde disse lovet at forordne de Syge Medicin i Haandkøb, hvilket var billigere end ved Recept. Han opfordrede Medlemmerne til, hvis Lægerne glemte dette, da at erindre dem om det. Da der var forlangt Afslutning med de indtegnede Talere og B. var den sidste, sattes Regnskabet under Afstemning og godkendtes.

Punkt 4: Fra Nytaar 1899 sker al Tilgang af Trykkere kun til Den typ. Trykkerforening. — LAUR. JENSEN anbefalede Forslaget. Det havde ikke nogen Splittelse til Hensigt, man ønskede kun at samle Trykkerne i en Afdeling, hvor deres Særinteresser kunde drøftes; ellers havde Trykkerne jo nu alt sammen med Sætterne: Rejsekasse, Arbejdsløshedskasse, Sygekasse og Reservefond. — LAURITZEN og BERG udtalte sig i Tilslutning hertil. Naar vi blot var enige i det Store, saa gjorde det jo ikke noget, om Trykkerne stod i deres egen Afdeling. — BERGENHOLZ gjorde opmærksom paa, at de Trykkere, der stod i Den typografiske Forening, var begyndt at vandre over til Trykkerforeningen. — DIRIGENTEN mente, at der skulde staa: Saalænge Trykkerforeningen tilhører Dansk Typografforbund. Dette og Forslaget vedtoges enstemmig.

Punkt 4: Funktionærer. Formanden nævnte de Fratrædende og anbefalede dem alle, med Undtagelse af Revisoren Joh. Møller, der i Henhold til Loven ikke kunde fortsætte, til Genvalg. Clausen ønskede ikke at være Næstformand og vilde kun under Forbehold modtage Valg til Styrelsen. Efter forskellige Forslag opstilledes følgende Liste: Næstformand F. K. MADSEN, Styrelsesmedl. V. PETERSEN, GUSTAV CLAUSEN og GERCKE, Kasserer: V. BERGENHOLZ, Revisorer: MADSEN SCHOU *(Agrardagbladet)*, JOH. JENSEN (Aller), og P. NIELSEN. Den af de opstillede, der fik færrest Stemmer, blev Suppleant.

Punkt 5. Beretning fra Kontrahentmøderne. — V. PETERSEN aflagde Beretningen, der viste en glædelig Fremgang af Partiets Presse Landet over. — Beretningen godkendtes.

Punkt 6. Eventuelt. Under dette Punkt udspandt der sig paa Foranledning af NORDLUNDE en kort Diskussion om Betimeligheden af Polemiken mellem *Typ.-Tids.* Redaktør og Hr. J. W. JENSEN.

Da ingen yderligere ønskede Ordet, hævede Dirigenten Generalforsamlingen, der var særlig godt besøgt.

Stenografien i den typografiske Verden.

I nærv. Blads Nr. 35 meddeltes under Overskriften »Stenografien og Typograferne«, at der i Kolding var bleven stiftet en typografisk Stenografforening, som havde svoret til Gabelsbergers Fane. — At Typograferne faar Øjnene op for Stenografiens Betydning, er kun glædeligt, men det er meget mærkeligt, at man har valgt Gabelsbergers Stenografi til sit Ideal.

Der staar bl. a. i Artiklen: ». . . . det er vist kun et Tidsspørgsmaal, naar der paa Trykkerierne vil blive indleveret stenografisk Manuskript, og det af Typograferne forlanges, at de skal kunne tyde det.« Men her maa man betænke, at Gabelsbergers Stenografi for det første ikke er det eneste System, der eksisterer paa Dansk, og for det andet er langt fra det mest udbredte, idet »*Letfattelig dansk Stenografi*«, der først kom frem for 5 Aar siden, udgivet af Rigsdagsstenograf A. Worms, allerede tæller langt flere Tilhængere end Gabelsbergers, som har været oversat paa Dansk i et halvt Aarhundrede.

Hvad der bevirkede, at man i Kolding dannede en Stenografforening, var det »udmærkede« Resultat, der opnaaedes ved Kursus'et: Efter 12 Timers Undervisning kunde Deltagerne læse og skrive stenografisk *forholdsvis* fejlfrit, hedder det, men hvad det mest af Alt kommer an paa, nemlig Hastigheden, omtales ikke med en Stavelse. Naar man antager dette Resultat for særlig overraskende, og tror at kunne benytte det som Lokkemad, svæver man i en betydelig Vildfarelse. Ganske vist er det bedre end andre Steder, f. Eks. i »Handelsforeningen af 5. Juni 1864« i København, hvor der holdtes Kursus i Gabelsbergers Stenografi, og man begyndte med et Elevantal af 20, men kun En efter over 54 Maaneders Undervisning drev det til at kunne skrive nogle og treds Ord pr. Minut. — De med Worms' System opnaaede Resultater er derimod ikke saa lidt bedre; for ikke at gaa for langt efter et Eksempel, skal jeg nævne, at en Typograf efter 16 Timers Undervisning præsterede 888 Ord i 10 Minutter efter vilkaarlig Diktatstof, og saaledes er der flere Beviser for, at »*Letfattelig* dansk Stenografi« bærer sit Navn med Rette og formaar at hævde den Førstestilling, den i Løbet af saa faa Aar har erobret. — Gaaende ud fra ovenstaaende turde det sikkert ikke være overflødigt at bede Enhver, før han bestemmer sig for Stenografi, lægge sig disse Linjer paa Sinde.

I Artiklen fremhæves dernæst, hvilke Fordele man har af at mælde sig ind i Stenografforeningen, men »Dansk stenografisk Forening« (Letf. d. St.) byder sine Medlemmer (hvoraf i Paranthes bemærket ikke faa er Typografer) akkurat det Samme for samme Kontingent, og at Gabelsbergerianerne i de sidste Aar er blevne i saa høj Grad aktive, som Tilfældet er, har ene og alene sin Grund deri, at »D. st. F.« har sat dem Kniven paa Struben. Det bemærkedes før, at Letf. d. St. blev indført i Danmark for 5 Aar siden; kort derefter dannedes »D. st. F.«, som begyndte at udgive det første danske stenografiske Tidsskrift, og for ikke at blive overfløjet, søgte Gabelsbergerianerne Redning i at organisere sig ligesom Wormsianerne.

Paa Anmodning vil Enhver gratis faa tilstillet en kortfattet Vejledning i Letfattelig dansk Stenografi fra Dansk stenografisk Forening, Frederiksborggade 21, København K, der ligesom Undertegnede beredvilligt besvarer alle Spørgsmaal Stenografien angaaende.

JOHS. HJ. NIELSEN,
Typograf.
Sekretær i »D. st. F.«, 1. Kreds, Horsens.

Afstemningsresultat.

Kontingentforhøjelsen i Sygekassen.

Resultatet af Afstemningen over Kontingentforhøjelsen i Sygekassen er blevet, at Forslaget om 10 Øres Forhøjelse er vedtaget med *215 Ja mod 186 Nej.*

København, den 28. Septbr. 1898. STYRELSEN.

Nær og fjærn.

Om Sportens Betydning for Faget taler Formanden for Typografernes Sportsklub, LAURITZ HANSEN, paa Lørdag Aften Kl. 7½ i Foreningslokalet. Enhver Typograf har Adgang til Mødet og særlig indbydes Medlemmer af den nystiftede Forening for Lærlinge i Faget.

Efter Foredraget afholder Sportsklubben sin ordinære halvaarlige Generalforsamling.

Lønforhøjelse. Aktieselskabet *Aarhus Amtstidende* har forhøjet Tusindbetalingen fra 29 til 32 Øre. Samtidig er Fastlønnen forhøjet med 1—2 Kr. pr. Uge.

Hr. P. P. Lund i Kolding Folkeblad modtog paa sin Jubilæumsdag forrige Onsdag foruden Hovedbestyrelsens og Lokalafdelingens Lykønskning, fra Arbejdskollegerne et nydeligt Sølvdrikkehorn med Inskription og Givernes Navne (hele Personalet med Undtagelse af En, der kun modtager Gaver), fra Lærlingene et Likørstel, fra Forretningens Ihændehaver 100 Kr., fra Redaktøren og Kontorpersonalet forskellige andre Gaver. Kolding-Kollegerne indbød Jubilaren til Fællesmaaltid Lørdag Aften paa Alhambra. Fra nær og fjærn indløb Breve og Telegrammer.

Ved P. Holms Begravelse paa Søndag Kl. 2 fra det store Kapel paa Vestre Kirkegaard vil Foreningens Banner være tilstede.

Bogholderi. I Henhold til min Opfordring i forrige Numer af *Typ.-Tid.* skal jeg herved meddele, at Fristen for Indmældelse er forlænget i 8 Dage til Søndag den 2. Oktober og at der endnu er Plads for et Par Deltagere. Endvidere skal jeg paa given Foranledning oplyse, at Betalingen, 12 Kr., erlægges i 4 Gange, samt at Undervisningstiden, for at imødekomme et almindeligt Ønske, er nedsat til 2 Gange 2 Timer ugenlig fra Kl. 8—10 Aften. Denne foregaar i Kommuneskolen i Nansensgade.

H. C. JØRGENSEN,
Schultz' Trykkeri.

Korrekturlæsningen paa sidste Nr. af nærv. Blad har beklageligvis været en Del mangelfuld, hvad Tillæget og kneben Tid til Læsningen maa have Skylden for. Paa Forsiden er saaledes *Stubbekøbing Avis* kaldt *Stubbekøbing Amts Avis*, og paa næste Side, hvor der tales om Statstilskud, er der indløbet et Par Talfejl: 2348 Kr. skal være 2248 Kr., ⅕ af Medlemsindtægten skal udgøre 1309 Kr. 38 Øre og ikke 309 Kr. 38 Øre, hvad en tænksom Læser dog vil være paa det Rene med.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Søndag den 25. September. Alle mødte.

Til at konferere med en regnskabskyndig Mand, som kan give Styrelsen Raad med Hensyn til Regnskabernes Simplificering, valgtes G. Clausen og Vict. Petersen. — Et Medlem af Dansk typ. Foren. kom til København for et Aar siden og er her endnu; han har været syg og har ikke mældt sig til her før nu, da han er begyndt at arbejde og ønsker at blive betragtet som tiltraadt, gensidigt Medlem. Man besluttede at indhente nærmere Oplysninger desangaaende hos Hovedbest. — Dr. Olrik i Frederiksværk ønsker Honorar af Kassen for Behandlingen af

vore Rekonvalescenter i Aar; de Syge har han ikke villet modtage noget af; det overdroges Kassereren at forhandle med ham. I Fremtiden bør han imidlertid tage Betaling direkte af Patienterne. — Dr. Bille-Torp ønsker et Møde med Styrelsen ang. sit Besøg paa Trykkerierne; det besluttedes at afholde et saadant snarest mulig. O. J.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Tirsdag den 20. Septbr. Frav. med anm. Forfald: RABEN (syg), TORKILD PETERSEN og WARBERG.

1. Paa Forespørgsel om en Kollega, der skulde paa Musikskole, kunde komme ind under samme Bestemmelser som Højskole- og Fagskoledeltagere, svares bekræftende. — Hovedbestyrelsen gav sit Samtykke til, at Hr. N. Chr. Nielsen, Malmø, laaner *Typ.-Tid.s* Klichéer til Benyttelse i sit Værk.

2. Forespørgsel om en Typograf, der er beskæftiget ved Zinkætsning, har samme Nyderet som andre Medl., samt om en Lærling i samme Anstalt skal medregnes til Lærlingeforholdet. Besvares bekræftende.

3. Skrivelse ang. det i Mødet 22/8 omtalte Medlem, der efter Lønbevægelsen 95 tog til Søs. Efter de foreliggende Oplysninger vedtoges det at lade ham indtræde i sine tidligere Rettigheder med Hensyn til Syge- og Begravelseshjælp samt Rejseunderstøttelse.

4. Bladudgivernes Organisation meddeler, at Tarifen er vedtaget for dens Vedk- og kan træde i Kraft 1. Oktober. — Dansk Provinsbogtrykkerforening har endnu ikke ladet foretage nogen Afstemning og vil udsætte Spørgsmaalets endelige Afgørelse til en Generalforsamling, som *sandsynligvis* vil blive afholdt i Oktober. Formanden refererede de Skrivelser, der var ført med Fællesstyrelsens Formand samt med Bogtrykkerforeningens Repræsentant, og der udspandt sig derefter et Ordskifte, under hvilket man beklagede, at Bogtrykkerforeningen forhalede Afgørelsen. Det vedtoges at rette en fornyet Opfordring om at fremskynde Afstemningen. — Tarifen indføres hos Bladudgivernes Organisationsmedlemmer fra 1. Oktober.

5. Under Eventuelt vedtoges det in pleno at bringe Hr. P. P. Lund paa *Kolding Folkeblad* en Lykønskning i Anledning af hans 25-Aars Jubilæum den 21. ds.

Mandag den 26. Septbr. Frav. med anm. Forf.: GROTH, THUESEN og SCHJERN.

1. Lokalfmd. i Hjørring indberetter, at en Rejsende, Jens Hansen fra Vejle, for anden Gang i Aar havde hævet Understøttelse i Hjørring, men sidste Gang paa norsk Bog, og at han paa Forespørgsel, om han havde været der før, havde svaret benægtende. Da den norske Bog ikke indeholdt Meddelelser om hans tidligere Forhold og den danske ikke var indsendt til Hovedbestyrelsen, havde Formanden anmodet de Lokalformænd, han antog at Medlemmet vilde passere, om at fratage ham Bogen og indsende den til Hovedbestyrelsen. — Fællesstyrelsens Medl. afgav nogle Meddelelser.

2. Skrivelse fra Den typ. Forening i København om Hovedbestyr.s Samtykke til følgende Beslutning:

»Naar Medl. af Dansk typ. Foren. aftjener deres Værnepligt i København, maa de ved Ankomsten straks mælde sig til Den typ. Foren., hvorefter de bliver bogførte. Nyderet hos Den typ. Foren. indtræder først, naar Militærtjenesten er endt og de forbliver i København«.

»Medlemmer af Den typ. Foren., der aftjener deres Værnepligt, selv om dette sker udenfor København, bliver staaende i Ligkassen«.

Da man i Henhold til vore Love hidtil havde benyttet den foreslaaede Ordning, gaves Samtykke til denne for Fremtiden.

3. Telegrafisk Meddelelse fra den norske Forening om den forestaaende Lønbevægelse i Kristiania og Anmodning om Hindring af Tilgang til Kristiania. Lokalfmd. i Frederikshavn anmodes om foreløbig ikke at sende noget Medlem til Norge, hvorefter Sagen gik til Fællesstyrelsen.

4. Udskrivning af Valg til Hovedbestyrelsen og Revisionen. Det vedtoges, at Formanden skriver en vejledende Artikel til *Typ.-Tid.* og at der samtidig indkaldes Forslag af Kandidater til Valg af de Hovedbestyrelsesmedlemmer, som ikke maa have Bopæl i Hovedsædet. Forslag af Kandidater maa være Hovedbestyrelsen i Hænde senest Søndag den 16. Oktober. Inden samme Dato anmodes *Randers* Lokalafdeling om at foretage Indstilling af to Hovedrevisorer og en Suppleant samt *Kolding* Lokalafdeling om at foretage Indstilling af Formand, Næstformand og et Bestyrelsesmedlem. HVIDTFELDT.

Taksigelse.

Modtog herved min og Families hjærteligste Tak for al udvist Opmærksomhed i Anledning af mit 25-aarige Jubilæum. Hjærtelig Tak til Udgiverinden, Fru M. BERG, Redaktionen af *Kolding Folkeblad* og mine Kolleger for de smukke Presenter. Særlig takkes samtlige Kolleger her i Lokalforeningen for deres Deltagelse i de uforglemmelige Festdage.

Ærb.

Kolding, den 26. Septbr. 1898. P. LUND.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Bibliotheket er aabent hver Mandag og Torsdag fra 7½—8½.

Alle Restancer bedes indbetalte i Anledning af Kvartalets Slutning.

Ny Medlemmer: Sætter Chr. Aug. Petersen (I. Cohen). Sætter Emil Heinrich Steinhardt (arbl.), tidl. Medl., udl. 28/5 93 hos I. Cohen. Sætter Sofus Severin (S. L. Møller), udl. 9/4 81 hos Schultz. Georg Frederik Hansens Hustru Eva Dorthea.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadt: 1049 (Dsk. t. F.), Anthon Fich (Trier), fra Nyborg.

Bortrejste: 1701, P. C. Studt (O. C. Olsen) til Pl. i Svendborg. 998 (Dsk. t. F.), Aage Langmack (Schultz) til Pl. i Aarhus.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Paa Søndag 10—12.** V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Kundgørelse.

I denne Uge er til samtlige Afdelinger udsendt Dansk typ. Forenings Love, gældende fra 1. Januar 1899, samt Eksempl. af Tarifen.

Forslag til Kandidater til Hovedbestyrelsesvalget i Henhold til de ny Loves § 3 indkaldes til *Søndag den 16. Oktober.*

Kolding, 26. Septbr. 98. HVIDTFELDT.

Ny Lokalformand.

Faaborg: Typ. E. H. KNUDSEN, Avisen, i Stedet for C. Frandsen.

Kolding, 27. Septbr. 98. HVIDTFELDT.

Nyt Medlem: Aarhus, Julius Peter Randler, udl. 1/8 98 hos Bernhard Larsen i Skanderborg. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Nyborg, 1105, Th. Beck i Pl. fra Varde. Næstved, 896, J. Georg Rasmussen (arbl.) og (Præstø) 218, F. Ulrik Hansen. Nykøbing M., 102, Th. O. Jensen i Pl. fra Køge. Odense, 945, Niels P. Andersen fra Rejse. Randers, 1275, Ch.s Chr. Jørgensen (Rand. Venstreblad) fra Storehedinge og 1003, Andreas Larsen (Ryes Bogtr.) fra Nykøb. M.

Bortrejste: Nyborg, 1049, Anthon Fich og 979, Viggo Hansen, begge arbl. til Københ. Nykøbing M., 1003, Andreas Larsen til Pl. i Randers. Odense, 1213, Holger Busch til Pl. i København.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Nyt Medlem: Rudolf Berg, udl. 29/8 90 hos Schultz (arb. s. Sted efter at have været beskæftiget udenfor Faget). — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Aften Kl. 9½ læres Kor af »Jægerbruden«. STYRELSEN.

ANNONCER

Typograf søger Plads.

En ung Sætter, som for Tiden er Soldat, søger Plads fra 8. Oktbr. Undertegnede har lært Stereotypering og forestaaet dette Arbejde ca. 1 Aar. Kendskab haves til Stenografi. L. JENSEN, Østergade 50, Aarhus.

Adolph Wulff
GOTHERSGADE 8
Største Lager af Bog- og Stentrykartikler.
Repræsentant for følgende Fabriker:
Koenig & Bauer, Kloster Oberzell
Hurtigpresser
Schriftgiesserei Flinsch, Frankfurt a/M.
Typer og Messinglinier
Rockstroh & Schneider Nachf., Dresden
Digeltryk- og Prægepressen „Victoria"
Maschinenfabrik Kempewerk, Nürnberg
Apparater for Stereotypi, Galvanoplastik og Zinkætsning
Christian Hostmann, Celle
Sorte og kulørte Farver
Mander Brothers, London
Kulørte Farver. Hjælpefarver for Bog- og Stentryk
L. M. Hiemer, Hartbruch
Litografiske Sten-Brud
Jul. Schopflocher, Frankfurt a/M.
Broncer. Bladguld
Digeltrykpresser og Skæremaskiner findes altid paa Lager.
Telefon 39

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 40
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 7. Oktober 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Alle Anmældelser om eventuel Ikke-Ikrafttræden samt Forespørgsler om Provinstarifen sendes til Fællesstyrelsens Formand.

Paa Grund af Lønbevægelse i Kristiania er Tilgangen lukket, og Rejseunderstøttelse dertil udbetales ikke.

Paa given Foranledning gøres d'Hrr. Lokalformænd opmærksomme paa, at Rejseunderstøttelsen udbetales bagud, og kun for de Dage, den Rejsende har benyttet til Rejsen. Iøvrigt gælder det i Rejsetabellerne fastsatte Maksimum af Dageantal.

København og Kolding, den 6. Oktober 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Lærlingeskala og Sundhedsregler.

I det københavnske Tarifudkast er der to Afsnit, som Kollegerne med Rette har ventet sig en Del af, og det er Lærlingebestemmelserne og Sundhedsreglerne. Med Rette, siger vi: thi har Faget Kræftskader, saa er det da paa disse to Omraader.

Vi har gentagende kunnet henvise til offenliggjorte statistiske Resultater, baade herhjemmefra og fra Udlandet, som paaviste, at Bogtrykkerierne stod højst med Lærlingeprocenten; vi har adskillige Gange paapeget Resultater af *Uddannelsen*, som stod uendelig lavt, og vi har, ved Henvisning til de smaa Fyrtøjers enorme Antal Lærlinge og disses øjeblikkelige Arbejdsløshed efter endt Læretid, paavist, hvilken Rutschebane vort Fag er inde paa, hvis Fortsættelse heri sker uhindret. Resultatet er da ogsaa blevet, tror vi, at der hos Fagfællerne raader en fast Vilje til at gøre en Ende derpaa; man indser nemlig, at en Regulering af dette Forhold er ligesaa nødvendig som selve en forhøjet Tusindbetaling, at Ligegyldighed dermed vil være en Undergravning af eventuelt opnaaede økonomiske Forbedringer.

Og paa samme Maade med Sundhedsbestemmelserne. De elendige, lavloftede, uventilerede, overfyldte og svinske Lokaler, som sikkert det store Flertal af Bogtrykkerne i København byder deres Arbejdere, er den hovedsageligste Aarsag til den uforholdsmæssige Sygelighed og Død, som vort Fag er bebyrdet med. Det Sted, hvor Typograferne nødsages til at opholde sig en halv Snes Timer af Dagen for lige knapt og napt at tjene Udkommet, er som Regel, i Forhold til Arbejdernes Antal, modbydelige Hummere, der kun afgiver Billede paa vor Organisations og vore Medlemmers englelige Taalmodighed eller kolossale Ligegyldighed for eget Ve og Vel. Der staar Arbejderne Dag efter Dag taalmodig plantede i Støv og Smuds med osende og ildelugtende Petroleumslamper eller helvedeshede Gasblus foran Næsen, ødelæggende deres Syn og deres Helbred. Og Bogtrykkeren føler sig ikke det ringeste generet i sin Samvittighed derover; sjælden eller aldrig forsøger han en Forbedring paa Omraader, der dog uden store pekuniære Ofre kunde gøres. Det mest storslaaede Eksempel derpaa turde vel være, at trods Lægestandens stærke Opfordring til at forsyne Arbejdsstederne med Vandspyttebakker, er den kun bleven fulgt rent undtagelsesvis enkelte Steder.

Mere og mere har Tiden lært Arbejderne Nødvendigheden af at tage disse Spørgsmaal op; den sanitære Sløvhedsperiode er ved at forsvinde — man ikke alene begynder at indse, men er fuldt ud paa det Rene med, at skal Arbejdernes Stilling hygiejnisk og økonomisk forbedres, da maa der sættes noget ind paa at løse de to her berørte Opgaver. Og netop derfor hilste Kollegerne Tarifudkastets Bestemmelser om Lærlingevæsnet og Sundhedsforholdene paa Trykkerierne med Glæde. Vel var begge Dele mangelfulde, men det var dog Skridt henad den rigtige Vej.

Men hvad Kollegerne mindst af alt ventede var, at disse spagfærdige Bestemmelser skulde møde paa Modstand fra Bogtrykkernes Side. Og dog er dette Tilfældet. Ja, hvad mere er — efter Forlydende har de Herrer i Tarifkommissionen *udstemt* dem! Alle Argumenter om, at ordnede *Lærlinge*forhold er af ligesaa stor Betydning for Bogtrykkerne i Konkurrencekampen som ordnede *Løn*forhold, er prellede af mod det *Indgreb* i deres Selvbestemmelsesret, man har betragtet en Lærlingeskala for, og som overhovedet altid Fordringer fra Arbejderne kaldes; alle Henvisninger til, at vore Nabolandes Bogtrykkere har indset Nytten og Nødvendigheden af en Begrænsning ogsaa paa dette Omraade af »den vilde Konkurrence«, at selv Provinsbogtrykkerne har tiltraadt lignende Forhold, er afviste med det Overmod, som Københavns Bogtrykkere lader til at have Patent paa. Lægernes Udtalelser overfor Lokalernes Sundhedsfarlighed for Arbejderne, enhver Paastand om, at man derved frigjorde sig for en Del af Ansvaret for de mange Sygdomsspirer, som man ugenert lader Arbejderne ene om at ofre pekuniære Midler imod, og at man i Nabolandene har Lovregler paa dette Omraade, havde mistet al Virkning overfor det *Indgreb* i Bogtrykkernes Ret til at etablere sig, som de fandt bedst og billigst. Arbejdernes Liv og Helbred var selvfølgelig for Intet at regne mod det eventuelle Svind, som derved kunde ske for den kære Pengepung, og en Begrænsning af Lærlingetallet til Fordel for bedre Uddannelse og Konkurrencens Regulering — uden Sammenligning med den Frihed til graadigt Udbytte for hver enkelt Arbejdskøber, som Manglen deraf indeholdt.

Spørgsmaalet om vor Stilling til den eventuelle Tarif synes efter denne Optræden fra de Herrer temmelig klar. Den ubegrænsede Tilgang til Faget, som Forkastelsen af Lærlingeregulativet betyder, er en for os stadig voksende økonomisk Fare og sætter samtidig sin udviklende Frugt i en stadig dybere Sænken af det faglige Niveau, hvilket ikke paa nogen Maade kan opvejes af et Par Øre mere pr. Tusinde. Savnet af Sundhedsbestemmelserne vil betyde en Fortsættelse af Svineriet paa Arbejdsstederne, en Udvikling af de Sygdomsaarsager, der ødelægger Helbredet og forkorter Livet og som ikke en halv Times mindre Arbejdstid er i Stand til at hindre. Men naar *det* er Tilfældet, hvorfor skulde vi saa vedtage tarifmæssige Vilkaar, der atter i en rum Tid giver Arbejdskøberne Ret og Frihed til at skovle sammen i Fred?

Vi vil ikke foregribe Begivenhedernes Gang, men vi tror, at har det været Bogtrykkernes Hensigt at faa Tarifen forkastet, saa har de været heldigst i Valget af Midlerne dertil, da de strøg Lærlinge- og Sundhedsbestemmelserne.

Brev fra Skaane.

Saa godt som over hele Sverig er Tarifspørgsmaalet rejst. Skaane gik naturligvis i Spidsen. Det er ikke nogen Tilfældighed, at jeg siger *naturligvis*. For de, der paa nærmere Hold har været i Stand til at følge det svenske Typografforbunds Udvikling under de senere Aar, er dette et kendt Faktum, at netop Skaanetypograferne repræsenterer Fremskridtet indenfor Forbundet. Hermed vil jeg dog langtfra have sagt, at der ikke findes fremskridtsvenlige Typografer ogsaa paa andre Pladser. De findes og vil i stadig større Antal forøges. Den kraftige Agitation, som i aarevis er udgaaet fra Skaane, har ikke været resultatløs — derom vidner f. Eks. sidste Forbundsmøde. Hvad der nærmest er Aarsagen hertil er, at man ikke er bange for at tage Initiativ til Sager, som ligger et Stykke udenfor det rent daglige. Og hertil kommer, at der eksisterer et flere Aar gammelt og godt Samarbejde mellem de forskellige Afdelinger i Skaane. Bliver et vigtigt Spørgsmaal rejst i en Afdeling, gøres det til Genstand for Behandling i de øvrige Afdelinger. Og saa gaar Forslaget videre i reglementeret Ordning. Men det, at Forslaget, før det kommer frem til almindelig Behandling, har kunnet samlet nogle Hundrede Stemmer om sig, har i flere Tilfælde vist sig at have en ganske god Betydning for Sagens Fremgang. Og man begynder da ogsaa paa andre Steder — t. Eks. i Østergøtland — at følge Eksemplet.

De her stadigt fordyrede Levnedsmidler, Husleje o. s. v., har gjort, at man i Skaane ikke længere kunde være tilfreds med den nu — og siden 1. Marts 1893 — gældende Tarif, som oven i Købet kun var ens i Grundpris og i Lokalprocent. Allerede inden Udstillingsaaret (1896) blev Tarifspørgsmaalet sat frem paa Dagsordenen. Dette skete ved et Delegeretmøde for Skaane, som holdtes Dagen før den store Fest, hvor saa mange danske Typografer var med. Siden den Tid er det gaaet løs med Underhandlinger mellem Afdelingerne for at bringe *den* Overensstemmelse ind i Fordringerne, at de blev lige. Og dette var ikke saa let — thi Prisen paa Livsfornødenhederne er meget forskellig i de forskellige Byer. Alene Huslejen varierer f. Eks. fra Malmø og Helsingborg til Ystad og Lund med omkring 100 Kr. om Aaret. Her er det, Lokalprocenten skal udjævne. Derfor er den nu sat til 10 pCt. i Malmø og Helsingborg og til 5 pCt. i de øvrige skaanske Byer.

Det har naturligvis sin Interesse for de danske Kolleger at vide lidt om vor Tarifbevægelse. Nu da Stillingen jo omtrent er hel klar, er det naturligvis ingen Indiskretion at omtale det, som kan have mere almindelig Interesse. Vi skal derfor i Hovedsagen se paa, hvad vi faar med den nye Tarif, som træder i Kraft dels 1. Oktober 1898 og dels 1. Januar 1899:

Vi har: 28 Øre pr. 1000 Bogstaver.

Vi faar: 30 Øre.

Vi har: 5 pCt. i Lokaltillæg (udbetales sidste Lønningsdag i hvert Kvartal).

Vi faar: i Malmø og Helsingborg 10 pCt., i de øvrige Byer 5 pCt.

Vi har: Minimalløn 18 Kr.

Vi faar: Minimalløn: For Akcidenssættere og Hurtigpressetrykkere 20 Kr., for Bladsættere ved Middags- eller Aftenblade 22 Kr., for Sættere paa Morgenblade 24 Kr., for Sættere eller Trykkere, som kun har Overarbejde, samt for Rotationspressetrykkere 30 Kr. Alt med Lokalprocent.

Vi faar: Bladsættere: For Blade, som udkommer hver anden Dag: 5 pCt. ekstra; for daglig udkommende Middags- eller Aftenblade samt Morgenblade, som *ikke* kræver Arbejdet udført før 7 Morgen eller efter 8 Aften, 10 pCt. ekstra. Morgenblade, hvor der arbejdes efter Kl. 8 Aften, 20 pCt. ekstra.

Vi har: Paa et Blad i Malmø og et i Lund delvis disse Procenter. Paa alle de andre ikke.

Vi har: Arbejdstid 10 Timer.

Vi faar: Arbejdstid 10 Timer, med Undtagelse af Juni, Juli og Avgust, da den bliver 9.

Nu bestemmes Intet om Maskinsats.

Vi faar: (§ 55. Maskinsætning): Om Sætning paa Maskiner af hvilken som helst Konstruktion skulde forlanges inden den ny Tarif træder i Kraft, skal Principalen komme overens med Bestyrelsen for Svensk Typografforbund om Løn- og øvrige Arbejdsforhold. Disse reguleres dog atter samtidig med den øvrige Tarif.

Vi har: Kvindelige Typografer skal have samme Løn som de mandlige.

Vi faar: Det samme.

Vi har: 14 Dages Opsigelse.

Vi faar: Det samme.

Vi har: Arbejdsdag forlagt mellem 7 Morgen og 8 Aften for Alle.

Vi faar: Arbejdsdagen forlagt mellem 7 Morgen og 7 Aften for Akcidenssættere og for Trykkere. For Bladsættere ved Middags- og Aftenblade: Mellem tidligst 7 Morgen og 8 Aften. For Morgenblade: Mellem tidligst 7 Morgen og 10 Aften.

Vi faar: Fritid skal omfatte mindst 9 Timer i Træk efter Overarbejdets Slutning. Hver Uge skal mindst 1 Døgn i Træk være frit.

Vi har: Intet herom.

Vi har: Overarbejdet betales med: Paa Arbejdsdagen efter Arbejdstidens Slutning indtil Kl. 10 Aften samt paa Helligdage: 50 pCt. Arbejde efter Kl. 10 Aften: 100 pCt.

Vi faar: For Akcidenssættere og Trykkere bibeholdes ovennævnte med den Forandring, at paa Søn- og Helligdage betales fra Kl. 7 Aften 100 pCt. Bladsættere: 15 Øre for hver halve Time samt desuden Betaling efter Tarifen for alt Arbejde, som udføres.

Tarifen gælder indtil 1. Januar 1902.

Der er maaske endnu mere, som kunde interessere. Det allerede meddelte maa dog være nok. Den nye Tarif betegner et Fremskridt, som varierer fra fem til nogle og tredive Procents Forhøjelse.

Den er nu — 18. August — underskrevet for Typografernes Forbund af Hr. L. Aug. Mårtensson som Formand og Otto Lindström som Sekretær, begge i Stockholm. For Principalerne af deres Foreningsformand Hr. Vilhelm Köersner i Stockholm samt for de skaanske Bogtrykkere af Hr. Thure Edgren i Lund. Til Dato har 11 Bogtrykkere i Malmø, 2 i Lund, 3 i Helsingborg, 1 i Ystad og 1 i Landskrona indgaaet paa den nye Tarif — og de andre skaanske Bogtrykkere vil nok snart følge efter. Vi venter ikke Strid paa andre end mulig et Par betydningsløse Trykkerier i en lille By nogle Mil fra Malmø, hvor Sætterne nu arbejder uden Tarif og hvor Lærlingene antages efter Tyendeloven. Men det er blot Bagateller, thi de vigtigste er som sagt allerede gaaede ind paa Tarifen.

Naar vi nu i Skaane staar med dette Resultat, kan vi nærmest takke de Tillidsmænd derfor, som fra de forskelllge Afdelinger har arbejdet for Sagen, som har presset den frem og ikke tabt Taalmodigheden under alt det Bryderi, som er en nødvendig Følge af den Art Arbejde. Men ogsaa Forbundets Styrelse — og her specielt Formanden, Hr. L. Aug. Mårtensson — fortjener Tak for den Beredvillighed, der stadig er vist for at fremme Sagen og faa den ind i den rette Gænge til Fordel for hele Sverigs Typografstand — thi *denne Tarif* vil blive Grundlaget for de øvrige nye Provinstarifer i Sverig. L. Chr. N—.

Nye Opfindelser.

Hr. Bogtrykker Lichtenberg-Madsen i Odense, der tidligere, som af os omtalt, har haft sit Navn fremme som Opfinder, har atter gjort sig fortjent af en Opfindelse paa vort Fags Omraade, der tegner til at skulle faa en ikke ringe fremtidig Betydning og samtidig blive af stor Fordel for Hr. Lichtenberg-Madsen selv, idet i Følge Dagbladene et af ham til Eksploitering af Opfindelsen dannet Selskab har solgt det tyske Patent for — 70,000 Kroner.

Opfindelsen bestaar i Fremstillingen af en Celloloidmasse, af hvilken der lader sig reproducere Træsnit, Klichéer og Typer i Løbet af 15 Minuter og af en efter Sigende hidtil ukendt Finhed og Styrke. Af ovennævnte Selskab, som har Sæde i København og gaar under Navn af »Skandinavisk Eksprestypi-Kompagni«, er der udsendt et Prospekt med Prøvetryk og Anbefalinger, som hævder, at Fremstillingen er saa let og simpel, at Enhver kan lære denne i Løbet af faa Timer og da med Sikkerhed forarbejde Matrice og af denne straks støbe Klichéer. Anskaffelsen af en for Fremstillingen nødvendig saakaldt Klichémaskine, der kun optager ringe Plads, vil frembyde den Fordel, at der af hver Matrice kan tages mindst 50 Afstøbninger. Ved Massetryk vil der kunne tages et stort Antal Afstøbninger af Skriftforme eller Klichéer, da 15—20 Klichéer af f. Eks. 50 Kvadrat-Centimeter fremstilles paa ca. 1½ Time. Plakatskrifter, Vignetter, Friser o. l. kan hurtigt mangfoldiggøres og Originalen behøver overhovedet ikke at bruges; til Udførelsen af Tryksager f. Eks. paa mindre godt Papir kan der saaledes anvendes kostbart Materiale, da dette kun behøver at bruges gennem Afstøbninger. Ved Hjælp af et Klæbestof kan Klichéerne sættes paa Fod, de oksyderer ikke som Metalklichéer, selv om de henlægger med Farve i længere Tid, og afgnides blot med Benzin efter Brugen, hvorefter de aftørrede kan stilles hen uden nogensomhelst Afgnidning. At dømme efter Prøvetrykkets Udseende staar disse Klichéer fuldstændig paa Højde med de hidtil anvendte.

Om ca. 3 Maaneder formenes Opfindelsen at kunne træde ud i Livet for Skandinaviens Vedkommende.

— — —

Samtidig meddeler *Hdvkbl.*, at man for Tiden ved den franske Nordbane eksperimenterer med en Maskine, som vil betegne et uhyre Fremskridt i Jærnbanetjenesten, en Simplifikation, som vil overflødiggøre Billettrykkerierne, idet Maskinen muliggør, at Billettøren selv trykker hvilken som helst Billet, man i Øjeblikket forlanger.

Maskinen er indrettet paa følgende Maade: Paa den ene Side bevæger der sig et stort Hjul, i hvis Periferi er anbragt alle vedkommende Stationers Navne. Naar der forlanges en Billet, drejes Hjulet, indtil den opgivne Stations Navn staar lige udfor en Viser. Foran Hjulet ses en Række Tangenter, og naar en af disse, nemlig den, der

betegner den forlangte Klasse og Togart, trykkes ned, afgiver Apparatet en Billet fiks og færdig med alle ønskelige Paatryk af Klasse, Dato, Serienumer osv. Der kan leveres indtil 100 Billetter — i Minutet paa samme Tangent.

Men Maskinen præsterer endnu mere, idet samtidig de solgte Billetter avtomatisk indføres med Numre og Priser paa en kontinuerlig Papirrulle, som vel at mærke forbliver indlaaset i Maskinens Indre, indtil denne aabnes af Kontrolløren.

— — —

En Opfindelse af stor praktisk Betydning skal være gjort af vor Landsmand, Maskinmester VIGGO HOLM i Stockholm. Opfindelsen bestaar i Tilberedningen af en Masse, som egner sig til »Fødder« paa Ætsninger, Kobberfældninger o. lign. Massen, som ikke er modtagelig for Fugtighed eller kan opløses af Olie, støbes paa Klichéer, saaledes at denne faar Skrifthøjde og bliver i ret Vinkel i alle Hjørner. Den kan ogsaa anvendes paa saadanne Klichéer, som er uregelmæssige, t. Eks. paa Grund af Indskæring. Massen er saa haard, at den kan udsættes for det allerhaardeste Tryk, og Fremstillingen af samme bliver, efter hvad Opfinderen paastaar, ikke dyrere, end naar man anvender Træ.

Generalforsamlinger og Møder.

Typografernes Sportsklub

afholdt Lørdag den 1. Oktober et Møde for alle Typografer i Foreningslokalet, Admiralgade 19, 1, hvortil særlig var indbudt Medlemmer af »Den typ. Lærlingeforening«.

Klubbens Formand LAURITZ HANSEN talte om »Sportens Betydning for Faget.« Det er nødvendigt at drive Sport for at bevare en sund Sjæl i et sundt Legeme og for at holde Typografernes lumske Fjende, Tuberkulosen, ude. Han anbefalede særlig Gymnastiken, da den dog er Grundpillen for al Sport, og uden hvilken man ikke kan opnaa noget nævneværdigt Resultat i en enkelt Sportsgren. Det glædede Taleren at se, at saa mange af Lærlingeforeningen havde fulgt Indbydelsen, og han udtalte Ønskeligheden af et Samarbejde mellem de to Klubber, ligesom han ogsaa tilsagde den unge Forening Sportsklubbens Støtte med Hensyn til Raad og Vejledning, hvor saadant tiltrængtes. Det kvikke Foredrag hilstes ved dets Slutning med kraftigt Bifald. — Den bekendte Fodsportsmand, C. CHRISTENSEN, anbefalede at drive Atletiksport. Dog var han fuldstændig enig med Foredragsholderen i, at Gymnastik var absolut nødvendig, da den vilde virke som et udmærket Træningsmiddel for den Sportsgren, man særlig vilde kaste sig over.

Flere Medlemmer af Lærlingeforeningen havde Ordet for at takke for Indbydelsen til dette Møde. De saa heri et Bevis for, at den dybe Kløft, der tidligere havde bestaaet mellem Svend og Lærling, var ved at udjævnes, og udtalte deres Glæde over, at Svendene vilde bistaa dem med Raad og Daad ogsaa paa andre Omraader end det, der angaar det daglige Arbejde.

— — —

Efter Mødets Slutning afholdt Sportsklubben *sin halvaarlige Generalforsamling*. Til Dirigent valgtes H. C. HANSEN, til Sekretær ANDR. PETERSEN.

Punkt 1. FORMANDEN aflagde Beretningen og omtalte særlig Klubbens heldige Deltagelse i den store internationale Idrætsfest, samt den paa Fælleden afholdte Kricketmatch med Skomagernes Sportsklub, hvor vi ligesom sidste Aar vandt en ret overlegen Sejr. Beretningen godkendtes.

Punkt 2. KASSEREREN fremlagde Regnskabet, som enstemmigt godkendtes.

Punkt 3. FORMANDEN udviklede Øvelsesplanen for det kommende Halvaar. Han havde faaet Tilsagn om et nyt og tidsvarende Lokale til Afholdelse af Aarsfesten. — KASSEREREN meddelte, et Bogtrykker L. D. Petersen havde været saa elskværdig at tilbyde gratis Trykning af det halvaarlige Regnskab. Taleren foreslog blandt Klubbens Øvelser at indføre Stavøvelser, som Finnerne præsterede ved Idrætsfesten; efter nogen Diskussion overlodes det til Styrelsen at tage Beslutning herom samt om at lade Klubbens Aarsfest afholde noget tidligere.

Punkt 4. Til Næstformand genvalgtes J. JACOBSEN, til Styrelsesmedlemmer H. C. HANSEN og EM. LARSEN, til Suppleant CARSTENSEN, alle enstemmig. Til Revisor valgtes OTTO i Stedet for M. Sørensen, der ikke kunde genvælges.

Punkt 5. Under Eventuelt forespurgte Otto, om Udenforstaaende kunde optages i Klubben. Efter nogen Diskussion besvaredes det benægtende, hvorpaa Generalforsamlingen hævedes.

Typografernes Sangforening

afholdt Generalforsamling Lørdag den 24. Septbr. Til Dirigent valgtes CARL MADSEN, Sekretær NIELS HANSEN.

Punkt. 1. FORMANDEN aflagde Halvaarsberetningen. Foreningen havde sammen med Centralisationens Sangforeninger sunget ved Festen i Kongens Have. Ellers havde Sæsonen været mest til Fornøjelse og paa Foreningens forskellige Ture havde den været forholdsvis begunstiget af Vejret, da kun Vedbæk-Turen var foretagen i Regnvejr, medens de andre Ture var forløbne heldige. Ved Sangprøvernes Genoptagelse var Koret mødt talrigt til Prøverne paa Koncerten den 13. November til Juleuddelingen.

Punkt 2. Valg af Formand og Revisor. DIRIGENTEN anmodede ALB. AUENER om at modtage Genvalg, hvortil denne erklærede sig villig. Han haabede, at Sangerne ved at møde flittig vilde hjælpe ham, saa det kunde blive en god Sæson. Ved Valg af Revisor ønskede BJERREGAARD at trække sig tilbage, men paa Opfordring af Dirigenten modtog han Genvalg. Begge d'Hrr. genvalgtes med Akklamation. Under Eventuelt stillede BYNCK Spørgsmaal om Anskaffelse af Emblemer. Efter nogen Diskussion foretoges der til Orientering for Bestyrelsen, til hvilken Sagen henvistes, en Prøveafstemning, der gav et knebent Flertal for Anskaffelsen.

Til Nordens Typografer!

UNDERTEGNEDE henvender sig paany med Anmodning til Kolleger om *dels* at indsende Meddelelser (muligt med Portræt eller Kliché) om saadanne Fagfæller, som indtager en mere fremskreden Plads i det offenlige Liv (t. Eks. politisk, kommunalt, indenfor Foreninger etc.), hvorved jeg for Tydeligheds Skyld anfører, at jeg ønsker biografiske Oplysninger om *enhver Typograf*, som indenfor de resp. Afdelinger indtager en mere fremtrædende Stilling, f. Eks. som Formand, Sekretær, Kasserer; *dels* at jeg med Taknemlighed modtager *finere Tryksager*, Skriftprøver, Kort, Titler osv. til eventuel Reproducering for *Illustrerad Boktryckerikonstens Historia*, samt ligeledes Tilsendelsen af Skildringer af Foreningers eller Bogtrykkeriers Historie, om saadanne maatte findes.

Ønskes saadant tilbagesendt, bedes Oplysning herom vedføjet.

Kommissionærer antages overalt for *Illustrerad Boktryckerikonstens Historia*, som udkomme med ca. 120 Hæfter à 25 Øre.

Med koll. Hilsen

L. CHR. NIELSEN,
Foreningsgatan 3, III. Malmö.

Paa Søndag:

GUTENBERG-KORETS

aarlige **Koncert og Bal** afholdes **førstkommende Søndag** Kl. 7½ i Wittmacks Lokaler, Gammelholm. Billetter à 50 Øre faas hos Korets Medlemmer samt hos Budet, Hr. Møller. *Se det trykte Program.*

Nær og fjærn.

Afstemninger. Vi henleder Opmærksomheden paa, at Stemmesedlerne ang. Lovene for Den typografiske Forening og Styrelsesvalget skal være afleverede senest paa Tirsdag.

Typografernes Cykleklub afholder paa Søndag Form. Kl. 11 Generalforsamling i Foreningslokalet, Admiralgade 19.

Til Afstemningen over Strejkebryderne. Den ene af de i *Slagelseposten* beskæftigede Herrer, Petersen, der søger Optagelse i Dansk typ. Forening, er den under Navnet »Peter Langhalm« kendte.

a + b.

»Frem«. Med 1. Oktober begyndte dette fortræffelige Ugeskrift sin anden Aargang. Vi opfordrer vore Medlemmer, som ikke tidligere har abonneret, til at gøre dette snarest ved Anmældelse til Kassereren eller et af Styrelsens Medlemmer, idet et saadant organiseret Abonnement vil kunne forskaffe vort Bibliotek en god Tilvækst til sin Bogsamling. Foreningen erholder nemlig for hver 10 ny tiltrædende Abonnenter for 12 Kr. nye Bøger efter eget Valg.

1. Oktober. Trods Efteraarets Løvfaldstid springer stadig nye Blade ud. I Aar er det et Eftermiddagsorgan, kaldet *Forposten*, redigeret af Hr. JOHANNES HANSEN og trykt hos Hornum, der vil søge at skaffe sig et Marked; desuden har vi faaet Øje paa et Ugeblad »*Spøg og Alvor*«, redigeret af L. ROSENBERG og trykt hos A. Rosenberg, der gaar paa med samme ærlige Bestræbelser.

— Samtidig har et Par Blade fejret Jubilæm 1. Oktbr. *Helsingør Avis* endda et Hundredaars, *Lolland-Falsters Folketidende* et 25 Aars. Det sidste har bragt et Jubilæumsnumer, som foruden Portræt af Bladets Stifter, Folketingsmand RASMUS CLAUSEN, og en Kopi af Bladets første Numer, indeholder Bidrag fra hver enkelt Medarbejder og Korrespondent — ja selv Bladets Faktor har leveret sit Bidrag i en kvik lille Skildring af Trykkeri-Nissens forskellige Skarnsstreger, hvilke som bekendt ikke altid er lige godmodige.

Dansk typ. Forenings

Arbejdsanvisningskontor

anviser **flinke** og **paalidelige** Typografer til d'Hrr. Bogtrykkere i Provinserne.

Brev- og Telegramadresse: *Typografia, Kolding.*

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 3. Oktbr. Samtlige Medlemmer til Stede.

1. Meddelelser. Det i forrige Uge omtalte Medlem (Jens Hansen af Vejle), der paa sin Rejse har gjort sig skyldig i forskellige Uregelmæssigheder, havde nu personlig klargjort sit Forhold, hvorefter han slap med en Anmodning om at holde sig indenfor Lovens Grænser. — Paa Forespørgsel, om en Rejsende, der erholder Arbejde i en By, kan faa Rejsehjælp for den tilbagelagte Strækning til den paagældende By, var svaret bekræftende. — Fællesstyrelsens Medlemmer gav Meddelelse om forskellige Spørgsmaal vedrørende Tarifen og dens Forstaaelse.

2. Kassereren fremsender Maanedsoversigt. Til Efterretning.

3. Forespørgsel fra Hjørring om en Trykker, der har faaet sin Haand jæderet, men hvis Principal gærne vilde have han skulde føre Tilsyn i Trykkeriet, kan erholde halv Sygeunderstøttelse under sin Rekonvalescents, uanset han fører lidt Tilsyn, hvorfor han vilde erholde halv Ugeløn. Det tillades i dette Tilfælde at indrømme halv Sygehjælp, dog at Understøttelsen ved Sammentællingen beregnes efter hele Uger og ikke efter det udbetalte Beløbs Størrelse.

4. Et Medlem i Aarhus, der er kommen i Konflikt med sin Principal, forespørger, om han kan hæve Arbejdsløshedsunderstøttelse i 2—3 Uger som Laan. Der indhentes nærmere Oplysninger.

5. Afstemningen over Blokadebryderne paa *Slagelseposten*. Det vedtoges at udsende Stemmesedler og at indkalde dem til den 16. ds.

HVIDTFELDT.

Brevkasse.

Hr. Stenograf AGERHOLM: Deres Gensvar skal, saa vidt mulig, blive optaget i næste Nr.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Den typografiske Forenings Formand, P. Lauritzen, Schønbergsgade 19, 3., F., træffes fremtidig hver Dag, Søndag undtagen, fra 12½—2.

Styrelsesmøde paa Søndag Kl. 12 i Foreningslokalet. FORM.

Læge i Utterslev.

Medlemmer i Utterslev med omliggende Gader kan — **mod at indsende Lægekortet til Forandring** — straks konsultere Dr. ESRICHT, Nørrebrogade 215, 1., træffes Kl. 12½—2 og 6—7 samt Søn- og Helligdage Kl. 9.

Ny Medlemmer: Sætter Carl Andersen, udl. 1/10 98 hos B. Nielsen (arbejdsløs). Sætter Oluf Chr. Andersen, udl. 1/10 98 hos Rasm. & Olsen (arb. s. St.). Sætter Albert F. F. Kjerrumgaard, udl. 1/10 98 hos B. Nielsen (arbejdsløs). Trykker Fred. Carl Chr. Ludvigsen, arbl. (i Syge- og Ligk.). Sætter Stefan Magnussen, udl. 1/10 95 i Reykjavik (arb. hos Schultz). Michael Rasmussen, udl. 1/10 98 hos Calberg jun. (arbejdsløs). Arthur Th. O. Sørensen, udl. 1/10 98 hos Joh. N. Hansen (arb. s. St.). Lærling Chr. Olsen (Aller). Sof. Severins Hustru Marie Magdalene.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 723 (V. d. D. B.), Oscar Ahrnes (arbl.) fra Rejse. 1213 (Dsk. t. F.), Holger Busch (Rigsd.) fra Odense. 1170 (Dsk. t. F.), Anders Clemmensen (Rigsd.) fra Assens. 1201 (Dsk. t. F.), H. L. Petersen (Rigsd.) fra Rejse. 940 (Dsk. t. F.), H. C. Jørgensen (arbl.) fra Rejse. 1233 (Dsk. t. F.), Anders C. Jensen (Rigsd.) fra Helsingør. 957 (Dsk. t. F.), Carl Pico (Rigsd.) fra Rudkøbing.

Bortrejste: 51, A. P. Andersen (arbl.) paa Rejse. Trykkerne Ernst Aage Jensen (Kihl), Oluf Vald. Christiansen og Hans Chr. Olsen (Schultz).

Udmældte: Ernst E. Kroll og Emil Fjeldsøe (P. Petersen) og Sætter Nicolaj Hendr. Nielsen (Luno) og Hustru.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket paa Søndag** V. BERGENHOLZ.

Enhver bør være Medlem af Enkekassen

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Kundgørelse.

I Dag er udsendt Stemmesedler angaaende Optagelsen af Blokadebryderne paa *Slagelseposten*. Stemmesedlerne maa i udfyldt Stand gennem Lokalformændene være indsendt til Undertegnede senest den 16. Oktober.

Kolding, 5. Oktober 98. HVIDTFELDT.

Ny Medlemmer: Aalborg, Marinus Wadum, udl. 1/10 98 i Aalborg Amtstid. efter 5 Aars Lære (arb. s. St.). Assens, Johannes Pedersen Winther, udl. 1/10 98 i Assens Amts Avis efter 4½ Aars Lære (aflagt Svendeprøve). Holbæk, Viggo Marius Viktor Nikolaisen, udl. 1/10 98 i Holbæk Amts Av. Svendborg, Carl Henrik Marius Jørgensen, udl. 1/10 98 i Folkebladets Tr. efter 5 Aars Lære. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Hjørring, 1243, Jens P. C. Hansen i Pl. fra Rejse. Odense, 1156, C. C. Christiansen og 1276, Sophus Schultz, begge fra Rejse. Middelfart, 222, Mart. Gundersen. Køge, 1147, Marius Kleiner i Pl. fra Rejse. Horsens, 987, Svend Alfr. Petersen fra Rejse (Dgbl.) og 48, A. E. Christensen fra Aarhus (H. Avis). Esbjerg, 39, Chr. Stæhr (arbl.) fra Seendborg. Roskilde, 1145, Jul. Hansen (Rosk. Avis) og 955, Anton Larsen (Rosk. Avis).

Bortrejste: Helsingør, 1233, Anders Chr. Jensen til Pl. i Københ. Hjørring, 1251, Marinus Larsen Yde til Pl. i Thisted. Aarhus, 811, H. E. Andersen til Kbhvn. og 1045, Chr. Alfr. Krüger til Pl. i Skern. Rudkøbing, 957, C. Pico til Kbhvn. i Pl. Kolding, 478, H. L. Rafaelsen til Silkeborg i Pl., 1100, Herman Frederik Hansen til Præstø i Pl. og 349, Emil Eskildsen paa Rejse. Assens, 1098, Laur. Hansen og 1170, Anders Clemmensen (begge arbl. til Kbhvn.). Esbjerg, 39, Chr. Stæhr til Nykøb. M. i Pl Nakskov, 1147, M. Kleiner og 1246, L. Petersen (begge paa Rejse). Næstved, 1079, Carl V. Petersen (paa Rejse). Roskilde, 1145, Jul. Hansen, 1276, S. Schultz og 1156, C. Christensen (alle paa Rejse).

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Stiftelsesfesten afholdes Lørdag d. 22. ds. Nærmere i næste Nr.

Nyt Medlem: Oluf Petersen (Bagge) efter 5½ Aars Læretid. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadt: 220, P. Christiansen, sidst Militær (A. Holm).

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Kl. 10 præcis: Prøve til Festen 13. Novbr. STYRELSEN.

Klubben for Rotationstrykkere, Stereotypister og deres Hjælparbejdere afholder extraordinær Møde Søndag den 9. Oktober Kl. 1 Eftm., Admiralgade 19. Styrelsen for typografisk Forening er indbudt at overvære Mødet. STYRELSEN.

T. C. C. Søndag Form. Kl. 11 afholdes den *halvaarlige Generalforsamling* i Foreningslokalet, Admiralgade. Dagsorden: 1. Forhandlingsprotokollen. 2. Regnskabet. 3. Valg. 4. Fest. 5. Eventuelt.

Styrelsen bedes møde Kl. 10.

ANNONCER

En velanbefalet

Akcidentssætter

kan faa Plads hos F. V. BACKHAUSEN i Viborg.

I et Konsortium til Opførelse af Arbejderboliger i Villastil kan endnu optages nogle faa Medlemmer. Ved Indlæggelse af Bill. mrkt. »Villa« til *Typ.-Tid.* vil nærmere Oplysninger blive tilsendt.

En Typograf

søger Plads til 1. November, helst en Beregningssætterplads. Bill. mrkt. 77 bedes indlagt paa *Typograf-Tidendes* Ekspeditionskontor.

Hrr. Typografer i København!

Med Henvisning til min Annonce i *Typ.-Tid.* for 23. f. M. angaaende Subskription paa »**Nordisk Familie-Bibliothek**« skal jeg tillade mig at meddele, at der *for Københavns Vedkommende ikke behøver at betales kvartalsvis.*

Enhver Typograf eller med Faget beslægtet Arbejder (eller kvindelige Arbejdere og Lærlinge) erholder *de første 15 Hæfter* (ɔ: Hæfterne 11—25, hvori de nye Historier begynder) **gratis,** imod at betale de efterfølgende Hæfter med **10 Øre** pr. Uge og indsende Ordres til Ekspeditionen, Gothersgade 75 3.

Støt den gode Sag, og skal det fra min Side ikke mangle paa Anstrængelser for at gøre Biblioteket saa rigt paa godt udvalgt Læsestof som muligt.

Med kollegial Hilsen
JUL. HANSEN,
Gothersgade 75 3.

J. G. A. Eickhoff, København V.

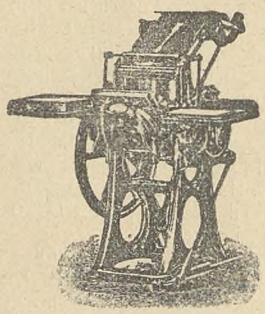

Maskiner til
Bogtryk
Stentryk
Bogbinderi

Otto's ny
Gasmotorer
staaende og liggende
fra ½—100 HK

Transmissioner

Farve, Valsemasse

Brugte rep. Maskiner haves i Reglen

Nærmere paa Forespørgsel

WILLIAM SIMMELKIÆR
KØBMAGERGADE 50
SKRIFTSTØBERI · GALVANOPLASTIK
ANNONCECLICHÉER · XYLOGRAFI

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 41
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 14. Oktober 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Alle Anmældelser om eventuel Ikke-Ikrafttræden samt Forespørgsler om Provinstarifen sendes til Fællesstyrelsens Formand.

Paa Grund af Lønbevægelse i Kristiania er Tilgangen lukket, og Rejseunderstøttelse dertil udbetales ikke.

København og Kolding, den 13. Oktober 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Den norske Lønbevægelse.

Vore norske Kollegers Gennemførelse af deres Lønkrav har noget tilfælles med vor Lønbevægelse i 1895, idet den tager lidt for ad Gangen. Men i Modsætning til vor, der trods denne Taktik gik Slag i Slag, benyttende sig af Foraarets bedste Tid, har Nordmændenes strakt sig over hele Aaret med rigelig Pusterum mellem hvert større Resultat.

Efter at Bergens Typografer straks i Begyndelsen af Aaret paa nogle faa Dage havde gennemført en Minimalløn af 24 Kr. med Gyldighed til 1901, fulgte efterhaanden de øvrige Byer med, og det er i næsten alle lykkedes at gennemføre Forbedringer. Principet *Fastløn* har de fleste Steder afløst Beregning, og Satserne for den *mindste* Fastløn ser nu saaledes ud: Bergen 24 Kr., Frederiksstad og Sarpsborg 22 Kr., Frederikshald, Kragerø, Drammen, Tønsberg og Horten 20 Kr., Kristiansand 19 Kr., Porsgrund, Skien, Kristiansund, Stavanger og Brevik 18 Kr. Kun én By er afgjort tabt, nemlig *Hamar*, hvor Kollegerne savnede enhver Forstaaelse, blev staaende i Pladserne og Afdelingen nu er ophævet. Da der kun er en halv Snes Medlemmer, er Tabet til at bære, hvor beklageligt det end er. For et Par Maaneder siden dukkede saa, udenfor Beregningen, en Konflikt op i et enkelt Trykkeri, Gundersens, i Kristiania, og Foranledningen var en enkelt Persons Trakasserier overfor det øvrige Personale; dette fordrede ham fjærnet, men Principalen vilde ikke bøje sig og en Arbejdsnedlæggelse paafulgte. Til Trods for at Trykkeriet fik en ikke ubetydelig Tilgang af Strejkebrydere, er dog Konflikten for kort Tid siden endt med en eklatant Sejr for Kollegerne, idet Stridens Aarsag og de øvrige Udueligheder gjorde Hr. Gundersen det for hedt, blev afskedigede og de gamle Arbejdere antagne paany.

Og som alt gennem Fællesstyrelsens Kundgørelse meddelt, er Lønbevægelsen nu godt i Gang i Kristiania, ligesom ogsaa Trondhjem har begyndt at røre sig.

I begge Byer har man stillet Fordring om Afskaffelse af Beregning og foreslaaet den faste Mindsteløn i Trondhjem til 22 Kr., i Kristiania til 26 Kr. Desuden selvfølgelig Forkortelse af Arbejdsdagen til 9 Timer og en Del Særbestemmelser, hvorimellem for Kristianias Vedkommende:

Foruden Arbejdstidens Fastsættelse til 9 Timer om Dagen — 7 Timer om Natten; fast Natarbejde 35 Kr. som Mindsteløn, Særbestemmelser for Kvinder (bl. a. fast Læretid), for Maskinsættere (Arbejdstid: 7 Timer om Dagen indenfor Tidsrummet fra 7 Morgen til 7 Aften, 6 Timer for Natarbejde, som kun kan forlægges fra 7 Aften til 2 Morgen, Løn 30 Kr. for Dagarbejde, 40 Kr. for Natarbejde. Ekstrabetaling: 1 Kr. pr. Time indtil Kl. 12, 2 Kr. pr. Time efter Kl. 12; samme 2 Kr. pr. Time for Natsættere efter Kl. 2. Kun udlærte Arbejdere og Medlemmer af Forbundet kan betjene dem). Desuden med Hensyn til Trykkerne: samme faste Mindsteløn med Tillæg af 20 % for at passe mere end én Maskine og med et Tillæg af 10 % for at passe Gas- eller Petroleumsmotor. Ligeledes kræver man Oprettelsen af Voldgiftsret, bestaaende af 3 Principaler og 3 Typografer, og delt for hele Landet i 3 Kreise, med henholdsvis Sæde i Kristiania, Bergen og Trondhjem. Tarifens Gyldighed foreslaas gældende til 1. August 1901.

Samtidig med Vedtagelsen af dette Tarifudkast udstedte Foreningen et Forbud mod almindeligt Overarbejde.

I Kristiania tyder det imidlertid paa, at Bogtrykkerne ikke vil gaa med til Afskaffelsen af Beregningen. De har nemlig efter Modtagelsen af ovennævnte Tarifudkast sendt Foreningens Tarifkommission følgende Skrivelse:

I Anledning af den fra Den typografiske Forenings Forhandlingskomité modtagne Skrivelse udtaler Bogtrykkerforeningen, at den ikke kan indlade sig paa Forhandling paa Basis af Stykarbejdets Ophævelse.

Naar der — som i Skrivelsen antydet — foreligger et nyt Forslag, baseret paa en Revision af den nugældende Tarif, vil man udnævne en Komité til sammen med Den typografiske Forenings Underhandlingskomité at tage Forslaget under Behandling.

Bogtrykkerforeningen finder at burde udtale, at man som Følge af de gennemgaaende dyrere Livsforhold ikke vil modsætte sig en rimelig Forhøjelse i Arbejdspriserne.

Imidlertid kan Bogtrykkerforeningen ikke indgaa paa en saadan Forhandling, førend det af Den typografiske Forening udfærdigede Forbud mod Overarbejde er taget tilbage, idet man anser denne Fremgangsmaade for at være et Brud paa den nu bestaaende Overenskomst af 1889, der ikke kan forandres fra nogen af Siderne uden forudgaaende Varsel.

Bogtrykkerne erklærer sig saaledes velvillige overfor det egenlige Lønspørgsmaal, anerkender Berettigelsen af de rejste Krav og stiller kun som Betingelse, at Underhandlingerne sker paa Basis af den nu bestaaende Ordning med Akkord- og Fastløn. Kristiania-Kollegerne er derfor gaaet ind derpaa, samtidig med at de har taget Hensyn til den anden Fordring om Ophævelsen af Forbudet mod Overarbejde under de paagaaende Forhandlinger, til Trods for at de ikke anerkender at have begaaet noget »Brud« paa Tarifen, da der ingen Forpligtelse til Overarbejde findes ligesaa lidt som til Opsigelse af Tarifen.

Deres Svarskrivelse til Bogtrykkerne lyder:

1. Den udarbejdede Tarif for Akkord- og Fastløn oversendes. Tarifforslaget er forelagt Bestyrelsen for De samvirkende Fagforeninger.

2. Det af Den typografiske Forening udstedte Forbud mod Overarbejde ophæves under Forudsætning af, at Den typografiske Forenings Underhandlingskomité kommer til Enighed med den af Den norske Bogtrykkerforening nedsatte Komité angaaende den forelagte Tarif inden Torsdag den 13. Oktober Kl. 12 Middag.

3. Forsaavidt der inden Torsdag den 13. Oktober Kl. 12 Middag ikke er opnaaet Enighed angaaende den forelagte Tarif, overlades det til en til ovennævnte Dags Aften indkaldt Forsamling at tage nærmere Beslutning om, hvorvidt Underhandlingerne skal fortsættes eller Pladserne opsiges.

Forhaabenlig løses Tarifspørgsmaalet ad fredelig Vej, men at vore Kolleger i Kristiania — hvis Magt skal anvendes — staar betydeligt bedre end i 1889, er en afgjort Sag. For-

bindelsen med de samvirkende Fagforeninger, Støtten fra det internationale Bogtrykkersekretariet og deres egne Midler vil sammen med den kollegiale og solidariske Aand, der nu behersker dem og som har givet sig Udslag i Masseindmældelser af tidligere udenfor Organisationen staaende Fagfæller, utvivlsomt bringe dem Sejr.

Haandbog i det moderne Reklamevæsen.

Forfatteren, Hr. Bogtr. H. Scheibler skriver Side 8: »Reklamen i Handelens og Industriens Tjeneste er et uundværligt Kommunikationsmiddel mellem Sælger og Køber. De nuværende Forretnings- og Konkurrenceforhold nødvendiggør dets Anvendelse. Nutildags gør Alt og Alle Reklame: Kirken sender sine Missionærer ud for at gøre Propaganda for sin Religion; Kunsten og Videnskaben kan ikke undvære den; for Politikeren er den Alpha og Omega; kort sagt for Enhver er den et kærkomment Middel til at naa sine Ønskers Maal.« Senere hen skildrer han, hvorledes denne Reklame skyder op: til Tider vildtvoksende som et Ukrudt, Ingen gør noget for at bekæmpe, til andre Tider tagende Kunsten i sin Tjeneste.

Det har da været Forfatterens Hensigt med sin Bog — den er i stort Kvartformat — at beskære lidt paa Reklamens vilde Skud, bl. a. ved at give nogle Vink til Reklamers Affattelse, Mønstre for deres Udstyr og — saa vidt muligt — nogle Sandsynlighedsberegninger for dens Virkninger osv. osv.; men han fortæller tillige livligt og interessant Reklamens Historie samt giver ypperlig Vejledning for Annoncesætteren, saa vi betvivler ikke, at Værkets Fremkomst jo nok skal sætte sig Spor f. Eks. i Bladenes Annoncesider og henstiller i denne Sammenhæng til »*Social-Demokraten*« at anskaffe sig et Eksemplar.

Værket er saaledes ikke alene en Haandbog for Fagfolk, men tillige for Forretningsmænd og er — skønt den jo behandler »ny Jord« — vel værd at eje for Enhver, der i det Hele taget interesserer sig for Nutidslivets Pulseren. Kan hænde, at den for Fleres Vedkommende kunde give Stødet til en stagnerende Forretnings Opblomstren.

Underlig stødende forekommer det dog — da Forfatteren er Fagmand — at man straks ved at aabne Bogen finder Smudstitlen trykt med Bogstaver, der, efter et længere Levnetsløb nu præsenterer sig som Oldsager, hvis Retræteplads forlængst burde været Tøjkassen. Ligeledes forefindes der læderede Bogstaver i Hovedtitlen. Afsnitsfriserne er derimod kønne og originale. Initialerne røber god Smag og kunstnerisk Intelligens, men hvad deres indvendige Udsmykning angaar, da kunde den være udført bedre. Arrangementet er ellers som Helhed overlegent anlagt og gennemført med Smag.

Bogen er baade underholdende og udviklende. Der findes ganske enkelte Gentagelser. Det belærende Element er iklædt en Form, der gør, at Stoffet virker som elegant og fornem Konversation.

Vi kan ikke nægte os Fornøjelsen af at give et Citat af Bogen:

»— — — Store merkantile Forretninger holder sine særegne Dekoratører, Folk med Smag og Forstaaelse paa sit specielle Omraade, som udelukkende har med Udsmykningen af Butiksvinduer og Butiks-Dekorationer at gøre. Hvor meget mere skulde ikke en saadan Foranstaltning være paakrævet for de større Aviser, hvor der hvert Øjeblik vil tiltrænges en vejledende og kyndig Haand? Dette vilde blive en Løftestang til Annoncevæsenets Udvikling og blive til Gavn baade for Avis-Entreprenører og for de Averterende. Saafremt Aviserne ikke længere kan tilfredsstille Forretningsfolks Behov for en effektiv Reklame, vil de simpelthen søge andre og bedre Reklamemidler. Det er ofte forbavsende, hvad der i denne Henseende gribes til. De med Annoncer bemalte Husvægge og Gavle er maaske allerede et Tegn til, at Aviserne ikke længer formaar at tilfredsstille Behovet; maaske at mange Averterende er blevne skuffede over Avisreklamens Virkning. Men det mest naturlige Reklamemiddel, det, som opsøger Kunderne i deres eget Hjem, er og bliver dog *Aviserne*, som nutildags læses af alle Mennesker. Men disse ensformige Annoncesider, der nøjagtig ser ligedan ud hver Dag, bliver Folk kede af at studere, da Øjet kun en sjælden Gang fængsles af noget nyt og originalt. Læseren gaar i al Fald meget let hen over en saadan Side, og Hensigten er dermed selvfølgelig ikke naaet. — —«

Thorv. P.

Stenografi.

I Nr. 39 af nærværende Blad findes en Artikel af Hr. Typograf Johs. Nielsen, i Anledning af hvilken jeg udbeder mig Plads for et Par Bemærkninger. Min Berettigelse til overhovedet at tale med i *Typ.-Tid.* søger jeg deri, at jeg har undervist de Herrer Typografer i Kolding, der har dannet den omtalte Forening. Jeg vilde da gærne sige til Hr. Nielsen, naar han søger at ironisere over det »udmærkede« Resultat, at dette kun viser, at Hr. Nielsen ikke rigtig har tænkt over Sagen. Hvis jeg havde haft mine Elever i 12 Timer, fordelte over 6 Uger eller 2 Maaneder, skulde de nok have naaet et Resultat i Retning af Skrivehastighed. Men der er sikkert ikke et Menneske, der har noget Begreb om Undervisning i Stenografi, som vil kunne tro, at der kan naas en Hastighed, der er værd at tale om, ved *11—12 Timers Undervisning i lige saa mange Dage* med Elever, hvis Tid er optaget fra Morgen til Aften. Og jeg skal her anføre til Støtte for min Opfattelse en Kilde, som Hr. Nielsen sikkert bøjer sig for, nemlig Hr. Worms selv, der i sidste Nr. af sit Tidskrift udtaler, at et Kursus i »Letfattelig dansk Stenografi« vedvarer, indtil Eleverne kan skrive første Trin *nogenlunde flydende*, d. v. s. ca. *3 Maaneder** med 2—3 ugenlige Timer«. Havde jeg haft mine flinke Elever i Kolding i 3 Maaneder, skulde vi nok have naaet en god Hastighed. I Kursus paa 3—4 Maaneder naar mine Elever som Regel 70—80 Ord pr. Minut, og dette maa dog vel kaldes at kunne skrive »nogenlunde flydende«.

Iøvrigt indeholder Hr. Nielsens Artikel forskellige Misforstaaelser og Urigtigheder. Det er saaledes urigtig, naar Hr. Nielsen paastaar, at letfattelig *dansk* Stenografi — der som bekendt er overført fra *tysk* for 5 Aar siden — tæller langt flere Tilhængere end Gabelbergers System. Vore Foreninger tæller f. Eks. 465 Medlemmer, L. d. St. Foreninger talte d. 12. Avg. (jvnf. »Stenografisk Tidsskrift« Nr. 9) 326 Medl., og vil vel altsaa nu tælle ca. 350, og saa er vor Agitation med Dannelse af Foreninger, Udgivelse af Tidskrift o. desl., som Hr. Nielsen selv meget rigtig bemærker, begyndt et Par Aar senere end de Herrers. Hr. Nielsens Meddelelse om Manden med de 54** Maaneders Undervisning beror vel dog paa en Skrivefejl; det er i al Fald selvfølgelig noget Vaas. Som et lille Resultat skal jeg nævne, at der i Aar indstillede sig 4 Tilhængere af L. d. St. til Optagelsesprøven i Rigsdagen, men de faldt alle med Glans, medens Prøven bestodes af 3 Gabelsbergere.

Nej, Sagen er den, at vort System — der jo iøvrigt ogsaa er det mest udbredte System i hele Verden, næstefter Pittmans engelske System — staar højt over L. d. St. saavel i Hurtighed som i Tydelighed, og det er akkurat ligesaa let at lære. Jeg tilraader derfor de Herrer Typografer at benytte denne Lejlighed til at lære Gabelbergers System.

Sophus Agerholm.
Rigsdagsstenograf.

Afstemningsresultater.

Den typografiske Forenings nye Love

vedtaget med 136 *Ja.* 1 Stemmeseddel blank, 1 ugyldig og 12 Nej.

Ændringer til Den typ. Forenings Sygekasses Love

vedtaget med 155 *Ja.* 1 Stemmeseddel ugyldig og 2 Nej.

Funktionær-Valget.

Næstformand: F. K. Madsen 149 St. (Gust. Clausen 3 St.).

Styrelsesmedlemmer: V. Petersen 155 og Gust. Clausen 153 St. *Suppleant:* Gercke 133 St.

Kasserer: Bergenholz 172 St. (Østergaard 3 St.).

Revisorer: P. Nielsen 145 og Jansen 142 St. *Suppleant:* Madsen-Skov 128 St.

3 blanke og 3 ugyldige Stemmesedler. Der var ialt afgivet 185 St.

J. C. Christiansen. Niels Hansen. Emil Møller.
Chr. Nielsen.

Generalforsamlinger og Møder.

Kolding Lokalafdeling

afholdt ordinær Generalforsamling paa »Fremad« Lørdag den 8. Oktbr. 28 Medlemmer var til Stede.

Lokalafdelingens og Ekstrakassens Regnskaber for Juli Kvartal fremlagdes og godkendtes.

Derefter foretoges dobbelt Indstilling af 3 Medlemmer til Forretningsudvalget. Efter en længere Diskussion, der særlig drejede sig om, hvorvidt det var heldigt at have Faktorer og Principaler i Dansk typ. Forenings Ledelse, gik man til Afstemning. Indstillede blev: 1) P. Hvidtfeldt, 2) L. V. Hansen, 3) H. P. Raben, 4) N. P. Nielsen, 5) H. Hammer og 6) H. P. Warberg.

Til Formandsposten indstilledes som Nr. 1: P. Hvidtfeldt (ved Akklamation), som Nr. 2: H. P. Raben (med 12 St.). Og til Næstformand: 1) L. V. Hansen (17 St.) og 2) H. P. Warberg (7 St.). Endelig valgtes P. Thorsen til Sekretær i Stedet for Peter Rasmussen, som rejser bort.

J. K. Korsbang, Lokalformand. Peter Rasmussen, Sekretær.

* Udhævet af mig. *S. A.*

** Hr. Nielsen kan vaske sine Hænder, da det er Sætternissen, som ukendt med Stenografi, men god i den lille Tabel, har multipliceret *seks* Maaneder med 9. *Red.*

Randers Lokalafdeling

indstillede paa Generalforsamlingen i Lørdags til Hovedrevisorer A. ANDREASEN og A. SØRENSEN, til Suppleant HANS HANSEN. — Til Hovedbestyrelsesmedlemmer foresloges Faktor CHRISTENSEN, *Nordjylland*, Aalborg, og A. CHRISTENSEN, Randers. Om Optagelsen af 4 Fagfæller fra Slagelse udspandt der sig en livlig Diskussion, som just ikke varslede videre godt for de 4 Herrer, i al Fald for Randers Afdelingens Vedkommende.

Esbjerg Lokalafdeling

afholdt Generalforsamling Søndag den 9. Oktober, hvor Regnskabet for Juli Kvartal fremlagdes og godkendtes. Derefter førtes en længere Diskussion om det forestaaende Valg til Hovedbestyrelsen, hvori alle tilstedeværende Medlemmer deltog. Det vedtoges enstemmig at opstille og anbefale JAC. CHRISTENSEN, Esbjerg, til Medlem af Hovedbestyrelsen.

— *Typografernes Fagforening* afholdt derefter ordinær Generalforsamling, hvor der fremlagdes Regnskab og foretoges Bestyrelsesvalg. C. ØRVAD valgtes til Formand og O. POULSEN til Bestyrelsesmedlem og Sekretær. Til Revisor valgtes A. SCHMIDT. —D.

KOMEDIE OG KONCERT

SØNDAG DEN 13. NOVEMBER KL. 7

I LARSENS LOKALE, SCT. ANNÆ PLADS,

TIL FORDEL FOR

ARBEJDSLØSE OG TRÆNGENDE TYPOGRAFER VED JULETID

EFTERAARET var forhen vort Fags bedste Tid; efter et godt Arbejdsaar har det nu mældt sig med Afskedigelser trindt om paa Trykkerierne, og vi kender af trist Erfaring, at vore Arbejdsløses Tal vil forøges stærkt hen imod Julen. Saavel i København som i Provinserne vil Overgangen til de ny Tarifer midlertidig paavirke Markedet. Vi har derfor i Lighed med tidligere Aar arrangeret en Aftenunderholdning, som vi beder Kollegerne om at støtte med Deltagelse, idet vi haaber at kunne hjælpe vore Arbejdsløse og Trængende over Savn i Julen ved Festens Overskud.

PROGRAM:

J. GLÆSER: Norden
MANGOLD: I skogen
SÖDERMAN: Og jeg vil ha' mig en Hjertenskær
} *Typografernes Sangforening.*

BERIOT: Scene de Ballet. Hr. Violinist *Fini Henriques.*

AMORINER,

Lystspil paa rimede Vers i 1 Akt af Elith Reumert.

Personerne:

Viggo Bagger, Skuespiller | Frk. v. Halle
Annette, hans Hustru | Stine, Pige hos Baggers

Handlingen foregaar i Baggers Hjem.

C. M. v. WEBER: Kor af »Jægerbruden«
R. SCHUMANN: Vaarhilsen
F. A. REISSIGER: Aften paa Sæteren
ZELTER: I Gadedøren
} *Typografernes Sangforening.*

M. HAUSER: Liebeslied
FINI HENRIQUES: Mazurka
} For Violin: Hr. *Fini Henriques.*

LØVEN KOMMER ELLER BØRN I KIRKE,

Farce med Sange i 1 Akt.

Personerne:

Bæk, Barber | Stæhr, Sangkomiker
Laura, hans Niece | Storm, Student
Adolf Dreng } hos Bæk | Nielsen, Undergraver
Maren, Barnepige } hos Bæk | Et Bybud

Barbersvende, Gæster af begge Køn.

Handlingen foregaar hos Bæk i Smallegade.

Derefter Assemblé til Kl. 3.

Billetter à 75 Øre til de 10 numererede Rækker faas kun hos Hovedkassereren, C. BYNCK, og hos Hr. V. BERGENHOLZ. Billetter à 50 Øre faas fra 25. Oktbr. hos Inkassatorerne og Sangerne samt hos Hr. MØLLER. Intet Billetsalg ved Indgangen, der aabnes Kl. 6½.

Baltegn à 50 Øre faas i Salen mod Aflevering af Bal-Kupon.

For Den typ. Forening: LAUR. HANSEN. O. JOHANSEN.
For Ny typ. Forening: ANTHON LARSEN. N. JACOBSEN.

For Den typ. Trykkerforening:
A. MICHELSEN. V. CHRISTOFFERSEN.

For Typografernes Sangforening:
ALB. AUENER. C. E. BYNCK. C. E. HANSEN.

Nær og fjærn.

Foreningslokalet. Fra og med Fredagen den 21. ds. indlades intet Medlem i Foreningslokalet efter Kl. 12 Nat.

Anmodning. Ved Randers Lokalafdelings Generalforsamling i Aftes vedtoges at opstille Undertegnede til Valg som Hovedbestyrelsesmedlem i Dansk typografisk Forening tilligemed Hr. Faktor CHRISTENSEN, Aalborg. Jeg antager det for rigtigst, at man med Hensyn til Udfindelsen af de to Kandidater fra Jylland tænker sig Halvøen delt i en nordlig Halvdel (Linjen trukken fra Randers og lige Vest over) og en sydlig, saa at de to Halvdele enes om at udpege hver sin Kandidat, og for den nordlige Halvdels Vedkommende tillader jeg mig at henlede Opmærksomheden paa ovennævnte Faktor Christensen, Aalborg. Opstiller man altfor mange Kandidater, risikerer man let ved Spredning af Stemmerne, at den, der helst burde vælges, ikke faar Stemmer nok.

Randers, den 9. Oktober 1898. A. CHRISTENSEN.

Tarifen er fra 1. Oktober traadt i Kraft paa *Randers Dagblads* og *Randers Venstreblads* Trykkerier. Paa sidstnævnte Trykkeri er Mulktbestemmelserne ikke indførte, ligesom Lønningerne ogsaa er forhøjede for deres Vedkommende, som før 1. Oktober havde 20 Kr. og derover.

— Ligeledes har Redaktør CHR. JENSEN, der ikke er Medlem af Bladudgiverforeningen, anerkendt Tarifen for *Slagelse-Postens* Vedkommende.

Bogtrykkerikunstens Historie. 2. Hæfte er udkommet og indeholder Fortsættelse og Slutning af *Skrivekunsten og dens Udvikling*, med Afbildning af danske Runestene og Prøver paa moderne Skriveskrifter, samt *Tallenes Fremkomst og Udvikling*, af hvilke særlig en Prøve paa de arabiske Tal fra 1271 og en Oversættelse af et Forfatteren af den islandske Præst OLAFUS OLAFSSON leveret Manuskript om Taltegnenes Oprindelse er interessant.

Vi henleder Opmærksomheden paa, at Hæftet kun koster 25 Øre og kan erholdes ved skriftlig Henvendelse til Forfatteren L. CHR. NIELSEN, Foreningsgatan 3, III. Malmö.

Nyt Trykkeri i Esbjerg. I en nær Fremtid vil der blive oprettet et nyt Trykkeri i Esbjerg, hvorfra *Vestfyllands Social-Dem.*, der blev startet sidste Foraar, men hidtil er bleven trykt i Aarhus, fremtidig vil udgaa.

Gutenberg-Korets aarlige Koncert, der i Søndags under Direktion af Hr. CARL LARSEN afholdtes i Wittmacks Lokaler paa Gl. Holm, forløb som sædvanlig gunstig. Det var en ren Fornøjelse at høre det kraftige og velskolede Mandskors Sang — Korets Solist sang som kun en Gudernes Yndling synger. Af de givne Numre tør vi maaske fremhæve de tre sidste: »Hän öfver himlen blå«, »Nappe, nappe Bjørneskind« og Soldaterkoret af »Faust«, af hvilke dog maaske nok den mellemste ved sin Kvikhed tog de fleste Kegler. Af de Assisterende brillerede Fru ROSENBERG særlig med Margrethes Vuggesang af Grieg og en af Dyvekes Sange: »Vildt, vildt suser Blæsten«. Hr. EJLER JENSEN spillede paa Violoncel — det følsomste af alle Instrumenter — »Berceuse slave«, der var en Lækkerbidsken for følsomme Gemytter, og Hr. BENJAMIN PETERSEN citerede Henning Jensen efter alle Kunstens Regler.

Vi beklager, at der kunde have været flere Folk til Stede, Præstationerne havde ærlig fortjent fuldt Hus; men en Trøst maa det være, at Koret ikke en Gang selv havde ventet saa mange, som der kom, at dømme efter det Faatal af Stole, som var sat frem. Folk var imidlertid glade og klappede og forlangte da capo, ja selv om det var de elektriske Blus syntes de at staa under Paavirkning af Rytmernes Stigen og Falden. Efter Koncerten var der Bal til Kl. 4. Th. P.

Arbejdernes Teater paa Enghavevej aabnede i Søndags sin Sæson med en 3 Akts Farce »Moppy og Poppy« af Bjørn Bjørnson og Oluf Hansson. Denne overordenlig morsomme Farce er ikke tidligere spillet her i Landet og Arbejdernes Teater har Æren af at have taget den paa sit Program. Spillet var fortrinligt; Publikum, der havde fyldt Teatret, morede sig udmærket og lønnede de flinke Aktører med flere Fremkaldelser. — Forestillingen, der er offenlig, gentages paa Søndag Kl. 7. Billetsalg ved Indgangen.

Hovedkassens Regnskabsberetning for Septbr. Maaned 1898.

Indtægt.

Kassebeholdning	Kr.	2635.35
Reservefonden	-	4372.55
Begravelseskassen	-	15317.51
	Kr.	22325.41

Udgift.

Bidrag til Lokalforeningerne	Kr.	130.00
Tryksager	-	265.93
Porto (Formanden)	-	14.92
Do. (Kassereren)	-	0.75
Bladhold	-	4.15
Lokaleleje	-	5.00
Formandshonorar	-	100.00
Kassererhonorar	-	75.00
Reservefond	-	4372.55
Begravelseskassen	-	15317.51
Kassebeholdning den 30. September	-	2039.60
	Kr.	22325.41

Kolding, d. 1. Oktober 1898. ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Søndag den 9. Oktober. Frav. med anm. Forfald: Formanden (syg) og F. K. Madsen.

Der forelaa et Cirkulære fra Østifternes Kreditforening med Tilbud om at opbevare vore Obligationer samt besørge Rentens Udbetaling. Det vedtoges at søge nærmere Oplysninger. — Et Medlem havde ikke opsagt sin Kontrakt. Hvis han ikke uopholdelig opsiger Kontrakten skal han slettes. — Et Medlem var kommet til Skade ved Arbejdet og faar sin fulde Ugeløn, 20 Kr., foruden 21 Kr. af Sygekassen og 7 Kr. af en Trykkerisygekasse. Det vedtoges at konferere med Sygekasseinspektøren ang. hele Forholdet med Medlemmernes Arbejdsindtægter og den sikrede Sygehjælp. — Der forelaa Oplysninger fra Hovedbestyrelsen i Dansk typ. Forening om det i forrige Møde omtalte Medlem af Dsk. typ. Foren., som ønskede at tiltræde her. Man fandt ikke Hovedbestyrelsens Oplysninger tilfredsstillende og vedtog, at Vedkommende kun kan tiltræde, forsaavidt hans i Fremtiden eventuelt udbetalte Sygepenge bliver refunderede fra Dsk. typ. Foren.; ellers bliver han at behandle som nyt Medlem. — Der valgtes et Udvalg til at arrangere Vintersammenkomsterne. — Fra 1. Fredag efter Flyttedag besluttedes det at lukke Foreningslokalet Kl. 12. — Clausen meddelte fra Udvalget for Karnevalet, at man agtede at afholde dette den 18. Februar. — Da *Typ.-Tid.* 1. Januar har 25 Aars Jubilæum, overdrages det Clausen og V. Petersen at tage under Overvejelse og eventuelt fremkomme med Forslag til Udvidelse af Bladets Format. — Der toges Stilling til et Par Restanter. O. J.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Den typografiske Forenings Formand, P. Lauritzen, Schønbergsgade 19, 3., F., træffes fremtidig hver Dag, Søndag undtagen, fra 12½—2.

Inkassatorerne
bedes erindre, at **Oktober** har **5 Uger** (se Listen), November 4 Uger og **December** ligeledes **5 Uger**. Hele Aaret har nemlig **53 Uger.**

Ny Medlemmer: Trykker Carl Abraham Lagerstrøm (O. C. Olsen), udl. 1/1 96 i Stockholm (tidl. Medl. af Ny typ. Foren.). Sætter Gustav Peter Petersen (Schultz), udl. s. St. 1/10 98. Trykker Chr. Vilh. S. Jensen (Ludv. Jørgensen), udl. s. St. 1/10 98. Sætter Ivar Rasmussen (Trier), udl. s. St. 1/10 98. Trykker Niels Peter Magnus Hellstrøm (P. Petersen), tidl. Medl. Sætter Sophus Emil William Dahl (Carlsen), udl. 1/10 98 s. St. Lærling Gottfred Gram (Emil Petersen). Lærling Vald. Emanuel Sørensen (Emil Petersen). Bogbinderske Caroline A. J. Demant (N. & Lydiche). Jens Larsens Hustru Petrea Marie Valborg. Sætterskerne Frkn. Marie Olsen, Wilhelmine Hansen, Anna Henriksen, Hansine Henriksen, Flora Møller, Elisabeth Møller, Josefine Nielsen, Dagmar Nielsen, Augusta Meineke, Nielsine Christensen, Augusta Haagensen, Marit Pedersen, Maria Clante, Edvardine Petersen, Marie Petersen, Olga Martens, Emma Jensen (alle arbejdende i *Nationaltidende*).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 2848, Vald. Haastrup (arbl.) fra Norge. 979 (Dsk. t. F.), Carl Viggo Hansen (Truelsen) fra Rejse. 2845, Johannes Hass (arbl.) fra Rejse. 49, Charles Andersen (arbl.) fra Rejse. 1177, Hans Peter Larsen (arbl.) fra Militærtj. 1798, Carl J. C. V. Schnoor (arbl.) fra Militærtj. 882 (Dsk. t. F.), Johan Chr. Dihr (arbl.) fra Militærtj. 1439, Emil Olsen (Schultz) fra Militærtj. 1268, Anders Madsen (O. C. Olsen) fra Militærtj. 2841, Holger Henriksen (Luno) fra Militærtj. 1098 (Dsk. t. F.), Lauritz Hansen II. (Rigsd.) fra Assens. 1182, Carl Vilh. Larsen (arbl.) fra Militærtj. 1051 (Dsk. t. F.), Knud Knudsen (Truelsen) fra Odense.

Bortrejste: 1025 (Dsk. t. F.), Vald. Nielsen (sidst Milit.) til Kalundborg. 936 (Dsk. t. F.), Peter A. Petersen (sidst Milit.) til Nykøb. F. 818 (Dsk. t. F.), Mads V. Jespersen (sidst Milit.) til Odense. 1002 (Dsk. t. F.), N. Stig Bigum (sidst Milit.) til Aarhus. 353, Laur. P. Christensen (arbl.) paa Rejse.

Død: 1553, Hans Peter Petersen (Aller), 30 Aar.

Udmældte: Trykker Carl Jul. Rob. Olsen (P. Petersen) og Lærling Kr. Vilh. S. Jensen (Ludvig Jørgensen).

Enhver bør være Medlem af Enkekassen

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Medlemmer: Horsens, Harald Axel Sørensen Fisker (udl. i Horsens Avis 8/10 98), arb. s. St. Maribo, Marius Emil Rasmussen, udl. hos Dein 1/10 98 efter 5 Aars Lære. Svendborg, Knud Vilhelm Knudsen, udl. 7/10 98 i Svendb. Amtstid. efter 5 Aars Lære. Odense, Einar Chr. Julius Hey, udl. 1/10 98 i Fyns Stiftsbogtr. efter 5 Aars Lære. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Aarhus, 998, Aage Langmack i Pl. fra Kbhvn. Horsens, 1281, Carl Chr. Andersen (Dagbl.) fra Hillerød. Nykøb. M., 39, J. Chr. Stæhr fra Esbjerg i Pl. Næstved, 1206, Frederik Strudts (Avisen) fra Rejse. Silkeborg, 478, H. L. Rafaelsen fra Kolding i Pl. Svendborg, 1022, Peter C. Studt fra Kbhvn. i Pl. Assens, 1029, Hans C. M. Hansen i Pl. Kolding, 1026, Carl Chr. Knudsen og 1073, Jørgen Jensen (begge fra Odense). Odense, 195, E. E. Martens fra Slagelse (1/7) i Plads og 818, M. V. Jespersen fra Kbhvn. i Plads.

Bortrejste: Aarhus, 797, Bøjle Hansen til Præstø i Pl. Næstved, 896, J. Georg Rasmussen til Kbhvn. (Militær). Kolding, 1286, J. Magnussen til Aarhus i Pl. Køge, 1147, Marius Kleiner paa Rejse. Nakskov, 1231, Axel Petersen (arbl.) til Kbhvn. Odense, 1026, Carl Chr. Knudsen og 1073, Jørgen Nissen Jensen, begge til Kolding, 1029, H. Chr. M. Hansen til Assens i Pl., (Bogense), 1051, Knud Knudsen til Kbhvn. i Pl.

Udmeldte: Maribo, 105, A. M. Andersen. Vejle, 22, J. A. Rasmussen (Redaktionssekretær ved Vejle Amts Folkeblad).

VICTOR EMANUEL DRASBECK bedes straks opgive sin Adresse til Lokalformanden i Horsens.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Stiftelsesfesten afholdes Lørdag d. 22. ds. Aften Kl. 8 hos Hr. N. SCHULTZ i »**Arenateatret**«. Der serveres med *Andesteg, Smør og Ost, Snaps og Øl* for Kr. 1.50 pro persona. Tegningen, der er bindende, sker enten hos Kassereren Hr. STEPHENSEN eller hos Budet, Hr. MØLLER og sluttes førstk. Onsdag den 19. ds. *Talrig Tilslutning forventes.*

STYRELSEN.

Den ordinære Generalforsamling afholdes Søndag d. 6. November. Forslag, der ønskes behandlede paa denne, maa senest den 23. ds. indsendes til Formanden, LAUR. JENSEN, Mysundegade 15, 3. V.

Ny Medlemmer: H. Olsen, udl. 1/10 98 hos Knutzon; arb. s. Sted. C. V. Jensen, udl. 1/10 98 hos Ludv. Jørgensen; arb. s. Sted.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato tilStyrelsen.

Tiltraadt: 183, Emil Olsen, sidst Militær (Schultz).

T. C. C. Søndag Start Trianglen Kl. 10.

ANNONCER

Adolph Wulff
GOTHERSGADE 8
Største Lager af Bog- og Stentrykartikler.

Repræsentant for følgende Fabriker:
Koenig & Bauer, Kloster Oberzell
Hurtigpresser
Schriftgiesserei Flinsch, Frankfurt a/M.
Typer og Messinglinier
Rockstroh & Schneider Nachf., Dresden
Digeltryk- og Prægepressen „Victoria"
Maschinenfabrik Kempewerk, Nürnberg
Apparater for Stereotypi, Galvanoplastik og Zinkætsning
Christian Hostmann, Celle
Sorte og kulørte Farver
Mander Brothers, London
Kulørte Farver. Hjælpefarver for Bog- og Stentryk
L. M. Hiemer, Hartbruch
Litografiske Sten-Brud
Jul. Schopflocher, Frankfurt a/M.
Broncer. Bladguld

Digeltrykpresser og Skæremaskiner findes altid paa Lager.
Telefon 39

Mindre Akcidenstrykkeri,
Materiale nyt, saa godt som ubrugt, Trædepresse til stort Kvart, er til Salg billigt og paa gode Betingelser, naar fornøden Sikkerhed kan stilles. — Billet mrkt. »83« indlægges paa Bladets Kontor snarest.

En akkurat Avissætter kan til 1. November faa Plads i *Faaborg Folketidendes* Bogtrykkeri i Faaborg.

En velanbefalet
Akcidentssætter
kan faa Plads hos F. V. BACKHAUSEN i Viborg.

En Typograf
søger Plads til 1. November, helst en Beregningssætterplads. Bill. mrkt. 77 bedes indlagt paa *Typograf-Tidendes* Ekspeditionskontor.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 2
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 21. Oktober 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER
FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Alle Anmældelser om eventuel Ikke-Ikrafttræden samt Forespørgsler om Provinstarifen sendes til Fællesstyrelsens Formand.

Paa Grund af Lønbevægelse i Kristiania er Tilgangen lukket, og Rejseunderstøttelse dertil udbetales ikke.

København og Kolding, den 20. Oktober 1898.
FÆLLESSTYRELSEN.

Til Situationen.

Ingensinde før har Københavns Typografer staaet saa fast og enige sammen i deres Lønkrav som nu. Det er, som kun det forskellige Foreningsnavn er dem imellem, og i Virkeligheden er dette ogsaa Tilfældet. Man ser det bedst gennem Udtalelserne og gennem Fagbladene. Medens man tidligere ikke kunde undgaa at lægge Mærke til en vis Valenhed i Opfattelsen af, hvad der tjente de fælles Interesser, et noget forskelligt Syn i Bedømmelsen af de fremstaaende Situationer — er dette som bortvejret under den nuværende Tarifbevægelse. Baade *Ny typ. Tidendes* og *Typograf-Tidendes* Betragtninger falder sammen i Bedømmelsen af de opstillede Punkter, som enten er reducerede eller afviste, og de ledende Mænds Anskuelser indenfor Tarifkommissionen har i intet Tilfælde været afvigende fra hinanden. Den Opfattelse, som det store fælles Tarifmøde paa Sortedamslund gjorde sig til Talsmand for, har aabnet de Tarifdelegeredes Øjne for, at der i Virkeligheden intet er Københavns Typografer imellem, naar det gælder det store og vigtige, at forbedre de økonomiske faglige Forhold. Det har været Mødets teoretiske Anvisning, man har fulgt; men man har tillige følt, at den har været dikteret af den praktiske Nødvendighed, som ikke kan taale og ikke vil finde sig i, at Typograferne stadig skal være det Fag, som, fordi det viser den største Beskedenhed i sine Fordringer og gærne vil komme til Forstaaelse ad fredelig Vej, skal sakke længst agterud i Opnaaelsen af Vilkaar, der byder en blot nogenlunde anstændig Løn og en Smule Garanti for Lærlinges Uddannelse og Arbejdslokalernes Hygiejne.

Og hvad mere er, denne faste Enighed om det væsenlige har i høj Grad bidraget til at aabne Øjnene paa de — heldigvis faa — der hidtil har staaet udenfor Organisationen; de har set og faaet paa Fornemmelsen, at der nu er Kræfter til at udrette noget, og følt, at de ikke uden Ansvar kunde holde sig tilbage. Vi er i den Retning vel nok komne saa vidt, at vi kan sige, at alle ærekære Fagfæller i Øjeblikket er indenfor den organiserede Ramme, som ene og alene er i Stand til at fremskaffe betryggende Levevilkaar for den Enkelte og for Alle. Vore kvindelige Kollegers store Flertal er komne med, baade Haand- og Maskinsættersker, og utvivlsomt vil de Faa, der er til Rest, ogsaa i en nær Fremtid faa Øjnene op for, at vil de deres eget Vel, da maa de slutte sig til den Organisation, som ikke stiller Kønnene op som Modsætning til hinanden, men som vil skabe ensartede og betryggende Forhold for *Alle*, og som lettest kan gøre det, naar Mænd og Kvinder danner en samlet Styrke til Gennemførelsen deraf. Kvindernes Tilslutning betyder overordenlig meget for Organisationen, idet et vigtigt Omraade afskæres fra Arbejdskøbernes hidtil hensynsløse Eksploitering.

Men naar Forholdet er saaledes, er vi ogsaa sikre paa at kunne gennemføre de Krav, vi nødvendigvis maa stille for at holde os oppe i Tilværelsen. Vore Fordringer er saa nøjsomme, at det Løntillæg, vi forlanger, i Virkeligheden ikke mere end lige bøder paa de Fordyrelser, der hidtil har fundet Sted paa selve Omkostningen ved at leve og have Tag over Hovedet, og de vil utvivlsomt vise sig for lave, hvis disse Fordyrelser fortsættes. Det er derfor ét af Hovedprinciperne ved en ny Priskurant, at *dens Varighed ikke maa udstrækkes over et saa langt Tidsrum*, at vi bliver ude af Stand til at regulere den efter de Fordringer, som Tiden vil stille over for os, og et andet, at den procentvise Forhøjelse, som Minimallønnen undergaar, *maa gøres gældende overfor alle faste Lønninger*.

Vi kan med største Lethed forsvare at forkaste en Tarif, som ikke indeholder Regler for Lærlingenes Antal og deres Udlæring; ikke alene fordi vi kan henvise til, at Principet heri er anerkendt af saa godt som alle Bogtrykker-Organisationer udenfor København, men særlig fordi vi kan paavise den Skade, som Lærlingeuvæsnet under de nuværende Former har for Faget i sin Helhed, og den elendige Uddannelse, som bliver Lærlingen til Del og i hans senere Liv viser sig for ham som en Ulykke. En Tarif uden Lærlinge-Regler vil virke absolut ødelæggende for de Forbedringer, vi maaske paa selve Lønnen kan opnaa.

Ethvert Forsvar for en Forkastelse er ogsaa mulig overfor Manglen af Sundhedsbestemmelser for Trykkerier — ja, vi vil endog sige, at vi vanskelig finder et bedre Grundlag for en saadan. Dette, at vi staar med hele Lægestanden paa vor Side i Fordringen om renlige og velventilerede Lokaler, dette, at vi med dennes Underskrift kan paavise, at den vort Fag særlig angribende Tuberkulose udelukkende skyldes Svineriet i Bogtrykkerierne, vil være tilstrækkelig til at skaffe os hele Offenlighedens Sympati.

Indeholder derfor Tarifen, hvad vi vel snart faar at se, Beskæringer paa alle Omraader af de Fordringer, vi oprindelig har stillet, og desuden Mangel paa Lærlingeregulativ og Sundhedsbestemmelser — saa staar vi med Palmerne i Hænderne den Dag, vi slaar den for Panden. Og paa samme Maade vil Processen forløbe, selv om Principalerne — hvad der forøvrigt er utroligt — har imødekommet alle Fordringer fuldt ud, men slaaet de to sidste Afsnit ihjæl.

Samlede og enige, som Københavns Typografer staar i Øjeblikket, skal vi da vide at skaffe os en ny og bedre.

For hidsig.

I Referatet af Styrelsens Møde den 8. Oktober findes en Bemærkning om, at et Medlem foruden at faa Sygehjælp har faaet sin Ugeløn udbetalt, og at det vedtoges at konferere med Sygekasseinspektøren herom. Alle vil vist undre sig over denne Beslutning, thi man skulde dog mene, at det maa være en aldeles privat Sag, som hverken vedkommer Sygekasseinspektør eller Sygekassen, om en Principal viser sig saa human at give sine Arbejdere Ugeløn i Sygdomstilfælde. I sin Tid har den Opfattelse mange Gange været gjort gældende, at Arbejds-

giverne havde en moralsk Forpligtelse til at støtte Arbejderne i Sygdomstilfælde, og for ikke saa lang Tid siden var der jo megen Tale om en Arbejdsgiver, som havde fratrukket en Arbejder den halve Ugeløn, idet han var kommet til Skade midt i en Uge, og nu, da en Arbejdsgiver gaar den modsatte Vej, saa beslutter Styrelsen at løbe til Sygekasseinspektøren for at forespørge, om Sygekassen ikke alene er berettiget men ogsaa forpligtet til at tilbageholde Sygeunderstøttelsen — dette maa jo være Meningen med den ærede Styrelses Beslutning.

Min Opfattelse er den, at den ærede Styrelse her har blandet sig ind i noget, med hvilket den intet har at gøre, thi Sygekasseloven indeholder ikke noget om, at Syge skal opgive, hvad de under deres Sygdom modtager som Gaver, og for andet kan man dog ikke henregne Udbetalingen af Ugelønnen. Arbejdsgiveren har jo ingen Forpligtelse til at udbetale den, og kan ophøre dermed, naar han finder for godt. Sygekasseloven taler kun om, at man ikke maa *sikre* sig større Understøttelse end Arbejdsfortjenesten andrager, men dette kan dog ikke siges at være Tilfældet her.

Hvis Sygekasseinspektøren imod al sund Fornuft skulde hævde, at naar man faar sin Ugeløn, saa fratrækkes et tilsvarende Beløb i Sygeunderstøttelsen, saa vil Resultatet kun blive det, at de faa Arbejdsgivere, som nu betaler Ugeløn i Sygdomstilfælde, naturligvis ophører dermed, thi de har jo ingen Interesse af, at Sygekassen sparer Penge; det syge Medlem mister en Understøttelse og Sygekassen faar den samme Udgift som nu. Har man den Anskuelse, at en større Indtægt i Sygdomstilfælde forlænger Sygdommens Varighed, har man kun den Vej at gaa, at Lægetilsyn og Kontrol skærpes. Alt andet, der kun kan skade det enkelte Medlem og ikke gavne Kassen, bør man holde sig borte fra.

L. JACOBSEN.

Ovennævnte Spørgsmaal har — om vi saa maa sige — baade en juridisk og en moralsk Side. Den juridiske lader vi Sygekasseinspektøren om: det er den, der hviler paa Forstaaelsen eller Fortolkningen af Lovens Bestemmelse om det *Positive*, at Ingen maa oppebære større Understøttelse under Sygdom end han har under Arbejde. Naar dette er utilladeligt, saa forekommer det i alt Fald os af mindre Betydning, om det Ulovlige finder Sted i Form af Forsikring eller som Gave. Særlig synes der os ikke nogen vægtig Anledning til at bebrejde Styrelsen, at den i sit Ansvar overfor Sygekasseinspektøren vil have rene Papirer. Forøvrigt er Loven i det paagældende Tilfælde allerede overtraadt gennem *Forsikringen*, som er større end tilladeligt.

Den moralske Side af Sagen bunder i Opfattelsen af, hvorvidt man finder det rimeligt eller ej, at et Medlem, der i Sygdomstilfælde har sin fulde Ugeløn, overhovedet gør Krav paa at faa denne fordoblet gennem Sygekassen. Det er nemlig ikke altid, at Fordringen paa det, man har juridisk Ret til, findes moralsk forsvarlig. Vi erindrer saaledes et Tilfælde af temmelig ligeartet Natur, der i sin Tid vakte almindelig Indignation; det var, da et Medlem af Staten havde modtaget Rejsestipendium, men ikke desto mindre samtidig hævede Rejseunderstøttelse paa sin Foreningsbog. Denne moralske Opfattelse har jo ogsaa fundet Udtryk gennem Opfattelsen af vore Love, der ikke hidtil har indeholdt noget Forbud mod, at samtidig Understøttelse kan hæves af forskellige Afdelinger, f. Eks. Reservefonds- og Arbejdsløshedskasse. Der er sket enkelte Fordringer herpaa og været juridisk Ret hertil, men de er afviste, og Støtten til dette er fundet i Flertallets moralske Opfattelse af, at det var forkasteligt.

Styrelsen har ikke ved sin Beslutning taget noget Rygstød bort fra Arbejdsgivernes moralske Forpligtelse til at støtte Arbejderne i Sygdomstilfælde, men kun villet værge sig imod Ansvaret for, at Foreningens Sygehjælp bliver Genstand for Spekulations-Interesser, hvilket selvfølgelig ikke er mindre udelukket gennem Gaver end gennem Selvforsikring. Organisatorisk set vil Principalernes Humanitet paa det omspurgte Omraade kunne finde en langt bedre og bredere Basis og gøre betydeligt mere Nytte ved direkte Støtte til Sygekasen, thi derved traadte de hjælpende til overfor *alle* deres Arbejdere, og ikke som nu er Tilfældet kun overfor de Faa og Enkelte. Men at dette skulde falde sammen med d'Hrr.s »Interesse« — er naturligvis ikke absolut indlysende.

RED.

Det af Undertegnede udsendte Cirkulære til Fordel for et sygt Medlem ligger indtil 1. December d. A. til Eftersyn paa Kontoret. Cirkulæret, paa hvilket der tegnedes 100 Kr., for hvis Modtagelse den syge Kollega har kvitteret, er revideret af Hr. Revisor Johan Møller. Efter den Syges Anmodning bringer jeg Bidragyderne en hjærtelig Tak fra ham.

Den 14. Oktober 1898. V. BERGENHOLZ.

Generalforsamlinger og Møder.

Vejle Lokalforening

afholdt Lørdag den 8. Oktbr. ordinær Generalforsamling, hvor Regnskabet for Juli Kvartal fremlagdes; det fremviste en Indtægt og en Udgift af 232 Kr. 80 Øre.

Angaaende en Arbejdsløshedsunderstøttelse udspandt der sig nogen Diskussion, og det vedtoges ikke at godkende Regnskabet, før Hovedbestyrelsens Sanktion til nævnte Understøttelse forelaa. — Denne er nu indtruffen og Regnskabet indsendt.

Ved Indstilling til Valg af Hovedbestyrelse valgtes Typograf W. JACOBSEN for Vejle-Afdelingen.

Privatkassens Regnskab fremlagdes; det udviste en Indtægt af 14 Kr. 55 Øre og en Udgift af 19 Kr. 80 Øre

P. FANGEL,
Sekretær.

Aalborg Lokalforening

vedtog paa sin den 9. ds. afholdte ordinære Generalforsamling at opstille d'Hrr. ANTON SCHWARTZ, Aalborg, og MARIUS HANSEN, Aarhus, som Kandidater til Hovedbestyrelsesvalget.

En livlig Diskussion førtes derefter om Optagelsen af de 4 Strejkebrydere paa *Slagelseposten*, men da Meningerne var meget delte, blev der ingen Fællesudtalelse vedtaget.

B. N.

Horsens Lokalforening

afholdt ordinær Generalforsamling Mandag den 10. ds. med følgende Dagsorden: 1) Valg af Dirigent, 2) Forhandlingsprotokollens Oplæsning, 3) Regnskabets Fremlæggelse, 4) Indstilling af Hovedbestyrelsesmedlemmer, 5) Strejkebrydernes Optagelse, 6) Eventuelle Tarifspørgsmaal, 7) Eventuelt.

Til Dirigent valgtes Emil Nielsen og Forhandlingsprotokollen og Regnskabet godkendtes enstemmigt. Som Hovedbestyrelsesmedlem indstilledes P. ANDERSEN, medens nogle Stemmer var spredte paa d'Hrr. Emil Nielsen, Daugaard og Th. Larsen. Angaaende Optagelsen af Strejkebryderne fra Slagelse var Meningerne delte, men den overvejende Del syntes dog at være imod deres Optagelse. Formanden for Hovedbestyrelsen, Hr. P. Hvidtfeldt, var kommen til Stede og gav under Punkt 6 forskellige Oplysninger Tarifen vedrørende. Da Ingen ønskede Ordet under Eventuelt, sluttede Dirigenten Generalforsamlingen med en Tak til Hr. Hvidtfeldt, fordi han var kommen til Stede.

33 Medlemmer var mødte.

P. LAURSEN,
Sekretær.

Aarhus Lokalforening

afholdt Fredag den 14. Oktober, Aften Kl. 8, ordinær Generalforsamling. Paa Dagsordenen stod bl. a. *Kvartalsregnskabet*, der, efter at LOKALFORMANDEN havde givet en orienterende Oversigt over »Bevægelserne« i det forløbne Kvartal, enstemmig godkendtes. — MARIUS HANSEN omtalte *Tarifens Ikrafttræden og Virksomhed* her i Byen, hvilket foranledigede et Ordskifte mellem flere af de Tilstedeværende. — O. S. SØRENSEN mindede om den sædvanlige *Juleindsamling til de Arbejdsløse* og foreslog, at der *straks* blev begyndt paa denne Indsamling, da der saa nok — naar der var længere Tid dertil — vilde indkomme mere end ellers. Forslaget, der endvidere anbefaledes af CHR. KRÜGER, vedtoges, og Lister til Paategning af Bidrag vil hurtigst blive udsendt til de forskellige Trykkerier.

Endvidere foretoges *Indstilling til Valg af Hovedbestyrelsen.* Paa Forslag af CHR. KRÜGER, der varmt støttedes af A. ERLANDSEN, vedtoges det *enstemmigt* at indstille MARIUS HANSEN. — Idet Aarhus Lokalforening altsaa indstiller Marius Hansen, tillader man sig herved at anmode jyske Kolleger om at afgive deres Stemme til Fordel for ham. Marius Hansen — hvis Navn, inden han kom her til Byen, var godt kendt — har siden sit Komme til Lokalforeningen vist, at han er en Mand, der er *i Besiddelse af udmærkede organisatoriske Ævner og Indsigt og dertil besjælet af en levende Interesse for vor Forening og alle dens Anliggender.* Her i Byen beklæder han adskillige Tillidshværv, og overalt er han lige velset og skattet. Aarhus Lokalforening beder derfor alle jyske Kolleger at stemme for Marius Hansen. Vi tager ikke fejl, om vi vælger ham. *Han er en Mand, der er vor Tillid værdig,* og som *fuldt ud til enhver Tid vil være i Stand til at hævde sin Plads i Hovedbestyrelsen.*

SØREN HANSEN,
Sekretær.

Svendborg Lokalforening

afholdt Generalforsamling Lørdag den 15. ds. Stemmesedlerne over Slagelse-Mændene vare blandt andet paa Dagsordenen; Stemningen var for Optagelse af disse.

Lokalforeningen indstillede for Fyns Vedkommende til Hovedbestyrelsesvalget Typograf CHR. PETERSEN af Odense.

Generalforsamlingen var temmelig godt besøgt.

F. H.

Nykøbing M. Lokalforening

afholdt i Søndags Generalforsamling. Formanden fremlagde Regnskabet for Juli Kvartal, der enstemmig godkendtes.

Det vedtoges enstemmigt at stemme Nej for de fire Herrers fra *Slagelsepostens* Optagelse i Foreningen.

I Anledning af det forestaaende Hovedbestyrelsesvalg opstilledes for Nykøbing M.s Vedkommende Lokalformanden ALB. ANDERSEN.

C. S.

Typografernes Rejsekasser og Reservefonds for de skandinaviske Lande.

Regnskabsberetning for 1. Halvaar 1898.

A. Rejsekassen

Lokalafdelingerne	Indtægt: Medlemsbidrag	Indtægt: Andre Indtægter	Indtægt: Modtaget fra Dsk. t. Foren.s Hovedkasse	Indtægt: Tilsammen Indtægt i Halvaaret	Udgift: Understøttelser: Opholdspenge	Understøttelser: à 1 Kr. 25 Øre pr. Dag	Understøttelser: à 1 Kr. pr. Dag	Overfartspenge	Andre Udgifter	Indsendt til Hovedkassen	Tilsammen Udgift i Halvaaret
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Aalborg	160 70	» »	» »	160 70	» »	33 75	12 »	» 10	» »	114 85	160 70
Aarhus	227 10	» »	» »	227 10	» »	23 75	15 »	» »	» »	188 35	227 10
Assens	17 90	» »	4 10	22 »	» »	11 25	6 »	» »	» »	4 75	22 »
Esbjerg	22 90	» »	» »	22 90	» »	13 75	» »	» »	» »	9 15	22 90
Faaborg	18 70	» »	» »	18 70	» »	3 75	» »	» »	» »	14 95	18 70
Fredericia	13 »	» »	28 50	41 50	» »	22 50	17 »	2 »	» »	» »	41 50
Frederikshavn	17 70	» »	17 5	34 75	» »	18 75	8 »	8 »	» »	» »	34 75
Helsingør	52 80	» »	» »	52 80	» »	11 25	6 »	» »	» »	35 55	52 80
Hillerød	56 80	» »	» »	56 80	» »	7 50	1 »	» 30	» »	48 »	56 80
Herning	10 60	» »	2 30	12 90	» »	10 »	» »	» »	» »	2 90	12 90
Hjørring	31 10	» »	2 65	33 75	» »	18 75	4 »	» »	» »	11 »	33 75
Holbæk	58 50	» »	» »	58 50	» »	13 75	5 »	» »	» »	39 75	58 50
Horsens	81 20	» »	» »	81 20	» »	17 50	6 »	» »	» »	57 70	81 20
Københ. (Den typ. Foren.)	1718 5	9 »	» »	1727 5	170 »	52 50	34 »	» »	31 35	1439 20	1727 5
Københ. (Den typ. Trykkerf.)	427 20	» »	» »	427 20	» »	» »	» »	» »	30 12	397 8	427 20
Kalundborg	34 »	» »	» »	34 »	» »	13 75	6 »	» »	» »	14 25	34 »
Køge	30 20	» »	» »	30 20	» »	6 25	4 »	» »	» »	19 95	30 20
Kolding	139 »	» »	» »	139 »	» »	25 »	34 »	» »	» »	80 »	139 »
Middelfart	8 50	» »	26 75	35 25	» »	11 25	21 »	3 »	» »	» »	35 25
Maribo	10 60	» »	» 55	11 15	» »	3 75	2 »	» »	» »	5 40	11 15
Nakskov	23 10	» »	4 25	27 35	» »	6 25	2 »	9 »	» »	10 10	27 35
Næstved	92 20	» »	» »	92 20	» »	12 50	4 »	2 70	» »	73 »	92 20
Nyborg	17 10	» »	10 65	27 75	» »	13 75	9 »	5 »	» »	» »	27 75
Nykøbing F.	43 90	» »	» »	43 90	» »	11 25	2 »	1 40	» »	29 25	43 90
Nykøbing M.	28 20	» »	» »	28 20	» »	5 »	2 »	1 50	» »	19 70	28 20
Odense	203 40	» »	» »	203 40	» »	28 75	16 »	1 25	» »	157 40	203 40
Randers	92 60	» »	» »	92 60	» »	27 50	11 »	» »	» »	54 10	92 60
Ribe	15 60	» »	» »	15 60	» »	2 50	» »	» »	» »	13 10	15 60
Ringsted	52 50	» »	4 25	56 75	» »	27 50	16 »	» »	» »	13 25	56 75
Ringkøbing	27 20	» »	» »	27 20	» »	18 75	» »	» »	» »	8 45	27 20
Roskilde	44 »	» »	14 75	58 75	» »	38 75	20 »	» »	» »	» »	58 75
Rudkøbing	16 »	» »	» »	16 »	» »	2 50	» »	10 75	» »	2 75	16 »
Rønne	16 40	» »	» »	16 40	» »	» »	» »	» »	» »	16 40	16 40
Skanderborg	15 10	» »	5 40	20 50	» »	12 50	8 »	» »	» »	» »	20 50
Silkeborg	24 20	» »	» »	24 20	» »	20 »	2 »	» »	» »	2 20	24 20
Slagelse	43 30	» »	16 65	59 95	» »	28 75	17 »	14 »	» »	» 20	59 95
Stubbekøbing	7 80	» »	» 10	7 90	» »	» »	4 »	» »	» »	3 90	7 90
Svendborg	64 »	» »	» »	64 »	» »	16 25	4 »	3 »	» »	40 75	64 »
Thisted	24 40	» »	9 20	33 60	» »	8 75	12 »	1 »	» »	11 85	33 60
Varde	9 10	» »	3 60	12 70	» »	12 50	» »	» »	» »	» 20	12 70
Vejle	64 40	» »	» »	64 40	» »	15 »	8 »	» »	» »	41 40	64 40
Viborg	16 »	» »	11 75	27 75	» »	13 75	12 »	» »	» »	2 »	27 75
	4077 5	9 »	162 50	4248 55	170 »	641 25	330 »	63 »	61 47	2982 83	4248 55

B. Reservefonden

Lokalafdelingerne	Indtægt: Medlemsbidrag	Indtægt: Andre Indtægter	Indtægt: Modtaget fra Dsk. t. Foren.s Hovedkasse	Indtægt: Tilsammen Indtægt i Halvaaret	Udgift: Understøttelser	Udgift: Andre Udgifter	Udgift: Indsendt til Hovedkassen	Udgift: Tilsammen Udgift i Halvaaret
	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
Aalborg	160 70	» »	» »	160 70	» »	» »	160 70	160 70
Aarhus	227 10	» »	» »	227 10	» »	» »	227 10	227 10
Assens	17 90	» »	» »	17 90	» »	» »	17 90	17 90
Esbjerg	22 90	» »	» »	22 90	» »	» »	22 90	22 90
Faaborg	18 70	» »	» »	18 70	» »	» »	18 70	18 70
Fredericia	13 »	» »	» »	13 »	» »	» »	13 »	13 »
Frederikshavn	17 70	» »	» »	17 70	« »	» »	17 70	17 70
Helsingør	52 80	» »	» »	52 80	» »	» »	52 80	52 80
Hillerød	56 80	» »	» »	56 80	» »	» »	56 80	56 80
Herning	10 60	» »	» »	10 60	» »	» »	10 60	10 60
Hjørring	31 10	» »	» »	31 10	» »	» »	31 10	31 10
Holbæk	58 50	» »	» »	58 50	» »	» »	58 50	58 50
Horsens	81 20	» »	» »	81 20	» »	» »	81 20	81 20
Københ. (Den typ. Foren.)	1718 5	» »	» »	1718 5	92 »	552 1	1074 4	1718 5
Københ. (Den typ. Trykkerf.)	427 20	» »	» »	427 20	» »	30 13	397 7	427 20
Kalundborg	34 »	» »	» »	34 »	» »	»	34 »	34 »
Køge	30 20	» »	» »	30 20	» »	» »	30 20	30 20
Kolding	139 »	» »	» »	139 »	» »	» »	139 »	139 »
Middelfart	8 50	» »	» »	8 50	» »	» »	8 50	8 50
Maribo	10 60	» »	» »	10 60	» »	» »	10 60	10 60
Nakskov	23 10	» »	» »	23 10	» »	» »	23 10	23 10
Næstved	92 20	» »	» »	92 20	» »	» »	92 20	92 20
Nyborg	17 10	» »	» »	17 10	» »	» »	17 10	17 10
Nykøbing F.	43 90	» »	» »	43 90	» »	» »	43 90	43 90
Nykøbing M.	28 20	» »	» »	28 20	» »	» »	28 20	28 20
Odense	203 40	» »	» »	203 40	» »	» »	203 40	203 40
Randers	92 60	» »	» »	92 60	» »	» »	92 60	92 60
Ribe	15 60	» »	» »	15 60	» »	» »	15 60	15 60
Ringsted	52 50	» »	» »	52 50	» »	» »	52 50	52 50
Ringkøbing	27 20	» »	» »	27 20	» »	» »	27 20	27 20
Roskilde	44 »	» »	» »	44 »	» »	» »	44 »	44 »
Rudkøbing	16 »	» »	» »	16 »	» »	» »	16 »	16 »
Rønne	16 40	» »	» »	16 40	» »	» »	16 40	16 40
Skanderborg	15 10	» »	» »	15 10	» »	» »	15 10	15 10
Silkeborg	24 20	» »	» »	24 20	» »	» »	24 20	24 20
Slagelse	43 30	» »	» »	43 30	» »	» »	43 30	43 30
Stubbekøbing	7 80	» »	» »	7 80	» »	» »	7 80	7 80
Svendborg	64 »	» »	» »	64 »	» »	» »	64 »	64 »
Thisted	24 40	» »	» »	24 40	» »	» »	24 40	24 40
Varde	9 10	» »	» »	9 10	» »	» »	9 10	9 10
Vejle	64 40	» »	» »	64 40	» »	» »	64 40	64 40
Viborg	16 »	» »	» »	16 »	» »	» »	16 »	16 »
	4077 5	» »	» »	4077 5	92 »	582 14	3402 91	4077 5

Rejsekassens Balance.

Indtægt	Kr.	Øre
Kassebeholdning	4910	12
Dansk typ. Forenings Tilskud for 2. Halvaar 1897	159	10
Den typ. Forenings do. » do. —	145	20
Den typ. Trykkerforen.s do. » do. —	38	40
Medlemsbidrag	4077	5
Andre Indtægter	9	»
Renter ifl. Sparekassebog fra 11/12 97 til 11/6 98	96	55
	9435	42

Udgift	Kr.	Øre
Rejseunderstøttelser à 1 Kr. 25 Øre pr. Dag	641	25
do. à 1 Kr. pr. Dag	330	»
Opholdspenge	170	»
Overfartspenge	63	»
do. til »Det forenede Dampskibsselskab«	290	75
Andre Udgifter i Lokalforeningerne	61	47
Rejseudgifter og Diæter	128	50
Porto og Telegrammer m. m.	13	78
Tryksager	49	75
Bidrag til Repræsentant- og Delegeretmødet i Odense	377	10
Gage til Formanden	25	»
do. til korresp. Medlem	18	75
do. til Kassereren	25	»
Administration	40	»
Kassebeholdning den 30. Juni	7201	7
	9435	42

Reservefondens Balance.

Indtægt	Kr.	Øre
Kassebeholdning	17642	29
Medlemsbidrag	4077	5
Renter ifl. Sparekassebog fra 11/12 97 til 11/6 98	300	70
	22020	4

Udgift	Kr.	Øre
Understøttelser	92	»
Andre Udgifter i Lokalforeningerne	582	14
Rejseudgifter og Diæter	171	5
Erstatning til Sætterske Kirsten Nielsen for tilbageholdt Løn hos Branner i Aalborg	18	»
1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. Bidrag à 48.85 til det internationale Sekretariat i Bern	341	95
Porto og Telegrammer	17	92
Tryksager	49	75
Bidrag til Repræsentant- og Delegeretmødet i Odense	377	10
Statistiken	100	»
Gage til Formanden	25	»
do. til korresp. Medlem	18	75
do. til Kassereren	25	»
Administration	40	»
Kassebeholdning den 30. Juni	20161	38
	22020	4

Regnskab over „Dansk typografisk Forening"s Indtægter og Udgifter

fra 1. Januar til 30. Juni 1898.

A. Lokalforeningerne.

Indtægt.

Lokalforeningerne	Kassebeholdn. fra forrige Halvaar		Ordinær Kontingent Januar Kvartal		Ordinær Kontingent April Kvartal		Bidrag til Begravelseskassen		Tilbagebetalte Laan		Andre Indtægter		Modtaget fra Hovedkassen		Tilsammen Indtægt i Halvaaret	
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Aalborg	11	13	407	50	396	»	160	70	»	»	14	»	100	»	1089	33
Aarhus	15	»	494	»	641	50	227	10	14	60	33	30	250	»	1675	50
Assens	15	»	42	50	47	»	17	90	»	»	2	»	104	»	229	12
Esbjerg	15	»	55	50	59	»	22	90	»	»	2	»	»	72	154	40
Faaborg	15	88	47	»	46	50	18	70	»	»	2	»	25	»	155	8
Fredericia	15	»	32	50	32	50	13	»	»	»	»	»	90	»	183	»
Frederiksh.	9	62	44	50	44	»	17	70	»	»	11	80	110	»	237	62
Helsingør	15	»	129	»	135	»	52	80	»	»	»	»	»	»	331	80
Hillerød	15	»	137	50	145	50	56	60	»	»	60	20	325	»	739	80
Herning	7	30	26	»	27	»	10	60	»	»	2	»	»	»	72	90
Hjørring	15	»	78	»	77	50	31	10	50	»	2	»	»	»	253	60
Holbæk	15	»	141	»	151	50	58	50	»	»	19	40	100	»	485	40
Horsens	15	»	182	»	224	»	81	20	»	»	2	»	»	»	504	20
Kalundb.	15	»	84	50	85	50	34	»	25	»	»	»	300	»	544	»
Køge	15	»	74	50	76	50	30	20	»	»	4	»	75	»	275	20
Kolding	15	»	340	»	355	»	139	»	28	»	6	»	»	»	883	»
Maribo	15	»	27	»	26	»	10	60	»	»	»	»	»	»	78	60
Middelfart	»	»	10	»	32	50	8	50	9	»	8	»	»	»	68	»
Nakskov	15	»	63	»	52	50	23	10	15	»	»	»	50	»	218	60
Næstved	15	»	224	50	236	50	92	20	8	»	6	»	170	»	752	20
Nyborg	11	40	40	»	45	50	17	10	22	»	»	»	»	»	136	»
Nykøb F.	8	65	108	50	111	»	43	90	»	»	4	»	»	»	276	5
Nykøb. M.	15	»	73	50	67	50	28	20	»	»	»	»	30	»	214	20
Odense	15	87	495	»	522	»	203	40	3	»	8	»	250	»	1497	27
Randers	14	16	204	50	258	50	92	60	»	»	»	»	275	»	844	76
Ribe	25	»	41	50	36	50	15	60	»	»	»	»	155	»	273	60
Ringsted	15	»	135	»	127	50	52	50	»	»	2	»	60	»	392	»
Ringkøb.	15	»	68	50	67	50	27	20	»	»	»	»	»	»	178	20
Roskilde	14	45	108	»	112	»	44	»	»	»	»	»	75	»	353	45
Rudkøbing	1	12	41	»	39	»	16	»	»	»	2	»	»	»	99	12
Rønne	14	64	39	»	43	»	16	40	5	»	2	»	»	»	120	4
Skanderb.	15	»	39	»	36	50	15	10	»	»	»	»	»	»	105	60
Silkeborg	15	»	57	50	63	50	24	20	»	»	»	»	»	»	160	20
Slagelse	15	»	111	»	105	50	43	30	5	»	4	»	25	»	308	80
Stubbekøb.	15	35	19	50	19	50	7	80	»	»	»	»	»	»	62	15
Svendborg	5	41	156	40	171	40	64	»	50	»	10	»	»	»	457	21
Thisted	14	42	61	50	60	50	24	40	»	»	2	»	»	»	162	82
Varde	15	2	26	50	19	50	9	10	»	»	»	»	121	55	191	17
Vejle	15	»	149	50	172	50	64	40	4	»	9	80	»	»	415	20
Viborg	15	»	37	50	42	50	16	»	»	»	4	»	30	»	145	»
	544	42	4652	90	5012	90	1931	60	238	60	222	50	2721	27	15324	19

Udgift.

Lokalforeningerne	Arbejdsløshedsunderstøttelse Januar Kvartal		Arbejdsløshedsunderstøttelse April Kvartal		Sygeunderstøttelse Januar Kvartal		Sygeunderstøttelse April Kvartal		Begravelseshjælp	Udlaant		Rejsekassen Januar Kvartal		Rejsekassen April Kvartal		Reservefonden		Andre Udgifter		Indsendt til Hovedkassen		Tilsammen Udgift i Halvaaret		Kassebeholdning 30. Juni	
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Aalborg	42	50	17	50	227	50	38	50	»	4	»	31	55	14	30	»	»	13	13	690	»	1078	98	10	35
Aarhus	79	25	107	75	379	75	204	75	100	7	»	25	25	13	50	»	»	22	1	721	24	1660	50	15	»
Assens	12	50	12	50	54	25	»	»	»	»	»	3	75	13	50	»	»	1	37	116	25	214	12	15	»
Esbjerg	»	»	»	»	»	»	»	»	»	25	»	6	25	7	50	»	»	3	85	96	80	139	40	15	»
Faaborg	»	»	26	25	10	50	»	»	»	»	»	2	50	1	25	»	»	2	70	95	»	138	20	16	88
Fredericia	»	»	»	»	12	25	»	»	»	»	»	21	75	19	75	»	»	2	»	112	25	168	»	15	»
Frederiksh.	»	»	»	»	47	25	112	»	»	»	»	16	75	18	»	»	»	1	88	26	74	222	62	15	»
Helsingør	»	»	»	»	»	»	10	50	»	»	»	3	75	13	50	»	»	1	75	287	30	316	80	15	»
Hillerød	»	»	»	»	70	»	115	50	300	»	»	3	75	5	5	»	»	4	33	226	17	724	80	15	»
Herning	»	»	»	»	»	»	15	75	»	»	»	7	50	2	50	»	»	»	95	46	20	72	90	»	»
Hjørring	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	18	25	4	50	»	»	3	10	212	75	238	60	15	»
Holbæk	36	25	»	»	54	25	42	»	»	5	»	7	»	11	75	»	»	3	42	310	73	470	40	15	»
Horsens	»	»	»	»	66	50	26	25	»	70	»	8	50	15	»	»	»	2	35	300	60	489	20	15	»
Kalundb.	»	»	»	»	24	50	22	75	300	50	»	11	50	8	25	»	»	3	50	108	50	529	»	15	»
Køge	»	»	»	»	119	»	29	75	»	»	»	3	75	6	50	»	»	3	1	98	19	260	20	15	»
Kolding	8	75	75	»	21	»	29	75	»	10	60	18	50	40	50	»	»	4	72	659	18	868	»	15	»
Maribo	»	»	»	»	12	25	»	»	»	»	»	»	»	5	75	»	»	»	78	44	82	63	60	15	»
Middelfart	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	2	75	32	50	»	»	»	60	17	»	52	85	15	18
Nakskov	»	»	64	75	38	50	12	25	»	»	»	2	50	14	75	»	»	4	90	65	95	203	60	15	»
Næstved	»	»	»	»	»	»	323	75	»	»	»	»	»	19	20	»	»	10	27	383	98	737	20	15	»
Nyborg	16	25	»	»	»	»	»	»	»	»	»	10	50	17	25	»	»	2	4	75	»	121	4	14	98
Nykøb F.	»	»	»	»	»	»	»	»	»	16	»	1	25	13	40	»	»	2	51	230	»	263	16	12	8
Nykøb. M.	»	»	»	»	42	»	»	»	»	8	»	5	75	2	75	»	»	2	15	139	»	199	65	14	55
Odense	»	»	70	»	78	75	38	50	»	2	»	18	50	27	50	»	»	9	50	1240	»	1484	75	12	52
Randers	»	»	»	»	124	25	241	50	»	»	»	22	»	16	50	»	»	8	11	420	»	832	36	12	4
Ribe	»	»	85	75	26	25	21	»	»	»	»	2	50	»	»	»	»	2	93	110	17	248	60	25	»
Ringsted	50	»	»	»	24	50	»	»	125	10	»	13	75	29	75	»	»	3	8	121	97	378	5	13	95
Ringkøb.	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	6	25	12	50	»	»	2	30	142	15	163	20	15	»
Roskilde	»	»	»	»	45	50	127	75	»	»	»	22	75	36	»	»	»	4	94	101	51	338	45	15	»
Rudkøbing	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	5	75	7	50	»	»	1	65	69	22	84	12	15	»
Rønne	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	84	106	»	106	84	13	20
Skanderb.	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	8	25	12	25	»	»	1	25	68	85	90	60	15	»
Silkeborg	»	»	15	»	8	75	8	75	»	10	»	10	»	12	»	»	»	1	94	78	76	145	20	15	»
Slagelse	»	»	»	»	»	»	43	75	»	»	»	22	»	37	75	»	»	9	12	166	18	278	80	30	»
Stubbekøb.	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	4	»	»	»	6	97	35	»	45	97	16	18
Svendborg	»	»	»	»	»	»	15	75	»	»	»	12	75	10	50	»	»	1	42	402	»	442	42	14	79
Thisted	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	21	50	»	25	»	»	1	8	125	»	147	83	14	99
Varde	»	»	»	»	50	»	»	»	»	»	»	5	»	7	50	»	»	6	5	107	62	176	17	15	»
Vejle	»	»	43	25	14	»	36	75	»	»	»	10	50	12	50	»	»	7	35	275	85	400	20	15	»
Viborg	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	5	50	20	25	»	»	1	85	97	40	125	»	20	»
	245	50	517	75	1551	50	1517	25	825	217	60	400	5	547	70	»	»	167	70	8731	33	14721	38	602	8

B. Hovedkassen.

Indtægt.

		Kr.	Øre
Kassebeholdning		4266	38
Reservefond		4295	40
Begravelseskassen		14212	79
Renter i Følge Sparekassebøger fra 11/12 97 til 11/6 98:			
af Hovedkassen	Kr. 45.10		
af Begravelseskassen	- 248.00		
af Reservefonden	- 77.15		
		370	25
Typ. Rejsekasser og Reservefonds Bidrag til Repræsentant- og Delegeretmødet i Odense		754	20
Bidrag fra Lokalforeningerne		8731	33
Modtaget fra Typogr. Rejsekasser som udlagt til disse i Jan.—Juli		162	50
Indskud, Restancer og Laan fra Aarhus Typografers Understøttelsforen.		66	»
Typografernes Rejsekasser og Reservefonds Administrationsbidrag		80	»
		32938	85

Udgift.

		Kr.	Øre
Bidrag til Lokalforeningerne		2721	25
do. til Typografernes Rejsekasser og Reservefonds		3088	35
Repræsentant- og Delegeretmødet i Odense		1506	40
Porto og Telegrammer		74	71
Rejseudgifter og Diæter		312	25
Typ.-Tid. (Nr. 1—26)		946	61
Assurance af Foreningens Arkiv		»	70
Bidrag til Fagskolen for Boghaandværk		100	»
Tilskud til Rejsekassen for 2. Halvaar 1897		159	10
Gage til Formanden		200	»
do. til Kassereren		150	»
Bladhold		8	30
Lokaleleje		10	»
Boghandlerregning		1	35
Reservefonden		4372	55
Begravelseskassen	Kr. 14460.79		
Bidrag til do.	- 1931.60		
	Kr. 16392.39		
Begravelseshjælp til Røders Enke for Oktbr., Jan. og April Kvartaler	Kr. 37.50		
Udbetalte Dødsfald	- 800.00		
1/5 Andel i Typ.-Tid.	- 89.38		
1/6 i Administration	- 48.00		
	- 974.88		
		15417	51
Kassebeholdning 30. Juni		3869	77
		32938	85

Kolding, den 28. August 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

At Beholdningen er til Stede i Følge Bilagene attesteres.

P. HVIDTFELDT. THORV. THUESEN. H. P. RABEN. TORKILD PETERSEN. MARTIN SCHJERN.

Til ovenstaaende Regnskaber for Halvaaret 1. Januar—30. Juni 1898, som af os Undertegnede er reviderede, finder vi Anledning til at gøre følgende Bemærkninger: Den typ. Forenings Kasserer har fejlagtig opført hele Udgiften til Delegeret- og Repræsentantmødet i Odense paa Reservefondens Konto, medens Rejsekassen og Reservefonden kun skal deltage med omtrent Halvdelen; Fejlen vil imidlertid blive rettet paa næste Kvartals-Regnskab. — Flere Lokalforeningers Regnskaber har ikke — vi forudsætter ved en Forglemmelse — erholdt den respektive Generalforsamlings Godkendelse, idet de to behørige Navne samt Dato mangler paa samme. — Randers Lokalforening har forglemt at opføre et Medlems Kontingent paa April Kvartalsregnskab; dette vil i Følge de lokale Revisorers Bemærkning til Gengæld blive opført paa Juli Kvartalsregnskab. — Stubbekøbing Lokalforening har opført under andre Udgifter 6 Kr. til et Skab; hvorvidt dette er blevet bevilget af Hovedbestyrelsen, er os ubekendt. — Endelig skal vi oplyse, at naar nærværende Regnskaber først foreligger nu, skyldes dette atter en Lokalforening (Faaborg), som først længe efter den lovbefalede Frist har set sig i Stand til at indsende sit Regnskab; denne Sendrægtighed er saa meget mere utilgivelig, som nævnte Lokalforening hører til de mindste i Landet.

Køge, den 11. Oktober 1898.

ADOLPH MADSEN. P. ANDERSEN.

Afstemningen
over Blokadebryderne i Slagelseposten.

Lokal-foreninger	Ialt afg. St.	Due		Bentzen		H. P. Petersen		Hanning	
		Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej
Aalborg	17	16	1	16	1	2	14	2	14
Aarhus	29	10	16	10	16	7	19	7	19
Assens	4	—	4	—	4	—	4	—	4
Esbjerg	3	3	—	3	—	2	1	3	—
Faaborg	6	2	3	2	3	1	3	1	3
Fredericia	5	2	2	2	2	—	5	—	5
Frederikshavn	5	5	—	5	—	—	5	—	5
Herning	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Helsingør	11	2	9	2	9	2	9	2	9
Hjørring	11	5	3	5	3	4	4	4	4
Hillerød	18	6	11	6	11	3	14	3	14
Holbæk	14	1	11	1	11	—	12	—	12
Horsens	18	5	12	5	12	2	14	2	14
Kalundborg	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kolding	32	15	16	16	15	7	24	6	25
Køge	12	5	7	5	7	1	7	1	7
Maribo	1	1	—	1	—	1	—	1	—
Middelfart	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nakskov	8	8	—	8	—	4	1	4	1
Nyborg	7	—	6	—	6	—	6	—	6
Nykøbing F.	15	11	1	11	1	2	11	2	11
Nykøbing M.	9	—	9	—	9	—	9	—	9
Næstved	28	9	18	9	18	7	20	7	20
Odense	34	22	12	22	12	22	12	22	12
Randers	34	19	14	19	14	12	21	11	22
Ribe	5	—	5	—	5	—	5	—	5
Ringkøbing	9	5	3	5	3	5	3	5	3
Ringsted	16	9	5	9	5	—	15	—	14
Roskilde	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rudkøbing	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rønne	3	1	—	1	—	—	—	—	—
Silkeborg	4	—	2	—	2	—	2	—	2
Skanderborg	5	—	1	—	1	—	1	—	1
Slagelse	17	11	6	11	6	5	11	2	14
Stubbekøbing	2	2	—	2	—	1	—	1	—
Svendborg	11	6	4	6	4	5	5	5	5
Thisted	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varde	2	—	2	—	2	—	2	—	2
Viborg	8	2	5	2	5	1	6	1	6
Vejle	9	3	6	3	6	3	6	3	6
	412	186	194	187	193	99	271	95	274
»St. ikke«	—	—	32	—	32	—	42	—	43

Differencen mellem »Ja«—»Nej« Stemmerne og ialt afgivne St. ved de forskellige Byer er afgivne »Stemmer ikke«.

Kolding, den 17. Oktober 1898. HOVEDBESTYRELSEN.

Nær og fjærn.

Tarifen. *Jyllandspostens* Personale har ved gensidig Overenskomst med Bladets Redaktør, Hr. S. W. NIELSEN, opnaaet en Overenskomst om Arbejdsforholdene, saaledes at Arbejdstiden er sat til 9 Timer; Tusindbetalingen forhøjet fra 31 til 33 Øre for Dagpersonalet, fra 31 til 35 Øre for Natpersonalet, der endvidere erholder en procentvis fordelt Nat-Ekstrabetaling af 12 Kr. ugl.; Ombryderens Løn forhøjet fra 26 til 29 Kr. ugl. og Trykkerens forhøjet fra 25 til 28 Kr. ugl. Overenskomsten har været gældende fra 1. Oktober d. A.

— I *Aktieselskabet Holbæk-Postens* Trykkeri er Tarifen indført fra 1. Oktober. Selskabet tilhører ikke nogen af Principalforeningerne.

Den norske Lønbevægelse. Som i sidste Numer meddelt var Forudsætningen fra Typografernes Side, at Forhandlingerne med Principalerne skulde være tilendebragte inden Torsdag den 13. ds. Det viste sig imidlertid, at Tiden var for kortvarig fastsat til Gennemsynet af Tarifforslaget og at særlig Fællesforhandlinger mellem de to Komitéer vilde være udelukket. Som Følge deraf vedtog den til den 13. om Aftenen indkaldte Generalforsamling følgende Resolution:

Da Tarifforslaget fra Principalernes Side vil foreligge trykt inden Lørdag Aften og Komitéerne først Mandag vil kunne paabegynde Forhandlingerne, og disse vil kunne være tilendebragte inden senest Onsdag Aften, fortsættes Forhandlingerne med Den norske Bogtrykkerforening.

Vintersæsonens Begivenhed, *det største Karneval*, afholder Den typografiske Forening og Gutenberg-Koret i Koncertpalæet *Lørdag den 18. Februar.* Som sædvanlig staar hele Etablissementet til Disposition og det af de to Foreninger nedsatte Udvalg har allerede truffet saa omfattende Arrangementer, at man kan forudsige dette Karneval større Sukcès end nogensinde tidligere.

Foreningen af danske Bogtrykkere arbejder i denne Tid stærkt for Tilgang til Organisationen. For en Maaneds Tid siden har den udsendt Opfordring til et halvt Hundrede Firmaer om at indtræde i Foreningen, og det foreløbige Resultat foreligger i sidste Numer af Foreningens Blad, hvor *to* Bogtrykkere er indmældt som nye Medlemmer, nemlig d'Hrr. Carl Aller og P. A. Nielsen. Desuden er der indkaldt til ekstraordinær Generalforsamling den 25. ds. med Dagsorden: Forslag om at indtræde i Dansk Mester- og Arbejdsgiverforening.

Det synes efter dette som man aner, at de givne Tilbud til forbedrede Lønvilkaar ingen Chancer har for at blive vedtagne af Københavns Typografer, hvilket atter turde tyde paa, at d'Hrr. er paa det Rene med dens Tarvelighed.

Fagforening i Nykøbing M. Paa en Generalforsamling i Søndags vedtoges at oprette en Fagforening; et glædeligt Bevis paa, at ogsaa ovre i den lille By begynder man at komme med.

I Svendborg forefindes der nu ikke mindre end 6 Trykkerier; det sjette er startet fornylig og Indehaverne er Kollegerne HAR. HØGFELDT og RASM. NIELSEN.

Bogtrykker Chr. Birch døde i Mandags i en Alder af et halvt Hundrede Aar. Birch blev i sin Levetid mest kendt ved sit store Lærlingehold og sine lave Svendelønninger.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Torsdag den 13. Oktober. Fraværende med anm. Forfald: FASMER og VICT. PETERSEN.

Til Stede var efter Indbydelse Dr. BILLE-TOPP, som havde udarbejdet et Forslag til Lov om Sundhedsbestemmelser i Trykkerierne. Doktoren oplæste sit Forslag og gav forklarende Oplysninger dertil; han udtalte bl. a., at Maaltiderne under ingen Omstændigheder maatte indtages i Arbejdslokalerne, men i særlige Lokaler; man maatte sørge for, at Belysningen ikke forurener Luften i Lokalet; der maatte anskaffes rigelig med Spyttebakker og gives let Adgang til Vask og Skylning af Hænder og Mund; Lokalerne maatte ofte gøres rene og Reolerne tørres af med vaade Klude; Skriftkasserne maatte pustes ud mindst 2 Gange aarlig, og Vedkommende, der besørger dette, altid have Respirator for Munden; Lokalernes Rum-Forhold maatte der ogsaa sættes Bestemmelser for; angaaende de Besøg paa forskellige Trykkerier, som Hr. Bille-Topp havde foretaget, udtalte han, at Lokaleforholdene mange Steder var aldeles skandaløse og hurtigst muligt trængte til Forbedringer. Hvilken Vej, Typograferne vilde gaa for at faa gennemført forbedrede Sundhedsforhold paa Trykkerierne, vilde Doktoren overlade til Faget selv at bestemme; de kunde maaske ved Organisationens Hjælp faa gennemført en Del og samtidig søge at vække Stemning hos Lovgivningsmagten for en Lov af lignende Indhold, som han havde foreslaaet; saadanne Love var forøvrigt allerede vedtagne baade i Tyskland og Norge. — FORMANDEN takkede Hr. Bille-Topp for hans store Interesse for denne Sag. Man har i den kommende Tarif søgt at faa enkelte alm. Sundhedsbestemmelser indførte, og haabede, at det vilde lykkes. Man bør baade ad den faglige Vej og gennem Lovgivningsmagten søge at faa indført Sundhedsbestemmelser. Ved Lægers Foredrag maa Typograferne opdrages til Forstaaelse af gode hygiejniske Forhold. — BERGENHOLZ: Det vilde blive meget vanskeligt at gennemføre meget eller lidt af disse Bestemmelser; der er endnu ingen Forstaaelse hos Typograferne; den maa tilvejebringes. Vi maa, naar vi ved Lovgivningsmagten vil have vedtaget en saadan Lov, give Beviser for, at det er rigtigt, naar vi paastaar, at vort Fag har flere Syge end andre Fag. Dette kan vi bedst faa at vide ved at henvende os til de samvirkende Sygekasser. — GUST. CLAUSEN mente ikke, man skulde lade de samvirkende Sygekasser faa noget med denne Sag at gøre, da det sikkert vilde forhale Iværksættelsen af de indledende Skridt; derimod burde man hurtigst muligt henvende sig til Lovgivningsmagten. — BERGENHOLZ: De samvirkende Sygekasser er det eneste Sted, hvor man kan erholde fyldige Oplysninger om Sygeligheden i andre Fag. — LAUR. HANSEN mente, at man i Henhold til den gældende Fabrikslov kunde tvinge Principalerne til at indrette særskilte Spiselokaler. — Det overdroges et Udvalg — bestaaende af Kassereren, Gust. Clausen og Laur. Hansen — at tage Dr. Bille Topps Forslag under Overvejelse og fremkomme med Forslag ang. Vejen, der skal gaas for at faa det gennemført.

Ferslews Maskinsættersker havde mældt sig til Optagelse og vilde gærne med det samme have Styrelsens Medvirkning til en Lønforhøjelse. Til at forhandle med dem valgtes Formanden og Vict. Petersen.

Det vedtoges at lade Østifternes Kreditforening opbevare 20,000 Kr. af vore Obligationer, da dette kan ske uden Udgift.

Formanden gav forskellige Oplysninger fra Tarifkommissionen og meddelte de Sundhedsbestemmelser, man fra Svendenes Side havde foreslaaet. Styrelsens Medlemmer mente, at man havde været altfor beskedne desang. og henstillede til Formanden at virke for, at der bliver taget en Del andre særlig vigtige Bestemmelser med, hvilket Form. lovede.

O. J.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 17. Oktober. Frav. m. a. F.: SCHJERN.

1. Meddelelser. Odense Lokalformand besværer sig over ikke at have modtaget et til Afdelingen tilflyttet Medlems Bog. Efter at der var sket Henvendelse til den paagældende Lokalfmd., var Forholdene

nu ordnede. — En lignende Besværing var rettet fra Kolding Lokalformand mod Formanden i Faaborg. Gentagne Henvendelser til den tidligere Formand har ikke frugtet, nu er der forsøgt med den ny. (Lokalformændene gøres opmærksom paa, at de Bøger, hvorpaa der udstedes Laan til Medlemmer, der rejser i Plads, straks skal sendes til Lokalformanden i den By, hvor Medlemmet har modtaget Plads). — Paa Forespørgsel fra et Medlem i Hjørring, der har faaet Tilladelse til at hæve halv Understøttelse, om det har Ret til at søge Speciallæge i København, er svaret bekræftende. Han maa henvende sig til Hr. Bergenholz og hans Bog flyttes til København. — Et Medlem af Thisted Lokalafdeling har erholdt Tilladelse til at nyde Arbejdsløshedsunderstøttelse i Fredericia. Et do. af Nykøbing F. ligeledes i Roskilde. — Et Medlem af Aarhus Afdelingen, der havde erholdt fuld Arbejdsløshedsunderstøttelse og nu atter var bleven arbejdsledig, andrager om at maatte nyde 3—4 Ugers Arbejdsløshedsunderstøttelse som Laan. Der var indhentet Lokalafdelingens Erklæring, der ikke kunde tilraade dette, hvorfor Andragendet nægtedes. — En Del andre Forespørgsler var besvaret i Henhold til Lovene.

2. *Tarifen.* Formanden gav Meddelelse fra Fællesstyrelsen om divergerende Anskuelser angaaende Tarifen paa forskellige Trykkerier og meddelte Udfaldet af sine Rejser til Næstved og Horsens.

3. Nykøbing F. ønsker et Skab til Opbevaring af Foreningens Sager. — Bevilgedes.

4. Typograf N. N. ønsker sig optagen i Foreningen. Af Lægeattesten fremgaar, at han lider af Syfilis, som imidlertid ikke i Øjeblikket er kommen til Udbrud. — Det vedtoges at tilstille ham Medlemsbog uden Antegnelse, da Syfilis til enhver Tid er undergivet offenlig Behandling.

5. Et Medlem, der lider af en Klapfejl i Hjærtet, faar ligeledes sin Medlemsbog uden Antegnelse.

6. Et Medlem, der er bleven arbejdsløs i Aarhus, ønsker at hæve sin Arbejdsløshedsunderstøttelse i Ærøskøbing, som er Filial under Svendborg. Kunde ikke bevilges. Derimod kan han hæve Understøttelse i Svendborg, naar han tager Ophold *dér.*

7. To Laaneandragender fra Otto Hansen, Kolding, og S. Chr. Jensen, Aarhus, der begge skal tiltræde Plads i Horsens, bevilgedes med 50 Kr. til hver. Dog fradrages for den sidstes Vedk. 20 Kr. som Rest paa et tidl. Laan.

8. I Anledning af det i Mødet 5/9 98 omtalte syge Medlem i København er der vekslet flere Skrivelser med Den typ. Forening. Dennes Styrelse mener ikke nu efter saa lang Tids Forløb at kunne optage ham, da han endnu er syg; derimod er man villig til at udbetale ham Sygepenge mod Refusion. — Hovedbestyrelsen formener, at da hans Forhold til Dansk typ. Forening er i fuldstændig Orden, maa Den typ. Forening være pligtig at optage ham i alle Afdelinger, naar han træder i Arbejde, hvilket nu er sket. At Lægeattest fraraader Optagelsen betyder formentlig intet, da Manden har faaet Lægens Tilladelse til at arbejde; ligesom der overhovedet ikke kan forlanges Lægeattest af gensidige Foreningers Medlemmer, der overgaar straks med de i deres Forening erhværvede Rettigheder.

9. **Indstilling til Hovedbestyrelsen:** Kolding Lokalafdeling indstiller til Forretningsudvalg: P. HVIDTFELDT, L. V. HANSEN, H. P. RABEN, N. P. NIELSEN, H. HAMMER og H. P. WARBERG. Til Formand P. HVIDTFELDT og H. P. RABEN. Til Næstformand: L. V. HANSEN og WARBERG.

Til Hovedbestyrelsesmedlemmer opstilles for **Jylland:** ANTON SCHWARTZ, Aalborg, MARIUS HANSEN, Aarhus, J. P. ANDERSEN, Horsens, WILL. JACOBSEN, Vejle, JAC. CHRISTENSEN, Esbjerg, J. M. ALBERT ANDERSEN, Nykøbing M., og CARL CHRISTENSEN, Aalborg. For **Sjælland:** A. M. CHRISTENSEN, Næstved, K. KRISTIANSEN, Ringsted, EUGENIUS PREUSS, Næstved. **Fyn:** CHR. PETERSEN og L. D. RASMUSSEN, Odense. For **Lolland-Falster:** FRED. NIELSEN og H. CHR. HANSEN, Nykjøbing F.

Randers Lokalafd. indstiller til **Hovedrevisionen:** A. ANDREASEN og A. SØRENSEN; Suppleant: H. HANSEN.

Stemmesedler vil blive udsendt og indkaldt til den 6. November.

10. Optælling af Stemmesedler over Blokadebrydere paa *Slagelseposten.* Der er ialt afgivet 412 Stemmer. DUE: 186 Ja, 194 Nej; 32 »St. ikke«. BENTZEN: 187 Ja, 193 Nej; 32 »St. ikke«. H. P. PETERSEN 99 Ja, 271 Nej, 42 »St. ikke«. HANNING: 95 Ja, 274 Nej, 43 »St. ikke«. — De er saaledes Alle nægtet Optagelse. — Følgende Byer har ikke indsendst Stemmesedler: Herning, Kalundborg, Middelfart, Roskilde, Rudkøbing og Thisted. — Afstemningen i Afdelingerne: Se andet Steds i Bladet. HVIDTFELDT.

Typografernes Rejsekasser og Reservefonds for de skand. Lande.

Regnskabsberetning for September Maaned 1898.

A. Rejsekassen.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning	Kr. 7201.07	Overfartspenge til Det f. Dampskibsselskab	Kr. 102.75
		Tryksager	- 10.50
		Kassebeh. 30. Septbr.	- 7087.82
	Kr. 7201.07		Kr. 7201.07

B. Reservefonden.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning ...	Kr. 20106.53	Kassebeh. 30. Septbr.	Kr. 20106.53
	Kr. 20106.53		Kr. 20106.53

Kolding, den 1. Oktober 1898. ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Læge i Utterslev.

Medlemmer i Utterslev med omliggende Gader kan — **mod at indsende Lægekortet til Forandring** — straks konsultere Dr. ESRICHT, Nørrebrogade 215, 1., træffes Kl. 12½—2 og 6—7 samt Søn- og Helligdage Kl. 9.

Ekstrakontingent i Sygekassen. Inkassatorerne bedes opføre Kontingent à **35 Øre** pr. Uge i den nuværende 25-Øres Rubrik. Alle skal betale. Kontingent à 25 Ø. pr. Uge maa **kun** modtages, **hvis det er Restance.**

Ny Medlemmer: Chr. Andersens Hustru Anna Frederikke og Emil Wettersteins do. Olga Andrea.

Tiltraadte: 1769, Axel Rasmussen-Storm (N. & Lyd.), sidst Militær. 146, Heinrich V. Borup (Lützhöft-Petersen), sidst Milit. 1166, Fritz Vilh. Løhr (arbl.) fra Næstved. 57, Anders Andersen (arbl.), sidst Militær. 643 (Dsk. t. F.), N. C. Frostholm (Rigsdagen) fra Thisted.

Bortrejste: 1182, Carl Vilh. Larsen (arbl.) paa Rejse. 1166, Fritz Vilh. Løhr (arbl.) til Pl. i Næstved. 2916, Vald. E. J. Jensen (arbl.) paa Rejse.

Udmældt: 75, Trykker Edv. Will. Andersen (I. Cohen).

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket paa Søndag.** V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Kvittering for modtagne Juli Kvartalsregnskaber.

1. Oktober: *Silkeborg.* 4. Okt.: *Hjørring.* 5. Okt.: *Stubbekøbing.* 9. Okt.: *Kolding.* 10. Okt.: *Aalborg, Esbjerg* og *Rudkøbing.* 11. Okt.: *Helsingør, Køge, Slagelse, Ringkøbing, Nykøbing F.* og *Fredericia.* 12. Okt.: *Kalundborg, Nykøbing M., Horsens* og *Roskilde.* 15. Okt.: *Thisted, Vejle* og *Holbæk.* 17. Okt.: *Næstved, Rønne, Varde* og *Viborg.* 18. Okt.: *Odense* og *Herning.*

Kolding, den 18. Oktober 1898.
ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

Ny Medlemmer: Aarhus, Christian Carl Christensen, udl. i *Jyllp.* efter 5 Aars Lære. Randers, Simon Simonsen, udl. 1/10 98 hos Chr. Nielsen, arb. s. Sted. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Helsingør, 1226, L. C. Petersen fra Rejse (Hels. Av.). Kolding, 711, M. E. Grauleff fra Aarhus i Pl. Varde, 1152, P. N. Nielsen (Ribe Amtstidende). Randers, 1011, Sophus Jensen fra Rejse (J. Hansen). Thisted, 1251, Marinus Larsen Yde (Thisted Amts Avis).

Bortrejste: Vejle, 795, N. G. Feltendahl til Kbhvn. i Pl. Fredericia, 1152, Peder Nielsen Pedersen (Militær) til Pl. i Varde. Thisted, 1011, Sofus Jensen (arbl.) og 643, Niels Chr. Frostholm, til Kobenh. i Plads.

Udmældt: 221, Redaktør August Findling, Marstal, fra 1/10 98.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Deltagerne i Stiftelsesfesten bedes møde i Morgen, Lørdag, Aften *Kl. 8* i »Arenateatret. Kontrolloren anviser Lokalet.

Nyt Medlem: Axel Nielsen, udlært hos S. Bernsteen 10/10 98; arb. s. Sted.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Aften Kl. 10 præcis: Bryllupssang og Koncertprøve. STYRELSEN.

ANNONCER

Maskintrykker.

En dygtig Trykker antages.

Kihls Bogtrykkeri
Købmagergade 42, København K

WILLIAM SIMMELKIÆR
KØBMAGERGADE 50
SKRIFTSTØBERI · GALVANOPLASTIK
ANNONCECLICHÉER · XYLOGRAFI

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 43
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 28. Oktober 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie
26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Alle Anmældelser om eventuel Ikke-Ikrafttræden samt Forespørgsler om Provinstarifen sendes til Fællesstyrelsens Formand.

Paa Grund af Lønbevægelse i Kristiania er Tilgangen lukket, og Rejseunderstøttelse dertil udbetales ikke.

København og Kolding, den 27. Oktober 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Tarifen for København.

Hvor forunderligt! Overalt paa Trykkerierne og hvor der er to Typografer sammen, tales der om Tarifen; overalt falder der stærke Fordømmelsesord over den Langsomhed, hvormed det Hele gaar, og der fremsættes Forslag om, hvad vi skal gøre. Og dog rører ikke en Haand sig offenlig for at faa Sagen ind i en anden Gænge.

Det er kuriøst at se, paa hvad Maade vi tager den Slags Ting. Paa det første Møde, hvor den ny Tarif var paa Tale, var der en absolut Enstemmighed for, at man ikke burde vige et Haarsbred bort fra Fordringen om de tre Hovedpunkter: 8 Timers Arbejdsdag, 24 Kr. Minimum og 40 Øre Tusindbetaling. Paa det næste Møde var man ligesaa klar over, at disse Fordringer aldeles umulig kunde gennemføres! »Naar der ikke skulde slaas af paa Fordringen, saa var der jo ikke noget at forhandle om!«

Men grænser en saadan Forhandling ikke noget nær til det komiske? Maaned efter Maaned tærskes der Langhalm paa denne Snes Sider (hvis nuværende Indhold vi Alle kender saa godt), medens vi stadig venter og venter paa Afslutning.

Man har fra højeste Side sagt mig, at Minimallønnen er man bleven enig om. Ganske vist er den kun fastsat til 22 Kr. og ganske vist bliver Beregningen kun 35—37 Øre, men til Gengæld faar vi saa Procenter baade i Pose og Sæk, ja alene paa blandet Sats vil Forhøjelsen udgøre noget over 100 Procent! Er der Nogen, der tror paa, at vi nogensinde vil faa Fordel af denne Forhøjelse? Den Slags Arbejder, hvor sligt forekommer, er saa sjældne, og naar de saa endelig indtræffer, ja, saa — sættes de paa Timebetaling. — — 22 Kr. i Løn for en Typograf, naar han har staaet 5 Aar i Lære og været Svend i 1 Aar og som skal kunne sætte 10,000 Bogstaver om Dagen eller være Akcidenskunstner!! Maa jeg tillade mig et lille bitte nærgaaende Spørgsmaal: Er der nogen af Tarifkommissionens Medlemmer, som har Udsigt til at komme til at nøjes med den Løn efter den fremtidige Tarif?

Saa siges der, at vi skal være taalmodige og beskedne, gaa fremad med smaa Skridt. Jeg vil være et Skarn, om der i hele Kongeriet Danmark med Bilande findes et mere beskedent og forsigtigt Folkefærd end Københavns Typografer. I hvert Fald kan ingen Snegl krybe langsommere end vi gør, naar den ikke ligefrem skal ligge stille. Er der noget andet Fag end os, som i de sidste ti Aar eller mere har staaet paa samme Minimalløn?

— — Skal vi da vente til den 12. Time med at se en Tarif, som maaske ingen Fordele vil byde os, hvor vi skal trommes sammen til et Møde og hvor den oplæses og sandsynligvis skal vedtages *en bloc?* Nej, lad os kræve, at Kommissionen hurtigst muligt ender sine Arbejder og lader Forslaget trykke og omdele, saa at vi kan faa Lejlighed til at veje og bedømme det. Det er dog vel ikke for meget forlangt, efter at der har været forhandlet om den i henved et Aar.

Man fortæller os ved alle Lejligheder, at nu er vi saa og saa godt funderede, nu kan vi møde enhver Situation med Sindsro. Vi har de samvirkende Fagforbund, vi har det internationale Sekretariat, vi har det skandinaviske Forbund og Gud véd hvad. Er der Nogen, der kan forklare mig, hvorfor vi har sikret os saaledes, naar vi dog aldrig skal gøre Brug deraf?

— — Men hvis Tarifen bliver vedtaget med de »Fordele«, som Rygtet fortæller at den byder, saa foreslaar jeg, at vi ophæver Den typ. Forening og indmælder os i »Arbejdsmændenes Forbund«.

En Bogsætter.

Hovedbestyrelsesvalgene.

Indstillingen til Forretningsudvalget i Kolding.

Typ-Tid.s Nr. 41 bringer os Referatet af Generalforsamlingen og den foretagne Indstilling af 3 Medlemmer til Forretningsudvalget i Kolding.

Denne Indstilling, der vel med Rette maa kaldes den vigtigste, da de 3 dèrblivende Udvalgsmedlemmer jo vil kunne faa den væsenligste Indflydelse paa Organisationens Ledelse, indledede med en længere Diskussion om, »hvorvidt det var heldigt at have Faktorer og Principaler i Foreningens Ledelse«.

Resultatet af denne Diskussion ser man ikke noget til, men det maa vel antages, at den har faaet et gunstigt Udfald for d'Hrr., da en Faktor er kommen med paa Indstillingen.

Da Kollegerne rundt i Landet, hver Gang et saadant vigtigt Valg før skulde foretages, for den allerstørste Dels Vedkommende stod aldeles uden Kendskab til de Mænd, i hvis Hænder de betroede Foreningens Ledelse, tror jeg, at en Smule Biografi denne Gang vil være velkommen og skal derfor, som naturligt er, lægge for med den Mand, for hvis Skyld Repræsentantmødet i Odense, for at bevare hans Førerskab for Foreningen, valgte Kolding til Hovedsæde, nemlig vor nuværende Hovedformand

P. Hvidtfeldt,

der paa Forhaand vil være Kollegerne saa bekendt, at videre Omtale er unødvendig.

H. har jo i sin Virksomhed baade som Medlem af Hovedbestyrelsen og senere som dennes Formand udrettet saa meget for Foreningen, at vi trøstig kan vælge ham til fremtidig Leder.

L. V. Hansen

vil for Øernes Vedkommende være Kollegerne bekendt fra sin Virksomhed som Faktor i Maribo, og for Jyllands fra sin ivrige Agiteren for Tarifen, ikke at forglemme hans højst, ja altfor indignerede Artikler i *Typ.-Tid.* f. A. ved de da stedfindende Valg til Hovedbestyrelsen, hvilke Artikler resulterede i en Misbilligelse paa Kolding Lokalforenings Generalforsamling.

I Begyndelsen af Vinteren 1897 saa man det Særsyn, at L. V. Hansen, efter først at have modarbejdet en Blokadebryders Optagelse paa

det ivrigste, ganske stille paa en i den Anledning afholdt Generalforsamling senere afgive sin Stemme *for* ham.

I Vinteren 1897—98, da Forhandlingerne mellem Kollegerne og Principalerne i Kolding fandt Sted, søgte han i djærve Ord at skærpe de førstnævntes moralske Mod trods Hvidtfeldts: »Ta'en med Ro, Hansen!«

Da saa Tarifen kom, saa man atter det Særsyn, at L. V. Hansen, efter først at have dadlet denne, hvad han i Følge sin Stilling til de omtalte Forhandlinger ikke kunde andet, fra sine tvende Gange indtagne radikale Standpunkter blive Moderationsmand om en Hals.

Men derfor er det slet ikke afgjort, at man kan sige om L. V. Hansen, at han først mærker sig fra hvad Kant Vinden blæser; men en lille Diplomat er han.

Arbejder f. T. paa *Højskolebladet.*

H. P. RABEN.

En støt, fast og alvorlig Mand, saaledes ser H. P. Raben ud.

Han indtog ved V. Bergs Afrejse til København dennes Plads som Hovedbestyrelsesmedlem, og har i den siden da forløbne korte Tid vidst at sætte sig grundigt ind i Foreningens Anliggender.

Ved Forhandlingen med Kolding-Principalerne Vinteren 97—98 var han Typografernes Ordfører.

H. P. Raben virkede en kort Tid som Faktor paa Litografisk Anstalt og gjorde sig da almindelig afholdt af Personalet ved sin sympatetiske og kollegiale Optræden.

Arbejder paa *Kolding Folkeblad.*

N. P. NIELSEN,

der ligeledes har Beskæftigelse paa *Kolding Folkeblad*, hvor han har lært, har tvende Gange før været opstillet til Hovedbestyrelsen og er begge Gange valgt til Suppleant.

Har været Medlem af en Masse Udvalg.

H. HAMMER

stammer fra Præstøegnen, lærte i sin modnere Alder Typografien paa *Fredericia Dagblad* og arbejder nu paa Bruuns Fabrikers Bogtrykkerier (*Sydjylland*).

Er Sangforeningsformand, men desuagtet absolut forkastelig som Valgæmne.

Faktor H. P. WARBERG

paa *Højskobladet* er for Tiden Næstformand i Dansk typ. Forening og har i en Aarrække været Medlem af Hovedbestyrelsen.

Han er sammen med L. V. Hansen opstillet til Næstformandsposten, og der kan vel ingen Tvivl herske om, hvem man bør stemme paa af de to.

— — —

Lad mig nu til Slut udtale som min Overbevisning, at naar nu de *3* Fungeringsaar er forløbne, vilde det være heldigst, at *det* kunde ske, som glippede i Aar, nemlig at Forretningsudvalgets Sæde kunde blive forlagt fra Kolding til en anden By, thi den foretagne Indstilling giver for Størstepartens Vedkommende fuld Berettigelse til at ønske dette.

Stem paa de tre afgaaende Hovedbestyrelsesmedlemmer:

P. HVIDTFELDT,
WARBERG og
RABEN.

Præstø, den 23. Oktober 1898. BØJLE HANSEN.

Indstillingen for Fyn.

Undertegnede Medlemmer af Lokalforeningen i Odense tillader sig herved at opfordre Kollegerne i Provinserne til at stemme paa

Typograf L. D. RASMUSSEN, Odense,

som Medlem af Hovedbestyrelsen for Fyn, da han sidder inde med udmærkede organisatoriske Ævner og nærer en levende Interesse for Foreningen og dens Anliggender, hvad han tidligere paa mange Maader har vist. — *Stem derfor paa L. D. Rasmussen!*

Odense, den 23. Oktober 1898.

Chr. Petersen. Marinus Olsen. Chr. Ryberg. Peter Hansen.
G. H. Nendel. P. C. Christensen. Alfred Bredahl.
Vilhelm Petersen. J. Peter Olsen. Hansen-Nimb. F. G. Nielsen.
Hans Nielsen. J. Prøvensen. Alfr. Hansen.

Indstillingen for Jylland.

I.

Valgene til Hovedbestyrelsen for Dansk typ. Forening staar nu for Døren; om en Ugestid skal Stemmesedlerne være indsendte. I alle Lokalforeninger Landet over drøftes i disse Dage Spørgsmaalet: »Hvem skal man stemme paa?« Det er ogsaa et meget betydningsfuldt Valg, vi her staar overfor. Det gælder jo i særlig Grad om at finde Mænd, der med Dygtighed og Energi vil varetage Foreningens Interesser og arbejde for Forbedring af Medlemmernes Livsvilkaar.

Blandt de Kandidater, der er opstillede for Jyllands Vedkommende, vil jeg henlede Opmærksomheden paa

JAC. CHRISTENSEN, Esbjærg.

Christensen har i flere Aar taget ivrig Del i den faglige Bevægelse i Esbjærg og derigennem vist, at han er i Besiddelse af udmærkede organisatoriske Ævner. Han omfatter desuden Dansk typ. Forening og dens Anliggender med varm Interesse og vil absolut blive en dygtig Repræsentant i Hovedbestyrelsen.

I den kommende Tid vil jo Centralisationstanken paany blive tagen op til Drøftelse, og der vil blive arbejdet paa dens Gennemførelse. Denne Sag omfatter Jac. Christensen som bekendt med særlig Interesse, og han vil sikkert lægge al sin Kraft ind i Arbejdet for dens Gennemførelse. — Jeg kan derfor med Glæde anbefale Kollegerne Landet over at give ham deres Stemme. —D.

II.

Ved den ny Sammenslutning af Hovedbestyrelsen finder man her, ligesom i Randers, at den naturligste Ordning er, at Jylland faar en Repræsentant for den nordlige, mellemste og sydlige Del, henholdsvis med Sæde i Aalborg, Aarhus og Kolding.

Jeg opfordrer derfor Kollegerne til at stemme paa de to herfra indstillede Kandidater,

MARIUS HANSEN, Aarhus, og
ANTON SCHWARTZ, Aalborg.

Den første er jo godt anbefalet i sidste Numer af *Typ.-Tid.* af Kollegerne i Aarhus, og hvad Anton Schwartz angaar, da er han godt kendt Landet over som en gammel, trofast Kamerat, der ved mange Lejligheder har talt Typografernes Sag.

Aalborg, den 23. Oktober 1898. J. M. HANSEN.

III.

Nu, da Hovedbestyrelsesvalget staar saa nær for Døren, vilde jeg gærne tillade mig at anbefale et Par Kandidater for Jyllands Vedkommende, og lad mig straks nævne Mændene, nemlig:

Hr. ANTON SCHWARTZ, Aalborg, og
Hr. MARIUS HANSEN, Aarhus.

De, som ønsker en rolig og besindig Udvikling af Foreningen, tror jeg ubetinget bør give disse to Mænd deres Stemme. Det har jo ikke saa stor Betydning, om vore Hovedbestyrelsesmedlemmer bor i denne eller hin By, som det har, at det er Mænd, der vil føre os betænksomt og sikkert fremad paa vor Bane. Lad os samle vore Stemmer om de tvende Herrer i Stedet for at rives om Æren af at faa Medlemmerne her eller der; fordi de er bosiddende i Aarhus og Aalborg, kan de saa udmærket godt varetage de smaa Lokalforeninger paa Vestkysten, bedre end som de smaa kan passe de større.

Ringkøbing, den 22. Oktober 1898. RUDOLPH HANSEN.

IV.

Da vi ser, at Kollegerne i Randers har indstillet Faktor Carl Christensen, Aalborg, som Kandidat til Hovedbestyrelsesvalget, finder vi Anledning til at oplyse, at da Faktor Christensen om kort Tid forlader Jylland, kan hans Kandidatur ikke komme i Betragtning ved Indstilling af Hovedbestyrelsesmedlemmer for denne Landsdels Vedkommende. For ikke at splitte Stemmerne opfordrer vi Kollegerne at stemme paa de her fra Aalborg og fra Aarhus indstillede, nemlig ANTON SCHWARTZ, Aalborg, og MARIUS HANSEN, Aarhus.

FLERE MEDL. AF AALBORG LOKALF.

V.

Valget til Hovedbestyrelse for Dansk typ. Forening staar nu for Døren og det er derfor naturligt, at man opkaster det Spørgsmaal: Hvilke Lokalforeninger er berettigede til at blive repræsenterede? Thi ved den forandrede Sammensætning af Hovedbestyrelsen bliver det ikke den valgte Person, men derimod vedkommende Lokalforening, der kommer til at være medbestemmende i Foreningens Styrelse, eller med andre Ord: sige, hvor Skabet skal staa. Det har vi manglet hidtil, og derfor er det glædeligt, at der er sket en Forandring heri.

En af de Lokalforeninger, der har berettiget Krav paa at blive repræsenteret, er *Aalborg*. Jeg skriver ikke dette, fordi jeg selv er indstillet som Kandidat, thi Gud skal vide, jeg saa hellere Faktor Christensen valgt, men fordi Aalborg har vist sig at være en By, hvor der ikke alene i vort Fag, men paa alle Omraader, er et Liv i Fremskridt. I vort Fag har Aalborg altid staaet højst i Provinserne med Lønningerne, og derfra har altid lydt et Raab til Kollegerne: Fremad! Derfor véd jeg, at

naar der nu ved Valget til Hovedbestyrelse spørges: Hvem skal vi vælge? saa er det ikke *Personen*, der stemmes efter, saa er det *Aalborg Lokalforening*. Her er nok at raadføre sig med, og jeg tror ikke at sige for meget ved at sige, at alle sigter de fremad mod Maalet: Saa gode Kaar for os Typografer som mulig.

Det er med den Forvisning, at jeg lod mig indstille til Valg. Jeg har en Flok unge Mænd ved Siden af mig, der vil bestandig fremad, og derfor mener jeg, at Aalborg Lokalforening er berettiget til at komme i Betragtning ved det forestaaende Valg.

At man ogsaa i andre Lokalforeninger har det samme Syn paa Sagen, fremgaar af, at man baade i Randers og Hjørring har udset Aalborg til Sæde for et Medlem af Hovedbestyrelsen; at den Indstillede ikke kan modtage Valg, er foranlediget af, at han om kort Tid forlader Aalborg. Men det er, som sagt, efter min Formening ikke saa meget Personen, som vedkommende Lokalforening, der stemmes om.

Aalborg, den 23. Oktober 1898. ANTON SCHWARTZ.

TYPOGRAFHYGIEJNE.

I en Landsby i Hessen, hvis Indvaanere lever af at glassere Lervarer, og som en Følge heraf i de fleste Tilfælde er blyforgiftede, havde man iagttaget, at Børnene ogsaa var paafaldende hyppigt syge. Ved en foretagen nøjagtig Undersøgelse fandtes 71 pCt. Lidende og Dødeligheden var 50 pCt. i de 6 første Leveaar. Altsaa Halvdelen af Børnene blev ikke 6 Aar og af de Overlevende led de fleste af Vand i Hovedet. Selv om alt dette ikke udelukkende skyldes Blyet, idet disse Mennesker lever under usle Forhold, saa er dog Sygeligheden og Dødeligheden saa abnorm stor i Sammenligning med andre Byer, hvor der leves ligesaa usselt, men uden Bly, at en stor Del af Sygeligheden maa skyldes Blyforurensninger af Værelserne.

At Blyet ogsaa skader Børnene i Moders Liv er ligeledes sikkert og svarer til, at Landmænd i Nærheden af Blyhytter har iagttaget, at deres Dyr blev ufrugtbare eller fik Disposition til Abort ved at drikke af det blyholdige Vand. Karakteristisk er et fornylig i Tyskland offenliggjort Tilfælde: En kvindelig Sætter havde været 6 Gange frugtsommelig; de 4 Gange aborterede hun, femte Gang fødte hun et levende Barn, der døde 7 Maaneder gammelt, og 6te Gang kom hun for tidlig. Barnet døde 15 Dage gammelt. Ved Obduktionen viste det sig, at Barnet havde en meget betydelig Indskrumpning af Leveren og at denne indeholdt 16 pCt. Bly.

Heraf ses, hvor farlig en Gift Blyet er særlig for Børn, og at man ikke maa ansé sig udenfor Skudvidde, fordi man ikke har en regulær Blyforgiftning med Kolik og hvad dertil hører. Blyet undergraver ganske stille Sundheden, svækker Livsfunktionerne og Modstandskraften og baner Vejen for andre Sygdomme, f. Eks. Tuberkulosen.

Generalforsamlinger og Møder.

Odense Lokalforening

afholdt ordinær Generalforsamling Lørdag den 15. Oktober.

Lokalforeningens og Ekstrakassens Regnskaber fremlagdes og godkendtes enstemmigt.

Angaaende Tarifens Indførelse udspandt der sig en kort Diskussion, og det oplystes, at Tarifen var indført paa *Fyns Tidende* og C. F. Clausens Bogtrykkeri.

Blokadebrydernes Optagelse var ligeledes til Behandling, og Stemningen for og imod var nogenlunde ligelig delt. Følgende af C. J. Christensen stillet Resolution vedtoges:

»For Fremtiden, naar Strejkebrydere søger Optagelse i Dansk typografisk Forening, skal disse afholde de dermed forbundne Udgifter«.

Det vedtoges enstemmigt at opstille L. D. RASMUSSEN, Odense, som Kandidat til Hovedbestyrelsesvalget. HANS JENSEN, Sekretær.

Vejle Lokalforening

afholdt Torsdag d. 25. ds. ekstraordinær Generalforsamling med Dagsorden: En Afskedigelse paa *Vejle Amts Folkeblad*. Formanden, J. P. SØRENSEN, aabnede Mødet og gav en nærmere Forklaring af ovennævnte Sag. — Adskillige Talere havde Ordet og Alle misbilligede nævnte Afskedigelse. — Sluttelig vedtoges følgende Resolution:

»Generalforsamlingen vedtager, at Hovedbestyrelsen tager Affære i Sagen *Vejle Amts Folkeblad* ktr. J. P. Sørensen og fordrer, at Sørensen forbliver i Pladsen, da Afskedigelsen anses for at være uberettiget og vilkaarlig«. P. FANGEL, Sekretær.

Typografernes Cykleklub

afholdt sin halvaarlige Generalforsamling Søndag den 9. Oktober i Admiralgade. Til Dirigent valgtes MADSEN og til Sekretær A. JUUL SØRENSEN. Punkt 1. Forhandlingsprotokollen oplæstes og JUUL SØRENSEN aflagde Beretning om Klubbens Ture i Sommersæsonen. Vejret havde været mindre heldig for Klubben, men naar vi endelig havde godt Vejr, var der mange med paa Turene. Beretningen godkendtes. Punkt 2. KASSEREREN fremlagde det reviderede Regnskab, som enstemmigt godkendtes. Regnskabet udviste en Kassebeholdning af 68 Kr. 2 Øre. Medlemsantallet var gaaet betydeligt fremad. Punkt 3. Til Næstformand genvalgtes SØRENSEN, til Styrelsesmedlem valgtes CHR. HANSEN og til Revisor genvalgtes N. HANSEN. Punkt 4. Det vedtoges at afholde en Slutningsfest. Til Slut anmodede FORMANDEN (Dreyer) Medlemmerne at agitere for Tilslutning til Klubbens Ture og Sammenkomster i Vinterens Løb.

Dansk typ. Forenings Lokalformænd.

Aalborg: Typ. N. P. Andersen, Slotsgade 31, 1.
Aarhus: Typ. O. V. Hansen, Demokraten.
Assens: Typ. C. C. W. Jensen.
Esbjerg: Typ. Chr. Ørvad, Avisen.
Faaborg: Typ. E. H. Knudsen, Adelgade 269.
Fredericia: Typ. F. O. Leidecker, Dagbladet.
Frederikshavn: Typ. Th. Hansen, Folkebladet.
Herning: Typ. Marius Jensen, Højskolehjemmet.
Helsingør: Typ. Carl Jørgensen, Dagbladet.
Hillerød: Typ. M. Chr. Petersen.
Holbæk: Typ. P. Chr. Larsen, »Posten«.
Hjørring: Typ. F. Verwohlt.
Horsens: Typ. J. P. Andersen, Socialdemokraten.
Kalundborg: Bogtr. Fr. Holte.
Kolding: Typ. J. Korsbang, Folkebladet.
Køge: Typ. Jens Fr. Nielsen, Folkebladet.
Maribo: Typ. Henrik Petersen.
Middelfart: Faktor J. H. Gemynthe.
Nakskov: Typ. Ludvig Kragh.
Nyborg: Faktor C. G. Fich, Avisen.
Nykøbing F.: Typ. Fred. Nielsen.
Nykøbing M.: Typ. Alb. M. Andersen.
Næstved: Typ. Chr. Andreasen, Avisen.
Odense: Typ. Chr. Petersen, Godtnaabsgade 7, 1.
Randers: Typ. Jørgen Petersen, Fabersvej 296.
Ribe: Typ. Chr. Mortensen.
Ringkøbing: Faktor Rud. Hansen.
Ringsted: Faktor K. Kristiansen.
Roskilde: Typ. Emil Petersen, Avisen.
Rudkøbing: Typ. Martin Lund.
Rønne: Typ. P. C. A. Holm.
Silkeborg: Faktor S. A. Jørgensen, det ny Bogtrykkeri.
Skanderborg: Typ. Holger A. Rasmussen.
Slagelse: Typ. Joh. V. Nielsen, Sorø Amtstid.
Stubbekøbing: Typ. A. W. Spuhr.
Svendborg: Faktor Ditlevsen.
Thisted: Typ. Marius Jensen.
Varde: Typ. J. Poulsen.
Viborg: Typ. Th. Kragelund, Lille Pederstræde 27.
Vejle: Typ. J. P. Sørensen.

Hovedformand: P. Hvidtfeldt, Kolding.

Hovedkasserer: Faktor Ulrik Petersen, Kolding.

Nær og fjærn.

Arbejdsløshedsfesten Søndag den 13. Novbr. i Larsens Lokale tegner til at blive mindst ligesaa interessant som de tidligere Fester; Komitéen har formaaet Violin-Virtuosen Hr. FINI HENRIQUES til at glæde det typografiske Publikum med nogle Numre, Kapelmusikus GULDBRANDSEN byder paa en Del af Sangforeningens bedste Korsange og et dramatisk Selskab af unge Mennesker vil spille ELITH REUMERTS »Amoriner« og en kaad Farce »Børn i Kirke«. Fra flere Typografer har Komitéen modtaget velvillige Tilbud om Assistance; af Hensyn til Tiden har man ikke kunnet modtage dem alle, men Offervilligheden maa ikke desto mindre paaskønnes. — Der er allerede gaaet godt Svind i Billetterne, navnlig de reserverede.

Den norske Lønbevægelse. Det viste sig, at den Uges Udsættelse, som Principalerne fik til Gennemsyn af Tarifforslaget og eventuel Forhandling med Svendene, var tilstrækkelig. Den til Forhandlingernes Ende bebudede Onsdag Nat Kl. 2 skiltes Kommissionen efter i 36 Timer at have diskuteret Tarifspørgsmaalene, og Torsdag Aften behandledes det som Resultat deraf fremkomne Forslag ved en af Svendene overvældende besøgt Generalforsamling og vedtoges efter 5 Timers Debat. Dette skete dog kun paa Betingelse af, at Principalerne godkender Kravet om 30 Øres Timebetaling for Ventetid, naar Minimallønnen ikke er opnaaet, hvilket de under Forhandlingerne havde nægtet at akceptere.

Tarifforslaget gaar i sine Hovedtræk ud paa 9 Timers Arbejde om Dagen, 7 Timer for fast Natarbejde, 24 Kr. som mindste Fastløn om Dagen, 33 Kr. om Natten, 50 pCt. for Overarbejde til Kl. 12 Nat og 100 pCt. efter 12. Beregning 39 Øre for Fraktur, 40 Øre for Antikva pr. 1000. Desuden Særbestemmelserne for Trykkerne og en Paragraf om, at kun udlærte Arbejdere maa beskæftiges ved Sættemaskiner, samt Lønsatser for kvindelige Sættere, overfor hvilke der fremtidig fastsættes 5 Aars Læretid.

Bogtrykkernes Delegerede i Tarifkommissionen har anerkendt Berettigelsen af Fordringen om Ventetid, men vilde helst have ordnet den

efter »Overenskomst«, hvilket Typograferne ikke vilde gaa med til. Nu er det at haabe, at Bogtrykkerne, som holder Møde paa Mandag, ikke vil rejse Modstand mod Fordringen.

Sportsklubben arbejder i denne Sæson med om muligt endnu større Energi end nogensinde. Reckøvelserne, som paabegyndtes de sidste Maaneder af forrige Sæson, fortsættes i Aar med fornyet Kraft, og, samtidig med at en ny Øvelsesplan træder i Kraft førstkommende Søndag, vil Recken hver Søndag faa sin særlige halve Time Kl. *10—10½* Fm., og begge Lærere vil være til Stede under disse smukke, men ofte ikke helt farefri Øvelser.

Forslag til Sammenslutning. De to Bogtrykkerforeninger brygger stadig paa en Sammenslutning, men kan ikke komme overens. Fra Provinsforeningen er der fornylig til den københavnske indsendt et Forslag, der gaar ud paa at danne én Forening med to Afdelinger, der efter Forholdstal vælger hver sine Styrelsesmedlemmer; den ene Afdeling skal udelukkende bestaa af Provinsbogtrykkere, den anden af de københavnske, og begge Afdelingers Styrelser danne en Fællesstyrelse, der i det Store og Hele skal varetage Foreningens Interesser i Almindelighed, men i *Arbejderspørgsmaal* og Ting af mere lokal Betydning skal Afdelingens Styrelse varetage vedkommende Afdelings Medlemmers Interesse. Dette kan Dansk Bogtrykkerforening ikke gaa med til; den vil ikke give Afkald paa sine Provins-Medlemmer, den kan ikke lide Forholdstal, da den derigennem vil blive den Lille, og den vil netop have Arbejdsspørgsmaalene underlagt Fællesstyrelsens Myndighed — »for at man ikke skal give Arbejderne Anledning til skiftevis at benytte opnaaede Fordele i den ene Afdeling til at skrue Fordringerne op i den anden«.

Man har derfor sendt Forslaget retur med høflig Anmodning om at fremkomme med noget Nyt, som da loves behandlet paa en Generalforsamling i begge Foreninger, som afholdes i København i den nærmeste Fremtid.

Arbejdernes Teater paa Enghavevej. Paa Søndag Kl. 7 opføres for første Gang: *Hverdagsfolk*, Lystspil i 5 Akter af Fritz Holst. Forestillingen er offenlig. Billetter faas ved Indgangen.

Bogtrykkerkunstens Historie. 3. Hæfte er udkommet og indeholder en interessant og oplysende Skildring af »Patroner, Stempler og Trætavletrykket« samt Begyndelsen af Bogens egenlige Æmne: Johan Gutenberg og Opfindelsen af Bogtrykkerkunsten.

En ny Skriveskrift, *Prospekt*, er bragt i Handelen af Flinschs Skriftstøberi, hvis herværende Repræsentant, Ad. Wulff & Co., har tilsendt os en Prøve af den. Den er ikke sirlig, men den har den store Fordel fremfor sine Forgængere, at den skuffende ligner Haandskrift og at Ingen let falder paa, at han har et trykt Cirkulære i Haanden.

Foreningsmeddelelser.

Den typografiske Forening.

Styrelsesmøde paa Søndag Kl. 12 i Foreningslokalet. FORM.

Ny Medlemmer: Sætterske Cecilie Marie Geisler (P. A. Nielsen). Sætter Axel Julius Wiinblad (S. L. Møller), udl. s. St. 12/10 98. Punktererske Caroline Mathilde Bruun (Aller).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 795 (Dsk. t. F.), N. G. Feltendahl (Papyrus) fra Vejle. 811 (Dsk. t. F.), H. E. Andersen (Rigsdagen) fra Svendborg. 1295 (Dsk. t. F.), Marius Jensen (arbl.) fra Hobro. 353, Laur. P. Christensen (Mohn) fra Rejse.

Bortrejste: 723 (V. d. D. B.), Oskar Ahrens (arbl.) paa Rejse. 1216 (Dsk. t. F.), C. C. K. Kielberg (sidst Militær) til Skanderborg. 543 (Norsk Centralf.), M. A. Moe (arbl.) paa Rejse.

Udmældt: Trykker Jacob Chr. Jensen (J. Jørgensen & Co.).

Restanter fra Maskeraden 1898:
Den 26. Oktober 1898 skyldte:
VIGGO CH.S FERD. LARSEN (nu udenforFaget).
OLAF CH.S OLSEN (sejler som Fyrbøder).

Restanter fra Stiftelsesfesten 1898:
L. D. CHRISTIANSEN *(Aftenbladet)*.
C. C. SCHOUW (Papyrus).

København, 26. Oktober 1898.
V. BERGENHOLZ.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Paa Søndag** 10—12. **Kontingent for Oktober (5 Uger)** modtages.
V. BERGENHOLZ.

Enhver bør være Medlem af Enkekassen

Dansk typografisk Forening.

Kundgørelse.

I Dag er udsendt Stemmesedler til Valg af Hovedbestyrelse og Revisorer. Der stemmes paa tre Medlemmer til Forretningsudvalget, hvoraf atter vælges en Formand og en Næstformand. Paa to Medlemmer for Jylland, to for Sjælland, 1 for Fyn og 1 for Lolland-Falster. De to Medl. for Jylland og Sjælland skal have Bopæl i forskellige Byer. Bag paa Stemmesedlen findes en Fortegnelse over de foreslaaede Kandidater.

Stemmesedlerne maa i udfyldt Stand gennem Lokalformanden være Undertegnede i Hænde *senest den 6. November.*

Kolding, 26. Oktbr. 98. HVIDTFELDT.

Kvittering for modtagne Juli Kvartalsregnskaber.

19. Oktober: *Nakskov* og *Ringsted*. 20. Okt.: *Svendborg*. 24. Okt.: *Aarhus, Middelfart* og *København* (Den typ. Foren., Rejsekassen og Reservefonden). 25. Okt.: *Maribo*.

Kolding, den 25. Oktober 1898.
ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer

Ny Medlemmer: Viborg, Chr. Christensen, udl. 15/10 98 hos Backhausen, rejst til Vejle i Plads. Randers, Marius Jensen, udl. 1/10 98 hos L. Petersen i Hobro (arbl.), bortrejst til Københ. Aarhus, Carl Chr. Johannes Jansen, udl. 15/10 98 efter 5 Aars Lære hos Chr. Andersen. Helsingør, Viggo Nielsen, udlært i Hels. Av. efter 5 Aars Lære. — Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Ringkøbing (Skjern), 1045 (Den t. F.), Chr. Alfr. Krüger i Pl. hos Boghdl. Strandbygaard. Esbjerg, 715, Anton Strand fra Viborg. Horsens, 916, V. E. Drasbæk (Soc.-Dem.) fra Aarhus. Aarhus, 998, Aage Langmack, 1002, N. S. Bigum og 444, P. J. Holst (alle i Plads). Nakskov, 1147, J. M. Kleiner fra Rejse (syg).

Bortrejste: Viborg, 715, Anton Strand og 1037, Fr. Chr. Jensen (begge sidst Milit.). Esbjerg, 444, P. J. Holst til Aarhus. Horsens, 160, Sofus Utke til Aarhus (arbl.). Aalborg, 1222, J. Schmidt til Plads i Aarhus.

Den typ. Trykkerforening.

Nyt Medlem: Herman Jensen, tidl. Medl. (arb. hos P. A. Nielsen).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadt: 199, Osvald Møller (Tidens Krav) sidst Militær.

Typografernes Sangforening.

Lørdag Aften Kl. 10 præcis: Fuldtalligt Kor. STYRELSEN.

Enkekassen. *Ny Medl.:* C. L. Boman (Schultz), M. C. Chrillesen, C. Berg og J. Magnussen (alle hos Knudtzon). — **D'Hrr. Inkassatorer bedes erindre, at Indbetalingen for Oktober Maaned bliver 50 Øre pr. Medlem, Novbr. 40 Øre og December 50 Øre.** — Indmældelser modt. fremdeles.
A. W. LARSEN,
Kattesund 12, mell. 1—2.

T. C. C. Søndag Start Trianglen Kl. 10. Lørdag den 10. December afholdes *Aftenunderholdning og Bal* paa *Søfryd*.

ANNONCER

En ung Typograf (Sætter) med Præliminæreksamen, som har Lyst og Anlæg for journalistisk Virksomhed, ønsker Plads, helst i et Provinsbogtrykkeri. Billet mrkt. »85« modtages Admiralgade 19, 1.

En Typograf (helst en Mand, der er uddannet baade som Sætter og Trykker) kan straks faa Plads paa *Bogtrykkeriet i Bogense*.

En yngre Sætter-Trykker kan faa Plads fra Novbr. i et Akcidenstrykkeri i en større Provinsby. Vedk. maa særlig være flink til Trykning. Billet mrkt. »84« indl. paa Ekspeditionskontoret.

Adolph Wulff
GOTHERSGADE 8
Største Lager af Bog- og Stentrykartikler.

Repræsentant for følgende Fabriker:
Koenig & Bauer, Kloster Oberzell
Hurtigpresser
Schriftgiesserei Flinsch, Frankfurt a/M.
Typer og Messinglinier
Rockstroh & Schneider Nachf., Dresden
Digeltryk- og Prægepressen „Victoria"
Maschinenfabrik Kempewerk, Nürnberg
Apparater for Stereotypi, Galvanoplastik og Zinkætsning
Christian Hostmann, Celle
Sorte og kulørte Farver
Mander Brothers, London
Kulørte Farver. Hjælpefarver for Bog- og Stentryk
L. M. Hiemer, Hartbruch
Litografiske Sten-Brud
Jul. Schopflocher, Frankfurt a/M.
Broncer. Bladguld

Digeltrykpresser og Skæremaskiner findes altid paa Lager.
Telefon 89

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN. Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.
Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K
Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 44
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 5. November 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Al Tilgang til København er forbudt. Rejsehjælp udbetales ikke.

I Henhold til Kundgørelse fra Dansk typ. Forening er der oprettet en Lokalafdeling i Præstø med HERMANN HANSEN *som Lokalformand. Der udbetales derfor fra i Dag Rejseunderstøttelse i nævnte By.*

København og Kolding, den 5. November 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Taalmodigheden brast!

EFTER i 5 Aar at have arbejdet under en Tarif, som i de sidste tre Aar absolut har været for lav i Forhold til de enormt stigende Livsfornødenheder og Huslejepriser, efter i det samme Tidsrum at have lidt under stadige, utaalelige Trakasserier for at beskære yderligere, hvad den indeholdt af smaa Fordele, efter at være prisgiven utrættelige Bestræbelser for at lade laveste Fastløn afløse Beregning, besluttede Københavns Typografer i Begyndelsen af Septbr. f. A. at indlede Forhandlinger med Bogtrykkerforeningen om forbedrede Lønforhold. Man vil erindre det Korrespondance-Væv om Indholdet af Fordringerne, som førtes hele September Maaned ud, at Hr. O. C. OLSENS sidste Skrivelse (29. Septbr.) om dette Æmne henviste Afgørelsen om, hvorvidt de Herrer vilde finde sig gode nok til overhovedet at indlede en Forhandling, til en Generalforsamling i Bogtrykkerforeningen, at han først en Maaned — *én Maaned* — efter kunde meddele, at Forhandling var vedtaget, men *samtidig var ude af Stand til at give Meddelelse om Navnene paa de Medlemmer af Foreningen, der skulde forhandles med, eller overhovedet,* **naar** *Forhandlingen skulde begynde;* man vil heller ikke have glemt, at Besked herom først indløb den 9. December — *atter over 5 (fem) Uger efter* og at Forhandlingerne derfor først kunde begynde den 13. Decbr. — eller *hele 10 Uger efter Anmodningen.* Man vil ogsaa huske *alle de Afbrydelser af Møderne,* som da Forhandlingerne endelig begyndte, fandt Sted, saa under Paaskud af det ene, saa under Paaskud af det andet! Typograferne var Engle — det vil sige, de var Fanden heller —, men Styrelserne tog alt Raseriet paa sig; mod alle Bebrejdelserne, som privat og ved Møderne rettedes mod dem, bøjede de resigneret Hovedet i Haabet om, at Vorherre og de gode Principaler vilde lønne deres Taalmod og Fredslyst med en Tarif, hvis Indhold vilde vende Vreden til Taknemlighed. Og naar Styrelsen nu og da ogsaa grebes af Utaalmodighed, saa gød endelig vore gode Medlemmer i Tarifkommissionen ny Olie i Haabets Bæger, og atter brændte Troen paa et godt Resultat med klar Flamme.

Og nu — *nu* ligger det Hele! Den Reservation om procentvis Forhøjelse paa de over Minimallønnen staaende faste Lønninger, som stilledes, da man tiltraadte Principal-Forslaget om 20 og 22 Kr. som mindste Løn, det Lærlinge-Regulativ, som skulde regulere Tilgangen til Faget og medføre Lærlingenes Dygtiggørelse, de Sundhedsbestemmelser, som skulde imødekomme de sanitære Krev — alt er blæst bort! **Vi vil ikke!** Dermed har Principalerne sagt Basta, og for at det ikke skulde misforstaas — **føjede de en Varighed af fem Aar** til Tarifens Underskrift.

Er det da et Under, at Taalmodigheden brast? **Nej og atter Nej!** Det er beundringsværdig, at den har holdt saa længe.

I et Møde i Onsdags Nat var de samlede Styrelser da ogsaa paa det Rene med, at nu kunde det ikke nytte at holde igen, og Torsdag Aften fik de af den overvældende stærkt basøgte Fælles-Generalforsamling paa Sortedamslund énstemmig Bekræftelse herpaa. **I Gaar blev Pladserne hos Medlemmerne af Bogtrykkerforeningen sagt op med 8 Dages Varsel.**

Københavns Typografer har vægret sig længe nok mod at anvende dette haarde Middel — i 22 — to og tyve — Aar har de staaet som Tiggere for at faa de Krav fyldestgjorte, som Tidens Nødvendighed bød, i 22 — to og tyve — Aar har de nøjedes med, hvad Herren vilde give — i mangfoldige Tilfælde under Næringssorg i Hjemmene, men nu er det endelig forbi — nu **vil** de sætte noget ind paa at faa med Magt, hvad man ikke har villet tilstaa dem i Fred. **Ansvaret hviler der, hvor Ansvaret skal ligge!**

Kammerater! Kolleger! Lad det blive skrevet med glødende Jærn i vore Modstanderes Bevidsthed, at der er **Vilje** som der er **Kræfter** hos os til én Gang for alle at slaa det fordømmelige Smaatteri og Fedteri ned, som 22 Aars Langmodighed har ladet opvokse.

Den pekuniære Støtte vil være os sikret fra vore Klassefæller i alle andre Fag, fra Kolleger i Ind- og Udland og ved vore egne sammensparede Midler.

Vor Solidaritet skal gøre Resten!

Generalforsamlings-Resultatet.

PAA Grundlag af de paa den ekstraordinære Generalforsamling i Torsdags Aftes vedtagne Resolutioner, blev der i Gaar tilsendt de københavnske Medlemmer af Foreningen for danske Bogtrykkere følgende Meddelelse fra de tre typografiske Organisationers Styrelser:

Paa en ekstraordinær Generalforsamling, afholdt af de tre typografiske Fagforeninger Torsdag den 3. ds., vedtoges følgende Ændringer til de af Tarifkommissionen fremlagte Forslag:

Til § 1 i Afsnittene I og IV: »Minimum af fast Løn er 24 Kr.« 2. Punktum udgaar.

Til § 10 i Afsnit I: »Prisen for Sats og Aflægning er saavel for Fraktur som Antikva 40 Øre pr. 1000 Bogstaver.«

§ 2 i Afsnit IV faar følgende Ordlyd: »Minimallønnen for to Trykkere, som i Fællesskab passer tre Hurtigpresser, er 30 Kr. ugenlig. For Pasning af 1 Hurtigpresse og 1 Digeltrykspresse 25 Kr. Pasning af 2 Hurtigpresser er ikke tilladt.«

Under Fællesbestemmelser forandres Tarifens Varighed til 3 Aar fra 1. Januar 1899 at regne, samt tilføjes følgende ny Afsnit:

Den faste Løn

forhøjes med 15 pCt. for Lønninger indtil 30 Kr. inkl. og 10 pCt. for Lønninger indtil 40 Kr. inkl.

Lærlingeskala.

For indtil 5	Sættere	eller	Trykkere	2	Lærlinge
- 6—12	—	-	—	3	—
- 13—18	—	-	—	4	—
- 19—25	—	-	—	5	—
- over 25	—	-	—	6	—

Principalen sørger for, at de bliver forsvarlig udlærte, og saafremt Lærlingen ønsker at frekventere Fagskolen, giver Principalen ham den fornødne Tid dertil og afholder de hermed forbundne Omkostninger.

Lærlingens Løn er mindst 3 Kr. det første Aar og derpaa 1 Kr. mere hvert Aar, undtagen det sidste, hvor den er 8 Kr.

Sundhedsbestemmelser.

Ethvert Arbejdssted skal fra Begyndelse til Slutning af Arbejdstiden være tilbørlig opvarmet (mindst 12 Gr. R.), og godt ventileret. Gulvene vaskes mindst hver 8. Dag, Vinduerne poleres 1 Gang maanedlig og Hovedrengøring 1 Gang hvert Halvaar. I oliemalede Lokaler vaskes Loft og Vægge en Gang aarlig, ikke oliemalede Lokaler hvidtes mindst hvert andet Aar.

Rengøring af Lokalerne maa ikke finde Sted i Arbejdstiden. Fejning af Gulvet sker daglig efter den ordinære Arbejdstids Ophør.

Det paahviler Principalen at sørge for Tilstedeværelse og Renholdelse af et tilstrækkeligt Antal Vandspyttebakker.

Ved Aftenarbejde skal sørges for klar og tilstrækkelig Belysning.

Iøvrigt akcepteres Tarifkommissionens Forslag.

Idet vi herved meddeler Dem dette, anmoder vi Dem om at sende Deres ærede Svar pr. omgaaende, senest Onsdag den 9. November til en af Undertegnede

København, den 4. November 1898.

Med Højagtelse

ANTHON LARSEN, Form. for Ny typ. Forening. St. Annagade 33,[3]

LAURITZ JENSEN, Form. for Den typ. Trykker Forening. Mysundegade 15,[3]

P. LAURITZEN, Form. for Den typ. Forening. Schønbergsgade 19,[3]

Tarifen for København færdig!

I.

I Mandags holdt saa Tarifkommissionen sit sidste Møde, til hvilket Svendene havde sat Haabet om at finde Imødekommenhed paa en procentvis Forhøjelse af de faste Lønninger, Indførelsen af Sundhedsbestemmelser og Lærlingeregulativ. Dette Haab blev skuffet, idet **Arbejdskøberne intet vilde indrømme**. Dermed er fastslaaet, *at* de vil forbeholde sig Retten til efterhaanden at omforme Minimallønnen til at danne Maksimum for det overvejende Antal Kolleger, *at* de vil forbeholde sig ved eventuelle højere Lønninger for Enkelte at lade *Naaden* træde i Rettens Sted, *at* de vil bevare de Svinestier af Trykkerier, der eksisterer, fordi enhver Fordring til Hygiejnen koster Penge, *at* de vil bevare deres »frie Ret« til Lærlingespekulationen, fordi de deri ser deres fornemste Middel til at undergrave den faglige Dygtighed og Svendenes Krav paa højere Løn.

Vi skal nu i nedenstaaende give et Resumé af de Resultater, som Forhandlingerne iøvrigt er naaet til i den forelagte Tarif.

Bogsætterne.

Minimum af fast Løn, som nu er henholdsvis 16 og 18 Kr., den samme Sum som Tarifforslaget for 26 Aar siden indeholdt, og som i det stillede Tarifforslag var fastsat til *24* Kr., er i det foreliggende Forslag henholdsvis *20* og *22* Kr.

Prisen for Sats og Aflægning, som nu er 31 og 33 Øre og var fordret forhøjet med henholdsvis 9 og 7 Øre, saa at den baade for Antiqua og Fraktur udgjorde 40 Øre, bliver efter Tarifen, som foreligger, henholdsvis 35 og 37 Øre. Desuden erholdes 1 Øre mere pr. 1000 Bogst., hvis Alfabetet er bredere end 27 Halvgevierter paa samme Kegel, og 2 Øre mere ved Sats af videnskabelige Værker og lærde Afhandlinger, hvori der hyppigt forekommer Specialudtryk, som ikke er almindelig i det danske Sprog, 7 Øre mere for nogle Sprog, 9 Øre mere for andre, dog reduceres denne Godtgørelse med henholdsvis 3 og 4 Øre, naar det er trykt Manuskript. 10 Øre er der lagt paa Taksten for Nodesats.

Arbejdstiden, som nu er $9^1/_2$ Time og til hvilken Fordringen var 8 Timer, er forkortet med en $^1/_2$ Time, saa den bliver 9 Timer, og *samme Længde faar gennemgaaende Arbejdstid;* derimod kan Arbejdstiden efter Forslaget kun forlægges fra 7 Morgen til 8 Aften, nu til Kl. 9.

Overarbejde betales paa samme Maade som nu, med henholdsvis 50 og 100 pCt., men i Stedet for at 50 pCt. tidligere ophørte Kl. 12 Nat, indtræder 100 pCt. efter Forslaget, naar der er gaaet 4 Timer efter den ordinære Arbejdstids Ophør. Standser denne f. Eks. Kl. 6 indtræder 100 pCt.s Betalingen Kl. 10 o. s. v.

Hellig- og Fridage. Paragrafen herom har faaet den af Erfaringen belærte nødvendige Tilføjelse, at almindelige Helligdage ikke kan afkortes i den faste Ugeløn. Derimod er *1. Maj som Fridag*, der var opstillet som Fordring, *strøget*. Ligeledes har man ogsaa af Erfaringsgrunde faaet indført, at ingen fastlønnede Arbejdere kan sættes paa Beregning senere end 14 Dage før Helligdage.

Medhjælpspladsers Betaling er bleven $4^1/_2$ Kr. mod 4 Kr. før og kan da ikke udstrækkes over en Uges Varighed, tidligere tre.

Timebetaling, naar Enighed om Beregning ikke kan opnaas, indtræder i en Mængde Tilfælde, hvor hidtil Overenskomst eller visse Procenter har raadet. Forslagets § 11 omfatter ikke mindre end 6 Paragrafer i den nuværende Tarif. Der fastsættes at denne Betalingsmaade ikke kan vare mere end 4 Uger, da saa fast Løn indtræder, og den opgøres ved at dele de sidste fulde 10 Uger med Arbejdstimerne, tidligere de sidste 4 Uger.

Blandet Sats stiger med 5 pCt. over det nuværende, naar det halve Linjeantal og derover er blandet. Enhver Blanding regnes for en blandet Linje med Undtagelse af Overskrifter, Notetal og Personnavne i Komedier, naar disse staar som selvstændige Linjer. Tidligere regnedes til Blanding alt fremmed Skrift i Værket. Paa Værker, f. Eks Læsebøger, som sættes af mindst tre forskellige Skriftarter, faas en Godtgørelse af *1 Kr.* pr. Ark, *hvis* ikke den enkelte Levering af samme Skrift naar et Beløb af 4 Kr.

Almindelig Talsats godtgøres med 75 pCt., Brøktalsats med 150 pCt. I den nugældende Tarif er Bestemmelserne paa dette Omraade mere kompliceret, idet der fastsættes en Godtgørelse eftersom Linjerne er 1, 2 eller 3 Gange blandet.

Marginaler og Linjetællere. Paragrafen er tilføjet en Betaling af 2 Øre pr. Kolumne for Justeringen; Fordringen var 5 Øre, men nu ydes der intet.

Underlægning af enkelte Bogstaver er steget til $^1/_4$ Øre pr. Stk., tidligere $^1/_5$ Øre, naar der er systematisk Materiale tilstede; i modsat Tilfælde som nu 1 Øre.

Spaltesats er som hidtil, med Undtagelse af, at hvis Ombrydningen foretages af en anden Sætter end den, der har leveret Satsen — er han ikke forpligtet til at lægge Spaltestregen af!

Smalle Formater. Her er Bogstavantallet steget med 5, hvorved indtil 25 og indtil 30 Bogstaver forhøjes med 2 Øre og indtil 35 Bogstaver med 1 Øre. Indtil 40 Bogstaver godtgøres ikke, men var Fordring i Udkastet.

Kneben Sats, der hidtil er godtgjort med 5 pCt. skal nu betales med 3 Øre mere pr. 1000.

Klammer, baade lod- og vandrette, er stegne med 1 Øre i Godtgørelse.

Svinesteg. Her er fastslaaet, at Hovedtitlen *skal* sættes af Huset og tilfalde dette. I Paketsats bortfalder, som hidtil, denne Fordelsbestemmelse, men dog kan Rubriker, Streger o. s. v. fradrages Sætteren.

Løsøre og Poesi. Fradraget for Poesi er gaaet ned med 5 pCt.

Medhjælpsvis Arbejde skal nu sættes paa Timebetaling, naar det ikke overstiger en Pris af 4 Kr., tidligere 3 Kr. 50 Øre, ligesom der i hver Levering ikke maa findes udover 2 Tekstskrifter.

Ombrydning er forandret til Betaling pr. Kolumne i Stedet for pr. Ark og derved gennemgaaende forhøjet en Del.

Manuskriptet skal kunne læses *flydende* for at undgaa Timebetaling eller særlig Godtgørelse. Sats med anden Retskrivning, end Manuskriptet indeholder, skal godtgøres enten direkte eller gennem Korrekturen.

Bindende Aflægning, som hidtil betaltes med 25 pCt., skal nu udføres paa Timebetaling.

Bladsætterne.

Arbejdstidens Længde for Bladsætterne er om Dagen 9 Timer, om Natten 8, men medens Dagarbejdet i Bogsætterierne ender senest Kl. 8, ophører den først Kl. 9 i Bladene. Arbejdet før Kl. 7 Morgen betales med 100 pCt.

Minimum af fast Løn 28 Kr.

Satsprisen 42 Øre pr. 1000 baade for Fraktur og Antiqua. Al Sats beregnes i Højden. Staaende Sats indtil 50 Linjers Højde, der skal ombrydes eller korrigeres, regnes til fuld Betaling eller Timebetaling.

Ventetid godtgøres pr. 1/4 Time efter Gennemsnitsfortjeneste.

Godtgørelser. 50 % for Boghøker-Annoncer, Bidrags- og Skattelister samt Navnefortegnelser, 100 % for spatieret Sats, Talsats, Tabeller og kunstige Annoncer; 25 % for fremmed Sprog.

Søn- og Helligdagsarbejde betales som hidtil. Dog er der her indsat en Begrænsning af Helligdagens Udstrækning til Kl. 6 Morgen.

Natarbejde skal altid ske paa fast Løn, og indtræder saa snart man vil forlægge Arbejdstiden udover Kl. 9 Aften; Minimumslønnen forhøjes med 1 Kr. pr. Uge for hver af de to første Timer 9—11, derefter med 2 Kr. pr. Uge for Timen til Kl. 12, med 3 Kr. pr. Time efter 12 og indtil Kl. 2, saaledes at den senest forlagte Arbejdstid fra 8—2 lønnes med 38 Kr., hvorefter Ekstrabetaling i alle Tilfælde indtræder.

Maskinsætterne.

Maskinsætter-Tarifen kan til Nød akcepteres, ihvorvel den Overenskomst, som er gennemført af Organisationen ved tidligere Lejlighed, er nok saa god.

Trykkerne.

Løn og Arbejdstid er fælles med Bogsætterne, dog er Minimallønnen for Trykkere, der paatager sig Pasning af 2 Hurtigpresser eller hvor 2 Trykkere i Fællesskab passer 3 Hurtigpresser 8 Kr. højere. Illustrations- og Farvetryksmaskin-Trykkere faar et Tillæg af 20 %, altsaa for Minimallønnen et Tillæg af 4 Kr. 40 Øre mere pr. Uge.

Forslaget om, at Pasning af Hurtig- og Digeltrykpresse ogsaa lønnedes med 30 Kr., er reduceret til 25 Kr.; dog erholdes for enkelte Dage 1 Kr. ekstra pr. Dag. Derimod er en Bestemmelse om, at Trykkeren ikke er pligtig at paatage sig Paalægning uden mod en Godtgørelse af 50 % — *udgaaet.*

Medens de øvrige Bestemmelser enten er gamle eller i Overensstemmelse med Sættertarifen, har de for *Bladtrykkere* faaet fastsat en Betaling af 30 Kr. ugl. for 6 Nætters Arbejde à 4 Timer, og at Arbejdstiden ikke kan vare mere end 8 Timer, *men nogen bestemt fastsat Tid for dette Natarbejde findes ikke.* De faar et Tillæg af 2 Kr. for hver Time udover de 4, saaledes at 8 Timers Arbejde pr. Nat lønnes med 38 Kr. For »regelmæssigt« Arbejde den 7. Nat eller for Helligdagsnætter beregnes 75 % paa den ordinære Løn pr. Nat, altsaa en Ekstrabetaling af 3 Kr. 75 Øre paa laveste Løn, 4 Kr. 75 Øre paa højeste. Almindeligt Dagarbejde (9 Timer?) ved Rotationspresser betales med 30 Kr. Desuden kan der fremtidig til Pasning af Rotationspresser kun antages faglærte, »dertil egnede« Trykkere, »for saa vidt« saadanne kan anvises af Trykkerforeningen. Noget vage Bestemmelser, synes det.

Hjemmearbejde ved Billedtilretning kan kun undtagelsesvis finde Sted og skal saa godtgøres med Overarbejdsbetaling.

Varigheden for Tarifen

er 5 Aar og den udløber saaledes først den 31. December 1903.

Konklusion.

Efter vort Skøn er Tarifen klarere og mere koncist affattet end tidligere, men ikke desto mindre vil Voldgiftsretten ikke faa Ferie. Den synes at være akceptabel paa næsten alle Godtgørelses-Paragraferne, ogsaa for Bogsætterne. *Men Minimallønnen er elendig, alle Lønninger over den faar ingen retmæssig Forhøjelse, Tusindbetalingen for Bogsættere for lav, Lærlingeregulativ og Sundhedsbestemmelser* er bortfaldne. Og fremfor Alt: **Varigheden er utaalelig.** Under nuværende stærke Stigninger paa Livsfornødenhederne — og de vil afgjort vokse vedblivende — vil i Løbet af 5 Aar 22 Kr. ikke være tilstrækkeligt til Underholdet for en Ugift, og allerede **nu** kan en Mand med Familie umulig klare sig med det Beløb uden Næringssorg.

II.

At Københavns Typografer er et ualmindeligt taalmodigt og sendrægtigt Folkefærd, er Gang efter Gang bevist, og at det besidder en knusende »Ligegladhed« er ligesaa tidt godtgjort; men det kan, naar det vil, ogsaa rejse sig i sin Vælde, og Ve over det, som da skal enten sønderknuses eller trumfes igennem og opstilles som en Mærkepæl paa den typografiske Løbebane. En saadan Begivenhed vil Københavns Typografer forhaabenlig i en nær Fremtid komme til at staa Ansigt til Ansigt overfor, og det store Spørgsmaal bliver da: Skal den fremlagte Tarif hugges ned og vejres ud for alle Vinde eller: Skal Taalmodigheden, Skikkeligheden og Ligegladheden sejre som Følge af de eventuelt rosende, smigrende og lokkende Taler, der maaske vil komme til at ledsage Forelæggelsen af den saa længe ventede ny Tarif? Dette Spørgsmaal er for Tiden aktuelt blandt alle Typografer, trods det, at vistnok kun meget faa udenfor Tarifkommissionens Medlemmer med Bestemthed véd noget om, hvorledes Tarifen vil komme til at se ud. Der er ganske vist sivet en Del Forhandlingsresultater ud blandt Typograferne, men løs Tale og Ord, som falder Mand og Mand imellem, maa ikke tages som officielle Resultater, og derfor kan Ingen endnu med Bestemthed sige, hvorledes den ny Tarif skal modtages.

I *Typ.-Tid.s* Nr. 40 findes imidlertid en Redaktionsartikel med Overskrift: »Lærlingeskala og Sundhedsregler«; denne Artikel, som saa fuldt ud belyser de faktiske Forhold i en overvejende Del af Københavns Trykkerier, maner til *Forkastelse* af den ny Tarif, og hertil maa enhver sundhedselskende Typograf absolut slutte sig, idet han bør sige til sig selv: Vil den ny Tarifs Lønforhøjelse kunne skabe mig saa fordelagtige økonomiske Forhold, at jeg vil faa et sundere og kraftigere Legeme til at modstaa de uheldige hygiejniske Forhold, hvorunder jeg daglig arbejder? Hertil maa absolut svares Nej, og Stillingen overfor Tarifen dermed være givet. — En anden, mindst ligesaa vægtig Grund til *Forkastelse* af Tarifen er, om den skulde gælde for »5 Aar«; et mere urimeligt og brutalt Forlangende end 5 Aars Gyldighed kan ikke tænkes i nogen Tarif, og indenfor hele den københavnske Arbejderstand vil man forgæves søge efter lignende Fordring i en Priskurant; Maksimum for en Priskurants Gyldighed er *3 Aar*, og det er endda kun meget faa For-

eninger, i hvilke dette er Tilfældet; men hvorfor skal Typograferne da belemres med en Tarif, og maaske oven i Købet en utilfredsstillende Tarif, i 5 lange Aar? Skulde Tarifen imod Forventning og trods alle de slemme Rygter om dens absolute Ubrugelighed, dog vise sig antagelig, og der skulde vise sig Stemning for, at den vil blive vedtagen, da lad den for Himlens Skyld ikke komme til at gælde i mere end allerhøjst *3 Aar*. S. L.

III.

Endelig har en Kollega taget til Orde for den med Længsel ventede Tarif. At det er en Bogsætter, er særlig glædelig, thi han vil naturligvis blive ligesaa stedmoderlig behandlet i den ny som i den nugældende Tarif.

Det har jo hidtil været Skik at inddele Typograferne i Bog- og Bladsættere og det har ogsaa været Skik, naar man arbejder som Bladsætter, da at faa sit Arbejde nogenlunde ordenlig betalt — i hvert Fald for de bedre Blades Vedkommende —, men naar man derimod arbejder som Bogsætter, forlanges der, at man skal levere »ordenlig og regelret Arbejde« og kunne paatage sig alt til Faget henhørende mod en betydelig lavere Betaling end der bydes i Bladene. Med andre Ord skal man som Bogsætter levere første Klasses Arbejde til anden Klasses Betaling.

Er der nogen Mening heri? Absolut ikke!

Det er naturligvis ikke lykkedes Tarifkommissionens Medlemmer at faa dette Misforhold ændret. Man skal vel endnu nogle Aar levere sit Tusind Bogstaver betydelig billigere som Bog- end som Bladsætter, ligesom Over- og Natarbejde ogsaa skal leveres langt under disse Priser.

Og hvorfor?

Ja, man har ladet sig nøje med Fortællingen om, at Bladudgiverne havde bedre Raad til at betale, fordi Bladene giver større Indtægter. Men, da man nok kan sige, at Bogtrykkerne i det Store og Hele ikke lever af Smaafolk, og der indenfor Boghandlerne skal findes Folk, som er blevne Millionærer ved deres Virksomhed, saa synes jeg ikke der er Spor af Anledning for Arbejderne til at klassificere Forbrugerne, saaledes at den ene Kollega kommer til at arbejde for en ringere Betaling end den anden, enten han saa kaldes Blad- eller Bogsætter.

Der bliver vel ikke noget at gøre ved dette Forhold denne Gang. Men lad os søge at faa Tarifens Varighed sat saa kort som mulig, saaledes, at vi næste Gang møder med en Tarif, der fordrer *éns* Arbejdsbetingelser for alle Fagets Udøvere; thi det bør være Foreningens fornemste Opgave at skaffe alle dens Medlemmer lige Vilkaar at arbejde under.

Meningen er selvfølgelig ikke, at Bladenes Priser er for høje, men kun, at der bør betales de samme Grundpriser for Bogarbejdet.

— — Naar man hører, hvad mange andre Fags Arbejdere er i Stand til at tjene og t. Eks. tager et Fag som Bagerne, der temmelig sikkert for nogle Aar siden hørte til de daarligst lønnede — man maa lade dem, at de i langt højere Grad end Typograferne har forstaaet at benytte sig af de gunstige Konjunkturer, som har hersket i de senere Aar — saa kan vi ikke modtage lige godt hvad der bliver budt os, saaledes som vi er organiseret og med alle de Hjælpekilder, vi har.

Lad Tarifen komme til Diskussion og Afstemning nu, og vi kan maaske alligevel faa de 24 Kr., de 40 Øre pr. Tusind og den procentvise Forhøjelse for Fastlønssættere til Nytaar, naar der sættes en Trumf paa. FH.

Hovedbestyrelsesvalgene.

Indstillingen for Jylland.

Det gaar rask med Anbefalinger af Mænd til Hovedbestyrelsesposterne i denne Tid. Enhver vil gærne have sin Mand valgt, og det er vi ogsaa en hel Del her i Vejle, der gærne vilde. Som det fremgaar af Indstillingen har vi her i Vejle opstillet Typograf W. JACOBSEN. Hr. W. Jacobsen vil være dette Blads Læsere kendt fra flere Indlæg og Udtalelser ved forskellige Lejligheder. Enhver, der har fulgt disse, vil maaske udbryde: at Hr. Jacobsen er en noget »radikal« Mand, og jeg vil give Vedkommende Ret deri. Men samtidig vil jeg ogsaa gærne gøre opmærksom paa, at vi trænger til »radikale« Folk indenfor vore Rammer; vi trænger til at blive vækkede; der gaar altfor meget i Skudder og Mudder indenfor vor Organisation, som der ikke burde; og hvordan skal vi faa det afhjulpet uden ved »radikale« Førere, uden ved, at der paa rette Tid og Sted tales et »radikalt« Ord. Jeg tror ikke, at vi havde faaet den Tarif, som vi nu har, dersom vi havde haft lidt mere »radikale« Førere. Man vil maaske fra modsat Side indvende: at uden trofaste Tropper kan Førerne intet udrette. Men jeg vil dertil bemærke, at det staar ofte i Førernes Magt at *skabe* gode og trofaste Tropper. »Som Herren er, saa følger hans Svende«, siger Ordsproget, og naar de Menige fra deres Tillidsmænds Side ser en modig og kraftig Optræden, saa vil det ofte begejstre dem og bevirke, at de gaar hen og gør ligesaa. Er »Hovedet klart«, kan de øvrige Lemmer hurtigt tvinges til at virke. Det er fra »Hovedet«, de store Impulser skal udgaa, og de gaar lettest og sikrest igennem, naar de kommer derfra. — Derfor: som en Mand, der foruden at være »radikal«, tillige sidder inde med en sund og klar Opfattelse af, hvad der baader os i organisatorisk Henseende, og som en Mand, der har Mod, Vilje og Ævne til at gøre et Arbejde i denne Henseende, vil jeg anbefale Alle — som den ene af de to Repræsentanter for Jylland — at stemme paa W. JACOBSEN. Ingen, der vil fremad, vil nogensinde fortryde at de har stemt paa ham.

Vejle, den 31. Oktober 1898. J. P. SØRENSEN.

Et lidet Supplement til Hr. Bøjle Hansens Karakteristik af Kandidaterne til Forretningsudvalget.

Bøjle Hansen har en lykkelig Ævne til i faa, korte og rammende Ord at stille frem for Læserne et sandt og klart — navnlig klart — Billede af de Mænd, han vil skildre. Og hans Begavelse til at finde og drage frem netop de Handlinger og Ord, som i fuldeste Maal karakteriserer deres Mand, er det ingen Overdrivelse at betegne som eminent.

Se f. Eks. den fortræffelige Biografi af Hr. H. HAMMER. Naar man har faaet at vide, at Hr. Hammer stammer fra Præstøegnen, at han »i en modnere Alder lærte Typografien« i Fredericia og at han nu arbejder i Kolding, saa maa man visselig være et værre Kødhovede, om man ikke straks paa Minutet begriber, at selv om Hammer er Sangforeningsformand, er han absolut forkastelig som Valgæmne, og at de Kolleger, der har indstillet ham, maa have været slemt »misøjede«.

Dog — skønt »Vejledningen« som Helhed er mesterlig gjort, tror jeg, at »Biografien« af Hr. L. V. HANSEN vilde have været fuldt saa træffende og vel saa god at faa Forstand af, om Hr. Bøjle Hansen ikke havde glemt at meddele, at i de faa Aar, L. V. Hansen har været her i Kolding, har han ikke alene vist en overordenlig Interesse for og Forstaaelse af Organisationsarbejdet, men han har tillige gjort et Arbejde paa at bringe Fart og Friskhed ind i Foreningslivet som ingen Anden. Og der kunde gærne være tilføjet, at dette bl. a. har »resulteret« i, at Hr. Hansen nu staar som Formand for »Typografernes Fagforening«, hvis Oprettelse han har en væsenlig Del af Æren for, og at han var Formand og Ordfører for det Udvalg, som af Lokalafdelingen var nedsat til at gennemgaa de ny Love. At Hr. Hansen var den ene af vore Repræsentanter paa Odensemødet, og den Indflydelse, han der øvede, er jo Alle bekendt. Hans Stillinger som Redaktør af *Soc. Ugeblad* i Kolding og som Formand for »Soc. Forb.« samt den Kendsgærning, at Hansen er kendt og skattet som Foredragsholder omkring i Egnens Arbejderforeninger, viser tydeligt, at det ikke blot er blandt Kollegerne, at hans Energi og Dygtighed har givet sig Udslag.

Kolding Lokalafdeling har ikke handlet i Blinde, da den indstillede L. V. Hansen til Medlem af Forretningsudvalget. Han er en Initiativets Mand, en Mand med Energi og Udholdenhed, og en Mand, der ikke er bange for at sige sin Mening.

Og er der noget om, at vor nuværende Ledelse er en Smule langsom i Vendingen og lidt for meget af »samme Mening«, saa vil L. V. Hansens Valg til Medlem af Forretningsudvalget sikkert bidrage meget til at afhjælpe disse Mangler.

Kolding, den 31. Oktober 1898. r.—n.

Hvorlænge varer det?

En Tid lang kunde man i næsten hvert Numer af *Typ.-Tid.* læse et eller andet om Provinstarifen, om dens Udsigter, dens mere eller mindre tvivlsomme Goder osv, men i den senere Tid har der hersket en, man kunde næsten sige uhyggelig Tavshed om den. Og dog er den jo ikke klappet og klar endnu.

Ganske vist er den vedtaget i Bladudgiverforeningen og traadt i Kraft paa de Trykkerier, hvis Principaler er Medlemmer af nævnte Organisation, men hvorledes det gaar med Vedtagelsen i de to andre Bogtrykkerforeninger hører man Intet om. Der blev lovet en Gang, at den skulde træde i Kraft i Løbet af Oktober Maaned; — nu er Oktober forbi, og endnu er der Intet sket. Ikke fordi man just kan antage, at Tarifens »Goder« er saa kærkomne for de Typografer, der endnu ikke har opnaaet dem, at de skulde særlig længes efter den af den Grund,

men da vi nu endelig en Gang *skal* have den, er det jo bedst at faa den saa snart som mulig — for at blive færdig med den*.

Det maa jo ogsaa synes mildest talt uheldigt, at Tarifen saaledes træder i Kraft 2 eller 3 Maaneder senere — hvem véd, hvornaar! — i nogle Trykkerier end i andre, da det vel er Meningen, at dens Varighed skal være 4 Aar fra dens respektive Ikrafttræden i hvert enkelt Trykkeri*. Ved Udløbet af de 4 Aar vil dette let kunne faa farlige Konsekvenser.

Da Tarifen anden Gang var til Afstemning blandt Typograferne, var det vistnok ogsaa den almindelige Antagelse, at den var sanktioneret i Principalernes Organisationer og ikke senere skulde til Afstemning dèr, saa at Tiden derved yderligere forhaledes.

Og endnu Et: Sæt nu, at Dansk Bogtrykkerforening *forkaster* Tarifen — hvad skal saa de ulykkelige Typografer gøre, som ikke har faaet den »velsignede« Tarif at arbejde under; er de saa helt uden for Lov og Ret, eller hvad vil der da ske!

— Alt i Alt synes der at ligge store Muligheder for mindre rolige og ordnede Forhold indenfor Typografernes Verden efter den Udvikling, Sagen nu har faaet, og det var dog sikkert en af de første Forudsætninger, under hvilke Tarifen blev vedtaget med en forøvrigt jo ikke særlig overvejende Majoritet.

Holbæk, 30. Oktober 1898. C. V. CHRISTENSEN.

Nu kommer Tiden —

DEN Tid er snart inde, hvor man rundt omkring i Landet tænker paa, hvorledes man bedst skal komme vore arbejdsløse Kolleger til Hjælp i Julen, og dette skér jo bedst ved at yde Bidrag i Penge. Men en Ting har jeg gaaet og grundet paa: Hvad er Meningen med, at de Arbejdsløse ikke faar *alle* Pengene, som indsamles til dem?

Sidste Jul blev der jo ikke saa ganske lidt »tilovers«! Men det har dog vist været Meningen hos dem, der den Gang ydede Bidragene, at hjælpe de Arbejdsløse *saa meget som muligt*, saa de i det mindste i Julen ikke kom til at føle det med Arbejdsløshed forbundne Tryk: *Fattigdom*, altfor haardt.

Og Offervilligheden har stedse været stor. Men naar en Del af de indsamlede Penge lægges »paa Kistebunden« i Stedet for at anvendes til det, de var givne til, saa kan man ikke undres over, om Nogle kan faa den Mening, at de ofrede *for* meget, at Trangen indenfor de Arbejdsløse dog ikke var saa stor. Naar der i vort Fag er Arbejdsløshed, er der altid Trang til Stede, og det er urigtigt af Styrelsen for Den typ. Forening at henlægge nogle af de Penge, som *kun* er skænkede for at komme de Arbejdsløse til Gode i Julen. Styrelsen kan dog vist ikke mene, at de Arbejdsløse skal blive for »velhavende«, naar *hele* Beløbet uddeles?

Hvorfor saa spise dem af med 10—12 Kr., naar der maaske kan blive 20—25 Kr. til hver? Og de Arbejdsløse *kan* gøre Krav paa at faa hele Beløbet.

Jeg henstiller til de Kolleger, der denne Gang vil yde deres Bidrag til de Arbejdsløse i Julen (og jeg haaber, de Fleste vil gøre det), at de fordrer, at *hele* det indkomne Beløb uddeles; først naar dette skér, kan det blive en virkelig Hjælp.

Skulde de Arbejdsløse faa et Par Skilling tilovers til Nytaar — naa, Herregud, saa er Ulykken ikke saa stor.

Men hvorfor har Hovedstyrelsen ikke uddelt alle Pengene?

Præstø, den 30. Oktober 1898. ULRIK HANSEN.

Den ærede Indsender er en Smule paa Vildspor med Hensyn til Pengenes Anvendelse. I Følge en den 21. Decbr. f. A. fra de respektive Foreningskasserere affattet Redegørelse for Indsamlingen (offenligliggjort i *Typ.-Tid.* Nr. 52, 1897), var der indtil nævnte Dato indkommet inkl. Arbejdsløshedsfestens Overskud 2438 Kr. 84 Øre, og disse Penge, meddeler Kassererne, var fordelte til Foreningerne i Forhold til disses Arbejdsløse og Trængende, og naturligvis ogsaa anvendte dertil. Efter Indsamlingens Slutning indkom der, vistnok fordelt over flere Uger, et yderligere Beløb, som i Henhold til de samme Kassererers Forslag, paa hvilket ingen Indsigelse indløb, tilfaldt Bespisningen for arbejdsløse Typografer. Det, der blev »henlagt«, som Hr. Ulrik Hansen udtrykker sig, var altsaa, hvad der *efter Indsamlingens Slutning* kom ind, og da dette ikke var et saa stort Beløb, at det kunde fordeles paa samme Maade og til de samme Arbejdsløse, som det rettidigt indkomne Beløb, var der jo ingen anden Udvej end at lade det gaa til Bespisningen, hvilket jo ogsaa kommer de Arbejdsløse til Gode.

RED.

*) »Tarifen er gældende i 4 Aar« blev, efter Typografernes Forkastelse af den, ændret til, at den, ligegyldig sin Ikrafttrædens Begyndelse, kan udløbe 1. Juni 1902, saafremt den opsiges et halvt Aar forinden. Det Uheldige ved dens uregelmæssige Ikrafttræden har ingen Indflydelse paa dens Ophør, som naturligvis sker paa én Gang over hele Landet, naar Opsigelsen foreligger. RED.

Bogbindersvendeforeningen af 1873.

FØLGENDE den nu gængse og meget anbefalelsesværdige Regel for Forenings-Jubilæer at udgive Festskrifter, der giver en sammentrængt historisk Skildring af den forløbne Tid, møder Bogbindersvendeforeningen ogsaa med en Redegørelse for sin 25-aarige tilbagelagte Virksomhed. I et pænt grønt Omslag, hvis tvende bageste Kolumner, praktisk og uden at skæmme, er indrettet for et broget Udvalg af Annoncer, findes paa en Snes Sider i 4to Skildringen inddelt i tre Afdelinger, af hvilke den første er udarbejdet af Hr. cand. mag. JUL. SCHIØTT og omhandler Bogbindernes Fortid, for en stor Del Citater af Prof. Nyrops Skrift i Anledning af Boghandlerfirmaet Milos 150-aarige Jubilæum, den anden af Hr. OTTO ANDERSEN og vedrører Overgangstiden og Foreningens Stiftelse samt som sidste Afsnit Foreningens Historie af Hr. Folketingsmand A. C. MEYER. Skriftet indledes med en Kantate og slutter med et Skema over Foreningens Medlemsantal, Kontingentets og Indskuddets Størrelse i Løbet af de 25 Aar.

Det er klart, at paa saa faa Sider, og hvor Bogbinderiets Fortid breder sig over Halvdelen, kan der ikke leveres nogen udtømmende Skildring af Foreningens Historie, og vi finder saaledes bl. a. ikke med ét Ord omtalt, at *Typ.-Tid.* i 1890—91 var Organ ogsaa for Bogbinderne, endskønt man efter Skemaet faar Indtryk af, at det ikke har været uden Betydning for Tilslutningen til Foreningen, som baade før og efter talte et ringere Antal Medlemmer. Ligeledes omtales den daværende Formand C. SØRENSENS Virksomhed saare lidt, til Trods for at han i sin kortvarige Funktionær-Periode utvivlsomt lagde et ikke ringe agitatorisk Arbejde for Dagen.

Men i al sin Korthed giver Skildringen dog et Helhedsbillede af et Organisations-Liv, der ikke er uden Interesse, og som endnu en Gang konstaterer, hvilket utrætteligt og intensivt Arbejde, der skal til for at vække Arbejderne til Bevidsthed om, hvad der tjener deres egen Tarv. Ikke paa faa Punkter er Bogbindernes Foreningsliv analogt med vort, saaledes med Hensyn til Kvindernes Optagelse indenfor Organisationen, hvilket Spørgsmaal paa en Generalforsamling i Engers Have saa nær som i 1891 endog udartede til et regulært Slagsmaal mellem Venner og Modstandere af Sagen, som først Værtens Slukning af Belysningen var i Stand til at standse. Ligeledes Manglen af Forstaaelsen af den Betydning, som Tilslutningen mellem Fagene har, viser sig i et flatterende Lys; man fandt sig for fine til at deltage i de øvrige Fagforeningers Grundlovstog, ja selv en saa grundkomisk Foranstaltning, som at omdøbe Foreningens Navn fra Bogbindersvendenes *Fag*forening til Bogbindersvendenes Forening, saa man sig nødsaget til at gaa i Gang med for at vinde de konservative Elementer. De tidligere Aars mange Forsøg paa at samle Fagfællerne indenfor Organisationen, gennem Oprettelse af Arbejdsløshedskasse, Laanekasse osv. prellede af mod Lunkenheden og Uforstanden, ja selv Forsøg paa at iværksætte Lønforbedringer fandt ingen stærk Tillokkelse og det endskønt Lønningerne var saa smaa, at de spændte over ugenlige Indtægter af fra 12—16 Kroner! Først med Hr. N. CHR. PALLESENS Valg til Formand i Avgust 1895 kommer der nyt Liv. Allerede i September samme Aar startes Bogbinderforbundet ved Tilslutning af *to* Provinsafdelinger, store Møder afholdtes og Medlemsantallet steg i Løbet af nogle Maaneder fra 140 til 350. I 1896 optoges Lønspørgsmaalet og »De kvindelige Bogbinderarbejderes Fagforening startedes. Forslaget til en ny Priskurant indleveredes i Juni til Lavet, der naturligvis fandt Fordringerne ublu og uantagelige. En Tarifkommission paa 7 Medlemmer fra hver Side kunde ikke komme overens og Svendene vedtog da at nedlægge Arbejdet den 1. Oktober. Imidlertid afholdt Tarifudvalget et Møde tre Dage forinden, til hvilket man havde indkaldt Hr. Bogtrykker, cand. polyt. HANNOVER som Mægler, og dette fornuftige Skridt medførte ikke alene, at Strejken blev undgaaet, men at saa godt som alle Svendenes Fordringer blev akcepterede: Arbejdstiden blev forkortet med en halv Time, den mindste Fastløn blev fastsat til 18 Kr. og en Ekstrabetaling af henholdsvis 50 og 100 % indførtes. Man vil derfor forstaa, at Hr. Hannover har en stor Stjærne mellem Bogbinderne. Af ikke ringere Betydning har været en Generalforsamlingsbeslutning om, at man kun vil arbejde sammen med Forbundsmedlemmer, thi Resultatet heraf er, at Foreningen i Øjeblikket staar med saa godt som alle Bogbindersvendene indenfor sin Ramme.

Festskriftet er trykt i Aug. Andersens Bogtrykkeri, Skindergade, og ihvorvel der nok kan siges en Del mod det tekniske Arrangement, er det dog et respektabelt Stykke Arbejde.

Den typografiske Forening.

Ethvert Personale anmodes om uopholdeligt at vælge en Tillidsmand og at meddele Undertegnede dennes Navn.

P. Lauritzen,
p. t. Form. Schønbergsgade 19³.

Stereotypiens Nytte.

STEREOTYPIEN har i de senere Aar faaet en fremskudt Plads indenfor vort Fag. Udøverne af denne Del af de grafiske Kunster har formeret sig betydeligt; en stor Del af dem er endog i den senere Tid indtraadt i vor Organisation. Vi har derfor ment, at en Artikel angaaende dette Æmne kunde interessere. Efter det tyske Tidsskrift *Der Stereotypeur* gør vi herved et Uddrag, skøndt det deri indeholdte maaske allerede er en Del af vore Læsere velbekendt.

Over Stereotypiens Nytte er der allerede talt og skrevet meget, og dog bliver dette Hjælpemiddel ikke benyttet saa meget i mindre Forretninger, som det fortjener, skønt Bogtrykkeren har al Grund til at overveje, om ikke Stereotypering lønner sig; thi denne bringer mange Fordele for en Forretning. Man maa ikke alene betragte Stereotypien som et Skriftmaterialet *skaanende*, men meget mere som et samme *mangfoldiggørende* Hjælpemiddel.

Stereotypien kan udmærket bruges til flerfarvede Tryksager. Ved de efter Farvernes Antal bestemte Mængde Støbninger, af hvilke de betræffende Linier og Indfatningsstykker udskæres, spares megen Sættetid. Kun maa man ikke benytte den *første* Plade, idet den fugtige Matrice nemlig er tilbøjelig til at fortrække sig under den første Støbning, som saaledes ikke kan passe til en efterfølgende. Man maa endvidere agte paa, at det til Støbning bestemte Metal er tilstrækkelig legeret, at det paa den ene Side er letflydende for at kunne fremkalde de fine Indfatninger og Streger og paa den anden Side er tilstrækkelig modstandskraftigt for disse zarte Deles Holdbarhed. Endvidere maa der anvendes megen Omhu ved Sætningen af et saadant Arbejde — som overhovedet ved enhver Akcidensform, der er bestemt til Stereotypering —, paa Materialets Beskaffenhed, særlig Streger og Indfatninger. Selv om en dygtig Stereotypist ved Lodning af defekte Steder kan reparere en Del, saa koster saadant dog megen Tid og er desuden meget resikabelt. Hvor Materialet gennemgaaende er daarligt, gør man overhovedet bedst i slet intet Forsøg at anstille, da den bedste Stereotypør kun kan gengive det som er ham givet, og da Tilretningen af saadanne Plader kan bringe den mest øvede Trykker til Fortvivlelse.

En utvivlsom Fordel byder Stereotypien ved Muligheden af at kunne formere Plakatskrifter, som jo sædvanligvis kun anskaffes i meget ringe Kvantiteter. Skriftstøberne behøver ikke af den Grund at være misundelige paa Stereotypørerne, da Muligheden af ved Hjælp af Stereotypien at komme ud af det med et ringe Antal Bogstaver jo netop tillader Bogtrykkeren saa meget desto lettere at anskaffe noget nyt.

En Skræk for Bogtrykkerne er hine Akcidenskunstnere, som intet kan lave uden at skære Materialet itu. Og dog kan de rolig lade dem have denne Fornøjelse, naar Stereotypien er for Haanden. Det til Offer udkaarede Stykke afstøbes og Afstøbningen kan Material-Kannibalen efter Forgodtbefindende skære itu. Indfatningerne bliver ikke defekte, men Arbejdet bliver — originalt, og det er en Hovedfordring for at kunne tilfredsstille Kunderne.

For hyppig tilbagevendende Arbejder, som Cirkulærer og lign., og paa Arbejder, hvor samme Hoved og Fod stadig benyttes, bør man ligeledes anvende Stereotypien. Man har derved den Fordel, at Materialet kan benyttes paa anden Maade. Den Udvej, som man hidtil har brugt: at lade saadanne Ting blive staaende, er af meget tvivlsom Natur. Den »staaende« Sats »ligger« for det meste i — Zwiebelfisk.

Af de foranstaaende Eksempler vil man se, at Nytten af Stereotypien — foruden dens absolute Nødvendighed for Avis-Trykkerier — er en saa forskelligartet, at ingen Bogtrykker burde lade sig afskrække af Omkostningerne ved at anskaffe Stereotypi-Apparater.

Generalforsamlinger og Møder.

Aarhus Lokalforening

afholdt Søndag den 30. Oktober, Formiddag Kl. 11, Generalforsamling, ved hvilken Lejlighed man diskuterede Indstillingerne til Hovedbestyrelsesvalget og hvorledes man skulde stille sig hertil.

Angaaende Valg af *Medlemmer til Forretningsudvalget* var Meningen noget delt. WARBERG og L. V. HANSEN rivaliserede her noget om Stemmerne til *Næstformands*posten, saa nogen bestemt Aftale om Stemmegivning kunde af den Grund ikke træffes.

Til *Hovedbestyrelsesmedlemmer* var der Stemning for at stemme paa: For Jylland: ANTON SCHWARTZ, Aalborg, og MARIUS HANSEN, Aarhus. For Sjælland: A. M. CHRISTENSEN, Næstved, og K. KRISTIANSEN, Ringsted. For Fyen: L. D. RASMUSSEN, Odense. For Lolland-Falster: H. C. HANSEN, Nykøbing.

En Laanesag. Et Medlem skulde flytte til København og tiltræde Plads der, og anmodede i den Anledning om et Flyttelaan paa 50 Kr. Det blev udtalt, at det maaske var tvivlsomt, at Paagældende — da han flyttede til København — kunde faa Laanet, men dette blev fra flere Sider modsagt, og det ønskede Laan blev anbefalet.

Ingen Ventepenge. Paa et herværende Trykkeri havde 2 Sættere *i flere Dage* gaaet og ventet paa Korrektur *og ikke haft nogen anden Beskæftigelse.* Samtidig hermed var der fra Faktorens Side faldet Hentydninger til, »*at det samme vilde gentage sig, naar det kom saa vidt, at de igen ikke kunde fortsætte det paagældende Arbejde*«. Sætterne havde — selvfølgelig — forlangt Godtgørelse (Ventepenge) for deres spildte Arbejdsdage, *men dette var blevet nægtet dem.* De havde derefter indanket Sagen for den lokale Styrelse, der af Hensyn til, at Tarifen nu snart skal forelægges samtlige Bogtrykkere, havde ment det rigtigt foreløbig at stille Sagen i Bero.

SØREN HANSEN,
Sekretær.

Holbæk Lokalforening

afholdt Mandag den 30. Oktober en ekstraordinær Generalforsamling for at forhandle om Hovedbestyrelsesvalget. Det vedtoges til Forretningsudvalg at stemme paa H. P. RABEN, H. P. WARBERG og L. V. HANSEN, de to første som henholdsvis Formand og Næstformand. Til Hovedbestyrelsesmedlemmer vedtoges for Jyllands Vedkommende at stemme paa MARIUS HANSEN, Aarhus, og JAC. CHRISTENSEN, Esbjerg; for Sjælland paa A. M. CHRISTENSEN, Næstved, og CARL OLSEN, Slagelse; for Fyn paa L. D. RASMUSSEN, Odense, og for Lolland-Falster paa FREDERIK NIELSEN, Nykøbing. Hovedrevisorerne fandtes der ingen Anledning til at stemme paa.

C. V. CHRISTENSEN,
Sekretær.

Nær og fjærn.

Den norske Lønbevægelse. Kristiania Principalerne gik da saa ind paa en Ventetidsbetaling af 30 Øre pr. Time og dermed har vore Kolleger *ad fredelig Vej* opnaaet en Tarif. Som tidligere meddelt er mindste Fastløn 24 *Kr.*, for Nyudlærte 23 Kr. Satsprisen er hævet med 6 Øre pr. 1000 Fraktur og 4 Øre pr. 1000 Antikva (39—40 Øre), saa Forskellen nu kun udgør 1 Øre, Arbejdstiden er bleven forkortet til 9 Timer om Dagen og 7 Timer om Natten osv. Den traadte allerede i Kraft 1. Novbr.

Efter at Tarifen var underskrevet, indbødes Tarifudvalgets Medlemmer til en Souper hos Hr. Redaktør Schibsted, Formand for Kommissionen, hvor den behageligste Stemning herskede, og hvor man gennemgaaende synes at have været tilfreds med det opnaaede Resultat.

— Vi ønsker vore norske Kolleger til Lykke. De var, som bekendt, kun 36 Timer om at faa den færdig, og har, efter Tarifens Indhold at dømme, konstateret, at ikke alt Hastværk er Lastværk. Vor Tarifkommission har siddet et Aar — *et helt Aar* — og Resultatet viser sig meget tyndere.

Framåt! Stockholms typografiske Agitationsklub har udsendt sit aarlige Agitationsblad med et vekslende og interessant Indhold, der dog indeholder mange smaa Hip til den nuværende Forbundsstyrelse. I en Henvendelse »Til vore Læsere« siges bl. a.: »Og De, vore Modstandere, ser nu atter konstateret, at vi ejer Kraft og Energi til at føre vor Sag fremad. Ad ærlig Vej, gennem anben Kamp mod Eders gamle Anskuelser, skal vi naa vort Maal. Og saa, naaet Maalet, gaar vi videre frem, men da gaar vi *alle tilsammen*, og da finder vi til Slut vort Arbejdes Frugter i den skønne Tilfredsstillelse, at have fuldbyrdet *vort* Hværv, det *bedste*, som vor Samtid kunde forlange af os.«

De Arbejdsløses Udflugt. Nogle arbejdsløse Typografer har i disse Dage undfanget Idéen til en fælles Udflugt, hvortil alle Foreningens Arbejdsløse indbydes. Der stilles Mandag Morgen Kl. 10 paa Trianglen. Frokost og en Snaps medtages.

FLERE ARBEJDSLØSE.

Udvist. Blandt den Skare af danske Undersaatter, som de slesvigske Myndigheder i den sidste Tid morer sig med at berøve Brødet, er to Kolleger fra Haderslev og en fra Aabenraa. Alle Familiefædre. Trykker CARLSEN fra Aabenraa har efter sit eget Opgivende for nogle Aar siden været Formand for Aabenraa Typografer; men af Frygt for Udvisning maatte han udmælde sig af Organisationen. Han har straks ved sin Ankomst her til Landet mældt sig til Dansk typ. Forening. — Ved Sønderjysk Forenings 10 aarige Stiftelsesfest i Kolding, Dagen efter Udvisningen, blev der til Fordel for ham og Familie foretaget en Indsamling, der af Foreningen afrundedes til 150 Kr.

„Hverdagsfolk“, Fritz Holsts smukke Femakter, gik i Søndags over Brædderne paa Arbejdernes Teater med en Rutine og Gesvindthed, som vilde fryde mangen Provinsdirektør. Dette Teater har siden dets Oprettelse begejstret saa mange Mennesker, at al Anbefaling i Grunden er overflødig. Det flinke Personale, som ofrer Fritid og Kræfter paa at byde sine Standsfæller en sund og opdragende Nydelse, forlanger sikkert heller ingen bedre Anerkendelse end den, som bliver det til Del under og efter Forestillingen af det tætpakkede, taknemlige Publikum. Man glæder sig over, at vi ud af vor egen Kres kan stille et saadant Personale paa Benene.

Dødsfald. THEODOR THOMSEN, født 26 Jan. 1868, døde da omsider Natten til 1. Nov. d. A. Han erhværvede sig mellem de københavnske Kolleger en vis Navnkundighed, som — hvor hæderlig den var — dog Ingen misundte ham. Thi *den syge Thomsen*, som han al-

mindelig kaldtes, var i alt væsentligt kommen i Folkemunde for sin uhørt lange Lidelseshistories Skyld.

Han fødtes i Skive, den lille Limfjordsby, som i saa rigt Maal har skjænket Bogtrykkerstanden Thomsen'er. Der lærte han, blev Svend i 1886, og allerede i 1891 optræder han paa Skuepladsen, idet han af Skelskør Lokalafdeling, hvor han arbejder, sendes til København som Repræsentant ved den berømte Kongres, der lægger Grundvolden til det skandinaviske Forbund. Samme Aar forlod han for stedse Provinslivet og fik Arbejde her i Byen hos Isak Cohen, paa hvis Bogtrykkeri dengang herskede et orientalsk Svineri, som den nuværende Ejer har gjort sit til at afskaffe. 3 Aar derefter, i Juli 94 blev T. syg, det konstateredes, at han led af Lungetuberkulose, og Sygdommen hærgede ham uafbrudt de halvfemte Aar, han holdt ud.

Thomsens ulykkelige Liv har ikke været uden Betydning for hans Kolleger. De fik her paa nært Hold Øjnene op for, hvilken frygtelig Skæbne, Tuberkulosen bereder sit Offer. Thi medens man forhen regelmæssig overlod den Syge til sig selv og Glemslens Mørke, naar Sygekassens Hjælp var ophørt, saa traadte her den private Godgørenhed til, da det halve Aar var gaaet. Her var der ikke Tale om en nyudlært, om en ung, ugift Mand, men en Familiefader, som tilmed i vide Kredse var en kendt og agtet Kollega, en Mand, som atter og atter prøvede paa at rejse sig og optage Arbejdet for »ikke at ligge Kollegerne til Byrde«. Sygdommen fik frisk Næring og Helbredet blev sat tilbage ved disse for tidlige Forsøg, men samtidig steg Sympatien for ham, og denne Mand, som nødig vilde »tage at Sygekassen« og aldrig *bad* om Hjælpen, ham var der saa mange — saaledes er nu Menneskene — der netop derfor gærne hjalp. Han var det ufrivillige Redskab til, at der iblandt Typograferne voksede op en stærk Trang til at hjælpe dem, der virkelig lider.

Ingen var da værdigere til Hjælp, og ingen heller mere taknemlig end Th. Endnu samme Aften, et Par Timer, før han døde, da en Kollega sad ved hans Leje, rejste han sig møjsommeligt i Sengen og sagde med sin pibende Røst: »Nu takker jeg dem én Gang for alle, for alt hvad de har gjort imod mig«. Disse Ord var en Afskedshilsen til alle, baade i Byen og i Provinserne, som havde noget tilovers for ham.

T. efterlader sig Enke og 2 Børn. Ved hans Begravelse paa Søndag Kl. 2 fra det *store* Kapel paa Assistents Kirkegaard vil Foreningens Fane være til Stede. V. B.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Søndag den 30. Oktober. Alle mødte.

Skrivelse fra Udvalget for de samvirkende Fagforeninger, hvori udskrives et Bidrag af 10 Øre pr. Medlem i 6 Uger; det vedtoges at udrede Beløbet af Hovedkassen. — Skrivelse fra Bagersvendene med Anmodning om Støtte. Man vedtog at afvente de samvirkende Fagforeningers Stilling til Bevægelsen. — Skrivelse fra Sygekasseinspektøren om, at det af Sygekassen foreløbig vedtagne Ekstrakontingent af 10 Øre kun kan bortfalde eller reduceres ved hans Sanktion. — Et Medlem var blevet afskediget fra sin Plads uden Opsigelse; han ønskede Styrelsen skulde tage sig af hans Sag og eventuelt indanke den for Voldgiftsretten. Det besluttedes at afholde Møde med vedkommende Personale. — Det vedtoges paa Forslag af Kassereren at bevilge Læge Olrik, Frederiksværk, 60 Kr. som Vederlag for hans Tilsyn med Foreningens Syge i de 2 sidste Aar, samt endvidere i Fremtiden at lade de Syge selv betale dette ved at trække 2 Kr. fra hvert Medlem, som bliver sendt til Frederiksværk, og 4 Kr., hvis Opholdet strækker sig over 4 Uger. — Et sygt Medlem, som kun faar Understøttelse i Henhold til Fattigloven (7 Kr. ugenlig), anmodede om Hjælp af det Rolfske Legat. Der førtes en Diskussion om Forstaaelsen af det Rolfske Legats Anvendelse, idet Enkelte mente, at den ene Halvdel kun kunde anvendes til at betale Kontingent for Arbejdsløse. Det vedtoges med 3 St. mod 2 at bevilge Ansøgeren 15 Kr. af det Rolfske Legat. — En Trykkerske nægtedes Optagelse i Sygekassen, da Lægen bestemt fraraadede det. — Formanden meddelte Resultatet af en Konference, han havde haft med Direktør Larsen (Etatsraad Ferslew) for at opnaa forbedrede Vilkaar for Sætterskerne. Direktøren havde erklæret sig aldeles uvillig til at gaa ind paa nogensomhelst Forhøjelse; man tog Stilling hertil og bemyndigede Formanden til at fortsætte Underhandlingerne. — Desuden toges Beslutning i et Par administrative Sager. O. J.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 31. Oktober. Alle mødte.

1. Meddelelser. Efter Optælling af Stemmesedler angaaende Optagelse af Blokadebryderne i Slagelse, er der indkommet Stemmesedler fra Rudkøbing, der var gaaet til Hovedkassereren, Roskilde, Kallundborg. De for sent indsendte Stemmesedler forandrer ikke Resultatet. — Paa de udsendte Stemmesedler var Faktor Carl Christensen udgaaet, idet han forlader Jylland. For Sjælland var medtaget Carl Olsen, Slagelse, da Slagelse Afdeling rettidig havde foretaget Indstillingen. — D'hrr. Jens P. Faaberg og S. Møller Jensen, Silkeborg, har ved Cirkulæreafstemning faaet bevilget et Flyttelaan af 50 Kr. til hver. — Ligeledes er det ved Cirkulæreafstemning bestemt, at der oprettes en Lokalafdeling i Præstø, der nu talte 4 Medlemmer. Afdelingen træder for Indtægtens Vedkommende i Kraft fra 1. Oktbr., for Udgiftens fra 4. Novbr. — Et Medlem for Aarhus Afdeling har faaet Tilladelse til at nyde Arbejdsløshedsunderstøttelse i Vejle; et Medlem af Nykjøbing M. i Esbjerg. — Et Medlem af Næstved Afdeling har faaet Tilladelse til at nyde Sygeunderstøttelse i Helsingør. — Arnold V. Olsens Hustru er død 22. September. 110 Kr. er udbetalt. — Typ. Th. Svendsen, Hobro, der har udlært hos A. Hviid, København, forespørger om Optagelsesbetinger. Henvist til Randers Afdeling med Helbredsattest, 20 Kr. i Indskud.

2. Fællesstyrelsen meddeler om forskellige Forhold i Middelfart, Silkeborg og Vejle, i hvilken sidste By Formanden havde været i den forløbne Uge.

3. Victor Hansen, Aarhus, andrager om Flyttelaan til København paa 50 Kr. — Bevilgedes, saaledes at Aarhus Lokalformd. opfører Laanet paa Rejsekassens Regnskab.

4. Optagelsesbetingelserne for en Typograf i Roskilde fastsattes til 20 Kroner.

5. Fra Formanden for Bladudgivernes Organisation og Sekretæren for Provinsbogtrykkerforeningen forelaa tvende Skrivelser, der besvaredes. HVIDTFELDT.

KOMEDIE OG KONCERT

SØNDAG DEN 13. NOVEMBER KL. 7

I LARSENS LOKALE, SCT. ANNÆ PLADS,

TIL FORDEL FOR

ARBEJDSLØSE OG TRÆNGENDE TYPOGRAFER VED JULETID

PROGRAM:

Amoriner, Lystspil af Hr. ELITH REUMERT.
Violin-Koncert af Hr. FINI HENRIQUES.
Kor-Koncert under Ledelse af Hr. AXEL GULDBRANDSEN.
Børn i Kirke, Sangfarce i 1 Akt.
Assemblé til Kl. 3. 50 Øre for Baltegn.
Fællesmaaltid Kl. 11 à 1 Kr. pr. Kuvert.

De typografiske Foreningers Medlemmer kan faa Billetter hos Inkassatorer à 50 Øre. *Absolut* intet Billetsalg ved Indgangen, der aabnes Kl. 6½. KOMITEEN.

FORENING · FOR · BOGHAANDVÆRK ·

Møde *Søndag den 6. November Kl. 1* i **Industriforeningens Foredragssal.** — Udstilling: Moderne Trykarbejder, særlig engelske og amerikanske. Nyere danske Bogbinderarbejder.

Bespisningen for arbejdsløse Typografer.

Regnskab for Tiden fra 1. Juli 1897 til 30. Juni 1898.

Indtægt.		*Udgift.*		
Kassebeh. 1. Juli 1897.	Kr. 175.29	Betalt Hr. Gravesen for Spisebilletter à 40 Øre ifølge Regning:		
Den typ. Foren., ½ Øre ugentl. pr. Medlem fra 1/11 97—31/3 98	» 76.94	Oktober 97	80	Kr. 32.00
Ny typ. Foren., do. do.	» 21.10	November 97	100	» 40.00
Trykkerforening, do. do.	» 17.17	December 97	175	» 70.00
Rest af friv. Indsamling til Smede Lock out'en.	» 67.46	Januar 98	100	» 40.00
Rest af Juleindsaml. (fra Randers, v. Bynck)	» 2.00	Februar 98	100	» 40.00
Do. af do. (ved Helmer)	» 3.00	Marts 98	150	» 60.00
Do. af do. (v. Bergenholz)	» 17.15	April 98	50	» 20.00
J. V. Green	» 2.00	Juni 98	60	» 24.00
Rente af Sparekassen	» 2.66	Gave af Hr. Gravesen	50	» —
Typograf Gravesen, skænket 50 Billetter	» —	do. » » Thomsen	61	» —
Typograf Thomsen, skænket 61 Billetter	» —		926	
	Kr. 384.77	Kassebeh. 30. Juni 1898		» 58,77
				Kr. 384.77

Bespisningen har ikke i nærværende Regnskabsaar udsendt nogen almindelig Opfordring om at yde Hjælp.

Den 30. September 1898. V. BERGENHOLZ.

Revideret og fundet rigtigt.

Den 14. Oktober 1898.

C. E. BYNCK. JOHAN MØLLER. JOHS. TORP. LAUR. MADSEN.

Foreningsmeddelelser.

Den typografiske Forening.

Den typografiske Forenings Formand, P. Lauritzen, Schønbergsgade 19, 3., F., træffes fremtidig hver Dag, Søndag undtagen, fra 12½—2.

Bibliotheket er aabent hver Mandag og Torsdag fra 7½—8½.

Ny Medlemmer: Jacob Herman Jensen (P. A. Nielsen), udl. Juli 1892 hos I. Cohen. Thorvald Jensens Hustru Laura Katrine.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 351, Carl Chr. Magnus Christensen (Kihl & L.), sidst Milit. 1243 (Dsk. t. F.), Jens P. Chr. Hansen (Rigsd.) fra Rejse. 1183 (Dsk. t. F.), Niels Møller-Sørensen (Birch) fra Rejse.

Bortrejst: 1385, Ernst Niclasen (arbl.) paa Rejse.

Udmældt: Trykkerne Gylche og Osvald Møller.

Død: 1816, Theodor Thomsen (Bagge), 30 Aar.

Til **Juleuddelingen** har jeg modtaget: Social-Demokr. (1. B.) Kr. 4.75.

V. BERGENHOLZ.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket Søndag.** V. BERGENHOLZ.

Enhver bør være Medlem af Enkekassen

Dansk Typografisk Forening.

Ny Lokalafdeling.

I **Præstø** er oprettet en Lokalafdeling med Hr. Typ. HERMANN HANSEN som Formand.

Esbjerg: Den derværende Formand, Hr. CHR. ØRVAD, træffes paa *Esbjerg Soc.-Dem.s* Trykkeri.

Kolding, 1. Novbr. 98. HVIDTFELDT.

Kvittering for modtagne Juli Kvartalsregnskaber.

26. Oktbr.: *Frederikshavn.* 27. Oktbr.: *Hillerød* og *Faaborg.* 28. Oktbr.: *Skanderborg.* 31. Oktbr.: *Ribe* og *Randers.* 1. Novbr.: *Nyborg.*

Kolding, den 1. Novbr. 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer

Ny Medlemmer: Kolding, Thorvald Lauritz Carlsen, udl. i 1875 hos O. C. Olsen i København, sidst arb. paa »Hejmdal« i Aabenraa og Niels Carl Olsen, udl. 1/11 98 (K. Avis) efter 5 Aars Lære.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Roskilde, 651, Jens Ove Petersen (arbl.). Odense, 767, Viggo Bernhard Güth fra Ringsted i Pl. Ringsted, 1143, Lars Peter Olsen (Venstres Folkeblad). Ringkøbing (Holstebro), 1052, P. J. Busch fra Militærtj. i Pl. Skanderborg, 1216, Chr. Kielberg fra Kbhvn. Esbjerg, 712, Jens Peter Faaborg (i Pl.) fra Silkeborg og 39, Chr. Stæhr (arbl.) fra Nykøb. M. Horsens, 919, Otto Hansen fra Kolding og 866, Søren Chr. Jensen fra Aarhus (begge til Soc.-Dem.). Kolding, 1219, J. Chr. W. Riis fra Aarhus (arbl.). Viborg, 976, P. Møller Jensen. Nykøb. F., 936, P. A. Petersen fra Kbhvn. (Militær) i Pl. Aarhus, 1222, Jens Joh. Chr. Schmidt fra Aalborg og 15, J. Chr. Hansen fra Vejle, begge i Pl. Næstved, 1075, Carl V. Petersen (Avisen) fra Rejse, 797, Bøjle Hansen fra Kolding (Præstø Folkebl.), 1065, Valdemar Larsen (Næstved Tidende) fra Rejse, 1231, Aksel Petersen (Præstø Folkeblad) fra Rejse. Esbjerg, 312, H. Bech (i Pl.) fra Ribe, 834, Axel M. A. Jensen (i Pl.) fra Middelfart, 258, C. A. Wedege-Petersen (som Bogtrykker) fra Aarhus, 837, S. Christensen Grove (i Pl.) fra Aarhus, 1030, Peder T. Jensen (Thuborg) i Pl. fra Aarhus, 1136, Chr. Lehmann i Pl. fra Aarhus.

Bortrejste: Aarhus, 258, C. A. Wedege-Petersen, 1136, Chr. Lehmann, 1030, P. T. Jensen og 837, S. Chr. Grove, alle til Esbjerg i Pl.; endv. 866, Søren Chr. Jensen til Horsens i Pl., 1195, S. J. M. Schmidt til Vejle og 1219, Jens Chr. Will. Riis til Kolding (begge arbl.). Næstved, 1206, Fr. Strudts (syg) til Helsingør. Silkeborg, 976, Peder Møller-Jensen til Viborg i Pl. og 712, J. P. Faaborg til Esbjerg i Pl. Kolding, 919, O. J. Chr. Hansen til Horsens i Pl. og 1247, P. M. Andersen til Pl. i Middelfart. Vejle, 15, J. Chr. Hansen til Aarhus i Pl. Nykøb. F., 651, Jens Ove Petersen til Roskilde (arbl.). Slagelse, 1092, Carl Arnold Jacobsen til Pl. i Næstved. Maribo, 1107, Jens Magnus Jensen til Pl. i Kbhvn. Ringsted, 767, Viggo B. Güth til Pl. i Odense. Odense, 1276, Sophus Schultz paa Rejse. Nykøbing M., 39, J. Chr. Stæhr til Esbjerg i Pl. Ribe, 312, H. Bech til Esbjerg i Pl. Svendborg, 1137, Joh.s Nielsen til Pl. i Faaborg.

Den typ. Trykkerforening.

Den ordinære Generalforsamling er *udsat* til *Søndag den 13. ds.* Iøvrigt henvises til Regnskabet. STYRELSEN.

Ny Medlemmer: Jens Axel Melchior Dahl og Theodor Carl Vilhelm Svendsen, begge udl. 28/10 hos Truelsen (arb. s. Sted). Lauritz Henrik Wilhelm Wils, udl. 4/10 90 paa Fyns Stiftsbogtrykkeri (Qvist).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Typografernes Sangforening.

Lørdag Kl. 10 præcis: Koncertprøve.

Lørdag 19. Novbr. Kl. 9: Ekstraordinær Generalforsamling: Kaaring af Æresmedlem.

STYRELSEN.

De kvindel. Trykkeriarbejderes Fagforening.

Halvaarlig Generalforsamling afholdes Søndag den 6. Novbr. Kl. 10½ præcis i Rømersgade 22, den lille Sal.

Dagsorden: 1. Formanden aflægger Beretning for det forløbne Halvaar. 2. Regnskabet. 3. Bestyrelsesvalg. 4. Løntarifen. 5. Eventuelt.

Alle bedes møde præcis, da Lokalet kun haves for kort Tid. BESTYRELSEN.

ANNONCER

Typograf-Forbundter

kan faa Plads. Maa være kendt med Trykning. Billet mrkt »F.«, vedlagt Anbefaling, indlægges paa Ekspeditionskontoret.

J. G. A. Eickhoff, København V.

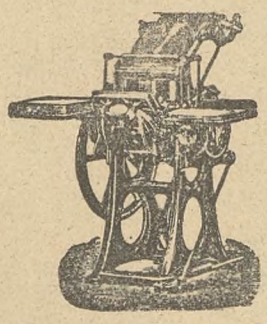

Maskiner til
Bogtryk
Stentryk
Bogbinderi

Otto's ny
Gasmotorer
staaende og liggende
fra ½—100 HK

Transmissioner

Farve, Valsemasse

Brugte rep. Maskiner haves i Reglen

Nærmere paa Forespørgsel

Dygtig Stereotypist og Galvanoplastiker

kan faa fast velønnet Plads hos

Martius Truelsen.

WILLIAM SIMMELKIÆR

KØBMAGERGADE 50

SKRIFTSTØBERI · GALVANOPLASTIK

ANNONCECLICHÉER · XYLOGRAFI

Adolph Wulff

GOTHERSGADE 8

Største Lager af Bog- og Stentrykartikler.

Repræsentant for følgende Fabriker:

Koenig & Bauer, Kloster Oberzell
Hurtigpresser

Schriftgiesserei Flinsch, Frankfurt a/M.
Typer og Messinglinier

Rockstroh & Schneider Nachf., Dresden
Digeltryk- og Prægepressen „Victoria"

Maschinenfabrik Kempewerk, Nürnberg
Apparater for Stereotypi, Galvanoplastik og Zinkætsning

Christian Hostmann, Celle
Sorte og kulørte Farver

Mander Brothers, London
Kulørte Farver. Hjælpefarver for Bog- og Stentryk

L. M. Hiemer, Hartbruch
Litografiske Sten-Brud

Jul. Schopflocher, Frankfurt a/M.
Broncer. Bladguld

Digeltrykpresser og Skæremaskiner findes altid paa Lager.

Telefon 39.

Genzsch & Heyse

HAMBURG.

SKRIFTSTØBERI

STEREOTYPI ETC.

Completmaskiner i Virksomhed siden 1873. Største Lager af færdige Brød- & Titelskrifter. Indretninger og Omstøbninger efter System Didot med korteste Tidsfrist. Prøver er beredvilligt til Tjeneste.

»TYPOGRAF-TIDENDE«s Skrifter er fra *Genzsch & Heyse* i Hamburg.

GRUNDLAGT 1833

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN. Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 45
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 12. November 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

DEN i Aftes paa Sortedamslund afholdte ekstraordinære Fælles-Generalforsamling vedtog Tarifen med de stillede Ændringer. Københavns Typografer har saaledes i Løbet af 8 Dage gennemført en Forhøjelse udover det Resultat, hvortil Tarifkommissionen var kommen, af henholdsvis 3 og 1 Kr. paa Minimallønnen for saavel Sættere som Trykkere, 3 Øre for Tusindbetalingen saavel for Fraktur som Antikva, 2 Kr. for Pasning af mere end én Maskine og et Løntillæg for fastlønnede Arbejdere af henholdsvis 5, 4, 3 og 2 Kr. Desuden er opnaaet Lærlingeskala og Sundhedsbestemmelser, ligesom Tarifens Varighed er fastsat til 4 Aar.

Leve Solidariteten! Leve Organisationen!

Den ny Tarif

er anerkendt

af de Firmaer, som hører ind under Foreningen af danske Bogtrykkere.

Desuden af Firmaerne:

Aug. Andersen, Skindergade, *Bagge, Bardrum, Bording, Bøhm, F. C. Christensen,* Grønnegade, *N. Cohn, Eksprestrykkeriet, Knudtzon* (Enevoldsen), *Fjeldsøe, Hannover, J. Henriksen, Hoffensberg, Hohlenberg, H. E. Jensen, Alfr. Jordan, O. E. Jordan, Keller, Lützhøfft-Petersen, Mayland, Missionstrykkeriet, Nielsens Enke,* Vendersgade, *Oluf Olsen, Emil Petersen,* Grønnegade, *Emil Petersen,* Vesterbro, *C. C. Petersen,* Studiestræde, *Qvist, Schultz, H. H. Thiele, Trier, Ugens Nyheders Trykkeri* og *Fr. Weiss.*

Tarifen for København.

I.

De typografiske Organisationers Fællesgeneralforsamling Torsdag den 3. Novbr.

LÆNGE før den ansatte Mødetid var Sortedamslunds store Sal stuvende fuld saavel paa Gulv som Galleri. Og da Styrelserne, som havde holdt en kort Raadslagning forinden, paa Klokkeslaget for Generalforsamlingens Sammenkaldelse traadte ind, lød der en almindelig Utaalmodigheds-Mumlen for at faa Forhandlingerne paabegyndte.

Efter at dette var sket, afløstes Utaalmodigheden af de stærkeste Indignations-Udtryk overfor Tarifens fattige Indhold og den haanlige Afvisning, som var sket overfor de allerede for fjorten Maaneder siden opstillede vigtigste Krav. Med en overvældende Begejstring og Enstemmighed vedtog man Pladsernes Opsigelse med 8 Dages Varsel og de i Hovedresolutionen opstillede Fordringer, en Begejstring, der lod enhver Tvivl ude om, at **nu — endelig nu** — var Taalmodigheden hos Københavns Typografer bristet og den faste Vilje skabt, som er i Stand til at fange Sejr.

Styrelserne kendte Medlemmernes Modstand mod den foreliggende Tarif, men man fik alligevel det Indtryk, at de ikke havde vurderet dens Styrke tilstrækkelig; thi den i Begyndelsen korte Klarlæggelse af Tarifens Indhold og Paapegen af dens Mangler, ændredes unaturlig pludselig til Forsøg paa at dæmme op mod Misfornøjelsen, uden at det i ringeste Maade lykkedes, men snarere gjorde Ondt værre. Flere af de gode Mænd — hvis Ord ellers har stor Vægt — blev ved deres Foredrags moderate Tendens mødte med en enstemmig og energisk Hyssen, og en Resolution, som gav Styrelserne Handlefrihed overfor Fordringerne, modtoges af den skarpeste Dadel.

Vi henviser iøvrigt til følgende

Referat:

Formanden for Den typ. Forening, P. LAURITZEN, aabnede Generalforsamlingen med Tak for den store Tilslutning og Haabet om et godt Resultat for Københavns Typografer.

Til Dirigent valgtes F. K. MADSEN og til Sekretær O. JOHANSEN.

P. LAURITZEN: Naar Tarifkommissionens Forhandlinger ikke har ført til et for os antageligt Resultat, er det ikke Deres Delegeredes Skyld, men udelukkende Principalernes. Vi har hele Tiden haabet paa, at det skulde lykkes os at naa til Enighed, og dette er Grunden til, at Forhandlingerne har varet saa længe, altfor længe. Den Tarif, som er

omdelt, indeholder flere Fremskridt; i Bogsættertarifen: Ombrydning, bl. Sats m. m.; Bladsættertarifen og Maskinsættertarifen er nogenlunde tilfredsstillende; ogsaa for Trykkere er der Fremskridt. Men der mangler en Lærlingeskala, Sundhedsbestemmelser og procentvis Forhøjelse af den faste Løn; endvidere er den faste Løn og Tusindbetalingen for lave. Vi kan ikke være tjent med Masseantagelsen af Lærlinge efter Principalernes Forgodtbefindende, men maa søge at regulere dette Forhold. De Fordringer om Sundhedsbestemmelser, vi stiller, er saa beskedne, at man forbavses over, at overhovedet nogen Principal kan modsætte sig dem. Han udviklede derefter nærmere den Taktik, som *kunde* anvendes, og pointerede særlig, at det i den følgende Diskussion ikke galdt om at hænge sig i Bagateller, men kun at tage de store Spørgsmaal op. (Stærkt Bifald). — ANTHON LARSEN, Formand for Ny typ. Forening: Situationen i Aften er klar. Vi maa først og fremmest holde fast paa de tre Punkter, som Principalerne under ingen Omstændigheder vilde gaa med til. Det er en Uretfærdighed mod den faste Sætter, naar der ikke i Tarifen findes Bestemmelser om hans Ret til at fordre den samme Forhøjelse, som er tillagt Akkordpriserne. Med Hensyn til Lærlingene er der en Tendens oppe hos Principalerne i Øjeblikket til at antage mange Lærlinge; dette maa der sættes en Stopper for. Nabolandene har faaet gennemført en Lærlingeskala; det samme er sket i Provinserne i den sidste Tid, og den maa ogsaa gennemføres i København. Sundhedsbestemmelserne er kun almindelige Fordringer til Renligheden i Trykkerierne, som enhver Bogtrykker let kan indføre. Vi bør ikke, som mange Medlemmer har forlangt i Dag, nedlægge Arbejdet straks, men holde os til Tarifen og med 8 Dages Varsel sige op hos Principalforeningens Medlemmer, saa kommer de nok paa bedre Tanker. (Bravo!) Bogtrykkernes Stilling er ikke god; de er bange for deres egne Medlemmer og derfor vil de nødig have Krig. De maa iøvrigt give Styrelserne frie Hænder for, hvad der skal forlanges. De 8 Dage vil fremskaffe hvad 1 Aars Forhandlinger ikke har kunnet bringe. (Haandklap.) — LAUR. JENSEN, Formand for Den typ. Trykkerforening, slutter sig til de Bemærkninger, som de foregaaende Talere fremkom med, samt udtalte, at Trykker-Tarifen var et stort Fremskridt, men der mangler de 3 Punkter, og derfor vilde han gaa med til den foreslaaede Taktik og haabede, at den maatte bringe et godt Resultat. (Bifald.) — V. JØRGENSEN, Medlem af Tarifkommissionen: Der siges ude blandt vore Kolleger, at Tarifkommissionens Medlemmer har strakt sig for vidt, særlig hvad Minimallønnen og Tusindbetalingen angaar, og dette er rigtigt; Taleren vilde aldrig være gaaet med til en Fastløn af 22 Kr., for saa vidt der ikke fra Principalernes Side var givet Tilsagn om den faste Løns procentvise Stigen; men dette Tilsagn er de senere løbne fra. Principalerne siger, at Lærlingeskalaen og Sundhedsbestemmelserne er Indgreb i deres personlige Frihed, men de glemmer at tilføje, at Masseantagelsen af Lærlinge paabyrder vor Arbejdsløshedskasse overvældende Udgifter og at de skandaløse sanitære Tilstande rundt omkring paa Trykkerierne medfører, at Mave- og Lungesygdomme hos os er udbredt i meget højere Grad end i noget andet Fag. Stemningen i Aften hos Forsamlingen varsler om et godt Resultat. De har ganske vist ikke haft Tid til at sætte Dem ind i Tarifens enkelte Bestemmelser, men De maa alligevel give os frie Hænder endnu i 8 Dage og De vil ikke fortryde det. (Bifald og Haandklap.) — LOUW: Naar man sammenligner det foreliggende Tarifforslag med det oprindelig stillede, kender man det ikke igen. Vi *kan* ikke modtage den Tarif; Fremskridtet er for ubetydeligt. Vi bør fastholde det oprindelige Forslag nu, da vi skal have Krig. I Kristiania har de i meget kort Tid opnaaet det, vi skal have. Vi vedtager aldrig 22 Kr. Minimalløn; vi vil mindst have 24 Kr.; ingen Forskel paa Betalingen for Fraktur og Antikva; den maa være 40 Øre pr. Tusind. Varigheden, 5 Aar, er altfor lang. Vi bør ikke modtage de afgnavede Ben, som Principalerne kaster til os. Holder vi fast paa vore Fordringer, skal vi nok naa et godt Resultat. Der bør siges op hos alle Bogtrykkere i København, ikke hos Principalforeningens Medlemmer alene. (Overvældende Bifald.) — P. ANDERSEN: Sundhedsbestemmelserne bør ikke fraviges; de er vigtigere end noget andet. — HALLENGREEN: Bogsætternes Løn er saa lav, at de trænger til at komme meget højere op; Minimallønnen bør være 28 Kr. og Tusindbetalingen 46 Øre. — V. JØRGENSEN: I Tarifens enkelte Bestemmelser er der mange gode Fremskridt for Bogsætterne; det vil være uheldigt at begynde paa en hel ny Tarif; man skal ikke hænge sig i Smaating. Principalerne har i det forløbne Aar gjort alt for at trække Tiden ud; vi har i al den Tid kun holdt 26 Møder, og nu stoler de paa, at vi vil holde os rolige til 1. Januar, da de saa er forberedte paa alle Eventualiteter; derfor er det, vi skal handle hurtigt; men vi skal ikke handle i Blinde ved at spænde Buen for højt. — MICHAELSEN: Vil støtte Styrelserne i de tre Punkter, men ingen Minimalløn under 24 Kr. og ingen Tusindbetaling under 40 Øre. — LOUW: Det er ikke os, der spænder Buen for højt, det er tværtimod Principalerne; vi skal ikke gaa under, hvad vi en Gang har vedtaget. Taleren udøvede derefter en indgaaende Kritik af Tarifens enkelte Bestemmelser. Mulktbestemmelserne burde udgaa. (Bifald.) — L. A NIELSEN opstillede en Kalkulation over, hvad der behøvedes for at leve. Mindstelønnen burde være 24 Kr., Tusindbetalingen 45 Øre og Arbejdstiden 8 Timer. Det havde varet altfor længe inden den nuværende Situation forelaa. — LØHR: Principalerne i Kommissionen har sat sig som Maal at trække Tiden ud for at faa udført saa meget Arbejde som muligt før Forhøjelsen indtræder. Der var vistnok Ingen udenfor Kommissionen, som vilde gaa med til 22 Kr. og 35—37 Øre pr. Tusind. Mindst 24 Kr. og 40 Øre samt Varighed ikke over 3 Aar. Desuden maa vi fastholde de 3 Punkter, som Principalerne ikke vilde have noget med at gøre (Bifald). — BURMESTER: Vi maa have 26 Kr. Minimalløn og 8 Timers Arbejdsdag. Varigheden ikke over 3 Aar. Der maa opsiges hos *alle* Bogtrykkere. — LAURITZEN: Vi kan ikke faa alt paa én Gang. Udv. for de samvirkende Fagforeninger har lovet at virke for Godkendelse af vor Konflikt i Fællesmødet; og den maa vi tage Hensyn til. Det, der her skal tages Beslutning om, er, om vi skal opsige i Morgen Aften; Ledelsen vil gøre alt for at gennemføre de 24 Kr. og 40 Øre Tusind samt de 3 Punkter, som der ikke kan være Tale om at gøre Indrømmelser paa. Det vil ikke lykkes denne Gang at faa Arbejdstiden under 9 Timer. — V. JØRGENSEN: Mulktbestemmelserne er der gjort alt for at faa ud af Tarifen, men det er ikke lykkedes. Ligeledes for at faa Minimallønnen højere. Det vil ikke være klogt at opsige hos alle Bogtrykkere; derved vil vi skaffe Principalforeningen Medlemmer, og det har vi ingen Interesse af. — VALD. JENSEN: Trykker-Tarifen er ikke fyldestgørende. Lønnen maa være mindst 24 Kr. Det maa forbydes én Trykker at passe mere end én Hurtigpresse. — KIEFER: Trykker-Tarifen indeholder forskellige Fordele; Rotations-Trykkerne skal være faglærte Folk. Pasning af 2 Maskiner er et Fremskridt fra de nuværende Forhold, hvor én Trykker kan passe et endnu større Antal. Trykkerforeningens Styrelse er enig i den Taktik, der her er foreslaaet. — LAUR. HANSEN: Situationen er en anden nu end paa det store Møde i Foraaret. Der var den Gang mere Anledning end nu til at sætte Fordringerne op. Det, vi nu opstiller, skal vi kæmpe for og føre igennem. De maa overlade til Styrelsen at enes om de Skridt, der skal foretages. — ANTH. LARSEN: Der er nu kommet fyldige Udtalelser. De skal tage Fornuften fangen og ikke gaa videre, end at De er i Stand til at gengemføre det. De bør rette Dem efter Ledelsen og kun vedtage at opsige hos Principalforeningens Medlemmer. — VIGGO HANSEN: Tarifkommissionen har indset, at det var en Umulighed at faa Pasningen af 2 Hurtigpresser væk. Man har gjort alt for at faa det mest mulige ført igennem for Trykkerne. — JOH. MØLLER: Der bør opsiges hos Alle, ellers risikerer man, at Principalforeningens Medlemmer faar deres Arbejde udført hos de Firmaer, hvor der ingen Konflikt er. Overarbejde maa forbydes i den kommende Uge paa alle Trykkerier. — VICT. PETERSEN: Vi har Grund til at være stolte over at se den store Forsamling i Aften af alle tre Foreningers Medlemmer. Det Resultat, der forelaa i Mandags, vidste vi, vi ikke var i Stand til at modtage; men lad os fremfor alt ikke lade os beherske af Stemninger, men kun lade den kolde Fornuft raade. Den Enkelte maa bøje sig under det fælles Hele. Det er ikke nok at tiljuble Talerne Deres Bifald; De maa være klar over, at det, De gør, er til Gavn for Organisationerne; derfor maa der være Disciplin i Rækkerne, thi uden denne naar vi intet Resultat. Alle de Resolutioner, der foreligger, bør De give Ledelsen med paa Vejen som Ønsker og Fordringer, der stilles, og vi vil selvfølgelig gøre hvad der staar i menneskelig Magt for at gennemføre dem. Vi er paa intet Punkt uenige med Dem om Hovedfordringerne, men De bør overlade til Ledelserne at udnytte Situationen i den Maalestok, som er overensstemmende med Organisationernes og Medlemmernes Tarv. De faar Tid til at tage Standpunkt senere. Vi maa passe paa at være i Overensstemmelse med de andre faglige Organisationer. De bør være Dem Deres Ansvar bevidst og ikke bringe det frem, som De ikke kan gennemføre. Hvis De ikke paa Torsdag er tilfreds med det, vi har naaet, kan De forkaste det. Taleren stillede en Resolution, gaaende ud paa, at Pladserne blev opsagt hos Principalforeningens Medlemmer, da man ikke kunde føle sig tilfreds med det opnaaede Resultat; iøvrigt overlod Generalforsamlingen det til Styrelserne at tage Bestemmelse om, hvad der burde gøres, for at Medlemmerne paa en Generalforsamling først-

kommende Torsdag kunde tage Standpunkt dertil. Medlemmerne er maaske ikke tilfredse med Forslaget; men De bør tage Fornuften fangen og stole paa, at Deres Styrelse ikke vil gøre andet end hvad der er til Gavn for Standen. — LOUW: Victor Petersen maner Forsoningens Ord ud; men det gælder nu om at faa den store Nød indenfor Faget afhjulpet; Stemningen her er saa god, at vi har Grund til at vente et godt Resultat. V. Petersens Resolution er det samme som intet; vi gaar med den herfra uden Resultat. (Stærkt Bifald og Haandklap.) — HVIDTFELDT: Ogsaa vi ude i Provinserne glæder os over den Stemning, der er raadende i Aften, men De maa tage Sagen nøgtern; man maa ikke lægge Ledelsen Hindringer i Vejen for fremtidige eventuelle Forhandlinger. Resultatet faar De senere; vil De saa tage en Kamp, staar det Dem frit. De maa ogsaa tage Hensyn til, at Konflikten skal sanktioneres af Fællesstyrelsen og det internationale Forbund. Da vi saa Deres Tarif uden Sundhedsbestemmelser og uden Lærlingeskala, var vi klar over, at den var uantagelig. (Bifald og Hyssen.) — CHRISTIANSEN anbefalede en Minimalløn af 24 Kr., en Tusindbetaling af 40 Øre og Tarifens Varighed ikke over 3 Aar foruden de 3 Stridspunkter. — LAURITZEN: Man har nævnt 1876, da gik det galt; Ledelsen var daarlig, siges der; nu ønsker De meget, men vi *maa* holde igen. Vi skal have de forskellige Ledelsers Samtykke til vor Konflikt; den maa vi ikke forskærtse. — NIELSEN-KOLDING: Styrelserne har fuldstændig vendt Bøtten; først ønskede de at høre Medlemmernes Mening om Hovedpunkterne; nu vil de ikke høre noget bestemt. Naar de ikke vil have en Vedtagelse paa 24 Kr., saa er det vel fordi de vil fire paa den Konto. Naar saa Ledelsen gaar med til mindre, er vi svinebundne. Saalænge vi ikke tydelig og klart har sagt, hvad vi vil forlange, kender man ude i Provinserne og i det internationale Forbund ikke *vor* Stilling. Principalerne ønsker at kende Stemningen, og det var en Skam om vi ikke imødekom dem. Victor Petersens Resolution er uiden. (Øredøvende Bifald og Haandklap.) — BERGENHOLZ kan ikke forstaa Victor Petersens Resolution. Man bør gaa til det, som Forsamlingen ønsker: opsige i Morgen, fordre Lærlingeskala, Sundhedsbestemmelser, fast Løns procentvise Forhøjelse, 24 Kr. Minimalløn og 40 Øre pr. Tusind; højere bør man heller ikke gaa. Disse Fordringer er til at kæmpe for og holde fast ved. Han stillede nedenstaaende Resolution. — GUST. CLAUSEN: Stemningen her er berettiget. Kun altfor mange Aar har vi været taalmodige og langmodige, men dette *maa* have en Ende. Vi skal præcisere vore Krav og ikke vige. Vi maa brænde ind i vore Modstanderes Bevidsthed, at nu er Københavns Typografer vaagne og véd, hvad de vil. — LAURITZ HANSEN: Styrelserne har ikke noget imod, at Fordringerne bliver præciserede. Naar De vil dette, skal vi arbejde derfor. Men vi bør hellere tage en god Tarif paa 5 Aar end at komme ud i et Uføre. — LOUW: Forholdet maa være saaledes, at Ledelsen kan være stolte af Medlemmerne, naar alle 700 forlader deres Pladser. Tarifens Varighed i 3 Aar er mere end tilstrækkelig. Vi maa vise Principalerne, at Typograferne nu endelig er vaagne. (Stærkt Bifald.) — Følgende af BERGENHOLZ stillede Resolution vedtoges énstemmig:

»Fællesgeneralforsamlingen beslutter, at alle Medlemmer af de 3 Foreninger, som arbejder hos Foreningen af danske Bogtrykkere, i Morgen, Fredag Aften, skal opsige deres Pladser, og paabyder dernæst Styrelserne at forelægge et Tarifforslag for *alle* Københavns Bogtrykkere, indeholdende Minimalløn af 24 Kr. og 40 Øre Tusindbetaling samt en Lærlingeskala, Sundhedsbestemmelser og Forhøjelse for de faste Sættere og Trykkere. Paa dette Tarifforslag forlanges Svar senest førstkommende Onsdag.«

Endvidere vedtoges følgende Tilføjelse med alle Stemmer mod 1: »Tarifens Varighed skal kun gælde 3 Aar«.

Følgende vedtoges:

»I den kommende Uge maa ikke udføres Overarbejde af nogensomhelst Art (Bladene undtagne), hverken hos Medlemmer eller Ikke-Medlemmer af Principalforeningen, lige saa lidt som to Arbejdshold maa indføres, hvor dette ikke alt nu finder Sted«,

samt af Trykkerne alene énstemmigt:

»2 Maskine-Systemet bortfalder; hvor 2 Mand passer 3 Maskiner bliver Lønnen mindst 30 Kroner«.

VICTOR PETERSEN udbragte et Leve for de Beslutningers Gennemførelse, som var tagne. — F. K. MADSEN udbragte et med Begejstring besvaret Leve for Sammenholdet.

Generalforsamlingen sluttede med et rungende Leve for Dirigenten.

II.

De typografiske Organisationers Fællesgeneralforsamling Torsdag den 10. Novbr.

Denne Generalforsamling, hvis Afholdelse allerede var fastsat foregaaende Torsdag Aften, havde atter samlet Alt, hvad der kunde krybe og gaa af Typografer, som højst forventningsfulde ventede den endelige Afgørelse. Denne kunde imidlertid ikke træffes, da der fra Principalerne forelaa tvende Tilbud, hvoraf det sidste, modtaget fra 7 af Københavns største Bogtrykkere, var det bedste, og da det for Styrelserne galdt om at benytte den Chance, som en Sprængning af Bogtrykkerforeningen vilde give, til at gennemføre det bedst mulige Resultat over hele Linien ad fredelig Vej. Ihvorvel det selvfølgelig var en Skuffelse for Forsamlingen at have gaaet Vejen forgæves, tjener det til dens Ære, at den énstemmig og uden at kny sluttede sig til Styrelsens Forslag om Udsættelse til i Aftes. Det viste, at der indenfor Organisationen er Disciplin og Tillid til de ledende Mænd. Forsamlingen hilste Talerne med samme Begejstring som den foregaaende Torsdag, og da Dirigenten hævede Mødet forlod man Salen under Afsyngelsen af Arbejdernes Kampsang.

Referat:

Dirigent: F. K. MADSEN, Sekretær: O. JOHANSEN.

P. LAURITZEN: Den Taktik, Ledelserne foreslog Københavns Typografer forrige Torsdag, har vist sig at være god. Vi tilraadede Opsigelserne for at naa en Tarif, som vi kunne være tjent med, og dette vil ogsaa ske. I Begyndelsen af Ugen, var Bogtrykkerne meget umedgørlige, men alt eftersom vi er nærmet os denne Dag er det blevet anderledes. Der foreligger nu et Forslag til Tarif fra Principalerne, som indeholder en Minimalløn af 21—23 Kr., Tusindbetaling 38 Øre, et Tillæg af 2 Kr. paa de faste Lønninger; 1 Trykker, der passer 2 Hurtigpresser samt 2 Trykkere, der passer 3 Hurtigpresser, skal have 29 Kr.; endvidere en Lærlingeskala, Sundhedsbestemmelser og endelig, at Tarifens Varighed skal være 3 Aar. Dette Tilbud viser Fremskridt paa alle Punkter, men det er ikke tilstrækkeligt, og der har da ogsaa i de sidste Timer været ført Underhandlinger med 7 større Firmaer, som giver os Haab om at naa videre. Vi har endnu 24 Timer at raade over og i den Tid maa De give Styrelserne frie Hænder til at forhandle yderligere: saa mødes vi atter i Morgen Aften, hvor der tages endelig Beslutning. Er De da ikke tilfreds med Resultatet, kan De forkaste det. (Bifald.) — L. HANSEN: Mestrene troede, de havde Spillet gaaende og at Typograferne ikke vilde foretage noget før Nytaar, til hvilken Tid Mestrene vilde være forberedte paa alle Eventualiteter; men de forregnede sig; vi valgte en Taktik, som har vist sig at være rigtig, og den vil føre til Maalet: at skaffe os en god Tarif. Mestrene har været som en vaad Svamp, og vi mener at kunne presse endnu mere ud af den end deres sidste Tilbud gaar ud paa. Der er Mestre, som er i Færd med at bryde ud af Principalforeningen, og det maa vi benytte til at tvinge den til at gaa ind paa vore Fordringer. De samv. Fagforeninger har enstemmig givet Udvalget Bemyndigelse til at støtte os, og vi maa handle i Forstaaelse med dette. Generalforsamlingen maa give os frie Hænder til i Morgen at udnytte den foreliggende gunstige Situation saa meget som muligt. Styrelserne er sig Ansvaret bevidst, og i sidste Instans er det Dem, der afgør, hvad der skal gøres. (Haandklap.) — ANT. LARSEN: Først en Anerkendelse til Medlemmerne, fordi de alle som én fulgte den Taktik, vi tilraadede dem ved at opsige deres Pladser. Vi har paa 8 Dage naaet mere end hvad 14 Maaneders lange Forhandlinger har kunnet bringe. Indrømmelser er der givet os paa alle Punkter, men de sidste Timer har vist, at vi kan naa videre, maaske Alt, hvad vi fordrer. Viser De os Tillid til i Morgen Aften, naar vi et godt Resultat. (Stærkt Bifald.) — LAUR. JENSEN: Fordringen om Afskaffelsen af Pasning af to Maskiner blev rejst sidste Torsdag, og vi har gjort Alt for at gennemføre den, men det er ikke lykkedes; der bør ikke rejses en Konflikt paa dette Spørgsmaal alene. Tilraadede at følge de foregaaende Talere. Den foreliggende Situation er god; vi naar til et Resultat, som Typograferne alle som én vil slutte sig til. (Bifald.) — LOUW: Det er glædeligt, at Principalerne er blevne møre. Vor Enighed har imponeret dem. Nu bryder de ud af Rækkerne; det maa vi udnytte. Vi har sat dem i en Skruestik, som skal drejes et Par Omgange endnu. Principalforeningen har paastaaet, at de smaa Bogtrykkere ikke kunde gaa ind paa en Lærlingeskala, men der er indkommet Underskrifter paa Tarifen fra mange smaa Bogtrykkere, og

dette beviser det modsatte. Principalerne har brugt 14 Maaneder til at trække Tiden ud; nu har de faaet travlt. Typograferne bør ogsaa tage Stilling til de saakaldte frisindede Blade, som har modarbejdet os; navnlig *København* bør ikke have en eneste Køber blandt os. Anbefalede Styrelsernes Forslag; Medlemmerne faar dog det sidste Ord i Morgen Aften; vedtager vi da at gaa, lad det da blive ligesaa enigt som vi forrige Fredag opsagde vore Pladser. (Voldsomt Bifald.) — V. JENSEN og J. A. JENSEN var misfornøjede med, at man vilde give Sanktion paa, at én Trykker passer to Maskiner. — KIEFER: Trykkernes Fordring om Afskaffelsen af Pasning af to Maskiner bør ikke være Hindring for Gennemførelsen af en Tarif. — NIELSEN-KOLDING: Ledelsen har benyttet de forløbne 8 Dage godt. Giv dem Mandat til at forhandle videre i Morgen. Spørger hvorledes der skal forholdes overfor de Bogtrykkere, som ikke er Medlemmer af Principalforeningen og som ikke har underskrevet. — HARALD CHRISTENSEN: Hvorledes skal Kemigrafer, Ætsere o. lign., som har opsagt deres Pladser, stille sig? — VICTOR PETERSEN: Den samme Stemning, som var til Stede sidste Torsdag, møder os atter her i Aften; Københavns Typografer er vaagne. De vil aftvinge Bogtrykkerne det mest mulige. Styrelserne er sig deres Ansvar bevidst; derfor holdt vi igen paa Medlemmerne sidst; det er bedst at naa et godt Resultat ad fredelig Vej. En Kamp, selv med et godt Udbytte, er et tvivlsomt Gode. Vi maa ikke indlade os i en Konflikt paa Bagateller. Mestrene blev straks forbløffede over vor Taktik. Første Aften, vi var sammen med dem, vilde de ikke forhandle med os, før Opsigelserne var tagne tilbage; men inden vi skiltes, var der Forhandling om alle Punkter, og nu foreligger der et Tilbud, hvor de har gjort væsenlige Indrømmelser, men ikke nok. Enigheden blandt Typograferne har bestaaet sin Prøve; modsat med Principalerne; de bryder ud. Vi bør ingen Beslutning tage i Aften, Dagen i Morgen vil give os Svar. Haaber paa et godt Resultat, som vi alle kan være tjent med. (Bifald.) — BERENDT: Ledelserne maa garantere os, at vi kan faa vore Pladser igen. — DAHLQUIST slutter sig til at give Ledelserne frie Hænder og maner Trykkerne til ikke at bringe Konflikt paa Spørgsmaalet om Pasning af en Maskine. — ANTHON LARSEN: I det Tilbud, som foreligger fra Principalforeningen, er det allerede garanteret, at for saa vidt Alt gaar i Orden, bliver alle uden Undtagelse i deres Pladser. Oplyste, at de Underhandlinger, som i de sidste Timer var paabegyndte for at naa et bedre Resultat, skyldtes følgende 7 større Firmaer: Schultz, Knudtzon, Hannover, Thiele, Qvist, Hoffensberg og Fr. Bagge. — P. LAURITZEN: Kemigraferne maa benytte den kommende Tarif til at faa Forhøjelse paa den faste Løn. Med Hensyn til Opsigelserne maa det overlades til Styrelserne at træffe Bestemmelse om, hvad der skal gøres. — Paa Foranledning af Lüders udtalte LAUR. HANSEN, at det ikke var en Forhalingspolitik, Styrelsen foreslog, men kun for at naa noget godt; i de 24 Timer, der er tilbage til i Morgen Aften, kan der naas meget Saa skal Afgørelsen tages.

Dermed sluttedes Forhandlingerne. Forslaget om, at Styrelserne fik frie Hænder til at forhandle videre vedtoges enstemmig.

I Aftes kom saa den endelige Afgørelse. Og som paa Forsiden meddelt, vedtog Generalforsamlingen enstemmig Tarifen med de sidst opnaaede Ændringer. — Mødet overværedes af d'Herrer ENEVOLDSEN og HANNOVER. Hr. Enevoldsen udbragte et Leve for det gode Forhold mellem Principaler og Arbejdere, og Hr. Hannover holdt en længere Tale og udbragte et Leve for Tarifkommissionen og Styrelserne.

Det Opnaaede er af stor Betydning for Københavns Typografer og vil forhaabenlig for de kommende fire Aar vise sig nogenlunde tilfredsstillende. Men hvad der er af langt større Vægt er det, at Kollegerne har faaet Erfaring i, hvad der kan opnaas, naar Solidaritet, Enighed og Disciplin raader i Rækkerne. Lad os haabe, at det Udbytte, vi har faaet af Principalernes Splittelse, maa lære os ingensinde at give dem de samme Chancer overfor os, men stadig hos os befordre Arbejdet for en endnu fastere Sammenslutning danske Typografer imellem. Da vil Held og Lykke følge!

Tro og Love.

DEN Beslutning, som Fælles-Generalforsamlingen enstemmig vedtog om Pladsernes Opsigelse, og som paa Trykkerierne er bleven fulgt med en eksemplarisk Disciplin, har givet Dagspressen — mere eller mindre — Anledning til at slutte sig til den Opfattelse, som gav sig Udtryk i Bogtrykkerforeningens Svarnote paa den fra Foreningerne oversendte Skrivelse desangaaende.

Det har sin Interesse at holde dette op. En Beslutning, som er fuldstændig lovmedholdelig, som Tarifen giver den soleklareste Ret til at anvende, enten man vil benytte den enkelt- eller massevis, idet der ingen Begrænsning derfor findes, en Bestemmelse, som paa den mest hensynsløse Maade er ført ud i Livet fra Principalernes Side, naar det tjente *deres* Interesser, **den** skulde være et Brud paa Tro og Love, naar vi tager Eksemplet op!

Man maa absolut grue for det Omfang, Hykleriet tager i vore Dage! Dagspressen, som ved denne Lejlighed bliver Part i Sagen, generer sig ikke for at hævde dette Standpunkt, til Trods for, at den ved tidligere Lejlighed overfor Offenligheden har fastslaaet Forsvarligheden af Brud og Udelukkelser, naar disse iværksattes af Arbejdskøberne og **uden en Times Betænkningstid for Arbejderne.** De samme Blade, som forsvarede Maskinfabrikanternes **øjeblikkelige** Udsmidning fra Arbejdspladserne af Tusinder af Smede og som ikke fandt det ringeste Oprørende i, at Bagermestrene smed Fintbrødsbagersvendene **øjeblikkelig** paa Gaden, fordi de dermed troede at kunne faa Bugt med disses Kolleger i Rugbrødsfabrikerne, som ikke havde ét eneste Ord tilovers for en Paatale af det Brud paa en Priskurant, som derved skete, *de* — **de** — spiller moralsk indignerede overfor et Fags Arbejdere, som i **fjorten Maaneder** har været prisgivne den mest haanende Foragt i Forhandlinger om Fordringer, som for baade 1 og 2 Aar siden er indførte i andre Fag. Og det, fordi de **lovmedholdelig** siger deres Pladser op med 8 Dages Varsel, ikke for at fremtvinge en øjeblikkelig Iværksættelse af deres Krav, men for at fremskaffe et nogenlunde hurtigt og tilfredsstillende Resultat paa de aargamle Forhandlinger, som Intet har bragt til Løn for Taalmodigheden — thi *det* siger vi, at naar vi undtager den halve Times Forkortelse i Arbejdstiden, er alt det øvrige Sukkergodt kun Bestemmelser paa Papiret, som den lave Minimumsløn skulde gøre illusorisk.

Reflektioner over dette Forhold maa gøre Blinde seende.

Og vore egne Arbejdskøbere! Disse Folk, som vi kunde stikke mangfoldige Eksempler paa Brud af umotiverede Afskedigelser i Næsen, som har smidt deres Arbejdere paa Gaden, naar de paatalte deres Ret eller deres Kameraters Tarv eller blot *Tonen* i deres Forsvar ikke var dem behagelig, som har givet dem øjeblikkelig Opsigelse, naar de vilde lade Voldgiftsretten afgøre Tvisten osv., disse Folk vil agere moralske Dydsdragoner!

Men denne Moralitet skal ikke gaa tabt; vi føjer dens Udtryk ind i vort Arkiv, og det vil sikkert ikke blive til megen Fornøjelse for de Herrer i Fremtiden, naar vi kan opfriske Erindringen om den.

Den indholdsrige Korrespondance, som er undertegnet henholdsvis af Formanden for Foreningen af danske Bogtrykkere, Hr. LAUR. MADSEN, og Formanden for Den typografiske Forening, Hr. P. LAURITZEN, lyder i sin Helhed saaledes:

I.

Da der paa Foranledning af Styrelserne for de typografiske Foreninger den 3. ds. er afholdt et Arbejdermøde, paa hvilket der blev dekreteret Opsigelse af alle Pladser til Fratræden den 11. Novbr., udbeder Styrelsen for *Foren. af danske Bogtr.* sig meddelt Grunden til dette Skridt.

Den Tarif, vi for Tiden arbejder under, ophører jo nemlig først at have Gyldighed til 1. Januar 1899, hvorefter den nye Tarif skal træde i Kraft, for saa vidt den vedtages af de kontraherende Foreninger paa samtidige Generalforsamlinger, saa at det er et Brud paa Tro og Love og paa de Aftaler, der paa Foreningernes Vegne er trufne mellem disses Delegerede i Tarifkommissionen, nu at foregribe Begivenhedernes Gang ved uhjemlede Midler.

Vi nedlægger derfor en alvorlig Protest imod denne Fremgangsmaade, der vil umuliggøre enhver Udsigt til fredeligt Samarbejde i Fremtiden mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, idet der altsaa paa Forhaand vides, at Aftaler og Overenskomster ikke betragtes som mere forpligtende, end at de kan brydes, naar den ene af Parterne tror at se sin Fordel derved.

Svar herpaa forventes omgaaende. Naar dette er modtaget, skal Svar følge hurtigst paa de 3 Organisationers Skrivelse af 4. ds.

II.

»I Anledning af den ærede Styrelses Skrivelse af G. D, skal jeg paa de tre Foreningers Styrelsers Vegne meddele, at den vedtagne Opsigelse af Pladserne ikke paa nogen Maade berører den ny Tarifs Ikrafttræden, idet man selvfølgelig ikke forlanger denne indført førend den 1. Januar 1899.

Der er ikke fra Typografernes Delegerede i Tarifkommissionen sket noget »Brud paa Tro og Love« og paa »trufne Aftaler«, idet disse udtrykkelig har erklæret *ikke* at kunne anbefale den af Kommissionen udarbejdede Tarif. Langt snarere kan det siges, at Principalernes Delegerede ikke har holdt et givet Løfte, idet man ved Forhandling om Minimum for fast Løn gav sit Tilsagn til, at der fastsattes en procentvis Forhøjelse for de øvrige fastlønnede Arbejdere, hvilket man, da Løftet skulde indfries, endog vægrede sig ved at forhandle om.

Da det heller ikke lykkedes at bevæge d'Hrr. til en Forhandling om *Lærlinge-* eller *Sundhedsbestemmelser,* var Typografernes Tarifmedlemmer nødsagede til at overlade deres Foreninger at tage Bestemmelse paa en Generalforsamling.

Ved Opsigelsen af Pladserne hos Medlemmerne af Foreningen af danske Bogtrykkere har Typograferne kun benyttet sig af den dem i Tarifen hjemlede Ret, en Ret, som d'Hrr. Principaler til enhver Tid har hævdet for deres eget Vedkommende.

Vi beklager i høj Grad, hvis den opstaaede Uoverensstemmelse skulde medføre et Brud paa det fredelige Samarbejde mellem Principalernes og Arbejdernes Organisationer, som nu alt har eksisteret i flere Aar, og idet vi fralægge os ethvert Ansvar herfor, udtaler vi, at dette kun kan undgaas ved at tage Hensyn til de af Typograferne opstillede Fordringer.«

III.

»Hr. Typograf P. Lauritzen, Formand for Den typ. Forening. I Anledning af Deres Skrivelse af D. D. bemærkes, at den ikke giver noget Svar paa det Spørgsmaal, Styrelsen for Foreningen af danske Bogtrykkere har stillet til de tre Arbejderorganisationers Styrelser. Spørgsmaalet er ikke og har ikke været, om Arbejderne forlanger den ny Tarif indført før 1. Januar 1899, men om, med hvilken Ret Styrelserne har dekreteret, at alle Arbejdere hos vore Medlemmer skal opsige deres Pladser med 8 Dages Varsel, da den nuværende Tarif gælder til 31. Decbr. 1898, og denne ikke hjemler en korporationsvis Opsigelse lige saa lidt fra Arbejdernes som fra Arbejdsgivernes Side. En saadan Opsigelse er henholdsvis en Strejke eller en Lock-out — i dette Tilfælde en Strejke med Brud paa den bestaaende Overenskomst. Derfor spørges herved atter: Hvad er Grunden til dette Skridt og hvormed forsvarer man det? Naar der er gjort Brud paa Tro og Love, er det ikke af de Delegerede i Tarifkommissionen, men af de respektive Styrelser, der har dekreteret Opsigelsen. Dette bedes bemærket. At de Aftaler ikke er overholdte, der ere trufne mellem samtlige Delegerede, har vi ikke bebrejdet disse, men derimod atter Styrelserne, som ikke har respekteret disses Aftaler med Hensyn til Tarifens samtidige Behandling i Arbejder- og Principalforeningerne; denne Behandling enedes man om, saa vidt muligt, at søge foretagen den 13. ds. (ikke den 11.), hvilket hævdes af vore Delegerede under Eds Tilbud. Forøvrigt er ogsaa Fremstillingen af de Delegeredes Stilling til Tarifen urigtig, hvilket fremgaar af nedenstaaende Erklæring:

»Paa given Foranledning skal vi herved erklære, at der ved Tarifkommissionens sidste Møde Mandag den 31. Oktober kun fra en enkelt Typografs Side blev erklæret, at han ved den paagældende Generalforsamling ikke ønskede at anbefale Tarifudkastet, som det forelaa, medens en anden bestemt udtalte det modsatte; de øvrige Herrer forholdt sig tavse. Indstillingen vedtoges enstemmigt.«

København, den 5. November 1898. O. C. OLSEN,
paa Tarifkommissionens Principalsides Vegne.

Forventende herefter at faa et klart og bestemt Svar paa vort Spørgsmaal, imødeses dette snarest.

IV.

Styrelserne maa gøre opmærksom paa, at de ikke har dekreteret Opsigelse paa de forskellige Trykkerier; det er de tre Organisationers Generalforsamling, der enstemmig har besluttet den. Medlemmernes Mening dermed er at opnaa Tarifens Fuldstændiggørelse, om hvilken Forhandling begyndte i 1897, for 14 Maaneder siden. Arbejderne benytter sig med Hensyn til Opsigelse af den samme Ret, som Medlemmer af Foreningen af danske Bogtrykkere (bl. a. *Politikens* Udgivere) i sin Tid har benyttet overfor hele Personaler.

1848—1898.

I disse Dage er det 50 Aar siden Københavns Typografer første Gang gjorde Skridt til at tilvejebringe ordnede Arbejdsforhold omkring paa Trykkerierne. Netop nu kan Begivenhedernes Gang i hin Tid have Interesse, og vi gengiver derfor her det første Opraab, der udsendtes til Typograferne:

Opfordring til Bogtrykkerkunstens Medlemmer i København!

Næsten de fleste af vore forskellige Haandværksklasser er for Øjeblikket i Begreb med ved Association at forsøge en Forbedring i deres trykkende Kaar; maaske Ingen af disse med større Ret kunne gøre Fordring paa en saadan, end netop Bogtrykkerkunstens Medlemmer, maaske ingen af disse forskellige Haandværkere, alle Hensyn vel overvejede, er underkastede saamange Vilkaarligheder og desuagtet nyde en saa ringe Betaling for deres Arbejde, som netop vi, og dog har indtil dette Øjeblik ingen af vor Midte gjort Mine til at ville foretage lignende Skridt for endelig en Gang at bringe vore i mange Aar paatænkte Reformer til et endeligt Resultat.

Højstærede Kolleger! Idet vi Undertegnede indbyder til en Forsamling, for der nærmere at blive enige om de Skridt, der i denne Henseende maa gøres, kunne vi ikke undlade at gøre opmærksom paa de tilfredsstillende Resultater, Tysklands Bogtrykkersvende i denne Henseende har opnaaet. Deres Valgsprog var og er: »**Enighed gør stærk,**« og under dette Løsen har de ogsaa forstaaet at forskaffe sig deres retfærdige Sag Gehør: lad det ogsaa blive **vort**, og det er ingen Tvivl underkastet, at vi med endnu mindre Vanskelighed ville komme til et lignende Resultat.

Haandværkerdannelsesforeningen har velvillig overladt os deres store Sal til egen fri Afbenyttelse (Gothersgade Nr. 26 første Sal, Vinhandler Hagens Gaard) og er Tiden bestemt til **Mandag den 13. November, Aften Kl. 8.**

Da disse Liniers Bestemmelse kun er at indbyde til en Forsamling, tillader vi os sluttelig den Anmodning, at Ingen vil udeblive, for at vi »**Alle som En**« kommer til en Beslutning.

Kjøbenhavn, den 10. November 1848.

P. Almegaard. J. Appelgreen. C. Basse. A. Brandt. C. Berg. F. Bergenholz. F. Busch. Bønecke. W. Dau. J. Diederich. J. Emken. A. E. Falch. A. Friberg. W. Graby. W. Hansen. C. Holm. Chr. Holm. L. Holm. C. Jensen. P. Jensen. H. Johansen. C. Kaiser. V. Konig. L. Larsen. Levison. L. Levin. C. Petersen. L. Reenberg. F. Scheel. M. Simonsen. N. Stormgaard. Thané. S. Thormann. V. Tverskou. K. Ulrich. C. Weichert. L. Østerby.

Paa dette Møde valgtes en Komité til at udarbejde Forslag til en Tarif og denne oversendtes den 28. November 1848 til Principalerne, ledsaget af følgende Cirkulære:

Til d'Hrr. Bogtrykkeribesiddere i Staden København!

Med den Tillid og Fortrøstning, Bevidstheden om en retfærdig Sag altid indgyder, henvender samtlige Typografer i København sig til d'Hrr. Bogtrykkeribesiddere i Staden, med Anmodning om at antage og bringe til Udførelse nedenstaaende Program til Reform i Typografernes Kaar.

Saavidt som vor Kunst er en af de vigtigste Opfindelser, og en af de, der har bidraget mest til at gavne Menneskeheden, saavist som dette overalt anerkendes, saavist er det ogsaa, at faa, maaske intet Haandværk lønner sine Arbejdere saa ringe, som netop Dyrkerne af vor Kunst blive lønnede. Vi antager, at d'Hrr. Principaler tilfulde kender det Mislige i vor Stilling, og ansér det derfor overflødig, yderligere at udvikle det her. Vi vide tilfulde, at et Foretagende som det vel har mange Vanskeligheder at kæmpe med, men vi er overviste om, at de ingenlunde er af den Natur, at de ikke kan overvindes, saa meget mere, som allerede flere af d'Hrr. Principaler længe har ydet deres Arbejdere omtrent den samme Betaling, som vort Program opstiller. Vi tror derfor ogsaa, at disse ærede Herrer ville indgaa paa vore øvrige billige Fordringer, som vi ansér for lige saa vigtige, som Fastsættelsen af Arbejdets Betaling.

Tidens store Spørgsmaal er fornemmelig at hæve den næsten overalt i Evropa forurettede arbejdende Klasse til det Bevidsthedens Standpunkt, den med Rette kan gøre Fordring paa at indtage, og det er i Særdeleshed Arbejderne selv, der bør bidrage deres til at naa et saadant Maal. Vi Undertegnede tillader os derfor at fremlægge disse vore billige Fordringer for d'Hrr. Principaler, støttende os til den faste Overbevisning, at de vil imødekomme os, og idet vi forudsætter dette, skulle vi igen paa vor Side stræbe at gøre os deres Tillid værdig.

Vi imødesér Deres ærede Svar skriftlig til Tirsdagen den 5. Decbr. d. A. gennem den for Deres Bogtrykkert valgte Repræsentant i Komitéen.

København, den 28. November 1898.

Cirkulæret var underskrevet af 212 Sættere og Trykkere, det vil sige vistnok alle de Typografer, der den Gang fandtes i Byen. Tarifen lød saaledes:

A. Almindelige Bestemmelser, gældende saavel Sættere som Trykkere.

1. Arbejdstiden fastsættes til 12 Timer daglig, hvorfra regnes 2 Middagstimer. Denne Arbejdstid bestemmes fra Paaske til Michaelsdag fra Kl. 7 om Morgenen til Kl. 7 om Aftenen; dog kan Undtagelser i denne Bestemmelse finde Sted, efter Overenskomst med Principalen, naar Arbejdets Nødvendighed udkræver det.
2. For Søndags-, Festdags- og Natarbejde fastsættes Betaling $^1/_2$ Gang højere end den almindelige Pris. Den forhøjede Betaling for Natarbejde regnes fra Kl. 10 om Aftenen til Dagarbejdet begynder.
3. For Forsømmelse og Venten paa Arbejde betales for den første Dag Intet; for de følgende Dage fastsættes en Godtgørelse af 3 Mk. pr. Dag.
4. Ubetinget ugenlig Udbetaling om Fredagen.
5. En Voldgiftskomité, bestaaende af 2 Principaler, 3 Sættere og 3 Trykkere, som er forpligtet til at afgøre alle forekommende Stridigheder imellem Principal og Arbejder, Arbejdet betræffende. Principalerne vælges af Principaler, Svendene af Svende. Sættere og Trykkere dømme kun i deres egne Sager. I Sager af fælles Interesse har den ældste Principal 2 Stemmer.
6. I ethvert Bogtrykkeri bestemmes Lærlingernes Antal i Forhold til Presserne, nemlig saaledes:

1—3 Presser 1 Lærling,
4—5 — 2 —
6 — 3 —

En fjerde Lærling kan først anstilles i Bogtrykkeriet, naar Pressernes Antal er steget til 9, og saaledes fremdeles for hver tredie Presse en Lærling mer. En Maskine staar i Forhold til 3 Haandpresser. Lærlingenes Læretid fastsættes til 4 Aar som Minimum.

Speciel Arbejdstarif.

B. Hvad Sætterne forlanger.

a. For Petit til Cicero inclusive pr. 1000 n 12 Sk., for Nonpareil pr. 1000 n 16 Sk. Bladarbejde betales med 2 Sk. mer pr. 1000 n.
b. Hver enkelt Skydelinie gælder for et n.
c. De et fuldt 1000 overstigende n, indtil et Beløb af 499, blive ikke beregnede, hvorimod 500 og derover gælde for et fuldt 1000.
d. For slet eller uläseligt Manuskript, fremmede Sprog, blandet, tabellarisk og matematisk Sats erholder Sætteren en forhøjet Betaling, efter Overenskomst med Principalen,
e. Levende Kolumnetitler beregnes for 2 Linier, almindelige Kolumnetitler for 1.
f. Enhver uforskyldt Korrektur, det vil sige, enhver Forandring i Korrekturen, som Sætteren ikke har foraarsaget, betales med 12 Sk. pr. Time.
g. Er i et Værk flere end 3 Sættere beskæftigede, skal en Ombrækker anstilles. Denne Ombrækker vælges indbyrdes af Sætterne i det vedkommende Værk.
h. Splendid Sats, saasom Poesi og deslige, betales efter Overenskomst med Principalen.
i. Forekommende Noter blive, hvis de ikke er altfor ubetydelige, at beregne efter Bogstavberegningen for den vedkommende Skrift.
k. 7 Rbd. om Ugen er det fastsatte Minimum for Sættere paa visse Penge.

C. Hvad Trykkerne forlanger.

a. Priserne, bestemte efter Formatets og Oplagets Størrelse, som følgende Tabel udviser:

Højde og Bredde, tilsammen	Navn	Til 10 Expl.	Over 10 til 100	Over 100 til 250	Over 250 til 500	Over 500 til 750	Over 750 til 1000
37 Tom.	Postil . . .	2 Mk.	3 Mk.	4 Mk.	5 Mk.	6 Mk.	7 Mk.
40 Tom.	Median . .	2 Mk. 8 Sk.	3 Mk. 8 Sk.	4 Mk. 8 Sk.	5 Mk. 8 Sk.	6 Mk. 8 Sk.	8 Mk.
43 Tom.	Dobbelt Ordinær	3 Mk.	4 Mk.	5 Mk.	6 Mk.	7 Mk.	9 Mk.
46 Tom.	Super-Royal	3 Mk. 8 Sk.	4 Mk. 8 Sk.	5 Mk. 8 Sk.	6 Mk. 8 Sk.	7 Mk. 8 Sk.	10 Mk.

Akcidenser.

Indtil 100	Over 100 til 250	Over 250 til 500	Over 500 til 750	Over 750 til 1000
3 Mk.	4 Mk.	5 Mk.	7 Mk.	8 Mk. à 9 Mk.

b. Pragt-, Linie- og illustrerede Værker, samt koulørt Tryk, som udfordrer en større Flid og Tidsspilde og som paa Grund heraf ikke lade sig beregne efter ovenstaaende Regler, beregner Trykkeren med 1 Rbd. 2 Mk. pr. Dag.
c. For Udhævning, naar Oplaget ikke er udtrykt og en ny Tilretning saaledes bliver nødvendig, godtgøres Trykkeren 16 Sk.
d. For ethvert Arbejde, som fordrer mer end to Korrekturaftryk, blive de følgende Korrekturaftryk at beregne med 8 Sk.
e. For Valsestøbning godtgøres Trykkeren 4 Mk.
f. 7. Rbd. om Ugen er fastsatte Minimum for Trykkere paa visse Penge
g. I Trykkerier, som udelukkende arbejde med Maskiner, tør ingen Trykkerlærling holdes.
h. Som Maskinmestre kunne ikkun udlærte Trykkere ansættes.

Det lykkedes imidlertid ikke Typograferne at sætte deres Fordringer igennem, og som Følge deraf opsagdes Pladserne og Juleaften 1848 begyndte Strejken. Ved gensidig Imødekommenhed lykkedes det dog efterhaanden at opnaa, at Arbejdet i Løbet af et Par Uger blev genoptaget overalt og Tarifen indført med nogle Ændringer.

Som et Kuriosum skal vi her aftrykke følgende

Sendebrev til Personalet i Bianco Luno's Bogtrykkeri.

Da det er mig bekendt, at en Komité, der har det Hverv at forsøge en Reform i Typografernes Kaar, har dannet sig, undlader jeg ikke at bringe til mit Officins Kundskab, at jeg allerede i lang Tid har paatænkt en saadan Reform, navnlig med Hensyn til Priserne, og at det er min faste Beslutning, at samme skal indtræde i mit Officin den 1. Januar 1849, uafhængig af, hvilke Bestemmelser hin Komité eller paafølgende Forsamlinger af Typografer maatte fastsætte.

Det er Dem alle bekendt, at jeg har gjort det til mit Livs Opgave, at bringe mit Bogtrykkeri til en saa høj Grad af Fuldkommenhed som muligt. Det er Dem derimod ikke bekendt, med hvormange Besværligheder dette Maal har været forbundet, — hvormange Opofrelser dets uafbrudte Forfølgelse har krævet af mig, — og hvormange kummerfulde Timer det har beredet mig. At mit Etablissement desuagtet naaede det Punkt, som det nu indtager, tilskriver jeg, næst efter en heldig Forbindelse med et udmærket Firma, hvis Velvillie jeg var saa lykkelig at opnaa, for en stor Del det dygtige og mig hengivne Personale, som jeg havde det Held at erhverve, og tildels ogsaa at kunne beholde i en lang Række af Aar. For dette Personale, for de Mænd, der nu arbejde i mit Hus, vil jeg gærne gøre alt muligt, naar en virkelig Forbedring af deres Kaar, en friere, mere uindskrænket Brug af deres Tid, eller hvilketsomhelst andet Øjemed derved kan opnaaes, og man skal stedse finde mig villig til at høre og paaagte enhver Opfordring, som man i denne Henseende maatte ville rette til mig.

Men jeg vil ikke bøje mig under Betingelser, der foreskrives mig af en Majoritet, der ikke kender Forholdene i mit Officin. Jeg vil ikke tillade nogensomhelst fremmed Indblanding. Jeg vil ikke taale, at Andre foreskriver mig, hvorledes jeg skal bestyre min egen, selverhværvede Ejendom. — — Jeg beder Enhver af mit Personale at gjøre sig ret fortrolig med denne Tanke, og naar han har undersøgt de Arbejdsvilkaar, som jeg agter at indføre i mit Officin fra 1. Januar 1849, paa medfølgende Genpart at meddele mig, om han gaar ind paa mine Betingelser eller ikke. Selve Genparten tilbageleveres mig, *i ethvert Tilfælde*, inden førstkommende Lørdag Eftermiddag Kl. 6.

Priserne for Sætter-Arbejdet*) blive følgende:
For 1000 n af Nonpareille . . . . 14 Skilling,
for 1000 n af alle øvrige Skrifter 11 —
for en saakaldet levende Kolumnetitel beregnes 1 Linie;
for en almindelig Kolumnetitel beregnes intet;
for Skydning: 1 n for 2 Skydelinier;
— — 2 n for 3 til 5 Skydelinier;
— — 3 n for 6 til 8 Skydelinier, o. s. fr.

Ved Beregningen udfindes n-Antallet for et helt Ark af det paagældende Værk. Hvad der i den udkommende Sum mangler i 500 regnes for intet, hvad der overstiger 500 for et heelt 1000.

Smaa Noter paa nogle faa Linier kunne ikke blive Genstand for særlig Beregning; Sætteren vil i Mellemslaget paa hver Side af Notestregen finde tilstrækkelig Godtgørelse. Større Noter beregnes efter den Skrift, hvoraf de ere satte. Notestreger beregnes som Tekstlinier, forsaavidt den virkelig fylder én eller flere saadanne.

Godtgørelse for Korrekturerne indtræder, naar disse fremvise betydelige Rettelser, der ikke ere fremstaaede ved Sætterens egne Fejl. Sætteren opfører udenvidere Godtgørelsen paa sin Regning, men maa iforvejen have forevist mig eller Faktoren den paagældende Korrektur, og gjort os bekendt med den Godtgørelse, der vil blive beregnet.

Fransk, engelsk, latinsk eller anden fremmed Sats betales med 10 pCt. mere end dansk eller tysk Sats.

Tabellarisk og mathematisk Sats, lexicale og andre lignende Arbejder, saavelsom Akcidentser, kunne ikke blive Genstand for Bogstavberegning, men ville blive betalte ifølge forudgangen Overenskomst med Principalen eller Faktoren. Der vil stedse blive taget Hensyn til, at der til slige Arbejder udfordres dueligere Sættere end til almindelig Sats, og at deres Arbejde selvfølgelig maa betales bedre.

Hvad **Arbejdstiden** angaar, da vil jeg henstille til Enhver, om han ikke maatte finde sig mere tilfredsstillet ved i denne Henseende at have sin fulde Frihed, end ved at se sig behandlet som Daglejer. Ønsker man imidlertid en vis bestemt Arbejdstid indført, da er jeg ogsaa villig hertil, og denne vil da blive om Sommeren fra 7 til 12 og fra 2 til 8; om Vinteren fra 8 til 1 og 3 til 9. Til alle andre Tider vil Officinet da være lukket, og gentagen Sildigkommen eller aldeles Udeblivelse har Opsigelse til Følge. I enkelte specielle Tilfælde, hvor Natarbejde ikke kan undgaas (som f. Ex. ved Rigsdagtidenden, eller som tidligere ved Finansarbejderne), tror jeg tilstrækkelig at have vist, hvor redebon jeg har været ved en almindelig Prisforhøjelse at paaskønne denne særegne Opofrelse.

* Af »Journal für Buchdruckerkunst« 1848, Nr. 17, Pag 253 og 254, vil man se, at de Leipziger-Priser afvige noget fra mine, men at Fordelen ved denne Afvigelse bliver paa mit Officins Side.

Naar en Sætter af Mangel paa Manuskript, Skrift eller af hvilken som helst anden Grund bliver standset i sit Arbejde, skal han øjeblikkelig anmælde det for Faktoren. Ser denne sig ikke i Stand til straks at afhjælpe Manglen eller at give ham andet Arbejde, hvad dog i de fleste Tilfælde vil kunne ske, kan Sætteren, hvis han ikke vil vente, enten straks forlade Konditionen eller opsige den til Aftrædelse om 14 Dage, efter eget Valg. I sidste Tilfælde sikrer jeg Sætteren for disse 14 Dage en Fortjeneste eller i al Fald en Udbetaling af 6 Rbd. ugenlig.

Hvad **Lærlingene** angaar, da staar det naturligvis enhver af mine Svende frit for at sige: »De har for mange Lærlinge, og derfor ønsker jeg ikke at arbejde hos Dem!« Her i maa jeg finde mig; men nærmere tror jeg heller ikke, at man kan komme mig. Man erindre vel, at Svendene netop ved at associere sig til et eller andet bestemt Maals Opnaaelse, har fremkaldt en ganske naturlig Mistillid hos Principalen, idet denne intet Øjeblik kan være sikker for, at hans Svende jo ved første givne Lejlighed kunne forene sig og forlade hans Hus og lade ham i Stikken med alle de Forpligtelser, som han i Tillid til sine Svende har indgaaet med sine Kunder. Hvorfor skal han da se sig blottet for alle Midler til at lade endog det mest paatrængende, det mest uopsættelige Arbejde udføre ved andre end Svende? Og hvo af mit Personale har ikke bemærket, hvor mange Timer af Drengenes (altsaa Principalens) Tid, der hos mig hengaar til Vedligeholdelse af den Orden, uden hvilken Opholdet i Lokalet næppe vilde være saa taalelig for de Arbejdende, som det dog nu er? Ogsaa maa man have bemærket, at jeg meget ofte har antaget Lærlinge, alene for at kunne give en eller anden af mine ældre Sættere en passende Bifortjeneste. — Jeg for mit Vedkommende har allerede for længere Tid siden ytret for mine Nærmeste, at jeg ikke antog flere Lærlinge, — men om jeg vedbliver denne Beslutning eller opgiver den, dette er en Sag, som jeg kun har mig selv at gøre Rede for, og som ikke kan foreskrives mig af nogen som helst.

Foretrækker mit Personale at slutte sig til de øvrige Typografer, da staar det naturligvis dem frit. Mit Ønske skal da blot være, at de hos andre Principaler maa være saa heldige at opnaa de Vilkaar, som de tænke at foreslaa, men som jeg ikke agter at afvente, da jeg er fast besluttet paa at forsøge, om det dog ikke skulde være muligt for en Principal, der stedse har haft og fremdeles vil have gode og ærlige Hensigter med sine Arbejdere, at kunne være Herre i sit eget Hus.

København, den 1. Januar 1849. BIANCO LUNO.

Antaget, i Overensstemmelse med Programmet, af
Sætter

Personalet sendte Hr. Bianco Luno alle Cirkulærerne tilbage uden Underskrifter.

Fællesmøder

mellem Styrelserne for Den typ. Forening, Ny typ. Forening og Den typ. Trykkerforening.

Tilstede var desuden d'Hrr. HVIDTFELDT og TORKILD PETERSEN af Fællesstyrelsen.

Dirigent F. K. MADSEN, Sekretær O. JOHANSEN.

Onsdag den 2. Novbr. Tarifkommissionens Medlemmer gjorde Rede for den foreliggende Situation. Styrelsens samtlige Medlemmer var enige om, at det foreliggende Tarifforslag var uantagelig og at der fra Organisationernes Side maatte handles hurtigt; man enedes om at indkalde til en for de tre Foreninger fælles Generalforsamling næste Aften.

Torsdag den 3. Novbr. (før Generalforsamlingen). Diskussion og Beslutning ang. de af Tarifkommissionen forkastede Fordringer. Det meddeltes, at Udvalget for de samvirkende Fagforeninger sammen med Medlemmer af de disse tilhørende typografiske Foreninger havde holdt Møde og lovet i førstkommende Fællesmøde af de samv. Organisationer at anbefale Sanktion af en eventuel Lønbevægelse.

(Efter Generalforsamlingen). I Henhold til den afholdte Generalforsamlings Beslutning vedtoges det at tilsende samtlige Medlemmer af Bogtrykkerforeningen Tarifen med de vedtagne Ændringer samt Anmodning om deres Underskrift inden Onsdag den 9. ds., ligesom ogsaa Underretning besluttedes tilsendt Styrelsen for nævnte Forening.

Søndag den 6. Novbr. Formanden for Den typografiske Forening gav Meddelelse om Modtagelsen og en af ham formuleret Besvarelse af en Skrivelse fra Bogtrykkerforeningens Styrelse.

Der toges Stilling til de nødvendige taktiske Forholdsregler, ligesom det besluttedes at udsende Tarifen til Bogtrykkere udenfor Principalforeningen med Anmodning om Underskrift inden Onsdag. O. J.

Tirsdag den 8. Novbr. P. LAURITZEN meddelte, at der fra tre Principalers Side paa Bogtrykkernes Generalforsamling samme Aften vilde fremkomme Forslag om, at nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer fra hver Side; Forslagsstillernes Mening var, at Typografernes Fordringer i alt væsenlig skulde indrømmes.

Efter en Diskussion vedtog man, forsaavidt Bogtrykkernes Generalforsamling tiltraadte Forslaget, at gaa med dertil, og valgte de tre Mænd samt Suppleanter

(Forslaget blev imidlertid taget tilbage paa Bogtrykkernes Generalforsamling. RED.)

Torsdag den 10. Novbr. (før Generalforsamlingen). LAURITZEN meddelte, at han havde modtaget Meddelelse fra Formanden for Foreningen af danske Bogtrykkere om, at de ikke kunde gaa med til Styrelsens Forslag. — Der var imidlertid i Dagens Løb efter Indbydelse, ført Underhandlinger med 7 større Bogtrykkere for at naa en tilfredsstillende Løsning. Man var bleven enige om et Forslag, som i alt væsenligt indrømmede Typografernes Fordringer.

Efter en Diskussion vedtog man at anmode Generalforsamlingen om at faa frie Hænder til at fortsætte Forhandlingen med Principalforeningen næste Dag (Fredag).

(Efter Generalforsamlingen). Man valgte GUSTAV CLAUSEN og ANTHON LARSEN til at føre Forhandlinger med Principalforeningen, samt traf forskellige andre Dispositioner.

Fællesmøder

mellem de tre typografiske Foreningers Styrelser og Styrelsen for Foreningen af danske Bogtrykkere.

Mandag den 7. Novbr.

LAUR. MADSEN bød Velkommen og udtalte, at Betingelsen for, at der kunde blive Tale om Forhandling var, at Opsigelserne paa de forskellige Trykkerier toges tilbage; før dette skete, kunde der ikke være Tale om Forhandling.

ANTHON LARSEN: Det er uberettiget at opstille en saadan Betingelse; Opsigelserne kan vi ikke tage tilbage, før Forhandlingerne mellem os er ført til et Resultat. Det, der ligger os imellem, bør tages op, og vi maa søge at komme til en Forstaaelse. De Krav, som Typografernes opstiller, er fuldt ud berettigede, naar man tager Hensyn til den kolosale Prisstigning, der er sket paa Alt i de senere Aar.

Derefter førtes en Diskussion mellem Bogtrykkernes Repræsentanter og Anthon Larsen, som førte til, at man kom ind paa en Forhandling om alle Punkter, og d'Hrr. Principaler erklærede sig villige til at gaa med til Lærlingeskala, Sundhedsbestemmelser og fast Løns Stigen, dog saaledes at Affattelsen blev en anden; endvidere lovede de at sammenkalde Bogtrykkerne til et Møde næste Dag og lade dem tage Beslutning.

Onsdagen den 9. Novbr.

LAUR. MADSEN forelagde et Mæglingsforslag fra Principalerne, som gik ud paa at indrømme en Minimalløn af 21—23 Kr.; 38 Øre pr. Tusind; 1 Trykker, der passer 2 Maskiner, samt 2 Trykkere, der passer 3 Maskiner, 29 Kr.; Forhøjelse paa fast Løn af 2 Kr.; en Lærlingeskala (hvis Slutning gik ud paa, at Principaler, *som ikke vilde have Lærlinge, kunde overdrage deres Ret til en anden!* Red.); en Husorden, som indeholdt Sundhedsbestemmelser; derimod vilde de have Paragrafen om blandet Sats forandret, saaledes, at der betaltes $^3/_4$ Øre for hver Blanding, samt at Varigheden blev 5 Aar. Dette var det sidste Ord fra Principalerne, og videre kunde de ikke strække sig. De viste ved Forslaget, at de havde en ærlig Vilje til at undgaa en Konflikt, og de haabede, at Typografernes vilde modtage det.

Typografernes Styrelse erklærede, ikke at kunne gaa ind paa Forslaget. De erkendte, at det betød et Fremskridt, men Typografernes Fordringer var beskedne og Medlemmerne havde givet Styrelsen bestemt Paalæg om ikke at gaa under hvad der var fordret.

Under Diskussionen erklærede Principalerne, at de var villige til at frafalde Ændringer til den blandede Sats og at de kunde gaa med til, at Varigheden blev 3 Aar samt stryge den af dem foreslaaede Tilføjelse til Lærlingeskalaen.

Sluttelig tilstillede Styrelserne for de typografiske Foreninger Principalerne et Ultimatum, som gik ud paa en Minimumsløn af 22—24 Kr.; 39 Øre pr. Tusind; 3 Kr. Tillæg paa den faste Løn; 30 Kr. for Pasning af 2 Hurtigpresser samt naar 2 Trykkere passer 3 Hurtigpresser; Varigheden 3 Aar. Svar udbedes i Løbet af Torsdagen.

Fra begge Sider gjordes opmærksom paa, at forsaavidt Forslagene ikke blev sanktionerede, betragtedes de som ikke stillede.

Husk Arbejdsløshedsfesten paa Søndag.

Nær og fjærn.

Styrelsen for Organisationen af Bladudgiverne i Provinserne har anmodet Dansk typ. Forenings Hovedbestyrelse om en Konference i Larsens Lokale paa St. Annæ Plads i København Lørdag den 12. November Kl. 1 til Udjævning af forskellige Divergenser om Forstaaelse af Provinstarifen. Hovedbestyrelsen giver Møde ved sit nyvalgte Forretningsudvalg samt Fællesstyrelsen. — D'Herrer HVIDTFELDT og TORKILD PETERSEN, der som Fællesstyrelsesmedlemmer har opholdt sig i København under de københavnske Tarifforhandlinger, maa saaledes yderligere forlænge deres Ophold her.

Provinstarifen. Efter at Tarifen var indført paa *Aarhus Stiftstidende*, henvendte Beregningssætterne sig til Hr. Redaktør FUNCH-THOMSEN om at faa Beregningen forhøjet, saaledes at Forskellen i Fortjenesten ved den kortere Arbejdstid udjævnedes. Paa denne Anmodning er nu indløbet det tilfredsstillende Svar, at Satsprisen forhøjes med 3 Øre i Avisafdelingen og 4 Øre i Akcidensafdelingen og derved er Prisen bleven henholdsvis 32 og 35—37 Øre pr. 1000. Endvidere 2 Kr. ugl. i Korrekturgodtgørelse. Samtidig er den faste Løn ligeledes forhøjet.

I adskillige Hjem kan man ikke med rolig Fortrøstning glæde sig til Julen, Aarets hyggeligste Fest; det er desværre saa, at naar Vinteren strænges kan vort Fag som Regel notere det største Antal ledige Fagfæller, og med hvilke mørke Tanker disse imødeser Julehøjtiden for dem og Deres er ikke vanskelig at fatte. Imidlertid nærer de med foregaaende Aar for Øje et Haab om, at Kollegerne vil række dem en hjælpende Haand til, at denne Fest ogsaa for dem og deres Familier maa oprinde nogenlunde lys og tilfredsstillende. Lad os ikke gøre dette Haab til Skamme; lad os som sædvanlig ved ugenlige Bidrag yde vor Skærv til at hindre, at Sorg og Modfaldenhed sidder til Højbords i vore arbejdsløse Kollegers Hjem Juleaften.

Derfor beder vi atter i Aar vore Fagfæller i Landets Bogtrykkerier om at organisere en ugenlig Indsamling fra Midten af November til 17. December og derpaa straks indsende Bidragene enten til Juleindsamlingens Hovedkasserer, Hr. C. BYNCK, Nielsen & Lydiches Bogtrykkeri, Industribygningen, København V., eller til undertegnede Foreningers Kasserere, der nogle Dage før Jul fordeler til Foreningerne Festens Overskud og det Indsamlede med et forholdsmæssigt Beløb efter de Arbejdsløses og Trængendes Antal.

ALBERT AUENER,
Form. for Typografernes Sangforening.

P. LAURITZEN,
Form. for Den typografiske Forening.

LAUR. JENSEN,
Form. for Den typ. Trykkerforening.

P. HVIDTFELDT,
Form. for Dansk typografisk Forening.

ANTH. LARSEN,
Form. for Ny typografisk Forening.

Notitser fra Bevægelsen. Gennem Provinsbladene er i denne Uge gaaet en Skildring af den Stemning, som beherskede Medlemmerne ved det store Fællesmøde paa Sortedamslund. Bl. a. skriver *Aarhus Stiftstid.*: »Stemningen paa Typografmødet i København var meget kras, og Bestyrelsen havde Møje med at dæmpe Lidenskaberne. Typografforbundets Forretningsfører, Hvidtfeldt fra Kolding, blev hysset ud«.

— Mange kuriøse Eksempler foreligger om den Forvirring, som Opsigelserne i Fredags medførte mellem Principalerne. Nogle vilde ikke modtage skriftlig Opsigelse, men have den mundtlig, Andre vilde ikke have dem paa én Gang, men efterhaanden osv. Kollegerne var godmodige nok til at føje dem, da Resultatet blev det samme. Hr. O. C. OLSEN, der jo ikke kan frakendes at være paa Højde med enhver Situation, greb Lejligheden til at opsige det Personale, der var til Rest, nemlig sine Punkterersker og — Rengøringskoner, idet han dog trøstede disse sidste med, at naar Sundhedsbestemmelserne traadte i Kraft, vilde de til den Tid faa saa meget mere at gøre.

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Tirsdag den 8. Novbr. — Frav. TORK. PETERSEN og HVIDTFELDT (i København).

1. Forskellige Meddelelser om Situationen.
2. Hovedkassererens Maanedsoversigt forelaa. — Til Efterretning.
3. *Typograf-Tidendes* Regnskab. — Udgik til Cirkulation.
4. Slagelse Lokalafdeling andrager om Tilladelse til at anskaffe et Skab. — Tillodes.
5. Valgene til Hovedbestyrelsen. Der var af 38 Lokalafdelinger afgivet 599 Stemmesedler, hvoraf 1 var blank og 1 hverken dateret eller underskreven.

Til Forretningsudvalget valgtes:

Hvidtfeldt med 540 St.,
Warberg — 488 -
Raben — 462 -

Derefter havde L. V. Hansen 174 St., M. P. Nielsen 53 St. og H. Hammer 15 St.

Deraf til Formand **Hvidtfeldt** med 516 St., Raben fik 58 St., til Næstformand **Warberg** med 436 St., L. V. Hansen fik 107 St.

Til Hovedbestyrelsesmedlemmer for Jylland:

Marius Hansen, Aarhus, med 447 St.,
Anton Schwartz, Aalborg, med 306 St.

Derefter havde Jac. Christensen, Esbjerg, 185 St., J. P. Andersen, Horsens, 82 St., W. Jacobsen, Vejle, 80 St. og J. M. A. Andersen, Nykøbing M., 10 St.

For Sjælland: **A. M. Christensen**, Næstved, med 304 St. og **K. Kristiansen**, Ringsted, med 297 St.

Derefter havde Carl Olsen, Slagelse, 277 St. og Preuss, Næstved, 55 St.

For Fyn valgtes **L. D. Rasmussen**, Odense, med 324 St. (Chr. Petersen, Odense, havde 160 St.)

For Lolland-Falster valgtes **H. C. Hansen**, Nykøbing, med 271 St. (Fr. Nielsen, Nykøbing fik 165 St.)

Til Hovedrevisorer valgtes **A. Andreasen** med 461 St., **A. Sørensen** med 457 St. og til Suppleant **Hans Hansen** (alle af Randers).

WARBERG.

Generalforsamlinger og Møder.

Typografisk Forbund i Horsens

afholdt i Lørdags Aftes en velbesøgt Generalforsamling. Efter at Dagsordenens Punkter var behandlede, vedtoges enst. følgende Resolution:

»Da det af Provins-Bogtrykkerforeningen fastsatte Tidspunkt for Afstemning over Provinstarifen forlængst er overskredet, uden at Afstemning er foretagen, henstiller Forbundet til Hovedbestyrelsen snarest at foranledige en Afgørelse, da Forbundet ellers maa tage Initiativet til at faa en Ende paa den utaalelige Situation for Medlemmerne.«

Forbundet tæller 31 af Lokalafdelingens 44 Medlemmer. FORM.

For den Hjælp og Deltagelse, der er bleven vist min Mand og mig under hans Sygdom og ved hans Begravelse, bringer jeg herved en varm Tak til Alle. I Særdeleshed beder jeg Gutenberg-Koret og Bagges Personale modtage min store Erkendtlighed. EMILIE THOMSEN.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Ny Medlemmer: Sætter-Trykker Gaudenz-Kestenholz, udl. 11/5 98 hos Writh (arb. s. Sted), Sætter Ludvig Nielsen (Thiele), Sætter Louis Kristian Thorvald Vilhelm Johansen (Henningsen), udl. s. St. 1/11 98, Sætter Magnus Arnold Søderberg, udl. 4/11 98 hos Rom (arb. s. St.), Stereotypist Johan Alfons Steffensen (Rom), udl. 23/12 82 hos Schultz, Sætter Carl Ludv. August Hansen (B. Nielsen), udl. s. St. 1/11 98, Trykker Hans Chr. Andersen (Axel Holm), udl. 6/1 97 hos Friedlænder, Sætter Arthur Heinrich Jeppesen (Thiele), udl. 1/3 83, tidl. Medlem, Sætter Vald. Lorenz Bischoff (Mohn), udl. 10/11 98 hos Mohn, Sætter Hans Peter Vald. Christiansen (Truelsen).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket Søndag.** V. BERGENHOLZ.

Enhver bør være Medlem af Enkekassen

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Kvittering for modtagne Juli Kvartalsregnskaber.

8. Novbr.: *København* (Den typ. Trykkerf., Rejsekassen og Reservefonden).

Kolding, den 8. Novbr. 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

Ny Medlemmer: Nykøbing M., P. Petersen, udl. 1/11 98 i Morsø Avis efter 5 Aars Lære. Faaborg, Carl Emil Christiansen, udl. 1/11 98 hos N. J. Petersen (Faaborg Avis) efter 5 Aars Lære. Nakskov, Viggo Larsen, udl. 1/11 98 hos L. Larsen, Nakskov, efter 5 Aars Lære. Hillerød, Chr. Emil Jacobsen, udl. 1/11 98 paa Frd. Amts Avis efter 5 Aars Lære.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Kl. 10: Generalprøve. Næste Lørdag Kl. 9: Kaaring af Æresmedlem. Liste fremlagt til Maaltid 26. ds. STYRELSEN.

En flink og virkelig dygtig

Trykker,

der kan paatage sig saavel Avis- som Akcidenstrykning, kan faa fast Plads i **Wedege-Petersens** Bogtrykkeri, Esbjerg.

En dygtig **Sætter-Trykker** kan eventuelt erholde Pladsen.

Skrift til Salg.

Et større Parti, saavel **Brød- som Titelskrift** — *Antiqua* — efter Leipzigersystemet samt ca. 200 Pund ny **Blystege** er billig til Salg ved Henvendelse til *Ribe Stiftstidende.*

Agent og Rejsende.

En herværende Fagforretning søger en opvakt Typograf eller Maskinmester til ovennævnte Stilling.

Reflektanter maa være i Besiddelse af gode Kundskaber, have et præsentabelt Ydre og have Lyst til nævnte Stilling.

Billet mrkt. »V. 86« modtager Ekspeditionskontoret i Løbet af 8 Dage.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 46
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 18. November 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie
26 Gange 33⅓ % Rabat.

Til Lykke!

Der tales ude blandt Provinstypograferne i disse Dage kun om én Ting: den smukke Sejr, som de københavnske Kolleger har vundet. Man er alle enige om at prise det udmærkede Sammenhold og den fortrinlige Solidaritet, som vore Kolleger har lagt for Dagen. Har det end varet længe, inden den store Masse af Københavns Typografer blev vakt, saa maa man indrømme, at Indignationen nu var stærk og ægte som ingensinde. Og ved den udmærkede og sejrssikre Modstand mod alle Forsøg paa at træde deres berettigede Fordringer under Fødder vandt Københavns Typografer et saa smukt Slag, som ikke mange Organisationer kan opvise Mage til.

Hvad det ikke var lykkedes at opnaa gennem 14 Maaneders lange og trættende Forhandlinger, det gennemførte Kollegerne paa et Par Dage — de 1200 Mand stod som en Mur fast og urokkelig om deres Krav, og de, der *vilde* se, maatte søge i Tide at bøje af for Stormen. Alle Tilløb, alle Forsøg paa ogsaa denne Gang at smøge udenom Kærnen, prellede af — der var intet andet at gøre end bøje sig for Overmagten for den fastnittede Organisation, som var parat til at trodse selv den allerhaardeste Modstand.

For dette Sammenhold og for den Endrægtighed, hvormed I gik til Slaget, siger Provinstypograferne Eder en Tak og ønsker Eder Lykke med Sejren, i Haabet om, at I vil sørge for at hævde de vundne Fordele til det yderste, thi *kun* derigennem har I Haab om at naa videre frem i Kampen for bedre økonomiske Kaar og sundere Arbejdsforhold.

De sidste Tiders Røre i København har virket som et forfriskende Bad — det var ikke tomme Ord og Bulder, men der var en Alvor, som gør godt og virker ansporende langt ud over København. Forhaabenlig vil dette Slag, energisk og friskt som det var, virke heldbringende ogsaa herude i Provinserne, hvor vi ellers er vante til at køre med Stude — her vilde vi blive forskrækkede over os selv, hvis noget saa overvældende skete, at vi Alle som En rejste os, slog i Bordet og blæste alle trivielle Forhandlinger en lang Marsch!

Københavns Typografer har vist os Vejen — herfor fortjener de vor Tak. Lad os haabe, at vi ogsaa herude inden ret længe maa være bleven alvorlig smittede af dette Eksempel. Men der skal *Tid* til en saadan Kraftanstrængelse og *vi* bør erindre os, at sligt ikke naas ved Beslutninger i det Blaa eller uden i Forvejen at have oparbejdet en slig *Vilje*, der ævner saa kraftigt at stampe imod og ryste af sig det gamle Aag!

Lad os da bringe Københavns Typografer vor Tak med Løftet om, at *vi* vil følge i deres Spor og søge rejst et Indignationens Raab saa stærkt og overvældende, saa det giver Genlyd Landet over og spørges viden om, at det ikke blot var Københavns, men *Danmarks* Typografer, der slog i Bordet og krævede en snarlig Afgørelse!

Ved et *alvorligt* og *energisk* Arbejde for at skabe *Vilje* indenfor Organisationens Ramme i Provinserne, haaber vi at kunne kvittere for Eders Resultat. Det skal brændes ind i *Alles* Bevidsthed, hvilken Magt Arbejderne er i Besiddelse af, naar Organisationens Tilhængere *Alle som En* er klartseende Mænd, som i det rette Øjeblik forstaar at tage et resolut Tag og bringe Sejren hjem.

Maatte den »ny Tid« i Forbindelse med Begivenheden i København bidrage til at bringe mere Fart og Liv — *Ævne* og *Vilje* — ind i vort Arbejde herude, saa vil *vi* forhaabenlig ogsaa nok i en ikke altfor fjærn Fremtid naa at faa Dampen rigtig op!

L. V.

Tarifen for København.

De typografiske Organisationers Fællesgeneralforsamling Fredag den 11. Novbr.

Til Dirigent valgtes F. K. Madsen og til Sekretær O. Johansen. P. Lauritzen (stærkt Bifald): Medlemmerne er ikke komne til at fortryde, at de i Gaar Aftes gav Styrelserne frie Hænder til at forhandle videre. Den Tarif, som nu foreligger, er tilfredsstillende paa næsten alle Punkter. Paa Minimallønnen har vi maattet gaa en Krone ned til 23 Kr., men Resultatet er alligevel et Fremskridt af 7 Kr. for Nyudlærte og 5 Kr. for andre. Tusindbetalingen er bleven 38 Øre for Fraktur og 40 Øre for Antikva. Vi har maattet give en lille Indrømmelse paa blandet Sats, saaledes at Skalaen over 35 pCt. bliver Overenskomst eller Timebetaling, men da det særlig er Godtgørelserne i Begyndelsen, der spiller nogen Rolle, betyder dette ikke meget. Lærlingeskala og Sundhedsbestemmelser er gennemførte; med Hensyn til Varigheden har man maattet gaa med til 4 Aar, men til Gengæld har man paa de faste Lønninger opnaaet et Tillæg, som er større end man forlangte. Opsigelserne betragtes som tilbagetagne og alle Mand bliver i deres Pladser. Naar dette Resultat er naaet, skyldes det først og fremmest den Enighed, der har vist sig indenfor vore Rækker, men tillige de 7 større Firmaer, som i Gaar indledede Underhandlinger med Ledelsen og som har medført, at Principalforeningen i Dag har vedtaget den foreliggende Tarif. Giv De ogsaa Deres Tilslutning til den! (Voldsomt Bifald.) — Laur. Jensen: Trykkerne havde indtil 1892 ikke arbejdet under ordnede Forhold; først da opnaaede man ved at gaa sammen med Sætterne at faa indført et Par Bestemmelser ang. Trykkerne, men de var saa daarlige som vel muligt; Trykkerne forkastede Tarifen, men da de øvrige typografiske Organisationer vedtog den, sluttede Trykkerne sig ogsaa til den. Nu foreligger der en Tarif, som vi fuldt ud kan være tjente med. Fremhævede forskellige Fordele, bl. a. har man faaet Bestemmelser om Bladtrykkeres Løn, højere Løn for Natarbejde, Rotationstrykkere skal være faglærte og kun anvises fra Trykkerforeningen, Pasning af over 2 Maskiner er forbudt, Lønnen, naar 2 Trykkere passer 3 Hurtigpresser samt naar 1 Trykker passer 2 Maskiner, er 30 Kr.; naar én Trykker passer 1 Hurtigpresse og en Diegeltrykspresse, er Lønnen 27 Kr.; ny er Bestemmelsen om, at Paalægning er Trykkerne uvedkommende. Kiefer fortjener Anerkendelse, fordi han i sidste Øjeblik har faaet den indsat. (Hør.) Der er opnaaet Forhøjelser, som betyder mange Tusinde Kroner. Vi har paa 8 Dage opnaaet, hvad 14 Maaneder ikke kunde bringe. Resultatet kan vi være stolte af. De bør Alle stemme for Tarifen; naar Trykkerne ogsaa i Fremtiden arbejder Haand i Haand med de øvrige typografiske Organisationer, skal vi nok naa endnu videre. (Stærkt Bifald.) — Kiefer: En Tak til d'Hrr. Sættere, som i Dag har opdaget, at der i Trykkerafsnittet manglede en Bestemmelse ang. intet Fradrag ved Mangel paa fuld Beskæftigelse. Trykkerne har stor Fordel ved den opnaaede Minimalløn og ved Tillæget til de faste Lønninger, som bringer de lavere Lønninger betydeligt i Vejret. Det er ikke lykkedes at afskaffe Pasning af 2 Maskiner denne Gang; vi har gjort det mest mulige; naaedes det ikke nu, saa vil det sikkert naas næste Gang, thi Løsenet maa være: én Trykker,

én Maskine. Taleren gennemgik Trykkerafsnittets enkelte Bestemmelser og udtalte til Slutning, at Trykkerne gjorde sig selv og hele Standen en Tjeneste ved at stemme for Tarifen. (Stærkt Bifald.) — ANTHON LARSEN (Tilslutning): Det paa 8 Dage opnaaede Resultat er godt. Københavns Typografer kan være stolte af det. Vore Medlemmer indenfor Tarifkommissionen har sin Del i det gode Resultat ved den Taalmodighed, hvormed de har slidt sig igennem de 14 Maaneders Forhandlinger for at aftvinge Principalerne Indrømmelser. Typograferne har været langmodige, men da det galdt om at handle hurtigt, fulgte de Alle som En den Taktik, Ledelserne tilraadede. Derfor skal De have Tak. I Begyndelsen af Ugen vilde Principalerne intet indrømme, men allerede i Onsdags var der Tilbud paa alle Punkter. Derefter kom de syv større Bogtrykkere og gjorde Typograferne en stor Tjeneste, som vi vil yde dem vor Tak for; de var ikke snæversynede, men saa, at vore Fordringer var retfærdige. Medlemmerne bør énstemmig vedtage Tarifen. (Bravo og Haandklap.) — LAUR. HANSEN (Bifald.): Organisationerne har i de sidste 8 Dage bestaaet deres Prøve. Enigheden og Handledygtigheden har vist sig saa stærk, som man sjælden har set Mage til. Det betyder noget, at naa saa vidt uden Kamp; det naas kun, naar Organisationen er stærk og indgyder Respekt. Vi har ogsaa staaet med alle danske Arbejderorganisationer i Ryggen. De Indrømmelser, der er gjort fra vor Side, er meget smaa, og paa den faste Løn har vi endogsaa opnaaet mere end vi forlangte. Vi skal i Aften vise, at vi er os vor Styrke bevidst ved énstemmig at vedtage Tarifen. (Stærk Tilslutning.) — VICT. PETERSEN: Det finansielle Resultat af, hvad der ved den foreliggende Tarif er opnaaet for Københavns Typografer er følgende: Regner man, at der gennemsnitlig præsteres 65,000 Bogstaver ugenlig, andrager dette en Forhøjelse af 4 Kr. 55 Øre om Ugen (236 Kr. 60 Øre aarlig); gaar man ud fra, at Gennemsnittet for den faste Løn bliver 24 Kr., er Forhøjelsen 4 Kr. (208 Kr.). Anslaas Antallet af Typografer til 1200, hvoraf Halvdelen er Fastløn og Halvdelen Beregning, bliver den gennemsnitlige Forhøjelse 222 Kr. 30 Øre aarlig pr. Medlem eller i Alt 266,760 Kr. Det er Tal, som betyder noget, og saa er endda ikke den halve Times Forkortelse af Arbejdstiden tagen med. De kan være tilfreds med det opnaaede. Det, som er naaet, skyldes Københavns Typografers Enighed, og at Bogtrykkerne løb fra hinanden. Men i den kommende Tid maa hver Mand være paa sin Post, saa at ingen af de opnaaede Fordele fravristes os. Vi har ikke opnaaet Alt, navnlig mangler de 24 Kr. Stem for Tarifen alle som én. (Vældig Tilslutn.) — V. C. BERG (modtages med demonstrativ Hyssen og Tilraab, som gør det næsten umuligt at høre ham): Resultatet af de sidste Dages Taktik skyldes i første Række Styrelsernes Arbejde, og de fortjener en Tak derfor. Vi staar i Aften tættere sammen end nogensinde tidligere — (Taleren maa paa Grund af Demonstrationen forlade Tribunen). — LOUW: (Haandklap) Som Situationen nu foreligger: at Opsigelserne er tagne tilbage, og at vi, hvis vi vedtog en Kamp, skulde sige op igen, er der intet andet at gøre end at vedtage Tarifen, som den foreligger. Taleren har maaske de foregaaende Møder raabt højst om vore Fordringer, men vil altid gøre det, thi ellers faar vi ingen Indrømmelser fra den anden Side; i de kommende 4 Aar gør vi os endnu stærkere og præciserer yderligere vore Krav. Vedtag Tarifen. (Stærkt Bifald). — LAURITZEN: (Bifald og Haandklap) Tak for Deres Tillid. De 8 Dages Kamp har været ført med Sikkerhed og Fasthed. Sørg for, at den nye Tarif bliver strængt overholdt; den indeholder Klarhed paa mange Punkter, som tidligere har givet Anledning til Uoverensstemmelse. Glæd dem med hinanden over det opnaaede Resultat og vedtag Tarifen. (Stærkt Bifald.) — GUSTAV CLAUSEN (Bifald): Vi har lært meget i de sidste 8 Dage; vi har lært, at der indenfor vore Rækker hersker et storartet Sammenhold, der vil gavne os i Fremtiden; vi har lært, at den samme Fordel, vi har erhværvet af Splittelsen mellem Bogtrykkerne, vil disse høste, hvis Splittelsen findes hos os; vi maa deraf indse, at vi bør arbejde for at staa tæt sammensluttede ikke paa ét, men paa alle Omraader! Leve Organisationen! (Hurra og Bifald.)

Derefter satte Dirigenten Tarifen under Afstemning og den vedtoges enstemmig. (Jublende Tilslutning og Hurraraab.)

P. HVIDTFELDT: Til Lykke med Resultatet, det vil tænde Begejstringens Ild i Provinsen. Udnyt Enigheden til at samles Alle som En i én Forening, saaledes at der om 3 Aar, naar vi skal have Kongres, kun bliver én Organisation. Leve Dansk Typografforbund. (Hurra! Stærkt Bifald.) — Bogtrykker HANNOVER: (Hurraraab og Haandklap) Tak for Tarifens velvillige Modtagelse. Taleren havde jo Andel i det opnaaede Resultat. Sympatiserede ikke med den Forhaling af Forhandlingerne, som Principalerne har gjort sig skyldig i indenfor Tarifkommissionen. D'Hrr. Typografer har ved den vedtagne Tarif opnaaet Alt, hvad der kan opnaas ad fredelig Vej. Udtaler Ønsket om et godt Samarbejde mellem Principaler og Arbejdere i Fremtiden. Arbejdsgiverne har Fordel af at staa overfor en stærk Arbejderorganisation, og han ønskede ikke at beskæftige Arbejdere, som ikke tilhørte Organisationen. Det gode Resultat skyldes ikke blot deres udmærkede Ledere, men ogsaa Bogtrykkerne, fordi de modsatte sig Sundhedsbestemmelserne, som er en saa simpel og retfærdig Fordring, at Principalerne derved maatte tabe al Sympati. Næste Gang komme Typograferne ikke til at vente saa længe som 14 Maaneder for at faa en ny Tarif. Leve for alle dem, der har ofret Tid og Kræfter for at naa det gode Resultat. (Hurra og Bifald.) — DIRIGENTEN: En hjærtelig Tak til Hr. Hannover for hans Anerkendelse af vor Organisation; det er vi ikke vante til at høre fra Principalerne. (Tilslutning.) — KIEFER: Bogtrykker Enevoldsen har taget Initiativet til de sidste Dages Underhandlinger og derfor fortjener ogsaa han vor Tak. (Bifald og Hurraraab.) — Bogtrykker ENEVOLDSEN udtalte, at han kun havde gjort sin Pligt, og sluttede med at udbringe et Leve for et godt Samarbejde mellem Principaler og Arbejdere. (Hurra.) — LOUW: Vilde henlede Trykkernes Opmærksomhed paa de daarlige Lønvilkaar, Punktererskerne levede under; Trykkerne burde tage det Standpunkt ikke at ville arbejde sammen med Punktererskerne, som ikke var i deres Organisation; dette vilde styrke dem, saa de bedre kunde faa deres elendige Forhold forbedrede. Endvidere burde der fra Ledelsernes Side gøres noget for at hjælpe Arbejdsmændene rundt omkring paa Trykkerierne til at opnaa højere Løn. (Bifald.) — LØHR oplyste, at Trykkerne paa et Bogtrykkeri i Henhold til Generalforsamlingsbeslutningen havde nægtet at udføre Overarbejde i den forløbne Uge, men saa havde en Trykker Nordholm skaaret Billeder ud i sit Hjem (Fy!), endskønt han ikke var ansat i Forretningen; det forlyder, at han nu er antagen og skal begynde i Morgen. Forespørger, om Personalet kan nægte at arbejde sammen med ham. — LAUR. JENSEN: Man kan ikke udtale sig fordømmende nok mod en saadan Optræden. Mener, at Personalet er berettiget til at nægte at arbejde sammen med denne Mand. — V. JØRGENSEN (Bifald): Vaag over, at alle Tarifens specielle Bestemmelser blive gennemførte; hidtil har det ikke været saaledes alle Steder. Slut dem sammen personalevis; det vil alle Parter have Fordel af. Indsend Spørgsmaal om tvivlsomme Bestemmelser til Styrelsen. Hvis det ønskes, kan der sammenkaldes et Møde for at faa en Klargøring af alle Tarifens Bestemmelser. (Tilslutning.) — DIRIGENTEN: Det har været bevægede Dage. Vi har spurgt os selv, hvorledes det vel skulde ende. Resultatet er godt. Medlemmerne har vist en Disciplin, som man skal søge Mage til. Bevar den samme Disciplin i Fremtiden. Leve Enigheden blandt Københavns Typografer. (Hurra.)

Dermed sluttedes Generalforsamlingen og der udbragtes Leve for de tre Foreningers Formænd samt for Dirigenten.

Dagbladene efter Bevægelsen.

EFTER Tarifens Vedtagelse og Opsigelsernes Tilbagetagen er Dagbladene faldne til Ro og vurderer Situationen fra et koldblodigt Standpunkt.

— *Politiken* skriver saaledes bl. a.: Saa endte Typografkonflikten. Endte, som Alle, baade Principaler og Typografer, fra første Færd vidste, at den vilde ende. Thi Krigen erklæredes paa det for Principalerne ugunstigste Tidspunkt, og adskillige af dem var straks paa det Rene med, at ville bøje sig for Typografernes Fordringer hellere end at risikere en Standsning midt i den travleste Tid. Tillige var *det*, der stod de to Parter imellem, ikke saa stort, som det blev gjort til. At Tarifen skulde forhøjes, havde Principalerne længe gjort sig klart, og om Arbejdernes øvrige Fordringer er der det at sige, at de paa de gode Trykkerier forlængst var sket Fyldest (?) — — Hvem vil tabe derved? Næppe Bogtrykkerne. Thi de vælter deres Merudgift over paa deres Kunder. Næppe de største af Bogtrykkernes Kunder: Boghandlerne. Thi de vil beregne deres Bøgers Pris efter Produktions-Omkostningerne. Krigsskaden fordeles da i minimale Portioner jævnt paa Publikum, der sikkert ikke vil føle nogen nævneværdig Smærte.

Desuden henviser Forfatteren for Bladenes Vedkommende til Muligheden af en Ændring i Papirtolden og pointerer, at den Dag, *den* vedtages, vil alt Bogtryk-Erhværv faa rigelig Erstatning for den Udgiftsforøgelse, Typografernes større Løn har afstedkommet.

— *Vort Land* serverer i Søndags et Kafébillede: »*Hvis* Typograferne havde strejket«, hvor Kedsomheden over Savnet af Aviser giver sig ret humoristiske Udslag.

— *København* siger: »Resultatet af Striden er da den, at Typograferne har opnaaet et ganske betydeligt Løntillæg, noget vi oprigtigt under dem!« Bladet fortsætter dog filosofisk: »En anden Ting er, om Forholdene paa Arbejdsmarkedet ikke vil vise sig at være saadanne, at Sejren med Nødvendighedens Magt i Længden vil vise sig at være til nogen Skade for Typograferne«.

— *Aftenposten*: »— — Typograferne gennemførte i den ellevte Time deres Fordringer uden at gøre Brug af Strejkens tveæggede Vaaben.

Typograferne har i dette Tilfælde baaret sig meget diplomatisk ad — om end Nogle vil sige *mindre korrekt*. De havde jo nemlig ikke Ret til at opsige Tarifen, Priskuranten, endnu paa dette Tidspunkt. Men det gjorde de da egenlig heller ikke. De opsagde blot Allesammen deres Pladser — i det Øjeblik, da Bogtrykkerne havde allermest travlt — og erklærede, at de ikke vilde arbejde videre, før Principalerne var gaaede ind paa de Fordringer, de stillede.

Og ved deres diplomatiske Kløgt har de altsaa nu baaret Sejren hjem. Om Fordringerne i Retning af forskellige Sundhedsforanstaltninger og i Retning af Lærlingeforholdet blev man forholdsvis hurtigt enige. Men med Hensyn til Lønnen kneb det. Dog gjordes der Indrømmelser fra begge Sider, særlig fra Principalernes.

Og i Gaar kom man endelig til fuld Enighed. Allerede i Forgaars gjorde de fleste større Bogtrykkere yderligere Indrømmelser, og de øvrige Principaler fulgte saa efter. Det betød en Snes Procents Lønforhøjelse til de diplomatiske Typografer.

Og med mere Liv og Lyst end nogen Tid tilforn spiller nu Typerne i deres Vinkelhager«.

— *Samarbejdet*: »— Man kan kun glæde sig over dette udmærkede Resultat af Sammenholdet; det er en Sejr for Organisationen af stor Betydning, som aldrig var vundet, hvis Arbejdskøberne ikke havde haft Følelsen af Arbejdernes Magtstilling«.

Lykønskninger til Resultatet.

Foruden det lige i Begyndelsen af Kampagnen modtagne Telegram fra vore Malmökolleger — undertegnet af L. CHR. NIELSEN og LARSSON — med Ønske om lykkeligt Udfald og Tilsagn om kraftig Støtte, har vi efter Udfaldet modtaget følgende Lykønskninger:

Næstved, 12. Novbr. 1898.

P. Lauritzen, Schønbergsgade 19, 3.
Kbhvn. F.

Næstved Lokalforening lykønsker til det gode Resultat.
ANDREASSEN.

Bergen, 15. Novbr. 1898.

Typografiske Forening, Admiralgade 19.
Kbhvn.

Netop modtaget Posten. Hilser Resultatet med Jubel. Leve Kvindens og Mandens Ligestillethed. Hurra for Organisationen!
STYRELSEN FOR TYPOGRAFISK FORENING.

De Trykkerier, der endnu ikke har valgt Tillidsmænd, bedes snarest besørge dette og meddele den Paagældendes Navn til Formanden, P. Lauritzen, Schønbergsgade 19, 3. STYRELSEN.

Nær og fjærn.

Arbejdsløshedsfesten i Søndags havde samlet det samme talrige Publikum som Aarene forud, og Præstationerne modtoges med samme taknemlige Bifald som altid, til Trods for at man paa Komediens Omraade ikke med Fordel for de Agerende kunde drage Sammenligning med de tidligere husvante Kræfter, der beklageligvis paa Grund af andre Forpligtelser havde maattet renoncere paa at assistere. Imidlertid var der al Grund til at lægge Baand paa sin Fortrydelse herover ved det mesterlige Violinspil, Hr. FINI HENRIQUES præsterede, og som med Rette paaskønnedes af Publikum ved ligefremme Ovationer. Komponistens storslaaede Udførelse af Programmets Numre og særlig af hans egen Mazurka var Buketten af Aftenens Præstationer, og lønnedes da ogsaa med mangfoldige Fremkaldelser, som velvillige Dacapo-Numre ganske naturlig ikke viste sig at være Middel til at standse.

Sangforeningen afleverede med sædvanlig Præcision sine Sange, der netop ved at være gamle Kendinge fandt lettere Vej til Paaskønnelse.

Ballet fandt — heldigt for Sagen — overvældende Tilslutning, og tilendebragtes ikke uden en Ekstratime.

Typografernes Cykleklub afholder Lørdag den 10. December Aftenunderholdning og Bal paa Søfryd.

Dagbladene. *Tidens Krav*, Organ for det unge Højre, afsluttede sin officielle Tilværelse 31. Oktober. Af Asken opstod *Dagen*, redigeret og udgivet af Hr. HERMAN HENRICHSEN, der efter Bladets eget Opgivende nu trykkes i 8000 Ekspl.

Illustrerad Boktryckerikonstens Historia. 4. Hæfte, indeholdende Johan Gutenbergs Ungdom og hans Ophold i Strassborg, er udkommet.

Arbejdernes Teater paa Enghavevej. »Hverdagsfolk«, der er gaaet 3 Søndage for udsolgt Hus og under stormende Bifald, opføres paa Søndag for fjerde og *sidste* Gang. Forestillingen, der begynder Kl. 7, slutter Kl. 10¼. Billetter à 75, 50 og 35 Øre faas fra Kl. 10 hele Søndagen paa Kontoret, 2. Sal, og ved Indgangen.

Hovedkassens Regnskabsberetning for Oktbr. Maaned 1898.

Indtægt.

Kassebeholdning	Kr.	2039.60
Reservefonden	-	4372.55
Begravelseskassen		15317.51
Bidrag fra Lokalforeningerne	-	4521.38
	Kr.	26251.04

Udgift.

Bidrag til Lokalforeningerne		Kr.	881.41
do. til Typ. Rejsekasser og Reservefonds		-	2091.98
Typ.-Tid. (Nr. 27—39)		-	449.58
Porto og Telegrammer (Formanden)		-	9.48
Do. (Kassereren)		-	7.68
100 Postanvisninger (Kassereren)		-	0.80
Dansk typ. Forenings Part af Udgiften ved Hr. Beregner Petersens Statusopgørelse for Ligkassen		-	150.00
Udlagt Arbejdsløshedshjælp af Den typ. Forening		-	77.00
Reservefonden		-	4372.55
Begravelseskassen	Kr. 15317.51		
Bidrag til do.	- 874.10		
		-	16191.61
Kassebeholdning den 31. Oktober		-	2018.95
		Kr.	26251.04

Kolding, d. 1. November 1898. ULRIK PETERSEN, Hovedkasserer.

Fællesmøde
mellem Bestyrelsen for Bladudgiverorganisationen og Repræsentanter for Dansk typ. Forenings Hovedbestyrelse samt Fællesstyrelsen.

Lørdag den 12. November.

REGNAR PETERSEN, Næstved, bød Velkommen. — P. HVIDTFELDT, Kolding, gjorde Rede for Anledningen til Mødets Indkaldelse, idet man ønskede at faa forskellige Divergenser angaaende Tarifens Forstaaelse ophævede. Det var navnlig Godtgørelserne for Sats med Abbreviationer, Navne og Stavelser samt Brøktalsats, som havde givet Anledning til de forskellige Opfattelser.

Efter en længere Diskussion vedtoges følgende Udtalelse:

Til Forstaaelse af, paa hvilke Arbejder Tarifens § 25 a tager Sigte, er de kontraherende Styrelser enige om at henregne Antikvarboghandler-Annoncer, Bidrags-, Tinglæsnings-, Skatte- og Navnelister og at disse betales med en Godtgørelse af 25 pCt. paa Tusindbetalingen.

Spatieret og blandet Sats, hvorpaa Godtgørelse i Henhold til Tarifen er højere, fradrages i Beregningen af Linjeantallet paa ovennævnte Satsarter.

Brøktal i Tekst betales som blandet Sats. Brøktallene skal aflægges straks i den Kasse, hvori de opbevares.

Bogtrykker Føns i Stubbekøbing havde anmodet om Dispensation fra Lærlingeskalaen, saaledes at han midlertidig fik Lov til at holde 3 Lærlinge til 3 Typografer. Under Forudsætning af, at Forholdet rettes, naar den ældste Lærling er udlært, og at der vedblivende beskæftiges 3 Typografer, gaves Dispensationen. Bestyrelserne enedes ligeledes om at godkende et bestaaende Forhold hos Engsig Karup, Assens, indtil den ældste Lærling er udlært.

Om en i Vejle foretagen Afskedigelse førtes en længere Forhandling. Dog gjordes fra Bladudgiverorganisationens Bestyrelse gældende, at Afskedigelsen ikke stod i Sammenhæng med, at den Paagældende havde været sine Kollegers Talsmand, da man i saa Fald vilde have fundet Anledning til at skride ind, medens der fra Arbejdernes Repræsentanter pointeredes, at man maatte respektere den Opfattelse, som Typograferne havde ved et saadant Forhold, og at man jo maatte erindre, at Arbejderne, i Tilfælde af vilkaarlige Afskedigelser, absolut forbeholdt sig samme Ret til Opsigelse som Principalerne til Afskedigelse. Følgende fra Principalernes Bestyrelse fremkommen Udtalelse toges til Efterretning:

Igennem Dansk typ. Forening var fremsendt Klage over *Vejle Amts Folkeblads* Afskedigelse af Typograf S. Bestyrelsen for Bladudgiverorganisationen udtalte, at den ikke skønnede, at S.s Afskedigelse var foranlediget ved hans Optræden som Ordfører for Personalet, hvilken Opfattelse man fandt bestyrket ved de Erklæringer, der var indhentet hos Bladets Forretningsledere, hvorfor man ikke fandt Anledning til at gaa nærmere ind paa Sagen.

Ang. Lærlinges Arbejdstid udspandt der sig en længere Diskussion, som imidlertid ikke førte til noget positivt Resultat. Derimod vedtoges følgende Resolution ang. Lærlingeskalaen:

De 2 Bestyrelser udtaler paa given Foranledning, at Lærlingeantallet ikke kan forøges ved en midlertidig Antagelse af Typografer, men skal staa i Forhold til det normale Antal Typografer.

Styrelsesmøder.

Fællesmøde mellem de tre københavnske Organisationers Styrelse.

Fredag den 11. November (Efterm.).

Der oplæstes en Skrivelse fra Bogtrykkerforeningens Formand, at Generalforsamlingen havde vedtaget Tarifen i den sidst foreslaaede Form. Man besluttede paa Generalforsamlingen om Aftenen at tilraade Medlemmerne at slutte sig til den.

Fællesstyrelsens Møde Søndag den 13. November.

Ang. Provinsbogtrykkerforeningen og Tarifen førtes en længere Diskussion, som resulterede i, at det overdroges P. Hvidtfeldt, Kolding, at henvende sig til Foreningens Sekretær med bestemt Anmodning om en snarlig Afgørelse af Foreningens Stilling til Tarifen. Der toges Standpunkt til en eventuel Nægtelse fra Foreningens Side, hvilket ogsaa fandt Sted ligeoverfor de Principaler, som staar udenfor Organisationerne.

Et fra Den typ. Forenings Styrelse oversendt Forslag om en Udvidelse af *Typ.-Tid.* forkastedes efter en længere Diskussion. Man udtalte Ønskeligheden af, at Stoffet begrændsedes, saa at Udgifterne kunde indskrænkes.

Forskellige Dispositioner toges i Anledning af Forbundets Ikrafttræden den 1. Januar.

Ang. Afholdelsen af et eventuelt senere Fællesmøde med den nyvalgte Bestyrelse af Dansk typ. Forening udsattes Afgørelsen.

VICT. PETERSEN.

Brevkasse.

Flere Indsendere. I den første Tid vil Stofmængden nødvendiggøre Uregelmæssighed Optagelsen.

B. H., Præstø. Ihvorvel Deres Indlæg ikke fylder meget, saa er dets Indhold ikke af den Natur, at det nødvendiggør en Optagelse, saa meget mindre, som det rummer Fare for en videregaaende interesseløs Diskussion.

X, Aarhus. Naar Meddelelsen forekommer Dem mangelfuld affattet, og De ønsker den mere fuldstændig, saa maa De først forklare os Forstaaelsen af »Tilsagnet om 2 Kr. pr. Helligdag«.

Faktor G., Nykøbing F. Har anmodet Ekspeditøren om at tilsende Dem Numret pr. Omg.

RED.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Den typografiske Forenings Formand, P. Lauritzen, Schønbergsgade 19, 3., F., træffes fremtidig hver Dag, Søndag undtagen, fra 12½—2.

Styrelsesmøde Søndag den 20. November Kl. 12 i Foreningslokalet. FORM.

Ny Medlemmer: Sætter Albert Fred. Petersen (Kihl & Langkjær), udl. 26/11 88 hos Truelsen (tidl. Medlem). Lærling Andreas Karl Kristian Kasper Piil Frederiksen (Græbe). Punktererskerne Camilla Mathilde Olsen og Karen Sofie Nielsen (Aller) samt Christine Henriksen (Schultz). F. F. E. Nielsens Hustru Laura Christine.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 1580, Ferd. Cornelius Petersen (arbl.), sidst Militær. 651 (Dsk. t. F.), Jens Ove Petersen (Rigsd.), fra Roskilde. 1734, Hermann Schou (arbl.) fra Rejse. 452 (Dsk. t. F.), Victor Thorvald Hansen (O. C. Olsen) fra Aarhus.

Bortrejste: 1295 (Dsk. t. F.), Marius Jensen (arbl.) paa Rejse. 1580, Ferd. Cornelius Petersen (arbl.) paa Rejse. 2861, Jesper Petersen Hansen (arbl.) til Aarhus. 1166, Fritz Vilh. Løhr (Bøhm) til Pl. i Næstved. 1055, Franz Kloss (arbl.) til Berlin. 619 (V. d. D. B.), Poul Hessel (Aller) til Norge.

Udslettet (for Restance): 1172, Viggo Ch.s F. Larsen (udenfor Faget), Sigvald Kristensen (Truelsen), Carl Møller Smith (Nationaltid.), C. C. Schouw (Falk Rasmussen).

Udmældt: Bogbinder Edv. William Hansen (Aller), til Bogbindersvendeforeningen. Trykker Br. Fr. Simonsen (N. & L.) til Trykkerforeningen.

Til **Juleuddelingen** har jeg som 2.—3. Bidrag fra Soc.-Demokr. modtaget Kr. 9.50; med det tidl. indk. Kr. 4.75 ialt Kr. 14.25.

Bidrag modtages. V. BERGENHOLZ.

Udbetalt Arbejdsløshedshjælp i Avgust og Septbr. Maaned 1898:

29 C. C. E. Andersen 47 Kr., 55 Axel Andersen 26, 62 Hans C. Andersen 34, 261 F. V. Borup 49, 338 Jens Christiansen 18, 507 Laur. Ebbesen 11, 515 J. Eisner 12, 610 Jul. Fetterlein 12, 626 Axel Fenger 13, 630 M. le Fevre 10, 834 Hartwick 4, 2803 Hammerlund 42, 2813 Viggo J. C. J. Hansen 21, 2830 Jens Ludv. Hansen 20, 2847 Carl Einer Hansen 7, 966 Sophus Jørgensen 26, 978 Alfred C. W. Jensen 58, 933 Will. Jensen 18, 2901 Viktor Emanuel Jensen 52, 2933 Albert V. Jørgensen 38, 2935 Oluf A. Jensen 17, 1013 Kalberg 17, 1021 Kretzschmer 12, 1041 N. Th. Krøger 33, 1110 A. Lang 10, 1134 Chr. Emil Larsen 11, 1176 Jens M. Lund 45, 1184 Jens Larsen 40, 1195 F. C. Ludvigsen 21, 3006 Georg Lohmann 21, 1230 Johan O. Madsen 7, 1241 Ferd. P. Meier 3, 1265 M. A. Moe 3, 1335 Niels Chr. Nielsen 10, 1377 Hans Chr. Nielsen 16, 1533 Hans P. Petersen 47, 1550 J. P. C. Petersen 32, 1551 A. A. Th. Petersen 14, 1621 M. S. Rasmussen 12, 1622 P. V. C. Th. Rasmussen 14, 1640 Randa 50, 1715 Jens Carl Philip Sørensen 56, 1716 Rasmus Th. Sørensen 17, 1776 Søren P. Sørensen 7, 1783 Hans Simonsen 19, 1903 Uhrbrand 5, 1937 Weiergang 28, 1950 Poul Woderup 5 — ialt 1090 Kr. V. BERGENHOLZ.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket Søndag.** V. BERGENHOLZ.

Enhver bør være Medlem af Enkekassen

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Lokalformand.

Thisted: Typograf VIGGO BLOMBERG, Amtstidenden.

Kolding, 16. Novbr. 98. HVIDTFELDT.

Ny Medlemmer: Odense, Rudolf Just, udl. 1/11 98 i Fyns Stiftsbogtr. efter 4 Aars Lære; aflagt Svendeprøve. Ringsted, Eugen Johansen, udl. 14/11 98 i Venstres Folkeblads Bogtr. Rudkøbing, Hans Madsen Mortensen, udl. 1/11 98 i Langelands Tidende efter 5 Aars Lære. Slagelse, Martin Sørensen, udl. efter 5 Aars Lære i Slagelse-Posten.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Helsingør, 1206, Fr. Strudts (syg) fra Næstved. Kolding (Askov Højskole), 1196, Rasmus Bertelsen (fra Faaborg). Faaborg, 1137, Johannes Nielsen (Faaborg Folketidende). Esbjerg, 261, Chr. Nielsen (i Pl.) fra Middelfart. Middelfart, 1247, Peter Marinus Andersen fra Kolding i Pl. og 1223, Lorentz F. Jensen fra Faaborg i Pl. Næstved, 1263, Joh.s L. Hansen og 1092, Carl A. J. Jacobsen. Odense, 1258, Hans Chr. Andersen (arbl.) fra Vejle. Ringsted, 112, Esben Hansen (arbl.). Horsens, 1061, Kristian Petersen (Soc.-Dem.) fra Fredericia. Silkeborg, 160, Sofus Utke fra Rejse i Pl. og 1641 (Den t. F.), Lars P. Rasmussen fra Rejse i Pl. Randers, 1182 (Den t. F.), Carl Vilh. Larsen (Chr. Nielsen) fra Rejse. Næstved, 1166 (Den t. F.), Fritz Vilh. Løhr fra Kbhvn. i Plads. Aarhus, 2861 (Den t. F.), Jesper Petersen Hansen (arbl.) fra Kbhvn.

Bortrejste: Helsingør, 1226, L. Chr. Petersen (arbl.). Aarhus, 1125, H. Ernst Rasmussen (arbl.) og 452, V. Thorv. Hansen til Kbhvn. i Pl. Roskilde, 651, Jens Ove Petersen til Pl. i Kbhvn. Middelfart, 261, Chr. Nielsen til Esbjerg i Pl. og 834, A. M. A. Jensen til Esbjerg i Pl. Aalborg, 1151, H. J. Knudsen (arbl.) til Middelfart. Randers, 1275, Ch.s Chr. Jørgensen (arbl.) til Faaborg. Aarhus, 1125, H. Ernst Rasmussen (arbl.) til Kbhvn. og 452, Victor Thorvald Hansen til Kbhvn. i Pl. Hjørring, 1144, Peter Thorsen Munck (paa Rejse).

Udslettet: Randers, 860, Bogtrykker F. L. Petersen i Hobro.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Ekstraordinær Generalforsamling næste Søndag, den 27. ds. i *Danas Have.*

Dagsorden: 2. Behandling af Lovene.

Tiltraadt: Victor Hansen fra Aarhus, i Pl. hos O. C. Olsen.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Kl. 9: Generalforsamling. Kl. 9¾ optages *nye Medlemmer* i Koret, der lærer »Sakuntala«. STYRELSEN.

T. C. C. Søndag Start. Trianglen Kl. 10.

ANNONCER

En flink og virkelig dygtig

Trykker,

der kan paatage sig saavel Avis- som Akcidenstrykning, kan faa fast Plads i **Wedege-Petersens** Bogtrykkeri, Esbjerg.

En dygtig **Sætter-Trykker** kan eventuelt erholde Pladsen.

Skrift til Salg.

Et større Parti, saavel **Brød- som Titelskrift** — *Antiqua* — efter Leipzigersystemet samt ca. 200 Pund ny **Blystege** er billig til Salg ved Henvendelse til *Ribe Stiftstidende.*

En Akcidenssætter,

som tillige kan paatage sig Stereotypering, søges. Billet mrkt. »87« modtager *Typ.-Tid.s* Ekspedition.

En brugt Hurtigpresse

til 6-spaltet Avisformat ønskes til Købs. Billet med Opgivelse af Pris m. m., mrkt. »88«, indlægges snarest paa Ekspeditionskontoret.

En ældre, dygtig Illustrations-Trykker søges.

Aktieselskabet

I. Cohens Bogtrykkerier.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 47
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 25. November 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie
26 Gange 33 1/3 % Rabat.

Den typografiske Forening.

Paa Forlangende af 30 af Foreningens Medlemmer afholdes en

ekstraordinær Generalforsamling

i **Sortedamslund**

paa Søndag den 27. November 1898 Kl. 11.

Dagsorden: En Bevilling.

Umiddelbart efter ovennævnte Generalforsamling afholdes samme Sted et

Bladsættermøde,

hvortil enhver Kollega paa Dagbladssætterierne har Adgang.

STYRELSEN.

Ventilation i Sætteri-Lokaler.

Et beskedent Forslag.

Nu, da Spørgsmaalet om Indførelse af forbedrede hygiejniske Forhold i Sætterilokalerne er aktuelt og Principalerne har stillet sig imødekommende overfor Arbejdernes Henstilling, kunde det maaske være praktisk ogsaa at tænke paa en enkelt, speciel Side af denne vigtige Sag, nemlig *Luftfornyelsen* i Sætterilokalerne.

Under den nuværende Ordning sker Luftfornyelsen kun paa den mest elementære Maade ved at enten Vinduer eller Døre holdes aabne, hvilket om Vinteren selvfølgelig sker saa sjældent som muligt for at undgaa den dermed forbundne ulidelige og stadige Træk, der foraarsager Rheumatisme og andre Forkølelsessygdomme.

Selvfølgelig burde Sætterilokaler have det forud for alle andre Arbejdslokaler, at de var indrettede netop med dette specielle usunde Arbejde for Øje; og Lokalerne burde derfor først og fremmest være forsynede med de **bedste og mest hensigtsmæssige Ventilationsapparater.**

Men desværre er tværtimod det modsatte Tilfældet, naar ganske enkelte Undtagelser fraregnes.

Jeg skal blandt disse sidste da straks fremhæve *Bianco Lunos* Sætterilokaler som mønsterværdige. Disse Lokalers Indretning burde enhver Principal gøre sig bekendt med og søge at efterligne med Hensyn til saavel den der raadende, gennemførte og minutiøse Properhed og det fortrinlige Ventilationsapparat, der gør, at man *ikke* føler de Ulæmper med daarlig, forpestet Luft, som Arbejdere i andre Sætterilokaler maa plages med — særlig da i Avissætterierne.

Jeg indser imidlertid Vanskeligheden ved at faa saa mønsterværdige hygiejniske Forhold indført alle Steder. Det koster nemlig en Del Penge. Men selv med ganske ringe Midler og uden stor Bekostning kan man med en Smule Imødekommenhed og god Vilje arrangere en ganske udmærket Ventilation. Det er for at fremsætte et beskedent Forslag herom, at jeg tillader mig at fremkomme med disse Linier, i det Haab, at Forslaget altid kan vinde Anklang hos velvillige og humanttænkende Principaler, og til Gavn for Typografernes Sundhedsforhold, særlig i Avissætterierne.

Vedføjede to Tegninger vil sikkert let forstaas, men jeg skal dog, for at undgaa Mistydninger, fremsætte en lille Forklaring. Enhver Blikkenslager vil let kunne udføre Arbejdet ved Indstalleringen.

Paa **Figur 1** forestiller **C** Sætterilokalets *Ydervæg*, hvor der tæt oppe under Loftet, saa fjærnt som mulig fra Kakkelovnen, er anbragt *en cylindrisk formet eller firkantet Kasse*, **A**; Kassen, der er af Jærnblik og uden Bund, skal være ca. 3/4 Alen høj og 13 Tm. i Tværmaal. Fra Kassens Overdel fører **et Knærør af Blik, B**, ca. 1 1/2 Tm. i Tværsnit, gennem Muren ud til fri Luft. Inde i Kassen anbringes **en Gasledning** med Hane, saaledes at Gas-Blusset rager et Par Tommer op over Kassens nederste Kant. I Mangel af Gas kan selvfølgelig en Petroleumslampe anvendes.

Fig. 1.

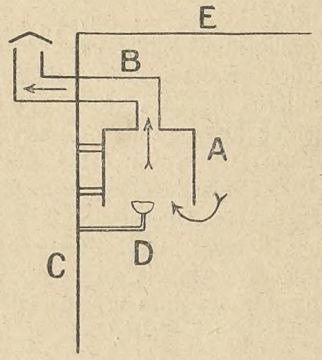

A. Kasse af Jærnblik. **B.** Blikrør. **C.** Ydermur. **D.** Gasblus. **E.** Loft.

Apparatet virker paa følgende Maade:

Naar Blusset tændes, vil den i Kassen værende Luft blive meget stærkt opvarmet og søge at undslippe **opad**, altsaa gennem Røret **B**. Kassen vil da virke som **et Sugeapparat** og suge den under Loftet opsamlede **fordærvede** Luft til sig, der efterhaanden forsvinder gennem Røret **B** ud i det Fri. **Luften i Lokalet vil herved i Løbet af ganske kort Tid blive fornyet og forfrisket.**

For Fuldstændighedens Skyld kan tilføjes en **Ventil**, eller et Spjæld, hvorved Røret kan tillukkes, saasnart man ikke ønsker det skal virke. En **Vandfordamper**, en ganske simpel Lerskaal med Vand, kan stilles ovenfor den ophedede Kasse og bidrager til at holde Luften i Lokalet fugtig.

I Stedet for at føre Blikrøret **B** gennem Mur, kan det i Nødsfald ogsaa føres gennem **et Vindu**, hvori der er sat en Blikrude, men Kassen kan i saa Fald ikke anbringes saa højt oppe under Loftet, som det er ønskeligt.

Det er imidlertid ikke tilstrækkeligt alene at sørge for, at den fordærvede Luft føres **ud**. Man skal ogsaa have frisk Luft **ind** i Lokalet, og denne friske Luft skal **om Vinteren tillige være opvarmet**, inden den spredes i Lokalet.

Fig. 2.

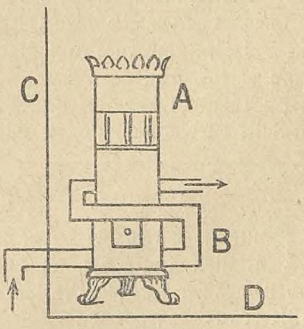

A. Kakkelovn. **B.** Jærnrør. **C.** Ydermur. **D.** Gulv.

Det her anførte opnaas ved den i **Fig. 2** fremsatte Plan, hvor ligeledes **C** forestiller Lokalets **Ydervæg**. Gennem Væggen, helt nede ved Gulvet, fører **et Knærør, B**, der skal være af **Jærn** og ca. 1 1/2 Tomme i Tværsnit (et Gasrør er udmærket brugbart her). Røret udmunder tæt bag det nederste Parti af Kakkelovnen og føres saavidt muligt i flere Snoninger opad og rundt om denne, omtrent i en Tommes Afstand fra selve Ovnen. Endvidere bør Ovnen være omgivet af **en Kasse af Jærnblik** (den er ikke vist

paa Tegningen), der naar fra Gulvet, ca. 3—4 Tom. fjærnet fra dette, op til omtrent 3/4 af Kakkelovnens Højde.

Hvad dette Apparat bevirker, er følgende:

Naar Blusset brænder i Kassen paa Fig. 1, og derved suger den fordærvede Luft **ud** af Lokalet, vil der samtidig **strømme ny og frisk Luft ind i Lokalet** gennem Røret **B** paa Fig. 2. Denne Indstrømning vil foregaa livligere, saafremt der er Ild i Ovnen, idet den i Røret værende Luft da opvarmes, stiger tilvejrs og suger ny Luft efter sig. Derved, at Røret er snoet i en Spiral tæt om den varme Ovn, opnaas, at Røret bliver stærkt opvarmet. *Den gennem Røret indstrømmende Luft vil da ganske naturligt ogsaa blive* **ophedet** — og saa har man det ønskede Resultat: ind i Lokalet strømmer der baade **frisk** og **opvarmet** Luft!

Det her angivne Forslag er — det maa jeg gentagende stærkt betone — selvfølgelig yderst primitivt; det danner egenlig kun Ventilationens ABC. — Men, i Mangel af noget bedre, er det i hvert Fald til **uvurderlig Nytte**, hvor det indføres, og da Omkostningerne ved dets Anskaffelse er saa ganske forsvindende og ubetydelige i Forhold til det herved vundne Gode, var det jo ikke utænkeligt, at denne vigtige Omstændighed kunde bidrage til, at Forslaget lettere blev taget under Overvejelse, hvad der i høj Grad skulde glæde mig, ligesom jeg er overbevist om, at disse Ventilationsapparaters Anbringelse vil kunne gavne mangfoldige Typografer, som nu ofte maa arbejde ud paa Natten i overophedede og dunstfyldte Lokaler.

NORMAN BRYN.

Mod Jul.

MØRK og trist, regn- og sludfuldt, raakoldt og uhyggelig er Tidsperioden før den store Julefest indledet. Hurtig kan det ændres, men ikke med Udsigt til noget bedre. Afløsningen vil muligvis ske med lidt klarere Vejr, men ogsaa med haardere Kulde. Det bliver værre for de Tyndtklædte og dem, der Intet har at putte i Ovnen. Lad os, der staar nogenlunde dækket herimod, tænke derpaa nu og aabne vor Pung for dem, som mellem vore Fagfæller ikke kan sige det samme. Ingensinde har der været større Anledning end nu.

Vore Organisationers Styrelser har allerede udstedt deres Opraab. Samtidig med Meddelelsen om vor faglige Sejr erindrer de os om, at den erhværvede Ret medfører forøget Anledning til ikke at glemme vor Pligt overfor dem, der for nærværende Tid mangler det Nødvendigste og som særlig i Juletiden vil føle Savnet dobbelt.

Og der er heller Ingen, der vil glemme dem. Størstedelen af os har jo prøvet, hvad det vil sige, naar Haabløsheden finder Fodfæste af Mangel paa Erhværv, mange af os har haft Tilbagegangen for Øje, naar ikke Dage, men Uger betegnede Arbejdsløshedens Varighed, og de Faa, der kan sige sig fri for at have stiftet nærmere Bekendtskab med Ulykken, kan uden Vanskelighed sætte sig ind i Følgerne deraf.

Dette er ikke noget, vi gætter os til, det er noget, vi véd, noget, vi har Erfaringen for. Typograferne staar mellem alle Fag som de, der paa dette Omraade har det videste Syn og det bedste Hjærte; der er i aarevis ført en ædel Kappestrid om at hjælpe mest. Lad os blive ved dermed. Lad vor glædelige Udsigt til bedre Vilkaar finde sit Udtryk i en god Hjælp til vore Arbejdsløse i Juletiden. Lad ogsaa de kunne fejre en Juleaften, der rummer Haab og Glæde til Fremtiden, og lad deres Taknemlighed over Kollegernes Offervillighed være Beviset for, at Solidariteten mellem os er rodfæstet.

JUNG.

„Part".

TARIFEN er vedtaget og er nu under Gennemførelse rundt om i Landet. Der har været megen Strid om denne Tarif. Man har fra flere Sider stemplet den som noget af det værste i sin Art, som en »Slavetarif« og jeg ved ikke hvad. Jeg tror for min Del, at den ikke er saa daarlig, som der blev skraalt til. Den byder faktisk store Fordele — og da først og fremmest den at skabe ordnede Forhold.

Men skal Tarifen blive til Gavn for Typograferne, maa den selvfølgelig forlanges *fuldstændig gennemført*. Ikke saadan, at jeg mener, at Typograferne skulde se smaaligt paa Tingene og hænge sig i Smaating, der bedst kan ordnes ved Samvirken mellem Arbejder og Principal. Vi skal helst lade visse Principaler ene om at være »krakilske«. Men der er Ting, som Typograferne altid maa holde fast ved. Bl. a. den, at *Arbejdet skal staa i Forhold til Lønnen*. Og det vil sige, at man skal gaa bort fra al »Sætten Part«, hvis Parten ikke svarer til Lønnen. Det nytter jo ikke en Døjt, om Lønnen bliver forhøjet med en Krones Penge om Ugen, naar der samtidig bliver lagt 25 Linjer paa Parten. Der er Trykkerier, bl. a. i de smaa fynske Købstæder, hvor den Satsmængde, der skal præsteres, ikke staar i nogetsomhelst rimeligt Forhold til Lønnen. Samtidig kunde der vel være Anledning til i mange Smaabyer, hvor der ofte hersker ligefrem anarkistiske Forhold, at holde fast ved den gamle Fordring om, at ikke-faglærte Arbejdere *ikke* maa benyttes til at udføre Trykkeriets Arbejde hverken i eller udenfor Arbejdsstedet — at Faktorens Kone f. Eks ikke maa sætte Føljetonen hjemme.

Det ser jo mildest talt komisk ud at kalde en Lønforhøjelse for en Fordel, naar samtidig Arbejdsmængden forøges. Jeg véd selvfølgelig meget godt, at det, jeg her har omtalt, ikke falder i god Jord paa visse Steder. Men netop derfor tror jeg, at det vilde være gavnligt, om »Foreningen« havde sin Opmærksomhed henvendt paa den Ting. Er Arbejdsmængden for stor til Lønnen, maa den reguleres, og det trænger den til mange Steder.

En Lønforhøjelse, der følges af en Arbejdsforøgelse, er *ingen* Fordel. Men Arbejdsforøgelsen vil komme, hvis man ikke passer paa.

De Principaler, der udelukkende ser paa egen Fordel, er nemlig ikke fra i Gaar. De véd, hvordan en Madpose skal skæres.

R. K. B.

Faglært.

I de sidste Tider har der været Anledning til lidt nærmere at tænke over, hvad dette Ord betegner. Til daglig mener man med »faglært« en Person, der har staaet i Lære den Tid, som, i Følge Overenskoms mellem Principalerne og Organisationen, er stipuleret — lige meget om han i Virkeligheden har *lært* Noget eller ej. Den i den senere Tid indenfor Organisationen opnaaede kraftigere Bevægelse i Lærlingespørgsmaalet kan dog maaske forventes at ville frembringe noget bedre Tilstande.

Naar en *Dreng* har staaet i Lære 5 Aar, har han Ret til at blive betragtet som »udlært«. Hvorledes skal man saa betragte en *Mand*, der har staaet ved Maskine i samme Aarrække? Jeg sigter her til de Folk, der arbejder som Hjælpere ved Rotationsmaskine eller i Stereotypi.

Disse Folk maa jo betragtes som Arbejdsmænd, vil man muligvis sige. — Ja, paa en Maade er vi jo *alle* Arbejdsmænd; men Hjælperen ved en Maskine bliver selvfølgelig med Aarene saa bekendt med Maskinen, at han godt *kan passe* den paa eget Ansvar. En *Mand* har større Ævne til at sætte sig ind i en Sag og bedre Forstand paa at tage det med Alvor, end en Dreng. Er nu en Mand, der har staaet ved Maskine i 5 Aar, ikke ligesaa berettiget til Benævnelsen »faglært« som Drengen, der har staaet i Lære i 5 Aar, har Ret til Titlen »udlært«? I Modsætning til Trykkerforeningen mener jeg det, og derfor bør Hjælperen ved Rotationsmaskine eller i Stereotypi have Ret *efter denne Tid at søge og antage Plads med Ansvar*. Det vil Trykkerforeningen nægte dem Ret til; den vil, at Hjælperne skal være dømt til »Arbejdsmænd« for bestandig. Men er det logisk, menneskeligt og hensynsfuldt?

Klubben for Rotationstrykkere, Stereotypister og deres Hjælpere har ikke paa sit Program at udestænge de »faglærte« fra nævnte Virksomheder, men paa den anden Side tror den at staa med alle Ret- og Billigttænkende paa sin Side, naar den værger de indenfor Klubben staaende Medhjælpere mod Attentater paa deres menneskelige Ret til at paatage sig et Arbejde, de er i Stand til at udføre, og hvis Besættelse for deres Vedkommende betyder større økonomisk Udbytte.

C. L.

Den Udviste.

Motto: Vi er ikke skabte til Højhed og Blæst,
ved Jorden at blive det tjener os bedst.

GRUNDET paa, at Hr. THORVALD LAURITZ CARLSEN hos Kollegerne i Kolding har forsøgt at slaa Kapital af Titlen: »Formand for Aabenraa Typografer«, tjener Undertegnedes Oplysninger om samme Mand:

Hr. Carlsen kom til Aabenraa for omtrent 10 Aar siden og var den Gang Medlem af Typografernes Forbund i Danmark. Som det sig hør og bør meldte han ogsaa sin Ankomst til det gensidige tyske Forbund, betalte Medlemsbidrag i et Par Uger, hvorefter Hr. Carlsen »glemte« at betale i en længere Tid og selvfølgelig derfor blev slettet for Restance. Hvad Hr. Carlsen fortæller i Kongeriget Danmark om, at han

forhen har været »Formand for Aabenraa Typografer«, er simpelthen Opspind; hverken Tillidsmand eller Inkassator har han været.

Ligeledes fortæller Hr. Carlsen at han »af Frygt for Udvisning« maatte udmælde sig af Organisationen; men jeg kan forsikre, at selv om han havde vedbleven at være i »Typografernes Forbund« og betalt sit Medlemsbidrag, var han ikke bleven udvist en Time før han nu blev det. Og saa havde det dog været adskilligt smukkere af ham, først at betale sit Mellemværende til Foreningen og derefter at udmælde sig, end at blive slettet for Restance og en halv Snes Aar efter rejse rundt i Danmark og bilde Kollegerne den Slags Løgnehistorier ind.

Som bekendt — i hvert Fald for Størstedelen af de danske Kolleger — har Hovedbestyrelsen for det tyske Forbund i Slesvig og Holsten Sæde i Flensborg, og ved at rette en Forespørgsel til Formanden, Hr. JOHAN CHR. HEISMANN (som har været Formand i henved 20 Aar), om Hr. Carlsens Forhold, modtoges det Svar, »at Hr. Carlsen var udslettet for Restance efter at have betalt i et Par Uger samt at han Lørdagen før sin Udvisning modtog Opfordring fra sine Kolleger i *Heimdals* Trykkeri om at gaa med til at faa Tarifen anerkendt. Dette nægtede »den forlorne Formand« imidlertid, hvorefter Kollegerne tog Følgerne paa deres egne Skuldre og opsagde deres Pladser. Hvad han fortalte mere var Usandhed fra a til z«.

Ovenstaaende er ikke skrevet for at modarbejde nævnte Herres Optagelse i »Dansk typografisk Forening«, men kun for at belyse hans urigtige Betegnelser om sine forhenværende Tillidshværv, som faktisk kun eksisterer i hans egen livlige Fantasi.

Flensborg, den 9. November 1898. Med kollegial Hilsen

GOTTLIEB JOHANSEN.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Tilgangen til København er foreløbig aaben, hvorimod al Tilgang til Rønne og til Trondhjem i Norge er forbudt, ligesom Rejseunderstøttelse ikke udbetales til disse to Byer.

København og Kolding, den 24. November 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Trykkerimedhjælper-Forening.

Indenfor Bogtrykkerierne arbejder en Del Mennesker uden Organisation og som Følge deraf for en lav og ussel Løn.

Denne uheldige Stilling, som ogsaa paa andre Maader end just Lønnen mærkes føleligt, bør snarest ændres, og vi opfordrer derfor vore Kolleger i Faget at tiltræde Dannelsen af en Forening, hvorigennem vi Haand i Haand kan hævde vor Menneskeret og søge de Fordringer imødekommede, som nødvendiggøres af de stadig voksende Livsomkostninger.

Vi tillader os at benytte *Typ.-Tid.* til denne Henvendelse, ikke alene fordi vi er sikre paa ikke at blive afviste og Medhjælperne ingen anden og lettere Vej har til at faa hinanden i Tale, men ogsaa fordi vi nærer det Haab, at d'Hrr. Typografer, Sættere og Trykkere, vil gøre deres mest mulige for at gøre disse Linjer bekendte for Medhjælperne.

Vi Undertegnede modtager med Glæde enhver Indmældelse og vil et Møde til Dannelse af Foreningen i den nærmeste Tid blive sammenkaldt.

København, den 10. November 1898.

Med Agtelse

W. K. WITZANSKY, Pilestræde 80, 2. JULIUS JENSEN, Aabenraa 5, 2. Sidesal. LARSEN, St. Pederstræde 11, 2.

Stenografi.

Hr. Agerholms Gensvar.*

HR. Rigsdagsstenograf AGERHOLM har i *Typ.-Tid.s* Nr. 41 søgt at imødegaa mit Indlæg i Anledning af Stenografforeningens Stiftelse i Kolding, og blot denne ene Gang endnu skal jeg tillade mig at lægge Beslag paa vort Blads Spalter.

Af Artiklen fra Kolding fremgik jo, at man kun kunde skrive Gabelsberger-Systemet *nogenlunde* fejlfrit, og nu skriver Hr. Agerholm, at man ikke *kan* opnaa nævneværdig Hastighed i den Tid, Kursus'et varede, og jeg slutter deraf, at Resultatet slet ikke er saa udmærket, naar man hverken skrev korrekt eller hastigt. — Angaaende Varigheden af Stenografi-Kursus, skal jeg oplyse, at Letfattelig dansk Stenografi lettelig læres paa 3 Maaneder, og Hr. Agerholm meddeler, at hans egne Elever naaer en Hastighed af 70—80 Ord pr. Minut efter 3—4 Maaneders Undervisning — men i Tidsskriftet *Gabelsberger*, der redigeres af Hr. Agerholm, findes en Passus saalydende: »... en Færdighed paa 70—80 Ord, saaledes som den opaaes efter et *sex** Maaneders Kursus« (jfr. Hr. Agerholms Udtalelse i Slutningen af hans Artikel, at Gabelbergers System er *akkurat lige saa let at lære som Letfattelig dansk Stenografi**.

Forøvrigt er ogsaa de Lærde, jeg mener Hr. Agerholm, ikke ganske enig med sig selv om Gabelsberger-Stenografiens Fortrin fremfor Hr. Worms' System, thi i *Typ.-Tid.* kan det læres paa 3—4 Maaneder, i *Gabelsberger* skal man bruge 6, og af Udtalelser paa Møder o. lign. kan noteres, at i Randers var 3 Maaneder nok, ligesom Hr. Agerholm den 17. Maj i Aalborg erklærede, at Gabelsbergers System er det bedste og lettest tilgængelige her i Landet, men for ikke saa langt tilbage hed det om samme Stenografi: »Det er *næsten* lige saa let som Letfattelig dansk Stenografi« — —

Jeg skal nu takke af og udtale min Glæde over, at denne Diskussion er kommen frem her i Bladet, og vil jeg haabe, at den maa blive til Gavn for den typografiske Verdens Stenografi i sin Helhed.

JOHS. HJ. NIELSEN,
Typograf,
Sekretær i D. st. F. 1. Kreds, Horsens.

* Forsinket af Mangel paa Plads. RED.

* Fremhævet af mig. J. N.

Nær og fjærn.

Ekstraordinær Generalforsamling afholdes, som foranstaaende Meddelelse bekendtgør, paa Søndag Kl. 11 i Sortedamslund ved Østerbros Dossering paa Foranledning af 30 af Foreningens Medlemmer.

Da Dagsordenen omhandler en Bevilling, uden at denne nøjere betegnes hverken i Størrelse eller med Formaal, kan det vel forventes, at et Massemøde bliver Resultatet.

Samtidig afholdes et Bladsættermøde, hvis nærmeste Formaal skal være at klarlægge Tarifens Bestemmelser, men som dog muligvis ogsaa kan træffe Dispositioner overfor eventuelt forekommende Overraskelser fra anden Side. Enhver Dagbladssætter har Adgang.

Den nye Tarif for København er nu forsynet med de sidst vedtagne Ændringer og et nyt i Farven mere tiltalende Omslag, færdigtrykt i sin endelige Skikkelse og omdelt til Medlemmerne.

Det var ønskeligt, om Medlemmerne rigtig grundig vilde sætte sig ind i dens Bestemmelser, erindre og efterleve dem, saa at ikke de næste af vore Tarifdelegerede — som de nuværende — skal høre ilde for, at Svendene ikke en Gang selv har søgt Fyldestgørelse i dens ordrette Tilbud.

Hr. Lauritz Hansen, der gentagne Gange har beklædt Stillingen som Styrelsesmedlem, tager nu atter Afsked som saadan, idet han overtager Stillingen som lokal Redaktør og Ekspeditør i Slagelse for *Sydsjællands Socialdemokrat.*

Med Tak for hans hidtidige Virksomhed, ønsker vi ham til Lykke i den ny.

Aabent Visir. Vor ærede Kollega *Ny typ. Tid.* søger i sin sidste Udgave at fæstne det gode Samarbejde, som Bevægelsens otte Dage nødvendigvis maatte medføre, ved at sætte sig paa den høje Hest overfor, hvad der er udrettet, og med skarp Spore jage afsted for at naa sin isolerede fede Græsgang. I Betragtning af den nyttige Hensigt for Bladet, Foreningen og dens Medlemmer, som dermed er forbunden og som gaar ud paa at generhværve Positionen som det for Arbejdskøberne trøstefulde Moderationsmærke, uden hvis Hjælp de Herrer Bogtrykkere havde siddet net i det, og under Hensyn til det ganske sikkert frugtesløse i den hurtige Opsadling, som her sker, skal vi kun lige notere det for at ikke vore Medlemmer skal indbilde sig, at det gode Samarbejde nogensinde kan gøre sig til af en Varighed udover 8 Dage. Ny typ. Forening har i de bevægede Dage været »som en urokkelig Bremse imod for vidtgaaende Fordringer fra Typografernes Side og som en Mægler overfor Principalforeningen«, og hvad der »bragte Københavns Typografer Sejren hjem var ikke Rabalderpolitiken, men Forhandlingspolitiken«. Kan *Ny typ. Tidende* virkelig gøre Regning paa at finde den Dumhed hos Principalerne, som Bladet ved sit ovennævnte Sludder maa forudsætte er tilstede, saa er det just ikke uforstaaeligt, at den ikke endnu vil »overlevere sit Bo til d'Hrr. i Rømersgade«, særlig naar dermed for »Standen« følger Tab af Medlemmer, som »under den forløbne Bevægelse har udrettet et ret betydningsfuldt Arbejde« og som ogsaa Principalforeningen har lært at sætte Pris paa!

Afskedsfest. Sangforeningen »Typografia« i Horsens holdt i Lørdags Aftes ved en Fællesspisning Afskedsfest for Typograf J. A. KLOSTER, som til stor lokal Beklagelse forlader Byen for at overtage en Plads i Aalborg. Hr. Kloster, der ikke alene som Indehaver af adskillige Tillidshværv indenfor den horsensianske typografiske Verden har udført et betydeligt Arbejde, men som tillige ved sin bramfri Optræden har gjort sig almindelig — eller rettere ualmindelig — afholdt af sine Kolleger, bragtes gennem Taler og Sange den varmeste Hyldest.

Hjemsøgt. En Tyveknægt har i Lørdags hjemsøgt Bogtrykkerforeningens Formand, Hr. LAUR. MADSEN, og stjaalet et Klædeskabs Indhold. Hr. Madsen, der Dagen i Forvejen havde mistet en stor Del af Troen paa sine Medmennesker ved den Underfundigheds Politik særlig et af hans Forenings Medlemmer havde ført, har nu — ikke med Urette — tabt Resten af enhver Tillid til Medborgere.

Arbejdernes Teater. »Hverdagsfolk« gik i Søndags til udsolgt Hus for fjerde og sidste Gang over Scenen paa Enghavevejen.

Paa Søndag gives »Pak«, der velvillig er overladt Selskabet af Direktør Abrahams.

Svensk Typografforbund har tilsendt os Protokollen over det fjerde Forbundsmødes Forhandlinger i Stockholm den 27.—30. Juli 1898. I stort Oktav fylder den fortrinligt førte Beretning over 100 Sider.

Meddelelse.

D'Hrr. Indbydere til den extraordinære Generalforsamling bedes give Møde Kl. 10¼ paa Sortedamslund.

J. F. Møller. Johan Møller.

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Torsdag den 10. Novbr. Fraværende: HVIDTFELDT og TORKILD PETERSEN (i København).

1. Skrivelse fra Organisationen af Bladudgivere i Provinserne ang. et Fællesmøde den 12. Novbr. i København. Det vedtoges at give Møde ved d'Hrr. Raben og Warberg samt Torkild Petersen og Hvidtfeldt (det nyvalgte Forretningsudvalg og Fællesstyrelsens Medlemmer).

2. Aalborg Lokalfmd. meddeler, at Medlem Nr. 369, O. M. Olsens Hustru er død, og at han ønsker 100 Kr. udbetalt. Anvises.

3. Andragende om 4 Ugers forhøjet Sygehjælp til et Medlem i Hjørring bevilgedes i Henhold til § 55.

4. Valg af en konstitueret Formand i Hvidtfeldts og Warbergs Fraværelse. Groth valgtes. WARBERG.

Onsdag den 16. Novbr. Samtlige Medlemmer til Stede.

1. Et Medlem af Roskilde Lokalafd., der er gift, anholder om at maatte hæve Arbejdsløshedsunderstøttelse i København. Bevilgedes efter Omstændighederne. — Et Medlem af Aalborg Lokalafd., der har opholdt sig ca. 10 Uger i Koldingegnen, andrager om Arbejdsløshedsunderstøttelse i Middelfart. Var nægtet, fordi der ikke var hengaaet et Aar, da han blev arbejdsledig, siden han havde hævet Rejseunderstøttelse.

2. Fællesstyrelsen gav Meddelelse om Forhold i Aarhus, Horsens, Aalborg, Odense og Rønne.

3. Kloster, Horsens, andrager om et Flyttelaan til Aalborg paa 50 Kr.

4. Et gift Medlem i Aarhus, der er bleven arbejdsledig, forespørger, om han taber al Understøttelsesret, naar han staar med Laan. Sagen overgaar til Lokalformandens Erklæring.

5. Formanden gav Meddelelse om Møderne i København samt om en Konference med Dansk Bogtrykkerforenings Sekretær i Middelfart, hvoraf fremgik, at der nu var Haab om at faa en Afgørelse paa, hvorvidt nævnte Forening tiltræder Tarifen eller ej.

Tirsdag den 22. Novbr. Alle tilstede.

1. Meddelelser. Et Medlem af Aarhus Lokalafd., der til et tidligere Møde havde andraget om Arbejdsløshedsunderstøttelse, trods det han stod med et Flyttelaan. Lokalafdel.s Erklæring var indhentet. Denne oplyste, at Medlemmet havde hævet Laanet 6/7 d. A. og skyldte Kontingent for indeværende Kvartal. Var meddelt, at under disse Omstændigheder kunde der ikke ydes Dispensation, da Betingelsen derfor først og fremmest maatte være, at Medlemmet havde opfyldt sine Forpligtelser. — Et Medlem, der var rejst fra Aarhus med Restance, og som derefter blev slettet for samme, er nu dukket op i København og anmoder om at faa sin Bog tilsendt for at kunne blive Medlem af Den typ. Forening. Han maa betale sin Restance til vor Forening og behandles som udslettet Medlem i København. — Et Medlem af Den typ. Foren. er kommen til Aarhus for at nyde sin Arbejdsløshedsunderstøttelse dér paa Den typ. Foren.s Regning. Der forespørges om Understøttelsens Størrelse. 1 Kr. pr. Dag i 70 Dage. — En Regning paa Fællesmødet i København med Bladudgiverorganisationen paa 5.75 var anvist til Udbetaling.

2. Fællesstyrelsen gav Meddelelse om Forholdet i forskellige Byer.

3. Optagelsesbetingelserne for det udviste Medlem fastsattes. Dog vedtoges det at indhente Oplysning om hans Forhold til den tyske Forening.

4. Forskellige Skrivelser om Forholdene i flere Byer efter Tarifens Indførelse diskuteredes, og hvoraf fremgik, at det særlig kneb med at faa indført Sundhedsbestemmelserne. — Enkelte Sager vedtoges det at rette Besværing over til Bladudgivernes Organisation.

HVIDTFELDT.

Typografernes Rejsekasser og Reservefonds for de skand. Lande.

Regnskabsberetning for Oktober Maaned 1898.

A. Rejsekassen.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning	Kr. 7087.82	Tryksager	Kr. 22.50
Bidrag fra Lokalafd. .	- 807.10	Porto (Formanden). .	- 5.76
Den typ. Foren.s Andel i Repræsentant- og Delegeretmøderne i Odense.....	- 68.25	Kassebeh. 31. Oktbr.	- 7934.91
	Kr. 7963.17		Kr. 7963.17

B. Reservefonden.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning ...	Kr. 20106.53	Rejseudg. og Diæter	Kr. 50.80
Bidrag fra Lokalafd.	- 1284.88	Tryksager.....	- 16.50
Den t. Foren.s Andel i Repræsentant- og Delegeretmøderne i Odense	- 68.25	Porto (Formanden) .	- 5.76
		Kassebeh. 31. Oktbr.	- 21386.60
	Kr. 21459.66		Kr. 21459.66

Kolding, den 1. Oktober 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

Brevkasse.

Hr. *Laur. Jensen.* I sidste Øjeblik var der ikke andet at stille op. Absolut næste Gang.
Sigurd. Tak, næste Gang. RED.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Bibliotheket er aabent hver Mandag og Torsdag fra 7½—8½.

Billetter til Arbejdsløshedsfesten, udleveret af Undertegnede, bedes betalt **i Aften**, for at Regnskab kan afleveres.

V. BERGENHOLZ.

Udslettelsen af Carl Møller Smith (se forr. Nr.) *tilbagetages* herved. Ved en Misforstaaelse kom Restanceafdraget, som var erlagt til Foreningens Bud i rette Tid, mig først i Hænde efter Bladets Trykning. V. BERGENHOLZ.

Tiltraadt: 753 (V. d. D. B.), Hans Møller Rosenbeck fra Rejse.

Bortrejst: Alfred Seidelin Nielsen til Hillerød i Plads.

Død: 302, Heinrich Ignatz Donatzsky (68 Aar).

Udmældt: 1818, Ludv. Torp (i Trykkerforeningen).

Til **Juleuddelingen** har jeg endv. modtaget: Nielsen & Lydiche Kr. 10.25; S. L. Møller 4.25; Thieles Sættere (1. B.) 8.20; Adresseavisen (1. B.) 3.00 — ialt Kr. 25.70. Med det tidl. indk. Kr. 14.25 ialt Kr. 39.95. *Bidrag modtages.* V. BERGENHOLZ.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Paa Søndag fra 10—12** for Indbetaling af **Novemberlisten.** V. BERGENHOLZ.

Enhver bør være Medlem af Enkekassen

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Nyt Medlem: Vejle, Sætter Theodor Petersen, udl. d. 1. Novbr. 98 paa Vejle Amts Folkeblad (arb. samme Sted).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Køge (Storehedinge), 1275, Charles Chr. Jørgensen (arbl.) fra Faaborg. Nykøbing M., 439, Emil Eskildsen fra Rejse i Pl. Odense (Bogense), 1306, Viggo Larsen fra Nakskov i Plads.

Bortrejste: Helsingør, 1592 (Den t. F.), Adolf H. Petersen (arbl.) til Kbhvn. Nykøb. M. (Skive), C. P. Christensen (arbl.) til Aarhus. Nakskov, 1070, August Svendsen (arbl.) paa Rejse og 1306, Viggo Larsen til Pl. i Bogense.

Rettelse. Lokalformanden i *Thisted* hedder ikke, som opgivet i sidste Numer, Viggo Blomberg, men Viggo **Blom.**

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Kl. 10: Fællesmaaltid.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Ekstraordinær Generalforsamling afholdes *førstk. Søndag den 27. ds., Form. Kl. 10½* pr. i **Danas Have**, Nørrebrog. 21.

Dagsorden: 1. Anden Behandling af Lovene. 2. Forslag fra Medlemmer ang. en Bevilling. 3. Eventuelt. STYRELSEN.

Klubben for Rotationstrykkere, Stereotypister og deres Hjælpere afholder ord. Møde Søndag den 27. Novbr. Kl. 1 Eftm. i Admiralgade 19.

ANNONCER

Bogtrykkeri til Salg.

Paa Grund af Alder kan mit Bogtrykkeri med 2 Haandpresser og 2 Diegeltrykpresser og fuldstændig Sættemateriale erholdes til Købs paa favorable Vilkaar. I Mangel af Salg i Forpagtning. *N. G. Calberg senior, Knabrostræde 14*, tr. bedst 8—3.

En dobbelt Avispresse, benyttet til Trykningen af *Dagbladet*, staar til Salg her i Trykkeriet for en Pris af 2000 Kr.

Sally B. Salomons Bogtr.,
Læderstræde Nr. 1.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 48
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 2. December 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie
26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER
FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Al Tilgang til Rønne og til Trondhjem i Norge er forbudt, ligesom Rejseunderstøttelse ej udbetales til disse to Byer.

København og Kolding, den 1. December 1898.
FÆLLESSTYRELSEN.

Trusler.

I.

Sidste Numer af *Dansk Bogtrykker-Tidende* indeholder samtidig med en historisk Fremstilling af den i Anledning af Tarifstriden førte Korrespondance mellem de resp. Foreningers Formænd tillige et vredt og hidsigt Angreb paa os og særlig paa de syv Bogtrykkere, der stillede sig imødekommende overfor Svendenes Krav.

Bladet skriver:

Den forløbne Del af Maaneden har oprullet et Billede for Arbejdsgiverne af, hvad de fremtidig kan vente, dersom de ikke slutter sig sammen i Organisationen med *ubrydeligt* Sammenhold, med Blik for, at de private Interesser maa underordnes det Heles Vel, naar man til Modstandere har Folk, som uden at blinke bryder indgaaede Overenskomster, naar det passer i deres Kram. *Men vé dem, fra hvem Forargelsen er kommen. Gengældelsen kan mulig være nærmere, end man venter.*

Disse Trusler kan vi tage med et let Sind. Bare d'Hrr. Principaler har en lige saa fri Samvittighed overfor os, som vi føler at have overfor dem. Det, de har faaet Lejlighed til at mærke, er kun, at Arbejderne ikke til Stadighed lader sig gøre Nar ad, og for at vise dem det, har vi benyttet vor soleklare, tarifmæssige Ret til at sige vore Pladser op med 8 Dages Varsel. De Herrer kunde have skabet sig med mere Berettigelse, hvis Typograferne var gaaede med det samme. Og, sandt for Dyden, med den evindelige Tarifforhandling for Øje, havde de ikke savnet absolut Grund dertil. Men nu, hvor d'Hrr. er aldeles ude af Stand til at hævde andet end Tirader, bygget paa den Forfjamskelse, som Svendenes resolute Optræden medførte hos dem, og hvis Aarsag de i deres inderste Hjærte ikke *kan* frakende at have al Skylden for, nu burde de helst stikke Piben ind og opføre sig som fornuftige Mennesker, bide Ærgrelsen i sig og love hinanden, at aldrig mere skal en Tarifrevision faa 14 Maaneders Varighed og ingensinde oftere vil de vise Typograferne den Ringeagt i deres Fordringer, som saadanne Forhandlinger bærer Vidne om. Men skulde Ærgrelsen over egen Uforstand, der medførte Nederlaget, og Frafaldet indenfor deres egen Lejr ikke gøre det muligt for dem at slaa koldt Vand i Blodet, ja da siger vi i Sikkerhed om vor Stilling og vor Magt: Værs'go', de Herrer; men det vil blive en ny Ydmygelse.

Men de tager sig nok i Agt. Mindst af Alle vil *de* være tjente med en Guerillakrig; kan de ikke staa enige i Forsvaret, vil de langt mindre blive enige om Angrebet. Og de maa ogsaa være klare over, at Arbejderne ikke altid skal staa med Nederlaget, og de bør ræsonnere, at personligt lider *de* mindst ved et saadant. Naar Arbejderne med den største Risiko ingen anden Udvej ser til at skaffe deres Fordringer Respekt end vove det Yderste, saa maa Principalerne kunne faa i deres Hjærne, at der er Krav, de har forsømt. Og roligt Overlæg vil ogsaa vise dem, at de i Grunden kun selv har Fordel af at yde Arbejderne forsvarlige Levevilkaar, idet deres Procentdel i Arbejdsfortjenesten øges.

Og da vi tror, at det kolde Blod vil mælde sig, vil vi ikke strængt gaa i Rette med Bladets øvrige Uforskammetheder, som jo er noget Fælles for alle Arbejdskøbere, der en Gang har indlevet sig i Troen paa, at Arbejderne er af tarveligere Stof end de selv, fordi de ingen Kapital har at raade over. Men vi skal dog citere disse uoverlagte Ytringer, for at vore Kolleger ret kan faa Indtryk af Vredens Højde. Bladet siger saaledes:

At Overfaldet lykkedes er altsaa nu en fuldbyrdet Kendsgærning; kun om Aarsagen til Kampens Udfald kan der disputeres. I og for sig er det ikke mærkeligt, om *en af lidet selvstændige Individer sammensat*, velorganiseret og veldisciplineret Flok hjembringer en Sejr, og dette saa meget mindre, *naar Lederne som her trodser alle Hensyn til Ærens Fordringer og bryder alle Løfter.* Og hvorfor skulde man vel vente Andet nu? Dette er sket saa ofte før: *aabent Tarifbrud har hørt saa at sige til Dagens Orden* — men dog har man under Skin af Forhandlingsvenlighed trukket Tiden ud for et langt tidligere besluttet Brud til det belejlige Tidspunkt for en Arbejdsnedlæggelses Iværksættelse. Hele *denne Humbug* ligger saa klart for Dagen; *den hensynsløse Magtbrynde* kunde ikke tilfredsstilles uden denne Udgang af Spørgsmaalet. Hvad nyttede alle Forhaabninger til den besindigere Del af Typograferne, der nok i rette Øjeblik skulde formaa at tøjle og overstemme *den støjende Hob, der altid danner store Generalforsamlingers ødelæggende Element?* Ikke en eneste alvorlig Stemme hørtes hin Aften, da Alle var *imod* os. Taabeligt var det vel ogsaa at tro Sligt muligt — tro det derfor aldrig mere!

Men hvor »slemt« Bladet end tager paa os, er det kun for lidt at regne mod Vreden overfor de Bogtrykkere, der imødekom vore Fordringer. Men derom næste Gang.

Mistillid.

I Anledning af den Uvilje, hvormed visse Hold indenfor Kollegernes Kres modtog mig ved min Fremtræden paa den store Generalforsamling, finder jeg, nu, da Konflikten er forbi og Sammenholdet har gjort sin Nytte, Anledning til at fremsætte et Par Bemærkninger i Sandhedens Interesse.

Paa Generalforsamlingen forrige Søndag i vor Forening fremsattes der fra et Medlems Side følgende to Forespørgsler, nemlig:

1. »Er det korrekt, at Formanden i Torsdags har stillet Forslag om, at ‚Trykkerforeningen' i Lighed med ‚Ny typografisk Forening' skulde afholde et Møde Kl. 8, altsaa inden det store Møde Kl. 10, *men at hele Styrelsen gik ham imod*, idet man betragtede det som ukollegialt *overfor de andre Foreninger?* Hvad var Formandens Tanke hermed?«

Hertil svarede jeg, at det var rigtigt, at jeg paa Hr. Hvidtfeldts Initiativ foreslog vor Styrelse at holde en Generalforsamling i Lighed med Ny typ. Forening før det store Møde, *for overfor vore Medlemmer at kunne forklare Situationen og da særlig for at tilvejebringe Enighed om, at Spørgsmaalet om Afskaffelsen af de to Maskiner ikke maatte opretholdes som Ultimatum til Skade for Helheden.* Denne min Tanke tiltraadtes af vor Styrelse. Ved nærmere Overvejelse gik det op for mig, at en saadan særskilt Generalforsamling nemt kunde blive misforstaaet, og **paa Forslag af mig** *vedtog Styrelsens tilstedeværende Medlemmer ikke at holde Generalforsamling,* til Trods for, at Ny typ. Forening for sit Vedkommende fastholdt sin Beslutning i saa Henseende. Det vil saa-

ledes ses, at Styrelsens og mit Standpunkt i denne Sag faldt fuldstændig sammen og at vedk. Rygtesmed er gaaet i Byen med gal Besked.

Fra Medlemmers Side blev der desuagtet indkaldt til et Møde Fredag Aften, hvor Næstformanden og jeg *uindbudt* kom til Stede og *fraraadede* Medlemmerne at rejse Spørgsmaalet om de to Maskiner paa det store Møde, hvilket havde været d'Hrr. Indbyderes Mening.

Det andet Spørgsmaal, som rettedes til mig, gik ud paa, hvorfor jeg i Tarifkommissionens sidste Møde havde erklæret at ville stemme for og anbefale Tarifen. Hertil svarede jeg, at mine Bemærkninger fremsattes paa Foranledning af Kommissionens Formand og som Følge af, at jeg og min Kollega virkelig mente, at Trykkernes Tarif betød et væsenligt Fremskridt fra før, hvorfor jeg ikke turde tage Ansvaret paa mig for at raade til Forkastelse. Det kan være, at min Bemærkning var en taktisk Fejl, men heller ikke mere, og den synes mig at være for ringe til at der rejstes en Stemning mod mig, saa meget mere, som jeg og den Forening, jeg staar i Spidsen for, ikke under Sagens videre Forløb har givet Grund til Klage, men tværtimod staaet Last og Brast med de andre Organisationer. Den Slags lyssky Muldvarpearbejde, der herved er udrettet imod mig, er kun egnet til at sætte ondt Blod og svække Sammenholdet, *og Den typ. Trykkerforenings Generalforsamling udtalte da ogsaa enstemmigt sin skarpeste Misbilligelse af den imod mig som Foreningens Tillidsmand benyttede ufine Fremgangsmaade.*

København, den 14. November 1898. LAUR. JENSEN.

Julius Andersen.

JULIUS ANDERSEN fra Adresse-Avisen — hvem danner sig ikke Begrebet, naar de hører Betegnelsen? Den støtte, solide og velvillige Personifikation, den venlige, trofaste Ven og Kollega, den flinke og udmærkede Sanger.

Julius Andersen fødtes 26. November 1848 og kom efter Konfirmationen i Lære hos Thiele, hvor han ogsaa som Svend arbejdede en Tid. Hans væsenligste Virksomhed har dog været knyttet til Adresse-Avisen, i hvilket Blad han har været beskæftiget de sidste 20 Aar, og hvor baade Kolleger og Principaler har lært at sætte Pris paa den stilfærdige og dygtige Arbejder. Hans Interesse for Sang og hans gode Stemme knyttede ham straks efter Læretidens Udløb til Typografernes Sangforening, i hvilken han har været en af de solideste Piller og en aldrig svigtende Støtte for sine Stemmefæller ved sit sikre og fine »Gehør«. Samtidig med den halvhundredeaarige Fødselsdag i Lørdags fejrede Foreningen derfor hans 30-aarige Medlemsskab og proklamerede ham til Æresmedlem ved en festlig Sammenkomst, hvor Entusiasmen var levende, og hvor han fra mange Venner modtog Erkendtlighedsgaver. Den samme Stabilitet og Trofasthed, som har gjort sig gældende overfor Sangforeningen, har han vist i alle Livets Forhold. Trods Dønningerne i 84, hvor mange af hans Venner og Omgangsfæller fandt sig beføjede til at bryde med vor Organisation, stod han fast og sikker, og hans Hengivenhed for vor Forening er almindelig kendt. Ønskede vi hans Hjælp, han sveg aldrig. Ved vore festlige Sammenkomster mødte han op og bidrog ved sin fortræffelige Sang i høj Grad til Fornøjelsen. Og intet er sikrere, end at vi ogsaa fremtidig kan gøre Regning derpaa.

Vi bringer ham derfor vor Lykønskning — og hans Billede til Kollegerne.

Provins-Tarifen!

NOK en »*Typ.-Tid.*« og stadig væk ikke et Ord om Provins-Tarifen. Hvad er Meningen? — Det forekommer os at være paa Tide, at den ærede Hovedbestyrelse lader Medlemmerne vederfares et Par Ord angaaende Grunden til d'Hrr. Bogtrykkeres Sendrægtighed. Vi maa fuldtud billige Horsens Lokalforenings Resolution, ja endog indtrængende opfordre »Dsk. t. F.« stedmoderligt behandlede Medlemmer til selv at tage Initiativet til en Afgørelse af den foreliggende uforklarlige og utaalelige Situation. — Til Efterligning henviser vi til den Hurtighed, hvormed vore københavnske Kolleger gennemførte deres Tarif, og vi slutter med Haabet om, at vi inden ret længe fra Hovedbestyrelsen »allernaadigst« maa erfare lidt om, hvorfor Bogtrykkerne forholder sig saa tøvende.

De, Hr. Redaktør, faar Tak for Optagelsen.

Kollegialt

SY.

De ærede Indsendere vil af vor Meddelelse i Dag se, at Tarifen »endelig« skal til Behandling paa Provinsbogtrykkerforeningens Generalforsamling paa Torsdag. RED.

Den Udviste.

EN æret Indsender har paataget sig at oplyse mine Kolleger lidt om mine Forhold. Jeg vil til hans første Paastand bemærke, at jeg aldrig har forsøgt at slaa Kapital af min Udvisning, hvilket Kollegerne baade i Kolding og her i Roskilde kan bevidne, ligesaa lidt som jeg har givet mig ud for at være »Formand for Aabenraa Typografer«, da jeg aldrig har søgt denne Ære.

Til Indsenderens anden Paastand kun dette: Hr. G. J. mener, at jeg »af Frygt for Udvisning ikke havde nødig at udmælde mig af Organisationen«, det forsikrer han i det mindste for. Hr. G. J. stod formodenlig ved Siden af mig, da jeg for en Del Aar siden blev kaldt op paa Borgmesterkontoret, og formodenlig har han bedre forstaaet, hvad Borgmesteren sagde, end jeg; i hvert Tilfælde kan min daværende Principal, Hr. H. Matzen, bevidne, at min Frygt var vel begrundet.

At jeg er bleven slettet af Foreningen paa Grund af Restance efter at have været et Par Uger i Forbundet, maa være en ren Misforstaaelse. Det skal vist være et Par Aar, saa enten er det en Skrivefejl eller Hr. G. J. har hørt forkert. I ethert Tilfælde har jeg udmældt mig paa lovformelig Maade hos den daværende Fortroendesmand, Hr. J. Schmidt. Da de to ovenfor nævnte Byer, nemlig Kolding og Roskilde, er de eneste jeg endnu har været i paa denne min Rejse, og Danmark omfatter en Del flere, vil man forstaa, hvor uholdbar Paastanden er om min »Rejsen Danmark rundt«.

Hvem, der har inspireret Hr. G. J., véd jeg jo ikke, men hvad jeg her har fremført til mit Forsvar er Sandhed.

Hr. G. J. skriver endvidere, at jeg 8 Dage før min Udvisning fik Anmodning om Deltagelse i Tarifens Gennemførelse, men dette nægtede »den forlorne Formand«, hvorfor Kollegerne selv tog Følgerne paa deres egne Skuldre og opsagde deres Pladser. Da jeg nu én Gang har sagt, at jeg ikke havde den Ære at være »Formand for Aabenraa Typografer«, og da jeg aldeles ingen Anmodning har faaet om Deltagelse i Tarifens Anerkendelse og altsaa heller ikke har kunnet nægte min Deltagelse — dette er faktisk sandt — saa kan jeg ikke faa andet ud af det Hele, end at Sætterne var nødt til at tage Følgerne paa deres egne Skuldre.

Til Slut skriver Hr. G. J., at Ovenstaaende ikke er skrevet for at modarbejde min Optagelse i Dansk typ. Forening. Unødig Forsikring! Enhver vil være klar over, at det kun er en Anbefaling!

Da jeg nu aldrig véd noget af at have set eller kender det mindste til Hr. Gotfried Johansen, og han ligesaa lidt til mig, saa skulde man jo næsten tro, at han gik Andres Ærinde. Jeg har da ogsaa paa Følelsen, hvilke to Kolleger i Aabenraa det er, men derom en anden Gang. I ethvert Tilfælde vilde jeg ikke bruge mit Navn til et saa smudsigt Angreb, naar jeg ikke kendte den, der blev skrevet om.

Roskilde, den 25. Novbr. 1898. THORV. CARLSEN.

Generalforsamlinger og Møder.

Den typ. Trykkerforening

afholdt sin halvaarlige Generalforsamling, Søndagen den 23. November i Balkonsalen paa Sortedamslund. Til Dirigent valgtes J. C. JENSEN, til Sekretær V. A. CHRISTOFFERSEN.

1. *Beretningen og Regnskabets Godkendelse.* FORMANDEN gav en Oversigt over Forhandlingerne om Tarifen samt de Begivenheder, der nu havde ført til et saa godt Resultat for Københavns Typografer. Beklagede den Holdning, nogle Kolleger havde indtaget paa det store Møde overfor Taleren som Trykkernes Repræsentant, saa meget mere, som han kunde godtgøre, at han i enhver Henseende loyalt havde varetaget saavel Sætternes som Trykkernes Tarv; at Taleren ikke kunde anerkende Trykkeriarbejdsmænd som Rotationstrykkere, kunde man ikke bebrejde ham, da det vilde være uretfærdigt, at disse skulde besætte Pladserne, medens de fagudlærte Trykkere skulde gaa paa Gaden. Taleren mindedes til Slut de to Medlemmer, som i Halvaarets Løb er afgaaede ved Døden. Forsamlingen sluttede sig hertil ved at rejse sig. — JACOB JENSEN rettede et Par Forespørgsler til Formanden, som denne besvarede saavel til Forespørgerens som til Forsamlingens Tilfredshed. (Se Artiklen *Mistillid.*) Beretningen godkendtes. — Kassereren

VALD. STEPHENSEN aflagde Regnskab for det forløbne Halvaar. Indtægterne havde været 2241 Kr. 66 Øre, Udgiften 1944 Kr. 38 Øre; Halvaaret havde altsaa givet et Overskud af 297 Kr. 55 Øre; af Restancer var der indkommet i alt 110 Kr. 80 Øre, og disse var nu bragt ned til 88 Kr. 05 Ø., hvilket var meget tilfredsstillende. Af Understøttelse var der ydet et Medlem ekstraordinært en Hjælp af 20 Kr. Arbejdsløsheds- og Sygehjælpen havde været noget mindre end i de forløbne Halvaar. — TORP anbefalede paa Revisionens Vegne Regnskabet til Godkendelse, hvilket skete enstemmig.

2. *Andragender.* Der var indkommet et nyt fra Nielsens Enke, som blev anbefalet af d'Hrr. Laur. Jensen og A. Hansen; der blev tilstaaet Enken et Beløb af 5 Kr. om Maaneden; de to andre Andragender blev bevilget med de sædvanlige Beløb.

3. *Valg* af Næstformand, en Styrer, Styrelsessuppleant, Kasserer samt en Revisor. Genvalgt blev V. A. CHRISTOFFERSEN som Næstformand, VILH. JENSEN som Styrer, CARL HANSEN, Suppleant, VALD. STEPHENSEN, Kasserer, og valgt blev GUNDERSEN som Revisor.

4. *Lønbevægelsen i Faget* omtaltes udførligt af Formanden, som sluttede med at anbefale de Medlemmer, hvis Principaler endnu ikke havde underskrevet, til at blive i Pladserne til de fik nærmere Underretning fra Organisationen. — V. C. BERG udtalte sin Beklagelse over det Angreb, han havde været Genstand for paa det store Møde i Fredags, da det var aldeles uberettiget. Tal. betragtede det som en Selvfølge, at Enhver, som stod i en Organisation, havde at følge dennes Bestemmelser og Vedtagelser, og han havde derfor ikke villet besvare Spørgsmaal, som tillod Tvivl om dette, hvilket Tal. betragtede som en Fornærmelse. (Tilslutning.) — A. MICHELSEN og KIEFER rettede et Par Forespørgsler til V. C. Berg, som denne besvarede. — VIGGO HANSEN udtalte sin Misbilligelse over de Bestræbelser, der i det skjulte var gjort for at skade Laur. Jensen, hvilket han fandt var en stor Synd, eftersom han kunde bevidne, at L. J. i Tarifkommissionen fuldt ud havde gjort sin Pligt og varetaget saavel Sætternes som Trykkernes Interesser. (Tilslutning.) — ALB. SØRENSEN anbefalede, at man skulde være varsom med at tro paa saadanne løse Rygter. — C. HANSEN fandt det utilbørligt at give sit Mishag det Udtryk, som det fik paa det store Møde. — A. DAHLQUIST takkede Medlemmerne for den Solidaritet, som de med Konflikten for Øje havde udvist; Taleren haabede at fremtidige Tarifforhandlinger maatte indskrænkes til højst 5—6 Uger.

5. *Lovenes Revision.* FORMANDEN gennemgik udførligt det af Styrelsen udarbejdede Lovudkast, der var i Overensstemmelse med Lovene for Dansk Typ. Forbund, hvilket Foreningen jo fra Nytaar skulde tiltræde. Da Forsamlingen ikke var beslutningsdygtig med Hensyn til dette Punkt, udsattes den endelige Behandling og Vedtagelse til en senere Generalforsamling.

6. *Tilslutningen til Dansk Typografforbund* er vedtaget med *116 Ja, ingen Nej.*

7. *Eventuelt.* a) Ang. et Medlems Forhold under Lønbevægelsen, hvor han ikke havde respekteret Generalforsamlingens Beslutning ang. Overarbejde, idet han havde gjort gældende at han var uvidende om, at det omhandlede Forbud var udstedt, vedtoges det at overlade Styrelsen at undersøge Sagen og foretage det fornødne i saa Henseende. b) Formanden meddelte, at de kv. Trykkeriarbejderes Fagforening havde fremsendt et Tarifforslag, hvori enkelte Bestemmelser var uheldig affattede. Ansaa det for nødvendigt at nævnte Forening forhandlede med Bogtrykkerforeningen og traf en Overenskomst med denne om Forslaget. Udtalte sig iøvrigt sympatetisk for de kv. Trykkeriarbejderes Organisation. Efterat flere Talere havde haft Ordet, stillede KIEFER følgende Resolution, som vedtoges:

»Generalforsamlingen udtrykker sin Sympati for Trykkeriarbejderskenes Organisationsbestræbelser, og henstiller til Trykkerforeningens Medlemmer, at de, saavidt muligt, sørger for at de under dem staaende Paalæggere er i De kv. Trykkeriarbejderes Organisation«.

Odense Lokalforening

afholdt ekstraordinær Generalforsamling Lørdag den 26. Novbr. med Dagsorden: *Tarifens Ikrafttræden?* — Der udspandt sig om dette Punkt en længere Forhandling, og alle Talerne var enige om at beklage den Sendrægtighed, Provinsbogtrykkerforeningen har udvist angaaende sin Afstemning om Tarifen. Følgende Resolution vedtoges enstemmigt:

»Hovedbestyrelsen opfordres til *ufortøvet* at affordre Provinsbogtrykkerforeningen Svar angaaende dens Stilling til Tarifen, da det maa anses for absolut uheldigt, om Principalerne opnaar deres sandsynlige Hensigt at forhale Besvarelsen til ‚den døde Tid'.«

HANS JENSEN,
Sekretær.

Typografernes Cykleklub

afholder *Lørdag den 10. December, Kl. 8½* paa **»Søfryd«**

Aftenunderholdning og Bal.

Dobbelkvartet fra Sangforeningen.

Oplæsning af Hr. **Th. Andersen.**

Solo for Violin: Hr. **Axel Christensen.**

Billetter til Aftenunderholdning og Bal à *50 Øre* faas hos Styrelsen samt hos Kassereren, C. CHRISTENSEN, Borgerg. 106, 3. efter 6 Aften.

Nær og fjærn.

En Bevilling. Den ekstraordinære Generalforsamling paa Sortedamslund i Søndags vedtog efter en kort Diskussion at bevilge Foreningens to Tarif-Delegerede samt Foreningens Styrelse en Sum af ialt 800 Kr. dels som Erstatning for Tidsspilde, dels som Hædersgave for det gode Resultat.

Bladsættermødet i Søndags havde fundet stor Tilslutning. Efter at Formanden havde holdt et indledende Foredrag om Tarifkommissionens Virksomhed og Forstaaelsen af Bladsætter-Afsnittet, rettedes der fra Medlemmerne en Del Forespørgsler, som besvaredes.

Bogtrykkerforeningen i København havde gennem sit Blad til i Tirsdags indvarslet til Generalforsamling, hvis Dagsorden gav Indtryk af at være en Del fordægtig, eftersom den ikke anførtes, men meddeltes at være tilstillet Medlemmerne pr. Brev. Efter Forlydende behandlede man imidlertid et af 12 Medlemmer indbragt Forslag om Eksklusion af de 5 Bogtrykkere, som havde vist sig mest imødekommende mod Typograferne, og rettede en tidligere sket Formfejl i den parlamentariske Behandling af Tarifen, idet man Mortensdag kun havde vedtaget Ændringerne og ikke Forslaget i sin Helhed. Man kvalte imidlertid Tanken om Eksklusion i Forventning om at erholde en Bøde af 100 Kr. pr. beskæftiget Arbejder i de fem Forretninger, der var Tale om, og i naiv Glæde over *det* Resultat tømte man et Forsoningens Bæger ved den derefter paafølgende Fællesspisning.

Den eneste, der skal have været uforsonlig — var Hr. Georg A. Bach, der gik sin Vej efter at have leveret sin skriftlige Udmældelse.

Dansk Provinsbogtrykkerforening afholder Generalforsamling Torsdag den 8. Decbr. Kl. 2½ Eftm. i Kafé Osborne, Vesterbrogade 82, København. Dagsorden: Beretning om, hvad der er foretaget af Styrelsen siden Generalforsamlingen i Avgust; Afstemning over den af Dansk typografisk Forening og Organisationen af Bladudgivere i Provinserne vedtagne Tarif samt eventuelt Valg af Voldgiftsdommere; Lovenes Revision (her vil den paatænkte Sammenslutning faa sin Afgørelse), Valg af Styrelse og næste Mødested.

Sammenslutningen mellem Bogtrykkerforeningerne tegner nu til alligevel at skulle blive til Virkelighed. Den københavnske Forening trænger mere end før til Venner, og stiller sig derfor nu smilende overfor den Forbindelse med Provinsbogtrykkerne, som de før lod ligegyldige overfor. Det Forslag, der til Sammenslutningens Realisering fremkom fra sidstnævnte Forening og pr. Omgaaende sendtes Retur med afvisende Bemærkninger, har den nu paany modtaget, da Provinsforeningens Formand erklærer, at den ganske har misforstaaet Meningen, og den — selvfølgelig — ikke tør udelukke denne Mulighed, da man ikke var klog af, om det gik ud paa at danne to Foreninger med særlige Fonds, én Forening med særlige Fonds i to Afdelinger eller én samlet Forening med én Kasse til Anvendelse i fælles Øjemed. Nu er den københavnske Forening imidlertid bleven »aldeles klar«, og efter den paa Generalforsamlingen den 25. Oktober tagne Beslutning har Styrelsen derfor tilstillet Provinsforeningen en Erklæring om den københavnske Forenings Tilslutning, naar der kan opnaas Enighed om enkelte Punkter.

Bare nu ikke Provinsforeningen ogsaa misforstaar Meningen!

En Henstilling. I *Typ.-Tid.* stod i Sommer en velskreven Artikel om Lærlinge, hvori Forfatteren særlig tog til Orde for et godt Forhold mellem Svende og Lærlinge. Ved Gennemlæsningen af denne Artikel (grundet paa Udenlandsrejse har jeg først læst den fornylig), faldt det mig ind at henlede Opmærksomheden paa en Ordning, som det tyske Typograf-Forbund har indført, og som gaar ud paa, at et eller flere Numre af Fagbladet hver Uge leveres til Lærlingene paa de forskellige Trykkerier, saaledes at disse allerede i Læretiden faar Forstaaelsen af deres Organisations Nytte. Men det ikke var muligt at faa det indført her i Landet; Udgiften derved vil blive forsvindende. Ganske vist læser sikkert mange af Lærlingene *Typ.-Tid.*, men de maa da i Reglen »hværve« den hos en eller anden Svend; blev den dem udleveret, vilde de sikkert læse den med langt mere Interesse og Grundighed end mangen Typograf. H.—P.

Vi lader Spørgsmaalet gaa videre til Bladets Udgivere og nærer ingen Tvivl om Imødekommenhed, naar blot d'Hrr. Inkassatorer og Lokalafdelingsformænd vil rekvirere det nødvendige Antal Ekspl. i Ekspeditionen, Admiralgade 19. RED.

Grov Usandhed. *Ny typ. Tid.*, der ingen Rivaler taaler til »de 8 Dages Berømmelse«, som den lavrbærkronet har lagt om *sine* Mænds Hoveder, er nu bleven dydig indigneret over, at *Socialdemokraten* har ment, at Sejren væsenlig skyldtes den Omstændighed, at Københavns Typografer i 1898, i Modsætning til 1876, havde de samvirkende Fagforeninger i Ryggen. Vi citerer Udtrykket, det bruger, fordi det er saa betegnende for den Tankeæsne, der karakteriserer Redaktøren, og som sætter ham ude af Stand til at vurdere det moralske Tyngdepunkt, som de samvirkende Fags Tilslutning har været i de 8 Dages Oplevelser.

Jubilæer. I Morgen, den 3. December, er det 60 Aar siden Hr. Maskintrykker OLE STEPHENSEN traadte i Arbejde i Bianco Lunos kgl. Hofbogtrykkeri, for hvilket Firma han siden da uafbrudt har arbejdet. Jubilaren, der gaar i sit 80. Aar, trækker sig fra Nytaar tilbage for at unde sig en Hvile, han ærlig har fortjent. Han har altid vist sig

som et godt Menneske og en trofast Kamerat og har derved i Aarenes Løb vundet sig mange Venner. Den typ. Trykkerforening har i Anledning af Jubilæet udnævnt den gamle Kollega til Æresmedlem. Ogsaa vi benytter Lejligheden til at bringe ham vor Lykønskning med Ønsket om en rigtig hyggelig Livsaften.

— Samtidig med Sangforeningens Hyldest af Julius Andersen i Lørdags overraktes Foreningens Ærespokal til Hr. Maskinm. CHRISTENSEN for 25 Aars tro Tjeneste indenfor samme Ramme.

Typografernes Stiftelser holdt ordinær Generalforsamling i Onsdags Aftes i Foreningslokalet. Som sædvanlig havde den ikke samlet mange Medlemmer og Dagsordenens forskellige Punkter vedtoges uden vidtgaaende Debat. Hr. ALB. CHRISTENSEN opstilledes til Genvalg som Formand, Hr. N. Hylsberg, der ikke ønskede Genvalg, afløstes af Hr. O. JOHANSEN og som Revisorsuppleant opstilledes Hr. GUNDERSEN.

Kolding Social-Demokrat. Under nævnte Titel vil der fra Nytaar i Kolding udkomme et Dagblad, der skal trykkes sammen med *Vestjyll.s Social-Demokrat* i Esbjerg. Det ny Blad skal have fælles Artikelstof med dette, hvorimod de lokale Begivenheder og Annoncer skal være særskilt for hvert Blad. Vor Kollega L. V. HANSEN bliver Bladets Redaktør i Kolding.

»**Pak**«. I Anledning af Hundredaaret for Overskovs Fødsel spillede Arbejdernes Teater i Søndags for udsolgt Hus hans ovennævnte Lystspil, og det paa en Maade, som tjente det udmærkede lille Selskab til stor Ære. Vort Blad er jo ikke egnet for nogen omstændelig Kritik af Teatrets Forestillinger, men vor Hensigt er da ogsaa kun at henlede Kollegernes Opmærksomhed paa, hvor de i Virkeligheden for en billig Penge kan tilbringe en højst fornøjelig Søndag Aften. Og særlig føler vi os oplagt til at opfordre Kollegerne at gaa ud paa Enghavevejen og se *dette* Stykke, som gaar saa afrundet og fuldendt over Scenen ved Hjælp af Kræfter, der ofte har staaet os bi og været os til Fornøjelse. Vor Kollega, Hr. P. FASMER, leverer saaledes i dette Stykke som Bghøkeren Peer Qvit en absolut brillant Præstation. Alene for hans Skyld bør man se Stykket. Alt det gode, det brave og følelsesfulde symboliserer han gennem sit eget Jeg, og opnaar derved noget fuldendt. Stærkt Bifald honorerede ham og de øvrige Rollehavende gennem alle Akter og med ikke mindre end tre Fremkaldelser og et Leve for Instruktøren, Hr. NEERGAARD, sluttede Forestillingen.

Foruden den sceniske Fremstilling kan man ogsaa derude faa Lejlighed til at høre god Musik, idet Dirigenten, Hr. TH. JØRGENSEN, diverterer Publikum i Mellemakterne med baade populære og saakaldte fine Kompositioner. Werdi, Ganné, Bizet, Suppé og Lumbyerne er saaledes paa hans Program.

Illustrerad Boktryckerikonstens Historie. 5. Hæfte — med Fortsættelse og Slutning om Gutenbergs Ophold i Strassburg og som Bogtrykker i Mainz — er udkommet.

Spørgsmaal og Svar.

Har en Sætter Lov til at lade sin Kone udføre smaa Trykarbejder hjemme for en Bogtrykker (Sætterens Principal). Han medbringer Satsen fra Trykkeriet?

Alt fagligt »Hjemmearbejde« er baade utilladeligt og forkasteligt fra Organisationens Side. RED.

Dansk typ. Forenings

Arbejdsanvisningskontor

anviser **flinke** og **paalidelige** Typografer til d'Hrr. Bogtrykkere i Provinserne.

Brev- og Telegramadresse: *Typografia, Kolding.*

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Legaterne. En Portion af det Rolfske Legat, 35 Kroner aarlig, er ledig til førstk. Decbr. Termin. Ansøgning stiles til Styrelsen og kan indgives af et sygt eller ældre *trængende* Medlem til Kontoret.

Ny Medlemmer: Sætter Theodor Carl Vilh. Svendsen (Truelsen), udl. s. St. 28/11 98 og Rotationspressetrykker Hans Christensen Martin Rasmussen (O. C. Olsen). — H. C. M. Rasmussens Hustru Marie. Punktererske Ellen Marie Henriksen (Aller).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Bortrejst: 795 (Dsk. t. F.), Niels Georg Feltendahl (»Papyrus«) til Vejle.

Udmældt: Retoucheur N. P. G. Andersen (Xylograf Hendriksen).

Udslettede for Restance: Laur. Vilhelm Petersen (udenfor Faget). Punktererskerne Anna Franziska Jensen og Ingeborg Henriksen (Arbejdssted ubekendt).

Til **Juleuddelingen** har jeg endv. modtaget: Hoffmann (1.—2. B.) Kr. 9.00, Centraltr. (1. B.) 8.00, Aller (1. B.) 8.75, B. Nielsen (1. B.) 3.00, Soc.-Dem. (4.—5. B.) 9.50, Schultz' Sættere (1.—2. B.) 25.50, Ferslew & Co. (1. B.) 1.00, S. L. Møller (2. B.) 4.50, Thieles Sættere (2. B.) 4.50, Adr.-Avisen (2. B.) 3.00 — ialt Kr. 76.75. Med det tidl. indk. Kr. 39.95 ialt Kr. 116.70.

Bidrag modtages fremdeles.

V. BERGENHOLZ.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket paa Søndag.** V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Nyt Medlem: Roskilde, Trykker Frederik Joachim Møller (tidligere Medlem), arb. paa Rotkilde Avis.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Horsens, 1198, Chs Nic. Jensen (Soc. Dem.) fra Rejse. Næstved, 801, Oskar Olsen fra Rejse. Esbjerg, 975, Louis Fr. G. Olsen fra Roskilde i Pl. Middelfart, 1151, Hans Jørgen Knudsen fra Aalborg (M. Avis). Aarhus, 1125, Ernst H. Rasmussen (arbl.) og 1580 (Den t. F.), Ferd. Cornelius Petersen i Plads.

Bortrejste: Næstved, 1263, J. L. Hansen paa Rejse. Nakskov, 1150, Ludv. E. Jensen til Nykøb. F. i Plads og 1147, J. M. Kleiner (arbl.) paa Rejse. Odense, 1142, N. Casper Wandborg til Nyborg i Pl. Esbjerg, 1030, Peter T. Jensen (Thuborg) til Skanderborg.

Udmældt: Odense, 1308, Rudolf Just (forandret Livsstilling).

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Ny Medlemmer: Axel Aug. Laur. Kistiansen, udl. 1/12 98 hos E. O. Jordan (arb. s. Sted). H. C. Andersen (Axel Holm), tidl. Medl.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

TYPOGRAFERNES STIFTELSER.

Til førstkommende April Flyttedag agtes bortgivet en Fribolig.

Ansøgninger, ledsagede af Mands og Hustrus Daabsattest, indgives inden 17. December til J. F. MØLLER, Istedgade 86, St. V.

GUTENBERG-KORET.

2. Tenorene og 1. Basserne bedes møde Søndag den 4. Decbr. *Kl. 10¾ pr.*, de andre Stemmer ¾ Time senere, da Dirigenten forlader *Prøven Kl. 12½ pr.*

Alle Sangerne bedes *bestemt* give Møde, da Programmet til næste Aarsfest paabegyndes paa Søndag. STYRELSEN.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Kl. 9¼: Indøvelse af »Faklen i Vejret!« og »Sakuntala«. Nye Medlemmer sættes paa Stemme før Øvelsen.

STYRELSEN.

Til **Juleuddelingen** har jeg modtaget følgende Bidrag: Missionstrykkeriets Personale Kr. 20.00, Nielsen & Lydiches Trykkere (1. B.) 3.50, Nielsen & Lydiches Sætteri (2. B.) 10.50 — ialt Kr. 34.00.

Bidrag modtages fremdeles. C. E. BYNCK.

ANNONCER

Lithografi-Stene

anbefales Stentrykkerier og Handlende til billigste Priser. **Aug. Däschler, Treuchtlingen** (Bayern). Lithogr. Stein Export.

J. G. A. Eickhoff, København V.

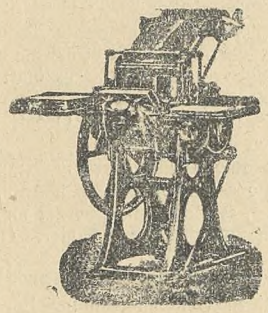

Maskiner til Bogtryk Stentryk Bogbinderi

Otto's ny **Gasmotorer** staaende og liggende fra ½—100 HK

Transmissioner

Farve, Valsemasse

Brugte rep. Maskiner haves i Reglen

Nærmere paa Forespørgsel

En ældre Typograf,

hurtig og paalidelig Avissætter samt øvet i Akcidenssætning og Trykning paa Digeltrykpresse, søger Plads straks. Billet mrkt. »189« bedes snarest indlagt paa Ekspeditionskontoret.

Provinsblad.

En yngre Redaktør, som for Tiden indtager en ledende Stilling ved et af Provinsens bedste Blade, ønsker sig optagen som Kompagnon og Leder af den redaktionelle Del, helst i et Højreblad. I Mangel heraf ønskes et virkelig godt Blad til Købs. Billet mrkt. »H. S.« maa indlægges i Løbet af 3 Dage paa Ekspeditionskontoret.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 49
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 9. December 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Al Tilgang til Rønne og til Trondhjem i Norge er forbudt, ligesom Rejseunderstøttelse ej udbetales til disse to Byer.

Da en svensk Bogtrykker i Lund søger at faa sit Arbejde trykt her i Byen paa Grund af, at hans Trykkeri er blokeret af den svenske Forbundsstyrelse, anmodes Kollegerne om uopholdeligt at give Fællesstyrelsens Formand fornøden Underretning, saafremt at Arbejdet virkelig skulde søges udført.

København og Kolding, den 8. December 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Trusler.

II.

I Fremstillingen af Bevægelsens Forløb giver *Dansk Bogtr.-Tid.* en tilsyneladende nøgtern Skildring af det Virvar, som Svendenes Stilling voldte d'Hrr. Bladet kalder Opsigelsen et Overfald, men Begrebsforvirringen i Udtrykket er jo iøjnefaldende, da det kun kan betragtes som at have været dem en — stor Overraskelse.

Virkningen af 1876 havde i de siden da forløbne 22 Aar gjort sig gældende i stadig beskedne og nøjsomme Fordringer fra Svendenes Side og i en englelig Taalmodighed overfor de skarptskaarne og hensynsløse Halverings-Resultater, som aarlange Tarif-Forhandlinger bragte, og som stadig modtoges. Dette Forhold, i Forbindelse med, hvad Arbejderne rolig taalte af Chikanerier i den daglige Virksomhed, maatte naturnødvendig medføre den Opfattelse hos Bogtrykkerne, at Typografernes Langmodighed var ubegrænset og at Pryglene i 1876 havde gjort dem rent til Krøblinge. Og med en saadan Opfattelse maatte Opsigelsen bringe Forfjamskelse.

Hvor bundgroet Tro til Typografernes man i saa Henseende nærede, ser man bedst af de 8 Dages Forhandlinger og *Dsk. Bogtr.-Tid.s* Omtale af Forløbet. Storkroet begyndte Bogtrykkerne med at udbede sig »Forklaringer« om Brud paa »Tro og Love«, som man mente at kunne skræmme Typografernes og Offenligheden med, og da man endelig trættedes ved de høflige Besvarelser og mærkede, at man kom ingen Veje paa den Maade, nedlod man sig til en Forhandling om Fordringerne. Her kom atter den stærke Tro til Typografernes Føjelighed frem ved Fordringen om, at Opsigelserne skulde tages tilbage inden Forhandlingerne paabegyndtes. Og da det ikke hjalp, saa kunde der i alt Fald ikke være Tale om Tingene før Typografernes frafaldt Fordringen om den forhøjede Minimalløn og Tusindbetalingen. Mere og mere forbavset over Dristigheden ved at heller ikke dette vilde Typografernes høre noget om, maatte man erklære det nødvendigt at forelægge Bogtrykker-Generalforsamlingen denne Mangel paa Hensyntagen. Og da man atter kom til det næste Møde var man nok gaaet med til at yde Indrømmelser paa næsten alle Punkter, men Troen paa »Besindigheden« var endnu saa levende, at man stillede Indrømmelserne som de sidste, der kunde være Tale om, og erklærede dem for Bogtrykkerforeningens Ultimatum. Da Forhærdelsen hos Typografernes ikke tillod dem at paaskønne Imødekommenheden fuldt ud, men yderligere Forhandling glippede mod den klippefaste Tro hos Bogtrykkerne paa, at »man gav sig nok«, udryddedes denne Opfattelse endelig fuldstændig ved, at et mellem Svendene afholdt privat Møde ogsaa affattede et Ultimatum og tilstillede d'Hrr. Bogtrykkere det.

Derfor kan *Dsk. Bogtr.-Tid.* med god Ret sige, som vi anførte i sidste Nr: »Hvad nyttede alle Forhaabninger til den besindigere Del af Typografernes? Taabeligt var det vel ogsaa at tro sligt muligt — tro det derfor aldrig mere!«

Har vi opnaaet at faa udryddet disse stadige Forsøg paa at eksperimentere med Uenigheden indenfor Typografernes egen Kres — da er det ikke det daarligste Udbytte af de 8 Dages Handlekraft. Men tør vi tro det, naar vi — knap over Historien — ser *Ny typ. Tid.* indgive Prædikatansøgninger om at blive betragtet som »en urokkelig Bremse imod for vidtgaaende Fordringer« og »Mægler mellem Typografernes og Principalforeningen«. Ligesaa vist som vi paa vor Side ved slige Udtalelser — hvor usande de end er — ikke undgaar at blive rokket noget i Troen paa Fremtidens Samarbejde, ligesaa naturligt er det, om Principalerne herigennem vil finde Trang til atter senere at prøve »Besindigheden«. Saalænge Sætterne staar i to Organisationer, vil Bogtrykkerne ikke finde ethvert Haab tilintetgjort i saa Henseende, og derfor bør Typografernes, naar de *vil* arbejde for at sikre Helhedens Stilling og det bedste Udbytte af de nu erhværvede Arbejdsvilkaar, kun stræbe at faa realiseret Tanken om Sammenslutning.

— — —

Den mindre kløgtige Maade, hvorpaa Bogtrykkernes Styrelse gik frem ved — som det senere er oplyst — uden nogen Generalforsamlings Sanktion at afgive et Ultimatum, maatte absolut medføre en Sprængning indenfor Foreningens Ramme. Denne Taktik kunde de Forretninger, der paa ingen Maade vilde taale en Arbejdsstandsning og ingen stræng Nødvendighed fandt for at nægte Arbejdernes Fordringer, ganske naturligt ikke sympatisere med. Da derfor Udfaldet af Onsdagens ørkesløse Forhandlinger blev bekendt og dermed det af Bogtrykkerforeningens Styrelse stillede uberettigede Ultimatum, indledede de meget omtalte 7 Forretninger en særlig Forhandling for deres Vedkommende om Torsdagen, og hvor deres Imødekommenhed gav sig Udslag i et for Svendene akceptabelt Forslag. Da Typografernes Generalforsamling Torsdag Aften sanktionerede Afgørelsens Udsættelse til næste Dag og overlod sine Styrelser at forelægge Forslaget for Bogtrykkerforeningens Ledelse, skete dette — og denne bed endelig i det sure Æble Fredag Eftermiddag og tiltraadte de 7 Bogtrykkeres Forslag.

Men at dette ikke skete i Venlighed, kan man sige sig selv. Og hvor vrede d'Hrr. var, giver Bladet og Forslaget om Eksklusion et Billede paa. Ret kuriøst er det i Sammenhæng hermed at mindes, at til Trods for, at Bogtrykkerforeningens Styrelse havde søgt Rygstød overfor Typografernes Fordringer i en Konference med Boghandlerforeningens Forlæggerraad,

og at dette havde opfordret til at holde igen, da hele Bogtrykindustrien og derigennem Arbejderne vilde blive skadet, og samtidig havde lovet, at »de udenfor Foreningen staaende Firmaer ikke skulde komme til at drage Fordel af en Arbejdsstandsning« — saa skriver dog *Dsk. Bogtr.-Tidende* for at klarlægge Nødvendigheden af at tiltræde de 7 Principalers Forslag, at man vedtog de stillede Ændringer til Tarifen fordi man var bange for, at en Kamp vilde blive til Fordel for dem, som kunde fortsætte Arbejdet, medens Andre maatte ophøre med det. Man ser deraf, at den rokkede Tro paa »Besindigheden« hos Typograferne har forplantet sig til Mangel paa Tillid til Forlæggerraadet!

Efter at Bladet har slaaet Typograferne sønder og sammen, vender det sig derfor til de 7 Bogtrykkere og siger:

Imidlertid er det i Kamp at have *en brutal Fjende* overfor sig, for lidt at regne mod at have ham i Ryggen.

Bogtrykker-Principalerne har her været i det Tilfælde, at der indenfor deres egen Kres rejste sig en *skamløs* Agitation mod Styrelsens *loyale* Optræden. Det Særsyn, at der mellem Medlemmerne fandtes Folk, der ikke *undsaa sig* ved Tirsdag Aften at afgive kvalificeret Stemme for en fælles føjelig Optræden overfor Modparten, for om Torsdagen at handle paa egen Haand og i egen Interesse, stik mod truffen Aftale — det turde være ret enestaaende i Haandværkerstanden herhjemme. De 5 Firmaer (Firmaerne Hannover og Hoffensberg var, som bekendt, ikke Medlemmer), der handlede saa *skammeligt* mod deres Kolleger i en saa vigtig Sag, *fortjener skaanselsløst at stilles til Skue med klar Betegnelse af Firma og Person som uværdige Medlemmer af deres Organisation.*

Man nævner derefter med fremhævet Skrift de fem Firmaer og de Personer, som forpligtede indenfor Foreningen for disse Forretninger, og fortsætter:

Af disse 5 Firmaer har kun de to førstnævnte (Thiele og Schultz) *nogen* Betydning med Hensyn til Forretningsomfang som ogsaa med Hensyn til Forstaaelse af faglige Forhold, men derfor ogsaa saa meget mere Ansvar for deres uforsvarlige Handlemaade.

Medens den Førstnævnte tidligere har været betragtet og er bleven behandlet som en fin og nobel Kollega, har den anden Forretning allerede tidligere, som det vil mindes, renonceret paa at blive betragtet saaledes af os. De resterende 3 Firmaer *er uden Værd* som Kolleger paa Grund af *manglende Pligtfølelse eller Fagkundskab eller begge Dele i Forening.* Kun bør det noteres som særligt dristigt, at *Fr. G. Knudtzons Hr. O. Enevoldsen* (man mærke sig Haanen!) *trods dette indlader sig paa at spille Leder, hvor Ingen har kaldet ham.* Af de 2 udenfor Foreningen staaende Firmaer er vel *dets* Indehaver, *der skjuler sig under et kristeligt Firmanavn,* kun at betragte med *et medlidende Skuldertræk* som en Mand, der hist og her paatvinger sig som Mægler for dermed at *spille Arbejderven og erhverve sig et Par Hurraraab,* som enhver anden vist *vilde bede sig forskaanet for under disse Forhold. Det andet Firma skal vi ikke spilde et Ord paa.*

Al denne Spot og Harme samt Truslerne var imidlertid de 4—5 Dage mellem Bladets Udkomme og Generalforsamlingens Afholdelse ikke i Stand til at holde Varme vedlige overfor. Flertallet af Forsamlingen tog for saa vidt Fornuften fangen, at der blev Lejlighed til at overveje Foreningens Stilling med de 5 store Firmaer udenfor og værdsætte, hvad der blev til Rest. For dog ikke at lade hele Historien løbe ud i Sandet, idømte man Firmaerne en Mulkt, som vel aldrig bliver inddrevet, men som paa den anden Side som Afslutning af hele Historien betyder en vis Standhaftighed.

De 5 eller rettere 7 Herrer, som det er gaaet ud over, vil utvivlsomt tage Sagen med samme »knusende Ro« som Typograferne.

Tarifbevægelsen paa Bornholm.

BORNHOLM, der ligger noget afsides og som i sin karakteristiske Natur er noget for sig selv, naar Talen er om vort Land, har ogsaa paa vort faglige Omraade drevet det til at indtage en Særstilling. Arbejdsforholdene i Bogtrykindustrien og sikkert ogsaa indenfor andre Brancher har alle Dage staaet paa et lavt Niveau. Organisations-Forstaaelsen har haft vanskeligt ved at trænge ind hos det Faatal af Kolleger, der sysselsattes; og Forholdene har hidtil været af den Natur, at det Glimt af Initiativ til at forbedre Arbejdskaarene, som nu og da brød frem, er kvalte omtrent inden Fødslen ved den Ligegyldighed, som Øens afsides ensomme Beliggenhed synes at befordre, og den Mangel paa Enighed, som Arbejdsmetode og -forhold medførte.

I den senere Tid synes der dog at være sket nogen Forandring, og en væsenlig Aarsag dertil tør maaske søges i, at Dansk typ. Forening paa sit sidste Repræsentantmøde vedtog at optage Kvinderne som Medlemmer, ligesom ogsaa det Hold, man gennem Tarifen har opnaaet paa disses Lønninger, kan have nogen Indflydelse. Men hvor nødvendig en Forandring i de bestaaende Forhold ogsaa er, vil fremgaa af, at der i Rønne, som har 4 Bogtrykkerier, sysselsættes 10 mandlige Typografer, hvoraf de 8 har en fast Ugeløn af fra 12 til 18 Kr., og 2 er paa Beregning, *16* Sættersker, hvoraf 14 er paa en fast Løn af fra 2 til 12 Kr., 2 paa en Beregning, der hedder 16 Øre pr. 1000 *n*, og at der tillige findes 10 Lærlinge. Skalaen for de kvindelige Lønninger ser saaledes ud: 7 paa fra 2 til 6 Kr., 1 paa 7 Kr., 1 paa 8, 5 paa 10, 1 paa 11 og 1 paa 12; de sidste 6 har alle arbejdet langt over 5 Aar ved Faget. Disse Forhold, fordelt paa de enkelte Arbejdssteder, noteres saaledes:

Hr. SMIDT, som er Redaktør og teknisk Leder af *Bornholms Tidende*, der ejes af et Aktieselskab, beskæftiger 5 mandlige og 4 kvindelige Typografer samt to mandlige Lærlinge. Den højstlønnede Kvinde havde 12 Kr. ugl., 1 havde 6 Kr. og 2 var paa den berømmelige Beregning af 16 Øre pr. 1000 *n*. Hr. Smidt har altid været en varm Ven af Arbejderne.

Hr. TRYDE, der udgiver *Bornholms Avis*, beskæftiger 5 mandlige Typografer, hvoraf 3 ikke har været Medlemmer af Dansk typ. Foren., og 3 Sættersker. Den højeste Løn oppebar Trykkeren, der havde 18 Kr. ugl. for 11 Timers Arbejde daglig, 1 Typograf havde 16 Kr. og 2 stod paa 12; af de kvindelige Kolleger havde 2 10 Kr. ugl. og 1 6 Kr. Her er tillige Lokalerne og Renligheden under al Kritik; Gulvvask er saaledes ganske ukendt.

KIEFFERS TRYKKERI, der udelukkende lever af Akcidenser, beskæftiger, foruden Ejerens Søn, en Sætterske til 11 Kr. samt en Lærling. Lokalet er lille, lavt, usundt, fyldt med Rotter, Retiraderne klods op ad Vinduerne, Gulvet hullet og lappet og ikke vasket i mange Aar.

COLBERGS TRYKKERI falder i to »Afdelinger«, Akcidens og Avis. I den første beskæftiges 3 Sættersker til henholdsvis 12, 7 og 4 Kr. I Bladet *Bornholms Dagblad*, der udgør den anden Afdeling, var der kun Faktoren og 6 Sættersker, der honoreredes med 10, 8, 5, 4, 3 og 2 Kr. De tre »bedst lønnede« Sættersker har været i Forretningen fra 7—10 Aar!

Imidlertid var Enigheden om, at der burde gøres noget, bleven saa levende, at Typograferne turde vove at forelægge de 4 Arbejdskøbere det for Provinserne vedtagne Tarifforslag. Kvinderne indsaa, at de ved egen Hjælp var ude af Stand til at forbedre deres Kaar, og at de uden Sammenslutning med Svendene stod som en Hindring ogsaa for en Forbedring af disses Forhold. Og de Par mandlige Typografer, der med Skam at mælde ikke tilhører Organisationen, var endelig ogsaa bleven klar over det personlige Udbytte *deraf*, og sluttede sig til Bevægelsen.

I Midten af Oktober tilsendtes Tarifudkastet, og 1. Novbr. indløb følgende Svarskrivelse fra de tre af Principalerne:

I Anledning af en Skrivelse, vi har modtaget fra Dansk typografisk Forenings herværende Afdeling, skal vi meddele, at vi er villige til en Forhandling paa Basis af det tilsendte Tarifudkast.

Da vi imidlertid ikke staar i noget Forhold til den i § 36 omtalte Organisation af Bladudgivere og er ganske ukendt med, hvad der er gaaet forud for Tarifens Vedtagelse, vilde vi for vort Vedkommende sætte Pris paa, om Lokalforeningen vilde *tilvejebringe Oplysninger om de Forhandlinger, der er førte forinden Tarifens Vedtagelse, og stille dette Materiale til Disposition for Bladudgiverne, forinden Forhandlinger mellem Parterne paabegyndes.*

Da endvidere *den betydelige Forøgelse* i Driftsudgifterne, som Tarifens Gennemførelse medfører, vil kræve visse Foranstaltninger, som ikke lader sig ordne uden nøje Overvejelse og forudsætter en Del Forhandlinger mellem Bladudgiverne indbyrdes, foreslaar vi den korte Tid forlænget til førstkommende Kvartalskifte.

M. M. SMIDT. TRYDE. For Fr. C. Kieffer, AUG. A. KIEFFER.

Denne Skrivelse og det deri af os fremhævede aabenbarer tydelig nok den gode Hensigt: at trække Tiden ud. Den fjerde Bogtrykker, Hr. COLBERG, der trykker *Dagbladet*, fandt det under sin Værdighed at svare.

Typograferne kunde naturligvis ikke imødekomme de Herrer ved at tilvejebringe Oplysninger om, »hvad der var gaaet forud« for Tarifens Affattelse, og Principalerne frafaldt saa Fordringen og en Konference kom i Stand mellem Parterne den 11. Novbr. Her stillede de dog en ny Fordring, som gik ud paa, at Lokalforeningen skulde søge Forholdene ordnede hos COLBERG forinden videre Forhandling fandt Sted. Typograferne var, i Forventning om, at de tre andre Firmaer saa der-

efter vilde underskrive Tarifen, ikke uden Tilbøjelighed dertil, men da de selvfølgelig ingen solide Garantier havde herfor, kunde Fællesstyrelsen ikke sanktionere denne Afgørelsesmetode.

Da man saaledes ikke kunde faa Fællesstyrelsens Sanktion, maatte man altsaa gøre de tre Firmaer opmærksomme derpaa og forlange Tarifen underskreven af dem *samtidig* med at dette skete hos Colberg; men da man intet Resultat kunde faa herpaa, nedlagdes Arbejdet, som set af Dagbl., i Fredags. De to Firmaer, SMIDT og TRYDE, gik Dagen efter ind paa Fordringerne for saa vidt, at de dog kun i de to første Aar vilde yde Sætterskerne 15 Kr. ugl., men paa den anden Side forhøjedes Lærlingenes Løn efter 2 Aars Læretid til 8 Kr. og efter 3 Aar til 10 Kr. Lokalafdelingen sluttede paa disse Vilkaar Fred, da det var anbefalet af Faktorerne Steensen og Petersen, men uden Fællesstyrelsens Godkendelse.

De andre Steder vedvarer Arbejdsnedlæggelsen.

En „human" Arbejdsgiver.

BOGTRYKKER LEANDER NIELSEN i Aalborg har tidligere her i »*Typ.-Tid.*« været omtalt paa en mindre heldig Maade. Naar jeg nu supplerer dette med lidt selvoplevet, vil jeg forudskikke den Bemærkning, at det først sker efter mange Opfordringer. Der er nemlig den kedelige Omstændighed, at det herværende Højre-Organ betragter et Angreb paa Hr. L. N. som en Himmerigsmundfuld for sig og benytter det til Angreb paa det socialdemokratiske Parti, der jo dog er aldeles uden Skyld i, at dets Ledere i dette Tilfælde har været noget uheldige i Valget af Bogtrykker, i Særdeleshed, da Hr. L. N.s Optræden, før han blev Arbejdsgiver, absolut maatte berettige Partiledelsen til netop at antage ham for den Rette.

Det viste sig imidlertid snart, at mere hensynsløs i sin Optræden overfor sine Arbejdere end han, kunde selv den mest aristokratiske Principal ikke være, og det er ikke faa Kolleger, der har maattet lide under hans Vilkaarlighed. Han har rask væk antaget Folk til »faste« Pladser, men som Regel er de — som jeg — efter kort Tids Forløb falden i Unaade og afskediget af meningsløse Grunde.

Jeg blev antaget af Hr. L. N. i Begyndelsen af Juni d. A., paa hvilken Tid jeg arbejdede i Korsør. Da det var »fast Plads«, jeg skulde have, kunde han ikke antage mig uden først at have set min Person og talt med mig. Jeg maatte altsaa rejse til Aalborg for at lade mig se og taksere. Jeg blev ogsaa funden antagelig, men han forlangte nu, at jeg absolut skulde tiltræde Pladsen i Løbet af et Par Dage, og mine Forestillinger om, at han derved hindrede mig i at give min Principal ordinær Opsigelsesfrist, nyttede ikke. Jeg rejste tilbage til Korsør, og ved min Principals Imødekommenhed fik jeg det ogsaa ordnet saaledes, at jeg kunde træde i Arbejde hos Hr. L. N. til den af ham fastsatte Tid.

Jeg vil nu i Stilhed forbigaa de 4 Maaneder, jeg var beskæftiget i Hr. L. N.s Bogtrykkeri. Jeg skal ikke omtale de daglige Smaachikanerier, man som Fastlønsarbejder her var udsat for, eller hans evige Utilfredshed med den præsterede Satsmængde, en Utilfredshed, der ganske vist ikke tilkendegaves højt, men tydeligt mærkedes, bl. a. af hans altid skulende Blikke til Fastlønssætterne Skibe. Et Bevis paa hans Smaalighed, som jeg synes fortjener at blive fremtrukket, skal jeg dog nævne her. Valgdagen, den 2. September, fik Beregningssætterne fri fra Middag. Noget senere fik Trykkeripersonalet og Lærlingene Lov at gaa, men de 3 *fastlønnede* Sættere blev satte til **Oprømning**, og maatte vedblive dermed til Fyraften!

Efter 4 Maaneders Forløb faldt jeg altsaa i Unaade og blev afskediget uden nogen som helst Motivering. Da jeg bad ham om en saadan, fik jeg det Svar, at jeg »ikke havde udfyldt Pladsen, som han havde tænkt sig.« Jeg maa antage, at det har været mit Omfang, der ikke var tilfredsstillende; thi at jeg havde passet mit Arbejde til Punkt og Prikke, maatte han indrømme, og at jeg har tjent mere end den Løn, jeg fik, vil mine Korrekturer, som jeg har bevaret for nogle Uger, kunne udvise.

Da min Afskedigelse blev bekendt blandt Kollegerne, foranledigede 20 af disse sammenkaldt en ekstraordinær Generalforsamling i denne Anledning. Paa dette Møde, der var besøgt af næsten alle Aalborgs Typografer, blev der nedsat et Udvalg til at forhandle med *Nordjyllands Arbejderblads* Kontrolkomité om Sagen. Resultatet blev en Skrivelse til Hr. L. N., hvori det blev ham betydet, at lignende Vilkaarligheder ikke oftere vilde blive taalte. Af denne Skrivelse fik Lokalforeningen en Genpart.

Endnu vil jeg tilføje, at da jeg ved min Afsked bad ham refundere mig mine Udlæg til den før omtalte Tagen-i-Øjesyn-Rejse, fik jeg — efter at han havde taget sig et Døgns Betænkningstid — det Svar, at han »havde tænkt over Sagen, men fundet, at han ikke kunde indlade sig paa slige Vidtløftigheder«.

Aalborg, den 28. Novbr. 1898. AUG. GREVSEN.

Nær og fjærn.

Provins-Tarifen. Da Bladet gik i Pressen, modtoges Meddelelse om, at Dansk Provinsbogtrykker-Forening paa sin i Gaar afholdte Generalforsamling endelig havde **vedtaget Tarifen.**

Trykkerimedhjælper-Foreningen afholder paa Søndag den 11. December Kl. 11 offenligt Møde i Rømersgade 22 i den lille Sal. Saavel Sættere som Trykkere er velkomne.

Lønforhøjelse. Personalet paa *Horsens Avis* har efter Anmodning faaet den faste Ugeløn forhøjet med 2 Kr. og Tusindbetalingen med 2 Øre, Minimallønnen er herefter 20 Kr. og Tusindbetalingen 30 Øre.

Bespisningen for arbejdsløse Typografer har under Mærket »Sex Mulkter« modtaget 9 Kroner.

Sølvbryllup. Vor Kollega RUDOLF KOCH og Hustru fejrer i Morgen Sølvbryllup. Med kun enkelte Afbrydelser har Hr. Kock været beskæftiget i ca. 30 Aar i I. Cohens Bogtrykkerier, hvor han har vidst at erhværve sig sine Kollegers Hengivenhed og Agtelse.

Husk

CYKLEKLUBBENS Fest i Morgen (Lørdag) Aften Kl. 8½. Billetter til Aftenunderholdning og Bal kun 50 Øre. Faas hos C. Christensen, Borgergade 116, 3.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Søndag den 20. Novbr. Alle mødt.

Skrivelse med Forslag til Tarif fra de kv. Trykkeriarbejderes Fagforening, hvori anmodes om Støtte til deres Tarifs Gennemførelse. Skrivelsen toges til Efterretning og overlodes det et indenfor Styrelsen nedsat Udvalg at sætte sig i Forbindelse med de kv. Trykkeriarbejdere for at erfare den Fremgangsmaade, de agter at følge til Gennemførelsen af deres Krav. — Spørgsmaal fra 2 Personaler besvaredes. — Udslettelsen af Carl Møller Schmidt i forrige Nr. af »Typ. Tid.« var sket ved en Misforstaaelse, og det paalagdes Kassereren at tage Udslettelsen tilbage, forsaavidt al Restance forinden er betalt. — Et Medlem har til CHR. SCHOUW (»Papyrus«, Falk Simonsen), som er *udslettet* af Foreningen, betalt 2 Kr. 30 Øre i Kontingent, som *ikke* er indbetalt til Kassereren (det vedtoges at lade Schouws Forhold i denne Sag offenliggøre, hvilket herved sker). — En Syg var af Lægen beordret at lade sig indlægge paa Hospital, men undlod det; han er skrevet rask samt af Kassereren fradraget 3 Dages Hjælp, hvilket sanktioneredes. — Klubben for Rotationstrykkere og Stereotypører ønskede Styrelsens Medvirkning til Gennemførelsen af forhøjede Lønninger; vedtoges. — Det vedtoges, at Styrelsens Medlemmer samt Kassereren skal have deres Tab i Arbejdsfortjeneste i Anl. af Tarifens Gennemførelse godtgjort af Kassen. — En Strejkebryder (Chr. Christensen) søger Optagelse; henvist til Generalforsamlingen. — Et tidligere Medlem (Charles Christensen), som har været i Amerika, spørger om han straks kan indgaa i sine gamle Rettigheder. Ja, forsaavidt han har opfyldt sine Forpligtelser til de stedlige Organisationer, hvor han har opholdt sig. — Et Medlem, som har været syg i længere Tid og nu kun faar Hjælp i Følge Fattiglovens Paragraf 63 (7 Kr.), søger om Støtte til at betale Kontingent; det vedtoges at yde af det Rolfske Legat. — Det bestemtes at afholde et Møde med Bladsætterne og et Møde med Bogsætterne i den nærmeste Tid. — FORMANDEN meddelte, at han, uden først at indhente Styrelsens Samtykke, havde tilstaaet et Medlem (F. V. Løhr) et Laan paa 50 Kr., da han skulde rejse i Plads til Næstved og maatte have sin Familie med; dette var vel i Strid med de nuværende Love, men fra 1. Januar maa Foreningen i Henhold til Forbundslovene yde Laan, og derfor var det tilstaaet; endskøndt Styrelsens Medlemmer misbilligede, at Formanden var gaaet udenfor Lovene, sanktionerede man dog Laanet. O. J.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag den 5. December. Samtlige Medlemmer til Stede.

1. Meddelelser. Sekretæren for Provinsbogtrykkerforeningen meddeler, at Tarif-Tiltrædelsesblanketter er udsendt og indkaldt til den 5. De er tilstillede Foreningens Medlemmer i to Eksemplarer — forsynet med vor Formands Underskrift — og heraf faar vi det ene tilbage, medens den paagældende Principal beholder det andet. — Ved Opgørelsen med Det forenede Dampskibsselskab viser det sig, at Selskabet har modtaget tre Billetter flere, end vi mente at have udstedt. De paagældende Lokalfmd. var gjort opmærksom paa Fejlen, ligesom samtlige Afdelingsformænd anmodes om at drage Omsorg for, at alle udstedte Billetter kommer med paa Regnskaberne. — Hr. Heismann, Flensborg, der er Kresformand for Slesvig-Holsten, meddeler, som

Svar paa Hovedbestyrelsens Forespørgsel om den udviste Carlsens Forhold til det tyske Forbund, at han, efter at have betalt 117 Ugebidrag til det tyske Forbund, udeblev med Kontingentet, hvorfor han blev slettet, og at der ikke fra det tyske Forbunds Side vilde blive nedlagt Indsigelse mod Carlsens Optagelse i det danske Forbund. Hr. Heismann oplyser endvidere, at intet Forbundsmedlem til Dato er udvist, og mener, at ingen dansk Kollega, der er Forbundsmedlem, risikerer at blive udvist. Med Hensyn til, at Hr. Carlsen skulde have sagt, at han havde været Formand for Aabenraa Typografer, oplystes det, at denne Udtalelse ikke stammer fra Hr. Carlsen, men er et Fantasifoster, fremkommet fra anden Side. — Optagelsesvilkaarene for Carlsen fastsattes lig med udslettede Medlemmer til 10 Kr., saafremt han ikke er over Aldersgrænsen.

2. Fællesstyrelsens Medlemmer oplyser om Forholdet i Horsens, Brønderslev, Nykøbing S. og Esbjerg. Endvidere giver det internationale Sekretariat Meddelelse om Bevægelsen i Belgien, særlig i Antwerpen, som ikke er sanktioneret af Sekretariatet. Der foreslaaes desuagtet en Ekstraudskrivning af 10 Cts. pr. Medlem. Forslaget tiltraadtes med Protest mod Fremgangsmaaden.

3. Hovedkassereren fremsender Maanedsoversigt. Til Efterretning.

4. Chr. Nielsen af Middelfart bevilges et Flyttelaan af 50 Kr. til Esbjerg.

5. Andragende fra L. Olsen om Arbejdsløshedsunderstøttelse. Understøttelsen var bevilget i et tidligere Møde; men ikke hævet. Har nu faaet Arbejde og forespørger derfor, om han kan hæve den Understøttelse, han har tilgode. — Besvares bekræftende.

6. Indbydelse til Repræsentantmøde i Fagskolen den 17. Decbr. Da der ikke forelaa andre Sager end Beretning om Virksomheden, vedtoges det ikke at lade sig repræsentere.

7. *Typ.-Tid.s* Red. foreslaar at udgive et større Festnumer i Anledning af Bladets 25-aarige Bestaaen. Han har sikret sig værdifulde Bidrag. Den københavnske Kontrolkomité har intet derimod. Hovedbestyrelsen heller ikke; naar Udgifterne holdes indenfor rimelige Grænser.

HVIDTFELDT.

Dansk typ. Forenings

Arbejdsanvisningskontor

anviser **flinke** og **paalidelige** Typografer til d'Hrr. Bogtrykkere i Provinserne.

Brev- og Telegramadresse: *Typografia, Kolding.*

Taksigelser.

For al udvist Opmærksomhed og Venlighed imod mig paa min 50-Aars Fødselsdag bringes herved min hjærteligste Tak.

Med koll. Hilsen

JUL. ANDERSEN.

For den mod mig paa min Jubilæumsdag fra Kolleger og Venner udviste Opmærksomhed bringer jeg herved min hjærteligste Tak. Særlig takker jeg Den typ. Trykkerforening.

OLE STEPHENSEN.

FORENING · FOR · BOGHAANDVÆRK ·

Møde *Søndag den 11. Decbr. Kl. 1* i **Industriforeningens Foredragssal.** Udstilling: Ældre og ny Ex-Libris og Ex-Libris Literatur samt Svendeprøver i de typografiske Fag. Kl. 2 præcis *Foredrag:* Om Ex-Libris af Bogtrykker NUMA FRÆNKEL.

Brevkasse.

Flere Indsendere bedes have Taalmodighed. RED.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Styrelsen holder Møde paa Søndag Kl. 12 i Foreningslokalet, Admiralgade 19.

FORMANDEN.

Festudvalget for Karnevalet holder Møde paa Søndag *Kl. 11* i Admiralgade 19.

Juleuddelingen for arbejdsløse og trængende Typografer. Alle Bidrag til samme bedes indsendt senest 20. Decbr. d. A. Ansøgninger til samme bedes indsendt senest 17. Decbr. d. A. V. BERGENHOLZ.

Ny Medlemmer: Sætter Nikolaus S. M. Møller (Sørup), udl. s. St. 18/11 98. Overg. fra Lærlingeafdel.: Trykker Axel Aug. Christiansen (Jordan). Punktererske Norma Rasmussen (Aller). Carl M. Petersens Hustru Agnes Fred. Augusta.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 1608, Chr. Jul. Rasmussen (Mayland) fra Rejse. 2916, Vald. Erik J. Jensen (A. Holm) fra Rejse. 1132 (Dsk. t. F.), Chr. Torben Holm (Politiken) fra Næstved. 818 (Dsk. t. F.), Mads V. Jespersen (Schultz) fra Odense.

Bortrejst: 2844, Axel Marius Hansen (arbl.), til Plads i Aalborg.

Udmældte: Trykkerne Viggo Ewald Andersen, Ludv. Alfred Christensen, Vilh. Arnold Larsen, Georg Ranthe og Chr. Fred. Simonsen (alle hos Aller).

Til **Juleuddelingen** har jeg endv. modtaget: Nationaltidendes Sættere og Stereotypister Kr. 40.00, Allers do. (2. B.) 8.75, *Horsens* (Soc.-Dem. 10.00, Avisen 6.00, Folkebladet 6.00, Dagbladet 5.00, Schur & Co. 2.00, Backhausen 2.00, A. Knudsen 2.00, Horsens Typografers Privatkasse 50.00) *ialt* 83.00, Laur. Madsens Sættere og 1 Trykker 6.00, Græbe (1. B.) 8.60, S. L. Møller 4.25, Thieles Sættere (3. B.) 4.90, Roms Sættere og Trykkere 2.10, Adresse-Avisen (3. B.) 3.00, Schultz' Sættere (3. B.) 12.75 — ialt 173.35. Med det tidl. indk. 116.70 ialt Kr. 290.05.

Bidrag modtages fremdeles.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket paa Søndag.** V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Ny Medlemmer: Slagelse, Hans Lauritz Peter Myhre, udl. i Rud. Svendsens Bogtr. i Kbhvn. efter 5 Aars Lære. Køge (Fakse), Chr. Jensen, udl. 1/12 98 i Fakse Bogtr. efter 5 Aars Lære.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Tiltraadte: Præstø, 1275, Charles Chr. Jørgensen fra Køge og 1130, Hans Chr. Jensen fra Fredericia (Præstø Folkeblad). Næstved, 112, Esben Hansen fra Rejse (Næstv. Tidende). Silkeborg, 1037, Fred. Carl Chr. Jensen (fra Rejse) i Plads. Aalborg, 1177, Rasmus Petersen fra Aarhus i Pl., 581, J. A. Kloster fra Horsens i Pl. og 797, Bøjle Hansen fra Præstø i Pl. Odense, 1592 (Den t. F.), Adolf Hermann Petersen fra Rejse, 1142, N. C. Wandborg fra Nyborg i Pl. og 1029, H. C. M. Hansen fra Assens i Plads. Slagelse, 1276, Sofus Schultz fra Rejse.

Bortrejste: Præstø, 797, Bøjle Hansen til Aalborg i Pl. Kolding, 888, Albert Lund paa Rejse. Horsens, 581, J. A. Kloster til Aalborg i Pl. Silkeborg, 478, H. L. Rafaelsen til Esbjerg i Pl. Aalborg, 315, Carl H. Christensen til Næstved som Bogtrykker, 1096, N. F. Larsen og 905, P. Aug. Grevsen, begge til Næstved i Pl. Aarhus, 1177, Rasmus Petersen til Aalborg i Pl., 966, Martin Madsen til Skanderborg i Pl., 977, Fritz Baumgarten til Kbhvn. (arbl.) og 486, Niels Leth (arbl.). Odense, 1248, Georg Nendel til Nyborg og 1258, H. C. Andersen til Assens, begge i Pl. Køge (Storehedinge), 1275, Charles Chr. Jørgensen til Præstø i Pl.

Udmældt: Rønne, Redaktør M. M. Smidt.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Kl. 10: Nye Sange: Rosenfeldts »Sakuntala«, Borgs »Tonernes Flugt«.

STYRELSEN.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Lørdag den 17. ds. Aften Kl. 9 afholdes **selskabelig Sammenkomst** med **Punschesold** i Anledning af *Proklamation af Æresmedlemmer.*

Tegning sker hos Kassereren og Budet.

Lokalet bekendtgøres i næste Nr.

STYRELSEN.

Til **Juleuddelingen** har jeg endvidere modtaget: Nielsen & Lydiches Trykkere (2. B.) 3.50, Nielsen & Lydiches Sætteri (3. B.) 10.25 — med tidligere anmældte Kr. 34.00 ialt Kr. 47.75.

Bidrag modtages fremdeles. C. E. BYNCK.

ANNONCER

Følgende Bøger kan faas: *Danmark, Almanaker, Kalendere, Sommer, Afrika, Sibirien, Paris Mysterier, Borgerkrigen.*

A. M. W. Møller.

En øvet Akcidenstrykker

søger Plads. Billet mrkt. »89« bedes indlagt paa Bladets Kontor.

En Trykker,

der kan deltage i Avis-Sætning, kan faa Plads i Helsingør Centraltrykkeri.

En ældre Typograf,

hurtig og paalidelig Avissætter samt øvet i Akcidenssætning og Trykning paa Digeltrykpresse, søger Plads straks. Billet mrkt. »189« bedes snarest indlagt paa Ekspeditionskontoret.

Lithografi-Stene

anbefales Stentrykkerier og Handlende til billigste Priser. **Aug. Däschler, Treuchtlingen** (Bayern). Lithogr. Stein Export.

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 50
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 16. December 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

I Følge Meddelelse fra de københavnske Afdelinger er Tarifen nu anerkendt af følgende Trykkerier:

Firmaer under „Foreningen af danske Bogtrykkere"

Adresseavisen
Aftenbladet
Aller, Carl
Agrardagbladet
Bernsteen, S. C. G.
Birch, Chr.
Calberg, N. G
Carlsen, V. C. A.
Centraltrykkeriet
Christensen, W. J., Pustervig
Drachmann, A., Ravnsborggade
Dannebrog
Enevoldsen & Andersen, Rosenborggade
Erichsens Enke, H. Ch., Prins Jørgensgade
Folkets Avis
Forposten
Græbe
Henningsen, A. W.
Henriksen, C. T., Rømersg.
Herdahl, N. C., Gl. Mønt
Holm, Axel, Studiestræde
Hornum, Chr., Købmagerg.
Jensen, C. C., Købmagergade
Jørgensen, Aage, Amagertorv
Jørgensen, L. A., Rosengaard.
Kihl & Langkjær
Kristelig Dagblad
Lunos kgl. Hof-Bogtr.
Lund, Carl, Købmagergade
København
Madsen, Laur.
Mohn, Vilh., St. Kongensg.
Møller, S. L., & Thomsen
Nationaltrykkeriet
Nielsen & Lydiche
Nielsen, B., Linnésgade
Nielsen, P. A., Ravnsborgg.
Nielsen, Th., Regnegade
Olsen, O. C., & Co.
Petersen, P. (Egm. Petersen)
Politiken
Rasmussen & Olsen
Rom, N. C., Vestergade
Schouw & Co., Slotsgade
Schønberg, J. A & Hartwig
Simesen, A. J., Niels Juelsg.
Svendsen, R., Peder Skramsg.
Truelsen, Martius
Valentin & Lund
Vort Land

Firmaer udenfor „Foreningen af danske Bogtrykkere":

Aamodt, Axel
Andersen, Aug., Skinderg.
Andersen, Carl, Løngangsstr.
Auener, Holger, Vesterbrog.
Bagge, Fr.
Bardrum, Sophus, Amager
Baumgarten, J. H., Vesterg.
Berg, E. C. & Co., Ny Østerg.
Berlingske Tidende
Bigum, V., Adelgade
Börding, F. E.
Bøhm, Rud.
Brandt, O., Prins Jørgensg.
Cato, J. Chr., Nytorv
Calberg, S., Skindergade
Christensen, F. C., Grønneg.
Christtreu, Frantz, Grønneg.
Cohen, N.
Ekspresstrykkeriet
Fehlhaber, F.
Fjeldsøe, O.
Fogtmann, A., Nørregade
Foss' Enke, C. F., Mønterg.
Friedlænder, S.
Frelsens Hærs Trykkeri
Hansen, Joh. C., Schønbergsg.
Hansen, Joh. N., Vesterbrog. 27
Hansen, Wilh., Fælledvej
Hanson, Chr. K., Stempelfabrik, Østergade
Hastrup, W., Svanemosegaardsvej
Hannover (Jørgensen & Co.)
Hoffmann, Admiralgade
Hoffensberg
Hohlenberg, Carl
Jensen, Henrik, Kannikestræde
Jensen, Fr., Smallegade
Jensen, H., Vingaardsstræde
Jordan, Alfr., Aabenraa
Jordan, E. O., Gl. Mønt
Keller, P. M.
Knudsen & Kany, Vestergade
Knudtzon & Enevoldsen
Krøncke & Co., Badstuestr.
Lazarus, M. (J. Nielsen)
Leisner, Larsbjørnstræde
Litzhöfft-Petersen
Madsen, C. C. L.
Mackeprang, P.
Mayland & Co.
Missionstrykkeriet
Møller, Carl, Falkonéralléen
Møller & Jacobsen, Pilestr.
Møller, Viggo, Kompagnistr.
Naaby, C., Fælledvej
Nielsen, N. J., Gothersgade
Nielsen, Vendersgade
Olsen, O. A. J., Landemærket
Petersen, C. C., Studiestræde
Petersen, C., Baggesensgade
Petersen, Emil, Grønnegade
Petersen, H. P., Vesterbrog.
Qvist & Co., J. D.
Rasmussen, L. J., Overg. n. V.
Recharté, Carl, Badstuestræde
Rigsdagen
Schultz, J. H.
Socialdemokraten
Stammerjohann, Jul., Thorsg.
Stenersen, Th., Dannebrogsg.
Svendsen, F. C., Holsteinsg.
Søborgs Eftfl., Vilh., Fiolstr.
Thiele, H. H., Walkendorffsg.
Thiele, S., Laxegade 8
Thomassen, T. R., Kristenbernikovstræde
Thomsen, C. Th., Nyhavn
Trier, Bredgade
Ugens Nyheder
Volkersens Enke (J. H. Scharff), Skoubogade
Weiss, Fr., Købmagergade
Wennstrøm, Bernh., Brogade

Da den Mulighed ikke er udelukket, at der vil blive gjort Forsøg paa at omgaa Tarifens Bestemmelser, navnlig med Hensyn til den faste Løns Forhøjelse, er det nødvendigt, at Pladsforandringer foregaar gennem de resp. Anvisningskontorer, og man anmodes derfor indtrængende om ikke at reflektere paa private Tilbud.

For Provinsernes Vedkommende er Provinstarifen foruden af »Organisationen af Bladudgivere i Provinserne« nu ogsaa vedtaget af »Dansk Provins-Bogtrykkerforening.« Disse to Foreninger omfatter følgende Firmaer:

Organisationen af Bladudgivere i Provinserne:

Aalborg Stiftstidende
Aarhus Amtstidende
Aarhus Stiftstidende
Assens Amts Avis
Assens Avis
Fredericia Avis
Fredericia Dagblad
Frederiksborg Amts Avis
Folketidende, Ringsted
Fyns Tidende, Odense
Herning Folkeblad
Hjørring Amtstidende
Holbæk Amts Dagblad
Horsens Avis
Horsens Folkeblad
Højskolebladet, Kolding
Kerteminde Avis
Kolding Avis
Kolding Folkeblad
Køge Avis
Loll.-Falst. Folketid., Nykøb.
Middelfart Avis
Middelfart Dagblad
Nakskov Tidende
Nordjylland, Aalborg
Nordsjælland, Helsingør
Nyborg Avis
Nykøbing Dagblad
Næstved Tidende
Præstø Amts- og Avertissementstidende, Næstved
Randers Dagblad
Randers Venstreblad
Ribe Stiftstidende
Ringkøbing Amts Avis
Roskilde Avis
Roskilde Dagblad
Skanderborg Amts Avis
Sorø Amtstidende, Slagelse
Stubbekøbing Avis
Svendborg Amtstidende
Svendborg Folkeblad
Thisted Amtstidende
Vejle Amts Avis
Vejle Amts Dagblad
Vejle Amts Folkeblad
Venstres Folkeblad, Ringsted
Vendsyssel Tidende, Hjørring
Vestlollands Avis, Nakskov
Østsjællands Folkeblad, Køge

Provins-Bogtrykkerforeningen:

Alstrup, Bogtr., Fredericia
Andersen, N., Red., Nykøb.
Angelo, Red., Viborg
Assam, Bogtr., Svendborg
Backhausen, Bogtr., Aarhus
Backhausen, — Horsens
Backhausen, — Viborg
Bro, Red., Rudkøbing
Christensen, Faktor, *Folketid.*, Ringsted.
Dreyer, Red., Odense
Elmenhoff, Red., Randers
Færch, Red., Grenaa
Gertsen, Bogtr., Aarhus
Hansen, P., Bogtr., Aalborg
Hartmann, Bogtr., Kolding
Hestbæk, Bogtr., Lemvig
Jensen, A., Red., Korsør
Jensen, H., Bogtr., Skive
Johansen, K., Bogtr., Silkeb.
Jørgensen, Edv., Red., Løgstør
Jørgensen, Oluf, Red., Skanderborg
Kjeldsen, Red., Odder
Lumbye, Bogtr., Holstebro
Lund, Red., Esbjerg
Mammen, Bogtr., Aarhus
Madsen, Claud., Red., Kapt., Middelfart
Milo, Bogtr., Odense
Møller, Chr. (Hagen & Sivertsen), Odense
Nielsen, A., Red., Nykøb. M.
Nielsen, Red., *Jyllp.*, Aarhus
Nielsen, Th., Bogtr., Vejle
Nordlunde, Red., Frederiksb.
Pagh, Kancelliraad, Bogense
Petersen, Red., Faaborg
Rasmussen, A., Bogtr., Ringkøbing
Rasmussen, Bogtr., Thisted
Rasmussen, Red., Æbeltoft
Schiønemann, Bogtr., Nyborg
Sort, Bogtr., Holbæk
Sørensen, Andr., Red., Kalundborg
Sørensen, Red., Silkeborg
Tommerup, Red., Stege
Tortzen, Chr. G., Red., Kallundborg
Vogelius, Red., Frederikshavn
Welsch, Red., Helsingør
Welsch, Red., Holstebro

D'Hrr. Lokalformænd anmodes om ufortøvet at sende alle de Principaler, som staar udenfor de to ovennævnte Organisationer, et Eksemplar af Provinstarifen med Anmodning om at underskrive denne inden den 21. December. Saafremt dette ikke skér, maa Meddelelse desangaaende straks sendes til Fællesstyrelsens Formand, Victor Petersen, Nybrogade 12, K.

Anbefalelsesværdigt vil det være for hvert enkelt Trykkeri Landet over at vælge en Tillidsmand, hvis Hværv det er at paase, at Tarifen ogsaa overholdes i alle sine Enkeltheder og holde Lokalformanden à jour hermed.

København og Kolding, den 15. December 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Provins-Tarifen.

Saa naaede da Provinstarifen endelig at blive sanktioneret af den sidste af de tre organiserede og interesserede Parter, og for første Gang er tarifmæssige Forhold gældende over hele Landet. Det var da ogsaa paa Tiden.

Man skulde tro, at d'Hrr. Provins Bogtrykkere havde modtaget den Lære af deres københavnske Kolleger, at de blot behøver at trække Forhandlinger med Svendene eller Afgørelsen af disses Fordringer ud i det Uendelige for at gøre dem »møre« og indvinde Fordel, thi ellers er det temmelig ubegribeligt, at Tarifens Godkendelse har kunnet vente saa længe paa sig. Man vil erindre, at Typograferne allerede i Begyndelsen af Avgust vedtog Tarifen, efter at nogle Ændringer var tiltraadte af Bogtrykkerforeningens Bestyrelse, og at derefter Bladudgiver-Organisationen lod den træde i Kraft 1. Oktober. Provins-Bogtrykkerforeningen derimod lovede først Afstemningen iværksat mellem sine Medlemmer ved en Generalforsamling i Oktober, senere aflystes denne og først forrige Torsdag afholdtes den og Tarifen vedtoges. Det er 4 Maaneder senere end Bestemmelsen var.

Dette Forhold udelukker enhver Tvivl om, at der har været en vis Forbindelse mellem Tarifforhandlingerne i København og Udsættelsen af Tarifens Godkendelse i Provinserne, at det har været et Skaktræk, som man eventuelt ogsaa mente i København at kunde faa Anvendelse for, og hvis Betydning kun prellede af paa den Fornuft, hvormed Typografernes Ledelser ignorerede det. Havde Svendenes Organisation nemlig truffet kraftigere Forholdsregler derimod, var Resultatet muligvis blevet en Kamp adskillige Steder, som vilde have været af udmærket Nytte for den ønskede Tarif-Godkendelse

i København og i alle Tilfælde vilde have medført en Spredning af Kræfterne, der vilde gøre Typograferne lettere overvindelige. Nu bedrog man sig, og viste endnu en Gang Svendene Vrangen af »Hensynsfuldheden«. I deres taktiske Statsmandskunst havde d'Hrr. Principaler imidlertid glemt et væsenligt Moment, og det var at give Provinstarifen en saa tiltalende Skikkelse, at Typograferne kunde føle en stærkere Trang til at realisere den; thi var det sket, vilde muligvis Styrelsernes diplomatiske og rolige Afventen være bleven redet overende. Nu lykkedes det ikke; dens Tarvelighed i Indhold gav ingen Vækst for Tilbøjeligheden til at trumfe den igennem, og det eneste, som Kollegerne oprørtes over, var Tanken om at blive gjort Nar ad. Imidlertid er de jo ikke ganske uvante heller hermed, og de var derfor til at tale til Rette.

Skulde man have grebet til haardere Midler, vilde det ogsaa have været temmelig latterligt at ofre store Summer paa Realiseringen af en Tarif, som Typograferne gennemgaaende var utilfredse med; man maatte i saa Tilfælde have opstillet en helt ny. Men selv om Tilbøjeligheden kunde være stor dertil, saa var Vanskeligheden ikke ringe. Tarifen var jo godkendt af Bladudgiver-Organisationen og traadt i Kraft hos dem, og man kunde derfor ikke uden et Brud med Tro og Love — og det skal Ingen *med Rette* faa Lejlighed til at bebrejde os — have iværksat en Kamp over hele Linjen om en anden og bedre. Og nøjes med at lade det gaa ud over Efternølerne vilde ganske vist ikke have været formeget, men Chancerne for Gennemførelsen vilde om ikke have været mere usikre, saa dog budt paa en længere Varighed af Kampen og dermed større Bekostning.

Alt vel overvejet, maatte Fordelen være paa den Side, der rolig saa Tiden an. Der opnaaedes, at man fik den godkendt uden større Omkostninger, og var dens Indhold end ikke meget værd, saa blev den dog en organisk Ramme, indenfor hvilken Utilfredsheden kunde virke samlende og opdragende, saa at man baade sikrere og fastere fik Udsigt til ved dens Udløb at skabe en anden og virkelig tilfredsstillende, enten det nu vilde ske ad fredelig Vej eller ej. I den mellemliggende Tid vilde den øgede Kapital i høj Grad være egnet til at garantere Udfaldet, ligesom man jo ikke kunde se bort fra den Betydning, som Tilslutningen til de samvirkende Fagforbund vilde faa, men som man nu maatte lade ude af Betragtning.

Naar vi derfor først nu kan meddele, at Tarifen er godkendt af Provinsbogtrykkerne, saa bør Kollegerne ikke i den lange Udsættelse finde den ringeste Aarsag til Bebrejdelser mod Fællesstyrelsen for Ligegyldighed eller Mangel paa Handlekraft. Det er med velberaad Hu, at man har stillet sig reserverende overfor de talrige Ytringer af Trang hos Medlemmerne til at gribe ind. Nu, da Luften er renset, kan Medlemmerne trække Vejret, forelægge Tarifen til Underskrift hos de Bogtrykkere, der ikke tilhører nogen af Principalforeningerne, og være overbeviste om, at den tilbørlige Støtte og Kraft ikke skal udeblive.

Staar Medlemmerne enige i Fordringen og solidariske i dens fuldstændige og rene Gennemførelse, vil Organisationen slippe let over de enkelte Vanskeligheder, der endnu skulde vise sig.

En Arbejderven og en „Hædersmand"!

I en lille midtjysk By var der en Gang en Redaktør, som var saa arbejdervenlig, aa, saa arbejdervenlig!

Det var hans Livs højeste Formaal at gøre Tilværelsen lys og lykkelig for Arbejderne, og han lod aldrig nogen Lejlighed gaa ubenyttet hen uden at forsikre dem om sin varmeste Sympati; det var dog mest, naar der forestod politiske og kommunale Valg, at hans Arbejdervenlighed gav sig stærkest Udtryk.

Besynderligt nok bestod der et spændt Forhold mellem ham og hans Arbejdere; dette var saa meget mere besynderligt, som han ikke forlangte andet af Arbejderne, end at de skulde bestille Alt hvad de kunde ævne og saa endda lidt til for den lavest mulige Løn. Han vilde ikke være Skyld i, at hans Typografer forfaldt til Fraadseri og Drukkenskab.

Som Eksempel tjener, at han en Gang for nogle Aar tilbage, da der hverken eksisterede Tarif eller Overenskomst, bød en Nyudlært, der var gift og saa godt som stavnsbunden, 6 Kr. og Kosten ugentlig. Da vedkommende indvendte, at han jo nu var gift og helst vilde have Kostpenge udbetalt, fik han det Svar, at det var ikke Redaktørens Skyld; efter en Del Parlamenteren fik han dog omsider Lønnen op paa 12 Kr. ugenlig paa egen Kost og Logis. Redaktøren maa altsaa ikke have vurderet sin egen Forplejning ret højt. Naa, det var der nu heller ingen Andre, der gjorde.

Se, det var nu særdeles flinke Folk og hurtige Arbejdere, han lønnede saa godt; saa meget fik ikke Alle. En anden Typograf, han selv havde haft 5 Aar i Lære og givet Lærebrev, fik det flotte Tilbud, at han kunde jo blive foreløbig for Kost og Logi. Klæder har Redaktøren formodentlig ment, han kunde stjæle.

Se, Enhver vil jo let alene af disse faa Eksempler kunne forstaa, at Redaktøren var en Arbejderven, og man vil derfor undres over, at hans Personale blev mere og mere utilfreds; ja det tiltvang sig omsider en Overenskomst, hvorved Redaktøren beholdt sin gode Mad og Typograferne fik 16 Kr. ugenlig. Hvorfor Redaktøren egenlig gik ind paa disse urimelige Fordringer, har staaet for Mange som en Gaade; Redaktøren paastod, det var hans ømme Hjærte og Arbejdervenlighed, der var løbet af med ham; onde Tunger paastod, at det var fordi han den Gang ingen »Hædersmænd« kunde faa fat i. Selvfølgelig kneb Redaktøren sig saa mange Dispensationer fra Overenskomsten som mulig.

Mærkværdig nok, Arbejderne var stadigvæk utilfredse, der var af og til Rivninger. Redaktøren havde en meget udviklet Ævne til at fortolke Overenskomsten med Hensyn til sine Dispensationer og Arbejdernes Pligter. Disse sidste var saa at sige grænseløse.

Men de utaknemlige Arbejdere var ikke modtagelige for hans pædagogiske Forsøg, og tillod sig at snakke med, saa den stakkels Redaktør var slet ikke glad; han spekulerede og spekulerede over, hvorledes han skulde faa Bugt med sine stridige Arbejdere. De havde nu omsider faaet nok en Krone smurt paa Lønnen, og tiltvunget sig — tænk engang — at der skulde være Spyttebakker i Lokalet.

Da kom Tilfældet den betrængte Redaktør til Hjælp. To af hans umættelige og utilfredse Arbejdere rejste, og til at erstatte dem fik han, Gud ved hvordan, fat i en rigtig Arbejder, en »Hædersmand«, der selvfølgelig hverken var Medlem af Forening eller lignende. Paa Grund af hans store Medgørlighed overfor betrængte Principaler, havde Kollegerne set sig nødsaget til at »hælde ham ud«.

Og saasom en saadan »Hædersmand« jo ikke behøver at spilde sin Tid med at spekulere over sine egne eller Standsfællers Kaar, mente Redaktøren, at han nok kunde udfylde Pladsen for to organiserede Arbejdere.

Naa, det første Indtryk, Redaktøren fik af ham, var nu ikke videre anbefalende. Han var lidt »fuld«, da han mødte paa Arbejde første Dag. Det var vel endelig kun en Overgang, mente Redaktøren. Værre var det, at »Hædersmanden« var saa uhyggelig skeløjet. Redaktøren spekulerede lidt paa, om det kunde have Indflydelse paa Trykningen af hans Avis, men kom dog tilsidst til det Resultat, at »Hædersmanden« maaske saa Sagen eller Avisen »fra en anden Side«, og saa gik det nok.

Det vil sige, det gik, rent ud sagt, ad Helvede til.

For det første havde denne »Hædersmand« en afgjort Tilbøjelighed for Spiritus, og for det andet — og det var ikke efter Redaktørens Kogebog — havde han aldeles ingen Tilbøjelighed for det meget Arbejde; det er ikke det, man bliver fed af, mente han. Det gik dog saa la-la en 14 Dages Tid, men saa mødte »Hædersmanden« en Mandag Morgen »smækfuld«, og saa revnede Ballonen.

I Løbet af Formiddagen fik han med Møje og Besvær et Visitkort stillet sammen og under Forsøget paa at sætte det paa Prent om Eftermiddagen, smadrede han en Finger; senere hen samme Dag, under Forsøget paa at hejse en Form ned i Trykkeriet, slap han Svinget paa Hejseværket, saa Formen faldt ned og var tjenlig til at bæres op i Spande. Det var desværre de Nyheder, Abonnenterne skulde lyksaliggøres med, saa den Dag maatte de nøjes med halvt Numer.

Nu blev Redaktøren dog vred; han foreholdt »Hædersmanden« faderlig, at dette dog var for galt. »Hædersmanden« saa dog »Sagen fra en anden Side«, og bad Redaktøren holde Bøtte og pille ud af Trykkeriet i en Fart, ellers skulde han, som han kunde bande, sprænge Gasmotoren og hele Trykkeriet i Luften.

Da Redaktøren ikke satte Pris paa at overvære dette Forsøg, forsvandt han, men sendte sin Søn, »den unge Redaktør«, ned til »Hædersmanden«, og han søgte nu ved »slaaende« Argumenter at overbevise ham om, at det var et galt Sted, han slog sine Folder paa. Efter megen

Anstrængelse lykkedes det ham endelig under det gamle Personales stiltiende Bifald at verfe »Hædersmanden« ud af Trykkeriet.

Nu har Redaktøren igen antaget 2 organiserede Arbejdere og der paastaas, at hans Tro paa »Hædersmænd« har faaet et Grundskud.

×

En Redegørelse.

Hr. Redaktør! Maa det være mig tilladt gennem *Typ.-Tid.* at oplyse mine ærede Kolleger om mit Forhold under Lønbevægelsen. Som man vil erindre fra den første store Generalforsamling paa Sortedamslund, oplyste Hr. Typograf Løhr, der arbejder hos Hr. Direktør Bach i Tordenskjoldsgade, at jeg skulde have skaaret Tilretninger i mit Hjem, og *at jeg havde modtaget Plads hos Hr. Bach til at begynde om Lørdagen,* som Pladserne var forladte Fredag Aften. Jeg skal da tillade mig at forklare Sagens Sammenhæng. Onsdag den 9. November modtog jeg et Brev fra Hr. Bach, hvori han bad mig komme til ham angaaende min Skrivelse af 21/10, hvori jeg havde søgt Arbejde. Da jeg kom til Hr. Bach, fortalte han, at en af hans Personale vilde rejse bort, og at han havde saa travlt med et Arbejde, hvortil der skulde skæres nogle Tilretninger. Hr. Bach tilbød mig da at skære de Tilretninger, som skulde bruges Torsdag Morgen, hvortil jeg svarede Ja, da jeg var uvidende om, at Forbudet mod Overarbejde ogsaa galdt Billedtilretning i Hjemmet, og da jeg ligeledes af Hr. Bach holdtes i Uvidenhed om, at hans Personale havde nægtet at skære Tilretningerne. Jeg tænkte saa meget mindre, at det var ulovligt, som Hr. Bach tilbød mig at skære Tilretningerne paa hans Kontor, hvor han jo hvert Øjeblik kunde vente, at en af Personalet kom igennem for at hente Papir. Jeg havde da imidlertid foretrukket at skære dem hjemme, men jeg naaede ikke at blive færdig med dem. Torsdag Formiddag havde Hr. Bach imidlertid været i mit Hjem og hentet, hvad der var færdigt. Med Hensyn til, at jeg skulde have begyndt om Lørdagen, hænger det saaledes sammen: Hr. Bach udtalte, som før sagt, at en af hans Personale vilde forlade ham, og han tilbød mig da at begynde om Lørdagen; hertil svarede jeg, at der jo var Udsigt til en Konflikt, og at jeg selvfølgelig ikke vilde arbejde under en saadan, hvortil Hr. Bach svarede, at enten der blev Konflikt eller ikke, vilde han benytte sig af Øjeblikket, da han havde saa meget Arbejde at skaffe færdig. Da Hr. Bach var i mit Hjem, havde han igen bedt om jeg vilde komme til ham, og ved denne Lejlighed blev vi enige om, at jeg — selvfølgelig under den Forudsætning fra min Side, at der *ikke* blev blokeret hos Hr. B. — skulde begynde *14 Dage* efter. Det har aldrig været min Mening at bryde ud af Rækkerne, og den Omstændighed, at jeg denne Gang blev ført bag Lyset af Hr. Bach, har tilstrækkelig lært mig en anden Gang i en lignende Situation at være mere agtpaagivende og forsigtig med at afgive noget Løfte, hverken til Hr. Bach eller nogen anden Principal. Med Tak for Optagelsen forbliver jeg, Hr. Redaktør,

Deres ærb.

V. Nordholm.

Den Udviste.

Hr. Thorvald Carlsen benytter sig i et foregaaende Numer af *Typ.-Tid.* af det gamle kendte Ordsprog »Frækhed belønnes«.

For det første nægter Hr. Carlsen at have givet sig ud for at have været »Formand for Aabenraa Typografer«; men jeg skal komme Hr. Carlsens Hukommelse til Hjælp. I *Typ.-Tid.s* Nr. 44 for den 5. November staar i en lille Notits under Rubrikken »Udvist«, blandt andet: »*og efter sit eget Opgivende* (Hr. Carlsens) *skal han have været Formand for Aabenraa Typografer.* Hermed er altsaa Hr. Carlsens første Usandhed konstateret.

For det andet nægter Hr. Carlsen, at han er bleven udslettet for Restance af det tyske Typograf-Forbund; men at have *lovformelig* udmældt sig. Det tyske Forbunds Regnskabsbøger udviser det modsatte, nemlig: at Hr. Carlsen har betalt Bidrag i 117 Uger, men er slettet for Restance, efter at Styrelsen havde ventet omtrent et halvt Aar efter Medlemsbidrag fra Hr. Carlsen. Styrelsen har haft lovlig Ret til at slette Hr. Carlsen efter de første 6 Ugers Restance, men har, ved at vente, vist sig særdeles imødekommende overfor Hr. Carlsen. Se, saaledes ser den *lovformelige* Udmældelse ud. Ovenstaaende er af Formanden i Flensborg bleven indberettet til den danske Hovedbestyrelse i Kolding.

For det tredje vil Hr. Carlsen have sin gamle Principal, Hr. Matzen, til at bevidne, at Hr. C. af Frygt for Myndighederne har udmældt sig af Organisationen. Men Hr. Matzen kan ikke bevise mere end jeg, thi Hr. M. har vel heller ikke staaet ved Siden af Hr. Carlsen og Borgmesteren, den Gang Hr. Carlsen blev kaldt derop. Nej, havde Hr. Carlsen i Stedet for skrevet, at han »af Frygt for sin gamle Principal« havde ladet sig udsmide af det tyske Forbund, saa havde Kollegerne her nede villet tro det.

Til sidst kalder Hr. Carlsen min Berigtigelse, *som jeg har taget efter Typ.-Tid.*, for et smudsig Angreb paa en Mand, som jeg ikke kender; men Hr. Carlsen er godt kendt baade af Kolleger i Flensborg og Aabenraa

Og dermed betragter jeg Diskussionen for endt fra min Side og henviser til nedenstaaende Erklæring fra Typograferne i Aabenraa.

Flensborg, den 5. December 1898. Gottlieb Johansen.

Følgende Oplysninger om Carlsens Forhold i Aabenraa er indhentede hos Kollegerne dersteds:

»Naar Carlsen skriver, at han af os ikke er bleven *opfordret* til at deltage i Bestræbelserne for Tarifens Indførelse, saa stemmer dette jo rigtignok med Kendsgærningerne. Vi er til enhver Tid i Stand til at bevise, at han *altid har modarbejdet* vore Interesser, og det vilde derfor have været Tidsspilde i denne Sag at værdige ham blot et Ord, da han dog vilde have forholdt sig afvisende. Da Arbejdet for Tarifindførelsen var i Gang og vi allerede havde opsagt vore Pladser, havde Carlsen ikke noget ivrigere at gøre end at afholde os fra vort Forehavende. Han udtalte bl. a. til os: »I har det jo godt, I kan godt arbejde for 18 Mark, bedre kan I jo slet ikke forlange det.« Hans Iver for at hindre Tarifindførelsen gik endog saa vidt, at han trakterede en af Medunderskriverne (Dähnert) med følgende Skældsord: »Dumme Dreng, Du har jo ikke nogen Forstand derpaa; fra saadanne Sager skulde Du hellere holde Dig borte!« Naar dette ikke er at modarbejde vore Interesser, saa véd vi overhovedet ikke, hvad det skal kaldes. Skulde vi endnu give en Kollega, der opvarter med saadanne Fraser, en Opfordring til at deltage? Paa et saadant Menneske er Alt spildt! (»Hopfen und Malz verloren«).

Men Hr. Carlsen pukkede paa sin »varige Kondition« og har derfor mærket Udvisningen dobbelt. Da han flere Gange har forsøgt hovedsagelig at faa Forbundskolleger afskedigede, hvad der desværre i et Tilfælde (Kollega Müller fra Haderslev) er lykkedes ham, saa er vi glade, at denne Herre maatte forlade os; vi fælder ingen Taare over Tabet.

Aabenraa, 4. Decbr. 98.

Chr. Lageri. Johs. Ehlert. Jürg. Hansen.
C. H. Dähnert.

Forbundets Tillidsmand, Kollega Boje, føjer følgende Kommentar til denne Skrivelse:

Saavidt Forbundskollegerne i *Hejmdal.* Jeg har til ovenstaaende Udtalelser endnu at bemærke følgende: I November 1896 androg Kollega Asm. Lorenzen i *Hejmdal* hos sin daværende Principal, Hr. Matzen, om at faa sin 18 Marks Løn forhøjet. Søndag den 29. November var jeg hos Lorenzen i Trykkeriet, for at spørge ham, om hans Principal havde bevilget Forhøjelsen, hvad L. svarede Nej til. Jeg havde kun opholdt mig nogle faa Minutter i Trykkeriet, da Hr. Carlsen mødte, og for at have et Paaskud, spurgte han, hvor han skulde anbringe Frankeringsbemærkningen paa en medbragt Postanvisning. I Løbet af min Samtale med Lorenzen, havde Carlsen bragt saa meget ud af denne, at han vidste, hvorom Sagen drejede sig, og da Lorenzen derpaa sagde: »Hvis Hr. Matzen (Principalen) ikke bevilger, saa bliver der strejket,« saa mente Carlsen: »at det ikke var et smukt Formaal i saadan en lille By.« Næste Dag vidste Matzen allerede, at der skulde strejkes hos ham. Hvem har meddelt Matzen dette? Enhver vil vide at finde Svaret herpaa.

Heraf, saavel som af Erklæringen fra Kollegerne i *Hejmdal*, er det bevist til Evidens, at Hr. Carlsen stadig og til alle Tider har forsøgt at skade Forbundskollegernes Interesser. Lad saa Hr. Carlsen skrive og lamentere saa meget han vil; ét staar fast: De ovenanførte *Kendsgærninger* skaffes dermed ikke ud af Verden.

Efter hvad Kollegerne endvidere meddelte mig, har Carlsen i disse Dage oversendt dem en Formular, hvorpaa disse med Navns Underskrift skulde stadfæste, at de ikke havde opfordret ham til at deltage i Bevægelsen for Tarifindførelsen. Kollegerne erklærer imidlertid, at for dem er Carlsen ikke de 20 Pfenning Porto værd, og har ikke taget videre Notis af hans Skrivelse.

Dette til Sagens korrekte Bedømmelse. William Boje,
Tillidsmand, Aabenraa.

I Følge Skrivelse fra Sygekasse-Inspektoratet maa der ikke paa Medlemslisten den 31. Decbr. d. A. findes Medlemmer, som resterer udover 5 Uger. Ethvert Medlem, som den 31. Decbr. d. A. skylder 6 Uger eller derover, vil derfor blive udslettet.

Den 12. Decbr. 1898. V. Bergenholz.

Nær og fjærn.

Trykkeri-Arbejdernes Fagforening. Ved det i Søndags afholdte Møde for Trykkeriarbejdere, ved hvilket Hr. F. K. Madsen i et udførligt Foredrag udviklede Organisationens Nødvendighed, besluttedes det enstemmigt at danne en Fagforening. Der nedsattes et Udvalg til Udarbejdelse af Love, og paa Søndag fremlægges Resultatet af Arbejdet ved en Generalforsamling, der afholdes i vort Foreningslokale Kl. 11.

Hensigten er, at Trykkeri-Arbejdernes Fagforening skal være et Led af Arbejdsmændenes Forbund.

Typografernes Stiftelser. Til Valget var der afgivet 156 Stemmesedler. Valgte blev: Til Formand Alb. Christensen, 147 St., til Styrelsesmedlem O. Johansen, 143 St., til Revisorsupl. Gundersen, 144 St. Resten af Stemmerne var spredte. Styrelsen.

Fredsadresse. Som af Dagbladene bekendt, har *Dansk Fredsforening*, i Anledning af den paa den russiske Kejsers Initiativ i Begyndelsen af næste Aar sammentrædende Konference af Repræsentanter for de forskellige Magter til Drøftelse af, hvad der kan gøres for en Nedgang i de

kolossale Militærbyrder, udsendt en Adresse til Underskrift af alle Fredsvenner. Adressens Hensigt er at lægge et Lod i Vægtskaalen til Fordel for Danmarks Nevtralitet og til retslig Betryggelse af dets Bestaaen som Stat.

Vore Medlemmer, der antagelig alle er Fredsvenner, vil nu faa Lejlighed til at kunne underskrive, idet Adressen vil blive omdelt paa Trykkerierne, saaledes at Enhver uden Vanskelighed kan give sit Bidrag til Støtte for denne Sag, hvis Realisation vil betyde et stort Fremskridt for vort lille Land og betrygge den fredelige Kulturvirksomhed, paa hvilken Danmarks Fremtid som eksisterende Stat ene beror.

Humoresker af AD. B. GUNNARSEN, Faktor i Folketidendes Bogtrykkeri, Nykøbing F., er en Samling smaa kuriøse Historier, af hvilke de fleste ikke savner Lune. En enkelt, »Botanik«, har tidligere været offenliggjort i *Typ.-Tid.*, og en anden, »Trykkerinissen«, i *Loll.-Falst. Folketidendes* af os omtalte Jubilæumsnumer, og de, der har læst disse Prøver, vil let kunde danne sig et Begreb om Historiernes Art og det godmodige Humør, som krydrer dem. Den lille Bog, der er trykt i Folketidendes Bogtrykkeri og forsynet med et net silhouet-tegnet Omslag og — desværre — et kedeligt Titelblad, er udkommen i Kommission hos Boghandler Axel Andersen, København. Koster 90 Øre.

Styrelsesmøder.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Lørdag den 10. Decbr. Frav. med Forfald WARBERG.

1. *Meddelelser.* Provinsbogtrykkerforeningens Sekretær meddeler, at Foreningen har vedtaget Tarifen, men at der bliver forskellige Forhold at ordne, hvorfor et Møde med Repræsentanter for vor Styrelse ønskes. Styrelsen er villig til at deltage i en Forhandling i Kolding.

2. *Fællesstyrelsen* gav Meddelelse fra Brønderslev, Rudkøbing m. fl. Byer samt Rønne, som ønskede et Medlem af Fællesstyrelsen derover. Hvidtfeldt besørger dette Hværv.

2. Joh.s Jensen, Viborg, bevilgedes et Flyttelaan paa 50 Kr. til København. HVIDTFELDT.

Fællesmøde af Styrelserne for de tre typografiske Organisationer.

Søndag d. 11. Decbr.

Mødet var indkaldt paa Foranledning af Den typ. Trykkerforening, for at man kunde tage Standpunkt til en Del Opsigelser af fastlønnede Trykkere og Sættere, som sandsynligvis var sket for at undgaa at komme til at betale det Tillæg til de faste Lønninger, som den ny Tarif hjemlede. Styrelserne var enige om at træffe Forholdsregler i saa Henseende. — Endvidere vedtog man at rette en Henvendelse til Tillidsmændene paa Trykkerierne om at holde Ledelsen à jour med alle Afskedigelser af fastlønnede Folk. — Paa et Trykkeri var antaget en Arbejdsmand som Trykker, og der spurgtes fra vedkommende Personale, hvorledes man skulde forholde sig overfor ham; Styrelserne var enige om, at man skulde se at faa ham indenfor Organisationen, saaledes at han fra Nytaar var underkastet Tarifens Bestemmelser. — Der forespurgtes, hvad Løn en Trykker, der nu har 30 Kr. og som passer en Hurtigpresse og to Digeltryksspresser, skal have fra 1. Januar? 33 Kr. — Man enedes om at yde Sekretæren i Tarifkommissionen (P. Hansen) et Honorar for hans udmærkede Arbejde, og at henstille til Principalerne at gøre det samme. O. J.

Hovedkassens Regnskabsberetning for Novbr. Maaned 1898.

Indtægt.

Kassebeholdning	Kr.	2018.95
Reservefonden	-	4372.55
Begravelseskassen		16191.61
Bidrag fra Lokalforeningerne	-	406.40
	Kr.	22989.51

Udgift.

Bidrag til Lokalforeningerne			Kr.	430.00
do. til Typ. Rejsekasser og Reservefonds			-	583.80
Tilskud til Rejsekassen for 1. Halvaar 1898			-	60.54
Rejseudgifter og Diæter			-	68.00
Porto (Formanden)			-	7.68
Lokaleleje ved Møderne i København			-	5.75
Reservefonden			-	4372.55
Begravelseskassen	Kr.	16191.61		
Bidrag til do.	-	137.40		
	Kr.	16329.01		
Et Dødsfald i Randers	-	100.00		
			-	16229.01
Kassebeholdning den 30. November			-	1232.18
			Kr.	22989.51

Kolding, d. 1. December 1898. ULRIK PETERSEN.

Komitéen for Arbejdsløshedsfesten

bedes møde i Sangforeningens Lokale paa *Lørdag Aften Kl. 9½ præcis* ved Regnskabets Aflæggelse.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Forinden Plads modtages i Keilgaard & Sørups Bogtrykkeri bedes man henvende sig til P. Lauritzen, Schønbergsgade 19, 3.

Styrelsesmøde paa Søndag Kl. 11½ i Foreningslokalet, Admiralgade 19.

FORMANDEN.

Ny Medlemmer: Thorvald Thomsens Hustru Carla. Lærling Rudolf A. Bøhm (Bøhm).

Tiltraadte: 1070 (Dsk. t. F.), C. A. Svendsen (Schultz) fra Rejse. 412 (Dsk. t. F.), Jens Hansen (arbl.) fra Rejse.

Bortrejste: 891, Laur. R. Hansen (Bagge) til Slagelse, 2916, Vald. E. J. Jensen (A. Holm) til Ribe og 1266, Felix Møller (arbl.) til Roskilde — alle i Plads.

Til **Juleuddelingen** har jeg endv. modtaget: Forposten Kr. 25.50, Centraltrykkeriet 13.00, København 19.00, Bagge 28.65, Aller (3. B.) 8.75, Berl. Tidende 54.00, Aarhus Typografer (1. B.) 100.00, Viborg do. 15.00, Soc.-Dem. (6.—7. B.) 9.50, Græbe (2. B.) 8.35, Bording (Mænd, Kvinder og Stentrykkere) 30.00, S. L. Møller (4. B.) 7.75, Roms Sættere og Trykkere (2. B.) 2.10, Adresse-Avisen (4. B.) 3.00, Thieles Sættere (4. B.) 4.65 — tils. Kr. 329.25. Med det tidl. indkomne 290.05 ialt Kr. 619.30.

Bidrag modtages fremdeles.

Enhver, som har indgivet Ansøgning, kan afhente sin Part Torsdag Formiddag den 22. ds. fra Kl. 9—11.

V. BERGENHOLZ.

Kontoret, Admiralgade 19, 1., aabent dagl. 12½—2, Torsdag og Fredag Aften 7—8. **Lukket paa Søndag.** V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Juleuddelingen.

Lokalformændene bedes *senest den 18. ds.* indsende en Fortegnelse over de i deres Afdeling værende Arbejdsløse, som ønsker at komme i Betragtning ved Juleuddelingen, samt angive, hvorvidt de erholder Arbejdsløshedsunderstøttelse, er gifte eller ugifte og andre Oplysninger, der kan være vejledende ved Uddelingen.

De Rejsende, som ønsker at komme i Betragtning ved Uddelingen, bedes ligeledes *inden den 18.* til Undertegnede opgive Opholdssted den 24. Decbr., ledsaget af de ovenfor begærede Oplysninger; de vil da af den paagældende Lokalformand erholde deres Part udbetalt.

Kolding, 12. Decbr. 98. HVIDTFELDT.

Tiltraadte: Næstved, 1232, S. Børresen og 977, F. Baumgarten fra Rejse (N. Avis) samt 315, C. H. Christensen, 905, P. A. Grevsen og 1096, N. F. Larsen (Svdsj. Socialdem.). Horsens, 1147, Marius Kleiner (Soc.-Dem.) fra Rejse. Ringkøbing, 1382, Ernst Vilh. Niclasen (A. Rasmussen) fra Rejse. Assens, 1258, H. Chr. Andersen fra Odense i Pl. Randers, 1001, Fred. Skou fra Kolding (P. L. Pedersens Bogtr. i Hobro).

Bortrejste: Vejle, 1200, Hans Henrik Hansen til Kolding i Pl. Næstved, 1132, Torben Holm til Pl. i Kbhvn. Assens, 1029, H. C. M. Hansen til Pl. i Odense. Kolding, 1001, Frederik Skou til Pl. i Hobro og 1314, Niels Carl Olsen paa Rejse. Randers, 1011, Sofus Jensen (arbl.) til Aalborg.

DEN TYP. TRYKKERFORENING.

Den til i Morgen fastsatte Sammenkomst er efter Anmodning fra flere Sider udsat til efter Nytaar. LAUR. JENSEN.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

Lørdag Kl. 9½ indøves de nye Sange. Næste Lørdag intet Møde. STYR.

Klubben for Rotationstrykkere, Stereotypister og deres Hjælpere

afholder ordinært Møde Søndag den 18. December, Kl. 1 Efterm., Admiralgade 19.

Til **Juleuddelingen** har jeg endvidere modtaget: Nielsen & Lydiches Trykkere (3. B.) 3.25, Nielsen & Lydiches Sætteri (4. B.) 10.00 — ialt Kr. 13.25; med tidligere anmældte Kr. 47.75 tils. Kr. 61.00.

Bidrag bedes indsendt inden 20. ds.

C. E. BYNCK.

ANNONCER

Lithografi-Stene

anbefales Stentrykkerier og Handlende til billigste Priser. **Aug. Däschler, Treuchtlingen** (Bayern). Lithogr. Stein Export.

Faktor.

Som Faktor i et middelstort Bogtrykkeri søger til 15. Januar en paalidelig og dygtig, yngre Typograf (26 Aar) Plads. Beklæder for Øjeblikket Stilling som saadan i Udlandet. Prima Anbefalinger staar til Tjeneste. Billet mrkt. »L. T. 23« bedes indlagt paa dette Blads Ekspeditionskontor.

WILLIAM SIMMELKIÆR

KØBMAGERGADE 50

SKRIFTSTØBERI · GALVANOPLASTIK

ANNONCECLICHÉER · XYLOGRAFI

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

ORGAN FOR DE TYPOGRAFISKE ARBEJDERES INTERESSER

UGESKRIFT FOR SAMTLIGE GRAFISKE FAG

UDGIVERE: DEN TYPOGRAFISKE FORENING OG DANSK TYPOGRAFISK FORENING

Nr. 51
Udgaar hver Fredag. Abonnement gennem Postkontorerne. 1 Kr. pr. Kv.

København, den 23. December 1898

XXV. Aargang
Annoncer beregnes: 15 Øre pr. Petitlinie 26 Gange 33⅓ % Rabat.

Pas paa Tarifen!

Snart træder Tarifen i Kraft og den byder en større Sikkerhed for os i økonomisk Henseende, naar den overholdes. Dens Indhold svarer til det øjeblikkelige Krav, vi har; men vi maa ikke glemme, at vi kun har opnaaet det ved vor Enighed og Solidaritet og ved at sætte noget ind derpaa.

Nuvel — med tidligere Erfaringer for Øje, med Kendskab ogsaa til nuværende Forhold — saa siger vi: Pas paa, at I nu ogsaa faar den fyldestgjort. D'Hrr. Bogtrykkere har bekendtgjort for Offenligheden, at fra Nytaar bliver Forhøjelsen for alt Bogtrykarbejde forhøjet med 20—30 pCt., og de bliver altsaa ganske godt dækkede mod Merudgiften, som vor opnaaede Lønforhøjelse medfører. Men hvis man dermed tror, at alle Forsøg paa at beskære vor erhværvede Ret er udelukkede, saa tager man fejl og kender kun daarligt Bogtrykkets Principaler. Aabent og officielt har de truet os — det vil ikke genere os. Aabenbare Voldshandlinger, rettede mod Helheden eller den Enkelte, kan vi vare os imod og tage Repressalier overfor — nu eller siden. Men langt farligere er, hvis Enkeltmand ikke har tilstrækkelig Karakter til at modsætte sig de private Forsøg paa Reduktion i det Erhværvede, som vil blive iværksatte og som dikteres af den rene Egoismes Djævel. Indlad Eder derfor ikke paa noget som helst Afslag i Fordringerne, hold fast ved Eders Ret og stol paa Organisationen. Kollegerne vil de allerfleste Steder ikke undgaa at blive underkastede disse ved hver ny Tarif opdukkende irriterende Forsøg paa Beskæring, Forsøg paa at overføre en Del af *vor* Fortjeneste i Arbejdskøbernes Lommer. Da gælder det, at der er Rygrad til at afvise disse Angreb. Vi haaber det, vi tror det. Vi mener, at Kollegerne dog nu maa være komne saa vidt, at de véd, hvad der er deres Ret, og at enhver Eftergivelse er til Skade for Organisationen. Vi antager, at de tilstrækkelig har lært at vurdere Principalernes Uegennyttighed overfor dem, og set, at disse ikke giver en Pære bort uden at faa et Æble i Stedet. Vi formoder ogsaa, at de i den stedfindende Bevægelse fra en ikke saa lille Del Principalers Side for at antage Lærlinge inden Lærlingeskalaen træder i Kraft, vil være i Stand til at vurdere det gode Middel til at faa kastet saa mange Kolleger som muligt paa Gaden og den smukke Mening med at skrabe saa meget til sig selv som gørligt er, og at man deraf vil lære, at ingensinde vil Hensynsfuldhed fra vor Side være paa mere urette Plads end overfor Folk, der er hensynsløse overfor os.

Intet vilde være os kærere, end at der kunde eksistere et godt Forhold mellem Principalerne og deres Arbejdere, og intet var naturligere mellem to Parter, der paa de fleste Omraader har fælles Interesser; men da vi kan indse, at Bogtrykkerne gennemgaaende — ingen Regel uden Undtagelse — kun kan tænke sig det gode Forhold etableret ved at Tarifen ene og alene »fortolkes« efter *deres* Interesser paa Bekostning af Typografernes, saa maa vi opgive at se det realiseret, indtil de er blevne belærte om, at *det* er et daarligt og uhæderligt Grundlag for Arbejde i fælles Interesser — og til de skyr det, godvilligt eller nødtvungent. Dette vil naturligvis vare længe, men indtil det sker bør Kollegerne staa som en Mur mod alle Attentater paa deres Ret — med samme Fasthed vaage over denne, som deres Forpligtelser blive holdte i Ørene af Principalerne.

Det gælder Bog- og det gælder Bladsætterne. Under en tidligere mangelfuld Tarif for disse sidste, var det blevet Kutyme at indføre separate, specielle Tarifer. Det var nødvendigt for Erhværvelsen af rolige Forhold og Udelukkelsen af evige Fortolkningskunster om, *hvad* der var gældende for Bladene, og de indeholdt foruden Tarifens Afsnit for Bladsætterne de Tid efter anden erhværvede Godtgørelser. Dette Forhold er ved den nye Tarif ganske overflødiggjort, men ikke desto mindre hører vi fra alle Bladene om Specialtarifer. Vi siger til Kollegerne: Tag Jer i Agt. Før var de til Betryggelse, men nu kan de kun blive til Forrykkelse af vor Ret. Afsnittet om Bladene er saa klart og koncist, at en Specialtarif kun kan tænkes at være i Stand til at forkvakle Indholdet, naar da ikke dette anføres helt og holdent. Vær derfor forsigtige, og lad Jer ikke franarre den Ret, som I har faaet Sort paa Hvidt for, og som d'Hrr. Bladudgivere og Bogtrykkere officielt har anerkendt, men muligvis gennem specielle Udgaver privat vil underkende.

Afgør ingen tarifmæssige Tvivlsspørgsmaal ved egen Fuldmagt. Kan Retten ikke erhværves ved Tarifens Bogstav, saa lad Organisationen afgøre Sagen. Forsøm ikke i tvivlsomme Afgørelser at spørge; for en ren, heldig og for det hele gældende Priskurant, hvorigennem der skal skabes ensartede og for Kollegerne heldige Arbejdsforhold, bør Enhver se en Forpligtelse i at lade Organisationen træde til.

Sker det, vil det bedste Udbytte erholdes; i modsat Fald paadrager man sig et stort Ansvar. Thi hvad der ved Sløvhed og Ligegyldighed tilegnes den ene Bogtrykker som Ret, kan selvfølgelig ikke være mere end billigt for den anden; men den, der taber Profitten, er den enkelte Kollega og Helheden. Den Tak, der erholdes for slige private og personlige Indrømmelser til Modparten, er kun dennes haanlige Latter over »godtroende« Arbejdere.

Men dermed skal og maa det nye Aar og den nye Tarif ikke begynde.

Ulykkesforsikrings-Loven.

Loven af 7. Januar 1898 om Arbejdernes Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i visse Virksomheder træder i Kraft fra 15. Januar 1899.

Da denne Lovs Bestemmelser hør en stor Betydning for Arbejderne, som gennem den sikres Støtte i Ulykkestilfælde, skal vi gengive de af Indenrigsministeriet paa Foranledning af Arbejderforsikringsraadet indskærpede Hovedpunkter, idet vi forventer, at Kollegerne overalt vil drage Omsorg for, at Forsikringen ogsaa træder i Kraft for deres Vedkommende nævnte Dato og at der i Henhold til Loven opslaas Meddelelse herom paa Arbejdsstederne. I Tvivlstilfælde bør man henvende sig til de resp. Styrelser:

1.

Fra den nævnte Dag er alle Arbejdsgivere, der kommer ind under Loven pligtige at tilsvare deres Arbejdere, naar disse rammes af et under Loven hørende Ulykkestilfælde, eller saadanne Arbejderes Efterladte, de i Loven foreskrevne Beløb; og den Arbejdsgiver, som ikke

har overført sit Ansvar paa et anerkendt Forsikringsselskab, vil være pligtig *personlig* at udrede de nævnte Beløb.

2.

Følgende Arbejdsgivere er underkastede Loven:

A. Enkeltmand eller Selskab, der som Næringsvej driver nedenstaaende Virksomheder:

1) Fabrikvirksomhed samt Virksomhed i fabrikmæssig drevne Værksteder, forsaavidt disse er undergivne Fabriktilsyn i Medfør af Lov af 12. April 1889 om Foranstaltninger til Forebyggelse af Ulykkestilfælde ved Brug af Maskiner.

2) Virksomheder, som fremstiller sprængfarlige Stoffer eller Genstande, eller som regelmæssig anvender Sprængstoffer.

3) Stenbrydning, Kalkbrydning, Kalkbrænding, Stenhugning, Brændsætning og Isning.

4) a. Bygningsarbejde — saavel paa Byggepladser i og over Jorden, som paa Afbindingsplads for Tildannelse af Tømmer og Jærnkonstruktioner — ved Bygninger og Bygningsværker under Opførelse, færdige Bygninger, Ombygninger, Forandring og Nedrivning; herfra undtages dog Beboelseshuse og Økonomibygninger med ikke ud over en Etage og Tagkvist;

b. Bygningsarbejde til Vedligeholdelse eller Udbedring af de under a indbefattede Bygninger og Bygningsværker; herfra undtages dog Arbejde, der udføres indvendig uden Benyttelse af Stillads, eller hvad hermed ligestilles;

c. Skorstensfejning og Skibsværftsarbejde.

5) Bygning og Anlæg af Jærnbaner, Sporveje, Veje, Broer, Dæmninger, Kanaler og Sluser.

6) Vandbygnings-, Udgravnings-, Opfyldnings-, Udtørrings- og Opmudringsarbejder, Kloak-, Gas- og Vandledningsanlæg, Opsætning, Vedligeholdelse og Nedtagning af Telegraf-, Telefon- og elektriske Ledninger samt af Lynafledere.

7) Jærnbane-, Sporvej- og Omnibusdrift.

8) Ladning og Losning af Varer samt Arbejde ved Pakhuse.

9) Dykker- og Bjærgningsarbejde.

10) Vind- og Vandmølleri, drevet som selvstændig Næringsvirksomhed.

I disse her nævnte Virksomheder omfatter Arbejdsgiverens Ansvar enhver Ulykke, der er bevirket ved Driften eller de Forhold, hvorunder denne foregaar.

B. Enkeltmand eller Selskab, der i sin Virksomhed benytter Maskineri, som sættes i Bevægelse ved Kraftmaskiner af den Beskaffenhed, at Virksomheden er underkastet Fabriktilsyn i Henhold til Lov af 12. April 1889 § 11, 1. Punktum (jfr. Lovens §§ 1, 3 b og 4 B).

I Virksomheder af denne Art omfatter Arbejdsgiverens Ansvar enhver Ulykke, der er opstaaet ved de her nævnte Driftsmidler.

3.

Lovens Bestemmelser gælder ogsaa for Kommuner, som beskæftiger Arbejdere i nogen af de ovenfor under A og B nævnte Virksomheder (jfr. Lovens §§ 1, 3 c og 4 A og B). Arbejdernes Krav i Henhold til Loven bortfalder dog overfor Kommuner, hvis Bestyrelser med Hensyn til Pension eller Understøttelse til den tilskadekomne eller omkomne Arbejder eller dennes Efterladte har fastsat Regler, der er godkendte af Indenrigsministeriet efter denne Lov (jfr. Lovens § 6, 1. Stykke).

4.

Saavel Arbejdere som Arbejdsgivere kan forlange Arbejderforsikringsraadets Afgørelse, hvorvidt Virksomheden kommer ind under Loven.

Den i saa Henseende trufne Afgørelse kan indankes for Indenrigsministeren. Ankefristen er 14 Dage fra Underretningen om Afgørelsen (jfr. Lovens § 4, næstsidste Stykke.

5.

I enhver Virksomhed, der kommer ind under Loven, skal der opslaas tydelig Angivelse herom paa et for alle Arbejdere tilgængeligt Sted.

Opslaget skal ligeledes indeholde Meddelelse, om der er tegnet Forsikring og hos hvilket Selskab.

Dette Opslag er Arbejdsgiverne forpligtigede til at foranstalte. Undladelse heraf straffes med Bøder (jfr. Lovens §§ 4, sidste Stykke, og 8, sidste Stykke).

6.

Efter Lovens Ikrafttræden skal ethvert Ulykkestilfælde, der kommer ind under Loven og som antages at medføre Krav efter Loven, af Principalen eller hans Stedfortræder snarest mulig og senest inden 8 Dages Forløb anmældes til Arbejderforsikringsraadet, jfr. Lovens § 14. I Anmældelsen skal gives de i Lovens § 14 nærmere angivne Oplysninger. Undladelse heraf straffes med Bøder.

En „human" Arbejdsgiver.

UNDER denne Overskrift er der i *Typ.-Tid.s* forrige Nr. for anden Gang optaget en Artikel om Hr. Leander Nielsen i Aalborg, og for anden Gang er der heri draget til Felts paa en Maade, der næppe er egnet til at forbedre Forholdene mellem Arbejder og Arbejdsgiver i Almindelighed, eller mellem vor Organisations Medlemmer indbyrdes. Imidlertid har dette sidste Produkt ét forud for det tidligere, nemlig, at dets Avtor ikke fejgt kryber i Skjul bag et Pseudonym, og fortjener jo for saa vidt ogsaa en ærlig Imødegaaelse.

Artiklen, der er skrevet af Hr. AUG. GREVSEN, bærer Præget af den samme mærkelige Famlen mellem *sagligt* og *personligt*, som kendetegnede hin Bevægelse, der i December f. A. saavel for den herværende Lokalforening som for selve »Bevægelsens« Ophavsmænd endte med en saa sørgelig Fiasko.

Hr. G's væsenligste Klagepunkt er dette, at han efter ca. 4 Maaneders Forløb maatte fratræde en Plads i Hr. Nielsens Trykkeri, der efter Overenskomsten skulde have været »fast«.

Hertil maa det nu i Sandhedens Interesse bemærkes, at Hr. Bogtrykker Nielsen i Vidners Overværelse stillede som *absolut Betingelse*, at Ansøgeren besad fornøden Selvstændighed til at kunne udfylde en første Sætters Plads, og at Engagementet kun under denne Forudsætning kunde blive varigt; hvormed Hr. G. erklærede sig tilfreds, da han mente, i enhver Henseende at kunne fyldestgøre de stillede Krav. (Denne Afgørelse blev truffen ved Telefonen umiddelbart førend Hr. G. personlig indfandt sig her.) Netop dette Punkt, som Artikelskriveren klogeligt fortier, dannede Grundlaget for hans Opsigelse.

Jeg har ikke i Sinde at kaste nogen Skygge over Hr. Grevsens faglige Dygtighed, fordi han kom hertil fra en lille By (Korsør) og, saavidt mig bekendt, endnu ikke har arbejdet paa større Pladser. En Kendsgærning var det imidlertid, at han savnede Erfaring og den dermed følgende Selvstændighed til at kunne magte en Opgave, som den, her er Tale om, og at Opsigelsen var fuldstændig berettiget. Thi Ingen vil dog vel kunne nægte en Principal Retten til at afskedige Folk, som han bevisligt ikke kan bruge, og antage Andre i deres Sted? Vil man dette, saa maa det vel ogsaa fremtidig være enhver Svend forment at opsige sin Plads saa længe hans Arbejdsgiver er til Sinds at beholde ham; thi Loven maa jo være lige for Alle — men et saadant Afhængighedssystem ligger dog vist temmelig fjærnt fra det, vor Organisation i sit Arbejde tilstræber.

At Bogtrykker Nielsen ikke har tilsigtet eller opnaaet nogen pekuniær Fordel ved Sagen, fremgaar deraf, at den Mand, som nu staar i Pladsen, har en Ugeløn paa 28 Kr., medens Hr. G. i sin Tid havde 25; og at Nogen skulde hidføre et saadant Skifte i sit Personale for den private Fornøjelses Skyld, er ikke tænkeligt.

Det er mig aldeles ubekendt, at umotiverede Opsigelser af Pladser skulde have fundet Sted her paa Trykkeriet, hvad Hr. G. i sin Artikel paastaar, og jeg kan give ham den Forsikring, at Personalet heller ikke vilde have fundet sig i noget saadant.

Hvad de »smaa Chikanerier« angaar, da tror jeg, at Hr. G. havde gjort vel i at gaa *endnu* lettere hen over dette Punkt end han gør; thi, *saa vidt jeg ved, har endnu Ingen her paa Trykkeriet haft Aarsag til Klage i saa Henseende.*

Hr. G. skulde heller ikke have omtalt, at Resultatet af det nedsatte Udvalgs Arbejde blev en Skrivelse til Leander Nielsen »hvori det blev ham betydet, at lignende Vilkaarligheder ikke oftere vilde blive taalte«, thi en saadan Skrivelse eksisterer nemlig kun i hans Fantasi.

Jeg skulde have indskrænket mig til disse faa Bemærkninger, hvis Sagen ikke endnu havde haft en anden og tilmed højst aparte Side, som jeg holder det for min Pligt, i Forbigaaende at berøre.

Hr. G. bekender med elskværdig Aabenhjærtethed, at Artiklen i Grunden slet ikke er hans eget Værk, eller rettere sagt, at han først efter »mange Opfordringer« har sluppet den løs, hvad jo omtrent vil sige det samme.

Det kunde være interessant at lære de Herrer, der har opfordret ham til nu at servere en saa gammel og for Offenligheden temmelig værdiløs Historie, nærmere at kende; thi det er nok ikke første Gang, de er ude for at misliggøre Forholdene her paa Trykkeriet. Dog, ligesom tidligere, vil de vel ogsaa denne Gang forblive i deres Skjul i Erkendelse af, at deres Arbejde hverken vil kunne bringe dem Hæder eller Fordel. Man har nemlig ikke her med Mænd at gøre, der forfægter nogen *Sag*; kun med en Klike, der — Guderne maa vide, med hvilken Berettigelse — føler sig kaldet til at »reformere«, og helst paa Steder, hvor alle Parter — som Erfaringen har lært — vare bedst tjente med, at de helt undlod at give deres Besyv med i Laget.

Forinden der *offenligt* ankes over »Misligheder« i et Trykkeri, er det — efter min Mening — Organisationens Pligt at undersøge Sagen. Havde den gjort dette her, da var de ondskabsfulde og grundløse Angreb paa enkelte Personer aldrig komne frem; da havde der været sparet et stort Arbejde, megen Ærgrelse og meget utidigt Vrøvl! Organisationen bør ikke staa uvidende om Tingenes virkelige Sammenhæng,

STEMMESEDDEL

DANSK TYPOGRAF-FORBUND

Formand .....

Hovedkasserer .....

Revisor .....

do. .....

Revisorsuppleant .....

.....

Underskrift.

.....

Forening, By og Trykkeri.

De kontraherende Foreningers Styrelser indstiller til *Formand:* Victor Petersen (København); til *Hovedkasserer:* Ulrik Petersen (Kolding); til *Revisorer:* A. Andreasen og A. Sørensen (Randers) og til *Revisorsuppleant:* Hans Hansen (Randers).

Stemmesedlerne maa være indsendt senest **den 28. December** enten til **P. Lauritzen, Schønbergsgade 19, 1. Sal, V,** eller til **V. Bergenholz, Admiralgade 19, K.**

København og Kolding, den 22. December 1898.

Styrelserne for
Den typ. Forening og Den typ. Trykkerforening.
Hovedbestyrelsen for
Dansk typografisk Forening.

F. E. Bording, København

STEMMESEDDEL

REDAKTØR AF TYPOGRAF-TIDENDE

.....

.....

Underskrift.

.....

Forening, By og Trykkeri.

De kontraherende Foreningers Styrelser indstiller til *Redaktør:* F. K. Madsen (Soc.-Dem.) og Johan Møller (Nielsen & Lydiche).

Stemmesedlerne maa være indsendt senest **den 28. December** enten til **P. Lauritzen, Schønbergsgade 19, 1. Sal, V,** eller til **V. Bergenholz, Admiralgade 19, K.**

København og Kolding, den 22. December 1898.

Styrelsen for Den typ. Forening.
Hovedbestyrelsen for Dansk typ. Forening.

F. E. Bording, København

Redaktør af *Horsens Social-Demokrat.* Senere den Dansk Typ. Jac. Christensen, Esbjerg, ansat som Redaktionssekretær ved *Vestjyllands Social-*

50 Kr. tilbraadtes. — Lokalformanden i Helsingør meddeler, at Lariien er tiltraadt af *Helsingør Dagblad.* Til Efterretning.

medens Klikens Mænd rundt i Krogene dirigerer Bysladder og puster til Ilden.

Thi vi kommer ikke Idealerne nærmere ved at hidse vore Medlemmer indbyrdes imod hverandre, og heller ikke ved en Ravnekrogspolitik, som den her omtalte, hvori det lyssky Arbejde spiller Hovedrollen. Der maa en anden Fremgangsmaade til, hvis ikke vort gamle Hædersnavn »Arbejdets Pionerer« skal blive til en Ironi.

Til Slutning endnu kun dette. Naar jeg har fundet Anledning til at tage Ordet i denne Sag, da sker det hverken i min egen eller i nogen Andens private Favør; og naar mit Syn derpaa saa væsenligt afviger fra Hr. G.s, skal dette ikke indgive mig Betænkeligheder, thi jeg handler efter Erfaringer, som er indvundne paa større Pladser end Korsør og Aalborg, og gennem et mangeaarigt Arbejde saavel i vor Organisations som i Fagets Tjeneste.

Aalborg, d. 18. December 1898.

MICH. CRAMER,
Trykker i Leander Nielsens Bogtrykkeri.

RESERVEFONDS OG REJSEKASSER

FOR DE SKANDINAVISKE LANDE

Al Tilgang til Rønne og til Trondhjem i Norge er forbudt, ligesom Rejseunderstøttelse ej udbetales til disse to Byer.

København og Kolding, den 22. December 1898.

FÆLLESSTYRELSEN.

Stiftelsen og Enkekassen.

Mæld Jer ind!

Kunde der ikke være god Anledning nu til at agitere for Typografernes to mest udprægede velgørende Institutioner?

Jeg tror det.

Fra Nytaar træder der en Lønforhøjelse i Kraft, saa stor som Typograferne endnu ikke har faaet den før. Og der kunde vel derfor nok være Grund til at bede om en Ydelse af denne Sum, en Ydelse, der er saa lille, at Stiftelsen kun beder om 8 Øre ugenlig, mens Enkekassen beder om 10.

Det er særlig de Unge, jeg retter min Appel til. Det er ikke deres *egen* Skyld, men derimod Organisationens Skyld, at de arbejder under gode Forhold; derfor bør de elske og støtte Organisationen, ogsaa dens velgørende Afdelinger.

Mæld Eder derfor ind — helst med det samme — for Enkekassens Vedkommende til Faktor LARSEN, Fjeldsøe, for Stiftelsens Vedkommende til J. F. MØLLER, Istedgade 86. V.

Nær og fjærn.

Typograf-Tidendes Jubilæumsnumer. I Stedet for det ordinære Numer næste Fredag vil Medlemmer og Abonnenter modtage Festnumret i Anledning af Bladets 25-aarige Bestaaen. Som Følge deraf vil eventuelt indkomne Artikler og Foreningsmeddelelser først kunne offenliggøres i Numret for 6. Januar.

Ulykkesforsikrings-Loven. Foreningen af danske Bogtrykkere har forespurgt Arbejderforsikringsraadet, i hvilket Omfang Lov af 7. Januar d. A. kommer til Anvendelse paa Bogtrykkerier. Hertil er svaret, at Bogtrykkerier indgaar under den nævnte Lov, naar de paa Grund af de af dem benyttede Maskiner er undergivne Fabrikstilsyn i Henhold til Lov af 12. April 1889, jfr. Ulykkesforsikrings-Lovens § 4 A. Nr. 1 og § 4 B. I Følge dennes § 2 vil Foreningen da omfatte alle i den teknisk-mekaniske Del af Virksomheden beskæftigede Arbejdere. Til disse sidste vil saa godt som altid Sætterpersonalet blive at henregne. Undtagelse herfra vil kun kunne fremkomme, hvor Trykkeriet og Sætteriet er saa fuldstændig adskilte, at de hver for sig fremtræder med absolut Selvstændighed i teknisk Henseende og saaledes, at Sætteriets Personale aldeles intet har at gøre i Trykkerilokalet, hvor den mekaniske Drift foregaar.

Der er altsaa ingen Bogtrykker, der kan slippe!

Typograferne udvandrer — fra Trykkerierne. Det er ikke saa ganske faa Kolleger, der i Aar er udvandrede fra Trykkerierne for at gaa Journalistvejen. Der har i *Typ.-Tid.* været nævnt enkelte, men lad os kun faa dem Allesammen med.

I Aarets Begyndelse blev Typ. L. RASMUSSEN, Aarhus, ansat som Redaktør af *Horsens Social-Demokrat.* Senere hen blev Typ. JAC. CHRISTENSEN, Esbjerg, ansat som Redaktionssekretær ved *Vestjyllands Social-Demokrat* og 1. Oktober blev Typ. CHR. JACOBSEN, Vejle, ansat som Redaktør af *Vejle Social-Demokrat.* Endelig er i de sidste Dage Typ. L. V. HANSEN, Kolding, bleven ansat som Redaktør af *Kolding Social-Demokrat,* Typ. LAUR. HANSEN, København, som lokal Redaktør i Slagelse af *Vestsjællands Social-Demokrat* og Typ. A. CHRISTENSEN, Næstved, er bleven ansat ved *Sydsjællands Social-Demokrat.* — Her har De, Hr. Redaktør, alle — Udvandrerne. P.

I Dag er det 50-Aarsdagen for Udbruddet af den første danske Typografstrejke, hvis forudgaaende interessante Dokumentation vi for kort Tid siden anførte.

Kolding Social-Demokrat har tilsendt os sit første Prøvenumer, der i sit Udseende virker tiltalende og i sit Indhold overbeviser om, at Partiet atter her har faaet et Organ, der energisk vil arbejde for den sociale Forstaaelse og dermed Arbejderstandens voksende Selverkendelse og Magt.

Løse Rygter. Vi har modtaget følgende:

Da det er kommet mig for Øre, at jeg mellem mine fhv. Kolleger, Typograferne, er bleven omtalt som Skruebrækker i Norge (Kristiania), beder jeg den ærede Redaktion godhedsfuldt meddele, at jeg:

1) aldrig har arbejdet i Norge som Typograf eller i nogetsomhelst assisteret ved det grafiske Arbejde,
2) aldrig nogensinde, hverken i Danmark eller Udlandet har arbejdet som Typograf, hvor der har været erklæret Strejke eller Blokade, og
3) at jeg overhovedet aldrig nogensinde har modtaget Tilbud fra eller søgt Engagement paa Steder, hvor enhver ærlig Mand vilde skamme sig for at arbejde.

Den eller de, som udspreder saadanne løgnagtige Rygter, der savner selv den allermindste Grund, erklærer jeg herved for ærløse, gemene Bagvadskere, og skal jeg tillade mig at anmode de af mine ærede fhv. Kolleger, som maatte kende Ophavsmanden, til at meddele mig Navnet — jeg skal da vide at klapse ham af.

Med særdeles Agtelse
CARL SØLLEGAARD,
fhv. Typograf, nu Artistagent.

Kontoret er lukket i Juledagene, men aabent Nytaarsaften til Kl. 4½ og Nytaarsdag fra 10–3.

V. Bergenholz.

Styrelsesmøder.

DEN TYP. FORENINGS STYRELSE.

Møde Søndag d. 11. Decbr. Alle mødte. I Stedet for Laur. Hansen, der paa Grund af Bortrejse var udtraadt af Styrelsen, var JENS ANDERSEN (Trier) indkaldt.

FORMANDEN refererede Forholdene i *Berl. Tid.* og der toges Beslutning desangaaende. — Nicolaus Møller var udlært hos Keilgaard & Sørup, hvor der er Blokade; han har derfor forladt Pladsen straks og indmældt sig i Foreningen; da han nu er arbejdsløs, vedtoges det at give ham Reservefondsunderstøttelse. — Et Par Forhold, vedrørende syge Medlemmers Pligtforsømmelse, toges der Beslutning overfor. Man vedtog, at Formanden og Kassereren afgør alle mindre væsentlige Spørgsmaal, vedrørende de Syge. — Et Medlem, som havde faaet Plads i Ribe, ønskede et Laan af 8 Kr.; tilstodes. — Til Uddeling af Understøttelse til Arbejdsløse i Julen valgtes JENS ANDERSEN og JOHANSEN. — En Skrivelse fra de samvirkende Fagforeningers Udvalg toges til Efterretning. — FORMANDEN gav nogle Meddelelser ang. den Bevilling til Styrelse og Tarifkommission paa 800 Kr., som Generalforsamlingen havde vedtaget; det blev fra et enkelt af Medlemmerne foreslaaet, at man ikke skulde modtage den skete Bevilling, men dette forkastedes. — Til Medlem af Forbundsstyrelsen valgtes P. LAURITZEN og til Suppleant F. K. MADSEN. Til Formand i Forbundsstyrelsen indstilledes VICT. PETERSEN. — Indstillingen til Redaktør udsattes, da GUST. CLAUSEN, trods indtrængende Opfordringer, bestemt nægtede at lade sig genvælge. O. J.

Søndag d. 18. Decbr. Frav. m. a. F.: G. Clausen og P. Fasmer.

En Portion af Rolfs Legat (17 Kr. 50 Ø. aarlig) var ledig og gaves til Dahlins Enke. — I Anledning af, at Foreningens Bud (Møller) fra Nytaar faar mere Arbejde ved Inkassationen, vedtog man at forhøje hans Løn fra 8 Kr. til 12 Kr. ugenlig. — Det vedtoges, at de af Trykkerforeningens Medlemmer, som efter Nytaar vedblivende ønske at være i Den typ. Forening, kun skal betale til Hovedkassen. — Til Bespisningen af arbejdsløse Typografer bevilgedes ½ Øre ugenlig pr. Medlem i 5 Maaneder fra Novbr. til Marts. — Til Redaktør af *Typ.-Tid.* indstilledes F. K. MADSEN og JOH. MØLLER. O. J.

DANSK TYP. FORENINGS HOVEDBESTYRELSE.

Mandag d. 19. Decbr. Fraværende med Forfald: Hvidtfeldt og Schjern. Mødet ledede i Formandens Fraværelse af Næstformanden.

1. Meddelelse om, at der paa Andragende var bevilget Medlem Nr. 839, J. C. Møller, et Flyttelaan (fra Brønderslev til Silkeborg) paa 50 Kr. Tiltraadtes. — Lokalformanden i Helsingør meddeler, at Tarifen er tiltraadt af *Helsingør Dagblad.* Til Efterretning.

2. Fagskolen sender Beretning om sidst afholdte Generalforsamling. Til Efterretning.

3. Skrivelse fra Bladudgiverorganisationen om Opgivelse af Navnene paa vore valgte Voldgiftsmænd og Forslag om Opmand. Det meddeles Organisationen af Bladudgivere i Provinserne, at Valg endnu ikke har fundet Sted, men at dette vilde ske i en meget nær Fremtid.

4. Andragende fra fhv. Faktor Andersen i Aarhus om Kontingentnedsættelse fra Nytaar i Henhold til de nye Love. Bevilgedes.

5. H. P. Henrichsen i Maribo, der søger Optagelse i et Hospital, fremsender et lignende Andragende. Bevilgedes.

6. Den typ. Forenings Styrelse indberetter, at Hr. Gustav Clausen ikke vil modtage Genvalg, hverken som Redaktør eller til Fællesstyrelsen. Styrelsen indstiller derfor til Redaktør d'Hrr. F. K. MADSEN og JOHAN MØLLER. Tiltraadtes, dog med den Bemærkning, at man ønsker Hr. Joh. Møllers Navn først paa Listen. Til Fællesstyrelsen indstiller Den typ. F.s Styrelse sin Formand, Hr. P. LAURITZEN.

7. Juleuddelingen. I Henhold til de indkomne Anmældelser var der for Øjeblikket 31 Medlemmer, som maatte antages at kunne komme i Betragtning.

8. Eventuelt. Bestyreren af Anvisningskontoret refererede en Forespørgsel fra Typograf Sørensen, der var kommen for sent til en Plads i Næstved. Det af Bestyreren konciperede Svar tiltraadtes.

Onsdag den 21. Decbr. Fraværende med anmældt Forfald: TORKILD PETERSEN, SCHJERN, WARBERG.

1. Formanden afgav forskellige Meddelelser og oplyste, at hans Mission til Rønne havde bragt det Resultat, at 7 Kvinder og 3 Mænd havde mældt sig ind i Organisationen, samt at de to Forretninger havde tiltraadt Tarifen med en lille Dispensation for de Kvinder, der havde arbejdet ved Faget i 5 Aar.

2. Indstilling til Forbundsstyrelse. Til Formand: Victor Petersen. Hovedkasserer: Ulrik Petersen. Revisorer: A. Andreasen og A. Sørensen samt Suppleant: Hans Hansen. (Alle af Randers Afdelingen.)

3. Et Medlem af Lokalafdelingen i Holbæk erholdt Tilladelse til at nyde Arbejdsløshedsunderstøttelse paa Strynø under Rudkøbing Lokalafdeling, da der ikke fandtes noget Bogtrykkeri paa Øen.

4. Næstved Lokalformand forespørger, om et Medlem, der er blevet syg og indlagt paa det derværende Sygehus, straks efter at have modtaget Arbejde maa indlægges mod Kavtion af ham. — Besvares bekræftende med Tilføjende, at det overskydende Beløb — 50 Øre pr. Dag — lægges sammen og beregnes som hele Dage.

5. Paa given Foranledning vedtoges at udbede sig en Fortegnelse over de københavnske Arbejdsledige, der deltager i Juleuddelingen, til Gennemsyn. HVIDTFELDT.

Typografernes Rejsekasser og Reservefonds for de skand. Lande.

Regnskabsberetning for November Maaned 1898.

A. Rejsekassen.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning	Kr. 7934.91	Den typ. Foren.s Afdl. af Rejsek.s Bidrag til Delegeret- og Repræsentantmøderne i Odense	- 276.00
Bidrag fra Lokalafd. .	- 242.40	Kassebeh. 30. Novbr.	- 8030.31
Dsk. typ. Foren.s Tilskud f. 1. Halvaar 98	60.54		
D. typ. Foren.s do. do.	53.80		
D. t. Trykkerf. do. do.	14.66		
	Kr. 8306.31		Kr. 8306.31

B. Reservefonden.

Indtægt.		*Udgift.*	
Kassebeholdning . . .	Kr. 21386.60	Rejseudg. og Diæter	Kr. 248.30
Bidrag fra Lokalafd.	- 341.40	Porto (korresp. Medl.)	- 2.45
Den t. Foren.s Afdl. af Rejsek.s Bidrag til Delegeret- og Repræsentantmødet i Odense	- 276.00	Kassebeh. 30. Novbr.	- 21893.25
Modtaget af D. t. F.	140.00		
	Kr. 22144.00		Kr. 22144.00

Kolding, den 1. December 1898.

ULRIK PETERSEN,
Hovedkasserer.

Brevkasse.

Hr. TH. CARLSEN, Roskilde. Næste Gang. RED.

Foreningsmeddelelser.

DEN TYPOGRAFISKE FORENING.

Ny Medlemmer: Trykker Jens Axel Melchior Dahl, udl. 1/11 98 hos Truelsen (arb. s. St.). Brockmanns Hustru Caroline Petrine og Punktererske Vilhelmine Rasmussen.

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til Styrelsen.

Tiltraadte: 311 (V. D. B.), Ernst August Schlegel (Trier) fra Rejse. 1271 (Dsk. t. F.), Johannes Jeppesen (Missionstr.), fra Viborg.

Udmældte: 1372, Fotograf Joh.s Vitus Nielsen (Xyl. Hendriksen). 930, Hans Marius Jensen (Principal).

Til **Juleuddelingen** havde jeg **indtil Tirsdag Aften den 20. ds.** modtaget:

Roskilde Typografer Kr. 13.00, *Næstved* (N. Avis: Red. Bang 2.00, Faktor Boesen 1.00, Redaktionssekretær Jensen 1.00, Journalist Ross 1.00, Personalet 15.75; N. Tidende: Redaktør Regnar Petersen 2.00, Personalet 17.00; Soc.-Demokraten: Forretningsf. A. M. Christensen 2.00, to Typografer 2.00) *ialt 43.75*; Hoffmanns Bogtr. (3.—5. B.) 12.00, Emil Petersens Bogtr. 2.60, Hannovers Bogtr. 22.50, Thieles Sættere (4. B.) 4.70, Vejle Typografer 33.00, Eksprestrykkeriet (4 Trykkere) 4.00, Hoffensbergs Bogtr. 10.75, P. Petersens Bogtr. 23.00, Carl Lunds Bogtr. 4.10, Eksprestrykkeriets Sættere 4.75, Ludvig Jørgensens Bogtr. (Agrardagbl. 10.00, Bogsætteriet 7.00) 17.00, Schultz Trykkere 12.00, Thieles Trykkere 14,25, Vort Land 9.00, »Dansk Haandklædeudlejning« (Bagge) 0.50, Truelsens Bogtr. 14.25, Politikens Sættere 32,50, Birchs Bogtr. 6,00, Kihl & Langkjærs Bogt. 4.25, *Hobro* (5 Medl. 5.00, Bogtrykker F. L. Petersen 2.00, Red. Fr. Aubeck 2.00, et Ikke Medlem 1.00) *ialt 10.00*; *Esbjerg* (Wedege-Petersen 5.00, Typografernе 16.00) *ialt 21.00*; Silkeborg Typografer 16.00, *Randers* (39 Medl. 42.00, Chr. Petersen 1.00, A. Westermann 1.00, C. J. Rye 4.00, Venstrebladet 4.00, J. M. Elmenhoff & Søn 10.00, Chr. Nielsen 2.00), *ialt 64,00*; *Thisted* (Amts-Tidende 4.00, Amts-Avis 3.00) *ialt 7.00*, Kalundborg Lokalf. 10.00, *Køge* (Folkebladets Sættere 7.50, Red. Svarre 5 00, Kontorpersonalet 3.00 = 15.50 samt Køge Avis 4.00, Red. Opffer 3.00 = 7.00) *ialt 22.50*; Præstø Folkebl. Person. 5.50, Herning Lokalf. 4.00, Ringsted Understøttelsesforening 25.00, Holbæk Lokalf. 20.00, Aarhus Typografer (2. B.) 25,30, Allers Personale (4. B.) 8.75, Rigsdagen (gl. Foreningsmedlemmer ÷ En) 19.00, Hohlenbergs Personale 5.00, Social-Demokraten (8. B.) 4.75, Stereotypister & Typografer hos N. Cohen 8.50, O. C. Olsens Officin (Blad- og Bogsættere, kvindelige Sættere, Trykkerne og Stereotypister) 88.20, Weiss' Bogtr. 5.00, L. A. Jørgensens do. 7.00, Kolding Lokalf. 46.00, Aalborg 67.00, Nykøbing M. 9.50, Hjørring 25.00, ialt 811.90, med det tidligere indk. 619.30, tilsammen 1431.20.

Den 21. ds. indkom: Schultz Sættere (4. B.) 18.25, Græbe (Huset og Personalet, 3.—4. B.) 28.20, Aamodt 5.00, Qvist (Huset og Personalet) 18.00, Trier 16.50, Adresse-Avisen 3.00, Viggo Hansen (Berl. Tid.) 1.00, Aftenbladet 45.50, Roms Sættere og Trykkere (3. B.) 2.10, Slagelse Lokalf. 15.50, ialt 153.05. Med det til den 20. Decbr. indk. Kr. 1431.20, tilsammen *Kr. 1584.25.*

V. BERGENHOLZ.

DANSK TYPOGRAFISK FORENING.

Hos Lokalformanden i Odense henligger Brev til ADOLF H. PETERSEN.

Ny Medlemmer: Roskilde, Sofie Andersen. Rønne, Faktor J. F. L. Steensen (tidl. Medlem), Hans Peter Sofus Jacobsen (tidl. Medlem), Johannes Andreas Seier (udlært 1/10 90 i Kieffers Bogtr.), Manna Karoline Dam, K. Karoline Margrethe Kofoed — alle paa Bornholms Avis. Anna Karoline Jensen, Anna Oline Holm (arb. paa Bornh. Tid.). Ingeborg Petersen (udl. 1/4 98 i Bornh. Tids. Bogtr., aflagt Svendeprøve; f. T. paa Askov Højskole), Hansine Karoline Hansen, Petra Konradine Vesth, Ida Petersen (arb. p. Colbergs Trykkeri).

Indvendinger mod Optagelsen maa ske inden 14 Dage fra Dato til vedkommende Lokalforening.

Udmældt: 789, Faktor Fritz Petersen (Bornh. Tidende).

Tiltraadte: Esbjerg, 478, H. L. Rafaelsen (i Pl.). Skanderborg, 966, Martin Madsen. Aarhus, 1236, Chr. P. Christensen og 1641 (Den t. F.), L. P. Rasmussen, begge arbl. Nyborg, 1142, Niels Caspar Wandborg (Schønemann) og 1248, Georg Hugo Nendel (arb. s. St.). Nakskov, 1107, Jens Magnus Jensen (Vestloll. Avis). Kolding, 1200, Hans Henrik Hansen i Pl. fra Vejle. Ribe, 2916 (Dsk. t. F.), V. E. J. Jensen i Pl. fra Kbhvn.

Bortrejste: Skanderborg, 1030, Peter Th. Jensen fra Rejse. Viborg, 1271, Johannes Jeppesen til Kbhvn. i Pl. Horsens, 987, Svend Alfr. Petersen (arbl.) til Kbhvn. Nyborg, 1157 (Norsk Centralf. f. Bogtr.), Ingvald Johannesen paa Rejse og 1142, Niels Caspar Wandborg til Pl. i Odense. Odense, 1592 (Den t. F.), Adolf H. Petersen paa Rejse.

ANNONCER

Faktor.

Som Faktor i et middelstort Bogtrykkeri søger til 15. Januar en paalidelig og dygtig, yngre Typograf (26 Aar) Plads. Beklæder for Øjeblikket Stilling som saadan i Udlandet. Prima Anbefalinger staar til Tjeneste. Billet mrkt. »L. T. 23« bedes indlagt paa dette Blads Ekspeditionskontor.

Brugt Skrift.

Ca. 125 Pd. **Cicero Fraktur** og ca. 250 Pd. **Korpus Fraktur** samt en Del **Zirskrifter**, kun meget lidt brugt og af Leipzigerhøjde, er til Salg paa *Skanderborg Amts Avis'* Bogtrykkeri. Prøveark sendes paa Forlangende.

Enhver Kollega, der sender et *Postkort med Prospekter fra sin Egn* til Typograf J. A. SØRENSEN, Harreslev Mark 93 ved Flensborg (Porto 10 Øre), vil til Gengæld modtage et Kort med Prospekter fra Flensborg.

TYPOGRAFERNES SANGFORENING.

I Stedet for Juleaften og Nytaarsaften holdes Sangøvelse *Torsdag* 29. Dec. Kl. 9½.

T. C. C. Begge Juledage Start Trianglen Kl. 10.

Til **Juleuddelingen** har jeg endvidere modtaget: Nielsen & Lydiches Trykkere (4. B.) 5.50, Nielsen & Lydiches Sætteri (5. B.) 13.00, Lunos Bogtr. 23.00, Overskud fra Festen 13/11 470.06 — ialt Kr. 511.56; med tidl. anm. Kr. 61.00 tils. Kr. 572.56. C. E. BYNCK.

Indhold for 1898.

Aabent Visir 223
Aarhus Lokalforening. Af Lokalf. . . . 119
Aarhus Typografers Sangforening . 61, 132
Advarsel 71, 85
Afskedsfest 223
Afstemninger 34, 185
Afstemningsresultater:
Blokadebryderne i »Slagelseposten« . 195
Dansk typ. Forening 154
Den typ. Forening . . 58, 71, 181, 188
Provinstarifen 91, 154
Tarifens Opsigelse 119
Typografernes Hjælpekasser . . 40, 54
Typografernes Stiftelser 140, 235
Understøttelsesforeningens Optagelse . 28
Agrardagbladets Personale 50
Andersen, Julius (med Portræt) 226
Andre Fags Lønforhøjelser 145
Anmodning. Af A. Christiansen 189
Ansvaret. Af Tjalf 59
Arbejderne og Maskinerne. Af Vilfred . 30
Arbejdernes Teater 50, 54, 61, 66, 189, 200, 206, 219, 223, 228
Arbejdets Værdi. Af Sufflør 14
Arbejdsløsheden 50, 161
Arbejdsløshedsfesten . . . 161, 199, 219
1848—1898 213
Atter en Bedrager 35
Bespisningen 231
Billettryknings-Apparat 149
Bladstereotypisterne i Chikago 132
Bladsættermødet 227
Blind Passager 50
Blokadebryderne paa »Slagelseposten« . 163
Blyforgiftning 14
Blystøv. Af —vs. 122
Blæst 109
Bogbindersvendeforeningen af 1873 . . 205
Boghandlermedhjælperforeningens Aarsskrift for 1897 68
Bogholderi. Af H. C. Jørgensen. . 172, 181
Bogtrykkerforeningen 145, 227
Bogtrykker Jens Lund, Esbjerg, som Arbejderven. Af J. Petersen og Chr. Stær 157
Bogtrykkerherberge i Horsens 65
Bogtrykkerkunstens Historie 43, 65, 177, 189, 200, 219, 228
Bogtrykkermøderne i København . . . 156
Bogtrykkerne og Fællesmødet. 52
Bogtrykker Sander i Roskilde. 153
Bogvennen 10
Borgervalg 11
Botanik. Af Guide 43
Brev fra Skaane 184
Dagbladene 219
Dagbladene efter Bevægelsen 218
Dagbladet »Tiden« 19
Dagblad, nyt 11
Danmarks Blade og Tidsskrifter 28
Danmarks polygrafiske Industri 134
Danmarks ældste Bogtrykker 3
Dansk Bogudstyr. 2
Dansk Provinsbogtrykkerforening . . . 227
Dansk typ. Forenings Lokalformænd . . 199
Das Verband der Deutschen Buchdrucker 109
De angrer. Af W. Jacobsen 175
De Arbejdsløses Udflugt 206
D'hrr. Ix & van Jürs. Af W. Jacobsen . 95
Dekoration 61
Delegeretmødet 87, 97
Delegeret- og Repræsentantmødet i Odense. 99
De mandlige og kvindelige Hjælpearbejdere 158
Den billigste Forsikring 13
Den famøse Tarif. Af Ix 89
Den norske Lønbevægelse 187, 195, 199, 206
Den typografiske Forening 49
Den typ. Forenings Stiftelsesfest 84, 107, 114, 123
Den Udviste. 222, 226, 235
Det glade —! Af v. Jürs 89
Det internationale Sekretariat . . 2, 91, 134
Deutsch-amerikanische Buchdrucker-Zeitung 154
Drag ud! Af —r. 149
Dødsfald og Begravelse 31, 43, 61, 71, 77, 92, 97, 110, 123, 135, 154, 195, 206
Efter Dukkerten 177
Efterlignelsesværdigt? 114
Eickhoffs Maskinfabrik. Med Portræt af J. G. A. Eickhoff 74
Ekstraordinær Generalforsamling . . . 223
Elektrisk Lys 54
En Arbejderven og en »Hædersmand«. Af × 234
En Bevilling. 227
En Blokadebryder 113
En daarlig Samvittighed 164
En Fejl 120
En forkortet Arbejdstid 97
Enhed og Enighed 25
En Henstilling. 227
En »human« Arbejdsgiver. Af Aug. Grevsen 231
do. Af Mich. Cramer 238
Enkekassen 23, 31
En kort Redegørelse samt en Brevveksling. Af H. F. Rasmussen 95
En Kæmpemaskine 3
En ny Skriveskrift 200
En Redegørelse. Af V. Nordholm . . . 235
En sjælden Arbejdsgiver 7
En smuk lille Fest 38
En Udvej 58
En ung Typograf 85
En Ændring til § 23. Af Cand. typ. . . 81
En økonomisk Administration. 3
Er det nødvendigt? 175
Erklæring. 153
Esbjerg Avis 127
Et Lærlinge-Reglement 149
Et Nødraab. Af John 55
Et Par Ord til Overvejelse. 164
Et Spørgsmaal. Af Tor. 77
Et sørgeligt Udfald 91
Et typografisk Pragtværk 172
Et uventet Kasseeftersyn. 3
Fagforeningernes Delegeretmøde . . 3, 5
Fagforening i Nykjøbing M. 195
Faglært. Af C. L. 222
Fagskolen for Boghaandværk 38
Falsk Hensigt 34
Fast Løn (Minimum) 33
Feminin Arbejdskraft 162
Flot! 132
Folketingsvalgene 61
Foraar. Af Pandora. 73
Foredrag om den svenske Lønbevægelse 49
Foreningen af danske Bogtrykkere . . . 195
Foreningen af danske Bogtrykkere og Dansk Provins-Bogtrykkerforening . . 135
Forening for Boghaandværk 38
Foreningslokalet 3, 7, 19, 23, 34, 38, 43, 61, 65, 189
For hidsig. Af L. Jacobsen. 191
Forkortet Arbejdsdag 127
Forslag til Sammenslutning. 200
Fortegnelse over de tarifanerkendende Bogtrykkerier i Landet 233
Fortid og Fremtid 116, 130
Framåt! 206
Fra Fagmøderne. 131
Fra Trykkerforeningens Generalforsamling. Af V. C. Berg. 89
Fredsadresse 235
»Frem« 185
Fundne Sager 43
Fællesmøder 28, 49, 85, 146, 153, 215, 219, 220, 236
Fællesstyrelsens Forhandlinger . 6, 63, 220
Fællesudvalget 23
Følgeværdigt 119
1. Maj 67, 68, 77
1. Maj som Fridag 31
1. Oktober 185
Gamle Minder. Af J. A. 112
Generalforsamlinger og Møder:
Aalborg Lokalf. 90, 192
Aarhus Lokalf. 61, 68, 76, 82, 91, 127, 139, 192, 206
Delegeretmødet i Odense 100
Den typografiske Forening 56, 63, 83, 176, 179
Den typ. Forenings Repræsentantskabsmøder 22, 84, 118, 165
Den typ. Trykkerforening 15, 64, 76. 83, 175, 226
De typografiske Organisationers Fællesgeneralforsamlinger . . 209, 211, 217
Esbjerg Lokalf. 84, 189
Forening for Boghaandværk 84
Gutenberg-Koret 28, 157
Helsingør Lokalf. 109
Hjørring Lokalafd. 145
Holbæk Lokalf. 206
Horsens Lokalf. . . 109, 139, 149, 192
Kalundborg Lokalf.. 90
Kolding Lokalf. 19, 68, 82, 90, 113, 118, 140, 188
Køge Lokalf. 135
Nykøbing F. Lokalf. 82
Nykøbing M. Lokalf. 192
Odense Lokalf. . . . 22, 144, 199, 227
Randers Lokalf. 140, 189
Repræsentantmødet i Odense 103
Ringsted Lokalf. 82, 144
Slagelse Lokalf. 149
Svendborg Lokalf. 90, 145, 192
Typografernes Cykleklub. . . . 90, 199
Typografernes Enkekasse. 34
Typografernes Fagforening i Kolding 11
Typografernes Forbund i Aarhus . . 68
Typografernes Hjælpekasser . . 48, 75
Typografernes Sangforening . . 90, 185
Typografernes Stiftelser 28, 145
Typografernes Sportsklub 185
Typografisk Forbund i Aalborg . . . 175
Typografisk Forbund i Horsens . . . 216
Typografisk Forbund i Vejle 11
Vejle Lokalf. 11, 82, 127, 135, 192, 199
Viborg Lokalafd.. 83
Generalforsamling i Sygekassen 65
Generalforsamlings-Resultatet 201
Glædeligt Nytaar! 1
Grimt 77
Grov Usandhed 227
Grundlovsdagen 106, 110
Guddommelig Komedie 23
Gutenberg-Koret 91, 177, 189
Gutenbergs 500-aarige Fødselsdag . . . 44
Gymnastiken begynder 161
Haandbog i det moderne Reklamevæsen 19, 71, 135, 158, 188
Han vil være Kunstner. Af en ældre Svend 152
Har Du glemt din Fødselsret. Af Thorv. Petersen 108
Helsingfors typografiske Forening . . . 145
Hjemsøgt 223
Holdbart Klister 3
Hollandsk Typograf-Kongres . . . 44, 124
Hovedbestyrelsesvalget . . . 179, 197, 204
Hr. Friedrich Siebenmann 158
Hr. Lauritz Hansen. 223
Hr. P. P. Lund i Kolding Folkeblad. . 181
Hr. L. Aug. Mårtensson 38

Hr. Typograf Schneider 85
Humoresker 236
Hvad er Meningen? Af Ribe Lokalf. . 81
Hvad Konsumen kan taale. Socialistiske Tarifbetragtninger. Af J. F. Møller . 115
Hvor er Fremskridtet? . . 73, 80, 88, 96
Hvorlænge varer det? Af C. V. Christensen 204
I Dag 239
I Kolding 113
I Madrid 124
Indenfor Vinduerne 96, 123
I Roskilde Avis 119
I Svendborg 195
I Taknemmelighed og som Paaskønnelse. Af Per Tornam 91
Jubilæum 7, 97, 172, 227
Julegave 19
Kalendere 25
Kampen mod Tuberkulosen . . . 91, 95
Karnevalet . 7, 11, 23, 33, 34, 42, 50, 195
Kasseeftersyn 58, 158
Katalog 16
Klubben for Stereotypister, Rotationstrykkere og Hjælpere 131
Klubdannelse 120
Kolding Lokalforening 68
Kolding Social-Demokrat 228, 239
Kollegialt 16
Konflikter i Norge 58
Konflikt i Nakskov 15
Konkurrence-Prøver 31
Konkurrence-Sats 38
Kontingentforhøjelse 174, 176
Kooperativ Virksomhed. Af Th. P. . . 159
Korrekturlæsningen 181
Kristiania-Konflikten 65
Kundgørelser:
Dansk typ. Forenings Medlemmer . . 74
Indmældelser i Syge-, Hjælpe- og Begravelseskassen 45
Til Inkassatorerne 37, 41, 53
Til Lokalformændene 31
Til Medlemmer af Sygekassen . . . 53
Københavns Bogtrykvirksomhed 145
Københavns-Tarifen 144, 197, 202, 209, 217, 223
Københavns-Tarifens Opsigelse 111
Landskrona-Sammenkomsten . . . 35, 91
Le Arti Grafiche 124
Literatur 177
Lokalformænd, Dsk. typ. Forenings . . 40
Lykønskninger til Resultatet 219
Lærlingebestemmelser 151
Lærlingeprocenten i Bogtrykfaget . . . 162
Lærlingeskala og Sundhedsregler . . . 183
Lønbevægelser i Udlandet . . . 18, 41, 42
Lønregulering 19, 61, 68, 77, 91, 113, 131, 145, 181, 231
Løse Rygter 239
Medailler 153
Middelfart Avis 114
Milo i Odense 167
Missionstrykkeriets Personale 131
Mistillid. Af Laur. Jensen 226
Mod Jul. Af Jung 222
Mærkedage i 1898 3
Mærkelige Standpunkter. Af —n. 112, 126, 131
Mærkelig Voldgiftsdom 88
Nordisk Trykkeritidende 58
Norske Haandværkerstipendier 145
Norsk Lønbevægelse 84
Notitser fra Bevægelsen 216
Nu kommer Tiden. Af Ulrik Hansen . . 205
Nye Love 163
Ny Opfindelser 184
Nyt Dagblad 109
Nyt finsk Fagblad 16
Nyt Trykkeri i Esbjerg 189
Observationer 113
Odense Lokalforening 30
Ogsaa en Retssag 65
Ogsaa en Strejke 162
Om Lærlinge. Af et Foredrag. Af C. . 125
Om Sportens Betydning for Faget . . . 181
Opponenter 48, 52
Opraab:
Fællesmøde ang. Tarifen 45
Indsamling til Arbejdsløse 216
Tarifmødets Resultat 209
8-Timers Arbejdsdagen 91, 97
Overenskomsten 49
Paa Søndag 43, 172
Paris! Paris! 22
»Part«. Af R. K. B. 222
Pas paa Tarifen 237
Pletter 15, 19, 26
Programmer:
Arbejdsløshedsfesten 189, 207
Den typ. Forenings Stiftelsesfest . . 97
Det største Karneval 27, 39
Typograf. Sangforenings 52. Aarsfest 11
Provinstarifen 23, 67, 68, 97, 108, 116, 125, 129, 133, 137, 141, 148, 151, 173, 189, 195, 215, 226, 231, 233
Regnskaber:
Bespisning af arbejdsløse Typografer . 207
Biblioteket 177
Dansk typ, Forening 70, 194
Den typ. Forening 36, 169, 171
1. Maj-Festen 177
Karneval 1897 43
do. 1898 177
Rejsekasser og Reservefonds . . 69, 193
Stiftelsesfesten 1897 43
do. 1898 177
Til Fordel for et sygt Medlem . . . 192
Typograf-Tidende 36, 171
Regnskabs-Beretning 85
Rejseunderstøttelser 7, 91
Religiøs Bogtrykkerkunst 124
Reporteren. Af P. N. 124
Rettelse 109
Ringsted Folketidendes Bogtrykkeri . . 12
Sammenslutning (Aarhus Understøttelsesforening og Dansk typ. Forening) . . 21
Sammenslutning (Hjælpekasserne og Den typ. Forening) 29
Sammenslutning. Af Jac. Christensen . . 93
Sammenslutning mellem Bogtrykkerforeningerne 227
Sandheden i Ære 19
Sangen 26
Selvherskere. Af W. Jacobsen 79
Situationen. Af —n. 121
Skovtur 135, 145
Skriftlig Afstemning 41
Skruebrækkere 159
Smede- og Maskinarbejdernes Festskrift. Af V. P. 160
Smudskonkurrence 30
Solgt Dagblad 124
Sommerferie 77, 91, 97, 106, 109, 113, 119, 124, 127, 131, 135, 145, 165, 172
Sorte Kolleger 3
Sport 92
Sportsklubben 16
Spørgsmaal og Svar 28, 145, 228
Stemmesedlerne 65
Stenografien og Typograferne 161, 168, 181, 188, 223
Stereotypiens Nytte 206
Stereotypørerne 17
Stereotypør-Udvalget 23
Stiftelsen og Enkekassen. Af J. F. Møller 239
Stort Foretagende 58
Strejkebrydere 172
Styrelsesmøde 65
Styrelsesmøder:
Dansk typ. Forening 4, 8, 12, 23, 32, 35, 39, 44, 50, 54, 61, 71, 78, 85, 92, 98, 110, 114, 119, 127, 135, 140, 145, 149, 153, 158, 165, 182, 186, 195, 207, 216, 224, 231, 236, 239
Den typ. Forening 3, 8, 12, 28, 35, 62, 77, 85, 98, 110, 118, 132, 145, 153, 162, 172, 177, 181, 191, 195, 207, 231, 239
Typografernes Hjælpekasser 24, 39, 50, 66
Styrelsen for Organisationen af Bladudgivere i Provinserne 215
Sundhedsfarligt 119
Svagheder. Af —v —n. 167
Svende-Jubilæer 19
Svensk-dansk Typografmøde 28
Svensk Typografforbund 16, 77, 135, 165, 224
Svensk Typografforbunds fjerde Forbundsmøde 143, 152
Sygekassen 74
Sygekasserne og Fattiglovens § 63 . . . 157
Sygekassen og Statsanerkendelsen . 77, 106
7 pCt.s Forhøjelse og 2 Kr. mindre. Tarifbetragtninger af J. F. Møller . . . 79
Sættemaskinerne 3, 9, 145, 153
Sætterierne og Typografernes kroniske Blodforgiftning. Af Dr. F. Wittrup, Aalborg 111
Sølvbryllup 61, 97, 231
Taalmodigheden brast! 201
Taksigelse 182, 216, 232
Taktik. Af Alfred 122
Tarifbevægelsen paa Bornholm 230
Tarifkommissionen 31
Tarifmødet 51
Tarif-Revisionen. Af Falo 55
Tarifsagen gennemført i Skaane 58
Tarif og Voldgiftsret udenfor København 16
Til Afstemningen over Strejkebryderne . 185
Til det danske »Far-West«. 124
Til Fest i Esbjerg. Af Jac. Christensen . 122
Til Lykke! Af L. V. 217
Til Nordens Typografer. Af L. Chr. Nielsen 185
Til Situationen 191
Topelius, Zacharias 43
Tro og Love 212
Trusler 225, 229
Trykkerforeningen 77
Trykkerforeningens Maskerade . . 31, 35
Trykkeri-Indvielse. Af —n 58
Trykkerimedhjælper-Foren. . . 223, 231, 235
Trykkeri-Modstandskasser 38
Turistforeningens Bog 105
Typografernes Cykleklub 106, 127, 132, 185, 219
Typografernes Fagforening i Odense . . 19
Typografernes Sangforening 11, 16, 23, 85, 127, 154, 161
Typografernes Stiftelser 16, 23, 49, 124, 127, 131, 135, 172, 228
Typografernes Sportsklub 54, 71, 118, 127, 157, 200
Typograferne udvandrer—fra Trykkerierne 289
Typograf-Hygiejne 199
Typograf-Tidende 38
Typograf-Tidendes Jubilæumsnumer . . 239
Typographische Jahrbücher 7, 58
Uddrag af Love for De samvirkende Fagforbund i Danmark 94
Udfaldet 37
Udflugt 135, 157
Udstyrsmateriale 7
Udviklingen. Af —n 107
Udvist 206
Ulykkesforsikringsloven 237, 239
Ved P. Holms Begravelse 181
Vé Jer, I Svage! Af Th. P. 123
Ventilation i Sætterilokaler. Med to Figurer. Af Normann Bryn 221
Verdens bedste Opfindelse 124
Voldgiftsretten 6, 46, 56, 59, 117
Vore Arbejdslokaler 147
Vore Bladsætterier. Af —r —n. . . . 1, 21
Vor Sygeforsikring 155
Vort Foreningslokale. Af K. Jul. Gravesen 154
Øjeblikkets Spørgsmaal. Af H. F. Rasmussen og Gustav Clausen 93

Redaktør: GUSTAV CLAUSEN, Sct. Hansgade 16, 2. S., Bb. N.

Formand for Redaktions-Udvalget for Provinserne: CARL OLSEN, »Reform«, Slagelse. Ekspeditør: V. BERGENHOLZ, Admiralgade 19, 1. S. K.

Trykt hos F. E. BORDING (V. PETERSEN). København.

TYPOGRAF-TIDENDE

FESTNUMER KØBENHAVN DEN 2 JANUAR 1899 XXV AARGANG

OPSANG FOR TYPOGRAFER

DER staar de ordnet geledvis, stramt
paa Skibets Dæk, de blaagraa Typer,
som smaa Soldater de lystrer tamt,
men snart de flyver ud som Ryper;
en Del faar Tjeneste i Aandens Hær,
mod Dumhed hvæsses deres Næb til Sværd,
Andre maa snart
dale i Fart
til Død paa meget grimme Steder.

Og nogle synger af fulde Bryst
som Skovens frie, fagre Fugle,
og andre løfter Basuners Røst
og skræmmer mangen gammel Ugle.
Men der er dem, der, lig Harpyer graa,
besudler alting, hvad de støder paa,
Hellig og Søgn
udspyr de Løgn
i alle Smudsavisers Pøle.

Men lige meget! I gode Mænd,
som maa haandtere hele Massen,
til Gigten jager i Ryg og Lænd,
og Øjet flimrer under Gassen;
I strider ærligt: Af hin Fugleflok,
I slipper løs, I véd, der findes nok
ædeligt Vildt
bringende snildt
et Friheds Herrebud til Folket.

Hæng i med Arbejd ved Nat, ved Dag,
Korister i Oplysningskoret!
I Tankelivet I ta'r et Tag,
og I Herolder er for Ordet.
Se paa det Billed dèr paa Salens Væg:
den gamle Mainzer med det store Skæg —
aldrig hans Æt
tør blive træt —
det ægte Adelsblod forpligter!

S. SCHANDORPH

JUBILÆUM

TYPOGRAF-TIDENDE møder i Dag i Festskrud. Og udover det Jubilæum, som sædvanligvis et kvart Aarhundredes Virksomhed giver Lejlighed til at festligholde, har vi yderligere Aarsag til at møde i Festons, fordi vi samtidig med den ny Ære, Bladet gaar i Møde, paabegynder en tarifmæssig Tilværelse, som ved punktlig og organiseret Overholdelse byder bedre Vilkaar end nogensinde før, og som Bladet i sin henrundne Virksomhed vel nok kan siges at have en Del af Æren for. Lad ogsaa de 25 Aar have været en lang Tid, lad ogsaa enkelte af Aarene være gledne forbi os som døde Tids- og Virksomhedsmaalere, saa bør vi ikke i Dag glemme alle de Vanskeligheder, der har været at kæmpe med, og den altomfattende Ængstelse for at røre sig, som et 76 maatte medføre, og som først et 98 for en Del har paavist Udryddelsen af.

Og naar vi lader Minderne herom drage forbi os, erindrer al den Modstand og Uforstand, nye og friske Impulser som Regel mødtes med, den kolde Ligegyldighed, der blev fremsatte gavnlige og let løselige Problemer til Del, saa staar Lignelsen om Regndryppet, der til Slut udhuler Stenen, som et levende Billede af vort Fagblads Virksomhed. Hvor mange Ord skal der dog ikke skrives, inden Fordom og gammel Vane udryddes og Forstaaelse og Overbevisning om det, der tjener til vort Bedste, bryder frem? Og hvor længe varer det ikke, inden den opnaaede Virkning kan konstateres?

Et tungt Arbejde ligger bag, men forhaabenlig et lettere foran. Betydningen af Organisationen er fastslaaet som Kendsgærning; Begrebet om Solidaritetens og Enhedens mægtige Indflydelse paa vort økonomiske Vel saa afklaret, at man kun kan vente at finde Snæversynet som Spindel og Støv i Loftskrogene, hvor en let Haand vil kunne føre det bort med Kosten. Og den med alle andre Arbejdere skete Sammenslutning, som Landet over træder i Kraft i Dag, er ogsaa Vidnesbyrd om, at enhver Modstand kan overvindes, naar Sagen er god, Taalmodigheden stærk og Arbejdet utrætteligt. Er der en Sag, hvis Forløb de 25 Aar er lærerige for, er det denne. Hvilke mangfoldige og utrættelige Forsøg skulde der ikke til, før Gennembrudet skete og før vi kunde notere det overvældende Flertal paa den Side, der ser Fremtidens hurtigste og lykkeligste Løsning af de økonomiske Spørgsmaal i en af *alle* Arbejdere samlet klassebevidst Varetagen af Interesserne? Tænk paa Begyndelsen og langt op mod Bladets halve Leve-

alder — hvor man med Hænder og Fødder værgede sig mod at blive slaaet i Hartkorn med de øvrige Arbejdere, hvor Foreningens Banner udelukkende var forbeholdt Nationaliteten og Pianoet i Foreningslokalet Fædrelandssangene — og man er i Stand til at vurdere, hvilke brydsomme, smaatskaarne Hindringer den sunde Fornuft har maattet overvinde for at skaffe sig Fodfæste. Og som dèr — saa paa alle Omraader.

Lad os nu tro, det er overvundet. I Dag, ved Afslutningen af de 25 Aars Virksomhed, skal dog den Sandhed ikke skjules, at det Stykke, vi er naaet frem, har særlig *de* Æren for, som med Medlemmernes Tillid bag *arbejdede* for Maalene, thi med Valgenes Realisation var Medlemmernes Kræfter som Regel udtømte. Kun i Ny og Næ trængte der sig villig Arbejdskraft frem ved Siden. Men ogsaa her vil fremtidig en Forandring indtræde. Symptomerne er der, den voksende Interesse vil føre det med sig, de sidste Aar vidner! Og med det for Øje vil den kommende Tidsperiode utvivlsomt kunne notere yderligere og langt større Fremskridt for Organisationslivet og det typografiske Fag, end vi i Dag aner og for Fortidens Vedkommende kan meddele. Har vi ikke faaet Vished for, at der hos Medlemmerne gaar en Understrøm, som bærer stærkere frem end hidtil, og som selv Styrelserne næppe før har været helt fortrolige med? Og turde ikke netop heri ligge en Antydning af, at vort Blad har haft en stor og voksende Værdi for Organisationens Trivsel?

Naar *Typograf-Tidende* derfor i Dag møder pyntet og pudset, saa lad os i den til Bladets Hovede af Kunstneren tegnede Lavrbærkrans, i Digterens, Forfatterens, Journalistens og gamle Forkæmperes velvillige Bidrag og Hilsen til os ikke alene se en Anerkendelse af det til Dato opnaaede, men meget mere en Opmuntring til fortsat energisk Arbejde i Fremtiden for det Maal, der sigter til Udryddelse af de snæversynede Opfattelser og yderligere Fremme af Enhed og Styrke.

Gustav Clausen

TYPOGRAF-TIDENDE
1874—1899

Den 2. Januar 1874 udkom det første Numer af *Typograf-Tidende*. Den fejrer altsaa nu sit fem og tyve Aars Jubilæum.

I fem og tyve Aar har den talt de typografiske Arbejderes Sag. Under de mest forskellige Forhold har Typografernes Blad virket. I Begyndelsen i et afdæmpet og farveløst Sprog; senere, da Bevægelsen tog Fart, kraftig og uforbeholdent, for atter efter Typografernes Nederlag i deres første store Kamp at stemme Tonen ned. Derpaa ved Opbydelsen af alle sine Kræfter at vække Typograferne af den Sløvhedstilstand, hvori de var nedsunket, for endelig at staa som den maalbevidste og forstaaelsesfulde Agitator for vor Sag, som kun Erfaring og mange Aars Kampe kan give den, som i første Række skal være de typografiske Arbejderes Talsmand.

Den typografiske Arbejderbevægelse var i Begyndelsen af Halvfjerdserne i sit inderste Væsen konservativ. Nøje forbunden med hele den lavsmæssige Udvikling af Faget, havde den ikke kunnet frigøre sig for den trangbrystede Opfattelse, som kendetegnede gamle Tiders Bogtrykkersvende. Dette hang sammen med de typografiske Foreningers Tilbliven, udsprungne som de var af Lavsprincipet. De øvrige Fags Arbejderorganisationer havde indsuget en ganske anden Modermælk; den Oprørsaand, som gik gennem Evropa, gav sig ogsaa Udslag hos Danmarks Arbejderstand, og selv om Kosten ikke fordøjedes, frembragte den dog et langt friere Syn paa Forholdene end den smaaborgerlige Opfattelse, som karakteriserede Halvfjerdsernes Typografer.

Man kan foruden i Typografernes indre Foreningsforhold fornemme dette i deres Presse lige fra deres første Organ *Concordia*, udgivet af Claudius Rosenhoff i 1835. I *Skandinavisk Bogtrykkertidende*, hvis første Numer udkommer den 24. April 1869, gør der sig ganske vist under Frederik Klügleins Redaktion et friere Syn gældende, men dels har Bladet ingen Rod hos Typograferne, dels ophører Klüglein at være Redaktør efter knap et Aars Forløb. Det er betegnende, at Klüglein skarpt kritiserer Den typ. Forenings Program og forlanger, at der gøres noget for at forbedre Typografernes økonomiske Vilkaar, medens han *ikke* omtaler et saa reaktionært Skridt som at sende en Repræsentant til den daværende Formandsforening i Anledning af Festlighederne ved Kronprinsens Bryllup. Han gør dog hæderlige Forsøg paa at vække Typograferne af deres Dvale og formaa dem til at tage det *sociale* Spørgsmaal op, men det lykkes ham ikke; Bladet gaar en kort Tid efter ind, medens Klüglein senere rejser til Nykøbing paa Falster, hvortil han ankommer i en yderst fortvivlet økonomisk Tilstand og som en i moralsk Henseende ganske ødelagt Mand, og hvor han efter et halvt Aars Forløb dør i 1874, kun 37 Aar gammel.

Den 1. April 1870 — to Maaneder efterat Klüglein havde ophørt med at udgive *Skandinavisk Bogtrykkertidende* — startedes den nye Udgave paa Immanuel Rées Forlag under Ledelse af d'Hrr. R. P. Jensen, P. Keller, M. Lazarus og Olavesen. Denne sidste var paa dette Tidspunkt

P. Keller

M. Lazarus

Olavesen

Den typ. Forenings Formand. Nogen befrugtende Indflydelse paa Typografernes Opfattelse i social Henseende havde Bladet ikke; det indskrænkede sig saa godt som udelukkende til Artikler af fagteknisk Indhold.

Den 1. Januar 1871 overtager daværende Hr. Cand. C. Nyrop — nuværende Professor — Redaktionen. Nogen Forandring i Bladets Forhold til Den typ. Forening skér der ikke, naar undtages, at Foreningens Medlemmer har Ret til at faa Bladet for 8 Sk. pr. Numer, hvilket forøvrigt kun benyttes af 30. Ligesaalidt skér der i Begyndelsen nogen Forandring med Hensyn til Bladets Holdning i social Retning; først senere, da Typograferne vaagner op af deres Dvale og formulerer deres økonomiske Krav, tvinges Bladet til at tage Standpunkt og stiller sig da paa Principalernes Side uden dog at føre et særligt udfordrende Sprog. Nægtes kan det dog ikke, at Redaktionen saa længe som muligt søger at hævde et selvstændigt Synspunkt. Saaledes støttes Planen om et *Foreningsbogtrykkeris* og en *Fagskoles* Oprettelse. De historiske Undersøgelser, som foretoges om Fortidens typografiske Begivenheder og om dansk Bogtrykkerliv, danner dog Kærnepunktet i Bladets Virksomhed, og for denne Gærning fortjener Hr. Professor Nyrop alle interesserede Typografers varmeste Tak.

C. Nyrop

Det blev, og maatte selvfølgelig blive, Arbejdernes eget Organ, som skulde kæmpe for Typografernes økonomiske Kaars Forbedring. Allerede i Avgust 1871 havde J. F. Jensen — Den typ. Forenings Stifter — ved et offenligt Møde paa Glacisholm opnaaet at vække Typografernes Interesse for Lønspørgsmaalet. Med stor Flid havde han samlet et statistisk Materiale, hvoraf det fremgik, at København den 1. Juli 1871 havde 37 Bogtrykkere, som beskæftigede 300 Sættere, 75 Trykkere, 94 Sætterlærlinge, 36 Trykkerlærlinge, 76 Hurtigpresser og omtrent 40 Haandpresser. Resultatet af Mødet blev Nedsættelsen af et Udvalg, som skulde udarbejde en Tarif. I November forelaa Tarifudkastet med en Satspris af 13 Sk. pr. 1000 efter Alfabetberegning og 1 Sk. mere for Avissats, en Minimalløn paa 4 Rd. for Sættere og Trykkere samt en Række Specialbestemmelser. Man indbød Principalerne til et Møde den 21. November for at forhandle om Forslaget, men da Svendene kom til Mødet, til hvilket kun ganske faa Principaler var komne til Stede, indløb der fra 16 af de største Bogtrykkere en Skrivelse, hvori man tilbød at forhøje Satsprisen fra 11 og 12 Sk. pr. 1000 *n* til 13 og 14 Sk. og at godtgøre Forfatternes Ændringer i Korrekturen. Da Typograferne paa et Møde skulde tage Standpunkt til dette Tilbud, vedtog de med alle Stemmer mod 7 ikke alene at modtage det — og gav derved Afkald paa Indførelsen af Alfabetberegningen og paa Specialbestemmelserne — men man udtalte endogsaa *en Tak* for Prisforhøjelsen.

Videre var man ikke kommet den Gang.

R. P. Jensen var imidlertid til Trods for megen Opposition, væsenligst begrundet ved hans Standpunkt til den da opdukkende Arbejderbevægelse, bleven valgt til Formand for Den typ. Forening. I November 1873 tilsendes der Principalforeningen et Udkast til en ny Tarif med en Satspis af 26 Øre pr. 1000 Bogstaver og 28 for Avissats samt en Del Specialbestemmelser. Men Principalerne afslog enhver Forhandling, og paa et Typografmøde, besøgt af 300 Typografer, vedtoges en Resolution, hvori man fastholder Tarifudkastet, men samtidig beslutter at afvente et belejligt Tidspunkt til at gennemføre Fordringerne. Det er med disse Begivenheder som Baggrund, at *Typograf-Tidende* nu startes.

Med et Tilskud af 35 Rd. halvaarlig, for hvilken Sum Bladet saa til Gengæld skal optage Den typ. Forenings Kundgørelser, Regnskaber og Medlemslister, begynder R. P. Jensen den ugenlige Udgivelse. Konjunkturerne er gunstige; der hersker overordenlig Travlhed paa alle Trykkerier, og det lykkes da ogsaa i Løbet af kort Tid at samle ca. 200 Abonnenter paa Bladet. Principalerne vover ikke længer at modsætte sig Typografernes Forlangende om en Forhandling om Lønspørgsmaalet, og efter at man paa et Møde i Maj har udpeget Delegerede til et Udvalg — og paa samme Møde med alle Stemmer mod 9 vedtaget at deltage med Fanen i Højres Grundlovstog i Tivoli — vedtages i September den af Fællesudvalget vedtagne Tarif, som fastsætter en Tusindbetaling af 26 og 28 Øre henholdsvis for Fraktur og Antikva. I 1875 overtages *Typograf-Tidendes* Udgivelse af Den typ. Forening, saaledes at hvert Medlem gratis

R. P. Jensen

Typograf-Tidende.

Udgaar hver Torsdag. Abonnement modtages paa alle Postkontorer.

Organ for de typografiske Arbejderes Interesser.

Pris 1 Kr. 25 Øre fjerdingaarlig. Kundgørelser 10 Øre pr. Petitlinie.

Nr. 1. København, den 2. Januar. 1874.

Vort Program.

Den forlængst bestaaende Overbevisning om, hvor nødvendigt for Varetagelsen af Typografernes Interesser et Organ er, der ved regelmæssig Fremkomst og klar Fremstilling af Forholdene tilbyder alle Vedkommende et sikkert Holdepunkt for Dannelsen af en Mening, har ført til Grundlæggelsen af det foreliggende Blad. Der behøves intet stort Bevis for, hvor paatrængende nødvendigt dette Skridt var. Ved at kaste et Tilbageblik paa den sidste Tids Bevægelser, berøres den typografiske Arbejder paa en pinlig Maade, idet det skal formenes ham at have et Ord med at sige for at tilvejebringe en tidssvarende Ordning af de Forhold, hvorunder han daglig er henvist til at leve og virke. At denne Tilsidesættelse ikke vedblivende kan være heldbringende og føre til en for alle Parter tilfredsstillende Løsning af den mangelfulde Ordning, som endnu er til Stede i de typografiske Arbejdsforhold, tør anses som hævet over enhver Tvivl, og det er derfor vel berettiget, at Typograferne for sig hævde, at deres Stemme bliver hørt, naar den har den Henfigt at virke forklarende og beroligende indadtil, imødegaaende og berigtigende udadtil, og naar den fremtræder som en aaben Udtalelse fra alle Typografer.

Vort Blad vil først og fremmest have at sørge for, at „den typografiske Forening" vinder i Fasthed og Omfang, ligesom ogsaa, at dens Medlemmer understøttes med Raad og Daad af Foreningen. Endnu er dens Udbredelse og Deltagelse indskrænket til København, men Foreningen bør udvides til at omfatte alle danske Typografer, og til Opnaaelsen heraf er den livligste Deltagelse nødvendig hos alle Kolleger, hvis egne Interesser ogsaa i Øvrigt gør dette til en Pligt for dem. Hvor meget her en afsidig Understøttelse synes paatrængende nødvendig, bevises daglig af de glimrende Resultater, der opnaas paa andre Omraader ved samdrægtige Fremgangsmaader. „Enighed gør stærk!" Under dette prøvede Valgsprog vil forhaabenlig ogsaa „Typograf-Tidende" indtræde i sin Virksomhed til Bestyttelse for de Enkeltes truede Interesser. Men alle Kolleger maa holdes om Foreningen og saaledes sætte den i Stand til at optræde som de danske Typografers vel bevidste og berettigede Hjælpemiddel.

Men vort Blad vil ikke indskrænke sig til at virke for Foreningen, det vil ogsaa indenfor Omraadet af sin Fremstilling optage Alt, hvad der i teknisk Henseende er værd at vide for Bogtrykkunstens Udøvere, saa at det i denne Henseende kan blive værdigt til at indtage en bestemt Plads som Fagblad.

Ogsaa det sociale Spørgsmaal ville vi have vort Øje henvendt paa, dog kun for saa vidt vort Fags Interesser berøres deraf.

Stadig vil Bladet beredvillig aabne sine Spalter for enhver Udtalelse, enten den er for eller imod os, og vi opfordre alle Kolleger — baade i og udenfor Hovedstaden — til at række os en hjælpsom Haand ved at glæde os med Bidrag til vort Blad. Uden en saadan Deltagelse fra Kollegers Side kunne vi næppe opfylde det Hverv, vi her have paataget os.

Vort Blad vil vel indtræde i Diskussionen til Bestyttelse for Typografernes Interesser, men det vil ikke staa fjendtlig overfor de Herrer Principaler; snarere vil det søge at virke forsonende og udjævnende paa de modstrævende Interesser. Vi ville holde paa vor Mening, og naar vi ikke have i Sinde at gaa fra den uden at være overbeviste, saa tro vi dog at turde vente af vore Modstandere, at de ligesom vi holde sig til Sagen og se bort fra Personligheder.

Idet vi hos Alle, der kunne have Interesse af vort Blad, anbefale det til virksom Under-

faar et Eksemplar af Bladet, og samtidigt forhøjes Kontingentet fra 10 Øre til 25 Øre ugenlig.

Principalforeningen dannes nu, og som Modtræk herimod planlægges Almindelig dansk Typografforbund, omfattende hele Landet. Efterat R. P. Jensen har foretaget en Agitationsrejse til de fleste danske Provinsbyer, dannes Forbundet, og i 1876 afholdes den første danske Bogtrykkerdag. Medens man paa denne anvendte megen Tid paa Diskussionen om Forbundets »Grundlov«, afgjorde man til Skade for den organiske Udvikling af Forbundet i en Haandevending Spørgsmaalene om Rejse-, Arbejdsløsheds-, Syge- og Alderdomsforsørgelseskassen.

Umiddelbart derefter udbrød Strejken. Uagtet d'Hrr. O. C. Olsen paa Principalernes og R. P. Jensen paa Typografernes Vegne havde underskrevet et Tarifforslag, bl. a. indeholdende en Satspris af 33 Øre for Fraktur og 35 Øre for Antikva, medens Avissats var sat 1 Øre højere, forkastede Principalernes Generalforsamling dog Forslaget. Principalerne tilbød at gaa ind paa 30 og 32 Øre i Satspris, og uagtet Typograferne erklærede at ville nøjes med 32 og 34 Øre for Bogsats og 34 og 36 Øre for Avissats, forkastedes ogsaa dette Tilbud. Den 26. Oktober opsiges Tarifen af Forbundet, og nu udkæmpes den Kamp, som har Forbundets Opløsning og R. P. Jensens Forsvinden fra den typografiske Skueplads til Følge.

Det blev et drøjt og utaknemmeligt Arbejde at holde sammen paa Stumperne. Denne Opgave faldt det i A. F. Dechers Lod at løse. Han valgtes i Januar 1877 til Foreningens Formand og dermed til Redaktør af *Typograf-Tidende*, som nu kun udkom hver 14. Dag. Først i 1880 kunde det siges, at Stormen saa nogenlunde var redet af. I denne Periode falder Provinstypografernes første Forsøg paa Organisation efter Forbundets Opløsning, og efterat Dansk typografisk Forening er dannet, faar den i 1882 Andel i *Typograf-Tidendes* Udgivelse. I 1883 valgtes Rud. Bøhm til Formand og Redaktør. Endelig nu mærker man, at Typografernes hele Samfundsopfattelse ændres. Et friere Syn gør sig gældende: for første Gang vedtages det at overlade Banneret til de Typografer, som ønsker at deltage i Arbejderpartiets Grundlovsfest, og Forstaaelsen af Samarbejdet med de øvrige Fagforeninger vaagner. Samtidigt vokser Medlemsantallet, og endelig rejser man Hovedet efter Dekadencen fra 1876. I Oktober erklærer Principalforeningen sig villig til at forhandle om en ny Tarif, som bliver til i Marts 1884, og som forhøjer Satsprisen fra 26 og 28 Øre til 29 og 31 Øre pr. 1000 Bogstaver. *Typograf-Tidende* udkommer paany hver Uge, og alt tegner lovende; men kort Tid efter trækker der Skyer op. Det lykkedes Principalforeningen ved sin Taktik at svække Foreningen, da denne skulde til at indføre den nye Tarif, ligesom enkelte lokale Strejker viste, at Sammenholdet indenfor Typograferne langt fra var saa godt, som man kunde og burde have ventet. Og da saa tilmed et Forslag indenfor Hjælpekasserne faar de Ældres Mistænksomhed til at blusse op i lys Lue — medens dets Vedtagelse bevirker, at den radikalere Del af Typograferne stiller Forslag om Tilslutning til de samvirkende Fagforeninger — sættes Sammenholdet indenfor Foreningen paa den Ildprøve, som det *ikke* bestaar paa Grund af Medlemmernes vidt divergerende sociale Syn. *Typograf-Tidende* er i denne Tid et paalideligt Barometer for, hvorledes Sindene er i Bevægelse, og da Sprængningen er skét og Den typ. Forening som Følge af Tidernes Ugunst baade paa Grund af Medlemsantallets og Kassebeholdningens Forringelse gaar stærkt tilbage, sætter dette ogsaa sit Spor i Bladets Udgivelse, som nu i et halvt Aars Tid efter atter kun udkommer hver 14. Dag. I 1889 træder Rud. Böhm tilbage fra Formands- og Redaktørpladsen, og for første Gang adskilles nu de to Hværv, idet Otto Barnewitz bliver Redaktør, og den fungerende Næstformand vælges til Formand. Det blev en kort Redaktørperiode. Til Gengæld var den bevæget og livlig. Man behøver kun at minde om Demonstrationen den 1. Maj 1890 for at være paa det Rene med, hvorledes *Typograf-Tidende* den Gang virkede. Det drejede sig om at bringe friske Strømninger ind, og Risikoen var kun ringe i Forhold til Udbyttet; intet Under derfor, at der blev gaaet dristigt paa. Himmel og Jord sattes i Bevægelse — blot for at vække Typograferne til nyt Liv, og det viste sig ogsaa, at Udsæden bar Frugt. Tarifrevisionen besluttedes, Planen til et Samarbejde med Skandinaviens Typografer lagdes. Saa skrev Redaktøren en Artikel i 1891 om Majdemonstrationen, som ironiserede over den Demonstration, der bestod i at undlade at standse Arbejdet, og stillede sig derved i Modsætning til den Opfattelse, som havde faaet sit Udtryk i de samvirkende Fagforeninger. Resultatet blev en Afsættelse, som virkede mindre højtideligt i Forhold til Anledningen.

A. F. Decher

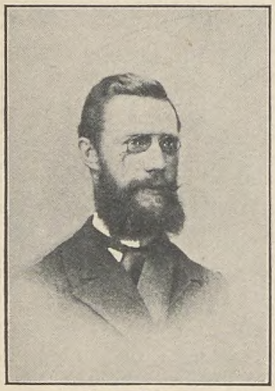
Rud. Bøhm

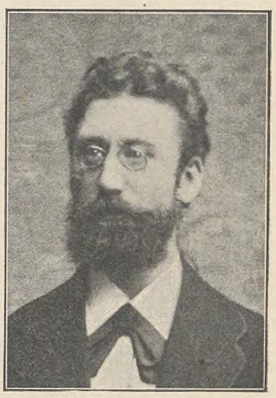
O. Barnewitz

Saa kaaredes Thorvald Nielsen til Redaktør. Arbejdet fortsattes ufortrødent; større og større Terræn indvandtes. Det Samarbejde, man søgte at opnaa med Ny typografisk Forening, lykkedes det ikke at fæstne; dertil var Opfattelserne for divergerende. Det var derfor nødvendigt at sætte andre Kræfter i Bevægelse for ogsaa derved at skabe Forstaaelse af Nødvendigheden af Optagelsen af Løn-

spørgsmaalet i Provinserne. Den første skandinaviske Kongres indkaldtes. Resultatet blev en énstemmig Vedtagelse af Reservefondens og Rejsekassens Love. Imidlertid forhandlede Typografernes og Principalernes Delegerede om en ny Tarif; men først i Marts 1892 kommer denne til Afstemning. Samtidig hermed afgøres Kongresforslagene, som ikke faar den Udstrækning, som Meningen var, men som alligevel faar afgørende Betydning for det Samarbejde, der fra nu af tager sin Begyndelse mellem Hovedstadens og Provinsernes Typografer, medens dette afbrødes med Ny typ. Forening.

Th. Nielsen

I Foraaret 1893, efter at Thorvald Nielsen paa Grund af Sygdom har maattet trække sig tilbage — han dør kort Tid efter — vælges *Typograf-Tidendes* nuværende Redaktør, Gustav Clausen, som saaledes har Æren af at slutte Periodens 25. Aar. Det Arbejde, som han har lagt i disse fem Aars Virksomhed, er overordenligt. Sammenligner man Bladet med tidligere Aargange, vil man bedst se det. Den, som er fortrolig med Undersøgelser baade paa det ene og andet Omraade, véd, hvor meget der skal gennemløjes, førend det, der skrives, kan faa fast Form. Bag faa Linjer kan der ligge møjsommeligt Arbejde, og Clausen har som den slidsomme Bjærgmand, han er, ikke skyet det. Organisatorisk sét er der da ogsaa udrettet store Ting. Man behøver blot at minde om Sygekassesagen, Hjælpekassernes Sammenslutning med Den typ. Forening, Forsøget paa allerede nu at drage alle Understøttelsesvirksomhederne ind under én centraliseret Organisation, for at maale Værdien af, hvad der er udrettet. Hele den forkvaklede Bygning, som Typografernes Organisation har været, er ved at faa ny Form. Ak, hvilket Arbejde har det ikke kostet. Tilsyneladende havde det været nemmere at jævne den med Jorden og bygge en ny op. Men selv om det har knaget i de gamle Rammer, hver Gang en Forandring er sket, har de dog holdt, og den Forstaaelse og Offervillighed, som de fem og tyve Aars Arbejde har skabt, borger for, at den Bygning, vi om faa Aar *vil* og *skal* rejse med de bestaaende Organisationer som den bærende Kraft, vil faa et solidt Fundament.

Gustav Clausen

Til den Tid hejser vi Kransen! Og *Typograf-Tidende* kan da ikke mindst tilskrive sig Æren af at have skabt et Værk, der kan tjene dansk Fagorganisation som et lysende Eksempel.

Victor Petersen

JOURNALISTER OG TYPOGRAFER

Der har vistnok en Gang været en meget stor Afstand mellem Skribent og Typograf, men Pressen, eller rettere Viktoriapressen, har betydeligt formindsket Afstanden. Det er næppe sandsynligt, at t. Eks. Victor Hugo nogensinde har

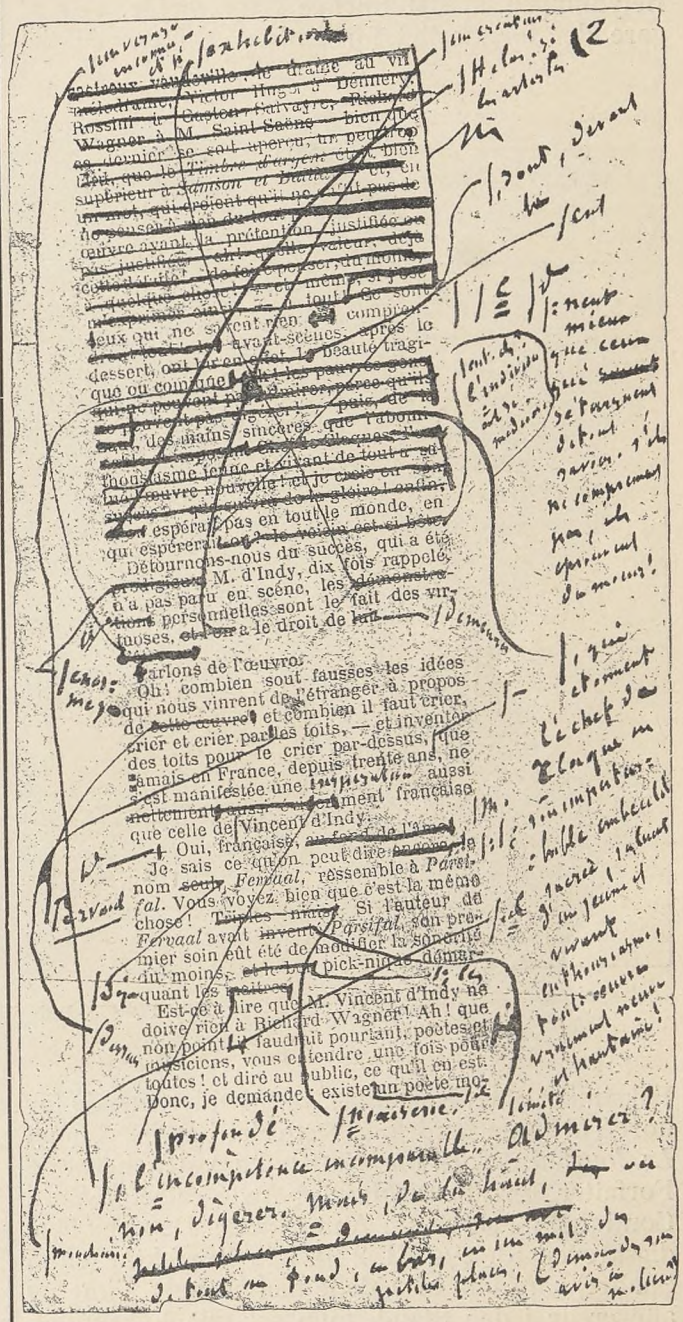

EN FØRSTE KORREKTUR
Teateranmældelse, rettet i første Korrektur af den franske Forfatter Catulles Mendès. Aftrækket er fundet paa Boulevardbladet *Le Journals* Sætteri.

sat sin Fod i et Trykkeri. Men i vore Dage er det ikke saa ualmindeligt at se franske Akademimedlemmer — »Udødelige« — der ud ad Natten kommer kørende til *Journal des Débats* og et Øjeblik glemmer Udødeligheden mellem Sættere og Korrektur.

Det er de Færreste, som aner, hvilket uhyre Aandens og Haandens Arbejde, der udføres efter

Midnat paa de større Blades Trykkerier. Døgnets oprivende Kampe skal i faa Minuter størknes under Pennene, som hastigt tegner Billedet af den svundne Dag; og Linjerne i dette Billede er endnu flydende, naar Typografen træder til og omsætter det febrilske Aandens Arbejde i Metal.

Hvem der ikke kender Bladlivet — og dette gælder ikke blot det større Publikum, men ogsaa mange Typografer — har næppe nogen Anelse om Betydningen af det hurtige Samarbejde. For at gøre det forstaaeligt for Enhver findes vedføjet

De Artikler, der skrives i Bladenes Redaktioner efter Midnat, er — som sidste Livstegn fra den foregaaende Dag — af størst Værdi for Bladet, og det er under Udarbejdelsen af disse Artikler, at Redaktionen langsomt skydes ind i Sætteriet. Tilsidst arbejder Journalisten mellem Typograferne, og i det Øjeblik, da han betyder mest for Bladet, det vil sige i Minuterne lige førend Redaktionens Slutning, burde han i Grunden kunne kaste Pennen og selv sætte sin Artikel uden Manuskript. En Journalist, der »satte op af Kassen«, vilde være

Den første danske Bogtrykkerdag

Faksimilet af en Korrektur, som Undertegnede for kort Tid siden fandt paa Sætteriet i Pariserbladet *Le Journal*. Kl. 12 om Natten kom den berømte Forfatter Catulles Mendès fra Teatret (Opéra Comique) og skrev sin Anmældelse. Den var færdigskreven Kl. 1½. Kl. 2 fik han Korrektur (ca. 3 Spalter) som han arbejdede paa en halv Time og afleverede i den Stand, man ser paa Faksimilet. Et Kvarter senere modtog han en anden Korrektur, som han rettede næsten ligesaa meget som den første, og endelig Kl. 3½ havde han ved egne og Sætternes samlede Anstrængelser fundet Udtryk for sine Tanker. Sammenlignede man nu den gennemrettede Artikel med det Udkast, han oprindelig overgav til Trykkeriet, saa fandt man, at ikke en eneste Sætning var bleven staaende paa sin Plads. Samtidig var Anmældelsen stilistisk hævet op til den gennemsigtige, yndefulde Lethed, der har gjort Catulles Mendès til en af de mest beundrede Forfattere i den franske Literatur.

den moderne ideelle Journalist. Saa intim er Forbindelsen mellem Journalistens og Typografens Profession.

Det er da besynderligt, at Udøverne af disse to Virksomheder er saa fremmede overfor hinanden, at de næppe mødes andre Steder, end hvor Arbejdet byder dem at gaa Haand i Haand.

Journalisten er dog Arbejder saa godt som Typografen; desuagtet er han Medlem af Foreninger, der — som næsten alle Journalistforeninger — er Principalforeninger, eller hvor man i hvert Fald ikke sporer de modstaaende økonomiske Interesser, der dog faktisk rummes indenfor Foreningens Rammer. Vi har oplevet Strejker paa Bladtrykkerier, men en Strejke vilde være utænkelig i en Redaktion, hvor der dog ogsaa eksisterer Lønspørgsmaal. Typograferne har ved Sammenslutning hævet deres Stand til et højere socialt Lag, medens Journalisterne, der teoretisk støtter alt muligt mellem Himmel og Jord og ganske

særligt støtter Tidens Organisationsbestræbelser, har været ligegyldige for Forbedringen af deres egne Kaar.

Nu maa man selvfølgelig ikke oversé, at Journalisterne har vanskeligt ved at optræde i Fællesskab, idet de ved politiske og aandelige Standpunkter er knyttede til et bestemt Blad, og at de i Tilfælde af Afskedigelse er langt uheldigere stillede end en Typograf. Men paa den anden Side tør det vel ogsaa nok siges, at t. Eks. *Socialdemokratens* og *Berlingske Tidendes* Typografer ikke uden videre kan kaldes politiske Meningsfæller, eller for at bruge de rene Partibetegnelser, at der indenfor Typografernes Sammenslutning findes baade Højre, Ventre og Socialdemokrater. Men hvor Talen er om faglige Spørgsmaal, staar de Allesammen Last og Brast.

Det var paa dette Punkt, at vi arbejdende Journalister havde noget at lære af vore Venner Typograferne. Men saa meningsløst ringe er Sammenholdet i Journalistverdenen, at den Journalist, der vilde foreslaa noget saa naturligt som Oprettelsen af en journalistisk Fagforening, utvivlsomt vilde blive modarbejdet af selve de Kolleger, hvis Interesser han havde haft for Øje. Det er da heller ikke Forfatterens Mening hverken her eller andet Sted at stille et saadant Forslag. Jeg har kun, og uden nærmere at udvikle Tanken, villet vise, hvor nært sammenknyttet Journalister og Typografer er blevne gennem Udviklingen af den moderne Presse, men hvor vidt forskelligt Udviklingen samtidig er foregaaet indenfor de to Fag, der dog er to Sider af en mægtig Virksomhed. Hos Journalisterne er alt Opløsning og Forvirring; hos Typograferne er alt Enighed og Styrke. Derfor er Journalisterne en Flok tilfældige Mennesker, en Korporation uden Hoved og Hale, medens Typograferne er et fast sammensluttet Lav. Og det er med en lille Følelse af Bitterhed, rettet mod os selv, at vi i Dag sér tilbage paa, hvad Typograferne har bygget op. Men det er ogsaa med en Følelse af mere end sædvanlig journalistisk Beundring, at vi lykønsker vore Arbejdsfæller og haaber, at de end yderligere maa udvikle deres beundringsværdig stærke Organisation.

Henrik Cavling

Den første skandinaviske Kongres

ET BREV FRA FORFATTEREN PETER NANSEN

21. Decbr. 98.

Hr. Redaktør, Typograf Clausen!

Maa jeg faa Lov at opfylde mit Løfte om et Bidrag til *Typograf-Tidendes* Jubilæumsnumer gennem dette Brev?

Jeg vilde saa nødig svigte. Jeg var oprigtigt glad over, at De, i Erindring om vort Samarbejde ved *Politiken*, ønskede, jeg skulde skrive i Deres Festblad, og jeg havde den allerbedste Vilje i Verden til at forme min Lykønskning i en smuk og god Artikel. Men Fristen, De gav mig, var ikke lang, og Deres Anmodning kom til mig i en saare travl Tid.

Jeg naaede ikke at virkeliggøre min Hensigt — og nu rykker De mig: Det er paa høje Tid, i Overmorgen skal Bladet trykkes.

Lad mig da her i disse faa og flygtige Linjer sige Dem, hvad min Artikel skulde have handlet om.

Titlen vilde forøvrigt straks have fortalt det. *Arbejdernes Studenter* var Overskriften — det eneste, der foreligger færdigt.

Nu maa denne Overskrift, der naturligvis skulde betyde en Kompliment, ikke misforstaas. Jeg bruger *Studenter* i dette Ords symbolske Mening. Og naar jeg kalder Typograferne for *Arbejdernes Studenter,* saa er dette ikke andet end et kort Udtryk for, at Typograferne repræsenterer den ypperste aandelige Stræben i Arbejderklassen, er dennes intellektuelle Fortrop, dens Bannerførere for Oplysning, Frisind og Fremskridt, — kort sagt, alt det, der bærer opefter og fremad.

Der er en vis Lighed mellem de af Bondestand oprundne Skolelæreres Betydning for Landbefolkningen og Typografernes Betydning for den store Bybefolkning. Det gamle Samfund satte et højt, af Alle anerkendt Dige mellem de *Fine* og de *Simple*, de *Dannede* og de *Udannede*. Det Samfund, der nu er ifærd med at forme sig, viser en tydelig Tendens til at fjærne Diget. Der bølger en evig fremadhigende Uro i Lagene udenfor — det er som et fremvæltende Hav, der Gang efter Gang overskyller Diget — Stykke for Stykke brydes det ned.

I denne Kamp er Bonde-Lærerne Landalmuens Førere. En Fører som C. Berg gik dristigt langt foran Rækkerne. Og andre rykker efter.

Men for Byernes store Hær er Typograferne Fortroppen. Mens Bonde-Lærerne blev Rigsdagsmænd, blev Typograferne naturligt Journalister. Saa at sige hele den gamle danske Provinspresse skabtes af Typografer.

— — —

Typograferne har da en Hædersplads blandt Arbejderne. De har vist, at Diget kan sprænges, og de staar midt i Brændingen mellem dem, der nødig vil give Plads, og dem, der *vil* frem.

Typograferne fører med Rette an. Thi, stadig følende sig solidariske med dem, der kommer efter, har de vundet Respekt til den anden Side ved deres ofte jævnbyrdige, ja overlegne Kundskab og Dannelse.

— — Noget i den Retning var det, min Artikel skulde have sagt. Det er her i dette hastige Brev blevet altfor kort og ufuldkomment udtrykt.

Men jeg benytter til Gengæld den Fordel, den mere tvangfri Brevform giver mig, til at bringe Dem, kære Hr. Clausen, og mange af Deres Kolleger en hjærtelig personlig Tak. Jeg mindes med Beundring fra min Journalist-Tid den ofte rent ud geniale Skrift-Tydnings-Ævne, der lod et ulæseligt Manuskript genopstaa i en ulastelig Korrektur, og jeg vil aldrig glemme, hvad jeg skylder den Typograf* i Jørgensen & Co.s Bogtrykkeri, der paatog sig — og gjorde det næsten fejlfrit — at sætte *Guds Fred* efter et Gnidder-Manuskript, hvoraf én Folioside gav Stof til 9 à 10 trykte Sider.

Deres ærbødigste

Peter Nansen

TRYKKERIFORHOLD I MIDTEN AF HALVFJERDSERNE

Saavidt jeg erindrer, var det den 10. December 1873, jeg, 12 Aar gammel, holdt mit Indtog i et af Kunstens paa den Tid allerhelligste Paladser, efter forud som alle andre Proletarbørn at have tilbragt den ene Halvdel af Ugens Søgnedage fra mit fyldte syvende Aar først paa en Tobaksfabrik, senere paa et Par Blikkenslagerværksteder, Bogbinderi, Skibsbyggeri og endelig sidst ved at ride et Par Stude, der besørgede de omdrejende Forretninger paa et Jærnstøberi, indtil Dampen afløste disse, sendte dem til Slagteren og gjorde mig brødløs.

Vant til Arbejde tidlig, satte jeg dette over det kedelige og ensformige Liv, der tilbragtes ved den 3 Timer daglige Skoleundervisning, hvoraf oven i Købet Halvdelen benyttedes til Balslevs Lærebog og Bibelhistorie, Forklaringer over Syndernes Mangfoldighed i det gamle og nye Testamente samt Opramsning af Salmevers. Glad blev jeg derfor, da der en Dag i Skoletimen kom en pæn, svær, velvoksen Mand med engelske Barter og spurgte, om der ikke var en rask Dreng, der havde Lyst til at komme i hans Bogtrykkeri som Bydreng og Medhjælper ved Trykningen. Jeg mældte mig straks og blev antaget.

Den eneste Svend i Kunsttemplet var rejst og skulde selv starte en lignende Forretning i en Naboby, hvor han den Dag i Dag driver Forretningen paa samme primitive Maade, med Undtagelse af, at Haandpressen er afløst af Maskinen. Ikke lidet stolt af at skulle erstatte en Svend, holdt jeg da mit Indtog i en 4 Alen bred og 7 Alen lang Stue, hvori der fandtes 2 Vinduer til den ene Side og 1 Vindue samt en Glasdør til den anden. Fra disse spredtes det sparsomme Lys ind over 5 Reoler, hvorved stod 2 Kvinder — den pæne Mands Hustru og Søster, samt 2 Lærlinge paa 16—17 Aar. Af det øvrige Inventar forefandtes en Kakkelovn, en Vask, Haandpresse og et Farvebord samt en Formreol og en ubestemmelig Indretning til »Fordelsskibe« og Titelskriftkasser af Pap. — Jeg blev straks anbragt ved Formreolen, hvor der laa flere store Bunker af Fisk, som det nu blev min Opgave at sortere og faa vendt den rette Ende op ad.

Mellem 7—8 Aften kom den første Form i Pressen. Et Eksemplar blev leveret i Korrektur til Mester, der gennemgik hele Historien med mig som Oplæser. Den yngste Lær-

* Vor Kollega Elias Wendt. Red.

ling, der nu skulde fungere som Trykker, fik den Opgave at rette de utallige Fejl paa den Maade, at han samlede alle Bogstaverne mellem Fingrene, satte sig paa Enden af en Jærnramme bag Haandpressen og foretog de nødvendige Operationer i Formen. De oppillede Bogstaver forøgede derefter min Fiskebunke.

Derefter begyndte Trykningen med mig som Opvalser. Den anden Form behandledes paa samme Maade, kun med den Forskel, at Fruen læste op for Herren. Over to Bukke blev anbragt et Par Lægter, hvorpaa et Brædt med Papiret blev stillet, og paa et andet blev lagt de færdigtrykte Blade. Et Stykke Pap eller et Skib blev anbragt paa Kasserne, Alle begyndte Falsningen og Mester Indpakning af de Blade, der skulde med Posten. Kl. 12 Nat standsede Trykningen, for at »Posten« kunde blive bragt paa Posthuset, der var aabent ved den Tid, da Deligencen kom, hvorefter Trykningen atter fortsattes ved min Tilbagekomst. Først ved 1—2 Tiden lykkedes det mig at naa den saa længe ventede Seng.

Paa denne Maade svandt Dage og Nætter. Det kneb selvfølgelig med at komme op og i Skole til rette Tid. Var Udbyttet af den søvndyssende Religionsundervisning før tarvelig, blev det naturligvis ikke bedre, da jeg nu havde lettere ved at slibe en Skraber.

Det varede dog ikke mange Dage, forinden jeg fik lært, hvor Bogstaverne laa. Og da jeg havde faaet nogenlunde Færdighed i at stable Fisk op, maatte jeg forsøge at sætte efter Manuskript. Den pæne Mand stillede sig op bag ved mig og forklarede meget omhyggeligt, hvorledes jeg skulde snuppe Bogstavet i Hovedet, faa det anbragt i Vinkelhagen og lade Øjet løbe forud for Haanden, for atter at kunne snuppe det næste uden at slaa Kruseduller med Haanden.

Den yngste Lærling — et »Kærlighedsbarn«, der sværmede for Skuespillere og holdt mere af at ligge paa Ryggen inde under en Reol og læse i en Bog end korrigere — fik snart anbragt mig bag Haandpressen med Bogstaverne mellem Fingrene og lod mig korrigere anden Form, medens han besørgede sin Yndlingsbeskæftigelse. Da jeg kunde sætte og korrigere, slap jeg fri for Oplæsningen. Og efter et halvt Aars Forløb kunde det heller ikke betale sig at have mig til Opvalser eller Bydreng, hvorfor en anden blev antaget dertil. Betalingen var 2 Kr. om Ugen. Hændte det, at vi blev færdig før Kl. 12 med Avisen, fik vi Posten med samt 4—8 Skilling til Natvægteren, hvem man altid kunde være sikker paa sov i en Kælderhals i Nærheden af Posthuset. Saa besørgede han Posten ind, hvis vi da ikke foretrak at tage den med hjem og vente til Kl. 12 for selv at tjene Skillingerne. Det kunde da stundom træffe sig, at der var en Rejsende med Deligencen, der skulde have sin Kuffert bragt i Byen, hvorved Ugelønnen atter forøgedes.

Senere faldt Bydrengene bort, og Lærlingene besørgede da Ærinderne mod et Honorar af 5 Øre for et lille og 10 Øre for et større.

Første Gang, vi havde Besøg af Fabriksinspektøren, kom jeg mellem 9—10 om Aftenen op paa Kontoret, hvor denne sad. Mester flyede mig da *Social-Demokraten*, idet han smilende meddelte Fabriksinspektøren: »Der kan De selv se, hans Fader holder *Social-Demokraten* sammen med mig, saa De kan jo nok forstaa, at *han* ikke faar Lov til at arbejde ud over Tiden.«

Ved min Konfirmationstid blev den ældste Lærling Svend, og der var engageret en Lærling mere. Snart kom vi paa Akkord. 70 Øre pr. 100 Linjer for et Format paa 13½ Cicero. Søsteren og Konen fik samme Betaling. Svendelønnen blev 14—16 Kr. Blev Mester ked af Svenden, sattes han paa samme Beregning, hvilket som Regel havde den Virkning, at han rejste. Vi var da atter udelukkende Drenge og de to Kvinder.

16 Aar gammel var jeg ældste Lærling af 4 og var nu avanceret op til at modtage og sætte Annoncer, besørge de løbende Forretninger i Trykkeriet, Ombrydningen, trykke Bladet eller til Tider pakke Posten. Alt paa Beregning: Avisens Ombrydning betaltes med 1 Kr., Indpakning af Posten med 60 Øre og Udstregning i Bladet ligeledes med 60 Øre; herved tjente jeg fra 12—16 Kr. Ja, nogle enkelte Gange har jeg drevet det til op imod 30 Kr. Det var om Foraaret, hvor der blev trykt Hesteforsikringspolicer paa Stempelpapir. Sætningen blev beregnet til 20 %, Trykningen til 20 % og Maskindrejningen til 10 % af den Pris, Mester fastsatte paa Arbejdet foruden Papirets Pris. Han opnaaede saaledes 100 % paa alt Arbejde.

Da Hurtigpressen holdt sit Indtog, maatte Sætteriet udvides med en Stue mere. Og vi skulde da Alle prøve, hvem der bedst kunde besørge Paalægningen. Da Montøren fandt, at jeg var den færdigste dertil, blev jeg udnævnt til Trykker. En kroget Finger og en Ørneklo har jeg endnu som Erindring fra den Tid. Der laa en Bryllupssang i Maskinen med en Stregeramme om Titlen. Papiret slog som Følge deraf Falser. Det eneste Middel til at forhindre dette var at lade venstre Haand følge med Papiret saa langt som muligt; men da Maskinen pludselig blev for tung for Manden, der drejede, opdagede vi, at det var min Haand, der slog Falser, hvorfor jeg i 9 Uger maatte indstille min Trykkervirksomhed til stor Sorg for Mester, der nu var skilt fra sin bedste Kraft.

— — Mester var meget liberal og folkelig. Vi havde noget, der kaldtes »stor Avis«, der udgik Søndag Morgen, og hvorpaa der arbejdedes hele Lørdag Nat. Der var da overvældende Annoncestof. Han kunde saa, naar Formen over Midnat endelig blev færdig, komme ned i Sætteriet, stille sig midt i Lokalet og glædestraalende udbryde, idet han løftede sit Elefantben og plantede sin Højre i Bagen: »Nu trænger vi nok til at styrkes, sa'e Kællingen, hun piskede sin Kat.« Dette var Signalet til, at vi Alle stillede os i Række bag ham efter Størrelse og marscherede under samme Bevægelser op paa Kontoret, hvor der ventede Smørrebrød og Kaffe samt en Cigar til Alle, hvorefter Arbejdet atter fortsattes.

Valsestøbningen foregik oppe i Køkkenet. I en Blikspand, svømmende i en Jærngryde, skete Smæltningen. Blev Valsen god, var Dusøren altid en Cigar for hver Valse. — Den, der modtog Betaling for Indlevering af Annoncer paa Trykkerier, modtog hver Aften ved Opgøret ligeledes en Cigar.

Forretningen havde udvidet sig til et godt finansielt Foretagende. Men for Adskillige var det skralt med Betalingen. Mester lavede da ved Kvartalsskiftet en Præmiegaade og en Rebus, som han, forinden den gik i Bladet, sendte ned i Trykkeriet, og hvor den, der først kom med den rigtige Løsning, fik en Mark. Kunde Ingen løse den, kom den ikke i Bladet. Hos de Handlende, der ikke betalte Annoncerne, tog han Varer. Disse og Hellers Spilleværker, som han modtog som Betaling for den schweiziske Fabriks Annoncer, var da Præmierne. Det viste sig imidlertid snart, at det var de samme Folk, der stadig fik Præmierne. Derfor gik han over til en à to Gange om Aaret at lade foretage en Bortlodning til alle Abonnenterne. Denne foregik i et offenligt Lokale i Byen. Personalet bistod, og efter endt Arbejde stod den paa Gaase- eller Andesteg.

Endskønt de politiske Bølger den Gang gik højt, herskede der dog et godt kameratligt Forhold mellem Bogtrykkerne. Var der et større Stykke, der kunde benyttes i alle Blade, laante det ene Trykkeri Satsen af det andet. Vi fik dog Betaling for Satsen alligevel, naar vi hentede den og bragte den tilbage igen — nu og da som Fisk. Foran et Kvartalsskifte besøgte Højreredaktøren altid vor Mester, og her traf de saa Aftale om, hvilke Æmner de skulde begynde at skændes om, og hvem der skulde være den angribende. Og saa stod der et syndigt Hus — til Kvartalsskiftet var overstaaet. Var der en eller anden større Fest eller Markedsdag, blev man enig om, ikke at udgive nogen Avis den følgende Dag, og saa holdt vi Dyrskuedag, gik i Skoven til Fugleskydning eller tog til en politisk Fest.

Foruden Højrebladet og Venstrebladet var der den Gang oprettet et »upolitisk« Blad, med hvilket Bytteriet særlig florerede. Men det kneb for Ejeren at skaffe de nødvendige Penge til Arbejdsløn for hans mange Typografer (der var ingen Lærlinge). Det hændte en Lørdag Aften, at han, trods alle Anstrængelser, ikke kunde udbetale Svendene en eneste Øre. Da de klagede over, at de ikke kunde faa noget at spise, trøstede han dem med, at det skulde man nok komme over. »Vi har heldigvis Kredit endnu«. Den Aften stod der et Sold, som længe mindedes i Byen — og endnu af Værten paa Kroen. Hvordan Redaktøren kom hjem, vidste han ikke, ej heller hvorledes han var kommen i Besiddelse af det Dusin Gafler og Knive, der drattede ud af

hans Lommer, da han Dagen efter skulde i Kludene igen. Ligeledes blev det stedse en Gaade for Befolkningen, hvorfor der paa sidste Side af Bladet om Mandagen med store Bogstaver kun stod:

Kanepisk.

Knaldepisk.

Da jeg var 17¼ Aar, meddelte Mester, at nu skulde jeg være Svend, da jeg havde været der længe nok. Den paafølgende Lørdag mødte vi Alle i fineste Puds til en »bedre Aften« hos Mester, hvor han spenderede en 5—6 Flasker gammel fransk Vin til Desserten og et Utal af de uundgaaelige 3-Øres Cigarer. Mester vilde imidlertid ikke oplære sine Drenge til Typografer, men til Bogtrykkere, som han udtrykte sig; de skulde derfor indvies fuldt ud til denne Gærning, hvorfor vi ogsaa skulde referere. Jeg blev da en Vinterdag udrustet med de nødvendige Midler til at tage Kampen op mod Kulden og betroet det ansvarsfulde Hværv at referere et af de Foredrag om Husflid, som Hr. Clausen-Kaas i den Tid hyppigt holdt i vore Landsbyskoler. Som alle Nybegyndere fik jeg kun skrevet de første Ord af hver Sætning, han udtalte, og paa Grundlag af disse Optegnelser skrev og satte jeg saa et Referat paa en Spalte, som krævede længere Tid at korrigere end at sætte, og som Foredragsholderen aabenbart er bleven meget forbavset ved at læse.

— — —

Det vil føre for vidt at dvæle længere ved disse Forhold, under hvilke Mester, der begyndte sin Læretid i 30 Aars Alderen og tre Aar derefter sin Bogtrykkervirksomhed med en Snes Daler i Lommen, tjente sig en stor Formue; jeg skal derfor kun til Slut medtage endnu et lille Minde fra den Tid, der ikke alene vidner om Følgerne af dette System, men ogsaa om Datidens Overtro.

Efter at have været i Forretningen et Aars Tid fik jeg som Følge af Nattevaagen, den indespærrede Luft og liden Bevægelse »Skavver« (Engelsksyge), hvorfor jeg naturligvis maatte til »den kloge Kone i Arnake«. I Borgestuen fik vi først et Livfuld Mad med Kaffe, og da det var besørget, gik vi ind i »Øvststuen«, hvor jeg — skrævende over et Fejeblad med Tørvegløder og Røgelse — af den kloge Kone blev trykket om Hovedet, strøget ned ad Sider og Ryg, samtidig med, at hun stadig stod og mumlede, sandsynligvis en Besværgelse. Derefter skulde jeg indgnides med Salve i alle Ledde og beholde det samme Linned paa i 17 Dage. Jeg kom mig, men om det var hendes Skyld, skal jeg lade være usagt.

P. Hvidtfeldt

DA JYLLANDS TYPOGRAFISKE FORENING BLEV STIFTET

Hvem af os Gamle husker ikke, da »Forbundet« stod i sine Velmagtsdage. Hvem af os husker ikke Begejstringen og Kamplysten, som besjælede os Unge, og det forsmædelige Nederlag, der ikke alene fuldstændig knuste vor Organisation, men ogsaa syntes at have knust alt Mod og Foretagelsesaand hos de danske Typografer.

Kort før Strejken blev jeg valgt til Formand for Aarhus Stedforening. Under Protest og Modstand fra de Gamle førtes mit Valg igennem. Ak! Hværvet var kun lidet misundelsesværdigt. Jeg havde tænkt mig et Arbejde *fremad*, men al min Energi blev der lagt Beslag paa i Arbejdet for at holde sammen paa Stumperne. Vi stod endnu, flere Maaneder efter at Alt var tabt, en lille Skare paa 9 Mand, og holdt vor »Stedforening« oppe i Haab om, at der skulde *ske noget*. Men der skete Intet, og vi maatte give fortabt. Saavidt jeg husker, var det den 28. Februar, at vi lod vor Stedforening falde.

Saa samlede vi alle de »Udmældte« og »Udslettede« sammen og fik med noget Besvær dannet en lokal Rejsekasse. Jeg, som maaske havde været vel energisk under Kampen, trak mig forsigtig tilbage i Skyggen, og F. H. Andersen, nu Redaktør af *Ærø Folkeblad*, en Mand, som var afholdt af Alle paa Grund af sin elskværdige Karakter, blev valgt til Formand for den ny Forening.

Aarene gik. Bedrøvelige Aar for de danske Typografer! Ingen havde Mod til at tage fat for at genoprejse det Faldne. Men som Tiden gik, begyndte Modet atter at liste sig frem. Det laa som i Luften, at nu maatte der komme Noget. Men *hvad? Hvordan* begynde?

Saa skete det en Dag, at F. H. Andersen og jeg mødtes paa Fiskerbroen i Aarhus. Han kaldte ad mig. »Ved Du, hvad jeg har tænkt paa i den senere Tid?« — »Nej.« — »Jeg tænker paa intet mindre end at stifte et nyt Forbund.« — »Det var ikke saa galt, men hvordan skal vi bære os ad med det.« — »Jo, ser Du, først udvider vi vor Rejsekasse til at omfatte hele Jylland og dernæst . . .« — »Rigtig, Du, og *saa* gaar vi saa smaat og forsigtig videre.« Rækkefølgen gled hurtig igennem min Hjærne. Først skabe et solidt og godt Grundlag ved at *samle* Alle i gode og *uundværlige* Hjælpekasser og senere, naar Forholdene tillod det, komme videre.

Saa tog vi fat. Planen blev med al Forsigtighed fremlagt for Kollegerne. Og faa Uger efter var »Jyllands typografiske Forening« en Kendsgærning. Spiren var lagt til den Organisation, der nu staar som det store Træ, der skal stærkere Storm til at vælte, end den, som i 1876 fór hen over Typografernes Organisation og fejede den i Grus.

Min gamle Ven, den gode Kamerat fra Kampens Dage, F. H. Andersen, sender jeg en Hilsen. Det blev hverken ham eller mig, der kom til at sætte Kronen paa Værket. Baade ham og mig kaldte anden Virksomhed, og det Forsøg, jeg gjorde i Odense paa at faa indført i Lovene, at Foreningen kunde optræde *mæglende* under Konflikter, strandede. Men en Tak har Du til Gode for de svundne Dage, den jeg her bringer Dig paa *egne* og *Kollegers* Vegne.

Harald Jensen

DE SVUNDNE TIDER OG DE VUNDNE FORDELE

Naar jeg i Begyndelsen af Treserne gik fra mit Hjem ude paa Nørrebro til mit Lærested Bianco Luno paa Østergade, var det ligesom der over denne Spaseretur hvilede to Temperaturer. Om Sommeren bagede Solen mig gennem den tynde Bomuldsbluse (der den Gang var Gigerldragt for Læredrenge), indtil jeg kom til Gamle Frederiksborggade, hvor den smalle Gadebredde og de høje Huse ganske vist gjorde Luften kvalm, men dog hindrede Solen i at fortsætte sin Bagning. Om Vinteren var det særlig velgørende at træde fra det brede Voldgab, med »Frederik den Syvendes Bro« over, ind i den gamle By. Man fik en Fornemmelse, som kom man ude fra en bidende Østenstorm ind i en varm Stue, hvor der — mindre velgørende for Resten — i længere Tid ikke har været udluftet.

Jeg tager dette som et Symbol. Dèr udenfor Voldene var det nye, det friske, det, der *vilde ind*. I den gamle By var der lunt, indestængt, noget, der burde luftes ud; men Voldene spærrede . . . .

Saa faldt det gamle Værn for Hovedstaden, Volden med de mange Minder, de stolte fra 1658, da Folket værgede Sit.

Lad mig her nævne den, der har Æren for Voldenes Sløjfning; det var den for kort Tid siden afdøde Amtmand Bille, tidligere Redaktør af *Dagbladet*, idet han som Borgerrepræsentant først bragte denne store og nyttige Tanke frem. Han anede næppe, han gjorde Plads for *saa meget*.

Men som sagt: Voldene faldt, og der kom ny Luftning ind i den gamle By. Det var i Begyndelsen af Halvfjerdserne. Georg Brandes brød nye Baner for Aandens Tænkning, Louis Pio brød Baner for *alle* dem, der vilde have nogle Øre mere i Dagløn. Udødelige Tidsperiode! Du vil mindes i Historien, naar alle Krigshistorier er glemte eller kun fortælles som Sagn fra en Tid, da Folkene var dumme og bæstiske.

Ja, dette er kun Indledning til det, jeg vil skrive i vort Festnumer, men den passer godt, hvad den jo ogsaa skal. Det er netop fra dette Tidspunkt, at Typografernes Fremskridtsbevægelse stammer. De trængte, véd Gud, til *ny Luft!*

— Naar jeg nu vil skrive om Typograferne, som de var *den Gang*, er det naturligvis kun et højst ufuldstændigt Billede, jeg kan tegne; jeg var jo ganske ung og fattedes som Følge deraf skarp Seævne. Men jeg haaber ikke, jeg fornærmer nogen nulevende af de »Gamle« ved at paastaa, at de daværende Typografer for mig syntes at have deres væsenligste Fortrin i — deres faglige Dygtighed ufortalt — at kunne drikke mange Snapse, tygge en bred Skraa og for Resten arbejde for, hvad »Herren vilde give«; ja, det galdt ikke alle, — der var naturligvis mærkelige Undtagelser, men de var ikke mange, akkurat lige nødvendigt for at *Reglen* kunde bekræftes. Der var blandt Undtagelserne den raske Svend Klüglein, der smed Faktoren en Tabelkolumne i Ansigtet, da de ikke kunde komme overens om Prisen. Og der var mellem Reglen den Fedteprins, der hos Qvist fangede Rotter paa Beregning, 1 Mark pr. Styk; at han ikke tjente Guld ved den Forretning, faar vi at vide af, at han en Lørdag maatte skrive 2 »sure« Rotter paa Regning.

Naar jeg nu vil fremstille Forskellen paa Før og Nu i Typografernes Lønningsvilkaar, bliver jeg nødt til at benytte mig af Tal. De er dog slet ikke kedelige, tværtimod overordenlig interessante; naar Læseren vil fordybe sig i dem, vil der staa et fuldfærdigt Billede for ham af, hvad vi har vundet i det forholdsvis korte Spand af Aar. Fra faa Øre til de fyrre!

Den Gang regnede vi vore Penge i Skilling, Mark og Dalere, og vi regnede vor Satspris efter 1000 *n*, ikke som nu efter *Alfabet*. Forskellen var meget væsenlig. Jeg stablede forleden op paa et mindre Format og fik 41 »Alfabet«, men kun 32 »n«. Men hør nu Prisen: Græbe gav 8 Skilling pr. 1000 *n*, Isak Cohen og Ernst Lund gav 9 Skilling, Elvius, Carl Lund, Oettinger og Qvist flottede sig med 10 Skilling, Resten af Københavns daværende ca. 30 Bogtrykkerier gav 11 à 13 Skilling, men de 13 Skilling galdt Bladsats, og Luno havde f. Eks. den Gang Rigsdagsarbejdet, der jo ogsaa regnedes dertil. Kun ét Blad staar over alle de andre med Hensyn til Betalingen, det er Carl Plougs *Fædrelandet*, trykt hos Sally B. Salomon; her fik Sætterne 14 Skilling, en »vældig« Betaling, som man vil se, idet den er omtrent dobbelt saa høj som den, Græbe bød *sine* Sættere.

Fast Løn holdt sig naturligvis i Forhold til den lave Beregning. Paa et af Byens største Trykkerier fik den Typograf, der trykkede Byens fineste Billedblad *(Illustreret Tidende)*, 7 Rigsdaler om Ugen, en vældig Løn, som adskillige slikkede Fingrene efter at kunne naa en Gang, inden de døde, for dog at kunne sige, de havde smagt Livets Sødme.

Det var *Lønnen*. Hvis Arbejderne saa endda havde haft de fordelagtige Bestemmelser, der nu i Følge Tarifer arbejdes under, saa at al Tidsspilde beregnes og *betales*, og al vanskelig Sats godtgøres, saa kunde Beregningssætteren dog gøre nogenlunde Regning paa, hvad han kunde indvinde i Ugens Løb. Men saadan var det ikke. Kompliceret Sats blev naturligvis givet til de dygtigste Sættere, der som Følge deraf tjente mindst! Og saa var der *Korrektur;* den var stadig et Tvistens Æble og gav altid Anledning til Vrøvl. Forfatter og Boghandler nærede den mærkelige Overtro, at Sætteren arbejdede alene for Fornøjelse, og Bogtrykkerne delte Troen. Det var derfor ikke nogen Sjældenhed, at Sætteren om Lørdagen næsten maatte slaas med Faktoren for at opnaa 1 Mark for en hel Dags Arbejde med en svinsk Korrektur, hvis Fejl ene skyldtes Forfatteren.

Saa var der anden ikke betalt Tidsspilde. Der var f. Eks. Formatlægning i Formene, og der var — udødelige Minde! — Oprømning! Naar en Sætter skulde bruge et Brædt, fik han af Faktoren Anvisning paa et Ark, tidt *meget* kompliceret Aflægning; denne Sats skulde han da rømme op for at kunne komme i Besiddelse af Brædtet, og han kunde derved godt spilde en hel eller en halv Dag.

Et ganske pudsigt Tilfælde mindes jeg fra et større Trykkeri. En Sætter bad Faktoren om et Brædt og fik ogsaa et saadant; der var kun *det* i Vejen, at der stod et Ark Grammatik derpaa, som først maatte ryddes af Vejen. Sætteren rømmede med stor Omhyggelighed op og brugte en Dag dertil, naturligvis uden at faa noget derfor, og nu glædede han sig til, at Brædtet var hans. Men Glæden varede kun kort; da han skulde sætte den første Kolumne paa Brædtet, var det — væk. Faktoren havde taget det, og han svarede paa Sætterens Indvending, at Brædtet jo ikke var privat Ejendom; det var vel nok Husets! Tableau! — Det skulde bare ske nu! Saa vilde Lauritzen nok snart komme ind ad Døren og sige: »God Dag! Maa jeg spørge . . .«

Hvad Arbejdstiden angaar var den umanerlig lang, ofte fra 6 Morgen til 9 Aften, og Søndag var ikke Fridag.

Men saa bedredes det efterhaanden. Den typografiske Forening var bleven stiftet i 1869 med et aldeles overvældende Antal Medlemmer, saa stort, fordi Programmet var saa tamt; havde man vidst (hvad Stifteren J. F. Jensen havde i Bagtanke), at Foreningen ad Aare skulde bringe en Revolution i Arbejdernes Levekaar, var Besøget Stiftelsesaftenen sikkert blevet tyndere; thi hvor kunde en Arbejder den Gang tænke paa andet Liv end det, han nu en Gang med Principalens Tilladelse førte? Det Patriarkalske fra Frederik den Sjettes Tid laa endnu i Luften: Principalen var »Fa'er«!

Dog — selv om Foreningen havde et meget tamt Program, idet den kun var en ren og skær Understøttelsesforening, gjorde den dog Gavn i den Retning, at den *samlede* Typograferne. De enkelte Misfornøjedes Klagen i Krogen blev fra at være en Røst i Ørkenen nu hørt af Andre, og Klagerne samledes og støttede hinanden. Foreningens Virksomhed var imidlertid ubetydelig undtagen med Hensyn til Understøttelse af trængende og gamle Kolleger; herudover havde man kun den Fornøjelse at kunne møde Lørdag Aften paa Glacisholm, hvor man diverteredes med en Skændeduet mellem Ludv. Jørgensen og en, han tilfældigvis den Aften havde set sig gal paa, eller ogsaa med Løjtnant Rienecks Krigssange, som han foredrog godt, og som skylledes ned med dampende Punsch.

Paa Glacisholm, der laa paa Jærnbanens nuværende Terræn lige for Frihedsstøtten, foregik i 1872 en Scene, der fortjener historisk Opskrivning. Murerne havde længe kæmpet en drøj Kamp, deres Pengekasse var tom, og de appellerede derfor til andre Fags Arbejdere om Hjælp. For at det typografiske Fag ogsaa kunde yde en Skærv, blev en Del Kolleger enige om at indvarsle til en ekstraordinær Generalforsamling paa Glacisholm og stillede paa denne Forslag om at tage af Kassen 200 Rigsdaler til de betrængte Murersvende. Men just som Generalforsamlingen er sat, og Indbyderne ved at se paa de Mødte nærer godt Haab om Resultatet, træder en Del af et stort, gammelt Højreblads Personale ind i Salen og udretter ved Afstemningen, at Forslaget bliver knust. Det skal staa *historisk* som en *Skam*.

— Foreningens Virksomhed var som sagt mindre god, selv efter at den livlige og dygtige R. P. Jensen var bleven Formand. Saa var det, Jensen den 2. Januar 1874 udsendte »*Typograf-Tidende*, Organ for de typografiske Arbejderes Interesser«. Bladet gik for hans egen Regning, men det slog temmelig godt an; Mange indsaa, at det nye Blad virkelig »afhjalp et dybt følt Savn«.

Typograf-Tidende dannede ikke alene et nødvendigt Bindeled mellem Arbejderne; den blev ogsaa en *Udraaber* for Alt, hvad der tyngede paa dem. Der kom mange underlige Ting frem for Dagens Lys ved Bladets Hjælp, — jeg gør et hastigt Greb i mine Minders Bunke og faar fat i, hvad Bladet bragte frem om de skammelige Forhold hos Wibe, hvor Sætterne hos denne rige Bogtrykker rystede af Kulde om Vinteren, da der *ikke maatte* lægges i Kakkelovnen, og hvor Sætterne fugtede an med gammelt Bomuldsparaplyovertræk, da der ingen Svamp fandtes.

Typograf-Tidende har sin væsenlige Del af Æren for, at vi er naaet saa langt, vi er. Naar vi ved den nu i Kraft trædende Tarif har opnaaet at vinde en aarlig Merindtægt paa op imod 300,000 Kr., har faaet en halv Times Afslag i Arbejdstiden og har faaet Lærlingeskala og Sundhedsbestemmelser tariferede, er det en god Position, der er vundet.

— — —

Hvis man nu vil spørge mig, hvorledes Sætterne levede den Gang under de latterlig lave Lønvilkaar, saa kan jeg kun højst ufuldkomment give Svar. Naturligvis kan der simpelthen svares, at Levefoden er en *anden* nu, og at den samtidig er *dyrere* nu; vel har Prisstigningen paa Alt gjort det dyrere at leve, saa at den Forhøjelse i Løn, Typograferne har naaet i *Typograf-Tidende*'s 25. Regeringsaar, ikke er

ren Gevinst Altsammen; men lidt Eftertanke siger dog, at Fremgangen har været saa stor, at Typografens *Levefod* er en anden og betydelig bedre end den Gang.

Han arbejder i *kortere Tid,* og han *faar mere* for sit Arbejde, han *boer* bedre, han *lever* bedre, og han faar *mere Andel i Livslykke.*

Og saa er der jo naaet et *godt* og et *stort* Maal.

Men vi skal meget, *meget* længere frem endnu!

J. F. MØLLER

BLYANTSSKITSER FRA HALVFJERDSERNE

PYNTELIGT var det gamle Lokale i Boldhusgade ikke. Med sine Træbænke langs Væggen og tarvelige Værtshusmøbler mindede de to Stuer ikke saa lidt om Sideværelserne i en Landsbykro. I Strejkens Tid i det mindste var der Sand paa Gulvet; det var vel ogsaa nødvendigt — Lokalet laa jo saa lavt — kun faa Trappetrin fra Gadens Brosten, og naar der var Søle udenfor, satte Fødderne deres vaade Spor indenfor. Lokalet stod aabent hele Dagen i Strejkens Tid; men de fleste Folk kom jo om Lørdagen, naar de skulde have Penge, og saa blev mange af dem, for saa havde de Raad til at spille Kort om en Taar Øl.

— — —

Men Vinteraftener, naar Lamperne var tændt, og naar Sangforeningens muntre Medlemmer samledes i Boldhusgade, kunde der alligevel brede sig en vis Hygge over det gamle Lokale. Jeg kom ind i Sangforeningen det Aar, 25-Aarsfesten skulde fejres, og en af de første Aftener, der var Møde i Vinterlokalet, skulde jeg prøves sammen med et Par andre nye Medlemmer. For at faa en rigtig klar Stemme sad jeg inde i det bageste Værelse og drak tre Glas varmt Æggeøl. Endelig kom WIBE-JENSEN ind og hentede mig. Nu vilde Dirigenten THORVALD MADSEN prøve de ny Medlemmer. Først kom ANDERS CHRISTIAN OLSEN*. Han sang storartet: A—a—a—a—a! Det var den reneste 1ste Tenor. De gamle Sangere stod og lyttede med Lyst, og jeg glædede mig over den Beundring, han vakte, for han var min bedste Ven og Fortrolige. Jeg fik senere Lejlighed til i en Sang at omtale hans dejlige 1ste Tenor og hans naturlige brune Krøller. — Saa kom jeg: A—a—a—a! Det var dog forunderligt, saa fremmed min Stemme lød — og saa klangfri! — »De har et godt Øre,« sagde Dirigenten, »men der er ikke meget ved Deres Stemme, og De vil ikke have nogen Fornøjelse af at synge med!« — Færdig! — — Saa kom GROSKOPF, Trykkeren i *Berlingske Tidende;* han sang akkurat en Oktav dybere, end Dirigenten spillede. — Færdig! — — Men skønt jeg var kasseret som Sanger, blev jeg dog i lang Tid ved at være et trofast Medlem af Sangforeningen, og da jeg ikke maatte lære én Stemme, saa sad jeg paa Bænken ved Væggen og lærte *alle* Stemmer, saaledes at jeg kunde synge 1ste og 2den Tenor til »Kong Christian lægger ned sit Sværd«, 1ste og 2den Tenor samt 2den Bas til Kong Valdemars vilde Jagt.

Ja, der var mangen Aften Liv og Hygge i det gamle Lokale i Boldhusgade, og der var altid nok, der vilde give en Mark med til Punsch, naar Sangøvelserne var forbi. Og den Gang var det ikke svært at faa Bestyrelse. Da paa en Generalforsamling ALBERT CHRISTENSEN og RUDOLF JACOBSEN blev valgte ind i Bestyrelsen, lønnede de den dem viste Tillid ved at give en svingende fuld Bolle Punsch.

— — —

Og saa de mange smaa Ekstra-Koncerter med Bal! Jeg mindes en, der blev holdt paa Østergade 15. Den Gang var den gamle ABRAHAMSEN, ogsaa kaldet Pusse, kommen ind i Bestyrelsen, og han var nok det mest musikalske Medlem; han skulde vende Bladet for en lille Dreng, der optraadte som Violin-Virtuos. Det var et underligt Par at se oppe paa Tribunen: Drengen lille og fin, Pusse stor og bred, med Næsen helt nede i Drengens Noder, helt rød i Hovedet af Anstrængelse for at følge med. Og saa var Pusse dog ikke med paa Noderne! Han vendte altfor tidligt. »Nej, nej, nej!« sagde Drengen og lo. Og Publikum lo, og Pusse svedte. — Ah! Pizzicato! Saa var han igen med! Men han vendte dog alligevel for tidligt, og da han saa endelig skulde vende, vendte han ikke. Det var en Violinkoncert, som Folk morede sig over, og da der blev klappet, takkede baade den lille Violinspiller og Pusse for Bifaldet.

En Oplæser var nok bleven borte; men KRISTIAN JACOBSEN var tilstede mellem Sangerne, og han vilde nok oplæse »Et Kys«, hvis man i en Fart kunde skaffe ham Plougs Digte. En hel Del tjenstvillige Mennesker blev sendt ud efter Bogen, men Ingen fik den. Saa reddede Dirigenten Thorvald Madsen Situationen ved at oplæse »Klods-Hans«.

— — —

Det var i Sangforeningen, jeg rigtig slog igennem som Visedigter. Da Den typografiske Forening fejrede sin første Aarsfest paa »Enighedsværn«, havde jeg skrevet en Sang, men den blev kasseret. CARL HERDAHL trøstede mig med, at han ogsaa havde faaet en Sang kasseret. Men det var ogsaa et kedeligt Tema, jeg havde faaet at skrive om: For Principalerne! Paa en Skovtur med Sangforeningen gik det bedre. Jeg havde skrevet en lang Vise, i hvis første Vers fortaltes, at jeg havde gaaet paa Gaden og digtet den — en Metode, jeg for øvrigt bruger endnu — og den endte med Elverpigers Dans i Maaneskin. Saa snart den sidste Tone var sunget ud, rejste gamle AUENER sig og udbrød begejstret: »Naar man kan gaa paa Gaden og lave saadanne Viser, saa . . .« Mere kan jeg ikke huske, men jeg véd, at det var inderlig velment.

THEODOR ANDERSEN

* Nu Bogtrykker, Firma Rasmussen og Olsen.

FRA REDAKTIONEN

VI bringer vor hjærteligste Tak til alle Festnumrets ærede Bidragydere, som — vi tror, Læserne vil erkende det — hver paa sit Omraade har bragt noget interessant og læseværdigt. Vi nærede selvfølgelig den største Tilbøjelighed til at knytte langt flere Kolleger som Medarbejdere til dette Jubelnumer, men beklageligvis maatte vi tage Hensyn, som lagde Baand paa disse Ønsker, og som vi haaber, at disse gode Venner, som i det daglige Slid saa ofte har bistaaet os, vil respektere og indrømme Godkendelse af.

En særlig Tak retter vi til de tre til Literaturen knyttede, ansete Repræsentanter, som med saa overordentlig Elskværdighed imødekom vor Anmodning om Støtte, og som saa fortrinligt har opfyldt Løftet.

REDAKTIONEN

REDAKTØR: *GUSTAV CLAUSEN*, SCT. HANSGADE 16. N.
FORMAND FOR REDAKTIONS-UDVALGET FOR PROVINSERNE: *CARL OLSEN*, »REFORM«, SLAGELSE
EKSPEDITØR: *V. BERGENHOLZ*, ADMIRALGADE 19, 1. S. K.
TRYKT HOS F. E. BORDING (V. PETERSEN). KØBENHAVN